

2022

RASTOČI SLOVARJI

SLOVAR

Založba ZRC

**Slovar slovenskega
knjižnega jezika**

Slovar slovenskega knjižnega jezika 2022

Zbirka: Rastoči slovarji
ISSN 2536-2968

Urednik zbirke: Andrej Perdih
Tehnična urednica zbirke: Duša Divjak Race

Prva e-izdaja je pod pogoji licence Creative Commons [CC-BY-NC-ND 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/) prosto dostopna:
<https://doi.org/10.3986/9789610507208>

GLAVNI UREDNIKI

Aleksandra Bizjak Končar
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4054-3758>

Manca Černivec
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2811-2154>

Duša Divjak Race
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3338-9270>

Dejan Gabrovšek
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4995-1814>

Nataša Gliha Komac
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9762-0676>

Nataša Jakop
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4575-272X>

Janoš Ježovnik
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6642-9833>

Boris Kern
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7733-5755>

Simona Klemenčič
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7772-7871>

Domen Krvina
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2276-1156>

Nina Ledinek
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1068-3856>

Matej Meterc
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0198-3745>

Mija Michelizza
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9741-600X>

Tanja Mirtič
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2098-011X>

Matic Pavlič
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8248-8860>

Andrej Perdih
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2248-9666>

Špela Petric Žižič
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7451-4264>

Maja Rotter

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5734-9180>

Marko Snoj
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3172-1463>

Mladen Uhlik
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4635-9273>

Andreja Žele
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6477-2590>

AVTORJI SLOVARSKIH SESTAVKOV

Aleksandra Bizjak Končar, Duša Divjak Race, Dejan Gabrovšek, Nataša Gliha Komac, Nataša Jakop (frazeologija), Janoš Ježovnik, Boris Kern, Simona Klemenčič (etimologija), Domen Krvina, Nina Ledinek, Matej Meterc (frazeologija), Mija Michelizza, Tanja Mirtič (izgovor, pregibnostno-naglasni vzorci), Andrej Perdih, Špela Petric Žižič, Maja Rotter (etimologija), Marko Snoj, Andreja Žele

UREDNIŠKI SVET

Kozma Ahačič, Milena Mileva Blažič, Helena Dobrovoljc, Janez Dular, Marjeta Humar, Nataša Jakop, Drago Jančar, Marko Jesenšek, Marta Kocjan Barle, † Tomo Korošec, Miran Košuta, Erika Kržišnik, Nina Ledinek, Matija Ogrin, Irena Orel, Janez Orešnik, Andrej Perdih, Nataša Purkat, Miro Romih, Andrej E. Skubic, Vera Smole, Marko Snoj, Irena Stramljič Breznik, Matej Šekli, Alenka Šivic-Dular, Jožica Škofic, Saška Štumberger, Hotimir Tivadar, Ada Vidovič Muha, Dušanka Zabukovec, † Zinka Zorko, Mojca Žagar Karer, Andreja Žele, Jerneja Žganec Gros

TERMINOLOŠKI SVETOVALCI

Simon Atelšek (čebelarstvo), Dejan Bordjan (zoologija), Nina Ditmajer (literarna veda), Klemen Grabnar (muzikologija), Matjaž Gregorič (zoologija), Vladimir Habjan (planinstvo), Antonija Holcman (živinoreja), Aleksander Horvat (geologija), Vesna Huber (plesna umetnost), Metka Hudina (agronomija), Kristjan Jarni (botanika), Slavko Jerič (šport), Marko Juvan (literarna veda), Gorazd Karer (elektrotehnika), Tomaž Katrašnik (strojništvo), Katarina Keber (zgodovina), Blaž Komac (geografija), Mojca Kovač Šebart (pedagogika), Monika Kropej Telban (etnologija), Erna Krošelj (grafično

oblikovanje), Radovan Kumar (enologija), Jože Kutin (strojništvo), Vasja Leban (gozdarstvo), Igor Lengar (fizika), Simon Malmenvall (teologija), Lucija Mandić (literarna veda), Ljubica Marjanovič Umek (psihologija), Matej Michelizza (računalništvo in informatika), Matevž Mihelič (gozdarstvo), Ana Motnikar (tekstilstvo), Boštjan Napotnik (gastronomija), Aleš Novak (pravo), Aleš Obreza (farmacija), Franc Perdih (kemija), Katarina Podbevšek (gledališka umetnost), Tomo Podstenšek (literarna veda), Anton Poje (gozdarstvo), Miha Preinfalk (zgodovina), Nataša Rogelja Caf (ribištvo), Helena Seražin (umetnostna zgodovina), Mojca Simčič (živinoreja), Igor Smolej (gozdarstvo), Aleš Smrekar (geografija), Janez Snoj (avtomobilizem), Dušica Šibav (enologija), Danilo Škulj (gozdarstvo), Urša Šmid Božičević (ekonomija), Katarina Šter (muzikologija), Blaž Torkar (vojska), Franc Verovnik (medicina), Damjan Vrenčur (matematika), Branko Vreš (biologija), Janja Žagar (etnologija), Silvester Žgur (živinoreja)

Aleš Pogačnik

Ljubljana 2023

Publikacija je nastala v okviru programa P6-0038, ki ga financira ARRS, in programa Naravna in kulturna dediščina slovenskega naroda, ki ga financira SAZU.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani.

[COBISS.SI-ID 142241283](https://nuk.az.gov.si/COBISS.SI-ID/142241283)

ISBN 978-961-05-0720-8 (PDF)

TEHNOLOŠKA PODPORA

Janoš Ježovnik, Andrej Perdih

OBLIKOVANJE IN PRELOM

Duša Divjak Race

OBLIKOVANJE NASLOVNICE

Brane Vidmar

IZDAJATELJA

Slovenska akademija znanosti in umetnosti
in ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana
Ramovša

ZANJU

Peter Štih in Kozma Ahačič

ZALOŽNIK

ZRC SAZU, Založba ZRC

ZANJ

Oto Luthar

GLAVNI UREDNIK ZALOŽBE

**Slovar
slovenskega knjižnega jezika
2022**

Založba ZRC

Slovar slovenskega knjižnega jezika 2022 v 489 slovarskih sestavkih prinaša sodoben jezikovni opis izseka večplastne in kompleksne jezikovne realnosti slovenskega jezika. Za lažje razumevanje slovarskih sestavkov so v nadaljevanju predstavljena osnovna pojasnila. Slovarska zasnova je natančneje prikazana v *Konceptu novega razlagalnega slovarja slovenskega knjižnega jezika*, ki so ga leta 2015 potrdili in sprejeli Znanstveni svet Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, Znanstveni svet ZRC SAZU, Razred za filološke in literarne vede SAZU in Predsedstvo SAZU.

Izrazni del slovarskega sestavka

Slovarski sestavek uvaja jakostno onaglašena iztočnica v osnovni obliki, ki ji sledita zapis prve stranske oblike in besednovrstna opredelitev. Izgovor iztočnice je naveden v oglatem oklepaju v poenostavljeni slovarski transkripciji, imenovani Riglerjeva transkripcija. To je tradicionalna slovenska slovarska transkripcija, ki je uporabljena že v prejšnjih izdajah *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* in v *Slovenskem pravopisu* 2001.

Razdelek **Izgovor in oblike** prikazuje izgovor iztočnice v Riglerjevi transkripciji in v mednarodni fonetični abecedi IPA. Zapis izgovora je onaglašen tako jakostno kot tonemsko. Izpisan je izgovor osnovne oblike. Izgovor prve stranske oblike je naveden, kadar v izglasju osnovne prihaja do premene po zvonečnosti (npr. **predlog** jakostno [prêdlok predlôga] / tonemsko [prédlok predlôga]) ali položajnih sprememb fonema *v* ali *l* (npr. **bikov** jakostno [bíkou bíkova bíkovo] / tonemsko [bíkou bíkova bíkovo]).

Pregibnostno-naglasni vzorci so prikazani pri vseh pregibnih besednih vrstah in so onaglašeni tako jakostno kot tonemsko. Navedene so vse sistemsko mogoče oblike. Nepredvidljive in zato zahtevnejše oblike (npr. roditelj dvojine in množine pri samostalniku **smrdokavra**) so v pregibnostno-naglasnih vzorcih dodatno izpostavljene. Pri nepregibnih besednih vrstah je v razdelku Izgovor in oblike praviloma naveden le izgovor v obeh transkripcijah. Pri prislovih so prikazane tudi stopnjevine oblike.

Jakostni naglas je na dolgih samoglasnikih *i*, *a* in *u*, dolgih ozkih *e* in *o* ter na *r* označen z ostrivcem (´), na dolgih širokih *e* in *o* s strešico (^) in na kratkih samoglasnikih *i*, *e*, *a*, *o*, *u* in polglasniku *s* krativcem (˘).

Pri **tonemskem naglaševanju** se nizki ton (naslednji nenaglašeni zlog je praviloma visok) na dolgih samoglasnikih in na *r* označuje z akutom (´), visoki ton (naslednji nenaglašeni zlog je praviloma nizek) pa s cirkumfleksom (ˆ). Na kratkih samoglasnikih in polglasniku je nizki ton označen z gravisom (˘), visoki ton pa z dvojnimi gravisom (˝). Ozka *e* in *o* sta označena s piko pod črko (*ę*, *ø*), široka nista posebej zaznamovana.

Pomenski del slovarskega sestavka

Iztočnicam oziroma njihovim večbesednim leksikalnim enotam (pomensko neprozornim stalnim besednim zvezam in frazeološkim enotam) je pripisan vsaj en pomen. Na prvem mestu je po navadi najsplošnejši pomen, ki načeloma ni označen s kvalifikatorjem ali kvalifikatorskim pojasnilom in iz katerega je praviloma mogoče izpeljati vse ostale pomene. Manjši pomenski premiki so uvrščeni v podpomene, večji pomenski premiki pa so obravnavani kot samostojni pomeni. Pomeni in podpomeni so označeni s številkami. Pri frazeoloških enotah so pomeni, podpomeni in pomenski odtenki ločeni s podpičjem.

Razlagalni del vedno vključuje razlago, ki jo lahko uvajajo **slovarske oznake in pojasnila**, pri iztočnicah, ki poimenujejo živa bitja, pa razlago praviloma dopolnjuje **taksonomsko ime** (npr. tip **členonožec** primerjaj lat. *Arthropoda*). Pri navajanju taksonomskih imen gre zgolj za informativni, orientacijski podatek, ki ga je treba za rabo v strokovnih in znanstvenih besedilih preveriti v ustrezni strokovni literaturi. Zaradi razlik v rabi poimenovanj za živa bitja v splošnem in strokovnem jeziku ter načina obravnave tovrstnega besedja v splošnem slovarju so namreč nekatere poenostavitve pri navajanju taksonomskih imen neizogibne (prim. **močerad** : **navadni močerad**). Taksonomska imena so tudi ob morebitni drugačni rabi v strokovnih besedilih vedno v celoti izpisana ležeče, iztočnice ali večbesedne leksikalne enote pa so navedene v ednini, tudi ko je to v nasprotju z uveljavljenimi taksonomskimi imeni.

Pri posameznih pomenuh in podpomenuh so navedeni **sinonimi** dveh tipov. Kot sinonimi so med seboj povezane besede in stalne besedne zveze z enako razlago (npr. **amortizacija** – **amortiziranje**, **hudobec** – **hudobni duh**, **beli močeril** – **človeška ribica**), poleg tega so ob bolj zaznamovanih besedah prikazani njihovi nevtralni sinonimi (npr. **kakec** – **iztrebek**).

Ponazarjalno gradivo vključuje skladijske vzorce, kolokacije in stavčne zglede. V slovarskih sestavkih služi za ponazoritev razlage posameznega pomena ali podpomenu in predstavlja rabo iztočnice v tipičnem besedilnem okolju.

Skladijski vzorci, ki so v slovarskem sestavku označeni z znakom ►, ponazarjajo tipično skladijsko okolje iztočnice. Navedeni so pri pomenuh in podpomenuh iztočnice, pri katerih se prikazane skladijske strukture v gradivu pojavljajo dovolj pogosto in statistično značilno. Pri slovničnih in modifikacijskih besednih vrstah skladijskih vzorcev praviloma ne navajamo. Skladijski vzorci so predstavljeni z zapisom besednih vrst v ustreznih oblikah, pri čemer je tisti del vzorca, ki ponazarja iztočnico, poudarjen, npr. *samostalniška beseda* + **samostalniška beseda v rodilniku** za strukture tipa *čreda bikov* ali *glagol* + **glagol v nedoločniku** za strukture tipa *začeti pesniti*. Vezniki in predlogi, redkeje tudi druge besedne vrste, so v vzorcih navedeni eksplicitno, npr. *samostalnik* + *z/s* + *samostalnik v orodniku* za strukture tipa *džin s tonikom*. Formulacije tipa *samostalniška beseda*, *pridevniška beseda* opisujejo tako enobesedne kot besednozvezne uresničitve.

V slovarju prikazane **kolokacije** so tipične sopojavitve iztočnice in vsaj še ene besede. Slovar navaja tiste kolokacije, ki so v gradivu prepoznane kot dovolj pogoste in statistično značilne. Kolokacije so navedene pri ustreznih skladijskih vzorcih, glede na pomensko sorodnost pa so uvrščene v pomenske nize.

Stavčni zgledi so kot avtentični primeri jezikovne rabe vzeti iz besedilnih korpusov. Ker so iztrgani iz siceršnjega besedilnega konteksta, so v nekaterih primerih za slovarsko rabo ustrezno prilagojeni, pri čemer se teži k čim manjši modifikaciji izvornega gradiva. Stavčni zgledi so prikazani pri ustreznih skladijskih vzorcih, nastopajo pa tudi samostojno. V tem primeru so glede na druge stavčne zglede umaknjeni v levo. Vsak skladijski vzorec, pomen ali podpomen je ponazorjen z najmanj enim stavčnim zgledom.

Večbesedne leksikalne enote

V slovarju so stalne besedne zveze in frazeološke enote v pomenskem delu obravnavane praviloma na enak način kot enobesedne iztočnice. Imajo svojo slovarsko razlago in ponazarjalno gradivo, lahko pa tudi stilno-zvrstne podatke in pojasnila v zvezi z normativnostjo.

V razdelku **Stalne besedne zveze** so predstavljene stalne besedne zveze, ki so pomensko neprozorne in nefrazeološke (npr. **frigijska čepica**, **morski ježek**, **črni bor**, **egiptovski bombaž**).

Razdelek **Frazeologija** prinaša prikaz frazeoloških in paremioloških enot, ki imajo v svoji zgradbi katero od iztočničnih besed, njihove ustaljene variante in nekatere tipe frazeoloških pretvorb. Prikazane so v osnovni obliki, ki je v gradivskih virih praviloma tudi najpogostejša. Variantne oblike so razporejene po frekvenčnem merilu od najpogostejše navzdol.

Variantne besednozvezne frazeološke enote so prikazane tudi v strnjem shematskem zapisu (npr. **biti oh in sploh | biti oh in ah | biti ah in oh**, **postriči/ostriči koga na ježka**, **biti (povsem/čisto/popolnoma) na psu**). V tem zapisu poševnica (/) prikazuje sestavinske variante (največ tri), pokončnica (|) označuje skladijske in druge variante, pri katerih bi bil zapis s poševnico lahko manj razumljiv, v navadnih oklepajih () pa so prikazane neobvezne sestavine frazeoloških enot. Podatek o lastnostih levega udeleženca (v smislu +/- človeško) je razviden posredno iz stavčnih zgledov. Pragmatični frazemi (npr. **Čuj ti!**, **Jebela cesta!**) in paremiološke enote (**Bilo bi smešno, če ne bi bilo žalostno.**, **Še pes ima rad mir pri jedi.**) so v osnovni obliki in variantah zapisani z veliko začetnico in končnim ločilom, ki označuje njihov značilni skladijski naklon. Stavčni zgledi prikazujejo tipično besedilno realizacijo frazeoloških in paremioloških enot ter njihovih variant.

Frazeološke in paremiološke enote imajo v jeziku ekspresivno stilno vrednost, kar prikazuje že njihova umestitev v frazeološki razdelek. Osnovna oblika in njihove variante so lahko označene s socialnozvrstnimi ali ekspresivnimi kvalifikatorji, ki natančneje določajo njihovo stilno-zvrstno vrednost (npr. slabšalno). Pri glagolskih frazemih je s slovničnim pojasnilom v dovršni obliki oziroma v nedovršni obliki opozorjeno na vidske variante frazema (**rasti/zrasti/množiti se ipd. kot gobe (po dežju)**).

Slovarske oznake in pojasnila

Slovarske oznake in pojasnila na ravni slovarske iztočnice, pomenov ali podpomenov eno- in večbesednih leksikalnih enot prinašajo slovnične, zvrstne, slogovne in pragmatične opredelitve slovarskih enot v razmerju do knjižnojezikovne norme.

Slovnične oznake in slovnična pojasnila opredeljujejo besedno vrsto, slovnične lastnosti ter nekatere druge slovnične posebnosti in omejitve obravnavanih iztočnic, kot jih izkazuje jezikovno gradivo.

Kvalifikatorji in kvalifikatorska pojasnila natančneje opredeljujejo zvrstno pripadnost in slogovno učinkovanje iztočnic v okviru socialne zvrstnosti (npr. neknjižno pogovorno, narečno, vulgarno), funkcijske členjenosti (npr. terminološki kvalifikatorji, ki opredeljujejo področja, s katerih prihaja delno determinologizirana leksika, in kvalifikatorska pojasnila s podrobnejšim opisom funkcijskih zvrsti, besedilnih tipov in značilnih konverzacijskih obrazcev). Opredeljujejo tudi časovno in krajevno zaznamovanost in slogovno raznolikost njihove rabe (npr. ekspresivni kvalifikatorji, ki odražajo vrednotenjski odnos do poimenovanega – ekspresivno, ironično, slabšalno itd.). Razmerja med dvojnicami označujejo posebni normativni kvalifikatorji (in, glej, tudi).

Normativnost

Normativni podatki so v slovarju prikazani s hierarhijo navajanja in vrednotenja dvojnic, s kvalifikatorji in kvalifikatorskimi pojasnili.

Dvojnice so lahko pisne (npr. **agility** – **agiliti**, **glamour** – **glamur**), izgovorne (npr. **ahá** – **ahà**, **bôksarka** – **bóksarka**, **jájčevəc** – **jâjčevəc**), oblikoslovne (npr. **glamuróznostma** – **glamuróznostima**) in druge. Uvaja jih normativni kvalifikator. Lahko so prednostne (kvalifikator glej), neprednostne (kvalifikator tudi) ali enakovredne (kvalifikator in). Pisne dvojnice so celostno obravnavane v samostojnih slovarskih sestavkih. Na obstoj dvojničnega razmerja je uporabnik opozorjen tudi pri stalnih besednih zvezah.

Besedotvorje

V razdelku **Besedotvorje** so prikazani feminativi, maskulinativi (**drsalec** – **drsalka**), manjšalnice (**polh** – **polhek**) in svojilni pridevniki (**puran** – **puranov**), ki se v analiziranem gradivu pojavljajo dovolj pogosto. Termina feminativ in maskulinativ sta rabljena v širšem smislu in zajemata tudi primere vzporedne tvorbe (**poet** – **poetesa**, **poetinja**). Feminativi, svojilni pridevniki in manjšalnice so navedeni pri parnih samostalnikih moškega spola, ne pa tudi obratno. V razdelku so tudi pari, pri katerih je zaradi družbenih razmer kot prvi obstajal ženski par. V teh primerih so parni samostalniki navedeni tako pri samostalnikih moškega kot ženskega spola.

Etimologija

Etimološki razdelek prinaša etimološke osvetlitve, tj. strnjene informacije o izvoru besed. Zasnovane so po načelu kontinuitete navedbe jezika in pomena. To pomeni, da ležeče prikazano besedno gradivo, ki ni pomensko razloženo, pomeni isto kot prva ležeče prikazana beseda ali besedna zveza na njegovi levi, in da besedno gradivo, ki ni opredeljeno glede na jezik, pripada istemu jeziku kot besedno gradivo pred njim. Če prva ležeče prikazana beseda etimološke osvetlitve ni pomensko razložena, je njen pomen enak ali vsaj zelo podoben pomenu slovarske iztočnice. Če jezik ni posebej opredeljen, je slovenski.

Kotnik v levo (<) pomeni, da je to, kar stoji na njegovi levi strani, nastalo v rednem jezikovnem razvoju iz tistega, kar stoji na njegovi desni, enojna narekovaja na začetku in koncu besede (‘ ’) sta navednici za pomen, zvezdica (*) stoji pred neizpričano, rekonstruirano besedo, njenim delom ali pomenom. Enačaj (=) pomeni, da ima to, kar stoji na njegovi levi, isti izvor kot to, kar stoji na njegovi desni, vezaj (-) je znak za morfemsko mejo, znak plus (+) uvaja v zlaganje ali sestavo.

Etimološke osvetlitve v slovarju so sklicevalne (sklic na besedo, ki je obravnavana na drugem mestu v slovarju) in polne. Sklicevalne etimološke osvetlitve vsebujejo navedbo motivirajočega leksema, tj. besede ali njenega dela, iz katerega je tvorjena dana beseda. Nadaljnja pojasnila o izvoru dane besede ali njenega dela torej najdemo pri besedi, na katero kaže sklic. Če je potrebno, je sklicu dodano pojasnilo. Iz starejših jezikovnih plasti podedovane besede imajo polne etimološke osvetlitve, ki segajo do izvora, vendar najdlje do indoevropskega prajezika. V primerih, pri katerih etimološka osvetlitev brez dodatnih podatkov za razumevanje nastanka besede ne bi zadoščala, so besedilu dodana enciklopedična pojasnila.

Slovar

ábrakadábra medmet

[ábrakadábra]

POMEN

1. uporablja se, ko govorec čara in naredi, da kaka stvar izgine, se pojavi, spremeni

- »*Abrakadabra*, hokus pokus, ena, dve, tri, naj hišica se raztopi!« je rekla in zamahnila s paličico.
- Če bi bil čarovnik, bi zdaj rekel: *Abrakadabra*, naj se vaša postelja spremeni v kopel.
- Nenadoma, kot da je nekdo neslišno oznanil *abrakadabra*, sonce spet pomežikne.

2. ekspresivno ponazarja nenadno pojavitev, izginotje ali spremembo česa

- *Abrakadabra* in v hipu se neopazni valj »začara« v super praktičen lepotni kotiček.
- Pravniki moramo biti velikokrat pravi čarodeji. Čeprav nasprotno stranke ne moreš *abrakadabra* odstraniti iz sodne dvorane, pa lahko z dobro igro dosežeš marsikaj.

3. kot samostalnik, ekspresivno dogodek, prikaz, ki daje vtis čudeža

- Ne, ne gre za nikakršen *abrakadabra*, ampak za čisto pozitivno energijo.
- En poteg vzvoda, pa se vse zloži. Prava *abrakadabra*!

3.1. kot samostalnik, ekspresivno pisanje, ki mu govorec ne pripisuje zadostne prepričljivosti, (strokovne) relevantnosti, utemeljenosti

- Vsa ta *abrakadabra* se seveda nadaljuje, ne glede na to, da njen pisec morda sploh še ni slišal za razlikovanje med razumom in umom.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ábrakadábra]

IPA: [ˈaːbrakaˈdaːbra]

TONEMSKO

[âbrakadâbra]

IPA: [áːbrâkadáːbrâ]

IZVOR

prevzeto prek nem. *Abrakadabra* iz lat. *abracadabra* neznanega izvora

agíliti agílitija; glej **agility** samostalnik moškega spola

[agílití]

POMEN

rekreativna, tekmovalna dejavnost, pri kateri vodnik vodi psa prek postavljenih ovir

- Za popestritev prireditve je kinološko društvo pripravilo prikaz vadbe šolanih psov in tekmovanje v *agilitiju*.

- *Agiliti* je igra in rekreacija za vodnika in psa.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[agílití]

IPA: [aˈgiːliti]

ednina

IMENOVALNIK: agílití

RODILNIK: agílitija

DAJALNIK: agílitiju

TOŽILNIK: agílití

MESTNIK: pri agílitiju

ORODNIK: z agílitijem

dvojina

IMENOVALNIK: agílitija

RODILNIK: agílitijev

DAJALNIK: agílitijema

TOŽILNIK: agílitija

MESTNIK: pri agílitijih

ORODNIK: z agílitijema

množina

IMENOVALNIK: agílitiji

RODILNIK: agílitijev

DAJALNIK: agílitijem

TOŽILNIK: agílitije

MESTNIK: pri agílitijih

ORODNIK: z agílitiji

TONEMSKO

[agílití]

IPA: [aɡiːliti]

ednina

IMENOVALNIK: agílití

RODILNIK: agílitija

DAJALNIK: agílitiju

TOŽILNIK: agílití

MESTNIK: pri agílitiju

ORODNIK: z agílitijem

dvojina

IMENOVALNIK: agílitija

RODILNIK: agílitijev

DAJALNIK: agílitijema

TOŽILNIK: agílitija

MESTNIK: pri agílitijih

ORODNIK: z agílitijema

množina

IMENOVALNIK: agílitiji

RODILNIK: agílitijev

DAJALNIK: agílitijem

TOŽILNIK: agílitije

MESTNIK: pri agílitijih

ORODNIK: z agílitiji

IZVOR

↑agility

agility agilityja; tudi **agiliti** samostalnik moškega spola [agiliti]

POMEN

rekreativna, tekmovalna dejavnost, pri kateri vodnik vodi psa prek postavljenih ovir

▶ sam. beseda + v + **sam. beseda v mestniku** prvenstvo, tekma, tekmovanje v agilityju

▪ V Sloveniji je vedno več tekmovalj v *agilityju*.

...

▪ Mladega kužka lahko začnemo učiti osnov *agilityja* že zelo zgodaj, vendar moramo paziti, da z vajami ne pretiravamo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[agiliti]

IPA: [a'gi:liti]

ednina

IMENOVALNIK: [agiliti]

RODILNIK: [agilitija]

DAJALNIK: [agilitijem]

TOŽILNIK: [agiliti]

MESTNIK: [pri agilitiju]

ORODNIK: [z agilitijem]

dvojina

IMENOVALNIK: [agilitija]

RODILNIK: [agilitijev]

DAJALNIK: [agilitijema]

TOŽILNIK: [agilitija]

MESTNIK: [pri agilitijih]

ORODNIK: [z agilitijema]

množina

IMENOVALNIK: [agilitiji]

RODILNIK: [agilitijev]

DAJALNIK: [agilitijem]

TOŽILNIK: [agilitije]

MESTNIK: [pri agilitijih]

ORODNIK: [z agilitiji]

TONEMSKO

[agiliti]

IPA: [agí:liti]

ednina

IMENOVALNIK: [agiliti]

RODILNIK: [agilitija]

DAJALNIK: [agilitiju]

TOŽILNIK: [agiliti]

MESTNIK: [pri agilitiju]

ORODNIK: [z agilitijem]

dvojina

IMENOVALNIK: [agilitija]

RODILNIK: [agilitijev]

DAJALNIK: [agilitijema]

TOŽILNIK: [agilitija]

MESTNIK: [pri agilitijih]

ORODNIK: [z agilitijema]

množina

IMENOVALNIK: [agilitiji]

RODILNIK: [agilitijev]

DAJALNIK: [agilitijem]

TOŽILNIK: [agilitije]

MESTNIK: [pri agilitijih]

ORODNIK: [z agilitiji]

IZVOR

prevzeto iz angl. *agility*, prvotno 'spretnost, gibčnost, živahnost, delavnost'

àh medmet

POMEN

1. izraža, da govorec občuti žalost, obžaluje kaj

▪ *Ah*, kako mi je hudo!

▪ »*Ah*, vse skupaj je ena sama nesreča,« je nazadnje potožil stric.

▪ *Ah*, ko bi le lahko vrnili čas nazaj in ne bi storili te napake!

1.1. izraža, da govorec občuti nezadovoljstvo, negoduje, navadno očitajoče

▪ *Ah*, ali sem te tako učila?

▪ *Ah*, moški, moški, pravi mati v svoje lonce na štedilniku.

2. izraža, da govorec želi ublažiti pomen izrečenega

▪ *Ah*, porečete, še ena novotarija z druge strani luže.

▪ *Ah*, to ni bil hud spor, le izmenjava različnih misli.

3. izraža, da govorec občuti umirjeno veselje, radost

▪ *Ah*, kako sem vesel, da te spet vidim!

▪ *Ah*, kakšna radost! Ukvarjati se z umetnostjo!

3.1. izraža, da govorec občuti vznesenost

▪ Romi so peli srbske pesmi, orientalska čutnost in slovanska žalost, *ah*, slovanska duša!

▪ Pred hiško terasa z ležalniki, do plaže pa le nekaj korakov po mehkem belem pesku. *Ah*, tropski raj!

3.2. izraža, da govorec občuti nostalgijo

▪ *Ah*, kako je sijalo sonce, kako so cvetele moje rože!

Dolgo je že od tega.

▪ *Ah*, kje so tisti časi ...

3.3. izraža, da govorec občuti hrepenenje po tem, kar je vsebina naslednjega stavka

▪ Zadnje tedne marca smo pogosto pomislili: *ah*, ko bi sedaj končno posijalo pomladansko sonce!

▪ *Ah*, ko bi še mene tako čakal, medtem ko bi zapravljala po trgovinah!

4. izraža, da se govorec nenadoma česa domisli, spozna kaj

▪ »*Ah*, na to pa nisem mislila,« pravi smeje se.

▪ *Ah*, skoraj sem pozabila, da so te dali v moj razred.

5. kot členek uporablja se, ko govorec poudarja svojo izjavo

▪ *Ah*, prosim, pustite naju noter. Nikomur ne bova v nadlego.

▪ *Ah*, ne da se mi več razlagati.

▪ *Ah*, dajte no, saj znam brati.

5.1. kot členek uporablja se, ko govorec poudarja svoje pritrjevanje ali zanikovanje

▪ Strinjal se je z mano: »*Ah* da. Prav imaš, da.«

▪ Odlično govorite slovensko! *Ah* ne, ne, se še učim.

▪ Tekmovalnost? *Ah*, kje pa. Nisem tekmovalna.

FRAZEOLOGIJA

biti oh in sploh | biti oh in ah | biti ah in oh

biti oh in sploh

biti oh in ah

biti ah in oh

biti najboljši, popoln

▪ Olimpijske igre *so bile oh in sploh*.

▪ Če je sporazum *oh in ah*, zakaj ne povedo prednosti oziroma kaj bomo s tem dobili.

▪ V paradizu se menda vedno cedita mleko in med, vse *je ah in oh*.

oh in sploh | oh in ah | ah in oh

oh in sploh

oh in ah

ah in oh

ah in sploh

1. najboljši, popoln

▪ Naše bralce, poslušalce in gledalce smo vzgojili tako, da si želijo senzacionalističnih, bombastičnih in *oh in sploh* novic.

▪ Ne povedo nam, kdo so kupci teh *ah in oh* parcel, na katerih bodo nekoč stale *ah in oh* vile z bazeni.

▪ Za bolezen elektronskih igračk gre. Za to, kdo bo imel lepši in uporabnejši in *ah in sploh* telefon.

2. poudarja visoko stopnjo lastnosti

▪ Zadeva je zanimiva in *oh in sploh* super.

Ah ja.

izraža, da je govorec sprijaznjen z danimi okoliščinami; izraža, da se govorec nenadoma česa domisli, spozna kaj

▪ Ampak kaj naj s temle gipsom? Okorna sem kot želva. Pa še brez službe sem. *Ah ja*, življenje je včasih čisto po nepotrebnem zakomplicirano.

▪ »Ali se ne spomnite, da ste bili ranjeni?« »Ja, samo to, da sem se peljal z motorjem, *ah ja*, neki moški so me gledali, kako letim.«

IZVOR

= hrv., srb. *ah*, rus. *ax*, češ. *ach*; imitativna beseda,

ki posnema vzdihovanje, znana tudi v drugih jezikih, npr. nem. *ach*, amer. angl. *uh*, lat. *āh*, ↑a

ahá¹ in ahà členek

POMEN

1. knjižno pogovorno, tudi ponovljeno izraža, da govorec pritrjuje, soglašaja

▪ *Aha*, razumem, imate prav.

▪ *Aha, aha*, se spominjam, vi ste njegov literarni kolega ali kaj.

▪ *Aha! Aha! Aha!* je hitro prikimal in se smehljajal predse.

2. drugi zlog se izgovarja z višjim tonom, ironično izraža, da govorec ne verjame predhodno navedeni izjavi

▪ Potem ji je rekel, da bo vse naredil zastonj (*aha!*), a je odklonila.

▪ Šah bo rešil kriminalni primer, *aha*, dobro, da res!

▪ Ko so rekli, da bodo naredili pet milijonov čevljev, sem si mislil, *aha*, ziher.

2.1. drugi zlog se izgovarja z višjim tonom, neknjižno pogovorno, ironično izraža, da govorec razume koga in mu navidezno pritrjuje

▪ *Aha*, zdaj moramo en kos pogače odrezati še tistemu, ki že nekaj časa ni nič dobil.

IZVOR

= hrv., srb. *ahà*, srb. tudi *a-à*, *ahâ*, rus. *agá*, polj. *aha*, češ. *ahà*, verjetno iz **a* + **ha*

ahá² in ahà medmet

POMEN

1. izgovarja se z večjo jakostjo izraža, da govorec kaj spozna, priključuje iz spomina, najde

▪ *Aha*, potem pa to dvoje seštejem.

▪ Kdaj je že bilo? – *Aha*, predlansko leto, kajne?

▪ *Aha*, zdaj vaju imam, ptičici!

1.1. izgovarja se z večjo jakostjo, ironično izraža, da se govorec zaradi pritegovanja pozornosti česa navidez ne more spomniti, dojeti ali je navidez presenečen

▪ Pokoj? Kaj je to? *Aha*, to je obdobje, ko nimaš za nobeno reč časa.

▪ Večji pridelovalec iz Slovenije (Kje že? *Aha*, Bratislava!) z 10 hektari ne bo nikoli dovolj tržno zanimiv, da bi se lahko kosal s konkurenco v najvišjih kakovostno-cenovnih razredih.

STALNE ZVEZE

aha efekt

nenadno spoznanje, razsvetljenje

▪ »Prav to je največja draž, ko do konca ne veš, kaj bo nastalo, potem ko skulptura stoji, pa nastane *aha efekt*,« je povedal kipar.

IZVOR

verjetno prevzeto iz nem. *aha*, angl. *aha*

aj medmet

POMEN

1. izraža, da se govorec spomni česa neprijetnega

▪ *Aj*, hudiča, na to zver sem pa popolnoma pozabil.

1.1. izraža, da govorec ob spoznanju česa neprijetnega občuti obžalovanje

▪ *Aj*, žal sem na tem področju »mrzla« – ne poznam nobenega recepta.

▪ »*Aj, aj, aj!*« je včeraj vzklikal uradni napovedovalec tekem v smučarskih tekih, ko se je ena glavnih favoritinj že v četrtfinalu poslovila od svetovnega prvenstva.

2. izraža, da je govorec prijetno presenečen

▪ Stopil sem k njemu in ga pozdravil. »*Aj*, vi ste,« me je odgovoril. »Prisedite.«

3. uporablja se, ko govorec želi pritegniti pozornost

▪ *Aj*, hvala za vse informacije.

▪ Ona! Držite jo! Ona! *Aj-aj-aj!* Držite jo!

4. izraža, da govorec občuti vznesenost, radost

▪ *Aj*, je bilo lepo leta 1991, ko smo se osamosvojili.

5. zlasti v ljudskih pesmih uporablja se za nadomeščanje zlogov besedila v refrenu

▪ Marko skače, Marko skače po zeleni trati. *Aj, aj, aj aj aj*, po zeleni trati.

▪ Prepluli smo vsa morja! *Aj-aj-aj*. Premagali neurja!

5.1. zlasti v uspavankah uporablja se, ko govorec želi uspavati otroka

▪ Lunica ziblje, *aja, aj, aj*, spanček se smeje, *aja, aj, aj*.

IZVOR

imitativna beseda, tako kot hrv., srb. *âj*, rus. *áj*, češ., stčes. *aj*, litov. *aĩ*, nem. *ei*; v romanskih jezikih predvsem za izražanje bolečine: it. *àhi*, frc. *aie*, špan. *ay*

ája¹ členek

POMEN

izgovarja se s podaljšanim **j**, zlasti prvi zlog se izgovarja z višjim tonom

uporablja se, ko govorec poudarja svoje pritrjevanje ali zanikovanje

▪ Nekaj ženskega je v vas, pravite? *Aja*, ne.

▪ Ti to ne smrdi po korupciji? *Aja*, ne, kje pa, saj to so vendar »naši«.

▪ Še preveč se zavedajo svojih pravic, o svojih dolžnostih pa ne vedo nič oz. vedo, da jih boste naivni starši itak zagovarjali. Ne, naš pa ni tak. *Aja*, kje pa.

IZVOR

verjetno iz ↑aj + ↑ja

ajá² medmet

POMEN

1. izgovarja se z večjo jakostjo izraža, da se govorec uspe česa spomniti, navadno nenadoma

▪ Kako ti je že ime, *aja*, Jernej ...

▪ *Aja*, to sem že povedal.

▪ *Aja*, pa še en podatek.

1.1. drugi zlog se izgovarja z višjim tonom in podaljšanim **a** izraža, da je govorec presenečen, kaj sprejema z začudenjem

▪ Še celo nekaterim gradbincem je bilo le navidez jasno, v čem je trik, ko pa so reč videli, so začudeno rekli: *aja*, to se premika.

1.2. izraža, da se govorec nenadoma česa domisli, spozna kaj

▪ *Aja*, oprostite, saj sploh ne bi smel komentirati in pisati v tole temo.

▪ *Aja, aja*, že razumem. Ni problema.

1.3. ironično izraža, da se govorec zaradi pritegovanja pozornosti česa navidez ne more spomniti, dojeti ali je navidez presenečen

▪ Zakaj je pa tako dramatičen naslov? *Aja*, saj res, da ljudje berejo.

▪ Če že tako poročate o tem, bi lahko vsaj video pokazali zraven ... *Aja*, žal ga nimate.

IZVOR

verjetno iz ↑a + ↑ja, morda pod vplivom nemščine, prim. tudi nar. ukr. *ajá* 'seveda'

ája³ medmet

POMEN

zlasti v uspavankah uporablja se, ko govorec želi uspavati otroka

▪ *Aja aja*, dete naše.

▪ S prozorno pajčevino sem zibko privezala na sončni žarek zlat, ki sije prav do naših vrat – spančkaj, sinek, *aja, aj!*

▪ Lunica ziblje, *aja, aj, aj*, spanček se smeje, *aja, aj, aj*.

IZVOR

imitativna blagglasna beseda, morda prevzeta iz nem. *heia*

ájaj in **ájáj**; tudi **ájêj** medmet

POMEN

tudi z večkrat ponovljenim zlogom **(j)aj** izraža, da govorec obžaluje nastalo neprijetnost, nesrečo, ki navadno doleti koga drugega

▪ *Ajaj*, eni ljudje se še premalo zavedajo spolno prenosljivih bolezni.

▪ *Ajaj*, naši pravosodniki zdravijo posledice, namesto

da bi odpravljali vzroke.

- Končno so zunaj spet človeku prijazne temperature. Dokler ne bo pasje vroče. Pa res nismo nikoli zadovoljni. *Ajajaj*.

IZVOR

↑aj

àjdi; in **àjd**; in **hàjd**; in **hàjdi**; tudi **hàjde** medmet

POMEN

1. neknjižno pogovorno uporablja se, ko govorec želi koga spodbuditi, pozvati, naj hodi, gre

- *Ajdi*, naslednji, kdo je na vrsti?
- *Ajdi, ajdi*, brž na sanke.

2. neknjižno pogovorno izraža, da opisanemu dejanju neposredno sledi drugo dejanje, navadno odhod

- Taki naliti tipi sedejo za volan pa *ajdi* na Dolenjsko.
- Ker sva imela bencin in avto zastonj, sva oddivjala na avtocesto, proti Nanosu, pa *ajdi* proti zahodu, v Vipavo.

3. neknjižno pogovorno uporablja se, ko govorec ob slovesu koga pozdravi, zlasti znanca

- *Ajdi*, lep dan.
- *Ajdi*, drži se.

4. kot členek, neknjižno pogovorno izraža dopuščanje, načelno strinjanje

- Pa *ajdi*, v redu.

IZVOR

↑hajdi

ájêj in **ájej** in **ajêj**; glej **ájaj** medmet

POMEN

1. tudi z večkrat ponovljenim zlogom **(j)ej** izraža, da govorec česa ne odobrava, negoduje nad čim

- *Ajej*, kako je to eno scrkljano bitje!
- *Ajej*, saj se sploh ni čuditi, kam gre ta svet.

1.1. tudi z večkrat ponovljenim zlogom **(j)ej** izraža, da govorec obžaluje nastalo neprijetnost, nesrečo, ki navadno doleti koga drugega

- *Ajej*, kaj si je ta ženska naredila s plastičnimi operacijami!
- Prihajata po stopnicah navzgor. *Ajej*, jaz pa v spodnjem perilu.
- *Ajejej!* Njene dosedanje izkušnje so pa res strašne.

IZVOR

↑ajaj

àjs medmet

POMEN

1. izgovarja se z večjo jakostjo izraža, da govorec občuti bolečino ob dotiku česa zlasti vročega, bodečega,

ostrega ali se vživi v tistega, ki jo občuti

- *Ajs*, vroče!
- Muček je skoraj brcnil v čudno bodičasto kepo. *Ajs!* Komaj se je razločil gobček med bodicami.
- *Ajs!* Res ostro. Kot britev.

1.1. uporablja se, ko govorec opozori na kaj nevarnega, zlasti vročega, bodečega, ostrega

- Kot bi se vrnili v rosna mladostna leta, ko so nam starši žugali »*ajs* ... tega ne smeš ... ne tega ... pusti to ...«.
- Ne govorite z dojenčki po dojenčkasto. Se pravi, ne »*ajs*«, ampak »vroče«, ne »boš papico«, ampak »ali boš jedel« in podobno.

IZVOR

starejše tudi *as*, verjetno iz nepisanega medmeta, ki ga izgovorimo z vdihom skozi zobe; manj verjetno prevzeto iz nem. *heiß* 'vroč'

akceptírati akceptíram dovršni in nedovršni glagol

[akceptírati]

POMEN

sprejeti

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

- Državni zbor je pobude *akceptiral* in jih dal v parlamentarno proceduro.
- V tožbi opozarja, da je okrajno sodišče v celoti *akceptiralo* navedbe tožeče stranke in ugodilo njenemu ugovoru.

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

- Mislim, da bi bilo dobro ta amandma *akceptirati*.
- Jeseni sem določene stvari *akceptiral*, spomladi pa istih gotovo ne bom.

...

- Tega res ne morem *akceptirati*, ker so nekateri argumenti šli preko meja.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[akceptírati]

IPA: [aktsep'ti:rati]

NEDOLOČNIK: akceptírati

NAMENILNIK: akceptírat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: akceptíram

2. OSEBA: akceptíraš

3. OSEBA: akceptíra

dvojina

1. OSEBA: akceptírava

2. OSEBA: akceptírata

3. OSEBA: akceptírata

množina

1. OSEBA: akceptíramo

2. OSEBA: akceptírate

3. OSEBA: akceptírajó

velelnik

ednina

2. OSEBA: akceptíraj

dvojina

1. OSEBA: akceptírajva

2. OSEBA: akceptírajta

množina

1. OSEBA: akceptírajmo

2. OSEBA: akceptírajte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: akceptíral

DVOJINA: akceptírala

MNOŽINA: akceptírali

ženski spol

EDNINA: akceptírala

DVOJINA: akceptírali

MNOŽINA: akceptírale

srednji spol

EDNINA: akceptíralo

DVOJINA: akceptírali

MNOŽINA: akceptírala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: akceptirajóč

RODILNIK: akceptirajóč**ega**

DAJALNIK: akceptirajóč**emu**

TOŽILNIK: akceptirajóč

živo akceptirajóč**ega**

MESTNIK: pri akceptirajóč**em**

ORODNIK: z akceptirajóč**im**

dvojina

IMENOVALNIK: akceptirajóča

RODILNIK: akceptirajóč**ih**

DAJALNIK: akceptirajóč**ima**

TOŽILNIK: akceptirajóča

MESTNIK: pri akceptirajóč**ih**

ORODNIK: z akceptirajóč**ima**

množina

IMENOVALNIK: akceptirajóči

RODILNIK: akceptirajóč**ih**

DAJALNIK: akceptirajóč**im**

TOŽILNIK: akceptirajóče

MESTNIK: pri akceptirajóč**ih**

ORODNIK: z akceptirajóč**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: akceptirajóča

RODILNIK: akceptirajóče

DAJALNIK: akceptirajóči

TOŽILNIK: akceptirajóčo

MESTNIK: pri akceptirajóč**i**

ORODNIK: z akceptirajóčo

dvojina

IMENOVALNIK: akceptirajóči

RODILNIK: akceptirajóč**ih**

DAJALNIK: akceptirajóč**ima**

TOŽILNIK: akceptirajóči

MESTNIK: pri akceptirajóč**ih**

ORODNIK: z akceptirajóč**ima**

množina

IMENOVALNIK: akceptirajóče

RODILNIK: akceptirajóč**ih**

DAJALNIK: akceptirajóč**im**

TOŽILNIK: akceptirajóče

MESTNIK: pri akceptirajóč**ih**

ORODNIK: z akceptirajóč**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: akceptirajóče

RODILNIK: akceptirajóč**ega**

DAJALNIK: akceptirajóč**emu**

TOŽILNIK: akceptirajóče

MESTNIK: pri akceptirajóč**em**

ORODNIK: z akceptirajóč**im**

dvojina

IMENOVALNIK: akceptirajóči

RODILNIK: akceptirajóč**ih**

DAJALNIK: akceptirajóč**ima**

TOŽILNIK: akceptirajóči

MESTNIK: pri akceptirajóč**ih**

ORODNIK: z akceptirajóč**ima**

množina

IMENOVALNIK: akceptirajóča

RODILNIK: akceptirajóč**ih**

DAJALNIK: akceptirajóč**im**

TOŽILNIK: akceptirajóča

MESTNIK: pri akceptirajóč**ih**

ORODNIK: z akceptirajóč**imi**

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: akceptíran

RODILNIK: akceptíran**ega**

DAJALNIK: akceptíran**emu**

TOŽILNIK: akceptíran

živo akceptíran**ega**

MESTNIK: pri akceptíran**em**

ORODNIK: z akceptíran**im**

dvojina

IMENOVALNIK: akceptírana

RODILNIK: akceptírani**h**

DAJALNIK: akceptírani**ma**

TOŽILNIK: akceptírana
MESTNIK: pri akceptíran**ih**
ORODNIK: z akceptíran**ima**
množina
IMENOVALNIK: akceptírani
RODILNIK: akceptíran**ih**
DAJALNIK: akceptíran**im**
TOŽILNIK: akceptírane
MESTNIK: pri akceptíran**ih**
ORODNIK: z akceptíran**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: akceptírana
RODILNIK: akceptírane
DAJALNIK: akceptírani
TOŽILNIK: akceptírano
MESTNIK: pri akceptírani
ORODNIK: z akceptírano
dvojina
IMENOVALNIK: akceptírani
RODILNIK: akceptíran**ih**
DAJALNIK: akceptíran**ima**
TOŽILNIK: akceptírani
MESTNIK: pri akceptíran**ih**
ORODNIK: z akceptíran**ima**
množina
IMENOVALNIK: akceptírane
RODILNIK: akceptíran**ih**
DAJALNIK: akceptíran**im**
TOŽILNIK: akceptírane
MESTNIK: pri akceptíran**ih**
ORODNIK: z akceptíran**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: akceptírano
RODILNIK: akceptíran**ega**
DAJALNIK: akceptíran**emu**
TOŽILNIK: akceptírano
MESTNIK: pri akceptíran**em**
ORODNIK: z akceptíran**im**
dvojina
IMENOVALNIK: akceptírani
RODILNIK: akceptíran**ih**
DAJALNIK: akceptíran**ima**
TOŽILNIK: akceptírani
MESTNIK: pri akceptíran**ih**
ORODNIK: z akceptíran**ima**
množina
IMENOVALNIK: akceptírana
RODILNIK: akceptíran**ih**
DAJALNIK: akceptíran**im**
TOŽILNIK: akceptírana
MESTNIK: pri akceptíran**ih**

ORODNIK: z akceptíran**imi**
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: akceptíranje
RODILNIK: akceptíranja
DAJALNIK: akceptíranju
TOŽILNIK: akceptíranje
MESTNIK: pri akceptíranju
ORODNIK: z akceptíran**jem**
dvojina
IMENOVALNIK: akceptíranji
RODILNIK: akceptíranj
DAJALNIK: akceptíran**jema**
TOŽILNIK: akceptíranji
MESTNIK: pri akceptíran**jih**
ORODNIK: z akceptíran**jema**
množina
IMENOVALNIK: akceptíranja
RODILNIK: akceptíranj
DAJALNIK: akceptíran**jem**
TOŽILNIK: akceptíranja
MESTNIK: pri akceptíran**jih**
ORODNIK: z akceptíranji

TONEMSKO
[akceptíрати]
IPA: [aktseptí:ràti]
NEDOLOČNIK: akceptíрати
NAMENILNIK: akceptírat
sedanjik
ednina
1. OSEBA: akceptíram
2. OSEBA: akceptíraš
3. OSEBA: akceptíra
dvojina
1. OSEBA: akceptírava
2. OSEBA: akceptírata
3. OSEBA: akceptírata
množina
1. OSEBA: akceptíramo
2. OSEBA: akceptírate
3. OSEBA: akceptírajo
velelnik
ednina
2. OSEBA: akceptíraj
dvojina
1. OSEBA: akceptírajva
2. OSEBA: akceptírajta
množina
1. OSEBA: akceptírajmo
2. OSEBA: akceptírajte
deležnik na -/
moški spol

EDNINA: akceptíral
DVOJINA: akceptírala
MNOŽINA: akceptírali
ženski spol

EDNINA: akceptírala
DVOJINA: akceptírali
MNOŽINA: akceptírale
srednji spol

EDNINA: akceptíralo
DVOJINA: akceptírali
MNOŽINA: akceptírala
deležnik na -č

moški spol
ednina

IMENOVALNIK: akceptirajôč tudi akceptirajôč

RODILNIK: akceptirajôč**ega**

DAJALNIK: akceptirajôč**emu**

TOŽILNIK: akceptirajôč

živo akceptirajôč**ega**

MESTNIK: pri akceptirajôč**em**

ORODNIK: z akceptirajôč**im**

dvojina

IMENOVALNIK: akceptirajôč**a**

RODILNIK: akceptirajôč**ih**

DAJALNIK: akceptirajôč**ima**

TOŽILNIK: akceptirajôč**a**

MESTNIK: pri akceptirajôč**ih**

ORODNIK: z akceptirajôč**ima**

množina

IMENOVALNIK: akceptirajôč**i**

RODILNIK: akceptirajôč**ih**

DAJALNIK: akceptirajôč**im**

TOŽILNIK: akceptirajôč**e**

MESTNIK: pri akceptirajôč**ih**

ORODNIK: z akceptirajôč**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: akceptirajôč**a**

RODILNIK: akceptirajôč**e**

DAJALNIK: akceptirajôč**i**

TOŽILNIK: akceptirajôč**o**

MESTNIK: pri akceptirajôč**i**

ORODNIK: z akceptirajôč**o**

dvojina

IMENOVALNIK: akceptirajôč**i**

RODILNIK: akceptirajôč**ih**

DAJALNIK: akceptirajôč**ima**

TOŽILNIK: akceptirajôč**i**

MESTNIK: pri akceptirajôč**ih**

ORODNIK: z akceptirajôč**ima**

množina

IMENOVALNIK: akceptirajôč**e**

RODILNIK: akceptirajôč**ih**

DAJALNIK: akceptirajôč**im**

TOŽILNIK: akceptirajôč**e**

MESTNIK: pri akceptirajôč**ih**

ORODNIK: z akceptirajôč**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: akceptirajôč**e**

RODILNIK: akceptirajôč**ega**

DAJALNIK: akceptirajôč**emu**

TOŽILNIK: akceptirajôč**e**

MESTNIK: pri akceptirajôč**em**

ORODNIK: z akceptirajôč**im**

dvojina

IMENOVALNIK: akceptirajôč**i**

RODILNIK: akceptirajôč**ih**

DAJALNIK: akceptirajôč**ima**

TOŽILNIK: akceptirajôč**i**

MESTNIK: pri akceptirajôč**ih**

ORODNIK: z akceptirajôč**ima**

množina

IMENOVALNIK: akceptirajôč**a**

RODILNIK: akceptirajôč**ih**

DAJALNIK: akceptirajôč**im**

TOŽILNIK: akceptirajôč**a**

MESTNIK: pri akceptirajôč**ih**

ORODNIK: z akceptirajôč**imi**

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: akceptíran

RODILNIK: akceptíran**ega**

DAJALNIK: akceptíran**emu**

TOŽILNIK: akceptíran

živo akceptíran**ega**

MESTNIK: pri akceptíran**em**

ORODNIK: z akceptíran**im**

dvojina

IMENOVALNIK: akceptírana

RODILNIK: akceptíran**ih**

DAJALNIK: akceptíran**ima**

TOŽILNIK: akceptírana

MESTNIK: pri akceptíran**ih**

ORODNIK: z akceptíran**ima**

množina

IMENOVALNIK: akceptíran**i**

RODILNIK: akceptíran**ih**

DAJALNIK: akceptíran**im**

TOŽILNIK: akceptírane

MESTNIK: pri akceptíran**ih**

ORODNIK: z akceptíran**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: akceptírana

RODILNIK: akceptirane
DAJALNIK: akceptirani
TOŽILNIK: akceptirano
MESTNIK: pri akceptirani
ORODNIK: z akceptirano
dvojina
IMENOVALNIK: akceptirani
RODILNIK: akceptiranih
DAJALNIK: akceptiranima
TOŽILNIK: akceptirani
MESTNIK: pri akceptiranih
ORODNIK: z akceptiranima
množina
IMENOVALNIK: akceptirane
RODILNIK: akceptiranih
DAJALNIK: akceptiranim
TOŽILNIK: akceptirane
MESTNIK: pri akceptiranih
ORODNIK: z akceptiranimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: akceptirano
RODILNIK: akceptiranega
DAJALNIK: akceptiranemu
TOŽILNIK: akceptirano
MESTNIK: pri akceptiranem
ORODNIK: z akceptiranim
dvojina
IMENOVALNIK: akceptirani
RODILNIK: akceptiranih
DAJALNIK: akceptiranima
TOŽILNIK: akceptirani
MESTNIK: pri akceptiranih
ORODNIK: z akceptiranima
množina
IMENOVALNIK: akceptirana
RODILNIK: akceptiranih
DAJALNIK: akceptiranim
TOŽILNIK: akceptirana
MESTNIK: pri akceptiranih
ORODNIK: z akceptiranimi
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: akceptiranje
RODILNIK: akceptiranja
DAJALNIK: akceptiranju
TOŽILNIK: akceptiranje
MESTNIK: pri akceptiranju
ORODNIK: z akceptiranjem
dvojina
IMENOVALNIK: akceptirani
RODILNIK: akceptiranj
DAJALNIK: akceptiranjema

TOŽILNIK: akceptirani
MESTNIK: pri akceptiranih
ORODNIK: z akceptiranjema
množina
IMENOVALNIK: akceptiranja
RODILNIK: akceptiranj
DAJALNIK: akceptiranjem
TOŽILNIK: akceptiranja
MESTNIK: pri akceptiranih
ORODNIK: z akceptirani

IZVOR

prevzeto prek nem. *akzeptieren* in frc. *accepter* iz lat. *acceptare* iz *accipere* 'sprejeti' iz *capere* 'ujeti, vzeti'

akcéptni akcéptna akcéptno pridevnik
[akcéptni]

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[akcéptni]

IPA: [ak'tse:ptni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: akcéptni

RODILNIK: akcéptnega

DAJALNIK: akcéptnemu

TOŽILNIK: akcéptni

živo akcéptnega

MESTNIK: pri akcéptnem

ORODNIK: z akcéptnim

dvojina

IMENOVALNIK: akcéptna

RODILNIK: akcéptnih

DAJALNIK: akcéptnima

TOŽILNIK: akcéptna

MESTNIK: pri akcéptnih

ORODNIK: z akcéptnima

množina

IMENOVALNIK: akcéptni

RODILNIK: akcéptnih

DAJALNIK: akcéptnim

TOŽILNIK: akcéptne

MESTNIK: pri akcéptnih

ORODNIK: z akcéptnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: akcéptna

RODILNIK: akcéptne

DAJALNIK: akcéptni

TOŽILNIK: akcéptno

MESTNIK: pri akcêptni
ORODNIK: z akcêptno
dvojina
IMENOVALNIK: akcêptni
RODILNIK: akcêptnih
DAJALNIK: akcêptnima
TOŽILNIK: akcêptni
MESTNIK: pri akcêptnih
ORODNIK: z akcêptnima
množina
IMENOVALNIK: akcêptne
RODILNIK: akcêptnih
DAJALNIK: akcêptnim
TOŽILNIK: akcêptne
MESTNIK: pri akcêptnih
ORODNIK: z akcêptnimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: akcêptno
RODILNIK: akcêptnega
DAJALNIK: akcêptnemu
TOŽILNIK: akcêptno
MESTNIK: pri akcêptnem
ORODNIK: z akcêptnim
dvojina
IMENOVALNIK: akcêptni
RODILNIK: akcêptnih
DAJALNIK: akcêptnima
TOŽILNIK: akcêptni
MESTNIK: pri akcêptnih
ORODNIK: z akcêptnima
množina
IMENOVALNIK: akcêptna
RODILNIK: akcêptnih
DAJALNIK: akcêptnim
TOŽILNIK: akcêptna
MESTNIK: pri akcêptnih
ORODNIK: z akcêptnimi

TONEMSKO

[akcêptni]

IPA: [aktsé:ptni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: akcêptni
RODILNIK: akcêptnega
DAJALNIK: akcêptnemu
TOŽILNIK: akcêptni
živo akcêptnega
MESTNIK: pri akcêptnem
ORODNIK: z akcêptnim
dvojina

IMENOVALNIK: akcêptna
RODILNIK: akcêptnih
DAJALNIK: akcêptnima
TOŽILNIK: akcêptna
MESTNIK: pri akcêptnih
ORODNIK: z akcêptnima
množina
IMENOVALNIK: akcêptni
RODILNIK: akcêptnih
DAJALNIK: akcêptnim
TOŽILNIK: akcêptne
MESTNIK: pri akcêptnih
ORODNIK: z akcêptnimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: akcêptna
RODILNIK: akcêptne
DAJALNIK: akcêptni
TOŽILNIK: akcêptno
MESTNIK: pri akcêptni
ORODNIK: z akcêptno
dvojina
IMENOVALNIK: akcêptni
RODILNIK: akcêptnih
DAJALNIK: akcêptnima
TOŽILNIK: akcêptni
MESTNIK: pri akcêptnih
ORODNIK: z akcêptnima
množina
IMENOVALNIK: akcêptne
RODILNIK: akcêptnih
DAJALNIK: akcêptnim
TOŽILNIK: akcêptne
MESTNIK: pri akcêptnih
ORODNIK: z akcêptnimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: akcêptno
RODILNIK: akcêptnega
DAJALNIK: akcêptnemu
TOŽILNIK: akcêptno
MESTNIK: pri akcêptnem
ORODNIK: z akcêptnim
dvojina
IMENOVALNIK: akcêptni
RODILNIK: akcêptnih
DAJALNIK: akcêptnima
TOŽILNIK: akcêptni
MESTNIK: pri akcêptnih
ORODNIK: z akcêptnima
množina
IMENOVALNIK: akcêptna
RODILNIK: akcêptnih

DAJALNIK: akcêptnim
TOŽILNIK: akcêptna
MESTNIK: pri akcêptnih
ORODNIK: z akcêptnimi

STALNE ZVEZE

akceptni nalog

iz ekonomije, iz prava nalog, ki ga upnik da organizaciji za izvajanje plačilnega prometa, da prenese sredstva z dolžnikovega na upnikov račun

► glag. + **sam. beseda v tožilniku**

izdati, unovčiti akceptni nalog

- Za zavarovanje avansa je občina izdala *akceptni nalog*.
- Ko smo poskušali unovčiti *akceptni nalog*, smo ugotovili, da to ni mogoče, saj ima podjetje zablokiran račun.

...

- Vračilo posojila je bilo zavarovano z menicami podjetja in osebnimi menicami ter *akceptnimi nalogi*.

IZVOR

prevzeto iz nem. *Akzept(auftrag)* 'akceptni, prejemni (nalog)', iz *Akzept* 'potrdilo o prejemu', prevzeto iz lat. *acceptum* iz *accipere* 'prejeti' iz *capere* 'ujeti, vzeti'

aktinídija aktinídije samostalnik ženskega spola

[aktinídija]

POMEN

iz botanike trti podobna rastlina vzpenjavka z belimi cvetovi in dlakavimi rjavimi plodovi; primerjaj lat.

Actinidia; sin.: kitajska kosmulja

► **sam. beseda + sam. beseda v roditelju**

- Prosim za nasvet o cepljenju *aktinidije*, vzgojene iz semena.
- Najprimernejša temperatura za rast *aktinidije* je od 5 do 25 °C.

...

- *Aktinidija* prenaša delno senco, še raje ima sončno rastišče, kjer se vzpenja ob opori.
- Na bolj mrzlih področjih ne moremo pričakovati uspešnega gojenja toploljubnih rastlin, kot sta kaki in *aktinidija*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[aktinídija]

IPA: [akti'ni:dija]

ednina

IMENOVALNIK: aktinídija

RODILNIK: aktinídije

DAJALNIK: aktinídiji

TOŽILNIK: aktinídijo

MESTNIK: pri aktinídiji

ORODNIK: z aktinídijo
dvojina

IMENOVALNIK: aktinídiji

RODILNIK: aktinídij

DAJALNIK: aktinídijama

TOŽILNIK: aktinídiji

MESTNIK: pri aktinídijah

ORODNIK: z aktinídijama
množina

IMENOVALNIK: aktinídije

RODILNIK: aktinídij

DAJALNIK: aktinídijam

TOŽILNIK: aktinídije

MESTNIK: pri aktinídijah

ORODNIK: z aktinídijami

TONEMSKO

[aktinídija]

IPA: [akti'ni:dija]

ednina

IMENOVALNIK: aktinídija

RODILNIK: aktinídije

DAJALNIK: aktinídiji

TOŽILNIK: aktinídijo

MESTNIK: pri aktinídiji

ORODNIK: z aktinídijo
dvojina

IMENOVALNIK: aktinídiji

RODILNIK: aktinídij

DAJALNIK: aktinídijama

TOŽILNIK: aktinídiji

MESTNIK: pri aktinídijah

ORODNIK: z aktinídijama
množina

IMENOVALNIK: aktinídije

RODILNIK: aktinídij

DAJALNIK: aktinídijam

TOŽILNIK: aktinídije

MESTNIK: pri aktinídijah

ORODNIK: z aktinídijami

in

[aktinídija]

IPA: [akti'ni:dija]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: aktinídija

RODILNIK: aktinídije

DAJALNIK: aktinídiji

TOŽILNIK: aktinídijo

MESTNIK: pri aktinîdiji
ORODNIK: z aktinîdijo
dvojina
IMENOVALNIK: aktinîdiji
RODILNIK: aktinîdij
DAJALNIK: aktinîdijama
TOŽILNIK: aktinîdiji
MESTNIK: pri aktinîdijah
ORODNIK: z aktinîdijama
množina
IMENOVALNIK: aktinîdije
RODILNIK: aktinîdij
DAJALNIK: aktinîdijam
TOŽILNIK: aktinîdije
MESTNIK: pri aktinîdijah
ORODNIK: z aktinîdijami

Izvor

prevzeto iz nlat. *actinidia*, iz gr. *aktîs* 'žarek'

alépski alépska alépsko pridevnik
[alépski]

Izgovor in oblike

Jakostno

[alépski]

IPA: [a'le:pski]

Osnovnik

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: alépski

RODILNIK: alépskega

DAJALNIK: alépskemu

TOŽILNIK: alépski

živo alépskega

MESTNIK: pri alépskem

ORODNIK: z alépskim

dvojina

IMENOVALNIK: alépska

RODILNIK: alépskih

DAJALNIK: alépskima

TOŽILNIK: alépska

MESTNIK: pri alépskih

ORODNIK: z alépskima

množina

IMENOVALNIK: alépski

RODILNIK: alépskih

DAJALNIK: alépskim

TOŽILNIK: alépske

MESTNIK: pri alépskih

ORODNIK: z alépskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: alépska

RODILNIK: alépske

DAJALNIK: alépski

TOŽILNIK: alépsko

MESTNIK: pri alépski

ORODNIK: z alépsko

dvojina

IMENOVALNIK: alépski

RODILNIK: alépskih

DAJALNIK: alépskima

TOŽILNIK: alépski

MESTNIK: pri alépskih

ORODNIK: z alépskima

množina

IMENOVALNIK: alépske

RODILNIK: alépskih

DAJALNIK: alépskim

TOŽILNIK: alépske

MESTNIK: pri alépskih

ORODNIK: z alépskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: alépsko

RODILNIK: alépskega

DAJALNIK: alépskemu

TOŽILNIK: alépsko

MESTNIK: pri alépskem

ORODNIK: z alépskim

dvojina

IMENOVALNIK: alépski

RODILNIK: alépskih

DAJALNIK: alépskima

TOŽILNIK: alépski

MESTNIK: pri alépskih

ORODNIK: z alépskima

množina

IMENOVALNIK: alépska

RODILNIK: alépskih

DAJALNIK: alépskim

TOŽILNIK: alépska

MESTNIK: pri alépskih

ORODNIK: z alépskimi

TONEMSKO

[alêpski]

IPA: [alé:pski]

Osnovnik

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: alêpski

RODILNIK: alêpskega

DAJALNIK: alêpskemu

TOŽILNIK: alêpski

živo alêpskega

MESTNIK: pri alêpskem

ORODNIK: z alêpskim
dvojina

IMENOVALNIK: alêpska

RODILNIK: alêpskih

DAJALNIK: alêpskima

TOŽILNIK: alêpska

MESTNIK: pri alêpskih

ORODNIK: z alêpskima
množina

IMENOVALNIK: alêpski

RODILNIK: alêpskih

DAJALNIK: alêpskim

TOŽILNIK: alêpske

MESTNIK: pri alêpskih

ORODNIK: z alêpskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: alêpska

RODILNIK: alêpske

DAJALNIK: alêpski

TOŽILNIK: alêpsko

MESTNIK: pri alêpski

ORODNIK: z alêpsko

dvojina

IMENOVALNIK: alêpski

RODILNIK: alêpskih

DAJALNIK: alêpskima

TOŽILNIK: alêpski

MESTNIK: pri alêpskih

ORODNIK: z alêpskima

množina

IMENOVALNIK: alêpske

RODILNIK: alêpskih

DAJALNIK: alêpskim

TOŽILNIK: alêpske

MESTNIK: pri alêpskih

ORODNIK: z alêpskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: alêpsko

RODILNIK: alêpskega

DAJALNIK: alêpskemu

TOŽILNIK: alêpsko

MESTNIK: pri alêpskem

ORODNIK: z alêpskim

dvojina

IMENOVALNIK: alêpski

RODILNIK: alêpskih

DAJALNIK: alêpskima

TOŽILNIK: alêpski

MESTNIK: pri alêpskih

ORODNIK: z alêpskima

množina

IMENOVALNIK: alêpska

RODILNIK: alêpskih

DAJALNIK: alêpskim

TOŽILNIK: alêpska

MESTNIK: pri alêpskih

ORODNIK: z alêpskimi

STALNE ZVEZE

alepski bor

iz botanike bor s svetlo zelenimi iglicami in oranžno rdečkastim lubjem; primerjaj lat. *Pinus halepensis*

- Ob obali je gozd večinoma sestavljen iz *alepskih borov*, pinij in hrastov plutovcev.
- V delu parka ob drevoredu je nasad *alepskega bora*, pinij in fikusov.

IZVOR

po mestu *Alep* v Siriji

amazónka amazónke samostalnik ženskega spola
[amazónka]

POMEN

1. ekspresivno ženska, ki je pogumna, bojevita in navadno privlačna

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Grafična oblikovalka se iz plašne uslužbenke spremeni v neustrašno *amazonko* z mačjimi sposobnostmi.

▪ Da je sodobna *amazonka*, požiralka moških, izzivalna, provokativna – vse to označuje mlado glasbenico, če poslušate njen album.

2. papiga zelenkaste barve z rdečimi, rumenimi ali modrimi lisami zlasti nad kljunom, okoli oči, po izvoru iz Južne in Srednje Amerike ter Karibov;

primerjaj lat. *Amazona*

▪ Doma vzgojene so tudi nekatere velike papige, kot je *ara*, *amazonka*, sivi jako, aleksander.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[amazónka]

IPA: [ama'zo:ŋka]

ednina

IMENOVALNIK: amazónka

RODILNIK: amazónke

DAJALNIK: amazónki

TOŽILNIK: amazónko

MESTNIK: pri amazónki

ORODNIK: z amazónko

dvojina

IMENOVALNIK: amazónki

RODILNIK: amazónk
DAJALNIK: amazónk**ama**
TOŽILNIK: amazónki
MESTNIK: pri amazónk**ah**
ORODNIK: z amazónk**ama**
množina
IMENOVALNIK: amazónke
RODILNIK: amazónk
DAJALNIK: amazónk**am**
TOŽILNIK: amazónke
MESTNIK: pri amazónk**ah**
ORODNIK: z amazónk**ami**

TONEMSKO
[amazõnka]
IPA: [amazõ:njka]
ednina
IMENOVALNIK: amazõnka
RODILNIK: amazõnke
DAJALNIK: amazõnki
TOŽILNIK: amazõnko
MESTNIK: pri amazõnki
ORODNIK: z amazõnko
dvojina
IMENOVALNIK: amazõnki
RODILNIK: amazõnk
DAJALNIK: amazõnk**ama**
TOŽILNIK: amazõnki
MESTNIK: pri amazõnk**ah**
ORODNIK: z amazõnk**ama**
množina
IMENOVALNIK: amazõnke
RODILNIK: amazõnk
DAJALNIK: amazõnk**am**
TOŽILNIK: amazõnke
MESTNIK: pri amazõnk**ah**
ORODNIK: z amazõnk**ami**

IZVOR
prevzeto prek nem. *Amazone* in lat. *Amāzon* iz gr. *Amazõn*, nejasnega izvora

ámm; in **ém** medmet

POMEN

- tudi z večkrat ponovljeno črko **a** ali **m** uporablja se, ko se govorec obotavlja, želi zapolniti premor v govoru
 - Če bi morala ocenjevati od ena do deset ... *amm* ..., bi dala pet.
 - Za vsako sejo si plačan, *ammm*, 18 € na uro.
 - Aaaam*, zdi se mi bolj zanimivo v teoriji, kot mislim, da je v praksi.
- kot samostalnik, tudi z večkrat ponovljeno črko **a** ali **m** izraz premora, zadrege
 - Mogoče nam to kdaj razloži kak psiholog, večerni

gost, pri njem običajno brez eee, aaa in *ammm*.

- Od enominutnega prispevka pol minute poslušamo samo mašila, najbolj moteč je prav *aaammm*.

IZVOR

imitativna beseda za zapolnjevanje premora, tako kot angl. *um*

amortizácija amortizácije samostalnik ženskega spola
[amortizácija]

POMEN

- blaženje sunkov, nihanja ob premikanju česa; sin.: amortiziranje
 - Ker ni nobene *amortizacije* tresljajev, zelo hitro pride do poškodb hrustanca v kolenih in predvsem kolkih.
 - Doma bomo delali kart, s katerim se nameravamo voziti po travi in pesku ter asfaltu. Zaradi velikih tresljajev moramo narediti *amortizacijo*.
 - Igralec lahko z rahlo *amortizacijo* zapestja ublaži močne udarce nasprotnikovih napadalcev.
- iz ekonomije postopno zmanjševanje vrednosti osnovnih sredstev v procesu njihove uporabe; sin.: iz ekonomije amortiziranje
 - ▶ sam. beseda + sam. beseda v roditelju** sredstva amortizacije | stroški, znesek amortizacije | upoštevanje amortizacije
 - Dokler cena pokriva tekoče stroške prireje, nam razlika omogoči delno pokrivanje stroškov *amortizacije* in stroškov dela.
 - Pomemben del izgube je posledica visokih stroškov *amortizacije* in stroškov financiranja, ki so zaradi investicije zelo narasli in že presegajo planirani dobiček.
 - ▶ glag. + sam. beseda v tožilniku** pokriti amortizacijo
 - Za letošnje leto načrtujejo še boljše rezultate, saj naj bi pokrili že tudi vso *amortizacijo*.
 - Kot pravi državni sekretar, je treba upoštevati *amortizacijo* položenih kablov.

...

- Pri *amortizaciji* objekta njegova vrednost z leti hitro pada.

- 2.1.** iz ekonomije postopno odpisovanje vrednosti osnovnih sredstev; sin.: iz ekonomije amortiziranje
 - ▶ sam. beseda + sam. beseda v roditelju** obračun, obračunavanje, odpis amortizacije | stopnja, višina amortizacije
 - Z različnim obračunavanjem *amortizacije* podjetje lahko bistveno poveča svojo uradno izgubo ali dobiček.
 - Zadolženost firme je pregledna in je nižja od predvidene višine *amortizacije*.
 - ▶ glag. + sam. beseda v tožilniku** obračunati, obračunavati amortizacijo | odšteti, vključevati amortizacijo
 - Podjetja večinoma obračunavajo časovno *amortizacijo* glede na ocenjeno življenjsko dobo

delovnega sredstva, ki ni odvisna od obsega proizvodnje.

▪ Primerjava temelji na cenah iz leta 2012, pri čemer so odšteli *amortizacijo*, vse, kar je ostalo, pa so obratovalni stroški.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

obračunana amortizacija | povečana amortizacija

▪ Davčni organ mora upoštevati strošek obračunane *amortizacije*, če se sredstvo uporablja za opravljanje dejavnosti.

▪ V prvih šestih mesecih letos je skupina povečala prihodke od prodaje za petino, zaradi povečane *amortizacije* in dolgov pa je družba poslovala z izgubo.

3. iz ekonomije postopno manjšanje deleža obresti in večanje deleža glavnice pri odplačevanju posojila

▪ Najbolj pogosto hipotekarno posojilo, ki ga odobri hipotekarna banka, je posojilo z odplačilno dobo od 25 do 30 let, s stalno mesečno stopnjo *amortizacije* dolga.

▪ Obračunane obresti so bile večje od tistih, ki so bile plačane v posameznih anuitetah. Tako je nastala t. i. negativna *amortizacija*, za katero je posojilojemalec običajno izvedel šele dolgo po sklenitvi posojilne pogodbe.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[amortizacija]

IPA: [amortizà:tsija]

ednina

IMENOVALNIK: amortizacija

RODILNIK: amortizacije

DAJALNIK: amortizaciji

TOŽILNIK: amortizacijo

MESTNIK: pri amortizaciji

ORODNIK: z amortizacijo

dvojina

IMENOVALNIK: amortizaciji

RODILNIK: amortizacij

DAJALNIK: amortizacijama

TOŽILNIK: amortizaciji

MESTNIK: pri amortizacijah

ORODNIK: z amortizacijama

množina

IMENOVALNIK: amortizacije

RODILNIK: amortizacij

DAJALNIK: amortizacijam

TOŽILNIK: amortizacije

MESTNIK: pri amortizacijah

ORODNIK: z amortizacijami

TONEMSKO

[amortizacija]

IPA: [amortizà:tsija]

ednina

IMENOVALNIK: amortizacija

RODILNIK: amortizacije

DAJALNIK: amortizaciji

TOŽILNIK: amortizacijo

MESTNIK: pri amortizaciji

ORODNIK: z amortizacijo

dvojina

IMENOVALNIK: amortizaciji

RODILNIK: amortizacij

DAJALNIK: amortizacijama

TOŽILNIK: amortizaciji

MESTNIK: pri amortizacijah

ORODNIK: z amortizacijama

množina

IMENOVALNIK: amortizacije

RODILNIK: amortizacij

DAJALNIK: amortizacijam

TOŽILNIK: amortizacije

MESTNIK: pri amortizacijah

ORODNIK: z amortizacijami

STALNE ZVEZE

biološka amortizacija

del prihodka, pridobljen z izkoriščanjem gozda, ki se namenja za vzdrževanje gozda in infrastrukture v njem

▪ Iz *biološke amortizacije* so se financirala gojitvena in varstvena dela v gozdovih.

▪ Od vsakega posekanega metra lesa se je odvedlo 18 oziroma 32 odstotkov sredstev od prodajne cene lesa za *biološko amortizacijo*.

Izvor

prevzeto iz nem. *Amortisation*, angl. *amortisation*, iz ↑amortizirati

amortizacijski amortizacijska amortizacijsko in **amortizacijski** amortizacijska amortizacijsko pridevnik [amortizacijski] in [amortizacijski]

POMEN

1. ki je v zvezi z amortizacijo **2.**

▶ prid. beseda + sam. beseda

amortizacijski stroški | amortizacijska doba |

amortizacijska sredstva

▪ Zaradi majhnosti kmetij in težavnega terena so *amortizacijski* stroški mehanizacije izredno visoki.

▪ Izvedba mora biti tehnično in krajinsko brezhibna, ob izredno dolgi *amortizacijski* dobi pa predstavlja investicija glavno breme.

▪ Investicijo bodo plačali občina, ministrstvo za zdravje in zdravstveni dom, ki bo prispeval *amortizacijska* sredstva.

1.1. ki je v zvezi z amortizacijo **2.1.**

► **prid. beseda** + sam. beseda

amortizacijski popravek | amortizacijska stopnja

▪ Investicijsko-vzdrževalna dela povečujejo dobo koristnosti opredmetenega osnovnega sredstva, za nastale stroške pa se zmanjša do takrat obračunani *amortizacijski* popravek njegove vrednosti oziroma se poveča nabavna vrednost.

▪ *Amortizacijske* stopnje za posamezne vrste osnovnih sredstev je vodstvo znižalo in tako upoštevalo priporočila računskega sodišča.

▪ Vlaganja se evidentirajo kot povečanje nabavne vrednosti že obstoječega osnovnega sredstva in od tako določene nove, višje *amortizacijske* osnove se potem obračunava amortizacija.

2. ki je v zvezi z amortizacijo 3.

► **prid. beseda** + sam. beseda

amortizacijski načrt

▪ Izdajatelj obveznice natančno določi terminski načrt vračila glavnice in pripadajočih obresti. Vlagatelj tako že vnaprej pozna *amortizacijski* načrt vračila denarja.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[amortizáci:ski]

IPA: [amórti'za:tsiski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizácijski

RODILNIK: amortizácijskega

DAJALNIK: amortizácijskemu

TOŽILNIK: amortizácijski

živo amortizácijskega

MESTNIK: pri amortizácijskem

ORODNIK: z amortizácijskim

dvojina

IMENOVALNIK: amortizácijska

RODILNIK: amortizácijskih

DAJALNIK: amortizácijskima

TOŽILNIK: amortizácijska

MESTNIK: pri amortizácijskih

ORODNIK: z amortizácijskima

množina

IMENOVALNIK: amortizácijski

RODILNIK: amortizácijskih

DAJALNIK: amortizácijskim

TOŽILNIK: amortizácijske

MESTNIK: pri amortizácijskih

ORODNIK: z amortizácijskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizácijska

RODILNIK: amortizácijske

DAJALNIK: amortizácijski

TOŽILNIK: amortizácijsko

MESTNIK: pri amortizácijski

ORODNIK: z amortizácijsko

dvojina

IMENOVALNIK: amortizácijski

RODILNIK: amortizácijskih

DAJALNIK: amortizácijskima

TOŽILNIK: amortizácijski

MESTNIK: pri amortizácijskih

ORODNIK: z amortizácijskima

množina

IMENOVALNIK: amortizácijske

RODILNIK: amortizácijskih

DAJALNIK: amortizácijskim

TOŽILNIK: amortizácijske

MESTNIK: pri amortizácijskih

ORODNIK: z amortizácijskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizácijsko

RODILNIK: amortizácijskega

DAJALNIK: amortizácijskemu

TOŽILNIK: amortizácijsko

MESTNIK: pri amortizácijskem

ORODNIK: z amortizácijskim

dvojina

IMENOVALNIK: amortizácijski

RODILNIK: amortizácijskih

DAJALNIK: amortizácijskima

TOŽILNIK: amortizácijski

MESTNIK: pri amortizácijskih

ORODNIK: z amortizácijskima

množina

IMENOVALNIK: amortizácijska

RODILNIK: amortizácijskih

DAJALNIK: amortizácijskim

TOŽILNIK: amortizácijska

MESTNIK: pri amortizácijskih

ORODNIK: z amortizácijskimi

in

[amortizáci:ski]

IPA: [amórtiza'tsi:ski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizácijski

RODILNIK: amortizácijskega

DAJALNIK: amortizácijskemu

TOŽILNIK: amortizácijski

živo amortizácijskega

MESTNIK: pri amortizácijskem

ORODNIK: z amortizácijskim

dvojina

IMENOVALNIK: amortizacijska
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskima
TOŽILNIK: amortizacijska
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskima
množina

IMENOVALNIK: amortizacijski
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskim
TOŽILNIK: amortizacijske
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskimi
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizacijska
RODILNIK: amortizacijske
DAJALNIK: amortizacijski
TOŽILNIK: amortizacijsko
MESTNIK: pri amortizacijski
ORODNIK: z amortizacijsko
dvojina

IMENOVALNIK: amortizacijski
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskima
TOŽILNIK: amortizacijski
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskima
množina

IMENOVALNIK: amortizacijske
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskim
TOŽILNIK: amortizacijske
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskimi
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizacijsko
RODILNIK: amortizacijskega
DAJALNIK: amortizacijskemu
TOŽILNIK: amortizacijsko
MESTNIK: pri amortizacijskem
ORODNIK: z amortizacijskim
dvojina

IMENOVALNIK: amortizacijski
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskima
TOŽILNIK: amortizacijski
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskima
množina

IMENOVALNIK: amortizacijska

RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskim
TOŽILNIK: amortizacijska
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskimi

TONEMSKO

[amortizáciski]

IPA: [amortizà:tsíski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizacijski
RODILNIK: amortizacijskega
DAJALNIK: amortizacijskemu
TOŽILNIK: amortizacijski
živo amortizacijskega
MESTNIK: pri amortizacijskem
ORODNIK: z amortizacijskim

dvojina

IMENOVALNIK: amortizacijska
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskima
TOŽILNIK: amortizacijska
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskima
množina

IMENOVALNIK: amortizacijski
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskim
TOŽILNIK: amortizacijske
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskimi
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizacijska
RODILNIK: amortizacijske
DAJALNIK: amortizacijski
TOŽILNIK: amortizacijsko
MESTNIK: pri amortizacijski
ORODNIK: z amortizacijsko
dvojina

IMENOVALNIK: amortizacijski
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskima
TOŽILNIK: amortizacijski
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskima
množina

IMENOVALNIK: amortizacijske
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskim
TOŽILNIK: amortizacijske

MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: amortizacijsko
RODILNIK: amortizacijskega
DAJALNIK: amortizacijskemu
TOŽILNIK: amortizacijsko
MESTNIK: pri amortizacijskem
ORODNIK: z amortizacijskim
dvojina
IMENOVALNIK: amortizacijski
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskima
TOŽILNIK: amortizacijski
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskima
množina
IMENOVALNIK: amortizacijska
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskim
TOŽILNIK: amortizacijska
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskimi

in
[amortizacijski]
IPA: [amɔrtizatsiːski]

OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: amortizacijski
RODILNIK: amortizacijskega
DAJALNIK: amortizacijskemu
TOŽILNIK: amortizacijski
živo amortizacijskega
MESTNIK: pri amortizacijskem
ORODNIK: z amortizacijskim
dvojina
IMENOVALNIK: amortizacijska
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskima
TOŽILNIK: amortizacijska
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskima
množina
IMENOVALNIK: amortizacijski
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskim
TOŽILNIK: amortizacijske
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskimi

ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: amortizacijska
RODILNIK: amortizacijske
DAJALNIK: amortizacijski
TOŽILNIK: amortizacijsko
MESTNIK: pri amortizacijski
ORODNIK: z amortizacijsko
dvojina
IMENOVALNIK: amortizacijski
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskima
TOŽILNIK: amortizacijski
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskima
množina
IMENOVALNIK: amortizacijske
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskim
TOŽILNIK: amortizacijske
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: amortizacijsko
RODILNIK: amortizacijskega
DAJALNIK: amortizacijskemu
TOŽILNIK: amortizacijsko
MESTNIK: pri amortizacijskem
ORODNIK: z amortizacijskim
dvojina
IMENOVALNIK: amortizacijski
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskima
TOŽILNIK: amortizacijski
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskima
množina
IMENOVALNIK: amortizacijska
RODILNIK: amortizacijskih
DAJALNIK: amortizacijskim
TOŽILNIK: amortizacijska
MESTNIK: pri amortizacijskih
ORODNIK: z amortizacijskimi

Izvor
↑amortizacija

amortizêr amortizêrja samostalnik moškega spola
[amortizêr]

POMEN

1. priprava, ki blaži sunke, nihanje ob premikanju česa

► prid. beseda + **sam. beseda**

hidravlični amortizer

- Paziti moramo, ker sta sprednja *amortizerja* na videz enaka kot zadnja, imata pa drugačen koeficient dušenja.
- Pogon bo usmerjen preko šeststopenjskega avtomatskega menjalnika, novo pa bo tudi aktivno vzmetenje z variabilnimi *amortizerji*.

► glag. + kot + **sam. beseda v imenovalniku**

delovati kot amortizer

- Ker so kolesa polnjena z zrakom, delujejo tudi kot *amortizerji*, zato je vožnja udobna brez pretiranih tresljajev.

...

- Na specialki bo zamenjal *amortizerje*, ker si z novimi obeta veliko lažjo in hitrejšo vožnjo.
- Posebni gumijasti elementi na vzmeteh in *amortizerjih* preprečujejo, da bi se ropot s traktorja prenašal na kabino.

2. ekspresivno kdor ali kar zmanjšuje posledice neprijetne situacije

► prid. beseda + **sam. beseda**

socialni amortizer

- Poznavalci opozarjajo, da v državi ni stalnih socialnih *amortizerjev*.
- Mami je bila vedno tisti trpežni *amortizer* na obe strani, ki oba razume in miri.

...

- Bančne delnice v portfeljih vlagateljev na razvitih kapitalskih trgih predstavljajo *amortizer* drugim nihanjem na trgu.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[amortizêr]

IPA: [amɔrti'zɛ:r]

ednina

IMENOVALNIK: amortizêr

RODILNIK: amortizêrja

DAJALNIK: amortizêrju

TOŽILNIK: amortizêr

MESTNIK: pri amortizêrju

ORODNIK: z amortizêrjem

dvojina

IMENOVALNIK: amortizêrja

RODILNIK: amortizêrjev

DAJALNIK: amortizêrjema

TOŽILNIK: amortizêrja

MESTNIK: pri amortizêrjih

ORODNIK: z amortizêrjema

množina

IMENOVALNIK: amortizêrji

RODILNIK: amortizêrjev

DAJALNIK: amortizêrjem

TOŽILNIK: amortizêrje

MESTNIK: pri amortizêrjih

ORODNIK: z amortizêrji

TONEMSKO

[amortizêr]

IPA: [amɔrtizɛ:r]

ednina

IMENOVALNIK: amortizêr

RODILNIK: amortizêrja

DAJALNIK: amortizêrju

TOŽILNIK: amortizêr

MESTNIK: pri amortizêrju

ORODNIK: z amortizêrjem

dvojina

IMENOVALNIK: amortizêrja

RODILNIK: amortizêrjev

DAJALNIK: amortizêrjema

TOŽILNIK: amortizêrja

MESTNIK: pri amortizêrjih

ORODNIK: z amortizêrjema

množina

IMENOVALNIK: amortizêrji

RODILNIK: amortizêrjev

DAJALNIK: amortizêrjem

TOŽILNIK: amortizêrje

MESTNIK: pri amortizêrjih

ORODNIK: z amortizêrji

IZVOR

po zgledu frc. *amortisseur* iz ↑amortizirati

amortiziranje amortiziranja samostalnik srednjega spola
[amortiziranje]

POMEN

1. blaženje sunkov, nihanja ob premikanju česa; sin.: amortizacija

- Dobro obvlada, kot pravimo v boks, *amortiziranje* udarcev, ki so bili zato manj hudi, kot se je morda zdelo.

2. ekspresivno zmanjševanje posledic neprijetne situacije

- Najprej je treba kratkoročno poskrbeti za socialo in *amortiziranje* posledic recesije, razvojni ukrepi pridejo kasneje.

3. iz ekonomije postopno zmanjševanje vrednosti osnovnih sredstev v procesu njihove uporabe; sin.: iz ekonomije amortizacija

► **sam. beseda + sam. beseda v rodilniku**

doba, obdobje amortiziranja

- Najvišja možna davčno priznana stopnja v višini pet odstotkov je v celotni dobi *amortiziranja* ostala nespremenjena, saj se dejavniki, ki so vplivali na prvotno oceno dobe koristnosti nepremičnine, v tem času niso bistveno spremenili.

3.1. iz ekonomije postopno odpisovanje vrednosti osnovnih sredstev; sin.: iz ekonomije amortizacija

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

metoda amortiziranja

▪ Podjetje lahko v okviru predpisov samostojno določi metodo *amortiziranja*, letne amortizacijske stopnje ter razporeditev letne amortizacije na posamezna obračunska obdobja.

▪ Neopredmeteno sredstvo je predmet *amortiziranja*, če je njegovo nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti in če ima končno dobo koristnosti.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

dokončno amortiziranje | enakomerno časovno amortiziranje

▪ Če zavezanec proda oziroma odtuji opremo, za katero je izkoristil davčno olajšavo, pred dokončnim *amortiziranjem*, mora za znesek izkoriščene davčne olajšave povečati davčno osnovo.

▪ Amortizacija sredstev se bo obračunavala po metodi enakomernega časovnega *amortiziranja* z letno stopnjo amortizacije 20 %.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[amortiziranje]

IPA: [amɔrtiˈziːranjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: amortiziranje

RODILNIK: amortiziranja

DAJALNIK: amortiziranju

TOŽILNIK: amortiziranje

MESTNIK: pri amortiziranju

ORODNIK: z amortiziranjem

dvojina

IMENOVALNIK: amortiziranja

RODILNIK: amortiziranja

DAJALNIK: amortiziranjema

TOŽILNIK: amortiziranja

MESTNIK: pri amortiziranjih

ORODNIK: z amortiziranjema

množina

IMENOVALNIK: amortiziranja

RODILNIK: amortiziranja

DAJALNIK: amortiziranjem

TOŽILNIK: amortiziranja

MESTNIK: pri amortiziranjih

ORODNIK: z amortiziranjem

TONEMSKO

[amortiziranje]

IPA: [amɔrtizíːrànjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: amortiziranje

RODILNIK: amortiziranja

DAJALNIK: amortiziranju

TOŽILNIK: amortiziranje

MESTNIK: pri amortiziranju

ORODNIK: z amortiziranjem
dvojina

IMENOVALNIK: amortiziranja

RODILNIK: amortiziranja

DAJALNIK: amortiziranjema

TOŽILNIK: amortiziranja

MESTNIK: pri amortiziranjih

ORODNIK: z amortiziranjema
množina

IMENOVALNIK: amortiziranja

RODILNIK: amortiziranja

DAJALNIK: amortiziranjem

TOŽILNIK: amortiziranja

MESTNIK: pri amortiziranjih

ORODNIK: z amortiziranjem

IZVOR

↑amortizirati

amortizirati amortiziram nedovršni in dovršni glagol
[amortizirati]

POMEN

1. blažiti sunke, nihanje ob premikanju česa

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

amortizirati udarec

▪ Določeni avti pri hitrosti 60 km/h odlično *amortizirajo* udarec.

▪ Za rekreacijo moramo biti primerno opremljeni, saj pravilna obutev *amortizira* udarce, ki škodujejo sklepom na spodnjih okončinah in hrbtenici.

2. ekspresivno zmanjševati posledice neprijetne situacije

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

▪ V primeru večjih premikov cene nafte je vlada tista, ki odloči, koliko želi in zmore *amortizirati* takšen šok.

▪ Po osnutku predloga plačne politike bi v naslednjih letih uvedli štiri varovalke, ki naj bi v celoti *amortizirale* morebitne negativne učinke davka na dodano vrednost.

...

▪ Vsi drugi govorijo neumnosti, zahtevajo neumnosti in počnejo neumnosti. Jaz pa moram vse to *amortizirati* in na koncu reševati.

3. iz ekonomije postopno zmanjševati vrednost osnovnih sredstev v procesu njihove uporabe

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

▪ Kolikor bolj globalno deluje nek proizvajalec, toliko hitreje lahko *amortizira* stroške razvoja in dosega povezovalne učinke v logistiki in storitvah.

▪ Dnevno lahko segrejemo 400–500 litrov vode, kar inovacijo *amortizira* v enem letu.

...

▪ Hitre spremembe v naši dejavnosti narekujejo

previdnost pri vlaganju v poslovne prostore in novo opremo, saj je težko predvideti, ali jo boš lahko sploh v celoti *amortiziral*.

3.1. iz ekonomije postopno odpisovati vrednost osnovnih sredstev

▶ **glag.** + po + sam. beseda v mestniku

amortizirati po KOLIKŠNI stopnji

- Če zgradbo *amortizira* po petodstotni letni stopnji, vsako leto obračuna okoli 950 tisoč evrov amortizacije.
- Za davčni namen je celotno nabavno vrednost sredstva odpisal kot nabavno vrednost drobnega inventarja, za računovodski namen pa sredstvo *amortizira* po stopnji 20 %.

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

- Podjetja praviloma rada zadeve *amortizirajo* čim prej, torej neko naložbo čim prej spravijo v stroške, ker jim to kratkoročno niža davčno osnovo.

4. v obliki **amortizirati se** dajati rezultate, donos, ki nadomesti strošek investicije

- Prepričan je, da se bo tehnologija *amortizirala* v 15 letih.
- Glede na višanje cen energentov se bodo v bližnji prihodnosti stroški obnove cestne razsvetljave še bistveno hitreje *amortizirali*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[amortizirati]

IPA: [amorti'zi:rati]

NEDOLOČNIK: amortizirati

NAMENILNIK: amortizirat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: amortiziram

2. OSEBA: amortiziraš

3. OSEBA: amortizira

dvojina

1. OSEBA: amortizirava

2. OSEBA: amortizirata

3. OSEBA: amortizirata

množina

1. OSEBA: amortiziramo

2. OSEBA: amortizirate

3. OSEBA: amortizirajo

velelnik

ednina

2. OSEBA: amortiziraj

dvojina

1. OSEBA: amortizirajva

2. OSEBA: amortizirajta

množina

1. OSEBA: amortizirajmo

2. OSEBA: amortizirajte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: amortiziral

DVOJINA: amortizirala

MNOŽINA: amortizirali

ženski spol

EDNINA: amortizirala

DVOJINA: amortizirali

MNOŽINA: amortizirale

srednji spol

EDNINA: amortiziralo

DVOJINA: amortizirali

MNOŽINA: amortizirala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizirajoč

RODILNIK: amortizirajóčega

DAJALNIK: amortizirajóčemu

TOŽILNIK: amortizirajoč

živo amortizirajóčega

MESTNIK: pri amortizirajóčem

ORODNIK: z amortizirajóčim

dvojina

IMENOVALNIK: amortizirajóča

RODILNIK: amortizirajóčih

DAJALNIK: amortizirajóčima

TOŽILNIK: amortizirajóča

MESTNIK: pri amortizirajóčih

ORODNIK: z amortizirajóčima

množina

IMENOVALNIK: amortizirajóči

RODILNIK: amortizirajóčih

DAJALNIK: amortizirajóčim

TOŽILNIK: amortizirajóče

MESTNIK: pri amortizirajóčih

ORODNIK: z amortizirajóčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizirajóča

RODILNIK: amortizirajóče

DAJALNIK: amortizirajóči

TOŽILNIK: amortizirajóčo

MESTNIK: pri amortizirajóči

ORODNIK: z amortizirajóčo

dvojina

IMENOVALNIK: amortizirajóči

RODILNIK: amortizirajóčih

DAJALNIK: amortizirajóčima

TOŽILNIK: amortizirajóči

MESTNIK: pri amortizirajóčih

ORODNIK: z amortizirajóčima

množina

IMENOVALNIK: amortizirajóče

RODILNIK: amortizirajóčih

DAJALNIK: amortizirajóčim
TOŽILNIK: amortizirajóče
MESTNIK: pri amortizirajóčih
ORODNIK: z amortizirajóčimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: amortizirajóče
RODILNIK: amortizirajóčega
DAJALNIK: amortizirajóčemu
TOŽILNIK: amortizirajóče
MESTNIK: pri amortizirajóčem
ORODNIK: z amortizirajóčim
dvojina
IMENOVALNIK: amortizirajóči
RODILNIK: amortizirajóčih
DAJALNIK: amortizirajóčima
TOŽILNIK: amortizirajóči
MESTNIK: pri amortizirajóčih
ORODNIK: z amortizirajóčima
množina
IMENOVALNIK: amortizirajóča
RODILNIK: amortizirajóčih
DAJALNIK: amortizirajóčim
TOŽILNIK: amortizirajóča
MESTNIK: pri amortizirajóčih
ORODNIK: z amortizirajóčimi
deležnik na -n
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: amortizíran
RODILNIK: amortizíranega
DAJALNIK: amortizíranemu
TOŽILNIK: amortizíran
živo amortizíranega
MESTNIK: pri amortizíranem
ORODNIK: z amortizíranim
dvojina
IMENOVALNIK: amortizírana
RODILNIK: amortizíranih
DAJALNIK: amortizíranima
TOŽILNIK: amortizírana
MESTNIK: pri amortizíranih
ORODNIK: z amortizíranima
množina
IMENOVALNIK: amortizírani
RODILNIK: amortizíranih
DAJALNIK: amortizíranim
TOŽILNIK: amortizírane
MESTNIK: pri amortizíranih
ORODNIK: z amortizíranimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: amortizírana

RODILNIK: amortizírane
DAJALNIK: amortizírani
TOŽILNIK: amortizírano
MESTNIK: pri amortizírani
ORODNIK: z amortizírano
dvojina
IMENOVALNIK: amortizírani
RODILNIK: amortizíranih
DAJALNIK: amortizíranima
TOŽILNIK: amortizírani
MESTNIK: pri amortizíranih
ORODNIK: z amortizíranima
množina
IMENOVALNIK: amortizírane
RODILNIK: amortizíranih
DAJALNIK: amortizíranim
TOŽILNIK: amortizírane
MESTNIK: pri amortizíranih
ORODNIK: z amortizíranimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: amortizírano
RODILNIK: amortizíranega
DAJALNIK: amortizíranemu
TOŽILNIK: amortizírano
MESTNIK: pri amortizíranem
ORODNIK: z amortizíranim
dvojina
IMENOVALNIK: amortizírani
RODILNIK: amortizíranih
DAJALNIK: amortizíranima
TOŽILNIK: amortizírani
MESTNIK: pri amortizíranih
ORODNIK: z amortizíranima
množina
IMENOVALNIK: amortizírana
RODILNIK: amortizíranih
DAJALNIK: amortizíranim
TOŽILNIK: amortizírana
MESTNIK: pri amortizíranih
ORODNIK: z amortizíranimi
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: amortizíranje
RODILNIK: amortizíranja
DAJALNIK: amortizíranju
TOŽILNIK: amortizíranje
MESTNIK: pri amortizíranju
ORODNIK: z amortizíranjem
dvojina
IMENOVALNIK: amortizíranji
RODILNIK: amortizíranj
DAJALNIK: amortizíranjema

TOŽILNIK: amortiziranji
MESTNIK: pri amortiziranjih
ORODNIK: z amortiziranjema
množina
IMENOVALNIK: amortiziranja
RODILNIK: amortiziranj
DAJALNIK: amortiziranjem
TOŽILNIK: amortiziranja
MESTNIK: pri amortiziranjih
ORODNIK: z amortiziranj

TONEMSKO

[amortizîrati]

IPA: [amɔrtizî:ràti]

NEDOLOČNIK: amortizîrati

NAMENILNIK: amortizîrat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: amortizîram

2. OSEBA: amortizîraš

3. OSEBA: amortizîra

dvojina

1. OSEBA: amortizîrava

2. OSEBA: amortizîrata

3. OSEBA: amortizîrata

množina

1. OSEBA: amortizîramo

2. OSEBA: amortizîrate

3. OSEBA: amortizîrajo

velelnik

ednina

2. OSEBA: amortizîraj

dvojina

1. OSEBA: amortizîrajva

2. OSEBA: amortizîrajta

množina

1. OSEBA: amortizîrajmo

2. OSEBA: amortizîrajte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: amortizîral

DVOJINA: amortizîrala

MNOŽINA: amortizîrali

ženski spol

EDNINA: amortizîrala

DVOJINA: amortizîrali

MNOŽINA: amortizîrale

srednji spol

EDNINA: amortizîralo

DVOJINA: amortizîrali

MNOŽINA: amortizîrala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizirajôč tudi amortizirajôč

RODILNIK: amortizirajôčega

DAJALNIK: amortizirajôčemu

TOŽILNIK: amortizirajôč

živo amortizirajôčega

MESTNIK: pri amortizirajôčem

ORODNIK: z amortizirajôčim

dvojina

IMENOVALNIK: amortizirajôča

RODILNIK: amortizirajôčih

DAJALNIK: amortizirajôčima

TOŽILNIK: amortizirajôča

MESTNIK: pri amortizirajôčih

ORODNIK: z amortizirajôčima

množina

IMENOVALNIK: amortizirajôči

RODILNIK: amortizirajôčih

DAJALNIK: amortizirajôčim

TOŽILNIK: amortizirajôče

MESTNIK: pri amortizirajôčih

ORODNIK: z amortizirajôčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizirajôča

RODILNIK: amortizirajôče

DAJALNIK: amortizirajôči

TOŽILNIK: amortizirajôčo

MESTNIK: pri amortizirajôči

ORODNIK: z amortizirajôčo

dvojina

IMENOVALNIK: amortizirajôči

RODILNIK: amortizirajôčih

DAJALNIK: amortizirajôčima

TOŽILNIK: amortizirajôči

MESTNIK: pri amortizirajôčih

ORODNIK: z amortizirajôčima

množina

IMENOVALNIK: amortizirajôče

RODILNIK: amortizirajôčih

DAJALNIK: amortizirajôčim

TOŽILNIK: amortizirajôče

MESTNIK: pri amortizirajôčih

ORODNIK: z amortizirajôčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizirajôče

RODILNIK: amortizirajôčega

DAJALNIK: amortizirajôčemu

TOŽILNIK: amortizirajôče

MESTNIK: pri amortizirajôčem

ORODNIK: z amortizirajôčim

dvojina

IMENOVALNIK: amortizirajóči
RODILNIK: amortizirajóčih
DAJALNIK: amortizirajóčima
TOŽILNIK: amortizirajóči
MESTNIK: pri amortizirajóčih
ORODNIK: z amortizirajóčima
množina

IMENOVALNIK: amortizirajóča
RODILNIK: amortizirajóčih
DAJALNIK: amortizirajóčim
TOŽILNIK: amortizirajóča
MESTNIK: pri amortizirajóčih
ORODNIK: z amortizirajóčimi
deležnik na -n

moški spol
ednina

IMENOVALNIK: amortizîran
RODILNIK: amortizîranega
DAJALNIK: amortizîranemu
TOŽILNIK: amortizîran
živo amortizîranega
MESTNIK: pri amortizîranem
ORODNIK: z amortizîranim
dvojina

IMENOVALNIK: amortizîrana
RODILNIK: amortizîranih
DAJALNIK: amortizîranima
TOŽILNIK: amortizîrana
MESTNIK: pri amortizîranih
ORODNIK: z amortizîranima
množina

IMENOVALNIK: amortizîrani
RODILNIK: amortizîranih
DAJALNIK: amortizîranim
TOŽILNIK: amortizîrane
MESTNIK: pri amortizîranih
ORODNIK: z amortizîranimi
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: amortizîrana
RODILNIK: amortizîrane
DAJALNIK: amortizîrani
TOŽILNIK: amortizîrano
MESTNIK: pri amortizîrani
ORODNIK: z amortizîrano
dvojina

IMENOVALNIK: amortizîrani
RODILNIK: amortizîranih
DAJALNIK: amortizîranima
TOŽILNIK: amortizîrani
MESTNIK: pri amortizîranih
ORODNIK: z amortizîranima
množina

IMENOVALNIK: amortizîrane
RODILNIK: amortizîranih
DAJALNIK: amortizîranim
TOŽILNIK: amortizîrane
MESTNIK: pri amortizîranih
ORODNIK: z amortizîranimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: amortizîrano
RODILNIK: amortizîranega
DAJALNIK: amortizîranemu
TOŽILNIK: amortizîrano
MESTNIK: pri amortizîranem
ORODNIK: z amortizîranim
dvojina

IMENOVALNIK: amortizîrani
RODILNIK: amortizîranih
DAJALNIK: amortizîranima
TOŽILNIK: amortizîrani
MESTNIK: pri amortizîranih
ORODNIK: z amortizîranima
množina

IMENOVALNIK: amortizîrana
RODILNIK: amortizîranih
DAJALNIK: amortizîranim
TOŽILNIK: amortizîrana
MESTNIK: pri amortizîranih
ORODNIK: z amortizîranimi
glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: amortizîranje
RODILNIK: amortizîranja
DAJALNIK: amortizîranju
TOŽILNIK: amortizîranje
MESTNIK: pri amortizîranju
ORODNIK: z amortizîranjem
dvojina

IMENOVALNIK: amortizîranji
RODILNIK: amortizîranj
DAJALNIK: amortizîranjema
TOŽILNIK: amortizîranji
MESTNIK: pri amortizîranjih
ORODNIK: z amortizîranjema
množina

IMENOVALNIK: amortizîranja
RODILNIK: amortizîranj
DAJALNIK: amortizîranjem
TOŽILNIK: amortizîranja
MESTNIK: pri amortizîranjih
ORODNIK: z amortizîranji

Izvor

prevzeto prek nem. *amortisieren* iz frc. *amortir*,

prvotno 'omrtviti' < vulglat. **admortire* iz lat. *mors* 'smrt'

áú in **àú**; tudi **áv** medmet

POMEN

1. izgovarja se z večjo jakostjo **izraža**, da govorec začuti, čuti bolečino, navadno telesno

- *Au*, pusti me, boli!
- *Au*, zob. Joj, kako me boli!
- *Au!* je kriknila. Očitno se je udarila v strop.

2. kot samostalnik **občutek bolečine, nezadovoljstva**

- Prijateljčin *vau* je lahko vaš *au*.
- Naj posnamem in pošljem svoj *au*, joj, jej, uuuu.

IZVOR

= polj. *au*, češ. *ou*, *au*, mak. *of*, imitativna beseda, v enakem pomenu znana tudi v drugih jezikih, npr., nem. *au*, lat. *au*

áua in **àua**; glej **áuva** medmet

POMEN

izgovarja se z večjo jakostjo **izraža**, da govorec čuti, začuti bolečino, navadno telesno

- *Aua*, uuu, *aua*, to pa še bolj boli kot vrтанje po zobeh.
- *Au*, *aua*, *au*, boli! Boli, dedi, pihaj!
- *Ne*, *ne*, *aua*, nehaj!

IZVOR

↑*auva*

áuč medmet

POMEN

1. izraža, da govorec začuti bolečino, zlasti nenadno

- *Auč*. Začutil sem bolečino v četrtem in petem rebri in zagledal kolo v dveh delih.
- »*Auč*, pazi, kod voziš!« sem se zadržala za neprevidnim kolesarjem, ki se je vozil po mojem delu pločnika in me podrl.
- »*Auč!*« sem izdaval in odskočil.

1.1. izraža telesno ali duševno bolečino, ki jo občuti kdo drug

- Kar se tiče operacije, *auč*. To bo bolelo.
- Saj ga nobeden ni silil, da se poroči. Potem se je pa zbudil. *Auč*.

2. izraža, da govorec občuti nelagodje, neprijetnost

- *Auč*, testno vprašanje, napačen odgovor.
- Dan pred najinim poletom je tam strmoglavilo letalo. Uf. Joj. *Auč*.
- Povedal je, da smo v primerjavi z Novozelandci – *auč* – hladni in ozkogledi.

3. izraža, da se zdi govorniku kaj zelo drago

- Zbirateljska izdaja bo ob izidu stala 730 evrov. *Auč!*
- »Ta suknjič je stal tisoč čukov!« – »Ja, *auč*.«

IZVOR

prevzeto prek angl. *ouch* iz nem. *autsch*, verjetno iz nem. *au*

áuva in **àuva**; tudi **áua** medmet

POMEN

1. izgovarja se z večjo jakostjo **izraža**, da govorec čuti, začuti bolečino, navadno telesno

- *Auva*, moja noga! Joj, kako boli!
- *Auva*, raje vam ne povem, kje vse me buba.
- *Auva!* Pičil sem se! *Au*, kako to boli!

2. kot samostalnik, ekspresivno **občutek bolečine**

- Karkoli ji dam gor, vse je *auva* in ajsi ... še pižama jo boli.
- Kaj pa če dudu dela *auva* in bi jo dali stran?

IZVOR

↑*au*

áv in **àv**; glej **áu** medmet

POMEN

izgovarja se z večjo jakostjo **izraža**, da govorec začuti, čuti bolečino, navadno telesno

- Moj zob *av*, *av*. Boli me!
- *Av*, boli, boli, umrl bom, ojoj, *av*, *av!*
- *Av*, boli in peče takšno nezaupanje.

IZVOR

↑*au*

ávba *ávbe* samostalnik ženskega spola

[*ávba*]

POMEN

žensko pokrivalo z umetno okrašenim čelnim trakom in oglavjem, navadno kot del narodne noše

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

gorenjska *avba*

- Zlato vezene *avbe* so bile priljubljeno praznično in prestižno pokrivalo bogatejših kmetov v okolici mest in trgov na Kranjskem od približno 30. let 19. stoletja.
- Mnogi imajo še vedno v spominu čokolado s podobo ženske z gorenjsko *avbo* na glavi.

...

▪ Narodno nošo in *avbo* sem si vedno z veseljem nadela.

▪ *Avbe* plemkinj so bile izdelane iz svile in platna in okrašene z zlatimi nitkami.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[áɯba]

IPA: [ˈa:ɯba]

ednina

IMENOVALNIK: ávba

RODILNIK: ávbe

DAJALNIK: ávbi

TOŽILNIK: ávbo

MESTNIK: pri ávbi

ORODNIK: z ávbo

dvojina

IMENOVALNIK: ávbi

RODILNIK: ávb

DAJALNIK: ávbama

TOŽILNIK: ávbi

MESTNIK: pri ávbah

ORODNIK: z ávbama

množina

IMENOVALNIK: ávbe

RODILNIK: ávb

DAJALNIK: ávbam

TOŽILNIK: ávbe

MESTNIK: pri ávbah

ORODNIK: z ávbami

TONEMSKO

[âɯba]

IPA: [ˈâ:ɯbà]

ednina

IMENOVALNIK: âvba

RODILNIK: âvbe

DAJALNIK: âvbi

TOŽILNIK: âvbo

MESTNIK: pri âvbi

ORODNIK: z âvbo

dvojina

IMENOVALNIK: âvbi

RODILNIK: âvb

DAJALNIK: âvbama

TOŽILNIK: âvbi

MESTNIK: pri âvbah

ORODNIK: z âvbama

množina

IMENOVALNIK: âvbe

RODILNIK: âvb

DAJALNIK: âvbam

TOŽILNIK: âvbe

MESTNIK: pri âvbah

ORODNIK: z âvbami

IZVOR

prevzeto iz nem. *Haube*, verjetno sorodno z gr.

kýphós 'izbokel', litov. *kuprà* 'izboklina'

balerína baleríne samostalnik ženskega spola

[balerína]

POMEN

1. plesalka, ki se poklicno ukvarja z baletom; sin.: baletka

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

klasična balerina | nekdanja balerina | slavna, uspešna, znamenita balerina

▪ Ena najuspešnejših mladih *balerin* se zaveda, da se njena poklicna pot zaradi ene same večje poškodbe lahko nepričakovano konča.

▪ Londonska hiša je od leta 1974 spominski muzej, posvečen slavni *balerini*.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

portret balerine | vloga balerine

▪ Kot majhna punčka je sanjala o karieri *balerine* in pozneje res pristala na odrskih deskah.

▪ Samodisciplina *balerine* ji pomaga zdržati hude napore, ambicioznost pa jo spodbuja k temu, da vztraja.

...

▪ Njena hčerka si je želela postati *balerina*.

1.1. ženska, ki pleše balet; sin.: baletka

▪ Mlade *balerine* so doslej vadile v vrtcu in osnovni šoli, kjer pa za vadbo niso imele najboljših pogojev.

▪ Prvo leto se je društvu pridružilo 25 malih *balerin* in baletnikov, zdaj jih v društvu pleše kar 120.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[balerína]

IPA: [balɛˈriːna]

ednina

IMENOVALNIK: balerína

RODILNIK: baleríne

DAJALNIK: baleríni

TOŽILNIK: baleríno

MESTNIK: pri baleríni

ORODNIK: z baleríno

dvojina

IMENOVALNIK: baleríni

RODILNIK: balerín

DAJALNIK: balerínama

TOŽILNIK: baleríni

MESTNIK: pri balerínah

ORODNIK: z balerínama

množina

IMENOVALNIK: baleríne

RODILNIK: balerín

DAJALNIK: balerínam

TOŽILNIK: baleríne

MESTNIK: pri balerínah

ORODNIK: z balerínami

TONEMSKO

[balerína]

IPA: [balerí:nà]

ednina

IMENOVALNIK: balerína

RODILNIK: balerîne

DAJALNIK: balerîni

TOŽILNIK: balerîno

MESTNIK: pri balerîni

ORODNIK: z balerîno

dvojina

IMENOVALNIK: balerîni

RODILNIK: balerîn

DAJALNIK: balerînama

TOŽILNIK: balerîni

MESTNIK: pri balerînah

ORODNIK: z balerînama

množina

IMENOVALNIK: balerîne

RODILNIK: balerîn

DAJALNIK: balerînam

TOŽILNIK: balerîne

MESTNIK: pri balerînah

ORODNIK: z balerînami

FRAZEOLOGIJA

kot balerina/baletka/baletnik

kot balerina

kot baletka

kot baletnik

takó, da kdo ali kaj daje vtis, da se giblje

elegantno, spretno, lahkotno

▪ Tolče kot konj, ima toliko kondicije kakor maratonec, v ringu pa poplesava *kot balerina*.

▪ Politiki se kar naprej *kot balerine* vrtijo med problemi, namesto da bi jih reševali.

▪ Jahta pluje po vodi *kot baletka*, z veliko elegance in brez pretirane izgube hitrosti v ostrih zavojih.

▪ Starejši ljudje nismo več tako gibčni, da bi lahko *kot baletke* skakali pred avtomobili.

▪ Odlično se znajde povsod, kjer je veliko ljudi, po trgovskih centrih se vrti *kot baletnik*.

Izvor

prevzeto (prek nem. *Ballerina*) iz it. *ballerina*

‘plesalka’, glej ↑balet

balétka balétke samostalnik ženskega spola

[balétka]

POMEN

1. plesalka, ki se poklicno ukvarja z baletom; sin.:

balerina

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

nekdanja baletka | uspešna baletka

▪ Nekdanja *baletka* še zdaj vsak dan pleše.

▪ Vodstvo vadbe so prevzele poklicne *baletke* in plesalke z Broadwayja.

▪ Polno plesišče se je razvnelo, ko so se ekipi na odru pridružile profesionalne *baletke*.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

▪ Že od malih nog se pripravlja na kariero *baletke*.

...

▪ Kariero je začela kot *baletka* in manekenka.

1.1. ženska, ki pleše balet; sin.: balerina

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Nedavno se je pridružila malim *baletkam* in baletnikom na generalki.

▪ Organizator prireditve je del denarja od prodanih vstopnic namenil mladi in nadarjeni *baletki* za njeno nadaljnje baletno šolanje.

...

▪ V baletnem krožku je 21 *baletk*, starih od štiri do 17 let.

▪ Krilca *baletk* so iz nežnih, prosojnih tančic, okrog pasu imajo privezane velike pentlje.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[balétka]

IPA: [ba'le:tkà]

ednina

IMENOVALNIK: balétka

RODILNIK: balétke

DAJALNIK: balétki

TOŽILNIK: balétko

MESTNIK: pri balétki

ORODNIK: z balétko

dvojina

IMENOVALNIK: balétki

RODILNIK: balétk

DAJALNIK: balétkama

TOŽILNIK: balétki

MESTNIK: pri balétkah

ORODNIK: z balétkama

množina

IMENOVALNIK: balétke

RODILNIK: balétk

DAJALNIK: balétkam

TOŽILNIK: balétke

MESTNIK: pri balétkah

ORODNIK: z balétkami

TONEMSKO

[balétkà]

IPA: [balé:tkà]

ednina

IMENOVALNIK: balētk**a**

RODILNIK: balētk**e**

DAJALNIK: balētk**i**

TOŽILNIK: balētk**o**

MESTNIK: pri balētk**i**

ORODNIK: z balētk**o**

dvojina

IMENOVALNIK: balētk**i**

RODILNIK: balētk**o**

DAJALNIK: balētk**kama**

TOŽILNIK: balētk**i**

MESTNIK: pri balētk**ah**

ORODNIK: z balētk**kama**

množina

IMENOVALNIK: balētk**e**

RODILNIK: balētk**o**

DAJALNIK: balētk**am**

TOŽILNIK: balētk**e**

MESTNIK: pri balētk**ah**

ORODNIK: z balētk**ami**

FRAZEOLOGIJA

kot balerina/baletka/baletnik

kot balerina

kot baletka

kot baletnik

takó, da kdo ali kaj daje vtis, da se giblje

elegantno, spretno, lahkotno

▪ Tolče kot konj, ima toliko kondicije kakor maratonec, v ringu pa poplesava *kot balerina*.

▪ Politiki se kar naprej *kot balerine* vrtijo med problemi, namesto da bi jih reševali.

▪ Jahta pluje po vodi *kot baletka*, z veliko elegancie in brez pretirane izgube hitrosti v ostrih zavojih.

▪ Starejši ljudje nismo več tako gibčni, da bi lahko *kot baletke* skakali pred avtomobili.

▪ Odlično se znajde povsod, kjer je veliko ljudi, po trgovskih centrih se vrti *kot baletnik*.

IZVOR

↑balet

balétnik balétnika samostalnik moškega spola

[balétnik]

POMEN

1. plesalec, ki se poklicno ukvarja z baletom

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

klasični baletnik | legendaren, priznan, slaven, vrhunski, znan baletnik | nekdanji baletnik | postaven baletnik |

profesionalni baletnik

▪ Klasični *baletniki* svoja telesa do popolnosti izurijo kot orodje, ki ga uporabljajo za ples.

▪ V oddaji bodo nastopili znani slovenski *baletniki* in člani najboljših skupin plesnih šol.

▪ Antologijska predstavitev nas popelje od pionirjev baleta na Slovenskem iz začetka 20. stoletja do sodobnih *baletnikov*.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

▪ Vseskozi se je zavedal, da njegova pot *baletnika* ne bo pretirano dolga.

▪ Življenje *baletnika* ni enostavno, saj je delovnik precej drugačen od navadnih poklicev.

...

▪ Navdušuje se nad lepimi umetnostmi in kot *baletnik* nastopa v operi.

▪ Oblikoval je plesne kostume za *baletnike*, ki so nastopili na praznovanju 60. obletnice vladanja kraljice Elizabete II.

▪ Rusija je do 19. stoletja že imela uspešne baletne šole, iz katerih so prihajali odlično šolani *baletniki* in balerine.

1.1. kdor pleše balet

▪ Naš cilj je, da bi mladi *baletniki* konec leta lahko delali izpite na nižji baletni šoli.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[balétnik]

IPA: [ba'le:tnik]

ednina

IMENOVALNIK: balétnik

RODILNIK: balétnika

DAJALNIK: balétniku

TOŽILNIK: balétnika

MESTNIK: pri balétniku

ORODNIK: z balétnikom

dvojina

IMENOVALNIK: balétnika

RODILNIK: balétnikov

DAJALNIK: balétnikoma

TOŽILNIK: balétnika

MESTNIK: pri balétnikih

ORODNIK: z balétnikoma

množina

IMENOVALNIK: balétniki

RODILNIK: balétnikov

DAJALNIK: balétnikom

TOŽILNIK: balétnike

MESTNIK: pri balétnikih

ORODNIK: z balétniki

TONEMSKO

[balétnik]

IPA: [balé:tnik]

ednina

IMENOVALNIK: balétnik

RODILNIK: balétnika

DAJALNIK: balētniku
TOŽILNIK: balētnika
MESTNIK: pri balētniku
ORODNIK: z balētnikom
dvojina
IMENOVALNIK: balētnika
RODILNIK: balētnikov
DAJALNIK: balētnikoma
TOŽILNIK: balētnika
MESTNIK: pri balētnikih
ORODNIK: z balētnikoma
množina
IMENOVALNIK: balētniki
RODILNIK: balētnikov
DAJALNIK: balētnikom
TOŽILNIK: balētnike
MESTNIK: pri balētnikih
ORODNIK: z balētniki

FRAZEOLOGIJA

kot balerina/baletka/baletnik

kot balerina

kot baletka

kot baletnik

takó, da kdo ali kaj daje vtis, da se giblje elegantno, spretno, lahkotno

- Tolče kot konj, ima toliko kondicije kakor maratonec, v ringu pa poplesava *kot balerina*.
- Politiki se kar naprej *kot balerine* vrtijo med problemi, namesto da bi jih reševali.
- Jahta pluje po vodi *kot baletka*, z veliko elegancie in brez pretirane izgube hitrosti v ostrih zavojih.
- Starejši ljudje nismo več tako gibčni, da bi lahko *kot baletke* skakali pred avtomobili.
- Odlično se znajde povsod, kjer je veliko ljudi, po trgovskih centrih se vrti *kot baletnik*.

BESEDOTVORJE

ženski spol: baletka

Izvor

↑balet

barétka barétke samostalnik ženskega spola
[barétka]

POMEN

čepica z mehkim okroglim ploščatim oglavjem, ki se navadno povezne na eno stran

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

bela, črna, rjava baretka | pletena baretka | vojaška baretka

- Po novem naj bi vsi nosili črne *baretke*, s kakršnimi so se doslej ponašali le pripadniki elitnih enot.

- Kar najbolj loči vojaško *baretko* od drugih, je znak na frontalni strani, ki je oblikovan na podlagi tradicije določene vojske in mora izražati vojakovo pripadnost enoti, službi, rodu in navsezadnje državi.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

nadeti, sneti (si) baretko | nositi baretko | povezniti (si) baretko na glavo

- Mrzla jutra so prijetnejša, če si na glavo poveznemo toplo *baretko* in si okrog vratu ovijemo šal.

- Na glavi je nosil skrbno izdelano *baretko*, ki so jo sešili samo zanj.

- Sname *baretko* in razkrije grivo štrlečih las.

...

- V modi so okrašene *baretke* in klobuki.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[barétka]

IPA: [ba're:tkà]

ednina

IMENOVALNIK: barétka

RODILNIK: barétke

DAJALNIK: barétki

TOŽILNIK: barétko

MESTNIK: pri barétki

ORODNIK: z barétko

dvojina

IMENOVALNIK: barétki

RODILNIK: barétk

DAJALNIK: barétkama

TOŽILNIK: barétki

MESTNIK: pri barétkah

ORODNIK: z barétkama

množina

IMENOVALNIK: barétke

RODILNIK: barétk

DAJALNIK: barétkam

TOŽILNIK: barétke

MESTNIK: pri barétkah

ORODNIK: z barétkami

TONEMSKO

[barêtkà]

IPA: [baré:tkà]

ednina

IMENOVALNIK: barêtkà

RODILNIK: barêtkè

DAJALNIK: barêtki

TOŽILNIK: barêtko

MESTNIK: pri barêtki

ORODNIK: z barêtko

dvojina

IMENOVALNIK: barêtki

RODILNIK: barêtk

DAJALNIK: barêtkama
TOŽILNIK: barêtki
MESTNIK: pri barêtkah
ORODNIK: z barêtkama
množina
IMENOVALNIK: barêtk
RODILNIK: barêtk
DAJALNIK: barêtkam
TOŽILNIK: barêtk
MESTNIK: pri barêtkah
ORODNIK: z barêtkami

IZVOR

prevzeto prek nem. *Barett* ali it. *berretta* iz srlat. *bereta*, *birretum* 'vrsta ploščate čepice', iz lat. *birrus* 'kratek plašč s kapuco'

bárvar bárvarja samostalnik moškega spola
[bárvar]

POMEN

1. kdor se poklicno ukvarja z barvanjem, zlasti tekstila, in pripravo, mešanjem barv

- Znanje o pripravi barv in barvanju je bilo zelo čislano in mojstri *barvarji* so uživali posebno spoštovanje.
- Prejci, *barvarji* in tkalci so imeli združenja, podobna srednjeveškim cehom, ki so jih vodili mojstri.
- Prej sem delal kot *barvar* v tekstilni tovarni, potem pa sem prek javnih del obiral sadje po okoliških sadovnjakih.

2. velik kratkodlak pes s povešenimi uhlji, izhodiščno vzrejen za sledenje obstreljeni divjadi po krvni sledi

- Slovenski lovci imajo približno 400 *barvarjev*, nekoliko več je hannovskih kot bavarskih.
- Lovsko kinološko društvo je minulo soboto pripravilo telesno ocenjevanje šarivcev, jamarjev, *barvarjev* in goničev.
- *Barvarji* so specialisti za izsleditev zastreljene divjadi.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bárvar]

IPA: [ˈbaːrvaː]

ednina

IMENOVALNIK: bárvar

RODILNIK: bárvarja

DAJALNIK: bárvarju

TOŽILNIK: bárvarja

MESTNIK: pri bárvarju

ORODNIK: z bárvarjem

dvojina

IMENOVALNIK: bárvarja

RODILNIK: bárvarjev

DAJALNIK: bárvarjema

TOŽILNIK: bárvarja
MESTNIK: pri bárvarjih
ORODNIK: z bárvarjema
množina
IMENOVALNIK: bárvarji
RODILNIK: bárvarjev
DAJALNIK: bárvarjem
TOŽILNIK: bárvarje
MESTNIK: pri bárvarjih
ORODNIK: z bárvarji

TONEMSKO

[bárvar]

IPA: [bá:ruàr]

ednina

IMENOVALNIK: bárvar

RODILNIK: bárvarja

DAJALNIK: bárvarju

TOŽILNIK: bárvarja

MESTNIK: pri bárvarju

ORODNIK: z bárvarjem

dvojina

IMENOVALNIK: bárvarja

RODILNIK: bárvarjev

DAJALNIK: bárvarjema

TOŽILNIK: bárvarja

MESTNIK: pri bárvarjih

ORODNIK: z bárvarjema

množina

IMENOVALNIK: bárvarji

RODILNIK: bárvarjev

DAJALNIK: bárvarjem

TOŽILNIK: bárvarje

MESTNIK: pri bárvarjih

ORODNIK: z bárvarji

STALNE ZVEZE

bavarski barvar

velik kratkodlak pes rjavkaste barve s temnejšo dlako po glavi in daljšimi povešenimi uhlji

- *Bavarski barvar* je nemška pasma, ki so jo vzgojili v 19. stoletju za potrebe lova.
- *Bavarski barvar* potrebuje odločno, nikoli grobo, predvsem pa potrpežljivo vzgojo.
- *Bavarski barvar* je nekoliko lažji od hanovskega, namenjen je za lov v višjih, gorskih predelih.

IZVOR

↑barva

barvárna barvárne samostalnik ženskega spola
[barvárna]

POMEN

1. obrat, oddelek za barvanje v tovarni

- Za razširitev in posodobitev *barvarne*, novo laboratorijsko opremo in druge investicije je podjetje v zadnjih letih namenilo skoraj 3,5 milijonov evrov.
- V drugi polovici leta načrtujejo večjo naložbo v posodobitev *barvarne* metražnih tkanin.

2. nekdanja delavnica za barvanje, zlasti tekstila, in pripravo, mešanje barv

- Zgodovinar navaja, da je bila skoraj vsaka druga hiša na levi strani Ljubljani usnjarna ali *barvarna*.
- Pirčeva *barvarna* v Kranju z muzejsko sobo ohranja spomin na obrt, ki je že dolgo ni več.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[barvárna]

IPA: [bar'va:rna]

ednina

IMENOVALNIK: barvárna

RODILNIK: barvárne

DAJALNIK: barvární

TOŽILNIK: barvárno

MESTNIK: pri barvární

ORODNIK: z barvárno

dvojina

IMENOVALNIK: barvární

RODILNIK: barvárn

DAJALNIK: barvárnama

TOŽILNIK: barvární

MESTNIK: pri barvárnah

ORODNIK: z barvárnama

množina

IMENOVALNIK: barvárne

RODILNIK: barvárn

DAJALNIK: barvárnám

TOŽILNIK: barvárne

MESTNIK: pri barvárnah

ORODNIK: z barvárnami

TONEMSKO

[barvárna]

IPA: [barvá:rnà]

ednina

IMENOVALNIK: barvárna

RODILNIK: barvárne

DAJALNIK: barvární

TOŽILNIK: barvárno

MESTNIK: pri barvární

ORODNIK: z barvárno

dvojina

IMENOVALNIK: barvární

RODILNIK: barvárn

DAJALNIK: barvárnama

TOŽILNIK: barvární

MESTNIK: pri barvárnah

ORODNIK: z barvárnama

množina

IMENOVALNIK: barvárne

RODILNIK: barvárn

DAJALNIK: barvárnám

TOŽILNIK: barvárne

MESTNIK: pri barvárnah

ORODNIK: z barvárnami

IZVOR

↑barvar

bárvarski bárvarska bárvarsko pridevnik

[bárvarski]

POMEN

1. ki je v zvezi z barvarji 1. ali barvarstvom

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

barvarska delavnica | barvarska industrija, obrt

- V srednjem veku se je *barvarska* dejavnost močno razmahnila.

- Med razstavljenimi napravami je tudi monga, likalna naprava za blago, ki je bila sestavni del vsake *barvarske* delavnice.

- Platnarstvo je skupaj z *barvarsko* obrtjo izumrlo v začetku prejšnjega stoletja.

1.1. ki je namenjen za barvarje 1., se uporablja pri barvarstvu

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

- *Bárvarski* cev je bil v srednjem veku eden najbolj cenjenih.

- Voda je vdrla v spodnje prostore muzeja in ogrozila tamkajšnje muzejske eksponate, med drugim strojske, tekstilne in *barvarske* lesene predmete.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bárvarski]

IPA: [ˈba:rva:rski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: bárvarski

RODILNIK: bárvarskega

DAJALNIK: bárvarskemu

TOŽILNIK: bárvarski

živo bárvarskega

MESTNIK: pri bárvarskem

ORODNIK: z bárvarskim

dvojina

IMENOVALNIK: bárvarska

RODILNIK: b̄arvarskih
DAJALNIK: b̄arvarskima
TOŽILNIK: b̄arvarska
MESTNIK: pri b̄arvarskih
ORODNIK: z b̄arvarskima
množina
IMENOVALNIK: b̄arvarski
RODILNIK: b̄arvarskih
DAJALNIK: b̄arvarskim
TOŽILNIK: b̄arvarske
MESTNIK: pri b̄arvarskih
ORODNIK: z b̄arvarskimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: b̄arvarska
RODILNIK: b̄arvarske
DAJALNIK: b̄arvarski
TOŽILNIK: b̄arvarsko
MESTNIK: pri b̄arvarski
ORODNIK: z b̄arvarsko
dvojina
IMENOVALNIK: b̄arvarski
RODILNIK: b̄arvarskih
DAJALNIK: b̄arvarskima
TOŽILNIK: b̄arvarski
MESTNIK: pri b̄arvarskih
ORODNIK: z b̄arvarskima
množina
IMENOVALNIK: b̄arvarske
RODILNIK: b̄arvarskih
DAJALNIK: b̄arvarskim
TOŽILNIK: b̄arvarske
MESTNIK: pri b̄arvarskih
ORODNIK: z b̄arvarskimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: b̄arvarsko
RODILNIK: b̄arvarskega
DAJALNIK: b̄arvarskemu
TOŽILNIK: b̄arvarsko
MESTNIK: pri b̄arvarskem
ORODNIK: z b̄arvarskim
dvojina
IMENOVALNIK: b̄arvarski
RODILNIK: b̄arvarskih
DAJALNIK: b̄arvarskima
TOŽILNIK: b̄arvarski
MESTNIK: pri b̄arvarskih
ORODNIK: z b̄arvarskima
množina
IMENOVALNIK: b̄arvarska
RODILNIK: b̄arvarskih
DAJALNIK: b̄arvarskim

TOŽILNIK: b̄arvarska
MESTNIK: pri b̄arvarskih
ORODNIK: z b̄arvarskimi

TONEMSKO
[b̄arvarski]
IPA: [b̄a:ruarski]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: b̄arvarski
RODILNIK: b̄arvarskega
DAJALNIK: b̄arvarskemu
TOŽILNIK: b̄arvarski
živo b̄arvarskega
MESTNIK: pri b̄arvarskem
ORODNIK: z b̄arvarskim
dvojina
IMENOVALNIK: b̄arvarska
RODILNIK: b̄arvarskih
DAJALNIK: b̄arvarskima
TOŽILNIK: b̄arvarska
MESTNIK: pri b̄arvarskih
ORODNIK: z b̄arvarskima
množina
IMENOVALNIK: b̄arvarski
RODILNIK: b̄arvarskih
DAJALNIK: b̄arvarskim
TOŽILNIK: b̄arvarske
MESTNIK: pri b̄arvarskih
ORODNIK: z b̄arvarskimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: b̄arvarska
RODILNIK: b̄arvarske
DAJALNIK: b̄arvarski
TOŽILNIK: b̄arvarsko
MESTNIK: pri b̄arvarski
ORODNIK: z b̄arvarsko
dvojina
IMENOVALNIK: b̄arvarski
RODILNIK: b̄arvarskih
DAJALNIK: b̄arvarskima
TOŽILNIK: b̄arvarski
MESTNIK: pri b̄arvarskih
ORODNIK: z b̄arvarskima
množina
IMENOVALNIK: b̄arvarske
RODILNIK: b̄arvarskih
DAJALNIK: b̄arvarskim
TOŽILNIK: b̄arvarske
MESTNIK: pri b̄arvarskih
ORODNIK: z b̄arvarskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: bārvarsko

RODILNIK: bārvarskega

DAJALNIK: bārvarskemu

TOŽILNIK: bārvarsko

MESTNIK: pri bārvarskem

ORODNIK: z bārvarskim

dvojina

IMENOVALNIK: bārvarski

RODILNIK: bārvarskih

DAJALNIK: bārvarskima

TOŽILNIK: bārvarski

MESTNIK: pri bārvarskih

ORODNIK: z bārvarskima

množina

IMENOVALNIK: bārvarska

RODILNIK: bārvarskih

DAJALNIK: bārvarskim

TOŽILNIK: bārvarska

MESTNIK: pri bārvarskih

ORODNIK: z bārvarskimi

IZVOR

↑barvar

bārvarstvo bārvarstva samostalnik srednjega spola

[bārvarstvo]

POMEN

dejavnost, ki se ukvarja z barvanjem, zlasti tekstila, in pripravo, mešanjem barv

▪ V naši deželi je bila razširjena tradicija *barvarstva*, ki je pričela usihati v drugi polovici 19. stoletja z iznajdbo umetnih barvil.

▪ Otroci si bodo v muzeju ogledali zbirko o *barvarstvu*, nato pa se tudi sami preskusili v barvanju blaga.

▪ *Barvarstvo*, ki je vključevalo zelo občutljive postopke, je bila strupena in negotova panoga.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bārvarstvo]

IPA: [ˈbaːrv̩arstv̩o]

ednina

IMENOVALNIK: bārvarstvo

RODILNIK: bārvarstva

DAJALNIK: bārvarstvu

TOŽILNIK: bārvarstvo

MESTNIK: pri bārvarstvu

ORODNIK: z bārvarstvom

dvojina

IMENOVALNIK: bārvarstvi

RODILNIK: bārvarstev

DAJALNIK: bārvarstvoma

TOŽILNIK: bārvarstvi

MESTNIK: pri bārvarstvih

ORODNIK: z bārvarstvoma

množina

IMENOVALNIK: bārvarstva

RODILNIK: bārvarstev

DAJALNIK: bārvarstvom

TOŽILNIK: bārvarstva

MESTNIK: pri bārvarstvih

ORODNIK: z bārvarstvi

TONEMSKO

[bārvarstvo]

IPA: [ˈbaːrv̩arstv̩o]

ednina

IMENOVALNIK: bārvarstvo

RODILNIK: bārvarstva

DAJALNIK: bārvarstvu

TOŽILNIK: bārvarstvo

MESTNIK: pri bārvarstvu

ORODNIK: z bārvarstvom

dvojina

IMENOVALNIK: bārvarstvi

RODILNIK: bārvarstev

DAJALNIK: bārvarstvoma

TOŽILNIK: bārvarstvi

MESTNIK: pri bārvarstvih

ORODNIK: z bārvarstvoma

množina

IMENOVALNIK: bārvarstva

RODILNIK: bārvarstev

DAJALNIK: bārvarstvom

TOŽILNIK: bārvarstva

MESTNIK: pri bārvarstvih

ORODNIK: z bārvarstvi

IZVOR

↑barvar

baržún baržúna samostalnik moškega spola

[baržún]

POMEN

1. privzdignjeno tkano blago z mehкими dlačicami na eni strani; sin.: žamet

▪ V časniku so navdušujoče pisali o balkonu, ki je ozaljšan z lepo narejenim baldahinom iz rdečega *baržuna* s krono na vrhu.

▪ Krojači so začeli izdelovati oblačila iz svile in *baržuna*.

▪ Ob stenah se nahajajo mehka in udobna ležišča in sedeži iz *baržuna*.

1.1. privzdignjeno oblačilo, izdelek iz tega blaga

▪ Da bi ji izrazil svojo ljubezen, jo obleče v *baržun* in svilo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[baržún]

IPA: [bar'ʒu:n]

ednina

IMENOVALNIK: baržún

RODILNIK: baržúna

DAJALNIK: baržúnu

TOŽILNIK: baržún

MESTNIK: pri baržúnu

ORODNIK: z baržúnom

dvojina

IMENOVALNIK: baržúna

RODILNIK: baržúnov

DAJALNIK: baržúnoma

TOŽILNIK: baržúna

MESTNIK: pri baržúnih

ORODNIK: z baržúnoma

množina

IMENOVALNIK: baržúni

RODILNIK: baržúnov

DAJALNIK: baržúnom

TOŽILNIK: baržúne

MESTNIK: pri baržúnih

ORODNIK: z baržúni

TONEMSKO

[baržûn]

IPA: [barʒú:n]

ednina

IMENOVALNIK: baržûn

RODILNIK: baržûna

DAJALNIK: baržûnu

TOŽILNIK: baržûn

MESTNIK: pri baržûnu

ORODNIK: z baržûnom

dvojina

IMENOVALNIK: baržûna

RODILNIK: baržûnov

DAJALNIK: baržûnoma

TOŽILNIK: baržûna

MESTNIK: pri baržûnih

ORODNIK: z baržûnoma

množina

IMENOVALNIK: baržûni

RODILNIK: baržûnov

DAJALNIK: baržûnom

TOŽILNIK: baržûne

MESTNIK: pri baržûnih

ORODNIK: z baržûni

Izvor

prevzeto prek madž. *bársony* iz neke tur. predloge

baržúnast baržúnasta baržúnasto pridevnik

[baržúnast]

POMEN

1. privzdignjeno ki je iz baržuna 1. ali vsebuje baržun 1.; sin.: žametast, žameten

▪ *Baržunaste* zaveze naj bodo dovolj razkošne in naj segajo do tal.

2. privzdignjeno ki spominja na baržun 1. ali je tak kot pri baržunu 1.; sin.: žametast, žameten

▪ Užival je v lepoti njenega telesa, v dotiku *baržunaste* kože.

3. privzdignjeno ki ima nizek, mehek in prijeten zven; sin.: ekspresivno žameten

▪ Je odlična pevka, njen *baržunasti* in mogočni alt prav zadoni v prostor.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[baržúnast]

IPA: [bar'ʒu:nast]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: baržúnast

določno baržúnasti

RODILNIK: baržúnastega

DAJALNIK: baržúnastemu

TOŽILNIK: baržúnast

določno baržúnasti

živo baržúnastega

MESTNIK: pri baržúnastem

ORODNIK: z baržúnastim

dvojina

IMENOVALNIK: baržúnasta

RODILNIK: baržúnastih

DAJALNIK: baržúnastima

TOŽILNIK: baržúnasta

MESTNIK: pri baržúnastih

ORODNIK: z baržúnastima

množina

IMENOVALNIK: baržúnasti

RODILNIK: baržúnastih

DAJALNIK: baržúnastim

TOŽILNIK: baržúnaste

MESTNIK: pri baržúnastih

ORODNIK: z baržúnastimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: baržúnasta

RODILNIK: baržúnaste

DAJALNIK: baržúnasti

TOŽILNIK: baržúnasto

MESTNIK: pri baržúnasti

ORODNIK: z baržúnasto
dvojina
IMENOVALNIK: baržúnasti
RODILNIK: baržúnastih
DAJALNIK: baržúnastima
TOŽILNIK: baržúnasti
MESTNIK: pri baržúnastih
ORODNIK: z baržúnastima
množina
IMENOVALNIK: baržúnaste
RODILNIK: baržúnastih
DAJALNIK: baržúnastim
TOŽILNIK: baržúnaste
MESTNIK: pri baržúnastih
ORODNIK: z baržúnastimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: baržúnasto
RODILNIK: baržúnastega
DAJALNIK: baržúnastemu
TOŽILNIK: baržúnasto
MESTNIK: pri baržúnastem
ORODNIK: z baržúnastim
dvojina
IMENOVALNIK: baržúnasti
RODILNIK: baržúnastih
DAJALNIK: baržúnastima
TOŽILNIK: baržúnasti
MESTNIK: pri baržúnastih
ORODNIK: z baržúnastima
množina
IMENOVALNIK: baržúnasta
RODILNIK: baržúnastih
DAJALNIK: baržúnastim
TOŽILNIK: baržúnasta
MESTNIK: pri baržúnastih
ORODNIK: z baržúnastimi

TONEMSKO

[baržúnast]

IPA: [baržú:nàst]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: baržúnast

določno baržúnasti

RODILNIK: baržúnastega

DAJALNIK: baržúnastemu

TOŽILNIK: baržúnast

določno baržúnasti

živo baržúnastega

MESTNIK: pri baržúnastem

ORODNIK: z baržúnastim

dvojina

IMENOVALNIK: baržúnasta

RODILNIK: baržúnastih

DAJALNIK: baržúnastima

TOŽILNIK: baržúnasta

MESTNIK: pri baržúnastih

ORODNIK: z baržúnastima

množina

IMENOVALNIK: baržúnasti

RODILNIK: baržúnastih

DAJALNIK: baržúnastim

TOŽILNIK: baržúnaste

MESTNIK: pri baržúnastih

ORODNIK: z baržúnastimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: baržúnasta

RODILNIK: baržúnaste

DAJALNIK: baržúnasti

TOŽILNIK: baržúnasto

MESTNIK: pri baržúnasti

ORODNIK: z baržúnasto

dvojina

IMENOVALNIK: baržúnasti

RODILNIK: baržúnastih

DAJALNIK: baržúnastima

TOŽILNIK: baržúnasti

MESTNIK: pri baržúnastih

ORODNIK: z baržúnastima

množina

IMENOVALNIK: baržúnaste

RODILNIK: baržúnastih

DAJALNIK: baržúnastim

TOŽILNIK: baržúnaste

MESTNIK: pri baržúnastih

ORODNIK: z baržúnastimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: baržúnasto

RODILNIK: baržúnastega

DAJALNIK: baržúnastemu

TOŽILNIK: baržúnasto

MESTNIK: pri baržúnastem

ORODNIK: z baržúnastim

dvojina

IMENOVALNIK: baržúnasti

RODILNIK: baržúnastih

DAJALNIK: baržúnastima

TOŽILNIK: baržúnasti

MESTNIK: pri baržúnastih

ORODNIK: z baržúnastima

množina

IMENOVALNIK: baržúnasta

RODILNIK: baržûnastih
DAJALNIK: baržûnastim
TOŽILNIK: baržûnasta
MESTNIK: pri baržûnastih
ORODNIK: z baržûnastimi

STALNE ZVEZE

baržunasti oslez

iz botanike rastlina z rumenimi cvetovi, debelejšim stebлом in srčastimi listi; primerjaj lat. *Abutilon theophrasti*

- *Baržunasti oslez* najlažje razmnožujemo s potaknjenci.
- Za zatiranje *baržunastega osleza*, ki povzroča velike probleme pri pridelavi sladkorne pese, lahko uporabimo herbicid v odmerku od 30 do 40 g/ha.

IZVOR

↑baržun

bêžji bêžžite; glej **béži** medmet

[bêžji]

POMEN

1. tudi podvojeno, knjižno pogovorno izraža, da govorec zavrača sogovorčevo izjavo, ker se mu zdi nesprejemljiva, neumna, neverjetna

- Ma *bežji* no, a se ti je popolnoma utrgalo?
- *Bežji bežji*, daj, kdo sploh verjame tej anketi!
- Eh, *bežji bežji*, sploh ne drži; od kod le ti to.

1.1. knjižno pogovorno izraža, da je govorec začuden nad sogovorčevo izjavo

- A *bežji*, mali, resno? Ponoči malo razmisli o tem.
- A *bežite* ga no lomit, tega pač nismo vedeli.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bêžji]

IPA: [ˈbɛːjʒi]

ednina

2. OSEBA: bêžži

dvojina

2. OSEBA: bêžžita

množina

2. OSEBA: bêžžite

TONEMSKO

[bêžji]

IPA: [bèːjʒí]

ednina

2. OSEBA: bêžži

dvojina

2. OSEBA: bêžžita

množina

2. OSEBA: bêžžite

in

[bêžji]

IPA: [bèːjʒi]

(tonemska dvojnica)

ednina

2. OSEBA: bêžži

dvojina

2. OSEBA: bêžžita

množina

2. OSEBA: bêžžite

IZVOR

↑beži

berívka berívke samostalnik ženskega spola

[beríʁka]

POMEN

1. hitro rastoča solata, ki ne dela glav in pri kateri se listi pobirajo mladi

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

sejati berivko

- *Berivko* sejemo na sončnem in toplem delu vrta.
- Na topli, zavetni legi pridelajo *berivko* in zelenjavne sadike.

...

- V drugi polovici avgusta sejemo kitajsko zelje in različne solate *berivke*.
- Rimsko solato, ki jo gojimo kot *berivko* za rezanje, porežemo, ko je visoka 13 cm.

1.1. listi te solate kot hrana, jed

- Nežno *berivko* in motovilec prelijemo s kisló smetano ali jogurtom in zelo malo solimo.
- Kosilo je bilo skorajda razkošno: svinjska zrezka z veliko skledo *berivke*.
- V plitvo skledo zložimo krompir, dodamo umito in osušeno *berivko*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[beríʁka]

IPA: [bɛˈriːʁka]

ednina

IMENOVALNIK: berívka

RODILNIK: berívke

DAJALNIK: berívki

TOŽILNIK: berívko

MESTNIK: pri berívki

ORODNIK: z berívko

dvojina

IMENOVALNIK: berívki

RODILNIK: berívk

DAJALNIK: berívk**ama**
TOŽILNIK: berív**ki**
MESTNIK: pri berív**kah**
ORODNIK: z berív**kama**
množina
IMENOVALNIK: berív**ke**
RODILNIK: berív**k**
DAJALNIK: berív**kam**
TOŽILNIK: berív**ke**
MESTNIK: pri berív**kah**
ORODNIK: z berív**kami**

TONEMSKO
[beríʋka]
IPA: [berí:ʋkà]
ednina
IMENOVALNIK: berí**vka**
RODILNIK: berí**vke**
DAJALNIK: berí**vki**
TOŽILNIK: berí**vko**
MESTNIK: pri berí**vki**
ORODNIK: z berí**vko**
dvojina
IMENOVALNIK: berí**vki**
RODILNIK: berí**vk**
DAJALNIK: berí**vkama**
TOŽILNIK: berí**vki**
MESTNIK: pri berí**vkah**
ORODNIK: z berí**vkama**
množina
IMENOVALNIK: berí**vke**
RODILNIK: berí**vk**
DAJALNIK: berí**vkam**
TOŽILNIK: berí**vke**
MESTNIK: pri berí**vkah**
ORODNIK: z berí**vkami**

Izvor
↑brati

béži béžite; tudi **bêžji** medmet

[béži]

POMEN

1. tudi podvojeno izraža, da govorec zavrača sogovorčevo izjavo, ker se mu zdi nesprejemljiva, neumna, neverjetna

- *Beži* no! Kdo pa še verjame v pravljice?
- *Bežite* no! Kakšne pa klatite?
- »*Beži beži!*« ga je prestregla mati. »Kaj nas strašiš brez potrebe.«

1.1. izraža, da je govorec začuden nad sogovorčevo izjavo

- »*Beži* no!« se je začudila.

▪ »Kati je prinesel prstan.« »*Beži*, prstan?«

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[béži]

IPA: [ˈbe:ʒi]

ednina

2. OSEBA: béži

dvojina

2. OSEBA: béžita

množina

2. OSEBA: béžite

TONEMSKO

[bêžji]

IPA: [bè:ʒí]

ednina

2. OSEBA: bêži

dvojina

2. OSEBA: bêžita

množina

2. OSEBA: bêžite

in

[bêži]

IPA: [bé:ʒi]

(tonemska dvojica)

ednina

2. OSEBA: bēži

dvojina

2. OSEBA: bēžita

množina

2. OSEBA: bēžite

Izvor

iz velelnika glagola ↑bežati

bik bika samostalnik moškega spola

[bik]

POMEN

1. odrasel samec goveda

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

n-kilogramski, *n* kilogramov težek bik | mlad, star bik | plemenski bik | podivjan, razjarjen bik

▪ Sedaj imajo na kmetiji dva mlada *bika*.

▪ Petnajst krav in telic je vse leto na paši, med njimi pa se pase tudi plemenski *bik*, ki poskrbi za naravne oploditve.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

čreda bikov | meso bika | pitanje bikov | reja, vzreja bikov | rejec bikov

▪ Z rejo *bikov* na pašniku je znatno manj dela kot v hlevu.

▪ Skoraj vsak drugi Španec se zavzema za ukinitev krvavega običaja ubijanja *bikov* na bikoborbah.

► glag. + **sam. beseda v tožilniku**

kupiti, prodati bika | rediti bika | ubiti, zaklati bika

- Za domače potrebe redijo dva *bika* in prašiče.
- Od leta 1928 je na Portugalskem prepovedano ubiti *bika* pred očmi gledalcev.

...

▪ Kmetija je usmerjena v rejo plemenskih *bikov* pasme limuzin.

▪ V Pamploni na severu Španije se je pričel festival, ki ga zaradi Hemingwaya in za mnoge spornega teka pred *biki* poznajo po vsem svetu.

2. znamenje horoskopa med ovnom in dvojčkom

► sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

znak, znamenje bika

- Veseli se maja in dojenčka, ki bo rojen v znamenju *bika*.
- Vaše lastnosti so povezane z znaki *bika*, device in kozoroga, ki vam dajejo realen pogled na svet.

...

▪ Moški, rojen v *biku*, devici ali kozorogu, je poln nasprotij.

2.1. kdor je rojen v tem znamenju

► **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

bik uživa v čem

- Poročeni *biki* bodo uživali v družbi partnerja in otrok.
- *Biki* imajo ponavadi močno potrebo po varnosti.
- Samski *biki* se utegnejo zaljubiti v osebo, ki bo zelo nenavadna, a zanimiva.

...

▪ Manj priljubljena lastnost *bikov* je, da tistim, ki so jim blizu, ne pustijo ravno veliko svobode.

▪ Sem *bik* po horoskopu, žena je kozorog in oba sva zelo trmasta ter pripravljena trdo delati.

3. ekspresivno zelo velik in močen moški

▪ Za bradljo ni treba biti ne vem kako močan. Tisti na krogih so pravi *biki*.

4. slabšalno kdor je neumen, omejen ali se mu to pripisuje

▪ Mislijo, da si navaden *bik*, če ne boš naučil svojega otroka doma snovi za šolo in ves dan preždel z njim pri knjigi.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bik]

IPA: [ˈbik]

ednina

IMENOVALNIK: bik

RODILNIK: bika

DAJALNIK: biku

TOŽILNIK: bika

MESTNIK: pri biku

ORODNIK: z bikom

dvojina

IMENOVALNIK: bika

RODILNIK: bikov

DAJALNIK: bikoma

TOŽILNIK: bika

MESTNIK: pri bikih

ORODNIK: z bikoma

množina

IMENOVALNIK: biki

RODILNIK: bikov

DAJALNIK: bikom

TOŽILNIK: bika

MESTNIK: pri bikih

ORODNIK: z biki

TONEMSKO

[bʲik]

IPA: [bʲik]

ednina

IMENOVALNIK: bik

RODILNIK: bika

DAJALNIK: biku

TOŽILNIK: bika

MESTNIK: pri biku tudi pri biku

ORODNIK: z bikom

dvojina

IMENOVALNIK: bika

RODILNIK: bikov in bikov

DAJALNIK: bikoma

TOŽILNIK: bika

MESTNIK: pri bikih in pri bikih

ORODNIK: z bikoma

množina

IMENOVALNIK: biki

RODILNIK: bikov in bikov

DAJALNIK: bikom

TOŽILNIK: bika

MESTNIK: pri bikih in pri bikih

ORODNIK: z biki in z biki

STALNE ZVEZE

morski bik

iz zoologije morski pes s čokatim telesom in širokim gobcem, ki živi v tropskih in subtropskih priobalnih območjih, rekah in jezerih; primerjaj lat.

Carcharhinus leucas

▪ Največkrat človeka napade beli morski volk, sledita mu morski tiger in *morski bik*.

▪ Plaval je med piranhami, krokodili, *morskimi biki* in drugimi krvoločneži.

močan/močen kot bik

močan kot bik

močen kot bik

izjemno močen

- Sam sem prepričan, da posebne tehnike nima, je pa *močan kot bik* in mu tekmeči zato niso kos.
- Bojevala se je kot levinja in bila je *močna kot bik*.

trenirati kot žival/bik

trenirati kot žival

trenirati kot bik

vztrajno, trdo trenirati

- »Želel sem postati profesionalca, zato *sem treniral kot žival*,« se spominja otroških dni.
- Pred dnevi se je dokončno odločil, da *bo* še štiri leta *treniral kot bik*, saj bi rad ob bronasti in srebrni olimpijski kolajni imel tudi zlato.

trmast kot bik

izjemno trmast, vztrajen

- Milijon vzrokov je bilo, da bi šel ven, ampak nisem hotel. Hotel sem vztrajati do konca, ker sem *trmast kot bik*.

zgrabiti/zagrabiti/prijeti bika za roge

zgrabiti bika za roge

zagrabiti bika za roge

prijeti bika za roge

odločno se lotiti reševanja težave

- Bolje bi bilo, če *bi država zgrabila bika za roge* tam, kjer je treba.
- Strokovnjaki svetujejo, da *zgrabite bika za roge* in se spopadete z negativnimi občutki.
- Nova vlada *bo zgrabila bika za roge*.
- Globoko sem zajel sapo in se odločil, da *bom prijel bika za roge*.

Kamor je šel bik, naj gre še štrik.

knjižno pogovorno Kamor gre bik, naj gre še štrik.

knjižno pogovorno Če je šel bik, naj gre še štrik.

knjižno pogovorno Kamor je šel bik, naj gre pa še štrik.

knjižno pogovorno izraža, da je smiselno kaj uporabiti, izkoristiti do konca, v polni meri

- Seveda si bova privoščila še desert. *Kamor je šel bik, naj gre še štrik*, pravi slovenski pregovor, in midva se ga bova držala.

BESEDOTVORJE

manjšalnica: bikec

svojilni pridevnik: bikov

IZVOR

= cslov. *bykъ*, hrv., srb. *bīk*, rus., češ. *býk* < pslov.

**bykъ*, verjetno kot litov. *būkas* 'bukač, ptica *Botaurus stellaris*' iz ↑bučati; prvotno torej 'bučeč, hrumeč'

bíkec *bíkca* samostalnik moškega spola

[bíkəc]

POMEN

nedorasel samec goveda

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

mlad bikec | *n* tednov star bikec

- Kmet se je preživljal z rejo mladih *bikecv*.
- Igrala sem se z malim črno-belim *bikcem*.

...

- Na sejmišče niso pripeljali nobenega *bikca*.
- Zdaj nima kdo molsti, v hlevu pa samujeta *bikec* in telička.
- V ponudbi sta bili dve teleti, in sicer *bikca* lisaste pasme, težka od 100 do 140 kilogramov.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bíkəc]

IPA: ['bi:kəts]

ednina

IMENOVANIK: *bíkec*

RODILNIK: *bíkca*

DAJALNIK: *bíkcu*

TOŽILNIK: *bíkca*

MESTNIK: pri *bíkcu*

ORODNIK: z *bíkcem*

dvojina

IMENOVANIK: *bíkca*

RODILNIK: *bíkcev*

DAJALNIK: *bíkcima*

TOŽILNIK: *bíkca*

MESTNIK: pri *bíkcih*

ORODNIK: z *bíkcima*

množina

IMENOVANIK: *bíkci*

RODILNIK: *bíkcev*

DAJALNIK: *bíkcem*

TOŽILNIK: *bíkce*

MESTNIK: pri *bíkcih*

ORODNIK: z *bíkci*

TONEMSKO

[bíkəc]

IPA: [bí:kəts]

ednina

IMENOVANIK: *bíkec*

RODILNIK: *bíkca*

DAJALNIK: *bíkcu*

TOŽILNIK: *bíkca*

MESTNIK: pri bīkcu
ORODNIK: z bīkcem
dvojina
IMENOVALNIK: bīkca
RODILNIK: bīkcev
DAJALNIK: bīkcema
TOŽILNIK: bīkca
MESTNIK: pri bīkcih
ORODNIK: z bīkcema
množina
IMENOVALNIK: bīkci
RODILNIK: bīkcev
DAJALNIK: bīkcem
TOŽILNIK: bīkce
MESTNIK: pri bīkcih
ORODNIK: z bīkci

Izvor
↑bik

bíkov bíkova bíkovo pridevnik

[bíkou bíkova bíkovo]

POMEN

1. ki je v zvezi z bikom 1., biki 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

bíkova kri, sperma | bíkovo seme

▪ Od časa do časa se je od reke zaslišalo *bíkovo* hripavo rjojenje.

▪ Ukvarja se s selekcijskim delom na področju govedoreje, prašičereje ter proizvodnje *bíkovega* in merjaščevega semena.

1.1. ki je del telesa bika 1., bikov 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

bíkov hrbet, rep | bíkovi rogovi | bíkova glava | bíkova ušesa

▪ Na stenah palače je odkril številne freske, ki prikazujejo mlade fante in dekleta, kako delajo salte prek *bíkovega* hrbta.

▪ Vrhovno božanstvo vedno upodablja sedeče, z *bíkovimi* rogovi, ki simbolizirajo moč.

1.2. ki je iz mesa bika 1., vsebuje meso bika 1. kot hrano, jed

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

bíkovi prašniki | bíkova jajca

▪ Ena od glavnih jedi, s katerimi navdušuje goste, so *bíkovi* prašniki.

▪ Pri nas jemo *bíkova* jajca običajno ocvrta.

1.3. ki spominja na bika 1. ali je tak kot pri biku 1. ali se mu to pripisuje

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

bíkova glava

▪ Eden od njih, z veliko *bíkovo* glavo in žveplenim pogledom, je očitno vodja bande.

2. knjižno pogovorno pri katerem tečaji vrednostnih

papirjev dlje časa naraščajo

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

bíkov trend

▪ *Bíkov* trend se je nadaljeval tudi včeraj, saj je večina delnic kljub skromnemu prometu pridobila vrednost.

Izgovor in oblike

Jakostno

[bíkou bíkova bíkovo]

IPA: ['bi:kou 'bi:kova 'bi:kovo]

Osnovnik

moški spol

ednina

Imenovalnik: bíkovi

določno bíkovi

Rodilnik: bíkovega

DAJALNIK: bíkovemu

TOŽILNIK: bíkovi

določno bíkovi

živo bíkovega

MESTNIK: pri bíkovem

ORODNIK: z bíkovim

dvojina

Imenovalnik: bíkova

Rodilnik: bíkovih

DAJALNIK: bíkovima

TOŽILNIK: bíkova

MESTNIK: pri bíkovih

ORODNIK: z bíkovima

množina

Imenovalnik: bíkovi

Rodilnik: bíkovih

DAJALNIK: bíkovim

TOŽILNIK: bíkove

MESTNIK: pri bíkovih

ORODNIK: z bíkovimi

ženski spol

ednina

Imenovalnik: bíkova

Rodilnik: bíkove

DAJALNIK: bíkovi

TOŽILNIK: bíkovo

MESTNIK: pri bíkovi

ORODNIK: z bíkovo

dvojina

Imenovalnik: bíkovi

Rodilnik: bíkovih

DAJALNIK: bíkovima

TOŽILNIK: bíkovi

MESTNIK: pri bíkovih

ORODNIK: z bíkovima

množina

Imenovalnik: bíkove

RODILNIK: **bikovih**
DAJALNIK: **bikovim**
TOŽILNIK: **bikove**
MESTNIK: **pri bikovih**
ORODNIK: **z bikovimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: **bikovo**
RODILNIK: **bikovega**
DAJALNIK: **bikovemu**
TOŽILNIK: **bikovo**
MESTNIK: **pri bikovem**
ORODNIK: **z bikovim**
dvojina
IMENOVALNIK: **bikovi**
RODILNIK: **bikovih**
DAJALNIK: **bikovima**
TOŽILNIK: **bikovi**
MESTNIK: **pri bikovih**
ORODNIK: **z bikovima**
množina
IMENOVALNIK: **bikova**
RODILNIK: **bikovih**
DAJALNIK: **bikovim**
TOŽILNIK: **bikova**
MESTNIK: **pri bikovih**
ORODNIK: **z bikovimi**

TONEMSKO

[bikou̯ bikova bıkovo]

IPA: [bì:kóu̯ bì:kóva bì:kóu̯]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **bikov**

določno **bikovi**

RODILNIK: **bikovega**

DAJALNIK: **bikovemu**

TOŽILNIK: **bikov**

določno **bikovi**

živo **bikovega**

MESTNIK: **pri bikovem**

ORODNIK: **z bikovim**

dvojina

IMENOVALNIK: **bikova**

RODILNIK: **bikovih**

DAJALNIK: **bikovima**

TOŽILNIK: **bikova**

MESTNIK: **pri bikovih**

ORODNIK: **z bikovima**

množina

IMENOVALNIK: **bikovi**

RODILNIK: **bikovih**

DAJALNIK: **bikovim**

TOŽILNIK: **bikove**

MESTNIK: **pri bikovih**

ORODNIK: **z bikovimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **bikova**

RODILNIK: **bikove**

DAJALNIK: **bikovi**

TOŽILNIK: **bikovo**

MESTNIK: **pri bikovi**

ORODNIK: **z bikovo**

dvojina

IMENOVALNIK: **bikovi**

RODILNIK: **bikovih**

DAJALNIK: **bikovima**

TOŽILNIK: **bikovi**

MESTNIK: **pri bikovih**

ORODNIK: **z bikovima**

množina

IMENOVALNIK: **bikove**

RODILNIK: **bikovih**

DAJALNIK: **bikovim**

TOŽILNIK: **bikove**

MESTNIK: **pri bikovih**

ORODNIK: **z bikovimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **bikovo**

RODILNIK: **bikovega**

DAJALNIK: **bikovemu**

TOŽILNIK: **bikovo**

MESTNIK: **pri bikovem**

ORODNIK: **z bikovim**

dvojina

IMENOVALNIK: **bikovi**

RODILNIK: **bikovih**

DAJALNIK: **bikovima**

TOŽILNIK: **bikovi**

MESTNIK: **pri bikovih**

ORODNIK: **z bikovima**

množina

IMENOVALNIK: **bikova**

RODILNIK: **bikovih**

DAJALNIK: **bikovim**

TOŽILNIK: **bikova**

MESTNIK: **pri bikovih**

ORODNIK: **z bikovimi**

STALNE ZVEZE

bikova kri

rdeče vino iz različnih sort grozdja, navadno

caberneta, modrega pinota, merlota, po izvoru iz Madžarske

- Poskusili so madžarsko hrano in bikaver, znamenito vino *bikova kri*.
- Skoraj 130 km od Budimpešte proti vzhodu leži Eger, kjer zorijo znana madžarska vina, kakršno je npr. *bikova kri*.

IZVOR

↑bik

bís medmet

POMEN

1. navadno ponovljeno uporablja se, ko občinstvo po zaključku glasbenega nastopa poziva nastopajočega k izvedbi vsaj še ene skladbe
 - Publika je bila navdušena in mu je aplavdirala: *bis, bis!*
 - Iz občinstva se zasliši »bis!«, torej poziv k ponavljanju.
2. kot samostalnik poziv občinstva po zaključku glasbenega nastopa, naj nastopajoči izvede vsaj še eno skladbo
 - Dober nastop so navdušeni obiskovalci koncerta nagradili z dvakratnim *bisom*.
 - Po enem ne preveč glasnem *bisu* so končali nastop.
- 2.1. kot samostalnik izvedba vsaj še ene skladbe, ki jo nastopajoči na poziv občinstva izvede po zaključku glasbenega nastopa
 - Publika je po izčrpnem nastopu zahtevala *bis*, na katerega so nastopajoči odgovorili s še dvema skladbama.
 - Filharmoniki so igrali *bis* za *bisom*.

STALNE ZVEZE

bis člen

iz prava, v nekaterih romanskih državah nov člen normativnega dela že sprejetega pravnega akta

- Po 12. členu se doda novi 12. *bis člen*.
- Skupščina je sprejela protokol z novim 3. *bis členom*.

IZVOR

prevzeto prek nem. *bis* iz lat. *bis* 'dvakrat'

bôksar bôksarja tudi **bóksar** bóksarja samostalnik moškega spola

[bôksar] tudi [bóksar]

POMEN

1. športnik, ki se ukvarja z boksom
 - ▶ prid. beseda + **sam. beseda**
- amaterski, poklicni, profesionalni boksar | kontroverzen, razvpit boksar | legendaren, slaven, slovit boksar | nadarjen, obetaven, perspektiven boksar

- Delal sem marsikaj, bil sem celo profesionalni *boksar*.
- Predstavniki produkcije je izjavil, da je pogodba o sodelovanju s slavnim *boksarjem* že podpisana.
- V nedeljo je spet pokazal, da je izjemno nadarjen *boksar*.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

boksar nastopi **KJE** | boksar osvoji, ubrani **KAJ** | boksar se pomeri s **KOM**, v **ČEM**

- Oba *boksarja* sta na državnem prvenstvu osvojila srebrni medalji.
- *Boksar* je uspešno ubranil naslov evropskega prvaka v teški kategoriji.
- Mladi *boksarji* se bodo pomerili v dvobojih na izločanje.

▶ **sam. beseda** + v + **sam. beseda** v mestniku

boksar v **KATERI** kategoriji

- Velja za enega najboljših *boksarjev* v teški kategoriji vseh časov.
- Istočasna postavitev obeh legend v ring prinaša vsaj delno razrešitev vprašanja, kdo od njiju je največji *boksar* v zgodovini.

▶ **sam. beseda** + **sam. beseda v roditelju**

vloga boksarja

- Zacvetel je nekaj let kasneje v vlogi *boksarja*.
- Film je posnet po resnični življenjski zgodbi *boksarja*, ki je izgubil slavo in z njo skoraj družino, a mu je uspelo oboje spet najti.

2. hladno orožje, ki se natakne na prste in poveča učinek udarca s pestjo; sin.: bokser

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

kovinski boksar

- Obrnil se je in v hipu je proti desni strani njegove brade švistnil nazobčan kovinski *boksar* v stisnjeni pesti.

...

- Cariniki pri potnikih odkrivajo teleskopske palice, *boksarje* in nože.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bôksar]

IPA: ['bɔːksar]

ednina

IMENOVALNIK: bôksar

RODILNIK: bôksarja

DAJALNIK: bôksarju

TOŽILNIK: živo bôksarja

neživo bôksar

MESTNIK: pri bôksarju

ORODNIK: z bôksarjem

dvojina

IMENOVALNIK: bôksarja

RODILNIK: bôksarjev

DAJALNIK: bôksarjema

TOŽILNIK: bôksarja

MESTNIK: pri bôksarjih
ORODNIK: z bôksarjema
množina
IMENOVALNIK: bôksarji
RODILNIK: bôksarjev
DAJALNIK: bôksarjem
TOŽILNIK: bôksarje
MESTNIK: pri bôksarjih
ORODNIK: z bôksarji

tudi
[bóksar]
IPA: [ˈbo:ksar]

ednina
IMENOVALNIK: bóksar
RODILNIK: bóksarja
DAJALNIK: bóksarju
TOŽILNIK: živo bóksarja
neživo bóksar
MESTNIK: pri bóksarju
ORODNIK: z bóksarjem
dvojina
IMENOVALNIK: bóksarja
RODILNIK: bóksarjev
DAJALNIK: bóksarjema
TOŽILNIK: bóksarja
MESTNIK: pri bóksarjih
ORODNIK: z bóksarjema
množina
IMENOVALNIK: bóksarji
RODILNIK: bóksarjev
DAJALNIK: bóksarjem
TOŽILNIK: bóksarje
MESTNIK: pri bóksarjih
ORODNIK: z bóksarji

TONEMSKO
[bóksar]
IPA: [bò:ksár]

ednina
IMENOVALNIK: bóksar
RODILNIK: bóksarja
DAJALNIK: bóksarju
TOŽILNIK: živo bóksarja
neživo bóksar
MESTNIK: pri bóksarju tudi pri bôksarju
ORODNIK: z bóksarjem
dvojina
IMENOVALNIK: bóksarja
RODILNIK: bóksarjev in bôksarjev
DAJALNIK: bóksarjema
TOŽILNIK: bóksarja

MESTNIK: pri bóksarjih in pri bôksarjih
ORODNIK: z bóksarjema
množina
IMENOVALNIK: bóksarji
RODILNIK: bóksarjev in bôksarjev
DAJALNIK: bóksarjem
TOŽILNIK: bóksarje
MESTNIK: pri bóksarjih in pri bôksarjih
ORODNIK: z bóksarji in z bôksarji

tudi
[bòksar]
IPA: [bò:ksàr]

ednina
IMENOVALNIK: bôksar
RODILNIK: bôksarja
DAJALNIK: bôksarju
TOŽILNIK: živo bôksarja
neživo bôksar
MESTNIK: pri bôksarju
ORODNIK: z bôksarjem
dvojina
IMENOVALNIK: bôksarja
RODILNIK: bôksarjev
DAJALNIK: bôksarjema
TOŽILNIK: bôksarja
MESTNIK: pri bôksarjih
ORODNIK: z bôksarjema
množina
IMENOVALNIK: bôksarji
RODILNIK: bôksarjev
DAJALNIK: bôksarjem
TOŽILNIK: bôksarje
MESTNIK: pri bôksarjih
ORODNIK: z bôksarji

Izvor
↑boks

bôksarice bôksaric množinski samostalnik ženskega spola
[bôksarice]

POMEN

1. spodnje hlače s kratkimi hlačnicami; sin.:
boksarka

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

moške boksarice | oprijete boksarice

▪ Tesne spodnjice me vežejo, navadne *boksarice* pa so preveč ohlapne.

▪ Ozke *boksarice* nosijo frajerji: elastika ponavadi gleda iz kavbojk.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**
nositi boksarice

▪ Podnevi nosi tangice, ponoči *boksarice*.

1.1. krajše kratke hlače; sin.: boksarka

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Če preživite veliko časa v fitnessu, so nekoliko krajših *boksarice* odlična izbira.

1.2. kopalke s kratkimi hlačnicami; sin.: boksarka

▪ Izbira je pestra tudi med kroji, ki segajo od krajših in daljših *boksaric* do različno spodrezanih kopalke.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bôksarice]

IPA: ['bô:ksaritse]

množina

IMENOVALNIK: bôksarice

RODILNIK: bôksaric

DAJALNIK: bôksaric**am**

TOŽILNIK: bôksarice

MESTNIK: pri bôksaric**ah**

ORODNIK: z bôksaric**ami**

TONEMSKO

[bóksarice]

IPA: [bò:ksáritse]

množina

IMENOVALNIK: bóksarice

RODILNIK: bóksaric

DAJALNIK: bóksaric**am**

TOŽILNIK: bóksarice

MESTNIK: pri bóksaric**ah**

ORODNIK: z bóksaric**ami**

IZVOR

po zgledu angl. *boxers* poenobesedeno iz *boxer shorts* 'boksarske kratke hlače'

bôksarka bôksarke tudi **bóksarka** bóksarke samostalnik ženskega spola

[bôksarka] tudi [bóksarka]

POMEN

1. športnica, ki se ukvarja z boksom

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

poklicna boksarka

▪ Za mlado slovensko *boksarko* se izteka sanjsko leto, v katerem si je izbojevala tri šampionske pasove.
▪ Vrsto let je dosegala zavidljive rezultate na amaterski ravni, pred dobrim letom pa je stopila na pot profesionalne *boksarke*.

...

▪ V ring je stopilo 70 boksarjev in sedem *boksark*.

2. v množini spodnje hlače s kratkimi hlačnicami; sin.: boksarice

▪ Ali nosi spodnjice ali *boksarke*, ni hotel zaupati.
▪ Veliko je povpraševanja po hlačkah s hlačnicami

oziroma *boksarkah*.

2.1. v množini krajše kratke hlače; sin.: boksarice

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Pri moških še zmeraj prevladujejo oprijete *boksarke*.

2.2. v množini kopalke s kratkimi hlačnicami; sin.: boksarice

▪ Opažam, da se dosti moških letos odloča za kopalke vojaškega stila, tako klasične kot *boksarke*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bôksarka]

IPA: ['bô:ksarka]

ednina

IMENOVALNIK: bôksarka

RODILNIK: bôksarke

DAJALNIK: bôksarki

TOŽILNIK: bôksarko

MESTNIK: pri bôksarki

ORODNIK: z bôksarko

dvojina

IMENOVALNIK: bôksarki

RODILNIK: bôksark

DAJALNIK: bôksark**ama**

TOŽILNIK: bôksarki

MESTNIK: pri bôksark**ah**

ORODNIK: z bôksark**ama**

množina

IMENOVALNIK: bôksarke

RODILNIK: bôksark

DAJALNIK: bôksark**am**

TOŽILNIK: bôksarke

MESTNIK: pri bôksark**ah**

ORODNIK: z bôksark**ami**

tudi

[bóksarka]

IPA: ['bô:ksarka]

ednina

IMENOVALNIK: bóksarka

RODILNIK: bóksarke

DAJALNIK: bóksarki

TOŽILNIK: bóksarko

MESTNIK: pri bóksarki

ORODNIK: z bóksarko

dvojina

IMENOVALNIK: bóksarki

RODILNIK: bóksark

DAJALNIK: bóksark**ama**

TOŽILNIK: bóksarki

MESTNIK: pri bóksark**ah**

ORODNIK: z bóksark**ama**

množina

IMENOVALNIK: bóksarke
RODILNIK: bóksark
DAJALNIK: bóksark**am**
TOŽILNIK: bóksarke
MESTNIK: pri bóksark**ah**
ORODNIK: z bóksark**ami**

TONEMSKO
[bòksarka]

IPA: [bò:ksàrka]

ednina

IMENOVALNIK: bóksarka

RODILNIK: bóksarke

DAJALNIK: bóksarki

TOŽILNIK: bóksarko

MESTNIK: pri bóksarki

ORODNIK: z bôksarko tudi z bóksarko

dvojina

IMENOVALNIK: bóksarki

RODILNIK: bôksark

DAJALNIK: bóksark**ama**

TOŽILNIK: bóksarki

MESTNIK: pri bóksark**ah**

ORODNIK: z bóksark**ama**

množina

IMENOVALNIK: bóksarke

RODILNIK: bôksark

DAJALNIK: bóksark**am**

TOŽILNIK: bóksarke

MESTNIK: pri bóksark**ah**

ORODNIK: z bóksark**ami**

tudi

[bòksarka]

IPA: [bò:ksàrka]

ednina

IMENOVALNIK: bôksarka

RODILNIK: bôksarke

DAJALNIK: bôksarki

TOŽILNIK: bôksarko

MESTNIK: pri bôksarki

ORODNIK: z bôksarko

dvojina

IMENOVALNIK: bôksarki

RODILNIK: bôksark

DAJALNIK: bôksark**ama**

TOŽILNIK: bôksarki

MESTNIK: pri bôksark**ah**

ORODNIK: z bôksark**ama**

množina

IMENOVALNIK: bôksarke

RODILNIK: bôksark

DAJALNIK: bôksark**am**

TOŽILNIK: bôksarke

MESTNIK: pri bôksark**ah**

ORODNIK: z bôksark**ami**

IZVOR

↑boksar, v drugem pomenu po zgledu angl. *boxers* poenobesedeno iz *boxer shorts* 'boksarske kratke hlače'

bôkser bôkserja tudi **bóksar** bókserja samostalnik moškega
spola

[bôkser] tudi [bókser]

POMEN

1. velik kratkodlak pes s krepkim telesom rumenkasto rjave ali rdečkasto rjave barve z belimi lisami ali temnejšimi progami, ploskim črnim gobcem in spodnjo čeljustjo, daljšo kot zgornjo; sin.: nemški bokser

▪ Imam tri leta starega *bokserja* in leto in pol staro nemško ovčarko.

▪ Poleg priznanih psov čuvajev, kot so nemški ovčar, *bokser*, veliki šnavcer, doberman, obstajajo še druge pasme izvrstnih čuvajev.

▪ *Bokserji* so v Sloveniji še vedno razmeroma priljubljeni psi, v rodovno knjigo vsako leto vpišemo približno 70 mladičev.

2. hladno orožje, ki se natakne na prste in poveča učinek udarca s pestjo; sin.: boksar

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

kovinski bokser

▪ Lastniku lokala je grozil s kovinskim *bokserjem*.

...

▪ Pri njem so našli prepovedano hladno orožje *bokser* in mu ga odvzeli.

3. iz strojništva motor z notranjim izgorevanjem, pri katerem so valji v parih nameščeni v vodoravni ravnini na vsaki strani pogonske gredi, valja vsakega para pa se premikata v nasprotni smeri; sin.: iz strojništva bokser motor

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

bencinski, dizelski bokser | dvolitrski, trilitrski bokser | dvovaljni, šestvaljni, štirivaljni bokser

▪ Prostorni avtomobil poganja dvolitrski *bokser*, na voljo je tudi s samodejnim menjalnikom.

▪ Oba motorja sta bencinska štirivaljna *bokserja* z delovno prostornino dveh litrov, razlikujeta pa se po številu ventilov in načinu polnjenja z zrakom.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bôkser]

IPA: [ˈbɔ:kser]

ednina

IMENOVALNIK: bôkser

RODILNIK: bôkserja
DAJALNIK: bôkserju
TOŽILNIK: živo bôkserja
neživo bôkser
MESTNIK: pri bôkserju
ORODNIK: z bôkserjem
dvojina
IMENOVALNIK: bôkserja
RODILNIK: bôkserjev
DAJALNIK: bôkserjema
TOŽILNIK: bôkserja
MESTNIK: pri bôkserjih
ORODNIK: z bôkserjema
množina
IMENOVALNIK: bôkserji
RODILNIK: bôkserjev
DAJALNIK: bôkserjem
TOŽILNIK: bôkserje
MESTNIK: pri bôkserjih
ORODNIK: z bôkserji

tudi
[bókser]
IPA: [ˈboːksɛr]

ednina
IMENOVALNIK: bókser
RODILNIK: bókserja
DAJALNIK: bókserju
TOŽILNIK: živo bókserja
neživo bókser
MESTNIK: pri bókserju
ORODNIK: z bókserjem
dvojina
IMENOVALNIK: bókserja
RODILNIK: bókserjev
DAJALNIK: bókserjema
TOŽILNIK: bókserja
MESTNIK: pri bókserjih
ORODNIK: z bókserjema
množina
IMENOVALNIK: bókserji
RODILNIK: bókserjev
DAJALNIK: bókserjem
TOŽILNIK: bókserje
MESTNIK: pri bókserjih
ORODNIK: z bókserji

TONEMSKO
[bókser]
IPA: [bóːksɛr]
ednina
IMENOVALNIK: bókser

RODILNIK: bôkserja
DAJALNIK: bôkserju
TOŽILNIK: živo bôkserja
neživo bôkser
MESTNIK: pri bôkserju
ORODNIK: z bôkserjem
dvojina
IMENOVALNIK: bôkserja
RODILNIK: bôkserjev
DAJALNIK: bôkserjema
TOŽILNIK: bôkserja
MESTNIK: pri bôkserjih
ORODNIK: z bôkserjema
množina
IMENOVALNIK: bôkserji
RODILNIK: bôkserjev
DAJALNIK: bôkserjem
TOŽILNIK: bôkserje
MESTNIK: pri bôkserjih
ORODNIK: z bôkserji

tudi
[bôkser]
IPA: [bóːksɛ̀r]

ednina
IMENOVALNIK: bôkser
RODILNIK: bôkserja
DAJALNIK: bôkserju
TOŽILNIK: živo bôkserja
neživo bôkser
MESTNIK: pri bôkserju
ORODNIK: z bôkserjem
dvojina
IMENOVALNIK: bôkserja
RODILNIK: bôkserjev
DAJALNIK: bôkserjema
TOŽILNIK: bôkserja
MESTNIK: pri bôkserjih
ORODNIK: z bôkserjema
množina
IMENOVALNIK: bôkserji
RODILNIK: bôkserjev
DAJALNIK: bôkserjem
TOŽILNIK: bôkserje
MESTNIK: pri bôkserjih
ORODNIK: z bôkserji

STALNE ZVEZE

bokser motor

iz strojništva motor z notranjim izgorevanjem, pri katerem so valji v parih nameščeni v vodoravni ravnini na vsaki strani pogonske gredi, valja

vsakega para pa se premikata v nasprotni smeri;

sin.: iz strojništva bokser

- Na tržišču lahko pričakujemo povsem nov model, ponovno s pogonom na vsa štiri kolesa in že uveljavljenim *bokser motorjem*.
- Avto poganja štirivaljni *bokser motor* z dvema litroma prostornine, ki razvije 195 kW in 343 Nm navora.

nemški bokser

velik kratkodlak pes s krepkim telesom rumenkasto rjave ali rdečkasto rjave barve z belimi lisami ali temnejšimi progami, ploskim črnim gobcem in spodnjo čeljustjo, daljšo kot zgornjo; sin.: bokser

- Ljubiteljem dolgih sprehodov priporočamo borderskega ovčarja, malinoisa, dobermana, *nemškega bokserja* ali nemškega ovčarja.
- Doberman, *nemški bokserji* in nemške doge običajno bivajo v stanovanju.
- Od pasemskih kratkodlakih in srednje velikih psov so za življenje v družini z manjšimi otroki primerni *nemški bokser*, šiba inu ali labradorec.

BESEDOTVORJE

ženski spol: bokserka

IZVOR

prevzeto (prek nem. *Boxer*) iz angl. *boxer* iz ↑boksati

bôkserski bôkserska bôksersko pridevnik

[bôkserski]

POMEN

ki je v zvezi z bokserjem 3.

► **prid. beseda** + sam. beseda

bokserški agregat, motor | bokserški dvovaljnik, šestvaljnik, štirivaljnik | bokserška zasnova

- Vozilo odlikuje 3,4-litrski *bokserški* motor z 295 konjskimi močmi in pospeškom od 0 do 100 km/h v 5,4 sekunde.
- Jeseni bo proizvajalec predstavil svoj dizelski motor, prvi dizelski agregat z *bokserško* zasnovo na svetu.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bôkserski]

IPA: [ˈbɔːksɛrski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: bôkserski

RODILNIK: bôkserskega

DAJALNIK: bôkserskemu

TOŽILNIK: bôkserski

živo bôkserskega

MESTNIK: pri bôkserskem

ORODNIK: z bôkserskim dvojina

IMENOVALNIK: bôkserska

RODILNIK: bôkserskih

DAJALNIK: bôkserskima

TOŽILNIK: bôkserska

MESTNIK: pri bôkserskih

ORODNIK: z bôkserskima

množina

IMENOVALNIK: bôkserski

RODILNIK: bôkserskih

DAJALNIK: bôkserskim

TOŽILNIK: bôkserske

MESTNIK: pri bôkserskih

ORODNIK: z bôkserskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: bôkserska

RODILNIK: bôkserske

DAJALNIK: bôkserski

TOŽILNIK: bôksersko

MESTNIK: pri bôkserski

ORODNIK: z bôksersko

dvojina

IMENOVALNIK: bôkserski

RODILNIK: bôkserskih

DAJALNIK: bôkserskima

TOŽILNIK: bôkserski

MESTNIK: pri bôkserskih

ORODNIK: z bôkserskima

množina

IMENOVALNIK: bôkserske

RODILNIK: bôkserskih

DAJALNIK: bôkserskim

TOŽILNIK: bôkserske

MESTNIK: pri bôkserskih

ORODNIK: z bôkserskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: bôksersko

RODILNIK: bôkserskega

DAJALNIK: bôkserskemu

TOŽILNIK: bôksersko

MESTNIK: pri bôkserskem

ORODNIK: z bôkserskim

dvojina

IMENOVALNIK: bôkserski

RODILNIK: bôkserskih

DAJALNIK: bôkserskima

TOŽILNIK: bôkserski

MESTNIK: pri bôkserskih

ORODNIK: z bôkserskima

množina

IMENOVALNIK: bôkserska
RODILNIK: bôkserskih
DAJALNIK: bôkserskim
TOŽILNIK: bôkserska
MESTNIK: pri bôkserskih
ORODNIK: z bôkserskimi

TONEMSKO

[bôkserski]

IPA: [bó:ksèrski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: bôkserski

RODILNIK: bôkserskega

DAJALNIK: bôkserskemu

TOŽILNIK: bôkserski

živo bôkserskega

MESTNIK: pri bôkserskem

ORODNIK: z bôkserskim

dvojina

IMENOVALNIK: bôkserska

RODILNIK: bôkserskih

DAJALNIK: bôkserskima

TOŽILNIK: bôkserska

MESTNIK: pri bôkserskih

ORODNIK: z bôkserskima

množina

IMENOVALNIK: bôkserski

RODILNIK: bôkserskih

DAJALNIK: bôkserskim

TOŽILNIK: bôkserske

MESTNIK: pri bôkserskih

ORODNIK: z bôkserskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: bôkserska

RODILNIK: bôkserske

DAJALNIK: bôkserski

TOŽILNIK: bôksersko

MESTNIK: pri bôkserski

ORODNIK: z bôksersko

dvojina

IMENOVALNIK: bôkserski

RODILNIK: bôkserskih

DAJALNIK: bôkserskima

TOŽILNIK: bôkserski

MESTNIK: pri bôkserskih

ORODNIK: z bôkserskima

množina

IMENOVALNIK: bôkserske

RODILNIK: bôkserskih

DAJALNIK: bôkserskim

TOŽILNIK: bôkserske

MESTNIK: pri bôkserskih

ORODNIK: z bôkserskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: bôksersko

RODILNIK: bôkserskega

DAJALNIK: bôkserskemu

TOŽILNIK: bôksersko

MESTNIK: pri bôkserskem

ORODNIK: z bôkserskim

dvojina

IMENOVALNIK: bôkserski

RODILNIK: bôkserskih

DAJALNIK: bôkserskima

TOŽILNIK: bôkserski

MESTNIK: pri bôkserskih

ORODNIK: z bôkserskima

množina

IMENOVALNIK: bôkserska

RODILNIK: bôkserskih

DAJALNIK: bôkserskim

TOŽILNIK: bôkserska

MESTNIK: pri bôkserskih

ORODNIK: z bôkserskimi

IZVOR

↑bokser

bombáz bombáža samostalnik moškega spola
[bombáš bombáža]

POMEN

1. kulturna rastlina z belkastimi, rumenkastimi cvetovi in vati podobnimi vlakni okrog semen, ki raste v tropskih in subtropskih krajih; primerjaj lat.

Gossypium; sin.: bombaževce

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

gojenje, pridelava, pridelovanje bombaža | nasadi, plantaža, polja bombaža | pridelek, pridelovalci bombaža

▪ Pri ekološki pridelavi *bombaža* se ne uporablja nikakršnih pesticidov, herbicidov in ostalih toksinov.

▪ Gospodarstvo je temeljilo na velikih plantažah *bombaža*, trsnega sladkorja in tobaka.

▪ Vata so laski, ki obdajajo semena *bombaža*, in jo sestavlja skoraj čista celuloza.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

gojiti, pridelovati bombaž

▪ Na vroči in zelo namočeni obalni ravnici gojijo *bombaž* in sladkorni trs, na gozdnatih pobočjih v notranjosti kavo.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

ekološko, organsko pridelan bombaž

▪ Ekološko pridelan *bombaž* raste v zemlji, ki je bila

vsaj tri zaporedna leta brez vsebnosti sintetičnih pesticidov, in je bil obdelan samo z naravnimi, organskimi gnojili.

...

▪ *Bombaž* z belimi vlakni uspeva v krajih, kjer je dovolj padavin.

1.1. vlakna okrog semen te rastline kot surovina za blago

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**
obiralec, obiralka bombaža | predelava, proizvodnja bombaža | predilnica bombaža

▪ Po več sušnih obdobjih je kot obiralec *bombaža* moral poiskati drugo službo, zato se je preselil v Los Angeles.

▪ Vzgajali so ga kot enega izmed sedmih otrok v najemniški stavbi, namenjeni delavcem predilnice *bombaža*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

obirati bombaž | uporabljati bombaž

▪ Sprva so *bombaž* obirali ročno.

▪ Za izdelavo vrednostnih papirjev uporabljajo *bombaž*, za ostale vrste papirja pa lesno celulozo.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

česan bombaž | organski, ekološko, organsko pridelan bombaž | surov bombaž

▪ Čistilna skrinja služi za čiščenje surovega *bombaža*, pred njo pa je nameščen senzor iskrenja, ki v primeru iskre proizvodnjo takoj ustavi.

▪ Obrani *bombaž* s tovornjaki odpeljejo v čistilnico. Stroj odstrani nečistoče in semena, nato vlakna očisti in posuši.

1.2. blago iz vlaken te rastline

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

fin, mehek, tanek bombaž | stoođstotni bombaž | KAKO tkan bombaž

▪ Prevlake so izdelane iz stoođstotnega *bombaža*, polnilo pa je iz umetnega materiala.

▪ Najbolj priporočljivi so naravni materiali, kot sta redko tkani *bombaž* in lan, ki sta zračna.

▶ sam. beseda + iz + **sam. beseda v rodilniku**
hlače, izdelki, oblačila, obleka iz bombaža | majica, srajca iz KAKŠNEGA bombaža | nogavice, perilo, posteljnina iz KAKŠNEGA bombaža

▪ Hlače iz *bombaža* so bile zmečkane, poliestrske pa skorajda brez gub in ste jih lahko oblekli kar brez likanja.

▪ Poleti nosi oblačila iz *bombaža*.

▪ S prihodom pomladi bo debelo pletenino zamenjala majica iz mehkega in tankega *bombaža*.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

bala bombaža | kombinacija, mešanica bombaža in česa

▪ Postopek barvanja temelji na tem, da bale *bombaža* večkrat potopijo v velike posode z barvo.

▪ Oba dela kompleta sta iz mešanice *bombaža* in svile.

▶ priredna zveza

bombaž in lan, bombaž in poliester, bombaž in svila,

bombaž in viskoza, bombaž in volna

▪ Blago je na otip zelo prijetno in spominja na lan ali *bombaž*.

▪ Najraje nosijo oblačila iz naravnih materialov, kot sta *bombaž* in volna.

...

▪ *Bombaž* se danes uporablja za izdelavo vseh vrst modnih oblačil, najpogosteje za spodnje perilo.

▪ *Bombaž* sprejme do 8,5 odstotka vlage, ne da bi čutili, da je moker.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bombáš bombáža]

IPA: [bɔm'ba:ʃ bɔm'ba:ʒa]

ednina

IMENOVALNIK: bombáž

RODILNIK: bombáža

DAJALNIK: bombážu

TOŽILNIK: bombáž

MESTNIK: pri bombážu

ORODNIK: z bombážem

dvojina

IMENOVALNIK: bombáža

RODILNIK: bombážev

DAJALNIK: bombážema

TOŽILNIK: bombáža

MESTNIK: pri bombážih

ORODNIK: z bombážema

množina

IMENOVALNIK: bombáži

RODILNIK: bombážev

DAJALNIK: bombážem

TOŽILNIK: bombáže

MESTNIK: pri bombážih

ORODNIK: z bombáži

TONEMSKO

[bombâš bombâža]

IPA: [bɔmbá:ʃ bɔmbá:ʒà]

ednina

IMENOVALNIK: bombâž

RODILNIK: bombâža

DAJALNIK: bombâžu

TOŽILNIK: bombâž

MESTNIK: pri bombâžu

ORODNIK: z bombâžem

dvojina

IMENOVALNIK: bombâža

RODILNIK: bombâžev

DAJALNIK: bombâžema

TOŽILNIK: bombâža

MESTNIK: pri bombâžih

ORODNIK: z bombâžema

množina

IMENOVALNIK: bombâži

RODILNIK: bombâžev

DAJALNIK: bombâžem

TOŽILNIK: bombâže

MESTNIK: pri bombâžih

ORODNIK: z bombâži

STALNE ZVEZE

egiptovski bombaž

bombaž z rahlimi dolgimi vlakni ali tkano blago iz vlaken te rastline

- Najfinejši *egiptovski bombaž* obdelajo tako, da je pletivo še mehkejše in prijetnejše na otip in udobnejše za nošnjo.

- Brisače so izdelane iz visoko kakovostnega *egiptovskega bombaža*.

- Oče je trgoval z *egiptovskim bombažem*, ki je bil zaradi dolgih vlaken najbolj cenjen bombaž na svetu.

strelni bombaž

iz kemije eksplozivna spojina, ki nastane z nitriranjem celuloze in se uporablja zlasti kot močno razstrelivo

- Dve leti po odkritju *strelnega bombaža* je italijanski kemik Ascanio Sobrero odkril še en nov eksploziv.

- V mnogih državah je zrasla industrija za izdelovanje *strelnega bombaža*, toda kmalu so to proizvodnjo zaradi vrste eksplozij opustili.

IZVOR

prevzeto iz ben. it. *bombaso* ali furl. *bombâs* < poznolat. *bombax*, kar je prevzeto prek gr. *pâmbaks* iz srperz. *pambak*

bombážen bombážna bombážno pridevnik

[bombážən]

POMEN

1. v nekaterih zvezah v obliki **bombažni** ki je iz bombaža 1.1., 1.2. ali vsebuje bombaž 1.1., 1.2.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

bombažna majica, rokavica, srajca | bombažna preja | bombažne hlače, nogavice, rokavice | bombažno blago, platno | bombažno perilo

- Barviti motivi poživijo še tako dolgočasno *bombažno* majico ali pulover.

- Mehke *bombažne* nogavice vas bodo obvarovale pred nastankom žuljev in otiščancev.

▶ **priredna zveza**

bombažen in lanen, bombažen in platnen

- Topli obkladki iz kuhanih zrn, zaviti v *bombažno* ali laneno tkanino, zmanjšujejo otekline.

- Za pranje *bombažnih* in sintetičnih zaves uporabljajmo le posebna pralna sredstva za zaves.

2. v obliki **bombažni** ki je v zvezi z bombažem 1., 1.1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

bombažna predilnica | bombažno polje | bombažna vlakna

- Lastniki so podlegli krizi tekstilne industrije in leta 1968 dokončno zaprli vrata *bombažne* predilnice.

- *Bombažna* polja so ogromna, skoraj jim ni videti konca.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bombážən]

IPA: [bɔm'ba:ʒən]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: bombážen

določno **bombážni**

RODILNIK: **bombážnega**

DAJALNIK: **bombážnemu**

TOŽILNIK: **bombážen**

določno **bombážni**

živo **bombážnega**

MESTNIK: pri **bombážnem**

ORODNIK: z **bombážnim**

dvojina

IMENOVALNIK: **bombážna**

RODILNIK: **bombážnih**

DAJALNIK: **bombážnima**

TOŽILNIK: **bombážna**

MESTNIK: pri **bombážnih**

ORODNIK: z **bombážnima**

množina

IMENOVALNIK: **bombážni**

RODILNIK: **bombážnih**

DAJALNIK: **bombážnim**

TOŽILNIK: **bombážne**

MESTNIK: pri **bombážnih**

ORODNIK: z **bombážnimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **bombážna**

RODILNIK: **bombážne**

DAJALNIK: **bombážni**

TOŽILNIK: **bombážno**

MESTNIK: pri **bombážni**

ORODNIK: z **bombážno**

dvojina

IMENOVALNIK: **bombážni**

RODILNIK: **bombážnih**

DAJALNIK: **bombážnima**

TOŽILNIK: **bombážni**

MESTNIK: pri **bombážnih**

ORODNIK: z bombážnima

množina

IMENOVALNIK: bombážne

RODILNIK: bombážnih

DAJALNIK: bombážnim

TOŽILNIK: bombážne

MESTNIK: pri bombážnih

ORODNIK: z bombážnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: bombážno

RODILNIK: bombážnega

DAJALNIK: bombážnemu

TOŽILNIK: bombážno

MESTNIK: pri bombážnem

ORODNIK: z bombážnim

dvojina

IMENOVALNIK: bombážni

RODILNIK: bombážnih

DAJALNIK: bombážnima

TOŽILNIK: bombážni

MESTNIK: pri bombážnih

ORODNIK: z bombážnima

množina

IMENOVALNIK: bombážna

RODILNIK: bombážnih

DAJALNIK: bombážnim

TOŽILNIK: bombážna

MESTNIK: pri bombážnih

ORODNIK: z bombážnimi

TONEMSKO

[bombážən]

IPA: [bɔmbá:ʒə̀n]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: bombážen

določno bombážni

RODILNIK: bombážnega

DAJALNIK: bombážnemu

TOŽILNIK: bombážen

določno bombážni

živo bombážnega

MESTNIK: pri bombážnem

ORODNIK: z bombážnim

dvojina

IMENOVALNIK: bombážna

RODILNIK: bombážnih

DAJALNIK: bombážnima

TOŽILNIK: bombážna

MESTNIK: pri bombážnih

ORODNIK: z bombážnima

množina

IMENOVALNIK: bombážni

RODILNIK: bombážnih

DAJALNIK: bombážnim

TOŽILNIK: bombážne

MESTNIK: pri bombážnih

ORODNIK: z bombážnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: bombážna

RODILNIK: bombážne

DAJALNIK: bombážni

TOŽILNIK: bombážno

MESTNIK: pri bombážni

ORODNIK: z bombážno

dvojina

IMENOVALNIK: bombážni

RODILNIK: bombážnih

DAJALNIK: bombážnima

TOŽILNIK: bombážni

MESTNIK: pri bombážnih

ORODNIK: z bombážnima

množina

IMENOVALNIK: bombážne

RODILNIK: bombážnih

DAJALNIK: bombážnim

TOŽILNIK: bombážne

MESTNIK: pri bombážnih

ORODNIK: z bombážnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: bombážno

RODILNIK: bombážnega

DAJALNIK: bombážnemu

TOŽILNIK: bombážno

MESTNIK: pri bombážnem

ORODNIK: z bombážnim

dvojina

IMENOVALNIK: bombážni

RODILNIK: bombážnih

DAJALNIK: bombážnima

TOŽILNIK: bombážni

MESTNIK: pri bombážnih

ORODNIK: z bombážnima

množina

IMENOVALNIK: bombážna

RODILNIK: bombážnih

DAJALNIK: bombážnim

TOŽILNIK: bombážna

MESTNIK: pri bombážnih

ORODNIK: z bombážnimi

IZVOR

↑bombaž

bombáževce bombáževca samostalnik moškega spola
[bombáževæc]

POMEN

kulturna rastlina z belkastimi, rumenkastimi
cvetovi in vati podobnimi vlakni okrog semen,
ki raste v tropskih in subtropskih krajih; primerjaj lat.

Gossypium; sin.: bombaž

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

semena bombaževca

▪ Bombažne tkanine izdelujejo iz mehkih dlačic, ki
obdajajo semena *bombaževca*.

...

▪ Prve mesece rasti zahteva *bombaževce* veliko vlage
in sonca, sence drugih rastlin ne prenese.

▪ *Bombaževce* je zašel tudi v naše kraje, kot majhno
okrasno grmovnico si ga lahko zasadimo tudi v
domačem vrtu.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bombáževæc]

IPA: [bɔm'ba:ʒɛvæts]

ednina

IMENOVALNIK: bombáževce

RODILNIK: bombáževca

DAJALNIK: bombáževcu

TOŽILNIK: bombáževce

MESTNIK: pri bombáževcu

ORODNIK: z bombáževcem

dvojina

IMENOVALNIK: bombáževca

RODILNIK: bombáževcev

DAJALNIK: bombáževcema

TOŽILNIK: bombáževca

MESTNIK: pri bombáževcih

ORODNIK: z bombáževcema

množina

IMENOVALNIK: bombáževci

RODILNIK: bombáževcov

DAJALNIK: bombáževcem

TOŽILNIK: bombáževce

MESTNIK: pri bombáževcih

ORODNIK: z bombáževci

TONEMSKO

[bombáževæc]

IPA: [bɔmbá:ʒɛvæts]

ednina

IMENOVALNIK: bombáževce

RODILNIK: bombáževca

DAJALNIK: bombáževcu

TOŽILNIK: bombáževce

MESTNIK: pri bombáževcu

ORODNIK: z bombáževcem
dvojina

IMENOVALNIK: bombáževca

RODILNIK: bombáževcev

DAJALNIK: bombáževcema

TOŽILNIK: bombáževca

MESTNIK: pri bombáževcih

ORODNIK: z bombáževcema

množina

IMENOVALNIK: bombáževci

RODILNIK: bombáževcev

DAJALNIK: bombáževcem

TOŽILNIK: bombáževce

MESTNIK: pri bombáževcih

ORODNIK: z bombáževci

IZVOR

↑bombaž

bòr¹ bôra samostalnik moškega spola

[bòr]

POMEN

1. iglasto drevo z dolgimi iglicami in razbrazdanim
lubjem; primerjaj lat. *Pinus*; sin.: borovec

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

cvetni prah bora | eterično olje bora | les, veja bora |
vrsta bora

▪ Število iglic v šopu nam zelo pomaga pri ločevanju
posameznih vrst *borov*.

▪ V kopel za energijo dodajte eterično olje *bora* ali
limone.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

bor prevladuje, raste, uspeva KJE

▪ *Bor* najlepše uspeva na soncu, saj potrebuje veliko
svetlobe.

▪ *Bor* je za vzgojo nezahtevno in odporno drevo.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

kraški, polarni bor | star, stoleten bor

▪ Stari *bori* imajo kratke, mladi pa po več decimetrov
dolge pokončne, tenke sivo zelene mladike.

...

▪ Pred šolo so posadili *bor* in brezo.

1.1. les tega drevesa

▪ Arhitekt je za osnovo izbral preprosto oblikovano in
praktično pohištvo iz masivnega *bora*.

▪ Za izdelavo orgel večinoma uporabljajo smreko, *bor*
in hrast.

▪ Modele najrazličnejših ladij je izdeloval po izvirnih
načrtih in iz naravnih materialov, kot sta hrast in *bor*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bòr]

IPA: [ˈbɔr]

ednina

IMENOVALNIK: bòr

RODILNIK: bôra

DAJALNIK: bôru

TOŽILNIK: bòr

MESTNIK: pri bôru

ORODNIK: z bôrom

dvojina

IMENOVALNIK: bôra

RODILNIK: bôrov

DAJALNIK: bôroma

TOŽILNIK: bôra

MESTNIK: pri bôrih

ORODNIK: z bôroma

množina

IMENOVALNIK: bôri

RODILNIK: bôrov

DAJALNIK: bôrom

TOŽILNIK: bôre

MESTNIK: pri bôrih

ORODNIK: z bôri

TONEMSKO

[bòr]

IPA: [bór]

ednina

IMENOVALNIK: bòr

RODILNIK: bóra

DAJALNIK: bóru

TOŽILNIK: bòr

MESTNIK: pri bóru

ORODNIK: z bórom

dvojina

IMENOVALNIK: bóra

RODILNIK: bórov

DAJALNIK: bóroma

TOŽILNIK: bóra

MESTNIK: pri bórih

ORODNIK: z bóroma

množina

IMENOVALNIK: bóri

RODILNIK: bórov

DAJALNIK: bórom

TOŽILNIK: bóre

MESTNIK: pri bórih

ORODNIK: z bóri

STALNE ZVEZE

alepski bor

iz botanike bor s svetlo zelenimi iglicami in oranžno rdečkastim lubjem; primerjaj lat. *Pinus halepensis*

- Ob obali je gozd večinoma sestavljen iz *alepskih borov*, pinij in hrastov plutovcev.
- V delu parka ob drevoredu je nasad *alepskega bora*, pinij in fikusov.

črni bor

iz botanike bor z debelejšimi iglicami, večjimi storži in temno sivim lubjem; primerjaj lat. *Pinus nigra*

► sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

gozd, nasad črnega bora

- Počivališče pri Kobjeglavi je umeščeno v enega lepših naravnih ambientov skoraj stoletnega nasada *črnega bora*.
- V gozdu ob Črnem jezeru rastejo več kot 50 metrov visoka drevesa *črnega bora*.

...

- Kras so nekdam na veliko pogozdovali s *črnim borom*.

gorski bor

iz botanike grmičast bor, ki raste v višjih legah, navadno nad zgornjo gozdno mejo; primerjaj lat. *Pinus mugo*; sin.: pritlikavi borovec, iz botanike pritlikavi bor

- Ob robu planote je rasel osamljen *gorski bor*.
- Za oblikovanje bonsaja lahko med iglavci uporabimo *gorski bor* oziroma ruševje, rdeči bor, macesen in druge.

korejski bor

iz botanike bor z daljšimi svetlo zelenimi iglicami, ki raste v severovzhodni Aziji; primerjaj lat. *Pinus koraiensis*

► sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

pinjola korejskega bora

- Pinjole *korejskega bora* uporabljajo kmetje, da lahko ves dan delajo na polju.

...

- *Korejski bor* raste na Japonskem, Kitajskem, v Koreji in Sibiriji.

primorski bor

iz botanike bor z oranžno rdečkastim lubjem, ki raste ob obali, zlasti v Sredozemlju; primerjaj lat. *Pinus pinaster*

- Območje ponuja popolno sliko sredozemske narave, pokrite s številnimi vrstami sredozemske makije, rožmarina, brina in širnimi nasadi *primorskega bora*.

pritlikavi bor

iz botanike grmičast bor, ki raste v višjih legah, navadno nad zgornjo gozdno mejo; primerjaj lat. *Pinus mugo*; sin.: pritlikavi borovec, iz botanike gorski bor

- Površino zelenice so preuredili tako, da jo sedaj preraščajo *pritlikavi bori* in brini.

- V korita lahko posadimo *pritlikavi bor*, smreko, cipreso, pušpan, bršljan ali druge zimzelene rastline.

rdeči bor

1. iz botanike visok bor z manjšimi storži in rdečkastim ali temno rjavim lubjem; primerjaj lat. *Pinus sylvestris*

▶ sam. beseda + sam. beseda v rodilniku

- Gozdovi *rdečega bora* uspevajo na plitvih tleh, kjer primanjkuje rudninskih snovi.

...

- *Rdeči bor* lahko do 30 leta starosti raste s prirastkom od 60 do 90 cm na leto.

1.1. les tega bora

- *Rdeči bor* ima podobne mehanske lastnosti kot smreka, le da je njegov les nekoliko trdnejši.

zeleni bor

iz botanike bor z dolgimi iglicami, dolgimi ozkimi visečimi storži in sivim lubjem; primerjaj lat. *Pinus strobus*

- *Zeleni bor* potrebuje za rast zelo skromne razmere.
- Okrepljen veter je naredil ogromno škode v nasadih smreke in *zelenega bora*.

IZVOR

= cslov. *borъ*, hrv., srb. *bôr*, rus. *bór* 'iglast gozd', češ. *bor* < pslov. **borъ* iz ide. **b^haru-* 'iglasto drevo', tako kot stnord. *borr* 'drevo', ags. *bearu* 'gozd, grmičevje', iz ide. **b^har-* 'nekaj ostrega, drevesna iglica, resa'

bôr² bôra tudi **bór** bóra samostalnik moškega spola

[bôr] tudi [bór]

POMEN

element, ki nastopa v obliki zelo trdih kristalov ali sivega prahu, kemijski element [B]

▶ sam. beseda + sam. beseda v rodilniku

pomanjkanje bora

- Znamenja pomanjkanja *bora* najprej opazimo na listih in listnih pecljih.

▶ priredna zveza

bor in kalcij, bor in magnezij, bor in železo

- Gnojimo z mineralnimi gnojili, ki imajo dodatek magnezija in *bora*.
- Listno gnojenje je učinkovito ob pomanjkanju katerega izmed hranil, kot so železo, magnezij in *bor*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[bôr]

IPA: [ˈboːr]

ednina

IMENOVALNIK: bôr

RODILNIK: bôra

DAJALNIK: bôru

TOŽILNIK: bôr

MESTNIK: pri bôru

ORODNIK: z bôrom

dvojina

IMENOVALNIK: bôra

RODILNIK: bôrov

DAJALNIK: bôroma

TOŽILNIK: bôra

MESTNIK: pri bôrih

ORODNIK: z bôroma

množina

IMENOVALNIK: bôri

RODILNIK: bôrov

DAJALNIK: bôrom

TOŽILNIK: bôre

MESTNIK: pri bôrih

ORODNIK: z bôri

tudi

[bór]

IPA: [ˈboːr]

ednina

IMENOVALNIK: bór

RODILNIK: bóra

DAJALNIK: bóru

TOŽILNIK: bór

MESTNIK: pri bóru

ORODNIK: z bórom

dvojina

IMENOVALNIK: bóra

RODILNIK: bórov

DAJALNIK: bóroma

TOŽILNIK: bóra

MESTNIK: pri bórih

ORODNIK: z bóroma

množina

IMENOVALNIK: bóri

RODILNIK: bórov

DAJALNIK: bórom

TOŽILNIK: bóre

MESTNIK: pri bórih

ORODNIK: z bóri

TONEMSKO

[bôr]

IPA: [bóːr]

ednina

IMENOVALNIK: bôr

RODILNIK: bôra

DAJALNIK: bôru

TOŽILNIK: bōr
MESTNIK: pri bōru
ORODNIK: z bōrom
dvojina
IMENOVALNIK: bōra
RODILNIK: bōrov
DAJALNIK: bōroma
TOŽILNIK: bōra
MESTNIK: pri bōrih
ORODNIK: z bōroma
množina
IMENOVALNIK: bōri
RODILNIK: bōrov
DAJALNIK: bōrom
TOŽILNIK: bōre
MESTNIK: pri bōrih
ORODNIK: z bōri

tudi
[bōr]
IPA: [bó:r]

ednina
IMENOVALNIK: bōr
RODILNIK: bōra
DAJALNIK: bōru
TOŽILNIK: bōr
MESTNIK: pri bōru
ORODNIK: z bōrom
dvojina
IMENOVALNIK: bōra
RODILNIK: bōrov
DAJALNIK: bōroma
TOŽILNIK: bōra
MESTNIK: pri bōrih
ORODNIK: z bōroma
množina
IMENOVALNIK: bōri
RODILNIK: bōrov
DAJALNIK: bōrom
TOŽILNIK: bōre
MESTNIK: pri bōrih
ORODNIK: z bōri

Izvor
prevzeto iz nem. *Bor*, okrnjeno iz *Borax* 'natrijev borat', prevzeto prek srlat. *borax* in arab. *bawraq* iz perz. *būrah*

bórderski bórderska bórdersko pridevnik
[bórderski]

Izgovor in oblike
JAKOSTNO
[bórderski]
IPA: [ˈboːrdɛrski]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: bórderski
RODILNIK: bórderskega
DAJALNIK: bórderskemu
TOŽILNIK: bórderski
živo bórderskega
MESTNIK: pri bórderskem
ORODNIK: z bórderskim
dvojina
IMENOVALNIK: bórderska
RODILNIK: bórderskih
DAJALNIK: bórderskima
TOŽILNIK: bórderska
MESTNIK: pri bórderskih
ORODNIK: z bórderskima
množina
IMENOVALNIK: bórderski
RODILNIK: bórderskih
DAJALNIK: bórderskim
TOŽILNIK: bórderske
MESTNIK: pri bórderskih
ORODNIK: z bórderskimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: bórderska
RODILNIK: bórderske
DAJALNIK: bórderski
TOŽILNIK: bórdersko
MESTNIK: pri bórderski
ORODNIK: z bórdersko
dvojina
IMENOVALNIK: bórderski
RODILNIK: bórderskih
DAJALNIK: bórderskima
TOŽILNIK: bórderski
MESTNIK: pri bórderskih
ORODNIK: z bórderskima
množina
IMENOVALNIK: bórderske
RODILNIK: bórderskih
DAJALNIK: bórderskim
TOŽILNIK: bórderske
MESTNIK: pri bórderskih
ORODNIK: z bórderskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: bórdersko
RODILNIK: bórderskega
DAJALNIK: bórderskemu
TOŽILNIK: bórdersko
MESTNIK: pri bórderskem
ORODNIK: z bórderskim
dvojina
IMENOVALNIK: bórderski
RODILNIK: bórderskih
DAJALNIK: bórderskima
TOŽILNIK: bórderski
MESTNIK: pri bórderskih
ORODNIK: z bórderskima
množina
IMENOVALNIK: bórderska
RODILNIK: bórderskih
DAJALNIK: bórderskim
TOŽILNIK: bórderska
MESTNIK: pri bórderskih
ORODNIK: z bórderskimi

TONEMSKO

[bõrderski]

IPA: [bõ:rdẽrski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: bõrderski
RODILNIK: bõrderskega
DAJALNIK: bõrderskemu
TOŽILNIK: bõrderski
živo bõrderskega
MESTNIK: pri bõrderskem
ORODNIK: z bõrderskim
dvojina
IMENOVALNIK: bõrderska
RODILNIK: bõrderskih
DAJALNIK: bõrderskima
TOŽILNIK: bõrderska
MESTNIK: pri bõrderskih
ORODNIK: z bõrderskima
množina
IMENOVALNIK: bõrderski
RODILNIK: bõrderskih
DAJALNIK: bõrderskim
TOŽILNIK: bõrderske
MESTNIK: pri bõrderskih
ORODNIK: z bõrderskimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: bõrderska

RODILNIK: bõrderske
DAJALNIK: bõrderski
TOŽILNIK: bõrdersko
MESTNIK: pri bõrderski
ORODNIK: z bõrdersko
dvojina
IMENOVALNIK: bõrderski
RODILNIK: bõrderskih
DAJALNIK: bõrderskima
TOŽILNIK: bõrderski
MESTNIK: pri bõrderskih
ORODNIK: z bõrderskima
množina
IMENOVALNIK: bõrderske
RODILNIK: bõrderskih
DAJALNIK: bõrderskim
TOŽILNIK: bõrderske
MESTNIK: pri bõrderskih
ORODNIK: z bõrderskimi
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: bõrdersko
RODILNIK: bõrderskega
DAJALNIK: bõrderskemu
TOŽILNIK: bõrdersko
MESTNIK: pri bõrderskem
ORODNIK: z bõrderskim
dvojina
IMENOVALNIK: bõrderski
RODILNIK: bõrderskih
DAJALNIK: bõrderskima
TOŽILNIK: bõrderski
MESTNIK: pri bõrderskih
ORODNIK: z bõrderskima
množina
IMENOVALNIK: bõrderska
RODILNIK: bõrderskih
DAJALNIK: bõrderskim
TOŽILNIK: bõrderska
MESTNIK: pri bõrderskih
ORODNIK: z bõrderskimi

STALNE ZVEZE

borderski ovčar

srednje velik pes z gosto srednje dolgo dlako, navadno črne in bele barve, ter pokončnimi ali privihanimi uhlji; sin.: mejni ovčar, mejni škotski ovčar

- *Borderski ovčar* je poslušen, gibčen, inteligenten in predvsem izjemno vzdržljiv pes, ki vsekakor ni primeren za lastnike, ki nimajo veliko časa in energije.
- *Borderski ovčarji* so znani po svoji inteligenci in učljivosti, zato nas nemalokrat presenetijo z izvirnimi trikci, ki jih naučijo njihovi lastniki.

IZVOR

prevzeto iz angl. *border* 'meja', po mejnem področju med Anglijo in Škotsko

brátenje brátenja samostalnik srednjega spola

[brátenje]

POMEN

1. izkazovanje povezanosti, medsebojne naklonjenosti, zlasti z druženjem

▶ **sam. beseda** + z/s + sam. beseda v orodniku

▪ S kakšnim navdušenjem se spominja svojih prvih argentinskih let in *bratenj* z neukrotljivimi mornarji v Buenos Airesu.

▪ Stanovski kolegi mu očitajo, da s svojim *bratenjem* z dijaki ruši že tako trhlo učiteljsko avtoriteto.

...

▪ Ni sposoben veselega *bratenja* in popivanja z ljudstvom po vaških veselicah.

1.1. ekspresivno stanje, ko je kdo s kom v tesnih, pogostih stikih, zlasti iz koristoljubja

▶ **sam. beseda** + z/s + sam. beseda v orodniku

▪ Očitali so mu *bratenje* z mafijo in veliko skesanih mafijcev je pričalo proti njemu.

▪ Ne glede na njegovo nemalokrat sporno ravnanje in predvsem *bratenje* s politiko, ki se ne poda vojaku, njegova zgodba pove marsikaj o dogajanju v devetdesetih letih.

2. ekspresivno stanje, ko je kaj povezano s čim drugim in ga vsebinsko dopolnjuje

▪ V fragmentih nam odpira še druge vidike sveta, ki je bil doslej znan predvsem zaradi nenehnega *bratenja* s smrtjo.

▪ Začudeno smo gledali dotlej nepredstavljivo *bratenje* med peno oceanov in penastimi gobci.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[brátenje]

IPA: [ˈbraːtɛnjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: brátenje

RODILNIK: brátenja

DAJALNIK: brátenju

TOŽILNIK: brátenje

MESTNIK: pri brátenju

ORODNIK: z brátenjem

dvojina

IMENOVALNIK: brátenji

RODILNIK: brátenj

DAJALNIK: brátenjema

TOŽILNIK: brátenji

MESTNIK: pri brátenjih

ORODNIK: z brátenjema

množina

IMENOVALNIK: brátenja

RODILNIK: brátenj

DAJALNIK: brátenjem

TOŽILNIK: brátenja

MESTNIK: pri brátenjih

ORODNIK: z brátenji

TONEMSKO

[brátenje]

IPA: [brà:tɛnjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: brátenje

RODILNIK: brátenja

DAJALNIK: brátenju

TOŽILNIK: brátenje

MESTNIK: pri brátenju

ORODNIK: z brátenjem

dvojina

IMENOVALNIK: brátenji in brátenji

RODILNIK: brátenj

DAJALNIK: brátenjema in brátenjema

TOŽILNIK: brátenji in brátenji

MESTNIK: pri brátenjih

ORODNIK: z brátenjema in z brátenjema

množina

IMENOVALNIK: brátenja

RODILNIK: brátenj

DAJALNIK: brátenjem

TOŽILNIK: brátenja

MESTNIK: pri brátenjih

ORODNIK: z brátenji

IZVOR

↑bratiti

brokát brokáta samostalnik moškega spola

[brokát]

POMEN

1. težko tkano blago iz svile ali dolgih viskoznihi vlaken z vzorcem, navadno pretkano z zlatimi ali srebrnimi nitmi

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

svilen brokat | težak brokat | zlat brokat

▪ Oblačila bogatih slojev so bila iz dragocenih tkanin: svile, svilenega *brokata*, žameta, finega bombažnega platna.

▪ Otroka, odetega v oblačilo iz zlatega *brokata*, so krstili v sikstinski kapeli.

▶ **sam. beseda** + iz + **sam. beseda v roditelju**

obleka iz brokata

▪ Oblečena je bila v novo obleko iz modro srebrnega *brokata*.

...

▪ Najine sobe so bile lepo urejene: vse pohištvo je

bilo iz lakiranega lesa, oblazinjeno z žametom ali *brokatom*.

1.1. oblačilo, izdelek iz tega blaga

▪ Naročil je portret v naravni velikosti, na katerem je portretiranec ovit v dragocen *brokat* in razkošen nakit.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[brokát]

IPA: [brɔˈka:t]

ednina

IMENOVALNIK: brokát

RODILNIK: brokáta

DAJALNIK: brokátu

TOŽILNIK: brokát

MESTNIK: pri brokátu

ORODNIK: z brokátom

dvojina

IMENOVALNIK: brokáta

RODILNIK: brokátov

DAJALNIK: brokátoma

TOŽILNIK: brokáta

MESTNIK: pri brokátih

ORODNIK: z brokátoma

množina

IMENOVALNIK: brokáti

RODILNIK: brokátov

DAJALNIK: brokátom

TOŽILNIK: brokâte

MESTNIK: pri brokátih

ORODNIK: z brokáti

TONEMSKO

[brokát]

IPA: [brɔkát]

ednina

IMENOVALNIK: brokât

RODILNIK: brokáta

DAJALNIK: brokátu

TOŽILNIK: brokât

MESTNIK: pri brokátu

ORODNIK: z brokátom

dvojina

IMENOVALNIK: brokáta

RODILNIK: brokátov

DAJALNIK: brokátoma

TOŽILNIK: brokáta

MESTNIK: pri brokátih

ORODNIK: z brokátoma

množina

IMENOVALNIK: brokáti

RODILNIK: brokátov

DAJALNIK: brokátom

TOŽILNIK: brokâte

MESTNIK: pri brokátih

ORODNIK: z brokáti

IZVOR

prevzeto prek nem. *Brokat* iz it. *broccato*, iz *broccare* 'z zlatom ali srebrom pretkati'

brokátén brokátna brokátno pridevnik

[brokátən]

POMEN

ki je iz brokata 1. ali vsebuje brokat 1.

► **prid. beseda** + sam. beseda

brokatna obleka | brokatne zavese

▪ Stala je pri oknu v svoji zatemnjeni sobi in odmaknila debele *brokatne* zavese.

▪ Svilen, satenast ali *brokaten* predpasnik, obrobljen s čipkami, je poudarjal prazničnost oprave in izkazoval soliden premoženjski položaj.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[brokátən]

IPA: [brɔˈka:tən]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: brokátén

določno brokátni

RODILNIK: brokátnega

DAJALNIK: brokátnemu

TOŽILNIK: brokátén

določno brokátni

živo brokátnega

MESTNIK: pri brokátnem

ORODNIK: z brokátnim

dvojina

IMENOVALNIK: brokátna

RODILNIK: brokátnih

DAJALNIK: brokátnima

TOŽILNIK: brokátna

MESTNIK: pri brokátnih

ORODNIK: z brokátnima

množina

IMENOVALNIK: brokátni

RODILNIK: brokátnih

DAJALNIK: brokátnim

TOŽILNIK: brokátne

MESTNIK: pri brokátnih

ORODNIK: z brokátnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: brokátna

RODILNIK: brokátne

DAJALNIK: brokátni

TOŽILNIK: brokátno
MESTNIK: pri brokátni
ORODNIK: z brokátno
dvojina
IMENOVALNIK: brokátni
RODILNIK: brokát**nih**
DAJALNIK: brokát**nima**
TOŽILNIK: brokát**ni**
MESTNIK: pri brokát**nih**
ORODNIK: z brokát**nima**
množina
IMENOVALNIK: brokát**ne**
RODILNIK: brokát**nih**
DAJALNIK: brokát**nim**
TOŽILNIK: brokát**ne**
MESTNIK: pri brokát**nih**
ORODNIK: z brokát**nimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: brokát**no**
RODILNIK: brokát**nega**
DAJALNIK: brokát**nemu**
TOŽILNIK: brokát**no**
MESTNIK: pri brokát**nem**
ORODNIK: z brokát**nim**
dvojina
IMENOVALNIK: brokát**ni**
RODILNIK: brokát**nih**
DAJALNIK: brokát**nima**
TOŽILNIK: brokát**ni**
MESTNIK: pri brokát**nih**
ORODNIK: z brokát**nima**
množina
IMENOVALNIK: brokát**na**
RODILNIK: brokát**nih**
DAJALNIK: brokát**nim**
TOŽILNIK: brokát**na**
MESTNIK: pri brokát**nih**
ORODNIK: z brokát**nimi**

TONEMSKO
[brokátən]
IPA: [brɔkát:tən]

OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: brokát**en**
določno brokát**ni**
RODILNIK: brokát**nega**
DAJALNIK: brokát**nemu**
TOŽILNIK: brokát**en**
določno brokát**ni**
živo brokát**nega**

MESTNIK: pri brokát**nem**
ORODNIK: z brokát**nim**
dvojina
IMENOVALNIK: brokát**na**
RODILNIK: brokát**nih**
DAJALNIK: brokát**nima**
TOŽILNIK: brokát**na**
MESTNIK: pri brokát**nih**
ORODNIK: z brokát**nima**
množina
IMENOVALNIK: brokát**ni**
RODILNIK: brokát**nih**
DAJALNIK: brokát**nim**
TOŽILNIK: brokát**ne**
MESTNIK: pri brokát**nih**
ORODNIK: z brokát**nimi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: brokát**na**
RODILNIK: brokát**ne**
DAJALNIK: brokát**ni**
TOŽILNIK: brokát**no**
MESTNIK: pri brokát**ni**
ORODNIK: z brokát**no**
dvojina
IMENOVALNIK: brokát**ni**
RODILNIK: brokát**nih**
DAJALNIK: brokát**nima**
TOŽILNIK: brokát**ni**
MESTNIK: pri brokát**nih**
ORODNIK: z brokát**nima**
množina
IMENOVALNIK: brokát**ne**
RODILNIK: brokát**nih**
DAJALNIK: brokát**nim**
TOŽILNIK: brokát**ne**
MESTNIK: pri brokát**nih**
ORODNIK: z brokát**nimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: brokát**no**
RODILNIK: brokát**nega**
DAJALNIK: brokát**nemu**
TOŽILNIK: brokát**no**
MESTNIK: pri brokát**nem**
ORODNIK: z brokát**nim**
dvojina
IMENOVALNIK: brokát**ni**
RODILNIK: brokát**nih**
DAJALNIK: brokát**nima**
TOŽILNIK: brokát**ni**
MESTNIK: pri brokát**nih**
ORODNIK: z brokát**nima**

množina

IMENOVALNIK: brokâtna

RODILNIK: brokâtnih

DAJALNIK: brokâtnim

TOŽILNIK: brokâtna

MESTNIK: pri brokâtnih

ORODNIK: z brokâtnimi

IZVOR

↑brokat

búc búca in **bùc** búca samostalnik moškega spola

POMEN

1. ljubkovalno nežen trk glave ob glavo kot izraz naklonjenosti, ljubeznivosti, navadno z majhnim otrokom

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

dajati, delati buc

▪ Vesela je, ko ga vidi, in mu daje *buc* z glavo.

▪ Daje *buce* z glavo in uživa v božanju.

2. kot medmet, navadno ponovljeno, pogosto v zvezi z **buci** uporablja se, ko govorec naklonjeno, ljubeznivo ogovarja majhnega otroka, navadno hkrati z dotikom; sin.: buci

▪ Požgečkajva ga. *Buc, buc, buc.*

▪ Buci buci *buc*, oh, kako si srčkan.

2.1. kot medmet ponazarja trk dela telesa, navadno glave, v kaj trdega

▪ »*Buc!*« pravi, če zadene ob kak rob in to je pogostokrat.

IZVOR

= hrv., srb. *buc* 'udarec po vodni površini' in medmet ob trku glave z dojenčkom, iz **butъcati* iz **butati*

búci medmet

POMEN

ponovljeno, pogosto v zvezi z **buc** uporablja se, ko govorec naklonjeno, ljubeznivo ogovarja majhnega otroka, navadno hkrati z dotikom

▪ *Buci, buci, buci.* Joj, kako sladkega otročička imaš.

▪ Tudi meni ne bi bilo prijetno, če bi vame rinil nek gigant in se drl »*buci buc*«, zato želim svojemu otroku zagotoviti mir.

▪ Nežno ga požgečkajte in zraven recite: »*Buci buci buc*, trebušček«.

IZVOR

↑buc

cilínder cilíndra samostalnik moškega spola

[cilíndər]

POMEN

1. glavni del batnega stroja v obliki valja

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

hidravlični cilinder | zavorni cilinder

▪ Dvig zadnjega dela prikolice opravita dva hidravlična *cilindra*.

▪ Vsako kolo ima svoje zavorne *cilindre*, sprednje in zadnje vzmetenje pa sta med seboj neodvisna.

▶ **sam. beseda + z/s + sam. beseda v orodniku** motor s KOLIKO cilindri

▪ Pri nemškem avtomobilskem gigantu so razvili nove dizelske motorje s štirimi *cilindri*.

▶ **sam. beseda + v + sam. beseda v mestniku** bat v cilindru

▪ Zamisel gibljivega bata v *cilindru* so v 18. stol. uporabili pri parnih strojih in ti so sčasoma dosegli visoko stopnjo zanesljivosti.

...

▪ Bate in *cilindre* lahko mehanik zamenja, ne da bi razdril blok motorja.

2. valjast del ključavnice, ki se vgradi v vrata

▪ Cilindrična ključavnica je sestavljena iz telesa, vrtljivega *cilindra*, valjastih zatičev in vzmeti.

▪ Priporočamo predvsem *cilindre*, pri katerih potrebujete za kopiranje ključev dokazilo o lastništvu; to so *cilindri* z varnostno kartico.

▪ Nekdo je razpršil pločevinko freona v varnostno ključavnico, nato pa udaril po ključavnici s hladnim dletom, da je razbil *cilinder*.

3. valj

▪ Pas med L1 in L2 zvijemo ter zlepimo premici L1 in L2 tako, da točki A in O sovpadata. Na ta način dobimo neskončni graf v obliki *cilindra*, ki ga označimo s HT.

3.1. kar po obliki spominja na valj

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Vse znamenitosti so se mi zdele fantastične, toda najbolj so me presunili visoki *cilindri* sredi cest, bruhajoči velike oblake pare, kot da se prikazuje duh.

▪ Plinske napeljave v sobi ni bilo, tako da sta jo osvetljevali le dve petrolejki z razpokanima in sajastima *cilindroma*.

▪ Prva faza rasti traja tri leta in lasna korenina v tem času spodbuja rast čebulice in lasnega *cilindra*, dela lasu, ki ga vidimo na lasišču.

▪ 700 svetlobnih senzorjev je nameščenih v tisoč metrov visokem *cilindru*.

...

▪ Nekomu je uspelo čez noč ukrasti in predelati *cilinder* z rulete.

4. visok klobuk s trdim valjastim oglavjem

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

črn cilinder | visok cilinder | zložljiv cilinder

▪ Gospod Jožef je nosil paradno obleko in imel na glavi visok *cilinder*.

▪ Gosposka obleka – črn frak, bela srajca in bele hlače, pisana samoveznica in črn *cilinder* že desetletja predstavljajo pustno uniformo.

▪ Otroke najbolj navduši, ko iz praznega črnega *cilindra* pričara belega zajčka ali ptico.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

nositi *cilinder*

▪ V nekaterih ložah nosijo *cilinder* vsi člani, v drugih samo častniki.

▶ **sam. beseda** + na + sam. beseda v mestniku
cilinder na glavi

▪ Oblečeni so bili skrajno slovesno, v črnih oblekah, belih rokavicah, s *cilindrom* na glavi.

...

▪ Čevlji, nogavice, hlače, frak, rokavice in *cilinder* – vse je bilo snežno belo.

▪ Kočijaži v *cilindrih* na strmem klancu pridržujejo konje.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[cilíndər]

IPA: [tsiˈli:ndər]

ednina

IMENOVALNIK: *cilínder*

RODILNIK: *cilíndra*

DAJALNIK: *cilíndru*

TOŽILNIK: *cilínder*

MESTNIK: pri *cilíndru*

ORODNIK: s *cilíndrom*

dvojina

IMENOVALNIK: *cilíndra*

RODILNIK: *cilíndrov*

DAJALNIK: *cilíndroma*

TOŽILNIK: *cilíndra*

MESTNIK: pri *cilíndrih*

ORODNIK: s *cilíndroma*

množina

IMENOVALNIK: *cilíndri*

RODILNIK: *cilíndrov*

DAJALNIK: *cilíndrom*

TOŽILNIK: *cilíndre*

MESTNIK: pri *cilíndrih*

ORODNIK: s *cilíndri*

TONEMSKO

[cilíndər]

IPA: [tsili:ndər]

ednina

IMENOVALNIK: *cilínder*

RODILNIK: *cilíndra*

DAJALNIK: *cilíndru*

TOŽILNIK: *cilínder*

MESTNIK: pri *cilíndru*

ORODNIK: s *cilíndrom*

dvojina

IMENOVALNIK: *cilíndra*

RODILNIK: *cilíndrov* tudi *cilíndrov*

DAJALNIK: *cilíndroma*

TOŽILNIK: *cilíndra*

MESTNIK: pri *cilíndrih* tudi pri *cilíndrih*

ORODNIK: s *cilíndroma*

množina

IMENOVALNIK: *cilíndri*

RODILNIK: *cilíndrov* tudi *cilíndrov*

DAJALNIK: *cilíndrom*

TOŽILNIK: *cilíndre*

MESTNIK: pri *cilíndrih* tudi pri *cilíndrih*

ORODNIK: s *cilíndri* tudi s *cilíndri*

IZVOR

prevzeto prek nem. *Zylinder* in lat. *cylindrus* iz gr. *kýlindros* 'valj'

cmòk cmòka samostalnik moškega spola

[cmòk]

POMEN

1. navadno v množini **jed**, oblikovana v kepo, kroglo, navadno močnata, z nadevom

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

čespljevi, marelični, slivovi cmoki | krompirjevi, kruhovi, mesni, zdrobovi cmoki

▪ Poleg ponudite krompirjeve *cmoke* in majhne kisle kumarice.

▪ Zelo rad kuham, največkrat pa so na jedilniku slivovi *cmoki* s kompotom.

▪ Moja specialiteta so skutni *cmoki*, čespljevi ali marelični.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

delati, narediti, oblikovati *cmoke* | jesti, ponuditi *cmoke* | kuhati, odcediti, zabeliti *cmoke*

▪ Z mokrimi rokami oblikujemo *cmoke* in jih damo v vrelo slano vodo.

▪ Pokrijemo kozico in kuhamo *cmoke* na šibkem ognju osem minut.

▪ Zraven ponudimo kruhove *cmoke*, lahko pa tudi široke rezance.

2. ekspresivno **glasen poljub**

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

pritisniti *cmok*

▪ Nenadoma jo je objel in ji pritisnil gromki *cmok*.

▪ Cilka je vesela in Cenetu na levo in desno lice pritisne *cmok*.

▶ **sam. beseda** + na + sam. beseda v tožilniku

cmok na lice, lička, roko

▪ Razmrši ji skodrane lase in jo poljubi; toda tokrat je to le drobcen *cmok* na lice.

▪ Vsi so dobili topel objem, tu in tam je padel tudi kakšen *cmok* na lička.

3. moteč občutek v grlu, ki otežuje požiranje

- Imam že kar nekaj časa težave z grlom. Kar naprej imam *cmok* ali pa pekoče grlo.
- Imam apetit, ampak ta *cmok* me zelo moti.

4. kot medmet, navadno ponovljeno posnema zvok glasnega poljuba

- On jo je poljubljal na glas. Neprenehoma sem slišala: *Cmok! Cmok!*
- Zdravo, *cmok, cmok*, zmenjena sem, pa pa.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[cmòk]

IPA: [ˈtʂmɔk]

ednina

IMENOVALNIK: cmòk

RODILNIK: cmòka

DAJALNIK: cmòku

TOŽILNIK: cmòk

MESTNIK: pri cmòku

ORODNIK: s cmòkom

dvojina

IMENOVALNIK: cmòka

RODILNIK: cmòkov

DAJALNIK: cmòkoma

TOŽILNIK: cmòka

MESTNIK: pri cmòkih

ORODNIK: s cmòkoma

množina

IMENOVALNIK: cmòki

RODILNIK: cmòkov

DAJALNIK: cmòkom

TOŽILNIK: cmòke

MESTNIK: pri cmòkih

ORODNIK: s cmòki

TONEMSKO

[cmòk]

IPA: [tʂmók]

ednina

IMENOVALNIK: cmòk

RODILNIK: cmòka

DAJALNIK: cmòku

TOŽILNIK: cmòka

MESTNIK: pri cmòku redko pri cmòku

ORODNIK: s cmòkom

dvojina

IMENOVALNIK: cmòka

RODILNIK: cmòkov

DAJALNIK: cmòkoma

TOŽILNIK: cmòka

MESTNIK: pri cmòkih redko pri cmòkih

ORODNIK: s cmòkoma

množina

IMENOVALNIK: cmòki

RODILNIK: cmòkov

DAJALNIK: cmòkom

TOŽILNIK: cmòke

MESTNIK: pri cmòkih redko pri cmòkih

ORODNIK: s cmòki redko s cmòki

FRAZEOLOGIJA

cmok v grlu

neprijeten občutek, ki otežuje, zavira sproščeno komunikacijo, ravnanje

- »Ej, kako patetično zveni,« rečem. »Manjkajo mi samo še solzne oči in tisti *cmok v grlu!*«
- Ne meneč se za *cmok v grlu* sem začela obujati spomine na potovanje.

cmok v grlu se naredi komu

izraža, da obide koga neprijeten občutek, ki otežuje, zavira sproščeno komunikacijo, ravnanje

- Brž ko sem zagledala voz in mlado žensko na njem, se mi je naredil *cmok v grlu*.

imeti/začutiti/čutiti cmok v grlu

imeti cmok v grlu

začutiti cmok v grlu

čutiti cmok v grlu

imeti, dobiti neprijeten občutek, ki otežuje, zavira sproščeno komunikacijo, ravnanje

- Samo oblekla sem se in že smo šli na pot. Seveda sem imela *cmok v grlu* in razmišljala sem, kaj mu bom rekla.
- Vseskozi sem mu bila v oporo, ko sem se pogovarjala z njim. Niti za trenutek mu nisem dala slutiti, da v kaj dvomim. Vendar ko odložiš telefon, *imaš cmok v grlu*.
- *Začutil je cmok v grlu*. Nič ni rekel, samo čakal je, kaj bo še povedala.

pogoltniti/požreti cmok (v grlu)

pogoltniti cmok v grlu

pogoltniti cmok

požreti cmok v grlu

požreti cmok

soočiti se z neprijetnim občutkom, ki otežuje, zavira sproščeno komunikacijo, ravnanje

- »Se sploh zavedaš, kakšen dan sem preživela, ko si me vrgel iz pisarne?« je izdabila in *pogoltnila cmok v grlu*.
- Povejte, kolikokrat ste se že »ugriznili v jezik«, ko ste hoteli povedati kaj kritičnega o tem, kako se počutite v vajini zvezi, a *ste* raje *pogoltnili cmok* in si rekli: »Saj ... sicer je pa dober, krasen, prijazen ... zato bom raje tiho!«
- Hotela je jokati, vendar je *cmok v grlu požrla* in ga raje poklicala.
- *Požrem cmok*, pogledam, vidim, da publika čaka,

počakam še trenutek, da bo učinek kar največji, potem pa vzamem iz žepa Poezije in začnem recitirati.

s cmokom v grlu/ustih

s cmokom v grlu

s cmokom v ustih

takó, da ima kdo neprijeten občutek, ki otežuje, zavira sproščeno komunikacijo, ravnanje

- Še preden se s *cmokom v grlu* in tesnobo v prsih odpraviš v predavalnico, je seveda treba preživeti tisti »dan pred«.
- Na silo je pregnal poželenje po njej in s *cmokom v ustih* rekel: »Spravi se že pokonci!«

IZVOR

= hrv. *cmòk* 'zvok glasnega poljuba, glasen poljub'
iz ↑*cmokati*

čépica čépice samostalnik ženskega spola

[čépica]

POMEN

1. pokrivalo brez krajcev, navadno mehko

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

črna, modra, zelena čepica | delavska, pionirska, športna čepica | mornarska, kapitanska, vojaška čepica | nočna čepica | okrogla čepica | platnena, pletena, usnjena čepica

- Njen obrazek obkrožajo svetli lasje, na glavi pa ima pleteno *čepico* z dvema cofkoma.
- Če je bila zima ali je pihalo, sem imela na glavi usnjeno *čepico*.
- Fant z rdečo *čepico* ji pomaha, češ naj že enkrat prinese žogo.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

nadeti, natakniti, sneti (si) čepico | nositi čepico | povezniti si čepico na glavo

- V zaprtih prostorih snamemo *čepico* z glave.
- Ob lepem vremenu je vedno nosil *čepico*, tako da je bil njegov obraz v senci.
- Nadel si je *čepico* in očala ter povabil prijatelje v avto s premično streho.

▶ **sam. beseda** + z/s + sam. beseda v orodniku
čepica s cofom | čepica z napisom | čepica s senčnikom, ščitkom, ščitnikom

- Namažemo se s kremo, na glavo si poveznemo *čepico* s ščitnikom ali klobuček in oblečemo ohlapno majico.
- Na glavi je imel poveznjeno nizko *čepico* s cofom, v žepu pa mu je tičala pipa.

▶ **sam. beseda** + na + sam. beseda v mestniku
čepica na glavi

- Gladko obrit, s krzneni *čepico* na glavi in purpurno svileni tuniko pod plaščem je naposled prispel v cesarsko mesto.
- V nasprotju z drugimi ni nosil tradicionalne olivno zelene, ampak zeleno tigrasto uniformo in *čepico* na

glavi.

2. večja lisa na vrhu glave živali, zlasti ptice

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

- Samec sive žolne ima na glavi lepo rdečo *čepico*.
- Plavček je sinička z modro *čepico*, modrimi perutmi in modrim repom, zato je dobila takšno ime.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[čépica]

IPA: [ˈtʃeːpitsa]

ednina

IMENOVALNIK: čépica

RODILNIK: čépice

DAJALNIK: čépici

TOŽILNIK: čépico

MESTNIK: pri čépici

ORODNIK: s čépico

dvojina

IMENOVALNIK: čépici

RODILNIK: čépic

DAJALNIK: čépicama

TOŽILNIK: čépici

MESTNIK: pri čépicah

ORODNIK: s čépicama

množina

IMENOVALNIK: čépice

RODILNIK: čépic

DAJALNIK: čépicam

TOŽILNIK: čépice

MESTNIK: pri čépicah

ORODNIK: s čépicami

TONEMSKO

[čépica]

IPA: [tʃeːpítsa]

ednina

IMENOVALNIK: čépica

RODILNIK: čépice

DAJALNIK: čépici

TOŽILNIK: čépico

MESTNIK: pri čépici

ORODNIK: s čépico

dvojina

IMENOVALNIK: čépici

RODILNIK: čépic

DAJALNIK: čépicama

TOŽILNIK: čépici

MESTNIK: pri čépicah

ORODNIK: s čépicama

množina

IMENOVALNIK: čépice

RODILNIK: čépic

DAJALNIK: čépicam

TOŽILNIK: čepice
MESTNIK: pri čepicah
ORODNIK: s čepicami

in
[čepica]
IPA: [tʃé:pítsa]

(tonemska dvojnica)
ednina
IMENOVALNIK: čepica
RODILNIK: čepice
DAJALNIK: čepici
TOŽILNIK: čepico
MESTNIK: pri čepici
ORODNIK: s čepico
dvojina
IMENOVALNIK: čepici
RODILNIK: čepic
DAJALNIK: čepicama
TOŽILNIK: čepici
MESTNIK: pri čepicah
ORODNIK: s čepicama
množina
IMENOVALNIK: čepice
RODILNIK: čepic
DAJALNIK: čepicam
TOŽILNIK: čepice
MESTNIK: pri čepicah
ORODNIK: s čepicami

STALNE ZVEZE

baseballska čepica; tudi **bejbolska čepica**
čepica s ščitnikom

- Na glavi je imela črno *baseballsko čepico*.
- Vrata hiše so se na stežaj odprla in ven je stopil mlad moški, oblečen v kavbojke in z *baseballsko čepico*.

bejbolska čepica; glej **baseballska čepica**
čepica s ščitnikom

- Nadela si je sončna očala in si popravila *bejbolsko čepico*.
- Pred paparaci se navadno skriva z *bejbolsko čepico* in sončnimi očali, a ga vseeno marsikje najdejo.

frigijska čepica

čepica stožčaste oblike z naprej povešeno konico, zlasti kot simbol svobode v francoski revoluciji

- Na francoskih rednih znamkah se je kot posebitev, simbol francoske republike, takoj po drugi svetovni vojni kot osrednji motiv začela pojavljati Marianne (ženska v antičnih oblačilih s *frigijsko čepico*).
- V karolinški dobi so v srednji Evropi nosili *frigijske*

čepice.

IZVOR

verjetno tako kot srb. *čèpac*, rus. *čepéc*, češ. *čepec* 'žensko ali otroško pokrivalo' iz pslov. *čepica, *čepa, *čepьсь, iz ide. korena *(s)kep- 'pokriti', tako kot gr. *sképas*, *sképē* 'pokrivalo, odeja'

čiračára; in **čira čára** medmet

[čiračára]

POMEN

1. uporablja se, ko govorec čara in naredi, da kaka stvar izgine, se pojavi, spremeni

- *Čiračara*, hokuspokus in rutica izgine!
- Ko si je zaželela štedilnik, je vzela čarobno paličico iz omare, rekla *čiračara* – binkole bankole in že je dobila štedilnik.

2. ekspresivno ponazarja nenadno pojavitev, izginotje ali spremembo česa

- *Čiračara*, glej ga rdečega zajčka, kako skoči iz črnega klobuka.

3. kot samostalnik, ekspresivno dejanje, ki daje vtis čudeža

- Res je, da ves ta *čiračara* človeka zelo zaposli, kar je vsekakor pomembno.
- Na skrajnem jugu vstopajo v novo leto brez čarovniških *čiračar* lokalnih vračev, torej povsem običajno, na zabavah.
- Čeprav ne ena ne druga ne verjameva v *čirečare*, sva bili nad najinim vedeževalcem navdušeni.

3.1. kot samostalnik, ekspresivno neučinkovito, navadno etično, zakonsko sporno dejanje za hitro izboljšanje slabih, neugodnih razmer

- Zakonodajni *čiračara* je temeljil le na dveh potezah.
- Ob tem si je vlada izmislila še eno proračunsko *čiračaro*.

4. kot samostalnik, navadno v množini, ekspresivno neenakomerna kriva črta

- Kazalec je pomakal v razlito vino in risal po mizi čudne *čirečare*.
- Vhoda za čolne ni bilo, sonce pa je že takrat slikalo svoje fantastične modre *čirečare* skozi sifon.

5. kot pridevnik, ekspresivno ki se mu pripisuje čudežna moč, a mu je govorec ne priznava

- Čeprav smo v imenu zdravnikov prosili, naj ne kličejo ljudje, ki bi ponujali *čiračara* rešitve, je bilo žal prav takih največ.
- Največ obiskovalcev smo opazili pri zeliščarici, kjer so jih zanimale predvsem stekleničke s *čiračara* vsebino.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[čiračára]

IPA: [tʃi:ra'tʃa:ra]

TONEMSKO

[č̌íračára]

IPA: [tʃí:ràtʃà:rà]

in

[č̌íračâra]

IPA: [tʃí:ràtʃá:rà]

(tonemska dvojnica)

IZVOR

iz ↑čarati po zgledu žigažaga iz ↑žagati

č̌íra čára; in **č̌íračára** medmet

[č̌íra čára]

POMEN

1. uporablja se, ko govorec čara in naredi, da kaka stvar izgine, se pojavi, spremeni

- Čira čara, ti si zdaj žaba.
- Rekel sem čira čara škarjice, zdaj pa režite. In škarjice so začele rezati.

2. ekspresivno ponazarja nenadno pojavitev, izginotje ali spremembo česa

- Kosme vate pomočite v kis in jih položite na mesta, kjer je apnenec. Pustite čez noč in naslednji dan obrišite. Čira čara! Apnenec je izginil, ko ste vi spali.
- Hokus pokus, čira čara in iz bednega klošarja brez prebite pare vas ustrezljivi bančniki že v naslednjem trenutku transformirajo v največjo faco v sosiski.

3. kot samostalnik, ekspresivno dejanje, ki daje vtis čudeža

- Ne gre za noben čira čara. Človeku se pomaga s hipnozo in ni tega, da boste potem vse bolj vitke.
- Pomoč ni nobena čira čara, ni alternativa: vzdrževanje dobrega vida je prej kurativa.
- Ni treba nobenih drugih čira čara.

3.1. kot samostalnik, ekspresivno etično, zakonsko vprašljivo ali le navidezno dejanje za hitro izboljšanje slabih, neugodnih razmer

- Seznam avtorjev tega programa vključuje tudi zahvalo osebi, ki je odgovorna za pravni čira čara.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[č̌íra čára]

IPA: [tʃí:ra tʃa:ra]

TONEMSKO

[č̌íra čára]

IPA: [tʃí:rà tʃá:rà]

in

[č̌íra čâra]

IPA: [tʃí:rà tʃá:rà]

(tonemska dvojnica)

IZVOR

↑čiračara

člének člénka samostalnik moškega spola

[člénək]

POMEN

1. gibljiva zveza dveh ali več kosti, navadno prstnih

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

končni, srednji, zadnji členek | prstni členek

- Previdno zmasirajte končni *členek* palca.
- Slika prikazuje roko z grčastimi prstnimi *členki*.

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju

členek mezinca, palca | členek prsta

- Strmi v televizijo in v rokah stiska kasete, tako da ima *členke* prstov čisto bele.
- Na levi roki ima amputiran zadnji *členek* mezinca.

...

- Padla je iz postelje in si zlomila *členek* na nogi.

- Za trenutek se je zagledala v zaslon, potem pa s *členkom* potrkala po mizi.

2. del, ki se z drugimi veže v celoto

- Ogrlice in verižice so bile narejene iz kovinskih *členkov* in *členkov* iz okrasnega kamenja ali stekla v različnih kombinacijah.

- Mežiška dolina se konča s Peco, ki je zadnji *členek* verige Karavank.

3. del stebela med dvema kolencema

- Osnovo vsakega potaknjenca odrežemo z ostrim nožem tik pod *členkom* in odstranimo liste s spodnje tretjine.

- Rastline skrbno izberemo, pozorni smo na enakomerno temno zelene liste brez deformacij in razvite stranske poganjke s kratkimi *členki*.

- Cepljenje na zeleno, zlasti če je opravljeno na *členku*, omogoča popolno zaraščanje cepljenega mesta in s tem bistveno boljši pretok hranil.

4. iz jezikoslovja nepregibna besedna vrsta, ki v stavku poudarja sledečo besedo, stavek ali povezuje dva dela sporočila v pomensko celoto in tako delno spreminja osnovno sporočilo

- *Členki* so bili pri nas kot samostojna besedna vrsta opredeljeni pozno in zato še danes povzročajo težave pri določanju.

- Med drugim in poltretjim letom otrokov besedni zaklad obsega približno štiristo besed, med katerimi se pogosto pojavijo vezniki, predlogi in *členki*.

- *Členki* so teoretsko najbolje obdelani v nemškem jezikoslovnem prostoru.

4.1. iz jezikoslovja beseda, ki pripada tej besedni vrsti

- V besedilu je deset primerov *členka* »namreč«.

- Kako bi pretvoril povedi, da bi bile bolj jedrnate in žive? Pomagaj si s *členki* »še«, »baje«, »le« in »tudi«.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[člénək]

IPA: [ˈtʃlɛ:nək]

ednina

IMENOVALNIK: člének

RODILNIK: člénka

DAJALNIK: člénku

TOŽILNIK: člének

MESTNIK: pri člénku

ORODNIK: s člénkom

dvojina

IMENOVALNIK: člénka

RODILNIK: člénkov

DAJALNIK: člénkoma

TOŽILNIK: člénka

MESTNIK: pri člénkih

ORODNIK: s člénkoma

množina

IMENOVALNIK: člénki

RODILNIK: člénkov

DAJALNIK: člénkom

TOŽILNIK: člénke

MESTNIK: pri člénkih

ORODNIK: s člénki

TONEMSKO

[člɛ̀nək]

IPA: [ˈtʃlɛ:nək]

ednina

IMENOVALNIK: člênek

RODILNIK: člênka

DAJALNIK: člênku

TOŽILNIK: člênek

MESTNIK: pri člênku

ORODNIK: s člênkom

dvojina

IMENOVALNIK: člênka

RODILNIK: člênkov

DAJALNIK: člênkoma

TOŽILNIK: člênka

MESTNIK: pri člênkih

ORODNIK: s člênkoma

množina

IMENOVALNIK: člênki

RODILNIK: člênkov

DAJALNIK: člênkom

TOŽILNIK: člênke

MESTNIK: pri člênkih

ORODNIK: s člênki

IZVOR

↑ člen

členkôvni členkôvna členkôvno pridevnik

[člɛnkôʊni]

POMEN

ki je v zvezi s členkom 4., 4.1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

- V 16. stoletju je »in« evidentiran zgolj kot veznik. V obravnavanem gradivu sem ga v *členkovni* rabi prvič zasledila konec 18. stoletja pri Linhartu.

- Slovar navaja več *členkovnih* vlog besede »a«, ki je konvertirana iz veznika »a« v pomenu <pa, toda>.

- *Členkovna* zveza »le-ta« je nepotrebna, če je v povedi en sam samostalnik, ki ga v nadaljevanju nadomestimo z zaimkom.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[člɛnkôʊni]

IPA: [ˈtʃlɛn'ko:ʊni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: členkôvni

RODILNIK: členkôvnega

DAJALNIK: členkôvnemu

TOŽILNIK: členkôvni

živo členkôvnega

MESTNIK: pri členkôvnem

ORODNIK: s členkôvnim

dvojina

IMENOVALNIK: členkôvna

RODILNIK: členkôvnih

DAJALNIK: členkôvnima

TOŽILNIK: členkôvna

MESTNIK: pri členkôvnih

ORODNIK: s členkôvnima

množina

IMENOVALNIK: členkôvni

RODILNIK: členkôvnih

DAJALNIK: členkôvnim

TOŽILNIK: členkôvne

MESTNIK: pri členkôvnih

ORODNIK: s členkôvnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: členkôvna

RODILNIK: členkôvne

DAJALNIK: členkôvni

TOŽILNIK: členkôvno

MESTNIK: pri členkôvni

ORODNIK: s členkôvno

dvojina

IMENOVALNIK: členkôvni
RODILNIK: členkôvni**h**
DAJALNIK: členkôvni**ma**
TOŽILNIK: členkôvni
MESTNIK: pri členkôvni**h**
ORODNIK: s členkôvni**ma**
množina

IMENOVALNIK: členkôvne
RODILNIK: členkôvni**h**
DAJALNIK: členkôvni**m**
TOŽILNIK: členkôvne
MESTNIK: pri členkôvni**h**
ORODNIK: s členkôvni**mi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: členkôvno
RODILNIK: členkôvne**ga**
DAJALNIK: členkôvne**mu**
TOŽILNIK: členkôvno
MESTNIK: pri členkôvne**m**
ORODNIK: s členkôvni**m**
dvojina

IMENOVALNIK: členkôvni
RODILNIK: členkôvni**h**
DAJALNIK: členkôvni**ma**
TOŽILNIK: členkôvni
MESTNIK: pri členkôvni**h**
ORODNIK: s členkôvni**ma**
množina

IMENOVALNIK: členkôvna
RODILNIK: členkôvni**h**
DAJALNIK: členkôvni**m**
TOŽILNIK: členkôvna
MESTNIK: pri členkôvni**h**
ORODNIK: s členkôvni**mi**

TONEMSKO

[členkôʋni]

IPA: [tʃlɛnkó:ʋni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: členkôvni
RODILNIK: členkôvne**ga**
DAJALNIK: členkôvne**mu**
TOŽILNIK: členkôvni
živo členkôvnega****
MESTNIK: pri členkôvne**m**
ORODNIK: s členkôvni**m**
dvojina

IMENOVALNIK: členkôvna
RODILNIK: členkôvni**h**
DAJALNIK: členkôvni**ma**

TOŽILNIK: členkôvna
MESTNIK: pri členkôvni**h**
ORODNIK: s členkôvni**ma**
množina

IMENOVALNIK: členkôvni
RODILNIK: členkôvni**h**
DAJALNIK: členkôvni**m**
TOŽILNIK: členkôvne
MESTNIK: pri členkôvni**h**
ORODNIK: s členkôvni**mi**
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: členkôvna
RODILNIK: členkôvne
DAJALNIK: členkôvni
TOŽILNIK: členkôvno
MESTNIK: pri členkôvni
ORODNIK: s členkôvno
dvojina

IMENOVALNIK: členkôvni
RODILNIK: členkôvni**h**
DAJALNIK: členkôvni**ma**
TOŽILNIK: členkôvni
MESTNIK: pri členkôvni**h**
ORODNIK: s členkôvni**ma**
množina

IMENOVALNIK: členkôvne
RODILNIK: členkôvni**h**
DAJALNIK: členkôvni**m**
TOŽILNIK: členkôvne
MESTNIK: pri členkôvni**h**
ORODNIK: s členkôvni**mi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: členkôvno
RODILNIK: členkôvne**ga**
DAJALNIK: členkôvne**mu**
TOŽILNIK: členkôvno
MESTNIK: pri členkôvne**m**
ORODNIK: s členkôvni**m**
dvojina

IMENOVALNIK: členkôvni
RODILNIK: členkôvni**h**
DAJALNIK: členkôvni**ma**
TOŽILNIK: členkôvni
MESTNIK: pri členkôvni**h**
ORODNIK: s členkôvni**ma**
množina

IMENOVALNIK: členkôvna
RODILNIK: členkôvni**h**
DAJALNIK: členkôvni**m**
TOŽILNIK: členkôvna
MESTNIK: pri členkôvni**h**

ORODNIK: s členkôvni**mi**

IZVOR

↑členek

členonóžec členonóžca samostalnik moškega spola
[členonóžɛc]

POMEN

iz zoologije manjša žival s členastim telesom in členastimi nogami; primerjaj lat. *Arthropoda*

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

▪ Členonožci s preprostimi očmi vidijo svetlobo in temo ter v nekaterih primerih gibanje.

▪ Nekateri členonožci imajo tudi notranje ogrodje, ki nastane z uvihavanjem zunanjega ogrodja v notranjost telesa.

▪ Največji do zdaj odkriti členonožec je znanstvenike pripeljal do zaključka, da so bili starodavni pajki, škorpioni in raki veliko večji, kot smo mislili.

▶ **sam. beseda + sam. beseda v rodilniku**

▪ Danes poznamo štiri velike skupine členonožcev: rake, pajkovce, stonoge in žuželke.

▪ Majhnost večini vrst členonožcev omogoča, da naselijo zelo majhne prostore med rastlinjem, v špranjah ali v zemlji.

...

▪ Raki so po videzu zelo raznoliki členonožci, vsi pa imajo po dva para členkastih tipalnic, ki so iz številnih kratkih členkov.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[členonóžɛc]

IPA: [tʃlɛnoˈnoːʒɛts]

ednina

IMENOVALNIK: členonóžec

RODILNIK: členonóžca

DAJALNIK: členonóžcu

TOŽILNIK: členonóžca

MESTNIK: pri členonóžcu

ORODNIK: s členonóžcem

dvojina

IMENOVALNIK: členonóžca

RODILNIK: členonóžcev

DAJALNIK: členonóžcema

TOŽILNIK: členonóžca

MESTNIK: pri členonóžcih

ORODNIK: s členonóžcema

množina

IMENOVALNIK: členonóžci

RODILNIK: členonóžcev

DAJALNIK: členonóžcem

TOŽILNIK: členonóžce

MESTNIK: pri členonóžcih

ORODNIK: s členonóžci

TONEMSKO

[členonóžɛc]

IPA: [tʃlɛnoˈnoːʒɛts]

ednina

IMENOVALNIK: členonóžec

RODILNIK: členonóžca

DAJALNIK: členonóžcu

TOŽILNIK: členonóžca

MESTNIK: pri členonóžcu

ORODNIK: s členonóžcem

dvojina

IMENOVALNIK: členonóžca

RODILNIK: členonóžcev

DAJALNIK: členonóžcema

TOŽILNIK: členonóžca

MESTNIK: pri členonóžcih

ORODNIK: s členonóžcema

množina

IMENOVALNIK: členonóžci

RODILNIK: členonóžcev

DAJALNIK: členonóžcem

TOŽILNIK: členonóžce

MESTNIK: pri členonóžcih

ORODNIK: s členonóžci

IZVOR

iz *členonog* iz ↑člen + ↑noga

čúj čújte medmet

[čúj]

POMEN

1. narečno štajersko uporablja se, ko govorec želi pritegniti pozornost, koga nagovoriti, pozvati k čemu

▪ »Čujte, spoštovani gospod,« je rekel odsekano, »ali ne poznate reda?«

▪ Čuj, Mica, pobirajo za gasilski avto, a boš kaj dala?

2. kot členek, narečno štajersko uporablja se, ko govorec poudarja svojo izjavo

▪ Čuj, nimam besed, pa to je noro! Imamo zlato medaljo!

▪ Čujte, samo od kmetijstva se v teh krajih ne da več živeti.

3. kot samostalnik izraz za pritegovanje pozornosti, poudarjanje izrečenega, značilen za govorce štajerskih narečij

▪ Na vsakem koraku okrog podkorenske steze je namesto gorenjskega »ejga« slišati štajerski »čuj«.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[čúj]

IPA: [ˈtʃuːi]

ednina

2. OSEBA: čúj

dvojina

2. OSEBA: čújta

množina

2. OSEBA: čújte

TONEMSKO

[čúj]

IPA: [ˈtʃúːi]

ednina

2. OSEBA: čúj

dvojina

2. OSEBA: čújta

množina

2. OSEBA: čújte

FRAZEOLOGIJA

Čuj ti!

narečno štajersko Čujte vi!

narečno štajersko uporablja se, ko govorec želi pritegniti pozornost, koga nagovoriti, pozvati k čemu; uporablja se, ko govorec želi koga opozoriti, da kaj ni prav, da česa ne odobrava

▪ Sredi puščave policist na kameli ustavi poštarja na kolesu in ga vpraša: »Čuj ti, poštar, kam pa tako divjaš v tej vročini?«

▪ Čujte vi, prenehajte onesnaževati Slovenijo s svojimi grafiti, katerih barva je polna strupov, kemikalij.

IZVOR

iz velelnika glagola ↑čuti v pomenu 'biti pozoren, bedeti'

dežniček dežnička samostalnik moškega spola

[dežničək] in [dəžničək]

POMEN

1. navadno ekspresivno dežnik, zlasti manjši

▪ Dežniček zlahka shranite v svoji ročni torbici ali poslovnem kovčku.

2. kar spominja na manjši dežnik

▪ Zdravnik skozi žilo uvede poseben kateter, ki ima na koncu nekakšen dežniček, ki zatesni odprtino.

3. okrasek v obliki dežnika, zlasti na sadnih, sladolednih kupah

▪ Tu in tam je bilo nekaj turistov, ki so jedli sladoled iz čaš, okrašenih z miniaturnimi dežnički iz nagubanega papirja.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[dežničək] in [dəžničək]

IPA: [deʒˈniːtʃək] in [dəʒˈniːtʃək]

ednina

IMENOVALNIK: dežniček

RODILNIK: dežnička

DAJALNIK: dežničku

TOŽILNIK: dežniček

MESTNIK: pri dežničku

ORODNIK: z dežničkom

dvojina

IMENOVALNIK: dežnička

RODILNIK: dežničkov

DAJALNIK: dežničkoma

TOŽILNIK: dežnička

MESTNIK: pri dežničkih

ORODNIK: z dežničkoma

množina

IMENOVALNIK: dežnički

RODILNIK: dežničkov

DAJALNIK: dežničkom

TOŽILNIK: dežničke

MESTNIK: pri dežničkih

ORODNIK: z dežnički

TONEMSKO

[dežničək] in [dəžničək]

IPA: [deʒniːtʃək] in [dəʒniːtʃək]

ednina

IMENOVALNIK: dežniček

RODILNIK: dežnička

DAJALNIK: dežničku

TOŽILNIK: dežniček

MESTNIK: pri dežničku

ORODNIK: z dežničkom

dvojina

IMENOVALNIK: dežnička

RODILNIK: dežničkov tudi dežničkov

DAJALNIK: dežničkoma

TOŽILNIK: dežnička

MESTNIK: pri dežničkih tudi pri dežničkih

ORODNIK: z dežničkoma

množina

IMENOVALNIK: dežnički

RODILNIK: dežničkov tudi dežničkov

DAJALNIK: dežničkom

TOŽILNIK: dežničke

MESTNIK: pri dežničkih tudi pri dežničkih

ORODNIK: z dežnički tudi z dežnički

in

[dežničək] in [dəžničək]

IPA: [deʒniːtʃək] in [dəʒniːtʃək]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: dežniček

RODILNIK: dežnička

DAJALNIK: dežničku

TOŽILNIK: dežniček

MESTNIK: pri dežničku

ORODNIK: z dežničkom

dvojina

IMENOVALNIK: dežnička

RODILNIK: dežničkov

DAJALNIK: dežničkoma

TOŽILNIK: dežnička

MESTNIK: pri dežničkih

ORODNIK: z dežničkoma

množina

IMENOVALNIK: dežnički

RODILNIK: dežničkov

DAJALNIK: dežničkom

TOŽILNIK: dežničke

MESTNIK: pri dežničkih

ORODNIK: z dežnički

IZVOR

↑dežnik

dežník dežníka samostalnik moškega spola

[dežník] in [dəžník]

POMEN

1. priprava z ročajem in zložljivim nepremočljivim platnom za zaščito pred padavinami

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

moker dežnik | pisan dežnik | polomljen dežnik | zložljiv dežnik

▪ Kolona otrok s pisanimi *dežniki* se vije po zasneženi poti.

▪ Ljudje so predstavo gledali izpod razprtih *dežnikov*.

▪ Prvomajski prazniki so večkrat mokri in zložljivi *dežniki* so prišli vedno prav.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

držati, nositi dežnik | odpreti, zapreti dežnik | pozabiti dežnik | vzeti (s seboj) dežnik

▪ Nad glavo si je držala *dežnik* in ga vrtela tudi, ko ni več deževalo.

▪ Vzemi *dežnik*, ker se na nebu zbirajo temni oblaki.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

konica, ročaj dežnika | oblika dežnika

▪ Strela je udarila v kovinsko konico *dežnika*.

▪ Mimo je prišel moški in ga po nesreči zbodel s konico *dežnika*.

...

▪ Končno se je le prikazala z *dežnikom* v roki.

▪ Kljub dežju se je brez *dežnika* odpravil dalje.

▪ Zaradi mrzlega dežja se je lepo število povabljenih

med ogledom filma gnetlo pod *dežniki* in manjšim šotorom.

2. užitna goba z večjim klobukom z rebrasto trosovnico in obročkom na tankem betu; primerjaj lat.

Macrolepiota procera; sin.: dežnikarica, iz biologije orjaški dežnik

▪ Za užiten *dežnik* je značilen obroček, ki se lahko pomika.

▪ Po poti je marsikdo nabiral gobe, posebno *dežnike*, ki so nam jih kuharice ocvrle za večerjo.

2.1. ta goba kot hrana, jed

▪ *Dežniki* so odlični panirani.

▪ Panirane *dežnike* damo v vroče olje naravnost iz zamrzovalnika.

3. vojaški obrambni sistem, ki ščiti pred napadi iz zraka

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

jedrski, raketni dežnik | protibalistični, protijedrski, protiraketni dežnik

▪ Začeli bodo graditi protiraketni *dežnik* nad svojim ozemljem.

▪ Mnogi so jezni, ker vlada zavrača možnost, da bi o protijedrskem *dežniku* odločali na referendumu.

4. kar združuje deležnike, dejavnosti, vsebine s skupnimi cilji zlasti zaradi težnje po večji usklajenosti, učinkovitosti

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ V Nemčiji se omenja ideja o skupnem *dežniku* za vso avtomobilsko industrijo, ki se je znašla v krizi.

▪ Letošnji program zaznamujeta dva programska *dežnika*.

...

▪ Po dvodnevem spektaklu v Ligi prvakov je napočil čas za po moči in odmevnosti drugo tekmovanje pod *dežnikom* Uefe.

5. ekspresivno kdor deluje kot zaščitnik

▪ Novinarji morajo imeti svobodo, da lahko delajo, zato jaz kot urednik pritiske ublažim, sem *dežnik* nad novinarji.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[dežník] in [dəžník]

IPA: [dɛʒ'ni:k] in [dɔʒ'ni:k]

ednina

IMENOVALNIK: dežník

RODILNIK: dežníka

DAJALNIK: dežníku

TOŽILNIK: dežník

MESTNIK: pri dežníku

ORODNIK: z dežníkom

dvojina

IMENOVALNIK: dežníka

RODILNIK: dežníkov

DAJALNIK: dežníkoma

TOŽILNIK: **dežníka**
MESTNIK: pri **dežníkih**
ORODNIK: z **dežníkoma**
množina
IMENOVALNIK: **dežníki**
RODILNIK: **dežníkov**
DAJALNIK: **dežníkom**
TOŽILNIK: **dežníke**
MESTNIK: pri **dežníkih**
ORODNIK: z **dežníki**

TONEMSKO
[dežník] in [dəžník]
IPA: [dɛʒnì:k] in [dɔʒnì:k]

ednina
IMENOVALNIK: **dežník**
RODILNIK: **dežníka**
DAJALNIK: **dežníku**
TOŽILNIK: **dežník**
MESTNIK: pri **dežníku**
ORODNIK: z **dežníkom**
dvojina
IMENOVALNIK: **dežníka**
RODILNIK: **dežníkov**
DAJALNIK: **dežníkoma**
TOŽILNIK: **dežníka**
MESTNIK: pri **dežníkih**
ORODNIK: z **dežníkoma**
množina
IMENOVALNIK: **dežníki**
RODILNIK: **dežníkov**
DAJALNIK: **dežníkom**
TOŽILNIK: **dežníke**
MESTNIK: pri **dežníkih**
ORODNIK: z **dežníki**

STALNE ZVEZE

orjaški dežnik

1. iz biologije **užitna goba** z večjim klobukom z rebrasto trosovnico in obročkom na tankem betu; primerjaj lat. *Macrolepiota procera*; sin.: dežnik, dežnikarica
▪ Če ste na lovu za *orjaškimi dežniki*, jih poiščite na gozdnih jasah, pogosto rastejo tudi ob robovih v travi in v gozdovih brez podrastja.
▪ *Orjaški dežnik* zraste do pol metra v višino, odraslim primerkom pa klobuk zraste do premera 30 centimetrov.

1.1. ta goba kot hrana, jed

▪ *Orjaške dežnike* očistimo in grobo sesekljamo, manjše gobe le razpolovimo po dolgem.
▪ *Orjaške dežnike* in travniške kukmake pred zamrzovanjem obdamo s panado (moka, jajce, drobtine). Takšni so primerni za cvrenje.

BESEDOTVORJE

manjšalnica: dežniček

IZVOR

↑dež

díngo dínga samostalnik moškega spola

[díngo]

POMEN

divji pes s kratko rumenkasto ali rdečkasto rjavo dlako, ki živi v Avstraliji in jugovzhodni Aziji; primerjaj

lat. *Canis lupus dingo*

▪ *Dingo* je bližnji sorodnik volkov in psov ter najmočnejši plenilec na avstralski celini.

▪ *Dingi* ne lajajo, pač pa cvileče bevskaajo in otožno zavijajo.

▪ Kljunati ježki nimajo veliko naravnih sovražnikov, ogrožajo jih le domači psi in *dingi*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[díngo]

IPA: ['di:ngɔ]

ednina

IMENOVALNIK: **díngo**

RODILNIK: **dínga**

DAJALNIK: **díngu**

TOŽILNIK: **dínga**

MESTNIK: pri **díngu**

ORODNIK: z **díngom**

dvojina

IMENOVALNIK: **dínga**

RODILNIK: **díngov**

DAJALNIK: **díngoma**

TOŽILNIK: **dínga**

MESTNIK: pri **díngih**

ORODNIK: z **díngoma**

množina

IMENOVALNIK: **díngi**

RODILNIK: **díngov**

DAJALNIK: **díngom**

TOŽILNIK: **dínge**

MESTNIK: pri **díngih**

ORODNIK: z **díngi**

TONEMSKO

[díngo]

IPA: [dí:ngò]

ednina

IMENOVALNIK: **díngo**

RODILNIK: **dínga**

DAJALNIK: **díngu**

TOŽILNIK: **dínga**

MESTNIK: pri **dĭngu**
ORODNIK: z **dĭngom**
dvojina
IMENOVALNIK: **dĭnga**
RODILNIK: **dĭngov**
DAJALNIK: **dĭngoma**
TOŽILNIK: **dĭnga**
MESTNIK: pri **dĭngih**
ORODNIK: z **dĭngoma**
množina
IMENOVALNIK: **dĭngi**
RODILNIK: **dĭngov**
DAJALNIK: **dĭngom**
TOŽILNIK: **dĭnge**
MESTNIK: pri **dĭngih**
ORODNIK: z **dĭngi**

IZVOR

prevzeto prek (nem. *Dingo* in) angl. *dingo* iz avstralskega jezika dharug *dingu*

drsálec drsálca samostalnik moškega spola
[drsáləc drsálca] in [drsáləc drsáuca]

POMEN

1. športnik, ki se ukvarja z drsanjem

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

dober drsalec | hitrostni, umetnostni drsalec | mlad drsalec

- V popoldanskih in večernih urah bomo lahko spremljali več kot sto mladih *drsalcev*, ki nam bodo prikazali prave mojstrovine na ledu.
- Kljub 193 centimetrom in 100 kilogramom velja za izjemno hitrega *drsalca*, ob tem pa je zelo učinkovit tudi v napadalnih nalogah.
- Na ledeni ploskvi v Podmežakli se je zvrstilo 73 odličnih *drsalcev* iz 15 držav Evrope, ZDA in Južne Koreje.

...

- Želim priti v finale, nato pa se uvrstiti med dvajset najboljših *drsalcev*.
- Decembra bodo gostili mlade *drsalce* na finalu svetovnega pokala.

1.1. kdor drsa, se z drsanjem ukvarja rekreativno, ljubiteljsko

- Napotil sem se proti jezercu, kamor so pozimi hodili *drsalci*.
- Kljub vse gostejšemu mraku je na ledeni ploskvi vztrajalo še veliko *drsalcev*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[drsáləc drsálca] in [drsáləc drsáuca]

IPA: [dər'sa:ləts dər'sa:ltsa] in [dər'sa:ləts dər'sa:ʊtsa]
ednina

IMENOVALNIK: drsálec

RODILNIK: drsálca
DAJALNIK: drsálcu
TOŽILNIK: drsálca
MESTNIK: pri drsálcu
ORODNIK: z drsálcem
dvojina
IMENOVALNIK: drsálca
RODILNIK: drsálcev
DAJALNIK: drsálcema
TOŽILNIK: drsálca
MESTNIK: pri drsálcih
ORODNIK: z drsálcema
množina
IMENOVALNIK: drsálci
RODILNIK: drsálcev
DAJALNIK: drsálcem
TOŽILNIK: drsálce
MESTNIK: pri drsálcih
ORODNIK: z drsálci

TONEMSKO

[drsáləc drsálca] in [drsáləc drsáuca]

IPA: [dər'sa:ləts dər'sa:ltsa] in [dər'sa:ləts dər'sa:ʊtsa]
ednina

IMENOVALNIK: drsálec

RODILNIK: drsálca

DAJALNIK: drsálcu

TOŽILNIK: drsálca

MESTNIK: pri drsálcu

ORODNIK: z drsálcem

dvojina

IMENOVALNIK: drsálca

RODILNIK: drsálcev

DAJALNIK: drsálcema

TOŽILNIK: drsálca

MESTNIK: pri drsálcih

ORODNIK: z drsálcema

množina

IMENOVALNIK: drsálci

RODILNIK: drsálcev

DAJALNIK: drsálcem

TOŽILNIK: drsálce

MESTNIK: pri drsálcih

ORODNIK: z drsálci

STALNE ZVEZE

vodni drsalec

iz zoologije majhna žuželka z dolgimi nogami, pokritimi z drobnimi dlačicami, ki drsi po vodni gladini; primerjaj lat. *Gerridae*

- Na vodni gladini mlak in ribnikov pogosto kar mrgoli *vodnih drsalcev*.
- Noge *vodnega drsalca* imajo zunanjo plast iz snovi, ki

je voda ne omoči, zato lahko hodi po vodni gladini.

IZVOR
↑ drsati

drsálka drsálke samostalnik ženskega spola
[drsáuka] in [drsálka]

POMEN

1. v množini čez gleženj segajoče obuvalo s pritrjenim rezilom za drsanje

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

izposoditi, sposoditi si drsalke | nadeti, natakniti, obuti (si) drsalke

▪ Na priljubljenem zimskem zbirališču si lahko obiskovalci sposodijo *drsalke*, ki so na voljo v vseh številkah.

▪ Kot mladenič je rad obul *drsalke* in se podal na ledeno ploskev v boj za plošček.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

brušenje drsalk | izposoja drsalk | par drsalk | rezilo drsalk

▪ Drsanje je brezplačno, možna je tudi izposoja *drsalk*.

▪ Skrb za svoj par *drsalk* je ena prvih lekcij, ki jih usvojijo mladi drsalci.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

hokejske drsalke

▪ Imam nov par hokejskih *drsalk*.

▪ Predstavljamo vam zelo elegantne in lahke dekliške *drsalke*, ki jih lahko enostavno nastavite.

...

▪ Otroci so se na drsališču skozi igro učili začetnih korakov na *drsalkah*.

2. športnica, ki se ukvarja z drsanjem

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

hitrostna, umetnostna drsalka | nadarjena drsalka | nekdanja drsalka

▪ Bila je ena najbolj nadarjenih *drsalk* na svetu in edina ženska, ki je izvedla triinpolkraten aksel.

▪ Z dobrimi nastopi so nase opozorile mlajše jeseniške *drsalke*.

▶ priredna zveza

drsalci in drsalke

▪ Nastopilo je 86 drsalcev in *drsalk* iz 29 držav.

...

▪ Namigi o koncu kariere 39-letne *drsalke* so se v zadnjem času pojavili kar nekajkrat, a jih je tekmovalka vedno znova zavrnila.

2.1. ženska, ki drsa, se z drsanjem ukvarja rekreativno, ljubiteljsko

▪ »Res si dobra *drsalka*,« jo je pohvalil in veselo se je zasmejala.

▪ Deklica je navdušena *drsalka* in težko čaka, da gresta z očkom drsat.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[drsáuka] in [drsálka]

IPA: [dr'sa:uka] in [dr'sa:lka]

ednina

IMENOVALNIK: drsálka

RODILNIK: drsálke

DAJALNIK: drsálki

TOŽILNIK: drsálko

MESTNIK: pri drsálki

ORODNIK: z drsálko

dvojina

IMENOVALNIK: drsálki

RODILNIK: drsálk

DAJALNIK: drsálkama

TOŽILNIK: drsálki

MESTNIK: pri drsálkah

ORODNIK: z drsálkama

množina

IMENOVALNIK: drsálke

RODILNIK: drsálk

DAJALNIK: drsálkam

TOŽILNIK: drsálke

MESTNIK: pri drsálkah

ORODNIK: z drsálkami

[drsálka]

IPA: [dr'sa:lka]

ednina

IMENOVALNIK: drsálka

RODILNIK: drsálke

DAJALNIK: drsálki

TOŽILNIK: drsálko

MESTNIK: pri drsálki

ORODNIK: z drsálko

dvojina

IMENOVALNIK: drsálki

RODILNIK: drsálk

DAJALNIK: drsálkama

TOŽILNIK: drsálki

MESTNIK: pri drsálkah

ORODNIK: z drsálkama

množina

IMENOVALNIK: drsálke

RODILNIK: drsálk

DAJALNIK: drsálkam

TOŽILNIK: drsálke

MESTNIK: pri drsálkah

ORODNIK: z drsálkami

TONEMSKO

[drsáuka] in [drsálka]

IPA: [drsá:ukà] in [drsá:lka]

ednina

IMENOVALNIK: drsâlka

RODILNIK: drsâlke

DAJALNIK: drsâlki

TOŽILNIK: drsâlko

MESTNIK: pri drsâlki

ORODNIK: z drsâlko

dvojina

IMENOVALNIK: drsâlki

RODILNIK: drsâlke

DAJALNIK: drsâlka

TOŽILNIK: drsâlki

MESTNIK: pri drsâlka

ORODNIK: z drsâlka

množina

IMENOVALNIK: drsâlke

RODILNIK: drsâlke

DAJALNIK: drsâlka

TOŽILNIK: drsâlke

MESTNIK: pri drsâlka

ORODNIK: z drsâlka

[drsâlka]

IPA: [drsá:lka]

ednina

IMENOVALNIK: drsâlka

RODILNIK: drsâlke

DAJALNIK: drsâlki

TOŽILNIK: drsâlko

MESTNIK: pri drsâlki

ORODNIK: z drsâlko

dvojina

IMENOVALNIK: drsâlki

RODILNIK: drsâlke

DAJALNIK: drsâlka

TOŽILNIK: drsâlki

MESTNIK: pri drsâlka

ORODNIK: z drsâlka

množina

IMENOVALNIK: drsâlke

RODILNIK: drsâlke

DAJALNIK: drsâlka

TOŽILNIK: drsâlke

MESTNIK: pri drsâlka

ORODNIK: z drsâlka

FRAZEOLOGIJA

postaviti koga na drsalke

omogočiti komu, da se začne ukvarjati z drsanjem

▪ Pri treh letih *sta* jo njena očka in mama *postavila na drsalke*, pri osmih ima že devet pokalov in deset medalj.

stati na drsalkah

ukvarjati se z drsanjem, drsati se

▪ Drsati je začela pri petih letih in potem *je stala na drsalkah* celih osemnajst let.

▪ Ob prvem obisku drsališča smo imeli še kar nekaj strahu, saj so nekateri učenci prvič *stali na drsalkah*.

stopiti na drsalke

začeti se ukvarjati z drsanjem, drsati se

▪ *Na drsalke sem stopil* relativno pozno, šele pred tremi leti.

▪ Ure drsanja so omogočili tudi otrokom iz socialno šibkejših družin, ki sicer nikoli ne *bi stopili na drsalke*.

▪ Tri leta kasneje se srečata in po spletu nenavadnih okoliščin odločita, da *bosta* znova *stopila na drsalke*, vendar morata zaradi kazni to storiti kot prvi moško-moški drsalni par v zgodovini tega športa.

IZVOR

v prvem pomenu iz *drsalo*, v drugem iz ↑*drsalec*, iz ↑*drsati*

džín¹ džína; in **gin** samostalnik moškega spola

[džín]

POMEN

1. žgana pijača iz žita z dodatkom brina, zelišč

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

steklenica džina

▪ Odprl je steklenico *džina* in nam natočil.

▪ V kozarec je stresel več kock ledu, si natočil velikodušno mero *džina* in skromno količino tonika.

▶ **sam. beseda** + z/s + sam. beseda v orodniku

džin s tonikom

▪ Naročila je *džin* s tonikom in predlagala, da bi se umaknili k mizi ob oknu.

▪ K pogrinjku so ji prinesli kozarec vode in *džin* s suhim martinijem.

...

▪ Stopila je k omarici in si natočila *džin*.

2. kot pridevnik ki je v zvezi z džinom¹ 1.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + sam. beseda

džin tonik

▪ Naročila si je *džin* tonik.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[džín]

IPA: [ˈdʒiːn]

ednina

IMENOVALNIK: džín

RODILNIK: džína

DAJALNIK: džínu

TOŽILNIK: džína

MESTNIK: pri džínu

ORODNIK: z **džinom**
dvojina
 IMENOVALNIK: **džina**
 RODILNIK: **džinov**
 DAJALNIK: **džinoma**
 TOŽILNIK: **džina**
 MESTNIK: pri **džinih**
 ORODNIK: z **džinoma**
množina
 IMENOVALNIK: **džini**
 RODILNIK: **džinov**
 DAJALNIK: **džinom**
 TOŽILNIK: **džine**
 MESTNIK: pri **džinih**
 ORODNIK: z **džini**

TONEMSKO

[džîn]

IPA: [dʒiːn]

ednina

IMENOVALNIK: **džîn**

RODILNIK: **džîna**

DAJALNIK: **džînu**

TOŽILNIK: **džîna**

MESTNIK: pri **džînu**

ORODNIK: z **džînom**

dvojina

IMENOVALNIK: **džîna**

RODILNIK: **džînov**

DAJALNIK: **džînoma**

TOŽILNIK: **džîna**

MESTNIK: pri **džînih**

ORODNIK: z **džînoma**

množina

IMENOVALNIK: **džîni**

RODILNIK: **džînov**

DAJALNIK: **džînom**

TOŽILNIK: **džîne**

MESTNIK: pri **džînih**

ORODNIK: z **džîni**

Izvor

↑gin

džîn² džîna samostalnik moškega spola

[džîn]

POMEN

arabsko mitološko bitje, ki lahko spreminja podobo, je navadno nevidno in podvrženo izpolnjevanju magičnih ukazov

► prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Po nekaterih zgodbah je črna mačka zloben *džin*, ki ga je treba pozdraviti, če ponoči stopi v sobo.

▪ Po islamski mitologiji je Šejtan eden od hudobnih in nevernih *džinov*.

...

▪ Za magičen konec romana poskrbi tetka, ki s pomočjo *džina* razkrije mračno skrivnost svoje družine ter se zanjo maščuje.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[džîn]

IPA: [ˈdʒiːn]

ednina

IMENOVALNIK: **džîn**

RODILNIK: **džîna**

DAJALNIK: **džînu**

TOŽILNIK: **džîna**

MESTNIK: pri **džînu**

ORODNIK: z **džînom**

dvojina

IMENOVALNIK: **džîna**

RODILNIK: **džînov**

DAJALNIK: **džînoma**

TOŽILNIK: **džîna**

MESTNIK: pri **džînih**

ORODNIK: z **džînoma**

množina

IMENOVALNIK: **džîni**

RODILNIK: **džînov**

DAJALNIK: **džînom**

TOŽILNIK: **džîne**

MESTNIK: pri **džînih**

ORODNIK: z **džîni**

TONEMSKO

[džîn]

IPA: [dʒiːn]

ednina

IMENOVALNIK: **džîn**

RODILNIK: **džîna**

DAJALNIK: **džînu**

TOŽILNIK: **džîna**

MESTNIK: pri **džînu**

ORODNIK: z **džînom**

dvojina

IMENOVALNIK: **džîna**

RODILNIK: **džînov**

DAJALNIK: **džînoma**

TOŽILNIK: **džîna**

MESTNIK: pri **džînih**

ORODNIK: z **džînoma**

množina

IMENOVALNIK: **džîni**

RODILNIK: **džînov**

DAJALNIK: **džînom**

TOŽILNIK: džine

MESTNIK: pri džinih

ORODNIK: z džini

IZVOR

prevzeto prek hrv., srb. *džin* in tur. *cin* iz arab. *džinn* 'demon', iz *džanna* 'pokriti, skriti'

êjga medmet

[êjga]

POMEN

1. narečno gorenjsko uporablja se, ko govorec želi pritegniti pozornost, koga nagovoriti, pozvati k čemu

- *Ejga!* Ustavi se! Ustavi se!
- *Ejga*, ti tam notri, ugasni že to luč, presneto!
- *Ejga*, pazi, to so moja vrata!

2. kot členek, narečno gorenjsko uporablja se, ko govorec poudarja svojo izjavo

- *Ejga*, to je dopust! Jaz se utapljam v hladnem pivu, žena pa v topli vodi!
- Sodelujte, *ejga*, se splača!
- »Cveto?! Veš da te nisem spoznal, *ejga*. Zredil si se,« rečem presenečeno.

2.1. kot členek, narečno gorenjsko uvaja v izjavo

- »*Ejga*,« rečem. »Poletje je, saj veš ... poleti se zna človeku utrgati.«
- *Ejga*, tule nekdo dobro kuha.

3. kot samostalnik izraz za pritegovanje pozornosti, poudarjanje izrečenega, značilen za govorce gorenjskih narečij

- Jeseničana spoznaš prav po obveznem »*ejga*«, s katerim začne vsak drugi stavek.
- Mehka dolenjščina se meša z ljubljanskim narečjem, slišati je tudi kakšen »*ejga*«.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[êjga]

IPA: [ʔɛ:jga]

TONEMSKO

[êjga]

IPA: [é:jgà]

IZVOR

= slovaš. *ejha* za izražanje presenečenja, iz ↑ej + poudarjalna členica -ga

elégični elégična elégično pridevnik

[elégični]

POMEN

1. ki je v zvezi z elegijo 1., 2.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Ovid je eden velikih rimskih *elegičnih* pesnikov.

▪ V skladu z duhom razsvetljenstva je pisal filozofske *elegične* pesnitve, komične epe in parodije.

2. v obliki **elegičen** ki vzbuja, povzroča otožnost, žalost

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

elégičen ton

▪ Zbirka je uvedla intimno čustvovanje in sentimentalna razpoloženja, izpovedana pogosto v *elegičnih* tonih.

▪ Epilog romana se konča v *elégičnem* podtonu.

▪ Za njeno prozo je značilno *elégično* vzdušje.

▶ **vezni glag.** + **prid. beseda v imenovalniku**

▪ Film je ambiciozen, vizualno privlačen, temačen, *elégičen* in dolg.

▪ Pesem mu je postala spodbudni govor, vendar ni tako akcijska kot Kajuhova in Borova, ampak je bolj *elégična*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[elégični]

IPA: [ɛ'le:giʔni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: elégični

RODILNIK: elégičnega

DAJALNIK: elégičnemu

TOŽILNIK: elégični

živo elégičnega

MESTNIK: pri elégičnem

ORODNIK: z elégičnim

dvojina

IMENOVALNIK: elégična

RODILNIK: elégičnih

DAJALNIK: elégičnima

TOŽILNIK: elégična

MESTNIK: pri elégičnih

ORODNIK: z elégičnima

množina

IMENOVALNIK: elégični

RODILNIK: elégičnih

DAJALNIK: elégičnim

TOŽILNIK: elégične

MESTNIK: pri elégičnih

ORODNIK: z elégičnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: elégična

RODILNIK: elégične

DAJALNIK: elégični

TOŽILNIK: elégično

MESTNIK: pri elégični

ORODNIK: z elégično
dvojina
IMENOVALNIK: elégični
RODILNIK: elégičnih
DAJALNIK: elégičnima
TOŽILNIK: elégični
MESTNIK: pri elégičnih
ORODNIK: z elégičnima
množina
IMENOVALNIK: elégične
RODILNIK: elégičnih
DAJALNIK: elégičnim
TOŽILNIK: elégične
MESTNIK: pri elégičnih
ORODNIK: z elégičnimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: elégično
RODILNIK: elégičnega
DAJALNIK: elégičnemu
TOŽILNIK: elégično
MESTNIK: pri elégičnem
ORODNIK: z elégičnim
dvojina
IMENOVALNIK: elégični
RODILNIK: elégičnih
DAJALNIK: elégičnima
TOŽILNIK: elégični
MESTNIK: pri elégičnih
ORODNIK: z elégičnima
množina
IMENOVALNIK: elégična
RODILNIK: elégičnih
DAJALNIK: elégičnim
TOŽILNIK: elégična
MESTNIK: pri elégičnih
ORODNIK: z elégičnimi

TONEMSKO
[elégični]
IPA: [elè:ɡítʃni]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: elégični
RODILNIK: elégičnega
DAJALNIK: elégičnemu
TOŽILNIK: elégični
živo elégičnega
MESTNIK: pri elégičnem
ORODNIK: z elégičnim
dvojina
IMENOVALNIK: elégična

RODILNIK: elégičnih
DAJALNIK: elégičnima
TOŽILNIK: elégična
MESTNIK: pri elégičnih
ORODNIK: z elégičnima
množina
IMENOVALNIK: elégični
RODILNIK: elégičnih
DAJALNIK: elégičnim
TOŽILNIK: elégične
MESTNIK: pri elégičnih
ORODNIK: z elégičnimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: elégična
RODILNIK: elégične
DAJALNIK: elégični
TOŽILNIK: elégično
MESTNIK: pri elégični
ORODNIK: z elégično
dvojina
IMENOVALNIK: elégični
RODILNIK: elégičnih
DAJALNIK: elégičnima
TOŽILNIK: elégični
MESTNIK: pri elégičnih
ORODNIK: z elégičnima
množina
IMENOVALNIK: elégične
RODILNIK: elégičnih
DAJALNIK: elégičnim
TOŽILNIK: elégične
MESTNIK: pri elégičnih
ORODNIK: z elégičnimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: elégično
RODILNIK: elégičnega
DAJALNIK: elégičnemu
TOŽILNIK: elégično
MESTNIK: pri elégičnem
ORODNIK: z elégičnim
dvojina
IMENOVALNIK: elégični
RODILNIK: elégičnih
DAJALNIK: elégičnima
TOŽILNIK: elégični
MESTNIK: pri elégičnih
ORODNIK: z elégičnima
množina
IMENOVALNIK: elégična
RODILNIK: elégičnih
DAJALNIK: elégičnim

TOŽILNIK: elégična
MESTNIK: pri elégičnih
ORODNIK: z elégičnimi

STALNE ZVEZE

elegični distih

iz literarne vede **distih**, sestavljen iz heksametra in pentametra

- *Elegični distih* je v slovenščini preizkusil France Prešeren v pesmi V spomin Matija Čopa.
- Umetnost ljubezni, pisana v *elegičnih distihih*, je neke vrste ljubezenski priročnik.

IZVOR

prevzeto iz nem. *elegisch* iz ↑elegija

elegija elegije samostalnik ženskega spola
[elegíja]

POMEN

1. iz literarne vede, zlasti v antični literaturi **pesem**, napisana v elegičnem distihu

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

ljubezenska elegija

- Njegovo pesništvo obsega tri zbirke ljubezenskih *elegij*, v izgnanstvu pa je napisal še znamenite Žalostinke in Pontska pisma.
- Umetnost ljubezni, ena od treh Ovidovih zbirk erotičnih *elegij*, ki so nastale na začetku našega štetja, je zasnovana kot didaktična pesnitev o ljubezenskem zapeljevanju.

...

- Solon iz Aten je pisal *elegije* z namenom, da bi politično vzgajal Atence.

2. pesem z otožno, žalostno vsebino

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

- V izjemni zbirki sodobnih *elegij* pesnik objokuje smrt svoje žene.
- Leta 1986 je objavil mešanico spominov na samotni otok in trpke *elegije* o Angliji, ki je ni več.

...

- Z objavo *elegije* Slovo od mladosti leta 1830 v Krajnski čbelici je Prešeren začel slovensko literarno romantiko.

3. skladba otožnega, žalostnega značaja

- Napisal je devet simfonij, več koncertov, *elegij* in serenad ter dva baleta.
- Znan je po *elegiji*, ki jo je napisal ob smrti skladatelja Johannesa Ockeghema.

4. ekspresivno kar izraža žalost, obžalovanje, da se kaj končuje, česa ni več

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

- Radijski šov je bil lepa *elegija* za izgubljenimi časi in spomin na dolgo popularni radijski oddaji.
- Njihove izpovedi so nekakšne *elegije* ukradenemu

oziroma izgubljenemu otroštvu.

...

- Multimedijska predstavitev je *elegija* sejalcu, spomin na elementarna opravila, ki so jih izvajali naši očetje.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[elegíja]

IPA: [elɛ'gi:ja]

ednina

IMENOVALNIK: elegíja

RODILNIK: elegíje

DAJALNIK: elegíji

TOŽILNIK: elegíjo

MESTNIK: pri elegíji

ORODNIK: z elegíjo

dvojina

IMENOVALNIK: elegíji

RODILNIK: elegíj

DAJALNIK: elegíjama

TOŽILNIK: elegíji

MESTNIK: pri elegíjah

ORODNIK: z elegíjama

množina

IMENOVALNIK: elegíje

RODILNIK: elegíj

DAJALNIK: elegíjam

TOŽILNIK: elegíje

MESTNIK: pri elegíjah

ORODNIK: z elegíjami

TONEMSKO

[elegíja]

IPA: [elɛgí:jà]

ednina

IMENOVALNIK: elegíja

RODILNIK: elegíje

DAJALNIK: elegíji

TOŽILNIK: elegíjo

MESTNIK: pri elegíji

ORODNIK: z elegíjo

dvojina

IMENOVALNIK: elegíji

RODILNIK: elegíj

DAJALNIK: elegíjama

TOŽILNIK: elegíji

MESTNIK: pri elegíjah

ORODNIK: z elegíjama

množina

IMENOVALNIK: elegíje

RODILNIK: elegíj

DAJALNIK: elegíjam

TOŽILNIK: elegíje

MESTNIK: pri elegíjah

ORODNIK: z elegijami

IZVOR

prevzeto prek (nem. *Elegie* in) lat. *elegia* iz gr. *elegeia* 'žalostinka'

êmm; in **ámm** medmet

POMEN

1. tudi z večkrat ponovljeno črko **e** ali **m** uporablja se, ko govorec želi zapolniti premor v govoru

▪ *Emm ...* ali lahko, *emm ...* pojasnite, *emm ...* pavze ... v vaši zaposlitvi?

▪ »*Emmm ...* Ne, ne ... Ne vem,« sem izdaval.

▪ Torej, *eeem*, mislim, da sem smučala dobro.

2. kot samostalnik, tudi z večkrat ponovljeno črko **e** ali **m** izraz premora, zadrege

▪ Brez *hmm*, *emm*, *heh*, *hah*, *ummm* in ostalih bedarij, ki jih mečem ven iz sebe, medtem ko iščem novo bedarijo za obdelavo.

▪ Ko prosiš za obrazložitev, od intelektualca čuješ mašila *emmm*, *emmm*, ne vem ... *eeeeem*, to se mi ne zdi v redu ... *emmmm* ... ne vem, no.

IZVOR

imitativna beseda za zapolnjevanje premora

endívija endívije samostalnik ženskega spola

[endívija]

POMEN

1. glavnata solata z daljšimi čvrstimi listi z nazobčanim robom

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

pobirati endivijo | posaditi, presajati, sejati endivijo

▪ *Endivijo* lahko začnemo pobirati približno sedem tednov po sejanju, odvisno od sorte in letnega časa.

▪ *Endivijo* sejemo ali presajamo po zgodnjem krompirju, grahu, fižolu, česnu in čebuli.

▪ Radič in *endivijo*, ki ju presadimo do 20. avgusta, v jeseni pokrijemo s folijo v tunelu.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

kodrasta, kodrolistna, skodrana endivija | zimska endivija

▪ Sorte kodraste *endivije* večinoma pobiramo poleti, sorte s širokimi listi pa so odporne proti boleznim in dobro uspevajo tudi pozimi.

▪ Zimsko *endivijo* je najbolje saditi od srede julija naprej.

▶ priredna zveza

endivija in radič

▪ Če se *endivija* in radič slabo razvijata, nad gredo postavimo tunel in ga pokrijemo, ob sončnih dneh pa tunele zračimo.

...

▪ Izbira je pestra, kljub temu pa sadik *endivije* in radiča še ni naprodaj.

1.1. listi te solate kot hrana, jed

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

narezati endivijo | očistiti, oprati, otrebiti, umiti endivijo

▪ *Endivijo* narežete na pol centimetra široke trakove, pri treviškem radiču pustite liste cele.

▪ *Endivijo* otrebimo, operemo in liste narežemo.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

glava, glavica endivije | listi endivije

▪ Pol glavice *endivije* dobro operite, osušite in narežite.

▪ Kruhke prerežemo, na vsakega damo list *endivije*, na to položimo pečen burger.

...

▪ Večerjali smo *endivijo* s krompirjem.

▪ Lahko si za kakšen obrok pripravite le skledo solate iz *endivije* in paradižnika.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[endívija]

IPA: [en'di:vija]

ednina

IMENOVALNIK: endívija

RODILNIK: endívije

DAJALNIK: endíviji

TOŽILNIK: endívijo

MESTNIK: pri endíviji

ORODNIK: z endívijo

dvojina

IMENOVALNIK: endíviji

RODILNIK: endívij

DAJALNIK: endívijama

TOŽILNIK: endíviji

MESTNIK: pri endívijah

ORODNIK: z endívijama

množina

IMENOVALNIK: endívije

RODILNIK: endívij

DAJALNIK: endívijam

TOŽILNIK: endívije

MESTNIK: pri endívijah

ORODNIK: z endívijami

TONEMSKO

[endívija]

IPA: [en'di:vija]

ednina

IMENOVALNIK: endívija

RODILNIK: endívije

DAJALNIK: endíviji

TOŽILNIK: endívijo

MESTNIK: pri endíviji

ORODNIK: z endívijo

dvojina

IMENOVALNIK: endíviji

RODILNIK: endívi
DAJALNIK: endívijama
TOŽILNIK: endíviji
MESTNIK: pri endívijah
ORODNIK: z endívijama
množina
IMENOVALNIK: endívije
RODILNIK: endívi
DAJALNIK: endívijam
TOŽILNIK: endívije
MESTNIK: pri endívijah
ORODNIK: z endívijami

IZVOR

prevzeto prek nem. *Endivia* in it. *indivia* iz srgr. *entýbia* iz *entýbion*, prevzeto iz nekega semit. jezika

fársa fárse samostalnik ženskega spola
[fársa]

POMEN

1. iz literarne vede, iz teatrologije komedija z izrazito, grobo komiko, navadno s satiričnimi, grotesknimi, absurdnimi elementi

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

duhovita farsa | groteskna, tragična farsa | odrska farsa | srednjeveška farsa

▪ Igro odlikuje živ dialog, ki je pglavitni nosilec duhovite *farse* na temo odnosa med družbo in umetnostjo.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

uprizoriti farso

▪ V gledališču bodo premierno uprizorili *farso*.
▪ Ansambel gledališča je odigral Cankarjevo *farso* Pohujšanje v dolini šentflorjanski.

...

▪ V *farsah* in burkah je oseba Norca, Prismode ali Burkeža postajala vse pomembnejša.

2. slabšalno kar je absurdno, nesmiselno; sin.: ekspresivno parodija

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

čista, navadna, popolna farsa | prvovrstna, svojevrstna farsa | sodna, sodniška farsa | zrežirana farsa

▪ Ta zakon je navadna *farsa* in pesek v oči.
▪ Propad podjetja je bila očitno zrežirana *farsa*, ki je nekemu prinesla ogromno denarja.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

farsa se dogaja, zgodi | farsa se nadaljuje, začne

▪ *Farsa* se lahko konča samo s takojšnjo odstavitvijo samovšečnega genija.
▪ *Farsa* se nadaljuje zaradi finančnih mahinacij in zlorab.

▶ glag. + v + **sam. beseda v tožilniku**

spremeniti, spreminjati, sprevračati, sprevreči se v farso

▪ Proces se spreminja v *farso*, saj je sodišče že močno

skrčilo obtožnico.

▪ Politična kriza se sprevrača v svojevrstno *farso*.

...

▪ Opozicija je volitve označila za *farso*.

▪ Ves postopek izbiranja vodilnega v upravi meji na *farso*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[fársa]

IPA: [ˈfa:rsa]

ednina

IMENOVALNIK: fársa

RODILNIK: fárse

DAJALNIK: fársi

TOŽILNIK: fárso

MESTNIK: pri fársi

ORODNIK: s fárso

dvojina

IMENOVALNIK: fársi

RODILNIK: fárs

DAJALNIK: fársama

TOŽILNIK: fársi

MESTNIK: pri fársah

ORODNIK: s fársama

množina

IMENOVALNIK: fárse

RODILNIK: fárs

DAJALNIK: fársam

TOŽILNIK: fárse

MESTNIK: pri fársah

ORODNIK: s fársami

TONEMSKO

[fársa]

IPA: [fá:rsà]

ednina

IMENOVALNIK: fársa

RODILNIK: fárse

DAJALNIK: fársi

TOŽILNIK: fárso

MESTNIK: pri fársi

ORODNIK: s fárso

dvojina

IMENOVALNIK: fársi

RODILNIK: fárs

DAJALNIK: fársama

TOŽILNIK: fársi

MESTNIK: pri fársah

ORODNIK: s fársama

množina

IMENOVALNIK: fárse

RODILNIK: fárs

DAJALNIK: fársam

TOŽILNIK: fārse

MESTNIK: pri fārsah

ORODNIK: s fārsami

IZVOR

prevzeto (prek nem. *Farce*) iz frc. *farce* 'komedija', prvotno 'nadev (iz sesekljanega mesa)' iz *farcir* 'nadevati, natrpati'; pomenski razvoj je domnevno 'trpanje' > 'vložek, vrivek, tudi v (religioznem) besedilu' > 'komični medklic, vložek v besedilu'

fārsičen fārsična fārsično pridevnik

[fārsičən]

POMEN

1. ki spominja na farso 1. ali je tak kot pri farsi 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Film je *fārsična*, posmehljiva parabola o tem, da je mesto angelov vse prej kot to.

▪ Režiser postavitve Revizorja se je osredotočil na satirične, *fārsične*, celo absurde podtone dramske predloge.

▪ Zlobni, strahopetni, grobi, pompozno kruti in odkrito amoralni oče Ubu je *fārsičen* prototip poznejšega antijunaka 20. stoletja.

2. slabšalno ki je absurden, nesmiseln

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Bitka med nasprotniki in zagovorniki evolucijskega nauka občasno dobi prav *fārsične* dimenzije.

▪ Dogajanje v društvu dobiva tako *fārsične* razsežnosti, da je za to skoraj škoda časopisnega papirja.

...

▪ Igre in igrice v zvezi z založbo so bile včasih že prav *fārsične*, direktorji so se menjavali kot po tekočem traku.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[fārsičən]

IPA: [ˈfa:rsitʃən]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: fārsičen

določno fārsični

RODILNIK: fārsičnega

DAJALNIK: fārsičnemu

TOŽILNIK: fārsičen

določno fārsični

živo fārsičnega

MESTNIK: pri fārsičnem

ORODNIK: s fārsičnim

dvojina

IMENOVALNIK: fārsična

RODILNIK: fārsičnih

DAJALNIK: fārsičnima

TOŽILNIK: fārsična

MESTNIK: pri fārsičnih

ORODNIK: s fārsičnima

množina

IMENOVALNIK: fārsični

RODILNIK: fārsičnih

DAJALNIK: fārsičnim

TOŽILNIK: fārsične

MESTNIK: pri fārsičnih

ORODNIK: s fārsičnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: fārsična

RODILNIK: fārsične

DAJALNIK: fārsični

TOŽILNIK: fārsično

MESTNIK: pri fārsični

ORODNIK: s fārsično

dvojina

IMENOVALNIK: fārsični

RODILNIK: fārsičnih

DAJALNIK: fārsičnima

TOŽILNIK: fārsični

MESTNIK: pri fārsičnih

ORODNIK: s fārsičnima

množina

IMENOVALNIK: fārsične

RODILNIK: fārsičnih

DAJALNIK: fārsičnim

TOŽILNIK: fārsične

MESTNIK: pri fārsičnih

ORODNIK: s fārsičnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: fārsično

RODILNIK: fārsičnega

DAJALNIK: fārsičnemu

TOŽILNIK: fārsično

MESTNIK: pri fārsičnem

ORODNIK: s fārsičnim

dvojina

IMENOVALNIK: fārsični

RODILNIK: fārsičnih

DAJALNIK: fārsičnima

TOŽILNIK: fārsični

MESTNIK: pri fārsičnih

ORODNIK: s fārsičnima

množina

IMENOVALNIK: fārsična

RODILNIK: fārsičnih

DAJALNIK: fārsičnim

TOŽILNIK: fārsična

MESTNIK: pri fársičnih

ORODNIK: s fársičnimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj fársičen

ženski spol

EDNINA: bõlj fársična

srednji spol

EDNINA: bõlj fársično

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj fársičen

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj fársična

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj fársično

TONEMSKO

[fãrsičən]

IPA: [fà:rsítʃən]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: fársičen

določno fársični

RODILNIK: fársičnega

DAJALNIK: fársičnemu

TOŽILNIK: fársičen

določno fársični

živo fársičnega

MESTNIK: pri fársičnem

ORODNIK: s fársičnim

dvojina

IMENOVALNIK: fársična

RODILNIK: fársičnih

DAJALNIK: fársičnima

TOŽILNIK: fársična

MESTNIK: pri fársičnih

ORODNIK: s fársičnima

množina

IMENOVALNIK: fársični

RODILNIK: fársičnih

DAJALNIK: fársičnim

TOŽILNIK: fársične

MESTNIK: pri fársičnih

ORODNIK: s fársičnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: fársična

RODILNIK: fársične

DAJALNIK: fársični

TOŽILNIK: fársično

MESTNIK: pri fársični

ORODNIK: s fársično

dvojina

IMENOVALNIK: fársični

RODILNIK: fársičnih

DAJALNIK: fársičnima

TOŽILNIK: fársični

MESTNIK: pri fársičnih

ORODNIK: s fársičnima

množina

IMENOVALNIK: fársične

RODILNIK: fársičnih

DAJALNIK: fársičnim

TOŽILNIK: fársične

MESTNIK: pri fársičnih

ORODNIK: s fársičnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: fársično

RODILNIK: fársičnega

DAJALNIK: fársičnemu

TOŽILNIK: fársično

MESTNIK: pri fársičnem

ORODNIK: s fársičnim

dvojina

IMENOVALNIK: fársični

RODILNIK: fársičnih

DAJALNIK: fársičnima

TOŽILNIK: fársični

MESTNIK: pri fársičnih

ORODNIK: s fársičnima

množina

IMENOVALNIK: fársična

RODILNIK: fársičnih

DAJALNIK: fársičnim

TOŽILNIK: fársična

MESTNIK: pri fársičnih

ORODNIK: s fársičnimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj fársičen

ženski spol

EDNINA: bõlj fársična

srednji spol

EDNINA: bõlj fársično

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj fársičen

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj fársična

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj fársično

IZVOR
↑farsa

flamíngovec flamíngovca samostalnik moškega spola
[flamíngovɛc]

POMEN

okrasna rastlina s srčastimi listi in podolgovatim rumenkastim izrastkom, ki je obdan z velikim navadno rdečim listom; primerjaj lat. *Anthurium*; sin.:

flamingo

- Cvet *flamingovca* nas s svojo barvitostjo razveseljuje od pomladi do srede jeseni.
- V presuhem zraku ali na premočni sončni svetlobi se začnejo *flamingovcem* zvijati listi.
- *Flamingovci* in marante dobro uspevajo pri temperaturah, višjih od 20 °C.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[flamíngovɛc]

IPA: [fla'mi:ngɔvɛts]

ednina

IMENOVALNIK: flamíngovec

RODILNIK: flamíngovca

DAJALNIK: flamíngovcu

TOŽILNIK: flamíngovca

MESTNIK: pri flamíngovcu

ORODNIK: s flamíngovcem

dvojina

IMENOVALNIK: flamíngovca

RODILNIK: flamíngovcev

DAJALNIK: flamíngovcema

TOŽILNIK: flamíngovca

MESTNIK: pri flamíngovcih

ORODNIK: s flamíngovcema

množina

IMENOVALNIK: flamíngovci

RODILNIK: flamíngovcev

DAJALNIK: flamíngovcem

TOŽILNIK: flamíngovce

MESTNIK: pri flamíngovcih

ORODNIK: s flamíngovci

TONEMSKO

[flamíngovɛc]

IPA: [fla'mi:ngɔvɛts]

ednina

IMENOVALNIK: flamíngovec

RODILNIK: flamíngovca

DAJALNIK: flamíngovcu

TOŽILNIK: flamíngovca

MESTNIK: pri flamíngovcu

ORODNIK: s flamíngovcem

dvojina

IMENOVALNIK: flamíngovca

RODILNIK: flamíngovcev

DAJALNIK: flamíngovcema

TOŽILNIK: flamíngovca

MESTNIK: pri flamíngovcih

ORODNIK: s flamíngovcema

množina

IMENOVALNIK: flamíngovci

RODILNIK: flamíngovcev

DAJALNIK: flamíngovcem

TOŽILNIK: flamíngovce

MESTNIK: pri flamíngovcih

ORODNIK: s flamíngovci

IZVOR

↑flamingo

flanéla flanéle samostalnik ženskega spola
[flanéla]

POMEN

1. mehko, kosmato tkano blago, navadno za vsakdanja oblačila, posteljnino

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

mehka flanela

▪ Od vaših želja je odvisno, ali boste izbrali svilo ali mehko *flanelo*.

▪ Hlače in jakna so sešite iz mehke volnene *flanele*.

▶ sam. beseda + iz + **sam. beseda v rodilniku**

srajca, telovnik iz flanele

▪ Ob koncu 19. stoletja je bil telovnik iz *flanele* med redkimi oblačili iz manufakturnega blaga, ki se je znašlo v družbi iz domačega platna in sukna sešitih moških oblačil.

▪ Ponujajo prešite odeje, posteljnino iz *flanele*, pregrinjala.

...

▪ Like iz papirja smo najprej pobarvali, potem pa na zadnji strani nalepili *flanelo*, da bi se dobro prijeli.

▪ Kapice in kratke srajčke iz tankega domačega platna, med svetovnimi vojnama pa iz industrijskega bombažnega platna ali *flanele*, so sestavljale opremo enoletnikov.

2. kot pridevnik ki je v zvezi s flanelo 1.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + sam. beseda

flanela srajca

▪ Mladina je čez noč zavrgla *flanella* srajce in si oblačila le še majice s kratkimi rokavi.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[flanéla]

IPA: [fla'ne:la]

ednina

IMENOVALNIK: flanéla

RODILNIK: **flanéle**
DAJALNIK: **flanéli**
TOŽILNIK: **flanélo**
MESTNIK: **pri flanéli**
ORODNIK: **s flanélo**
dvojina
IMENOVALNIK: **flanéli**
RODILNIK: **flanél**
DAJALNIK: **flanélama**
TOŽILNIK: **flanéli**
MESTNIK: **pri flanélah**
ORODNIK: **s flanélama**
množina
IMENOVALNIK: **flanéle**
RODILNIK: **flanél**
DAJALNIK: **flanélam**
TOŽILNIK: **flanéle**
MESTNIK: **pri flanélah**
ORODNIK: **s flanélami**

TONEMSKO
[flanêla]
IPA: [flané:là]
ednina
IMENOVALNIK: **flanêla**
RODILNIK: **flanêle**
DAJALNIK: **flanêli**
TOŽILNIK: **flanêlo**
MESTNIK: **pri flanêli**
ORODNIK: **s flanêlo**
dvojina
IMENOVALNIK: **flanêli**
RODILNIK: **flanêl**
DAJALNIK: **flanêlama**
TOŽILNIK: **flanêli**
MESTNIK: **pri flanêlah**
ORODNIK: **s flanêlama**
množina
IMENOVALNIK: **flanêle**
RODILNIK: **flanêl**
DAJALNIK: **flanêlam**
TOŽILNIK: **flanêle**
MESTNIK: **pri flanêlah**
ORODNIK: **s flanêlami**

Izvor
prevzeto (prek nem. *Flanell* in frc. *flanelle*) iz angl. *flannel*, nejasnega izvora, morda prevzeto iz valiž. *gwlânen* 'kos volnene tkanine', iz *gwlân* 'volna'

flanélast flanélasta flanélasto pridevnik
[flanélast]

POMEN

ki je iz flanele 1. ali vsebuje flanelo 1.

► **prid. beseda** + sam. beseda

flanelasta obleka, pižama, srajca | flanelasta rjuha | flanelaste hlače

- Njegova garderobna omara je polna *flanelastih* srajc.
- Na sebi sem imel svojo praznjo obleko – modri blazer, belo srajco in sive *flanelaste* hlače.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[flanélast]

IPA: [fla'ne:last]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **flanélast**

določno **flanélasti**

RODILNIK: **flanélastega**

DAJALNIK: **flanélastemu**

TOŽILNIK: **flanélast**

določno **flanélasti**

živo **flanélastega**

MESTNIK: **pri flanélastem**

ORODNIK: **s flanélastim**

dvojina

IMENOVALNIK: **flanélasta**

RODILNIK: **flanélastih**

DAJALNIK: **flanélastima**

TOŽILNIK: **flanélasta**

MESTNIK: **pri flanélastih**

ORODNIK: **s flanélastima**

množina

IMENOVALNIK: **flanélasti**

RODILNIK: **flanélastih**

DAJALNIK: **flanélastim**

TOŽILNIK: **flanélaste**

MESTNIK: **pri flanélastih**

ORODNIK: **s flanélastimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **flanélasta**

RODILNIK: **flanélaste**

DAJALNIK: **flanélasti**

TOŽILNIK: **flanélasto**

MESTNIK: **pri flanélasti**

ORODNIK: **s flanélasto**

dvojina

IMENOVALNIK: **flanélasti**

RODILNIK: **flanélastih**

DAJALNIK: **flanélastima**

TOŽILNIK: **flanélasti**
MESTNIK: **pri flanélastih**
ORODNIK: s **flanélastima**
množina
IMENOVALNIK: **flanélaste**
RODILNIK: **flanélastih**
DAJALNIK: **flanélastim**
TOŽILNIK: **flanélaste**
MESTNIK: **pri flanélastih**
ORODNIK: s **flanélastimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: **flanélasto**
RODILNIK: **flanélastega**
DAJALNIK: **flanélastemu**
TOŽILNIK: **flanélasto**
MESTNIK: **pri flanélastem**
ORODNIK: s **flanélastim**
dvojina
IMENOVALNIK: **flanélasti**
RODILNIK: **flanélastih**
DAJALNIK: **flanélastima**
TOŽILNIK: **flanélasti**
MESTNIK: **pri flanélastih**
ORODNIK: s **flanélastima**
množina
IMENOVALNIK: **flanélasta**
RODILNIK: **flanélastih**
DAJALNIK: **flanélastim**
TOŽILNIK: **flanélasta**
MESTNIK: **pri flanélastih**
ORODNIK: s **flanélastimi**

TONEMSKO

[flanêlast]

IPA: [flané:làst]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **flanêlast**

določno **flanêlasti**

RODILNIK: **flanêlastega**

DAJALNIK: **flanêlastemu**

TOŽILNIK: **flanêlast**

določno **flanêlasti**

živo **flanêlastega**

MESTNIK: **pri flanêlastem**

ORODNIK: s **flanêlastim**

dvojina

IMENOVALNIK: **flanêlasta**

RODILNIK: **flanêlastih**

DAJALNIK: **flanêlastima**

TOŽILNIK: **flanêlasta**

MESTNIK: **pri flanêlastih**

ORODNIK: s **flanêlastima**

množina

IMENOVALNIK: **flanêlasti**

RODILNIK: **flanêlastih**

DAJALNIK: **flanêlastim**

TOŽILNIK: **flanêlaste**

MESTNIK: **pri flanêlastih**

ORODNIK: s **flanêlastimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **flanêlasta**

RODILNIK: **flanêlaste**

DAJALNIK: **flanêlasti**

TOŽILNIK: **flanêlasto**

MESTNIK: **pri flanêlasti**

ORODNIK: s **flanêlasto**

dvojina

IMENOVALNIK: **flanêlasti**

RODILNIK: **flanêlastih**

DAJALNIK: **flanêlastima**

TOŽILNIK: **flanêlasti**

MESTNIK: **pri flanêlastih**

ORODNIK: s **flanêlastima**

množina

IMENOVALNIK: **flanêlaste**

RODILNIK: **flanêlastih**

DAJALNIK: **flanêlastim**

TOŽILNIK: **flanêlaste**

MESTNIK: **pri flanêlastih**

ORODNIK: s **flanêlastimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **flanêlasto**

RODILNIK: **flanêlastega**

DAJALNIK: **flanêlastemu**

TOŽILNIK: **flanêlasto**

MESTNIK: **pri flanêlastem**

ORODNIK: s **flanêlastim**

dvojina

IMENOVALNIK: **flanêlasti**

RODILNIK: **flanêlastih**

DAJALNIK: **flanêlastima**

TOŽILNIK: **flanêlasti**

MESTNIK: **pri flanêlastih**

ORODNIK: s **flanêlastima**

množina

IMENOVALNIK: **flanêlasta**

RODILNIK: **flanêlastih**

DAJALNIK: **flanêlastim**

TOŽILNIK: **flanêlasta**

MESTNIK: **pri flanêlastih**

ORODNIK: s **flanêlastimi**

IZVOR
↑flanela

formatíran formatírana formatirano pridevnik
[formatíran]

POMEN

1. pri katerem je datotečni sistem nosilca podatkov spremenjen, ponastavljen, obstoječe datoteke pa izbrisane

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

formatiran disk

- Priporočajo vnovično namestitvev operacijskega sistema in programov na *formatiran* disk.
- Med preizkušene programe smo ga uvrstili, ker vračanje brisanih datotek in podatkov s *formatiranih* nosilcev poteka zelo hitro.

...

- Disk je že *formatiran* s sistemom FAT32, lahko pa ga po želji pretvorimo v NTFS.

2. pri katerem so postavitev, oblikovne in strukturne lastnosti besedila določene v kakem programu, programskem jeziku

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

- Program je hiter in preprost, kljub vsemu pa omogoča vnos in izpis *formatiranega* teksta.
- Večinoma je prikaz drugje *formatiranih* strani pravilen, razen če koda ni pretirano zapletena ali celo napačna.

3. ki ima določeno obliko, je oblikovan, zasnovan takó, da ima določene značilnosti

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

- Prispevek je množica enako *formatiranih* oglasov, izvirno verjetno objavljenih predvsem v specializiranih revijah.
- Likovne forme vseh provenienc in kompleksnosti je vedno imel za legitimne izraze človeka v določenem historično *formatiranem* družbenem okolju.

...

- Letošnja podelitev oskarjev je bila že vnaprej *formatirana* kot protivojna manifestacija.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO
[formatíran]

IPA: [fɔrma'ti:ran]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: formatíran

določno formatírani

RODILNIK: formatíranega

DAJALNIK: formatíranemu

TOŽILNIK: formatíran

določno formatírani

živo formatíranega

MESTNIK: pri formatíranem

ORODNIK: s formatíranim
dvojina

IMENOVALNIK: formatírana

RODILNIK: formatíranih

DAJALNIK: formatíranima

TOŽILNIK: formatírana

MESTNIK: pri formatíranih

ORODNIK: s formatíranima
množina

IMENOVALNIK: formatírani

RODILNIK: formatíranih

DAJALNIK: formatíranim

TOŽILNIK: formatírane

MESTNIK: pri formatíranih

ORODNIK: s formatíranimi
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: formatírana

RODILNIK: formatírane

DAJALNIK: formatírani

TOŽILNIK: formatírano

MESTNIK: pri formatírani

ORODNIK: s formatírano
dvojina

IMENOVALNIK: formatírani

RODILNIK: formatíranih

DAJALNIK: formatíranima

TOŽILNIK: formatírani

MESTNIK: pri formatíranih

ORODNIK: s formatíranima
množina

IMENOVALNIK: formatírane

RODILNIK: formatíranih

DAJALNIK: formatíranim

TOŽILNIK: formatírane

MESTNIK: pri formatíranih

ORODNIK: s formatíranimi
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: formatírano

RODILNIK: formatíranega

DAJALNIK: formatíranemu

TOŽILNIK: formatírano

MESTNIK: pri formatíranem

ORODNIK: s formatíranim
dvojina

IMENOVALNIK: formatírani

RODILNIK: formatíranih

DAJALNIK: formatíranima

TOŽILNIK: formatírani

MESTNIK: pri formatíranih

ORODNIK: s formatíran**ima**
množina
IMENOVALNIK: formatírana
RODILNIK: formatíran**ih**
DAJALNIK: formatíran**im**
TOŽILNIK: formatírana
MESTNIK: pri formatíran**ih**
ORODNIK: s formatíran**imi**

TONEMSKO

[formatíran]

IPA: [fɔrmatí:ràn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: formatíran

določno formatíran**i**

RODILNIK: formatíran**ega**

DAJALNIK: formatíran**emu**

TOŽILNIK: formatíran

določno formatíran**i**

živo formatíran**ega**

MESTNIK: pri formatíran**em**

ORODNIK: s formatíran**im**

dvojina

IMENOVALNIK: formatírana

RODILNIK: formatíran**ih**

DAJALNIK: formatíran**ima**

TOŽILNIK: formatírana

MESTNIK: pri formatíran**ih**

ORODNIK: s formatíran**ima**

množina

IMENOVALNIK: formatírani

RODILNIK: formatírani**h**

DAJALNIK: formatírani**im**

TOŽILNIK: formatírane

MESTNIK: pri formatírani**h**

ORODNIK: s formatírani**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: formatírana

RODILNIK: formatírane

DAJALNIK: formatírani

TOŽILNIK: formatírano

MESTNIK: pri formatírani

ORODNIK: s formatírano

dvojina

IMENOVALNIK: formatírani

RODILNIK: formatírani**h**

DAJALNIK: formatírani**ma**

TOŽILNIK: formatírani

MESTNIK: pri formatírani**h**

ORODNIK: s formatírani**ma**

množina

IMENOVALNIK: formatírane

RODILNIK: formatírani**h**

DAJALNIK: formatírani**im**

TOŽILNIK: formatírane

MESTNIK: pri formatírani**h**

ORODNIK: s formatírani**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: formatírano

RODILNIK: formatíran**ega**

DAJALNIK: formatíran**emu**

TOŽILNIK: formatírano

MESTNIK: pri formatíran**em**

ORODNIK: s formatíran**im**

dvojina

IMENOVALNIK: formatírani

RODILNIK: formatírani**h**

DAJALNIK: formatírani**ma**

TOŽILNIK: formatírani

MESTNIK: pri formatírani**h**

ORODNIK: s formatírani**ma**

množina

IMENOVALNIK: formatírana

RODILNIK: formatírani**h**

DAJALNIK: formatírani**im**

TOŽILNIK: formatírana

MESTNIK: pri formatírani**h**

ORODNIK: s formatírani**imi**

IZVOR

↑formatirati

formatiranje formatíranja samostalnik srednjega spola
[formatíranje]

POMEN

1. iz računalništva spreminjanje, ponastavljanje datotečnega sistema nosilca podatkov, pri čemer se obstoječe datoteke izbrišejo

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju

formatiranje diska

▪ Priporočamo *formatiranje* diska, ponovno naložitev operacijskega sistema ter takojšnjo namestitve vseh popravkov.

▪ Če boste digitalno potrdilo hranili le na disku, je priporočljivo ustvariti vsaj varnostno kopijo, saj ga boste ob *formatiranju* računalnika izgubili.

...

▪ Stare podatke ob *formatiranju* praviloma izgubimo.

2. določanje postavitve, oblikovnih in strukturnih lastnosti besedila v kakem programu, programskem jeziku

▪ Aplikacije, ki se ukvarjajo s *formatiranjem* teksta ali grafike, ponavadi omogočajo spreminjanje barv.

▪ Izboljšali so funkciji, ki omogočata samodejno *formatiranje* besedila med tipkanjem in popravljanje najpogostejših tipkarskih napak.

3. dajanje določene oblike, oblikovanje, zasnova česa tako, da dobi določene značilnosti

▪ Obliko sredinskega *formatiranja* verzov sem uporabil, saj sem hotel tem pesmim dati nekakšen ironični pridih.

4. knjižno pogovorno povzročanje, da kaj nima več stare vsebine ali dobi novo

▪ Država je zavožena, to je dejstvo, potrebna je ne samo politična amputacija, temveč kar resetiranje celotne države – ali pa kar *formatiranje*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[formatiranje]

IPA: [fɔrma'ti:ranje]

ednina

IMENOVALNIK: formatiranje

RODILNIK: formatiranja

DAJALNIK: formatiranju

TOŽILNIK: formatiranje

MESTNIK: pri formatiranju

ORODNIK: s formatiranjem

dvojina

IMENOVALNIK: formatiranja

RODILNIK: formatiranj

DAJALNIK: formatiranjema

TOŽILNIK: formatiranja

MESTNIK: pri formatiranjih

ORODNIK: s formatiranjema

množina

IMENOVALNIK: formatiranja

RODILNIK: formatiranj

DAJALNIK: formatiranjem

TOŽILNIK: formatiranja

MESTNIK: pri formatiranjih

ORODNIK: s formatiranj

TONEMSKO

[formatiranje]

IPA: [fɔrma'ti:ranje]

ednina

IMENOVALNIK: formatiranje

RODILNIK: formatiranja

DAJALNIK: formatiranju

TOŽILNIK: formatiranje

MESTNIK: pri formatiranju

ORODNIK: s formatiranjem

dvojina

IMENOVALNIK: formatiranja

RODILNIK: formatiranj

DAJALNIK: formatiranjema

TOŽILNIK: formatiranja

MESTNIK: pri formatiranjih

ORODNIK: s formatiranjema

množina

IMENOVALNIK: formatiranja

RODILNIK: formatiranj

DAJALNIK: formatiranjem

TOŽILNIK: formatiranja

MESTNIK: pri formatiranjih

ORODNIK: s formatiranj

IZVOR

↑formatirati

formatirati formatiram nedovršni in dovršni glagol
[formatirati]

POMEN

1. iz računalništva **spremeniti, ponastaviti datotečni sistem nosilca podatkov, pri čemer se obstoječe datoteke izbrišejo**

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

formatirati (trdi) disk

▪ Namestitveni postopek po želji *formatira* disk v izbrani datotečni sistem, ki je lahko FAT ali NTFS.

▪ Uspešno sem *formatiral* USB ključek v NTFS datotečnem sistemu in nato nanj posnel film.

▶ prisl. + **glag.**

▪ Ker je mnogo programov prekopiral z interneta, je moral približno vsake pol leta ponovno *formatirati* trdi disk.

▪ Naredil sem neumnost, pomotoma sem *formatiral* napačno particijo.

...

▪ Diska ni bilo mogoče *formatirati*, ker je bil fizično uničen in ga niti BIOS ni uspel zaznati.

2. knjižno pogovorno **narediti, povzročiti, da kaj nima več stare vsebine ali dobi novo**

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

▪ Nekaj spesni skupaj, da narediš izpit, po tem pa lahko *formatiraš* možgane.

▪ Učinek je edinstven, pravo potovanje – kakor da bi na novo *formatiral* svojo glavo: prihodnji dan si kot prerojen.

...

▪ Slovensko narodno in narodno-zabavno glasbo so preobrazili in *formatirali* v sodobno urbano turbo glasbo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[formatirati]

IPA: [fɔrma'ti:rati]

NEDOLOČNIK: formatirati

NAMENILNIK: formatirat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: **formatíram**
2. OSEBA: **formatíraš**
3. OSEBA: **formatíra**

dvojina

1. OSEBA: **formatírava**
2. OSEBA: **formatírata**
3. OSEBA: **formatírata**

množina

1. OSEBA: **formatíramo**
2. OSEBA: **formatírate**
3. OSEBA: **formatírajo**

velelnik

ednina

2. OSEBA: **formatíraj**

dvojina

1. OSEBA: **formatírajva**
2. OSEBA: **formatírajta**

množina

1. OSEBA: **formatírajmo**
2. OSEBA: **formatírajte**

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: **formatíral**

DVOJINA: **formatírala**

MNOŽINA: **formatírali**

ženski spol

EDNINA: **formatírala**

DVOJINA: **formatírali**

MNOŽINA: **formatírale**

srednji spol

EDNINA: **formatíralo**

DVOJINA: **formatírali**

MNOŽINA: **formatírala**

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **formatirajóč**

RODILNIK: **formatirajóčega**

DAJALNIK: **formatirajóčemu**

TOŽILNIK: **formatirajóč**

živo **formatirajóčega**

MESTNIK: **pri formatirajóčem**

ORODNIK: **s formatirajóčim**

dvojina

IMENOVALNIK: **formatirajóča**

RODILNIK: **formatirajóčih**

DAJALNIK: **formatirajóčima**

TOŽILNIK: **formatirajóča**

MESTNIK: **pri formatirajóčih**

ORODNIK: **s formatirajóčima**

množina

IMENOVALNIK: **formatirajóči**

RODILNIK: **formatirajóčih**

DAJALNIK: **formatirajóčim**

TOŽILNIK: **formatirajóče**

MESTNIK: **pri formatirajóčih**

ORODNIK: **s formatirajóčimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **formatirajóča**

RODILNIK: **formatirajóče**

DAJALNIK: **formatirajóči**

TOŽILNIK: **formatirajóčo**

MESTNIK: **pri formatirajóči**

ORODNIK: **s formatirajóčo**

dvojina

IMENOVALNIK: **formatirajóči**

RODILNIK: **formatirajóčih**

DAJALNIK: **formatirajóčima**

TOŽILNIK: **formatirajóči**

MESTNIK: **pri formatirajóčih**

ORODNIK: **s formatirajóčima**

množina

IMENOVALNIK: **formatirajóče**

RODILNIK: **formatirajóčih**

DAJALNIK: **formatirajóčim**

TOŽILNIK: **formatirajóče**

MESTNIK: **pri formatirajóčih**

ORODNIK: **s formatirajóčimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **formatirajóče**

RODILNIK: **formatirajóčega**

DAJALNIK: **formatirajóčemu**

TOŽILNIK: **formatirajóče**

MESTNIK: **pri formatirajóčem**

ORODNIK: **s formatirajóčim**

dvojina

IMENOVALNIK: **formatirajóči**

RODILNIK: **formatirajóčih**

DAJALNIK: **formatirajóčima**

TOŽILNIK: **formatirajóči**

MESTNIK: **pri formatirajóčih**

ORODNIK: **s formatirajóčima**

množina

IMENOVALNIK: **formatirajóča**

RODILNIK: **formatirajóčih**

DAJALNIK: **formatirajóčim**

TOŽILNIK: **formatirajóča**

MESTNIK: **pri formatirajóčih**

ORODNIK: **s formatirajóčimi**

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **formatíran**

RODILNIK: formatíranega
DAJALNIK: formatíranemu
TOŽILNIK: formatíran
živo formatíranega
MESTNIK: pri formatíranem
ORODNIK: s formatíranim
dvojina
IMENOVALNIK: formatírana
RODILNIK: formatíranih
DAJALNIK: formatíranima
TOŽILNIK: formatírana
MESTNIK: pri formatíranih
ORODNIK: s formatíranima
množina
IMENOVALNIK: formatírani
RODILNIK: formatíranih
DAJALNIK: formatíranim
TOŽILNIK: formatírane
MESTNIK: pri formatíranih
ORODNIK: s formatíranimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: formatírana
RODILNIK: formatírane
DAJALNIK: formatírani
TOŽILNIK: formatírano
MESTNIK: pri formatírani
ORODNIK: s formatírano
dvojina
IMENOVALNIK: formatírani
RODILNIK: formatíranih
DAJALNIK: formatíranima
TOŽILNIK: formatírani
MESTNIK: pri formatíranih
ORODNIK: s formatíranima
množina
IMENOVALNIK: formatírane
RODILNIK: formatíranih
DAJALNIK: formatíranim
TOŽILNIK: formatírane
MESTNIK: pri formatíranih
ORODNIK: s formatíranimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: formatírano
RODILNIK: formatíranega
DAJALNIK: formatíranemu
TOŽILNIK: formatírano
MESTNIK: pri formatíranem
ORODNIK: s formatíranim
dvojina
IMENOVALNIK: formatírani
RODILNIK: formatíranih

DAJALNIK: formatíranima
TOŽILNIK: formatírani
MESTNIK: pri formatíranih
ORODNIK: s formatíranima
množina
IMENOVALNIK: formatírana
RODILNIK: formatíranih
DAJALNIK: formatíranim
TOŽILNIK: formatírana
MESTNIK: pri formatíranih
ORODNIK: s formatíranimi
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: formatíranje
RODILNIK: formatíranja
DAJALNIK: formatíranju
TOŽILNIK: formatíranje
MESTNIK: pri formatíranju
ORODNIK: s formatíranjem
dvojina
IMENOVALNIK: formatíranji
RODILNIK: formatíranj
DAJALNIK: formatíranjema
TOŽILNIK: formatíranji
MESTNIK: pri formatíranjih
ORODNIK: s formatíranjema
množina
IMENOVALNIK: formatíranja
RODILNIK: formatíranj
DAJALNIK: formatíranjem
TOŽILNIK: formatíranja
MESTNIK: pri formatíranjih
ORODNIK: s formatíranji

TONEMSKO
[formatíрати]
IPA: [fɔrmatí:ràti]
NEDOLOČNIK: formatíрати
NAMENILNIK: formatírat
sedanjik
ednina
1. OSEBA: formatíram
2. OSEBA: formatíraš
3. OSEBA: formatíra
dvojina
1. OSEBA: formatírava
2. OSEBA: formatírata
3. OSEBA: formatírata
množina
1. OSEBA: formatíramo
2. OSEBA: formatírate
3. OSEBA: formatírajo
velelnik

ednina

2. OSEBA: formatiraj

dvojina

1. OSEBA: formatirajva

2. OSEBA: formatirajta

množina

1. OSEBA: formatirajmo

2. OSEBA: formatirajte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: formatiral

DVOJINA: formatirala

MNOŽINA: formatirali

ženski spol

EDNINA: formatirala

DVOJINA: formatirali

MNOŽINA: formatirale

srednji spol

EDNINA: formatiralo

DVOJINA: formatirali

MNOŽINA: formatirala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: formatirajōč tudi formatirajōč

RODILNIK: formatirajōčega

DAJALNIK: formatirajōčemu

TOŽILNIK: formatirajōč

živo formatirajōčega

MESTNIK: pri formatirajōčem

ORODNIK: s formatirajōčim

dvojina

IMENOVALNIK: formatirajōča

RODILNIK: formatirajōčih

DAJALNIK: formatirajōčima

TOŽILNIK: formatirajōča

MESTNIK: pri formatirajōčih

ORODNIK: s formatirajōčima

množina

IMENOVALNIK: formatirajōči

RODILNIK: formatirajōčih

DAJALNIK: formatirajōčim

TOŽILNIK: formatirajōče

MESTNIK: pri formatirajōčih

ORODNIK: s formatirajōčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: formatirajōča

RODILNIK: formatirajōče

DAJALNIK: formatirajōči

TOŽILNIK: formatirajōčo

MESTNIK: pri formatirajōči

ORODNIK: s formatirajōčo

dvojina

IMENOVALNIK: formatirajōči

RODILNIK: formatirajōčih

DAJALNIK: formatirajōčima

TOŽILNIK: formatirajōči

MESTNIK: pri formatirajōčih

ORODNIK: s formatirajōčima

množina

IMENOVALNIK: formatirajōče

RODILNIK: formatirajōčih

DAJALNIK: formatirajōčim

TOŽILNIK: formatirajōče

MESTNIK: pri formatirajōčih

ORODNIK: s formatirajōčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: formatirajōče

RODILNIK: formatirajōčega

DAJALNIK: formatirajōčemu

TOŽILNIK: formatirajōče

MESTNIK: pri formatirajōčem

ORODNIK: s formatirajōčim

dvojina

IMENOVALNIK: formatirajōči

RODILNIK: formatirajōčih

DAJALNIK: formatirajōčima

TOŽILNIK: formatirajōči

MESTNIK: pri formatirajōčih

ORODNIK: s formatirajōčima

množina

IMENOVALNIK: formatirajōča

RODILNIK: formatirajōčih

DAJALNIK: formatirajōčim

TOŽILNIK: formatirajōča

MESTNIK: pri formatirajōčih

ORODNIK: s formatirajōčimi

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: formatiran

RODILNIK: formatiranega

DAJALNIK: formatiranemu

TOŽILNIK: formatiran

živo formatiranega

MESTNIK: pri formatiranem

ORODNIK: s formatiranim

dvojina

IMENOVALNIK: formatirana

RODILNIK: formatiranih

DAJALNIK: formatiranima

TOŽILNIK: formatirana

MESTNIK: pri formatiranih

ORODNIK: s formatiranim

množina

IMENOVALNIK: formatirani

RODILNIK: formatiranih

DAJALNIK: formatiranim

TOŽILNIK: formatirane

MESTNIK: pri formatiranih

ORODNIK: s formatiranimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: formatirana

RODILNIK: formatirane

DAJALNIK: formatirani

TOŽILNIK: formatirano

MESTNIK: pri formatirani

ORODNIK: s formatirano

dvojina

IMENOVALNIK: formatirani

RODILNIK: formatiranih

DAJALNIK: formatiranima

TOŽILNIK: formatirani

MESTNIK: pri formatiranih

ORODNIK: s formatiranima

množina

IMENOVALNIK: formatirane

RODILNIK: formatiranih

DAJALNIK: formatiranim

TOŽILNIK: formatirane

MESTNIK: pri formatiranih

ORODNIK: s formatiranimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: formatirano

RODILNIK: formatiranega

DAJALNIK: formatiranemu

TOŽILNIK: formatirano

MESTNIK: pri formatiranem

ORODNIK: s formatiranim

dvojina

IMENOVALNIK: formatirani

RODILNIK: formatiranih

DAJALNIK: formatiranima

TOŽILNIK: formatirani

MESTNIK: pri formatiranih

ORODNIK: s formatiranima

množina

IMENOVALNIK: formatirana

RODILNIK: formatiranih

DAJALNIK: formatiranim

TOŽILNIK: formatirana

MESTNIK: pri formatiranih

ORODNIK: s formatiranimi

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: formatiranje

RODILNIK: formatiranja

DAJALNIK: formatiranju

TOŽILNIK: formatiranje

MESTNIK: pri formatiranju

ORODNIK: s formatiranjem

dvojina

IMENOVALNIK: formatiranja

RODILNIK: formatiranj

DAJALNIK: formatiranjema

TOŽILNIK: formatiranja

MESTNIK: pri formatiranjih

ORODNIK: s formatiranjema

množina

IMENOVALNIK: formatiranja

RODILNIK: formatiranj

DAJALNIK: formatiranjem

TOŽILNIK: formatiranja

MESTNIK: pri formatiranjih

ORODNIK: s formatiranj

IZVOR

prevzeto iz angl. *format*, glej ↑format

genealogija genealogije samostalnik ženskega spola
[genealogija]

POMEN

1. veda, ki se ukvarja z raziskovanjem in opisom rodov, sorodstvenih povezav; sin.: rodoslovje

- Za plemstvo je bila pomembna *genealogija* ali rodoslovje, ki je postala pomožna zgodovinska veda.
- Ker *genealogiji* na otoku pripisujejo velik pomen, je mogoče številne bolezni zasledovati tudi skozi več generacij.

1.1. podatki o kakem rodu, sorodstvenih povezavah; sin.: rodoslovje

- Plemiške družine so se prepoznale po svojih *genealogijah* in vsakdo je poznal starše drugega.
- Saraceni najprej nastopijo v bibličnih *genealogijah* kot vzhodnjaško ljudstvo z lastnim jezikom.

2. podatki o izvoru česa sploh; sin.: rodoslovje

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju

- *Genealogija* albuma je dokaj zanimiva.
- Knjiga predstavlja *genealogijo* filozofove misli v njegovem najplodnejšem obdobju.
- Vsaj petdeset piscev predstavlja *genealogijo* slovenskega alpinizma.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[genealogija]

IPA: [genealɔ'gi:ja]

ednina

IMENOVALNIK: genealogija

RODILNIK: genealogije
DAJALNIK: genealogiji
TOŽILNIK: genealogijo
MESTNIK: pri genealogiji
ORODNIK: z genealogijo
dvojina
IMENOVALNIK: genealogiji
RODILNIK: genealogij
DAJALNIK: genealogijama
TOŽILNIK: genealogiji
MESTNIK: pri genealogijah
ORODNIK: z genealogijama
množina
IMENOVALNIK: genealogije
RODILNIK: genealogij
DAJALNIK: genealogijam
TOŽILNIK: genealogije
MESTNIK: pri genealogijah
ORODNIK: z genealogijami

TONEMSKO

[genealogĵja]

IPA: [gɛnɛalɔgĵjə]

ednina

IMENOVALNIK: genealogĵja
RODILNIK: genealogĵje
DAJALNIK: genealogĵji
TOŽILNIK: genealogĵjo
MESTNIK: pri genealogĵji
ORODNIK: z genealogĵjo
dvojina
IMENOVALNIK: genealogĵji
RODILNIK: genealogĵj
DAJALNIK: genealogĵjama
TOŽILNIK: genealogĵji
MESTNIK: pri genealogĵjah
ORODNIK: z genealogĵjama
množina
IMENOVALNIK: genealogĵje
RODILNIK: genealogĵj
DAJALNIK: genealogĵjam
TOŽILNIK: genealogĵje
MESTNIK: pri genealogĵjah
ORODNIK: z genealogĵjami

IZVOR

prevzeto prek (nem. *Genealogie*, angl. *genealogy*, frc. *généalogie* in) lat. *genealogia* iz gr. *genealogía* 'rodopis, rodovnik' iz *geneá* 'izvor, rod, poreklo' + gr. *..logía* iz *lógos* 'beseda, govor'

genealóški genealóška genealóško pridevnik
[genealóški]

POMEN

1. ki je v zvezi z genealogi ali genealogijo 1.; sin.: rodoslovni

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

- Je aktiven član *genealoškega* društva.
- Valvazor je *genealoške* knjige o kranjskem plemstvu uporabil za svojo Slavo vojvodine Kranjske.

1.1. ki izhaja iz genealogije 1., temelji na genealogiji 1.; sin.: rodoslovni

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

genealoška raziskava

- Vse več ljudi s pomočjo *genealoških* raziskav išče svoje korenine, tudi za več stoletij nazaj.
- Avtorjeve ugotovitve glede *genealoške* podobe Turjaških, ki temeljijo predvsem na arhivskem gradivu, prinašajo povsem drugačno sliko od do zdaj uveljavljene.

2. ki je v zvezi z genealogijo 1.1.; sin.: rodoslovni

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

genealoško drevo

- Avtorja sta izdelala barvne ilustracije *genealoških* dreves.
- Z več kot 900 gesli in nekaj *genealoškimi* preglednicami nam slovar ponuja bogat pregled imen in pojmov iz grške in rimske mitologije.

3. ki je v zvezi z genealogijo 2.; sin.: rodoslovni

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

- Srečevanje pustnih likov z različnih koncev Evrope je začelo razpletati *genealoško* deblo kurenta.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[genealóški]

IPA: [gɛnɛa'loːʃki]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: genealóški

RODILNIK: genealóškega

DAJALNIK: genealóškemu

TOŽILNIK: genealóški

živo genealóškega

MESTNIK: pri genealóškem

ORODNIK: z genealóškim

dvojina

IMENOVALNIK: genealóška

RODILNIK: genealóških

DAJALNIK: genealóškima

TOŽILNIK: genealóška

MESTNIK: pri genealóških

ORODNIK: z genealóškima

množina

IMENOVALNIK: genealóški
RODILNIK: genealóških
DAJALNIK: genealóškim
TOŽILNIK: genealóške
MESTNIK: pri genealóških
ORODNIK: z genealóškimi
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: genealóška
RODILNIK: genealóške
DAJALNIK: genealóški
TOŽILNIK: genealóško
MESTNIK: pri genealóški
ORODNIK: z genealóško
dvojina

IMENOVALNIK: genealóški
RODILNIK: genealóških
DAJALNIK: genealóškima
TOŽILNIK: genealóški
MESTNIK: pri genealóških
ORODNIK: z genealóškima
množina

IMENOVALNIK: genealóške
RODILNIK: genealóških
DAJALNIK: genealóškim
TOŽILNIK: genealóške
MESTNIK: pri genealóških
ORODNIK: z genealóškimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: genealóško
RODILNIK: genealóškega
DAJALNIK: genealóškemu
TOŽILNIK: genealóško
MESTNIK: pri genealóškem
ORODNIK: z genealóškimi
dvojina

IMENOVALNIK: genealóški
RODILNIK: genealóških
DAJALNIK: genealóškima
TOŽILNIK: genealóški
MESTNIK: pri genealóških
ORODNIK: z genealóškima
množina

IMENOVALNIK: genealóška
RODILNIK: genealóških
DAJALNIK: genealóškim
TOŽILNIK: genealóška
MESTNIK: pri genealóških
ORODNIK: z genealóškimi

TONEMSKO
[genealóški]

IPA: [genealó:ʃki]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: genealóški

RODILNIK: genealóškega

DAJALNIK: genealóškemu

TOŽILNIK: genealóški

živo genealóškega

MESTNIK: pri genealóškem

ORODNIK: z genealóškimi

dvojina

IMENOVALNIK: genealóška

RODILNIK: genealóških

DAJALNIK: genealóškima

TOŽILNIK: genealóška

MESTNIK: pri genealóških

ORODNIK: z genealóškima

množina

IMENOVALNIK: genealóški

RODILNIK: genealóških

DAJALNIK: genealóškim

TOŽILNIK: genealóške

MESTNIK: pri genealóških

ORODNIK: z genealóškimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: genealóška

RODILNIK: genealóške

DAJALNIK: genealóški

TOŽILNIK: genealóško

MESTNIK: pri genealóški

ORODNIK: z genealóško

dvojina

IMENOVALNIK: genealóški

RODILNIK: genealóških

DAJALNIK: genealóškima

TOŽILNIK: genealóški

MESTNIK: pri genealóških

ORODNIK: z genealóškima

množina

IMENOVALNIK: genealóške

RODILNIK: genealóških

DAJALNIK: genealóškim

TOŽILNIK: genealóške

MESTNIK: pri genealóških

ORODNIK: z genealóškimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: genealóško

RODILNIK: genealóškega

DAJALNIK: genealóškemu

TOŽILNIK: genealóško

MESTNIK: pri genealôškem
ORODNIK: z genealôškim
dvojina
IMENOVALNIK: genealôški
RODILNIK: genealôških
DAJALNIK: genealôškima
TOŽILNIK: genealôški
MESTNIK: pri genealôških
ORODNIK: z genealôškima
množina
IMENOVALNIK: genealôška
RODILNIK: genealôških
DAJALNIK: genealôškim
TOŽILNIK: genealôška
MESTNIK: pri genealôških
ORODNIK: z genealôškimi

Izvor
↑genealogija

gin gina; in **džin** samostalnik moškega spola
[džín]

POMEN

1. žgana pijača iz žita z dodatkom brina, zelišč
▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**
steklenica gina

- Stopila je do omare in iz nje je vzela skoraj polno steklenico *gina*.
- Spila je velik kozarec *gina* in tonika.

▶ **sam. beseda** + z/s + sam. beseda v orodniku
gin s tonikom

- Pred večerjo si je privoščil *gin* s tonikom ali whisky.
- Natočila si je *gin* z martinijem.

...

- Na oder je stopila mlada ženska, ki je dotlej sedela in srkala *gin*.
- Divjačinsko omako prevremo z brinovimi jagodami, brusnicami in malo *gina*.

2. kot pridevnik ki je v zvezi z ginom 1.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + sam. beseda
gin tonik

- Najraje sedim v senci s kozarcem *gin* tonika pred sabo.

Izgovor in oblike

Jakostno

[džín]

IPA: [ˈdʒiːn]

ednina

IMENOVALNIK: [džín]

RODILNIK: [džína]

DAJALNIK: [džínu]

TOŽILNIK: [džína]

MESTNIK: [pri džínu]

ORODNIK: [z džinom]

dvojina

IMENOVALNIK: [džína]

RODILNIK: [džínov]

DAJALNIK: [džínoma]

TOŽILNIK: [džína]

MESTNIK: [pri džínih]

ORODNIK: [z džínoma]

množina

IMENOVALNIK: [džíni]

RODILNIK: [džínov]

DAJALNIK: [džínom]

TOŽILNIK: [džíne]

MESTNIK: [pri džínih]

ORODNIK: [z džíni]

TONEMSKO

[džín]

IPA: [dʒíːn]

ednina

IMENOVALNIK: [džín]

RODILNIK: [džína]

DAJALNIK: [džínu]

TOŽILNIK: [džína]

MESTNIK: [pri džínu]

ORODNIK: [z džínom]

dvojina

IMENOVALNIK: [džína]

RODILNIK: [džínov]

DAJALNIK: [džínoma]

TOŽILNIK: [džína]

MESTNIK: [pri džínih]

ORODNIK: [z džínoma]

množina

IMENOVALNIK: [džíni]

RODILNIK: [džínov]

DAJALNIK: [džínom]

TOŽILNIK: [džíne]

MESTNIK: [pri džínih]

ORODNIK: [z džíni]

Izvor

prevzeto iz angl. *gin*, srajsano iz *genever*
‘nizozemski gin’, prevzeto prek niz. *genever* iz stfrč.
genevre ‘brin’ < vulglat. **ieniperus* (lat. *iūniperus*)

glamour glamourja; glej **glamúr** samostalnik moškega spola
[glamúr]

POMEN

kar je elegantno, razkošno, zlasti zaradi
izbranosti, posvečanja podrobnostim

- Verjame, da je to njena velika priložnost za preboj v svet slave in estradnega *glamourja*.

▪ Izbor fotografij ni tematski, temveč sem se odločil za kombinacijo *glamourja* oziroma modnih fotografij ter podob subkulture.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[glamúr]

IPA: [gla'mu:r]

ednina

IMENOVALNIK: [glamúr]

RODILNIK: [glamúrja]

DAJALNIK: [glamúrju]

TOŽILNIK: [glamúr]

MESTNIK: [pri glamúrju]

ORODNIK: [z glamúrjem]

dvojina

IMENOVALNIK: [glamúrja]

RODILNIK: [glamúrjeu]

DAJALNIK: [glamúrjema]

TOŽILNIK: [glamúrja]

MESTNIK: [pri glamúrjih]

ORODNIK: [z glamúrjema]

množina

IMENOVALNIK: [glamúrji]

RODILNIK: [glamúrjeu]

DAJALNIK: [glamúrjem]

TOŽILNIK: [glamúrje]

MESTNIK: [pri glamúrjih]

ORODNIK: [z glamúrji]

TONEMSKO

[glamúr]

IPA: [glamú:r]

ednina

IMENOVALNIK: [glamúr]

RODILNIK: [glamúrja]

DAJALNIK: [glamúrju]

TOŽILNIK: [glamúr]

MESTNIK: [pri glamúrju]

ORODNIK: [z glamúrjem]

dvojina

IMENOVALNIK: [glamúrja]

RODILNIK: [glamúrjeu]

DAJALNIK: [glamúrjema]

TOŽILNIK: [glamúrja]

MESTNIK: [pri glamúrjih]

ORODNIK: [z glamúrjema]

množina

IMENOVALNIK: [glamúrji]

RODILNIK: [glamúrjeu]

DAJALNIK: [glamúrjem]

TOŽILNIK: [glamúrje]

MESTNIK: [pri glamúrjih]

ORODNIK: [z glamúrji]

IZVOR

prevzeto prek frc. *glamour* in angl. *glamour* 'slepilo, čar, zapeljiva lepota' iz škot. angl. *gramarye* 'čarovnija, urok', to prevzeto iz angl. *grammar* 'slovnica', v srednjem veku tudi 'vsakršna učenost, posebej okultna'

glamúr glamúrja; tudi **glamour** samostalnik moškega spola [glamúr]

POMEN

kar je elegantno, razkošno, zlasti zaradi izbranosti, posvečanja podrobnostim

► prid. beseda + **sam. beseda**

bleščec glamur | hollywoodski glamur | modni glamur | večerni glamur | zvezdniški glamur

▪ V zlatih časih hollywoodskega *glamourja* se je na platnu pojavljala brez vseh ličil, ni marala intervjujev in se je sploh otepala vsega zvezdniskega prahu.

▪ Velja za pionirko sodobnega urbanega *glamourja*, ki temelji na načelu prepletanja slogov.

► sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

kanček, ščepec glamurja | pridih glamurja | svet glamurja

▪ Lansko jakno z novimi gumbi popestrimo, s svetlečimi našitki pa ji vdahnemo kanček *glamourja*.

▪ Pri šestnajstih je zapustila dom, da bi se preizkusila v svetu *glamourja*.

...

▪ Navdušuje se nad modo in *glamourjem*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[glamúr]

IPA: [gla'mu:r]

ednina

IMENOVALNIK: glamúr

RODILNIK: glamúrja

DAJALNIK: glamúrju

TOŽILNIK: glamúr

MESTNIK: pri glamúrju

ORODNIK: z glamúrjem

dvojina

IMENOVALNIK: glamúrja

RODILNIK: glamúrjev

DAJALNIK: glamúrjema

TOŽILNIK: glamúrja

MESTNIK: pri glamúrjih

ORODNIK: z glamúrjema

množina

IMENOVALNIK: glamúrji

RODILNIK: glamúrjev

DAJALNIK: glamúrjem

TOŽILNIK: glamúrje

MESTNIK: pri glamúrjih
ORODNIK: z glamúrji

TONEMSKO

[glamûr]

IPA: [glamú:r]

ednina

IMENOVALNIK: glamûr

RODILNIK: glamúrja

DAJALNIK: glamúrju

TOŽILNIK: glamûr

MESTNIK: pri glamúrju

ORODNIK: z glamúrjem

dvojina

IMENOVALNIK: glamúrja

RODILNIK: glamúrjev

DAJALNIK: glamúrjema

TOŽILNIK: glamúrja

MESTNIK: pri glamúrjih

ORODNIK: z glamúrjema

množina

IMENOVALNIK: glamúrji

RODILNIK: glamúrjev

DAJALNIK: glamúrjem

TOŽILNIK: glamúrje

MESTNIK: pri glamúrjih

ORODNIK: z glamúrji

Izvor

↑glamour

glamurózen glamurózna glamurózno pridevnik
[glamurózæn]

POMEN

1. ki je eleganten, razkošen, zlasti zaradi izbranosti, posvečanja podrobnostim

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

glamurozen dogodek, spektakel | glamurozen slog, stil, videz | glamurozna diva, lepotica, zvezdnica | glamurozna obleka, pričeska, toaleta | glamurozna poroka, prireditve, zabava

▪ Čedalje več ljudi si želi najdaljšo noč v letu preživeti v *glamurozni* večerni obleki.

▪ To sezono se *glamurozne* dive odločajo za temnejše barve, seveda z ustreznim sijajem.

▪ Izberite čudovito večerno obleko v stilu velikih filmskih div, visoke pete in *glamurozen* nakit.

▶ prisl. + **prid. beseda**

▪ Verjamem, da se vam ne dogaja prav pogosto, da bi hodili po rdeči preprogi, vseeno pa to še ne pomeni, da se vam za slovesne priložnosti ni treba obleči v nekoliko bolj *glamurozne* večerne toalete.

▪ Slovenska popevka je minila v precej manj *glamuroznem* vzdušju kot prejšnja leta.

2. ekspresivno ki vzbuja pozornost, občudovanje

▪ Lahko se zgodi, da je mraz, veliko dežuje, tako da se pogosto znajdeš popolnoma premočen. Res nič kaj preveč *glamurozno*!

▪ V medijskem prostoru imamo nekaj neodvisnih spletnih medijev, ki sicer niso *glamurozne* poslovne uspešnice, ampak zelo dobro delujejo v svojih uporabniških skupnostih.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[glamurózæn]

IPA: [glamu'ro:zæn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: glamurózen

določno glamurózni

RODILNIK: glamuróznega

DAJALNIK: glamuróznemu

TOŽILNIK: glamurózen

določno glamurózni

živo glamuróznega

MESTNIK: pri glamuróznem

ORODNIK: z glamuróznim

dvojina

IMENOVALNIK: glamurózna

RODILNIK: glamuróznih

DAJALNIK: glamuróznima

TOŽILNIK: glamurózna

MESTNIK: pri glamuróznih

ORODNIK: z glamuróznima

množina

IMENOVALNIK: glamurózni

RODILNIK: glamuróznih

DAJALNIK: glamuróznim

TOŽILNIK: glamurózne

MESTNIK: pri glamuróznih

ORODNIK: z glamuróznimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: glamurózna

RODILNIK: glamurózne

DAJALNIK: glamurózni

TOŽILNIK: glamurózno

MESTNIK: pri glamurózni

ORODNIK: z glamurózno

dvojina

IMENOVALNIK: glamurózni

RODILNIK: glamuróznih

DAJALNIK: glamuróznima

TOŽILNIK: glamurózni

MESTNIK: pri glamuróznih

ORODNIK: z glamuróznima

množina

IMENOVALNIK: glamurózne

RODILNIK: glamuróznih

DAJALNIK: glamuróznim

TOŽILNIK: glamurózne

MESTNIK: pri glamuróznih

ORODNIK: z glamuróznimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: glamuróžno

RODILNIK: glamuróznega

DAJALNIK: glamuróznemu

TOŽILNIK: glamuróžno

MESTNIK: pri glamuróznem

ORODNIK: z glamuróznim

dvojina

IMENOVALNIK: glamurózni

RODILNIK: glamuróznih

DAJALNIK: glamuróznima

TOŽILNIK: glamurózni

MESTNIK: pri glamuróznih

ORODNIK: z glamuróznima

množina

IMENOVALNIK: glamurózna

RODILNIK: glamuróznih

DAJALNIK: glamuróznim

TOŽILNIK: glamurózna

MESTNIK: pri glamuróznih

ORODNIK: z glamuróznimi

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: glamuróznejši

RODILNIK: glamuróznejšega

DAJALNIK: glamuróznejšemu

TOŽILNIK: glamuróznejši

živo glamuróznejšega

MESTNIK: pri glamuróznejšem

ORODNIK: z glamuróznejšim

dvojina

IMENOVALNIK: glamuróznejša

RODILNIK: glamuróznejših

DAJALNIK: glamuróznejšima

TOŽILNIK: glamuróznejša

MESTNIK: pri glamuróznejših

ORODNIK: z glamuróznejšima

množina

IMENOVALNIK: glamuróznejši

RODILNIK: glamuróznejših

DAJALNIK: glamuróznejšim

TOŽILNIK: glamuróznejše

MESTNIK: pri glamuróznejših

ORODNIK: z glamuróznejšimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: glamuróznejša

RODILNIK: glamuróznejše

DAJALNIK: glamuróznejši

TOŽILNIK: glamuróznejšo

MESTNIK: pri glamuróznejši

ORODNIK: z glamuróznejšo

dvojina

IMENOVALNIK: glamuróznejši

RODILNIK: glamuróznejših

DAJALNIK: glamuróznejšima

TOŽILNIK: glamuróznejši

MESTNIK: pri glamuróznejših

ORODNIK: z glamuróznejšima

množina

IMENOVALNIK: glamuróznejše

RODILNIK: glamuróznejših

DAJALNIK: glamuróznejšim

TOŽILNIK: glamuróznejše

MESTNIK: pri glamuróznejših

ORODNIK: z glamuróznejšimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: glamuróznejše

RODILNIK: glamuróznejšega

DAJALNIK: glamuróznejšemu

TOŽILNIK: glamuróznejše

MESTNIK: pri glamuróznejšem

ORODNIK: z glamuróznejšim

dvojina

IMENOVALNIK: glamuróznejši

RODILNIK: glamuróznejših

DAJALNIK: glamuróznejšima

TOŽILNIK: glamuróznejši

MESTNIK: pri glamuróznejših

ORODNIK: z glamuróznejšima

množina

IMENOVALNIK: glamuróznejša

RODILNIK: glamuróznejših

DAJALNIK: glamuróznejšim

TOŽILNIK: glamuróznejša

MESTNIK: pri glamuróznejših

ORODNIK: z glamuróznejšimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj glamurózen

ženski spol

EDNINA: bòlj glamurózna

srednji spol

EDNINA: bòlj glamuróžno

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: najglamuróznejši in najglamuróznejši

RODILNIK: najglamuróznejšega in najglamuróznejšega

DAJALNIK: najglamuróznejšemu in najglamuróznejšemu

TOŽILNIK: najglamuróznejši in najglamuróznejši

živo najglamuróznejšega in najglamuróznejšega

MESTNIK: pri najglamuróznejšem in pri najglamuróznejšem

ORODNIK: z najglamuróznejšim in z najglamuróznejšim dvojina

IMENOVALNIK: najglamuróznejša in najglamuróznejša

RODILNIK: najglamuróznejših in najglamuróznejših

DAJALNIK: najglamuróznejšima in najglamuróznejšima

TOŽILNIK: najglamuróznejša in najglamuróznejša

MESTNIK: pri najglamuróznejših in pri najglamuróznejših

ORODNIK: z najglamuróznejšima in z najglamuróznejšima množina

IMENOVALNIK: najglamuróznejši in najglamuróznejši

RODILNIK: najglamuróznejših in najglamuróznejših

DAJALNIK: najglamuróznejšim in najglamuróznejšim

TOŽILNIK: najglamuróznejše in najglamuróznejše

MESTNIK: pri najglamuróznejših in pri najglamuróznejših

ORODNIK: z najglamuróznejšimi in z najglamuróznejšimi ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: najglamuróznejša in najglamuróznejša

RODILNIK: najglamuróznejše in najglamuróznejše

DAJALNIK: najglamuróznejši in najglamuróznejši

TOŽILNIK: najglamuróznejšo in najglamuróznejšo

MESTNIK: pri najglamuróznejši in pri najglamuróznejši

ORODNIK: z najglamuróznejšo in z najglamuróznejšo dvojina

IMENOVALNIK: najglamuróznejši in najglamuróznejši

RODILNIK: najglamuróznejših in najglamuróznejših

DAJALNIK: najglamuróznejšima in najglamuróznejšima

TOŽILNIK: najglamuróznejši in najglamuróznejši

MESTNIK: pri najglamuróznejših in pri najglamuróznejših

ORODNIK: z najglamuróznejšima in z najglamuróznejšima množina

IMENOVALNIK: najglamuróznejše in najglamuróznejše

RODILNIK: najglamuróznejših in najglamuróznejših

DAJALNIK: najglamuróznejšim in najglamuróznejšim

TOŽILNIK: najglamuróznejše in najglamuróznejše

MESTNIK: pri najglamuróznejših in pri najglamuróznejših

ORODNIK: z najglamuróznejšimi in z najglamuróznejšimi srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: najglamuróznejše in najglamuróznejše

RODILNIK: najglamuróznejšega in najglamuróznejšega

DAJALNIK: najglamuróznejšemu in najglamuróznejšemu

TOŽILNIK: najglamuróznejše in najglamuróznejše

MESTNIK: pri najglamuróznejšem in pri najglamuróznejšem

ORODNIK: z najglamuróznejšim in z najglamuróznejšim dvojina

IMENOVALNIK: najglamuróznejši in najglamuróznejši

RODILNIK: najglamuróznejših in najglamuróznejših

DAJALNIK: najglamuróznejšima in najglamuróznejšima

TOŽILNIK: najglamuróznejši in najglamuróznejši

MESTNIK: pri najglamuróznejših in pri najglamuróznejših

ORODNIK: z najglamuróznejšima in z najglamuróznejšima množina

IMENOVALNIK: najglamuróznejša in najglamuróznejša

RODILNIK: najglamuróznejših in najglamuróznejših

DAJALNIK: najglamuróznejšim in najglamuróznejšim

TOŽILNIK: najglamuróznejša in najglamuróznejša

MESTNIK: pri najglamuróznejših in pri najglamuróznejših

ORODNIK: z najglamuróznejšimi in z najglamuróznejšimi

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: najbolj in najbolj glamurózen

ženski spol

EDNINA: najbolj in najbolj glamurózna

srednji spol

EDNINA: najbolj in najbolj glamurózno

TONEMSKO

[glamuròzən]

IPA: [glamuró:zən]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: glamuròzen

določno glamuròzni

RODILNIK: glamuròznega

DAJALNIK: glamuròznemu

TOŽILNIK: glamuròzen

določno glamuròzni

živo glamuròznega

MESTNIK: pri glamuròznem

ORODNIK: z glamuròznim

dvojina

IMENOVALNIK: glamuròzna

RODILNIK: glamuròznih

DAJALNIK: glamuròznima

TOŽILNIK: glamuròzna

MESTNIK: pri glamuròznih

ORODNIK: z glamuròznima

množina

IMENOVALNIK: glamuròzni

RODILNIK: glamuròznih

DAJALNIK: glamuròznim

TOŽILNIK: glamuròzne

MESTNIK: pri glamuròznih

ORODNIK: z glamuròznimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **glamurōzna**

RODILNIK: **glamurōzne**

DAJALNIK: **glamurōzni**

TOŽILNIK: **glamurōzno**

MESTNIK: **pri glamurōzni**

ORODNIK: **z glamurōzno**

dvojina

IMENOVALNIK: **glamurōzni**

RODILNIK: **glamurōznih**

DAJALNIK: **glamurōznima**

TOŽILNIK: **glamurōzni**

MESTNIK: **pri glamurōznih**

ORODNIK: **z glamurōznima**

množina

IMENOVALNIK: **glamurōzne**

RODILNIK: **glamurōznih**

DAJALNIK: **glamurōznim**

TOŽILNIK: **glamurōzne**

MESTNIK: **pri glamurōznih**

ORODNIK: **z glamurōznimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **glamurōzno**

RODILNIK: **glamurōznega**

DAJALNIK: **glamurōznemu**

TOŽILNIK: **glamurōzno**

MESTNIK: **pri glamurōznem**

ORODNIK: **z glamurōznim**

dvojina

IMENOVALNIK: **glamurōzni**

RODILNIK: **glamurōznih**

DAJALNIK: **glamurōznima**

TOŽILNIK: **glamurōzni**

MESTNIK: **pri glamurōznih**

ORODNIK: **z glamurōznima**

množina

IMENOVALNIK: **glamurōzna**

RODILNIK: **glamurōznih**

DAJALNIK: **glamurōznim**

TOŽILNIK: **glamurōzna**

MESTNIK: **pri glamurōznih**

ORODNIK: **z glamurōznimi**

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **glamurōznejši**

RODILNIK: **glamurōznejšega**

DAJALNIK: **glamurōznejšemu**

TOŽILNIK: **glamurōznejši**

živo **glamurōznejšega**

MESTNIK: **pri glamurōznejšem**

ORODNIK: **z glamurōznejšim**

dvojina

IMENOVALNIK: **glamurōznejša**

RODILNIK: **glamurōznejših**

DAJALNIK: **glamurōznejšima**

TOŽILNIK: **glamurōznejša**

MESTNIK: **pri glamurōznejših**

ORODNIK: **z glamurōznejšima**

množina

IMENOVALNIK: **glamurōznejši**

RODILNIK: **glamurōznejših**

DAJALNIK: **glamurōznejšim**

TOŽILNIK: **glamurōznejše**

MESTNIK: **pri glamurōznejših**

ORODNIK: **z glamurōznejšimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **glamurōznejša**

RODILNIK: **glamurōznejše**

DAJALNIK: **glamurōznejši**

TOŽILNIK: **glamurōznejšo**

MESTNIK: **pri glamurōznejši**

ORODNIK: **z glamurōznejšo**

dvojina

IMENOVALNIK: **glamurōznejši**

RODILNIK: **glamurōznejših**

DAJALNIK: **glamurōznejšima**

TOŽILNIK: **glamurōznejši**

MESTNIK: **pri glamurōznejših**

ORODNIK: **z glamurōznejšima**

množina

IMENOVALNIK: **glamurōznejše**

RODILNIK: **glamurōznejših**

DAJALNIK: **glamurōznejšim**

TOŽILNIK: **glamurōznejše**

MESTNIK: **pri glamurōznejših**

ORODNIK: **z glamurōznejšimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **glamurōznejše**

RODILNIK: **glamurōznejšega**

DAJALNIK: **glamurōznejšemu**

TOŽILNIK: **glamurōznejše**

MESTNIK: **pri glamurōznejšem**

ORODNIK: **z glamurōznejšim**

dvojina

IMENOVALNIK: **glamurōznejši**

RODILNIK: **glamurōznejših**

DAJALNIK: **glamurōznejšima**

TOŽILNIK: **glamurōznejši**

MESTNIK: **pri glamurōznejših**

ORODNIK: **z glamurōznejšima**

množina

IMENOVALNIK: **glamurōznejša**

RODILNIK: glamuroznejših
DAJALNIK: glamuroznejšim
TOŽILNIK: glamuroznejša
MESTNIK: pri glamuroznejših
ORODNIK: z glamuroznejšimi
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bolj glamurozen

ženski spol

EDNINA: bolj glamurozna

srednji spol

EDNINA: bolj glamurozno

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: najglamuroznejši in najglamuroznejši

RODILNIK: najglamuroznejšega in najglamuroznejšega

DAJALNIK: najglamuroznejšemu in najglamuroznejšemu

TOŽILNIK: najglamuroznejši in najglamuroznejši

živo najglamuroznejšega in najglamuroznejšega

MESTNIK: pri najglamuroznejšem in pri najglamuroznejšem

ORODNIK: z najglamuroznejšim in z najglamuroznejšim
dvojina

IMENOVALNIK: najglamuroznejša in najglamuroznejša

RODILNIK: najglamuroznejših in najglamuroznejših

DAJALNIK: najglamuroznejšima in najglamuroznejšima

TOŽILNIK: najglamuroznejša in najglamuroznejša

MESTNIK: pri najglamuroznejših in pri najglamuroznejših

ORODNIK: z najglamuroznejšima in z najglamuroznejšima
množina

IMENOVALNIK: najglamuroznejši in najglamuroznejši

RODILNIK: najglamuroznejših in najglamuroznejših

DAJALNIK: najglamuroznejšim in najglamuroznejšim

TOŽILNIK: najglamuroznejše in najglamuroznejše

MESTNIK: pri najglamuroznejših in pri najglamuroznejših

ORODNIK: z najglamuroznejšimi in z najglamuroznejšimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: najglamuroznejša in najglamuroznejša

RODILNIK: najglamuroznejše in najglamuroznejše

DAJALNIK: najglamuroznejši in najglamuroznejši

TOŽILNIK: najglamuroznejšo in najglamuroznejšo

MESTNIK: pri najglamuroznejši in pri najglamuroznejši

ORODNIK: z najglamuroznejšo in z najglamuroznejšo

dvojina

IMENOVALNIK: najglamuroznejši in najglamuroznejši

RODILNIK: najglamuroznejših in najglamuroznejših

DAJALNIK: najglamuroznejšima in najglamuroznejšima

TOŽILNIK: najglamuroznejši in najglamuroznejši

MESTNIK: pri najglamuroznejših in pri najglamuroznejših

ORODNIK: z najglamuroznejšima in z najglamuroznejšima
množina

IMENOVALNIK: najglamuroznejše in najglamuroznejše

RODILNIK: najglamuroznejših in najglamuroznejših

DAJALNIK: najglamuroznejšim in najglamuroznejšim

TOŽILNIK: najglamuroznejše in najglamuroznejše

MESTNIK: pri najglamuroznejših in pri najglamuroznejših

ORODNIK: z najglamuroznejšimi in z najglamuroznejšimi
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: najglamuroznejše in najglamuroznejše

RODILNIK: najglamuroznejšega in najglamuroznejšega

DAJALNIK: najglamuroznejšemu in najglamuroznejšemu

TOŽILNIK: najglamuroznejše in najglamuroznejše

MESTNIK: pri najglamuroznejšem in pri najglamuroznejšem

ORODNIK: z najglamuroznejšim in z najglamuroznejšim
dvojina

IMENOVALNIK: najglamuroznejši in najglamuroznejši

RODILNIK: najglamuroznejših in najglamuroznejših

DAJALNIK: najglamuroznejšima in najglamuroznejšima

TOŽILNIK: najglamuroznejši in najglamuroznejši

MESTNIK: pri najglamuroznejših in pri najglamuroznejših

ORODNIK: z najglamuroznejšima in z najglamuroznejšima
množina

IMENOVALNIK: najglamuroznejša in najglamuroznejša

RODILNIK: najglamuroznejših in najglamuroznejših

DAJALNIK: najglamuroznejšim in najglamuroznejšim

TOŽILNIK: najglamuroznejša in najglamuroznejša

MESTNIK: pri najglamuroznejših in pri najglamuroznejših

ORODNIK: z najglamuroznejšimi in z najglamuroznejšimi

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: najbolj in najbolj glamurozen

ženski spol

EDNINA: najbolj in najbolj glamurozna

srednji spol

EDNINA: najbolj in najbolj glamurozno

IZVOR

prevzeto prek nem. *glamourös* iz angl. *glamorous* iz
↑glamur

glamurozno prislov

[glamurozno]

POMEN

1. takó, da je zlasti zaradi izbranosti, posvečanja
podrobnostim eleganten, razkošen

▶ **prisl.** + glag.

▪ Kupite lep prt in nanj položite še nadprt, da bo vse
skupaj izgledalo bolj *glamurozno*.

▪ Moja mama je bolj ekstravagantna od mene, oblači
se bolj *glamurozno*, v bolj žive barve.

▶ **prisl.** + prid. beseda

▪ Združite športna oblačila z *glamurozno* elegantnimi.
▪ Pravi učinek *glamurozno* poudarjenih ustnic boste

dosegli z uporabo mat šminke.

2. ekspresivno **takó, da vzbuja pozornost, občudovanje**

▪ V novi seriji je želela razkriti realnost policijskega dela, ki je na televiziji pogosto prikazano pretirano *glamurno*.

▪ Naslednjih nekaj podelitev smo izvedli manj *glamurno*: selili smo se po ljubljanskih diskotekah.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[glamurózno]

IPA: [glamu'ro:znɔ]

OSNOVNIK: glamurózno

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bôlj glamurózno

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: glamurózneje in glamuróznejše

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nájbolj in nájbolj glamurózno

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: nájglamurózneje in nájglamuróznejše in nájglamuróznejše

TONEMSKO

[glamurôzno]

IPA: [glamuró:znɔ]

OSNOVNIK: glamurôzno

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bôlj glamurôzno

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: glamurôzneje in glamurôznejše

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nájbolj in nájbolj glamurôzno

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: nájglamurôzneje in nájglamurôznejše in nájglamurôznejše

IZVOR

↑glamurozen

glamurózno glamuróznosti samostalnik ženskega spola [glamurózno]

POMEN

1. lastnost koga, česa, da je eleganten, razkošen, zlasti zaradi izbranosti, posvečanja podrobnostim

▪ Pridih *glamurnosti* lahko pričarajo modni dodatki.
▪ Navdihuje se pri *glamurnosti* filmskih div iz petdesetih let.

2. ekspresivno lastnost česa, da vzbuja pozornost, občudovanje

▪ Materinstvo in nosečnost v zadnjem času pridobivata *glamurnost*.

▪ Včasih je kajenje pomagalo ustvarjati podobo *glamurnosti*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[glamurózno]

IPA: [glamu'ro:znɔst]

ednina

IMENOVALNIK: glamurózno

RODILNIK: glamuróznosti

DAJALNIK: glamuróznosti

TOŽILNIK: glamurózno

MESTNIK: pri glamuróznosti

ORODNIK: z glamuróznostjo

dvojina

IMENOVALNIK: glamuróznosti

RODILNIK: glamuróznosti

DAJALNIK: glamuróznostma tudi glamuróznostima

TOŽILNIK: glamuróznosti

MESTNIK: pri glamuróznostih

ORODNIK: z glamuróznostma tudi z glamuróznostima

množina

IMENOVALNIK: glamuróznosti

RODILNIK: glamuróznosti

DAJALNIK: glamuróznostim

TOŽILNIK: glamuróznosti

MESTNIK: pri glamuróznostih

ORODNIK: z glamuróznostmi

TONEMSKO

[glamurôzno]

IPA: [glamuró:znɔst]

ednina

IMENOVALNIK: glamurôzno

RODILNIK: glamurôznosti

DAJALNIK: glamurôznosti

TOŽILNIK: glamurôzno

MESTNIK: pri glamurôznosti

ORODNIK: z glamurôzno

dvojina

IMENOVALNIK: glamurôznosti

RODILNIK: glamurôznosti

DAJALNIK: glamurôzno

TOŽILNIK: glamurôzno

MESTNIK: pri glamurôzno

ORODNIK: z glamurôzno

množina

IMENOVALNIK: glamurôznosti

RODILNIK: glamurôznosti

DAJALNIK: glamurôzno

TOŽILNIK: glamurôzno

MESTNIK: pri glamurôzno

ORODNIK: z glamurôzno

IZVOR

↑glamurozen

glíva glíve samostalnik ženskega spola

[glíva]

POMEN

1. organizem brez sposobnosti fotosinteze, sestavljen iz podgobja in navadno klobuka, beta;

primerjaj lat. *Fungi*; sin.: goba

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

patogene, škodljive glive | talne glive

▪ Ostanki starega substrata so prepojeni s patogenimi *glivami*, bakterijami, jajčeci, larvami ali celo odraslimi žuželkami.

▪ V preveč mokrih tleh se rade pojavijo talne *glive*, ki povzročajo gnitje korenin.

▪ Čemur mi pravimo goba, je večinoma zunanji, vidni del rastoče *glive*.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

glive povzročajo KAJ

▪ V naših rastnih razmerah bolezní storža najpogosteje povzročajo *glive* iz rodu *Fusarium*.

▪ Mnoge *glive* rastejo v obliki mikroskopskih niti, imenovanih hife, ki se ekstenzivno prepletajo v micelij.

▶ **sam. beseda + sam. beseda v rodilniku**

varstvo, zaščita gliv

▪ Izdali so osem odločb zaradi kršitve uredbe o varstvu samoniklih *gliv*.

1.1. nadzemni, vidni del tega organizma, zlasti s klobukom in betom; sin.: goba

▪ Ljudje pogosto nabirajo tudi zaščitene *glive*, ki jih večkrat vidimo na tržnicah.

▪ Vodstvo gobarskega društva se zaveda, kako pomembno je seznanjanje ljudi z raznovrstnostjo sveta *gliv* za pravilno nabiranje in uživanje teh darov narave.

▪ Z ličinkami napadena drevesa so bolj občutljiva na bolezni in okužbe z *glivami*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[glíva]

IPA: [ˈgliːva]

ednina

IMENOVALNIK: glíva

RODILNIK: glíve

DAJALNIK: glívi

TOŽILNIK: glívo

MESTNIK: pri glívi

ORODNIK: z glívo

dvojina

IMENOVALNIK: glívi

RODILNIK: glív

DAJALNIK: glívama

TOŽILNIK: glívi

MESTNIK: pri glívah

ORODNIK: z glívama

množina

IMENOVALNIK: glíve

RODILNIK: glív

DAJALNIK: glívam

TOŽILNIK: glíve

MESTNIK: pri glívah

ORODNIK: z glívami

TONEMSKO

[glíva]

IPA: [gliːvá]

ednina

IMENOVALNIK: glíva

RODILNIK: glíve

DAJALNIK: glívi

TOŽILNIK: glívo

MESTNIK: pri glívi

ORODNIK: z glívo

dvojina

IMENOVALNIK: glívi

RODILNIK: glív

DAJALNIK: glívama

TOŽILNIK: glívi

MESTNIK: pri glívah

ORODNIK: z glívama

množina

IMENOVALNIK: glíve

RODILNIK: glív

DAJALNIK: glívam

TOŽILNIK: glíve

MESTNIK: pri glívah

ORODNIK: z glívami

STALNE ZVEZE

lesna gliva

navadno v množini, iz biologije gliva, ki se prehranjuje z

lesom in ga pri tem razkraja; sin.: lesna goba

▪ Nižja ravnovesna vlažnost modificiranega lesa izboljša odpornost proti *lesnim glivam*.

▪ Ker je apno močno bazično, *lesnim glivam* pa ustreza bolj kislo okolje, je preprečevalo trohnenje lesa.

IZVOR

= hrv., srb. *gljiva*, nar. rus. *glíva* 'vrsta hruške', češ. *hlíva* 'drevesna goba' < pslov. **gliva* 'goba', prvotno 'sluzasta', kot litov. *gléivės* 'sluz' iz ide. korena **glejH-* 'mazati, lepiti se, biti gladek ali lepljiv'

glívec glívca samostalnik moškega spola
[glívæc]

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[glívæc]

IPA: ['gli:vəts]

ednina

IMENOVALNIK: glívec

RODILNIK: glívca

DAJALNIK: glívcu

TOŽILNIK: glívec

MESTNIK: pri glívcu

ORODNIK: z glívcem

dvojina

IMENOVALNIK: glívca

RODILNIK: glívcev

DAJALNIK: glívccema

TOŽILNIK: glívca

MESTNIK: pri glívcih

ORODNIK: z glívccema

množina

IMENOVALNIK: glívci

RODILNIK: glívcev

DAJALNIK: glívcem

TOŽILNIK: glívce

MESTNIK: pri glívcih

ORODNIK: z glívci

TONEMSKO

[glívæc]

IPA: [glí:vəts]

ednina

IMENOVALNIK: glívec

RODILNIK: glívca

DAJALNIK: glívcu

TOŽILNIK: glívec

MESTNIK: pri glívcu

ORODNIK: z glívcem

dvojina

IMENOVALNIK: glívca

RODILNIK: glívcev

DAJALNIK: glívccema

TOŽILNIK: glívca

MESTNIK: pri glívcih

ORODNIK: z glívccema

množina

IMENOVALNIK: glívci

RODILNIK: glívcev

DAJALNIK: glívcem

TOŽILNIK: glívce

MESTNIK: pri glívcih

ORODNIK: z glívci

STALNE ZVEZE

borov glivec

iz biologije kodrasta, cvetači podobna užitna goba, ki raste na borovih koreninah; primerjaj lat. *Clavaria crispa*

- *Borove glivce* lahko najdemo pozno poleti in jeseni ob deblih in koreninah borov.
- *Borov glivec* je zelo okusen, njegov okus spominja na orehe, meso pa je belo.

IZVOR

↑gliva

glívni

 glívna glívno pridevnik

[glíʏni]

POMEN

1. ki je v zvezi z glivami 1.

- *Glívni* rod *Cladosporium* obsega približno 500 vrst in nekatere od njih naseljujejo tudi soline.

1.1. ki je del glive 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

glivna hifa

- *Glívne* hife prodrejo v les in pri dnu debela razvijejo rjave skupke.

- Zaradi sive jagodne plesni sadeži gnijejo in se prekrijejo s sivorjavo plesnivo prevleko *glívnih* trosov.

1.2. ki ga povzročajo glive 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

glivna okužba

- Z okuženega drevesa se *glívna* okužba ne more prenesti na sosednje zdravo drevo, ne da bi bilo to poškodovano.

- Vsaka poškodba kostanja je priložnost za vdor *glívnih* obolenj in drugih škodljivcev.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[glíʏni]

IPA: ['gli:ʏni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: glívni

RODILNIK: glívnega

DAJALNIK: glívnemu

TOŽILNIK: glívni

živo glívnega

MESTNIK: pri glívnem

ORODNIK: z glívnim

dvojina

IMENOVALNIK: glívna

RODILNIK: glívnih

DAJALNIK: glívnima

TOŽILNIK: glívna

MESTNIK: pri glívni**h**
ORODNIK: z glívni**ma**
množina
IMENOVALNIK: glívni
RODILNIK: glívni**h**
DAJALNIK: glívni**m**
TOŽILNIK: glívne
MESTNIK: pri glívni**h**
ORODNIK: z glívni**mi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: glívna
RODILNIK: glívne
DAJALNIK: glívni
TOŽILNIK: glívno
MESTNIK: pri glívni
ORODNIK: z glívno
dvojina
IMENOVALNIK: glívni
RODILNIK: glívni**h**
DAJALNIK: glívni**ma**
TOŽILNIK: glívni
MESTNIK: pri glívni**h**
ORODNIK: z glívni**ma**
množina
IMENOVALNIK: glívne
RODILNIK: glívni**h**
DAJALNIK: glívni**m**
TOŽILNIK: glívne
MESTNIK: pri glívni**h**
ORODNIK: z glívni**mi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: glívno
RODILNIK: glívne**ga**
DAJALNIK: glívne**mu**
TOŽILNIK: glívno
MESTNIK: pri glívne**m**
ORODNIK: z glívni**m**
dvojina
IMENOVALNIK: glívni
RODILNIK: glívni**h**
DAJALNIK: glívni**ma**
TOŽILNIK: glívni
MESTNIK: pri glívni**h**
ORODNIK: z glívni**ma**
množina
IMENOVALNIK: glívna
RODILNIK: glívni**h**
DAJALNIK: glívni**m**
TOŽILNIK: glívna
MESTNIK: pri glívni**h**
ORODNIK: z glívni**mi**

TONEMSKO
[glí:ɯni]
IPA: [glí:ɯni]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: glívni
RODILNIK: glívne**ga**
DAJALNIK: glívne**mu**
TOŽILNIK: glívni
živo glívne**ga**
MESTNIK: pri glívne**m**
ORODNIK: z glívni**m**
dvojina
IMENOVALNIK: glívna
RODILNIK: glívni**h**
DAJALNIK: glívni**ma**
TOŽILNIK: glívna
MESTNIK: pri glívni**h**
ORODNIK: z glívni**ma**
množina
IMENOVALNIK: glívni
RODILNIK: glívni**h**
DAJALNIK: glívni**m**
TOŽILNIK: glívne
MESTNIK: pri glívni**h**
ORODNIK: z glívni**mi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: glívna
RODILNIK: glívne
DAJALNIK: glívni
TOŽILNIK: glívno
MESTNIK: pri glívni
ORODNIK: z glívno
dvojina
IMENOVALNIK: glívni
RODILNIK: glívni**h**
DAJALNIK: glívni**ma**
TOŽILNIK: glívni
MESTNIK: pri glívni**h**
ORODNIK: z glívni**ma**
množina
IMENOVALNIK: glívne
RODILNIK: glívni**h**
DAJALNIK: glívni**m**
TOŽILNIK: glívne
MESTNIK: pri glívni**h**
ORODNIK: z glívni**mi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: glívno

RODILNIK: glívnega
DAJALNIK: glívnemu
TOŽILNIK: glívno
MESTNIK: pri glívnem
ORODNIK: z glívnim
dvojina
IMENOVALNIK: glívni
RODILNIK: glívnih
DAJALNIK: glívnama
TOŽILNIK: glívni
MESTNIK: pri glívnih
ORODNIK: z glívnama
množina
IMENOVALNIK: glívna
RODILNIK: glívnih
DAJALNIK: glívnim
TOŽILNIK: glívna
MESTNIK: pri glívnih
ORODNIK: z glívnimi

IZVOR
↑ gliva

góba góbe samostalnik ženskega spola

[góba]

POMEN

1. nadzemni, vidni del organizma brez sposobnosti fotosinteze, zlasti s klobukom in betom; sin.: gliva

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

divje, gojene, gozdne gobe | halucinogene gobe | kitajske gobe | nabrane gobe | strupene, užitne gobe

- Med gojenimi *gobami* je najbolj znan in razširjen gojitveni kukmak ali šampinjon.
- Nabirajmo le tiste užitne *gobe*, ki jih zanesljivo poznamo, ostale pa pustimo pri miru, da opravijo svojo funkcijo v gozdnem ekosistemu.
- Nabrane *gobe* je treba grobo očistiti že na rastišču.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

gojenje, nabiranje gob | gojitelji, ljubitelji, nabiralci, poznavalci gob | rast, sezona gob | razstava gob | vrste gob

- Pri nabiranju *gob* je prepovedana uporaba vseh priprav, ki lahko poškodujejo rastišče.
- Za prave ljubitelje *gob* gobarska sezona traja vse leto.
- V Sloveniji je prepovedano namerno uničevanje *gob* in podgobja ter nabiranje podgobja vseh vrst samoniklih gliv, še posebej pa redkih ali ogroženih.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

gobe rastejo

- *Goba* lahko zraste tudi do pet in več centimetrov v premeru, še zlasti kadar se pojavi na spodnji, bolj vlažni in nevidni strani trohnečega debla.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

nabirati gobe

- Njen mož je nabiral *gobe* in jih kuhal kot čaj.

1.1. ta del organizma kot hrana, jed

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

dobre, okusne gobe | dušene, prepražene gobe | mlade, stare, sveže gobe | namočene, posušene, suhe gobe | vložene, zamrznjene gobe

- Črne trobente so okusne *gobe*, ki po okusu spominjajo na svoje lepše sorodnice lisičke, vendar je njihovo meso nekoliko žilavo.
- Gobovi kremni juhi dodamo prepražene *gobe*, peteršilj in kisló smetano.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

dodati gobe | jesti gobe | narezati gobe | očistiti gobe

- *Gobe* očistite in jih hitro operete, da ne vpijejo vode.
- Na olju spravimo čebulo, dodamo *gobe*, sol, poper, česen in timijan.

▶ sam. beseda + z/s + **sam. beseda v orodniku**

ajdova kaša, rižota z gobami | zastupitev z gobami

- Ajdovo kašo z *gobami* in zelenjavo postrezite kot prilogo ali kot samostojno jed, ki ji obvezno dodajte svežo solato.
- Največ zastupitev z *gobami* je v vrhuncu gobarske sezone, septembra in oktobra.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

uživanje gob

- Prekomerno in prepogosto uživanje *gob* je lahko zdravju škodljivo.
- Najboljši okus *gob* dobimo, če jih pražimo na surovem maslu ali drugi maščobi.

▶ števnik + količinski sam. + **sam. beseda v rodilniku**

n dag, *n* g gob

- Skupaj s 100 g *gob* bo solata imela zgolj 68 kalorij.

...

- *Goba* vsebuje veliko beljakovin z vsemi esencialnimi aminokislinami, lipide, vitamine in minerale.

1.2. kar po obliki spominja na ta del organizma

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

kamnita goba

- Po stezi se vzpnemo do kamnite *gobe*, slikovite skalne tvorbe, ki je ostanek ledeniškega nanosa.
- Tovornjak je poletel visoko v zrak in za sabo pustil dimno *gobo*, detonacijo pa so lahko slišali tri kilometre od kraja eksplozije.
- Tri, štiri metre pod gladino stojijo prve koralne tvorbe, podobne orjaškimi, dvometriskim gobam. Med velikimi koralnimi *gobami* švigajo drobne ribice.

2. organizem brez sposobnosti fotosinteze, sestavljen iz podgobja in navadno klobuka, beta;

primerjaj lat. *Fungi*; sin.: gliva

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

kitajske gobe | medicinske, zdravilne gobe

- Svetlikava pološčenska je najbolj raziskana medicinska *goba*.
- Prepovedano je nabiranje podgobja vseh samoniklih

gob.

...

▪ Podgobje koreninske *gobe* v štoru je sposobno okužiti sosednje drevo tudi šestdeset let po poseku.

3. prožen, zelo vpojen pripomoček, zlasti za brisanje

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

penasta goba | mehka goba

▪ Z mehko krpo ali penasto *gobo* obrišite površino avtomobila, dokler ne odstranite mrčesa.
▪ Čistilno mleko odstranite z blazinico vate ali z mehko *gobo*.

▪ Vedno naj bosta pri roki dve večji *gobi*, ena za fino čiščenje in druga za umazanijo.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Stopila sem k umivalniku, kjer sem ožela *gobo* pod curkom vroče vode.
▪ Stopila je s stola, da bi pomočila *gobo* v vedro, ki ga je imela na mizi.

...

▪ Če je *goba* stalno mokra, slabo vpija dodatno vodo.

4. ekspresivno kar ima veliko sposobnost sprejemanja, shranjevanja velike količine stvari, podatkov

▪ Novorojenčkovi možgani so *goba*, ki osupljivo hitro vsrkava informacije.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[góba]

IPA: [ˈgoːba]

ednina

IMENOVALNIK: góba

RODILNIK: góbe

DAJALNIK: góbi

TOŽILNIK: góbo

MESTNIK: pri góbi

ORODNIK: z góbo

dvojina

IMENOVALNIK: góbi

RODILNIK: gób

DAJALNIK: góbama

TOŽILNIK: góbi

MESTNIK: pri góbah

ORODNIK: z góbama

množina

IMENOVALNIK: góbe

RODILNIK: gób

DAJALNIK: góbam

TOŽILNIK: góbe

MESTNIK: pri góbah

ORODNIK: z góbami

TONEMSKO

[góba]

IPA: [gòːbá]

ednina

IMENOVALNIK: góba

RODILNIK: góbe

DAJALNIK: góbi

TOŽILNIK: góbo

MESTNIK: pri góbi

ORODNIK: z góbo

dvojina

IMENOVALNIK: góbi

RODILNIK: gób

DAJALNIK: góbama

TOŽILNIK: góbi

MESTNIK: pri góbah

ORODNIK: z góbama

množina

IMENOVALNIK: góbe

RODILNIK: gób

DAJALNIK: góbam

TOŽILNIK: góbe

MESTNIK: pri góbah

ORODNIK: z góbami

STALNE ZVEZE

atomska goba

velik oblak dima, ki nastane po eksploziji atomske bombe in po obliki spominja na gobo

▪ Udarni val je bilo čutiti do 160 kilometrov daleč.

Atomska goba je segla dvanajst kilometrov v višino.

▪ Nekaj tisoč oseb je bilo žrtev radioaktivnih delcev, ki so padali iz *atomske gobe*.

cvetličarska goba

peni podobna vpojna umetna masa, v katero se vbada cvetje, okrasje

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Cvetlični aranžma je izdelan v keramični okrogli posodi. Za osnovo so vanjo postavili *cvetličarsko gobo*, ki so jo dobro napojili z vodo.

▶ glag. + v + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Venček je narejen tako, da so v *cvetličarsko gobo* zapičili smrekove veje in nanje z žico pritrdili zvezdice, izrezane iz belega stiropora.

▶ **sam. beseda** + v + **sam. beseda v mestniku**

▪ *Cvetličarsko gobo* v obliki venca napojimo z vodo in prekrijemo z mahom, nanj z žičko pritrdimo brezovo lubje.

čajna goba

želatinasta tvorba iz očetnokislinskih bakterij in kvasovk, namenjena za pripravo čajnega napitka

▪ Kombuča je pijača, ki jo pripravimo s fermentacijo mešanice sladkorja, čaja in *čajne gobe*.

▪ Ugotovili so, da *čajna goba* vsebuje teomicin, ki krepi

nadledvični žlezi ter pospešuje izločanje hormona kortizona.

hišna goba

gliva, ki razkraja, uničuje les v domovih

- *Hišna goba* za stanovalce ni neposredno strupena, lahko pa škoduje njihovemu zdravju, saj onesnažuje zrak in ga dela še bolj vlažnega.
- Zavarovanje ne krije škode zaradi *hišne gobe* in plesni, izgube vode, pomanjkljive zaščite pred zmrzovanjem ipd.

kresilna goba

neužitna lesna goba, ki raste zlasti na bukvah, brezah; primerjaj lat. *Fomes fomentarius*; sin.: iz biologije bukova kresilka

▶ priredna zveza

kresilne gobe in brusi

- S seboj sta pozabila vzeti kresilo in *kresilno gobo*, zato sta morala ponoči spati brez ognja.
- Krpan z Vrha pri Sv. Trojici se je samemu cesarju v brado zlagal, da tovari bruse in *kresilno gobo*.

...

- Vrhnji, sterilni del *kresilne gobe* ni vedno temno siv. Često je svetlo siv, že skoraj belkast ali pa skoraj črn, zopet drugič rjavkast.

lesna goba

navadno v množini gliva, ki se prehranjuje z lesom in ga pri tem razkraja; sin.: iz biologije lesna gliva

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

trdomesnate lesne gobe

- Veliko enoletnih *lesnih gob* do zime propade, nekatere pa se ohranijo tja do pomladi ali še celo več let.
- Našli so nekaj deset najpogostejših trdomesnatih *lesnih gob* in nekaj redkejših.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

vrste lesnih gob

- Pri nas raste nekaj vrst *lesnih gob*, ki imajo trosovnico v obliki labirinta.

...

- Če nekdo pravi, da gre iskat *lesne gobe*, ima v mislih bukove kresilke.

lističasta goba

iz biologije goba, ki ima v trosovnici lističe, na katerih nastajajo trosi; primerjaj lat. *Agaricales*

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

- Podrobnosti, kot je na primer način priraslosti lističev na bet ali nepriraslost na bet, so zelo pomembni znaki, ko skušamo med seboj ločiti različne vrste *lističastih gob*.

...

- Nekateri nedeljski gobarji vsem *lističastim gobam*, ki zrastejo aprila ali maja zunaj gozda, pravijo kar

jurjevke.

morska goba

1. morska žival brez pravih tkiv in organov, ki skozi številne telesne luknje preceja vodo; primerjaj lat.

Spongia, Porifera

- Prve zelene alge so se rodile pred tremi milijardami let, pred 800 milijoni let so jim sledile prve večcelične živali: črvi, *morske gobe*, meduze in živali z mehкими telesi.

- Domačini z glasbo, plesom v domačih nošah med potrkavanjem zvonov pospremijo čolne, ki odhajajo po *morske gobe*.

1.1. prožen, zelo vpojen pripomoček s številnimi luknjicami iz telesa te živali, zlasti za brisanje

- Zaradi velike uporabne vrednosti *morskih gob* je bilo na egejskih otokih spužvarstvo že v starem veku donosna obrt.
- *Morske gobe* ponujajo trgovinam na otoku, da bi jih prodajali turistom.

nora goba

v množini, knjižno pogovorno mamilo iz halucinogenih gob

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

jesti nore gobe

- Obtožili so me, ker sem s šamani jedel *nore gobe*.
- Med antičnimi olimpijskimi igrami v Grčiji so tekmovalci v želji, da bi bili močnejši in hitrejši, uživali *nore gobe*.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

- Obtožili so ga, da je trgovec z opojnimi snovmi, saj so na krmilu njegovega kolesa našli celo vrečko *norih gob*.

...

- Nizozemski trgovci z *norimi gobami* se bodo z nadzorovano prodajo skušali izogniti popolni prepovedi prodaje teh izdelkov.

FRAZEOLOGIJA

iti po gobe

knjižno pogovorno propasti, nehati delovati

- *Po gobe je šel* še en zgleden hollywoodski zakon.
- Obstaja več načinov, kako določiti verjetnost, kdaj *bo trdi disk šel po gobe*.

jesti nore gobe

ne biti priseben, nerazumno se vesti

- Pa kaj je tej naši vladi, a *so nore gobe jedli*?
- A naj se vsi v Ljubljano preselimo? Vi *ste res nore gobe jedli*!

piti kot goba

veliko piti, biti pogosto pijan

- Ko se je poročil z vami, *je pil kot goba*.
- Tudi zasebno je rad hodil po gostilnah. *Pil je*

kot goba, gobeždal je in izzival, zato se je seveda velikokrat bolj ali manj uspešno stepel.

rasti/zrasti/množiti se ipd. kot gobe (po dežju)

rasti kot gobe po dežju

v dovršni obliki zrasti kot gobe po dežju

množiti se kot gobe po dežju

poganjati kot gobe po dežju

pojavnjati se kot gobe po dežju

rasti kot gobe

nastajati kot gobe po dežju

pojavnjati se, pojaviti se, nastajati, nastati v

kratkem času v velikem številu, veliki količini

▪ Knjigovodski servisi *rastejo kot gobe po dežju*, vendar niso vsi dobri.

▪ Na travnikih primestja *so kot gobe po dežju zrasli* različni centri zabave in nakupa.

▪ Javnomenenjske ankete, ki *se zadnje dni množijo kot gobe po dežju*, kažejo različne projekcije.

▪ Lokali še vedno *rastejo kot gobe*.

vpijati/srkati/vsrkavati ipd. *kaj* kot goba

vpijati kaj kot goba

srkati *kaj* kot goba

vsrkavati *kaj* kot goba

piti *kaj* kot goba

močno, hitro, v veliki meri vpijati, vsrkavati kaj, sprejemati kaj vase

▪ Pri cvrenju bodite varčni z oljem, saj jajčevci *vpijajo* olje *kot goba*.

▪ Nenehno je bil babici za petami in *kot goba vpijal* njeno neizčrpno znanje o cvetju in zdravilnih rastlinah.

▪ Netopne vlaknine uravnavajo delovanje črevesja. Ko se pomikajo po prebavni cevi, *kot goba srkajo* vodo.

▪ Moja koža *vsrkava* kremo *kot goba*.

▪ Nekateri ne kažejo želje in volje po dodatnem pridobivanju znanj ali sprejemanju novosti, drugi pa *kot goba pijejo* nova znanja, spoznanja, izkušnje in imajo veliko zamisli.

IZVOR

= stcslov. *goba*, hrv., srb. *gūba*, nar. rus. *gúba*, češ. *houba* < pslov. **goba*, tako kot nar. latv. *guмба* 'oteklina' verjetno iz ide. korena **g^(h)eyb^h*- 'kriviti, bočiti, dvigovati nad površje'

gobán gobána in **gobàn** gobána samostalnik moškega spola [gobán] in [gobàn]

POMEN

1. goba, navadno z rjavim klobukom, svetlejšim betom in trosovnico iz cevč, ki z zorenjem rumeni in pozeleni; primerjaj lat. *Boletus*

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

užitni gobani

▪ Zaradi velikosti, kvalitete in čvrstosti so za sušenje

najprimernejši užitni *gobani* (predvsem poletni in jesenski jurčki).

▪ V bregu nad Horjulom je našel kar 1,70 kilograma težkega *gobana* s premerom klobuka 32 centimetrov.

▪ Vražji goban sicer ni tako nevaren, kot bi lahko sklepali po imenu, vendar je edini zares strupen *goban*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

najti gobana

▪ Ob gozdni poti se mu je nasmehnila sreča in našel je *gobana*, težkega osemdeset dekagramov.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

vrste gobanov

▪ Kar nekaj vrst *gobanov* ne mara hladnih in mračnih gozdov, ampak jim bolj prijajo sončne lege, svetli gozdovi in travnata obrobja gozdov.

1.1. ta goba kot hrana, jed

▪ Kislo zelje z *gobani* je primerno kot samostojna jed ali kot priloga k mesu.

▪ *Goban* je zelo cenjen, saj ga lahko uporabimo za vse vrste jedi.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[gobán]

IPA: [gɔ'ba:n]

ednina

IMENOVALNIK: gobán

RODILNIK: gobána

DAJALNIK: gobánu

TOŽILNIK: gobána

MESTNIK: pri gobánu

ORODNIK: z gobánom

dvojina

IMENOVALNIK: gobána

RODILNIK: gobánov

DAJALNIK: gobánoma

TOŽILNIK: gobána

MESTNIK: pri gobánih

ORODNIK: z gobánoma

množina

IMENOVALNIK: gobáni

RODILNIK: gobánov

DAJALNIK: gobánom

TOŽILNIK: gobáne

MESTNIK: pri gobánih

ORODNIK: z gobáni

in

[gobàn]

IPA: [gɔ'ban]

ednina

IMENOVALNIK: gobàn

RODILNIK: gobána
DAJALNIK: gobánu
TOŽILNIK: gobána
MESTNIK: pri gobánu
ORODNIK: z gobánom
dvojina
IMENOVALNIK: gobána
RODILNIK: gobánov
DAJALNIK: gobánoma
TOŽILNIK: gobána
MESTNIK: pri gobánih
ORODNIK: z gobánoma
množina
IMENOVALNIK: gobáni
RODILNIK: gobánov
DAJALNIK: gobánom
TOŽILNIK: gobáne
MESTNIK: pri gobánih
ORODNIK: z gobáni

TONEMSKO

[gobân]

IPA: [gɔbá:n]

ednina

IMENOVALNIK: gobân

RODILNIK: gobâna

DAJALNIK: gobânu

TOŽILNIK: gobâna

MESTNIK: pri gobânu

ORODNIK: z gobânom

dvojina

IMENOVALNIK: gobâna

RODILNIK: gobânov

DAJALNIK: gobânoma

TOŽILNIK: gobâna

MESTNIK: pri gobânih

ORODNIK: z gobânoma

množina

IMENOVALNIK: gobâni

RODILNIK: gobânov

DAJALNIK: gobânom

TOŽILNIK: gobâne

MESTNIK: pri gobânih

ORODNIK: z gobâni

in

[gobân]

IPA: [gɔbân]

ednina

IMENOVALNIK: gobân

RODILNIK: gobâna

DAJALNIK: gobânu

TOŽILNIK: gobána

MESTNIK: pri gobánu tudi pri gobânu

ORODNIK: z gobánom

dvojina

IMENOVALNIK: gobána

RODILNIK: gobánov in gobânov

DAJALNIK: gobánoma

TOŽILNIK: gobána

MESTNIK: pri gobánih in pri gobânih

ORODNIK: z gobánoma

množina

IMENOVALNIK: gobáni

RODILNIK: gobánov in gobânov

DAJALNIK: gobánom

TOŽILNIK: gobáne

MESTNIK: pri gobánih in pri gobânih

ORODNIK: z gobáni in z gobâni

STALNE ZVEZE

borov goban

iz biologije užiten goban z rdeče rjavim rahlo nagubanim klobukom in trdim, sočnim mesom, ki raste pod bori in bukvami; primerjaj lat. *Boletus pinophilus*

- V sušnem času je *borov goban* navadno precej navrtan od ličink žuželk.
- Na kakšnih tisočih kvadratnih metrih pomešano rastejo poletni gobani, jesenski gobani in *borovi gobani*.

črni goban

iz biologije užiten goban s črnim ali temno rjavim žametastim klobukom, ki raste zlasti pod hrasti in **kostanji**; primerjaj lat. *Boletus aereus*

- Po pripovedovanju se *črni goban* ali ajdovček najraje pojavlja takrat, ko zori ajda, to pa je konec septembra in v oktobru, čeprav lahko zraste tudi že maja.
- Najbolj aromatična sta poletni in borov goban, najbolj čvrst in cenjen je *črni goban*, najbolj pogost pa je jesenski goban.

jesenski goban

1. iz biologije užiten goban s temno rjavim lepljivim klobukom s svetlejšo obrobo, ki raste poleti in jeseni; primerjaj lat. *Boletus edulis*; sin.: jesenski jurček

- V višje ležečih iglastih gozdovih se *jesenski goban* masovno pojavi že julija, v nižinah pa šele septembra.
- *Jesenski goban* je ena najbolj iskanih užitnih gob.

1.1. ta goba kot hrana, jed

- Za marsikoga je *jesenski goban* najokusnejši goban.
- *Jesenski goban* je posebno plemenita goba izrazitega okusa in ga ne smemo prekriati s premočnimi okusi drugih sestavin.

Kraljevi goban

iz biologije užiten goban z rožnatim ali rdečkasto rjavim klobukom, živo rumeno trosovnico in betom, ki raste pod listavci na apnenčastih tleh;

primerjaj lat. *Boletus regius*

▪ Na močno osončenih rastiščih kožica klobuka *kraljevega gobana* močno obledi, le tu in tam je še videti njeno osnovno barvo.

▪ Čeprav je *kraljevi goban* užiten in zelo okusen, ga zaradi ogroženosti pustimo pri miru.

lepi goban

iz biologije užiten goban z rdeče rjavim klobukom, rumeno trosovnico in rumenim betom, ki je pri zemlji rdeč, ter mesom, ki na dotik in na prerezu pomodri; primerjaj lat. *Butyriboletus pseudoregius*

▪ *Lepi goban* raste posamič ali v manjših skupinah v bližini listnatega drevja, najraje pod hrasti.

▪ Razstavljeni so bili jesenski in poletni goban, rumeni goban, *lepi goban* in drugi.

leponogi goban

iz biologije neužiten goban s sivkastim ali rjavkastim klobukom, rdečkastim betom, rumeno trosovnico in mesom z zelo grenkim okusom; primerjaj lat.

Caloboletus calopus

▪ *Leponogi goban* zavoljo svojega izredno grenkega okusa ni užiten, pravijo pa, da povzroča tudi želodčne in črevesne težave.

poletni goban

iz biologije užiten goban s svetlo rjavim žametastim klobukom in mehkejšim mesom, ki raste poleti in jeseni pod listavci; primerjaj lat. *Boletus reticulatus*; sin.: poletni jurček

▪ *Poletni gobani* rastejo s krajšimi presledki že vse od prvih dni junija, vmes pa se najde tudi kak borov goban, ki naj bi v nižinah rasel le spomladi in jeseni.

▪ Čvrste borovnike z rjavo rdečimi klobuki gobarji na splošno bolj cenijo kot mehke in največkrat črvive *poletne gobane*.

rumeni goban

iz biologije užiten goban z rumeno trosovnico in rumenkastim betom, ki raste pod listavci; primerjaj lat.

Butyriboletus appendiculatus

▪ Marsikateri ljubitelj gob je že ostrmel, ko je v vročih julijskih ali avgustovskih dneh, ko v gozdu ni bilo ničesar več, našel orjaške *rumene gobane* s premerom klobuka tudi do 30 ali celo več centimetrov.

▪ *Rumenemu gobanu* korenasti, čvrsti in globoko vkopani bet omogoča, da se dokoplje do potrebne vlage v tleh tudi v sušnih dneh.

vražji goban

iz biologije strupen goban z zelenkastim ali sivkasto

belim gladkim klobukom, rdečim betom in rumeno zeleno trosovnico, ki z zorenjem rdeči; primerjaj lat.

Rubroboletus satanas

▪ Znamenja zastrupitve z volčjim gobanom naj bi bila podobna kakor pri zastrupitvi z *vražjim gobanom*, vendar pa je tovrstnih zastrupitev malo.

▪ Strupene gobe so *vražji goban*, zelena in rdeča mušnica.

žametasti goban

iz biologije goban z rdeče rjavim klobukom, rumenkasto rdečim betom in rumenim mesom, ki na prerezu pomodri; primerjaj lat. *Neoboletus erythropus*

▪ *Žametasti goban* raste od junija do oktobra v listnatih in iglastih gozdovih, posebej pod bukvami, hrasti in smrekami.

▪ Meso *žametastega gobana* je čvrsto in kompaktno. Ko gobo prekuhamo, kar je vsekakor potrebno, saj je pogojno užitna, se meso obarva lepo rumeno.

IZVOR

↑goba

góbarica góbarice samostalnik ženskega spola

[góbarica]

POMEN

1. ženska, ki se ukvarja z nabiranjem in zlasti ljubiteljskim proučevanjem gob; sin.: gobarka

▪ Srečali smo *gobarico*, ki se je pohvalila, da je našla tri čudovite čvrste golobice.

2. kratkoživa mušica temne barve, ki prenaša gobje trose, njene ličinke pa se prehranjujejo z glivami; primerjaj lat. *Mycetophilidae*

▪ Ličinke *gobaric* nimajo nog in žive na vlažnih mestih, kjer se hranijo s hifami gliv.

▪ Če je zemlja preveč prepojena z vodo, se lahko na rastlini pojavijo mušice *gobarice*, za njimi pa se v prsti razvijejo majcene ličinke.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[góbarica]

IPA: [ˈgo:baritsa]

ednina

IMENOVALNIK: góbarica

RODILNIK: góbarice

DAJALNIK: góbarici

TOŽILNIK: góbarico

MESTNIK: pri góbarici

ORODNIK: z góbarico

dvojina

IMENOVALNIK: góbarici

RODILNIK: góbaric

DAJALNIK: góbaricama

TOŽILNIK: góbarici

MESTNIK: pri góbaric**ah**
ORODNIK: z góbaric**ama**
množina
IMENOVALNIK: góbarice
RODILNIK: góbaric
DAJALNIK: góbaric**am**
TOŽILNIK: góbarice
MESTNIK: pri góbaric**ah**
ORODNIK: z góbaric**ami**

TONEMSKO

[gõbarica]

IPA: [gó:bàritsa]

ednina

IMENOVALNIK: gõbarica

RODILNIK: gõbarice

DAJALNIK: gõbaric**i**

TOŽILNIK: gõbaric**o**

MESTNIK: pri gõbaric**i**

ORODNIK: z gõbaric**o**

dvojina

IMENOVALNIK: gõbaric**i**

RODILNIK: gõbaric

DAJALNIK: gõbaric**ama**

TOŽILNIK: gõbaric**i**

MESTNIK: pri gõbaric**ah**

ORODNIK: z gõbaric**ama**

množina

IMENOVALNIK: gõbarice

RODILNIK: gõbaric

DAJALNIK: gõbaric**am**

TOŽILNIK: gõbarice

MESTNIK: pri gõbaric**ah**

ORODNIK: z gõbaric**ami**

Izvor

↑gobar

góbarski góbarska góbarsko pridevnik

[góbarski]

POMEN

1. ki je v zvezi z gobarji ali gobarstvom

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

gobarski izlet, piknik, večer | gobarski navdušenec, sladokusec, strokovnjak | gobarski rajon | gobarska letina, sezona | gobarska sreča, strast

▪ Za prave ljubitelje gob *gobarska* sezona traja kar vse leto, ne glede na vreme.

▪ Obiskovalci *gobarske* razstave si najraje ogledujejo jurčke in karžlje, gobarji pa jih opozarjajo na številne vrste strupenih gob.

▪ Srečanje so nadaljevali z *gobarskim* piknikom, na katerem so uživali ob raznih gobjih jedeh.

1.1. ki je namenjen za gobarje, se uporablja pri

gobarstvu

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

gobarski priročnik | gobarska družina, zveza | gobarska knjiga, literatura | gobarsko društvo

▪ Lani so člani slovenskih *gobarskih* društev pripravili deset razstav gob, na katerih so razstavili 3488 vrst gob.

▪ S seboj vzela *gobarski* priročnik in tako spoznavala nove vrste gob.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[góbarski]

IPA: ['go:barski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: góbarski

RODILNIK: góbarske**ga**

DAJALNIK: góbarske**mu**

TOŽILNIK: góbarski

živo góbarske**ga**

MESTNIK: pri góbarske**m**

ORODNIK: z góbarski**m**

dvojina

IMENOVALNIK: góbarska

RODILNIK: góbarski**h**

DAJALNIK: góbarski**ma**

TOŽILNIK: góbarska

MESTNIK: pri góbarski**h**

ORODNIK: z góbarski**ma**

množina

IMENOVALNIK: góbarski

RODILNIK: góbarski**h**

DAJALNIK: góbarski**m**

TOŽILNIK: góbarske

MESTNIK: pri góbarski**h**

ORODNIK: z góbarski**mi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: góbarska

RODILNIK: góbarske

DAJALNIK: góbarski

TOŽILNIK: góbarsk**o**

MESTNIK: pri góbarski

ORODNIK: z góbarsk**o**

dvojina

IMENOVALNIK: góbarski

RODILNIK: góbarski**h**

DAJALNIK: góbarski**ma**

TOŽILNIK: góbarski

MESTNIK: pri góbarski**h**

ORODNIK: z góbarski**ma**

množina

IMENOVALNIK: góbarske
RODILNIK: góbarskih
DAJALNIK: góbarskim
TOŽILNIK: góbarske
MESTNIK: pri góbarskih
ORODNIK: z góbarskimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: góbarsko
RODILNIK: góbarskega
DAJALNIK: góbarskemu
TOŽILNIK: góbarsko
MESTNIK: pri góbarskem
ORODNIK: z góbarskim
dvojina

IMENOVALNIK: góbarski
RODILNIK: góbarskih
DAJALNIK: góbarskima
TOŽILNIK: góbarski
MESTNIK: pri góbarskih
ORODNIK: z góbarskima
množina

IMENOVALNIK: góbarska
RODILNIK: góbarskih
DAJALNIK: góbarskim
TOŽILNIK: góbarska
MESTNIK: pri góbarskih
ORODNIK: z góbarskimi

TONEMSKO

[gõbarski]

IPA: [gó:bàrski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: gõbarski
RODILNIK: gõbarskega
DAJALNIK: gõbarskemu
TOŽILNIK: gõbarski
živo gõbarskega
MESTNIK: pri gõbarskem
ORODNIK: z gõbarskim
dvojina

IMENOVALNIK: gõbarska
RODILNIK: gõbarskih
DAJALNIK: gõbarskima
TOŽILNIK: gõbarska
MESTNIK: pri gõbarskih
ORODNIK: z gõbarskima
množina

IMENOVALNIK: gõbarski
RODILNIK: gõbarskih
DAJALNIK: gõbarskim

TOŽILNIK: gõbarske
MESTNIK: pri gõbarskih
ORODNIK: z gõbarskimi
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: gõbarska
RODILNIK: gõbarske
DAJALNIK: gõbarski
TOŽILNIK: gõbarsko
MESTNIK: pri gõbarski
ORODNIK: z gõbarsko
dvojina

IMENOVALNIK: gõbarski
RODILNIK: gõbarskih
DAJALNIK: gõbarskima
TOŽILNIK: gõbarski
MESTNIK: pri gõbarskih
ORODNIK: z gõbarskima
množina

IMENOVALNIK: gõbarske
RODILNIK: gõbarskih
DAJALNIK: gõbarskim
TOŽILNIK: gõbarske
MESTNIK: pri gõbarskih
ORODNIK: z gõbarskimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: gõbarsko
RODILNIK: gõbarskega
DAJALNIK: gõbarskemu
TOŽILNIK: gõbarsko
MESTNIK: pri gõbarskem
ORODNIK: z gõbarskim
dvojina

IMENOVALNIK: gõbarski
RODILNIK: gõbarskih
DAJALNIK: gõbarskima
TOŽILNIK: gõbarski
MESTNIK: pri gõbarskih
ORODNIK: z gõbarskima
množina

IMENOVALNIK: gõbarska
RODILNIK: gõbarskih
DAJALNIK: gõbarskim
TOŽILNIK: gõbarska
MESTNIK: pri gõbarskih
ORODNIK: z gõbarskimi

Izvor

↑gobar

góbast góbasta góbasto pridevnik
[góbast]

POMEN

1. ki spominja na gobo 1. ali je tak kot pri gobi 1.; sin.: gobav

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

gobast oblak | gobasta oblika

- Po eksploziji se je nad tovarno dvignil visok *gobast* oblak.
- Varnostni ventil je običajno *gobaste* oblike, podoben ventilu, ki se uporablja pri motorju z notranjim zgorevanjem.
- Posušene gobe, zmlete v prah, se dobro zgostijo, dodajo pa *gobast* okus.

2. ki zaradi luknjic v strukturi prepušča tekočino, zrak

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

gobasta krpa | gobasta struktura | gobasto tkivo

- Ogrci majskega hrošča se hranijo s koreninami trav, zato trava rumeni in veni, pri hoji pa čutimo *gobasto* strukturo tal.
- *Gobasta* mešanica prsti in rastlinskih ostankov vsebuje veliko vode in tako malo kisika, da organski ostanki razpadajo zelo počasi.
- Morska spužva je iz *gobastega* tkiva iz nešteti drobnih kanalov, v katere doteka voda, in iz drobnih bičkov, ki poganjajo vodo do večjih luknjic izmetalk, ki prečiščeno vodo mečejo ven.

3. v obliki *gobasti* ki ga sestavlja, tvori organsko tkivo z luknjicami, vdolbinicami

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

gobasta kost

- *Gobasta* kost ni trdna, ampak ima obliko koščenega satovja z votlinicami, zapolnjenimi s kostnim mozgom.
- Znotraj cevaste kosti je *gobasta* kostnina z mozgovnimi votlinicami.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[góbast]

IPA: [ˈgoːbast]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: góbast

določno góbasti

RODILNIK: góbastega

DAJALNIK: góbastemu

TOŽILNIK: góbast

določno góbasti

živo góbastega

MESTNIK: pri góbastem

ORODNIK: z góbastim

dvojina

IMENOVALNIK: góbasta

RODILNIK: góbastih

DAJALNIK: góbastima

TOŽILNIK: góbasta

MESTNIK: pri góbastih

ORODNIK: z góbastima
množina

IMENOVALNIK: góbasti

RODILNIK: góbastih

DAJALNIK: góbastim

TOŽILNIK: góbaste

MESTNIK: pri góbastih

ORODNIK: z góbastimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: góbasta

RODILNIK: góbaste

DAJALNIK: góbasti

TOŽILNIK: góbasto

MESTNIK: pri góbasti

ORODNIK: z góbasto

dvojina

IMENOVALNIK: góbasti

RODILNIK: góbastih

DAJALNIK: góbastima

TOŽILNIK: góbasti

MESTNIK: pri góbastih

ORODNIK: z góbastima

množina

IMENOVALNIK: góbaste

RODILNIK: góbastih

DAJALNIK: góbastim

TOŽILNIK: góbaste

MESTNIK: pri góbastih

ORODNIK: z góbastimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: góbasto

RODILNIK: góbastega

DAJALNIK: góbastemu

TOŽILNIK: góbasto

MESTNIK: pri góbastem

ORODNIK: z góbastim

dvojina

IMENOVALNIK: góbasti

RODILNIK: góbastih

DAJALNIK: góbastima

TOŽILNIK: góbasti

MESTNIK: pri góbastih

ORODNIK: z góbastima

množina

IMENOVALNIK: góbasta

RODILNIK: góbastih

DAJALNIK: góbastim

TOŽILNIK: góbasta

MESTNIK: pri góbastih

ORODNIK: z góbastimi

TONEMSKO

[góbast]

IPA: [gò:bást]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: góbast

določno góbasti

RODILNIK: góbastega

DAJALNIK: góbastemu

TOŽILNIK: góbast

določno góbasti

živo góbastega

MESTNIK: pri góbastem

ORODNIK: z góbastim

dvojina

IMENOVALNIK: góbasta

RODILNIK: góbastih

DAJALNIK: góbastima

TOŽILNIK: góbasta

MESTNIK: pri góbastih

ORODNIK: z góbastima

množina

IMENOVALNIK: góbasti

RODILNIK: góbastih

DAJALNIK: góbastim

TOŽILNIK: góbaste

MESTNIK: pri góbastih

ORODNIK: z góbastimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: góbasta

RODILNIK: góbaste

DAJALNIK: góbasti

TOŽILNIK: góbasto

MESTNIK: pri góbasti

ORODNIK: z góbasto

dvojina

IMENOVALNIK: góbasti

RODILNIK: góbastih

DAJALNIK: góbastima

TOŽILNIK: góbasti

MESTNIK: pri góbastih

ORODNIK: z góbastima

množina

IMENOVALNIK: góbaste

RODILNIK: góbastih

DAJALNIK: góbastim

TOŽILNIK: góbaste

MESTNIK: pri góbastih

ORODNIK: z góbastimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: góbasto

RODILNIK: góbastega

DAJALNIK: góbastemu

TOŽILNIK: góbasto

MESTNIK: pri góbastem

ORODNIK: z góbastim

dvojina

IMENOVALNIK: góbasti

RODILNIK: góbastih

DAJALNIK: góbastima

TOŽILNIK: góbasti

MESTNIK: pri góbastih

ORODNIK: z góbastima

množina

IMENOVALNIK: góbasta

RODILNIK: góbastih

DAJALNIK: góbastim

TOŽILNIK: góbasta

MESTNIK: pri góbastih

ORODNIK: z góbastimi

IZVOR

↑goba

góbav góbava góbavo pridevnik

[góbaʋ]

POMEN

1. ki ima gobavost, kaže znake gobavosti

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

gobav bolnik

▪ Redovnice skrbijo za hiše z bolnimi in umirajočimi, vodijo centre za *gobave* bolnike in bolnike, okužene z aidsom.

...

▪ Vsi so me čudno gledali, kakor da sem *gobava*.

2. ki spominja na gobo **1.** ali je tak kot pri gobi

1.; sin.: gobast

▪ Za trenutek je obstal in napravil korak nazaj ... Vonj po vlagi in *gobavi* zatohosti ga je presenetil.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[góbaʋ]

IPA: [ˈgo:baʋ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: góbav

določno góbavi

RODILNIK: góbavega

DAJALNIK: góbavemu

TOŽILNIK: góbav

določno góbavi
živo góbavega
MESTNIK: pri góbavem
ORODNIK: z góbavim
dvojina
IMENOVALNIK: góbava
RODILNIK: góbavih
DAJALNIK: góbavima
TOŽILNIK: góbava
MESTNIK: pri góbavih
ORODNIK: z góbavima
množina
IMENOVALNIK: góbavi
RODILNIK: góbavih
DAJALNIK: góbavim
TOŽILNIK: góbave
MESTNIK: pri góbavih
ORODNIK: z góbavimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: góbava
RODILNIK: góbave
DAJALNIK: góbavi
TOŽILNIK: góbavo
MESTNIK: pri góbavi
ORODNIK: z góbavo
dvojina
IMENOVALNIK: góbavi
RODILNIK: góbavih
DAJALNIK: góbavima
TOŽILNIK: góbavi
MESTNIK: pri góbavih
ORODNIK: z góbavima
množina
IMENOVALNIK: góbave
RODILNIK: góbavih
DAJALNIK: góbavim
TOŽILNIK: góbave
MESTNIK: pri góbavih
ORODNIK: z góbavimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: góbavo
RODILNIK: góbavega
DAJALNIK: góbavemu
TOŽILNIK: góbavo
MESTNIK: pri góbavem
ORODNIK: z góbavim
dvojina
IMENOVALNIK: góbavi
RODILNIK: góbavih
DAJALNIK: góbavima
TOŽILNIK: góbavi

MESTNIK: pri góbavih
ORODNIK: z góbavima
množina
IMENOVALNIK: góbava
RODILNIK: góbavih
DAJALNIK: góbavim
TOŽILNIK: góbava
MESTNIK: pri góbavih
ORODNIK: z góbavimi

TONEMSKO
[góbav̩]
IPA: [gò:báʋ]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: góbav
določno góbavi
RODILNIK: góbavega
DAJALNIK: góbavemu
TOŽILNIK: góbav
določno góbavi
živo góbavega
MESTNIK: pri góbavem
ORODNIK: z góbavim
dvojina
IMENOVALNIK: góbava
RODILNIK: góbavih
DAJALNIK: góbavima
TOŽILNIK: góbava
MESTNIK: pri góbavih
ORODNIK: z góbavima
množina
IMENOVALNIK: góbavi
RODILNIK: góbavih
DAJALNIK: góbavim
TOŽILNIK: góbave
MESTNIK: pri góbavih
ORODNIK: z góbavimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: góbava
RODILNIK: góbave
DAJALNIK: góbavi
TOŽILNIK: góbavo
MESTNIK: pri góbavi
ORODNIK: z góbavo
dvojina
IMENOVALNIK: góbavi
RODILNIK: góbavih
DAJALNIK: góbavima
TOŽILNIK: góbavi
MESTNIK: pri góbavih

ORODNIK: z góbavima

množina

IMENOVALNIK: góbave

RODILNIK: góbavih

DAJALNIK: góbavim

TOŽILNIK: góbave

MESTNIK: pri góbavih

ORODNIK: z góbavimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: góbavo

RODILNIK: góbavega

DAJALNIK: góbavemu

TOŽILNIK: góbavo

MESTNIK: pri góbavem

ORODNIK: z góbavim

dvojina

IMENOVALNIK: góbavi

RODILNIK: góbavih

DAJALNIK: góbavima

TOŽILNIK: góbavi

MESTNIK: pri góbavih

ORODNIK: z góbavima

množina

IMENOVALNIK: góbava

RODILNIK: góbavih

DAJALNIK: góbavim

TOŽILNIK: góbava

MESTNIK: pri góbavih

ORODNIK: z góbavimi

IZVOR

↑goba

góbica góbice samostalnik ženskega spola

[góbica]

POMEN

1. navadno ekspresivno goba, zlasti manjša

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

drobne gobice

▪ V vlažnem vremenu imajo mlade *gobice* rjavordeče klobučke z značilnimi vodenastimi pasovi na robovih.

▪ Pri spoznavanju majhnih *gobic* pride prav povečevalno steklo.

...

▪ *Gobice* so zvečine rastle šopasto, največje pa so imele klobučke premera tudi do pet centimetrov.

1.1. navadno v množini taka goba kot hrana, jed

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

kisle, vložene gobice | narezane gobice

▪ Naložil ji je krompir, meso, omako, vložene *gobice* in solato.

▪ Iz krompirja skuhamo gosto dišečo juho, v kateri plavajo na lističe narezane *gobice*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

dodati gobice

▪ Na kuhanem maslu zarumenimo čebulo, dodamo *gobice*, poper, curry, majaron in dušimo toliko časa, da gobe spustijo malo vode.

▪ *Gobice* nataknite na nabodalca in ta razmestite po rešetkah v pečici.

...

▪ Povabila bi vas na puranji zrezek z *gobicami* v smetanovi omaki.

2. kar po obliki spominja na manjšo gobo

▪ Iz drobno naribanega sira naredimo majhne *gobice*, klobuke jim obarvamo s papriko v prahu.

2.1. naprava za ogrevanje zunanjih, zlasti gostinskih prostorov, ki po obliki spominja na gobo

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

grelna gobica

▪ Grelne *gobice* morajo biti uporabljene na prostem ali v prostorih, kjer je zagotovljena neprestana ventilacija oziroma zadostno prezračevanje.

▪ Lanskega septembra je dal v najem okoli 200 plinskih *gobic*.

...

▪ Gostinci imajo običajno v najemu eno *gobico* na tri mize.

3. manjši prožen, zelo vpojen pripomoček za brisanje, nanašanje

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

čistilna, pomivalna gobica | kozmetična gobica | kuhinjska gobica | mokra, suha, vlažna gobica

▪ Poličke zdrgnemo z grobim delom kuhinjske *gobice*.

▪ Puder lahko nanašate s prsti, še bolje pa je, da uporabite mokro *gobico*.

▶ **sam. beseda** + za + sam. beseda v tožilniku

gobica za nanašanje, pomivanje | gobica za prhanje

▪ Med pripomočke za ličenje spada *gobica* za nanašanje pudra, tekočega ali v kamnu.

▪ *Gobice* za pomivanje imamo ponavadi v pomivalnem koritu, kjer je vedno vlažno, zato je to odlično gojišče bakterij.

▶ glag. + z/s + **sam. beseda v orodniku**

nanašati z gobico

▪ Senčila za veke lahko nanašamo z majhno *gobico* ali z majhnim čopičem.

...

▪ Mastne madeže odstranite z gumijasto ščetko ali *gobico* iz penaste gume.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[góbica]

IPA: [ˈgoːbitsa]

ednina

IMENOVALNIK: góbica

RODILNIK: góbice
DAJALNIK: góbici
TOŽILNIK: góbico
MESTNIK: pri góbici
ORODNIK: z góbico
dvojina
IMENOVALNIK: góbici
RODILNIK: góbic
DAJALNIK: góbic**ama**
TOŽILNIK: góbici
MESTNIK: pri góbic**ah**
ORODNIK: z góbic**ama**
množina
IMENOVALNIK: góbice
RODILNIK: góbic
DAJALNIK: góbic**am**
TOŽILNIK: góbice
MESTNIK: pri góbic**ah**
ORODNIK: z góbic**ami**

TONEMSKO

[góbica]

IPA: [gò:bítsa]

ednina

IMENOVALNIK: góbica

RODILNIK: góbice

DAJALNIK: góbici

TOŽILNIK: góbico

MESTNIK: pri góbici

ORODNIK: z góbico

dvojina

IMENOVALNIK: góbici

RODILNIK: gôbic

DAJALNIK: góbic**ama**

TOŽILNIK: góbici

MESTNIK: pri góbic**ah**

ORODNIK: z góbic**ama**

množina

IMENOVALNIK: góbice

RODILNIK: gôbic

DAJALNIK: góbic**am**

TOŽILNIK: góbice

MESTNIK: pri góbic**ah**

ORODNIK: z góbic**ami**

FRAZEOLOGIJA

postriči/ostriči *koga* na gobico

postriči koga na gobico

ostriči *koga* na gobico

primerjaj še: postrizen na gobico

postriči lase tako, da oblika pričeske spominja na klobuk pri gobi

- Nočem, da me *postrizejo na gobico*.
- Najprej si je pustil dolge lase, pozneje se je *ostrigel na gobico* in si pustil le daljši čopek.

postrizen/ostrizen na gobico

postrizen na gobico

ostrizen na gobico

ki ima, nosi pričesko, pri kateri so lasje postrizeni tako, da spominja na klobuk pri gobi

- Svetle lase ima *postrizene na gobico*.
- Fantje so stari okoli 18 let, vsi so atletskih postav, eden ima črne kratke lase, druga dva pa temne lase, *ostrizene na gobico*.

IZVOR

↑goba

góbji góbja góbje pridevnik

[góbji]

POMEN

1. ki je v zvezi z gobami 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

gobja bera, letina, sezona | gobje vrste | gobje bogastvo

- Pri nabiranju gob moramo upoštevati nekaj pravil, da bomo ohranjali *gobje* bogastvo naših gozdov.
- Veliko *gobjih* vrst smo uničili z gnojenjem travnih površin, na katerih so rastle.
- Inšpektor je preveril *gobjo* bero 40 nabiralcev.

1.1. ki je del gobe 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

gobji klobuk

- *Gobje* klobuke narežemo na rezine in jih zlato rjavo spečemo na maslu.
- V ponev stresemo seseklano šalotko, naribano bučko in sesekljane *gobje* bete.

2. ki je iz gob 1. ali vsebuje gobe 1.; sin.: gobov

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

gobji golaž, nadev, ragu | gobji obrok | gobja juha, omaka | gobje jedi, specialitete

- Skuhal bo *gobji* golaž iz gob, ki jih lahko kupite ali naberete v Sloveniji.
- Gobe zamrzujejo, jih vlagajo v kis ali pa jih sušijo za mrzle zimske dni, ko tako prija vroča, aromatična *gobja* juha.
- Začimbe je pri *gobjih* jedeh treba uporabljati previdno, saj bi bilo škoda, če bi prevladale nad okusom gob.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[góbji]

IPA: [ˈgoːbji]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **góbji**
RODILNIK: **góbjega**
DAJALNIK: **góbjemu**
TOŽILNIK: **góbji**
živo **góbjega**
MESTNIK: pri **góbjem**
ORODNIK: z **góbjim**
dvojina
IMENOVALNIK: **góbja**
RODILNIK: **góbjih**
DAJALNIK: **góbjima**
TOŽILNIK: **góbja**
MESTNIK: pri **góbjih**
ORODNIK: z **góbjima**
množina
IMENOVALNIK: **góbji**
RODILNIK: **góbjih**
DAJALNIK: **góbjim**
TOŽILNIK: **góbje**
MESTNIK: pri **góbjih**
ORODNIK: z **góbjimi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: **góbja**
RODILNIK: **góbje**
DAJALNIK: **góbji**
TOŽILNIK: **góbjo**
MESTNIK: pri **góbji**
ORODNIK: z **góbjo**
dvojina
IMENOVALNIK: **góbji**
RODILNIK: **góbjih**
DAJALNIK: **góbjima**
TOŽILNIK: **góbji**
MESTNIK: pri **góbjih**
ORODNIK: z **góbjima**
množina
IMENOVALNIK: **góbje**
RODILNIK: **góbjih**
DAJALNIK: **góbjim**
TOŽILNIK: **góbje**
MESTNIK: pri **góbjih**
ORODNIK: z **góbjimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: **góbje**
RODILNIK: **góbjega**
DAJALNIK: **góbjemu**
TOŽILNIK: **góbje**
MESTNIK: pri **góbjem**
ORODNIK: z **góbjim**
dvojina
IMENOVALNIK: **góbji**

RODILNIK: **góbjih**
DAJALNIK: **góbjima**
TOŽILNIK: **góbji**
MESTNIK: pri **góbjih**
ORODNIK: z **góbjima**
množina
IMENOVALNIK: **góbja**
RODILNIK: **góbjih**
DAJALNIK: **góbjim**
TOŽILNIK: **góbja**
MESTNIK: pri **góbjih**
ORODNIK: z **góbjimi**

TONEMSKO
[gõbji]
IPA: [gó:bjì]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: **gõbji**
RODILNIK: **gõbjega**
DAJALNIK: **gõbjemu**
TOŽILNIK: **gõbji**
živo **gõbjega**
MESTNIK: pri **gõbjem**
ORODNIK: z **gõbjim**
dvojina
IMENOVALNIK: **gõbja**
RODILNIK: **gõbjih**
DAJALNIK: **gõbjima**
TOŽILNIK: **gõbja**
MESTNIK: pri **gõbjih**
ORODNIK: z **gõbjima**
množina
IMENOVALNIK: **gõbji**
RODILNIK: **gõbjih**
DAJALNIK: **gõbjim**
TOŽILNIK: **gõbje**
MESTNIK: pri **gõbjih**
ORODNIK: z **gõbjimi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: **gõbja**
RODILNIK: **gõbje**
DAJALNIK: **gõbji**
TOŽILNIK: **gõbjo**
MESTNIK: pri **gõbji**
ORODNIK: z **gõbjo**
dvojina
IMENOVALNIK: **gõbji**
RODILNIK: **gõbjih**
DAJALNIK: **gõbjima**
TOŽILNIK: **gõbji**

MESTNIK: pri **gōbjih**
ORODNIK: z **gōbjima**
množina
IMENOVALNIK: **gōbje**
RODILNIK: **gōbjih**
DAJALNIK: **gōbjim**
TOŽILNIK: **gōbje**
MESTNIK: pri **gōbjih**
ORODNIK: z **gōbjimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: **gōbje**
RODILNIK: **gōbjega**
DAJALNIK: **gōbjemu**
TOŽILNIK: **gōbje**
MESTNIK: pri **gōbjem**
ORODNIK: z **gōbjim**
dvojina
IMENOVALNIK: **gōbji**
RODILNIK: **gōbjih**
DAJALNIK: **gōbjima**
TOŽILNIK: **gōbji**
MESTNIK: pri **gōbjih**
ORODNIK: z **gōbjima**
množina
IMENOVALNIK: **gōbjja**
RODILNIK: **gōbjih**
DAJALNIK: **gōbjim**
TOŽILNIK: **gōbjja**
MESTNIK: pri **gōbjih**
ORODNIK: z **gōbjimi**

Izvor
↑goba

góbov góbova góbovo pridevnik

[góboʋ]

POMEN

ki je iz gob 1. ali vsebuje gobe 1.; sin.: gobji

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

gobov golaž, nadev, ragu | gobova juha, omaka, rižota
| gobove jedi

- Vstal sem, zakuril v peči, olupil krompir in skuhal kislo *gobovo* juho.
- Za glavno jed jim bom pripravil z gobami napolnjene svinjske zrezke v *gobovi* omaki in pražen krompir.
- Za pripravo *gobovih* jedi lahko uporabljamo surove ali toplotno obdelane gobe.

Izgovor in oblike

Jakostno

[góboʋ]

IPA: [ˈgoːboʋ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **góbov**

RODILNIK: **góbovega**

DAJALNIK: **góbovemu**

TOŽILNIK: **góbov**

živo **góbovega**

MESTNIK: pri **góbovem**

ORODNIK: z **góbovim**

dvojina

IMENOVALNIK: **góbova**

RODILNIK: **góbovih**

DAJALNIK: **góbovima**

TOŽILNIK: **góbova**

MESTNIK: pri **góbovih**

ORODNIK: z **góbovima**

množina

IMENOVALNIK: **góbovi**

RODILNIK: **góbovih**

DAJALNIK: **góbovim**

TOŽILNIK: **góbove**

MESTNIK: pri **góbovih**

ORODNIK: z **góbovimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **góbova**

RODILNIK: **góbove**

DAJALNIK: **góbovi**

TOŽILNIK: **góbovo**

MESTNIK: pri **góbovi**

ORODNIK: z **góbovo**

dvojina

IMENOVALNIK: **góbovi**

RODILNIK: **góbovih**

DAJALNIK: **góbovima**

TOŽILNIK: **góbovi**

MESTNIK: pri **góbovih**

ORODNIK: z **góbovima**

množina

IMENOVALNIK: **góbove**

RODILNIK: **góbovih**

DAJALNIK: **góbovim**

TOŽILNIK: **góbove**

MESTNIK: pri **góbovih**

ORODNIK: z **góbovimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **góbovo**

RODILNIK: **góbovega**

DAJALNIK: **góbovemu**

TOŽILNIK: **góbovo**

MESTNIK: pri **góbovem**

ORODNIK: z góbov**im**
dvojina
IMENOVALNIK: góbovi
RODILNIK: góbov**ih**
DAJALNIK: góbov**ima**
TOŽILNIK: góbovi
MESTNIK: pri góbov**ih**
ORODNIK: z góbov**ima**
množina
IMENOVALNIK: góbova
RODILNIK: góbov**ih**
DAJALNIK: góbov**im**
TOŽILNIK: góbova
MESTNIK: pri góbov**ih**
ORODNIK: z góbov**imi**

TONEMSKO

[gòboꝯ]

IPA: [gò:bóꝯ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: góbov

RODILNIK: góbov**ega**

DAJALNIK: góbov**emu**

TOŽILNIK: góbov

živo góbov**ega**

MESTNIK: pri góbov**em**

ORODNIK: z góbov**im**

dvojina

IMENOVALNIK: góbova

RODILNIK: góbov**ih**

DAJALNIK: góbov**ima**

TOŽILNIK: góbova

MESTNIK: pri góbov**ih**

ORODNIK: z góbov**ima**

množina

IMENOVALNIK: góbovi

RODILNIK: góbov**ih**

DAJALNIK: góbov**im**

TOŽILNIK: góbove

MESTNIK: pri góbov**ih**

ORODNIK: z góbov**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: góbova

RODILNIK: góbove

DAJALNIK: góbovi

TOŽILNIK: góbovo

MESTNIK: pri góbovi

ORODNIK: z góbovo

dvojina

IMENOVALNIK: góbovi

RODILNIK: góbov**ih**

DAJALNIK: góbov**ima**

TOŽILNIK: góbovi

MESTNIK: pri góbov**ih**

ORODNIK: z góbov**ima**

množina

IMENOVALNIK: góbove

RODILNIK: góbov**ih**

DAJALNIK: góbov**im**

TOŽILNIK: góbove

MESTNIK: pri góbov**ih**

ORODNIK: z góbov**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: góbovo

RODILNIK: góbov**ega**

DAJALNIK: góbov**emu**

TOŽILNIK: góbovo

MESTNIK: pri góbov**em**

ORODNIK: z góbov**im**

dvojina

IMENOVALNIK: góbovi

RODILNIK: góbov**ih**

DAJALNIK: góbov**ima**

TOŽILNIK: góbovi

MESTNIK: pri góbov**ih**

ORODNIK: z góbov**ima**

množina

IMENOVALNIK: góbova

RODILNIK: góbov**ih**

DAJALNIK: góbov**im**

TOŽILNIK: góbova

MESTNIK: pri góbov**ih**

ORODNIK: z góbov**imi**

IZVOR

↑goba

gólem gólema samostalnik moškega spola

[gólem]

POMEN

človeku podobno mitološko bitje, narejeno zlasti iz blata ali gline, ki oživiljeno opravlja ročna, težaška dela za gospodarja

▪ Na bregovih reke je nabral glino in iz nje naredil pošastnega *golema* ter ga oživil.

▪ V srednjem veku so *golema* opisovali kot služabnika brez lastne volje, ki je izpolnjeval ukaze svojega gospodarja.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[gólem]

IPA: [ˈgo:lɛm]

ednina

IMENOVALNIK: gólem

RODILNIK: gólema

DAJALNIK: gólemu

TOŽILNIK: gólema

MESTNIK: pri gólemu

ORODNIK: z gólemom
dvojina

IMENOVALNIK: gólema

RODILNIK: gólemov

DAJALNIK: gólemoma

TOŽILNIK: gólema

MESTNIK: pri gólemih

ORODNIK: z gólemoma
množina

IMENOVALNIK: gólemi

RODILNIK: gólemov

DAJALNIK: gólemom

TOŽILNIK: góleme

MESTNIK: pri gólemih

ORODNIK: z gólemi

TONEMSKO

[gòlem]

IPA: [gó:lèm]

ednina

IMENOVALNIK: gòlem

RODILNIK: gòlema

DAJALNIK: gòlemu

TOŽILNIK: gòlema

MESTNIK: pri gòlemu

ORODNIK: z gòlemom

dvojina

IMENOVALNIK: gòlema

RODILNIK: gòlemov

DAJALNIK: gòlemoma

TOŽILNIK: gòlema

MESTNIK: pri gòlemih

ORODNIK: z gòlemoma

množina

IMENOVALNIK: gòlemi

RODILNIK: gòlemov

DAJALNIK: gòlemom

TOŽILNIK: gòleme

MESTNIK: pri gòlemih

ORODNIK: z gòlemi

Izvor

prevzeto prek nem. *Golem* iz hebr. *gōlem*, prvotneje 'okoren človek', prvotno 'brezoblična gmota'

gonjáč gonjáča samostalnik moškega spola
[gonjáč]

POMEN

1. kdor goni, vodi živino; sin.: gonič

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

gonjač kamel, mul | gonjač živine

▪ Po očetovi smrti je z enajstimi leti zapustil dom in delal kot *gonjač* živine.

...

▪ Osemnajst glav govedi so štirje *gonjači* že ob sedmih zjutraj začeli priganjati s planine Sije, kjer so bile čez poletje na paši.

2. kdor goni, usmerja divjad pred lovce pri skupnem lovu

▪ Lajež psov in rogovi *gonjačev* so dvorni družbi naznanjali, da je divjad v pogonu.

▪ Na lovih, ko *gonjači* brez psov naganjajo divjad proti čakajočim lovcem, se odstreljujejo predvsem ženska divjad in mladiči parkljaste divjadi.

3. navadno ekspresivno kdor koga priganja, pretirano sili h kaki dejavnosti

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

▪ *Gonjači* sužnjev na plantažah v Virginiji so bili obsojeni zaradi vzgajanja in prodaje lastnih otrok.

...

▪ Čuvaja oziroma *gonjača* pri svojem delu res ne potrebujem, od malih nog sem vajena trdo trenirati in sem zelo trmasta.

4. srednje velik kratkodlak pes z daljšim gobcem in povešenimi uhlji, izhodiščno vzrejen za lov na divjad; sin.: brak, gonič

▶ sam. beseda + **sam. beseda**

pes gonjač

▪ Medtem ko je v Nemčiji lov na živo divjad zakonsko prepovedan, v Veliki Britaniji, na Irskem in v Franciji še danes gonijo divjad s psi *gonjači*.

▪ Dohiteli so ga lovci s psi *gonjači*.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[gonjáč]

IPA: [gɔn'ja:tʃ]

ednina

IMENOVALNIK: gonjáč

RODILNIK: gonjáča

DAJALNIK: gonjáču

TOŽILNIK: gonjáča

MESTNIK: pri gonjáču

ORODNIK: z gonjáčem

dvojina

IMENOVALNIK: gonjáča

RODILNIK: gonjáčev

DAJALNIK: gonjáčema

TOŽILNIK: gonjáča

MESTNIK: pri gonjáčih

ORODNIK: z gonjáčema
množina
IMENOVALNIK: gonjáci
RODILNIK: gonjáčev
DAJALNIK: gonjáčem
TOŽILNIK: gonjáče
MESTNIK: pri gonjáčih
ORODNIK: z gonjáci

TONEMSKO

[gonjáč]

IPA: [gɔɲjã:tʃ]

ednina

IMENOVALNIK: gonjáč

RODILNIK: gonjáča

DAJALNIK: gonjáču

TOŽILNIK: gonjáča

MESTNIK: pri gonjáču

ORODNIK: z gonjáčem

dvojina

IMENOVALNIK: gonjáča

RODILNIK: gonjáčev tudi gonjáčev

DAJALNIK: gonjáčema

TOŽILNIK: gonjáča

MESTNIK: pri gonjáčih tudi pri gonjáčih

ORODNIK: z gonjáčema

množina

IMENOVALNIK: gonjáci

RODILNIK: gonjáčev tudi gonjáčev

DAJALNIK: gonjáčem

TOŽILNIK: gonjáče

MESTNIK: pri gonjáčih tudi pri gonjáčih

ORODNIK: z gonjáci tudi z gonjáci

FRAZEOLOGIJA

gonjač sužnjev

kdor svoje varovance, podrejene neprizanesljivo priganja, pretirano sili k dejavnosti, ki jo vodi, usmerja, koordinira

▪ Na vrhunskem nivoju mora trener nuditi tekmovalcem strokovno podporo, ne pa biti *gonjač sužnjev*.

▪ Trend večanja razlik v delitvi dohodkov se dogaja tudi v manj razvitih državah, kjer močnejši igrajo vlogo »*gonjačev sužnjev*« in pri tem relativno uspešno poskrbijo zase, konkurenčnost svojih podjetij pa primarno gradijo na naravnih virih in na ceneni delovni sili.

Izvor

↑goniti

grenčina grenčine samostalnik ženskega spola
[grenčina]

POMEN

1. grenka snov v rastlinah, ki ima zdravilne učinke

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

grenčine pospešujejo, spodbujajo KAJ

▪ *Grenčine* v rastlini pospešujejo izločanje prebavnih sokov in povečujejo apetit, hkrati pomirjajo črevesne krče in napenjanje.

▪ Pri driski učinkovito delujejo *grenčine* iz borovnic, hrastovega lubja ali semen rožiča.

▶ **priredna zveza**

grenčine in čreslovine

▪ Majaron in origano sta bogata z eteričnimi olji, *grenčinami* in čreslovini, ki dobro vplivajo na delovanje žolča in jeter ter na prebavo maščob.

...

▪ Zeleni čaj vsebuje številne *grenčine*, ki neposredno spodbujajo center za tek v možganih.

▪ Zdravilne rastline z *grenčinami* vsebujejo kemijsko zelo različne snovi.

2. grenak okus ali priokus, zlasti pijače

▪ Rebula je bogata kot samostojen kozarec, hkrati pa zaradi prijetne *grenčine* imenitna kot spremljava več jedi.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[grenčina]

IPA: [gren'tʃi:na]

ednina

IMENOVALNIK: grenčina

RODILNIK: grenčine

DAJALNIK: grenčini

TOŽILNIK: grenčino

MESTNIK: pri grenčini

ORODNIK: z grenčino

dvojina

IMENOVALNIK: grenčini

RODILNIK: grenčin

DAJALNIK: grenčinama

TOŽILNIK: grenčini

MESTNIK: pri grenčinah

ORODNIK: z grenčinama

množina

IMENOVALNIK: grenčine

RODILNIK: grenčin

DAJALNIK: grenčinam

TOŽILNIK: grenčine

MESTNIK: pri grenčinah

ORODNIK: z grenčinami

TONEMSKO

[grenčina]

IPA: [grɛntʃi:ná]

ednina

IMENOVALNIK: grenčina

RODILNIK: grenčíne

DAJALNIK: grenčíni

TOŽILNIK: grenčino

MESTNIK: pri grenčíni

ORODNIK: z grenčino

dvojina

IMENOVALNIK: grenčíni

RODILNIK: grenčîn

DAJALNIK: grenčínama

TOŽILNIK: grenčíni

MESTNIK: pri grenčínah

ORODNIK: z grenčínama

množina

IMENOVALNIK: grenčíne

RODILNIK: grenčîn

DAJALNIK: grenčínam

TOŽILNIK: grenčíne

MESTNIK: pri grenčínah

ORODNIK: z grenčínami

Izvor

↑grenek

grifón grifóna samostalnik moškega spola

[grifón]

POMEN

1. mitološko bitje z levjim trupom in orlovo glavo ter perutmi

▪ Stari Grki in Egipčani so hibridna mitološka bitja, kot so samorog, minotaver, *grifon* ter sfinga, smiselno vključevali v svoj panteon.

▪ *Grifon*, sveta žival, ima orlovsko glavo (simbol verske oblasti) in levji trup (simbol politične oblasti), rep pa označuje oblast nad svetom mrtvih.

2. pes s srednje dolgo resasto dlako, neizrazitim čelom in povešenimi ali privihanimi uhlji

▪ Pred kratkim se je v Sloveniji skotilo prvo leglo

grifonov.

▪ Je dve leti star križanec med labradorcem in *grifonom*.

Izgovor in oblike

Jakostno

[grifón]

IPA: [grí'fo:n]

ednina

IMENOVALNIK: grifón

RODILNIK: grifóna

DAJALNIK: grifónu

TOŽILNIK: grifóna

MESTNIK: pri grifónu

ORODNIK: z grifónom

dvojina

IMENOVALNIK: grifóna

RODILNIK: grifónov

DAJALNIK: grifónoma

TOŽILNIK: grifóna

MESTNIK: pri grifónih

ORODNIK: z grifónoma

množina

IMENOVALNIK: grifóni

RODILNIK: grifónov

DAJALNIK: grifónom

TOŽILNIK: grifóne

MESTNIK: pri grifónih

ORODNIK: z grifóni

TONEMSKO

[grifõn]

IPA: [grifó:n]

ednina

IMENOVALNIK: grifõn

RODILNIK: grifõna

DAJALNIK: grifõnu

TOŽILNIK: grifõna

MESTNIK: pri grifõnu

ORODNIK: z grifõnom

dvojina

IMENOVALNIK: grifõna

RODILNIK: grifõnov

DAJALNIK: grifõnoma

TOŽILNIK: grifõna

MESTNIK: pri grifõnih

ORODNIK: z grifõnoma

množina

IMENOVALNIK: grifõni

RODILNIK: grifõnov

DAJALNIK: grifõnom

TOŽILNIK: grifõne

MESTNIK: pri grifõnih

ORODNIK: z grifõni

Stalne zveze

bruseljski grifon

zelo majhen grifon rdečkasto rjave barve, s krajšim gobcem, privihanimi uhlji in daljšo dlako po glavi, ki spominja na brado, brke in obrvi

▪ Za družine z majhnimi otroki so primernejši manjši, po naravi prijazni psi: čivava, koder, *bruseljski grifon*.

▪ *Bruseljski grifoni* živijo okoli 15 let.

Izvor

prevzeto prek (nem. *Griffon*, angl. *gryphon*, *griffon* in) frc. *griffon* iz stfrc. *grif*, prevzeto iz lat. *grÿphus*,

iz *grȳps*, prevzeto iz gr. *grȳps*

grotéska grotéske samostalnik ženskega spola

[grotéska]

POMEN

1. iz literarne vede literarno delo, ki s povezovanjem tragičnega in komičnega resničnost prikazuje na grozljiv, popačen način

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

- Literarna veda opredeljuje Preobrazbo tudi kot moderno pripovedno *grotesko*.
- Gledališče bo predstavilo satirično *grotesko*.

...

- Teksti so po zvrsti različni, od komedije do *groteske*.
- Gre za zbirko povesti, *grotesk*, satir, parabol, polemik in avtobiografskih zapisov.

1.1. prikazovanje resničnosti na grozljiv, popačen način, zlasti s povezovanjem tragičnega in komičnega

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

- Zmes *groteske* in realnosti se mu je odlično posrečila, pa tudi igralci so v svojih interpretacijah zadeli pravo mero v oblikovanju svojih sprevrženih likov.

...

- Njen slog odlikujeta večplastnost, ki med vrsticami pušča veliko prvovrstne snovi za pozorne bralce, ter poseben tip humorja, ki meji na *grotesko*.
- Bil je eden najplodovitejših bolgarskih pisateljev z nagnjenjem k paradoksu in *groteski*, tenkočutnemu posmehu ter mešanju magičnega in realnega.

1.2. podoba, ki prikazuje resničnost na grozljiv, popačen način

- Občutil je Pariz kot celoto, od *grotesk* na gotskih cerkvah do grobosti časopisnih karikatur.
- Risal je *groteske* in karikature, posebno kadar je ustvarjal spektakelske like, kot so divji možje in razne pošasti.
- Z očmi je sledil ukrivljenim stenam iz svetlega kamna, kipom, ki so predstavljali *groteske*, demone, pošasti in trpeče človeške obraze.

2. ekspresivno kar je zlasti zaradi prepleta komičnosti in tragičnosti grozljivo in popačeno do mere, da se zdi neresnično

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

politična groteska

- Parlamentarne politične *groteske* ob sprejemanju reforme razdvajajo državo.
- Prava *groteska* pravne ureditve je zgodba morskega ribiškega inšpektorja, ki nima čolna, s katerim bi lahko po vodi učinkovito nadzoroval lovljenje rib.
- Brazgotina je usta raztegnila v kruto *grotesko* smehljava.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[grotéska]

IPA: [grɔ'te:ska]

ednina

IMENOVALNIK: grotéska

RODILNIK: grotéske

DAJALNIK: grotéski

TOŽILNIK: grotésko

MESTNIK: pri grotéski

ORODNIK: z grotésko

dvojina

IMENOVALNIK: grotéski

RODILNIK: grotésk

DAJALNIK: grotéskama

TOŽILNIK: grotéski

MESTNIK: pri grotéskah

ORODNIK: z grotéskama

množina

IMENOVALNIK: grotéske

RODILNIK: grotésk

DAJALNIK: grotéskam

TOŽILNIK: grotéske

MESTNIK: pri grotéskah

ORODNIK: z grotéskami

TONEMSKO

[grotêska]

IPA: [grɔ'té:skà]

ednina

IMENOVALNIK: grotêska

RODILNIK: grotêske

DAJALNIK: grotêski

TOŽILNIK: grotêsko

MESTNIK: pri grotêski

ORODNIK: z grotêsko

dvojina

IMENOVALNIK: grotêski

RODILNIK: grotêsk

DAJALNIK: grotêskama

TOŽILNIK: grotêski

MESTNIK: pri grotêskah

ORODNIK: z grotêskama

množina

IMENOVALNIK: grotêske

RODILNIK: grotêsk

DAJALNIK: grotêskam

TOŽILNIK: grotêske

MESTNIK: pri grotêskah

ORODNIK: z grotêskami

IZVOR

prevzeto (prek nem. *Groteske*) iz it. *grottesca*,

prvotno slikarski strokovni izraz, ki označuje antično rimsko dekorativno slikarstvo z upodobitvami meduz, orožja ipd., iz *grottesco* 'grotesken, čuden', prvotno 'jamski, votlinski', iz *grotta* 'jama, votlina'

grotéskni grotéskna grotéskno pridevnik
[grotéskni]

POMEN

1. ki je v zvezi z grotesko 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

groteskna farsa, parodija

- Posebej so ga privlačila dela z *grotesknimi* in nadrealističnimi prvinami.
- Absurd sledi absurdu, v ozadju pa poslušalec zasluži *groteskno* parodijo na totalitarne režime.
- Avtor je zapisal, da je čisto resno razmišljal o operetnem libretu, o *groteskni* farsi ali vsaj huronski burki.

1.1. ki spominja na grotesko 1. ali je tak kot pri groteski 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

groteskni humor | groteskni lik | groteskni prizor | groteskna figura, lutka, maska | groteskna prvina

- Film je prežet s črnim, včasih *grotesknim* humorjem, politična korektnost je črtana s seznama obveznih vsebin.
- Predstava je polna *grotesknih* prizorov, divje ekspresivnih podob, šokantnosti in drastičnosti.

2. v obliki **grotesken**, ekspresivno ki je tragikomičen, grozljiv, popačen do mere, da se zdi neresničen

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

grotesken lik | grotesken prizor | groteskna figura, karikatura, podoba, pojava | groteskna razsežnost | groteskno pretiravanje

- Postal je *groteskna* karikatura samega sebe, odpovedoval je koncerte in dostikrat ostal ves dan v postelji.
 - Sprehod po plaži ponuja *grotesken* prizor.
- ▶ **vezni glag.** + **prid. beseda v imenovalniku**
- Stvar je na videz precej *groteskna*.
 - Razpoloženje je postajalo že *groteskno*.

3. kot samostalnik v obliki **groteskno** kar s povezovanjem tragičnega in komičnega na grozljiv, popačen način prikazuje resničnost

- Pojmom tragično, komično in *groteskno* je posvečeno predzadnje poglavje.

4. kot samostalnik v obliki **groteskno** kar je tragikomično, grozljivo, popačeno do mere, da se zdi neresnično

- Mene je *groteskno* vedno privlačilo, ker je del domišljije in dela stvari, ki jih v naravi ni.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[grotéskni]

IPA: [grɔ'te:skni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: grotéskni

RODILNIK: grotésknega

DAJALNIK: grotésknemu

TOŽILNIK: grotéskni

živo grotésknega

MESTNIK: pri grotésknem

ORODNIK: z grotésknim

dvojina

IMENOVALNIK: grotéskna

RODILNIK: grotésknih

DAJALNIK: grotésknima

TOŽILNIK: grotéskna

MESTNIK: pri grotésknih

ORODNIK: z grotésknima

množina

IMENOVALNIK: grotéskni

RODILNIK: grotésknih

DAJALNIK: grotésknim

TOŽILNIK: grotéskne

MESTNIK: pri grotésknih

ORODNIK: z grotésknimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: grotéskna

RODILNIK: grotéskne

DAJALNIK: grotéskni

TOŽILNIK: grotéskno

MESTNIK: pri grotéskni

ORODNIK: z grotéskno

dvojina

IMENOVALNIK: grotéskni

RODILNIK: grotésknih

DAJALNIK: grotésknima

TOŽILNIK: grotéskni

MESTNIK: pri grotésknih

ORODNIK: z grotésknima

množina

IMENOVALNIK: grotéskne

RODILNIK: grotésknih

DAJALNIK: grotésknim

TOŽILNIK: grotéskne

MESTNIK: pri grotésknih

ORODNIK: z grotésknimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: grotéskno

RODILNIK: grotésknega

DAJALNIK: grotésknemu

TOŽILNIK: grotéskno

MESTNIK: pri grotésknem

ORODNIK: z grotésknim

dvojina

IMENOVALNIK: grotéskni

RODILNIK: grotésknih

DAJALNIK: grotésknima

TOŽILNIK: grotéskni

MESTNIK: pri grotésknih

ORODNIK: z grotésknima

množina

IMENOVALNIK: grotéskna

RODILNIK: grotésknih

DAJALNIK: grotésknim

TOŽILNIK: grotéskna

MESTNIK: pri grotésknih

ORODNIK: z grotésknimi

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: grotésknejši

RODILNIK: grotésknejšega

DAJALNIK: grotésknejšemu

TOŽILNIK: grotésknejši

živo grotésknejšega

MESTNIK: pri grotésknejšem

ORODNIK: z grotésknejšim

dvojina

IMENOVALNIK: grotésknejša

RODILNIK: grotésknejših

DAJALNIK: grotésknejšima

TOŽILNIK: grotésknejša

MESTNIK: pri grotésknejših

ORODNIK: z grotésknejšima

množina

IMENOVALNIK: grotésknejši

RODILNIK: grotésknejših

DAJALNIK: grotésknejšim

TOŽILNIK: grotésknejše

MESTNIK: pri grotésknejših

ORODNIK: z grotésknejšimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: grotésknejša

RODILNIK: grotésknejše

DAJALNIK: grotésknejši

TOŽILNIK: grotésknejšo

MESTNIK: pri grotésknejši

ORODNIK: z grotésknejšo

dvojina

IMENOVALNIK: grotésknejši

RODILNIK: grotésknejših

DAJALNIK: grotésknejšima

TOŽILNIK: grotésknejši

MESTNIK: pri grotésknejših

ORODNIK: z grotésknejšima

množina

IMENOVALNIK: grotésknejše

RODILNIK: grotésknejših

DAJALNIK: grotésknejšim

TOŽILNIK: grotésknejše

MESTNIK: pri grotésknejših

ORODNIK: z grotésknejšimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: grotésknejše

RODILNIK: grotésknejšega

DAJALNIK: grotésknejšemu

TOŽILNIK: grotésknejše

MESTNIK: pri grotésknejšem

ORODNIK: z grotésknejšim

dvojina

IMENOVALNIK: grotésknejši

RODILNIK: grotésknejših

DAJALNIK: grotésknejšima

TOŽILNIK: grotésknejši

MESTNIK: pri grotésknejših

ORODNIK: z grotésknejšima

množina

IMENOVALNIK: grotésknejša

RODILNIK: grotésknejših

DAJALNIK: grotésknejšim

TOŽILNIK: grotésknejša

MESTNIK: pri grotésknejših

ORODNIK: z grotésknejšimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj grotésken

ženski spol

EDNINA: bòlj grotéskna

srednji spol

EDNINA: bòlj grotéskno

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nàjgrotésknejši in nàjgrotésknejši

RODILNIK: nàjgrotésknejšega in nàjgrotésknejšega

DAJALNIK: nàjgrotésknejšemu in nàjgrotésknejšemu

TOŽILNIK: nàjgrotésknejši in nàjgrotésknejši

živo nàjgrotésknejšega in nàjgrotésknejšega

MESTNIK: pri nàjgrotésknejšem in pri nàjgrotésknejšem

ORODNIK: z nàjgrotésknejšim in z nàjgrotésknejšim

dvojina

IMENOVALNIK: nàjgrotésknejša in nàjgrotésknejša

RODILNIK: nàjgrotésknejših in nàjgrotésknejših

DAJALNIK: nàjgrotésknejšima in nàjgrotésknejšima

TOŽILNIK: nàjgrotésknejša in nàjgrotésknejša

MESTNIK: pri nàjgrotésknejših in pri nàjgrotésknejših

ORODNIK: z nājgrotésknejš**ima** in z nājgrotésknejš**ima**
množina

IMENOVALNIK: nājgrotésknejš**i** in nājgrotésknejš**i**

RODILNIK: nājgrotésknejš**ih** in nājgrotésknejš**ih**

DAJALNIK: nājgrotésknejš**im** in nājgrotésknejš**im**

TOŽILNIK: nājgrotésknejš**e** in nājgrotésknejš**e**

MESTNIK: pri nājgrotésknejš**ih** in pri nājgrotésknejš**ih**

ORODNIK: z nājgrotésknejš**imi** in z nājgrotésknejš**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: nājgrotésknejš**a** in nājgrotésknejš**a**

RODILNIK: nājgrotésknejš**e** in nājgrotésknejš**e**

DAJALNIK: nājgrotésknejš**i** in nājgrotésknejš**i**

TOŽILNIK: nājgrotésknejš**o** in nājgrotésknejš**o**

MESTNIK: pri nājgrotésknejš**i** in pri nājgrotésknejš**i**

ORODNIK: z nājgrotésknejš**o** in z nājgrotésknejš**o**

dvojina

IMENOVALNIK: nājgrotésknejš**i** in nājgrotésknejš**i**

RODILNIK: nājgrotésknejš**ih** in nājgrotésknejš**ih**

DAJALNIK: nājgrotésknejš**ima** in nājgrotésknejš**ima**

TOŽILNIK: nājgrotésknejš**i** in nājgrotésknejš**i**

MESTNIK: pri nājgrotésknejš**ih** in pri nājgrotésknejš**ih**

ORODNIK: z nājgrotésknejš**ima** in z nājgrotésknejš**ima**

množina

IMENOVALNIK: nājgrotésknejš**e** in nājgrotésknejš**e**

RODILNIK: nājgrotésknejš**ih** in nājgrotésknejš**ih**

DAJALNIK: nājgrotésknejš**im** in nājgrotésknejš**im**

TOŽILNIK: nājgrotésknejš**e** in nājgrotésknejš**e**

MESTNIK: pri nājgrotésknejš**ih** in pri nājgrotésknejš**ih**

ORODNIK: z nājgrotésknejš**imi** in z nājgrotésknejš**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nājgrotésknejš**e** in nājgrotésknejš**e**

RODILNIK: nājgrotésknejš**ega** in nājgrotésknejš**ega**

DAJALNIK: nājgrotésknejš**emu** in nājgrotésknejš**emu**

TOŽILNIK: nājgrotésknejš**e** in nājgrotésknejš**e**

MESTNIK: pri nājgrotésknejš**em** in pri nājgrotésknejš**em**

ORODNIK: z nājgrotésknejš**im** in z nājgrotésknejš**im**

dvojina

IMENOVALNIK: nājgrotésknejš**i** in nājgrotésknejš**i**

RODILNIK: nājgrotésknejš**ih** in nājgrotésknejš**ih**

DAJALNIK: nājgrotésknejš**ima** in nājgrotésknejš**ima**

TOŽILNIK: nājgrotésknejš**i** in nājgrotésknejš**i**

MESTNIK: pri nājgrotésknejš**ih** in pri nājgrotésknejš**ih**

ORODNIK: z nājgrotésknejš**ima** in z nājgrotésknejš**ima**

množina

IMENOVALNIK: nājgrotésknejš**a** in nājgrotésknejš**a**

RODILNIK: nājgrotésknejš**ih** in nājgrotésknejš**ih**

DAJALNIK: nājgrotésknejš**im** in nājgrotésknejš**im**

TOŽILNIK: nājgrotésknejš**a** in nājgrotésknejš**a**

MESTNIK: pri nājgrotésknejš**ih** in pri nājgrotésknejš**ih**

ORODNIK: z nājgrotésknejš**imi** in z nājgrotésknejš**imi**

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nājbolj in nājbolj grotésken

ženski spol

EDNINA: nājbolj in nājbolj grotéskena

srednji spol

EDNINA: nājbolj in nājbolj grotéskno

TONEMSKO

[grotéskni]

IPA: [gróté:skni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: grotésk**ni**

RODILNIK: grotésk**nega**

DAJALNIK: grotésk**nemu**

TOŽILNIK: grotésk**ni**

živo grotésk**nega**

MESTNIK: pri grotésk**nem**

ORODNIK: z grotésk**nim**

dvojina

IMENOVALNIK: grotésk**na**

RODILNIK: grotésk**nih**

DAJALNIK: grotésk**nima**

TOŽILNIK: grotésk**na**

MESTNIK: pri grotésk**nih**

ORODNIK: z grotésk**nima**

množina

IMENOVALNIK: grotésk**ni**

RODILNIK: grotésk**nih**

DAJALNIK: grotésk**nim**

TOŽILNIK: grotésk**e**

MESTNIK: pri grotésk**nih**

ORODNIK: z grotésk**nimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: grotésk**na**

RODILNIK: grotésk**e**

DAJALNIK: grotésk**ni**

TOŽILNIK: grotésk**no**

MESTNIK: pri grotésk**ni**

ORODNIK: z grotésk**no**

dvojina

IMENOVALNIK: grotésk**ni**

RODILNIK: grotésk**nih**

DAJALNIK: grotésk**nima**

TOŽILNIK: grotésk**ni**

MESTNIK: pri grotésk**nih**

ORODNIK: z grotésk**nima**

množina

IMENOVALNIK: grotésk**e**

RODILNIK: grotésk**nih**

DAJALNIK: grotésk**nim**

TOŽILNIK: grotêskne
MESTNIK: pri grotêsknih
ORODNIK: z grotêsknimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: grotêskno
RODILNIK: grotêsknega
DAJALNIK: grotêsknemu
TOŽILNIK: grotêskno
MESTNIK: pri grotêsknem
ORODNIK: z grotêsknim
dvojina
IMENOVALNIK: grotêskni
RODILNIK: grotêsknih
DAJALNIK: grotêsknima
TOŽILNIK: grotêskni
MESTNIK: pri grotêsknih
ORODNIK: z grotêsknima
množina
IMENOVALNIK: grotêskna
RODILNIK: grotêsknih
DAJALNIK: grotêsknim
TOŽILNIK: grotêskna
MESTNIK: pri grotêsknih
ORODNIK: z grotêsknimi
PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: grotêsknejši
RODILNIK: grotêsknejšega
DAJALNIK: grotêsknejšemu
TOŽILNIK: grotêsknejši
živo grotêsknejšega
MESTNIK: pri grotêsknejšem
ORODNIK: z grotêsknejšim
dvojina
IMENOVALNIK: grotêsknejša
RODILNIK: grotêsknejših
DAJALNIK: grotêsknejšima
TOŽILNIK: grotêsknejša
MESTNIK: pri grotêsknejših
ORODNIK: z grotêsknejšima
množina
IMENOVALNIK: grotêsknejši
RODILNIK: grotêsknejših
DAJALNIK: grotêsknejšim
TOŽILNIK: grotêsknejše
MESTNIK: pri grotêsknejših
ORODNIK: z grotêsknejšimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: grotêsknejša
RODILNIK: grotêsknejše

DAJALNIK: grotêsknejši
TOŽILNIK: grotêsknejšo
MESTNIK: pri grotêsknejši
ORODNIK: z grotêsknejšo
dvojina
IMENOVALNIK: grotêsknejši
RODILNIK: grotêsknejših
DAJALNIK: grotêsknejšima
TOŽILNIK: grotêsknejši
MESTNIK: pri grotêsknejših
ORODNIK: z grotêsknejšima
množina
IMENOVALNIK: grotêsknejše
RODILNIK: grotêsknejših
DAJALNIK: grotêsknejšim
TOŽILNIK: grotêsknejše
MESTNIK: pri grotêsknejših
ORODNIK: z grotêsknejšimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: grotêsknejše
RODILNIK: grotêsknejšega
DAJALNIK: grotêsknejšemu
TOŽILNIK: grotêsknejše
MESTNIK: pri grotêsknejšem
ORODNIK: z grotêsknejšim
dvojina
IMENOVALNIK: grotêsknejši
RODILNIK: grotêsknejših
DAJALNIK: grotêsknejšima
TOŽILNIK: grotêsknejši
MESTNIK: pri grotêsknejših
ORODNIK: z grotêsknejšima
množina
IMENOVALNIK: grotêsknejša
RODILNIK: grotêsknejših
DAJALNIK: grotêsknejšim
TOŽILNIK: grotêsknejša
MESTNIK: pri grotêsknejših
ORODNIK: z grotêsknejšimi
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: bõlj grotêsknen
ženski spol
EDNINA: bõlj grotêskna
srednji spol
EDNINA: bõlj grotêskno
PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: najgrotêsknejši in najgrotêsknejši
RODILNIK: najgrotêsknejšega in najgrotêsknejšega
DAJALNIK: najgrotêsknejšemu in najgrotêsknejšemu

TOŽILNIK: **nājgrotēsknejši** in **nājgrotēsknejši**
 živo **nājgrotēsknejšega** in **nājgrotēsknejšega**
 MESTNIK: pri **nājgrotēsknejšem** in pri **nājgrotēsknejšem**
 ORODNIK: z **nājgrotēsknejšim** in z **nājgrotēsknejšim**
dvojina
 IMENOVALNIK: **nājgrotēsknejša** in **nājgrotēsknejša**
 RODILNIK: **nājgrotēsknejših** in **nājgrotēsknejših**
 DAJALNIK: **nājgrotēsknejšima** in **nājgrotēsknejšima**
 TOŽILNIK: **nājgrotēsknejša** in **nājgrotēsknejša**
 MESTNIK: pri **nājgrotēsknejših** in pri **nājgrotēsknejših**
 ORODNIK: z **nājgrotēsknejšima** in z **nājgrotēsknejšima**
množina
 IMENOVALNIK: **nājgrotēsknejši** in **nājgrotēsknejši**
 RODILNIK: **nājgrotēsknejših** in **nājgrotēsknejših**
 DAJALNIK: **nājgrotēsknejšim** in **nājgrotēsknejšim**
 TOŽILNIK: **nājgrotēsknejšē** in **nājgrotēsknejšē**
 MESTNIK: pri **nājgrotēsknejših** in pri **nājgrotēsknejših**
 ORODNIK: z **nājgrotēsknejšimi** in z **nājgrotēsknejšimi**
ženski spol
ednina
 IMENOVALNIK: **nājgrotēsknejša** in **nājgrotēsknejša**
 RODILNIK: **nājgrotēsknejšē** in **nājgrotēsknejšē**
 DAJALNIK: **nājgrotēsknejši** in **nājgrotēsknejši**
 TOŽILNIK: **nājgrotēsknejšo** in **nājgrotēsknejšo**
 MESTNIK: pri **nājgrotēsknejši** in pri **nājgrotēsknejši**
 ORODNIK: z **nājgrotēsknejšo** in z **nājgrotēsknejšo**
dvojina
 IMENOVALNIK: **nājgrotēsknejši** in **nājgrotēsknejši**
 RODILNIK: **nājgrotēsknejših** in **nājgrotēsknejših**
 DAJALNIK: **nājgrotēsknejšima** in **nājgrotēsknejšima**
 TOŽILNIK: **nājgrotēsknejši** in **nājgrotēsknejši**
 MESTNIK: pri **nājgrotēsknejših** in pri **nājgrotēsknejših**
 ORODNIK: z **nājgrotēsknejšima** in z **nājgrotēsknejšima**
množina
 IMENOVALNIK: **nājgrotēsknejšē** in **nājgrotēsknejšē**
 RODILNIK: **nājgrotēsknejših** in **nājgrotēsknejših**
 DAJALNIK: **nājgrotēsknejšim** in **nājgrotēsknejšim**
 TOŽILNIK: **nājgrotēsknejšē** in **nājgrotēsknejšē**
 MESTNIK: pri **nājgrotēsknejših** in pri **nājgrotēsknejših**
 ORODNIK: z **nājgrotēsknejšimi** in z **nājgrotēsknejšimi**
srednji spol
ednina
 IMENOVALNIK: **nājgrotēsknejšē** in **nājgrotēsknejšē**
 RODILNIK: **nājgrotēsknejšega** in **nājgrotēsknejšega**
 DAJALNIK: **nājgrotēsknejšemu** in **nājgrotēsknejšemu**
 TOŽILNIK: **nājgrotēsknejšē** in **nājgrotēsknejšē**
 MESTNIK: pri **nājgrotēsknejšem** in pri **nājgrotēsknejšem**
 ORODNIK: z **nājgrotēsknejšim** in z **nājgrotēsknejšim**
dvojina
 IMENOVALNIK: **nājgrotēsknejši** in **nājgrotēsknejši**
 RODILNIK: **nājgrotēsknejših** in **nājgrotēsknejših**
 DAJALNIK: **nājgrotēsknejšima** in **nājgrotēsknejšima**
 TOŽILNIK: **nājgrotēsknejši** in **nājgrotēsknejši**

MESTNIK: pri **nājgrotēsknejših** in pri **nājgrotēsknejših**
 ORODNIK: z **nājgrotēsknejšima** in z **nājgrotēsknejšima**
množina
 IMENOVALNIK: **nājgrotēsknejša** in **nājgrotēsknejša**
 RODILNIK: **nājgrotēsknejših** in **nājgrotēsknejših**
 DAJALNIK: **nājgrotēsknejšim** in **nājgrotēsknejšim**
 TOŽILNIK: **nājgrotēsknejša** in **nājgrotēsknejša**
 MESTNIK: pri **nājgrotēsknejših** in pri **nājgrotēsknejših**
 ORODNIK: z **nājgrotēsknejšimi** in z **nājgrotēsknejšimi**
 PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
 EDNINA: **nājbolj** in **nājbolj** **grotēskēn**
ženski spol
 EDNINA: **nājbolj** in **nājbolj** **grotēskna**
srednji spol
 EDNINA: **nājbolj** in **nājbolj** **grotēskno**

IZVOR

↑ groteska

grotéskno prislov

[grotéskno]

POMEN

1. **takó, da se s povezovanjem tragičnega in komičnega resničnost prikazuje na grozljiv, popačen način**

- Medtem ko prvi del predstave prikazuje žalostno gledališko realnost, pa je drugi del napisan *groteskno*, z dokaj zahtevnim koncem.
- Njegovo najbolj znano delo je *groteskno* fantastična pripoved Mojster in Margareta.
- Avtorja *groteskno* stilizirano uprizarjata dramatično razgibano zakonsko razmerje med izobražencema srednjih let.

2. **ekspresivno takó, da je tragikomično, grozljivo, popačeno do mere, da se zdi neresnično**

▶ **prisl.** + **glag.**

- Oblačil se je *groteskno*, toda njegova oblačila so bila draga in skrbno sešita.
- Njen nasmeh je deloval skrajno *groteskno*, kot da se ni nasmejala že celo večnost.

▶ **prisl.** + **prid. beseda**

- Število *groteskno* debelih otrok se je po šestdesetih letih prejšnjega stoletja potrojilo.
- Ta država je imela *groteskno* preveliko vojsko.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[grotéskno]

IPA: [grɔ'te:skno]

OSNOVNIK: grotéskno

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bòlj grotéskno

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: grotéskneje in grotésknejšē

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: *nájbolj* in *nájbolj* grotéskno

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: *nájgrotéskneje* in *nájgrotéskneje* in *nájgrotésknejše* in *nájgrotésknejše*

TONEMSKO

[grotéskno]

IPA: [gróté:sknò]

OSNOVNIK: grotéskno

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: *bòlj* grotéskno

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: grotéskneje in grotésknejše

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: *nájbolj* in *nájbolj* grotéskno

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: *nájgrotéskneje* in *nájgrotéskneje* in *nájgrotésknejše* in *nájgrotésknejše*

IZVOR

↑groteskni

grotésknost grotésknosti samostalnik ženskega spola
[grotésknost]

POMEN

1. elementi, struktura groteske

- V zbirki pesmi je povzel svoj opus, za katerega sta značilni *grotesknost* in hkratna nežna osebnost.
- Podajanje zgodbe o plašču, ki je vstopil v bedno uradniško življenje Akakija Akakijeviča, je odeto v vrhunsko *grotesknost*, terja pa živo odzivanje publike.
- Poudarek je na *grotesknosti* likov, vsaka replika je izrečena iz natančno določenega čustva in z jasnim namenom.

2. ekspresivno stanje, lastnost česa, da je tragikomično, grozljivo, popačeno do mere, da se zdi neresnično

- Zapletli smo se v začarani krog do *grotesknosti* prignanega kulta avtomobila.
- Časopisi poročajo o *grotesknosti* sojenja zoper moškega, katerega ime je povezano s tihotapljenjem ljudi prek meja.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[grotésknost]

IPA: [grót'e:sknòst]

ednina

IMENOVALNIK: grotésknost

RODILNIK: grotésknosti

DAJALNIK: grotésknosti

TOŽILNIK: grotésknost

MESTNIK: pri grotésknosti

ORODNIK: z grotésknostjo

dvojina

IMENOVALNIK: grotésknosti

RODILNIK: grotésknosti

DAJALNIK: grotésknostma tudi grotésknostima

TOŽILNIK: grotésknosti

MESTNIK: pri grotésknostih

ORODNIK: z grotésknostma tudi z grotésknostima množina

IMENOVALNIK: grotésknosti

RODILNIK: grotésknosti

DAJALNIK: grotésknostim

TOŽILNIK: grotésknosti

MESTNIK: pri grotésknostih

ORODNIK: z grotésknostmi

TONEMSKO

[grotésknost]

IPA: [gróté:sknòst]

ednina

IMENOVALNIK: grotésknost

RODILNIK: grotésknosti

DAJALNIK: grotésknosti

TOŽILNIK: grotésknost

MESTNIK: pri grotésknosti

ORODNIK: z grotésknostjo

dvojina

IMENOVALNIK: grotésknosti

RODILNIK: grotésknosti

DAJALNIK: grotésknostma tudi grotésknostima

TOŽILNIK: grotésknosti

MESTNIK: pri grotésknostih

ORODNIK: z grotésknostma tudi z grotésknostima množina

IMENOVALNIK: grotésknosti

RODILNIK: grotésknosti

DAJALNIK: grotésknostim

TOŽILNIK: grotésknosti

MESTNIK: pri grotésknostih

ORODNIK: z grotésknostmi

IZVOR

↑groteskni

há¹ in **hà**; in **háhá**; tudi **há-há** medmet

POMEN

1. navadno ponovljeno posnema glas pri smejanju, navadno glasnem

- »Ha!« se je zasmel kratko, kakor da se mu je zaletela kost.
- »Ha ha, kako smešno,« se je zasmel.
- »Ha ha ha,« se je nenadoma zakrohotal na ves glas.

1.1. ponovljeno izraža, da se govorec posmehuje

- Vem, da si ti spreten na smučeh kot jaz v podvodnem nogometu. *Ha ha ha!*
- »Ha ha,« se mu je rogal, »jaz da bi tebe poslušal!«

▪ Ne boj se, zaljubljen se ne bom, *ha ha!*

2. kot samostalnik, ponovljeno **glas**, ki nastane pri smejanju, navadno glasnem

▪ Potem se pa zasliši njen gromki: »Ho ho *ha ha!* *Ha ha ha!*«

IZVOR

imitativna beseda, ki posnema glas pri smejanju, tako kot npr. stind., gr., stvnem. *ha ha*, lat. (*ha*) *hahae*, hrv., srb. *hã-hã*, rus. *ha-há*, nem. *haha*, angl. *ha ha*, *ha-ha*

hà² medmet

POMEN

1. izgovarja se z večjo jakostjo **izraža**, da je govorec nejevoljen, jezen

▪ Zasukal je klobuk, mahnil z roko, kakor bi podil spomine, in rekel: »*Ha!*«

▪ *Ha*, mi pravijo, pa kdaj se boš naveličal ždeti v tistem kotičku zakajene krčme ter mirno žuliti ono svoje pivo.

▪ »Gosenica! *Ha!* Vi sami ste gosenica, ki grize in izpodjeda državno drevo!« se je zadr.

1.1. izgovarja se z večjo jakostjo **izraža**, da se zdi govorcju predhodna izjava nezaslišana

▪ Priznal je tudi, da ga je osebno obglavil, pa četudi ga na sojenju ni bilo niti med osumljenci. *Ha!*

2. izgovarja se z večjo jakostjo **izraža**, da govorec občuti zadovoljstvo, ko se izkaže, da je imel, deloval prav

▪ Od nekdanj sem si želel biti pop zvezdnik. *Ha*, pa mi je uspelo.

▪ *Ha*, kako ste takrat novinarji pisali, da se septembra lipe sploh ne sadijo, da to ni prava sezona. Pa pogledajte, kako je lepa tale!

▪ Na lepem dahne: »*Ha*, prav sem imel!«

2.1. izgovarja se z večjo jakostjo **izraža**, da govorec občuti vznesenost

▪ Drugačen zrak je tam. *Ha*, kako se tam vse giblje! In vse je blizu, vse je dosežno.

▪ *Ha*, to vam je bilo življenje!

▪ *Ha*, lepo pa tudi hudo je bilo takrat.

3. izgovarja se z večjo jakostjo **izraža**, da se govorec priduša, si vliva pogum

▪ »Kaj bi se bala!« »*Ha!* Naj le pride, kdor hoče: midva sva dva.«

▪ *Ha*, res sem si prvič v življenju sama kupila kar tri oblekice do kolen in – *ha*, res si upam pokazati noge soncu (in drugim), in *ha*, nič več jih ne skrivam pod dolgimi krili do gležnjev!

3.1. izgovarja se z večjo jakostjo **izraža**, da govorec dvomi, je neodločen, negotov

▪ »Pravijo, da smrt ne pride prepozno.« »*Ha!* Mislite?« je razposajeno odbil Peter.

▪ »Ali vam gre pisanje hitro izpod rok?« »*Ha!* Včasih gre, včasih ne gre,« je zmignil z rameni.

▪ *Ha*, kaj pa zdaj, si mislim.

3.2. izgovarja se z večjo jakostjo **izraža** grožnjo komu

▪ »*Ha!*« je kričal grozoviti vodnik divje trope, ki je nosil baklo, »*ha*, zdaj te imam!«

▪ »*Ha*, slepar!« je kričal in izdrl svoj meč, »zakaj imaš orožje na strani? Bôri se, brani se!«

4. kot členek, izgovarja se z večjo jakostjo **uporablja se**, ko govorec poudarja svojo izjavo

▪ Kot se za šefa spodobi, je odšel v službo k največjemu mobilnemu operaterju (in ne le k tretjemu, *ha*), kjer bo deloval na področju vsebin.

▪ »*Ha*, to bo pa dobro, imenitno«, sem dejal.

▪ Večji od tebe? Od mene? *Ha!* Kaj od mene, večji od avtomobilov, večji od hiš, od mesta, glavo je imel tam pod oblaki.

4.1. kot členek, izgovarja se z večjo jakostjo **izraža**, da govorec poudarja vprašanje

▪ Sem prebrisana, *ha?*

▪ Zakaj bi si je tudi sam ne izbiral? *Ha?*

IZVOR

imitativna beseda, tako kot npr. stind., gr., stvnem. *ha*, lat. *hã*, hrv., srb. *hã*, stčeš., polj., nem., frc., angl. *ha*

ha³ simbol

POMEN

simbol za enoto *hektar*

▪ Za en kilometer avtomobilske ceste je treba žrtvovati 10 *ha* zemlje, največkrat obdelovalne.

▪ Imajo 27 *ha* površin, od tega se 22 *ha* večkrat kosi.

▪ Vztrajanje na zemljiškem maksimumu 10 *ha* je bila ena največjih napak bivšega sistema.

IZVOR

prevzeto iz sodobnih evropskih jezikov; krajšava za ↑hektar

haiku haikuja samostalnik moškega spola

[hajkú] tudi [hájku]

POMEN

1. iz literarne vede pesem iz treh verzov po pet, sedem in pet zlogov, ki zgoščeno prikazuje trenutek, vtis, zlasti iz narave, po izvoru iz Japonske

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

dober haiku | japonski haiku | klasični, sodobni haiku | neobjavljen haiku

▪ Klasični japonski *haiku* je predvsem poezija letnih časov, torej poezija o naravi.

▪ Strokovna žirija bo izbrala najboljše *haikuje* in podelila več nagrad.

▶ **sam. beseda** + **sam. beseda v roditelju**

izbor, knjiga, zbirka haikujev | mojster, pesnik, pisec haikujev | oblika haikuja | pisanje haikujev

▪ Pisci *haikujev* pravijo, da je ustvarjanje *haikujev* neke

vrste zenovska meditacija.

▪ Zbirka *haikujev* se strogo drži klasičnega japonskega vzora.

...

▪ Avtorji so brali svojo prozo, *haikuje* in pesmi.
▪ V skupnem ovitku je izšlo pet drobnih zbirk, posvečenih tradicionalni japonski pesniški obliki *haiku*.

2. kot pridevnik ki je v zvezi s haikujem 1.

► **sam. beseda v imenovalniku** + sam. beseda

haiku pesem | haiku pesnik | haiku poezija

▪ Tematike *haiku* poezije že dalj časa ne povezujemo izključno z naravo.

▪ Na mednarodnem *haiku* taboru je sodelovalo 27 *haiku* pesnikov.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[hájkú]

IPA: [xaj'ku:]

ednina

IMENOVALNIK: [hájkú]

RODILNIK: [hájkúja]

DAJALNIK: [hájkúju]

TOŽILNIK: [hájkú]

MESTNIK: [pri hájkúju]

ORODNIK: [s hájkújem]

dvojina

IMENOVALNIK: [hájkúja]

RODILNIK: [hájkújev]

DAJALNIK: [hájkújema]

TOŽILNIK: [hájkúja]

MESTNIK: [pri hájkújih]

ORODNIK: [s hájkújema]

množina

IMENOVALNIK: [hájkúji]

RODILNIK: [hájkújev]

DAJALNIK: [hájkújem]

TOŽILNIK: [hájkúje]

MESTNIK: [pri hájkújih]

ORODNIK: [s hájkúji]

tudi

[hájku]

IPA: ['xa:jku]

ednina

IMENOVALNIK: [hájku]

RODILNIK: [hájkujaja]

DAJALNIK: [hájkujaju]

TOŽILNIK: [hájku]

MESTNIK: [pri hájkujaju]

ORODNIK: [s hájkujem]

dvojina

IMENOVALNIK: [hájkujaja]

RODILNIK: [hájkujev]

DAJALNIK: [hájkujema]

TOŽILNIK: [hájkujaja]

MESTNIK: [pri hájkujih]

ORODNIK: [s hájkujema]

množina

IMENOVALNIK: [hájkujaji]

RODILNIK: [hájkujev]

DAJALNIK: [hájkujem]

TOŽILNIK: [hájkujaja]

MESTNIK: [pri hájkujih]

ORODNIK: [s hájkujaji]

TONEMSKO

[hájkû]

IPA: [xajkú:]

ednina

IMENOVALNIK: [hájkû]

RODILNIK: [hájkûja]

DAJALNIK: [hájkûju]

TOŽILNIK: [hájkû]

MESTNIK: [pri hájkûju]

ORODNIK: [s hájkûjem]

dvojina

IMENOVALNIK: [hájkûja]

RODILNIK: [hájkûjev]

DAJALNIK: [hájkûjema]

TOŽILNIK: [hájkûja]

MESTNIK: [pri hájkûjih]

ORODNIK: [s hájkûjema]

množina

IMENOVALNIK: [hájkûjaji]

RODILNIK: [hájkûjev]

DAJALNIK: [hájkûjem]

TOŽILNIK: [hájkûjaja]

MESTNIK: [pri hájkûjih]

ORODNIK: [s hájkûjaji]

tudi

[hâjku]

IPA: [xá:jkù]

ednina

IMENOVALNIK: [hâjku]

RODILNIK: [hâjkujaja]

DAJALNIK: [hâjkujaju]

TOŽILNIK: [hâjku]

MESTNIK: [pri hâjkujaju]

ORODNIK: [s hâjkujem]

dvojina

IMENOVALNIK: [hâjkujaja]

RODILNIK: [hâjkujev]

DAJALNIK: [hâjkujema]

TOŽILNIK: [hâjkujaja]
MESTNIK: [pri hâjkujih]
ORODNIK: [s hâjkujema]
množina
IMENOVALNIK: [hâjkuij]
RODILNIK: [hâjkujev]
DAJALNIK: [hâjkujem]
TOŽILNIK: [hâjkujej]
MESTNIK: [pri hâjkujih]
ORODNIK: [s hâjkuij]

IZVOR
prevzeto prek nem. *Haiku*, franc. *haïku* iz jap.

hàjd in **hâjd**; in **àjd**; in **àjdi**; in **hàjdi**; tudi **hàjde** medmet
POMEN

1. neknjižno pogovorno uporablja se, ko govorec želi koga spodbuditi, pozvati, naj hodi, gre

- »No,« si mislim, »če si že na cesti, pa *hajt!*«
- Stisni se k meni, deklè ... *hajt* na voz!

1.1. neknjižno pogovorno uporablja se, ko govorec želi koga spodbuditi, pozvati, naj odide

- Zaprite škatlo in *hajt* domov!

2. neknjižno pogovorno izraža, da opisanemu dejanju neposredno sledi drugo dejanje, navadno odhod

- Po receptu naših mam mu s kisom zbijemo temperaturo in *hajt* k zdravniku.
- Brez skrbi vzemite v roko popotno palico pa *hajt* z njo preko Kolpe žvižgaje in prepevaje.
- Ne pišeš prej, ne sporočiš, kar prideš v noč pa *hajt* z menoj!

3. kot členek, neknjižno pogovorno izraža dopušcanje, načelno strinjanje

- *Hajt*, dobro, kakšno vročo, svežo ribo že še pojem.

IZVOR
sovpadlo iz ↑*hajt* in ↑*hajde*

hàjde; glej **àjd**; glej **àjdi**; glej **hàjd**; glej **hàjdi** medmet
POMEN

1. neknjižno pogovorno uporablja se, ko govorec želi koga spodbuditi, pozvati, naj hodi, gre

- Dovolj, sem rekel. To je bilo samo opozorilo. *Hajde*, gremo!
- »*Hajde!* Zgani se!« je stražar porinil senco v krog svetlobe.

1.1. neknjižno pogovorno uporablja se, ko govorec želi koga spodbuditi h kakemu dejanju sploh

- *Hajde*, raja! Gunčajmo vagon, da bo vlada še naprej mislila, da se vlak pelje naprej!

2. neknjižno pogovorno izraža, da opisanemu dejanju neposredno sledi drugo dejanje, navadno odhod

- Samo še 40.000 podpisov morajo zbrati in *hajde* na volišča.

IZVOR
prevzeto prek hrv., srb. (*h*)*àjde* 'pojdi' iz tur. *hayde* 'pojdimo, kvišku, naprej'

hàjdi; in **àjd**; in **àjdi**; in **hàjd**; tudi **hàjde** medmet
POMEN

1. neknjižno pogovorno uporablja se, ko govorec želi koga spodbuditi, pozvati, naj hodi, gre

- *Hajdi* za menoj, pokažem ti takšno skrivališče!
- Koraki so se vrnili, vrata so se odprla, ječar je pomignil: »*Hajdi!*« in šla sta po stopnicah.
- Ti boš najin najboljši pomagač, ker si tako majhen. *Hajdi* z nama!

1.1. neknjižno pogovorno uporablja se, ko govorec želi koga pozvati, naj se odstrani

- *Hajdi*, tukaj nimaš ničesar opraviti!
- *Hajdi*, poberi se mi izpred oči!
- *Hajdi* k vragu!

2. neknjižno pogovorno izraža, da opisanemu dejanju neposredno sledi drugo dejanje, navadno odhod

- Tukaj si odpočijem in potem *hajt* v breg.
- Naložila je na kolo po deset, petnajst žegnov in *hajt* z njimi v sosednjo vas.

IZVOR
prevzeto iz nem. *heidi*, ki ponazarja hiter premik, odhod, iz medmeta *hei* za izražanje veselja, živahnega gibanja, pri nas pomešano s ↑*hajde*

hàrpija *hàrpije* tudi **harpíja** *harpíje* samostalnik ženskega spola

[*hàrpija*] tudi [*harpíja*]

POMEN

1. grško mitološko bitje s ptičjim trupom, perutmi, žensko glavo in neprijetnim glasom

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

- Družbo dušam umrlih delajo le krvoločne *harpije*.
- Fineja so bogovi kaznovali tako, da so mu vreščeče *harpije* kradle hrano od ust in zasmrajale vso okolico.

...

▪ Zamenjavo siren s *harpijami* je lahko razumeti, saj so jim *harpije* zelo podobne.

▪ Nekateri pisci poročajo, da tako sirene kot *harpije* raztrgajo človeka, ki se jim preveč približa.

2. podoba, ki predstavlja mitološko bitje s ptičjim trupom, perutmi, žensko glavo in neprijetnim glasom

- Sirene in *harpije* lahko najdemo izklesane na antičnih nagrobnikih, čeprav so *harpije* precej pogostejše.
- Nad mestnimi vrati je stala velikanska *harpija*, bila je iz pečene rdeče gline in se je že opazno krušila.

3. iz zoologije velika ujeda s sivim trupom in perutmi, črnkasto perjanico ter dolgimi kremplji, ki živi

v gozdovih Srednje in Južne Amerike; primerjaj lat.

Harpya harpya

▪ Mogočna *harpija* je lahko visoka tudi več kot 1 m; velja za odličnega lovca, saj izsledí plen tudi v gostih krošnjah.

▪ V Južni Ameriki je le malo vrst orlov, največja pa je *harpija*.

4. slabšalno kdor je nemoralen, zloben, pohlepen ali se mu to pripisuje

▪ Dokler bodo taki osebkí na položajih, se nam nič dobrega ne piše. To so *harpije*, ki nam vsem pijejo denar, kri in živce.

▪ Kar oglej si, kaj si naredila, ti *harpija*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[hárpija]

IPA: [ˈxa:rpija]

ednina

IMENOVALNIK: hárpija

RODILNIK: hárpíje

DAJALNIK: hárpíji

TOŽILNIK: hárpíjo

MESTNIK: pri hárpíji

ORODNIK: s hárpíjo

dvojina

IMENOVALNIK: hárpíji

RODILNIK: hárpíj

DAJALNIK: hárpíjama

TOŽILNIK: hárpíji

MESTNIK: pri hárpíjah

ORODNIK: s hárpíjama

množina

IMENOVALNIK: hárpíje

RODILNIK: hárpíj

DAJALNIK: hárpíjam

TOŽILNIK: hárpíje

MESTNIK: pri hárpíjah

ORODNIK: s hárpíjami

tudi

[harpíja]

IPA: [xarˈpi:ja]

ednina

IMENOVALNIK: harpíja

RODILNIK: harpíje

DAJALNIK: harpíji

TOŽILNIK: harpíjo

MESTNIK: pri harpíji

ORODNIK: s harpíjo

dvojina

IMENOVALNIK: harpíji

RODILNIK: harpíj

DAJALNIK: harpíjama

TOŽILNIK: harpíji

MESTNIK: pri harpíjah

ORODNIK: s harpíjama

množina

IMENOVALNIK: harpíje

RODILNIK: harpíj

DAJALNIK: harpíjam

TOŽILNIK: harpíje

MESTNIK: pri harpíjah

ORODNIK: s harpíjami

TONEMSKO

[hárpija]

IPA: [xà:rpíja]

ednina

IMENOVALNIK: hárpíja

RODILNIK: hárpíje

DAJALNIK: hárpíji

TOŽILNIK: hárpíjo

MESTNIK: pri hárpíji

ORODNIK: s hárpíjo

dvojina

IMENOVALNIK: hárpíji

RODILNIK: hárpíj

DAJALNIK: hárpíjama

TOŽILNIK: hárpíji

MESTNIK: pri hárpíjah

ORODNIK: s hárpíjama

množina

IMENOVALNIK: hárpíje

RODILNIK: hárpíj

DAJALNIK: hárpíjam

TOŽILNIK: hárpíje

MESTNIK: pri hárpíjah

ORODNIK: s hárpíjami

tudi

[harpîja]

IPA: [xarpíjâ]

ednina

IMENOVALNIK: harpîja

RODILNIK: harpîje

DAJALNIK: harpîji

TOŽILNIK: harpîjo

MESTNIK: pri harpîji

ORODNIK: s harpîjo

dvojina

IMENOVALNIK: harpîji

RODILNIK: harpîj

DAJALNIK: harpîjama

TOŽILNIK: harpîji

MESTNIK: pri harpîjah
ORODNIK: s harpîjama
množina
IMENOVALNIK: harpîje
RODILNIK: harpîj
DAJALNIK: harpîjam
TOŽILNIK: harpîje
MESTNIK: pri harpîjah
ORODNIK: s harpîjami

IZVOR

prevzeto prek (nem. *Harpyie* in) lat. *Harpyia* iz gr. *Harpyia*

hávba hávbe samostalnik ženskega spola
[háɥba]

POMEN

1. knjižno pogovorno del avtomobila, pritrjen na karoserijo, ki pokriva motor ali prtljažni prostor

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

odprta havba

▪ Na precej strmem vzponu je opazil avto z odprto sprednjo *havbo*, ob njem pa dva moška, ki sta mu mahala.

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

havba avtomobila

▪ Odprla je *havbo* avtomobila in izpod nje se je pokadilo kot iz kakšnega starega zatohlega dimnika.

...

▪ Odpriva *havbo* in pogledjva, kaj je narobe.
▪ Moral je iz avta in se nasloniti na *havbo*, da so ga lahko pretipali.

2. knjižno pogovorno večjemu pokrivalu podobna električna priprava za sušenje las

▪ Na oprane lase so ji navili navijalke in jo za pol ure posedli pod *havbo*, da so se lasje v celoti posušili.
▪ Na boljšem sejmu je našla stare *havbe*, ki so jih v večini ljubljanskih salonov že pred časom odstranili.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[háɥba]

IPA: [ˈxa:ɥba]

ednina

IMENOVALNIK: hávba

RODILNIK: hávbe

DAJALNIK: hávbi

TOŽILNIK: hávbo

MESTNIK: pri hávbi

ORODNIK: s hávbo

dvojina

IMENOVALNIK: hávbi

RODILNIK: hávb

DAJALNIK: hávbama

TOŽILNIK: hávbi

MESTNIK: pri hávbah

ORODNIK: s hávbama

množina

IMENOVALNIK: hávbe

RODILNIK: hávb

DAJALNIK: hávbam

TOŽILNIK: hávbe

MESTNIK: pri hávbah

ORODNIK: s hávbami

TONEMSKO

[háɥba]

IPA: [ˈxa:ɥbà]

ednina

IMENOVALNIK: hávba

RODILNIK: hávbe

DAJALNIK: hávbi

TOŽILNIK: hávbo

MESTNIK: pri hávbi

ORODNIK: s hávbo

dvojina

IMENOVALNIK: hávbi

RODILNIK: hávb

DAJALNIK: hávbama

TOŽILNIK: hávbi

MESTNIK: pri hávbah

ORODNIK: s hávbama

množina

IMENOVALNIK: hávbe

RODILNIK: hávb

DAJALNIK: hávbam

TOŽILNIK: hávbe

MESTNIK: pri hávbah

ORODNIK: s hávbami

IZVOR

prevzeto iz nem. *Haube*, verjetno sorodno z gr. *kýphós* 'izbokel', litov. *kuprà* 'izboklina'

hí¹ in **hì**; in **híhí**; tudi **hí-hí** medmet

POMEN

1. ponovljeno, izgovarja se z višjim tonom posnema visok glas pri veselem smejanju, navadno ženske, otroka

▪ »*Hi hi*,« se je nasmejala žena.

▪ *Hi hi*, kako hecna slika!

▪ »*Hi hi hi*,« se je oglasil od zgoraj prisrčni materin smeh.

1.1. ponovljeno, izgovarja se z višjim tonom izraža, da je govorec, navadno ženska, zaradi namigovanja na spogledovanje, goloto, spolnost v manjši zadregi

▪ Sem morda lepa ... *hi hi*, se morda njemu, belemu starcu s sivo brado, zdim lepa?

▪ A prsi bi radi zavarovali? *Hi hi*. Trenutek. Se bom

pozanimala.

▪ Mama, ta fant je tako lep! Všeč mi je, *hi hi hi!*

2. navadno podvojeno, izgovarja se z višjim tonom, ekspresivno **izraža**, da se govorec posmehuje, je ironičen

▪ *Hi*, končno bo tudi naša občina deležna brezplačne kolonije bacilov!

▪ Zadnjič sem si ogledala tretji polčas hokejske tekme, *hi hi*.

▪ Moj mož je sposoben, v življenju je kar nekaj denarja potegnil iz proračuna. Naredil pa ni kaj dosti, *hi hi*.

2.1. ponovljeno, izgovarja se z višjim tonom **izraža**, da govorec posmehljivo ugotavlja pri kom kaj slabega, mu to privoščiči

▪ Barbara ni več zaprisežena vegetarijanka, ampak mesojedka, *hi hi hi*.

▪ Že na treningu so pokazali svojo plahost, *hi hi hi hi hi*.

3. kot členek, podvojeno, izgovarja se z višjim tonom **uporablja se**, ko govorec poudari šaljivost, hudomušnost svoje predhodne izjave

▪ Imamo košarko enkrat na teden, ki se je jaz ne udeležujem, *hi hi*.

IZVOR

imitativna beseda, ki posnema glas pri smejanju, tako kot npr. hrv., srb. *hi*, rus. *hi*, nem. *hi*

hi² medmet

POMEN

1. uporablja se, ko govorec ukaže konju, naj hodi, začne hoditi naprej

▪ Sedel je na voz in pogнал: »*Hi!*«

▪ Vsa družba je bila tudi že skupaj in Maruša je zaklicala: »*Hi*, Sivček!«

▪ Vihtel je bič in kričal: »*Hi*, kobila, da te ne bo noč lovila!«

2. kot samostalnik ukaz konju, naj hodi, začne hoditi naprej

▪ Tonček je važno sedel na vozu, samozavestno je vladal vprežni par s »*hi*« in »bistahor«.

▪ Ni treba njegovih bistahor in *hi*, konj sam ve za opravila in postanke, sam določa dolžino čakanja.

IZVOR

prevzeto iz nem. *hü, hüh, hüja*, redko tudi *hi*

hibríd híbrída samostalnik moškega spola

[híbrít híbrída]

POMEN

1. iz agronomije, iz biologije rastlina, žival, vzgojena s spolnim razmnoževanjem iz dveh organizmov z različno dedno osnovo

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

koruzni hibridi | odporni hibridi | pozni, zgodnji hibridi | velikocvetni hibrid

▪ Na lom in poleganje odpornejši *hibridi* imajo močnejše steblo.

▪ V primeru intenzivne reje ne bi izbirali med pasmami rac, temveč med selekcioniranimi pasemskimi *hibridi*.

▪ Žlahntitelji so vzgojili različne *hibride*, ki so zaradi svoje barvitosti v prodaji predvsem v zimskem času.

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju

hibrid koruze

▪ Poželi bodo enajst različnih *hibridov* koruze za zrnje, jih stekali in primerjali rezultate.

▪ *Hibridi* zelja za svežo uporabo imajo običajno manjše in lažje glave, saj je tržna teža do 2 kilograma.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

izbira, izbor hibrida

▪ Namen proizvodnih preizkusov je testiranje hibridov in priporočila za izbor *hibrida*.

▪ Za tržno pridelavo korenja priporočamo setev *hibridov*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

izbrati hibride | vzgojiti hibride

▪ Izberite *hibride*, ki so po dolžini rastne dobe primerni za toplotne razmere vašega pridelovalnega območja.

▪ S križanjem tradicionalnih sort sadja in zelenjave so vzgojili *hibride*, ki so bolj živih barv in vsebujejo še več hranljivih snovi.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

▪ *Hibridi* se bolje razvijajo in cvetijo, toda iz njihovih semen vzgojene rastline so slabše.

▪ *Hibridi* so namenjeni za intenzivno rejo rac za jajca, meso ali za oboje.

2. kar nastane z združenjem značilnosti, funkcij dveh ali več različnih stvari

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

glasbeni hibrid | žanrski hibrid

▪ Aparat je *hibrid* mobilnega telefona in radijskega predvajalnika.

▪ Njegove knjige so nekakšni žanrski *hibridi* med dokumentarnim beleženjem dogodkov, zgodovinopisjem in literarnimi prijemi.

▪ Je mojster težko opredeljivega glasbenega *hibrida*, ki je na kratko povezava elektronske glasbe s praktično katerim koli drugim žanrom.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

ustvariti hibrid

▪ S svojim leposlovnim prvencem je ustvarila svojevrsten *hibrid* med literaturo in mitologijo.

▪ Pravi, da je v dobi globalizacije treba arhitekturo preplesti z drugimi disciplinami in tako ustvariti nove *hibride*.

▶ **sam. beseda** + med + sam. beseda v orodniku

▪ Razstavišče deluje kot nekakšen *hibrid* med nakupovalnim središčem, razstavo in zabaviščnim parkom.

▪ Aparat bo neke vrste *hibrid* med pametnim telefonom in igralno konzolo.

▪ Posnel je čudaški *hibrid* med dokumentarcem in

znanstvenofantastično sago.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

▪ *Hibrid* ima dve kameri in izjemno hiter prenos podatkov.

...

- Moje petje je bilo *hibrid* popa in klasične glasbe.
- Iz obeh civilizacij in kultur je nastal *hibrid* nekakšnega čudnega indijansko-evropskega krščanstva.

3. vozilo z dvema ali več različnimi izvori energije za pogon motorja

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

dizelski, električni hibrid | pravi hibrid | okolju prijazen hibrid | serijski hibrid

- Vozili se bodo lahko z dizelskim *hibridom* ali povsem na električni pogon.
- Ker je avtomobil pravi *hibrid*, ga lahko poganja samo bencinski motor, samo elektromotor ali oba hkrati.
- Odločili so se, da bodo taksisti vozili zgolj okolju prijazne *hibride*.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

prodaja hibridov

- Podjetje je predstavilo nov model, s katerim želi dvigniti prodajo *hibridov*.
- Prednosti *hibridov* pridejo do izraza pri mestni vožnji.

3.1. električni motor takega vozila

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

▪ *Hibrid* bencinskemu motorju dodaja moč.

4. iz ekonomije vrednostni papir, ki se lahko pretvori iz obveznice v delnico ali kapital

▪ Na podlagi direktive se bo izboljšala kvaliteta kapitala bank preko opredelitve lastnosti, ki jih morajo izpolnjevati *hibridi* in drugi instrumenti za vključitev v temeljni kapital bank.

5. slabšalno kdor ima, izkazuje različne, navadno nasprotujoče si (javne) podobe, stališča, zlasti zaradi lastnih koristi; sin.: ekspresivno hermafrodit

▪ Skrajno agresivni oglaševalski strategiji se je pridružila še merkantilistična skupina militantnih mirovnikov. »Za mir se je treba boriti,« pravijo taki *hibridi*.

▪ *Hibridi* na vsakem koraku trdijo, da je treba režim zrušiti, ker je izgubil kompas.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[hibrít híbrída]

IPA: [xi'bri:t xi'bri:da]

ednina

IMENOVALNIK: híbríd

RODILNIK: híbrída

DAJALNIK: híbrídu

TOŽILNIK: neživo híbríd

živo híbrída

MESTNIK: pri híbrídu

ORODNIK: s híbrídom
dvojina

IMENOVALNIK: híbrída

RODILNIK: híbrídov

DAJALNIK: híbrídoma

TOŽILNIK: híbrída

MESTNIK: pri híbrídih

ORODNIK: s híbrídoma
množina

IMENOVALNIK: híbrídi

RODILNIK: híbrídov

DAJALNIK: híbrídom

TOŽILNIK: híbríde

MESTNIK: pri híbrídih

ORODNIK: s híbrídi

TONEMSKO

[hibrít híbrída]

IPA: [xi'bri:t xi'bri:dà]

ednina

IMENOVALNIK: híbríd

RODILNIK: híbrída

DAJALNIK: híbrídu

TOŽILNIK: neživo híbríd

živo híbrída

MESTNIK: pri híbrídu

ORODNIK: s híbrídom

dvojina

IMENOVALNIK: híbrída

RODILNIK: híbrídov

DAJALNIK: híbrídoma

TOŽILNIK: híbrída

MESTNIK: pri híbrídih

ORODNIK: s híbrídoma

množina

IMENOVALNIK: híbrídi

RODILNIK: híbrídov

DAJALNIK: híbrídom

TOŽILNIK: híbríde

MESTNIK: pri híbrídih

ORODNIK: s híbrídi

STALNE ZVEZE

mehki hibrid

iz avtomobilizma vozilo z električnim motorjem, ki se vključi pri speljevanju in pospeševanju ter polni pri zaviranju

▪ Na trgu je veliko *mehkih hibridov*, ki elektriko proizvajajo z regeneracijo zavorne sile in jo nato uporabijo za pogon električnih sistemov.

priključni hibrid

iz avtomobilizma vozilo z električnim motorjem, ki se

polni s priklopom v električno omrežje

- Avtomobil bo po zasnovi *priključni hibrid*, kar pomeni, da bo njegov osnovni pogonski motor električni, vir energije pa bo baterija iz litijevih ionov.
- Pripravljajo *priključni hibrid* z zmogljivo litijevo baterijo.

IZVOR

prevzeto prek nem. *Hybride* in lat. *hybrida* 'mešanec', zlasti 'otrok Rimljana in tujke, svobodnjaka in sužnje' iz gr. *hýbris* 'pohotna nasilnost, razuzdanost'

hídra hídre samostalnik ženskega spola

[hídra]

POMEN

1. grško mitološko bitje s kačjim telesom in navadno devetimi glavami, ki posekane znova zrastejo

- Iz dveh bitk je dobil ščit, ki ga ni mogla prebosti nobena puščica, in veliko gorjačo iz debla divje oljke, ki jo je izruval za boj s *hidro*.

2. iz zoologije manjša sladkovodna žival z vrečastim telesom in lovkami, ki je pritrjena na podlago in živi v simbiozi z algami; primerjaj lat. *Chlorohydra viridissima*

- Tipalke ob robu *hidri* omogočajo, da se premika po vodi in lovi druge živali, ki jih použije in prebavi z izločanjem prebavnih sokov.
- Uspešno je obranil disertacijo o živčnem sistemu *hidre*.

3. ekspresivno kar hitro, nenehno raste in je kljub nasprotnim prizadevanjem neuničljivo

- Več kot trideset let zastojkarskega ukvarjanja s to problematiko, ki je rodilo zelo skromne rezultate, se zdi včasih tragikomični boj s *hidrami*.
- S periferije gledajo razraščajočo se *hidro* politične in gospodarske moči.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[hídra]

IPA: ['xi:dra]

ednina

IMENOVALNIK: hídra

RODILNIK: hídre

DAJALNIK: hídri

TOŽILNIK: hídro

MESTNIK: pri hídri

ORODNIK: s hídro

dvojina

IMENOVALNIK: hídri

RODILNIK: híder

DAJALNIK: hídrama

TOŽILNIK: hídri

MESTNIK: pri hídrah

ORODNIK: s hídrama

množina

IMENOVALNIK: hídre

RODILNIK: híder

DAJALNIK: hídrám

TOŽILNIK: hídre

MESTNIK: pri hídrah

ORODNIK: s hídrami

TONEMSKO

[hídra]

IPA: ['xi:drà]

ednina

IMENOVALNIK: hídra

RODILNIK: hídre

DAJALNIK: hídri

TOŽILNIK: hídro

MESTNIK: pri hídri

ORODNIK: s hídro

dvojina

IMENOVALNIK: hídri

RODILNIK: híder

DAJALNIK: hídrama

TOŽILNIK: hídri

MESTNIK: pri hídrah

ORODNIK: s hídrama

množina

IMENOVALNIK: hídre

RODILNIK: híder

DAJALNIK: hídrám

TOŽILNIK: hídre

MESTNIK: pri hídrah

ORODNIK: s hídrami

IZVOR

prevzeto prek (nem. *Hydra* in) lat. *hydra* iz gr. *hýdra*, prvotno 'vodna žival' iz *hýdōr* 'voda'

HK HK in HK-ja samostalnik moškega spola

[həkə]

POMEN

kratica *hokejski klub*

- Hvala mu za vse, kar je naredil za *HK Jesenice*.
- Organizatorji *HK Bled* si zaslužijo vse čestitke za izvrstno organiziran turnir.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[həkə]

IPA: ['xə'kə]

ednina

IMENOVALNIK: [həkə]

RODILNIK: [həkə]

DAJALNIK: [həkə]

TOŽILNIK: [həkə]

MESTNIK: [həkə]

ORODNIK: [həkə]

dvojina

IMENOVALNIK: [həkə]

RODILNIK: [həkə]

DAJALNIK: [həkə]

TOŽILNIK: [həkə]

MESTNIK: [həkə]

ORODNIK: [həkə]

množina

IMENOVALNIK: [həkə]

RODILNIK: [həkə]

DAJALNIK: [həkə]

TOŽILNIK: [həkə]

MESTNIK: [həkə]

ORODNIK: [həkə]

in

[həkə]

IPA: [ˈxəˈkə]

ednina

IMENOVALNIK: [həkə]

RODILNIK: [həkəja]

DAJALNIK: [həkəju]

TOŽILNIK: [həkə]

MESTNIK: [pri həkəju]

ORODNIK: [s həkəjem]

dvojina

IMENOVALNIK: [həkəja]

RODILNIK: [həkəjeu]

DAJALNIK: [həkəjema]

TOŽILNIK: [həkəja]

MESTNIK: [pri həkəjih]

ORODNIK: [s həkəjema]

množina

IMENOVALNIK: [həkəji]

RODILNIK: [həkəjeu]

DAJALNIK: [həkəjem]

TOŽILNIK: [həkəje]

MESTNIK: [pri həkəjih]

ORODNIK: [s həkəji]

TONEMSKO

[həkə]

IPA: [ˈxəkə]

ednina

IMENOVALNIK: [həkə]

RODILNIK: [həkə]

DAJALNIK: [həkə]

TOŽILNIK: [həkə]

MESTNIK: [həkə]

ORODNIK: [həkə]

dvojina

IMENOVALNIK: [həkə]

RODILNIK: [həkə]

DAJALNIK: [həkə]

TOŽILNIK: [həkə]

MESTNIK: [həkə]

ORODNIK: [həkə]

množina

IMENOVALNIK: [həkə]

RODILNIK: [həkə]

DAJALNIK: [həkə]

TOŽILNIK: [həkə]

MESTNIK: [həkə]

ORODNIK: [həkə]

in

[həkə]

IPA: [ˈxəkə]

ednina

IMENOVALNIK: [həkə]

RODILNIK: [həkəja]

DAJALNIK: [həkəju]

TOŽILNIK: [həkə]

MESTNIK: [pri həkəju]

ORODNIK: [s həkəjem]

dvojina

IMENOVALNIK: [həkəja]

RODILNIK: [həkəjeu]

DAJALNIK: [həkəjema]

TOŽILNIK: [həkəja]

MESTNIK: [pri həkəjih]

ORODNIK: [s həkəjema]

množina

IMENOVALNIK: [həkəji]

RODILNIK: [həkəjeu]

DAJALNIK: [həkəjem]

TOŽILNIK: [həkəje]

MESTNIK: [pri həkəjih]

ORODNIK: [s həkəji]

IZVOR

kratica za *hokejski klub*

hm in **hm̃**; in **mhm̃**; tudi **m̃h** medmet

POMEN

1. tudi s ponovljeno črko **m** izraža, da govorec razmišlja, se obotavlja spregovoriti

• Kaj pravzaprav iščejo vaši junaki? *Hm*, če bi rekla, da iščejo sami sebe, bi to zvenelo klišejsko, pa vendar ...

▪ *Hm*, si je ata zamrmral v brado, predlog je vreden razmisleka.

▪ Že res, da vemo, kaj pomeni beseda konkurenca, toda to naše vedenje je, *hmm*, kako bi rekel, bolj enciklopedično.

1.1. tudi s ponovljeno črko **m** izraža, da govorec ne zna odgovoriti

▪ *Hm*, kaj naj rečem na to vprašanje? To je namreč vprašanje za milijon dolarjev.

▪ Začela bom delati seminarsko za ... bom morala pogledati, kako se že reče temu predmetu, *hmm*.

1.2. tudi s ponovljeno črko **m** izraža obotavljanje pri obzirnem nasprotovanju

▪ *Hm*, dragi bralec, ne vem, če se bova po vsem tem razumela.

▪ *Hmm*, ne bi rekla.

2. tudi s ponovljeno črko **m** uporablja se, preden govorec pove, da izpušča iz sobesedila ugotovljivo kočljivo besedo

▪ Da se spustiš po zaletišču skakalnice, moraš imeti ogromna ... *Hm*, saj veste, kaj.

▪ Še največkrat politike slišimo, da rešujejo Slovenijo. Ta je, se mi zdi, rešena za sto let naprej, toliko se jih je že hvalilo, da ji bodo pomagali iz, *hm*, veste česa.

IZVOR

↑mhm

hô in **hò**; in **hôhò** tudi **hô-hô** medmet

POMEN

1. ponovljeno posnema glas pri glasnem smejanju, krohotanju

▪ Poglej starega, prebrisan je kot podlasica, *ho ho*.

▪ Smeji se in se tolče po trebuhu. *Ho ho ho!*

1.1. ponovljeno izraža, da se govorec šali, posmehuje

▪ »*Ho ho ho*, kaj pa ti tukaj, ali nisi v grobu?« je duhovičil in segel prijatelju v roke.

2. ponovljeno izraža, da govorec s posmehom zanikuje, zavrača sogovorčovo izjavo

▪ »*Ho ho*, po gobe!« se je zakrohotal. »Zdaj ni pravo vreme, da bi bilo kaj gob.«

▪ Mislim, da za kaj takega nisem dovolj izobražen ... *Ho ho ho*, kaj vendar govoriš!

3. ponovljeno izraža, da je govorec presenečen

▪ Potem pa se spomnim, da ima ta avto čudežni gumb, ki menjalnik mehansko poveže še s prednjimi kolesi.

Ho ho ho, to je pa povsem druga zgodba.

4. ponovljeno uporablja se, ko Božiček govori z ljudmi ali ko ga kdo posnema

▪ »Dragi ljudje, *ho ho ho ho*, Božiček vam nosi darove,« je glasno oznanjal.

▪ *Ho ho ho* ... se bo prismejal Božiček in nam prinesel kaj s seznama želja, ki smo mu ga zaupali.

▪ Z belo brado in v rdecem oblačilu bi bil sveti Miklavž zares lahko bolj mršava različica Božička. Ni pa govoril

»*Ho ho ho!*«

5. kot samostalnik, ponovljeno glas, ki nastane pri glasnem smejanju, krohotanju

▪ Najglasnejši je Matjaž, ki se smeje z globokim »*ho ho ho*«.

▪ Potem se pa zasliši njen gromki: »*Ho ho ha ha! Ha ha ha!*«

IZVOR

imitativna beseda, ki posnema glas pri smejanju, zlasti moškem, tako kot npr. rus. *ho*, nem. *ho*, angl. *ho*; v 4. pomenu prevzeta iz amer. angl. *ho*

hôhô in **hòhò**; in **hô** tudi **hô-hô** medmet

POMEN

1. tudi z večkrat ponovljenim zlogom **ho** posnema glas pri glasnem smejanju, krohotanju

▪ »*Hoho*, vi tudi tukaj?« se zakrohoče.

▪ »*Hohoho*,« se je smejal vojak.

▪ »*Hohoho*,« se je krohotala sestra.

1.1. tudi z večkrat ponovljenim zlogom **ho** izraža, da se govorec šali, posmehuje

▪ »*Hoho*,« se je dobrodušno zasmejal debeli sosed, »za silo nekateri še vodo pijó!«

▪ In vendar se ni hotel v tebe zaljubiti, *hoho!*

1.2. tudi z večkrat ponovljenim zlogom **ho** izraža, da govorec komu privošči kaj slabega

▪ *Hoho*, ko se sesujejo banke, bo vsakemu ostalo samo to, kar ve in zna narediti.

▪ *Hohoho*, od hitrosti so mu izpadli lasje!

2. tudi z večkrat ponovljenim zlogom **ho** izraža, da govorec s posmehom zanikuje, zavrača sogovorčovo izjavo

▪ »Za sekiro je tvoja roka premehka.« »*Hoho!* Bolj je močna kakor tvoja!«

▪ »Ti si se tudi ženil pri njej.« – »*Hoho*,« se reži Blaž, »*hoho*, jaz ženil pri njej; kaj pa misliš?«

3. tudi z večkrat ponovljenim zlogom **ho**, ekspresivno izraža, da je govorec presenečen

▪ Zamenjali so se ustavni, vrhovni in računski sodniki, zamenjal se je ombudsman in, *hohoho*, zamenjal se je celo nadškof.

▪ Sklonil se je h Kosobrinu, ki je ležal na tleh in se ni več ganil. – »*Hoho*, kaj pa je to?« je zamrmral Bedanec. »Kaj je nemara mrtev?«

3.1. tudi z večkrat ponovljenim zlogom **ho** izraža, da govorec česa ne more spremeniti in je s tem sprijaznjen

▪ »Kar je, je, *hohoho*,« je zabrundal, stisnil ramena in šegavo zakrtil s krepkimi rokami po zraku.

IZVOR

↑ho

hòpla medmet

POMEN

1. uporablja se, ko govorec spodbuja koga k skoku, hitremu premikanju

- *Hopla*, dajmo, zmigajmo nogice! Teci!
- Ja, kar za mano ljubice, kar za mano, *hopla* ... gremo, gremo.

1.1. uporablja se, ko govorec ponazori skok, hiter premik

- Počepnimo in nato *hopla*!
- Malo v hrib, nato ob strugi potoka in še *hopla* čez potok!
- Tako smo, *hopla*, skočili do Madrida.

2. izraža, da govorec opozarja na kaj nenavadnega, nepričakovanega

- *Hopla*, sem pomislil, sredi vročega dopoldneva se bo ulilo!
- *Hopla*, kaj pa je zdaj to?! Zakaj je to drugače?
- »*Hopla*, pa ga imam!« je sama pri sebi razigrano vzkliknila.

3. izraža, da govorec želi koga ustaviti, mu sporočiti, da način njegovega razmišljanja, govorjenja, delovanja ni sprejemljiv, dober

- *Hopla*, ti pa ne spadaš sem.
- *Hopla*, to pa so že resne stvari. Takšne trditve je treba podpreti z dokazi.

4. ironično ponazarja nenadno pojavitev, izginotje ali spremembo česa

- Širi se lahko vsak: vzameš kredit ali pa si najdeš soinvestitorja in *hopla*, že je rast 300-odstotna!
- Malo spremeniš melodijo, dodaš drugo besedilo in *hopla*, nova uspešnica je rojena.

IZVOR

prevzeto iz nem. *hoppla*, ojačenega velelnika od *hoppeln* 'skakljati, poskakovati', glej ↑hop

hòrùk in horùk medmet

POMEN

1. uporablja se, ko govorec pozove koga k sočasnemu dvigu, premiku česa težkega

- »*Horuk*, dajmo...«,« so rekli in zavrteli prešo.
- »Gremo, *horuk*!« Veliko vozilo so malodane na rokah spet vzdignili na cesto.

1.1. uporablja se, ko govorec ponazori izvršitev hitre zamisli

- V spregi z delavci upravne enote so si v začetku junija omislili zapornico. *Horuk*! In je bila postavljena rampa na dobršnem delu parkirišča okoli stavbe.

2. kot samostalnik poziv k sočasnemu dvigu, premiku česa težkega

- Uskladila sta gibe in jo ob glasnem »*horuk*« prislonila ob nagnjeno deblo.
- Napeli so vrv, izdabili svoj *horuk* in prestavili traktor.

- Tule primimo, ukaže, in dvignimo na *horuk*.

2.1. kot samostalnik namišljen poziv, ki ponazarja izvršitev navadno nedomišljene zamisli

- Neki tovariš si je nalogo pač zamislil, tovariši pod njim so pritisnili na tovariše pod sabo in tako naprej do dejanskih izvajalcev, ki so rekli »*horuk*« ter plan izpolnili.

3. kot samostalnik, ekspresivno delovanje, za katero so značilni hitrost, močna volja in navadno nepremišljenost, nezadostne priprave

- Ne dovolite si novega *horuka* in prehitrih odločitev, ki v tem primeru ne bi zadevale samo dveh oseb.
- Vse preveč stvari kaže, da so bila naša pričakovanja naivna in da je bilo nekoliko prijaznejše obdobje le čas priprav na nove *horuke*.

4. kot pridevnik, ekspresivno ki ga navadno izvaja več ljudi na hitro in z močno voljo, navadno nepremišljeno, brez zadostnih priprav

- Od kod torej nenadoma ta *horuk* akcija, ta novi veliki met primitivizma, ko brez opozorila pridejo ob petih zjutraj z bagerjem popravljat streho?
- Čakajo nas *horuk* seminarji in kratki kurzi ter zmešnjava vseh mogočih učiteljskih profilov.
- S takim *horuk* vračanjem premoženja v treh mesecih se ne morem strinjati.

5. kot pridevnik, ekspresivno ki je pridobil premoženje, položaj na hitro, navadno na vprašljiv način

- V tej določbi se zgošča esenca kapitalne logike, o kateri sanjajo tudi naši *horuk* kapitalisti.
- Za večino takih *horuk* direktorjev je pomembno, da njim nič ne manjka, zato izsesajo podjetje, ga zavozijo in gredo spet kam za direktorja.

FRAZEOLOGIJA

na horuk

nepremišljeno hitro, prenačljeno, brez predhodnega načrta, priprave

- Takrat se nisem mogel odločiti kar tako *na horuk*.
- Ojoj, jaz si pri takih stvareh vzamem čas in pogledam, kaj piše na steklenički. Ne pa kar *na horuk*.

IZVOR

prevzeto iz nem. *hau ruck*, ritmičnih zlogov za sinhronizacijo delovanja, od katerih je drugi iz *Ruck* 'sunek'

hudôba hudôbe samostalnik ženskega spola

[hudôba]

POMEN

1. lastnost, stanje človeka, da komu želi, povzroča hudo, zlo, slabo; sin.: hudobija, hudobnost

- Očitno *hudoba* ljudi ne pozna meja.
- To presega celo njihovo neizmerno *hudobo*.
- Ta teden se je na blogu baje dogajala neka podla

intriga, polna zlobe in *hudobe*.

2. ekspresivno kdor komu želi, povzročča hudo, zlo, slabo; sin.: ekspresivno hudobec

▶ vezni glag. + **sam. beseda v imenovalniku**

biti hudoba

▪ Ona je samo videti prijazna, v resnici pa je prava *hudoba*.

▪ Tip je *hudoba* v vsej svoji esenci.

▪ O snahi brez zadržkov pravi, da je živa *hudoba*, in ne dvomi o tem, da je umorila njenega sina.

...

▪ Prekleta *hudoba* sebična!

3. ekspresivno bitje, ki pooseblja grozljivost, zlo; sin.: ekspresivno hudobec

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Zaradi nočnih *hudob* in pošasti sem se sredi noči zbujala vsa premočena in trepetajoča od strahu.

▪ Česen varuje tudi pred različnimi *hudobami*, na primer vampirjem in zlimi duhovi.

...

▪ Stari oče je bil pravi ljudski pravljicar, saj nam je v dolgih zimskih večerih pripovedoval zgodbe o *hudobah* iz našega močvirja, da so se nam kar ježili lasje.

3.1. evfemistično duhovno bitje v krščanstvu, ki pooseblja hudo, zlo; sin.: evfemistično hudobec, evfemistično hudobni duh

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

▪ Nekdaj so na Koroškem verovali, da *hudoba* beži tako daleč, kolikor se sliši glas aleluje, in dlje kot greš, bolj jo podiš od hiš.

...

▪ Sveti Socerb je še pravi čas opazil *hudobo* in ji rekel, naj zapusti jamo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[hudôba]

IPA: [xu'do:ba]

ednina

IMENOVALNIK: hudôba

RODILNIK: hudôbe

DAJALNIK: hudôbi

TOŽILNIK: hudôbo

MESTNIK: pri hudôbi

ORODNIK: s hudôbo

dvojina

IMENOVALNIK: hudôbi

RODILNIK: hudôb

DAJALNIK: hudôbama

TOŽILNIK: hudôbi

MESTNIK: pri hudôbah

ORODNIK: s hudôbama

množina

IMENOVALNIK: hudôbe

RODILNIK: hudôb

DAJALNIK: hudôbam

TOŽILNIK: hudôbe

MESTNIK: pri hudôbah

ORODNIK: s hudôbami

TONEMSKO

[hudôba]

IPA: [xu'do:bá]

ednina

IMENOVALNIK: hudôba

RODILNIK: hudôbe

DAJALNIK: hudôbi

TOŽILNIK: hudôbo

MESTNIK: pri hudôbi

ORODNIK: s hudôbo tudi s hudôbo

dvojina

IMENOVALNIK: hudôbi

RODILNIK: hudôb

DAJALNIK: hudôbama

TOŽILNIK: hudôbi

MESTNIK: pri hudôbah

ORODNIK: s hudôbama

množina

IMENOVALNIK: hudôbe

RODILNIK: hudôb

DAJALNIK: hudôbam

TOŽILNIK: hudôbe

MESTNIK: pri hudôbah

ORODNIK: s hudôbami

IZVOR

↑hud

hudôbec hudôbca samostalnik moškega spola

[hudôbec]

POMEN

1. ekspresivno kdor komu želi, povzročča hudo, zlo, slabo; sin.: ekspresivno hudoba

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Sedemdesetletnik, ki je igral pretkanega *hudobca* v filmu, je bil razjarjen, ker ga ustvarjalci filma niso povprašali za mnenje.

▪ Paranoična mati je prepričana, da so fanta poskusili umoriti politični *hudobci*.

...

▪ Zločinec je za nas *hudobec*, dokler ne izvemo cele zgodbe.

▪ Takšen junak je edino jamstvo, da v svetu, ki mu sicer vladajo *hudobci*, kdaj zmaga pravica.

2. ekspresivno bitje, ki pooseblja grozljivost, zlo; sin.: ekspresivno hudoba

▪ Po otroški fantaziji pogosto žvižgajo razni zlobci in *hudobci*, ki malčkom v očeh slikajo najbolj nenavadne prizore.

▪ Vsak od snubčevih pomočnikov enkrat reši zakleto princeso iz čarovnikove pasti in obenem odvzame *hudobcu* tretjino njegove moči.

2.1. evfemistično duhovan bitje v krščanstvu, ki poseiblja hudo, zlo; sin.: evfemistično hudoba, evfemistično hudobni duh

▪ Če je *hudobec*, se ne bojte, saj nas bo Marija rešila.
▪ Ali je tudi njega *hudobec* kdaj skušal, tega ni nikoli nikomur dal vedeti.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[hudôbec]

IPA: [xu'do:bəts]

ednina

IMENOVALNIK: hudôbec

RODILNIK: hudôbca

DAJALNIK: hudôbcu

TOŽILNIK: hudôbca

MESTNIK: pri hudôbcu

ORODNIK: s hudôbcem

dvojina

IMENOVALNIK: hudôbca

RODILNIK: hudôbcev

DAJALNIK: hudôbcema

TOŽILNIK: hudôbca

MESTNIK: pri hudôbcih

ORODNIK: s hudôbcema

množina

IMENOVALNIK: hudôbci

RODILNIK: hudôbcev

DAJALNIK: hudôbcem

TOŽILNIK: hudôbce

MESTNIK: pri hudôbcih

ORODNIK: s hudôbci

TONEMSKO

[hudôbec]

IPA: [xudò:bəts]

ednina

IMENOVALNIK: hudôbec

RODILNIK: hudôbca

DAJALNIK: hudôbcu

TOŽILNIK: hudôbca

MESTNIK: pri hudôbcu tudi pri hudôbcu

ORODNIK: s hudôbcem

dvojina

IMENOVALNIK: hudôbca

RODILNIK: hudôbcev in hudôbcev

DAJALNIK: hudôbcema

TOŽILNIK: hudôbca

MESTNIK: pri hudôbcih in pri hudôbcih

ORODNIK: s hudôbcema

množina

IMENOVALNIK: hudôbci

RODILNIK: hudôbcev in hudôbcev

DAJALNIK: hudôbcem

TOŽILNIK: hudôbce

MESTNIK: pri hudôbcih in pri hudôbcih

ORODNIK: s hudôbci in s hudôbci

IZVOR

↑hudoba

hudôben hudôbna hudôbno pridevnik

[hudôbən hudôbna hudôbno]

POMEN

1. v nekaterih zvezah v obliki **hudobni** ki komu želi, povzročča hudo, zlo, slabo

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

hudoben/hudobni čarovnik, graščak | hudoben/hudobni škrat, volk, zmaj | hudobna čaravnica, graščakinja, mačeha | hudobno bitje | hudobni ljudje

▪ Med princesami izbere najlepšo, a obenem tudi edino zakleto, ki jo varuje *hudobni* čarovnik.

▪ Preveč zaupljivi in naivni lahko postanete plen *hudobnih* ljudi, ki vas bodo samo izkoristili.

▪ Na platnu le redko vidiš tako do dna *hudoben* lik.

▶ prisl. + **prid. beseda**

malce, malo hudoben | bolj, najboljši, zelo hudoben

▪ Obnašanje predsednika se mi zdi kot obnašanje ihtavega in po malo *hudobnega* otroka.

▪ Najbolj *hudobnega* prevaranta čaka dosmrtna ječa.

...

▪ Nihče čez noč ne postane *hudoben*, sebičen in krut.

▪ Nekateri so bili *hudobni*, da je bilo joj, bili pa so med njimi tudi dobri.

1.1. ki kaže, izraža tako željo

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

hudoben naklep, namen | hudobna misel, pripomba

▪ Sodišče je sodbo razveljavilo, ko je ocenilo, da nisem pisal iz *hudobnih* namenov, ampak v vlogi političnega kritika.

▪ Za lepimi besedami se skrivajo *hudobne* misli.

2. kot samostalnik v obliki **hudobno** lastnost, stanje človeka, da komu želi, povzročča hudo, zlo, slabo; SIN.: hudoba, hudobija, hudobnost

▶ glagol + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Kot nekakšen sodoben Robin Hood potepta vse *hudobno*, kar mu stopi na pot.

▪ V ljudski pravljici se liki in motivi ponavljajo, konec je običajno srečen ter nagradi dobroto, *hudobno* pa kaznuje.

...

▪ Mar ni pravljica prav zato uporabna, ker je v njej *hudobno* in dobro v nekem ravnovesju?

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[hudôbən hudôbna hudôbno]

IPA: [xu'də:bən xu'də:bna xu'də:bno]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: hudôben

določno hudôbni

RODILNIK: hudôb**nega**

DAJALNIK: hudôb**nemu**

TOŽILNIK: hudôben

določno hudôbni

živo hudôb**nega**

MESTNIK: pri hudôb**nem**

ORODNIK: s hudôb**nim**

dvojina

IMENOVALNIK: hudôbna

RODILNIK: hudôb**nih**

DAJALNIK: hudôb**nima**

TOŽILNIK: hudôbna

MESTNIK: pri hudôb**nih**

ORODNIK: s hudôb**nima**

množina

IMENOVALNIK: hudôbni

RODILNIK: hudôb**nih**

DAJALNIK: hudôb**nim**

TOŽILNIK: hudôbne

MESTNIK: pri hudôb**nih**

ORODNIK: s hudôb**nimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: hudôbna

RODILNIK: hudôbne

DAJALNIK: hudôbni

TOŽILNIK: hudôbno

MESTNIK: pri hudôbni

ORODNIK: s hudôbno

dvojina

IMENOVALNIK: hudôbni

RODILNIK: hudôb**nih**

DAJALNIK: hudôb**nima**

TOŽILNIK: hudôbni

MESTNIK: pri hudôb**nih**

ORODNIK: s hudôb**nima**

množina

IMENOVALNIK: hudôbne

RODILNIK: hudôb**nih**

DAJALNIK: hudôb**nim**

TOŽILNIK: hudôbne

MESTNIK: pri hudôb**nih**

ORODNIK: s hudôb**nimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: hudôbno

RODILNIK: hudôb**nega**

DAJALNIK: hudôb**nemu**

TOŽILNIK: hudôbno

MESTNIK: pri hudôb**nem**

ORODNIK: s hudôb**nim**

dvojina

IMENOVALNIK: hudôbni

RODILNIK: hudôb**nih**

DAJALNIK: hudôb**nima**

TOŽILNIK: hudôbni

MESTNIK: pri hudôb**nih**

ORODNIK: s hudôb**nima**

množina

IMENOVALNIK: hudôbna

RODILNIK: hudôb**nih**

DAJALNIK: hudôb**nim**

TOŽILNIK: hudôbna

MESTNIK: pri hudôb**nih**

ORODNIK: s hudôb**nimi**

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: hudôbnejši

RODILNIK: hudôbnejš**ega**

DAJALNIK: hudôbnejš**emu**

TOŽILNIK: hudôbnejši

živo hudôbnejš**ega**

MESTNIK: pri hudôbnejš**em**

ORODNIK: s hudôbnejš**im**

dvojina

IMENOVALNIK: hudôbnejša

RODILNIK: hudôbnejš**ih**

DAJALNIK: hudôbnejš**ima**

TOŽILNIK: hudôbnejša

MESTNIK: pri hudôbnejš**ih**

ORODNIK: s hudôbnejš**ima**

množina

IMENOVALNIK: hudôbnejši

RODILNIK: hudôbnejš**ih**

DAJALNIK: hudôbnejš**im**

TOŽILNIK: hudôbnejši

MESTNIK: pri hudôbnejš**ih**

ORODNIK: s hudôbnejš**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: hudôbnejša

RODILNIK: hudôbnejš**e**

DAJALNIK: hudôbnejš**i**

TOŽILNIK: hudôbnejš**o**

MESTNIK: pri hudôbnejš**i**

ORODNIK: s hudôbnejš**o**

dvojina

IMENOVALNIK: hudôbnejši
RODILNIK: hudôbnejših
DAJALNIK: hudôbnejšima
TOŽILNIK: hudôbnejši
MESTNIK: pri hudôbnejših
ORODNIK: s hudôbnejšima
množina

IMENOVALNIK: hudôbnejše
RODILNIK: hudôbnejših
DAJALNIK: hudôbnejšim
TOŽILNIK: hudôbnejše
MESTNIK: pri hudôbnejših
ORODNIK: s hudôbnejšimi
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: hudôbnejše
RODILNIK: hudôbnejšega
DAJALNIK: hudôbnejšemu
TOŽILNIK: hudôbnejše
MESTNIK: pri hudôbnejšem
ORODNIK: s hudôbnejšim

dvojina

IMENOVALNIK: hudôbnejši
RODILNIK: hudôbnejših
DAJALNIK: hudôbnejšima
TOŽILNIK: hudôbnejši
MESTNIK: pri hudôbnejših
ORODNIK: s hudôbnejšima
množina

IMENOVALNIK: hudôbnejša
RODILNIK: hudôbnejšega
DAJALNIK: hudôbnejšemu
TOŽILNIK: hudôbnejša
MESTNIK: pri hudôbnejših
ORODNIK: s hudôbnejšimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bôlj hudôben

ženski spol

EDNINA: bôlj hudôbna

srednji spol

EDNINA: bôlj hudôbno

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: najhudôbnejši in najhudôbnejši
RODILNIK: najhudôbnejšega in najhudôbnejšega
DAJALNIK: najhudôbnejšemu in najhudôbnejšemu
TOŽILNIK: najhudôbnejši in najhudôbnejši
živo najhudôbnejšega in najhudôbnejšega
MESTNIK: pri najhudôbnejšem in pri najhudôbnejšem
ORODNIK: z najhudôbnejšim in z najhudôbnejšim

dvojina

IMENOVALNIK: najhudôbnejša in najhudôbnejša
RODILNIK: najhudôbnejših in najhudôbnejših
DAJALNIK: najhudôbnejšima in najhudôbnejšima
TOŽILNIK: najhudôbnejša in najhudôbnejša
MESTNIK: pri najhudôbnejših in pri najhudôbnejših
ORODNIK: z najhudôbnejšima in z najhudôbnejšima
množina

IMENOVALNIK: najhudôbnejši in najhudôbnejši
RODILNIK: najhudôbnejših in najhudôbnejših
DAJALNIK: najhudôbnejšim in najhudôbnejšim
TOŽILNIK: najhudôbnejše in najhudôbnejše
MESTNIK: pri najhudôbnejših in pri najhudôbnejših
ORODNIK: z najhudôbnejšimi in z najhudôbnejšimi
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: najhudôbnejša in najhudôbnejša
RODILNIK: najhudôbnejše in najhudôbnejše
DAJALNIK: najhudôbnejši in najhudôbnejši
TOŽILNIK: najhudôbnejšo in najhudôbnejšo
MESTNIK: pri najhudôbnejši in pri najhudôbnejši
ORODNIK: z najhudôbnejšo in z najhudôbnejšo

dvojina

IMENOVALNIK: najhudôbnejši in najhudôbnejši
RODILNIK: najhudôbnejših in najhudôbnejših
DAJALNIK: najhudôbnejšima in najhudôbnejšima
TOŽILNIK: najhudôbnejši in najhudôbnejši
MESTNIK: pri najhudôbnejših in pri najhudôbnejših
ORODNIK: z najhudôbnejšima in z najhudôbnejšima
množina

IMENOVALNIK: najhudôbnejše in najhudôbnejše
RODILNIK: najhudôbnejših in najhudôbnejših
DAJALNIK: najhudôbnejšim in najhudôbnejšim
TOŽILNIK: najhudôbnejše in najhudôbnejše
MESTNIK: pri najhudôbnejših in pri najhudôbnejših
ORODNIK: z najhudôbnejšimi in z najhudôbnejšimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: najhudôbnejše in najhudôbnejše
RODILNIK: najhudôbnejšega in najhudôbnejšega
DAJALNIK: najhudôbnejšemu in najhudôbnejšemu
TOŽILNIK: najhudôbnejše in najhudôbnejše
MESTNIK: pri najhudôbnejšem in pri najhudôbnejšem
ORODNIK: z najhudôbnejšim in z najhudôbnejšim

dvojina

IMENOVALNIK: najhudôbnejši in najhudôbnejši
RODILNIK: najhudôbnejših in najhudôbnejših
DAJALNIK: najhudôbnejšima in najhudôbnejšima
TOŽILNIK: najhudôbnejši in najhudôbnejši
MESTNIK: pri najhudôbnejših in pri najhudôbnejših
ORODNIK: z najhudôbnejšima in z najhudôbnejšima
množina

IMENOVALNIK: najhudôbnejša in najhudôbnejša

RODILNIK: **nàjhudòbnejših** in **nàjhudòbnejših**
DAJALNIK: **nàjhudòbnejšim** in **nàjhudòbnejšim**
TOŽILNIK: **nàjhudòbnejša** in **nàjhudòbnejša**
MESTNIK: **pri nàjhudòbnejših** in **pri nàjhudòbnejših**
ORODNIK: **z nàjhudòbnejšimi** in **z nàjhudòbnejšimi**
PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: **nàjbolj** tudi **nàjbolj** hudòben

ženski spol

EDNINA: **nàjbolj** in **nàjbolj** hudòbna

srednji spol

EDNINA: **nàjbolj** in **nàjbolj** hudòbno

TONEMSKO

[hudòbən hudòbna hudòbno]

IPA: [xudò:bən xudò:bná xudò:bnó]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **hudòben**

določno **hudòbni**

RODILNIK: **hudòbnega**

DAJALNIK: **hudòbnemu**

TOŽILNIK: **hudòben**

določno **hudòbni**

živo **hudòbnega**

MESTNIK: **pri hudòbnem**

ORODNIK: **s hudòbnim**

dvojina

IMENOVALNIK: **hudòbna**

RODILNIK: **hudòbnih**

DAJALNIK: **hudòbnima**

TOŽILNIK: **hudòbna**

MESTNIK: **pri hudòbnih**

ORODNIK: **s hudòbnima**

množina

IMENOVALNIK: **hudòbni**

RODILNIK: **hudòbnih**

DAJALNIK: **hudòbnim**

TOŽILNIK: **hudòbne**

MESTNIK: **pri hudòbnih**

ORODNIK: **s hudòbnimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **hudòbna**

RODILNIK: **hudòbne**

DAJALNIK: **hudòbni**

TOŽILNIK: **hudòbno**

MESTNIK: **pri hudòbni**

ORODNIK: **s hudòbno**

dvojina

IMENOVALNIK: **hudòbni**

RODILNIK: **hudòbnih**

DAJALNIK: **hudòbnima**

TOŽILNIK: **hudòbni**

MESTNIK: **pri hudòbnih**

ORODNIK: **s hudòbnima**

množina

IMENOVALNIK: **hudòbne**

RODILNIK: **hudòbnih**

DAJALNIK: **hudòbnim**

TOŽILNIK: **hudòbne**

MESTNIK: **pri hudòbnih**

ORODNIK: **s hudòbnimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **hudòbno**

RODILNIK: **hudòbnega**

DAJALNIK: **hudòbnemu**

TOŽILNIK: **hudòbno**

MESTNIK: **pri hudòbnem**

ORODNIK: **s hudòbnim**

dvojina

IMENOVALNIK: **hudòbni**

RODILNIK: **hudòbnih**

DAJALNIK: **hudòbnima**

TOŽILNIK: **hudòbni**

MESTNIK: **pri hudòbnih**

ORODNIK: **s hudòbnima**

množina

IMENOVALNIK: **hudòbna**

RODILNIK: **hudòbnih**

DAJALNIK: **hudòbnim**

TOŽILNIK: **hudòbna**

MESTNIK: **pri hudòbnih**

ORODNIK: **s hudòbnimi**

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **hudòbnejši**

RODILNIK: **hudòbnejšega**

DAJALNIK: **hudòbnejšem**

TOŽILNIK: **hudòbnejši**

živo **hudòbnejšega**

MESTNIK: **pri hudòbnejšem**

ORODNIK: **s hudòbnejšim**

dvojina

IMENOVALNIK: **hudòbnejša**

RODILNIK: **hudòbnejših**

DAJALNIK: **hudòbnejšima**

TOŽILNIK: **hudòbnejša**

MESTNIK: **pri hudòbnejših**

ORODNIK: **s hudòbnejšima**

množina

IMENOVALNIK: **hudòbnejši**

RODILNIK: **hudòbnejših**

DAJALNIK: hudóbnějším
TOŽILNIK: hudóbnější
MESTNIK: pri hudóbnějšíh
ORODNIK: s hudóbnějšími
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: hudóbnějšía
RODILNIK: hudóbnějšíe
DAJALNIK: hudóbnější
TOŽILNIK: hudóbnějšío
MESTNIK: pri hudóbnější
ORODNIK: s hudóbnějšío
dvojina

IMENOVALNIK: hudóbnější
RODILNIK: hudóbnějšíh
DAJALNIK: hudóbnějšíma
TOŽILNIK: hudóbnější
MESTNIK: pri hudóbnějšíh
ORODNIK: s hudóbnějšíma
množina

IMENOVALNIK: hudóbnějšíe
RODILNIK: hudóbnějšíh
DAJALNIK: hudóbnějším
TOŽILNIK: hudóbnějšíe
MESTNIK: pri hudóbnějšíh
ORODNIK: s hudóbnějšími
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: hudóbnějšíe
RODILNIK: hudóbnějšíega
DAJALNIK: hudóbnějšíemu
TOŽILNIK: hudóbnějšíe
MESTNIK: pri hudóbnějšíem
ORODNIK: s hudóbnějším
dvojina

IMENOVALNIK: hudóbnější
RODILNIK: hudóbnějšíh
DAJALNIK: hudóbnějšíma
TOŽILNIK: hudóbnější
MESTNIK: pri hudóbnějšíh
ORODNIK: s hudóbnějšíma
množina

IMENOVALNIK: hudóbnějšía
RODILNIK: hudóbnějšíega
DAJALNIK: hudóbnějšíemu
TOŽILNIK: hudóbnějšía
MESTNIK: pri hudóbnějšíh
ORODNIK: s hudóbnějšími

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj hudóben

ženski spol

EDNINA: bõlj hudóbná

srednji spol

EDNINA: bõlj hudóbnó

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nãjhudóbnější in nãjhudóbnější

RODILNIK: nãjhudóbnějšíega in nãjhudóbnějšíega

DAJALNIK: nãjhudóbnějšíemu in nãjhudóbnějšíemu

TOŽILNIK: nãjhudóbnější in nãjhudóbnější

živo nãjhudóbnějšíega in nãjhudóbnějšíega

MESTNIK: pri nãjhudóbnějšíem in pri nãjhudóbnějšíem

ORODNIK: z nãjhudóbnějším in z nãjhudóbnějším

dvojina

IMENOVALNIK: nãjhudóbnějšía in nãjhudóbnějšía

RODILNIK: nãjhudóbnějšíh in nãjhudóbnějšíh

DAJALNIK: nãjhudóbnějšíma in nãjhudóbnějšíma

TOŽILNIK: nãjhudóbnějšía in nãjhudóbnějšía

MESTNIK: pri nãjhudóbnějšíh in pri nãjhudóbnějšíh

ORODNIK: z nãjhudóbnějšíma in z nãjhudóbnějšíma

množina

IMENOVALNIK: nãjhudóbnější in nãjhudóbnější

RODILNIK: nãjhudóbnějšíh in nãjhudóbnějšíh

DAJALNIK: nãjhudóbnějším in nãjhudóbnějším

TOŽILNIK: nãjhudóbnějšíe in nãjhudóbnějšíe

MESTNIK: pri nãjhudóbnějšíh in pri nãjhudóbnějšíh

ORODNIK: z nãjhudóbnějšími in z nãjhudóbnějšími

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: nãjhudóbnějšía in nãjhudóbnějšía

RODILNIK: nãjhudóbnějšíe in nãjhudóbnějšíe

DAJALNIK: nãjhudóbnější in nãjhudóbnější

TOŽILNIK: nãjhudóbnějšío in nãjhudóbnějšío

MESTNIK: pri nãjhudóbnější in pri nãjhudóbnější

ORODNIK: z nãjhudóbnějšío in z nãjhudóbnějšío

dvojina

IMENOVALNIK: nãjhudóbnější in nãjhudóbnější

RODILNIK: nãjhudóbnějšíh in nãjhudóbnějšíh

DAJALNIK: nãjhudóbnějšíma in nãjhudóbnějšíma

TOŽILNIK: nãjhudóbnější in nãjhudóbnější

MESTNIK: pri nãjhudóbnějšíh in pri nãjhudóbnějšíh

ORODNIK: z nãjhudóbnějšíma in z nãjhudóbnějšíma

množina

IMENOVALNIK: nãjhudóbnějšíe in nãjhudóbnějšíe

RODILNIK: nãjhudóbnějšíh in nãjhudóbnějšíh

DAJALNIK: nãjhudóbnějším in nãjhudóbnějším

TOŽILNIK: nãjhudóbnějšíe in nãjhudóbnějšíe

MESTNIK: pri nãjhudóbnějšíh in pri nãjhudóbnějšíh

ORODNIK: z nãjhudóbnějšími in z nãjhudóbnějšími

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nãjhudóbnějšíe in nãjhudóbnějšíe

RODILNIK: nãjhudóbnějšíega in nãjhudóbnějšíega

DAJALNIK: nãjhudóbnějšíemu in nãjhudóbnějšíemu

TOŽILNIK: **nājhudóbnejše** in **nājhudóbnejše**
MESTNIK: **pri nājhudóbnejšem** in **pri nājhudóbnejšem**
ORODNIK: z **nājhudóbnejšim** in z **nājhudóbnejšim**
dvojina

IMENOVALNIK: **nājhudóbnejši** in **nājhudóbnejši**
RODILNIK: **nājhudóbnejših** in **nājhudóbnejših**
DAJALNIK: **nājhudóbnejšima** in **nājhudóbnejšima**
TOŽILNIK: **nājhudóbnejši** in **nājhudóbnejši**
MESTNIK: **pri nājhudóbnejših** in **pri nājhudóbnejših**
ORODNIK: z **nājhudóbnejšima** in z **nājhudóbnejšima**
množina

IMENOVALNIK: **nājhudóbnejša** in **nājhudóbnejša**
RODILNIK: **nājhudóbnejših** in **nājhudóbnejših**
DAJALNIK: **nājhudóbnejšim** in **nājhudóbnejšim**
TOŽILNIK: **nājhudóbnejša** in **nājhudóbnejša**
MESTNIK: **pri nājhudóbnejših** in **pri nājhudóbnejših**
ORODNIK: z **nājhudóbnejšimi** in z **nājhudóbnejšimi**
PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: **nājbolj** in **nājbolj** **hudóben**

ženski spol

EDNINA: **nājbolj** tudi **nājbolj** **hudóbna**

srednji spol

EDNINA: **nājbolj** in **nājbolj** **hudóbno**

in

[**hudóbən** **hudóbna** **hudóbno**]

IPA: [xudò:bən xudó:bnà xudò:bnó]

(tonemska dvojica)

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **hudóben**

določno hudóbni

RODILNIK: **hudóbnega**

DAJALNIK: **hudóbnemu**

TOŽILNIK: **hudóben**

določno hudóbni

živo hudóbnega

MESTNIK: **pri hudóbnem**

ORODNIK: s **hudóbnim**

dvojina

IMENOVALNIK: **hudóbna**

RODILNIK: **hudóbnih**

DAJALNIK: **hudóbnima**

TOŽILNIK: **hudóbna**

MESTNIK: **pri hudóbnih**

ORODNIK: s **hudóbnima**

množina

IMENOVALNIK: **hudóbni**

RODILNIK: **hudóbnih**

DAJALNIK: **hudóbnim**

TOŽILNIK: **hudóbne**

MESTNIK: **pri hudóbnih**

ORODNIK: s **hudóbnimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **hudóbna**

RODILNIK: **hudóbne** tudi **hudóbne**

DAJALNIK: **hudóbni** tudi **hudóbni**

TOŽILNIK: **hudóbno** tudi **hudóbno**

MESTNIK: **pri hudóbni** tudi **pri hudóbni**

ORODNIK: s **hudóbno** tudi s **hudóbno**

dvojina

IMENOVALNIK: **hudóbni**

RODILNIK: **hudóbnih**

DAJALNIK: **hudóbnima**

TOŽILNIK: **hudóbni**

MESTNIK: **pri hudóbnih**

ORODNIK: s **hudóbnima**

množina

IMENOVALNIK: **hudóbne**

RODILNIK: **hudóbnih**

DAJALNIK: **hudóbnim**

TOŽILNIK: **hudóbne**

MESTNIK: **pri hudóbnih**

ORODNIK: s **hudóbnimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **hudóbno**

RODILNIK: **hudóbnega**

DAJALNIK: **hudóbnemu**

TOŽILNIK: **hudóbno**

MESTNIK: **pri hudóbnem**

ORODNIK: s **hudóbnim**

dvojina

IMENOVALNIK: **hudóbni**

RODILNIK: **hudóbnih**

DAJALNIK: **hudóbnima**

TOŽILNIK: **hudóbni**

MESTNIK: **pri hudóbnih**

ORODNIK: s **hudóbnima**

množina

IMENOVALNIK: **hudóbna**

RODILNIK: **hudóbnih**

DAJALNIK: **hudóbnim**

TOŽILNIK: **hudóbna**

MESTNIK: **pri hudóbnih**

ORODNIK: s **hudóbnimi**

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **hudóbnejši**

RODILNIK: **hudóbnejšega**

DAJALNIK: **hudóbnejšemu**

TOŽILNIK: hudóbnejši
živo hudóbnejšega
MESTNIK: pri hudóbnejšem
ORODNIK: s hudóbnejšim
dvojina
IMENOVALNIK: hudóbnejša
RODILNIK: hudóbnejših
DAJALNIK: hudóbnejšima
TOŽILNIK: hudóbnejša
MESTNIK: pri hudóbnejših
ORODNIK: s hudóbnejšima
množina
IMENOVALNIK: hudóbnejši
RODILNIK: hudóbnejših
DAJALNIK: hudóbnejšim
TOŽILNIK: hudóbnejši
MESTNIK: pri hudóbnejših
ORODNIK: s hudóbnejšimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: hudóbnejša
RODILNIK: hudóbnejše
DAJALNIK: hudóbnejši
TOŽILNIK: hudóbnejšo
MESTNIK: pri hudóbnejši
ORODNIK: s hudóbnejšo
dvojina
IMENOVALNIK: hudóbnejši
RODILNIK: hudóbnejših
DAJALNIK: hudóbnejšima
TOŽILNIK: hudóbnejši
MESTNIK: pri hudóbnejših
ORODNIK: s hudóbnejšima
množina
IMENOVALNIK: hudóbnejše
RODILNIK: hudóbnejših
DAJALNIK: hudóbnejšim
TOŽILNIK: hudóbnejše
MESTNIK: pri hudóbnejših
ORODNIK: s hudóbnejšimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: hudóbnejše
RODILNIK: hudóbnejšega
DAJALNIK: hudóbnejšemu
TOŽILNIK: hudóbnejše
MESTNIK: pri hudóbnejšem
ORODNIK: s hudóbnejšim
dvojina
IMENOVALNIK: hudóbnejši
RODILNIK: hudóbnejših
DAJALNIK: hudóbnejšima
TOŽILNIK: hudóbnejši

MESTNIK: pri hudóbnejših
ORODNIK: s hudóbnejšima
množina
IMENOVALNIK: hudóbnejša
RODILNIK: hudóbnejšega
DAJALNIK: hudóbnejšemu
TOŽILNIK: hudóbnejša
MESTNIK: pri hudóbnejših
ORODNIK: s hudóbnejšimi
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: bõlj hudóben
ženski spol
EDNINA: bõlj hudóbna
srednji spol
EDNINA: bõlj hudóbno
PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: nãjhudóbnejši in nãjhudóbnejši
RODILNIK: nãjhudóbnejšega in nãjhudóbnejšega
DAJALNIK: nãjhudóbnejšemu in nãjhudóbnejšemu
TOŽILNIK: nãjhudóbnejši in nãjhudóbnejši
živo nãjhudóbnejšega in nãjhudóbnejšega
MESTNIK: pri nãjhudóbnejšem in pri nãjhudóbnejšem
ORODNIK: z nãjhudóbnejšim in z nãjhudóbnejšim
dvojina
IMENOVALNIK: nãjhudóbnejša in nãjhudóbnejša
RODILNIK: nãjhudóbnejših in nãjhudóbnejših
DAJALNIK: nãjhudóbnejšima in nãjhudóbnejšima
TOŽILNIK: nãjhudóbnejša in nãjhudóbnejša
MESTNIK: pri nãjhudóbnejših in pri nãjhudóbnejših
ORODNIK: z nãjhudóbnejšima in z nãjhudóbnejšima
množina
IMENOVALNIK: nãjhudóbnejši in nãjhudóbnejši
RODILNIK: nãjhudóbnejših in nãjhudóbnejših
DAJALNIK: nãjhudóbnejšim in nãjhudóbnejšim
TOŽILNIK: nãjhudóbnejše in nãjhudóbnejše
MESTNIK: pri nãjhudóbnejših in pri nãjhudóbnejših
ORODNIK: z nãjhudóbnejšimi in z nãjhudóbnejšimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: nãjhudóbnejša in nãjhudóbnejša
RODILNIK: nãjhudóbnejše in nãjhudóbnejše
DAJALNIK: nãjhudóbnejši in nãjhudóbnejši
TOŽILNIK: nãjhudóbnejšo in nãjhudóbnejšo
MESTNIK: pri nãjhudóbnejši in pri nãjhudóbnejši
ORODNIK: z nãjhudóbnejšo in z nãjhudóbnejšo
dvojina
IMENOVALNIK: nãjhudóbnejši in nãjhudóbnejši
RODILNIK: nãjhudóbnejših in nãjhudóbnejših
DAJALNIK: nãjhudóbnejšima in nãjhudóbnejšima
TOŽILNIK: nãjhudóbnejši in nãjhudóbnejši

MESTNIK: pri nãjhudóbnejših in pri nãjhudóbnejših
ORODNIK: z nãjhudóbnejšima in z nãjhudóbnejšima
množina

IMENOVALNIK: nãjhudóbnejše in nãjhudóbnejše

RODILNIK: nãjhudóbnejših in nãjhudóbnejših

DAJALNIK: nãjhudóbnejšim in nãjhudóbnejšim

TOŽILNIK: nãjhudóbnejše in nãjhudóbnejše

MESTNIK: pri nãjhudóbnejših in pri nãjhudóbnejših

ORODNIK: z nãjhudóbnejšimi in z nãjhudóbnejšimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nãjhudóbnejše in nãjhudóbnejše

RODILNIK: nãjhudóbnejšega in nãjhudóbnejšega

DAJALNIK: nãjhudóbnejšemu in nãjhudóbnejšemu

TOŽILNIK: nãjhudóbnejše in nãjhudóbnejše

MESTNIK: pri nãjhudóbnejšem in pri nãjhudóbnejšem

ORODNIK: z nãjhudóbnejšim in z nãjhudóbnejšim

dvojina

IMENOVALNIK: nãjhudóbnejši in nãjhudóbnejši

RODILNIK: nãjhudóbnejših in nãjhudóbnejših

DAJALNIK: nãjhudóbnejšima in nãjhudóbnejšima

TOŽILNIK: nãjhudóbnejši in nãjhudóbnejši

MESTNIK: pri nãjhudóbnejših in pri nãjhudóbnejših

ORODNIK: z nãjhudóbnejšima in z nãjhudóbnejšima

množina

IMENOVALNIK: nãjhudóbnejša in nãjhudóbnejša

RODILNIK: nãjhudóbnejših in nãjhudóbnejših

DAJALNIK: nãjhudóbnejšim in nãjhudóbnejšim

TOŽILNIK: nãjhudóbnejša in nãjhudóbnejša

MESTNIK: pri nãjhudóbnejših in pri nãjhudóbnejših

ORODNIK: z nãjhudóbnejšimi in z nãjhudóbnejšimi

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj hudóben

ženski spol

EDNINA: nãjbolj tudi nãjbolj hudóbna

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj hudóбно

STALNE ZVEZE

hudobni duh

evfemistično duhovno bitje v krščanstvu, ki pooseblja

hudo, zlo; sin.: evfemistično hudoba, evfemistično hudobec

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

izganjati, odganjati hudobne duhove

- Ozdravljal je bolnike in izganjal *hudobne duhove*.
- Z zvončkom naj bi sveti puščavnik odganjal *hudobne duhove*, ki so ga skušali.

...

- *Hudobni duh* ali satan je mogočen angel, ki prostovoljno ni hotel služiti Bogu.

FRAZEOLOGIJA

zlobni/hudobni/zli jezik

zlobni jezik

hudobni jezik

zli jezik

navadno v množini kdor širi zlonamerne, navadno

neresnične govornice; opravljevec

- Opera naj bi bila uradno končana do jeseni drugega leta, *zlobni jeziki* pa pravijo, da se bo to zgodilo šele leto pozneje.

- Z zmago je utišal vse *zlobne jezike*.

- Izkazalo se je, kaj lahko stori en sam *hudobni jezik*, kajti iz povsem normalnega človeka so ustvarili beštijo, ki je sredi noči na mojem vrtu lomila drevje in me s tem hudo oškodovala.

- Obstajajo tudi *zli jeziki*, ki so prepričani, da se je šel nepoštено igro in do zmag prišel po zaslugi jemanja nedovoljenih poživil.

IZVOR

↑ hudoba

hudobija hudobije samostalnik ženskega spola

[hudobija]

POMEN

1. lastnost, stanje človeka, da komu želi, povzroča hudo, zlo, slabo; sin.: hudoba, hudoben, hudobnost

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

čista hudobija | človeška hudobija

- To, kar sedaj govoriš, je iz čiste *hudobije* in zaničevanja drugače mislečih.

- Njihova *hudobija* presega vse meje; ne zavzemajo se za pravico, in vendar uspevajo!

- Iz nje je govorila grenka, zavistna *hudobija*.

...

- Polni so laži in *hudobije*, kar ljudem ni všeč.

- Nasprotje *hudobije* je dobrota in samo dobrota dela čudeže.

1.1. dejanje, ki kaže, izraža tako lastnost, stanje

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

- Niso se mogli upreti skušnjavi in so bivšim sosedom zakuhali še eno *hudobijo*.

- Očitajo mu vse mogoče *hudobije*, med drugim tudi davčne utaje desetine milijonov mark.

...

- Njihov edini hobi so drobne *hudobije* in sovražnosti do bližnjega.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[hudobija]

IPA: [xudo'bi:ja]

ednina

IMENOVALNIK: hudobíja

RODILNIK: hudobíje

DAJALNIK: hudobíji

TOŽILNIK: hudobíjo

MESTNIK: pri hudobíji

ORODNIK: s hudobíjo

dvojina

IMENOVALNIK: hudobíji

RODILNIK: hudobíj

DAJALNIK: hudobíjama

TOŽILNIK: hudobíji

MESTNIK: pri hudobíjah

ORODNIK: s hudobíjama

množina

IMENOVALNIK: hudobíje

RODILNIK: hudobíj

DAJALNIK: hudobíjam

TOŽILNIK: hudobíje

MESTNIK: pri hudobíjah

ORODNIK: s hudobíjami

TONEMSKO

[hudobíja]

IPA: [xudóbí:jà]

ednina

IMENOVALNIK: hudobíja

RODILNIK: hudobíje

DAJALNIK: hudobíji

TOŽILNIK: hudobíjo

MESTNIK: pri hudobíji

ORODNIK: s hudobíjo

dvojina

IMENOVALNIK: hudobíji

RODILNIK: hudobíj

DAJALNIK: hudobíjama

TOŽILNIK: hudobíji

MESTNIK: pri hudobíjah

ORODNIK: s hudobíjama

množina

IMENOVALNIK: hudobíje

RODILNIK: hudobíj

DAJALNIK: hudobíjam

TOŽILNIK: hudobíje

MESTNIK: pri hudobíjah

ORODNIK: s hudobíjami

Izvor

↑ hudoba

hudôbno prislov

[hudôbno]

POMEN

1. takó, da je izražen namen škodovati, povzročiti hudo, zlo, slabo

▶ **prisl.** + glag.

- Namenoma, hladno, *hudobno* ga je ustrelil.
- Povsod sem videla rdeče žareče oči, ki so me *hudobno* gledale.

▪ S kritiki sem obračunal zelo eksplicitno, *hudobno*, govoril sem o njih s pravimi imeni, spustil sem se še kar nizko.

1.1. takó, da je izražen namen povzročiti komu neprijetnosti, težave

▶ **prisl.** + glag.

- Od nekdanj je rad *hudobno* dražil.

...

- Ker sem danes posebej *hudobno* razpoložen, naj nadrobim nekaj dobrodušnih anekdot o predsedniku.
- Pravzaprav je, *hudobno* rečeno, zaenkrat jasno samo, da bodo na prometnici pobirali cestnino, vse ostalo je še precej v oblakih.

Izgovor in oblike

Jakostno

[hudôbno]

IPA: [xu'do:bnɔ]

osnovnik: hudôbno

Primerik — priponsko stopnjevanje: hudôbneje in hudôbnejše

Primerik — opisno stopnjevanje: bôlj hudôbno

Presežnik — priponsko stopnjevanje: nâjhudôbneje in nâjhudôbneje in nâjhudôbnejše in nâjhudôbnejše

Presežnik — opisno stopnjevanje: nâjbolj in nâjbolj hudôbno

TONEMSKO

[hudóbno]

IPA: [xudò:bnɔ]

osnovnik: hudóbno

Primerik — priponsko stopnjevanje: hudóbneje in hudóbnejše

Primerik — opisno stopnjevanje: bôlj hudóbno

Presežnik — priponsko stopnjevanje: nâjhudóbneje in nâjhudóbneje in nâjhudóbnejše in nâjhudóbnejše

Presežnik — opisno stopnjevanje: nâjbolj in nâjbolj hudóbno

Izvor

↑ hudoben

hudôbnost hudôbnosti samostalnik ženskega spola

[hudôbnost]

POMEN

1. lastnost, stanje človeka, da komu želi, povzroča hudo, zlo, slabo; sin.: hudoba, hudoben,

hudobija

- Če človek ne bi natančno poznal *hudobnosti* govornika in tistih čudnih ljudi, bi lahko celo zmotno mislil, da se s proslave širi pozitivna energija.
- Z jedko ironijo in satiro je bičal nasilje, korupcijo, pokvarjenost, *hudobnost*, fanatizem in praznoverje.

1.1. kar kaže, izraža tako stanje, lastnost

- Morda se vam zdijo to malenkosti, a iz majhnih *hudobnosti* se lahko skuha velika hudobija.
- V njegovih besedah je bilo preveč posmehljivosti in *hudobnosti*.
- Če si privoščim malo *hudobnosti*, e-država lahko učinkovito nadzoruje svoje državljane na en cent ali stotin natančno.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[hudóbnost]

IPA: [xu'do:bnost]

ednina

IMENOVALNIK: hudóbnost

RODILNIK: hudóbnosti

DAJALNIK: hudóbnosti

TOŽILNIK: hudóbnost

MESTNIK: pri hudóbnosti

ORODNIK: s hudóbnostjo

dvojina

IMENOVALNIK: hudóbnosti

RODILNIK: hudóbnosti

DAJALNIK: hudóbnostma tudi hudóbnostima

TOŽILNIK: hudóbnosti

MESTNIK: pri hudóbnostih

ORODNIK: s hudóbnostma tudi s hudóbnostima

množina

IMENOVALNIK: hudóbnosti

RODILNIK: hudóbnosti

DAJALNIK: hudóbnostim

TOŽILNIK: hudóbnosti

MESTNIK: pri hudóbnostih

ORODNIK: s hudóbnostmi

TONEMSKO

[hudóbnost]

IPA: [xudò:bnóst]

ednina

IMENOVALNIK: hudóbnost

RODILNIK: hudóbnosti

DAJALNIK: hudóbnosti

TOŽILNIK: hudóbnost

MESTNIK: pri hudóbnosti

ORODNIK: s hudóbnostjo

dvojina

IMENOVALNIK: hudóbnosti

RODILNIK: hudóbnosti

DAJALNIK: hudóbnostma tudi hudóbnostima

TOŽILNIK: hudóbnosti

MESTNIK: pri hudóbnostih

ORODNIK: s hudóbnostma tudi s hudóbnostima
množina

IMENOVALNIK: hudóbnosti

RODILNIK: hudóbnosti

DAJALNIK: hudóbnostim

TOŽILNIK: hudóbnosti

MESTNIK: pri hudóbnostih

ORODNIK: s hudóbnostmi

IZVOR

↑ hudoben

iznajdljív iznajdljíva iznajdljívo pridevnik

[iznajdljíu iznajdljíva iznajdljívo]

POMEN

1. ki je sposoben hitro najti ustrezno, stanju primerno rešitev

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

iznajdljiv odvetnik, podjetnik, poslovnež, trgovec | iznajdljiv posameznik | iznajdljiv tat | iznajdljiva gospodinja

▪ *Iznajdljivi* posamezniki in podjetja izkoriščajo uveljavljene tehnike in postopke ter jim dodajajo nove zamisli oziroma izboljšane metode.

▪ *Iznajdljivi* tat se je skozi stranišče v letalu pritihtapil do prostorov za prtljago, kjer so hranili 1,2 milijona evrov.

▪ Zaslovel je kot marljiv, *iznajdljiv* in podjeten, a pošten trgovec.

▶ prisl. + **prid. beseda**

dovolj, precej iznajdljiv | izredno, nadvse, neverjetno, zelo iznajdljiv

▪ Prav nič me ne skrbi zanjo, saj je zelo *iznajdljiva*.

▪ Reševalci, gasilci in policisti morajo biti precej *iznajdljivi*, saj so proste intervencijske poti prej izjema kot pravilo.

1.1. ki kaže, izraža tako sposobnost

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

iznajdljiv način | iznajdljiva poteza, rešitev

▪ Dvojica se je domislila *iznajdljivega* načina, kako neopazno krasti oblačila po konfekcijskih trgovinah, ne da bi ju pri tem motil zaščitni alarm.

▪ Iz leta v leto je na ogled vedno več ponudbe, izbire in *iznajdljivih* rešitev.

...

▪ Njegov um je bil hiter in *iznajdljiv*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[iznajdljíu iznajdljíva iznajdljívo]

IPA: [iznajd'lji:u iznajd'lji:va iznajd'lji:vó]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **iznajdljív**

določno **iznajdljíví**

RODILNIK: **iznajdljívéga**

DAJALNIK: **iznajdljívemu**

TOŽILNIK: **iznajdljív**

določno **iznajdljíví**

živo **iznajdljívéga**

MESTNIK: **pri iznajdljívem**

ORODNIK: z **iznajdljívim**

dvojina

IMENOVALNIK: **iznajdljívá**

RODILNIK: **iznajdljívih**

DAJALNIK: **iznajdljívima**

TOŽILNIK: **iznajdljívá**

MESTNIK: **pri iznajdljívih**

ORODNIK: z **iznajdljívima**

množina

IMENOVALNIK: **iznajdljíví**

RODILNIK: **iznajdljívih**

DAJALNIK: **iznajdljívim**

TOŽILNIK: **iznajdljívé**

MESTNIK: **pri iznajdljívih**

ORODNIK: z **iznajdljívimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **iznajdljívá**

RODILNIK: **iznajdljívé**

DAJALNIK: **iznajdljíví**

TOŽILNIK: **iznajdljívó**

MESTNIK: **pri iznajdljíví**

ORODNIK: z **iznajdljívó**

dvojina

IMENOVALNIK: **iznajdljíví**

RODILNIK: **iznajdljívih**

DAJALNIK: **iznajdljívima**

TOŽILNIK: **iznajdljíví**

MESTNIK: **pri iznajdljívih**

ORODNIK: z **iznajdljívima**

množina

IMENOVALNIK: **iznajdljívé**

RODILNIK: **iznajdljívih**

DAJALNIK: **iznajdljívim**

TOŽILNIK: **iznajdljívé**

MESTNIK: **pri iznajdljívih**

ORODNIK: z **iznajdljívimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **iznajdljívó**

RODILNIK: **iznajdljívéga**

DAJALNIK: **iznajdljívemu**

TOŽILNIK: **iznajdljívó**

MESTNIK: **pri iznajdljívem**

ORODNIK: z **iznajdljívim**

dvojina

IMENOVALNIK: **iznajdljíví**

RODILNIK: **iznajdljívih**

DAJALNIK: **iznajdljívima**

TOŽILNIK: **iznajdljíví**

MESTNIK: **pri iznajdljívih**

ORODNIK: z **iznajdljívima**

množina

IMENOVALNIK: **iznajdljívá**

RODILNIK: **iznajdljívih**

DAJALNIK: **iznajdljívim**

TOŽILNIK: **iznajdljívá**

MESTNIK: **pri iznajdljívih**

ORODNIK: z **iznajdljívimi**

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **iznajdljívější**

RODILNIK: **iznajdljívějšéga**

DAJALNIK: **iznajdljívějšemu**

TOŽILNIK: **iznajdljívější**

živo **iznajdljívějšéga**

MESTNIK: **pri iznajdljívějšem**

ORODNIK: z **iznajdljívějšim**

dvojina

IMENOVALNIK: **iznajdljívějšá**

RODILNIK: **iznajdljívějših**

DAJALNIK: **iznajdljívějšima**

TOŽILNIK: **iznajdljívějšá**

MESTNIK: **pri iznajdljívějših**

ORODNIK: z **iznajdljívějšima**

množina

IMENOVALNIK: **iznajdljívější**

RODILNIK: **iznajdljívějših**

DAJALNIK: **iznajdljívějšim**

TOŽILNIK: **iznajdljívější**

MESTNIK: **pri iznajdljívějših**

ORODNIK: z **iznajdljívějšimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **iznajdljívějšá**

RODILNIK: **iznajdljívějšé**

DAJALNIK: **iznajdljívější**

TOŽILNIK: **iznajdljívějšó**

MESTNIK: **pri iznajdljívější**

ORODNIK: z **iznajdljívějšó**

dvojina

IMENOVALNIK: **iznajdljívější**

RODILNIK: **iznajdljívějših**

DAJALNIK: **iznajdljívějšima**

TOŽILNIK: iznajdljivejši
MESTNIK: pri iznajdljivejših
ORODNIK: z iznajdljivejšima
množina

IMENOVALNIK: iznajdljivejše
RODILNIK: iznajdljivejših
DAJALNIK: iznajdljivejšim
TOŽILNIK: iznajdljivejše
MESTNIK: pri iznajdljivejših
ORODNIK: z iznajdljivejšimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: iznajdljivejše
RODILNIK: iznajdljivejšega
DAJALNIK: iznajdljivejšemu
TOŽILNIK: iznajdljivejše
MESTNIK: pri iznajdljivejšem
ORODNIK: z iznajdljivejšim
dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljivejši
RODILNIK: iznajdljivejših
DAJALNIK: iznajdljivejšima
TOŽILNIK: iznajdljivejši
MESTNIK: pri iznajdljivejših
ORODNIK: z iznajdljivejšima
množina

IMENOVALNIK: iznajdljivejša
RODILNIK: iznajdljivejšega
DAJALNIK: iznajdljivejšemu
TOŽILNIK: iznajdljivejša
MESTNIK: pri iznajdljivejših
ORODNIK: z iznajdljivejšimi
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol

EDNINA: bôlj iznajdljiv
ženski spol
EDNINA: bôlj iznajdljiva

srednji spol
EDNINA: bôlj iznajdljivo
PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE
moški spol
ednina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši
RODILNIK: najiznajdljivejšega in najiznajdljivejšega
DAJALNIK: najiznajdljivejšemu in najiznajdljivejšemu
TOŽILNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši
živo najiznajdljivejšega in najiznajdljivejšega
MESTNIK: pri najiznajdljivejšem in pri najiznajdljivejšem
ORODNIK: z najiznajdljivejšim in z najiznajdljivejšim
dvojina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejša in najiznajdljivejša
RODILNIK: najiznajdljivejših in najiznajdljivejših
DAJALNIK: najiznajdljivejšima in najiznajdljivejšima

TOŽILNIK: najiznajdljivejša in najiznajdljivejša
MESTNIK: pri najiznajdljivejših in pri najiznajdljivejših
ORODNIK: z najiznajdljivejšima in z najiznajdljivejšima
množina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši
RODILNIK: najiznajdljivejših in najiznajdljivejših
DAJALNIK: najiznajdljivejšim in najiznajdljivejšim
TOŽILNIK: najiznajdljivejše in najiznajdljivejše
MESTNIK: pri najiznajdljivejših in pri najiznajdljivejših
ORODNIK: z najiznajdljivejšimi in z najiznajdljivejšimi
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejša in najiznajdljivejša
RODILNIK: najiznajdljivejše in najiznajdljivejše
DAJALNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši
TOŽILNIK: najiznajdljivejšo in najiznajdljivejšo
MESTNIK: pri najiznajdljivejši in pri najiznajdljivejši
ORODNIK: z najiznajdljivejšo in z najiznajdljivejšo
dvojina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši
RODILNIK: najiznajdljivejših in najiznajdljivejših
DAJALNIK: najiznajdljivejšima in najiznajdljivejšima
TOŽILNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši
MESTNIK: pri najiznajdljivejših in pri najiznajdljivejših
ORODNIK: z najiznajdljivejšima in z najiznajdljivejšima
množina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejše in najiznajdljivejše
RODILNIK: najiznajdljivejših in najiznajdljivejših
DAJALNIK: najiznajdljivejšim in najiznajdljivejšim
TOŽILNIK: najiznajdljivejše in najiznajdljivejše
MESTNIK: pri najiznajdljivejših in pri najiznajdljivejših
ORODNIK: z najiznajdljivejšimi in z najiznajdljivejšimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejše in najiznajdljivejše
RODILNIK: najiznajdljivejšega in najiznajdljivejšega
DAJALNIK: najiznajdljivejšemu in najiznajdljivejšemu
TOŽILNIK: najiznajdljivejše in najiznajdljivejše
MESTNIK: pri najiznajdljivejšem in pri najiznajdljivejšem
ORODNIK: z najiznajdljivejšim in z najiznajdljivejšim
dvojina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši
RODILNIK: najiznajdljivejših in najiznajdljivejših
DAJALNIK: najiznajdljivejšima in najiznajdljivejšima
TOŽILNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši
MESTNIK: pri najiznajdljivejših in pri najiznajdljivejših
ORODNIK: z najiznajdljivejšima in z najiznajdljivejšima
množina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejša in najiznajdljivejša
RODILNIK: najiznajdljivejših in najiznajdljivejših
DAJALNIK: najiznajdljivejšim in najiznajdljivejšim
TOŽILNIK: najiznajdljivejša in najiznajdljivejša
MESTNIK: pri najiznajdljivejših in pri najiznajdljivejših

ORODNIK: z nájiznajdljivejšimi in z nájiznajdljivejšimi

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj iznajdljív

ženski spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj iznajdljív

srednji spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj iznajdljív

TONEMSKO

[iznajdljív iznajdljív iznajdljív]

IPA: [iznajdljì:ù iznajdljì:úvá iznajdljì:úó]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: iznajdljív

določno iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

določno iznajdljív

živo iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

množina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

množina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

množina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

živo iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

množina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

ženski spol**ednina**

IMENOVALNIK: iznajdljivejša

RODILNIK: iznajdljivejše

DAJALNIK: iznajdljivejši

TOŽILNIK: iznajdljivejšo

MESTNIK: pri iznajdljivejši

ORODNIK: z iznajdljivejšo

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljivejši

RODILNIK: iznajdljivejših

DAJALNIK: iznajdljivejšima

TOŽILNIK: iznajdljivejši

MESTNIK: pri iznajdljivejših

ORODNIK: z iznajdljivejšima

množina

IMENOVALNIK: iznajdljivejše

RODILNIK: iznajdljivejših

DAJALNIK: iznajdljivejšim

TOŽILNIK: iznajdljivejše

MESTNIK: pri iznajdljivejših

ORODNIK: z iznajdljivejšimi

srednji spol**ednina**

IMENOVALNIK: iznajdljivejše

RODILNIK: iznajdljivejšega

DAJALNIK: iznajdljivejšemu

TOŽILNIK: iznajdljivejše

MESTNIK: pri iznajdljivejšem

ORODNIK: z iznajdljivejšim

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljivejši

RODILNIK: iznajdljivejših

DAJALNIK: iznajdljivejšima

TOŽILNIK: iznajdljivejši

MESTNIK: pri iznajdljivejših

ORODNIK: z iznajdljivejšima

množina

IMENOVALNIK: iznajdljivejša

RODILNIK: iznajdljivejšega

DAJALNIK: iznajdljivejšemu

TOŽILNIK: iznajdljivejša

MESTNIK: pri iznajdljivejših

ORODNIK: z iznajdljivejšimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj iznajdljiv

ženski spol

EDNINA: bõlj iznajdljiva

srednji spol

EDNINA: bõlj iznajdljivo

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol**ednina**

IMENOVALNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši

RODILNIK: najiznajdljivejšega in najiznajdljivejšega

DAJALNIK: najiznajdljivejšemu in najiznajdljivejšemu

TOŽILNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši

ŽIVO najiznajdljivejšega in najiznajdljivejšega

MESTNIK: pri najiznajdljivejšem in pri najiznajdljivejšem

ORODNIK: z najiznajdljivejšim in z najiznajdljivejšim

dvojina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejša in najiznajdljivejša

RODILNIK: najiznajdljivejših in najiznajdljivejših

DAJALNIK: najiznajdljivejšima in najiznajdljivejšima

TOŽILNIK: najiznajdljivejša in najiznajdljivejša

MESTNIK: pri najiznajdljivejših in pri najiznajdljivejših

ORODNIK: z najiznajdljivejšima in z najiznajdljivejšima

množina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši

RODILNIK: najiznajdljivejših in najiznajdljivejših

DAJALNIK: najiznajdljivejšim in najiznajdljivejšim

TOŽILNIK: najiznajdljivejše in najiznajdljivejše

MESTNIK: pri najiznajdljivejših in pri najiznajdljivejših

ORODNIK: z najiznajdljivejšimi in z najiznajdljivejšimi

ženski spol**ednina**

IMENOVALNIK: najiznajdljivejša in najiznajdljivejša

RODILNIK: najiznajdljivejše in najiznajdljivejše

DAJALNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši

TOŽILNIK: najiznajdljivejšo in najiznajdljivejšo

MESTNIK: pri najiznajdljivejši in pri najiznajdljivejši

ORODNIK: z najiznajdljivejšo in z najiznajdljivejšo

dvojina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši

RODILNIK: najiznajdljivejših in najiznajdljivejših

DAJALNIK: najiznajdljivejšima in najiznajdljivejšima

TOŽILNIK: najiznajdljivejši in najiznajdljivejši

MESTNIK: pri najiznajdljivejših in pri najiznajdljivejših

ORODNIK: z najiznajdljivejšima in z najiznajdljivejšima

množina

IMENOVALNIK: najiznajdljivejše in najiznajdljivejše

RODILNIK: najiznajdljivejših in najiznajdljivejših

DAJALNIK: najiznajdljivejšim in najiznajdljivejšim

TOŽILNIK: najiznajdljivejše in najiznajdljivejše

MESTNIK: pri najiznajdljivejših in pri najiznajdljivejših

ORODNIK: z najiznajdljivejšimi in z najiznajdljivejšimi

srednji spol**ednina**

IMENOVALNIK: najiznajdljivejše in najiznajdljivejše

RODILNIK: najiznajdljivejšega in najiznajdljivejšega

DAJALNIK: najiznajdljivejšemu in najiznajdljivejšemu

TOŽILNIK: najiznajdljivejše in najiznajdljivejše

MESTNIK: pri najiznajdljivejšem in pri najiznajdljivejšem

ORODNIK: z nãjiznajdljívėjšim in z nãjiznajdljívėjšim
dvojina

IMENOVALNIK: nãjiznajdljívėjši in nãjiznajdljívėjši

RODILNIK: nãjiznajdljívėjših in nãjiznajdljívėjših

DAJALNIK: nãjiznajdljívėjšima in nãjiznajdljívėjšima

TOŽILNIK: nãjiznajdljívėjši in nãjiznajdljívėjši

MESTNIK: pri nãjiznajdljívėjših in pri nãjiznajdljívėjših

ORODNIK: z nãjiznajdljívėjšima in z nãjiznajdljívėjšima
množina

IMENOVALNIK: nãjiznajdljívėjša in nãjiznajdljívėjša

RODILNIK: nãjiznajdljívėjših in nãjiznajdljívėjših

DAJALNIK: nãjiznajdljívėjšim in nãjiznajdljívėjšim

TOŽILNIK: nãjiznajdljívėjša in nãjiznajdljívėjša

MESTNIK: pri nãjiznajdljívėjših in pri nãjiznajdljívėjših

ORODNIK: z nãjiznajdljívėjšimi in z nãjiznajdljívėjšimi

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj iznajdljív

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj iznajdljív

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj iznajdljív

in

[iznajdljív iznajdljív iznajdljív]

IPA: [iznajdljív iznajdljív:úá iznajdljív:úó]

(tonemska dvojica)

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: iznajdljív

določno iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

določno iznajdljív

živo iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

množina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljívimi
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

množina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljívimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljív

množina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljív

ORODNIK: z iznajdljívimi

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: iznajdljív

RODILNIK: iznajdljív

DAJALNIK: iznajdljív

TOŽILNIK: iznajdljív

živo iznajdljív

MESTNIK: pri iznajdljivejšem

ORODNIK: z iznajdljivejšim
dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljivejša

RODILNIK: iznajdljivejših

DAJALNIK: iznajdljivejšima

TOŽILNIK: iznajdljivejša

MESTNIK: pri iznajdljivejših

ORODNIK: z iznajdljivejšima

množina

IMENOVALNIK: iznajdljivejši

RODILNIK: iznajdljivejših

DAJALNIK: iznajdljivejšim

TOŽILNIK: iznajdljivejši

MESTNIK: pri iznajdljivejših

ORODNIK: z iznajdljivejšimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: iznajdljivejša

RODILNIK: iznajdljivejše

DAJALNIK: iznajdljivejši

TOŽILNIK: iznajdljivejšo

MESTNIK: pri iznajdljivejši

ORODNIK: z iznajdljivejšo

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljivejši

RODILNIK: iznajdljivejših

DAJALNIK: iznajdljivejšima

TOŽILNIK: iznajdljivejši

MESTNIK: pri iznajdljivejših

ORODNIK: z iznajdljivejšima

množina

IMENOVALNIK: iznajdljivejše

RODILNIK: iznajdljivejših

DAJALNIK: iznajdljivejšim

TOŽILNIK: iznajdljivejše

MESTNIK: pri iznajdljivejših

ORODNIK: z iznajdljivejšimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: iznajdljivejše

RODILNIK: iznajdljivejšega

DAJALNIK: iznajdljivejšemu

TOŽILNIK: iznajdljivejše

MESTNIK: pri iznajdljivejšem

ORODNIK: z iznajdljivejšim

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljivejši

RODILNIK: iznajdljivejših

DAJALNIK: iznajdljivejšima

TOŽILNIK: iznajdljivejši

MESTNIK: pri iznajdljivejših

ORODNIK: z iznajdljivejšima

množina

IMENOVALNIK: iznajdljivejša

RODILNIK: iznajdljivejšega

DAJALNIK: iznajdljivejšemu

TOŽILNIK: iznajdljivejša

MESTNIK: pri iznajdljivejših

ORODNIK: z iznajdljivejšimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj iznajdljîv

ženski spol

EDNINA: bõlj iznajdljîva

srednji spol

EDNINA: bõlj iznajdljîvo

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nâjiznajdljivejši in nâjiznajdljivejši

RODILNIK: nâjiznajdljivejšega in nâjiznajdljivejšega

DAJALNIK: nâjiznajdljivejšemu in nâjiznajdljivejšemu

TOŽILNIK: nâjiznajdljivejši in nâjiznajdljivejši

živo nâjiznajdljivejšega in nâjiznajdljivejšega

MESTNIK: pri nâjiznajdljivejšem in pri nâjiznajdljivejšem

ORODNIK: z nâjiznajdljivejšim in z nâjiznajdljivejšim

dvojina

IMENOVALNIK: nâjiznajdljivejša in nâjiznajdljivejša

RODILNIK: nâjiznajdljivejših in nâjiznajdljivejših

DAJALNIK: nâjiznajdljivejšima in nâjiznajdljivejšima

TOŽILNIK: nâjiznajdljivejša in nâjiznajdljivejša

MESTNIK: pri nâjiznajdljivejših in pri nâjiznajdljivejših

ORODNIK: z nâjiznajdljivejšima in z nâjiznajdljivejšima

množina

IMENOVALNIK: nâjiznajdljivejši in nâjiznajdljivejši

RODILNIK: nâjiznajdljivejših in nâjiznajdljivejših

DAJALNIK: nâjiznajdljivejšim in nâjiznajdljivejšim

TOŽILNIK: nâjiznajdljivejše in nâjiznajdljivejše

MESTNIK: pri nâjiznajdljivejših in pri nâjiznajdljivejših

ORODNIK: z nâjiznajdljivejšimi in z nâjiznajdljivejšimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: nâjiznajdljivejša in nâjiznajdljivejša

RODILNIK: nâjiznajdljivejše in nâjiznajdljivejše

DAJALNIK: nâjiznajdljivejši in nâjiznajdljivejši

TOŽILNIK: nâjiznajdljivejšo in nâjiznajdljivejšo

MESTNIK: pri nâjiznajdljivejši in pri nâjiznajdljivejši

ORODNIK: z nâjiznajdljivejšo in z nâjiznajdljivejšo

dvojina

IMENOVALNIK: nâjiznajdljivejši in nâjiznajdljivejši

RODILNIK: nâjiznajdljivejših in nâjiznajdljivejših

DAJALNIK: nâjiznajdljivejšima in nâjiznajdljivejšima

TOŽILNIK: nâjiznajdljivejši in nâjiznajdljivejši

MESTNIK: pri nâjiznajdljivejših in pri nâjiznajdljivejših

ORODNIK: z nâjiznajdljivejšima in z nâjiznajdljivejšima

množina

IMENOVALNIK: nãjiznajdljívèjše in nãjiznajdljívèjše

RODILNIK: nãjiznajdljívèjših in nãjiznajdljívèjših

DAJALNIK: nãjiznajdljívèjšim in nãjiznajdljívèjšim

TOŽILNIK: nãjiznajdljívèjše in nãjiznajdljívèjše

MESTNIK: pri nãjiznajdljívèjših in pri nãjiznajdljívèjših

ORODNIK: z nãjiznajdljívèjšimi in z nãjiznajdljívèjšimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nãjiznajdljívèjše in nãjiznajdljívèjše

RODILNIK: nãjiznajdljívèjšega in nãjiznajdljívèjšega

DAJALNIK: nãjiznajdljívèjšemu in nãjiznajdljívèjšemu

TOŽILNIK: nãjiznajdljívèjše in nãjiznajdljívèjše

MESTNIK: pri nãjiznajdljívèjšem in pri nãjiznajdljívèjšem

ORODNIK: z nãjiznajdljívèjšim in z nãjiznajdljívèjšim

dvojina

IMENOVALNIK: nãjiznajdljívèjši in nãjiznajdljívèjši

RODILNIK: nãjiznajdljívèjših in nãjiznajdljívèjših

DAJALNIK: nãjiznajdljívèjšima in nãjiznajdljívèjšima

TOŽILNIK: nãjiznajdljívèjši in nãjiznajdljívèjši

MESTNIK: pri nãjiznajdljívèjših in pri nãjiznajdljívèjših

ORODNIK: z nãjiznajdljívèjšima in z nãjiznajdljívèjšima

množina

IMENOVALNIK: nãjiznajdljívèjša in nãjiznajdljívèjša

RODILNIK: nãjiznajdljívèjših in nãjiznajdljívèjših

DAJALNIK: nãjiznajdljívèjšim in nãjiznajdljívèjšim

TOŽILNIK: nãjiznajdljívèjša in nãjiznajdljívèjša

MESTNIK: pri nãjiznajdljívèjših in pri nãjiznajdljívèjših

ORODNIK: z nãjiznajdljívèjšimi in z nãjiznajdljívèjšimi

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj iznajdljív

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj iznajdljívã

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj iznajdljívó

Izvor

↑iznajti

iznajdljívó prislov

[iznajdljívó]

POMEN

takó, da se hitro najde ustrezna, stanju primerna rešitev

▶ **prisl.** + glag.

▪ *Iznajdljívó*, zvito in grobo je zagotovil kraljevo prevlado nad plemstvom.

▪ Uslužbenka je *iznajdljívó* odgovarjala na vprašanje novinarke.

▶ **prisl.** + prid. beseda

▪ Spretno in *iznajdljívó* narejen dokumentarni prikaz je bil za gledalce zelo zanimiv.

Izgovor in oblike

Jakostno

[iznajdljívó]

IPA: [iznaǰdʲljiːvó]

OSNOVNIK: iznajdljívó

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: iznajdljívèje in iznajdljívèjše

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bõlj iznajdljívó

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: nãjiznajdljívèje in nãjiznajdljívèje in nãjiznajdljívèjše in nãjiznajdljívèjše

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nãjbolj in nãjbolj iznajdljívó

TONEMSKO

[iznajdljívó]

IPA: [iznaǰdʲljiːvó]

OSNOVNIK: iznajdljívó

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: iznajdljívèje in iznajdljívèjše

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bõlj iznajdljívó

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: nãjiznajdljívèje in nãjiznajdljívèje in nãjiznajdljívèjše in nãjiznajdljívèjše

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nãjbolj in nãjbolj iznajdljívó

Izvor

↑iznajdljív

iznajdljívost iznajdljívósti samostalnik ženskega spola

[iznajdljívost]

POMEN

lastnost koga, da hitro najde ustrezno, stanju primerno rešitev

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

človeška, lastna, ljudska iznajdljívost | izjemna, neverjetna iznajdljívost | podjetniška, poslovna iznajdljívost

▪ Takoj ko izležene želvice zapustijo gnezdo, so

prepuščene lastni *iznajdljívosti* in trdoživosti.

▪ Včasih smo bili pri nabavi literature in plošč odvisni od dobre volje in poslovne *iznajdljívosti* uvoznikov.

▶ prisl. + **sam. beseda v roditniku**

malce, malo, nekaj iznajdljívosti | manj, več

iznajdljívosti | precej, veliko iznajdljívosti

▪ Najzahtevnejši je vzpon s škrbine na vrh, ki pa ga z malo *iznajdljívosti* lahko opravimo brez plezanja.

▪ Za dobre fotografije je treba veliko *iznajdljívosti* in improvizacije.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

ceniti, občudovati iznajdljívost | kazati, pokazati iznajdljívost | spodbujati, zahtevati iznajdljívost | uporabiti iznajdljívost

▪ Tisti, ki se znajdejo za rešetakami, pri načrtovanju

bega pokažejo izjemno *iznajdljívost*, upornost in organiziranost.

▪ Poklic policista zahteva *iznajdljivost* v vsaki situaciji.

...

▪ Takoj po vojni je bilo zelo težko in potrebna je bila precejšnja mera *iznajdljivosti*.

▪ Najboljši strelec reprezentance je z *iznajdljivostjo* uspel prebiti trdno obrambo in tlakoval pot v osmino finala.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[iznajdljivost]

IPA: [iznajd'lji:vɔst]

ednina

IMENOVALNIK: iznajdljivost

RODILNIK: iznajdljivosti

DAJALNIK: iznajdljivosti

TOŽILNIK: iznajdljivost

MESTNIK: pri iznajdljivosti

ORODNIK: z iznajdljivostjo

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljivosti

RODILNIK: iznajdljivosti

DAJALNIK: iznajdljivostma tudi iznajdljivostima

TOŽILNIK: iznajdljivosti

MESTNIK: pri iznajdljivostih

ORODNIK: z iznajdljivostma tudi z iznajdljivostima

množina

IMENOVALNIK: iznajdljivosti

RODILNIK: iznajdljivosti

DAJALNIK: iznajdljivostim

TOŽILNIK: iznajdljivosti

MESTNIK: pri iznajdljivostih

ORODNIK: z iznajdljivostmi

TONEMSKO

[iznajdljivost]

IPA: [iznajd'lji:vɔst]

ednina

IMENOVALNIK: iznajdljivost

RODILNIK: iznajdljivosti

DAJALNIK: iznajdljivosti

TOŽILNIK: iznajdljivost

MESTNIK: pri iznajdljivosti

ORODNIK: z iznajdljivostjo

dvojina

IMENOVALNIK: iznajdljivosti

RODILNIK: iznajdljivosti

DAJALNIK: iznajdljivostma tudi iznajdljivostima

TOŽILNIK: iznajdljivosti

MESTNIK: pri iznajdljivostih

ORODNIK: z iznajdljivostma tudi z iznajdljivostima

množina

IMENOVALNIK: iznajdljivosti

RODILNIK: iznajdljivosti

DAJALNIK: iznajdljivostim

TOŽILNIK: iznajdljivosti

MESTNIK: pri iznajdljivostih

ORODNIK: z iznajdljivostmi

IZVOR

↑iznajdljiv

izpodrínjen izpodrínjena izpodrínjeno pridevnik

[ispodrínjen]

POMEN

1. ki ga s svojo prostornino odstrani kaj, kar zavzame isti prostor

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

izpodrínjen zrak | izpodrínjena tekočina, voda

▪ Balon lebdi v zraku, če ni težji od *izpodrínjenega* zraka.

▪ Telo se potopi ravno za toliko, da je njegova teža enaka teži *izpodrínjene* vode.

2. ki se začne uporabljati, pojavljati namesto česa drugega, prej uveljavljenega

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Odkupili in restavriralni bodo vse stare, z novimi *izpodrínjene* traktorje in gasilske avtomobile.

▪ Cerkvi je šla na roko podobnost slovenskih imen, in sicer *izpodrínjenega* bajeslovnega sončnega božanstva in junaka Kresnika, ki ga je nadomestil sv. Janez Krstnik.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ispodrínjen]

IPA: [ispɔd'ri:njen]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: izpodrínjen

določno izpodrínjeni

RODILNIK: izpodrínjenega

DAJALNIK: izpodrínjenemu

TOŽILNIK: izpodrínjen

določno izpodrínjeni

živo izpodrínjenega

MESTNIK: pri izpodrínjenem

ORODNIK: z izpodrínjenim

dvojina

IMENOVALNIK: izpodrínjena

RODILNIK: izpodrínjenih

DAJALNIK: izpodrínjenima

TOŽILNIK: izpodrínjena

MESTNIK: pri izpodrínjenih

ORODNIK: z izpodrínjenima

množina

IMENOVALNIK: izpodrínjeni

RODILNIK: izpodrínjenih
DAJALNIK: izpodrínjenim
TOŽILNIK: izpodrínjene
MESTNIK: pri izpodrínjenih
ORODNIK: z izpodrínjenimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: izpodrínjena
RODILNIK: izpodrínjene
DAJALNIK: izpodrínjeni
TOŽILNIK: izpodrínjeno
MESTNIK: pri izpodrínjeni
ORODNIK: z izpodrínjeno
dvojina
IMENOVALNIK: izpodrínjeni
RODILNIK: izpodrínjenih
DAJALNIK: izpodrínjenima
TOŽILNIK: izpodrínjeni
MESTNIK: pri izpodrínjenih
ORODNIK: z izpodrínjenima
množina
IMENOVALNIK: izpodrínjene
RODILNIK: izpodrínjenih
DAJALNIK: izpodrínjenim
TOŽILNIK: izpodrínjene
MESTNIK: pri izpodrínjenih
ORODNIK: z izpodrínjenimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: izpodrínjeno
RODILNIK: izpodrínjenega
DAJALNIK: izpodrínjenemu
TOŽILNIK: izpodrínjeno
MESTNIK: pri izpodrínjenem
ORODNIK: z izpodrínjenim
dvojina
IMENOVALNIK: izpodrínjeni
RODILNIK: izpodrínjenih
DAJALNIK: izpodrínjenima
TOŽILNIK: izpodrínjeni
MESTNIK: pri izpodrínjenih
ORODNIK: z izpodrínjenima
množina
IMENOVALNIK: izpodrínjena
RODILNIK: izpodrínjenih
DAJALNIK: izpodrínjenim
TOŽILNIK: izpodrínjena
MESTNIK: pri izpodrínjenih
ORODNIK: z izpodrínjenimi

TONEMSKO

[ispodrínjen]

IPA: [ispodrínjen]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: izpodrínjen

določno izpodrínjeni

RODILNIK: izpodrínjenega

DAJALNIK: izpodrínjenemu

TOŽILNIK: izpodrínjen

določno izpodrínjeni

živo izpodrínjenega

MESTNIK: pri izpodrínjenem

ORODNIK: z izpodrínjenim

dvojina

IMENOVALNIK: izpodrínjena

RODILNIK: izpodrínjenih

DAJALNIK: izpodrínjenima

TOŽILNIK: izpodrínjena

MESTNIK: pri izpodrínjenih

ORODNIK: z izpodrínjenima

množina

IMENOVALNIK: izpodrínjeni

RODILNIK: izpodrínjenih

DAJALNIK: izpodrínjenim

TOŽILNIK: izpodrínjene

MESTNIK: pri izpodrínjenih

ORODNIK: z izpodrínjenimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: izpodrínjena

RODILNIK: izpodrínjene

DAJALNIK: izpodrínjeni

TOŽILNIK: izpodrínjeno

MESTNIK: pri izpodrínjeni

ORODNIK: z izpodrínjeno

dvojina

IMENOVALNIK: izpodrínjeni

RODILNIK: izpodrínjenih

DAJALNIK: izpodrínjenima

TOŽILNIK: izpodrínjeni

MESTNIK: pri izpodrínjenih

ORODNIK: z izpodrínjenima

množina

IMENOVALNIK: izpodrínjene

RODILNIK: izpodrínjenih

DAJALNIK: izpodrínjenim

TOŽILNIK: izpodrínjene

MESTNIK: pri izpodrínjenih

ORODNIK: z izpodrínjenimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: izpodrínjeno

RODILNIK: izpodrínjenega

DAJALNIK: izpodrínjenemu

TOŽILNIK: izpodrînjeno
MESTNIK: pri izpodrînjem
ORODNIK: z izpodrînjim
dvojina
IMENOVALNIK: izpodrîjnjeni
RODILNIK: izpodrîjnjenih
DAJALNIK: izpodrînjema
TOŽILNIK: izpodrîjnjeni
MESTNIK: pri izpodrînjnih
ORODNIK: z izpodrînjima
množina
IMENOVALNIK: izpodrînjena
RODILNIK: izpodrînjnih
DAJALNIK: izpodrînjim
TOŽILNIK: izpodrînjena
MESTNIK: pri izpodrînjnih
ORODNIK: z izpodrînjimi

Izvor
↑ izpodriniti

izpodrivanje izpodrivanja samostalnik srednjega spola
[ispodrivanje]

POMEN

1. proces, pri katerem kaj s svojo prostornino odstranjuje zlasti tekočino in zavzema isti prostor

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku
izpodrivanje vode

- 2500 vrtljajev v minuti je zadostovalo za 15 vozlov, kar je meja med glisiranjem in *izpodrivanjem* vode.
- Namesto ogljikovega dioksida se zdaj za gašenje precej uporabljajo tudi argon in drugi žlahtni plini, ki delujejo na načelu *izpodrivanja* kisika in ne več toliko na ohlajanju prostora.

2. ekspresivno proces, pri katerem kdo z dosežki, zvijačo, silo spravlja koga z določenega mesta, položaja in ga sam zaseda

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku
▪ Podjetje posluje z dobičkom, a bolj zaradi *izpodrivanja* konkurence in pridobivanja tržnega deleža.

...

- Koncern upa, da mu bo zveza s podjetjem zagotovila boljši položaj v svetovnem tekmovanju *izpodrivanja* med avtomobilskimi koncerni.

3. proces, pri katerem se kaj začne uporabljati, pojavljati namesto česa drugega, prej uveljavljenega

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku
▪ Ko se je začela akcija za *izpodrivanje* verouka v slovenščini iz šol, je podprl svojo duhovščino, ki je sklenila, da v italijanščini ne bo poučevala, temveč je raje prenesla pouk verouka v cerkev.

...

- Z razvojem in prehajanjem umetnosti v nova izrazna

polja vselej prihaja do določenih *izpodrivanj* in sprememb, ki puščajo prosto pot ustrežnejšim oblikam izražanja v določenem času.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[ispodrivanje]

IPA: [ispɔd'ri:vanye]

ednina

IMENOVALNIK: izpodrivanje

RODILNIK: izpodrivanja

DAJALNIK: izpodrivanju

TOŽILNIK: izpodrivanje

MESTNIK: pri izpodrivanju

ORODNIK: z izpodrivanjem

dvojina

IMENOVALNIK: izpodrivanji

RODILNIK: izpodrivanj

DAJALNIK: izpodrivanjema

TOŽILNIK: izpodrivanji

MESTNIK: pri izpodrivanjih

ORODNIK: z izpodrivanjema

množina

IMENOVALNIK: izpodrivanja

RODILNIK: izpodrivanj

DAJALNIK: izpodrivanjem

TOŽILNIK: izpodrivanja

MESTNIK: pri izpodrivanjih

ORODNIK: z izpodrivanji

TONEMSKO

[ispodrivanje]

IPA: [ispɔdri:vanye]

ednina

IMENOVALNIK: izpodrivanje

RODILNIK: izpodrivanja

DAJALNIK: izpodrivanju

TOŽILNIK: izpodrivanje

MESTNIK: pri izpodrivanju

ORODNIK: z izpodrivanjem

dvojina

IMENOVALNIK: izpodrivanji in izpodrivanji

RODILNIK: izpodrivanj

DAJALNIK: izpodrivanjema in izpodrivanjema

TOŽILNIK: izpodrivanji in izpodrivanji

MESTNIK: pri izpodrivanjih

ORODNIK: z izpodrivanjema in z izpodrivanjema

množina

IMENOVALNIK: izpodrivanja

RODILNIK: izpodrivanj

DAJALNIK: izpodrivanjem

TOŽILNIK: izpodrivanja

MESTNIK: pri izpodrivanjih

ORODNIK: z izpodrivanji

IZVOR

↑ izpodrivati

jájčevce jájčevca samostalnik moškega spola

[jájčevɛc]

POMEN

1. kulturna rastlina z ovalnimi dlakavimi listi in navadno temno vijoličastimi podolgovatimi mesnatimi plodovi; primerjaj lat. *Solanum melongena*;

sin.: melancan, melancana

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

presajati jajčevce | pridelovati jajčevce

▪ Mnogi menijo, da različni ovoji iz folije ali agrokoprene omogočajo, da *jajčevce* presajamo na prosto že v začetku ali v sredini aprila.

▪ Poleg ostalih vrtnin prideluje tudi *jajčevce*.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

jajčevce sodi, spada KAM

▪ V skupino razhudnikov sodijo paradižnik, paprika, *jajčevce* in krompir.

▪ *Jajčevci* najbolje uspevajo na sončnem zavarovanem prostoru v rodovitni in odcedni prsti.

▶ **priredna zveza**

jajčevci in paprika, jajčevci in paradižnik

▪ Paradižniki in kapusnice zahtevajo več zračenja kot solata, paprika in *jajčevci*.

▪ Kumare potrebujejo med rastjo precej toplote, podobno kot paradižniki in *jajčevci*.

...

▪ Značilnost te sorte so temni listi barve *jajčevca*, ki z rdečim cvetom tvorijo privlačno barvno nasprotje.

1.1. plod te rastline kot hrana, jed; sin.: melancan, melancana

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

dušeni, ocvrti, pečeni, popečeni jajčevci | nadevani, polnjeni jajčevci | narezani, zrezani jajčevci

▪ Za prilogo so ponudili dušene *jajčevce*, ki so bili videti kot nekakšna marmelada.

▪ Omako damo v nepregorno posodo, zložimo vanjo polnjene *jajčevce*, obložimo jih s paradižniki.

▪ V ponvi segrejemo olje in na hitro popečemo narezane *jajčevce*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

očistiti, oprati, osušiti, umiti jajčevce | olupiti, narezati, prerezati jajčevce | opeči, popeči jajčevce

▪ Srednje debele *jajčevce* operemo in osušimo, nato jih damo v vrelo vodo, da prevrejo.

▪ *Jajčevce* narežemo na približno pol centimetra debela kolesca, posolimo in pustimo stati približno pol ure, da izteče grenak sok.

▪ V ohlajeno maso vmešajte origano in parmezan ter z njo *napolnite* jajčevce.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

kolobarji, rezine jajčevcev | plast jajčevcev

▪ V ponvi segrejemo olje in položimo vanj rezine *jajčevcev*.

▪ V model zlagamo plast *jajčevcev*, plast paradižnikov, plast sira in potresemo z origanom.

▶ **priredna zveza**

jajčevci in bučke

▪ V ponvi segrejemo olivno olje in po obeh straneh zlato rjavo zapečemo rezine *jajčevcev* in bučk.

▪ Grška različica musake vsebuje plasti zmlete jagnjetine, *jajčevcev* in paradižnika.

...

▪ Za kosilo si je pripravila veliko skledo solate in *jajčevce* na žaru.

▪ Iz *jajčevcev* delamo musake in prikuhe, ocvrte pa ponudimo kot tople predjedi.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[jájčevɛc]

IPA: [ˈjaːjtʃɛvɛts]

ednina

IMENOVALNIK: jájčevce

RODILNIK: jájčevca

DAJALNIK: jájčevcu

TOŽILNIK: jájčevce

MESTNIK: pri jájčevcu

ORODNIK: z jájčevcem

dvojina

IMENOVALNIK: jájčevca

RODILNIK: jájčevcev

DAJALNIK: jájčevcema

TOŽILNIK: jájčevca

MESTNIK: pri jájčevcih

ORODNIK: z jájčevcema

množina

IMENOVALNIK: jájčevci

RODILNIK: jájčevcev

DAJALNIK: jájčevcem

TOŽILNIK: jájčevce

MESTNIK: pri jájčevcih

ORODNIK: z jájčevci

TONEMSKO

[jájčevɛc]

IPA: [jâːjtʃɛvɛts]

ednina

IMENOVALNIK: jájčevce

RODILNIK: jájčevca

DAJALNIK: jájčevcu

TOŽILNIK: jájčevce

MESTNIK: pri jájčevcu

ORODNIK: z jájčevcem

dvojina

IMENOVALNIK: jájčevca

RODILNIK: jájčevce**v** tudi jájčevce**v**
 DAJALNIK: jájčevce**ma**
 TOŽILNIK: jájčevce**a**
 MESTNIK: pri jájčevce**ih** tudi pri jájčevce**ih**
 ORODNIK: z jájčevce**ma**
množina
 IMENOVALNIK: jájčevce**i**
 RODILNIK: jájčevce**v** tudi jájčevce**v**
 DAJALNIK: jájčevce**m**
 TOŽILNIK: jájčevce**e**
 MESTNIK: pri jájčevce**ih** tudi pri jájčevce**ih**
 ORODNIK: z jájčevce**i** tudi z jájčevce**i**

in
 [jájčevæc]
 IPA: [já:jtʃɛvɔts]

(tonemska dvojica)
ednina
 IMENOVALNIK: jájčevce**e**
 RODILNIK: jájčevce**a**
 DAJALNIK: jájčevce**u**
 TOŽILNIK: jájčevce**e**
 MESTNIK: pri jájčevce**u**
 ORODNIK: z jájčevce**m**
dvojina
 IMENOVALNIK: jájčevce**a**
 RODILNIK: jájčevce**v**
 DAJALNIK: jájčevce**ma**
 TOŽILNIK: jájčevce**a**
 MESTNIK: pri jájčevce**ih**
 ORODNIK: z jájčevce**ma**
množina
 IMENOVALNIK: jájčevce**i**
 RODILNIK: jájčevce**v**
 DAJALNIK: jájčevce**m**
 TOŽILNIK: jájčevce**e**
 MESTNIK: pri jájčevce**ih**
 ORODNIK: z jájčevce**i**

Izvor
 ↑jajce

ják jáka samostalnik moškega spola
 [ják]

POMEN
 divje ali udomačeno govedo z dolgo dlako in daljšimi ukrivljenimi rogovi, ki živi na širšem območju Himalaje in v Mongoliji; primerjaj lat. *Bos mutus*, *Bos grunniens*

► sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**
 čreda jakov | karavana jakov
 ▪ S svojo čredo *jakov* se tibetanski nomadi selijo po

pokrajini in iščejo primerno pašo.
 ▪ To tradicionalno pot s svojimi karavanami *jakov* uporabljajo tibetanski trgovci še danes.
 ▪ Gonjači *jakov* včasih raztovorijo svoje živali veliko nižje od mesta za bazni tabor, kar lahko odpravi podre vso logistiko vzpona na goro.
 ► prid. beseda + **sam. beseda**
 ▪ Ena izmed osrednjih znamenitosti naselja je čreda tibetanskih *jakov*, ki jih je iz Himalaje pripeljal sloviti alpinist.
 ▪ Kljub ekstremnemu podnebjju v Tibetu najdemo kar 21 ogroženih živalskih vrst, vključno s tibetansko antilopo, divjim *jakom* in tibetanskim divjim oslom.
 ...
 ▪ Selijo se s pomočjo konj, kamel ali *jakov*, ki so poleg ovc in koz zaščitni znak Mongolije.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO
 [ják]
 IPA: [ˈja:k]
ednina
 IMENOVALNIK: ják
 RODILNIK: jáka
 DAJALNIK: jáku
 TOŽILNIK: jáka
 MESTNIK: pri jáku
 ORODNIK: z jákom
dvojina
 IMENOVALNIK: jáka
 RODILNIK: jákov
 DAJALNIK: jákoma
 TOŽILNIK: jáka
 MESTNIK: pri jákih
 ORODNIK: z jákoma
množina
 IMENOVALNIK: jáki
 RODILNIK: jákov
 DAJALNIK: jákom
 TOŽILNIK: jáke
 MESTNIK: pri jákih
 ORODNIK: z jáki

TONEMSKO
 [ják]
 IPA: [já:k]
ednina
 IMENOVALNIK: ják
 RODILNIK: jáka
 DAJALNIK: jáku
 TOŽILNIK: jáka
 MESTNIK: pri jáku
 ORODNIK: z jákom
dvojina

IMENOVALNIK: **jâka**
RODILNIK: **jâkov**
DAJALNIK: **jâkoma**
TOŽILNIK: **jâka**
MESTNIK: **pri jâkih**
ORODNIK: **z jâkoma**
množina
IMENOVALNIK: **jâki**
RODILNIK: **jâkov**
DAJALNIK: **jâkom**
TOŽILNIK: **jâke**
MESTNIK: **pri jâkih**
ORODNIK: **z jâki**

IZVOR

prevzeto prek nem. *Jak* in angl. *yak* iz tibet. *gyak* 'govedo'

jâkov jâkova jâkovo pridevnik
[jâkou jâkova jâkovo]

POMEN

1. ki je z zvezi z jakom, jaki

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

jakovi iztrebki | jakovo maslo, mleko

- Pozimi se vaščani se stisnejo okrog ognja, na katerem kurijo poleti nabrane *jakove* iztrebke.
- Napitek je poleg čajnih listov vseboval še kose *jakovega* masla in sol.

1.1. ki je del telesa jaka, jakov ali se pridobiva s telesa jaka, jakov

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

jakova dlaka, koža, volna | jakovo meso

- Lamaizem prepoveduje uživanje *jakovega* mesa v vseh letnih časih, razen pozimi, ko so razmere trde in je meso nujno za preživetje.
- Ko se nomadi premikajo po deželi, vse svoje skromno imetje navežejo na *jakova* pleča.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[jâkou jâkova jâkovo]

IPA: [ˈja:kou ˈja:kova ˈja:kovo]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **jâkov**

RODILNIK: **jâkovega**

DAJALNIK: **jâkovemu**

TOŽILNIK: **jâkov**

živo **jâkovega**

MESTNIK: **pri jâkovem**

ORODNIK: **z jâkovim**

dvojina

IMENOVALNIK: **jâkova**

RODILNIK: **jâkovih**

DAJALNIK: **jâkovima**

TOŽILNIK: **jâkova**

MESTNIK: **pri jâkovih**

ORODNIK: **z jâkovima**

množina

IMENOVALNIK: **jâkovi**

RODILNIK: **jâkovih**

DAJALNIK: **jâkovim**

TOŽILNIK: **jâkove**

MESTNIK: **pri jâkovih**

ORODNIK: **z jâkovimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **jâkova**

RODILNIK: **jâkove**

DAJALNIK: **jâkovi**

TOŽILNIK: **jâkovo**

MESTNIK: **pri jâkovi**

ORODNIK: **z jâkovo**

dvojina

IMENOVALNIK: **jâkovi**

RODILNIK: **jâkovih**

DAJALNIK: **jâkovima**

TOŽILNIK: **jâkovi**

MESTNIK: **pri jâkovih**

ORODNIK: **z jâkovima**

množina

IMENOVALNIK: **jâkove**

RODILNIK: **jâkovih**

DAJALNIK: **jâkovim**

TOŽILNIK: **jâkove**

MESTNIK: **pri jâkovih**

ORODNIK: **z jâkovimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **jâkovo**

RODILNIK: **jâkovega**

DAJALNIK: **jâkovemu**

TOŽILNIK: **jâkovo**

MESTNIK: **pri jâkovem**

ORODNIK: **z jâkovim**

dvojina

IMENOVALNIK: **jâkovi**

RODILNIK: **jâkovih**

DAJALNIK: **jâkovima**

TOŽILNIK: **jâkovi**

MESTNIK: **pri jâkovih**

ORODNIK: **z jâkovima**

množina

IMENOVALNIK: **jâkova**

RODILNIK: **jâkovih**

DAJALNIK: **jâkovim**

TOŽILNIK: **jákova**
MESTNIK: **pri jákovih**
ORODNIK: **z jákovimi**

TONEMSKO

[jâkou jâkova jâkovo]
IPA: [já:kòu já:kòva já:kòvo]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **jâkov**
RODILNIK: **jâkovega**
DAJALNIK: **jâkovemu**
TOŽILNIK: **jâkov**
živo **jâkovega**
MESTNIK: **pri jákovem**
ORODNIK: **z jákovim**
dvojina

IMENOVALNIK: **jâkova**
RODILNIK: **jâkovih**
DAJALNIK: **jâkovima**
TOŽILNIK: **jâkova**
MESTNIK: **pri jákovih**
ORODNIK: **z jákovima**
množina

IMENOVALNIK: **jâkovi**
RODILNIK: **jâkovih**
DAJALNIK: **jâkovim**
TOŽILNIK: **jâkove**
MESTNIK: **pri jákovih**
ORODNIK: **z jákovimi**
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **jâkova**
RODILNIK: **jâkove**
DAJALNIK: **jâkovi**
TOŽILNIK: **jâkovo**
MESTNIK: **pri jákovi**
ORODNIK: **z jákovo**
dvojina

IMENOVALNIK: **jâkovi**
RODILNIK: **jâkovih**
DAJALNIK: **jâkovima**
TOŽILNIK: **jâkovi**
MESTNIK: **pri jákovih**
ORODNIK: **z jákovima**
množina

IMENOVALNIK: **jâkove**
RODILNIK: **jâkovih**
DAJALNIK: **jâkovim**
TOŽILNIK: **jâkove**
MESTNIK: **pri jákovih**
ORODNIK: **z jákovimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **jâkovo**
RODILNIK: **jâkovega**
DAJALNIK: **jâkovemu**
TOŽILNIK: **jâkovo**
MESTNIK: **pri jákovem**
ORODNIK: **z jákovim**
dvojina

IMENOVALNIK: **jâkovi**
RODILNIK: **jâkovih**
DAJALNIK: **jâkovima**
TOŽILNIK: **jâkovi**
MESTNIK: **pri jákovih**
ORODNIK: **z jákovima**
množina

IMENOVALNIK: **jâkova**
RODILNIK: **jâkovih**
DAJALNIK: **jâkovim**
TOŽILNIK: **jâkova**
MESTNIK: **pri jákovih**
ORODNIK: **z jákovimi**

IZVOR

↑jak

jebêla in **jebéla** medmet

[jebêla] in [jebéla]

POMEN

1. neknjižno pogovorno **izraža, da govorec občuti zadrego**
 - *Jebela, kje imam avto?*
 - *Jebela, skoraj bi pozabil.*
2. neknjižno pogovorno **izraža, da je govorec presenečen**
 - *Jebela, ta mala, ti imaš pa res srečo!*
 - *Jebela, so te pa res zasuli s ponodbami!*
3. neknjižno pogovorno **izraža, da je govorec nejevoljen, jezen**
 - *Jebela, kdo sploh dovoli njemu, pokvarjencu, da se meša v nogomet!*
 - *O jebela, tebi se je res skisalo.*

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[jebêla]

IPA: [je'be:la]

in

[jebéla]

IPA: [je'be:la]

TONEMSKO

[jebêla]

IPA: [jebé:là]

in
[jɛbɛ̃la]
IPA: [jɛbɛ:là]

FRAZEOLOGIJA

Jebela cesta!

knjižno pogovorno, evfemistično izraža, da govorec poudarja svoje nezadovoljstvo, svojo jezo; izraža, da govorec občuti zadrego; izraža, da govorec občuti presenečenje

- Prosim, pustite ga pri miru. *Jebela cesta!*
- *Jebela cesta*, fanta! Kaj za vruga pa počneta, saj je vse pod vodo!
- *Jebela cesta*, nič nimamo v hladilniku.
- Filmski turizem? *Jebela cesta*, priznam, da sem že marsikaj slišal, vendar o tem turizmu pač še ne.

Izvor
evfemistično iz ↑jebenti

jêj in jèj medmet

POMEN

1. navadno ponovljeno izraža, da je govorec čustveno vznemirjen, zaskrbljen, ima pomisleke, negoduje

- »Kaj pa ti delaš tukaj?« »*Jej*,« se ga je ustrašila.
- »*Jej, jej, jej*, Kekec, *jej, jej*, kaj bova pa zdaj?« je zviljal roke Kosobrin.
- »*Jej*, Bog se usmili, da morajo ljudje ponoči zbolevati in umirati,« je godrnjal hlapec.

1.1. navadno podvojeno izraža, da govorec komu kaj očita

- *Jej, jej*, kako smo pametni! Verjetno imaš podedovan vikend ob morju in zdaj pametuješ.
- *Jej, jej*, Janez! Matilda se že pripravlja, hitro zmoli kesanje in pokoro.
- *Jej, jej*, da se le more tako spozabiti!

2. izraža, da se govorec nenadoma česa spomni, spozna

- »*Jej*, saj bi skoraj pozabil, brž moram k mamici,« se je spomnil.
- *Jej*, saj to je naša rodna vas!

3. podvojeno izraža, da govorec občuti žalost, obžaluje kaj

- *Jej, jej*, zdaj vidim, da sem tudi jaz kriv.
- *Jej, jej*, škoda, da že niste šli.

4. izraža, da govorec občuti veselje, radost

- »*Jej*, je lepa,« se je začudila.
- *Jej*, kako se vse lesketa!

Izvor
↑joj

Jêrnej Jernêja in **Jernêj** Jernêja samostalnik moškega spola
[jêrnej] in [jernêj]

Izgovor in oblike

Jakostno

[jêrnej]

IPA: [ˈjɛ:rɛɲi]

ednina

IMENOVALNIK: Jêrnej

RODILNIK: Jernêja

DAJALNIK: Jernêju

TOŽILNIK: Jernêja

MESTNIK: pri Jernêju

ORODNIK: z Jernêjem

dvojina

IMENOVALNIK: Jernêja

RODILNIK: Jernêjev

DAJALNIK: Jernêjema

TOŽILNIK: Jernêja

MESTNIK: pri Jernêjih

ORODNIK: z Jernêjema

množina

IMENOVALNIK: Jernêji

RODILNIK: Jernêjev

DAJALNIK: Jernêjem

TOŽILNIK: Jernêje

MESTNIK: pri Jernêjih

ORODNIK: z Jernêji

in

[jernêj]

IPA: [jɛrˈnɛ:i]

ednina

IMENOVALNIK: Jernêj

RODILNIK: Jernêja

DAJALNIK: Jernêju

TOŽILNIK: Jernêja

MESTNIK: pri Jernêju

ORODNIK: z Jernêjem

dvojina

IMENOVALNIK: Jernêja

RODILNIK: Jernêjev

DAJALNIK: Jernêjema

TOŽILNIK: Jernêja

MESTNIK: pri Jernêjih

ORODNIK: z Jernêjema

množina

IMENOVALNIK: Jernêji

RODILNIK: Jernêjev

DAJALNIK: Jernêjem

TOŽILNIK: Jernêje

MESTNIK: pri Jernêjih

TONEMSKO

[jérnej]

IPA: [jè:rnéj̃]

ednina

IMENOVALNIK: Jérnej

RODILNIK: Jernéja

DAJALNIK: Jernéju

TOŽILNIK: Jernéja

MESTNIK: pri Jernéju tudi pri Jernêju

ORODNIK: z Jernéjem

dvojina

IMENOVALNIK: Jernéja

RODILNIK: Jernéjev in Jernêjev

DAJALNIK: Jernéjema

TOŽILNIK: Jernéja

MESTNIK: pri Jernéjih in pri Jernêjih

ORODNIK: z Jernéjema

množina

IMENOVALNIK: Jernéji

RODILNIK: Jernéjev in Jernêjev

DAJALNIK: Jernéjem

TOŽILNIK: Jernéje

MESTNIK: pri Jernéjih in pri Jernêjih

ORODNIK: z Jernéji in z Jernêji

in

[jernéj]

IPA: [jɛrnè:i]

ednina

IMENOVALNIK: Jernéj

RODILNIK: Jernéja

DAJALNIK: Jernéju

TOŽILNIK: Jernéja

MESTNIK: pri Jernéju tudi pri Jernêju

ORODNIK: z Jernéjem

dvojina

IMENOVALNIK: Jernéja

RODILNIK: Jernéjev in Jernêjev

DAJALNIK: Jernéjema

TOŽILNIK: Jernéja

MESTNIK: pri Jernéjih in pri Jernêjih

ORODNIK: z Jernéjema

množina

IMENOVALNIK: Jernéji

RODILNIK: Jernéjev in Jernêjev

DAJALNIK: Jernéjem

TOŽILNIK: Jernéje

MESTNIK: pri Jernéjih in pri Jernêjih

ORODNIK: z Jernéji in z Jernêji

kot hlapec Jernej

takó, da se kdo vede, ravna pretirano uslužno, ponižno, a vztrajno, odločno

▪ *Kot hlapec Jernej* sem iskala svojo pravico, da zaživim v njihovi državi, oni pa so me pošiljali z urada na urad.

IZVOR

jéžek jéžka samostalnik moškega spola

[jéžək]

POMEN

1. navadno ekspresivno jež, zlasti manjši

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

majhen ježek

▪ Bodičastega *ježka* najlažje srečamo ponoči, saj se odpravi na potep šele, ko se spusti mrak.
▪ Proti večeru se je gozdni *ježek* odpravil po vsakodnevnih opravkih.

...

▪ Če ste razmišljali, da bi *ježka*, ki obiskuje vaš vrt, udomačili, namero raje opustite, saj je divja žival.
▪ Takoj ko so se *ježki* z rumeno sivimi bodicami skobacali iz kletke, so pričeli vohljati po gozdnih tleh in iskati hrano.

2. žival s kroglastim telesom in številnimi premičnimi bodicami, ki živi na morskem dnu;

primerjaj lat. *Echinoidea*; sin.: iz zoologije morski ježek

▶ glag. + na + **sam. beseda v tožilniku**

stopiti na ježka

▪ Da ne boste stopili na *ježka* in se zbodli, si nadenite balerinke iz prozorne gume.

3. kar po obliki spominja na manjšega ježa

▪ Z masažnim *ježkom* lahko razrahljate otrdele predele telesa.

▪ Na bodičast cvetličarski *ježek*, ki bo deloval kot utež, najprej zapičite liste perunike, saj se urejanje ikebane začne pri prvem dopolnilnem elementu.

▪ Otroci so izdelovali *ježke* iz buč, tortice iz slanega testa in z zavezanimi očmi iskali bučo med semeni.

3.1. slaščica v obliki kroglice z mrvicami

▪ *Ježke* postavimo v hladilnik za eno uro oziroma dokler se krema ne strdi.

▪ Vsi se spomnimo okusnih malih čokoladnih *ježkov*, ki smo jih s slino v ustih opazovali in zanje prosili starše.

4. pripomoček iz dveh sprijemalnih trakov za zapenjanje zlasti oblačil, obutve

▶ glag. + z/s + **sam. beseda v orodniku**

▪ Izpostavljene dele telesa je mogoče še dodatno zaščititi s ščitniki, ki jih pritrdimo z *ježkom*.

▪ Za najmlajše boste kupili plenice, ki se zapirajo z *ježkom*, za malo starejše pa plenice z elastiko.

▶ sam. beseda + na + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Za kable in miško ponujajo tudi posebno torbico z

zapiranjem na *ježka* na vrhu.

▪ Večina majhnih otrok lažje obvlada čevlje na *ježke* kot tiste z vezalkami.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[jěžək]

IPA: [ˈjɛːʒək]

ednina

IMENOVALNIK: *jěžek*

RODILNIK: *jěžka*

DAJALNIK: *jěžku*

TOŽILNIK: neživo *jěžek*

živo *jěžka*

MESTNIK: pri *jěžku*

ORODNIK: z *jěžkom*

dvojina

IMENOVALNIK: *jěžka*

RODILNIK: *jěžkov*

DAJALNIK: *jěžkoma*

TOŽILNIK: *jěžka*

MESTNIK: pri *jěžkih*

ORODNIK: z *jěžkoma*

množina

IMENOVALNIK: *jěžki*

RODILNIK: *jěžkov*

DAJALNIK: *jěžkom*

TOŽILNIK: *jěžke*

MESTNIK: pri *jěžkih*

ORODNIK: z *jěžki*

TONEMSKO

[jěžək]

IPA: [jèːʒək]

ednina

IMENOVALNIK: *jěžek*

RODILNIK: *jěžka*

DAJALNIK: *jěžku*

TOŽILNIK: neživo *jěžek*

živo *jěžka*

MESTNIK: pri *jěžku*

ORODNIK: z *jěžkom*

dvojina

IMENOVALNIK: *jěžka*

RODILNIK: *jěžkov* tudi *jěžkov*

DAJALNIK: *jěžkoma*

TOŽILNIK: *jěžka*

MESTNIK: pri *jěžkih* tudi pri *jěžkih*

ORODNIK: z *jěžkoma*

množina

IMENOVALNIK: *jěžki*

RODILNIK: *jěžkov* tudi *jěžkov*

DAJALNIK: *jěžkom*

TOŽILNIK: *jěžke*

MESTNIK: pri *jěžkih* tudi pri *jěžkih*

ORODNIK: z *jěžki* tudi z *jěžki*

in

[jěžək]

IPA: [jèːʒək]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: *jěžek*

RODILNIK: *jěžka*

DAJALNIK: *jěžku*

TOŽILNIK: neživo *jěžek*

živo *jěžka*

MESTNIK: pri *jěžku*

ORODNIK: z *jěžkom*

dvojina

IMENOVALNIK: *jěžka*

RODILNIK: *jěžkov*

DAJALNIK: *jěžkoma*

TOŽILNIK: *jěžka*

MESTNIK: pri *jěžkih*

ORODNIK: z *jěžkoma*

množina

IMENOVALNIK: *jěžki*

RODILNIK: *jěžkov*

DAJALNIK: *jěžkom*

TOŽILNIK: *jěžke*

MESTNIK: pri *jěžkih*

ORODNIK: z *jěžki*

STALNE ZVEZE

aragonitni ježek

navadno v množini, iz geologije kristali aragonita igličaste oblike v kraških jamah

- Znamenitost jame so tudi bodičasti *aragonitni ježki*, krhke snežno bele kristalne iglice.
- Posebnost Kamniške jame so zaključna prelomna ravna stena in *aragonitni ježki*, ki jih najdemo le še v dveh drugih slovenskih jamah.

jamski ježek

iz zoologije manjši rak, ki se v nevarnosti zvije v

kroglico in živi zlasti v jamah; primerjaj lat. *Monolistra*

- Ob kamnih in skalah so potapljači v podzemskih rovih in dvoranah odkrili tudi nekaj živalic: jamsko kozico, *jamskega ježka* in proteusa.
- Vodna podzemeljska okolja poseljujejo razne vrste jamskih rakcev, kot so *jamski ježki*, jamski vodni oslički in jamske kozice.

kljunati ježek

iz zoologije sesalec z bodicami po zgornjem delu

telesa, podolgovatim smrčkom in dolgim lepljivim jezikom, ki leže jajca ter živi v Avstraliji in na Novi Gvineji; primerjaj lat. *Tachyglossidae*

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodniku**

▪ V jugovzhodni Avstraliji nastopi sezona parjenja *kljunatih ježkov* v obdobju med junijem in septembrom.

▪ Kot pri vseh sesalcih, ki se hranijo z mravljami, so tudi čeljusti *kljunatih ježkov* šibke in brezzobe.

...

▪ Kadar *kljunate ježke* prestrašimo, se po navadi nagonsko zvijejo v klopčič.

morski ježek

iz zoologije žival s kroglastim telesom in številnimi premičnimi bodicami, ki živi na morskem dnu;

primerjaj lat. *Echinoidea*; sin.: ježek

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodniku**

▪ V morskih akvarijih pogosto srečamo razne vrste *morskih ježkov* z bolj ali manj pisanimi in ostrimi bodicami.

▪ Morske kumare so v sorodstvu z *morskimi ježki* in morskimi zvezdami.

...

▪ Na prvi pogled nedolžna poškodba je, če stopimo na *morskega ježka*.

rumeni ježek

iz biologije užitna poznopoletna, jesenska goba z rumeno rožnatim klobukom nepravilne oblike in trosovnico, polno mehkih bodic; primerjaj lat. *Hydnum repandum*

▪ *Rumeni ježek* ima rumenkasto belo čvrsto meso; najbolje se poda k enolončnicam in juham.

▪ Mladi *rumeni ježki* so kepasti, kasneje pa postanejo nepravilno zavihani s čokatom obstransko zraščanim betom.

FRAZEOLOGIJA

postriči/ostriči *koga* na ježka

postriči koga na ježka

ostriči *koga* na ježka

primerjaj še: *postrizen na ježka*

postriči lase na kratko tako, da oblika pričeske spominja na ježa

▪ Dvakrat na leto sem izsilila, da *so me postrigli na ježka* in sem potem nestrpno pričakovala, da mi bodo zrasli čisto drugačni lasje.

▪ Priljubljena in dolgolasa voditeljica bi se v teh poletnih mesecih rada *postrigla na ježka*.

▪ Naslednje jutro *sem se ostrigla na ježka*.

postrizen/ostrizen na ježka

postrizen na ježka

ostrizen na ježka

ki ima, nosi pričesko, ki spominja na ježa

▪ Tri centimetre je višji od mene in *postrizen na ježka*.

▪ Tat je po njegovem star 20 let, 185 centimetrov visok, močnejše postave, *na ježka ostrizen* in svetlo pobarvan.

IZVOR

↑jež

jósta jóste samostalnik ženskega spola

[jósta]

POMEN

1. grm z užitnimi navadno vijoličasto rdečimi plodovi, križanec med ribezom in kosmuljo; primerjaj lat. *Ribes×nidigrolaria*

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Rdeči ribez, *josto* in kosmuljo obrezujemo tako, da redčimo veje in enoletne poganjke skrajšamo.

▪ Če ne želimo postavljati ogrodja, ob meji lahko posadimo tudi *josto*, ki zraste v lep in razvejan grm.

...

▪ Za svojo rast *josta* potrebuje zelo veliko prostora, tudi do 4 kvadratne metre.

▪ Grm *joste* je visok do 2,5 m in po bujnosti presega črni ribez in kosmuljo.

1.1. plodovi te rastline kot hrana, jed

▪ Okus *joste* je še najbolj podoben borovnici in črnemu ribezu.

▪ Jagode *joste* so debelejšje kot pri črnem ribezu in imajo več soka, zato je *josta* zelo uporabna za pripravo sokov.

▪ *Joste*, pri kateri poznamo poreklo, ponavadi ne peremo, razen če so jagode umazane od zemlje.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[jósta]

IPA: [ˈjoːsta]

ednina

IMENOVALNIK: jósta

RODILNIK: jóste

DAJALNIK: jósti

TOŽILNIK: jósto

MESTNIK: pri jósti

ORODNIK: z jósto

dvojina

IMENOVALNIK: jósti

RODILNIK: jóst

DAJALNIK: jóstama

TOŽILNIK: jósti

MESTNIK: pri jóstah

ORODNIK: z jóstama
množina
IMENOVALNIK: jóste
RODILNIK: jóst
DAJALNIK: jóstam
TOŽILNIK: jóste
MESTNIK: pri jóstah
ORODNIK: z jóstami

TONEMSKO

[jôsta]

IPA: [jó:stà]

ednina

IMENOVALNIK: jôsta

RODILNIK: jôste

DAJALNIK: jôsti

TOŽILNIK: jôsto

MESTNIK: pri jôsti

ORODNIK: z jôsto

dvojina

IMENOVALNIK: jôsti

RODILNIK: jôst

DAJALNIK: jôstama

TOŽILNIK: jôsti

MESTNIK: pri jôstah

ORODNIK: z jôstama

množina

IMENOVALNIK: jôste

RODILNIK: jôst

DAJALNIK: jôstam

TOŽILNIK: jôste

MESTNIK: pri jôstah

ORODNIK: z jôstami

IZVOR

prevzeto iz nem. *Josta* iz *Jo(hannisbeer)* 'ribez' + *Sta(chelbeer)* 'kosmulja'

júpi medmet

POMEN

1. izraža, da govorec občuti veselje, navdušenje

▪ »*Jupi!*« je zavriskal in planil iz postelje. Njegov pes se je pri priči nalezal veselja.

▪ Danes nismo imeli šole. *Jupi!*

▪ Prvi letošnji sneg. *Jupi!* Smučanje, sankanje ali pa kopanje v snegu.

1.1. ironično izraža, da govorec česa ne odobrava, je nezadovoljen s čim

▪ Teden se je dobro začel, ni kaj. Verjetno v nadaljevanju lahko pričakujem neuspešno opravljen izpit, vsaj eno maratonsko sejo in kakšno migreno ali dve. *Jupi!*

2. kot samostalnik izraz veselja, navdušenja

▪ Plesal je z mnogo nepotrebnimi koraki in poskoki; in

od časa do časa je izustil divji »*jupi*«.

IZVOR

kakor hrv. *jupi*, verjetno prevzeto iz amer. angl. *yippie* in naslonjeno na blagovno znamko oranžade *Jupi*, iz *ju(goslovanska) pi(jača)*, ki jo je v sedemdesetih letih 20. stoletja začela proizvajati Kolinska Ljubljana, ter na medmet ↑juhu

júr jurja samostalnik moškega spola

[júr]

POMEN

1. knjižno pogovorno vrednost 1000 denarnih enot; sin.: knjižno pogovorno jurček

▶ števnik + količinski **sam.**

n jurjev

▪ Razpisnih 20.000 evrov zadošča za eno plačo. A teh 20 *jurjev* ne smeš uporabiti za plače, niso upravičeni strošek.

▶ števnik + količinski **sam.** + **sam.** beseda v roditelju *n* jurjev evrov

▪ Dvignil je prihranke, nekaj manj kot dva *jurja* evrov in krenil proti Otoku.

▪ Podjetje je po javno dostopnih podatkih leta 2014 ustvarilo 8,35 milijona prihodkov in dobrih sto *jurjev* dobička.

▶ merni prisl. + količinski **sam.** v roditelju nekaj, par jurjev

▪ Iz maminega zavarovanja smo dobili nekaj *jurjev*.

...

▪ Zaslužijo si tistega *jurja* ali jurja in pol, kolikor ga dobijo na mesec.

▪ Sedel je v avtu za par sto *jurjev*.

2. užitna goba s svetlo ali temno rjavim

klobukom, ki raste poleti in jeseni; primerjaj lat. *Boletus reticulatus*, *Boletus edulis*; sin.: jurček

▪ Goba je imela klobuk s premerom 43 cm, težka je bila 3 kg in visoka 25 cm. V Koprivniku, kjer je *jurja* našel na gozdni poti, raste takih bolj malo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[júr]

IPA: [ˈjuːr]

ednina

IMENOVALNIK: júr

RODILNIK: júrja

DAJALNIK: júrju

TOŽILNIK: júrja

MESTNIK: pri júrju

ORODNIK: z júrjem

dvojina

IMENOVALNIK: júrja

RODILNIK: júrjev

DAJALNIK: júrjema
TOŽILNIK: júrja
MESTNIK: pri júrjih
ORODNIK: z júrjema
množina
IMENOVALNIK: júrji
RODILNIK: júrjev
DAJALNIK: júrjem
TOŽILNIK: júrje
MESTNIK: pri júrjih
ORODNIK: z júrji

TONEMSKO

[júr]

IPA: [jù:r]

ednina

IMENOVALNIK: júr

RODILNIK: júrja

DAJALNIK: júrju

TOŽILNIK: júrja

MESTNIK: pri júrju

ORODNIK: z júrjem

dvojina

IMENOVALNIK: júrja

RODILNIK: júrjev tudi júrjev

DAJALNIK: júrjema

TOŽILNIK: júrja

MESTNIK: pri júrjih tudi pri júrjih

ORODNIK: z júrjema

množina

IMENOVALNIK: júrji

RODILNIK: júrjev tudi júrjev

DAJALNIK: júrjem

TOŽILNIK: júrje

MESTNIK: pri júrjih tudi pri júrjih

ORODNIK: z júrji tudi z júrji

Izvor

v prvem pomenu po svetem Juriju, upodobljenem na bankovcu za tisoč dinarjev, iz časa Kraljevine Srbov Hrvatov in Slovencev, v drugem pomenu verjetno nastalo iz svetniškega imena Jurij kot tabuistično ime

júrček¹ júrčka samostalnik moškega spola

[júrčək]

POMEN

1. užitna goba s svetlo ali temno rjavim klobukom, ki raste poleti in jeseni; primerjaj lat. *Boletus reticulatus*, *Boletus edulis*; sin.: jur

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

lepi, zdravi jurčki | majhni jurčki

▪ V gozdu je našel več lisičk in pet jurčkov, dan prej pa

dvajset lepih, zdravih *jurčkov*.

▪ Med kostanjem sem opazila velikega *jurčka*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

nabirati jurčke | najti jurčke

▪ Ponavadi nabiram *jurčke*, marele, štorovke in golobice, vendar jih sam ne pripravljam.

▪ V oplotniških gozdovih sta našla kar dva *jurčka* velikana.

▪ Na tržnici je mogoče kupiti predvsem *jurčke* in lisičke.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

košara jurčkov | sezona jurčkov

▪ Sosed je iz gozda prinesel polno košaro *jurčkov*.

▪ Pred sezono *jurčkov* in lisičk ponujajo šitake in ostrigarje.

...

▪ Poznamo veliko vrst užitnih gob, najraje pa nabiramo *jurčke* in lisičke, za katere pravi gobarji pravijo, da niso med najboljšimi.

▪ *Jurčki* rastejo od maja pa vse do konca oktobra na jasah, med grmovjem, v listnatih gozdovih pa tudi med iglavci.

1.1. ta goba kot hrana, jed

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

namočeni, narezani jurčki | popečeni, praženi jurčki | posušeni, sveži, zamrznjeni jurčki

▪ Krompir skuhamo v slani vodi, dodamo kuhane, na lističe narezane *jurčke*, lovor in peteršilj.

▪ Iz vložnih *jurčkov*, zelja, olivnega olja in kisa pripravimo solato.

▪ Če uporabimo suhe *jurčke*, jih namočimo v 2 dl mlačne vode, da se zmehčajo.

▶ sam. beseda + z/s + **sam. beseda v orodniku**

ajdova kaša, rižota z jurčki | juha z jurčki | njoki, rezanci z jurčki | polenta z jurčki

▪ V slovenskih gostilnah je zelo popularna ajdova kaša z *jurčki*.

▪ Izkušeni kuharji so se odpravili na potovanje po slovenskih restavracijah in preizkušali tipične slovenske juhe, kot sta gobova juha z *jurčki* in fižolova juha.

▪ Na krožniku so bili široki rezanci z *jurčki*, škampi in tartufi.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

namočiti jurčke | narezati, očistiti jurčke | prepražiti jurčke

▪ Očiščene in oprane (ali zmrznjene) *jurčke* narežemo na rezine.

▪ *Jurčke* očistimo, obrišemo z mokro krpo, jim populimo bete in jih drobno sesekljam.

▪ Na čebuli prepražimo sveže *jurčke*, zalijemo z juhico, dodamo začimbe, dobro pretresemo in kuhamo 30 minut.

▶ sam. beseda + iz + **sam. beseda v rodilniku**

juha iz jurčkov | omaka iz jurčkov

▪ Juhe iz svežih *jurčkov* so jeseni stalnica v naši kuhinji.

▪ Na mizo je postavila polento z omako iz *jurčkov*, ki je

bila včasih pogosto na jedilniku, le da je bilo v skledi veliko polente in malo gob.

...

- *Jurčki* na žaru z jajci kot topla predjed so bili glede na to, da je šlo še za lanske zamrznjene zaloge, čisto solidni.
- Uredba o zavarovanju samoniklih gliv dovoljuje nabrati gobarjem do dva kilograma *jurčkov* (na osebo) na dan.

1.2. kar spominja na to gobo

- Čokoladni *jurček* je nekakšen sufle (tekoča čokolada v pečenem temnem biskvitu).

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[júrčək]

IPA: [ˈjuːrtʃək]

ednina

IMENOVALNIK: júrček

RODILNIK: júrčka

DAJALNIK: júrčku

TOŽILNIK: júrčka

MESTNIK: pri júrčku

ORODNIK: z júrčkom

dvojina

IMENOVALNIK: júrčka

RODILNIK: júrčkov

DAJALNIK: júrčkoma

TOŽILNIK: júrčka

MESTNIK: pri júrčkih

ORODNIK: z júrčkoma

množina

IMENOVALNIK: júrčki

RODILNIK: júrčkov

DAJALNIK: júrčkom

TOŽILNIK: júrčke

MESTNIK: pri júrčkih

ORODNIK: z júrčki

TONEMSKO

[júrčək]

IPA: [júːrtʃək]

ednina

IMENOVALNIK: júrček

RODILNIK: júrčka

DAJALNIK: júrčku

TOŽILNIK: júrčka

MESTNIK: pri júrčku

ORODNIK: z júrčkom

dvojina

IMENOVALNIK: júrčka

RODILNIK: júrčkov

DAJALNIK: júrčkoma

TOŽILNIK: júrčka

MESTNIK: pri júrčkih

ORODNIK: z júrčkoma

množina

IMENOVALNIK: júrčki

RODILNIK: júrčkov

DAJALNIK: júrčkom

TOŽILNIK: júrčke

MESTNIK: pri júrčkih

ORODNIK: z júrčki

STALNE ZVEZE

jesenski jurček

jurček s temno rjavim lepljivim klobukom s svetlejšo obrobo, ki raste poleti in jeseni; primerjaj lat.

Boletus edulis; sin.: iz biologije jesenski goban

- Poletne gobe, jurčki, rastejo raje v bolj mešanih gozdovih, medtem ko je *jesenskih jurčkov* več v temnih jelovih ali smrekovih gozdovih.

poletni jurček

jurček s svetlo rjavim žametastim klobukom in mehkejšim mesom, ki raste poleti in jeseni pod listavci; primerjaj lat. *Boletus reticulatus*; sin.: iz biologije poletni goban

- Prvi *poletni jurčki* so se pojavili zadnje dni maja in prve dni junija.
- *Poletni jurčki* se razlikujejo od jesenskih po barvi, obliki klobučka in beta.

IZVOR

= hrv. *jurček*, verjetno nastalo iz rojstnega imena Jurij

júrček² júrčka samostalnik moškega spola

[júrčək]

POMEN

knjižno pogovorno vrednost 1000 denarnih enot; sin.: knjižno pogovorno jur

- ▶ merni prisl. + količinski **sam.** v rodilniku
- Odpoved tradicionalne novoletne zabave je vzela za dobro. Bodo privarčevali nekaj *jurčkov*.
- ▶ števniki + količinski **sam.** + sam. beseda v rodilniku
- Odštel je več kot 3 *jurčke* evrov za kvadratni meter.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[júrčək]

IPA: [ˈjuːrtʃək]

ednina

IMENOVALNIK: júrček

RODILNIK: júrčka

DAJALNIK: júrčku

TOŽILNIK: júrčka

MESTNIK: pri júrčku
ORODNIK: z júrčkom
dvojina
IMENOVALNIK: júrčka
RODILNIK: júrčkov
DAJALNIK: júrčkoma
TOŽILNIK: júrčka
MESTNIK: pri júrčkih
ORODNIK: z júrčkoma
množina
IMENOVALNIK: júrčki
RODILNIK: júrčkov
DAJALNIK: júrčkom
TOŽILNIK: júrčke
MESTNIK: pri júrčkih
ORODNIK: z júrčki

TONEMSKO
[jûrčək]
IPA: [ju:rtʃək]
ednina
IMENOVALNIK: jûrček
RODILNIK: jûrčka
DAJALNIK: jûrčku
TOŽILNIK: jûrčka
MESTNIK: pri jûrčku
ORODNIK: z jûrčkom
dvojina
IMENOVALNIK: jûrčka
RODILNIK: jûrčkov
DAJALNIK: jûrčkoma
TOŽILNIK: jûrčka
MESTNIK: pri jûrčkih
ORODNIK: z jûrčkoma
množina
IMENOVALNIK: jûrčki
RODILNIK: jûrčkov
DAJALNIK: jûrčkom
TOŽILNIK: jûrčke
MESTNIK: pri jûrčkih
ORODNIK: z jûrčki

Izvor
iz *jur* po svetem Juriju, upodobljenem na bankovcu za tisoč dinarjev, ki je bil dan v obtok v času Kraljevine Srbov Hrvatov in Slovencev

júrčkov júrčkova júrčkovo pridevnik
[júrčkou júrčkova júrčkovo]
POMEN

1. ki je v zvezi z jurčkom¹ 1., jurčki¹ 1.
▪ Omaka je vsebovala vse preveč škroba in premalo *jurčkovega* okusa.

▪ Gobova juha je ponudila recepturo, v kateri je poleg močnih *jurčkovih* arom šetraj zaokroževal okuse in jim dodajal prijetno svežino.

1.1. ki je del jurčka¹ 1.

▪ V ognjevarno posodo vlijemo malo olja, naložimo *jurčkove* klobuke in jih nadevamo.

2. ki je iz jurčkov¹ 1. ali vsebuje jurčke¹ 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

jurčkova juha | jurčkova omaka

▪ Poleg goveje in *jurčkove* juhe naročajo domače koline, pečenice in krvavice.

▪ Goveji file s slanino na koncu oblijemo z *jurčkovo* omako.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[júrčkou júrčkova júrčkovo]

IPA: [ju:rtʃkou ju:rtʃkova ju:rtʃkovo]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: júrčkov

RODILNIK: júrčkovega

DAJALNIK: júrčkovemu

TOŽILNIK: júrčkov

živo júrčkovega

MESTNIK: pri júrčkovem

ORODNIK: z júrčkovim

dvojina

IMENOVALNIK: júrčkova

RODILNIK: júrčkovih

DAJALNIK: júrčkovima

TOŽILNIK: júrčkova

MESTNIK: pri júrčkovih

ORODNIK: z júrčkovima

množina

IMENOVALNIK: júrčkovi

RODILNIK: júrčkovih

DAJALNIK: júrčkovim

TOŽILNIK: júrčkove

MESTNIK: pri júrčkovih

ORODNIK: z júrčkovimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: júrčkova

RODILNIK: júrčkove

DAJALNIK: júrčkovi

TOŽILNIK: júrčkovo

MESTNIK: pri júrčkovi

ORODNIK: z júrčkovo

dvojina

IMENOVALNIK: júrčkovi

RODILNIK: júrčkovih

DAJALNIK: júrčkovima

TOŽILNIK: jûrčkovi
 MESTNIK: pri jûrčkovi**h**
 ORODNIK: z jûrčkovi**ma**
množina
 IMENOVALNIK: jûrčkove
 RODILNIK: jûrčkovi**h**
 DAJALNIK: jûrčkovi**m**
 TOŽILNIK: jûrčkove
 MESTNIK: pri jûrčkovi**h**
 ORODNIK: z jûrčkovi**mi**
srednji spol
ednina
 IMENOVALNIK: jûrčkovo
 RODILNIK: jûrčkove**ga**
 DAJALNIK: jûrčkove**mu**
 TOŽILNIK: jûrčkovo
 MESTNIK: pri jûrčkove**m**
 ORODNIK: z jûrčkovi**m**
dvojina
 IMENOVALNIK: jûrčkovi
 RODILNIK: jûrčkovi**h**
 DAJALNIK: jûrčkovi**ma**
 TOŽILNIK: jûrčkovi
 MESTNIK: pri jûrčkovi**h**
 ORODNIK: z jûrčkovi**ma**
množina
 IMENOVALNIK: jûrčkova
 RODILNIK: jûrčkovi**h**
 DAJALNIK: jûrčkovi**m**
 TOŽILNIK: jûrčkova
 MESTNIK: pri jûrčkovi**h**
 ORODNIK: z jûrčkovi**mi**

TONEMSKO

[jûrčkou jûrčkova jûrčkovo]

IPA: [jú:rtʃkòu jú:rtʃkòva jú:rtʃkòvo]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: jûrčkov
 RODILNIK: jûrčkove**ga**
 DAJALNIK: jûrčkove**mu**
 TOŽILNIK: jûrčkov
 živo jûrčkove**ga**
 MESTNIK: pri jûrčkove**m**
 ORODNIK: z jûrčkovi**m**
dvojina
 IMENOVALNIK: jûrčkova
 RODILNIK: jûrčkovi**h**
 DAJALNIK: jûrčkovi**ma**
 TOŽILNIK: jûrčkova
 MESTNIK: pri jûrčkovi**h**
 ORODNIK: z jûrčkovi**ma**

množina

IMENOVALNIK: jûrčkovi
 RODILNIK: jûrčkovi**h**
 DAJALNIK: jûrčkovi**m**
 TOŽILNIK: jûrčkove
 MESTNIK: pri jûrčkovi**h**
 ORODNIK: z jûrčkovi**mi**
ženski spol
ednina
 IMENOVALNIK: jûrčkova
 RODILNIK: jûrčkove
 DAJALNIK: jûrčkovi
 TOŽILNIK: jûrčkovo
 MESTNIK: pri jûrčkovi
 ORODNIK: z jûrčkovo
dvojina
 IMENOVALNIK: jûrčkovi
 RODILNIK: jûrčkovi**h**
 DAJALNIK: jûrčkovi**ma**
 TOŽILNIK: jûrčkovi
 MESTNIK: pri jûrčkovi**h**
 ORODNIK: z jûrčkovi**ma**
množina
 IMENOVALNIK: jûrčkove
 RODILNIK: jûrčkovi**h**
 DAJALNIK: jûrčkovi**m**
 TOŽILNIK: jûrčkove
 MESTNIK: pri jûrčkovi**h**
 ORODNIK: z jûrčkovi**mi**
srednji spol
ednina
 IMENOVALNIK: jûrčkovo
 RODILNIK: jûrčkove**ga**
 DAJALNIK: jûrčkove**mu**
 TOŽILNIK: jûrčkovo
 MESTNIK: pri jûrčkove**m**
 ORODNIK: z jûrčkovi**m**
dvojina
 IMENOVALNIK: jûrčkovi
 RODILNIK: jûrčkovi**h**
 DAJALNIK: jûrčkovi**ma**
 TOŽILNIK: jûrčkovi
 MESTNIK: pri jûrčkovi**h**
 ORODNIK: z jûrčkovi**ma**
množina
 IMENOVALNIK: jûrčkova
 RODILNIK: jûrčkovi**h**
 DAJALNIK: jûrčkovi**m**
 TOŽILNIK: jûrčkova
 MESTNIK: pri jûrčkovi**h**
 ORODNIK: z jûrčkovi**mi**

IZVOR

↑jurček

júriš júriša samostalnik moškega spola

[júriš]

POMEN

1. silovit vojaški napad iz neposredne bližine, zlasti za hitro uničevanje, osvajanje položajev

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

brezglav juriš

▪ Okupator ni več ponovil brezglavega *juriša* v zasneženo strmino, ki ga je stal skoraj trideset vojakov.

▪ Sredi leta 1793 je s silovitim štiridnevnim *jurišem* izsilil pogajanja in vdajo utrjenega mesta na levem bregu Rena.

▶ glag. + v + **sam. beseda v mestniku**

▪ Prvih 40 komandosov naj bi najprej uničilo položaje strojničarjev na skali, potem pa v *jurišu* zavzelo zgradbo, v kateri je okoli 100 vojakov, ki varujejo naprave.

▪ Uničujemo bunkerje, poveljniška mesta in topništvo, sodelujemo v masovnih *juriših* na utrjene obrambne črte.

...

▪ Vojake so nadrejeni v množicah pošiljali na smrtni *juriš* pred sovražnikove puške.

2. ekspresivno silovit, odločen napad v prizadevanju za zmago, osvojitvev točk v športu

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

brezglav, divji, pogumen juriš | odločen, pravi, silovit juriš | odločilen, sijajen, zmagovit juriš

▪ V nadaljevanju so v silovitem *jurišu* na hitro opravili s tekmeci, ki so le še ublažili visok poraz.

▪ Le z deseterico aktivnih igralcev reprezentanca v zadnjih petih minutah ni mogla uprizoriti zmagovitega *juriša*.

▪ V prvi četrtini so krenili v peklenski *juriš*, ki jim je prinesel vodstvo z 22 : 15.

▶ **sam. beseda** + na + sam. beseda v tožilniku juriš na gol, ČIGAVA vrata | juriš na kolajno, lovoriko, zmago

▪ Nisem zaukazal počasne igre, ampak *juriš* na gol.
▪ Trenerju zmanjkuje predvsem igralcev v obrambi, a samozavestno napoveduje *juriš* na zmago.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

napovedovati, pričakovati juriš | uprizoriti, začeti juriš | zaustaviti juriš

▪ Gostje se tudi po 0 : 2 niso vdali in na koncu uprizorili pravi *juriš*.

▪ Nekdanji evropski prvak je bil res trd tekmeč, toda ne dovolj močan, da bi zaustavil silovit *juriš* nasprotnika.

...

▪ S sijajnim *jurišem* na drugi progi si je priboril

3. mesto in se povzpел na stopničke.

▪ V drugem polčasu je sledil *juriš* proti gostujočim vratom, vendar je vratar odlično reagiral.

2.1. ekspresivno silovit, odločen napad v prizadevanju za kaj sploh

▶ **sam. beseda** + na + sam. beseda v tožilniku

juriš na medije | juriš na oblast, vlado

▪ Predstavniki združenja vztrajno molčijo, menda pa so pripravljeni – če ne bo posluha za njihove predloge – tudi na nov *juriš* na medije.

▪ Po spodletelem strmoglavljenju vlade konec prejšnjega tedna je oznanil rojstvo nove stranke in napovedal novi *juriš* na oblast.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

množičen juriš

▪ Smisel avantgarde je bil, da pripravi teren za poznejši množični *juriš*, v katerem bo resna osvobajajoča umetnost na koncu zmagala.

▪ Steklarna se kot manjša vedno težje meri z agresivnimi proizvajalci s ceneno delovno silo, ki uprizarjajo v zadnjih letih pravi *juriš* na svetovni trg.

3. kot medmet uporablja se, ko govorec želi koga spodbuditi, pozvati k silovitemu napadu iz neposredne bližine

▪ V vojski sem se naučil, da je zelo dobro vedeti, da gre vojska za teboj, ko zavpiješ *juriš*, in se ne obrne v nasprotno smer.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[júriš]

IPA: [ˈjuːriːʃ]

ednina

IMENOVALNIK: júriš

RODILNIK: júriša

DAJALNIK: júrišu

TOŽILNIK: júriš

MESTNIK: pri júrišu

ORODNIK: z júrišem

dvojina

IMENOVALNIK: júriša

RODILNIK: júrišev

DAJALNIK: júrišema

TOŽILNIK: júriša

MESTNIK: pri júriših

ORODNIK: z júrišema

množina

IMENOVALNIK: júriši

RODILNIK: júrišev

DAJALNIK: júrišem

TOŽILNIK: júriše

MESTNIK: pri júriših

ORODNIK: z júriši

TONEMSKO

[júriš]

IPA: [ˈjuːriːʃ]

ednina

IMENOVALNIK: jûriš

RODILNIK: jûriša

DAJALNIK: jûrišu

TOŽILNIK: jûriš

MESTNIK: pri jûrišu

ORODNIK: z jûrišem

dvojina

IMENOVALNIK: jûriša

RODILNIK: jûrišev

DAJALNIK: jûrišema

TOŽILNIK: jûriša

MESTNIK: pri jûriših

ORODNIK: z jûrišema

množina

IMENOVALNIK: jûriši

RODILNIK: jûrišev

DAJALNIK: jûrišem

TOŽILNIK: jûriše

MESTNIK: pri jûriših

ORODNIK: z jûriši

FRAZEOLOGIJA

iti na juriš

igrati napadalno; delovati, ravnati hitro, napadalno, silovito; delovati, ravnati prenaplajeno, nepremišljeno

- Že v prvi tretjini bomo morali *iti na juriš*, čeprav ne brezglavo.
- Pozabite na vse, kar sem vas naučila. *Gremo na juriš*.
- Zagotovo ne *bomo šli na juriš*, taktična disciplina bo morala biti prisotna, iz nekakšne elastične obrambe pa želimo priti tudi do nasprotnega gola.

juriš na nebo

napadalno, silovito delovanje, ravnanje; prenaplajeno, nepremišljeno delovanje, ravnanje

- Izkušnje iz minulega stoletja nas učijo, da tovrstni *juriši na nebo* na dolgi rok skoraj nikomur ne prinesejo nič dobrega.

- V obdobju razcveta zgodnjekrščanske gnoze v prvih stoletjih po Kristusu bi težko našli kak bolj nedvoumen primer, ki bi pokazal, da se je gnostik v svojem *jurišu na nebo* navsezadnje odpovedal aktu poslednje milosti združitve z Božanskim.

na juriš

zelo hitro, napadalno, silovito; prenaplajeno, nepremišljeno

- *Na juriš* se kaj dosti ne da storiti.
- V vzhodnem Londonu je z družino ustanovil podjetje in *na juriš* osvojil oblačilno industrijo.

vpiti na juriš

pozivati k hitremu, napadalnemu, odločnemu

delovanju, ravnanju

- Zdaj spet drug o drugem pripovedujejo vse najlepše, obljublajo si zvestobo in skupaj *vpijejo na juriš*.
- Je eden od tistih, ki *so vpili na juriš*, preden se je bitka začela.

IZVOR

prevzeto prek hrv., srb. *jûriš* iz tur. *yürüyüş* iz *yürümek* 'iti, hoditi, napredovati'

júrišati júrišam nedovršni glagol

[júrišati]

POMEN

1. izvajati silovit vojaški napad iz neposredne bližine, zlasti za hitro uničevanje, osvajanje položajev

▶ **glag.** + na + sam. beseda v tožilniku

jurišati na ČIGAVE položaje

- V prvi svetovni vojni so italijanski in avstro-ogrski pešaki na soški fronti zelo hitro zvedeli, kdaj bodo morali *jurišati* na nasprotnikove položaje.
- Bil je med pešaki, ki so *jurišali* na grad. Tekli so 10 metrov narazen, če pade granata, da jih ne bi zadela več hkrati.

▶ **glag.** + z/s + sam. beseda v orodniku

- *Jurišali* so z nasajenimi bajoneti.
- Na sovražnikove utrjene postojanke, ki so bile pogosto zaščitene z minskim poljem in žico, so partizani *jurišali* s puškami in bombami.
- ...
- Večkrat so silovito *jurišali* na most. Mitrалjezi in bombaši so z ostalimi borci odbili vse juriše, da sovražnik ni mogel priti čez most.
- *Jurišali* so v breg in v izpostavljene položaje, njim je bila pretežno namenjena vloga tistega, ki se izpostavlja in zapušča zaklone.

2. ekspresivno izvajati silovit, odločen napad v prizadevanju za zmago, osvojitve točk v športu

▶ **glag.** + na + sam. beseda v tožilniku

jurišati na gol, vrata | jurišati na KATERO mesto, naslov prvaka, vrh, zmago

- V drugem delu so domači nogometaši znova *jurišali* na vrata nasprotnika.
- Slovenci so *jurišali* na zmago, bili v drugem polčasu blizu zadetka, ko je prečko zatresel kapetan, a nato po eni izmed prekinitev prejeli gol.

▶ **glag.** + proti + sam. beseda v dajalniku

jurišati proti голу, vratom

- Trener mi je rekel, da naj v prvi vrsti držim svoj položaj in ne *jurišam* proti nasprotnemu голу, če za to ne bo lepe priložnosti.

▶ prisl. + **glag.**

brezglavo, pogumno jurišati | nezadržno, silovito jurišati

- Gostitelji so silovito *jurišali* proti vratom gostov, gol je visel v zraku, padel pa na nasprotni strani.

...

▪ Ni popustil, kljub hudemu pritisku je igral taktično in strateško pravilno in potem z lažjim srcem *jurišal* vse do konca.

2.1. ^{ekspresivno} izvajati silovit, odločen napad v prizadevanju za kaj sploh

▶ **glag.** + na + sam. beseda v tožilniku

▪ Stevilni finančni podjetniki so *jurišali* na podjetja, katerih domnevno uspravna vodstva svojim lastnikom niso dajala toliko, kolikor so bila ta podjetja sposobna doseči.

▪ Nerodno je, da opozicija prav zdaj *juriša* na oblast s štirih različnih, med seboj izključujočih se strani.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[júrišati]

IPA: ['ju:riʃati]

NEDOLOČNIK: júrišati

NAMENILNIK: júrišat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: júrišam

2. OSEBA: júrišaš

3. OSEBA: júriša

dvojina

1. OSEBA: júrišava

2. OSEBA: júrišata

3. OSEBA: júrišata

množina

1. OSEBA: júrišamo

2. OSEBA: júrišate

3. OSEBA: júrišajo

velelnik

ednina

2. OSEBA: júrišaj

dvojina

1. OSEBA: júrišajva

2. OSEBA: júrišajta

množina

1. OSEBA: júrišajmo

2. OSEBA: júrišajte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: júrišal

DVOJINA: júrišala

MNOŽINA: júrišali

ženski spol

EDNINA: júrišala

DVOJINA: júrišali

MNOŽINA: júrišale

srednji spol

EDNINA: júrišalo

DVOJINA: júrišali

MNOŽINA: júrišala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: jurišajóč

RODILNIK: jurišajóčega

DAJALNIK: jurišajóčemu

TOŽILNIK: jurišajóč

živo jurišajóčega

MESTNIK: pri jurišajóčem

ORODNIK: z jurišajóčim

dvojina

IMENOVALNIK: jurišajóča

RODILNIK: jurišajóčih

DAJALNIK: jurišajóčima

TOŽILNIK: jurišajóča

MESTNIK: pri jurišajóčih

ORODNIK: z jurišajóčima

množina

IMENOVALNIK: jurišajóči

RODILNIK: jurišajóčih

DAJALNIK: jurišajóčim

TOŽILNIK: jurišajóče

MESTNIK: pri jurišajóčih

ORODNIK: z jurišajóčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: jurišajóča

RODILNIK: jurišajóče

DAJALNIK: jurišajóči

TOŽILNIK: jurišajóčo

MESTNIK: pri jurišajóči

ORODNIK: z jurišajóčo

dvojina

IMENOVALNIK: jurišajóči

RODILNIK: jurišajóčih

DAJALNIK: jurišajóčima

TOŽILNIK: jurišajóči

MESTNIK: pri jurišajóčih

ORODNIK: z jurišajóčima

množina

IMENOVALNIK: jurišajóče

RODILNIK: jurišajóčih

DAJALNIK: jurišajóčim

TOŽILNIK: jurišajóče

MESTNIK: pri jurišajóčih

ORODNIK: z jurišajóčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: jurišajóče

RODILNIK: jurišajóčega

DAJALNIK: jurišajóčemu

TOŽILNIK: jurišajóče

MESTNIK: pri jurišajóčem

ORODNIK: z jurišajóčim
dvojina
IMENOVALNIK: jurišajóči
RODILNIK: jurišajóčih
DAJALNIK: jurišajóčima
TOŽILNIK: jurišajóči
MESTNIK: pri jurišajóčih
ORODNIK: z jurišajóčima
množina

IMENOVALNIK: jurišajóča
RODILNIK: jurišajóčih
DAJALNIK: jurišajóčim
TOŽILNIK: jurišajóča
MESTNIK: pri jurišajóčih
ORODNIK: z jurišajóčimi
DELEŽJE NA *-aje*: jurišáje

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: júrišanje
RODILNIK: júrišanja
DAJALNIK: júrišanju
TOŽILNIK: júrišanje
MESTNIK: pri júrišanju
ORODNIK: z júrišanjem
dvojina

IMENOVALNIK: júrišanji
RODILNIK: júrišanj
DAJALNIK: júrišanjema
TOŽILNIK: júrišanji
MESTNIK: pri júrišanjih
ORODNIK: z júrišanjema
množina

IMENOVALNIK: júrišanja
RODILNIK: júrišanj
DAJALNIK: júrišanjem
TOŽILNIK: júrišanja
MESTNIK: pri júrišanjih
ORODNIK: z júrišanji

TONEMSKO

[júrišati]

IPA: [jú:riʃati]

NEDOLOČNIK: júrišati

NAMENILNIK: júrišat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: júrišam
2. OSEBA: júrišaš
3. OSEBA: júriša
dvojina

1. OSEBA: júrišava
2. OSEBA: júrišata
3. OSEBA: júrišata

množina

1. OSEBA: júrišamo
2. OSEBA: júrišate
3. OSEBA: júrišajo
velelnik

ednina

2. OSEBA: júrišaj
dvojina

1. OSEBA: júrišajva
2. OSEBA: júrišajta
množina

1. OSEBA: júrišajmo
2. OSEBA: júrišajte
deležnik na *-/*

moški spol

EDNINA: júrišal

DVOJINA: júrišala

MNOŽINA: júrišali

ženski spol

EDNINA: júrišala

DVOJINA: júrišali

MNOŽINA: júrišale

srednji spol

EDNINA: júrišalo

DVOJINA: júrišali

MNOŽINA: júrišala

deležnik na *-č*

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: jurišajóč tudi jurišajôč

RODILNIK: jurišajóčega

DAJALNIK: jurišajóčemu

TOŽILNIK: jurišajóč tudi jurišajôč

živo jurišajóčega

MESTNIK: pri jurišajóčem

ORODNIK: z jurišajóčim

dvojina

IMENOVALNIK: jurišajóča

RODILNIK: jurišajóčih

DAJALNIK: jurišajóčima

TOŽILNIK: jurišajóča

MESTNIK: pri jurišajóčih

ORODNIK: z jurišajóčima

množina

IMENOVALNIK: jurišajóči

RODILNIK: jurišajóčih

DAJALNIK: jurišajóčim

TOŽILNIK: jurišajóče

MESTNIK: pri jurišajóčih

ORODNIK: z jurišajóčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: jurišajóča

RODILNIK: jurišajóče
 DAJALNIK: jurišajóči
 TOŽILNIK: jurišajóčo
 MESTNIK: pri jurišajóči
 ORODNIK: z jurišajóčo
dvojina
 IMENOVALNIK: jurišajóči
 RODILNIK: jurišajóčih
 DAJALNIK: jurišajóčima
 TOŽILNIK: jurišajóči
 MESTNIK: pri jurišajóčih
 ORODNIK: z jurišajóčima
množina
 IMENOVALNIK: jurišajóče
 RODILNIK: jurišajóčih
 DAJALNIK: jurišajóčim
 TOŽILNIK: jurišajóče
 MESTNIK: pri jurišajóčih
 ORODNIK: z jurišajóčimi
srednji spol
ednina
 IMENOVALNIK: jurišajóče
 RODILNIK: jurišajóčega
 DAJALNIK: jurišajóčemu
 TOŽILNIK: jurišajóče
 MESTNIK: pri jurišajóčem
 ORODNIK: z jurišajóčim
dvojina
 IMENOVALNIK: jurišajóči
 RODILNIK: jurišajóčih
 DAJALNIK: jurišajóčima
 TOŽILNIK: jurišajóči
 MESTNIK: pri jurišajóčih
 ORODNIK: z jurišajóčima
množina
 IMENOVALNIK: jurišajóča
 RODILNIK: jurišajóčih
 DAJALNIK: jurišajóčim
 TOŽILNIK: jurišajóča
 MESTNIK: pri jurišajóčih
 ORODNIK: z jurišajóčimi
DELEŽJE NA -aje: jurišáje
glagolnik
ednina
 IMENOVALNIK: jûrišanje
 RODILNIK: jûrišanja
 DAJALNIK: jûrišanju
 TOŽILNIK: jûrišanje
 MESTNIK: pri jûrišanju
 ORODNIK: z jûrišanjem
dvojina
 IMENOVALNIK: jûrišanji
 RODILNIK: jûrišanj

DAJALNIK: jûrišanjema
 TOŽILNIK: jûrišanji
 MESTNIK: pri jûrišanjih
 ORODNIK: z jûrišanjema
množina
 IMENOVALNIK: jûrišanja
 RODILNIK: jûrišanj
 DAJALNIK: jûrišanjem
 TOŽILNIK: jûrišanja
 MESTNIK: pri jûrišanjih
 ORODNIK: z jûrišanji

FRAZEOLOGIJA

jurišati na nebo

delovati, ravnati napadalno, silovito; delovati, ravnati prenačljeno, nepremišljeno

- Kdor v mladih letih ni *jurišal na nebo*, bo v svojem zrelem obdobju kvečjemu povprečen birokrat.
- Sprejem tega zakona in glasovalna afera nakazujeta, da imamo v delu parlamenta opraviti s specifičnim pogledom na svet, ki verjame, da lahko *juriša na nebo*, če ima le dovolj močno voljo.

IZVOR

↑juriš

jûrišni jûrišna jûrišno pridevnik

[jûrišni]

POMEN

1. ki je v zvezi z jurišem 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

jurišni bataljon, oddelek, odred | jurišni napad | jurišna akcija | jurišna brigada, četa, enota, skupina

- Vsak polk je poslal kot *jurišni* odred naprej po sto mož.
- Rangerje so ustanovili med drugo svetovno vojno, ko so jih uporabljali predvsem za *jurišne* akcije, v katerih je bilo ogromno žrtev.
- Po pričevanjih naj bi samo *jurišna* četa mornariške pehote v začetni moči 225 mož imela kar 127 mrtvih in ranjenih.

1.1. ki se uporablja pri jurišu 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

jurišni čoln, helikopter | jurišni top | jurišna podmornica | jurišna puška | jurišno letalo

- Delovanje čete bodo krili *jurišni* helikopterji, ki ji bodo v pomoč, če bo naletela na odpor.
- *Jurišni* topovi so v celoti oklepljeni, ker napredujejo skupaj s pehoto in mora njihov oklep prenesti tudi zadetke protiklepnih izstrelkov manjšega kalibra.
- Sodobne *jurišne* puške v minuti izstrelijo na stotine krogel, strelec pa lahko v zelo kratkem času pobije na desetine ali celo stotine ljudi.

2. v obliki **jurišen**, ekspresivno ki je v prizadevanju za kaj

silovit, odločen

► **prid. beseda** + sam. beseda

▪ V tem krogu, kjer je konkurenca čedalje močnejša, se trga ne da osvojiti z *jurišnimi* akcijami, to se na dolgi rok ne izkaže za dobro.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[júrišni]

IPA: [ˈjuːriʃni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: júrišni

RODILNIK: júrišnega

DAJALNIK: júrišnemu

TOŽILNIK: júrišni

živo júrišnega

MESTNIK: pri júrišnjem

ORODNIK: z júrišnjim

dvojina

IMENOVALNIK: júrišna

RODILNIK: júrišnih

DAJALNIK: júrišnima

TOŽILNIK: júrišna

MESTNIK: pri júrišnih

ORODNIK: z júrišnjima

množina

IMENOVALNIK: júrišni

RODILNIK: júrišnih

DAJALNIK: júrišnjim

TOŽILNIK: júrišne

MESTNIK: pri júrišnih

ORODNIK: z júrišnjimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: júrišna

RODILNIK: júrišne

DAJALNIK: júrišni

TOŽILNIK: júrišno

MESTNIK: pri júrišni

ORODNIK: z júrišno

dvojina

IMENOVALNIK: júrišni

RODILNIK: júrišnih

DAJALNIK: júrišnima

TOŽILNIK: júrišni

MESTNIK: pri júrišnih

ORODNIK: z júrišnjima

množina

IMENOVALNIK: júrišne

RODILNIK: júrišnih

DAJALNIK: júrišnjim

TOŽILNIK: júrišne

MESTNIK: pri júrišnih

ORODNIK: z júrišnjimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: júrišno

RODILNIK: júrišnega

DAJALNIK: júrišnemu

TOŽILNIK: júrišno

MESTNIK: pri júrišnjem

ORODNIK: z júrišnjim

dvojina

IMENOVALNIK: júrišni

RODILNIK: júrišnih

DAJALNIK: júrišnima

TOŽILNIK: júrišni

MESTNIK: pri júrišnih

ORODNIK: z júrišnjima

množina

IMENOVALNIK: júrišna

RODILNIK: júrišnih

DAJALNIK: júrišnjim

TOŽILNIK: júrišna

MESTNIK: pri júrišnih

ORODNIK: z júrišnjimi

TONEMSKO

[júrišni]

IPA: [júːriʃni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: júrišni

RODILNIK: júrišnega

DAJALNIK: júrišnemu

TOŽILNIK: júrišni

živo júrišnega

MESTNIK: pri júrišnjem

ORODNIK: z júrišnjim

dvojina

IMENOVALNIK: júrišna

RODILNIK: júrišnih

DAJALNIK: júrišnima

TOŽILNIK: júrišna

MESTNIK: pri júrišnih

ORODNIK: z júrišnjima

množina

IMENOVALNIK: júrišni

RODILNIK: júrišnih

DAJALNIK: júrišnjim

TOŽILNIK: júrišne

MESTNIK: pri júrišnih

ORODNIK: z júrišnjimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: jûrišna

RODILNIK: jûrišne

DAJALNIK: jûrišni

TOŽILNIK: jûrišno

MESTNIK: pri jûrišni

ORODNIK: z jûrišno

dvojina

IMENOVALNIK: jûrišni

RODILNIK: jûrišnih

DAJALNIK: jûrišnima

TOŽILNIK: jûrišni

MESTNIK: pri jûrišnih

ORODNIK: z jûrišnima

množina

IMENOVALNIK: jûrišne

RODILNIK: jûrišnih

DAJALNIK: jûrišnim

TOŽILNIK: jûrišne

MESTNIK: pri jûrišnih

ORODNIK: z jûrišnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: jûrišno

RODILNIK: jûrišnega

DAJALNIK: jûrišnemu

TOŽILNIK: jûrišno

MESTNIK: pri jûrišnem

ORODNIK: z jûrišnim

dvojina

IMENOVALNIK: jûrišni

RODILNIK: jûrišnih

DAJALNIK: jûrišnima

TOŽILNIK: jûrišni

MESTNIK: pri jûrišnih

ORODNIK: z jûrišnima

množina

IMENOVALNIK: jûrišna

RODILNIK: jûrišnih

DAJALNIK: jûrišnim

TOŽILNIK: jûrišna

MESTNIK: pri jûrišnih

ORODNIK: z jûrišnimi

Izvor

↑jurišati

jûrišnik jûrišnika samostalnik moškega spola

[jûrišnik]

POMEN

1. vojak, izurjen, izbran za silovit napad iz neposredne bližine, zlasti za hitro uničevanje, osvajanje položajev

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Trojanci so konja prepeljali v notranjost utrjenega mesta, iz konja so planili grški *jurišniki* in odprli mestna vrata.

▪ Skrili smo se v grmovje, opravili zadnje priprave na napad in krenili. V strelcih, kot pravi *jurišniki*.

...

▪ Ker bombe ni mogel vreči v rov pred seboj, kamor so se približevali *jurišniki*, jo je v paniki vrgel proti zgradbi.

2. vojaško vozilo, zlasti letalo, ki se uporablja za silovit napad iz neposredne bližine, zlasti za hitro uničevanje, osvajanje položajev

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Lovski *jurišnik*, namenjen napadom v nizkem letu, je glasno letalo.

▪ Poleg nalog lahkega *jurišnika* je bila ena od prvotnih kraguljevih nalog boj proti helikopterskim desantom.

...

▪ Raketa je priletela v amfibijski *jurišnik* pod takim kotom, da se je odbila od koluta bodeče žice na njem in odletela v prazno.

3. ^{ekspresivno} športnik, ki izvaja silovit, odločen napad v prizadevanju za zmago, osvojitve točk

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Favorite gre iskati predvsem med slovenskimi legionarji, preseneti pa lahko tudi kdo od obeh mladih novomeških *jurišnikov*.

▪ Njegovi *jurišniki* so kot ose napadali domače nogometaše in jim delali preglavice že na svoji polovici, v napadalne akcije so vložili veliko tekanja, menjanja igralnih mest, kratkih podaj.

4. ^{slabšalno} kdor se zaradi velikega zaupanja v koga silovito, odločno bori proti nasprotni strani po njegovih navodilih

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

Hitlerjevi, nacistični jurišniki | mladi jurišniki | rdeči jurišniki | strankarski jurišniki

▪ Pred trgovinami judovskih lastnikov so se pojavili nacistični *jurišniki* in prepričevali ljudi, naj pri Judih ne kupujejo.

▪ Na najbolj strateške pozicije je nastavil svoje najtrše *jurišnike*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

ustaviti jurišnike

▪ Družba je na nov problem povsem nepripravljena, nikogar ni, ki bi lahko ustavil te prepotentne *jurišnike*.

...

▪ V pravni državi ne gre, da *jurišniki* takole jemljejo pravico v svoje roke.

▪ Ne varčuje s kritikami na račun premierja, ki očitno vse bolj postaja žrtev *jurišnikov* iz koalicijskih strank.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[jûrišnik]

IPA: [ˈjuːrɪfnɪk]

ednina

IMENOVALNIK: júrišnik

RODILNIK: júrišnika

DAJALNIK: júrišniku

TOŽILNIK: júrišnika

MESTNIK: pri júrišniku

ORODNIK: z júrišnikom

dvojina

IMENOVALNIK: júrišnika

RODILNIK: júrišnikov

DAJALNIK: júrišnikoma

TOŽILNIK: júrišnika

MESTNIK: pri júrišnikih

ORODNIK: z júrišnikoma

množina

IMENOVALNIK: júrišniki

RODILNIK: júrišnikov

DAJALNIK: júrišnikom

TOŽILNIK: júrišnike

MESTNIK: pri júrišnikih

ORODNIK: z júrišniki

TONEMSKO

[jûrišnik]

IPA: [jûːrɪfnɪk]

ednina

IMENOVALNIK: jûrišnik

RODILNIK: jûrišnika

DAJALNIK: jûrišniku

TOŽILNIK: jûrišnika

MESTNIK: pri jûrišniku

ORODNIK: z jûrišnikom

dvojina

IMENOVALNIK: jûrišnika

RODILNIK: jûrišnikov

DAJALNIK: jûrišnikoma

TOŽILNIK: jûrišnika

MESTNIK: pri jûrišnikih

ORODNIK: z jûrišnikoma

množina

IMENOVALNIK: jûrišniki

RODILNIK: jûrišnikov

DAJALNIK: jûrišnikom

TOŽILNIK: jûrišnike

MESTNIK: pri jûrišnikih

ORODNIK: z jûrišniki

Izvor

↑jurišni

kákec kákca samostalnik moškega spola

[kákɛc]

POMEN

ekspresivno iztrebek

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

golobji, mišji, mušji, pasji, ptičji kakec

▪ Pred pragom je bilo cel kup mačjih in ptičjih *kakcev*.

▪ Stopil je na velik pasji *kakec*.

▪ Opazoval sem lepoto nekaterih porumenelih časopisnih kolažev (z nekaj mušjimi *kakci* na njih).

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

pobirati kakce

▪ Imam kužka in za njim vestno pobiram *kakce*.

...

▪ Po zgledu nekaterih krajev so se pojavila pasja stranišča, v katerih lastniki štirinožnih prijateljev lahko dobijo vrečke za pasje *kakce* in v katera vrečke tudi odvržejo.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[kákɛc]

IPA: [ˈkaːkɔts]

ednina

IMENOVALNIK: kákec

RODILNIK: kákca

DAJALNIK: kákcu

TOŽILNIK: kákec

MESTNIK: pri kákcu

ORODNIK: s kákcem

dvojina

IMENOVALNIK: kákca

RODILNIK: kákcev

DAJALNIK: kákcema

TOŽILNIK: kákca

MESTNIK: pri kákcih

ORODNIK: s kákcema

množina

IMENOVALNIK: kákci

RODILNIK: kákcev

DAJALNIK: kákcem

TOŽILNIK: kákce

MESTNIK: pri kákcih

ORODNIK: s kákci

TONEMSKO

[kâkɛc]

IPA: [ká:kəts]

ednina

IMENOVALNIK: kâkec

RODILNIK: kâkca

DAJALNIK: kâkcu

TOŽILNIK: kâkec

MESTNIK: pri kâkcu

ORODNIK: s **kâkcem**
dvojina
IMENOVALNIK: **kâkca**
RODILNIK: **kâkcev**
DAJALNIK: **kâkcema**
TOŽILNIK: **kâkca**
MESTNIK: pri **kâkcih**
ORODNIK: s **kâkcema**
množina
IMENOVALNIK: **kâkci**
RODILNIK: **kâkcev**
DAJALNIK: **kâkcem**
TOŽILNIK: **kâkce**
MESTNIK: pri **kâkcih**
ORODNIK: s **kâkci**

IZVOR
↑kakati

kaméleonski kaméleonska kaméleonsko in **kameleónski** kameleónska kameleónsko pridevnik
[kaméleonski] in [kameleónski]

POMEN

1. ki je v zvezi s kameleoni 1.

▪ *Kameleonske* oči budno opazujejo.

1.1. ki spominja na kameleona 1., je tak kot pri kameleonu 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Ves čas je z izbuljenimi *kameleonskimi* očmi besno preiskoval, kam je skrila svoj denar.

▪ Vijolična se morda izkaže za najbolj *kameleonsko* barvo te sezone, saj poudari intenziteto vseh barv oči.

2. ekspresivno ki pri svojem delovanju hitro spreminja, prilagaja svoje lastnosti, način delovanja ali kaže, izraža tako prilagajanje

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

kameleonska preobrazba | kameleonske sposobnosti | kameleonsko spreminjanje

▪ Po prepričanju mnogih so nekdanji uporniki uspeli osvojiti politično oblast ne le zaradi *kameleonske* preobrazbe v stiku z oblastjo, ampak tudi v mešetarjenju s starejšo elito.

▪ Na glasbeni sceni je znan ne samo po *kameleonskem* spreminjanju svoje podobe, ampak tudi kot glasbeni inovator, ki vedno poskuša nove zvoke in zamisli.

...

▪ Kako *kameleonski* je, pove tudi to, da vseskozi govori nekaj povsem drugega, ima tudi neverjetno sposobnost novinarjem lagati v obraz.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kaméleonski]

IPA: [ka'me:leonski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: kaméleonski

RODILNIK: kaméleonskega

DAJALNIK: kaméleonskemu

TOŽILNIK: kaméleonski

živo kaméleonskega

MESTNIK: pri kaméleonskem

ORODNIK: s kaméleonskim

dvojina

IMENOVALNIK: kaméleonska

RODILNIK: kaméleonskih

DAJALNIK: kaméleonskima

TOŽILNIK: kaméleonska

MESTNIK: pri kaméleonskih

ORODNIK: s kaméleonskima

množina

IMENOVALNIK: kaméleonski

RODILNIK: kaméleonskih

DAJALNIK: kaméleonskim

TOŽILNIK: kaméleonske

MESTNIK: pri kaméleonskih

ORODNIK: s kaméleonskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: kaméleonska

RODILNIK: kaméleonske

DAJALNIK: kaméleonski

TOŽILNIK: kaméleonsko

MESTNIK: pri kaméleonski

ORODNIK: s kaméleonsko

dvojina

IMENOVALNIK: kaméleonski

RODILNIK: kaméleonskih

DAJALNIK: kaméleonskima

TOŽILNIK: kaméleonski

MESTNIK: pri kaméleonskih

ORODNIK: s kaméleonskima

množina

IMENOVALNIK: kaméleonske

RODILNIK: kaméleonskih

DAJALNIK: kaméleonskim

TOŽILNIK: kaméleonske

MESTNIK: pri kaméleonskih

ORODNIK: s kaméleonskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: kaméleonsko

RODILNIK: kaméleonskega

DAJALNIK: kaméleonskemu

TOŽILNIK: kaméleonsko

MESTNIK: pri kaméleonskem

ORODNIK: s kaméleonskim
dvojina
IMENOVALNIK: kaméleonski
RODILNIK: kaméleonskih
DAJALNIK: kaméleonskima
TOŽILNIK: kaméleonski
MESTNIK: pri kaméleonskih
ORODNIK: s kaméleonskima
množina
IMENOVALNIK: kaméleonska
RODILNIK: kaméleonskih
DAJALNIK: kaméleonskim
TOŽILNIK: kaméleonska
MESTNIK: pri kaméleonskih
ORODNIK: s kaméleonskimi

in
[kameleónski]
IPA: [kamele'ɔ:nski]

OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: kameleónski
RODILNIK: kameleónskega
DAJALNIK: kameleónskemu
TOŽILNIK: kameleónski
živo kameleónskega
MESTNIK: pri kameleónskem
ORODNIK: s kameleónskim
dvojina
IMENOVALNIK: kameleónska
RODILNIK: kameleónskih
DAJALNIK: kameleónskima
TOŽILNIK: kameleónska
MESTNIK: pri kameleónskih
ORODNIK: s kameleónskima
množina
IMENOVALNIK: kameleónski
RODILNIK: kameleónskih
DAJALNIK: kameleónskim
TOŽILNIK: kameleónske
MESTNIK: pri kameleónskih
ORODNIK: s kameleónskimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: kameleónska
RODILNIK: kameleónske
DAJALNIK: kameleónski
TOŽILNIK: kameleónsko
MESTNIK: pri kameleónski
ORODNIK: s kameleónsko
dvojina

IMENOVALNIK: kameleónski
RODILNIK: kameleónskih
DAJALNIK: kameleónskima
TOŽILNIK: kameleónski
MESTNIK: pri kameleónskih
ORODNIK: s kameleónskima
množina
IMENOVALNIK: kameleónske
RODILNIK: kameleónskih
DAJALNIK: kameleónskim
TOŽILNIK: kameleónske
MESTNIK: pri kameleónskih
ORODNIK: s kameleónskimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: kameleónsko
RODILNIK: kameleónskega
DAJALNIK: kameleónskemu
TOŽILNIK: kameleónsko
MESTNIK: pri kameleónskem
ORODNIK: s kameleónskim
dvojina
IMENOVALNIK: kameleónski
RODILNIK: kameleónskih
DAJALNIK: kameleónskima
TOŽILNIK: kameleónski
MESTNIK: pri kameleónskih
ORODNIK: s kameleónskima
množina
IMENOVALNIK: kameleónska
RODILNIK: kameleónskih
DAJALNIK: kameleónskim
TOŽILNIK: kameleónska
MESTNIK: pri kameleónskih
ORODNIK: s kameleónskimi

TONEMSKO
[kamêleónski]
IPA: [kamé:lèonski]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: kamêleonski
RODILNIK: kamêleonskega
DAJALNIK: kamêleonskemu
TOŽILNIK: kamêleonski
živo kamêleonskega
MESTNIK: pri kamêleonskem
ORODNIK: s kamêleonskim
dvojina
IMENOVALNIK: kamêleonska
RODILNIK: kamêleonskih
DAJALNIK: kamêleonskima

TOŽILNIK: kamêleonska
MESTNIK: pri kamêleonskih
ORODNIK: s kamêleonskima
množina
IMENOVALNIK: kamêleonski
RODILNIK: kamêleonskih
DAJALNIK: kamêleonskim
TOŽILNIK: kamêleonske
MESTNIK: pri kamêleonskih
ORODNIK: s kamêleonskimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: kamêleonska
RODILNIK: kamêleonske
DAJALNIK: kamêleonski
TOŽILNIK: kamêleonsko
MESTNIK: pri kamêleonski
ORODNIK: s kamêleonsko
dvojina
IMENOVALNIK: kamêleonski
RODILNIK: kamêleonskih
DAJALNIK: kamêleonskima
TOŽILNIK: kamêleonski
MESTNIK: pri kamêleonskih
ORODNIK: s kamêleonskima
množina
IMENOVALNIK: kamêleonske
RODILNIK: kamêleonskih
DAJALNIK: kamêleonskim
TOŽILNIK: kamêleonske
MESTNIK: pri kamêleonskih
ORODNIK: s kamêleonskimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: kamêleonsko
RODILNIK: kamêleonskega
DAJALNIK: kamêleonskemu
TOŽILNIK: kamêleonsko
MESTNIK: pri kamêleonskem
ORODNIK: s kamêleonskim
dvojina
IMENOVALNIK: kamêleonski
RODILNIK: kamêleonskih
DAJALNIK: kamêleonskima
TOŽILNIK: kamêleonski
MESTNIK: pri kamêleonskih
ORODNIK: s kamêleonskima
množina
IMENOVALNIK: kamêleonska
RODILNIK: kamêleonskih
DAJALNIK: kamêleonskim
TOŽILNIK: kamêleonska
MESTNIK: pri kamêleonskih

ORODNIK: s kamêleonskimi

in
[kameleônski]
IPA: [kameleó:nski]

OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: kameleônski
RODILNIK: kameleônskega
DAJALNIK: kameleônskemu
TOŽILNIK: kameleônski
živo kameleônskega
MESTNIK: pri kameleônskem
ORODNIK: s kameleônskimi
dvojina
IMENOVALNIK: kameleônska
RODILNIK: kameleônskih
DAJALNIK: kameleônskima
TOŽILNIK: kameleônska
MESTNIK: pri kameleônskih
ORODNIK: s kameleônskima
množina
IMENOVALNIK: kameleônski
RODILNIK: kameleônskih
DAJALNIK: kameleônskimi
TOŽILNIK: kameleônske
MESTNIK: pri kameleônskih
ORODNIK: s kameleônskimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: kameleônska
RODILNIK: kameleônske
DAJALNIK: kameleônski
TOŽILNIK: kameleônsko
MESTNIK: pri kameleônski
ORODNIK: s kameleônsko
dvojina
IMENOVALNIK: kameleônski
RODILNIK: kameleônskih
DAJALNIK: kameleônskima
TOŽILNIK: kameleônski
MESTNIK: pri kameleônskih
ORODNIK: s kameleônskima
množina
IMENOVALNIK: kameleônske
RODILNIK: kameleônskih
DAJALNIK: kameleônskimi
TOŽILNIK: kameleônske
MESTNIK: pri kameleônskih
ORODNIK: s kameleônskimi
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: kamele^onsko
RODILNIK: kamele^onskega
DAJALNIK: kamele^onskemu
TOŽILNIK: kamele^onsko
MESTNIK: pri kamele^onskem
ORODNIK: s kamele^onsk^{im}
dvojina
IMENOVALNIK: kamele^onski
RODILNIK: kamele^onskih
DAJALNIK: kamele^onskima
TOŽILNIK: kamele^onski
MESTNIK: pri kamele^onskih
ORODNIK: s kamele^onsk^{ima}
množina
IMENOVALNIK: kamele^onska
RODILNIK: kamele^onskih
DAJALNIK: kamele^onsk^{im}
TOŽILNIK: kamele^onska
MESTNIK: pri kamele^onskih
ORODNIK: s kamele^onsk^{imi}

Izvor

↑kameleon

kapúca kapúce samostalnik ženskega spola

[kapúca]

POMEN

prišit ali pripet del zgornjega oblačila za pokrivanje glave

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

nadeti, natakniti (si) kapuco | nositi kapuco | potegniti, povezniti (si) kapuco na glavo | sneti (si) kapuco
▪ Tina si je čez glavo poveznila *kapuco* in nadela sončna očala.

▪ Ko temperature padejo, začnemo ljudje nositi kape, *kapuce* in druga pokrivala.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

bela, črna kapuca | poveznjena kapuca | snemljiva kapuca

▪ Nad kapo je imel še belo *kapuco* vetrovke.
▪ Podaljšan jopič iz bombaža s podlogo in polnilom iz umetnih materialov ima snemljivo *kapuco*, podloženo z umetnim krznom.

▶ glag. + z/s + **sam. beseda v orodniku**

pokriti se s kapuco

▪ Pokrijem se s *kapuco* in nemoteno nadaljujem.

▶ **sam. beseda** + na + **sam. beseda v mestniku**

kapuca na glavi

▪ S *kapuco* na glavi je tipkala na svoj mobilni telefon in ni bila pretirano razpoložena za izjave.

...

▪ Nekaj preglavic nama je povzročal veter, a sva ga odganjala s kapami in *kapucami*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kapúca]

IPA: [ka'pu:tsa]

ednina

IMENOVALNIK: kapúca

RODILNIK: kapúce

DAJALNIK: kapúci

TOŽILNIK: kapúco

MESTNIK: pri kapúci

ORODNIK: s kapúco

dvojina

IMENOVALNIK: kapúci

RODILNIK: kapúc

DAJALNIK: kapúcama

TOŽILNIK: kapúci

MESTNIK: pri kapúcah

ORODNIK: s kapúcama

množina

IMENOVALNIK: kapúce

RODILNIK: kapúc

DAJALNIK: kapúcam

TOŽILNIK: kapúce

MESTNIK: pri kapúcah

ORODNIK: s kapúcami

TONEMSKO

[kapûca]

IPA: [kapú:tsà]

ednina

IMENOVALNIK: kapûca

RODILNIK: kapûce

DAJALNIK: kapûci

TOŽILNIK: kapûco

MESTNIK: pri kapûci

ORODNIK: s kapûco

dvojina

IMENOVALNIK: kapûci

RODILNIK: kapûc

DAJALNIK: kapûcama

TOŽILNIK: kapûci

MESTNIK: pri kapûcah

ORODNIK: s kapûcama

množina

IMENOVALNIK: kapûce

RODILNIK: kapûc

DAJALNIK: kapûcam

TOŽILNIK: kapûce

MESTNIK: pri kapûcah

ORODNIK: s kapûcami

IZVOR

prevzeto prek nem. *Kapuze* iz it. *cappuccio*, iz *cappa* 'plašč (s kapuco), kuta'

kardinálen kardinálna kardinálno pridevnik
[kardinálɛn]

POMEN

1. ekspresivno ki je glavni, bistven

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

kardinalno vprašanje

▪ *Kardinalno* vprašanje političnega trenutka je vprašanje avtonomije.

▪ V današnji Ameriki je tekmovalnost *kardinalna* vrlina in tekmovanje vzorec odnosa, ki preveva ameriški način življenja in družbo.

2. ekspresivno ki je zelo velik, očiten

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

kardinalna napaka

▪ Vlada je pred desetimi leti napravila *kardinalno* napako, iz katere izhajajo vse današnje težave.

▪ V končnici smo naredili *kardinalne* napake, ki se tako izkušenim rokometasem ne bi smele pripetiti.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kardinálɛn]

IPA: [kardi'na:lɛn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: kardinálen

določno kardinálni

RODILNIK: kardinálnega

DAJALNIK: kardinálnemu

TOŽILNIK: kardinálen

določno kardinálni

živo kardinálnega

MESTNIK: pri kardinálnem

ORODNIK: s kardinálnim

dvojina

IMENOVALNIK: kardinálna

RODILNIK: kardinálnih

DAJALNIK: kardinálnima

TOŽILNIK: kardinálna

MESTNIK: pri kardinálnih

ORODNIK: s kardinálnima

množina

IMENOVALNIK: kardinálni

RODILNIK: kardinálnih

DAJALNIK: kardinálnim

TOŽILNIK: kardinálne

MESTNIK: pri kardinálnih

ORODNIK: s kardinálnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: kardinálna

RODILNIK: kardinálne

DAJALNIK: kardinálni

TOŽILNIK: kardinálno

MESTNIK: pri kardinálni

ORODNIK: s kardinálno

dvojina

IMENOVALNIK: kardinálni

RODILNIK: kardinálnih

DAJALNIK: kardinálnima

TOŽILNIK: kardinálni

MESTNIK: pri kardinálnih

ORODNIK: s kardinálnima

množina

IMENOVALNIK: kardinálne

RODILNIK: kardinálnih

DAJALNIK: kardinálnim

TOŽILNIK: kardinálne

MESTNIK: pri kardinálnih

ORODNIK: s kardinálnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: kardinálno

RODILNIK: kardinálnega

DAJALNIK: kardinálnemu

TOŽILNIK: kardinálno

MESTNIK: pri kardinálnem

ORODNIK: s kardinálnim

dvojina

IMENOVALNIK: kardinálni

RODILNIK: kardinálnih

DAJALNIK: kardinálnima

TOŽILNIK: kardinálni

MESTNIK: pri kardinálnih

ORODNIK: s kardinálnima

množina

IMENOVALNIK: kardinálna

RODILNIK: kardinálnih

DAJALNIK: kardinálnim

TOŽILNIK: kardinálna

MESTNIK: pri kardinálnih

ORODNIK: s kardinálnimi

TONEMSKO

[kardinâɫɛn]

IPA: [kardiná:lɛn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: kardinâlen

določno kardinâlni

RODILNIK: kardinâlnega

DAJALNIK: kardinâlnemu
 TOŽILNIK: kardinâlen
 določno kardinâlni
 živo kardinâlnega
 MESTNIK: pri kardinâlnem
 ORODNIK: s kardinâlnim
dvojina
 IMENOVALNIK: kardinâlna
 RODILNIK: kardinâlnih
 DAJALNIK: kardinâlnima
 TOŽILNIK: kardinâlna
 MESTNIK: pri kardinâlnih
 ORODNIK: s kardinâlnima
množina
 IMENOVALNIK: kardinâlni
 RODILNIK: kardinâlnih
 DAJALNIK: kardinâlnim
 TOŽILNIK: kardinâlna
 MESTNIK: pri kardinâlnih
 ORODNIK: s kardinâlnimi
ženski spol
ednina
 IMENOVALNIK: kardinâlna
 RODILNIK: kardinâlna
 DAJALNIK: kardinâlni
 TOŽILNIK: kardinâlna
 MESTNIK: pri kardinâlni
 ORODNIK: s kardinâlna
dvojina
 IMENOVALNIK: kardinâlni
 RODILNIK: kardinâlnih
 DAJALNIK: kardinâlnima
 TOŽILNIK: kardinâlni
 MESTNIK: pri kardinâlnih
 ORODNIK: s kardinâlnima
množina
 IMENOVALNIK: kardinâlna
 RODILNIK: kardinâlnih
 DAJALNIK: kardinâlnim
 TOŽILNIK: kardinâlna
 MESTNIK: pri kardinâlnih
 ORODNIK: s kardinâlnimi
srednji spol
ednina
 IMENOVALNIK: kardinâlna
 RODILNIK: kardinâlnega
 DAJALNIK: kardinâlnemu
 TOŽILNIK: kardinâlna
 MESTNIK: pri kardinâlnem
 ORODNIK: s kardinâlnim
dvojina
 IMENOVALNIK: kardinâlni
 RODILNIK: kardinâlnih

DAJALNIK: kardinâlnima
 TOŽILNIK: kardinâlni
 MESTNIK: pri kardinâlnih
 ORODNIK: s kardinâlnima
množina
 IMENOVALNIK: kardinâlna
 RODILNIK: kardinâlnih
 DAJALNIK: kardinâlnim
 TOŽILNIK: kardinâlna
 MESTNIK: pri kardinâlnih
 ORODNIK: s kardinâlnimi

STALNE ZVEZE

kardinalno znamenje

1. znamenje horoskopa, ki se mu pripisuje odločnost, inovativnost, ekstrovertiranost

- *Kardinalna znamenja* so: oven, rak, tehtnica in kozorog.
- Zodiak se deli na *kardinalna*, fiksna in spremenljiva znamenja.

1.1. kdor je rojen v tem znamenju

- Simbolično velja: kar *kardinalna znamenja* pričnejo, fiksna utrdijo.

IZVOR

prevzeto (prek nem. *Kardinal-*) iz lat. *cardinālis* 'glavni' iz *cardō* 'tečaj (pri vratih)'

karízma karízme samostalnik ženskega spola
 [karízma]

POMEN

1. sposobnost za zavzeto delovanje in prepričevanje, spodbujanje, vodenje drugih

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

igralska, odrska, voditeljska, zvezdniška karizma | izjemna, močna karizma | nesporna, neverjetna, posebna karizma | osebna karizma

- Ljudi z močno *karizmo* vedno obkroža množica prijateljev.
- V moderni politiki je osebna *karizma* predsednika stranke izjemno pomembna.
- S posebno *karizmo*, ki jo oddajate, boste dosegli to, kar si želite.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

imeti, izžarevati, premoči karizmo | izgubiti karizmo | potrebovati karizmo

- Poleg tega, da moraš znati igrati, peti in plesati, moraš imeti tudi *karizmo*.

▪ Gre za rojenega govornika, ki naravnost profesionalno izžareva *karizmo* in energijo.

▶ **sam. beseda + z/s + sam. beseda v orodniku**

človek, moški, ženska s karizmo | igravec s karizmo | oseba, osebnost s karizmo | politik s karizmo

- Videl sem ga čisto od blizu in lahko rečem, da je

človek z neizmerno *karizmo*.

▪ Veljal je za osebo s *karizmo*, ki sta ga odlikovala prijazno izražanje in moralna avtoriteta.

...

▪ Zamerijo mu pomanjkanje *karizme*, tako da v koaliciji razmišljajo, da bi ga zamenjali z drugim kandidatom.

2. od Boga dan poseben dar, milost, zlasti za posvečeno življenje, oznanjevanje evangelija v krščanstvu

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

redovniška karizma

▪ Redovnik in redovnica sta obdarovana s posebno redovniško *karizmo*, ki ju še posebej usmerja v služenje.

▪ Prejel je posebne *karizme* (darove Svetega Duha) in postal karizmatični pridigar.

...

▪ V skladu s *karizmo* ustanove je treba tudi živeti. Le tako bomo Cerkvi prinašali kar največ koristi in bomo Boga najbolj proslavili.

▪ Sv. Pavel govori o *karizmi* apostolov, prerokov, evangelistov, učiteljev, predstojnikov itd.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[karízma]

IPA: [ka'ri:zma]

ednina

IMENOVALNIK: karízma

RODILNIK: karízme

DAJALNIK: karízmi

TOŽILNIK: karízmo

MESTNIK: pri karízmi

ORODNIK: s karízmo

dvojina

IMENOVALNIK: karízmi

RODILNIK: karízem

DAJALNIK: karíznama

TOŽILNIK: karízmi

MESTNIK: pri karízmah

ORODNIK: s karíznama

množina

IMENOVALNIK: karízme

RODILNIK: karízem

DAJALNIK: karíznam

TOŽILNIK: karízme

MESTNIK: pri karízmah

ORODNIK: s karízmani

TONEMSKO

[karízma]

IPA: [ka'ri:zmà]

ednina

IMENOVALNIK: karízma

RODILNIK: karízme

DAJALNIK: karízmi

TOŽILNIK: karízmo

MESTNIK: pri karízmi

ORODNIK: s karízmo

dvojina

IMENOVALNIK: karízmi

RODILNIK: karízem

DAJALNIK: karíznama

TOŽILNIK: karízmi

MESTNIK: pri karízmah

ORODNIK: s karíznama

množina

IMENOVALNIK: karízme

RODILNIK: karízem

DAJALNIK: karíznam

TOŽILNIK: karízme

MESTNIK: pri karízmah

ORODNIK: s karízmani

IZVOR

prevzeto prek nem. *Charisma* in poznolat. *charisma* '(božje) darilo' iz gr. *khárisma* '(božje) darilo, milost, dobrotá', iz *kharízomai* 'podarim, darujem'

karizmatičen karizmatična karizmatično pridevnik

[karizmatičən]

POMEN

1. ki ima sposobnost za zavzeto delovanje in prepričevanje, spodbujanje, vodenje drugih

▶ prid. beseda + sam. beseda

karizmatičen dirigent, frontman, pevec | karizmatičen šef, vodja, voditelj | karizmatičen trener | karizmatična figura, oseba, osebnost | karizmatična pevka

▪ Med pomembnimi elementi uspešnosti stranke je vsekakor *karizmatičen* voditelj.

▪ Velikokrat se med nami zgodijo bistveni ustvarjalni preskoki, za kar ima zasluge zanos *karizmatičnih* dirigentov.

▶ prisl. + prid. beseda

izjemno, izredno, neverjetno karizmatičen | premalo, preveč karizmatičen | zelo karizmatičen

▪ Naš sogovornik je bil ena izmed najbolj *karizmatičnih* osebnosti v slovenski košarki.

▪ Vsi člani so izjemno *karizmatični* in prinašajo svežino, prebujajo navdih.

...

▪ Izžareva moč, je duhovit in *karizmatičen*.

1.1. ki kaže, izraža tako sposobnost

▶ prid. beseda + sam. beseda

karizmatičen vokal

▪ Glasbeniki na čelu s *karizmatičnim* prvim vokalom pevke so iz občinstva izvabljali gromke aplavze.

▪ Kritika je roman ocenila za najbolj *karizmatično*

knjigo literarne generacije osemdesetih let.

2. v obliki **karizmatični** ki je v zvezi s karizmo 2.

► **prid. beseda** + sam. beseda

karizmatična duhovnost | karizmatično gibanje

- Na shodu o molitvah in ozdravitvah bo sodelovalo kakih sto *karizmatičnih* gibanj in papeški svet za laike.
- Posebna vsebina *karizmatične* duhovnosti ima svoje poudarke na Božji navzočnosti, na izkustvu Boga samega in na osebni odnosu z Njim.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[karizmátičɐn]

IPA: [kariz'ma:tiʃɐn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: karizmátičen

določno karizmátični

RODILNIK: karizmátičnega

DAJALNIK: karizmátičnemu

TOŽILNIK: karizmátičen

določno karizmátični

živo karizmátičnega

MESTNIK: pri karizmátičnem

ORODNIK: s karizmátičnim

dvojina

IMENOVALNIK: karizmátična

RODILNIK: karizmátičnih

DAJALNIK: karizmátičnima

TOŽILNIK: karizmátična

MESTNIK: pri karizmátičnih

ORODNIK: s karizmátičnima

množina

IMENOVALNIK: karizmátični

RODILNIK: karizmátičnih

DAJALNIK: karizmátičnim

TOŽILNIK: karizmátične

MESTNIK: pri karizmátičnih

ORODNIK: s karizmátičnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: karizmátična

RODILNIK: karizmátične

DAJALNIK: karizmátični

TOŽILNIK: karizmátično

MESTNIK: pri karizmátični

ORODNIK: s karizmátično

dvojina

IMENOVALNIK: karizmátični

RODILNIK: karizmátičnih

DAJALNIK: karizmátičnima

TOŽILNIK: karizmátični

MESTNIK: pri karizmátičnih

ORODNIK: s karizmátičnima
množina

IMENOVALNIK: karizmátične

RODILNIK: karizmátičnih

DAJALNIK: karizmátičnim

TOŽILNIK: karizmátične

MESTNIK: pri karizmátičnih

ORODNIK: s karizmátičnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: karizmátično

RODILNIK: karizmátičnega

DAJALNIK: karizmátičnemu

TOŽILNIK: karizmátično

MESTNIK: pri karizmátičnem

ORODNIK: s karizmátičnim

dvojina

IMENOVALNIK: karizmátični

RODILNIK: karizmátičnih

DAJALNIK: karizmátičnima

TOŽILNIK: karizmátični

MESTNIK: pri karizmátičnih

ORODNIK: s karizmátičnima

množina

IMENOVALNIK: karizmátična

RODILNIK: karizmátičnih

DAJALNIK: karizmátičnim

TOŽILNIK: karizmátična

MESTNIK: pri karizmátičnih

ORODNIK: s karizmátičnimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj karizmátičen

ženski spol

EDNINA: bòlj karizmátična

srednji spol

EDNINA: bòlj karizmátično

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj karizmátičen

ženski spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj karizmátična

srednji spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj karizmátično

TONEMSKO

[karizmátičɐn]

IPA: [karizmà:tíʃɐn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: karizmátičen

določno karizmátični

RODILNIK: karizmátičnega
 DAJALNIK: karizmátičnemu
 TOŽILNIK: karizmátičen
 določno karizmátični
 živo karizmátičnega
 MESTNIK: pri karizmátičnem
 ORODNIK: s karizmátičnim
 dvojina
 IMENOVALNIK: karizmátična
 RODILNIK: karizmátičnih
 DAJALNIK: karizmátičnima
 TOŽILNIK: karizmátična
 MESTNIK: pri karizmátičnih
 ORODNIK: s karizmátičnima
 množina
 IMENOVALNIK: karizmátični
 RODILNIK: karizmátičnih
 DAJALNIK: karizmátičnim
 TOŽILNIK: karizmátične
 MESTNIK: pri karizmátičnih
 ORODNIK: s karizmátičnimi
 ženski spol
 ednina
 IMENOVALNIK: karizmátična
 RODILNIK: karizmátične
 DAJALNIK: karizmátični
 TOŽILNIK: karizmátično
 MESTNIK: pri karizmátični
 ORODNIK: s karizmátično
 dvojina
 IMENOVALNIK: karizmátični
 RODILNIK: karizmátičnih
 DAJALNIK: karizmátičnima
 TOŽILNIK: karizmátični
 MESTNIK: pri karizmátičnih
 ORODNIK: s karizmátičnima
 množina
 IMENOVALNIK: karizmátične
 RODILNIK: karizmátičnih
 DAJALNIK: karizmátičnim
 TOŽILNIK: karizmátične
 MESTNIK: pri karizmátičnih
 ORODNIK: s karizmátičnimi
 srednji spol
 ednina
 IMENOVALNIK: karizmátično
 RODILNIK: karizmátičnega
 DAJALNIK: karizmátičnemu
 TOŽILNIK: karizmátično
 MESTNIK: pri karizmátičnem
 ORODNIK: s karizmátičnim
 dvojina
 IMENOVALNIK: karizmátični

RODILNIK: karizmátičnih
 DAJALNIK: karizmátičnima
 TOŽILNIK: karizmátični
 MESTNIK: pri karizmátičnih
 ORODNIK: s karizmátičnima
 množina
 IMENOVALNIK: karizmátična
 RODILNIK: karizmátičnih
 DAJALNIK: karizmátičnim
 TOŽILNIK: karizmátična
 MESTNIK: pri karizmátičnih
 ORODNIK: s karizmátičnimi
 PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
 EDNINA: bõlj karizmátičen
ženski spol
 EDNINA: bõlj karizmátična
srednji spol
 EDNINA: bõlj karizmátično
 PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
 EDNINA: nãjbolj in nãjbolj karizmátičen
ženski spol
 EDNINA: nãjbolj in nãjbolj karizmátična
srednji spol
 EDNINA: nãjbolj in nãjbolj karizmátično

Izvor

prevzeto iz nem. *charismatisch*, angl. *charismatic*, iz
 ↑karizma

karizmátičnost karizmátičnosti samostalnik ženskega spola
 [karizmátičnost]

POMEN

lastnost koga ali česa, da ima sposobnost za
 zavzeto delovanje in prepričevanje, spodbujanje,
 vodenje drugih

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

- Glasbeniku, pesniku in pisatelju je uspelo vzdrževati svojo *karizmátičnost* ne samo s svojimi glasbenimi projekti, pesniškimi zbirkami in romani, temveč s celotno svojo osebnostjo.
- Poudarili so *karizmátičnost* glasbe kot povezovalne niti med ljudmi.

...

- Zaradi velike *karizmátičnosti* in optimističnih obljub je dobil veliko podpore doma in po svetu.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[karizmátičnost]

IPA: [kariz'ma:tiʃnõst]

ednina

IMENOVALNIK: karizmátičnost

RODILNIK: karizmátičnosti
 DAJALNIK: karizmátičnosti
 TOŽILNIK: karizmátičnost
 MESTNIK: pri karizmátičnosti
 ORODNIK: s karizmátičnostjo
dvojina
 IMENOVALNIK: karizmátičnosti
 RODILNIK: karizmátičnosti
 DAJALNIK: karizmátičnost**ma** tudi karizmátičnost**ima**
 TOŽILNIK: karizmátičnosti
 MESTNIK: pri karizmátičnost**ih**
 ORODNIK: s karizmátičnost**ma** tudi s karizmátičnost**ima**
množina
 IMENOVALNIK: karizmátičnosti
 RODILNIK: karizmátičnosti
 DAJALNIK: karizmátičnost**im**
 TOŽILNIK: karizmátičnosti
 MESTNIK: pri karizmátičnost**ih**
 ORODNIK: s karizmátičnost**mi**

TONEMSKO

[karizmátičnost]

IPA: [karizmà:tíʃnɔst]

ednina

IMENOVALNIK: karizmátičnost
 RODILNIK: karizmátičnosti
 DAJALNIK: karizmátičnosti
 TOŽILNIK: karizmátičnost
 MESTNIK: pri karizmátičnosti
 ORODNIK: s karizmátičnostjo
dvojina
 IMENOVALNIK: karizmátičnosti
 RODILNIK: karizmátičnosti
 DAJALNIK: karizmátičnost**ma** tudi karizmátičnost**ima**
 TOŽILNIK: karizmátičnosti
 MESTNIK: pri karizmátičnost**ih**
 ORODNIK: s karizmátičnost**ma** tudi s karizmátičnost**ima**
množina
 IMENOVALNIK: karizmátičnosti
 RODILNIK: karizmátičnosti
 DAJALNIK: karizmátičnost**im**
 TOŽILNIK: karizmátičnosti
 MESTNIK: pri karizmátičnost**ih**
 ORODNIK: s karizmátičnost**mi**

Izvor

↑karizmatičen

katárza katárze samostalnik ženskega spola

[katárza]

POMEN

1. iz literarne vede, iz teatrologije **notranje očiščenje**, sprostitev čustvene napetosti kot odziv na

pretresljivo, tragično dogajanje, dogodek v umetniškem delu, zlasti tragediji

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

doživeti katarzo

- Gogolj je želel, da bi gledalci ob nemi in negibni sliki, ki naj bi trajala poldrugo minuto, doživeli moralni pretres in *katarzo*.
- Knjiga se morda zdi zajetna, a na koncu branja, ko bomo verjetno doživeli *katarzo*, morda celo jokali, nam bo žal, da strani ni še več.

...

- Z nesrečno usodo glavnega lika tragedije je povezana *katarza*: s sočustvovanjem se gledalci očiščujejo tistih strasti, ki so spremljale junaka v njegov propad.
- Reakcija na film je bila kolektivna *katarza* gledalcev in svojcev ter osvoboditev od strahu.

2. ekspresivno **notranja preobrazba**, sprostitvev čustvene napetosti kot odziv na globoko doživetje, pretresljivo dogajanje, dogodek

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

čustvena katarza | kolektivna, osebna, skupinska katarza | nacionalna katarza | popolna, prava katarza | potrebna katarza

- Pot do nacionalne *katarze* bo dolga, do sprave s sosedi pa še daljša.
- Ko smo že ravno pomislili, da je nogometna klubska scena doživela popolno *katarzo* in se začela prebijati z evropskega dna, smo doživeli hud udarec.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

doseči katarzo | doživeti katarzo | potrebovati katarzo

- Šoočenje s spominom pomeni zanj *katarzo*.
- Če gre verjeti smelim napovedim, je slovenska izbrana vrsta doživela potrebno *katarzo* za vnovičen pohod proti vrhu.

...

- *Katarza* se bo zgodila, samo če se bo javno mnenje soočilo samo s seboj.
- Samo jasno priznanje preteklega dogajanja bo lahko pripeljalo do *katarze* sistema.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[katárza]

IPA: [ka'ta:rza]

ednina

IMENOVALNIK: katárza

RODILNIK: katárze

DAJALNIK: katárzi

TOŽILNIK: katárzo

MESTNIK: pri katárzi

ORODNIK: s katárzo

dvojina

IMENOVALNIK: katárzi

RODILNIK: katárz

DAJALNIK: katárz**ama**

TOŽILNIK: **katárzi**
MESTNIK: pri **katárzah**
ORODNIK: s **katárzama**
množina
IMENOVALNIK: **katárze**
RODILNIK: **katárz**
DAJALNIK: **katárzam**
TOŽILNIK: **katárze**
MESTNIK: pri **katárzah**
ORODNIK: s **katárzami**

TONEMSKO
[katárza]
IPA: [katá:rza]
ednina
IMENOVALNIK: **katárza**
RODILNIK: **katárze**
DAJALNIK: **katárzi**
TOŽILNIK: **katárzo**
MESTNIK: pri **katárzi**
ORODNIK: s **katárzo**
dvojina
IMENOVALNIK: **katárzi**
RODILNIK: **katárz**
DAJALNIK: **katárzama**
TOŽILNIK: **katárzi**
MESTNIK: pri **katárzah**
ORODNIK: s **katárzama**
množina
IMENOVALNIK: **katárze**
RODILNIK: **katárz**
DAJALNIK: **katárzam**
TOŽILNIK: **katárze**
MESTNIK: pri **katárzah**
ORODNIK: s **katárzami**

IZVOR
prevzeto prek nem. *Katharsis*, angl., frc. *catharsis* in lat. *catharsis* iz gr. *kátharsis* 'očiščenje' iz *kathairō* 'čistim' iz *katharós* 'čist'

katárzični katárzična katárzično pridevnik
[katárzični]

POMEN

1. ki je v zvezi s katarzo 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ V starogrški tragediji je zapletu, ki mu ni bilo videti konca, sledil *katárzični* razplet.

▪ Že od Aristotelove Poetike naprej vemo, da je prav umetnost nekoč ponujala odličen prostor za *katárzično* očiščenje čustev.

▪ Predstava vabi gledalca v *katárzične* zgodbe in mite, ki zrcalijo arhetipsko podobo sodobnega človeka.

2. v obliki **katárzičen**, ekspresivno ki sproži, povzroči no-

tranjo preobrazbo, sprostitev čustvene napetosti ob globokem doživetju, pretresljivem dogajanju, dogodku

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

katárzičen konec | katárzičen trenutek | katárzičen učinek

▪ Soočanje s preteklostjo mora prestati *katárzičen* trenutek, po katerem bo narod sposoben popraviti nekdanje storjene krivice.

▪ Smeh ima *katárzično* funkcijo, ljudje se med smejanjem sprostimo in izživimo potlačene impulze.

2.1. v obliki **katárzičen**, ekspresivno ki kaže, izraža no-tranjo preobrazbo, sprostitev čustvene napetosti ob globokem doživetju, pretresljivem dogajanju, dogodku

▶ **vezni glag.** + **prid. beseda v imenovalniku**

▪ Jok ni *katárzičen* le za tistega, ki joče, ampak tudi za opazovalce.

▪ Soočenje z zlom je bilo šokantno in skorajda *katárzično*.

▪ Silovitost najboljšega filma letošnjega festivala filma je *katárzična*.

...

▪ Z vseh strani se je zaslišalo bučno, evforično, *katárzično* navijanje.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[katárzični]

IPA: [ka'ta:rziʧni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **katárzični**

RODILNIK: **katárzičnega**

DAJALNIK: **katárzičnemu**

TOŽILNIK: **katárzični**

živo **katárzičnega**

MESTNIK: pri **katárzičnem**

ORODNIK: s **katárzičnim**

dvojina

IMENOVALNIK: **katárzična**

RODILNIK: **katárzičnih**

DAJALNIK: **katárzičnima**

TOŽILNIK: **katárzična**

MESTNIK: pri **katárzičnih**

ORODNIK: s **katárzičnima**

množina

IMENOVALNIK: **katárzični**

RODILNIK: **katárzičnih**

DAJALNIK: **katárzičnim**

TOŽILNIK: **katárzične**

MESTNIK: pri **katárzičnih**

ORODNIK: s **katárzičnimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **katárzična**

RODILNIK: **katárzične**

DAJALNIK: **katárzični**

TOŽILNIK: **katárzično**

MESTNIK: **pri katárzični**

ORODNIK: **s katárzično**

dvojina

IMENOVALNIK: **katárzični**

RODILNIK: **katárzičnih**

DAJALNIK: **katárzičnima**

TOŽILNIK: **katárzični**

MESTNIK: **pri katárzičnih**

ORODNIK: **s katárzičnima**

množina

IMENOVALNIK: **katárzične**

RODILNIK: **katárzičnih**

DAJALNIK: **katárzičnim**

TOŽILNIK: **katárzične**

MESTNIK: **pri katárzičnih**

ORODNIK: **s katárzičnimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **katárzično**

RODILNIK: **katárzičnega**

DAJALNIK: **katárzičnemu**

TOŽILNIK: **katárzično**

MESTNIK: **pri katárzičnem**

ORODNIK: **s katárzičnim**

dvojina

IMENOVALNIK: **katárzični**

RODILNIK: **katárzičnih**

DAJALNIK: **katárzičnima**

TOŽILNIK: **katárzični**

MESTNIK: **pri katárzičnih**

ORODNIK: **s katárzičnima**

množina

IMENOVALNIK: **katárzična**

RODILNIK: **katárzičnih**

DAJALNIK: **katárzičnim**

TOŽILNIK: **katárzična**

MESTNIK: **pri katárzičnih**

ORODNIK: **s katárzičnimi**

TONEMSKO

[katárzični]

IPA: [katà:rziʈni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **katárzični**

RODILNIK: **katárzičnega**

DAJALNIK: **katárzičnemu**

TOŽILNIK: **katárzični**

živo **katárzičnega**

MESTNIK: **pri katárzičnem**

ORODNIK: **s katárzičnim**

dvojina

IMENOVALNIK: **katárzična**

RODILNIK: **katárzičnih**

DAJALNIK: **katárzičnima**

TOŽILNIK: **katárzična**

MESTNIK: **pri katárzičnih**

ORODNIK: **s katárzičnima**

množina

IMENOVALNIK: **katárzični**

RODILNIK: **katárzičnih**

DAJALNIK: **katárzičnim**

TOŽILNIK: **katárzične**

MESTNIK: **pri katárzičnih**

ORODNIK: **s katárzičnimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **katárzična**

RODILNIK: **katárzične**

DAJALNIK: **katárzični**

TOŽILNIK: **katárzično**

MESTNIK: **pri katárzični**

ORODNIK: **s katárzično**

dvojina

IMENOVALNIK: **katárzični**

RODILNIK: **katárzičnih**

DAJALNIK: **katárzičnima**

TOŽILNIK: **katárzični**

MESTNIK: **pri katárzičnih**

ORODNIK: **s katárzičnima**

množina

IMENOVALNIK: **katárzične**

RODILNIK: **katárzičnih**

DAJALNIK: **katárzičnim**

TOŽILNIK: **katárzične**

MESTNIK: **pri katárzičnih**

ORODNIK: **s katárzičnimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **katárzično**

RODILNIK: **katárzičnega**

DAJALNIK: **katárzičnemu**

TOŽILNIK: **katárzično**

MESTNIK: **pri katárzičnem**

ORODNIK: **s katárzičnim**

dvojina

IMENOVALNIK: **katárzični**

RODILNIK: **katárzičnih**

DAJALNIK: **katárzičnima**

TOŽILNIK: katárzični
MESTNIK: pri katárzičnih
ORODNIK: s katárzičnima
množina
IMENOVALNIK: katárzična
RODILNIK: katárzičnih
DAJALNIK: katárzičnim
TOŽILNIK: katárzična
MESTNIK: pri katárzičnih
ORODNIK: s katárzičnimi

IZVOR
prevzeto iz nem. *katharsisch*, glej ↑katarza

katárzično prislov
[katárzično]

POMEN

1. takó, da je prisotna, izražena katarza

▶ **prisl.** + glag.

▪ Režiser pravi, da besedilo deluje *katarzično*.

...

▪ Predstava je izjemno intenzivna, verjetna, avtentična in *katarzično* presunljiva igra o nemoči ljubezni.

2. ekspresivno takó, da je prisotna, izražena notranja preobrazba, sprostitvev čustvene napetosti kot odziv na globoko doživetje, pretresljivo dogajanje, dogodek

▶ **prisl.** + glag.

▪ Čeprav se morda sliši komaj verjetno, je prav študij name vplival *katarzično*.

▪ S športnico smo trpeli, trepetali, si grizli nohte, ob olimpijski bronasti kolajni *katarzično* oddahnili in jo navdušeno pozdravili v domovini.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[katárzično]

IPA: [ka'ta:rzitʃno]

OSNOVNIK: katárzično

TONEMSKO

[katárzično]

IPA: [katà:rzítʃno]

OSNOVNIK: katárzično

IZVOR

↑katarzičen

kentáver kentávra samostalnik moškega spola
[kentávər]

POMEN

1. grško mitološko bitje z zgornjim delom telesa človeka ter s trupom in nogami konja

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

▪ Modri *kentaver* Hiron je bil izjemen poznavalec zdravilnih veščin in je poučeval Asklepija, Tezeja in Ahila.

▪ *Kentavri* so imeli moč in hitrost konja ter pamet in spretnost človeka.

...

▪ Mitoloških živali je veliko, od ptičev do samorogov in *kentavrov*, najrazličnejših kač in zmajev.

▪ Na Bledu pri nekdanji vasi Grad so našli upodobitev *kentavra* na okrogli zaponki, izdelani v 8. stoletju.

2. podoba, ki predstavlja mitološko bitje z zgornjim delom telesa človeka ter s trupom in nogami konja

▪ Srednjeveška umetnost pozna klasični tip *kentavra*, ki ima telo konja, iz katerega namesto vratu raste dopasna moška figura.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kentávər]

IPA: [kɛn'ta:vər]

ednina

IMENOVALNIK: kentáver

RODILNIK: kentávra

DAJALNIK: kentávru

TOŽILNIK: kentávra

MESTNIK: pri kentávru

ORODNIK: s kentávrom

dvojina

IMENOVALNIK: kentávra

RODILNIK: kentávrov

DAJALNIK: kentávroma

TOŽILNIK: kentávra

MESTNIK: pri kentávrih

ORODNIK: s kentávroma

množina

IMENOVALNIK: kentávri

RODILNIK: kentávrov

DAJALNIK: kentávrom

TOŽILNIK: kentávre

MESTNIK: pri kentávrih

ORODNIK: s kentávri

TONEMSKO

[kentávər]

IPA: [kɛn'ta:vər]

ednina

IMENOVALNIK: kentáver

RODILNIK: kentávra

DAJALNIK: kentávru

TOŽILNIK: kentávra

MESTNIK: pri kentávru

ORODNIK: s kentávrom

dvojina

IMENOVALNIK: kentávra

RODILNIK: kentávrov tudi kentâvrov

DAJALNIK: kentávroma

TOŽILNIK: kentávra

MESTNIK: pri kentávrih tudi pri kentâvrih

ORODNIK: s kentávroma

množina

IMENOVALNIK: kentávri

RODILNIK: kentávrov tudi kentâvrov

DAJALNIK: kentávrom

TOŽILNIK: kentávre

MESTNIK: pri kentávrih tudi pri kentâvrih

ORODNIK: s kentávri tudi s kentâvri

IZVOR

prevzeto prek nem. *Kentaur* in lat. *centaurus* iz gr. *kéntauros*, nejasnega izvora

khm̂ in **khm̃** medmet

POMEN

1. tudi s ponovljeno črko **m** posnema odkašljevanje, odhrkovanje zlasti zaradi obotavljanja, zbujanja pozornosti

- »*Kĥm*,« sem se odkašljala. »Peter, to je Luka. Luka, to je moj ...« težko mi je šlo z jezika, »fant Peter.«
- Na glas sem se odkašljala: »*Kĥm*, hm, hm,« vendar me nista slišala.
- »*Kĥm̂*,« je samozavestno rekel Grega. »No, zakaj ne bi vseeno poskusila?«

2. izraža, da govorec razmišlja, se obotavlja spregovoriti

- *Kĥm*, no ja, ne preHITEVAJVA. Poroka je še tako daleč.
- *Kĥm* ... kam pa smem odložiti klobuk?
- »*Kĥm*,« je zapihal skozi nos, »nič dobrega ne bo, prav nič dobrega!«

2.1. izraža, da ima govorec pomisleke

- *Kĥm*, smo si rekli: ljudem očitno ni vseč, če cena enkratne uporabe stranišča znaša en evro.

2.2. ekspresivno uporablja se, ko govorec za pritegovanje pozornosti, izražanje posmeha, kritike takoj popravi svojo namerno napako

- Zdaj pa trenutek resnice, tako na štiri, *kĥm*, šest oči: je to, kar počneta, pornografija ali umetnost?
- Za tiste, ki so mahnjeni na vodo, je še dovolj časa za kopanje v Bohinjskem jezeru, drugi pa lahko gredo na pivo, *kĥm*, pardon, limonado.

2.3. tudi s ponovljeno črko **m** uporablja se, preden govorec navadno ne neposredno ubesedi kočljivo misel

- Ali ni to tisti, s katerim sta se na dopustu ob morju takole, *kĥm*, поблиže spoznavala, bi rekel.
- V petek je uživala v ženskem večeru in pokazala svojo novo, *kĥm*, precej zanimivo barvo las.
- Bil je minuli teden, na enega tistih čudovito lepih

majskih dni, ko je bil direktor na, *kĥm̂*, že dlje časa planiranem dopustu.

3. kot samostalnik, tudi ponovljeno, tudi s ponovljeno črko **m** izraz pomisleka, opozorila

- Strezni me šele Florjanov opozorilni *kĥm̂*.
- Ko smo se na uredniškem sestanku odločali za to, ali opravimo pogovor z njim ali ne, je bilo kar nekaj *kĥm*, *kĥmjev*.

IZVOR

z vzglasnim zapornikom okrepljeno ↑mhm

kíkbôksar kíkbôksarja samostalnik moškega spola [kígbôksar]

POMEN

športnik, ki se ukvarja s kimboksom

► prid. beseda + **sam. beseda**

- Osvojil je naslov svetovnega prvaka med profesionalnimi *kimboksarji*.

...

- Tekvondoisti in *kimboksarji* so predstavili svoja borilna športa.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kígbôksar]

IPA: [ˈki:ɡˈbo:ksar]

ednina

IMENOVALNIK: kíkbôksar

RODILNIK: kíkbôksarja

DAJALNIK: kíkbôksarju

TOŽILNIK: kíkbôksarja

MESTNIK: pri kíkbôksarju

ORODNIK: s kíkbôksarjem

dvojina

IMENOVALNIK: kíkbôksarja

RODILNIK: kíkbôksarjev

DAJALNIK: kíkbôksarjema

TOŽILNIK: kíkbôksarja

MESTNIK: pri kíkbôksarjih

ORODNIK: s kíkbôksarjema

množina

IMENOVALNIK: kíkbôksarji

RODILNIK: kíkbôksarjev

DAJALNIK: kíkbôksarjem

TOŽILNIK: kíkbôksarje

MESTNIK: pri kíkbôksarjih

ORODNIK: s kíkbôksarji

TONEMSKO

[kígbôksar]

IPA: [kí:gbò:ksár]

ednina

IMENOVALNIK: kíkbôksar

RODILNIK: kíkbóksarja
DAJALNIK: kíkbóksarju
TOŽILNIK: kíkbóksarja
MESTNIK: pri kíkbóksarju tudi pri kíkbôksarju
ORODNIK: s kíkbóksarjem
dvojina

IMENOVALNIK: kíkbóksarja
RODILNIK: kíkbóksarjev in kíkbôksarjev
DAJALNIK: kíkbóksarjema
TOŽILNIK: kíkbóksarja
MESTNIK: pri kíkbóksarjih in pri kíkbôksarjih
ORODNIK: s kíkbóksarjema

množina

IMENOVALNIK: kíkbóksarji
RODILNIK: kíkbóksarjev in kíkbôksarjev
DAJALNIK: kíkbóksarjem
TOŽILNIK: kíkbóksarje
MESTNIK: pri kíkbóksarjih in pri kíkbôksarjih
ORODNIK: s kíkbóksarji in s kíkbôksarji

BESEDOTVORJE

ženski spol: kikkoksarka

IZVOR

↑kickboksar

kíkbôksarka kíkbôksarke samostalnik ženskega spola
[kígbôksarka]

POMEN

športnica, ki se ukvarja s kikkoksom

- Mladenka je bila nadarjena *kikkoksarka* in glasbenica.
- V športni oddaji si boste lahko ogledali intervju z mlado *kikkoksarko* in njenim trenerjem.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kígbôksarka]

IPA: ['ki:g'bo:ksarka]

ednina

IMENOVALNIK: kíkbôksarka
RODILNIK: kíkbôksarke
DAJALNIK: kíkbôksarki
TOŽILNIK: kíkbôksarko
MESTNIK: pri kíkbôksarki
ORODNIK: s kíkbôksarko
dvojina

IMENOVALNIK: kíkbôksarki
RODILNIK: kíkbôksark
DAJALNIK: kíkbôksarkama
TOŽILNIK: kíkbôksarki
MESTNIK: pri kíkbôksarkah
ORODNIK: s kíkbôksarkama

množina

IMENOVALNIK: kíkbôksarke
RODILNIK: kíkbôksark
DAJALNIK: kíkbôksarkam
TOŽILNIK: kíkbôksarke
MESTNIK: pri kíkbôksarkah
ORODNIK: s kíkbôksarkami

TONEMSKO

[kígbôksarka]

IPA: [kí:gbò:ksárka]

ednina

IMENOVALNIK: kíkbôksarka
RODILNIK: kíkbôksarke
DAJALNIK: kíkbôksarki
TOŽILNIK: kíkbôksarko
MESTNIK: pri kíkbôksarki
ORODNIK: s kíkbôksarko tudi s kíkbôksarko
dvojina

IMENOVALNIK: kíkbôksarki
RODILNIK: kíkbôksark
DAJALNIK: kíkbôksarkama
TOŽILNIK: kíkbôksarki
MESTNIK: pri kíkbôksarkah
ORODNIK: s kíkbôksarkama
množina

IMENOVALNIK: kíkbôksarke
RODILNIK: kíkbôksark
DAJALNIK: kíkbôksarkam
TOŽILNIK: kíkbôksarke
MESTNIK: pri kíkbôksarkah
ORODNIK: s kíkbôksarkami

IZVOR

↑kickboksar

kinológ kinológa samostalnik moškega spola
[kinolóok kinológa]

POMEN

strokovnjak za kinologijo

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

izkušen, priznan, ugleden kinolog

- Znani *kinolog*, ki je na tekmovanju sodeloval kot sodnik, je povedal, da je uspeh slovenskih psov močno odmeval med kinologi iz drugih evropskih držav.
- Želja lovskih *kinologov* je, da bi imel sleherni lovec svojega psa.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

kinolog pravi

- »Kakršen je lastnik, tak je tudi pes,« pravi o kulturi skrbnikov psov priznani *kinolog*.
- *Kinologi* lastnike opozarjajo, naj psa nikoli ne pustijo v zaprtem avtu na soncu, saj lahko dobi toplotni udar.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kinolók kinológa]

IPA: [kinɔ'lo:k kinɔ'lo:ga]

ednina

IMENOVALNIK: kinológ

RODILNIK: kinológa

DAJALNIK: kinológu

TOŽILNIK: kinológa

MESTNIK: pri kinológu

ORODNIK: s kinológom

dvojina

IMENOVALNIK: kinológa

RODILNIK: kinológov

DAJALNIK: kinológoma

TOŽILNIK: kinológa

MESTNIK: pri kinológih

ORODNIK: s kinológoma

množina

IMENOVALNIK: kinólogi

RODILNIK: kinológov

DAJALNIK: kinológom

TOŽILNIK: kinológe

MESTNIK: pri kinológih

ORODNIK: s kinólogi

TONEMSKO

[kinolòk kinològa]

IPA: [kinɔlɔ:k kinɔlɔ:gà]

ednina

IMENOVALNIK: kinològ

RODILNIK: kinològa

DAJALNIK: kinològu

TOŽILNIK: kinològa

MESTNIK: pri kinològu

ORODNIK: s kinològom

dvojina

IMENOVALNIK: kinològa

RODILNIK: kinològov

DAJALNIK: kinològoma

TOŽILNIK: kinològa

MESTNIK: pri kinològih

ORODNIK: s kinològoma

množina

IMENOVALNIK: kinològi

RODILNIK: kinològov

DAJALNIK: kinològom

TOŽILNIK: kinològe

MESTNIK: pri kinològih

ORODNIK: s kinològi

BESEDOTVORJE

ženski spol: kinologinja

IZVOR

prevzeto iz nem. *Kynologe*, glej ↑kinologija**kinologija** kinologije samostalnik ženskega spola
[kinologíja]

POMEN

dejavnost, ki se ukvarja z vzgojo, šolanjem in vzrejo psov, ali nauk o tej dejavnosti

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

lovska, športna kinologija

- Organizirali so prireditev, s katero so želeli predstaviti športno *kinologijo* ter uporabnost psa v vojski in policiji.

- V lovski družini z divjadjo načrtno gospodarijo, razvijajo pa tudi lovsko *kinologijo* in skrbijo za izobraževanje ter negovanje lovske etike in kulture.

- Agiliti je razmeroma mlada panoga športne *kinologije*.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

področje kinologije

- Tako imenovane nevarne pasme psov v javnosti vzbujajo vedno več pozornosti, a strokovnjaki s področja *kinologije* opozarjajo, da takšnih pasem v resnici ni.

...

- V *kinologiji* že vrsto let govorimo o vzgoji in šolanju brez prisile, pri tem pa sta mišljeni tako psihična kot fizična prisila.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kinologíja]

IPA: [kinɔlɔ'gi:ja]

ednina

IMENOVALNIK: kinologíja

RODILNIK: kinologije

DAJALNIK: kinologíji

TOŽILNIK: kinologíjo

MESTNIK: pri kinologíji

ORODNIK: s kinologíjo

dvojina

IMENOVALNIK: kinologíji

RODILNIK: kinologíj

DAJALNIK: kinologíjama

TOŽILNIK: kinologíji

MESTNIK: pri kinologíjah

ORODNIK: s kinologíjama

množina

IMENOVALNIK: kinologíje

RODILNIK: kinologíj

DAJALNIK: kinologíjam

TOŽILNIK: kinologíje

MESTNIK: pri kinologíjah

ORODNIK: s kinologij**ami**

TONEMSKO

[kinologĭja]

IPA: [kinɔlogt̪jà]

ednina

IMENOVALNIK: kinologĭja

RODILNIK: kinologĭje

DAJALNIK: kinologĭji

TOŽILNIK: kinologĭjo

MESTNIK: pri kinologĭji

ORODNIK: s kinologĭjo

dvojina

IMENOVALNIK: kinologĭji

RODILNIK: kinologĭj

DAJALNIK: kinologĭj**ama**

TOŽILNIK: kinologĭji

MESTNIK: pri kinologĭj**ah**

ORODNIK: s kinologĭj**ama**

množina

IMENOVALNIK: kinologĭje

RODILNIK: kinologĭj

DAJALNIK: kinologĭj**am**

TOŽILNIK: kinologĭje

MESTNIK: pri kinologĭj**ah**

ORODNIK: s kinologĭj**ami**

IZVOR

prevzeto iz nem. *Kynologie*, frc. *cynologie*, angl. *cynology*, iz gr. *kýōn* 'pes' + gr. *..logía* iz *lógos* 'beseda, govor'

kinológinja kinológinje samostalnik ženskega spola

[kinológinja]

POMEN

strokovnjakinja za kinologijo

- Je izkušena *kinologinja*, ki že vrsto let šola pse za pomoč ljudem s posebnimi potrebami in zdravstvenimi težavami.
- *Kinologinja* se je z otroki pogovorila o tem, kako skrbimo za psa in kako se obnašamo, ko srečamo psa brez lastnika.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kinológinja]

IPA: [kino'lo:ginja]

ednina

IMENOVALNIK: kinológinja

RODILNIK: kinológinje

DAJALNIK: kinológinj**i**

TOŽILNIK: kinológinj**o**

MESTNIK: pri kinológinj**i**

ORODNIK: s kinológinj**o**

dvojina

IMENOVALNIK: kinológinj**i**

RODILNIK: kinológinj

DAJALNIK: kinológinj**ama**

TOŽILNIK: kinológinj**i**

MESTNIK: pri kinológinj**ah**

ORODNIK: s kinológinj**ama**

množina

IMENOVALNIK: kinológinje

RODILNIK: kinológinj

DAJALNIK: kinológinj**am**

TOŽILNIK: kinológinje

MESTNIK: pri kinológinj**ah**

ORODNIK: s kinológinj**ami**

TONEMSKO

[kinolôginja]

IPA: [kinɔló:ginja]

ednina

IMENOVALNIK: kinolôginja

RODILNIK: kinolôginje

DAJALNIK: kinolôginj**i**

TOŽILNIK: kinolôginj**o**

MESTNIK: pri kinolôginj**i**

ORODNIK: s kinolôginj**o**

dvojina

IMENOVALNIK: kinolôginj**i**

RODILNIK: kinolôginj

DAJALNIK: kinolôginj**ama**

TOŽILNIK: kinolôginj**i**

MESTNIK: pri kinolôginj**ah**

ORODNIK: s kinolôginj**ama**

množina

IMENOVALNIK: kinolôginje

RODILNIK: kinolôginj

DAJALNIK: kinolôginj**am**

TOŽILNIK: kinolôginje

MESTNIK: pri kinolôginj**ah**

ORODNIK: s kinolôginj**ami**

IZVOR

↑kinolog

kinolôški kinolôška kinolôško pridevnik

[kinolôški]

POMEN

1. ki je v zvezi s kinologi ali kinologijo

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

kinolôški sodnik, strokovnjak | kinolôška disciplina | kinolôška sodnica

▪ *Kinološka* strokovnjaka se ukvarjata z vzrejo psov velikih pasem in šolanjem psov.

▪ Je *kinološka* sodnica, inštruktorica in strokovnjakinja, ki izšola psa za slepega človeka ali človeka na

invalidskem vozičku.

▪ Agiliti je ena redkih *kinoloških* športnih disciplin, v kateri lahko sodelujejo vsi psi, ne glede na poreklo in velikost.

1.1. ki temelji na kinologiji, izhaja iz kinologije

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

kinološko znanje

▪ Vsem ljubiteljem psov predlagamo, da se z mladim psom udeležijo tečaja splošne ubogljivosti psa in si tako pridobijo potrebno *kinološko* znanje.

1.2. ki je namenjen za kinologe

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

kinološka organizacija, zveza | kinološka prireditel | kinološko društvo

▪ Preden se odločite, kje boste kupili novega družinskega člana, povprašajte na *kinološko zvezo*, kjer vam bodo svetovali.

▪ Za udeležbo na *kinološki* prireditvi mora biti pes dobro vzgojen.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kinolóški]

IPA: [kino'lo:ʃki]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: kinolóški

RODILNIK: kinolóškega

DAJALNIK: kinolóškemu

TOŽILNIK: kinolóški

živo kinolóškega

MESTNIK: pri kinolóškem

ORODNIK: s kinolóškim

dvojina

IMENOVALNIK: kinolóška

RODILNIK: kinolóških

DAJALNIK: kinolóškima

TOŽILNIK: kinolóška

MESTNIK: pri kinolóških

ORODNIK: s kinolóškima

množina

IMENOVALNIK: kinolóški

RODILNIK: kinolóških

DAJALNIK: kinolóskim

TOŽILNIK: kinolóške

MESTNIK: pri kinolóških

ORODNIK: s kinolóškimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: kinolóška

RODILNIK: kinolóške

DAJALNIK: kinolóški

TOŽILNIK: kinolóško

MESTNIK: pri kinolóški

ORODNIK: s kinolóško

dvojina

IMENOVALNIK: kinolóški

RODILNIK: kinolóških

DAJALNIK: kinolóškima

TOŽILNIK: kinolóški

MESTNIK: pri kinolóških

ORODNIK: s kinolóškima

množina

IMENOVALNIK: kinolóške

RODILNIK: kinolóških

DAJALNIK: kinolóskim

TOŽILNIK: kinolóške

MESTNIK: pri kinolóških

ORODNIK: s kinolóškimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: kinolóško

RODILNIK: kinolóškega

DAJALNIK: kinolóškemu

TOŽILNIK: kinolóško

MESTNIK: pri kinolóškem

ORODNIK: s kinolóskim

dvojina

IMENOVALNIK: kinolóški

RODILNIK: kinolóških

DAJALNIK: kinolóškima

TOŽILNIK: kinolóški

MESTNIK: pri kinolóških

ORODNIK: s kinolóškima

množina

IMENOVALNIK: kinolóška

RODILNIK: kinolóških

DAJALNIK: kinolóskim

TOŽILNIK: kinolóška

MESTNIK: pri kinolóških

ORODNIK: s kinolóškimi

TONEMSKO

[kinolôški]

IPA: [kinoló:ʃki]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: kinolôški

RODILNIK: kinolôškega

DAJALNIK: kinolôškemu

TOŽILNIK: kinolôški

živo kinolôškega

MESTNIK: pri kinolôškem

ORODNIK: s kinolôskim

dvojina

IMENOVALNIK: kinolôška
RODILNIK: kinolôških
DAJALNIK: kinolôškima
TOŽILNIK: kinolôška
MESTNIK: pri kinolôških
ORODNIK: s kinolôškima
množina

IMENOVALNIK: kinolôški
RODILNIK: kinolôških
DAJALNIK: kinolôskim
TOŽILNIK: kinolôške
MESTNIK: pri kinolôških
ORODNIK: s kinolôškimi
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: kinolôška
RODILNIK: kinolôške
DAJALNIK: kinolôški
TOŽILNIK: kinolôško
MESTNIK: pri kinolôški
ORODNIK: s kinolôško
dvojina

IMENOVALNIK: kinolôški
RODILNIK: kinolôških
DAJALNIK: kinolôškima
TOŽILNIK: kinolôški
MESTNIK: pri kinolôških
ORODNIK: s kinolôškima
množina

IMENOVALNIK: kinolôške
RODILNIK: kinolôških
DAJALNIK: kinolôskim
TOŽILNIK: kinolôške
MESTNIK: pri kinolôških
ORODNIK: s kinolôškimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: kinolôško
RODILNIK: kinolôškega
DAJALNIK: kinolôškemu
TOŽILNIK: kinolôško
MESTNIK: pri kinolôškem
ORODNIK: s kinolôškim
dvojina

IMENOVALNIK: kinolôški
RODILNIK: kinolôških
DAJALNIK: kinolôškima
TOŽILNIK: kinolôški
MESTNIK: pri kinolôških
ORODNIK: s kinolôškima
množina

IMENOVALNIK: kinolôška
RODILNIK: kinolôških

DAJALNIK: kinolôškim
TOŽILNIK: kinolôška
MESTNIK: pri kinolôških
ORODNIK: s kinolôškimi

IZVOR
↑kinologija

klopotáča klopotáče samostalnik ženskega spola
[klopotáča]

POMEN

strupena kača z roževinastimi obročki na koncu repa, ki živi v Severni in Srednji Ameriki; primerjaj lat.

Crotalus, Sistrurus

► **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

klopotáča ugrizne KOGA

- Ropotulja ima svarilno vlogo, *klopotáča* z ropotanjem opozori nase, kar jo obvaruje pred tem, da bi jo večje živali pomendrale.
- Ko ga je v ameriški zvezni državi Teksas med sprehajanjem ugriznila *klopotáča*, ni izgubil glave.

...

- V Kaliforniji živi več vrst *klopotáč*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[klopotáča]

IPA: [klopɔˈtɑːtʃɑ]

ednina

IMENOVALNIK: klopotáča

RODILNIK: klopotáče

DAJALNIK: klopotáči

TOŽILNIK: klopotáčo

MESTNIK: pri klopotáči

ORODNIK: s klopotáčo

dvojina

IMENOVALNIK: klopotáči

RODILNIK: klopotáč

DAJALNIK: klopotáčama

TOŽILNIK: klopotáči

MESTNIK: pri klopotáčah

ORODNIK: s klopotáčama

množina

IMENOVALNIK: klopotáče

RODILNIK: klopotáč

DAJALNIK: klopotáčam

TOŽILNIK: klopotáče

MESTNIK: pri klopotáčah

ORODNIK: s klopotáčami

TONEMSKO

[klopotáča]

IPA: [klopɔtɑːtʃá]

ednina

IMENOVALNIK: klopotáča

RODILNIK: klopotáče

DAJALNIK: klopotáči

TOŽILNIK: klopotáčo

MESTNIK: pri klopotáči

ORODNIK: s klopotâčo

dvojina

IMENOVALNIK: klopotáči

RODILNIK: klopotâč

DAJALNIK: klopotáčama

TOŽILNIK: klopotáči

MESTNIK: pri klopotáčah

ORODNIK: s klopotáčama

množina

IMENOVALNIK: klopotáče

RODILNIK: klopotâč

DAJALNIK: klopotáčam

TOŽILNIK: klopotáče

MESTNIK: pri klopotáčah

ORODNIK: s klopotáčami

Izvor

po zgledu nem. *Klappschlange* iz ↑klopotati

kocén kocéna samostalnik moškega spola

[kocén]

POMEN

1. debelejšje mesnato steblo, zlasti pri zelju, cvetači, ohrovtu

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

izrezati, odrezati kocen | odstraniti kocen

▪ Ohrovtovo glavo narežemo na četrtine, *kocen*

izrežemo in zavržemo.

▪ Gomolj koprca operemo, odstranimo *kocen* in ga na drobno narežemo.

...

▪ V zrelosti ima rastlina zelja glavo, vehe, vreteno, *kocen* in korenine.

▪ Sarme v lonec zložimo v obliki kroga, na sredino vložimo zeljni *kocen* in vse skupaj prekrijemo z ostankom kislega zelja.

2. pečlju podoben del gobe, ki ima na vrhu klobuk; sin.: bet

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

odrezati kocene

▪ Gobe dobro operemo in jim odrežemo *kocene*.

▪ Klobuke zrežemo po dolgem, *kocene* pa na tanke rezine.

Izgovor in oblike

Jakostno

[kocén]

IPA: [kɔ'tse:n]

ednina

IMENOVALNIK: kocén

RODILNIK: kocéna

DAJALNIK: kocénu

TOŽILNIK: kocén

MESTNIK: pri kocénu

ORODNIK: s kocénom

dvojina

IMENOVALNIK: kocéna

RODILNIK: kocénov

DAJALNIK: kocénoma

TOŽILNIK: kocéna

MESTNIK: pri kocénih

ORODNIK: s kocénoma

množina

IMENOVALNIK: kocéni

RODILNIK: kocénov

DAJALNIK: kocénom

TOŽILNIK: kocéne

MESTNIK: pri kocénih

ORODNIK: s kocéni

TONEMSKO

[kocén]

IPA: [kɔtsé:n]

ednina

IMENOVALNIK: kocêñ

RODILNIK: kocêña

DAJALNIK: kocêñu

TOŽILNIK: kocêñ

MESTNIK: pri kocêñu

ORODNIK: s kocêñom

dvojina

IMENOVALNIK: kocêña

RODILNIK: kocêñov

DAJALNIK: kocêñoma

TOŽILNIK: kocêña

MESTNIK: pri kocêñih

ORODNIK: s kocêñoma

množina

IMENOVALNIK: kocêni

RODILNIK: kocêñov

DAJALNIK: kocêñom

TOŽILNIK: kocêne

MESTNIK: pri kocêñih

ORODNIK: s kocêni

Izvor

= hrv., srb. *kòcen*, sorodno še rus. *kóčень*, *kočán* 'zeljnata glava z betom', morda sorodno s ↑čok

kokóš kokóši samostalnik ženskega spola

[kokóš]

POMEN

1. domača ptica s kratkim vratom in krepkim trupom; primerjaj lat. *Gallus gallus domesticus*

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

kokoši se gibljejo, pasejo, sprehajajo | kokoši kljuvajo

KAJ | kokoši kokodakajo | kokoši nesejo, valijo jajca

▪ Ker se *kokoši* pasejo zunaj, so tudi njihova jajca precej boljša.

▪ *Kokoši* kljuvajo nastil, se v njem kopajo in brskajo.

▪ Prišel sem na dvorišče, kjer so kokodakale *kokoši*.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

črne, grahaste, rjave kokoši | pasemske kokoši | pitane kokoši | sosedove kokoši

▪ O barvi lupine odločajo geni in načeloma imajo bele *kokoši* jajca z belo lupino, rjave *kokoši* z rjavo, grahaste pa nekje vmes.

▪ Prodam več vrst pasemskih *kokoši*.

▪ Dobro hranjene *kokoši* se bodo zadrževale na dvorišču, vendar moramo vrt vseeno zavarovati z zaščitno ograjo.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

farma kokoši | jajca kokoši | jata kokoši | kokodakanje kokoši | pasme kokoši | reja, rejci, vzreja kokoši

▪ Imam manjšo jato *kokoši* ekstenzivne reje.

▪ Goji okoli 10 različnih pasem *kokoši*.

▪ Za ekološko rejo *kokoši* obstaja pravilo: kokoši morajo biti vsaj dve tretjini dneva na prostem.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

gojiti, rediti kokoši

▪ Obdelovali so majhne vrtove in redili *kokoši*, da so se preživljali.

▪ Če le imate možnost, predlagamo, da krmite *kokoši* z različnimi sestavinami.

...

▪ Hči je skrbela za *kokoši*, jaz pa za prodajo jajc.

▪ Za krmljenje smo v začetku uporabljali krmo za *kokoši* nesnice, vendar se je izkazalo, da ima premalo beljakovin.

1.1. meso te živali kot hrana, jed

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

nadevana, polnjena kokoš | očiščena kokoš | pečena kokoš

▪ Očiščeno *kokoš* nasolimo in skuhamo z jušno zelenjavo.

▪ Na kilogram teže računamo 20 minut peke, zato polnjeno *kokoš* prej stehtamo.

▪ Naročajo klasična kosila z domačo juho, govedino, pečenko, domačo pečeno *kokošjo* in prilogami.

...

▪ Obiskovalce vabimo na zimski piknik, na katerem vam bodo ponudili pečeno *kokoš* z vročimi mlinci.

2. podoba, ki predstavlja domačo ptico s kratkim vratom in krepkim trupom

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

okrasna kokoš

▪ Na vrhu košare kraljuje lesena okrasna *kokoš* rumene barve.

3. slabšalno ženska, ki je neumna, omejena ali se ji to pripisuje; sin.: slabšalno kokoška

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Že tukaj dokazuješ, da si topoglava zafrustrirana *kokoš*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kokóš]

IPA: [kɔ'ko:ʃ]

ednina

IMENOVALNIK: kokóš

RODILNIK: kokóši

DAJALNIK: kokóši

TOŽILNIK: kokóš

MESTNIK: pri kokóši

ORODNIK: s kokóšjo

dvojina

IMENOVALNIK: kokóši

RODILNIK: kokóši

DAJALNIK: kokóšma tudi kokóšima

TOŽILNIK: kokóši

MESTNIK: pri kokóših

ORODNIK: s kokóšma tudi s kokóšima

množina

IMENOVALNIK: kokóši

RODILNIK: kokóši

DAJALNIK: kokóšim

TOŽILNIK: kokóši

MESTNIK: pri kokóših

ORODNIK: s kokóšmi

TONEMSKO

[kokôš]

IPA: [kɔkô:ʃ]

ednina

IMENOVALNIK: kokôš

RODILNIK: kokôši

DAJALNIK: kokôši

TOŽILNIK: kokôš

MESTNIK: pri kokôši

ORODNIK: s kokôšjo

dvojina

IMENOVALNIK: kokôši

RODILNIK: kokôši

DAJALNIK: kokôšma tudi kokôšima

TOŽILNIK: kokôši

MESTNIK: pri kokôših

ORODNIK: s kokôšma tudi s kokôšima

množina

IMENOVALNIK: kokôši
RODILNIK: kokôši
DAJALNIK: kokôšim
TOŽILNIK: kokôši
MESTNIK: pri kokôših
ORODNIK: s kokôšmi

STALNE ZVEZE

štajerska kokoš

kokoš lisasto rjavkaste ali bele barve, katere samica ima na glavi manjši čop

- Na prireditvi so se predstavili rejci *štajerskih kokoši*, ki so ustanovili klub gojiteljev te pasme.
- *Štajerska kokoš* je namenjena pridobivanju jajc, možna pa je tudi ljubiteljska reja.
- V seriji Živalstvo predstavljajo avtohtone slovenske pasme, med drugim so na znamkah upodobljeni krškopoljski prašič, *štajerska kokoš*, jezersko-solčavska ovca in cikasto govedo.

FRAZEOLOGIJA

hoditi/iti s kurami/kokošmi spat

hoditi s kurami spat

iti s kurami spat

hoditi s kokošmi spat

zelo zgodaj hoditi spat

- Pred izumom žarnice in industrijsko revolucijo so *hodili spat s kurami* in vstajali ob prvem petelinjem petju.
- Kdor *gre s kurami spat*, lahko zjutraj pravočasno vstane.
- Poleti *smo hodili spat s kokošmi*, ko se zunaj še ni niti dobro zmračilo.

kokoš/kura, ki nese/nosi zlata jajca| kokoš/kura z zlatimi jajci

kokoš, ki nese zlata jajca

kura, ki nese zlata jajca

kokoš, ki nosi zlata jajca

kura, ki nosi zlata jajca

kokoš z zlatimi jajci

kura z zlatimi jajci

kar je dober vir dobička, zaslužka

- Ko se je elektronika naselila povsod, je bilo videti, kot da je evropskim družbam še manjkrat uspelo spremeniti svojo pogosto občudovanja vredno tehnologijo v *kokoš, ki nese zlata jajca*.
- Ali je nuklearka res *kokoš, ki nosi zlata jajca*?
- »Zakaj bi direktor uničil *kuro, ki nese zlata jajca*,« se je spraševal tožilec.
- Založniki po vsem svetu so naenkrat ugotovili, da je mladinska in otroška književnost še vedno lahko *kura z zlatimi jajci*.

kot kura/kokoš brez glave

kot kura brez glave

kot kokoš brez glave

takó, da kdo daje vtis velike raztresenosti, zmedenosti, zbezanosti; panično

- Bodite previdnejši voznik in ne divjajte po ulicah *kot kura brez glave*.
- Stala je sredi kuhinje in opazovala brata. Obnašal se je *kot kura brez glave* in zapiral vse žaluzije.
- Postajamo tako raztreseni in pozabljivi, da *kot kure brez glave* tekamo sem ter tja, saj ne moremo slediti neusmiljenemu tempu, ki nam ga narekuje življenje.
- Nasprotniki so se na izziv odzvali kot popolni začetniki in takoj prejeli dva zadetka ter nato do konca polčasa napadali *kot kokoš brez glave*.
- Ko se politiki zmedejo in začnejo tekati *kot kokoši brez glave* sem ter tja, razpustijo vlado in parlament, se nam zdi, da se nam sesuva življenje.

zlata kokoš/gos/kokoška

zlata kokoš

zlata gos

zlata kokoška

kar je dober vir dobička, zaslužka

- Omenjena elektrarna velja za *zlato kokoš* slovenske energetike.
- Igralnice so *zlata gos* za državni proračun.
- Podjetje, ki je veljalo za *zlato kokoško*, kupcem ni prineslo pričakovanega dobička.

Kaj je bilo prej, kokoš ali jajce?

Kaj je bilo prej, kura ali jajce?

Kaj je bilo prej, jajce ali kokoš?

Kaj je bilo prej, jajce ali kura?

opisuje situacijo, v kateri je težko, nemogoče ali nesmiselno določati, katera od dveh primerjanih stvari je bila po nastanku prva in je vplivala na nastanek druge

- Vse skupaj me spominja na vprašanje: *kaj je bilo prej, kokoš ali jajce?*
- V nedogled lahko razpravljamo, *kaj je bilo prej, kura ali jajce*.
- *Kaj je bilo prej, jajce ali kokoš?* Prav tako nemogoče je odgovoriti, ali se je prej razvila sposobnost disociacije ali iracionalna verovanja.
- Ko to nekaterim omenimo, pobesnijo in začnejo naštevati vse mogoče ugovore in končno ob pogovoru pridemo do tiste modrostne razgovorne prvine, ki je podobna modrovanju: *Kaj je bilo prej – jajce ali kura?*

IZVOR

= stcslov. *kokošb*, hrv., srb. *kòkòš*, ukr. *kókoš* 'petelin', nar. češ. *kokoš* < pslov. **kokošb* iz onomatopeje **koko*, ki posnema kokodakanje

kokóšji kokóšja kokóšje pridevnik

[kokóšji]

POMEN

1. ki je v zvezi s kokošmi 1. ali gojenjem kokoši 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

kokošji gnoj | kokošji iztrebki | kokošji mladič | kokošja farma | kokošje jajce

▪ *Kokošja* jajca se med seboj ločijo po barvi lupine in velikosti.

▪ Uporabimo lahko tudi kompost iz *kokošnjega* gnoja, ker vsebuje veliko pomembnih hranil.

▪ Nove možnosti saniranja odpadkov s prašičjih in *kokošnjih* farm so se odprle, ko je podjetje začelo predelovati tekočo gnojevko.

1.1. ki je del telesa kokoši 1. ali se pridobiva s telesa kokoši 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

kokošje kosti | kokošje meso | kokošje perje

▪ Doslej so virus odkrili le v *kokošnjem* mesu in v hitri prehrani.

▪ Znanstveniki so odkrili, da so deli *kokošnjega* perja zelo vpojni.

1.2. ki je iz mesa kokoši 1., vsebuje meso kokoši 1. kot hrano, jed

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

kokošji golaž | kokošja juha, obara | kokošja jušna kocka | kokošja pašteta | kokošje prsi

▪ Mešamo, da vino nekoliko povre, nato dodamo *kokošjo* juho in zavremo.

▪ *Kokošje* prsi potolčemo in jih v ponvi na stopljenem maslu zlato rumeno spečemo.

▪ Kuhamo približno 20 minut, nato dodamo manjšo pločevinko graha in eno ali dve *kokošji* jušni kocki.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kokóšji]

IPA: [kɔ'koːʃji]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: kokóšji

RODILNIK: kokóšnjega

DAJALNIK: kokóšnjemu

TOŽILNIK: kokóšji

živo kokóšnjega

MESTNIK: pri kokóšnjem

ORODNIK: z kokóšnjim

dvojina

IMENOVALNIK: kokóšja

RODILNIK: kokóšnjih

DAJALNIK: kokóšnjima

TOŽILNIK: kokóšja

MESTNIK: pri kokóšnjih

ORODNIK: z kokóšnjima

množina

IMENOVALNIK: kokóšji

RODILNIK: kokóšnjih

DAJALNIK: kokóšnjim

TOŽILNIK: kokóšje

MESTNIK: pri kokóšnjih

ORODNIK: z kokóšnjimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: kokóšja

RODILNIK: kokóšje

DAJALNIK: kokóšji

TOŽILNIK: kokóšjo

MESTNIK: pri kokóšji

ORODNIK: z kokóšjo

dvojina

IMENOVALNIK: kokóšji

RODILNIK: kokóšnjih

DAJALNIK: kokóšnjima

TOŽILNIK: kokóšji

MESTNIK: pri kokóšnjih

ORODNIK: z kokóšnjima

množina

IMENOVALNIK: kokóšje

RODILNIK: kokóšnjih

DAJALNIK: kokóšnjim

TOŽILNIK: kokóšje

MESTNIK: pri kokóšnjih

ORODNIK: z kokóšnjimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: kokóšje

RODILNIK: kokóšnjega

DAJALNIK: kokóšnjemu

TOŽILNIK: kokóšje

MESTNIK: pri kokóšnjem

ORODNIK: z kokóšnjim

dvojina

IMENOVALNIK: kokóšji

RODILNIK: kokóšnjih

DAJALNIK: kokóšnjima

TOŽILNIK: kokóšji

MESTNIK: pri kokóšnjih

ORODNIK: z kokóšnjima

množina

IMENOVALNIK: kokóšja

RODILNIK: kokóšnjih

DAJALNIK: kokóšnjim

TOŽILNIK: kokóšja

MESTNIK: pri kokóšnjih

ORODNIK: z kokóšnjimi

TONEMSKO

[kokôšji]

IPA: [kɔkóːʃji]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: kokôšji

RODILNIK: kokôšjega

DAJALNIK: kokôšjemu

TOŽILNIK: kokôšji

živo kokôšjega

MESTNIK: pri kokôšjem

ORODNIK: z kokôšjim

dvojina

IMENOVALNIK: kokôšja

RODILNIK: kokôšjih

DAJALNIK: kokôšjima

TOŽILNIK: kokôšja

MESTNIK: pri kokôšjih

ORODNIK: z kokôšjima

množina

IMENOVALNIK: kokôšji

RODILNIK: kokôšjih

DAJALNIK: kokôšjim

TOŽILNIK: kokôšje

MESTNIK: pri kokôšjih

ORODNIK: z kokôšjimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: kokôšja

RODILNIK: kokôšje

DAJALNIK: kokôšji

TOŽILNIK: kokôšjo

MESTNIK: pri kokôšji

ORODNIK: z kokôšjo

dvojina

IMENOVALNIK: kokôšji

RODILNIK: kokôšjih

DAJALNIK: kokôšjima

TOŽILNIK: kokôšji

MESTNIK: pri kokôšjih

ORODNIK: z kokôšjima

množina

IMENOVALNIK: kokôšje

RODILNIK: kokôšjih

DAJALNIK: kokôšjim

TOŽILNIK: kokôšje

MESTNIK: pri kokôšjih

ORODNIK: z kokôšjimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: kokôšje

RODILNIK: kokôšjega

DAJALNIK: kokôšjemu

TOŽILNIK: kokôšje

MESTNIK: pri kokôšjem

ORODNIK: z kokôšjim

dvojina

IMENOVALNIK: kokôšji

RODILNIK: kokôšjih

DAJALNIK: kokôšjima

TOŽILNIK: kokôšji

MESTNIK: pri kokôšjih

ORODNIK: z kokôšjima

množina

IMENOVALNIK: kokôšja

RODILNIK: kokôšjih

DAJALNIK: kokôšjim

TOŽILNIK: kokôšja

MESTNIK: pri kokôšjih

ORODNIK: z kokôšjimi

STALNE ZVEZE

kokošja kuga

iz veterine nalezljiva virusna bolezen perutnine, ki povzroča vnetje dihal in prebavil

- Nekateri živalske bolezni, kot so svinjska kuga in *kokošja kuga*, se vedno znova pojavljajo v živinorejsko najbolj razvitih državah.
- V sosednji državi je *kokošja kuga* preskočila iz pokrajine, kjer so našli največ primerov bolezni, in se nevarno približuje obmejnim kmetijam.

IZVOR

↑kokoš

kokóška kokóške samostalnik ženskega spola

[kokóška]

POMEN

1. ekspresivno kokoš

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

kokoška nese jajca, znese *n* jajc

- *Kokoške* v povprečju znesejo kakšnih 250 jajc na dan, na vrhuncu sezone lahko tudi precej več.
- *Kokoška* sedi na jajcih in jih greje, dokler se iz njih po treh tednih ne izležejo piščančki.

...

▪ Zelo rad ima kmetijo, na kateri živi, posebno pa so mu pri srcu ovčke v hlevu, *kokoške* in zajčki.

2. podoba, ki predstavlja kokoš

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Velikonočni čas na mizi oznanja tudi okrasna keramična *kokoška* s piščančki.

▪ V glineno *kokoško*, ki poudarja simboliko velikonočnih praznikov, postavimo pirh in ga okrasimo z modrimi cvetovi trobentice.

...

- Slaščičarsko vrečko za okraševanje s tenkim nastavkom napolnimo s stopljeno jedilno čokolado in z njo narišemo osnovne poteze *kokoške*.
- *Kokoški* narišemo obraz, perutnice in oblačilo z vzorcem.

3. slabšalno **ženska**, ki je neumna, omejena ali se ji **to pripisuje**; sin.: slabšalno kokoš

- Mediji njene takratne vloge »neumne *kokoške*«, kot so jo radi opisovali, niso sprejeli z odobravanjem.
- Bilo je ogromno kokodakanja, sedaj pa je vse utihnilo, saj so se zaprli kljuni neumnih *kokošk*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kokóška]

IPA: [kɔ'koːʃka]

ednina

IMENOVALNIK: kokóška

RODILNIK: kokóške

DAJALNIK: kokóški

TOŽILNIK: kokóško

MESTNIK: pri kokóški

ORODNIK: s kokóško

dvojina

IMENOVALNIK: kokóški

RODILNIK: kokóšk

DAJALNIK: kokóškama

TOŽILNIK: kokóški

MESTNIK: pri kokóškah

ORODNIK: s kokóškama

množina

IMENOVALNIK: kokóške

RODILNIK: kokóšk

DAJALNIK: kokóškam

TOŽILNIK: kokóške

MESTNIK: pri kokóškah

ORODNIK: s kokóškami

TONEMSKO

[kokôška]

IPA: [kɔkóːʃkà]

ednina

IMENOVALNIK: kokôška

RODILNIK: kokôške

DAJALNIK: kokôški

TOŽILNIK: kokôško

MESTNIK: pri kokôški

ORODNIK: s kokôško

dvojina

IMENOVALNIK: kokôški

RODILNIK: kokôšk

DAJALNIK: kokôškama

TOŽILNIK: kokôški

MESTNIK: pri kokôškah

ORODNIK: s kokôškama

množina

IMENOVALNIK: kokôške

RODILNIK: kokôšk

DAJALNIK: kokôškam

TOŽILNIK: kokôške

MESTNIK: pri kokôškah

ORODNIK: s kokôškami

FRAZEOLOGIJA

zlata kokoš/gos/kokoška

zlata kokoš

zlata gos

zlata kokoška

kar je dober vir dobička, zaslužka

- Omenjena elektrarna velja za *zlato kokoš* slovenske energetike.
- Igralnice so *zlata gos* za državni proračun.
- Podjetje, ki je veljalo za *zlato kokoško*, kupcem ni prineslo pričakovanega dobička.

IZVOR

↑kokoš

kokošnják kokošnjáka samostalnik moškega spola
[kokošnják]

POMEN

1. prostor za bivanje, gojenje kokoši

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

- Odsunila je vrata *kokošnjaka* in vrgla pred kokoši dve pesti mešanega zrnja.
- Uredba določa primerno temperaturo, osvetlitev in zračenje *kokošnjakov*.

...

- Podaril nam je košarico svežih jajc, ki so jih znesle njegove kokoši v *kokošnjaku* za hišo.
- Redijo eno ali dve kravi, imajo *kokošnjak*, na vrtu pa pridelujejo lastno zelenjavo.

2. slabšalno stavba, prostor, kjer biva, se zadržuje več ljudi tesno skupaj, ali neurejen, hrupen prostor sploh

- Študentsko naselje so na hitro postavili v ihti, da bi čim več bistrih glav spravili pod streho. Zato so gradili nekakšne *kokošnjake*, ki nikomur niso več v ponos.
- Vsak dan nov letak, katalog, prospekt o tako imenovanih sanjskih počitnicah po privlačnih cenah. V resnici gre za polnjenje *kokošnjakov*, uniformiranih hotelskih kompleksov.

3. slabšalno glasno, kaotično dogajanje ali skupina ljudi, ki tako dogajanje povzroča

- Dajte kup ljudi v pisarno ali pa na vodilne položaje, boste videli, kakšen *kokošnjak* bo nastal.
- Če nima pristojnosti, jih ima verjetno nekdo drug, a

ta se nikoli ne oglasi, da bi ljudstvo lahko izvedelo, kdo je zadolžen za redarsko službo v tem *kokošnjaku*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kokošnják]

IPA: [kɔkɔʃnja:k]

ednina

IMENOVALNIK: kokošnják

RODILNIK: kokošnjáka

DAJALNIK: kokošnjáku

TOŽILNIK: kokošnják

MESTNIK: pri kokošnjáku

ORODNIK: s kokošnják**om**

dvojina

IMENOVALNIK: kokošnjáka

RODILNIK: kokošnjákov

DAJALNIK: kokošnják**oma**

TOŽILNIK: kokošnjáka

MESTNIK: pri kokošnják**ih**

ORODNIK: s kokošnják**oma**

množina

IMENOVALNIK: kokošnjáki

RODILNIK: kokošnjákov

DAJALNIK: kokošnják**om**

TOŽILNIK: kokošnjáke

MESTNIK: pri kokošnják**ih**

ORODNIK: s kokošnjáki

TONEMSKO

[kokošnják]

IPA: [kɔkɔʃnja:k]

ednina

IMENOVALNIK: kokošnják

RODILNIK: kokošnjáka

DAJALNIK: kokošnjáku

TOŽILNIK: kokošnják

MESTNIK: pri kokošnjáku

ORODNIK: s kokošnják**om**

dvojina

IMENOVALNIK: kokošnjáka

RODILNIK: kokošnjákov *tudi* kokošnják**ov**

DAJALNIK: kokošnják**oma**

TOŽILNIK: kokošnjáka

MESTNIK: pri kokošnják**ih** *tudi* pri kokošnják**ih**

ORODNIK: s kokošnják**oma**

množina

IMENOVALNIK: kokošnjáki

RODILNIK: kokošnjákov *tudi* kokošnják**ov**

DAJALNIK: kokošnják**om**

TOŽILNIK: kokošnjáke

MESTNIK: pri kokošnják**ih** *tudi* pri kokošnják**ih**

ORODNIK: s kokošnjáki *tudi* s kokošnják**ih**

IZVOR

↑kokoš

komédijsko

prislov

[komédisko]

POMEN

1. glede na komedijo

▪ Ne gre prezreti, da na odru stojijo *komedijsko* večji igralci.

2. takó, da je prisotna, izražena komedija

▪ Program bo še naprej usmerjen predvsem

komedijsko, poudarek bo na modernih problemih.

▪ Tik pred koncem so v *komedijsko* obarvani sezoni uprizorili Župančičevo Veroniko Deseniško.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[komédisko]

IPA: [kɔ'me:diskɔ]

OSNOVNIK: komédijsko

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bôlj komédijsko

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nájbolj in nájbolj komédij-sko

TONEMSKO

[komédisko]

IPA: [kɔmè:dískɔ]

OSNOVNIK: komédijsko

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bôlj komédijsko

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nájbolj in nájbolj komédij-sko

IZVOR

↑komedijski

komediográf

komediográf samostalnik moškega spola

[komedijográf]

POMEN

kdor se ukvarja s pisanjem komedij

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

priljubljen, slovit, znamenit, znan komediograf |

sodobni komediograf

▪ Svoj jubilej so proslavili s komedijo francoskega *komediografa*.

▪ Tekst je zapisal znameniti srbski *komediograf*.

▪ Slovenski *komediograf* in avtor sedemdesetih knjižnih izdaj je prisotnim predstavljal svoja dela.

...

▪ Molière je kot *komediograf*, igralec in režiser zastopal stališče, naj človek ostane v mejah prirojene zdrave pameti.

▪ Komedijski in *komediograf* je v svojih delih izoblikoval vrsto likov, posebnežev rimskih ulic, ki

vedno znova izzivajo igralske interprete.

Izgovor in oblike

Jakostno

[komedijogrâf]

IPA: [kɔmedijɔ'gra:f]

ednina

Imenovalnik: komediogrâf

Rodilnik: komediogrâfa

DAJALNIK: komediogrâfu

TOŽILNIK: komediogrâfa

MESTNIK: pri komediogrâfu

ORODNIK: s komediogrâfom
dvojina

Imenovalnik: komediogrâfa

Rodilnik: komediogrâfov

DAJALNIK: komediogrâfoma

TOŽILNIK: komediogrâfa

MESTNIK: pri komediogrâfih

ORODNIK: s komediogrâfoma
množina

Imenovalnik: komediogrâfi

Rodilnik: komediogrâfov

DAJALNIK: komediogrâfom

TOŽILNIK: komediogrâfe

MESTNIK: pri komediogrâfih

ORODNIK: s komediogrâfi

TONEMSKO

[komedijogrâf]

IPA: [kɔmedijɔ'gra:f]

ednina

Imenovalnik: komediogrâf

Rodilnik: komediogrâfa

DAJALNIK: komediogrâfu

TOŽILNIK: komediogrâfa

MESTNIK: pri komediogrâfu

ORODNIK: s komediogrâfom
dvojina

Imenovalnik: komediogrâfa

Rodilnik: komediogrâfov

DAJALNIK: komediogrâfoma

TOŽILNIK: komediogrâfa

MESTNIK: pri komediogrâfih

ORODNIK: s komediogrâfoma
množina

Imenovalnik: komediogrâfi

Rodilnik: komediogrâfov

DAJALNIK: komediogrâfom

TOŽILNIK: komediogrâfe

MESTNIK: pri komediogrâfih

ORODNIK: s komediogrâfi

BESEDOTVORJE

ženski spol: komediografka

Izvor

prevzeto iz it. *commediògrafo* < poznolat. *comoediographus*, iz gr. *kômōidiographos*, glej ↑komediografija

komediografija komediografije samostalnik ženskega spola

[komedijografija]

POMEN

1. literarno ustvarjanje, katerega rezultat je komedija

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Zmagoslavje ljubezni, ki ga je pred dobrimi dvesto petdesetimi leti napisal Pierre Carlet de Chamblain de Marivaux, je tipičen proizvod francoske *komediografije* 18. stoletja.

▪ Avtor je nova zvezda angleške *komediografije*, saj so njegove igre prevedene v sedemnajst jezikov in jih uprizarjajo po vseh celinah.

...

▪ Kot se je pokazalo, je mogoče uspešno privabljati občinstvo in redno polniti dokaj velik avditorij le s preverjenimi besedili mojstrov *komediografije*.

1.1. komedije kot rezultat tega ustvarjanja

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Režiser je nadaljeval svoje ukvarjanje z Linhartovo *komediografijo*.

▪ V osmih sezonah so uprizorili štiri dela sodobne slovenske *komediografije*.

▪ Molièrova igra o svetohlinstvu sodi v vrh svetovne *komediografije*.

2. oblikovna, estetska načela, značilna za uprizoritve komedij pri različnih avtorjih, v različnih teorijah, obdobjih

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Besedilo je napisal v primorskem narečju in v maniri Molièrove *komediografije*.

▪ Problema se raje loteva z mesenejše kot bridkejše strani, pri čemer se močno naslanja na preverjene obrazce gledališke *komediografije*.

2.1. oblikovna, estetska načela, značilna za glasbena dela komičnega značaja pri različnih skladateljih, v različnih teorijah, obdobjih

▪ Postajalo je jasno, kako Haydnova *komediografija* zvoka omogoča tako različne in na pogled čisto drugačne stvari, kot sta jih ustvarjala Beethoven in Šostakovič.

▪ Humperdinck je nemško snov ljudskih pesmi svoje opere res spretno razrahljal, kot komponist še vedno pripoveduje, kako je večš svojega posla, *komediografija* njegovega stavka se giblje z lahkoto, prehodi in sopotja motivike resnično tečejo.

Izgovor in oblike

Jakostno

[kɔmedijɔgrɔfijɔ]

IPA: [kɔmedijɔgrɔfijɔ]

ednina

Imenovalnik: komediografija

Rodilnik: komediografije

DAJALNIK: komediografiji

TOŽILNIK: komediografijo

MESTNIK: pri komediografiji

ORODNIK: s komediografijo

dvojina

Imenovalnik: komediografiji

Rodilnik: komediografij

DAJALNIK: komediografijama

TOŽILNIK: komediografiji

MESTNIK: pri komediografijah

ORODNIK: s komediografijama

množina

Imenovalnik: komediografije

Rodilnik: komediografij

DAJALNIK: komediografijam

TOŽILNIK: komediografije

MESTNIK: pri komediografijah

ORODNIK: s komediografijami

TONEMSKO

[kɔmedijɔgrɔfijɔ]

IPA: [kɔmedijɔgrɔfijɔ]

ednina

Imenovalnik: komediografija

Rodilnik: komediografije

DAJALNIK: komediografiji

TOŽILNIK: komediografijo

MESTNIK: pri komediografiji

ORODNIK: s komediografijo

dvojina

Imenovalnik: komediografiji

Rodilnik: komediografij

DAJALNIK: komediografijama

TOŽILNIK: komediografiji

MESTNIK: pri komediografijah

ORODNIK: s komediografijama

množina

Imenovalnik: komediografije

Rodilnik: komediografij

DAJALNIK: komediografijam

TOŽILNIK: komediografije

MESTNIK: pri komediografijah

ORODNIK: s komediografijami

Izvor

prevzeto iz it. *commediografia*, iz ↑komedija + gr.

graphía 'pisanje, opisovanje' iz *gráphō* 'pišem, slikam, vklešem, vrežem'

komediográfka komediográfke samostalnik ženskega

spola

[kɔmedijɔgrɔfka]

POMEN

ženska, ki se ukvarja s pisanjem komedij

▪ Portugalska igralka, pevka, plesalka, *komediografka* in predvsem umetnica z neskončno gledališko domišljijo je sodelovala z različnimi koreografi.

Izgovor in oblike

Jakostno

[kɔmedijɔgrɔfka]

IPA: [kɔmedijɔ'grɔ:fka]

ednina

Imenovalnik: komediográfka

Rodilnik: komediográfke

DAJALNIK: komediográfki

TOŽILNIK: komediográfko

MESTNIK: pri komediográfki

ORODNIK: s komediográfko

dvojina

Imenovalnik: komediográfki

Rodilnik: komediográfk

DAJALNIK: komediográfkama

TOŽILNIK: komediográfki

MESTNIK: pri komediográfkah

ORODNIK: s komediográfkama

množina

Imenovalnik: komediográfke

Rodilnik: komediográfk

DAJALNIK: komediográfkam

TOŽILNIK: komediográfke

MESTNIK: pri komediográfkah

ORODNIK: s komediográfkami

TONEMSKO

[kɔmedijɔgrɔfka]

IPA: [kɔmedijɔgrɔ:fka]

ednina

Imenovalnik: komediográfka

Rodilnik: komediográfke

DAJALNIK: komediográfki

TOŽILNIK: komediográfko

MESTNIK: pri komediográfki

ORODNIK: s komediográfko

dvojina

Imenovalnik: komediográfki

Rodilnik: komediográfk

DAJALNIK: komediográfkama

TOŽILNIK: komediográfki

MESTNIK: pri komediogrâfkah
ORODNIK: s komediogrâfkama
množina
IMENOVALNIK: komediogrâfke
RODILNIK: komediogrâfk
DAJALNIK: komediogrâfkam
TOŽILNIK: komediogrâfke
MESTNIK: pri komediogrâfkah
ORODNIK: s komediogrâfkami

IZVOR
↑komediograf

konjár konjárja samostalnik moškega spola

[konjár]

POMEN

kdor se ukvarja z oskrbovanjem, urjenjem konj, navadno poklicno

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

- Iz sence je stopal *konjar* in vodil sijočega belega konja.
- Žegnanja se udeležijo *konjarji*, ki pripeljejo lepo urejene konje.

...

- Z možem, ki je bil *konjar*, sta bivala v grajskem kompleksu.
- Gospodar kobilarne in *konjarji* imajo trenutno največ dela in veselja z letošnjimi žrebički.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[konjár]

IPA: [kɔnˈjaːr]

ednina

IMENOVALNIK: konjár

RODILNIK: konjárja

DAJALNIK: konjárju

TOŽILNIK: konjárja

MESTNIK: pri konjárju

ORODNIK: s konjárjem

dvojina

IMENOVALNIK: konjárja

RODILNIK: konjárjev

DAJALNIK: konjárjema

TOŽILNIK: konjárja

MESTNIK: pri konjárjih

ORODNIK: s konjárjema

množina

IMENOVALNIK: konjárji

RODILNIK: konjárjev

DAJALNIK: konjárjem

TOŽILNIK: konjárje

MESTNIK: pri konjárjih

ORODNIK: s konjárji

TONEMSKO

[konjár]

IPA: [kɔnˈjaːr]

ednina

IMENOVALNIK: konjár

RODILNIK: konjárja

DAJALNIK: konjárju

TOŽILNIK: konjárja

MESTNIK: pri konjárju

ORODNIK: s konjárjem

dvojina

IMENOVALNIK: konjárja

RODILNIK: konjárjev tudi konjárjev

DAJALNIK: konjárjema

TOŽILNIK: konjárja

MESTNIK: pri konjárjih tudi pri konjárjih

ORODNIK: s konjárjema

množina

IMENOVALNIK: konjárji

RODILNIK: konjárjev tudi konjárjev

DAJALNIK: konjárjem

TOŽILNIK: konjárje

MESTNIK: pri konjárjih tudi pri konjárjih

ORODNIK: s konjárji tudi s konjárji

IZVOR

↑konj

konjeník konjeníka samostalnik moškega spola

[konjeník]

POMEN

1. vojak, policist, ki za premikanje, opravljanje nalog uporablja konja

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

lahki, težki konjeniki | mongolski, rimski, turški konjeniki | lahko, težko oboroženi konjeniki | sovražni konjeniki

- Imel je okoli 3000 težkih *konjenikov* in 500 lahkih *konjenikov* za izvidniške in podobne naloge.

- V varovanje prireditve so ob policistih posebne enote vključeni tudi policijski *konjeniki*.

...

- Kopje je bilo orožje *konjenikov*. V njem je bila združena sila konja in *konjenika* v zaletu.

- Policista *konjenika* sta med rednim obhodom ustavila sumljivega fanta.

2. kdor jezdi konja

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

konjeniki jezdijo | konjeniki se pridružijo KOMU, spremljajo KOGA | konjeniki se udeležijo ČESA, zberejo

- Na dan sv. Štefana se v Šentjerneju zberejo *konjeniki*, ki v slavnostni procesiji jezdijo do cerkve.
- *Konjeniki* so vse tri dni jezdili od desete ure zjutraj pa

vse do mraka, med njimi je bilo veliko mladih.

▶ **sam. beseda + sam. beseda v roditelju**
pohod, povorka, sprevod konjenikov | skupina konjenikov | spremstvo konjenikov | srečanje, zbor konjenikov

▪ Običaje po starem bo popestril sprevod *konjenikov* in razstava čebelarških izdelkov.

▪ Udeležili so se srečanja *konjenikov* na Veliki planini na Kisovcu, pripravili pa so tudi srečanje konjenikov štajerske in kranjske dežele.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[konjeník]

IPA: [kɔ̃nje'ni:k]

ednina

IMENOVALNIK: konjeník

RODILNIK: konjeníka

DAJALNIK: konjeníku

TOŽILNIK: konjeníka

MESTNIK: pri konjeníku

ORODNIK: s konjeníkom

dvojina

IMENOVALNIK: konjeníka

RODILNIK: konjeníkov

DAJALNIK: konjeníkoma

TOŽILNIK: konjeníka

MESTNIK: pri konjeníkih

ORODNIK: s konjeníkoma

množina

IMENOVALNIK: konjeníki

RODILNIK: konjeníkov

DAJALNIK: konjeníkom

TOŽILNIK: konjeníke

MESTNIK: pri konjeníkih

ORODNIK: s konjeníki

TONEMSKO

[konjeník]

IPA: [kɔ̃nje'ni:k]

ednina

IMENOVALNIK: konjeník

RODILNIK: konjeníka

DAJALNIK: konjeníku

TOŽILNIK: konjeníka

MESTNIK: pri konjeníku

ORODNIK: s konjeníkom

dvojina

IMENOVALNIK: konjeníka

RODILNIK: konjeníkov tudi konjeníkov

DAJALNIK: konjeníkoma

TOŽILNIK: konjeníka

MESTNIK: pri konjeníkih tudi pri konjeníkih

ORODNIK: s konjeníkoma

množina

IMENOVALNIK: konjeníki

RODILNIK: konjeníkov tudi konjeníkov

DAJALNIK: konjeníkom

TOŽILNIK: konjeníke

MESTNIK: pri konjeníkih tudi pri konjeníkih

ORODNIK: s konjeníki tudi s konjeníki

IZVOR

↑konj

konjeníški konjeníška konjeníško pridevnik

[konjeníški]

POMEN

1. ki je v zvezi s konjeniki 1.

▶ **prid. beseda + sam. beseda**

konjeníški častnik, stotnik | konjeníški kip, spomenik | konjeníška policija

▪ S 26. leti je postal *konjeníški* stotnik in dobil visoko indijsko odlikovanje.

▪ Najodmevnejši pri nas je *konjeníški* spomenik Rudolfa Maistra, ki od leta 1999 stoji ob ljubljanski avtobusni postaji.

▪ Skupaj s pripadniki mornarice in *konjeníške* policije še vedno iščejo morebitne potnike, čeprav je zelo malo verjetno, da je kdo preživel nesrečo.

1.1. ki ga sestavljajo, tvorijo konjeniki 1.

▶ **prid. beseda + sam. beseda**

konjeníški korpus, regiment, polk | konjeníška brigada, četa, divizija

▪ Dva ali več *konjeníških* polkov je sestavljalo

konjeníško brigado, dve brigadi *konjeníško* divizijo.

2. ki je v zvezi s konjeniki 2. ali konjeníštvom

▶ **prid. beseda + sam. beseda**

konjeníški šport | konjeníške discipline | konjeníške poti | konjeníška tekmovanja

▪ Turistična ponudba naj bi se z razširitvijo

konjeníškega športa dodobra okrepila in razširila.

▪ Dresura je temelj vseh *konjeníških* disciplin, saj je njeno bistvo sinhronizacija med jahačem in konjem.

2.1. ki je namenjen za konjenike 2.

▶ **prid. beseda + sam. beseda**

konjeníški center, klub | konjeníški sejem | konjeníško društvo

▪ Posestvo je eden največjih in najsodobnejših

konjeníških centrov v tem delu Evrope.

▪ V sklopu tekmovanja se je zvrstilo šest turnirjev, na katerih je sodelovalo okrog 80 tekmovalcev iz številnih slovenskih *konjeníških* klubov.

▪ Ko bo tradicionalna žetev oziroma kmečki dan, bodo člani *konjeníškega* društva vpregli konje v vozove in se v sprevodu popeljali skozi kraj.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[konjeníški]

IPA: [kɔnje'ni:ʃki]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: konjeníški

RODILNIK: konjeníškega

DAJALNIK: konjeníškemu

TOŽILNIK: konjeníški

živo konjeníškega

MESTNIK: pri konjeníškem

ORODNIK: s konjeníškim

dvojina

IMENOVALNIK: konjeníška

RODILNIK: konjeníških

DAJALNIK: konjeníškima

TOŽILNIK: konjeníška

MESTNIK: pri konjeníških

ORODNIK: s konjeníškima

množina

IMENOVALNIK: konjeníški

RODILNIK: konjeníških

DAJALNIK: konjeníškim

TOŽILNIK: konjeníške

MESTNIK: pri konjeníških

ORODNIK: s konjeníškimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: konjeníška

RODILNIK: konjeníške

DAJALNIK: konjeníški

TOŽILNIK: konjeníško

MESTNIK: pri konjeníški

ORODNIK: s konjeníško

dvojina

IMENOVALNIK: konjeníški

RODILNIK: konjeníških

DAJALNIK: konjeníškima

TOŽILNIK: konjeníški

MESTNIK: pri konjeníških

ORODNIK: s konjeníškima

množina

IMENOVALNIK: konjeníške

RODILNIK: konjeníških

DAJALNIK: konjeníškim

TOŽILNIK: konjeníške

MESTNIK: pri konjeníških

ORODNIK: s konjeníškimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: konjeníško

RODILNIK: konjeníškega

DAJALNIK: konjeníškemu

TOŽILNIK: konjeníško

MESTNIK: pri konjeníškem

ORODNIK: s konjeníškim

dvojina

IMENOVALNIK: konjeníški

RODILNIK: konjeníških

DAJALNIK: konjeníškima

TOŽILNIK: konjeníški

MESTNIK: pri konjeníških

ORODNIK: s konjeníškima

množina

IMENOVALNIK: konjeníška

RODILNIK: konjeníških

DAJALNIK: konjeníškim

TOŽILNIK: konjeníška

MESTNIK: pri konjeníških

ORODNIK: s konjeníškimi

TONEMSKO

[konjenîški]

IPA: [kɔnjeí:ʃki]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: konjenîški

RODILNIK: konjenîškega

DAJALNIK: konjenîškemu

TOŽILNIK: konjenîški

živo konjenîškega

MESTNIK: pri konjenîškem

ORODNIK: s konjenîškim

dvojina

IMENOVALNIK: konjenîška

RODILNIK: konjenîških

DAJALNIK: konjenîškima

TOŽILNIK: konjenîška

MESTNIK: pri konjenîških

ORODNIK: s konjenîškima

množina

IMENOVALNIK: konjenîški

RODILNIK: konjenîških

DAJALNIK: konjenîškim

TOŽILNIK: konjenîške

MESTNIK: pri konjenîških

ORODNIK: s konjenîškimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: konjenîška

RODILNIK: konjenîške

DAJALNIK: konjenîški

TOŽILNIK: konjenîško

MESTNIK: pri konjenîški
 ORODNIK: s konjenîško
dvojina
 IMENOVALNIK: konjenîški
 RODILNIK: konjenîških
 DAJALNIK: konjenîškima
 TOŽILNIK: konjenîški
 MESTNIK: pri konjenîških
 ORODNIK: s konjenîškima
množina
 IMENOVALNIK: konjenîške
 RODILNIK: konjenîških
 DAJALNIK: konjenîskim
 TOŽILNIK: konjenîške
 MESTNIK: pri konjenîških
 ORODNIK: s konjenîškimi
srednji spol
ednina
 IMENOVALNIK: konjenîško
 RODILNIK: konjenîškega
 DAJALNIK: konjenîškemu
 TOŽILNIK: konjenîško
 MESTNIK: pri konjenîškem
 ORODNIK: s konjenîskim
dvojina
 IMENOVALNIK: konjenîški
 RODILNIK: konjenîških
 DAJALNIK: konjenîškima
 TOŽILNIK: konjenîški
 MESTNIK: pri konjenîških
 ORODNIK: s konjenîškima
množina
 IMENOVALNIK: konjenîška
 RODILNIK: konjenîških
 DAJALNIK: konjenîskim
 TOŽILNIK: konjenîška
 MESTNIK: pri konjenîških
 ORODNIK: s konjenîškimi

Izvor
 ↑konjenik

konjenîstvo konjenîštva samostalnik srednjega spola

[konjenîstvo]

POMEN

1. dejavnost, ki se ukvarja z rejo in dresuro konj, urjenjem jezdecev, organizacijo tekmovanj s konji

► sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

področje konjenîštva | razvoj konjenîštva

▪ Policista konjenika se izbere na podlagi internega razpisa, ki poleg ustrezne izobrazbe od kandidata zahteva veselje do konj, zaželeno pa je tudi predznanje s področja *konjenîštva*.

▪ Ideja o razvoju *konjenîštva* se je porodila že leta

1947, ko je gasilsko društvo priredilo prve dirke.

...

▪ Konjereja in *konjenîstvo* sta primerna tudi za manjše kmetije, ki ponujajo zemljo za krmo konj, površine za tekališče in storitveno oskrbo konj.

1.1. šport, pri katerem se tekmuje s konji

► sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

ljubitelji konjenîštva

▪ Ljubitelji *konjenîštva* pričakujejo največ od nastopa domačih kasačev, ki se vedno bolj uveljavljajo.

► sam. beseda + v + **sam. beseda v mestniku**

▪ V Lipici bo od 15. do 20. avgusta veliko tekmovanje v *konjenîstvu*.

▪ Vsaka državna reprezentanca v *konjenîstvu* pripelje na prizorišče iger svoje konje, za katere skrbi številno pomožno osebje.

...

▪ Zanimanje za *konjenîstvo* narašča, v klubu imamo člane, stare od osem do petdeset let.

▪ Poleg *konjenîštva* se bodo zvrstili še turnirji v malem nogometu, košarki, odbojki na mivki.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[konjenîstvo]

IPA: [kɔnjɛ'ni:ʃtvɔ]

ednina

IMENOVALNIK: konjenîštvo

RODILNIK: konjenîštva

DAJALNIK: konjenîštvu

TOŽILNIK: konjenîštvo

MESTNIK: pri konjenîštvu

ORODNIK: s konjenîštvom

dvojina

IMENOVALNIK: konjenîštvi

RODILNIK: konjenîštev

DAJALNIK: konjenîštvoma

TOŽILNIK: konjenîštvi

MESTNIK: pri konjenîštvih

ORODNIK: s konjenîštvoma

množina

IMENOVALNIK: konjenîštva

RODILNIK: konjenîštev

DAJALNIK: konjenîštvom

TOŽILNIK: konjenîštva

MESTNIK: pri konjenîštvih

ORODNIK: s konjenîštv

TONEMSKO

[konjenîštvo]

IPA: [kɔnjɛni:ʃtvò]

ednina

IMENOVALNIK: konjenîštvo

RODILNIK: konjenîštva

DAJALNIK: konjeništvu
TOŽILNIK: konjeništvu
MESTNIK: pri konjeništvu
ORODNIK: s konjeništvom
dvojina
IMENOVALNIK: konjeništvu
RODILNIK: konjeništev
DAJALNIK: konjeništvoma
TOŽILNIK: konjeništvu
MESTNIK: pri konjeništvih
ORODNIK: s konjeništvoma
množina
IMENOVALNIK: konjeništvu
RODILNIK: konjeništev
DAJALNIK: konjeništvom
TOŽILNIK: konjeništvu
MESTNIK: pri konjeništvih
ORODNIK: s konjeništvu

IZVOR
↑konjenik

konjerêja konjerêje samostalnik ženskega spola
[konjerêja]

POMEN

dejavnost, ki se ukvarja z rejo konj

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

področje konjereje | razvoj konjereje

▪ Predstavil je predlog strategije razvoja *konjereje* in konjeniškega športa.

▪ V društvu najmanj enkrat letno organizirajo strokovno predavanje in ekskurzijo s področja *konjereje*.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

▪ Na kmetijah v Posavju se *konjereja* razvija predvsem kot dopolnilna dejavnost, ki je močno povezana s turizmom.

...

▪ Na ocenjevanju so strokovnjaki za *konjerejo* ocenili vse živali in izbrali najboljše med njimi.

▪ Nekaj vaščanov se ukvarja s *konjerejo* in govedorejo kot dopolnilno dejavnostjo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[konjerêja]

IPA: [kɔnjɛ'ɾɛ:ja]

ednina

IMENOVALNIK: konjerêja

RODILNIK: konjerêje

DAJALNIK: konjerêji

TOŽILNIK: konjerêjo

MESTNIK: pri konjerêji

ORODNIK: z konjerêjo

dvojina

IMENOVALNIK: konjerêji

RODILNIK: konjerêj

DAJALNIK: konjerêjama

TOŽILNIK: konjerêji

MESTNIK: pri konjerêjah

ORODNIK: z konjerêjama

množina

IMENOVALNIK: konjerêje

RODILNIK: konjerêj

DAJALNIK: konjerêjam

TOŽILNIK: konjerêje

MESTNIK: pri konjerêjah

ORODNIK: z konjerêjami

TONEMSKO

[konjerêja]

IPA: [kɔnjɛɾɛ:ja]

ednina

IMENOVALNIK: konjerêja

RODILNIK: konjerêje

DAJALNIK: konjerêji

TOŽILNIK: konjerêjo

MESTNIK: pri konjerêji

ORODNIK: z konjerêjo

dvojina

IMENOVALNIK: konjerêji

RODILNIK: konjerêj

DAJALNIK: konjerêjama

TOŽILNIK: konjerêji

MESTNIK: pri konjerêjah

ORODNIK: z konjerêjama

množina

IMENOVALNIK: konjerêje

RODILNIK: konjerêj

DAJALNIK: konjerêjam

TOŽILNIK: konjerêje

MESTNIK: pri konjerêjah

ORODNIK: z konjerêjami

IZVOR

↑konj + ↑reja

konjerêjec konjerêjca samostalnik moškega spola
[konjerêjɔc]

POMEN

kdor se ukvarja z rejo konj, navadno poklicno

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

srečanje konjerejcev

▪ Za štefanovo organiziramo blagoslov konj, poleti pripravimo srečanje *konjerejcev* in turno jahanje na Menini.

▪ Na pobudo krajevnega društva *konjerejcev* so organizirali srečanje, ki se je odvijalo v Ovcji vasi in

dolini Zajzere.

► prid. beseda + **sam. beseda**

znan konjerejec

▪ Ker so bili nekdam znani *konjerejci*, oče pa dolgo tudi furman, so se odločili, da na domačiji obnovijo tradicijo.

▪ Društvo bo *konjerejce* povezalo, poskušalo vplivati na selekcijo in vzgojo konj ter skrbelo za izobraževanje njihovih rejcev.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[konjerêjɔc]

IPA: [kɔnjɛ'ɾɛ:jɔts]

ednina

IMENOVALNIK: konjerêjec

RODILNIK: konjerêjca

DAJALNIK: konjerêjcu

TOŽILNIK: konjerêjca

MESTNIK: pri konjerêjcu

ORODNIK: z konjerêjcem

dvojina

IMENOVALNIK: konjerêjca

RODILNIK: konjerêjcev

DAJALNIK: konjerêjcema

TOŽILNIK: konjerêjca

MESTNIK: pri konjerêjcih

ORODNIK: z konjerêjcema

množina

IMENOVALNIK: konjerêjci

RODILNIK: konjerêjcev

DAJALNIK: konjerêjcem

TOŽILNIK: konjerêjce

MESTNIK: pri konjerêjcih

ORODNIK: z konjerêjci

TONEMSKO

[konjerêjɔc]

IPA: [kɔnjɛ'ɾɛ:jɔts]

ednina

IMENOVALNIK: konjerêjec

RODILNIK: konjerêjca

DAJALNIK: konjerêjcu

TOŽILNIK: konjerêjca

MESTNIK: pri konjerêjcu

ORODNIK: z konjerêjcem

dvojina

IMENOVALNIK: konjerêjca

RODILNIK: konjerêjcev

DAJALNIK: konjerêjcema

TOŽILNIK: konjerêjca

MESTNIK: pri konjerêjcih

ORODNIK: z konjerêjcema

množina

IMENOVALNIK: konjerêjci

RODILNIK: konjerêjcev

DAJALNIK: konjerêjcem

TOŽILNIK: konjerêjce

MESTNIK: pri konjerêjcih

ORODNIK: z konjerêjci

IZVOR

↑konjereja

konjerêjski konjerêjska konjerêjsko pridevnik

[konjerêjski]

POMEN

1. ki je v zvezi s konjerejci ali konjerejo

► **prid. beseda** + sam. beseda

konjerejska kmetija | konjerejska tradicija | konjerejski strokovnjaki | konjerejske prireditve

▪ Ogledali so si nekaj uspešnih *konjerejskih* kmetij, ki se ukvarjajo pretežno z vzgojo avtohtonih noričanov, konjev hladnokrvne pasme.

▪ V skladu s staro *konjerejsko* tradicijo vemo, da so začetniki linij žrebci različnih pasem, različni po izvoru.

1.1. ki je namenjen za konjerejce

► **prid. beseda** + sam. beseda

konjerejski dan | konjerejski center | konjerejsko društvo

▪ Člani domačega *konjerejskega* društva bodo pripravili *konjerejski* dan.

▪ Diplomirala sem iz teme prehrana športnih konj v *konjerejskih* centrih Slovenije.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[konjerêjski]

IPA: [kɔnjɛ'ɾɛ:jiski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: konjerêjski

RODILNIK: konjerêjskega

DAJALNIK: konjerêjskemu

TOŽILNIK: konjerêjski

živo konjerêjskega

MESTNIK: pri konjerêjskem

ORODNIK: z konjerêjskim

dvojina

IMENOVALNIK: konjerêjska

RODILNIK: konjerêjskih

DAJALNIK: konjerêjskima

TOŽILNIK: konjerêjska

MESTNIK: pri konjerêjskih

ORODNIK: z konjerêjskima

množina

IMENOVALNIK: konjerêjski
RODILNIK: konjerêjskih
DAJALNIK: konjerêjskim
TOŽILNIK: konjerêjske
MESTNIK: pri konjerêjskih
ORODNIK: z konjerêjskimi
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: konjerêjska
RODILNIK: konjerêjske
DAJALNIK: konjerêjski
TOŽILNIK: konjerêjsko
MESTNIK: pri konjerêjski
ORODNIK: z konjerêjsko

dvojina

IMENOVALNIK: konjerêjski
RODILNIK: konjerêjskih
DAJALNIK: konjerêjskima
TOŽILNIK: konjerêjski
MESTNIK: pri konjerêjskih
ORODNIK: z konjerêjskima

množina

IMENOVALNIK: konjerêjske
RODILNIK: konjerêjskih
DAJALNIK: konjerêjskim
TOŽILNIK: konjerêjske
MESTNIK: pri konjerêjskih
ORODNIK: z konjerêjskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: konjerêjsko
RODILNIK: konjerêjskega
DAJALNIK: konjerêjskemu
TOŽILNIK: konjerêjsko
MESTNIK: pri konjerêjskem
ORODNIK: z konjerêjskim

dvojina

IMENOVALNIK: konjerêjski
RODILNIK: konjerêjskih
DAJALNIK: konjerêjskima
TOŽILNIK: konjerêjski
MESTNIK: pri konjerêjskih
ORODNIK: z konjerêjskima

množina

IMENOVALNIK: konjerêjska
RODILNIK: konjerêjskih
DAJALNIK: konjerêjskim
TOŽILNIK: konjerêjska
MESTNIK: pri konjerêjskih
ORODNIK: z konjerêjskimi

TONEMSKO

[konjerêjski]

IPA: [kɔnjɛrɛːjski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: konjerêjski
RODILNIK: konjerêjskega
DAJALNIK: konjerêjskemu
TOŽILNIK: konjerêjski
živo konjerêjskega
MESTNIK: pri konjerêjskem
ORODNIK: z konjerêjskim

dvojina

IMENOVALNIK: konjerêjska
RODILNIK: konjerêjskih
DAJALNIK: konjerêjskima
TOŽILNIK: konjerêjska
MESTNIK: pri konjerêjskih
ORODNIK: z konjerêjskima

množina

IMENOVALNIK: konjerêjski
RODILNIK: konjerêjskih
DAJALNIK: konjerêjskim
TOŽILNIK: konjerêjske
MESTNIK: pri konjerêjskih
ORODNIK: z konjerêjskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: konjerêjska
RODILNIK: konjerêjske
DAJALNIK: konjerêjski
TOŽILNIK: konjerêjsko
MESTNIK: pri konjerêjski
ORODNIK: z konjerêjsko

dvojina

IMENOVALNIK: konjerêjski
RODILNIK: konjerêjskih
DAJALNIK: konjerêjskima
TOŽILNIK: konjerêjski
MESTNIK: pri konjerêjskih
ORODNIK: z konjerêjskima

množina

IMENOVALNIK: konjerêjske
RODILNIK: konjerêjskih
DAJALNIK: konjerêjskim
TOŽILNIK: konjerêjske
MESTNIK: pri konjerêjskih
ORODNIK: z konjerêjskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: konjerêjsko
RODILNIK: konjerêjskega

DAJALNIK: konjerêjskemu
TOŽILNIK: konjerêjsko
MESTNIK: pri konjerêjskem
ORODNIK: z konjerêjskim
dvojina
IMENOVALNIK: konjerêjski
RODILNIK: konjerêjskih
DAJALNIK: konjerêjskima
TOŽILNIK: konjerêjski
MESTNIK: pri konjerêjskih
ORODNIK: z konjerêjskima
množina
IMENOVALNIK: konjerêjska
RODILNIK: konjerêjskih
DAJALNIK: konjerêjskim
TOŽILNIK: konjerêjska
MESTNIK: pri konjerêjskih
ORODNIK: z konjerêjskimi

IZVOR
↑konjereja

koprnéče prislov

[koprnéče]

POMEN

takó, da je izražena velika, nezadržna želja po kom, čem

▶ **prisl.** + **glag.**

- *Koprneče* je gledala za njim, ko je odšel mimo zatemnjenih oken v pritličju.
- Odločila se je, da se nastani v gostišču; *koprneče* je pomislila na vročo prho.
- Tu in tam smo žalostno sedeli skupaj in *koprneče* pripovedovali o svojih starih poklicih in uspehih.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[koprnéče]

IPA: [kɔpr'ne:tʃɛ]

OSNOVNIK: koprnéče

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bôlj koprnéče

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nàjbolj in nájbolj koprnéče

TONEMSKO

[koprnéče]

IPA: [kɔprnè:tʃé]

OSNOVNIK: koprnéče

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bôlj koprnéče

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nàjbolj in nájbolj koprnéče

IZVOR

↑koprneč

koprênje koprênja samostalnik srednjega spola
[kopərênje]

POMEN

doživljanje občutkov, pri katerih si kdo zelo, nezadržno želi koga, česa

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

- Iz otroštva mi je ostal zelo živ spomin na nenehno *koprnenje* po čokoladi, ki je tedaj ni bilo.
- Zapustil sem svojo domovino z neskončnim *koprnenjem*, da bi se nekoč vrnil vanjo.

...

- Upam, da bo človečnost v vsakem od nas premagala *koprnenje* po slavi in bogastvu.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kopərênje]

IPA: [kɔpər'ne:nje]

ednina

IMENOVALNIK: koprênje

RODILNIK: koprênja

DAJALNIK: koprênju

TOŽILNIK: koprênje

MESTNIK: pri koprênju

ORODNIK: s koprênjem
dvojina

IMENOVALNIK: koprênji

RODILNIK: koprênj

DAJALNIK: koprênjema

TOŽILNIK: koprênji

MESTNIK: pri koprênjih

ORODNIK: s koprênjema
množina

IMENOVALNIK: koprênja

RODILNIK: koprênj

DAJALNIK: koprênjem

TOŽILNIK: koprênja

MESTNIK: pri koprênjih

ORODNIK: s koprênji

TONEMSKO

[kopərénje]

IPA: [kɔprnè:njé]

ednina

IMENOVALNIK: koprénje

RODILNIK: koprénja

DAJALNIK: koprénju

TOŽILNIK: koprénje

MESTNIK: pri koprénju

ORODNIK: s koprénjem
dvojina

IMENOVALNIK: koprénji in koprénji

RODILNIK: koprénj

DAJALNIK: koprénjema in koprénjema

TOŽILNIK: koprnéni in koprnéni
MESTNIK: pri koprnénih tudi pri koprnénih
ORODNIK: s koprnéjema in s koprnéjema
množina
IMENOVALNIK: koprnéja tudi koprnéja
RODILNIK: koprnéj
DAJALNIK: koprnéjem tudi koprnéjem
TOŽILNIK: koprnéja tudi koprnéja
MESTNIK: pri koprnénih tudi pri koprnénih
ORODNIK: s koprnéni tudi s koprnéni

IZVOR
↑koprneti

koprnéti koprním dovršni glagol
[kopənéti]

POMEN

- 1. zelo, nezadržno si želeti koga, česa**
▶ **glag.** + po + sam. beseda v mestniku
▪ Ponoči je bedela in *koprnela* po njem.
▪ Zdelo se je, da kar *koprni* po tem, da bi jo kdo držal za roko.
▪ Podnevi ti je tako vroče, da *koprniš* po hladu in sanjaš o sladoledu.

...

- Aristotel je trdil, da je sreča edina stvar, po kateri ljudje *koprni* zaradi nje same.

1.1. ekspresivno doživljati močno, izrazito občutje, zlasti negotovost, strah

- Ljudje bodo *koprneli* v strahu in pričakovanju tistega, kar bo prišlo nad ves svet.
▪ Župan kar *koprni* od vseh problemov, s katerimi ga zasipajo volilci in ustanove.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kopənéti]

IPA: [kɔpəɾ'ne:ti]

NEDOLOČNIK: koprnéti

NAMENILNIK: koprnet in koprnet

sedanjik

ednina

1. OSEBA: koprním

2. OSEBA: koprniš

3. OSEBA: koprni

dvojina

1. OSEBA: koprníva

2. OSEBA: koprníta

3. OSEBA: koprníta

množina

1. OSEBA: koprnímo

2. OSEBA: koprníte

3. OSEBA: koprníjo

velelnik

ednina

2. OSEBA: koprni tudi koprni

dvojina

1. OSEBA: koprníva

2. OSEBA: koprníta

množina

1. OSEBA: koprnímo

2. OSEBA: koprníte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: koprnel in koprnel

DVOJINA: koprnéla

MNOŽINA: koprneli

ženski spol

EDNINA: koprnéla

DVOJINA: koprneli

MNOŽINA: koprnéle

srednji spol

EDNINA: koprnélo

DVOJINA: koprneli

MNOŽINA: koprnéla

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: koprnéč

RODILNIK: koprnéčega

DAJALNIK: koprnéčemu

TOŽILNIK: koprnéč

živo koprnéčega

MESTNIK: pri koprnéčem

ORODNIK: s koprnéčim

dvojina

IMENOVALNIK: koprnéča

RODILNIK: koprnéčih

DAJALNIK: koprnéčima

TOŽILNIK: koprnéča

MESTNIK: pri koprnéčih

ORODNIK: s koprnéčima

množina

IMENOVALNIK: koprnéči

RODILNIK: koprnéčih

DAJALNIK: koprnéčim

TOŽILNIK: koprnéče

MESTNIK: pri koprnéčih

ORODNIK: s koprnéčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: koprnéča

RODILNIK: koprnéče

DAJALNIK: koprnéči

TOŽILNIK: koprnéčo

MESTNIK: pri koprnéči

ORODNIK: s koprnéčo

dvojina

IMENOVALNIK: **koprnéči**
RODILNIK: **koprnéčih**
DAJALNIK: **koprnéčima**
TOŽILNIK: **koprnéči**
MESTNIK: **pri koprnéčih**
ORODNIK: **s koprnéčima**
množina

IMENOVALNIK: **koprnéče**
RODILNIK: **koprnéčih**
DAJALNIK: **koprnéčim**
TOŽILNIK: **koprnéče**
MESTNIK: **pri koprnéčih**
ORODNIK: **s koprnéčimi**
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **koprnéče**
RODILNIK: **koprnéčega**
DAJALNIK: **koprnéčemu**
TOŽILNIK: **koprnéče**
MESTNIK: **pri koprnéčem**
ORODNIK: **s koprnéčim**
dvojina

IMENOVALNIK: **koprnéči**
RODILNIK: **koprnéčih**
DAJALNIK: **koprnéčima**
TOŽILNIK: **koprnéči**
MESTNIK: **pri koprnéčih**
ORODNIK: **s koprnéčima**
množina

IMENOVALNIK: **koprnéča**
RODILNIK: **koprnéčih**
DAJALNIK: **koprnéčim**
TOŽILNIK: **koprnéča**
MESTNIK: **pri koprnéčih**
ORODNIK: **s koprnéčimi**
glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: **koprnênje**
RODILNIK: **koprnênja**
DAJALNIK: **koprnênju**
TOŽILNIK: **koprnênje**
MESTNIK: **pri koprnênju**
ORODNIK: **s koprnênjem**
dvojina

IMENOVALNIK: **koprnênji**
RODILNIK: **koprnênj**
DAJALNIK: **koprnênjema**
TOŽILNIK: **koprnênji**
MESTNIK: **pri koprnênjih**
ORODNIK: **s koprnênjema**
množina

IMENOVALNIK: **koprnênja**

RODILNIK: **koprnênj**
DAJALNIK: **koprnênjem**
TOŽILNIK: **koprnênja**
MESTNIK: **pri koprnênjih**
ORODNIK: **s koprnênji**

TONEMSKO

[kopərněti]

IPA: [kopərně:tí]

NEDOLOČNIK: **koprněti**

NAMENILNIK: **koprnět in koprnět**

sedanjik

ednina

1. OSEBA: **koprním**
2. OSEBA: **koprniš**
3. OSEBA: **koprni**

dvojina

1. OSEBA: **koprníva**
2. OSEBA: **koprníta**
3. OSEBA: **koprníta**

množina

1. OSEBA: **koprnímo**
2. OSEBA: **koprníte**
3. OSEBA: **koprníjo**

velelnik

ednina

2. OSEBA: **koprni tudi koprni**

dvojina

1. OSEBA: **koprníva**
2. OSEBA: **koprníta**

množina

1. OSEBA: **koprnímo**
2. OSEBA: **koprníte**

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: **koprněl in koprněl**

DVOJINA: **koprněla**

MNOŽINA: **koprněli**

ženski spol

EDNINA: **koprněla in koprněla**

DVOJINA: **koprněli**

MNOŽINA: **koprněle**

srednji spol

EDNINA: **koprnělo**

DVOJINA: **koprněli**

MNOŽINA: **koprněla**

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **koprněč**

RODILNIK: **koprněčega**

DAJALNIK: **koprněčemu**

TOŽILNIK: **koprněč**

živo koprnečega
 MESTNIK: pri koprnečem
 ORODNIK: s koprnečim
dvojina
 IMENOVALNIK: koprneča
 RODILNIK: koprnečih
 DAJALNIK: koprnečima
 TOŽILNIK: koprneča
 MESTNIK: pri koprnečih
 ORODNIK: s koprnečima
množina
 IMENOVALNIK: koprneči
 RODILNIK: koprnečih
 DAJALNIK: koprnečim
 TOŽILNIK: koprneče
 MESTNIK: pri koprnečih
 ORODNIK: s koprnečimi
ženski spol
ednina
 IMENOVALNIK: koprneča
 RODILNIK: koprneče
 DAJALNIK: koprneči
 TOŽILNIK: koprnečo
 MESTNIK: pri koprneči
 ORODNIK: s koprnečo
dvojina
 IMENOVALNIK: koprneči
 RODILNIK: koprnečih
 DAJALNIK: koprnečima
 TOŽILNIK: koprneči
 MESTNIK: pri koprnečih
 ORODNIK: s koprnečima
množina
 IMENOVALNIK: koprneče
 RODILNIK: koprnečih
 DAJALNIK: koprnečim
 TOŽILNIK: koprneče
 MESTNIK: pri koprnečih
 ORODNIK: s koprnečimi
srednji spol
ednina
 IMENOVALNIK: koprneče
 RODILNIK: koprnečega
 DAJALNIK: koprnečem
 TOŽILNIK: koprneče
 MESTNIK: pri koprnečem
 ORODNIK: s koprnečim
dvojina
 IMENOVALNIK: koprneči
 RODILNIK: koprnečih
 DAJALNIK: koprnečima
 TOŽILNIK: koprneči
 MESTNIK: pri koprnečih

ORODNIK: s koprnečima
množina
 IMENOVALNIK: koprneča
 RODILNIK: koprnečih
 DAJALNIK: koprnečim
 TOŽILNIK: koprneča
 MESTNIK: pri koprnečih
 ORODNIK: s koprnečimi
glagolnik
ednina
 IMENOVALNIK: koprnenje
 RODILNIK: koprnenja
 DAJALNIK: koprnenju
 TOŽILNIK: koprnenje
 MESTNIK: pri koprnenju
 ORODNIK: s koprnenjem
dvojina
 IMENOVALNIK: koprnenji in koprnenji
 RODILNIK: koprnenj
 DAJALNIK: koprnenjema in koprnenjema
 TOŽILNIK: koprnenji in koprnenji
 MESTNIK: pri koprnenjih tudi pri koprnenjih
 ORODNIK: s koprnenjema in s koprnenjema
množina
 IMENOVALNIK: koprnenja tudi koprnenja
 RODILNIK: koprnenj
 DAJALNIK: koprnenjem tudi koprnenjem
 TOŽILNIK: koprnenja tudi koprnenja
 MESTNIK: pri koprnenjih tudi pri koprnenjih
 ORODNIK: s koprnenji tudi s koprnenji

IZVOR

= češ. *koprnet* 'dreveneti, otrdevati', morda sorodno s ↑kopneti

kozáča kozáče samostalnik ženskega spola

[kozáča]

POMEN

iz zoologije velika sova s sivkastim perjem z rjavimi progami in daljšim repom, ki živi v Evropi in Aziji; primerjaj lat. *Strix uralensis*

► sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

- Najboljši poznavalec *kozače* v Sloveniji nam bo predstavil svoja spoznanja o ekologiji ene naših največjih sov.
- Zavod za varstvo narave želi s postavitvijo gnezdilnic izboljšati pogoje za razmnoževanje *kozače* in koconogega čuka in jim omogočiti preživetje v jelovških gozdovih.

...

- Kadar *kozača* ne gnezdi, je zelo plašna in se hitro umakne.
- Močnejša *kozača* izrine lesno sovo iz sklenjenega gozda na gozdni rob in v bližino naselij, kjer zanjo tip

gozda ni več primeren.

Izgovor in oblike

Jakostno

[kozáča]

IPA: [kɔ'za:tʃa]

ednina

Imenovalnik: kozáča

Rodilnik: kozáče

Dajalnik: kozáči

Tožilnik: kozáčo

Mestnik: pri kozáči

Orodnik: s kozáčo

dvojina

Imenovalnik: kozáči

Rodilnik: kozáč

Dajalnik: kozáčama

Tožilnik: kozáči

Mestnik: pri kozáčah

Orodnik: s kozáčama

množina

Imenovalnik: kozáče

Rodilnik: kozáč

Dajalnik: kozáčam

Tožilnik: kozáče

Mestnik: pri kozáčah

Orodnik: s kozáčami

Tonemsko

[kozáča]

IPA: [kɔzà:tʃá]

ednina

Imenovalnik: kozáča

Rodilnik: kozáče

Dajalnik: kozáči

Tožilnik: kozáčo

Mestnik: pri kozáči

Orodnik: s kozáčo

dvojina

Imenovalnik: kozáči

Rodilnik: kozáč

Dajalnik: kozáčama

Tožilnik: kozáči

Mestnik: pri kozáčah

Orodnik: s kozáčama

množina

Imenovalnik: kozáče

Rodilnik: kozáč

Dajalnik: kozáčam

Tožilnik: kozáče

Mestnik: pri kozáčah

Orodnik: s kozáčami

Izvor

↑koza

kozjerêja kozjerêje samostalnik ženskega spola

[kozjerêja]

Pomen

dejavnost, ki se ukvarja z rejo koz

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

▪ Razlog več za razvoj *kozjereje* je, da koza daje vedno bolj iskano mleko.

▶ priredna zveza

kozjereja in ovčereja

▪ Medtem ko še pred nekaj leti ovčereje ali *kozjereje* tukaj sploh ni bilo, se v zadnjem času reja drobnice širi.

...

▪ Intenzivno se s *kozjerejo* ukvarjajo zadnjih deset let, redijo 65 molznih koz.

▪ Zaradi skalnatega površja je na otoku največ priložnosti za *kozjerejo*.

Izgovor in oblike

Jakostno

[kozjerêja]

IPA: [kɔzjɛ'rɛːja]

ednina

Imenovalnik: kozjerêja

Rodilnik: kozjerêje

Dajalnik: kozjerêji

Tožilnik: kozjerêjo

Mestnik: pri kozjerêji

Orodnik: z kozjerêjo

dvojina

Imenovalnik: kozjerêji

Rodilnik: kozjerêj

Dajalnik: kozjerêjama

Tožilnik: kozjerêji

Mestnik: pri kozjerêjah

Orodnik: z kozjerêjama

množina

Imenovalnik: kozjerêje

Rodilnik: kozjerêj

Dajalnik: kozjerêjam

Tožilnik: kozjerêje

Mestnik: pri kozjerêjah

Orodnik: z kozjerêjami

Tonemsko

[kozjerêja]

IPA: [kɔzjɛrɛːjà]

ednina

Imenovalnik: kozjerêja

Rodilnik: kozjerêje

Dajalnik: kozjerêji

TOŽILNIK: kozjerêjo
MESTNIK: pri kozjerêji
ORODNIK: z kozjerêjo
dvojina
IMENOVALNIK: kozjerêji
RODILNIK: kozjerêj
DAJALNIK: kozjerêj**ama**
TOŽILNIK: kozjerêji
MESTNIK: pri kozjerêj**ah**
ORODNIK: z kozjerêj**ama**
množina
IMENOVALNIK: kozjerêje
RODILNIK: kozjerêj
DAJALNIK: kozjerêj**am**
TOŽILNIK: kozjerêje
MESTNIK: pri kozjerêj**ah**
ORODNIK: z kozjerêj**ami**

IZVOR

↑kozji + ↑reja

kozjerêjec kozjerêjca samostalnik moškega spola
[kozjerêjɔc]

POMEN

kdor se ukvarja z rejo koz, navadno poklicno

► **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

- *Kozjerejci* so sodelovali na državni razstavi koz in pri ocenjevanju dosegli lepe rezultate.
- Pri nas *kozjerejci* mleko večinoma porabijo doma, prodajo na bližnjem trgu ali predelajo v sire.

...

- Zavzeli so se za skupno krovno zvezo z dvema sekcijama, kjer bi bili *kozjerejci* in ovčerejci enakovredni.
- Ukrepi vodstva, potrjeni na organih upravljanja, so prizadeli tudi *kozjerejce*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kozjerêjɔc]

IPA: [kɔzjɛ'ɾɛ:jɔts]

ednina

IMENOVALNIK: kozjerêjec

RODILNIK: kozjerêjca

DAJALNIK: kozjerêjcu

TOŽILNIK: kozjerêjca

MESTNIK: pri kozjerêjcu

ORODNIK: z kozjerêjcem

dvojina

IMENOVALNIK: kozjerêjca

RODILNIK: kozjerêjcev

DAJALNIK: kozjerêj**cema**

TOŽILNIK: kozjerêjca

MESTNIK: pri kozjerêj**cih**

ORODNIK: z kozjerêj**cema**
množina

IMENOVALNIK: kozjerêjci

RODILNIK: kozjerêjcev

DAJALNIK: kozjerêj**cem**

TOŽILNIK: kozjerêjce

MESTNIK: pri kozjerêj**cih**

ORODNIK: z kozjerêjci

TONEMSKO

[kozjerêjɔc]

IPA: [kɔzjɛ'ɾɛ:jɔts]

ednina

IMENOVALNIK: kozjerêjec

RODILNIK: kozjerêjca

DAJALNIK: kozjerêj**cu**

TOŽILNIK: kozjerêjca

MESTNIK: pri kozjerêj**cu**

ORODNIK: z kozjerêj**cem**

dvojina

IMENOVALNIK: kozjerêjca

RODILNIK: kozjerêjcev

DAJALNIK: kozjerêj**cema**

TOŽILNIK: kozjerêjca

MESTNIK: pri kozjerêj**cih**

ORODNIK: z kozjerêj**cema**

množina

IMENOVALNIK: kozjerêjci

RODILNIK: kozjerêjcev

DAJALNIK: kozjerêj**cem**

TOŽILNIK: kozjerêjce

MESTNIK: pri kozjerêj**cih**

ORODNIK: z kozjerêjci

IZVOR

↑kozjereja

kozjerêjski kozjerêjska kozjerêjsko pridevnik
[kozjerêjski]

POMEN

1. ki je v zvezi s kozjerejci ali kozjerejo

► **prid. beseda** + sam. beseda

kozjerejska kmetija

- Ogledali smo si v prirejo mleka ter prodajo kozjih mlečnih izdelkov usmerjeno *kozjerejsko* kmetijo.
- Poleg ogleda živali bodo obiskovalci lahko pokusili kozji sir in druge *kozjerejske* proizvode.

1.1. ki je namenjen za kozjerejce

► **prid. beseda** + sam. beseda

kozjerejska zadruga | kozjerejsko društvo

- Dobrodošlo bi bilo sodelovanje med *kozjerejskimi* društvi in društvi rejcev drobnice, saj je med njimi veliko rejcev, ki poleg ovac redijo tudi koze.
- Že nekaj časa je v zraku ideja o ustanovitvi

kozjerejske zadruga. Tako bi kozjerejci sami prevzeli predelavo mleka in prodajo izdelkov.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kozjerêjski]

IPA: [kɔzjɛ'ɾɛ:jski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: kozjerêjski

RODILNIK: kozjerêjskega

DAJALNIK: kozjerêjskemu

TOŽILNIK: kozjerêjski

živo kozjerêjskega

MESTNIK: pri kozjerêjskem

ORODNIK: z kozjerêjskim

dvojina

IMENOVALNIK: kozjerêjska

RODILNIK: kozjerêjskih

DAJALNIK: kozjerêjskima

TOŽILNIK: kozjerêjska

MESTNIK: pri kozjerêjskih

ORODNIK: z kozjerêjskima

množina

IMENOVALNIK: kozjerêjski

RODILNIK: kozjerêjskih

DAJALNIK: kozjerêjskim

TOŽILNIK: kozjerêjske

MESTNIK: pri kozjerêjskih

ORODNIK: z kozjerêjskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: kozjerêjska

RODILNIK: kozjerêjske

DAJALNIK: kozjerêjski

TOŽILNIK: kozjerêjsko

MESTNIK: pri kozjerêjski

ORODNIK: z kozjerêjsko

dvojina

IMENOVALNIK: kozjerêjski

RODILNIK: kozjerêjskih

DAJALNIK: kozjerêjskima

TOŽILNIK: kozjerêjski

MESTNIK: pri kozjerêjskih

ORODNIK: z kozjerêjskima

množina

IMENOVALNIK: kozjerêjske

RODILNIK: kozjerêjskih

DAJALNIK: kozjerêjskim

TOŽILNIK: kozjerêjske

MESTNIK: pri kozjerêjskih

ORODNIK: z kozjerêjskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: kozjerêjsko

RODILNIK: kozjerêjskega

DAJALNIK: kozjerêjskemu

TOŽILNIK: kozjerêjsko

MESTNIK: pri kozjerêjskem

ORODNIK: z kozjerêjskim

dvojina

IMENOVALNIK: kozjerêjski

RODILNIK: kozjerêjskih

DAJALNIK: kozjerêjskima

TOŽILNIK: kozjerêjski

MESTNIK: pri kozjerêjskih

ORODNIK: z kozjerêjskima

množina

IMENOVALNIK: kozjerêjska

RODILNIK: kozjerêjskih

DAJALNIK: kozjerêjskim

TOŽILNIK: kozjerêjska

MESTNIK: pri kozjerêjskih

ORODNIK: z kozjerêjskimi

TONEMSKO

[kozjerêjski]

IPA: [kɔzjɛɾɛ:jski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: kozjerêjski

RODILNIK: kozjerêjskega

DAJALNIK: kozjerêjskemu

TOŽILNIK: kozjerêjski

živo kozjerêjskega

MESTNIK: pri kozjerêjskem

ORODNIK: z kozjerêjskim

dvojina

IMENOVALNIK: kozjerêjska

RODILNIK: kozjerêjskih

DAJALNIK: kozjerêjskima

TOŽILNIK: kozjerêjska

MESTNIK: pri kozjerêjskih

ORODNIK: z kozjerêjskima

množina

IMENOVALNIK: kozjerêjski

RODILNIK: kozjerêjskih

DAJALNIK: kozjerêjskim

TOŽILNIK: kozjerêjske

MESTNIK: pri kozjerêjskih

ORODNIK: z kozjerêjskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: kozjerêjska

RODILNIK: kozjerêjske
 DAJALNIK: kozjerêjski
 TOŽILNIK: kozjerêjsko
 MESTNIK: pri kozjerêjski
 ORODNIK: z kozjerêjsko
dvojina
 IMENOVALNIK: kozjerêjski
 RODILNIK: kozjerêjskih
 DAJALNIK: kozjerêjskima
 TOŽILNIK: kozjerêjski
 MESTNIK: pri kozjerêjskih
 ORODNIK: z kozjerêjskima
množina
 IMENOVALNIK: kozjerêjske
 RODILNIK: kozjerêjskih
 DAJALNIK: kozjerêjskim
 TOŽILNIK: kozjerêjske
 MESTNIK: pri kozjerêjskih
 ORODNIK: z kozjerêjskimi
srednji spol
ednina
 IMENOVALNIK: kozjerêjsko
 RODILNIK: kozjerêjskega
 DAJALNIK: kozjerêjskemu
 TOŽILNIK: kozjerêjsko
 MESTNIK: pri kozjerêjskem
 ORODNIK: z kozjerêjskim
dvojina
 IMENOVALNIK: kozjerêjski
 RODILNIK: kozjerêjskih
 DAJALNIK: kozjerêjskima
 TOŽILNIK: kozjerêjski
 MESTNIK: pri kozjerêjskih
 ORODNIK: z kozjerêjskima
množina
 IMENOVALNIK: kozjerêjska
 RODILNIK: kozjerêjskih
 DAJALNIK: kozjerêjskim
 TOŽILNIK: kozjerêjska
 MESTNIK: pri kozjerêjskih
 ORODNIK: z kozjerêjskimi

Izvor
 ↑kozjereja

krá medmet

POMEN

navadno ponovljeno posnema glas vrane, krokarja

- Vrana kraka: *kra kra kra*.
- Le kratak čas je negibno ležala, ko se vrh oreha oglasi vrana: *kra, kra, kra*.

Izvor
 imitativna beseda, ki posnema oglašanje vrane, krokarja, tako kot nem. *krah*, glej ↑krakati

kresiláča kresiláče samostalnik ženskega spola
 [kresiláča]

Izgovor in oblike

Jakostno

[kresiláča]

IPA: [kresiˈlaːtʃa]

ednina

IMENOVALNIK: kresiláča

RODILNIK: kresiláče

DAJALNIK: kresiláči

TOŽILNIK: kresiláčo

MESTNIK: pri kresiláči

ORODNIK: s kresiláčo

dvojina

IMENOVALNIK: kresiláči

RODILNIK: kresiláč

DAJALNIK: kresiláčama

TOŽILNIK: kresiláči

MESTNIK: pri kresiláčah

ORODNIK: s kresiláčama

množina

IMENOVALNIK: kresiláče

RODILNIK: kresiláč

DAJALNIK: kresiláčam

TOŽILNIK: kresiláče

MESTNIK: pri kresiláčah

ORODNIK: s kresiláčami

TONEMSKO

[kresiláča]

IPA: [kresiláːtʃá]

ednina

IMENOVALNIK: kresiláča

RODILNIK: kresiláče

DAJALNIK: kresiláči

TOŽILNIK: kresiláčo

MESTNIK: pri kresiláči

ORODNIK: s kresiláčo

dvojina

IMENOVALNIK: kresiláči

RODILNIK: kresiláč

DAJALNIK: kresiláčama

TOŽILNIK: kresiláči

MESTNIK: pri kresiláčah

ORODNIK: s kresiláčama

množina

IMENOVALNIK: kresiláče

RODILNIK: kresiláč

DAJALNIK: kresiláč**am**
TOŽILNIK: kresiláče
MESTNIK: pri kresiláč**ah**
ORODNIK: s kresiláč**ami**

STALNE ZVEZE

smrekova kresilača

iz biologije neužitna lesna goba s progastim klobukom belkaste, rumene in rjave barve, ki raste zlasti na iglavcih; primerjaj lat. *Fomitopsis pinicola*

▪ V premeru ima lahko *smrekova kresilača*

30 centimetrov in več, tehta lahko nekaj kilogramov.

▪ V gozdu ima *smrekova kresilača* vlogo nekakšnega čistilca, saj počasi razgrajuje bolna in poškodovana drevesa ter stare šture.

IZVOR

↑kresilo

kresilka kresílke samostalnik ženskega spola
[kresílka]

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kresílka]

IPA: [krɛ'si:lka]

ednina

IMENOVALNIK: kresílka

RODILNIK: kresílke

DAJALNIK: kresílki

TOŽILNIK: kresílko

MESTNIK: pri kresílki

ORODNIK: s kresílko

dvojina

IMENOVALNIK: kresílki

RODILNIK: kresílk

DAJALNIK: kresílkama

TOŽILNIK: kresílki

MESTNIK: pri kresílk**ah**

ORODNIK: s kresílkama

množina

IMENOVALNIK: kresílke

RODILNIK: kresílk

DAJALNIK: kresílkam

TOŽILNIK: kresílke

MESTNIK: pri kresílk**ah**

ORODNIK: s kresílk**ami**

TONEMSKO

[kresí:lka]

IPA: [krɛsí:lka]

ednina

IMENOVALNIK: kresílka

RODILNIK: kresíлке

DAJALNIK: kresíлки

TOŽILNIK: kresíлко

MESTNIK: pri kresíлки

ORODNIK: s kresíлко

dvojina

IMENOVALNIK: kresíлки

RODILNIK: kresíлк

DAJALNIK: kresílkama

TOŽILNIK: kresíлки

MESTNIK: pri kresílk**ah**

ORODNIK: s kresílkama

množina

IMENOVALNIK: kresíлке

RODILNIK: kresíлк

DAJALNIK: kresílkam

TOŽILNIK: kresíлке

MESTNIK: pri kresílk**ah**

ORODNIK: s kresílk**ami**

STALNE ZVEZE

bukova kresilka

iz biologije neužitna lesna goba, ki raste zlasti na bukvah, brezah; primerjaj lat. *Fomes fomentarius*; sin.:

kresilna goba

▪ *Bukova kresilka* na drevju povzroča belo trohnobo, smrekova kresilača pa rjavo.

▪ Trdo, poličasto *bukovo kresilko* nekateri uporabljajo kot poličko za lončnice ali zgolj v okras, nekoč pa so iz nje izdelovali kresila za puške.

IZVOR

↑kresilo

kristálka kristálke samostalnik ženskega spola
[kristálka]

POMEN

1. glavната solata z izrazito krhkimi in hrustljivimi listi

▶ sam. beseda + **sam. beseda**

solata kristalka

▪ Povečano povpraševanje je povzročilo podražitev blitve in vseh vrst solat, še najbolj domače solate *kristalke*.

▪ V plastenjakih je sredi februarja v najboljših pogojih dozorela solata *kristalka*.

1.1. listi te solate kot hrana, jed

▪ Omleto postrežemo s spomladansko solato, najbolje s *kristalko*.

▪ Ker imajo doma toplo gredo, je ves čas na krožniku *kristalka* ali berivka.

▪ Solato pripravite iz narezanih listov *kristalke* in tankih rezin primerno zrele hruške.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[kristálka]

IPA: [kris'ta:lka]

ednina

IMENOVALNIK: kristálka

RODILNIK: kristálke

DAJALNIK: kristálki

TOŽILNIK: kristálko

MESTNIK: pri kristálki

ORODNIK: s kristálko

dvojina

IMENOVALNIK: kristálki

RODILNIK: kristálk

DAJALNIK: kristálkama

TOŽILNIK: kristálki

MESTNIK: pri kristálkah

ORODNIK: s kristálkama

množina

IMENOVALNIK: kristálke

RODILNIK: kristálk

DAJALNIK: kristálkam

TOŽILNIK: kristálke

MESTNIK: pri kristálkah

ORODNIK: s kristálkami

TONEMSKO

[kristálka]

IPA: [kristá:lka]

ednina

IMENOVALNIK: kristálka

RODILNIK: kristálke

DAJALNIK: kristálki

TOŽILNIK: kristálko

MESTNIK: pri kristálki

ORODNIK: s kristálko

dvojina

IMENOVALNIK: kristálki

RODILNIK: kristálk

DAJALNIK: kristálkama

TOŽILNIK: kristálki

MESTNIK: pri kristálkah

ORODNIK: s kristálkama

množina

IMENOVALNIK: kristálke

RODILNIK: kristálk

DAJALNIK: kristálkam

TOŽILNIK: kristálke

MESTNIK: pri kristálkah

ORODNIK: s kristálkami

IZVOR

↑kristal

krompírjevec krompírjevca samostalnik moškega spola

[krompírjevəc]

POMEN

1. zeleni, nadzemni del krompirja; sin.: krompirjevka

- Pripravljaj je njivo, kjer bodo pobirali krompir, a je bilo treba prej pokositi *krompirjevec*.

- Vsako pomlad in vsako jesen se dvigajo iz doline gosti svetli stebri dima, ko ljudje kurijo kupe listja, *krompirjevec*, posekano grmovje.

2. ekspresivno kdor (rad) jé krompir

- Pri naši hiši smo veliki *krompirjevci*.

- Odojki, ki so se vrteli na ražnju, so bili zaželena pojedina tudi pri najbolj vnetih *krompirjevcih*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[krompírjevəc]

IPA: [krɔm'pi:rjɛvɛts]

ednina

IMENOVALNIK: krompírjevec

RODILNIK: krompírjevca

DAJALNIK: krompírjevca

TOŽILNIK: neživo krompírjevca

živo krompírjevca

MESTNIK: pri krompírjevca

ORODNIK: s krompírjevca

dvojina

IMENOVALNIK: krompírjevca

RODILNIK: krompírjevcev

DAJALNIK: krompírjevca

TOŽILNIK: krompírjevca

MESTNIK: pri krompírjevca

ORODNIK: s krompírjevca

množina

IMENOVALNIK: krompírjevci

RODILNIK: krompírjevcev

DAJALNIK: krompírjevca

TOŽILNIK: krompírjevca

MESTNIK: pri krompírjevca

ORODNIK: s krompírjevci

TONEMSKO

[krompírjevəc]

IPA: [krɔm'pi:rjɛvɛts]

ednina

IMENOVALNIK: krompírjevec

RODILNIK: krompírjevca

DAJALNIK: krompírjevca

TOŽILNIK: neživo krompírjevca

živo krompírjevca

MESTNIK: pri krompírjevca

ORODNIK: s krompírjevca

dvojina

IMENOVALNIK: krompirjevca

RODILNIK: krompirjevcev tudi krompirjevcev

DAJALNIK: krompirjevce**ma**

TOŽILNIK: krompirjevca

MESTNIK: pri krompirjevci**h** tudi pri krompirjevci**h**

ORODNIK: s krompirjevce**ma**

množina

IMENOVALNIK: krompirjevci

RODILNIK: krompirjevcev tudi krompirjevcev

DAJALNIK: krompirjevce**m**

TOŽILNIK: krompirjevce

MESTNIK: pri krompirjevci**h** tudi pri krompirjevci**h**

ORODNIK: s krompirjevci tudi s krompirjevci

in

[krompirjevɔc]

IPA: [krɔmpí:rjɛvɔts]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: krompirjavec

RODILNIK: krompirjevca

DAJALNIK: krompirjevcu

TOŽILNIK: neživo krompirjavec

živo krompirjavec

MESTNIK: pri krompirjevcu

ORODNIK: s krompirjevce**m**

dvojina

IMENOVALNIK: krompirjevca

RODILNIK: krompirjevcev

DAJALNIK: krompirjevce**ma**

TOŽILNIK: krompirjevca

MESTNIK: pri krompirjevci**h**

ORODNIK: s krompirjevce**ma**

množina

IMENOVALNIK: krompirjevci

RODILNIK: krompirjevcev

DAJALNIK: krompirjevce**m**

TOŽILNIK: krompirjevce

MESTNIK: pri krompirjevci**h**

ORODNIK: s krompirjevci

Izvor

↑krompirjev

krompirjevka krompirjevke samostalnik ženskega spola

[krompirjevka]

POMEN

1. zeleni, nadzemni del krompirja; sin.: krompirjavec

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

uničenje krompirjevke

▪ Spravilo pridelka se začne z uničenjem *krompirjevke*, ki je lahko kemično ali mehansko, da se kožica

gomoljev pred pravilom utrdi.

▪ Velika količina dodanega kalija spodbuja ohranjanje *krompirjevke* ob koncu rasti.

...

▪ Plesen se je z okužene *krompirjevke* razširila na mlade gomolje v tleh.

2. voda, v kateri se je kuhal krompir

▪ Za kruh lahko najprej pripravimo krompirjev kvasec iz pretlačenega krompirja, prilite *krompirjevke*, kvasa in malo moke.

3. juha s krompirjem

▪ *Krompirjevko* jemo s kruhom, za posladek pa postrežemo še sadni krožnik s skuto.

4. okrasni grm ali manjše drevo s suličastimi listi in modrimi, vijoličastimi ali belimi cvetovi z rumenim osrednjim delom in kroglasto krošnjo; primerjaj lat. *Solanum rantonnetii*, *Lycianthes rantonnetii*; sin.: iz botanike rantonnetijeva krompirjevka

▪ Zelo lepa je pokončno rastoča *krompirjevka*, ki zraste v bujen grmiček, lahko pa jo vzgojimo tudi na deblu.
▪ *Krompirjevko* postavite tja, kjer vam druge rože ne rastejo.

5. neužitna kroglasta goba z debelo hrapavo ovojnico bele ali rjavkaste barve in brez beta;

primerjaj lat. *Scleroderma citrinum*

▪ Pojedla je blago strupeno gobo *krompirjevko*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[krompirjevka]

IPA: [krɔm'pi:rjevka]

ednina

IMENOVALNIK: krompirjevka

RODILNIK: krompirjevke

DAJALNIK: krompirjevki

TOŽILNIK: krompirjevko

MESTNIK: pri krompirjevki

ORODNIK: s krompirjevko

dvojina

IMENOVALNIK: krompirjevki

RODILNIK: krompirjevki

DAJALNIK: krompirjevka**ma**

TOŽILNIK: krompirjevki

MESTNIK: pri krompirjevka**h**

ORODNIK: s krompirjevka**ma**

množina

IMENOVALNIK: krompirjevke

RODILNIK: krompirjevki

DAJALNIK: krompirjevka**m**

TOŽILNIK: krompirjevke

MESTNIK: pri krompirjevka**h**

ORODNIK: s krompirjevka**mi**

TONEMSKO

[krompirjevka]

IPA: [krɔmpì:rjéu̯ka]

ednina

IMENOVALNIK: krompîrjevka

RODILNIK: krompîrjevke

DAJALNIK: krompîrjevki

TOŽILNIK: krompîrjevko

MESTNIK: pri krompîrjevki

ORODNIK: s krompîrjevko

dvojina

IMENOVALNIK: krompîrjevki

RODILNIK: krompîrjevkv

DAJALNIK: krompîrjevka**ma**

TOŽILNIK: krompîrjevki

MESTNIK: pri krompîrjevka**h**

ORODNIK: s krompîrjevka**ma**

množina

IMENOVALNIK: krompîrjevke

RODILNIK: krompîrjevkv

DAJALNIK: krompîrjevka**m**

TOŽILNIK: krompîrjevke

MESTNIK: pri krompîrjevka**h**

ORODNIK: s krompîrjevka**mi**

in

[krompîrjéu̯ka]

IPA: [krɔmpì:rjéu̯ka]

(tonemska dvojnica)

ednina

IMENOVALNIK: krompîrjevka

RODILNIK: krompîrjevke

DAJALNIK: krompîrjevki

TOŽILNIK: krompîrjevko

MESTNIK: pri krompîrjevki

ORODNIK: s krompîrjevko

dvojina

IMENOVALNIK: krompîrjevki

RODILNIK: krompîrjevkv

DAJALNIK: krompîrjevka**ma**

TOŽILNIK: krompîrjevki

MESTNIK: pri krompîrjevka**h**

ORODNIK: s krompîrjevka**ma**

množina

IMENOVALNIK: krompîrjevke

RODILNIK: krompîrjevkv

DAJALNIK: krompîrjevka**m**

TOŽILNIK: krompîrjevke

MESTNIK: pri krompîrjevka**h**

ORODNIK: s krompîrjevka**mi**

STALNE ZVEZE

rantonetijeva krompirjevka

iz botanike okrasni grm ali manjše drevo s suličastimi listi in modrimi, vijoličastimi ali belimi cvetovi z rumenim osrednjim delom in kroglasto krošnjo; primerjaj lat. *Solanum rantonnetii*, *Lycianthes rantonnetii*;

sin.: krompirjevka

• V posodah zraste *rantonetijeva krompirjevka* ali nočna senca do dva metra visoko.

• Daturi lahko odstranimo večino poganjkov, pri *rantonetijevi krompirjevki* pa to ni priporočljivo, sicer rastlina drugo leto pozno zacveti.

IZVOR

↑krompir

króta

króte samostalnik ženskega spola

[króta]

POMEN

1. neknjižno pogovorno, ekspresivno **krastača, žaba**

• Sestra je premajhna in se ustraši vsega na stezici: kaj bi se šele zgodilo, če bi otipala podgano ali *kroto*.

2. neknjižno pogovorno, slabšalno **kdor je grd, neprijetnega videza**; sin.: slabšalno **krastača**

• Poglej si tole brhko mladenko in to špehato *kroto* od moškega.

3. neknjižno pogovorno, slabšalno **kdor je neprijeten, aroganten, škodljiv ali se mu to pripisuje**; sin.:

slabšalno **krastača**

• Čez par let bo spet dobiček, ko se znebijo plenilskih *krot*, ki uničujejo podjetje.

• Kako se ta gizdava *krota* obnaša do prominentnih gostov v studiu, pa nima nobene mere!

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[króta]

IPA: [ˈkroːta]

ednina

IMENOVALNIK: **króta**

RODILNIK: **króte**

DAJALNIK: **króti**

TOŽILNIK: **króto**

MESTNIK: pri **króti**

ORODNIK: s **króto**

dvojina

IMENOVALNIK: **króti**

RODILNIK: **krót**

DAJALNIK: **krótama**

TOŽILNIK: **króti**

MESTNIK: pri **krótah**

ORODNIK: s **krótama**

množina

IMENOVALNIK: króte
RODILNIK: krót
DAJALNIK: krót**am**
TOŽILNIK: króte
MESTNIK: pri krót**ah**
ORODNIK: s krót**ami**

TONEMSKO

[króta]

IPA: [krò:tá]

ednina

IMENOVALNIK: króta

RODILNIK: króte

DAJALNIK: kró**ti**

TOŽILNIK: kró**to**

MESTNIK: pri kró**ti**

ORODNIK: s kró**to**

dvojina

IMENOVALNIK: kró**ti**

RODILNIK: krót

DAJALNIK: krót**ama**

TOŽILNIK: kró**ti**

MESTNIK: pri krót**ah**

ORODNIK: s krót**ama**

množina

IMENOVALNIK: króte

RODILNIK: krót

DAJALNIK: krót**am**

TOŽILNIK: króte

MESTNIK: pri krót**ah**

ORODNIK: s krót**ami**

Izvor

prevzeto iz srvnem. *krot(t)e*, stvnem. *krota*, sorodno z nem. *Kröte*, verjetno sorodno z gr. *brótakhos* 'žaba'

kvintét kvintéta samostalnik moškega spola

[kvintét]

POMEN

1. glasbena zasedba, sestavljena iz petih instrumentalistov ali pevcev

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

dekliški, fantovski, moški, ženski kvintet | dober kvintet | harmonikarski, instrumentalni, pevski, vokalni kvintet | mlad kvintet

- Večer bo popestril moški *kvintet* domačega društva.
- Kot gost je nastopil ženski vokalni *kvintet*.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

kvintet deluje, praznuje | kvintet nastopi, zaigra, zapoje | kvintet popestri KAJ, poskrbi za KAJ

- Kot gost je nastopil ženski vokalni *kvintet* Spev iz Mirne Peči.
- Obiskovalcem so se v prvem delu koncerta predstavili

kvartet in *kvintet* harmonik ter harmonikarski orkester glasbene šole.

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju

kvintet harmonik

▪ Med poslušalci je prijetno razpoloženje dvignil tudi *kvintet* harmonik, nato pa še komorna skupina trobil.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

član, pevec, vodja kvinteta | koncert, nastop kvinteta

▪ V Kranju lahko na gradu Khislstein prisluhnete koncertu *kvinteta* trobil.

1.1. skladba za to zasedbo

▪ Johannes Brahms je svoj *kvintet* za klarinet in godalni kvartet napisal v zadnjih letih življenja.

2. skupina petih oseb, ki pri čem sodelujejo, imajo skupno vlogo, cilj

▪ Predstava je zadnji del njune odrske trilogije in v njej z igralskim *kvintetom* tako rekoč na praznem prizorišču dramtizirata resnično življenje povprečne meščanske družine.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[kvintét]

IPA: [kvinté:t]

ednina

IMENOVALNIK: kvintét

RODILNIK: kvinté**ta**

DAJALNIK: kvinté**tu**

TOŽILNIK: kvintét

MESTNIK: pri kvinté**tu**

ORODNIK: s kvinté**tom**

dvojina

IMENOVALNIK: kvinté**ta**

RODILNIK: kvinté**tov**

DAJALNIK: kvinté**toma**

TOŽILNIK: kvinté**ta**

MESTNIK: pri kvinté**tih**

ORODNIK: s kvinté**toma**

množina

IMENOVALNIK: kvinté**ti**

RODILNIK: kvinté**tov**

DAJALNIK: kvinté**tom**

TOŽILNIK: kvinté**te**

MESTNIK: pri kvinté**tih**

ORODNIK: s kvinté**ti**

TONEMSKO

[kvintê:t]

IPA: [kvinté:t]

ednina

IMENOVALNIK: kvintê**t**

RODILNIK: kvintê**ta**

DAJALNIK: kvintê**tu**

TOŽILNIK: kvintê**t**

MESTNIK: pri kvintetu
ORODNIK: s kvintetom
dvojina
IMENOVALNIK: kvinteta
RODILNIK: kvintetov
DAJALNIK: kvintetoma
TOŽILNIK: kvinteta
MESTNIK: pri kvintetih
ORODNIK: s kvintetoma
množina
IMENOVALNIK: kvinteti
RODILNIK: kvintetov
DAJALNIK: kvintetom
TOŽILNIK: kvintete
MESTNIK: pri kvintetih
ORODNIK: s kvinteti

STALNE ZVEZE

godalni kvintet

1. iz glasbe kvintet, sestavljen iz dveh violin, viole, violončela in še enega godala

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

nastop godalnega kvinteta

▪ Pozdravnemu nagovoru je sledil nastop *godalnega kvinteta*.

...

▪ Na recitalu bo nastopil tudi *godalni kvintet*.

1.1. iz glasbe skladba za to zasedbo

▪ Napisal je 15 godalnih kvartetov, *godalni kvintet*, oktet, klavirski kvintet v A-duru in dva klavirska tria.

klavirski kvintet

1. iz glasbe kvintet, sestavljen navadno iz klavirja in godalnega kvarteta

▪ V dvorani glasbene šole se bo ob 19.30 začel koncert akademskega *klavirskega kvinteta*.

1.1. iz glasbe skladba za to zasedbo

▪ Koncert se bo sklenil prav z Brahmsovim delom, njegovim edinim *klavirskim kvintetom*, začel pa se bo z Mozartovim godalnim kvartetom, nastalim leta 1783.

kvintet trobil

iz glasbe kvintet, sestavljen navadno iz dveh trobent, roga, pozavne in tube; sin.: iz glasbe trobilni kvintet

▪ *Kvintet trobil* je s himno napovedal svečano dogajanje.

pihalni kvintet

iz glasbe kvintet, sestavljen iz flavte, oboe, klarineta, fagota in roga

▪ Na koncertu bomo lahko slišali klasična dela za *pihalni kvintet*.

trobilni kvintet

iz glasbe kvintet, sestavljen navadno iz dveh trobent, roga, pozavne in tube; sin.: iz glasbe kvintet trobil

- Pred gradom Tivoli bosta nastopila *trobilni kvintet* in kvartet pozavn.
- Na ploščadi pred kulturnim domom bo nastopil *trobilni kvintet* orkestra Slovenske vojske.
- V grajski dvorani je bil koncert *trobilnega kvinteta* srednje glasbene in baletne šole iz Maribora.

IZVOR

prevzeto (prek nem. *Quintett*) iz it. *quintetto*, prvotno 'peterica', izpeljano iz *quinto* 'peti, petina' < lat. *quintus*

labiríntnica labiríntnice samostalnik ženskega spola
[labiríntnica]

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[labiríntnica]

IPA: [labi'ri:ntnítsa]

ednina

IMENOVALNIK: labiríntnica

RODILNIK: labiríntnice

DAJALNIK: labiríntnici

TOŽILNIK: labiríntnico

MESTNIK: pri labiríntnici

ORODNIK: z labiríntnico

dvojina

IMENOVALNIK: labiríntnici

RODILNIK: labiríntnic

DAJALNIK: labiríntnicama

TOŽILNIK: labiríntnici

MESTNIK: pri labiríntnicah

ORODNIK: z labiríntnicama

množina

IMENOVALNIK: labiríntnice

RODILNIK: labiríntnic

DAJALNIK: labiríntnicam

TOŽILNIK: labiríntnice

MESTNIK: pri labiríntnicah

ORODNIK: z labiríntnicami

TONEMSKO

[labiríntnica]

IPA: [labi'ri:ntnítsa]

ednina

IMENOVALNIK: labiríntnica

RODILNIK: labiríntnice

DAJALNIK: labiríntnici

TOŽILNIK: labiríntnico

MESTNIK: pri labiríntnici

ORODNIK: z labiríntnico

dvojina

IMENOVALNIK: labirîntnici

RODILNIK: labirîntnic

DAJALNIK: labirîntnic**ama**

TOŽILNIK: labirîntnici

MESTNIK: pri labirîntnic**ah**

ORODNIK: z labirîntnic**ama**

množina

IMENOVALNIK: labirîntnice

RODILNIK: labirîntnic

DAJALNIK: labirîntnic**am**

TOŽILNIK: labirîntnice

MESTNIK: pri labirîntnic**ah**

ORODNIK: z labirîntnic**ami**

STALNE ZVEZE

hrastova labirintnica

iz biologije neúžitna lesna goba okrase barve z žlebičasto trosovnico, ki raste zlasti na hrastu;

primerjaj lat. *Daedalea quercina*

- Če *hrastovo labirintnico* odrežemo, se na istem mestu že naslednje leto pojavi druga in tako naprej, vse dokler gostitelj povsem ne propade.
- Precej podobna *hrastovi labirintnici* je sredozemska lenzovka, ki ima lamelasto trosovnico, raste pa le v toplih krajih.

IZVOR

↑labirint

lantána lantáne samostalnik ženskega spola

[lantána]

POMEN

grmičasta okrasna rastlina z raznobarvnimi cvetovi v glavicah, po izvoru iz Srednje in Južne Amerike;

primerjaj lat. *Lantana camara*

- *Lantana* lahko dočaka visoko starost, a le na legah, zaščitenih pred burjo.
- Imam cvetlice *lantane*, ki so odporne proti dežju in jih nič ne poškoduje.
- Vaše *lantane* so napadle bele mušice ali rastlinjakove ščitaste uši.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[lantána]

IPA: [lan'ta:na]

ednina

IMENOVALNIK: lantána

RODILNIK: lantáne

DAJALNIK: lantáni

TOŽILNIK: lantáno

MESTNIK: pri lantáni

ORODNIK: z lantáno

dvojina

IMENOVALNIK: lantáni

RODILNIK: lantán

DAJALNIK: lantán**ama**

TOŽILNIK: lantáni

MESTNIK: pri lantán**ah**

ORODNIK: z lantán**ama**

množina

IMENOVALNIK: lantáne

RODILNIK: lantán

DAJALNIK: lantán**am**

TOŽILNIK: lantáne

MESTNIK: pri lantán**ah**

ORODNIK: z lantán**ami**

TONEMSKO

[lantána]

IPA: [lantá:nà]

ednina

IMENOVALNIK: lantána

RODILNIK: lantáne

DAJALNIK: lantáni

TOŽILNIK: lantáno

MESTNIK: pri lantáni

ORODNIK: z lantáno

dvojina

IMENOVALNIK: lantáni

RODILNIK: lantán

DAJALNIK: lantán**ama**

TOŽILNIK: lantáni

MESTNIK: pri lantán**ah**

ORODNIK: z lantán**ama**

množina

IMENOVALNIK: lantáne

RODILNIK: lantán

DAJALNIK: lantán**am**

TOŽILNIK: lantáne

MESTNIK: pri lantán**ah**

ORODNIK: z lantán**ami**

IZVOR

prevzeto iz nlat. *lantana*

látvica látvice samostalnik ženskega spola

[látvica]

POMEN

1. skleda z dulcem, navadno za mleko

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

lončena latvica

- Velikonočno ozračje poudarjajo rdeči pirhi in belokranjske pisanice, ki so jih naložili v lončeno *latvico* s prtičkom z belokranjsko vezenino.
- Štruklje serviramo v glinasti *latvici* ali na večjem

lesenem krožniku in zabelimo z domačim maslom.

...

- Sta lončarja in izdelujeta *latvice*, piskre, golide in še vse mogoče druge lončene izdelke.
- Štruklje so postregli delavcem ob žetvi ali mlačvi, ko so potrebovali nasitno kosilo ali večerjo, kuhali pa so jih v *latvici* v krušni peči.

1.1. količina, ki ustreza taki posodi

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

- Ko se je občasno prebujal, je spil *latvico* mleka, odsotno pogledal in zaspal nazaj.
- Za večerjo je pojedla krompir in *latvico* kislega mleka.

2. morski polž z nezavito hišico, ki se trdno pritrdi na skalo; primerjaj lat. *Patella vulgata*, *Patellogastropod*

- V bibavičnem pasu lahko med plimo in oseko opazujemo polža *latvico*. Ob oseki se *latvica* z nogo trdno prisesa na podlago.
- Potopim se pod barko in odstranim še zadnje *latvice*. Sedaj je barka lepo čista.
- Raki vitičnjaki, *latvice* in klapavice, zaprti v svoje oklepe, uspešno kljubujejo nekajurni suši in poletni vročini.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[látvica]

IPA: [ˈla:tvitsa]

ednina

IMENOVALNIK: látvica

RODILNIK: látvice

DAJALNIK: látvici

TOŽILNIK: látvico

MESTNIK: pri látvici

ORODNIK: z látvico

dvojina

IMENOVALNIK: látvici

RODILNIK: látvic

DAJALNIK: látvicama

TOŽILNIK: látvici

MESTNIK: pri látvicah

ORODNIK: z látvicama

množina

IMENOVALNIK: látvice

RODILNIK: látvic

DAJALNIK: látvicam

TOŽILNIK: látvice

MESTNIK: pri látvicah

ORODNIK: z látvicami

TONEMSKO

[látvica]

IPA: [lâ:tvítsa]

ednina

IMENOVALNIK: látvica

RODILNIK: látvice

DAJALNIK: látvici

TOŽILNIK: látvico

MESTNIK: pri látvici

ORODNIK: z látvico

dvojina

IMENOVALNIK: látvici

RODILNIK: látvic

DAJALNIK: látvicama

TOŽILNIK: látvici

MESTNIK: pri látvicah

ORODNIK: z látvicama

množina

IMENOVALNIK: látvice

RODILNIK: látvic

DAJALNIK: látvicam

TOŽILNIK: látvice

MESTNIK: pri látvicah

ORODNIK: z látvicami

IZVOR

iz *latva* = cslov. *laty* 'lonec', dluž. *lacywa* 'steklenica' < pslov. **laty*, sorodno z litov. *luõtas* 'iz izdolbenega debela narejen čoln, drevak'

ledeník ledeníka samostalnik moškega spola

[ledeník]

POMEN

iz snega nastala velika gmota ledu, ki počasi drsi navzdol

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

arktični ledeník | avstrijski, bohinjski, tirolski ledeník | dolinski ledeník | mogočen, prostran ledeník | razbit, taleč se, umikajoč se ledeník

▪ Arktični *ledeniki* se že dve zimi zapored niso obnovili do pričakovane mere.

▪ Slovenske ekipe nadaljujejo s treningi po avstrijskih *ledenikih*.

▪ Pred desetisočletji je izpod Tosca proti jugu drsel mogočen *ledenik*.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

ledeník izdolbe, izoblikuje, preoblikuje KAJ | ledeník izginja, se krči, umika | ledeník pokriva, prekriva KAJ | ledeník se spušča, tali, topi

▪ *Ledeniki* so preoblikovali in zniževali površje ter izoblikovali velik del današnjih dolin.

▪ Na mnogih visokih gorah se talijo *ledeniki*, kar velja tudi za oba zemeljska pola.

▶ **sam. beseda + sam. beseda v rodilniku**

izginjanje, krčenje, umik, umikanje ledeníka | obseg, pobočje, površina ledeníka | rob, vznožje ledeníka | tajanje, taljenje, topljenje ledeníkov

▪ Po umiku *ledeníkov*, katerih ledene mase so se stalile, so v krnicah in kotanjah nastala jezera.

▪ V prejšnjem stoletju se je morska gladina zaradi

taljenja *ledenikov* dvignila za dvajset centimetrov.

- Pod *ledenikom*, pa tudi skozi rove oziroma jaške v njem, je tekla voda, ki nastaja pri taljenju ledu.
- Ko po Antarktiki divjajo snežni viharji, se pingvini odpravijo na dolgo potovanje čez *ledenike* proti kraju, kjer bodo odložili jajca.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ledeník]

IPA: [lɛdɛ'ni:k]

ednina

IMENOVALNIK: ledeník

RODILNIK: ledeníka

DAJALNIK: ledeníku

TOŽILNIK: ledeník

MESTNIK: pri ledeníku

ORODNIK: z ledeníkom

dvojina

IMENOVALNIK: ledeníka

RODILNIK: ledeníkov

DAJALNIK: ledeníkoma

TOŽILNIK: ledeníka

MESTNIK: pri ledeníkih

ORODNIK: z ledeníkoma

množina

IMENOVALNIK: ledeníki

RODILNIK: ledeníkov

DAJALNIK: ledeníkom

TOŽILNIK: ledeníke

MESTNIK: pri ledeníkih

ORODNIK: z ledeníki

TONEMSKO

[ledeník]

IPA: [lɛdɛni:k]

ednina

IMENOVALNIK: ledeník

RODILNIK: ledeníka

DAJALNIK: ledeníku

TOŽILNIK: ledeník

MESTNIK: pri ledeníku

ORODNIK: z ledeníkom

dvojina

IMENOVALNIK: ledeníka

RODILNIK: ledeníkov tudi ledeníkov

DAJALNIK: ledeníkoma

TOŽILNIK: ledeníka

MESTNIK: pri ledeníkih tudi pri ledeníkih

ORODNIK: z ledeníkoma

množina

IMENOVALNIK: ledeníki

RODILNIK: ledeníkov tudi ledeníkov

DAJALNIK: ledeníkom

TOŽILNIK: ledeníke

MESTNIK: pri ledeníkih tudi pri ledeníkih

ORODNIK: z ledeníki tudi z ledeníki

STALNE ZVEZE

celinski ledenik

iz geografije velik ledenik, ki je ostanek poledenitve, ki je v pleistocenu pokrivala večje dele kopnega

▪ Osrednji del Grenlandije ostaja uklenjen pod velikim *celinskim ledenikom* in na stotine kilometrov daleč ne najdemo ne travnate bilke ne cvetlice.

▪ *Celinske ledenike* najdemo danes samo na Antarktiki in Grenlandiji, v pleistocenu pa so pokrivali obširna področja.

jezik ledenika

spodnji del ledenika, kjer se led tali; sin.: iz geografije

ledeniški jezik

▪ *Jeziki ledenikov* se raztezajo v doline do nadmorskih višin 4600 metrov.

IZVOR

↑leden

ledeníški ledeníška ledeníško pridevnik

[ledeníški]

POMEN

1. ki je v zvezi z ledenikom

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

ledeníški nastanek | ledeníški ognjenik, vulkan | ledeníška erozija | ledeníško delovanje | ledeníško smučišče

▪ Logarska dolina je *ledeníškega* nastanka.

▪ *Ledeníška* erozija je dolino nekoliko poglobila, zgladila stene in izdolbla kotanje za ledeníška jezera.

▪ Med poletnimi počitnicami načrtujemo vadbo na *ledeníških* smučiščih v bližnji Avstriji.

1.1. ki sestavlja, tvori ledenik

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

ledeníški led | ledeníška razpoka

▪ Za nastanek metra *ledeníškega* ledu je potrebno sedem metrov snega in pet do sedem let časa.

▪ *Ledeníške* razpoke so običajno skoraj navpične, zelo globoke in zelo dolge.

1.2. ki nastane pri delovanju ledenika

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

ledeníški balvan, drobir, nanos | ledeníška dolina | ledeníška groblja, morena | ledeníška krnica, reka | ledeníško jezero

▪ Nastali grušč, ki ga je ledenik prenašal, se je zbiral v *ledeníških* grobljah ob njegovih robovih.

▪ Planina Krnica leži na skalnem pomolu tik pod gozdnim robom sredi *ledeníške* doline.

1.3. ki poteka na ledeniku

► **prid. beseda** + sam. beseda

ledeniški uvod | ledeniški veleslalom | ledeniška premiera, uvertura

▪ Na uvodnem *ledeníškem* veleslalomu je bila osma in je s tem tudi preseгла pričakovanja.

▪ Po *ledeníški* premieri v reprezentanci kakšnega posebnega zadovoljstva ni bilo zaznati.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ledeníški]

IPA: [lede'ni:ʃki]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: ledeníški

RODILNIK: ledeníškega

DAJALNIK: ledeníškemu

TOŽILNIK: ledeníški

živo ledeníškega

MESTNIK: pri ledeníškem

ORODNIK: z ledeníškimi

dvojina

IMENOVALNIK: ledeníška

RODILNIK: ledeníških

DAJALNIK: ledeníškima

TOŽILNIK: ledeníška

MESTNIK: pri ledeníških

ORODNIK: z ledeníškima

množina

IMENOVALNIK: ledeníški

RODILNIK: ledeníških

DAJALNIK: ledenískim

TOŽILNIK: ledeníške

MESTNIK: pri ledeníških

ORODNIK: z ledeníškimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: ledeníška

RODILNIK: ledeníške

DAJALNIK: ledeníški

TOŽILNIK: ledeníško

MESTNIK: pri ledeníški

ORODNIK: z ledeníško

dvojina

IMENOVALNIK: ledeníški

RODILNIK: ledeníških

DAJALNIK: ledeníškima

TOŽILNIK: ledeníški

MESTNIK: pri ledeníških

ORODNIK: z ledeníškima

množina

IMENOVALNIK: ledeníške

RODILNIK: ledeníških

DAJALNIK: ledenískim

TOŽILNIK: ledeníške

MESTNIK: pri ledeníških

ORODNIK: z ledeníškimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: ledeníško

RODILNIK: ledeníškega

DAJALNIK: ledeníškemu

TOŽILNIK: ledeníško

MESTNIK: pri ledeníškem

ORODNIK: z ledeníškimi

dvojina

IMENOVALNIK: ledeníški

RODILNIK: ledeníških

DAJALNIK: ledeníškima

TOŽILNIK: ledeníški

MESTNIK: pri ledeníških

ORODNIK: z ledeníškima

množina

IMENOVALNIK: ledeníška

RODILNIK: ledeníških

DAJALNIK: ledenískim

TOŽILNIK: ledeníška

MESTNIK: pri ledeníških

ORODNIK: z ledeníškimi

TONEMSKO

[ledeníški]

IPA: [lede'ni:ʃki]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: ledeníški

RODILNIK: ledeníškega

DAJALNIK: ledeníškemu

TOŽILNIK: ledeníški

živo ledeníškega

MESTNIK: pri ledeníškem

ORODNIK: z ledeníškimi

dvojina

IMENOVALNIK: ledeníška

RODILNIK: ledeníških

DAJALNIK: ledeníškima

TOŽILNIK: ledeníška

MESTNIK: pri ledeníških

ORODNIK: z ledeníškima

množina

IMENOVALNIK: ledeníški

RODILNIK: ledeníških

DAJALNIK: ledenískim

TOŽILNIK: ledeníške

MESTNIK: pri ledeniških

ORODNIK: z ledeniškimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: ledeniška

RODILNIK: ledeniške

DAJALNIK: ledeniški

TOŽILNIK: ledeniško

MESTNIK: pri ledeniški

ORODNIK: z ledeniško

dvojina

IMENOVALNIK: ledeniški

RODILNIK: ledeniških

DAJALNIK: ledeniškima

TOŽILNIK: ledeniški

MESTNIK: pri ledeniških

ORODNIK: z ledeniškima

množina

IMENOVALNIK: ledeniške

RODILNIK: ledeniških

DAJALNIK: ledeniškim

TOŽILNIK: ledeniške

MESTNIK: pri ledeniških

ORODNIK: z ledeniškimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: ledeniško

RODILNIK: ledeniškega

DAJALNIK: ledeniškemu

TOŽILNIK: ledeniško

MESTNIK: pri ledeniškem

ORODNIK: z ledeniškim

dvojina

IMENOVALNIK: ledeniški

RODILNIK: ledeniških

DAJALNIK: ledeniškima

TOŽILNIK: ledeniški

MESTNIK: pri ledeniških

ORODNIK: z ledeniškima

množina

IMENOVALNIK: ledeniška

RODILNIK: ledeniških

DAJALNIK: ledeniškim

TOŽILNIK: ledeniška

MESTNIK: pri ledeniških

ORODNIK: z ledeniškimi

STALNE ZVEZE

ledeniški jezik

iz geografije spodnji del ledenika, kjer se led tali; sin.:

jezik ledenika

- Eden od največjih *ledeniških jezikov* Grenlandije pripada ledeniku Petermann na severnem delu otoka.

IZVOR

↑ledenik

ledénka ledénke samostalnik ženskega spola

[ledénka]

POMEN

1. glavната solata s krhkimi, navadno valovitimi listi, ki raste zlasti pozno pomladi in poleti

▶ sam. beseda + **sam. beseda**

solata ledenka

▪ Sadike solate *ledenke*, ki smo jih kupili in posadili pod polivinil, so se lepo prijele.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

glava, glavica ledenke

▪ Vsaka glava *ledenke* je bila očiščena in pakirana v posebno folijo.

...

▪ Na gredico posejemo solato različnih sort: od berivke, zgodnje *ledenke*, ameriške rjavke do kasnejših sort.

1.1. listi te solate kot hrana, jed

▪ Očistite *ledenko* in rukolo, ju operite in natrgajte na grizljaj velike koščke.

▪ Imela je polna usta hrustljave *ledenke*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ledénka]

IPA: [lɛˈdeːnka]

ednina

IMENOVALNIK: ledénka

RODILNIK: ledénke

DAJALNIK: ledénki

TOŽILNIK: ledénko

MESTNIK: pri ledénki

ORODNIK: z ledénko

dvojina

IMENOVALNIK: ledénki

RODILNIK: ledénk

DAJALNIK: ledénkama

TOŽILNIK: ledénki

MESTNIK: pri ledénkah

ORODNIK: z ledénkama

množina

IMENOVALNIK: ledénke

RODILNIK: ledénk

DAJALNIK: ledénkam

TOŽILNIK: ledénke

MESTNIK: pri ledénkah

ORODNIK: z ledénkami

TONEMSKO

[ledénka]

IPA: [lɛdèːnká]

ednina

IMENOVALNIK: ledēnka

RODILNIK: ledēnke

DAJALNIK: ledēnki

TOŽILNIK: ledēnko

MESTNIK: pri ledēnki

ORODNIK: z ledēnko

dvojina

IMENOVALNIK: ledēnki

RODILNIK: ledēnk

DAJALNIK: ledēnk**ama**

TOŽILNIK: ledēnki

MESTNIK: pri ledēnk**ah**

ORODNIK: z ledēnk**ama**

množina

IMENOVALNIK: ledēnke

RODILNIK: ledēnk

DAJALNIK: ledēnk**am**

TOŽILNIK: ledēnke

MESTNIK: pri ledēnk**ah**

ORODNIK: z ledēnk**ami**

in

[ledēnka]

IPA: [lɛdɛːnkà]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: ledēnka

RODILNIK: ledēnke

DAJALNIK: ledēnki

TOŽILNIK: ledēnko

MESTNIK: pri ledēnki

ORODNIK: z ledēnko

dvojina

IMENOVALNIK: ledēnki

RODILNIK: ledēnk

DAJALNIK: ledēnk**ama**

TOŽILNIK: ledēnki

MESTNIK: pri ledēnk**ah**

ORODNIK: z ledēnk**ama**

množina

IMENOVALNIK: ledēnke

RODILNIK: ledēnk

DAJALNIK: ledēnk**am**

TOŽILNIK: ledēnke

MESTNIK: pri ledēnk**ah**

ORODNIK: z ledēnk**ami**

STALNE ZVEZE

ljubljska ledenka

ledenka z rumenkasto zelenimi listi, po izvoru iz

Ljubljane in okolice

- Zaradi ohladitev se bo zakasnilo pobiranje *ljubljske ledenke*, ki jo pričakujemo šele po veliki noči.
- Veliko zanimanje je za rozetaste solate, ki jih lahko obiramo ali režemo skozi celo leto, vendar po priljubljenosti še vedno vodi *ljubljska ledenka*.

IZVOR

↑ leden

lesenjáča lesenjáče samostalnik ženskega spola

[lesenjáča]

POMEN

1. lesena stavba, hiša

- Biva v prijateljevi *lesenjači* ob jezeru.
- Stare *lesenjače*, iz katere so se preselili tik pred hūdim mrazom, ne mislijo podreti.
- Četrtna družin živi v revščini, obiralci sadja vegetirajo v *lesenjačah*, mnogi se selijo na ulico.

2. lesena ladja

- Enaindvajsetmeterska *lesenjača*, nekraj ribiška ladja, je sprejela 14 potapljaških gostov.
- Prenapolnjena *lesenjača* ni prenesla visokih valov, zato je voda kmalu začela vdirati vanjo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[lesenjáča]

IPA: [lɛsɛnˈjaːtʃa]

ednina

IMENOVALNIK: lesenjáča

RODILNIK: lesenjáče

DAJALNIK: lesenjáči

TOŽILNIK: lesenjáčo

MESTNIK: pri lesenjáči

ORODNIK: z lesenjáčo

dvojina

IMENOVALNIK: lesenjáči

RODILNIK: lesenjáč

DAJALNIK: lesenjáč**ama**

TOŽILNIK: lesenjáči

MESTNIK: pri lesenjáč**ah**

ORODNIK: z lesenjáč**ama**

množina

IMENOVALNIK: lesenjáče

RODILNIK: lesenjáč

DAJALNIK: lesenjáč**am**

TOŽILNIK: lesenjáče

MESTNIK: pri lesenjáč**ah**

ORODNIK: z lesenjáč**ami**

TONEMSKO

[lesenjáča]

IPA: [lɛsɛnjàːtʃá]

ednina

IMENOVALNIK: lesenjāča

RODILNIK: lesenjāče

DAJALNIK: lesenjāči

TOŽILNIK: lesenjāčo

MESTNIK: pri lesenjāči

ORODNIK: z lesenjāčo

dvojina

IMENOVALNIK: lesenjāči

RODILNIK: lesenjāč

DAJALNIK: lesenjāčama

TOŽILNIK: lesenjāči

MESTNIK: pri lesenjāčah

ORODNIK: z lesenjāčama

množina

IMENOVALNIK: lesenjāče

RODILNIK: lesenjāč

DAJALNIK: lesenjāčam

TOŽILNIK: lesenjāče

MESTNIK: pri lesenjāčah

ORODNIK: z lesenjāčami

IZVOR

↑ lesen

lijákast lijákasta lijákasto pridevnik

[lijákast]

POMEN

ki spominja na lijak ali je tak kot pri lijaku; sin.:

lijast

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

lijakasti cvetovi

▪ *Lijakasti* cvetovi kitajskega jegliča imajo napihnjeno čašo in se od februarja do maja razcvetajo v kobulastih ali vretenčastih socvetjih.

▪ Številne reke, ki se izlivajo v Atlantski ocean, imajo *lijakasta* ustja.

▪ Vrtače so skledaste ali *lijakaste* kotanje, ki jih je oblikovala voda ponikalnica.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[lijákast]

IPA: [liˈja:kast]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: lijákast

določno lijákasti

RODILNIK: lijákastega

DAJALNIK: lijákastemu

TOŽILNIK: lijákast

določno lijákasti

živo lijákastega

MESTNIK: pri lijákastem

ORODNIK: z lijákastim

dvojina

IMENOVALNIK: lijákasta

RODILNIK: lijákastih

DAJALNIK: lijákastima

TOŽILNIK: lijákasta

MESTNIK: pri lijákastih

ORODNIK: z lijákastima

množina

IMENOVALNIK: lijákasti

RODILNIK: lijákastih

DAJALNIK: lijákastim

TOŽILNIK: lijákaste

MESTNIK: pri lijákastih

ORODNIK: z lijákastimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: lijákasta

RODILNIK: lijákaste

DAJALNIK: lijákasti

TOŽILNIK: lijákasto

MESTNIK: pri lijákasti

ORODNIK: z lijákasto

dvojina

IMENOVALNIK: lijákasti

RODILNIK: lijákastih

DAJALNIK: lijákastima

TOŽILNIK: lijákasti

MESTNIK: pri lijákastih

ORODNIK: z lijákastima

množina

IMENOVALNIK: lijákaste

RODILNIK: lijákastih

DAJALNIK: lijákastim

TOŽILNIK: lijákaste

MESTNIK: pri lijákastih

ORODNIK: z lijákastimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: lijákasto

RODILNIK: lijákastega

DAJALNIK: lijákastemu

TOŽILNIK: lijákasto

MESTNIK: pri lijákastem

ORODNIK: z lijákastim

dvojina

IMENOVALNIK: lijákasti

RODILNIK: lijákastih

DAJALNIK: lijákastima

TOŽILNIK: lijákasti

MESTNIK: pri lijákastih

ORODNIK: z lijákastima

množina

IMENOVALNIK: lijákasta

RODILNIK: lijákastih

DAJALNIK: lijákastim

TOŽILNIK: lijákasta

MESTNIK: pri lijákastih

ORODNIK: z lijákastimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj lijákast

ženski spol

EDNINA: bõlj lijákasta

srednji spol

EDNINA: bõlj lijákasto

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj lijákast

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj lijákasta

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj lijákasto

TONEMSKO

[lijákast]

IPA: [lijà:kást]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: lijákast

določno lijákasti

RODILNIK: lijákastega

DAJALNIK: lijákastemu

TOŽILNIK: lijákast

določno lijákasti

živo lijákastega

MESTNIK: pri lijákastem

ORODNIK: z lijákastim

dvojina

IMENOVALNIK: lijákasta

RODILNIK: lijákastih

DAJALNIK: lijákastima

TOŽILNIK: lijákasta

MESTNIK: pri lijákastih

ORODNIK: z lijákastima

množina

IMENOVALNIK: lijákasti

RODILNIK: lijákastih

DAJALNIK: lijákastim

TOŽILNIK: lijákaste

MESTNIK: pri lijákastih

ORODNIK: z lijákastimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: lijákasta

RODILNIK: lijákaste

DAJALNIK: lijákasti

TOŽILNIK: lijákasto

MESTNIK: pri lijákasti

ORODNIK: z lijákasto

dvojina

IMENOVALNIK: lijákasti

RODILNIK: lijákastih

DAJALNIK: lijákastima

TOŽILNIK: lijákasti

MESTNIK: pri lijákastih

ORODNIK: z lijákastima

množina

IMENOVALNIK: lijákaste

RODILNIK: lijákastih

DAJALNIK: lijákastim

TOŽILNIK: lijákaste

MESTNIK: pri lijákastih

ORODNIK: z lijákastimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: lijákasto

RODILNIK: lijákastega

DAJALNIK: lijákastemu

TOŽILNIK: lijákasto

MESTNIK: pri lijákastem

ORODNIK: z lijákastim

dvojina

IMENOVALNIK: lijákasti

RODILNIK: lijákastih

DAJALNIK: lijákastima

TOŽILNIK: lijákasti

MESTNIK: pri lijákastih

ORODNIK: z lijákastima

množina

IMENOVALNIK: lijákasta

RODILNIK: lijákastih

DAJALNIK: lijákastim

TOŽILNIK: lijákasta

MESTNIK: pri lijákastih

ORODNIK: z lijákastimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj lijákast

ženski spol

EDNINA: bõlj lijákasta

srednji spol

EDNINA: bõlj lijákasto

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj lijákast

ženski spol

EDNINA: nàjbolj in nâjbolj lijákasta

srednji spol

EDNINA: nàjbolj in nâjbolj lijákasto

Izvor

↑lijak

lijast líjasta líjasto pridevnik

[líjast]

POMEN

ki spominja na lij ali je tak kot pri liju; sin.: lijakast

► **prid. beseda** + sam. beseda

lijasti cvetovi | lijasta oblika

▪ Vitezove zvezde so priljubljene zaradi velikih *lijastih* cvetov, ki jih lahko pripravimo do cvetenja decembra in kasneje.

▪ Lisička ima *lijasto* obliko in prijeten, nežen vonj.

...

▪ Zvonasto *lijasti* rumeni cvetovi se odpirajo od sredine maja do začetka poletja.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[líjast]

IPA: [ˈliːjast]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: líjast

določno líjasti

RODILNIK: líjastega

DAJALNIK: líjastemu

TOŽILNIK: líjast

določno líjasti

živo líjastega

MESTNIK: pri líjastem

ORODNIK: z líjastim

dvojina

IMENOVALNIK: líjasta

RODILNIK: líjastih

DAJALNIK: líjastima

TOŽILNIK: líjasta

MESTNIK: pri líjastih

ORODNIK: z líjastima

množina

IMENOVALNIK: líjasti

RODILNIK: líjastih

DAJALNIK: líjastim

TOŽILNIK: líjaste

MESTNIK: pri líjastih

ORODNIK: z líjastimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: líjasta

RODILNIK: líjaste

DAJALNIK: líjasti

TOŽILNIK: líjasto

MESTNIK: pri líjasti

ORODNIK: z líjasto

dvojina

IMENOVALNIK: líjasti

RODILNIK: líjastih

DAJALNIK: líjastima

TOŽILNIK: líjasti

MESTNIK: pri líjastih

ORODNIK: z líjastima

množina

IMENOVALNIK: líjaste

RODILNIK: líjastih

DAJALNIK: líjastim

TOŽILNIK: líjaste

MESTNIK: pri líjastih

ORODNIK: z líjastimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: líjasto

RODILNIK: líjastega

DAJALNIK: líjastemu

TOŽILNIK: líjasto

MESTNIK: pri líjastem

ORODNIK: z líjastim

dvojina

IMENOVALNIK: líjasti

RODILNIK: líjastih

DAJALNIK: líjastima

TOŽILNIK: líjasti

MESTNIK: pri líjastih

ORODNIK: z líjastima

množina

IMENOVALNIK: líjasta

RODILNIK: líjastih

DAJALNIK: líjastim

TOŽILNIK: líjasta

MESTNIK: pri líjastih

ORODNIK: z líjastimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj líjast

ženski spol

EDNINA: bòlj líjasta

srednji spol

EDNINA: bòlj líjasto

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nàjbolj in nâjbolj líjast

ženski spol

EDNINA: nàjbolj in nâjbolj líjasta

srednji spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj ljásto

TONEMSKO

[ljást]

IPA: [lí:jàst]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: ljást

določno ljásti

RODILNIK: ljástega

DAJALNIK: ljástemu

TOŽILNIK: ljást

določno ljásti

živo ljástega

MESTNIK: pri ljástem

ORODNIK: z ljástim

dvojina

IMENOVALNIK: ljásta

RODILNIK: ljástih

DAJALNIK: ljástima

TOŽILNIK: ljásta

MESTNIK: pri ljástih

ORODNIK: z ljástima

množina

IMENOVALNIK: ljásti

RODILNIK: ljástih

DAJALNIK: ljástim

TOŽILNIK: ljáste

MESTNIK: pri ljástih

ORODNIK: z ljástimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: ljásta

RODILNIK: ljáste

DAJALNIK: ljásti

TOŽILNIK: ljásto

MESTNIK: pri ljásti

ORODNIK: z ljásto

dvojina

IMENOVALNIK: ljásti

RODILNIK: ljástih

DAJALNIK: ljástima

TOŽILNIK: ljásti

MESTNIK: pri ljástih

ORODNIK: z ljástima

množina

IMENOVALNIK: ljáste

RODILNIK: ljástih

DAJALNIK: ljástim

TOŽILNIK: ljáste

MESTNIK: pri ljástih

ORODNIK: z ljástimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: ljásto

RODILNIK: ljástega

DAJALNIK: ljástemu

TOŽILNIK: ljásto

MESTNIK: pri ljástem

ORODNIK: z ljástim

dvojina

IMENOVALNIK: ljásti

RODILNIK: ljástih

DAJALNIK: ljástima

TOŽILNIK: ljásti

MESTNIK: pri ljástih

ORODNIK: z ljástima

množina

IMENOVALNIK: ljásta

RODILNIK: ljástih

DAJALNIK: ljástim

TOŽILNIK: ljásta

MESTNIK: pri ljástih

ORODNIK: z ljástimi

STALNE ZVEZE

lijasta lisička

iz biologije lisička s temno rjavim ali sivo rumenim klobukom, sivkasto trosovnico in rumenim betom;

primerjaj lat. *Cantharellus tubaeformis*

▪ *Lijaste lisičke* se največkrat pojavljajo v mahovnatih smrekovih ali borovih gozdovih, včasih pa jih lahko najdemo tudi na štorih pravih kostanjev.

▪ Če *lijaste lisičke* za dan ali dva prekrije sneg, se na videz ne spremenijo kaj dosti.

IZVOR

↑lij

lisičji lisičja lisičje pridevnik

[lisičji]

POMEN

1. ki je v zvezi z liscami 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

lisičji brlog | lisičja hišica, luknja

▪ V gozdu so *lisičji* brlogi, po katerih je dobila dolina Lisičnica svoje ime.

▪ Otroci so se podili po vseh hostah, vedeli za ptičja gnezda in *lisičje* luknje.

1.1. ki je del telesa lisic 1. ali se pridobiva s telesa lisic 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

lisičji kožuh | lisičje krzno

▪ Skoraj 80 odstotkov *lisičjega* in kunjega krzna prihaja

s farm.

▪ Katarina Medičejska je imela muf iz *lisičjega* kožuha.

1.2. ki ga sestavljajo, tvorijo lisice 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

lisičja populacija

▪ Z vabami naj bi aktivno imunizirali *lisičjo* populacijo v slovenskih gozdovih in tako preprečili širjenje bolezni.

1.3. ki spominja na lisico 1. ali je tak kot pri lisici 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

lisičja barva

▪ Torbice bodo najbolj opazne v *lisičji* ali rjavi barvi – oziroma v vseh njenih odtenkih.

▪ Največji lemurji so *lisičje* velikosti, najmanjši pa merijo komaj 10 cm.

2. ekspresivno ki zna okoliščine dobro, spretno izkoristiti sebi v prid

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Do vstopnic je nemogoče priti, saj se jih vnaprej polastijo *lisičji* preprodajalci in jih ponesejo v astronomske višave.

2.1. ekspresivno ki kaže, izraža tako spretnost, sposobnost

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ V svojem mandatu je moral pokazati veliko *lisičjih* spretnosti.

▪ Da premagaš preizkušnje, je potrebno znanje številnih *lisičjih* ukan.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[lisičji]

IPA: [li'si:tfji]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: lisičji

RODILNIK: lisičjega

DAJALNIK: lisičjemu

TOŽILNIK: lisičji

živo lisičjega

MESTNIK: pri lisičjem

ORODNIK: z lisičjim

dvojina

IMENOVALNIK: lisičja

RODILNIK: lisičjih

DAJALNIK: lisičjima

TOŽILNIK: lisičja

MESTNIK: pri lisičjih

ORODNIK: z lisičjima

množina

IMENOVALNIK: lisičji

RODILNIK: lisičjih

DAJALNIK: lisičjim

TOŽILNIK: lisičje

MESTNIK: pri lisičjih

ORODNIK: z lisičjimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: lisičja

RODILNIK: lisičje

DAJALNIK: lisičji

TOŽILNIK: lisičjo

MESTNIK: pri lisičji

ORODNIK: z lisičjo

dvojina

IMENOVALNIK: lisičji

RODILNIK: lisičjih

DAJALNIK: lisičjima

TOŽILNIK: lisičji

MESTNIK: pri lisičjih

ORODNIK: z lisičjima

množina

IMENOVALNIK: lisičje

RODILNIK: lisičjih

DAJALNIK: lisičjim

TOŽILNIK: lisičje

MESTNIK: pri lisičjih

ORODNIK: z lisičjimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: lisičje

RODILNIK: lisičjega

DAJALNIK: lisičjemu

TOŽILNIK: lisičje

MESTNIK: pri lisičjem

ORODNIK: z lisičjim

dvojina

IMENOVALNIK: lisičji

RODILNIK: lisičjih

DAJALNIK: lisičjima

TOŽILNIK: lisičji

MESTNIK: pri lisičjih

ORODNIK: z lisičjima

množina

IMENOVALNIK: lisičja

RODILNIK: lisičjih

DAJALNIK: lisičjim

TOŽILNIK: lisičja

MESTNIK: pri lisičjih

ORODNIK: z lisičjimi

TONEMSKO

[lisičji]

IPA: [li'si:tfji]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: lisîčji

RODILNIK: lisîčjega

DAJALNIK: lisîčjemu

TOŽILNIK: lisîčji

živo lisîčjega

MESTNIK: pri lisîčjem

ORODNIK: z lisîčjim

dvojina

IMENOVALNIK: lisîčja

RODILNIK: lisîčjih

DAJALNIK: lisîčjima

TOŽILNIK: lisîčja

MESTNIK: pri lisîčjih

ORODNIK: z lisîčjima

množina

IMENOVALNIK: lisîčji

RODILNIK: lisîčjih

DAJALNIK: lisîčjim

TOŽILNIK: lisîčje

MESTNIK: pri lisîčjih

ORODNIK: z lisîčjimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: lisîčja

RODILNIK: lisîčje

DAJALNIK: lisîčji

TOŽILNIK: lisîčjo

MESTNIK: pri lisîčji

ORODNIK: z lisîčjo

dvojina

IMENOVALNIK: lisîčji

RODILNIK: lisîčjih

DAJALNIK: lisîčjima

TOŽILNIK: lisîčji

MESTNIK: pri lisîčjih

ORODNIK: z lisîčjima

množina

IMENOVALNIK: lisîčje

RODILNIK: lisîčjih

DAJALNIK: lisîčjim

TOŽILNIK: lisîčje

MESTNIK: pri lisîčjih

ORODNIK: z lisîčjimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: lisîčje

RODILNIK: lisîčjega

DAJALNIK: lisîčjemu

TOŽILNIK: lisîčje

MESTNIK: pri lisîčjem

ORODNIK: z lisîčjim

dvojina

IMENOVALNIK: lisîčji

RODILNIK: lisîčjih

DAJALNIK: lisîčjima

TOŽILNIK: lisîčji

MESTNIK: pri lisîčjih

ORODNIK: z lisîčjima

množina

IMENOVALNIK: lisîčja

RODILNIK: lisîčjih

DAJALNIK: lisîčjim

TOŽILNIK: lisîčja

MESTNIK: pri lisîčjih

ORODNIK: z lisîčjimi

STALNE ZVEZE

lisičji rep

1. ročna žaga z ročajem na eni strani in listom, ki se proti koncu zožuje

- Pri delu uporabljamo vejnik ali dvoročne škarje, primerna je tudi enoročna žaga *lisičji rep*.
- Zarišemo mesto reza na sredini, kroglo vpnemo v primež in jo prežagamo s finim *lisičjim repom*.

2. iz botanike v šopih rastoča trava s košatimi jajčastimi, ovalnimi ali podolgovatimi socvetji;

primerjaj lat. *Alopecurus*

- Na seznamu alergenov so navadno naslednje trave: *lisičji rep*, boljka, pahovka, pasji rep, bilnica, ljuljka, mačji rep in latovka.

njivski lisičji rep

iz botanike lisičji rep z ovalnimi rumeno zelenimi klasi s številnimi semeni, ki raste zlasti med pšenico, ječmenom; primerjaj lat. *Alopecurus myosuroides*

- Na našem območju sta od plevelov najbolj razširjena srakoperec in *njivski lisičji rep*.
- Herbicid deluje preko korenin in preprečuje vznik plevelov. Zelo dobro zatira *njivski lisičji rep* in plevele iz rodu jetičnikov.

IZVOR

↑ lisica

lístičast

 lístičasta lístičasto pridevnik

[lístičast]

POMEN

ki spominja na lističe ali je tak kot pri lističih

- Sestavni delci gline so manjši od bakterij in virusov ter razporejeni v *lističasto* strukturo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[lístičast]

IPA: [ˈliːstičast]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: lístičast

določno lístičasti

RODILNIK: lístičastega

DAJALNIK: lístičastemu

TOŽILNIK: lístičast

določno lístičasti

živo lístičastega

MESTNIK: pri lístičastem

ORODNIK: z lístičastim

dvojina

IMENOVALNIK: lístičasta

RODILNIK: lístičastih

DAJALNIK: lístičastima

TOŽILNIK: lístičasta

MESTNIK: pri lístičastih

ORODNIK: z lístičastima

množina

IMENOVALNIK: lístičasti

RODILNIK: lístičastih

DAJALNIK: lístičastim

TOŽILNIK: lístičaste

MESTNIK: pri lístičastih

ORODNIK: z lístičastimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: lístičasta

RODILNIK: lístičaste

DAJALNIK: lístičasti

TOŽILNIK: lístičasto

MESTNIK: pri lístičasti

ORODNIK: z lístičasto

dvojina

IMENOVALNIK: lístičasti

RODILNIK: lístičastih

DAJALNIK: lístičastima

TOŽILNIK: lístičasti

MESTNIK: pri lístičastih

ORODNIK: z lístičastima

množina

IMENOVALNIK: lístičaste

RODILNIK: lístičastih

DAJALNIK: lístičastim

TOŽILNIK: lístičaste

MESTNIK: pri lístičastih

ORODNIK: z lístičastimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: lístičasto

RODILNIK: lístičastega

DAJALNIK: lístičastemu

TOŽILNIK: lístičasto

MESTNIK: pri lístičastem

ORODNIK: z lístičastim

dvojina

IMENOVALNIK: lístičasti

RODILNIK: lístičastih

DAJALNIK: lístičastima

TOŽILNIK: lístičasti

MESTNIK: pri lístičastih

ORODNIK: z lístičastima

množina

IMENOVALNIK: lístičasta

RODILNIK: lístičastih

DAJALNIK: lístičastim

TOŽILNIK: lístičasta

MESTNIK: pri lístičastih

ORODNIK: z lístičastimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj lístičast

ženski spol

EDNINA: bòlj lístičasta

srednji spol

EDNINA: bòlj lístičasto

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj lístičast

ženski spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj lístičasta

srednji spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj lístičasto

TONEMSKO

[lístičast]

IPA: [lì:stìtʃast]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: lístičast

določno lístičasti

RODILNIK: lístičastega

DAJALNIK: lístičastemu

TOŽILNIK: lístičast

določno lístičasti

živo lístičastega

MESTNIK: pri lístičastem

ORODNIK: z lístičastim

dvojina

IMENOVALNIK: lístičasta

RODILNIK: lístičastih

DAJALNIK: lístičastima

TOŽILNIK: lístičasta

MESTNIK: pri lístičastih

ORODNIK: z lističast**ima**
množina
IMENOVALNIK: lističasti
RODILNIK: lističast**ih**
DAJALNIK: lističast**im**
TOŽILNIK: lističaste
MESTNIK: pri lističast**ih**
ORODNIK: z lističast**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: lističasta
RODILNIK: lističaste
DAJALNIK: lističasti
TOŽILNIK: lističasto
MESTNIK: pri lističasti
ORODNIK: z lističasto
dvojina
IMENOVALNIK: lističasti
RODILNIK: lističast**ih**
DAJALNIK: lističast**ima**
TOŽILNIK: lističasti
MESTNIK: pri lističast**ih**
ORODNIK: z lističast**ima**
množina
IMENOVALNIK: lističaste
RODILNIK: lističast**ih**
DAJALNIK: lističast**im**
TOŽILNIK: lističaste
MESTNIK: pri lističast**ih**
ORODNIK: z lističast**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: lističasto
RODILNIK: lističast**ega**
DAJALNIK: lističast**emu**
TOŽILNIK: lističasto
MESTNIK: pri lističast**em**
ORODNIK: z lističast**im**
dvojina
IMENOVALNIK: lističasti
RODILNIK: lističast**ih**
DAJALNIK: lističast**ima**
TOŽILNIK: lističasti
MESTNIK: pri lističast**ih**
ORODNIK: z lističast**ima**
množina
IMENOVALNIK: lističasta
RODILNIK: lističast**ih**
DAJALNIK: lističast**im**
TOŽILNIK: lističasta
MESTNIK: pri lističast**ih**
ORODNIK: z lističast**imi**
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol
EDNINA: bōlj lističast
ženski spol
EDNINA: bōlj lističasta
srednji spol
EDNINA: bōlj lističasto
PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: nājbolj in nājbolj lističast
ženski spol
EDNINA: nājbolj in nājbolj lističasta
srednji spol
EDNINA: nājbolj in nājbolj lističasto

STALNE ZVEZE

lističasta goba

iz biologije **goba**, ki ima v trosovnici lističe, na katerih nastajajo trosi; primerjaj lat. *Agaricales*

▶ **sam. beseda + sam. beseda v rodilniku**

▪ Podrobnosti, kot je na primer način priraslosti lističev na bet ali nepriraslost na bet, so zelo pomembni znaki, ko skušamo med seboj ločiti različne vrste *lističastih gob*.

...

▪ Nekateri nedeljski gobarji vsem *lističastim gobam*, ki zrastejo aprila ali maja zunaj gozda, pravijo kar jurjevke.

IZVOR

↑ listič

literarizíran literarizirana literarizíranano pridevnik
[literarizíran]

POMEN

ki je napisan kot literarno delo ali vključuje literarne prvine

▶ **prid. beseda + sam. beseda**

literarizirana avtobiografija, biografija

▪ Ob pisateljčini osemdesetletnici so izdali njen novi roman, ki je neke vrste *literarizirana* avtobiografija.
▪ S tem ko sem pisal za revije in časopise bolj *literarizirane* reportaže, sem ohranjal večino pisanja pri življenju.
▪ Knjiga ni klasična avtobiografija, temveč *literarizirano* pričevanje o avtorjevih življenjskih izkušnjah.

...

▪ Duhovit *literariziran* avtobiografski zapis bo mnoge bralce gotovo nasmejal.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[literarizíran]

IPA: [literari'zi:ran]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: literarizíran

določno literarizírani

RODILNIK: literarizíranega

DAJALNIK: literarizíranemu

TOŽILNIK: literarizíran

določno literarizírani

živo literarizíranega

MESTNIK: pri literarizíranem

ORODNIK: z literarizíranim

dvojina

IMENOVALNIK: literarizírana

RODILNIK: literarizíranih

DAJALNIK: literarizíranima

TOŽILNIK: literarizírana

MESTNIK: pri literarizíranih

ORODNIK: z literarizíranima

množina

IMENOVALNIK: literarizírani

RODILNIK: literarizíranih

DAJALNIK: literarizíranim

TOŽILNIK: literarizírane

MESTNIK: pri literarizíranih

ORODNIK: z literarizíranimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: literarizírana

RODILNIK: literarizírane

DAJALNIK: literarizírani

TOŽILNIK: literarizírano

MESTNIK: pri literarizírani

ORODNIK: z literarizírano

dvojina

IMENOVALNIK: literarizírani

RODILNIK: literarizíranih

DAJALNIK: literarizíranima

TOŽILNIK: literarizírani

MESTNIK: pri literarizíranih

ORODNIK: z literarizíranima

množina

IMENOVALNIK: literarizírane

RODILNIK: literarizíranih

DAJALNIK: literarizíranim

TOŽILNIK: literarizírane

MESTNIK: pri literarizíranih

ORODNIK: z literarizíranimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: literarizírano

RODILNIK: literarizíranega

DAJALNIK: literarizíranemu

TOŽILNIK: literarizírano

MESTNIK: pri literarizíranem

ORODNIK: z literarizíranim

dvojina

IMENOVALNIK: literarizírani

RODILNIK: literarizíranih

DAJALNIK: literarizíranima

TOŽILNIK: literarizírani

MESTNIK: pri literarizíranih

ORODNIK: z literarizíranima

množina

IMENOVALNIK: literarizírana

RODILNIK: literarizíranih

DAJALNIK: literarizíranim

TOŽILNIK: literarizírana

MESTNIK: pri literarizíranih

ORODNIK: z literarizíranimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj literarizíran

ženski spol

EDNINA: bòlj literarizírana

srednji spol

EDNINA: bòlj literarizírano

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj literarizíran

ženski spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj literarizírana

srednji spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj literarizírano

TONEMSKO

[literarizíran]

IPA: [literarizí:ràn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: literarizíran

določno literarizírani

RODILNIK: literarizíranega

DAJALNIK: literarizíranemu

TOŽILNIK: literarizíran

določno literarizírani

živo literarizíranega

MESTNIK: pri literarizíranem

ORODNIK: z literarizíranim

dvojina

IMENOVALNIK: literarizírana

RODILNIK: literarizíranih

DAJALNIK: literarizíranima

TOŽILNIK: literarizírana

MESTNIK: pri literarizíranih

ORODNIK: z literarizîran**ima**

množina

IMENOVALNIK: literarizîr**ani**

RODILNIK: literarizîr**anih**

DAJALNIK: literarizîr**anim**

TOŽILNIK: literarizîr**ane**

MESTNIK: pri literarizîr**anih**

ORODNIK: z literarizîr**animi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: literarizîr**ana**

RODILNIK: literarizîr**ane**

DAJALNIK: literarizîr**ani**

TOŽILNIK: literarizîr**ano**

MESTNIK: pri literarizîr**ani**

ORODNIK: z literarizîr**ano**

dvojina

IMENOVALNIK: literarizîr**ani**

RODILNIK: literarizîr**anih**

DAJALNIK: literarizîr**anima**

TOŽILNIK: literarizîr**ani**

MESTNIK: pri literarizîr**anih**

ORODNIK: z literarizîr**anima**

množina

IMENOVALNIK: literarizîr**ane**

RODILNIK: literarizîr**anih**

DAJALNIK: literarizîr**anim**

TOŽILNIK: literarizîr**ane**

MESTNIK: pri literarizîr**anih**

ORODNIK: z literarizîr**animi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: literarizîr**ano**

RODILNIK: literarizîr**anega**

DAJALNIK: literarizîr**anemu**

TOŽILNIK: literarizîr**ano**

MESTNIK: pri literarizîr**anem**

ORODNIK: z literarizîr**anim**

dvojina

IMENOVALNIK: literarizîr**ani**

RODILNIK: literarizîr**anih**

DAJALNIK: literarizîr**anima**

TOŽILNIK: literarizîr**ani**

MESTNIK: pri literarizîr**anih**

ORODNIK: z literarizîr**anima**

množina

IMENOVALNIK: literarizîr**ana**

RODILNIK: literarizîr**anih**

DAJALNIK: literarizîr**anim**

TOŽILNIK: literarizîr**ana**

MESTNIK: pri literarizîr**anih**

ORODNIK: z literarizîr**animi**

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj literarizîr**an**

ženski spol

EDNINA: bõlj literarizîr**ana**

srednji spol

EDNINA: bõlj literarizîr**ano**

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj literarizîr**an**

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj literarizîr**ana**

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj literarizîr**ano**

IZVOR

↑literarizirati

literarizírati literarizíram dovršni in nedovršni glagol
[literarizírati]

POMEN

napisati kot literarno delo ali vključevati literarne
prvine

- Njeno pisanje se pretežno napaja iz avtobiografske izkušnje, ki jo avtorica prepričljivo *literarizira*.
- Filozofijo skuša *literarizirati* in jo približati bralcem.
- Knjiga vsebuje številne dokumentarne elemente, vendar je avtorica dokumentarno gradivo *literarizirala*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[literarizírati]

IPA: [literari'zi:rati]

NEDOLOČNIK: literarizírati

NAMENILNIK: literarizírat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: literarizí**ram**

2. OSEBA: literarizí**raš**

3. OSEBA: literarizí**ra**

dvojina

1. OSEBA: literarizír**ava**

2. OSEBA: literarizír**ata**

3. OSEBA: literarizír**ata**

množina

1. OSEBA: literarizír**amo**

2. OSEBA: literarizír**ate**

3. OSEBA: literarizír**ajo**

velelnik

ednina

2. OSEBA: literarizír**aj**

dvojina

1. OSEBA: literarizír**ajva**

2. OSEBA: literarizír**ajta**

množina

1. OSEBA: literariziraj**mo**

2. OSEBA: literariziraj**te**

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: literarizir**al**

DVOJINA: literarizir**ala**

MNOŽINA: literarizir**ali**

ženski spol

EDNINA: literarizir**ala**

DVOJINA: literarizir**ali**

MNOŽINA: literarizir**ale**

srednji spol

EDNINA: literarizir**alo**

DVOJINA: literarizir**ali**

MNOŽINA: literarizir**ala**

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: literariziraj**oč**

RODILNIK: literariziraj**očega**

DAJALNIK: literariziraj**očemu**

TOŽILNIK: literariziraj**oč**

živo literariziraj**očega**

MESTNIK: pri literariziraj**očem**

ORODNIK: z literariziraj**očim**

dvojina

IMENOVALNIK: literariziraj**oča**

RODILNIK: literariziraj**očih**

DAJALNIK: literariziraj**očima**

TOŽILNIK: literariziraj**oča**

MESTNIK: pri literariziraj**očih**

ORODNIK: z literariziraj**očima**

množina

IMENOVALNIK: literariziraj**oč**

RODILNIK: literariziraj**očih**

DAJALNIK: literariziraj**očim**

TOŽILNIK: literariziraj**oč**

MESTNIK: pri literariziraj**očih**

ORODNIK: z literariziraj**očimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: literariziraj**oč**

RODILNIK: literariziraj**oč**

DAJALNIK: literariziraj**oč**

TOŽILNIK: literariziraj**oč**

MESTNIK: pri literariziraj**oč**

ORODNIK: z literariziraj**oč**

dvojina

IMENOVALNIK: literariziraj**oč**

RODILNIK: literariziraj**očih**

DAJALNIK: literariziraj**očima**

TOŽILNIK: literariziraj**oč**

MESTNIK: pri literariziraj**očih**

ORODNIK: z literariziraj**očima**

množina

IMENOVALNIK: literariziraj**oč**

RODILNIK: literariziraj**očih**

DAJALNIK: literariziraj**očim**

TOŽILNIK: literariziraj**oč**

MESTNIK: pri literariziraj**očih**

ORODNIK: z literariziraj**očimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: literariziraj**oč**

RODILNIK: literariziraj**očega**

DAJALNIK: literariziraj**očemu**

TOŽILNIK: literariziraj**oč**

MESTNIK: pri literariziraj**očem**

ORODNIK: z literariziraj**očim**

dvojina

IMENOVALNIK: literariziraj**oč**

RODILNIK: literariziraj**očih**

DAJALNIK: literariziraj**očima**

TOŽILNIK: literariziraj**oč**

MESTNIK: pri literariziraj**očih**

ORODNIK: z literariziraj**očima**

množina

IMENOVALNIK: literariziraj**oč**

RODILNIK: literariziraj**očih**

DAJALNIK: literariziraj**očim**

TOŽILNIK: literariziraj**oč**

MESTNIK: pri literariziraj**očih**

ORODNIK: z literariziraj**očimi**

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: literarizir**an**

RODILNIK: literarizir**anega**

DAJALNIK: literarizir**anemu**

TOŽILNIK: literarizir**an**

živo literarizir**anega**

MESTNIK: pri literarizir**anem**

ORODNIK: z literarizir**anim**

dvojina

IMENOVALNIK: literarizir**ana**

RODILNIK: literarizir**anih**

DAJALNIK: literarizir**anima**

TOŽILNIK: literarizir**ana**

MESTNIK: pri literarizir**anih**

ORODNIK: z literarizir**anima**

množina

IMENOVALNIK: literarizir**ani**

RODILNIK: literarizir**anih**

DAJALNIK: literarizir**anim**

TOŽILNIK: literarizir**ane**

MESTNIK: pri literarizirani**h**
ORODNIK: z literarizirani**mi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: literarizirana
RODILNIK: literarizirane
DAJALNIK: literarizirani
TOŽILNIK: literarizirano
MESTNIK: pri literarizirani
ORODNIK: z literarizirano
dvojina
IMENOVALNIK: literarizirani
RODILNIK: literarizirani**h**
DAJALNIK: literariziranima
TOŽILNIK: literarizirani
MESTNIK: pri literarizirani**h**
ORODNIK: z literariziranima
množina
IMENOVALNIK: literarizirane
RODILNIK: literarizirani**h**
DAJALNIK: literariziranim
TOŽILNIK: literarizirane
MESTNIK: pri literarizirani**h**
ORODNIK: z literariziranimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: literarizirano
RODILNIK: literariziranega
DAJALNIK: literariziranemu
TOŽILNIK: literarizirano
MESTNIK: pri literariziranem
ORODNIK: z literariziranim
dvojina
IMENOVALNIK: literarizirani
RODILNIK: literarizirani**h**
DAJALNIK: literariziranima
TOŽILNIK: literarizirani
MESTNIK: pri literarizirani**h**
ORODNIK: z literariziranima
množina
IMENOVALNIK: literarizirana
RODILNIK: literarizirani**h**
DAJALNIK: literariziranim
TOŽILNIK: literarizirana
MESTNIK: pri literarizirani**h**
ORODNIK: z literariziranimi
DELEŽJE NA *-aje*: literariziráje
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: literariziranje
RODILNIK: literariziranja
DAJALNIK: literariziranje
TOŽILNIK: literariziranje

MESTNIK: pri literariziranju
ORODNIK: z literariziranjem
dvojina
IMENOVALNIK: literariziranje
RODILNIK: literariziranje
DAJALNIK: literariziranjema
TOŽILNIK: literariziranje
MESTNIK: pri literariziranjih
ORODNIK: z literariziranjema
množina
IMENOVALNIK: literariziranja
RODILNIK: literariziranje
DAJALNIK: literariziranjem
TOŽILNIK: literariziranja
MESTNIK: pri literariziranjih
ORODNIK: z literariziranj

TONEMSKO
[literarizirati]
IPA: [literarizí:ràti]
NEDOLOČNIK: literarizirati
NAMENILNIK: literarizirat
sedanjik

ednina
1. OSEBA: literariziram
2. OSEBA: literariziraš
3. OSEBA: literarizira
dvojina
1. OSEBA: literarizirava
2. OSEBA: literarizirata
3. OSEBA: literarizirata
množina
1. OSEBA: literariziram**o**
2. OSEBA: literarizirate
3. OSEBA: literariziraj**o**

velelnik
ednina
2. OSEBA: literariziraj
dvojina
1. OSEBA: literarizirajva
2. OSEBA: literarizirajta
množina
1. OSEBA: literariziraj**mo**
2. OSEBA: literarizirajte
deležnik na -/

moški spol
EDNINA: literariziral
DVOJINA: literarizirala
MNOŽINA: literarizirali
ženski spol
EDNINA: literarizirala
DVOJINA: literarizirali
MNOŽINA: literarizirale

srednji spol

EDNINA: literariziralo

DVOJINA: literarizirali

MNOŽINA: literarizirala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: literarizirajoč **tudi literarizirajoč**

RODILNIK: literarizirajoč**ega**

DAJALNIK: literarizirajoč**emu**

TOŽILNIK: literarizirajoč **tudi literarizirajoč**

živo literarizirajoč**ega**

MESTNIK: pri literarizirajoč**em**

ORODNIK: z literarizirajoč**im**

dvojina

IMENOVALNIK: literarizirajoč**a**

RODILNIK: literarizirajoč**ih**

DAJALNIK: literarizirajoč**ima**

TOŽILNIK: literarizirajoč**a**

MESTNIK: pri literarizirajoč**ih**

ORODNIK: z literarizirajoč**ima**

množina

IMENOVALNIK: literarizirajoč**i**

RODILNIK: literarizirajoč**ih**

DAJALNIK: literarizirajoč**im**

TOŽILNIK: literarizirajoč**e**

MESTNIK: pri literarizirajoč**ih**

ORODNIK: z literarizirajoč**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: literarizirajoč**a**

RODILNIK: literarizirajoč**e**

DAJALNIK: literarizirajoč**i**

TOŽILNIK: literarizirajoč**o**

MESTNIK: pri literarizirajoč**i**

ORODNIK: z literarizirajoč**o**

dvojina

IMENOVALNIK: literarizirajoč**i**

RODILNIK: literarizirajoč**ih**

DAJALNIK: literarizirajoč**ima**

TOŽILNIK: literarizirajoč**i**

MESTNIK: pri literarizirajoč**ih**

ORODNIK: z literarizirajoč**ima**

množina

IMENOVALNIK: literarizirajoč**e**

RODILNIK: literarizirajoč**ih**

DAJALNIK: literarizirajoč**im**

TOŽILNIK: literarizirajoč**e**

MESTNIK: pri literarizirajoč**ih**

ORODNIK: z literarizirajoč**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: literarizirajoč**e**

RODILNIK: literarizirajoč**ega**

DAJALNIK: literarizirajoč**emu**

TOŽILNIK: literarizirajoč**e**

MESTNIK: pri literarizirajoč**em**

ORODNIK: z literarizirajoč**im**

dvojina

IMENOVALNIK: literarizirajoč**i**

RODILNIK: literarizirajoč**ih**

DAJALNIK: literarizirajoč**ima**

TOŽILNIK: literarizirajoč**i**

MESTNIK: pri literarizirajoč**ih**

ORODNIK: z literarizirajoč**ima**

množina

IMENOVALNIK: literarizirajoč**a**

RODILNIK: literarizirajoč**ih**

DAJALNIK: literarizirajoč**im**

TOŽILNIK: literarizirajoč**a**

MESTNIK: pri literarizirajoč**ih**

ORODNIK: z literarizirajoč**imi**

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: literarizir**an**

RODILNIK: literarizir**anega**

DAJALNIK: literarizir**anemu**

TOŽILNIK: literarizir**an**

živo literarizir**anega**

MESTNIK: pri literarizir**anem**

ORODNIK: z literarizir**anim**

dvojina

IMENOVALNIK: literarizir**ana**

RODILNIK: literarizir**anih**

DAJALNIK: literarizir**anima**

TOŽILNIK: literarizir**ana**

MESTNIK: pri literarizir**anih**

ORODNIK: z literarizir**anima**

množina

IMENOVALNIK: literarizir**ani**

RODILNIK: literarizir**anih**

DAJALNIK: literarizir**anim**

TOŽILNIK: literarizir**ane**

MESTNIK: pri literarizir**anih**

ORODNIK: z literarizir**animi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: literarizir**ana**

RODILNIK: literarizir**ane**

DAJALNIK: literarizir**ani**

TOŽILNIK: literarizir**ano**

MESTNIK: pri literarizir**ani**

ORODNIK: z literarizir**ano**

dvojina

IMENOVALNIK: literarizir**ani**

RODILNIK: literariziranih
DAJALNIK: literariziranima
TOŽILNIK: literarizirani
MESTNIK: pri literariziranih
ORODNIK: z literariziranima
množina

IMENOVALNIK: literarizirane
RODILNIK: literariziranih
DAJALNIK: literariziranim
TOŽILNIK: literarizirane
MESTNIK: pri literariziranih
ORODNIK: z literariziranimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: literarizirano
RODILNIK: literariziranega
DAJALNIK: literariziranemu
TOŽILNIK: literarizirano
MESTNIK: pri literariziranem
ORODNIK: z literariziranim
dvojina

IMENOVALNIK: literarizirani
RODILNIK: literariziranih
DAJALNIK: literariziranima
TOŽILNIK: literarizirani
MESTNIK: pri literariziranih
ORODNIK: z literariziranima
množina

IMENOVALNIK: literarizirana
RODILNIK: literariziranih
DAJALNIK: literariziranim
TOŽILNIK: literarizirana
MESTNIK: pri literariziranih
ORODNIK: z literariziranimi
DELEŽJE NA -aje: literariziraje

glagolnik

ednina
IMENOVALNIK: literariziranje
RODILNIK: literariziranja
DAJALNIK: literariziranju
TOŽILNIK: literariziranje
MESTNIK: pri literariziranju
ORODNIK: z literariziranjem
dvojina

IMENOVALNIK: literariziranj
RODILNIK: literariziranj
DAJALNIK: literariziranjema
TOŽILNIK: literariziranj
MESTNIK: pri literariziranjih
ORODNIK: z literariziranjema
množina

IMENOVALNIK: literariziranja
RODILNIK: literariziranj

DAJALNIK: literariziranjem
TOŽILNIK: literariziranja
MESTNIK: pri literariziranjih
ORODNIK: z literariziranj

IZVOR

prevzeto iz nem. *literarisieren* iz ↑literarni

literárno

prislov

[literárno]

POMEN

1. glede na literaturo

▶ **prisl.** + prid. beseda

literarno izobražen | literarno nadarjen, navdahnjen
▪ Je *literarno* nadarjen, zato lahko postane uspešen pesnik, romanopisec, jezikoslovec ali scenarist.

2. takó, da je prisotna, izražena literatura

▶ **prisl.** + prid. beseda

literarno obarvan, obdelan

▪ Gre za romansirano, dobro *literarno* obdelan potopis.

▶ **prisl.** + glag.

literarno obdelati, ustvarjati

▪ *Literarno* je začela ustvarjati že pred vojno, objavljati šele po njej.

▪ Njen pristop je celosten in bralca nagovarja tako likovno kot *literarno*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[literárno]

IPA: [lite'ra:rnɔ]

OSNOVNIK: literárno

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bôlj literárno

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nájbolj in nájbolj literárno

TONEMSKO

[literárno]

IPA: [literá:rnɔ]

OSNOVNIK: literárno

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bôlj literárno

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nájbolj in nájbolj literárno

IZVOR

↑literarni

literárnost

literárnosti samostalnik ženskega spola

[literárnost]

POMEN

1. elementi, struktura literature

▪ Bralci bodo kljub *literarnosti* opazili, da je atmosfera ubesedenega prepojena s sovraštvom do mučiteljev.
▪ Posveča se predvsem *literarnosti* besedil posameznih avtorjev.

2. lastnost česa, da ima elemente, strukturo

literature

▪ Poleg pripovedne kompozicije zagotavljajo *literarnost* pisanju tudi lep, metaforičen jezik ter humornost in duhovitost.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[literárnost]

IPA: [lite'ra:rnɔst]

ednina

IMENOVALNIK: literárnost

RODILNIK: literárnosti

DAJALNIK: literárnosti

TOŽILNIK: literárnost

MESTNIK: pri literárnosti

ORODNIK: z literárnostjo

dvojina

IMENOVALNIK: literárnosti

RODILNIK: literárnosti

DAJALNIK: literárnost**ma** tudi literárnost**ima**

TOŽILNIK: literárnosti

MESTNIK: pri literárnost**ih**

ORODNIK: z literárnost**ma** tudi z literárnost**ima**

množina

IMENOVALNIK: literárnosti

RODILNIK: literárnosti

DAJALNIK: literárnost**im**

TOŽILNIK: literárnosti

MESTNIK: pri literárnost**ih**

ORODNIK: z literárnost**mi**

TONEMSKO

[literárnost]

IPA: [literá:rnɔst]

ednina

IMENOVALNIK: literárnost

RODILNIK: literárnosti

DAJALNIK: literárnosti

TOŽILNIK: literárnost

MESTNIK: pri literárnosti

ORODNIK: z literárnostjo

dvojina

IMENOVALNIK: literárnosti

RODILNIK: literárnosti

DAJALNIK: literárnost**ma** tudi literárnost**ima**

TOŽILNIK: literárnosti

MESTNIK: pri literárnost**ih**

ORODNIK: z literárnost**ma** tudi z literárnost**ima**

množina

IMENOVALNIK: literárnosti

RODILNIK: literárnosti

DAJALNIK: literárnost**im**

TOŽILNIK: literárnosti

MESTNIK: pri literárnost**ih**

ORODNIK: z literárnost**mi**

IZVOR

↑literarni

literárnoteorétski literárnoteorétska literárnoteorétsko pridevnik

[literárnoteorétski]

POMEN

ki je v zvezi z literarno teorijo

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

literarnoteoretski pojem

▪ Učbenik se konča s preglednico književnih obdobj in avtorjev ter s preglednico *literarnoteoretskih* pojmov.

▪ Spremljal sem njegovo *literarnoteoretsko* delo.

▪ Novejši *literarnoteoretski* pristopi so odstrili bogastvo pomenskih mrež, ki se prepletajo v njeni prozi.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[literárnoteorétski]

IPA: [lite'ra:rnɔteɔ're:tski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: literárnoteorétski

RODILNIK: literárnoteorétske**ga**

DAJALNIK: literárnoteorétsk**emu**

TOŽILNIK: literárnoteorétski

živo literárnoteorétske**ga**

MESTNIK: pri literárnoteorétsk**em**

ORODNIK: z literárnoteorétsk**im**

dvojina

IMENOVALNIK: literárnoteorétska

RODILNIK: literárnoteorétsk**ih**

DAJALNIK: literárnoteorétsk**ima**

TOŽILNIK: literárnoteorétska

MESTNIK: pri literárnoteorétsk**ih**

ORODNIK: z literárnoteorétsk**ima**

množina

IMENOVALNIK: literárnoteorétski

RODILNIK: literárnoteorétsk**ih**

DAJALNIK: literárnoteorétsk**im**

TOŽILNIK: literárnoteorétske

MESTNIK: pri literárnoteorétsk**ih**

ORODNIK: z literárnoteorétsk**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: literárnoteorétska

RODILNIK: literárnoteorétske

DAJALNIK: literárnoteorétski

TOŽILNIK: literárnoteorétsko

MESTNIK: pri literárnoteorétski

ORODNIK: z literárnoteorétsko
dvojina
IMENOVALNIK: literárnoteorétski
RODILNIK: literárnoteorétskih
DAJALNIK: literárnoteorétskima
TOŽILNIK: literárnoteorétski
MESTNIK: pri literárnoteorétskih
ORODNIK: z literárnoteorétskima
množina
IMENOVALNIK: literárnoteorétske
RODILNIK: literárnoteorétskih
DAJALNIK: literárnoteorétskim
TOŽILNIK: literárnoteorétske
MESTNIK: pri literárnoteorétskih
ORODNIK: z literárnoteorétskimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: literárnoteorétsko
RODILNIK: literárnoteorétskega
DAJALNIK: literárnoteorétskemu
TOŽILNIK: literárnoteorétsko
MESTNIK: pri literárnoteorétskem
ORODNIK: z literárnoteorétskim
dvojina
IMENOVALNIK: literárnoteorétski
RODILNIK: literárnoteorétskih
DAJALNIK: literárnoteorétskima
TOŽILNIK: literárnoteorétski
MESTNIK: pri literárnoteorétskih
ORODNIK: z literárnoteorétskima
množina
IMENOVALNIK: literárnoteorétska
RODILNIK: literárnoteorétskih
DAJALNIK: literárnoteorétskim
TOŽILNIK: literárnoteorétska
MESTNIK: pri literárnoteorétskih
ORODNIK: z literárnoteorétskimi

TONEMSKO

[literárnoteorétski]

IPA: [litérá:nòteoré:tskì]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: literárnoteorétski

RODILNIK: literárnoteorétskega

DAJALNIK: literárnoteorétskemu

TOŽILNIK: literárnoteorétski

živo literárnoteorétskega

MESTNIK: pri literárnoteorétskem

ORODNIK: z literárnoteorétskim

dvojina

IMENOVALNIK: literárnoteorétska

RODILNIK: literárnoteorétskih

DAJALNIK: literárnoteorétskima

TOŽILNIK: literárnoteorétska

MESTNIK: pri literárnoteorétskih

ORODNIK: z literárnoteorétskima

množina

IMENOVALNIK: literárnoteorétski

RODILNIK: literárnoteorétskih

DAJALNIK: literárnoteorétskim

TOŽILNIK: literárnoteorétske

MESTNIK: pri literárnoteorétskih

ORODNIK: z literárnoteorétskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: literárnoteorétska

RODILNIK: literárnoteorétske

DAJALNIK: literárnoteorétski

TOŽILNIK: literárnoteorétsko

MESTNIK: pri literárnoteorétski

ORODNIK: z literárnoteorétsko

dvojina

IMENOVALNIK: literárnoteorétski

RODILNIK: literárnoteorétskih

DAJALNIK: literárnoteorétskima

TOŽILNIK: literárnoteorétski

MESTNIK: pri literárnoteorétskih

ORODNIK: z literárnoteorétskima

množina

IMENOVALNIK: literárnoteorétske

RODILNIK: literárnoteorétskih

DAJALNIK: literárnoteorétskim

TOŽILNIK: literárnoteorétske

MESTNIK: pri literárnoteorétskih

ORODNIK: z literárnoteorétskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: literárnoteorétsko

RODILNIK: literárnoteorétskega

DAJALNIK: literárnoteorétskemu

TOŽILNIK: literárnoteorétsko

MESTNIK: pri literárnoteorétskem

ORODNIK: z literárnoteorétskim

dvojina

IMENOVALNIK: literárnoteorétski

RODILNIK: literárnoteorétskih

DAJALNIK: literárnoteorétskima

TOŽILNIK: literárnoteorétski

MESTNIK: pri literárnoteorétskih

ORODNIK: z literárnoteorétskima

množina

IMENOVALNIK: literárnoteorétska

RODILNIK: literárnoteorétskih

DAJALNIK: literárnoteorétskim

TOŽILNIK: literárnoteorêtska
MESTNIK: pri literárnoteorêtskih
ORODNIK: z literárnoteorêtskimi

IZVOR
iz ↑literarna ↑teorija

literárnovédni literárnovédna literárnovédno pridevnik

[literárnovédni]

POMEN

ki je v zvezi z literarno vedo

► **prid. beseda** + sam. beseda

literarnovedni pojem | literarnovedno znanje

- Kot odličen praktik je svoje *literarnovedno* znanje in proučevanje znal strokovno suvereno in didaktično primerno prenesti v podobo beril.
- Premike v pojmovanju otroštva poleg avtopoetik zasledimo tudi v *literarnovednem* in kritičkem vrednotenju mladinske književnosti.

...

- Revija ni le ozko *literarnovedna*, ampak je v pomembnem deležu tudi literarnokritiška.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[literárnovédni]

IPA: [lite'ra:rnò'be:dni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: literárnovédni

RODILNIK: literárnovédnega

DAJALNIK: literárnovédnemu

TOŽILNIK: literárnovédni

živo literárnovédnega

MESTNIK: pri literárnovédnem

ORODNIK: z literárnovédnim

dvojina

IMENOVALNIK: literárnovédna

RODILNIK: literárnovédnih

DAJALNIK: literárnovédnima

TOŽILNIK: literárnovédna

MESTNIK: pri literárnovédnih

ORODNIK: z literárnovédnima

množina

IMENOVALNIK: literárnovédni

RODILNIK: literárnovédnih

DAJALNIK: literárnovédnim

TOŽILNIK: literárnovédne

MESTNIK: pri literárnovédnih

ORODNIK: z literárnovédnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: literárnovédna

RODILNIK: literárnovédne

DAJALNIK: literárnovédni

TOŽILNIK: literárnovédno

MESTNIK: pri literárnovédni

ORODNIK: z literárnovédno

dvojina

IMENOVALNIK: literárnovédni

RODILNIK: literárnovédnih

DAJALNIK: literárnovédnima

TOŽILNIK: literárnovédni

MESTNIK: pri literárnovédnih

ORODNIK: z literárnovédnima
množina

IMENOVALNIK: literárnovédne

RODILNIK: literárnovédnih

DAJALNIK: literárnovédnim

TOŽILNIK: literárnovédne

MESTNIK: pri literárnovédnih

ORODNIK: z literárnovédnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: literárnovédno

RODILNIK: literárnovédnega

DAJALNIK: literárnovédnemu

TOŽILNIK: literárnovédno

MESTNIK: pri literárnovédnem

ORODNIK: z literárnovédnim

dvojina

IMENOVALNIK: literárnovédni

RODILNIK: literárnovédnih

DAJALNIK: literárnovédnima

TOŽILNIK: literárnovédni

MESTNIK: pri literárnovédnih

ORODNIK: z literárnovédnima

množina

IMENOVALNIK: literárnovédna

RODILNIK: literárnovédnih

DAJALNIK: literárnovédnim

TOŽILNIK: literárnovédna

MESTNIK: pri literárnovédnih

ORODNIK: z literárnovédnimi

TONEMSKO

[literárnovédni]

IPA: [lite'ra:rnò'be:dni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: literárnovédni

RODILNIK: literárnovédnega

DAJALNIK: literárnovédnemu

TOŽILNIK: literárnovédni

živo literarnovêdnega
MESTNIK: pri literarnovêdnem
ORODNIK: z literarnovêdnim
dvojina
IMENOVALNIK: literarnovêdna
RODILNIK: literarnovêdnh
DAJALNIK: literarnovêdnima
TOŽILNIK: literarnovêdna
MESTNIK: pri literarnovêdnh
ORODNIK: z literarnovêdnima
množina
IMENOVALNIK: literarnovêdni
RODILNIK: literarnovêdnh
DAJALNIK: literarnovêdnim
TOŽILNIK: literarnovêdne
MESTNIK: pri literarnovêdnh
ORODNIK: z literarnovêdnimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: literarnovêdna
RODILNIK: literarnovêdne
DAJALNIK: literarnovêdni
TOŽILNIK: literarnovêdno
MESTNIK: pri literarnovêdni
ORODNIK: z literarnovêdno
dvojina
IMENOVALNIK: literarnovêdni
RODILNIK: literarnovêdnh
DAJALNIK: literarnovêdnima
TOŽILNIK: literarnovêdni
MESTNIK: pri literarnovêdnh
ORODNIK: z literarnovêdnima
množina
IMENOVALNIK: literarnovêdne
RODILNIK: literarnovêdnh
DAJALNIK: literarnovêdnim
TOŽILNIK: literarnovêdne
MESTNIK: pri literarnovêdnh
ORODNIK: z literarnovêdnimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: literarnovêdno
RODILNIK: literarnovêdnega
DAJALNIK: literarnovêdnemu
TOŽILNIK: literarnovêdno
MESTNIK: pri literarnovêdnem
ORODNIK: z literarnovêdnim
dvojina
IMENOVALNIK: literarnovêdni
RODILNIK: literarnovêdnh
DAJALNIK: literarnovêdnima
TOŽILNIK: literarnovêdni
MESTNIK: pri literarnovêdnh

ORODNIK: z literarnovêdnima
množina
IMENOVALNIK: literarnovêdna
RODILNIK: literarnovêdnh
DAJALNIK: literarnovêdnim
TOŽILNIK: literarnovêdna
MESTNIK: pri literarnovêdnh
ORODNIK: z literarnovêdnimi

IZVOR

iz ↑literarna ↑veda

literarnozgodovinski literarnozgodovinska lite-
rarnozgodovinsko pridevnik

[literarnozgodovinski]

POMEN

ki je v zvezi z literarno zgodovino

► **prid. beseda** + sam. beseda

literarnozgodovinski pregled | literarnozgodovinski
vidik | literarnozgodovinska obravnava, raziskava,
študija | literarnozgodovinska veda, znanost |

literarnozgodovinsko raziskovanje

▪ *Literarnozgodovinski* pregled Cankarjevega dela
upoštevava kontekst časa in prostora, literarno dogajanje
in odmeve v slovenski publicistični javnosti.

▪ Pesmim so dodani temeljita *literarnozgodovinska*
študija ter kratki življenjepisi in opombe.

▪ Ob esejistiki se je intenzivno posvečal
literarnozgodovinskemu raziskovanju.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[literarnozgodovinski]

IPA: [lite'ra:rnɔzɡɔdɔ'vi:nski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: literarnozgodovinski

RODILNIK: literarnozgodovinskega

DAJALNIK: literarnozgodovinskemu

TOŽILNIK: literarnozgodovinski

živo literarnozgodovinskega

MESTNIK: pri literarnozgodovinskem

ORODNIK: z literarnozgodovinskim

dvojina

IMENOVALNIK: literarnozgodovinska

RODILNIK: literarnozgodovinskih

DAJALNIK: literarnozgodovinskima

TOŽILNIK: literarnozgodovinska

MESTNIK: pri literarnozgodovinskih

ORODNIK: z literarnozgodovinskima

množina

IMENOVALNIK: literarnozgodovinski

RODILNIK: literarnozgodovinskih

DAJALNIK: literárnozgodovínsk**im**
TOŽILNIK: literárnozgodovínske
MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**ih**
ORODNIK: z literárnozgodovínsk**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: literárnozgodovínska
RODILNIK: literárnozgodovínske
DAJALNIK: literárnozgodovínski
TOŽILNIK: literárnozgodovínsko
MESTNIK: pri literárnozgodovínski
ORODNIK: z literárnozgodovínsko
dvojina
IMENOVALNIK: literárnozgodovínski
RODILNIK: literárnozgodovínsk**ih**
DAJALNIK: literárnozgodovínsk**ima**
TOŽILNIK: literárnozgodovínski
MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**ih**
ORODNIK: z literárnozgodovínsk**ima**
množina
IMENOVALNIK: literárnozgodovínske
RODILNIK: literárnozgodovínsk**ih**
DAJALNIK: literárnozgodovínsk**im**
TOŽILNIK: literárnozgodovínske
MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**ih**
ORODNIK: z literárnozgodovínsk**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: literárnozgodovínsko
RODILNIK: literárnozgodovínske**ga**
DAJALNIK: literárnozgodovínsk**emu**
TOŽILNIK: literárnozgodovínsko
MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**em**
ORODNIK: z literárnozgodovínsk**im**
dvojina
IMENOVALNIK: literárnozgodovínski
RODILNIK: literárnozgodovínsk**ih**
DAJALNIK: literárnozgodovínsk**ima**
TOŽILNIK: literárnozgodovínski
MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**ih**
ORODNIK: z literárnozgodovínsk**ima**
množina
IMENOVALNIK: literárnozgodovínska
RODILNIK: literárnozgodovínsk**ih**
DAJALNIK: literárnozgodovínsk**im**
TOŽILNIK: literárnozgodovínska
MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**ih**
ORODNIK: z literárnozgodovínsk**imi**

TONEMSKO

[literárnozgodovínski]

IPA: [literá:rnòzgodoví:nski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: literárnozgodovínski

RODILNIK: literárnozgodovínske**ga**

DAJALNIK: literárnozgodovínsk**emu**

TOŽILNIK: literárnozgodovínski

živo literárnozgodovínske**ga**

MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**em**

ORODNIK: z literárnozgodovínsk**im**

dvojina

IMENOVALNIK: literárnozgodovínska

RODILNIK: literárnozgodovínsk**ih**

DAJALNIK: literárnozgodovínsk**ima**

TOŽILNIK: literárnozgodovínska

MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**ih**

ORODNIK: z literárnozgodovínsk**ima**

množina

IMENOVALNIK: literárnozgodovínski

RODILNIK: literárnozgodovínsk**ih**

DAJALNIK: literárnozgodovínsk**im**

TOŽILNIK: literárnozgodovínske

MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**ih**

ORODNIK: z literárnozgodovínsk**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: literárnozgodovínska

RODILNIK: literárnozgodovínske

DAJALNIK: literárnozgodovínski

TOŽILNIK: literárnozgodovínsko

MESTNIK: pri literárnozgodovínski

ORODNIK: z literárnozgodovínsko

dvojina

IMENOVALNIK: literárnozgodovínski

RODILNIK: literárnozgodovínsk**ih**

DAJALNIK: literárnozgodovínsk**ima**

TOŽILNIK: literárnozgodovínski

MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**ih**

ORODNIK: z literárnozgodovínsk**ima**

množina

IMENOVALNIK: literárnozgodovínske

RODILNIK: literárnozgodovínsk**ih**

DAJALNIK: literárnozgodovínsk**im**

TOŽILNIK: literárnozgodovínske

MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**ih**

ORODNIK: z literárnozgodovínsk**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: literárnozgodovínsko

RODILNIK: literárnozgodovínske**ga**

DAJALNIK: literárnozgodovínsk**emu**

TOŽILNIK: literárnozgodovínsko

MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**em**

ORODNIK: z literárnozgodovínsk**im**
dvojina

IMENOVALNIK: literárnozgodovínski

RODILNIK: literárnozgodovínsk**ih**

DAJALNIK: literárnozgodovínsk**ima**

TOŽILNIK: literárnozgodovínski

MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**ih**

ORODNIK: z literárnozgodovínsk**ima**
množina

IMENOVALNIK: literárnozgodovínska

RODILNIK: literárnozgodovínsk**ih**

DAJALNIK: literárnozgodovínsk**im**

TOŽILNIK: literárnozgodovínska

MESTNIK: pri literárnozgodovínsk**ih**

ORODNIK: z literárnozgodovínsk**imi**

IZVOR

iz ↑literarna ↑zgodovina

literát literáta samostalnik moškega spola

[literát]

POMEN

1. kdor se ukvarja s pisanjem literarnih del

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

mlad literat | priznan, uveljavljen literat

- Pisatelj bralcu razkrije svoja zgodnja pisma, ki jih je pisal priznanim slovenskim *literatom*.
- V zadnjih letih so veseli sodelovanja mlajših *literatov* iz šolskih okolij in že uveljavljenih *literatov* iz Slovenije.
- Velja za najglasnejšega baskovskega *literata* in enega najboljših sodobnih evropskih pisateljev.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

literat bere KAJ, se predstavi | literati nastopijo, sodelujejo, se zbirajo | literati pišejo, ustvarjajo

- *Literati* so brali svoja dela na več mestih, literarnih in džez klubih ter v prostorih društva pisateljev.
- V delavnici se bodo predstavili najboljši mladi *literati* s posameznih šol.

▪ Nekateri *literati* pišejo raje zvečer, drugi zjutraj.

▶ **sam. beseda + sam. beseda v rodilniku**

nastop, srečanje literatov

- Vse prireditve se bodo začele ob osmih zvečer, nastope *literatov* pa bodo pospremili glasbeniki.
- Jubilejno srečanje *literatov* je namenjeno strokovnemu druženju tistih, ki sooblikujejo podobo slovenske književnosti za otroke in mladino.

...

▪ Za prihodnji mesec načrtujejo srečanje z *literati* iz Beograda.

1.1. literarno delo, dela te osebe

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

- Tuji študenti prevajajo naše *literate*.
- Iz madžarščine v slovenščino je prevajal številne slovenske in madžarske *literate*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[literát]

IPA: [lite'ra:t]

ednina

IMENOVALNIK: literát

RODILNIK: literáta

DAJALNIK: literátu

TOŽILNIK: literáta

MESTNIK: pri literátu

ORODNIK: z literát**om**
dvojina

IMENOVALNIK: literáta

RODILNIK: literátov

DAJALNIK: literát**oma**

TOŽILNIK: literáta

MESTNIK: pri literát**ih**

ORODNIK: z literát**oma**
množina

IMENOVALNIK: literáti

RODILNIK: literátov

DAJALNIK: literát**om**

TOŽILNIK: literáte

MESTNIK: pri literát**ih**

ORODNIK: z literáti

TONEMSKO

[literât]

IPA: [literâ:t]

ednina

IMENOVALNIK: literât

RODILNIK: literâta

DAJALNIK: literâtu

TOŽILNIK: literâta

MESTNIK: pri literâtu

ORODNIK: z literât**om**
dvojina

IMENOVALNIK: literâta

RODILNIK: literâtov

DAJALNIK: literât**oma**

TOŽILNIK: literâta

MESTNIK: pri literât**ih**

ORODNIK: z literât**oma**
množina

IMENOVALNIK: literâti

RODILNIK: literâtov

DAJALNIK: literât**om**

TOŽILNIK: literâte

MESTNIK: pri literât**ih**

ORODNIK: z literâti

BESEDOTVORJE

ženski spol: literatinja

ženski spol: literatka

IZVOR

prevzeto iz nem. *Literat*, iz lat. *litterātus* 'pismen, učen', iz *littera* 'črka'

literátinja literátinje samostalnik ženskega spola

[literátinja]

POMEN

ženska, ki se ukvarja s pisanjem literarnih del; sin.: literatka

▪ Roman je bil večkrat nagrajen, kar je nedvomno velik uspeh za mlado *literatinjo*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[literátinja]

IPA: [lite'ra:tinja]

ednina

IMENOVALNIK: literátinja

RODILNIK: literátinje

DAJALNIK: literátinji

TOŽILNIK: literátinj^o

MESTNIK: pri literátinji

ORODNIK: z literátinj^o

dvojina

IMENOVALNIK: literátinji

RODILNIK: literátinj

DAJALNIK: literátinj^{ama}

TOŽILNIK: literátinjⁱ

MESTNIK: pri literátinj^{ah}

ORODNIK: z literátinj^{ama}

množina

IMENOVALNIK: literátinje

RODILNIK: literátinj

DAJALNIK: literátinj^{am}

TOŽILNIK: literátinj^e

MESTNIK: pri literátinj^{ah}

ORODNIK: z literátinj^{ami}

TONEMSKO

[literátinja]

IPA: [lite'ra:tinja]

ednina

IMENOVALNIK: literátinja

RODILNIK: literátinje

DAJALNIK: literátinji

TOŽILNIK: literátinj^o

MESTNIK: pri literátinji

ORODNIK: z literátinj^o

dvojina

IMENOVALNIK: literátinji

RODILNIK: literátinj

DAJALNIK: literátinj^{ama}

TOŽILNIK: literátinjⁱ

MESTNIK: pri literátinj^{ah}

ORODNIK: z literátinj^{ama}

množina

IMENOVALNIK: literátinje

RODILNIK: literátinj

DAJALNIK: literátinj^{am}

TOŽILNIK: literátinj^e

MESTNIK: pri literátinj^{ah}

ORODNIK: z literátinj^{ami}

IZVOR

↑literat

literátka literátke samostalnik ženskega spola

[literátka]

POMEN

ženska, ki se ukvarja s pisanjem literarnih del; sin.: literatinja

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Zadnja leta se je izkazala kot vsestranska *literatka*.

...

▪ *Literatke* so se predstavile s svojimi pesmimi in prozo.

▪ Literarni večer so v prvem delu posvetili *literatki*, publicistki in prevajalki Mimi Malenšek.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[literátka]

IPA: [lite'ra:tka]

ednina

IMENOVALNIK: literátka

RODILNIK: literátke

DAJALNIK: literátki

TOŽILNIK: literátko

MESTNIK: pri literátki

ORODNIK: z literátko

dvojina

IMENOVALNIK: literátki

RODILNIK: literátk

DAJALNIK: literátk^{ama}

TOŽILNIK: literátki

MESTNIK: pri literátk^{ah}

ORODNIK: z literátk^{ama}

množina

IMENOVALNIK: literátke

RODILNIK: literátk

DAJALNIK: literátk^{am}

TOŽILNIK: literátke

MESTNIK: pri literátk^{ah}

ORODNIK: z literátk^{ami}

TONEMSKO

[literâtk̩a]

IPA: [literâ:tk̩à]

ednina

IMENOVALNIK: literâtk̩a

RODILNIK: literâtk̩e

DAJALNIK: literâtk̩i

TOŽILNIK: literâtk̩o

MESTNIK: pri literâtk̩i

ORODNIK: z literâtk̩o

dvojina

IMENOVALNIK: literâtk̩i

RODILNIK: literâtk̩

DAJALNIK: literâtk̩ama

TOŽILNIK: literâtk̩i

MESTNIK: pri literâtk̩ah

ORODNIK: z literâtk̩ama

množina

IMENOVALNIK: literâtk̩e

RODILNIK: literâtk̩

DAJALNIK: literâtk̩am

TOŽILNIK: literâtk̩e

MESTNIK: pri literâtk̩ah

ORODNIK: z literâtk̩ami

Izvor

↑literat

livka livke samostalnik ženskega spola

[lívka]

POMEN

iz biologije **goba** z lijastim klobukom in trosovnico z gostejšimi lističi, ki delno poraščajo bet; primerjaj lat.

Clitocybe

▪ V košari nepazljivih nabiralcev mokaric, nizkih lističastih gobic z izrazitim vonjem po moki, se kaj lahko znajde tudi kaka strupena *livka* podobne oblike in barve.

▪ Tanki beli lističi poprhnjenih livk so, kar je značilno za rod *livk*, usločeno prirasli na debel, a prhek bet svetlo sive barve.

Izgovor in oblike

Jakostno

[lívka]

IPA: [ˈli:vka]

ednina

IMENOVALNIK: livka

RODILNIK: livke

DAJALNIK: livki

TOŽILNIK: livko

MESTNIK: pri livki

ORODNIK: z livko

dvojina

IMENOVALNIK: livki

RODILNIK: livk

DAJALNIK: livkama

TOŽILNIK: livki

MESTNIK: pri livkah

ORODNIK: z livkama

množina

IMENOVALNIK: livke

RODILNIK: livk

DAJALNIK: livkam

TOŽILNIK: livke

MESTNIK: pri livkah

ORODNIK: z livkami

TONEMSKO

[lívka]

IPA: [lív:kà]

ednina

IMENOVALNIK: livka

RODILNIK: livke

DAJALNIK: livki

TOŽILNIK: livko

MESTNIK: pri livki

ORODNIK: z livko

dvojina

IMENOVALNIK: livki

RODILNIK: livk

DAJALNIK: livkama

TOŽILNIK: livki

MESTNIK: pri livkah

ORODNIK: z livkama

množina

IMENOVALNIK: livke

RODILNIK: livk

DAJALNIK: livkam

TOŽILNIK: livke

MESTNIK: pri livkah

ORODNIK: z livkami

Stalne zveze

poprhnjena livka

iz biologije večja livka s klobukom sivkaste ali sivo rjavkaste barve, ki proti robu blede, ter mesom s kiselkastim vonjem in okusom; primerjaj lat. *Clitocybe nebularis*

▪ *Poprhnjene livke* rastejo v večjih ali manjših skupinah pod listavci in jih zavoljo velikosti in sive barve lahko opazimo že na daleč.

▪ V poznojesenskem času se na travnikih in v svetlih gozdovih pogosto pojavlja *poprhnjena livka*.

IZVOR

iz *liv* v pomenu 'lijak' iz ↑liti

lóden lódna samostalnik moškega spola

[lódɛn]

POMEN

trpežno tkano blago iz volne, zlasti za plašče, lovska oblačila, po izvoru iz Tirolske

▶ sam. beseda + iz + **sam. beseda v rodilniku** hlače, suknja iz lodna

▪ Nosil je belo suknjo iz *lodna* in enake hlače.

...

▪ Do kolen in lahko tudi dlje segajoče vrhnje oblačilo iz belega sukna ali *lodna* so nosile poleg moških tudi ženske.

▪ Dolge hlače iz domačega platna so se po blagu in kroju razločevale od prav tako dolgo krojenih zimskih hlač iz *lodna*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[lódɛn]

IPA: [ˈlɔːdɛn]

ednina

IMENOVALNIK: lóden

RODILNIK: lódna

DAJALNIK: lódnu

TOŽILNIK: lóden

MESTNIK: pri lódnu

ORODNIK: z lódnom

dvojina

IMENOVALNIK: lódna

RODILNIK: lódnov

DAJALNIK: lódnoma

TOŽILNIK: lódna

MESTNIK: pri lódnih

ORODNIK: z lódnoma

množina

IMENOVALNIK: lódni

RODILNIK: lódnov

DAJALNIK: lódnom

TOŽILNIK: lódne

MESTNIK: pri lódnih

ORODNIK: z lódni

TONEMSKO

[lódɛn]

IPA: [lòːdɛn]

ednina

IMENOVALNIK: lóden

RODILNIK: lódna

DAJALNIK: lódnu

TOŽILNIK: lóden

MESTNIK: pri lódnu

ORODNIK: z lódnom

dvojina

IMENOVALNIK: lódna

RODILNIK: lódnov tudi lódnov

DAJALNIK: lódnoma

TOŽILNIK: lódna

MESTNIK: pri lódnih tudi pri lódnih

ORODNIK: z lódnoma

množina

IMENOVALNIK: lódni

RODILNIK: lódnov tudi lódnov

DAJALNIK: lódnom

TOŽILNIK: lódne

MESTNIK: pri lódnih tudi pri lódnih

ORODNIK: z lódni tudi z lódni

IZVOR

prevzeto iz nem. *Loden*, nejasnega izvora

luskínar luskínarja samostalnik moškega spola

[luskínar]

POMEN

1. gojen krap, ki ima celo telo pokrito z luskami

▶ sam. beseda + **sam. beseda**

krap luskinar

▪ Z bratom sva na suho potegnila krapa *luskinarja*.

...

▪ Tretji dan sem zgodaj zjutraj ujel *luskinarja*.

▪ Na preži je bilo kar deset ribičev, vendar je le njemu uspel ulov izjemnega *luskinarja*.

2. iz biologije neužitna lističasta goba z luskami, navadno rumenkaste barve, ki raste v šopih; primerjaj

lat. *Pholiota*

▪ Vsi *luskinarji* veljajo za neužitne.

▪ *Luskinarji* imajo rjav trosni prah različnih odtenkov, medtem ko je trosni prah pri vseh vrstah mraznic bel.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[luskínar]

IPA: [luˈskiːnar]

ednina

IMENOVALNIK: luskínar

RODILNIK: luskínarja

DAJALNIK: luskínarju

TOŽILNIK: luskínarja

MESTNIK: pri luskínarju

ORODNIK: z luskínarjem

dvojina

IMENOVALNIK: luskínarja

RODILNIK: luskínarjev

DAJALNIK: luskínarjema

TOŽILNIK: luskínarja

MESTNIK: pri luskínarjih
ORODNIK: z luskínarjema
množina
IMENOVALNIK: luskínarji
RODILNIK: luskínarjev
DAJALNIK: luskínarjem
TOŽILNIK: luskínarje
MESTNIK: pri luskínarjih
ORODNIK: z luskínarji

TONEMSKO

[luskînar]

IPA: [luskí:nàr]

ednina

IMENOVALNIK: luskînar

RODILNIK: luskînarja

DAJALNIK: luskînarju

TOŽILNIK: luskînarja

MESTNIK: pri luskînarju

ORODNIK: z luskînarjem

dvojina

IMENOVALNIK: luskînarja

RODILNIK: luskînarjev

DAJALNIK: luskînarjema

TOŽILNIK: luskînarja

MESTNIK: pri luskînarjih

ORODNIK: z luskînarjema

množina

IMENOVALNIK: luskînarji

RODILNIK: luskînarjev

DAJALNIK: luskînarjem

TOŽILNIK: luskînarje

MESTNIK: pri luskînarjih

ORODNIK: z luskînarji

Izvor

↑luskina

mákija mákije samostalnik ženskega spola

[mákija]

POMEN

zimzeleno grmičasto rastje, ki strnjeno porašča suha, kamnita tla v Sredozemlju

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

sredozemska makija

▪ Na rtiču Ronek pri Strunjanu rastejo rastline, kot sta mirta in jagodičnica, ki so značilne predstavnice sredozemske *makije*.

▪ Visoke čeri in skalnati griči, porasli z neprehodno *makijo*, ter predvsem bleščeče morje ga je prevzelo.

...

▪ Po neuradnih ocenah je požar na težko dostopnem območju zajel približno 600 hektarjev *makije*, nizkega rastlinja in borovega gozda.

▪ Veter se je umiril, zadišalo je po *makiji* in valovi so ostali za rtom.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[mákija]

IPA: [ˈma:kija]

ednina

IMENOVALNIK: mákija

RODILNIK: mákije

DAJALNIK: mákiji

TOŽILNIK: mákijo

MESTNIK: pri mákiji

ORODNIK: z mákijo

dvojina

IMENOVALNIK: mákiji

RODILNIK: mákij

DAJALNIK: mákijama

TOŽILNIK: mákiji

MESTNIK: pri mákijah

ORODNIK: z mákijama

množina

IMENOVALNIK: mákije

RODILNIK: mákij

DAJALNIK: mákijam

TOŽILNIK: mákije

MESTNIK: pri mákijah

ORODNIK: z mákijami

TONEMSKO

[mákija]

IPA: [mà:kíja]

ednina

IMENOVALNIK: mákija

RODILNIK: mákije

DAJALNIK: mákiji

TOŽILNIK: mákijo

MESTNIK: pri mákiji

ORODNIK: z mākijo

dvojina

IMENOVALNIK: mákiji

RODILNIK: mākij

DAJALNIK: mákijama

TOŽILNIK: mákiji

MESTNIK: pri mákijah

ORODNIK: z mákijama

množina

IMENOVALNIK: mákije

RODILNIK: mākij

DAJALNIK: mákijam

TOŽILNIK: mákije

MESTNIK: pri mákijah

ORODNIK: z mákijami

IZVOR

prevzeto iz it. *macchia*, prvotno 'lisa, madež' < lat. *macula*, ker skupina grmov v pusti, kamniti okolici izgleda kot lisa

mákovka mákovke samostalnik ženskega spola

[mákoʋka]

POMEN

1. knjižno pogovorno **štručka, posuta z makovimi semeni**

▪ Ko je testo vzhajano, ga peki oblikujejo v želeno obliko, kruh, rogljiče in *makovke*.

▪ *Makovke* so pletene in imajo več slastne hrustljave skorjice.

▪ Na vlaku sem jedel sladke *makovke*.

2. iz botanike **cvetoča rastlina s številnimi drobnimi semeni, ki izloča mleček**; primerjaj lat. *Papaveraceae*

► sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

družina makovk

▪ Mak je enoletnica, dvoletnica ali zelnata trajnica iz družine *makovk*.

▪ Rumena ceduljka, dvoletnica iz sorodstva *makovk*, na sipinah dobro uspeva.

...

▪ Med *makovke* sodijo še rodovi zlati mak, ceduljka in mehiški mak.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[mákoʋka]

IPA: ['ma:kòʋka]

ednina

IMENOVALNIK: mákovka

RODILNIK: mákovke

DAJALNIK: mákovki

TOŽILNIK: mákovko

MESTNIK: pri mákovki

ORODNIK: z mákovko

dvojina

IMENOVALNIK: mákovki

RODILNIK: mákovk

DAJALNIK: mákovkama

TOŽILNIK: mákovki

MESTNIK: pri mákovkah

ORODNIK: z mákovkama

množina

IMENOVALNIK: mákovke

RODILNIK: mákovk

DAJALNIK: mákovkam

TOŽILNIK: mákovke

MESTNIK: pri mákovkah

ORODNIK: z mákovkami

TONEMSKO

[mákoʋka]

IPA: [mà:kòʋka]

ednina

IMENOVALNIK: mákovka

RODILNIK: mákovke

DAJALNIK: mákovki

TOŽILNIK: mákovko

MESTNIK: pri mákovki

ORODNIK: z mákovko

dvojina

IMENOVALNIK: mákovki

RODILNIK: mákovk

DAJALNIK: mákovkama

TOŽILNIK: mákovki

MESTNIK: pri mákovkah

ORODNIK: z mákovkama

množina

IMENOVALNIK: mákovke

RODILNIK: mákovk

DAJALNIK: mákovkam

TOŽILNIK: mákovke

MESTNIK: pri mákovkah

ORODNIK: z mákovkami

in

[mâkoʋka]

IPA: [má:kòʋka]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: mâkovka

RODILNIK: mâkovke

DAJALNIK: mâkovki

TOŽILNIK: mâkovko

MESTNIK: pri mâkovki

ORODNIK: z mâkovko

dvojina

IMENOVALNIK: mâkovki

RODILNIK: mâkovk

DAJALNIK: mâkovkama

TOŽILNIK: mâkovki

MESTNIK: pri mâkovkah

ORODNIK: z mâkovkama

množina

IMENOVALNIK: mâkovke

RODILNIK: mâkovk

DAJALNIK: mâkovkam

TOŽILNIK: mâkovke

MESTNIK: pri mâkovkah

ORODNIK: z mâkovkami

IZVOR

↑makov

manšéta manšéte samostalnik ženskega spola

[manšéta]

POMEN

1. spodnji del rokava z gumbi, navadno pri srajci, bluzi

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

srajčna manšeta | širša manšeta

- Rokav obleke mora segati do zapestja, rob srajčne *manšete* pa še približno centimeter in pol nižje.
- Rokavi so bili široko krojeni, v ramenskem delu nabrani, v zapestju pa stisnjeni s širšo *manšeto*.

▶ priredna zveza

manšete in ovratnik

- Nosila je rožnatavidast kostim z ovratnikom in *manšetami*.

...

- Na njegovih *manšetah* so se zasvetili diamantni gumbi.
- Večkrat uporablja belo srajco z dvojno *manšeto* brez kravate.

1.1. stisnjen del oblačila ali modni dodatek, navadno v obliki traku

- Široka *manšeta* skrbi, da se rokavica dobro prilega zapestju in se ne snema z roke.
- *Manšete* okoli zapestij in vratu preprečujejo vdor vode. Z neoprenskimi *manšetami* so običajno opremljene le neoprenske obleke, ostale so opremljene z *manšetami* iz lateksa.

2. kar kaj tesno obdaja, ovija, navadno za oporo, zaščito pred zunanjimi vplivi

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

gumijasta manšeta

- Posebnost sistema tesnjenja je gumijasta *manšeta*, ki dopušča večja nihanja osi.
- Za snetje kolesa naj bi bila kriva netesna gumijasta *manšeta*, skozi katero prodira voda in povzroča rjavenje.

▶ **sam. beseda** + za + sam. beseda v tožilniku

- *Manšeta* za meča in goleno zagotavlja čvrsto, udobno kompresijo, s čimer lajša bolečino in neugodje pri vnetju pokostnice.
- Kompresijska neoprenska *manšeta* za gleženj omogoča optimalno gibanje poškodovanih ali bolečih gležnjev.

...

- Kirurgi so pri odstranitvi bolnega srca pustili preddvore in nanje prišli umetne *manšete*.

3. del naprave za merjenje krvnega tlaka, ki se ovije okrog nadlahti

- Ročni merilniki za merjenje krvnega tlaka imajo stetoskop (slušalko), napihljivo *manšeto* in prikazovalnik krvnega tlaka.
- Za merjenje krvnega tlaka uporabljamo merilnik z *manšeto*, ki ustreza obsegu preiskovančeve nadlahti.

4. skupina mišic in njihovih kit v ramenskem

sklepu, ki nadlahtnico povezuje z lopatico; sin.: iz medicine rotatorna manšeta

- Verjetno bo potreben rentgenski pregled hrbtenice, morda tudi ultrazvočni pregled ramenske *manšete*, torej mehkih tkiv ramena.
- Če je *manšeta* šibka, se lahko zgodi, da se pri pogostem dviganju roke začne drgniti ob zunanji rob lopatice.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[manšéta]

IPA: [man'ʃe:ta]

ednina

IMENOVALNIK: manšéta

RODILNIK: manšéte

DAJALNIK: manšéti

TOŽILNIK: manšéto

MESTNIK: pri manšéti

ORODNIK: z manšéto

dvojina

IMENOVALNIK: manšéti

RODILNIK: manšét

DAJALNIK: manšétama

TOŽILNIK: manšéti

MESTNIK: pri manšétah

ORODNIK: z manšétama

množina

IMENOVALNIK: manšéte

RODILNIK: manšét

DAJALNIK: manšétam

TOŽILNIK: manšéte

MESTNIK: pri manšétah

ORODNIK: z manšétami

TONEMSKO

[manšêta]

IPA: [manʃé:tà]

ednina

IMENOVALNIK: manšêta

RODILNIK: manšête

DAJALNIK: manšêti

TOŽILNIK: manšêto

MESTNIK: pri manšêti

ORODNIK: z manšêto

dvojina

IMENOVALNIK: manšêti

RODILNIK: manšêt

DAJALNIK: manšêtama

TOŽILNIK: manšêti

MESTNIK: pri manšêtah

ORODNIK: z manšêtama

množina

IMENOVALNIK: manšête

RODILNIK: manšēt
DAJALNIK: manšēt**am**
TOŽILNIK: manšēte
MESTNIK: pri manšēt**ah**
ORODNIK: z manšēt**ami**

STALNE ZVEZE

rotatorna manšeta

iz medicine skupina mišic in njihovih kit v ramenskem sklepu, ki nadlahtnico povezuje z lopatico; sin.: manšeta

► **sam. beseda + sam. beseda v roditelju**

▪ Okvare *rotatorne manšete* se pogosto sčasoma pozdravijo same od sebe, ponavadi v približno dveh letih.

...

▪ *Rotatorno manšeto* sestavljajo štiri mišice, ki izhajajo iz lopatice in se s kitami priraščajo v zgornjem delu nadlahtnice.

IZVOR

prevzeto prek nem. *Manschette* iz frc. *manchette*, iz *manche* 'rokav'

manšétni manšétna manšétno pridevnik
[manšétni]

POMEN

1. ki je v zvezi z manšeto 1.

► **prid. beseda + sam. beseda**

manšetni gumb

▪ Rokavi srajce morajo kukati iz rokava suknjiča vsaj za dva do tri centimetre, le tako bodo *manšetni* gumbi lepo opazni.

▪ Oblečem si belo *manšetno* srajco in temno obleko.

2. ki je v zvezi z manšeto 2.

▪ Če so elektrode ovite okrog živca, govorimo o *manšetnih* elektrodah.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[manšétni]

IPA: [man'ʃe:tni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: manšét**ni**

RODILNIK: manšét**nega**

DAJALNIK: manšét**nemu**

TOŽILNIK: manšét**ni**

živo manšét**nega**

MESTNIK: pri manšét**nem**

ORODNIK: z manšét**ni**

dvojina

IMENOVALNIK: manšét**na**

RODILNIK: manšét**nih**

DAJALNIK: manšét**nima**

TOŽILNIK: manšét**na**

MESTNIK: pri manšét**nih**

ORODNIK: z manšét**nima**
množina

IMENOVALNIK: manšét**ni**

RODILNIK: manšét**nih**

DAJALNIK: manšét**ni**

TOŽILNIK: manšét**ne**

MESTNIK: pri manšét**nih**

ORODNIK: z manšét**nimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: manšét**na**

RODILNIK: manšét**ne**

DAJALNIK: manšét**ni**

TOŽILNIK: manšét**no**

MESTNIK: pri manšét**ni**

ORODNIK: z manšét**no**

dvojina

IMENOVALNIK: manšét**ni**

RODILNIK: manšét**nih**

DAJALNIK: manšét**nima**

TOŽILNIK: manšét**ni**

MESTNIK: pri manšét**nih**

ORODNIK: z manšét**nima**

množina

IMENOVALNIK: manšét**ne**

RODILNIK: manšét**nih**

DAJALNIK: manšét**ni**

TOŽILNIK: manšét**ne**

MESTNIK: pri manšét**nih**

ORODNIK: z manšét**nimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: manšét**no**

RODILNIK: manšét**nega**

DAJALNIK: manšét**nemu**

TOŽILNIK: manšét**no**

MESTNIK: pri manšét**nem**

ORODNIK: z manšét**ni**

dvojina

IMENOVALNIK: manšét**ni**

RODILNIK: manšét**nih**

DAJALNIK: manšét**nima**

TOŽILNIK: manšét**ni**

MESTNIK: pri manšét**nih**

ORODNIK: z manšét**nima**

množina

IMENOVALNIK: manšét**na**

RODILNIK: manšét**nih**

DAJALNIK: manšétnim
TOŽILNIK: manšétna
MESTNIK: pri manšétnih
ORODNIK: z manšétnimi

TONEMSKO

[manšétni]

IPA: [manšé:tni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: manšétni

RODILNIK: manšétnega

DAJALNIK: manšétnemu

TOŽILNIK: manšétni

živo manšétnega

MESTNIK: pri manšétnem

ORODNIK: z manšétnim

dvojina

IMENOVALNIK: manšétna

RODILNIK: manšétnih

DAJALNIK: manšétnima

TOŽILNIK: manšétna

MESTNIK: pri manšétnih

ORODNIK: z manšétnima

množina

IMENOVALNIK: manšétni

RODILNIK: manšétnih

DAJALNIK: manšétnim

TOŽILNIK: manšétni

MESTNIK: pri manšétnih

ORODNIK: z manšétnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: manšétna

RODILNIK: manšétni

DAJALNIK: manšétni

TOŽILNIK: manšétno

MESTNIK: pri manšétni

ORODNIK: z manšétno

dvojina

IMENOVALNIK: manšétni

RODILNIK: manšétnih

DAJALNIK: manšétnima

TOŽILNIK: manšétni

MESTNIK: pri manšétnih

ORODNIK: z manšétnima

množina

IMENOVALNIK: manšétni

RODILNIK: manšétnih

DAJALNIK: manšétnim

TOŽILNIK: manšétni

MESTNIK: pri manšétnih

ORODNIK: z manšétnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: manšétno

RODILNIK: manšétnega

DAJALNIK: manšétnemu

TOŽILNIK: manšétno

MESTNIK: pri manšétnem

ORODNIK: z manšétnim

dvojina

IMENOVALNIK: manšétni

RODILNIK: manšétnih

DAJALNIK: manšétnima

TOŽILNIK: manšétni

MESTNIK: pri manšétnih

ORODNIK: z manšétnima

množina

IMENOVALNIK: manšétna

RODILNIK: manšétnih

DAJALNIK: manšétnim

TOŽILNIK: manšétna

MESTNIK: pri manšétnih

ORODNIK: z manšétnimi

IZVOR

↑manšeta

márčnica márčnice samostalnik ženskega spola

[márčnica]

POMEN

1. užitna goba s sivkastim klobukom in debelim, krhkim mesom, ki raste spomladi; primerjaj lat.

Hygrophorus marzuolus; sin.: iz biologije marčna polževka

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

rast marčnic

- Suša je povsem ustavila rast *marčnic*.
- Meso *marčnic* je belo, dokler ne pride v stik z zrakom.

▶ priredna zveza

marčnica ali marčna polževka

- Marčna polževka ali *marčnica* je ena prvih užitnih gob v sezoni, zato ne preseneča, da smo lahko že marca srečevali gobarje s košarami.

...

- Poleg gobarjev opreza za *marčnicami* tudi divjad, še zlasti srne.

1.1. ta goba kot hrana, jed

- Opečene medaljone zložite na pekač, jih posujte s prepraženimi *marčnicami*, obložite z rezinami gorgonzole in jih postavite v pečico.
- Na olju prepražite očiščene *marčnice*, čemaž in peteršilj.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[márčnica]

IPA: [ˈma:rtʃnitsa]

ednina

IMENOVALNIK: márčnica

RODILNIK: márčnice

DAJALNIK: márčnici

TOŽILNIK: márčnico

MESTNIK: pri márčnici

ORODNIK: z márčnico

dvojina

IMENOVALNIK: márčnici

RODILNIK: márčnic

DAJALNIK: márčnicama

TOŽILNIK: márčnici

MESTNIK: pri márčnicah

ORODNIK: z márčnicama

množina

IMENOVALNIK: márčnice

RODILNIK: márčnic

DAJALNIK: márčnicam

TOŽILNIK: márčnice

MESTNIK: pri márčnicah

ORODNIK: z márčnicami

TONEMSKO

[márčnica]

IPA: [mà:rtʃnitsa]

ednina

IMENOVALNIK: márčnica

RODILNIK: márčnice

DAJALNIK: márčnici

TOŽILNIK: márčnico

MESTNIK: pri márčnici

ORODNIK: z márčnico

dvojina

IMENOVALNIK: márčnici

RODILNIK: márčnic

DAJALNIK: márčnicama

TOŽILNIK: márčnici

MESTNIK: pri márčnicah

ORODNIK: z márčnicama

množina

IMENOVALNIK: márčnice

RODILNIK: márčnic

DAJALNIK: márčnicam

TOŽILNIK: márčnice

MESTNIK: pri márčnicah

ORODNIK: z márčnicami

in

[mârčnica]

IPA: [má:rtʃnitsa]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: mârčnica

RODILNIK: mârčnice

DAJALNIK: mârčnici

TOŽILNIK: mârčnico

MESTNIK: pri mârčnici

ORODNIK: z mârčnico

dvojina

IMENOVALNIK: mârčnici

RODILNIK: mârčnic

DAJALNIK: mârčnicama

TOŽILNIK: mârčnici

MESTNIK: pri mârčnicah

ORODNIK: z mârčnicama

množina

IMENOVALNIK: mârčnice

RODILNIK: mârčnic

DAJALNIK: mârčnicam

TOŽILNIK: mârčnice

MESTNIK: pri mârčnicah

ORODNIK: z mârčnicami

Izvor

↑marec

mávrah mávraha samostalnik moškega spola

[mávr̩ah]

POMEN

1. užitna, spomladi rastoča votla goba s svetlo rjavim podolgovatim klobukom, ki spominja na satje; primerjaj lat. *Morchella esculenta*

▪ *Mavrahi* najraje rastejo v bližini potokov in rek, na pogoriščih, v sadovnjakih, logih, vrtovih pa tudi v grmovju.

1.1. ta goba kot hrana, jed

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

posušeni mavrahi

▪ Očiščene in poparjene *mavrahe* odcedimo ter prepražimo na maslu s peteršiljem.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

namakati mavrahe

▪ Posušene *mavrahe* namakamo pol ure v čim manjši količini vode.

...

▪ Za glavno jed smo si omislili pljučni file v marinadi z *mavrahi*.

2. votla goba s klobukom, ki spominja na satje, in trosovnico na površini klobuka; primerjaj lat. *Morchella*

▪ Ljubitelji smrčkov ali *mavrahov* te dni že pregledujejo svoja rastišča, toda tisti, ki teh gob ne poznajo dobro, naj bodo previdni.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[máʊrah]

IPA: [ˈma:ʊrax]

ednina

IMENOVALNIK: mávrah

RODILNIK: mávraha

DAJALNIK: mávrahu

TOŽILNIK: mávrah

MESTNIK: pri mávrahu

ORODNIK: z mávrahom

dvojina

IMENOVALNIK: mávraha

RODILNIK: mávrahov

DAJALNIK: mávrahoma

TOŽILNIK: mávraha

MESTNIK: pri mávrahih

ORODNIK: z mávrahoma

množina

IMENOVALNIK: mávrahi

RODILNIK: mávrahov

DAJALNIK: mávrahom

TOŽILNIK: mávrahe

MESTNIK: pri mávrahih

ORODNIK: z mávrahi

TONEMSKO

[mâʊrah]

IPA: [má:ʊràx]

ednina

IMENOVALNIK: mâvrah

RODILNIK: mâvraha

DAJALNIK: mâvrahu

TOŽILNIK: mâvrah

MESTNIK: pri mâvrahu

ORODNIK: z mâvrahom

dvojina

IMENOVALNIK: mâvraha

RODILNIK: mâvrahov

DAJALNIK: mâvrahoma

TOŽILNIK: mâvraha

MESTNIK: pri mâvrahih

ORODNIK: z mâvrahoma

množina

IMENOVALNIK: mâvrahi

RODILNIK: mâvrahov

DAJALNIK: mâvrahom

TOŽILNIK: mâvrahe

MESTNIK: pri mâvrahih

ORODNIK: z mâvrahi

IZVOR

prevzeto iz avstr. nem. *Maurache* ali srvnem.

maurache, morda prevzeto iz roman. **mauricula* v pomenu 'Mavrčica' iz *Maurus* 'Maver' po temnejši barvi klobuka

mávrahovec mávrahovca samostalnik moškega spola
[máʊrahovɛc]

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[máʊrahovɛc]

IPA: [ˈma:ʊraxɔvɛts]

ednina

IMENOVALNIK: mávrahovec

RODILNIK: mávrahovca

DAJALNIK: mávrahovcu

TOŽILNIK: mávrahovec

MESTNIK: pri mávrahovcu

ORODNIK: z mávrahovcom

dvojina

IMENOVALNIK: mávrahovca

RODILNIK: mávrahovcov

DAJALNIK: mávrahovcoma

TOŽILNIK: mávrahovca

MESTNIK: pri mávrahovcih

ORODNIK: z mávrahovcoma

množina

IMENOVALNIK: mávrahovci

RODILNIK: mávrahovcov

DAJALNIK: mávrahovcom

TOŽILNIK: mávrahovce

MESTNIK: pri mávrahovcih

ORODNIK: z mávrahovci

TONEMSKO

[mâʊrahovɛc]

IPA: [má:ʊràxɔvɛts]

ednina

IMENOVALNIK: mâvrahovec

RODILNIK: mâvrahovca

DAJALNIK: mâvrahovcu

TOŽILNIK: mâvrahovec

MESTNIK: pri mâvrahovcu

ORODNIK: z mâvrahovcom

dvojina

IMENOVALNIK: mâvrahovca

RODILNIK: mâvrahovcov

DAJALNIK: mâvrahovcoma

TOŽILNIK: mâvrahovca

MESTNIK: pri mâvrahovcih

ORODNIK: z mâvrahovcoma

množina

IMENOVALNIK: mâvrahovci

RODILNIK: mâvrahovcov

DAJALNIK: māvrahov**com**
TOŽILNIK: māvrahov**ce**
MESTNIK: pri māvrahov**cih**
ORODNIK: z māvrahov**ci**

STALNE ZVEZE

smrdljivi mavrahovec

iz biologije **goba** z manjšim rebrastim klobukom na debelejšem betu in zelo neprijetnim vonjem; primerjaj lat. *Phallus impudicus*

- *Smrdljivi mavrahovec* je pri nas dokaj pogosta goba.
- *Smrdljivega mavrahovca* zavohamo že od daleč.

IZVOR
↑mavrah

medênje medênja samostalnik srednjega spola
[medênje]

POMEN

1. izločanje snovi, iz katere čebele delajo med

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

gozdno medenje | izdatno medenje

- Ob izdatnem *medenju* lahko ena sama čebelja družina nabere 80 kg medu in več.
- Letos so odlični pogoji za večino povzročiteljev gozdnega *medenja* in čebelarji lahko pričakujejo obilno letino gozdnega medu.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

čas medenja | napoved medenja

- Da lahko medenja s pridom izkoristimo, je potrebna velika skrb za čebelje družine v času *medenja* glavnih vrst rastlin.
- Kataster čebelje paše ter program spremljanja in napovedi *medenja* sta sestavni del rejskega programa za kranjsko čebelo.

...

- Na *medenje* močno vplivajo vremenske razmere.
- V večini predelov Slovenije imamo glavno pašo v juniju; v nekaterih letih je združena z *medenjem* smreke.

2. proces, med katerim sadje z zorenjem doseže želeno mehkost, sladkost

- Nezrele banane so zelene in imajo sprva trdo in s škrobom bogato meso, ki postane med *medenjem* mehko in sladko, lupina pa porumeni.
- V primerne prostore za *medenje* shranimo tudi kakije.

3. ekspresivno proces, pri katerem kaj s počasno, postopno dodelavo, izboljšavami postane bolj kakovostno

- Od prvega brezžičnega prenosa zvočnih signalov sta morali preteči dve desetletji *medenja*, preden se je radio preselil v dnevne sobe meščanov.
- Meditacija je *medenje* in zorenje zavesti meditirajočega.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[medênje]

IPA: [mɛ'de:njɛ]

ednina

IMENOVALNIK: medênje

RODILNIK: medênja

DAJALNIK: medênju

TOŽILNIK: medênje

MESTNIK: pri medênju

ORODNIK: z medênjem

dvojina

IMENOVALNIK: medênji

RODILNIK: medênj

DAJALNIK: medênjema

TOŽILNIK: medênji

MESTNIK: pri medênjih

ORODNIK: z medênjema

množina

IMENOVALNIK: medênja

RODILNIK: medênj

DAJALNIK: medênjem

TOŽILNIK: medênja

MESTNIK: pri medênjih

ORODNIK: z medênji

TONEMSKO

[medênje]

IPA: [mɛdɛ:njɛ]

ednina

IMENOVALNIK: medênje

RODILNIK: medênja

DAJALNIK: medênju

TOŽILNIK: medênje

MESTNIK: pri medênju

ORODNIK: z medênjem

dvojina

IMENOVALNIK: medênji in medênji

RODILNIK: medênj

DAJALNIK: medênjema in medênjema

TOŽILNIK: medênji in medênji

MESTNIK: pri medênjih

ORODNIK: z medênjema in z mejênjema

množina

IMENOVALNIK: medênja

RODILNIK: medênj

DAJALNIK: medênjem

TOŽILNIK: medênja

MESTNIK: pri medênjih

ORODNIK: z medênji

medíti medím nedovršni glagol

[medíti]

POMEN

1. izločati snov, iz katere čebele delajo med▶ prisl. + **glag.**

dobro mediti

- Čebelarji so se lotili sajenja rastlin, ki dobro *medijo*, saj tako zagotovijo pašo za čebele in druge opráševalce.
- Ko je lipa najbolj *medila*, so nabirali cvetje za čaj, da je bil sladek.

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

- Ajda *medi*, ko je lepo, sončno in zmerno toplo vreme.
- Čebelarji vozijo čebele na pašo, ko *medijo* lipa, kostanj, akacija, smreka, jelka.

...

- Čebelarji so v razpravi menili, da bi morali gozdarji bolj ščititi gozdna drevesa, ki *medijo*.

- *Medilo* je ves julij in avgust, tja do sredine septembra.

2. v obliki **mediti se** z zorenjem dosegati želeno mehkost, sladkost▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

- Okus se izboljša potem, ko se nabrani plodovi nekaj dni *medijo* v košarici ali skledi.
- Drnulje so ena najokusnejših vrst divjega sadja, vendar le takrat, ko se že nekaj časa *medijo* pod grmom ali nabrane v košari.

3. ekspresivno delati, da kaj s počasno, postopno dodelavo, izboljšavami postane bolj kakovostno▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

- Imel je idejo, skiciral je scenarij in ga *medil*.

4. v obliki **mediti se**, ekspresivno s počasno, postopno dodelavo, izboljšavami postajati bolj kakovosten▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

- Zamisel se *medi* že nekaj časa.

...

- Na albumu, ki se je *medil* dolga štiri leta, je pokazal, kaj se je naučil sam.

- Vzemimo si nekaj dni časa za razmislek, zadevo prespimo, pustimo, da se *medi*, in šele nato stopimo v akcijo.

4.1. v obliki **mediti se**, ekspresivno čakati na dopolnitev, izpopolnitev, nadaljnjo obravnavo▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

- Odločitev za nakup se je *medila* osem tednov.
- Uradna informacija, ki pojasnjuje, zakaj je bil zamenjan predstojnik varnostne službe, se je *medila* cela dva meseca.
- Obljube o gradnji telovadnice so se celih dvajset let *medile* v občinskih predalih.

5. v obliki **mediti se**, ekspresivno izražati pozitivno občut-

je, naklonjenost do koga, česa v veliki, pretirani meri; SIN.: ekspresivno cediti

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

- Času in funkciji primerno se je politik še bolj izdatno *medil* svojim volivcem, ki so prispevali veliko svojega denarja in žuljev za cesto.

- Umetnostni zgodovinarji se kar naprej *medijo* ob umetnikovih vrhuncih.

...

- Vse se je dobro izteklo in po tekmi se je kar *medil* od veselja.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[medíti]

IPA: [me'di:ti]

NEDOLOČNIK: medíti

NAMENILNIK: medít in medít

sedanjik

ednina

1. OSEBA: medím

2. OSEBA: medíš

3. OSEBA: medí

dvojina

1. OSEBA: medíva

2. OSEBA: medíta

3. OSEBA: medíta

množina

1. OSEBA: medímo

2. OSEBA: medíte

3. OSEBA: medíjo

velelnik

ednina

2. OSEBA: mêdi

dvojina

1. OSEBA: medíva

2. OSEBA: medíta

množina

1. OSEBA: medímo

2. OSEBA: medíte

deležnik na -/**moški spol**

EDNINA: medíl

DVOJINA: medíla

MNOŽINA: medíli

ženski spol

EDNINA: medíla

DVOJINA: medíli

MNOŽINA: medíle

srednji spol

EDNINA: medílo

DVOJINA: medíli

MNOŽINA: medíla

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: meděč

RODILNIK: meděčega

DAJALNIK: meděčemu

TOŽILNIK: meděč

živo meděčega

MESTNIK: pri meděčem

ORODNIK: z meděčim

dvojina

IMENOVALNIK: meděča

RODILNIK: meděčih

DAJALNIK: meděčima

TOŽILNIK: meděča

MESTNIK: pri meděčih

ORODNIK: z meděčima

množina

IMENOVALNIK: meděči

RODILNIK: meděčih

DAJALNIK: meděčim

TOŽILNIK: meděče

MESTNIK: pri meděčih

ORODNIK: z meděčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: meděča

RODILNIK: meděče

DAJALNIK: meděči

TOŽILNIK: meděčo

MESTNIK: pri meděči

ORODNIK: z meděčo

dvojina

IMENOVALNIK: meděči

RODILNIK: meděčih

DAJALNIK: meděčima

TOŽILNIK: meděči

MESTNIK: pri meděčih

ORODNIK: z meděčima

množina

IMENOVALNIK: meděče

RODILNIK: meděčih

DAJALNIK: meděčim

TOŽILNIK: meděče

MESTNIK: pri meděčih

ORODNIK: z meděčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: meděče

RODILNIK: meděčega

DAJALNIK: meděčemu

TOŽILNIK: meděče

MESTNIK: pri meděčem

ORODNIK: z meděčim

dvojina

IMENOVALNIK: meděči

RODILNIK: meděčih

DAJALNIK: meděčima

TOŽILNIK: meděči

MESTNIK: pri meděčih

ORODNIK: z meděčima

množina

IMENOVALNIK: meděča

RODILNIK: meděčih

DAJALNIK: meděčim

TOŽILNIK: meděča

MESTNIK: pri meděčih

ORODNIK: z meděčimi

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: medèn

RODILNIK: medènega

DAJALNIK: medènemu

TOŽILNIK: medèn

živo medènega

MESTNIK: pri medènem

ORODNIK: z medènim

dvojina

IMENOVALNIK: medèna

RODILNIK: medènih

DAJALNIK: medènima

TOŽILNIK: medèna

MESTNIK: pri medènih

ORODNIK: z medènima

množina

IMENOVALNIK: medèni

RODILNIK: medènih

DAJALNIK: medènim

TOŽILNIK: medène

MESTNIK: pri medènih

ORODNIK: z medènimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: medèna

RODILNIK: medène

DAJALNIK: medèni

TOŽILNIK: medèno

MESTNIK: pri medèni

ORODNIK: z medèno

dvojina

IMENOVALNIK: medèni

RODILNIK: medènih

DAJALNIK: medènima

TOŽILNIK: medèni

MESTNIK: pri medènih

ORODNIK: z medènima

množina

IMENOVALNIK: medêne

RODILNIK: medênih

DAJALNIK: medênim

TOŽILNIK: medêne

MESTNIK: pri medênih

ORODNIK: z medênimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: medêno

RODILNIK: medênega

DAJALNIK: medênemu

TOŽILNIK: medêno

MESTNIK: pri medênem

ORODNIK: z medênim

dvojina

IMENOVALNIK: medêni

RODILNIK: medênih

DAJALNIK: medênima

TOŽILNIK: medêni

MESTNIK: pri medênih

ORODNIK: z medênima

množina

IMENOVALNIK: medêna

RODILNIK: medênih

DAJALNIK: medênim

TOŽILNIK: medêna

MESTNIK: pri medênih

ORODNIK: z medênimi

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: medênje

RODILNIK: medênja

DAJALNIK: medênju

TOŽILNIK: medênje

MESTNIK: pri medênju

ORODNIK: z medênjem

dvojina

IMENOVALNIK: medênji

RODILNIK: medênj

DAJALNIK: medênjema

TOŽILNIK: medênji

MESTNIK: pri medênjih

ORODNIK: z medênjema

množina

IMENOVALNIK: medênja

RODILNIK: medênj

DAJALNIK: medênjem

TOŽILNIK: medênja

MESTNIK: pri medênjih

ORODNIK: z medênji

TONEMSKO

[medíti] tudi [medîti]

IPA: [medi:tí] tudi [medí:ti]

NEDOLOČNIK: medíti tudi medîti

NAMENILNIK: medîť in snežît

sedanjik

ednina

1. OSEBA: medím

2. OSEBA: medíš

3. OSEBA: medí

dvojina

1. OSEBA: medíva

2. OSEBA: medíta

3. OSEBA: medíta

množina

1. OSEBA: medímo

2. OSEBA: medíte

3. OSEBA: medíjo

velelnik

ednina

2. OSEBA: médi

dvojina

1. OSEBA: medíva

2. OSEBA: medíta

množina

1. OSEBA: medímo

2. OSEBA: medíte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: medíl

DVOJINA: medíla

MNOŽINA: medíli

ženski spol

EDNINA: medíla

DVOJINA: medíli

MNOŽINA: medíle

srednji spol

EDNINA: medílo

DVOJINA: medíli

MNOŽINA: medíla

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: meděč

RODILNIK: meděčega

DAJALNIK: meděčemu

TOŽILNIK: meděč

živo meděčega

MESTNIK: pri meděčem

ORODNIK: z meděčim

dvojina

IMENOVALNIK: meděča

RODILNIK: meděčih

DAJALNIK: medéč**ima**
TOŽILNIK: medéč**a**
MESTNIK: pri medéč**ih**
ORODNIK: z medéč**ima**
množina
IMENOVALNIK: medéč**i**
RODILNIK: medéč**ih**
DAJALNIK: medéč**im**
TOŽILNIK: medéč**e**
MESTNIK: pri medéč**ih**
ORODNIK: z medéč**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: medéč**a**
RODILNIK: medéč**e**
DAJALNIK: medéč**i**
TOŽILNIK: medéč**o**
MESTNIK: pri medéč**i**
ORODNIK: z medéč**o**
dvojina
IMENOVALNIK: medéč**i**
RODILNIK: medéč**ih**
DAJALNIK: medéč**ima**
TOŽILNIK: medéč**i**
MESTNIK: pri medéč**ih**
ORODNIK: z medéč**ima**
množina
IMENOVALNIK: medéč**e**
RODILNIK: medéč**ih**
DAJALNIK: medéč**im**
TOŽILNIK: medéč**e**
MESTNIK: pri medéč**ih**
ORODNIK: z medéč**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: medéč**e**
RODILNIK: medéč**ega**
DAJALNIK: medéč**emu**
TOŽILNIK: medéč**e**
MESTNIK: pri medéč**em**
ORODNIK: z medéč**im**
dvojina
IMENOVALNIK: medéč**i**
RODILNIK: medéč**ih**
DAJALNIK: medéč**ima**
TOŽILNIK: medéč**i**
MESTNIK: pri medéč**ih**
ORODNIK: z medéč**ima**
množina
IMENOVALNIK: medéč**a**
RODILNIK: medéč**ih**
DAJALNIK: medéč**im**
TOŽILNIK: medéč**a**

MESTNIK: pri medéč**ih**
ORODNIK: z medéč**imi**
deležnik na **-n**
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: medé**n**
RODILNIK: medé**nega**
DAJALNIK: medé**nemu**
TOŽILNIK: medé**n**
živo medé**nega**
MESTNIK: pri medé**nem**
ORODNIK: z medé**nim**
dvojina
IMENOVALNIK: medé**na**
RODILNIK: medé**nih**
DAJALNIK: medé**nima**
TOŽILNIK: medé**na**
MESTNIK: pri medé**nih**
ORODNIK: z medé**nima**
množina
IMENOVALNIK: medé**ni**
RODILNIK: medé**nih**
DAJALNIK: medé**nim**
TOŽILNIK: medé**ne**
MESTNIK: pri medé**nih**
ORODNIK: z medé**nimi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: medé**na**
RODILNIK: medé**ne**
DAJALNIK: medé**ni**
TOŽILNIK: medé**no**
MESTNIK: pri medé**ni**
ORODNIK: z medé**no**
dvojina
IMENOVALNIK: medé**ni**
RODILNIK: medé**nih**
DAJALNIK: medé**nima**
TOŽILNIK: medé**ni**
MESTNIK: pri medé**nih**
ORODNIK: z medé**nima**
množina
IMENOVALNIK: medé**ne**
RODILNIK: medé**nih**
DAJALNIK: medé**nim**
TOŽILNIK: medé**ne**
MESTNIK: pri medé**nih**
ORODNIK: z medé**nimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: medé**no**
RODILNIK: medé**nega**
DAJALNIK: medé**nemu**

TOŽILNIK: medéno
MESTNIK: pri medénem
ORODNIK: z medénim
dvojina
IMENOVALNIK: medéni
RODILNIK: medéni*h*
DAJALNIK: medénima
TOŽILNIK: medéni
MESTNIK: pri medéni*h*
ORODNIK: z medénima
množina

IMENOVALNIK: medéna
RODILNIK: medéni*h*
DAJALNIK: medénim
TOŽILNIK: medéna
MESTNIK: pri medéni*h*
ORODNIK: z medénimi

glagolnik

ednina
IMENOVALNIK: medénje
RODILNIK: medénja
DAJALNIK: medénju
TOŽILNIK: medénje
MESTNIK: pri medénju
ORODNIK: z medénjem

dvojina
IMENOVALNIK: medénji in medénji
RODILNIK: medénj
DAJALNIK: medénjema in medénjema
TOŽILNIK: medénji in medénji
MESTNIK: pri medénji*h*
ORODNIK: z medénjema in z mejénjema

množina
IMENOVALNIK: medénja
RODILNIK: medénj
DAJALNIK: medénjem
TOŽILNIK: medénja
MESTNIK: pri medénji*h*
ORODNIK: z medénji

FRAZEOLOGIJA

Naj medi!

uporablja se kot pozdrav med čebelarji

▪ »Lepo je biti Slovenec, še lepše je biti slovenski čebelar. *Naj medi!*« je še dejal.

IZVOR

↑med

mêdmet medméta samostalnik moškega spola
[mêdmet medméta]

POMEN

1. iz jezikoslovja navadno nepregibna besedna vrsta, ki je lahko že sama samostojno sporočilo in izraža razpoloženje, spodbuja k dejanju, posnema zvoke, glasove

- Členke in *medmete* povezuje dejstvo, da sta nestavčnočlenski besedni vrsti.
- V diplomskem delu se osredotočam na členek in *medmet*, ki spadata med nepregibne besedne vrste.
- *Medmet* je podan z definicijo in je ponazorjen s primeri.

1.1. iz jezikoslovja beseda, ki pripada tej besedni vrsti

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ S svojimi modrovanji je nadaljeval še na olimpijski tekmi in vse skupaj začinjal s svojim najljubšim *medmetom* »uf«.

▪ Raziskujejo, kako pogosto moški in ženske uporabljajo mašilna *medmeta* »oh« ali »ojej«.

...

▪ *Medmeti*, kot so na primer »av«, »ov«, »uv« in podobno, izražajo nekaj neprijetnega.

▪ Skozi celotno besedilo, po vsakem verzu, se vrstita *medmeta* »puh« in »šum«, ki imitirata zvok vlaka.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[mêdmet medméta]
IPA: [ˈmɛːdmet mɛdˈmɛːta]
ednina

IMENOVALNIK: mêdmet
RODILNIK: medméta
DAJALNIK: medmétu
TOŽILNIK: mêdmet
MESTNIK: pri medmétu
ORODNIK: z medmétom
dvojina

IMENOVALNIK: medméta
RODILNIK: medméto*v*
DAJALNIK: medméto*ma*
TOŽILNIK: medméta
MESTNIK: pri medméti*h*
ORODNIK: z medméto*ma*
množina

IMENOVALNIK: medméti
RODILNIK: medméto*v*
DAJALNIK: medméto*m*
TOŽILNIK: medméte
MESTNIK: pri medméti*h*
ORODNIK: z medméti

TONEMSKO

[mêdmet medméta]

IPA: [mè:dmét medmè:tá]

ednina

IMENOVALNIK: médmét

RODILNIK: medméta

DAJALNIK: medmétu

TOŽILNIK: médmét

MESTNIK: pri medmétu tudi pri medmêtu

ORODNIK: z medmétom

dvojina

IMENOVALNIK: medméta

RODILNIK: medméto**v** in medmêto**v**

DAJALNIK: medméto**ma**

TOŽILNIK: medméta

MESTNIK: pri medméti**h** in pri medmêti**h**

ORODNIK: z medméto**ma**

množina

IMENOVALNIK: medméti

RODILNIK: medméto**v** in medmêto**v**

DAJALNIK: medméto**m**

TOŽILNIK: medméte

MESTNIK: pri medméti**h** in pri medmêti**h**

ORODNIK: z medméti in z medmêti

IZVOR

po zgledu lat. *interjectiō* iz ↑med + ↑met, prvotno 'kar je vmes vrženo, kar se nahaja vmes'

medmétni medmétna medmétno pridevnik

[medmétni]

POMEN

ki je v zvezi z medmetom

► **prid. beseda** + sam. beseda

medmetna raba

▪ Frazem »tristo kosmatih medvedov« se uporablja v *medmetni* rabi kot kletvica in izraža podkrepitev trditve.

▪ *Medmetni* vzklik »joj, prejoj« izraža tarnanje in obupanost nad nečim.

▪ Zvočno plat stila pesnik popestri še z *medmetnim* izražanjem, elementi jezika iz otroške igre in izštevank ter z glasovnimi preigravanji.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[medmétni]

IPA: [med'me:tni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: medmétni

RODILNIK: medmétnega

DAJALNIK: medmétnemu

TOŽILNIK: medmétni

živo medmétnega

MESTNIK: pri medmétnem

ORODNIK: z medmétnim

dvojina

IMENOVALNIK: medmétna

RODILNIK: medmétnih

DAJALNIK: medmétnima

TOŽILNIK: medmétna

MESTNIK: pri medmétnih

ORODNIK: z medmétnima

množina

IMENOVALNIK: medmétni

RODILNIK: medmétnih

DAJALNIK: medmétnim

TOŽILNIK: medmétno

MESTNIK: pri medmétnih

ORODNIK: z medmétnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: medmétna

RODILNIK: medmétno

DAJALNIK: medmétni

TOŽILNIK: medmétno

MESTNIK: pri medmétni

ORODNIK: z medmétno

dvojina

IMENOVALNIK: medmétni

RODILNIK: medmétnih

DAJALNIK: medmétnima

TOŽILNIK: medmétni

MESTNIK: pri medmétnih

ORODNIK: z medmétnima

množina

IMENOVALNIK: medmétno

RODILNIK: medmétnih

DAJALNIK: medmétnim

TOŽILNIK: medmétno

MESTNIK: pri medmétnih

ORODNIK: z medmétnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: medmétno

RODILNIK: medmétnega

DAJALNIK: medmétnemu

TOŽILNIK: medmétno

MESTNIK: pri medmétnem

ORODNIK: z medmétnim

dvojina

IMENOVALNIK: medmétni

RODILNIK: medmétnih

DAJALNIK: medmétnima

TOŽILNIK: medmétni

MESTNIK: pri medmétnih

ORODNIK: z medmétnima

množina

IMENOVALNIK: medmétna

RODILNIK: medmétnih

DAJALNIK: medmétnim

TOŽILNIK: medmétna

MESTNIK: pri medmétnih

ORODNIK: z medmétnimi

TONEMSKO

[medmêtni]

IPA: [medmé:tni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: medmêtni

RODILNIK: medmêtnega

DAJALNIK: medmêtnemu

TOŽILNIK: medmêtni

živo medmêtnega

MESTNIK: pri medmêtnem

ORODNIK: z medmêtnim

dvojina

IMENOVALNIK: medmêtna

RODILNIK: medmêtnih

DAJALNIK: medmêtnima

TOŽILNIK: medmêtna

MESTNIK: pri medmêtnih

ORODNIK: z medmêtnima

množina

IMENOVALNIK: medmêtni

RODILNIK: medmêtnih

DAJALNIK: medmêtnim

TOŽILNIK: medmêtne

MESTNIK: pri medmêtnih

ORODNIK: z medmêtnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: medmêtna

RODILNIK: medmêtne

DAJALNIK: medmêtni

TOŽILNIK: medmêtno

MESTNIK: pri medmêtni

ORODNIK: z medmêtno

dvojina

IMENOVALNIK: medmêtni

RODILNIK: medmêtnih

DAJALNIK: medmêtnima

TOŽILNIK: medmêtni

MESTNIK: pri medmêtnih

ORODNIK: z medmêtnima

množina

IMENOVALNIK: medmêtne

RODILNIK: medmêtnih

DAJALNIK: medmêtnim

TOŽILNIK: medmêtne

MESTNIK: pri medmêtnih

ORODNIK: z medmêtnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: medmêtno

RODILNIK: medmêtnega

DAJALNIK: medmêtnemu

TOŽILNIK: medmêtno

MESTNIK: pri medmêtnem

ORODNIK: z medmêtnim

dvojina

IMENOVALNIK: medmêtni

RODILNIK: medmêtnih

DAJALNIK: medmêtnima

TOŽILNIK: medmêtni

MESTNIK: pri medmêtnih

ORODNIK: z medmêtnima

množina

IMENOVALNIK: medmêtna

RODILNIK: medmêtnih

DAJALNIK: medmêtnim

TOŽILNIK: medmêtna

MESTNIK: pri medmêtnih

ORODNIK: z medmêtnimi

IZVOR

↑medmet

mehkodláki mehkodláka mehkodláko pridevnik
[mehkodláki]

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[mehkodláki]

IPA: [mɛxkoˈdla:ki]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: mehkodláki

RODILNIK: mehkodlákega

DAJALNIK: mehkodlákemu

TOŽILNIK: mehkodláki

živo mehkodlákega

MESTNIK: pri mehkodlákem

ORODNIK: z mehkodlákim

dvojina

IMENOVALNIK: mehkodláka

RODILNIK: mehkodlákih

DAJALNIK: mehkodlákima

TOŽILNIK: mehkodláka

MESTNIK: pri mehkodlákih

ORODNIK: z mehkodlák**ima**
množina
IMENOVALNIK: mehkodláki
RODILNIK: mehkodlák**ih**
DAJALNIK: mehkodlák**im**
TOŽILNIK: mehkodláke
MESTNIK: pri mehkodlák**ih**
ORODNIK: z mehkodlák**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: mehkodláka
RODILNIK: mehkodláke
DAJALNIK: mehkodláki
TOŽILNIK: mehkodláko
MESTNIK: pri mehkodláki
ORODNIK: z mehkodláko
dvojina
IMENOVALNIK: mehkodláki
RODILNIK: mehkodlák**ih**
DAJALNIK: mehkodlák**ima**
TOŽILNIK: mehkodláki
MESTNIK: pri mehkodlák**ih**
ORODNIK: z mehkodlák**ima**
množina
IMENOVALNIK: mehkodláke
RODILNIK: mehkodlák**ih**
DAJALNIK: mehkodlák**im**
TOŽILNIK: mehkodláke
MESTNIK: pri mehkodlák**ih**
ORODNIK: z mehkodlák**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: mehkodláko
RODILNIK: mehkodláke**ga**
DAJALNIK: mehkodlák**emu**
TOŽILNIK: mehkodláko
MESTNIK: pri mehkodlák**em**
ORODNIK: z mehkodlák**im**
dvojina
IMENOVALNIK: mehkodláki
RODILNIK: mehkodlák**ih**
DAJALNIK: mehkodlák**ima**
TOŽILNIK: mehkodláki
MESTNIK: pri mehkodlák**ih**
ORODNIK: z mehkodlák**ima**
množina
IMENOVALNIK: mehkodláka
RODILNIK: mehkodlák**ih**
DAJALNIK: mehkodlák**im**
TOŽILNIK: mehkodláka
MESTNIK: pri mehkodlák**ih**
ORODNIK: z mehkodlák**imi**

TONEMSKO
[mehkodláki]
IPA: [mɛxkodlá:ki]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: mehkodlâki
RODILNIK: mehkodlâke**ga**
DAJALNIK: mehkodlâk**emu**
TOŽILNIK: mehkodlâki
živo mehkodlâke**ga**
MESTNIK: pri mehkodlâk**em**
ORODNIK: z mehkodlâk**im**
dvojina
IMENOVALNIK: mehkodlâka
RODILNIK: mehkodlâk**ih**
DAJALNIK: mehkodlâk**ima**
TOŽILNIK: mehkodlâka
MESTNIK: pri mehkodlâk**ih**
ORODNIK: z mehkodlâk**ima**
množina
IMENOVALNIK: mehkodlâki
RODILNIK: mehkodlâk**ih**
DAJALNIK: mehkodlâk**im**
TOŽILNIK: mehkodlâke
MESTNIK: pri mehkodlâk**ih**
ORODNIK: z mehkodlâk**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: mehkodlâka
RODILNIK: mehkodlâke
DAJALNIK: mehkodlâki
TOŽILNIK: mehkodlâko
MESTNIK: pri mehkodlâki
ORODNIK: z mehkodlâko
dvojina
IMENOVALNIK: mehkodlâki
RODILNIK: mehkodlâk**ih**
DAJALNIK: mehkodlâk**ima**
TOŽILNIK: mehkodlâki
MESTNIK: pri mehkodlâk**ih**
ORODNIK: z mehkodlâk**ima**
množina
IMENOVALNIK: mehkodlâke
RODILNIK: mehkodlâk**ih**
DAJALNIK: mehkodlâk**im**
TOŽILNIK: mehkodlâke
MESTNIK: pri mehkodlâk**ih**
ORODNIK: z mehkodlâk**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: mehkodlâko
RODILNIK: mehkodlâke**ga**

DAJALNIK: mehkodlâkemu
TOŽILNIK: mehkodlâko
MESTNIK: pri mehkodlâkem
ORODNIK: z mehkodlâkim
dvojina
IMENOVALNIK: mehkodlâki
RODILNIK: mehkodlâkih
DAJALNIK: mehkodlâkima
TOŽILNIK: mehkodlâki
MESTNIK: pri mehkodlâkih
ORODNIK: z mehkodlâkima
množina
IMENOVALNIK: mehkodlâka
RODILNIK: mehkodlâkih
DAJALNIK: mehkodlâkim
TOŽILNIK: mehkodlâka
MESTNIK: pri mehkodlâkih
ORODNIK: z mehkodlâkimi

STALNE ZVEZE

irski mehkodlaki pšenični terier

srednje velik dolgodlak pes bež ali rumenkasto rjave barve, s podolgovato glavo, privihanimi uhlji in daljšo dlako na glavi, ki spominja na brado, brke in obrvi

- *Irski mehkodlaki pšenični terier* nima ostre dlake, ki je sicer skorajda zaščitni znak večine terierjev, temveč ima mehko in svileno dlako brez podlanke.
- Nekateri izmed sposobnosti *irskega mehkodlakega pšeničnega terierja* so lov, straženje hiše, iztrebljanje glodavcev in varovanje živine.

IZVOR

iz *mehka dlaka*

mikorízni mikorízna mikorízno pridevnik
[mikorízni]

POMEN

ki je v zvezi z mikorizo

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

mikorizni partner | mikorizna gliva, goba

- Jurčki niso izbirčni glede *mikoriznega* partnerja (rastejo pod smrekami, jelkami, bori, hrasti, bukvami in kostanji) in sestave tal.
- Izginjanje *mikoriznih* gliv vpliva na slabšo rast in izginotje posameznih rastlinskih vrst, s katerimi te živijo v sožitju.
- Okrog 97 odstotkov kopenskih rastlin živi z glivami v *mikorizni* simbiozi.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[mikorízni]

IPA: [miko'ri:zni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: mikorízni

RODILNIK: mikoríznega

DAJALNIK: mikoríznemu

TOŽILNIK: mikorízni

živo mikoríznega

MESTNIK: pri mikoríznem

ORODNIK: z mikoríznim

dvojina

IMENOVALNIK: mikorízna

RODILNIK: mikoríznih

DAJALNIK: mikoríznama

TOŽILNIK: mikorízna

MESTNIK: pri mikoríznih

ORODNIK: z mikoríznama

množina

IMENOVALNIK: mikorízni

RODILNIK: mikoríznih

DAJALNIK: mikoríznim

TOŽILNIK: mikorízne

MESTNIK: pri mikoríznih

ORODNIK: z mikoríznimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: mikorízna

RODILNIK: mikorízne

DAJALNIK: mikorízni

TOŽILNIK: mikorízno

MESTNIK: pri mikorízni

ORODNIK: z mikorízno

dvojina

IMENOVALNIK: mikorízni

RODILNIK: mikoríznih

DAJALNIK: mikoríznama

TOŽILNIK: mikorízni

MESTNIK: pri mikoríznih

ORODNIK: z mikoríznama

množina

IMENOVALNIK: mikorízne

RODILNIK: mikoríznih

DAJALNIK: mikoríznim

TOŽILNIK: mikorízne

MESTNIK: pri mikoríznih

ORODNIK: z mikoríznimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: mikorízno

RODILNIK: mikoríznega

DAJALNIK: mikoríznemu

TOŽILNIK: mikorízno

MESTNIK: pri mikoríznem
ORODNIK: z mikoríznim
dvojina
IMENOVALNIK: mikorízni
RODILNIK: mikoríznih
DAJALNIK: mikoríznima
TOŽILNIK: mikorízni
MESTNIK: pri mikoríznih
ORODNIK: z mikoríznima
množina
IMENOVALNIK: mikorízna
RODILNIK: mikoríznih
DAJALNIK: mikoríznim
TOŽILNIK: mikorízna
MESTNIK: pri mikoríznih
ORODNIK: z mikoríznimi

TONEMSKO

[mikorízni]

IPA: [mikorí:zni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: mikorízni
RODILNIK: mikoríznega
DAJALNIK: mikoríznemu
TOŽILNIK: mikorízni
živo mikoríznega
MESTNIK: pri mikoríznem
ORODNIK: z mikoríznim
dvojina
IMENOVALNIK: mikorízna
RODILNIK: mikoríznih
DAJALNIK: mikoríznima
TOŽILNIK: mikorízna
MESTNIK: pri mikoríznih
ORODNIK: z mikoríznima
množina

IMENOVALNIK: mikorízni
RODILNIK: mikoríznih
DAJALNIK: mikoríznim
TOŽILNIK: mikorízne
MESTNIK: pri mikoríznih
ORODNIK: z mikoríznimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: mikorízna
RODILNIK: mikorízne
DAJALNIK: mikorízni
TOŽILNIK: mikorízno
MESTNIK: pri mikorízni
ORODNIK: z mikorízno
dvojina

IMENOVALNIK: mikorízni
RODILNIK: mikoríznih
DAJALNIK: mikoríznima
TOŽILNIK: mikorízni
MESTNIK: pri mikoríznih
ORODNIK: z mikoríznima
množina
IMENOVALNIK: mikorízne
RODILNIK: mikoríznih
DAJALNIK: mikoríznim
TOŽILNIK: mikorízne
MESTNIK: pri mikoríznih
ORODNIK: z mikoríznimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: mikorízno
RODILNIK: mikoríznega
DAJALNIK: mikoríznemu
TOŽILNIK: mikorízno
MESTNIK: pri mikoríznem
ORODNIK: z mikoríznim
dvojina
IMENOVALNIK: mikorízni
RODILNIK: mikoríznih
DAJALNIK: mikoríznima
TOŽILNIK: mikorízni
MESTNIK: pri mikoríznih
ORODNIK: z mikoríznima
množina
IMENOVALNIK: mikorízna
RODILNIK: mikoríznih
DAJALNIK: mikoríznim
TOŽILNIK: mikorízna
MESTNIK: pri mikoríznih
ORODNIK: z mikoríznimi

IZVOR

↑mikoriza

mítra mítre samostalnik ženskega spola

[mítra]

POMEN

obredno pokrivalo cerkvenih dostojanstvenikov, zlasti škofov, z visokim oglavjem iz dveh rogljev

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

škofovska mitra

▪ Križ s tremi prečkami je postal simbol cerkvene hierarhije, kajti ustreza papeški tiari, kardinalskemu klobuku in škofovski *mitri*.

▶ **sam. beseda** + na + sam. beseda v mestniku
mitra na glavi

▪ Poglavar Rimskokatoliške cerkve je, oblečen v zlata oblačila in z *mitro* na glavi, na trg prišel v papamobilu.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

nositi mitro

▪ Na glavi nosi *mitro*, v eni roki škofovsko palico, v drugi pa knjigo, v kateri z zlatimi črkami piše, kaj so delali pridni otroci, s črnimi pa so zapisani grehi porednih.

...

▪ Posebno slovesen je bil obred, med katerim so mu podelili škofovska znamenja (prstan, *mitro* in palico) ter simbolična darila.

▪ Po poslovljni procesiji je papež z *mitro* in škofovsko palico šel v baziliko.

Izgovor in oblike

Jakostno

[míttra]

IPA: [ˈmi:tra]

ednina

IMENOVALNIK: míttra

RODILNIK: mítre

DAJALNIK: mítri

TOŽILNIK: mítro

MESTNIK: pri mítri

ORODNIK: z mítro

dvojina

IMENOVALNIK: mítri

RODILNIK: mítr

DAJALNIK: míttrama

TOŽILNIK: mítri

MESTNIK: pri míttrah

ORODNIK: z míttrama

množina

IMENOVALNIK: mítre

RODILNIK: mítr

DAJALNIK: míttram

TOŽILNIK: mítre

MESTNIK: pri míttrah

ORODNIK: z míttrami

TONEMSKO

[míttra]

IPA: [mí:trà]

ednina

IMENOVALNIK: míttra

RODILNIK: mítre

DAJALNIK: mítri

TOŽILNIK: mítro

MESTNIK: pri mítri

ORODNIK: z mítro

dvojina

IMENOVALNIK: mítri

RODILNIK: mítr

DAJALNIK: míttrama

TOŽILNIK: mítri

MESTNIK: pri míttrah

ORODNIK: z míttrama

množina

IMENOVALNIK: mítre

RODILNIK: mítr

DAJALNIK: míttram

TOŽILNIK: mítre

MESTNIK: pri míttrah

ORODNIK: z míttrami

Izvor

prevzeto prek lat. *mitra* iz gr. *míttra* 'načelek, turban, duhovniško pokrivalo, povoj'

mléčnica mléčnice samostalnik ženskega spola

[mléčnica]

POMEN

lističasta goba, ki izloča mleček; primerjaj lat. *Lactarius*

▪ Letošnja gobarska sezona nam je postregla s kar nekaj vrstami *mléčnic*.

▪ Pri nas kratkobetne mlečnice zavoljo pekočega okusa nihče ne uživa, ponekod v tujini pa jo cenijo, tako kot vse pekoče *mléčnice*.

Izgovor in oblike

Jakostno

[mléčnica]

IPA: [ˈmlè:tʃníttsa]

ednina

IMENOVALNIK: mléčnica

RODILNIK: mléčnice

DAJALNIK: mléčnici

TOŽILNIK: mléčnico

MESTNIK: pri mléčnici

ORODNIK: z mléčnico

dvojina

IMENOVALNIK: mléčnici

RODILNIK: mléčnic

DAJALNIK: mléčnicama

TOŽILNIK: mléčnici

MESTNIK: pri mléčnicah

ORODNIK: z mléčnicama

množina

IMENOVALNIK: mléčnice

RODILNIK: mléčnic

DAJALNIK: mléčnicam

TOŽILNIK: mléčnice

MESTNIK: pri mléčnicah

ORODNIK: z mléčnicami

TONEMSKO

[mléčnica]

IPA: [mlè:tʃníttsa]

ednina

IMENOVALNIK: mléčnica

RODILNIK: mléčnice
DAJALNIK: mléčnici
TOŽILNIK: mléčnico
MESTNIK: pri mléčnici
ORODNIK: z mléčnico
dvojina
IMENOVALNIK: mléčnici
RODILNIK: mléčnic
DAJALNIK: mléčnicama
TOŽILNIK: mléčnici
MESTNIK: pri mléčnicah
ORODNIK: z mléčnicama
množina
IMENOVALNIK: mléčnice
RODILNIK: mléčnic
DAJALNIK: mléčnicam
TOŽILNIK: mléčnice
MESTNIK: pri mléčnicah
ORODNIK: z mléčnicami

in
[mléčnica]
IPA: [mlé:ʧnitsa]

(tonemska dvojica)
ednina
IMENOVALNIK: mléčnica
RODILNIK: mléčnice
DAJALNIK: mléčnici
TOŽILNIK: mléčnico
MESTNIK: pri mléčnici
ORODNIK: z mléčnico
dvojina
IMENOVALNIK: mléčnici
RODILNIK: mléčnic
DAJALNIK: mléčnicama
TOŽILNIK: mléčnici
MESTNIK: pri mléčnicah
ORODNIK: z mléčnicama
množina
IMENOVALNIK: mléčnice
RODILNIK: mléčnic
DAJALNIK: mléčnicam
TOŽILNIK: mléčnice
MESTNIK: pri mléčnicah
ORODNIK: z mléčnicami

STALNE ZVEZE

poprova mlečnica

iz biologije bela mlečnica z gostimi lističi in mlečkom z okusom po popru; primerjaj lat. *Lactifluus piperatus*
▪ Severnoameriške rdeče vevice spravljajo suhe *poprove mlečnice* za mrzle zimske dni, če jim poide

zaloga druge hrane.

▪ *Poprovo mlečnico* lahko srečate na robu vlažnih dolin sredi najbolj vročega poletja.

sočna mlečnica

iz biologije užitna oranžno rumena mlečnica z lepljivim mlečkom z vonjem po ribah; primerjaj lat. *Lactifluus volemus*

▪ *Sočne mlečnice* še najlaže najdemo na kislih tleh pod listavci, zrastejo pa tudi pod iglavci.
▪ Kljub nekoliko neprijetnemu vonju, ki nekatere spominja na slanike, so pečeni klobuki *sočnih mlečnic* okusni.
▪ Med prvimi mlečnicami, ki se pojavljajo zgodaj poleti, je tudi *sočna mlečnica*.

IZVOR

↑mlečen

mljask in mljask medmet

POMEN

1. posnema zvoke pri hranjenju s čim okusnim

▪ Ravno prav hrustljavi so, *mljask, mljask*.
▪ »*Mljask!*« je veselo vzkliknil in pospravil krožnik do čistega.
▪ »*O, mljask, mljask!*« je rekla in si obliznila ustnice.

1.1. posnema zvoke pri lizanju, oblizovanju

▪ In ko pridem, hop!, položi sprednji taci na moja ramena in me oblizne z jezikom, velikim kot brisača – *mljask* čez usta, nos, oči in lica.
▪ »*Mljask, mljask,*« se je oblizovala.

1.2. izraža, da govorec okuša, vonja kaj okusnega, si to predstavlja

▪ Najraje imam tropske sadeže. *Mljask!*
▪ Sledili so divjačinski medaljončki, *mljask*, z brusnicami in v kostanjevi omaki.
▪ Postrežemo s sirom, paradižniki, kumarami, papriko, zeleno solato, majonezo in kečapom. *Mljask. Mljask.*
In še enkrat *mljask*.

2. ekspresivno izraža, da se kdo zdi govorceu telesno privlačen

▪ In tam je bil on. Nekje mojih let. Skodranih temnih las. Visok. Lep. *Mljask*.
▪ On pa je, *mljask*, nadvse čeden mladenič toplega pogleda.

3. kot pridevnik, ekspresivno ki je okusen, slasten

▪ Zdaj grem k mami, potem pa na *mljask* kosilo.
▪ Škoda, da zamuja vso to *mljask, mljask* hrano.

IZVOR

prevzeto iz hrv., srb. *mljask* iz *mljaskati* 'cmokati', sorodno z ↑mlaskati

m̄m̄m̄¹ medmet

POMEN

1. tudi z večkrat ponovljeno črko **m**, izgovarja se z višjim tonom **izraža**, da govorec okuša, vonja kaj okusnega, si to predstavlja

- Žemljica z maslom in medom? *Mmm!*
- *Mmm*, kako slastno diši.
- *Mmmm*, dobro sem skuhal!

1.1. tudi z večkrat ponovljeno črko **m**, izgovarja se z višjim tonom **izraža**, da govorec čuti, zaznava kaj lepega, prijetnega, se počuti dobro, prijetno

- *Mmm*, kakšen lep jumbo plakat.
- *Mmm*, to je bil pa zelo prijeten večer.
- *Mmmmm*, opojni vonj soli, morja, sonca, vetra je vedno bolj v meni.

2. kot pridevnik, izgovarja se z višjim tonom, ekspresivno **ki je okusen, slasten**

- Danes sem si zaželela eno dobro, domačo kravjo juhico, vsem znano kot goveja ... in seveda je nastalo *mmm* kosilo.
- Danes sem dodala še malo bučk in je še bolj *mmm*.

IZVOR

imitativna beseda, ki ponazarja uživanje z zaprtimi polnimi usti hrane

m̄m̄m̄² medmet

POMEN

1. izraža, da govorec razmišlja, se obotavlja spregovoriti

- Kakšno je tvoje sanjsko stanovanje? Kje bi bilo? *Mmm*, to je težko vprašanje.

- *Mmm*, tega pa ne izdam. Naj ostane skrivnost.

2. kot členek **izraža pritrjevanje**

- »*Mmm*,« je zamišljeno pritrčila mojemu tako rekoč retoričnemu vprašanju.

IZVOR

imitativna beseda za zapolnjevanje premora, v drugem pomenu verjetno iz *mh̄m* z ohlapno izreko

močeràd močeráda samostalnik moškega spola

[močeràt močeráda]

POMEN

1. dvoživka črne barve z rumenimi lisami, manjšo glavo, daljšim valjastim telesom in daljšim okroglim repom; primerjaj lat. *Salamandra salamandra*;

sin.: iz zoologije navadni močerad

- ▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

ličinka močerada

- Ličinke *močerada* se hranijo s postranicami in ličinkami različnih žuželk.

- ▶ priredna zveza

močerad in pupek

- Vsako pomlad se žabe, krastače, pupki in *močeradi* odpravijo na zahtevno pot k vodi, kjer bodo poskrbeli za svoje potomstvo.

...

- V sloju podrasti živijo različne žuželke, ki jih lovijo žabe, *močeradi*, rovke in ježi.
- Gozdna tla, luže in gozdni potoki ponujajo *močeradu* in hribskemu urhu bivališče in hrano.
- 2.** iz zoologije dvoživka z manjšo glavo, daljšim telesom, štirimi enako velikimi nogami in daljšim okroglim repom; primerjaj lat. *Salamandra*
 - *Močeradi* spadajo skupaj s pupki in človeško ribico med repate dvoživke.
 - Številne skupine dvoživk, kot so krastače, *močeradi* in podrevnice, izločajo strup skozi kožo.
 - *Močeradi* so dvoživke, kar pomeni, da je njihov razvojni krog povezan z vodo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[močeràt močeráda]

IPA: [mɔtʃɛ'rat mɔtʃɛ'ra:da]

ednina

IMENOVALNIK: močeràd

RODILNIK: močeráda

DAJALNIK: močerádu

TOŽILNIK: močeráda

MESTNIK: pri močerádu

ORODNIK: z močerádom

dvojina

IMENOVALNIK: močeráda

RODILNIK: močerádov

DAJALNIK: močerádoma

TOŽILNIK: močeráda

MESTNIK: pri močerádih

ORODNIK: z močerádoma

množina

IMENOVALNIK: močerádi

RODILNIK: močerádov

DAJALNIK: močerádom

TOŽILNIK: močeráde

MESTNIK: pri močerádih

ORODNIK: z močerádi

TONEMSKO

[močeràt močeráda]

IPA: [mɔtʃɛ'rát mɔtʃɛ'rà:dá]

ednina

IMENOVALNIK: močeràd

RODILNIK: močeráda

DAJALNIK: močerádu

TOŽILNIK: močeráda

MESTNIK: pri močerádu tudi pri močerádu

ORODNIK: z močerádom

dvojina

IMENOVALNIK: močeráda

RODILNIK: močerádov in močerádov

DAJALNIK: močerádoma

TOŽILNIK: močeráda

MESTNIK: pri močerádih in pri močerádih

ORODNIK: z močerádoma

množina

IMENOVALNIK: močerádi

RODILNIK: močerádov in močerádov

DAJALNIK: močerádóm

TOŽILNIK: močeráde

MESTNIK: pri močerádih in pri močerádih

ORODNIK: z močerádi in z močerádi

STALNE ZVEZE

navadni močerad

iz zoologije dvoživka črne barve z rumenimi lisami, manjšo glavo, daljšim valjastim telesom in daljšim okroglim repom; primerjaj lat. *Salamandra salamandra*; sin.: močerad

- *Navadni močerad* živi v listnatih in mešanih gozdovih, v bližini gozdnih potokov.
- Telo *navadnih močeradov* je črno z rumenimi znamenji, ki so lahko majhne pike, velike lise, črte ali celo pasovi čez vse telo.
- Povsod v gozdu je veliko rjavih žab, krastač in *navadnih močeradov*, ki že na daleč nase opozarjajo z živo rumeno barvo.

planinski močerad

iz zoologije močerad črne barve, ki živi zlasti v gorskem svetu; primerjaj lat. *Salamandra atra*

- *Planinski močerad* živi v visokogorju, kjer je hladneje, ni površinske vode in so poletja kratka.
- Pri nas poznamo dve vrsti močeradov: navadne ali pisane ter *planinske močerade*.

IZVOR

= hrv., srb. *mòčerad* < slovan. **močeradb*, nejasno, morda iz **močerъ* 'deževnik, mokra golazen' + izpeljanka iz ↑jesti, prvotno torej *'ki je deževnike'

močeríl močeríla samostalnik moškega spola

[močeríl] tudi [močeríu močeríla]

POMEN

iz zoologije dvoživka z dolgim vitkim telesom, krajšim repom, kratkimi vitkimi nogami, zakrnelimi očmi in kožo brez pigmenta, ki živi v podzemnih vodah dinarskega krasa; primerjaj lat. *Proteus anguinus*; sin.: iz zoologije beli močeríl, iz zoologije proteus

- *Močeríl* živi globoko v podzemskem svetu in lahko doseže visoko starost.

- *Močeríl* je največja jamska žival na svetu.
- Samice in samca človeške ribice ali *močerila* na pogled ni mogoče razlikovati, ker ni zunanjih znakov, ki bi ju ločevali.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[močeríl] tudi [močeríu močeríla]

IPA: [moʦɛ'ri:l] tudi [moʦɛ'ri:u moʦɛ'ri:la]

ednina

IMENOVALNIK: močeríl

RODILNIK: močeríla

DAJALNIK: močerílu

TOŽILNIK: močeríla

MESTNIK: pri močerílu

ORODNIK: z močeríloom

dvojina

IMENOVALNIK: močeríla

RODILNIK: močerílov

DAJALNIK: močeríloma

TOŽILNIK: močeríla

MESTNIK: pri močerílih

ORODNIK: z močeríloma

množina

IMENOVALNIK: močeríli

RODILNIK: močerílov

DAJALNIK: močeríloom

TOŽILNIK: močeríle

MESTNIK: pri močerílih

ORODNIK: z močeríli

TONEMSKO

[močeríl] tudi [močeríu močeríla]

IPA: [moʦɛ'ri:l] tudi [moʦɛ'ri:u moʦɛ'ri:là]

ednina

IMENOVALNIK: močeríl

RODILNIK: močeríla

DAJALNIK: močerílu

TOŽILNIK: močeríla

MESTNIK: pri močerílu

ORODNIK: z močeríloom

dvojina

IMENOVALNIK: močeríla

RODILNIK: močerílov tudi močerílov

DAJALNIK: močeríloma

TOŽILNIK: močeríla

MESTNIK: pri močerílih tudi pri močerílih

ORODNIK: z močeríloma

množina

IMENOVALNIK: močeríli

RODILNIK: močerílov tudi močerílov

DAJALNIK: močeríloom

TOŽILNIK: močeríle

MESTNIK: pri močerílih tudi pri močerílih

ORODNIK: z močerīli tudi z močerīli

STALNE ZVEZE

beli močeril

iz zoologije dvoživka z dolgim vitkim telesom, krajšim repom, kratkimi vitkimi nogami, zakrnelimi očmi in kožo brez pigmenta, ki živi v podzemnih vodah dinarskega krasa; primerjaj lat. *Proteus anguinus*; sin.: iz zoologije močeril, iz zoologije proteus

▪ *Beli močeril* je repata dvoživka in z dolžino od 20 do 30 cm največji jamski vretenčar na svetu.

▪ *Beli močeril* kaže izrazite morfološke prilagoditve na jamsko okolje.

črni močeril

iz zoologije močeril s črnkastim telesom in razmeroma dobro razvitimi očmi, ki živi v podzemnih vodah Bele krajine; primerjaj lat. *Proteus anguinus parkelj*; sin.: iz zoologije črni proteus

▪ Izvir Jelševnik je edino mesto, kjer lahko *črnega močerila* znanstveno proučujemo v naravnem okolju.

▪ *Črni močerili* živijo le v naši domovini in nikjer drugje na svetu.

IZVOR

iz slovan. **močerb* 'deževnik, mokra golazen' iz ↑močiti

mól¹ mólá samostalnik moškega spola

[mól]

POMEN

iz kemije osnovna merska enota za izražanje množine snovi [mol]

▪ Približna prostorninska sestava zraka znaša 79 % N₂ in 21 % O₂, tako imamo za vsak *mol* O₂ v zraku $79/21 = 3,76$ *mola* N₂.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[mól]

IPA: [ˈmo:l]

ednina

IMENOVALNIK: mól

RODILNIK: mólá

DAJALNIK: mólú

TOŽILNIK: mól

MESTNIK: pri mólú

ORODNIK: z mólom

dvojina

IMENOVALNIK: mólá

RODILNIK: mólóv

DAJALNIK: móloma

TOŽILNIK: mólá

MESTNIK: pri mólíh

ORODNIK: z móloma

množina

IMENOVALNIK: mólí

RODILNIK: mólóv

DAJALNIK: mólom

TOŽILNIK: móle

MESTNIK: pri mólíh

ORODNIK: z mólí

TONEMSKO

[môl]

IPA: [mó:l]

ednina

IMENOVALNIK: môl

RODILNIK: môlá

DAJALNIK: môlu

TOŽILNIK: môl

MESTNIK: pri môlu

ORODNIK: z môlom

dvojina

IMENOVALNIK: môlá

RODILNIK: môlov

DAJALNIK: móloma

TOŽILNIK: môlá

MESTNIK: pri mólíh

ORODNIK: z móloma

množina

IMENOVALNIK: mólí

RODILNIK: mólóv

DAJALNIK: mólom

TOŽILNIK: môle

MESTNIK: pri mólíh

ORODNIK: z mólí

IZVOR

prevzeto iz nem. *Mol*, angl., frc. *mole*, okrnjeno iz ↑molekula

mòl² mòlá samostalnik moškega spola

[mòl]

POMEN

morska riba s tremi, med seboj ločenimi hrbtnimi plavutmi, svetlejšje sive, na zgornji strani zeleno modre ali sivo rjave barve; primerjaj lat. *Merlangius merlangus*

▪ Ulov, v katerem so prevladovali zlasti polenovke, več vrst listov, *molov* in pišmolov, se je precej povečal.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[mòl]

IPA: [ˈmɔl]

ednina

IMENOVALNIK: mól

RODILNIK: mól*a*

DAJALNIK: mól*u*

TOŽILNIK: mól*a*

MESTNIK: pri mól*u*

ORODNIK: z mól*om*

dvojina

IMENOVALNIK: mól*a*

RODILNIK: mól*ov*

DAJALNIK: mól*oma*

TOŽILNIK: mól*a*

MESTNIK: pri mól*ih*

ORODNIK: z mól*oma*

množina

IMENOVALNIK: mól*i*

RODILNIK: mól*ov*

DAJALNIK: mól*om*

TOŽILNIK: mól*e*

MESTNIK: pri mól*ih*

ORODNIK: z mól*i*

TONEMSKO

[mól]

IPA: [mól]

ednina

IMENOVALNIK: mól

RODILNIK: mól*a*

DAJALNIK: mól*u*

TOŽILNIK: mól*a*

MESTNIK: pri mól*u*

ORODNIK: z mól*om*

dvojina

IMENOVALNIK: mól*a*

RODILNIK: mól*ov*

DAJALNIK: mól*oma*

TOŽILNIK: mól*a*

MESTNIK: pri mól*ih*

ORODNIK: z mól*oma*

množina

IMENOVALNIK: mól*i*

RODILNIK: mól*ov*

DAJALNIK: mól*om*

TOŽILNIK: mól*e*

MESTNIK: pri mól*ih*

ORODNIK: z mól*i*

Izvor

prevzeto iz ben. it. *molo* < lat. *mūlus* ‘mula’

mol³ simbol

POMEN

simbol za enoto *mol*

▪ Pri reakciji je nastalo 0,5 *mol* železovega sulfida.

Izvor

↑mol

mónokomédija mónokomédije samostalnik ženskega

spola

[mónokomédija]

POMEN

komedija, namenjena enemu nastopajočemu

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

odigrati, uprizoriti monokomedijo | ogledati si monokomedijo

▪ V kulturnem domu si danes lahko ogledate *monokomedijo*.

▪ Prejšnjo soboto je premierno uprizoril *monokomedijo*.

▪ *Monokomedijo* si je želelo ogledati toliko obiskovalcev, da so morali mnogi ostati zunaj prizorišča.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

ogled monokomedije | ponovitev, premiera, uprizoritev monokomedije

▪ Vsebina *monokomedije* bo zagotovo privabila številne gledalce.

...

▪ Ta *monokomedija* te bo nasmejala do solz!

▪ V programu so žanrsko različni večeri: od zabavne, resne glasbe, *monokomedije*, do pogovora s satirikom.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[mónokomédija]

IPA: [ˈmoːnɔkɔˈmeːdija]

ednina

IMENOVALNIK: mónokomédija

RODILNIK: mónokomédije

DAJALNIK: mónokomédiji

TOŽILNIK: mónokomédijo

MESTNIK: pri mónokomédiji

ORODNIK: z mónokomédijo

dvojina

IMENOVALNIK: mónokomédiji

RODILNIK: mónokomédij

DAJALNIK: mónokomédijama

TOŽILNIK: mónokomédiji

MESTNIK: pri mónokomédijah

ORODNIK: z mónokomédijama

množina

IMENOVALNIK: mónokomédije

RODILNIK: mónokomédij

DAJALNIK: mónokomédijam

TOŽILNIK: mónokomédije

MESTNIK: pri mónokomédijah

ORODNIK: z mónokomédij**ami**

TONEMSKO

[mõnokomédija]

IPA: [mó:nõkõmè:díja]

ednina

IMENOVALNIK: mõnokomédija

RODILNIK: mõnokomédije

DAJALNIK: mõnokomédiji

TOŽILNIK: mõnokomédijo

MESTNIK: pri mõnokomédiji

ORODNIK: z mõnokomédijo

dvojina

IMENOVALNIK: mõnokomédiji

RODILNIK: mõnokomédij

DAJALNIK: mõnokomédij**ama**

TOŽILNIK: mõnokomédiji

MESTNIK: pri mõnokomédij**ah**

ORODNIK: z mõnokomédij**ama**

množina

IMENOVALNIK: mõnokomédije

RODILNIK: mõnokomédij

DAJALNIK: mõnokomédij**am**

TOŽILNIK: mõnokomédije

MESTNIK: pri mõnokomédij**ah**

ORODNIK: z mõnokomédij**ami**

IZVOR

(prevzeto iz nem. *Monokomödie*, frc. *monocomédie*)

iz novoklas. *mono..* 'eno.., samo..' iz gr. *mónos*

'sam, edini' + ↑komedija

Mórsejev Mórsejeva Mórsejevo pridevnik

[mórsejeu mórsejeva mórsejevo]

POMEN

ki je v zvezi z Morsejevo abecedo

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

Morsejev znak

▪ Večina bi z *Morsejevimi* znaki zmogla poklicati le SOS.

▪ Potreba po radiotelegrafski opremi in skupnem kanalu za uporabo *Morsejevih* klicev v nevarnosti se je pokazala po Titanikovem brodolomu.

▪ Skoraj vsi tehnični eksponati v muzeju delujejo, in to od *Morsejevega* telegrafa, prve ljubljanske avtomatske telefonske centrale iz leta 1927, pa vse do najnovejših posrednikov informacij.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[mórsejeu mórsejeva mórsejevo]

IPA: [ˈmoːrsejeu ˈmoːrsejeva ˈmoːrsejevo]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: Mórsejev

RODILNIK: Mórseje**vega**

DAJALNIK: Mórsejev**emu**

TOŽILNIK: Mórsejev

živo Mórseje**vega**

MESTNIK: pri Mórsejev**em**

ORODNIK: z Mórsejev**im**

dvojina

IMENOVALNIK: Mórsejeva

RODILNIK: Mórsejev**ih**

DAJALNIK: Mórsejev**ima**

TOŽILNIK: Mórsejeva

MESTNIK: pri Mórsejev**ih**

ORODNIK: z Mórsejev**ima**

množina

IMENOVALNIK: Mórsejevi

RODILNIK: Mórsejev**ih**

DAJALNIK: Mórsejev**im**

TOŽILNIK: Mórsejeve

MESTNIK: pri Mórsejev**ih**

ORODNIK: z Mórsejev**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: Mórsejeva

RODILNIK: Mórseje**ve**

DAJALNIK: Mórseje**vi**

TOŽILNIK: Mórseje**vo**

MESTNIK: pri Mórseje**vi**

ORODNIK: z Mórseje**vo**

dvojina

IMENOVALNIK: Mórsejevi

RODILNIK: Mórsejev**ih**

DAJALNIK: Mórsejev**ima**

TOŽILNIK: Mórseje**vi**

MESTNIK: pri Mórsejev**ih**

ORODNIK: z Mórsejev**ima**

množina

IMENOVALNIK: Mórsejeve

RODILNIK: Mórsejev**ih**

DAJALNIK: Mórsejev**im**

TOŽILNIK: Mórseje**ve**

MESTNIK: pri Mórsejev**ih**

ORODNIK: z Mórsejev**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: Mórsejevo

RODILNIK: Mórsejev**ega**

DAJALNIK: Mórsejev**emu**

TOŽILNIK: Mórseje**vo**

MESTNIK: pri Mórsejev**em**

ORODNIK: z Mórsejev**im**
dvojina
IMENOVALNIK: Mórsejevi
RODILNIK: Mórsejev**ih**
DAJALNIK: Mórsejev**ima**
TOŽILNIK: Mórsejevi
MESTNIK: pri Mórsejev**ih**
ORODNIK: z Mórsejev**ima**
množina
IMENOVALNIK: Mórsejeva
RODILNIK: Mórsejev**ih**
DAJALNIK: Mórsejev**im**
TOŽILNIK: Mórsejeva
MESTNIK: pri Mórsejev**ih**
ORODNIK: z Mórsejev**imi**

TONEMSKO

[mõrsejeu mõrsejeva mõrsejevo]

IPA: [mó:rsèjeu mó:rsèjeva mó:rsèjevo]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: Mõrsejev
RODILNIK: Mõrsejev**ega**
DAJALNIK: Mõrsejev**emu**
TOŽILNIK: Mõrsejev
živo Mõrsejev**ega**
MESTNIK: pri Mõrsejev**em**
ORODNIK: z Mõrsejev**im**
dvojina
IMENOVALNIK: Mõrsejeva
RODILNIK: Mõrsejev**ih**
DAJALNIK: Mõrsejev**ima**
TOŽILNIK: Mõrsejeva
MESTNIK: pri Mõrsejev**ih**
ORODNIK: z Mõrsejev**ima**
množina

IMENOVALNIK: Mõrsejevi
RODILNIK: Mõrsejev**ih**
DAJALNIK: Mõrsejev**im**
TOŽILNIK: Mõrsejeve
MESTNIK: pri Mõrsejev**ih**
ORODNIK: z Mõrsejev**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: Mõrsejeva
RODILNIK: Mõrsejeve
DAJALNIK: Mõrsejevi
TOŽILNIK: Mõrsejevo
MESTNIK: pri Mõrsejev**i**
ORODNIK: z Mõrsejev**o**
dvojina
IMENOVALNIK: Mõrsejevi

RODILNIK: Mõrsejev**ih**
DAJALNIK: Mõrsejev**ima**
TOŽILNIK: Mõrsejevi
MESTNIK: pri Mõrsejev**ih**
ORODNIK: z Mõrsejev**ima**
množina
IMENOVALNIK: Mõrsejeve
RODILNIK: Mõrsejev**ih**
DAJALNIK: Mõrsejev**im**
TOŽILNIK: Mõrsejeve
MESTNIK: pri Mõrsejev**ih**
ORODNIK: z Mõrsejev**imi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: Mõrsejevo
RODILNIK: Mõrsejev**ega**
DAJALNIK: Mõrsejev**emu**
TOŽILNIK: Mõrsejevo
MESTNIK: pri Mõrsejev**em**
ORODNIK: z Mõrsejev**im**
dvojina

IMENOVALNIK: Mõrsejevi
RODILNIK: Mõrsejev**ih**
DAJALNIK: Mõrsejev**ima**
TOŽILNIK: Mõrsejevi
MESTNIK: pri Mõrsejev**ih**
ORODNIK: z Mõrsejev**ima**
množina
IMENOVALNIK: Mõrsejeva
RODILNIK: Mõrsejev**ih**
DAJALNIK: Mõrsejev**im**
TOŽILNIK: Mõrsejeva
MESTNIK: pri Mõrsejev**ih**
ORODNIK: z Mõrsejev**imi**

STALNE ZVEZE

Morsejeva abeceda

nabor črk, števk, ločil, pri katerem je vsak od teh znakov izražen s kombinacijo pik in črt v zapisu, kratkih in daljših zvočnih signalov ali svetlobnih utripov

- V začetku 20. stoletja se glasu še ni dalo prenašati z radijskimi valovi, zato so mornarji za sporazumevanje uporabljali *Morsejevo abecedo*.
- Še dobro, da smo znali *Morsejevo abecedo* in smo se z bobnanjem prstov lahko pogovarjali.
- Odprl je omaro, iz nje vzel oddajnik in v *Morsejevi abecedi* oddal sporočilo.

IZVOR

po ameriškem izumitelju in slikarju *Samuelu Finleyu Breesu Morsu* (1791–1872), enem od avtorjev Morsejeve abecede

motovilec motovílca samostalnik moškega spola
[motovílec motovíjca]

POMEN

1. vrtna ali divje rastoča rastlina z mehкими ovalnimi listi temno zelene barve, ki se uživa zlasti kot solata; primerjaj lat. *Valerianella locusta*

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

pridelovanje motovilca | seme motovilca

- Za pridelovanje *motovilca* so najprimernejša apnena, lahka ilovnata tla, bogata s humusom.
- Za hitrejše kaljenje seme *motovilca* za nekaj časa zamrzemo, potem pa potresemo po gredici.
- Za tržno pridelavo *motovilca* uporabimo običajno kupljeno seme, ki je dodelano.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

motovilec raste, uspeva KJE

- *Motovilec* raste v naravi na travnikih, žitnih poljih in ob poteh.
- V naših podnebnih razmerah *motovilec* zelo dobro uspeva, saj je tu njegova pradomovina.

...

- Špinačo in *motovilec* sejemo v senco paradiznika ali paprike.
- Septembra posejan *motovilec* je namenjen zgodnjim spomladanskim solatam.

1.1. listi te rastline kot hrana, jed

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

očiščen, opran motovilec

- Očiščen in opran *motovilec* razdelimo na krožnike in prelijemo s solatnim prelivom.
- Škampove repke in školjke so popekli na žaru in jih položili na svež *motovilec*.

▶ **sam. beseda** + v + sam. beseda v mestniku

motovilec v solati

- Za večerjo si privoščimo pečeno postrv z *motovilcem* v solati.

...

- Pripravila je žrebička z bučkami, *motovilec* z bučnim oljem in sladico z melono.
- Granatna jabolka se dobro obnesejo v solati iz *motovilca* in kot dodatek k pečenim jabolkom.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[motovílec motovíjca]

IPA: [mɔtɔ'vi:lɛts mɔtɔ'vi:jtsa]

ednina

IMENOVALNIK: motovílec

RODILNIK: motovílca

DAJALNIK: motovílcu

TOŽILNIK: motovílec

MESTNIK: pri motovílcu

ORODNIK: z motovílcom

dvojina

IMENOVALNIK: motovílca

RODILNIK: motovílcov

DAJALNIK: motovílcoma

TOŽILNIK: motovílca

MESTNIK: pri motovílcih

ORODNIK: z motovílcoma

množina

IMENOVALNIK: motovílci

RODILNIK: motovílcov

DAJALNIK: motovílcom

TOŽILNIK: motovílce

MESTNIK: pri motovílcih

ORODNIK: z motovílci

TONEMSKO

[motovílec motovíjca]

IPA: [mɔtɔ'vi:lɛts mɔtɔ'vi:jtsa]

ednina

IMENOVALNIK: motovílec

RODILNIK: motovílca

DAJALNIK: motovílcu

TOŽILNIK: motovílec

MESTNIK: pri motovílcu

ORODNIK: z motovílcom

dvojina

IMENOVALNIK: motovílca

RODILNIK: motovílcov

DAJALNIK: motovílcoma

TOŽILNIK: motovílca

MESTNIK: pri motovílcih

ORODNIK: z motovílcoma

množina

IMENOVALNIK: motovílci

RODILNIK: motovílcov

DAJALNIK: motovílcom

TOŽILNIK: motovílce

MESTNIK: pri motovílcih

ORODNIK: z motovílci

STALNE ZVEZE

holandski motovilec

motovilec s širokimi rahlo dlakavimi listi rumeno zelene barve

- *Holandski motovilec* ima debelejšše seme in razvije večjo, bolj bujno rozeto.
- Lističe ljubljanskega in *holandskega motovilca* ter žličarja lahko uživamo vso zimo.

ljubljski motovilec

motovilec z ozkimi gladkimi listi svetlo zelene barve

- *Ljubljanski motovilec* ima drobnejše seme in je bolj odporen na nizke temperature zraka.

- Za pozimi sta najboljši avtohtoni sorti motovilec žličar in zlasti *ljubljski motovilec*.

IZVOR

↑motovilo, ker je odrasla rastlina rogovilasto razcepljena in spominja na obliko motovila

mrcína mrcíne samostalnik ženskega spola

[mərçína]

POMEN

1. ekspresivno **velika, močna žival, ki je lahko nevarna, zlasti pes, medved**

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

pasja mrcina | velika mrcina

- Nekoč mali kužek vam bo kot velika *mrcina* z veseljem izkazoval vso naklonjenost in ljubezen, če boste enako počeli tudi vi.

- Srečala sva dva ali tri zagnance, ki so se vračali v dolino skupaj s svojimi pasjimi *mrcinami*.

...

- Za zdaj so ljudje medvedom še dokaj naklonjeni, a če bodo *mrcine* še naprej na veliko uničevale sadovnjake, ne bo več dolgo tako.

- *Mrcina* je ves čas grozeče renčala.

2. ekspresivno **zelo zmogljiva naprava, vozilo**

- Štirivaljnik s prostornino 1157 cm³ zmora zavidljivih 167 KM in kar 248 kg težko *mrcino* požene do 300 km/h.

- Slabih petdeset centimetrov dolga *mrcina* je namenjena nadomeščanju namiznih računalnikov, velikosti primerne pa so tudi njene zmogljivosti.

- 150 kg težka *mrcina* je snemala digitalni signal brez stiskanja v maksimalni kvaliteti.

3. slabšalno **kdor ima negativne moralne lastnosti ali se mu to pripisuje**

- *Mrcine* so zaščitene in vsemogočne zato, ker vsi verjamemo, da so lastniki nečesa večjega, boljšega, nam nedosegljivega.

- Redki se najbrž obremenjujejo s sumničenji, da je berač morda *mrcina*, ki ima v svoji žimnici spravljene milijone.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[mərçína]

IPA: [mər'tsi:ná]

ednina

IMENOVALNIK: mrcína

RODILNIK: mrcíne

DAJALNIK: mrcíni

TOŽILNIK: mrcíno

MESTNIK: pri mrcíni

ORODNIK: z mrcíno

dvojina

IMENOVALNIK: mrcíni

RODILNIK: mrcín

DAJALNIK: mrcínama

TOŽILNIK: mrcíni

MESTNIK: pri mrcínah

ORODNIK: z mrcínama
množina

IMENOVALNIK: mrcíne

RODILNIK: mrcín

DAJALNIK: mrcínam

TOŽILNIK: mrcíne

MESTNIK: pri mrcínah

ORODNIK: z mrcínami

TONEMSKO

[mərçína]

IPA: [mər'tsi:ná]

ednina

IMENOVALNIK: mrcína

RODILNIK: mrcíne

DAJALNIK: mrcíni

TOŽILNIK: mrcíno

MESTNIK: pri mrcíni

ORODNIK: z mrcíno

dvojina

IMENOVALNIK: mrcíni

RODILNIK: mrcín

DAJALNIK: mrcínama

TOŽILNIK: mrcíni

MESTNIK: pri mrcínah

ORODNIK: z mrcínama

množina

IMENOVALNIK: mrcíne

RODILNIK: mrcín

DAJALNIK: mrcínam

TOŽILNIK: mrcíne

MESTNIK: pri mrcínah

ORODNIK: z mrcínami

FRAZEOLOGIJA

jeklena mrcina/zverina/zver

jeklena mrcina

jeklena zverina

jeklena zver

zelo zmogljivo, prestižno vozilo, zlasti avtomobil

- Obožuje kakovostne *jeklene mrcine* in hitro vožnjo.

- Ko v roke prime *jekleno mrcino* – pa naj bo to ferrari ali njen motor – v njej zavre vroča kri in takrat je nihče ne more ustaviti.

- Motorji oklepnikov in tankov so besno zahrumeli in težke *jeklene zverine* so se začele premikati po že močno razritem poligonu s skoraj osupljivo hitrostjo.

- Pograbil je priložnost in svojim šefom priskrbel 63 *jeklenih zveri* v podobah fordov, beamvejev,

nissanov.

IZVOR

= cslov. *mr̂cina* 'mrtvec, truplo', hrv., srb. *m̂rcina* 'mrhovina', nejasnega izvora, morda iz ↑mrtvec

nacedíti nacedím dovršni glagol

[nacedíti]

POMEN

1. narediti, da se kaj nabere s pritekanjem počasi in v manjših količinah

► **glag.** + sam. beseda v tožilniku

▪ Spomladi *nacedimo* sok breze, ki je zelo dober za odpravljanje ledvičnih težav.

▪ Z vilicami odstranite manjši, temni del ostrige, nato z žličko zajemite vsebino, *nacedite* limonin sok in srknite.

2. v obliki **nacediti se** nabrati se s pritekanjem počasi in v manjših količinah

► **glag.** + iz + sam. beseda v roditelju

▪ Od časa do časa posnamemo iz pekača maščobo, ki se je *nacedila* iz gosi.

▪ Najbolj zanesljivo se ugotovi stanje medu iz vzorca, ki se *nacedi* iz pokrovčkov.

...

▪ Kozarec imamo na toplem, dokler se v njem ne *nacedi* skoraj črn sirup.

▪ S kolovoza ob hiši, ki se je ponoči spremenil v potok, se je v klet *nacedilo* za dva prsta vode.

3. v obliki **nacediti se**, ekspresivno popiti večjo količino alkoholne pijače

▪ Pri kosilu se je preveč *nacedil* piva.

▪ Maček bo kot pokora, kar mora biti, saj drugače se nima nobenega smisla malo *nacediti*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[nacedíti]

IPA: [natseˈdiːti]

NEDOLOČNIK: nacedíti

NAMENILNIK: nacedít

sedanjik

ednina

1. OSEBA: nacedím

2. OSEBA: nacedíš

3. OSEBA: nacedí

dvojina

1. OSEBA: nacedíva

2. OSEBA: nacedíta

3. OSEBA: nacedíta

množina

1. OSEBA: nacedímo

2. OSEBA: nacedíte

3. OSEBA: nacedíjo

velelnik

ednina

2. OSEBA: nacêdi tudi nacédi

dvojina

1. OSEBA: nacedíva

2. OSEBA: nacedíta

množina

1. OSEBA: nacedímo

2. OSEBA: nacedíte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: nacedíl in nacedíl

DVOJINA: nacedíla

MNOŽINA: nacedíli

ženski spol

EDNINA: nacedíla

DVOJINA: nacedíli

MNOŽINA: nacedíle

srednji spol

EDNINA: nacedílo

DVOJINA: nacedíli

MNOŽINA: nacedíla

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVANIK: nacejèn

RODILNIK: nacejênega

DAJALNIK: nacejênemu

TOŽILNIK: nacejèn

živo nacejênega

MESTNIK: pri nacejênem

ORODNIK: z nacejênim

dvojina

IMENOVANIK: nacejêna

RODILNIK: nacejênih

DAJALNIK: nacejênima

TOŽILNIK: nacejêna

MESTNIK: pri nacejênih

ORODNIK: z nacejênima

množina

IMENOVANIK: nacejêni

RODILNIK: nacejênih

DAJALNIK: nacejênim

TOŽILNIK: nacejêne

MESTNIK: pri nacejênih

ORODNIK: z nacejênimi

ženski spol

ednina

IMENOVANIK: nacejêna

RODILNIK: nacejêne

DAJALNIK: nacejêni

TOŽILNIK: nacejêno

MESTNIK: pri nacejêni

ORODNIK: z nacejêno

dvojina

IMENOVALNIK: nacejêni

RODILNIK: nacejênih

DAJALNIK: nacejênima

TOŽILNIK: nacejêni

MESTNIK: pri nacejênih

ORODNIK: z nacejênima

množina

IMENOVALNIK: nacejêne

RODILNIK: nacejênih

DAJALNIK: nacejênim

TOŽILNIK: nacejêne

MESTNIK: pri nacejênih

ORODNIK: z nacejênimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nacejêno

RODILNIK: nacejênega

DAJALNIK: nacejênemu

TOŽILNIK: nacejêno

MESTNIK: pri nacejênem

ORODNIK: z nacejênim

dvojina

IMENOVALNIK: nacejêni

RODILNIK: nacejênih

DAJALNIK: nacejênima

TOŽILNIK: nacejêni

MESTNIK: pri nacejênih

ORODNIK: z nacejênima

množina

IMENOVALNIK: nacejêna

RODILNIK: nacejênih

DAJALNIK: nacejênim

TOŽILNIK: nacejêna

MESTNIK: pri nacejênih

ORODNIK: z nacejênimi

DELEŽJE NA -VŠI: nacedívši

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: nacejênje

RODILNIK: nacejênja

DAJALNIK: nacejênju

TOŽILNIK: nacejênje

MESTNIK: pri nacejênju

ORODNIK: z nacejênjem

dvojina

IMENOVALNIK: nacejênji

RODILNIK: nacejênj

DAJALNIK: nacejênjema

TOŽILNIK: nacejênji

MESTNIK: pri nacejênjih

ORODNIK: z nacejênjema

množina

IMENOVALNIK: nacejênja

RODILNIK: nacejênj

DAJALNIK: nacejênjem

TOŽILNIK: nacejênja

MESTNIK: pri nacejênjih

ORODNIK: z nacejênji

[nacedíti se]

IPA: [natɕ'ɔ:ti se]

NEDOLOČNIK: nacedíti se

NAMENILNIK: nacedít se

sedanjik

ednina

1. OSEBA: nacedím se

2. OSEBA: nacedíš se

3. OSEBA: nacedí se

dvojina

1. OSEBA: nacedíva se

2. OSEBA: nacedíta se

3. OSEBA: nacedíta se

množina

1. OSEBA: nacedímo se

2. OSEBA: nacedíte se

3. OSEBA: nacedíjo se

velelnik

ednina

2. OSEBA: nacêdi se tudi nacédi se

dvojina

1. OSEBA: nacedíva se

2. OSEBA: nacedíta se

množina

1. OSEBA: nacedímo se

2. OSEBA: nacedíte se

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: nacédil se in nacedíl se

DVOJINA: nacedíla se

MNOŽINA: nacedíli se

ženski spol

EDNINA: nacedíla se

DVOJINA: nacedíli se

MNOŽINA: nacedíle se

srednji spol

EDNINA: nacedílo se

DVOJINA: nacedíli se

MNOŽINA: nacedíla se

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nacejên

RODILNIK: nacejênega

DAJALNIK: nacejênemu

TOŽILNIK: nacejèn
živo nacejènega
MESTNIK: pri nacejènem
ORODNIK: z nacejènim
dvojina
IMENOVALNIK: nacejèna
RODILNIK: nacejènih
DAJALNIK: nacejènima
TOŽILNIK: nacejèna
MESTNIK: pri nacejènih
ORODNIK: z nacejènima
množina
IMENOVALNIK: nacejèni
RODILNIK: nacejènih
DAJALNIK: nacejènim
TOŽILNIK: nacejène
MESTNIK: pri nacejènih
ORODNIK: z nacejènimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: nacejèna
RODILNIK: nacejène
DAJALNIK: nacejèni
TOŽILNIK: nacejèno
MESTNIK: pri nacejèni
ORODNIK: z nacejèno
dvojina
IMENOVALNIK: nacejèni
RODILNIK: nacejènih
DAJALNIK: nacejènima
TOŽILNIK: nacejèni
MESTNIK: pri nacejènih
ORODNIK: z nacejènima
množina
IMENOVALNIK: nacejène
RODILNIK: nacejènih
DAJALNIK: nacejènim
TOŽILNIK: nacejène
MESTNIK: pri nacejènih
ORODNIK: z nacejènimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: nacejèno
RODILNIK: nacejènega
DAJALNIK: nacejènemu
TOŽILNIK: nacejèno
MESTNIK: pri nacejènem
ORODNIK: z nacejènim
dvojina
IMENOVALNIK: nacejèni
RODILNIK: nacejènih
DAJALNIK: nacejènima
TOŽILNIK: nacejèni

MESTNIK: pri nacejènih
ORODNIK: z nacejènima
množina
IMENOVALNIK: nacejèna
RODILNIK: nacejènih
DAJALNIK: nacejènim
TOŽILNIK: nacejèna
MESTNIK: pri nacejènih
ORODNIK: z nacejènimi
DELEŽJE NA -vši: nacedívši se
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: nacejènje
RODILNIK: nacejènja
DAJALNIK: nacejènju
TOŽILNIK: nacejènje
MESTNIK: pri nacejènju
ORODNIK: z nacejènjem
dvojina
IMENOVALNIK: nacejènji
RODILNIK: nacejènj
DAJALNIK: nacejènjema
TOŽILNIK: nacejènji
MESTNIK: pri nacejènjih
ORODNIK: z nacejènjema
množina
IMENOVALNIK: nacejènja
RODILNIK: nacejènj
DAJALNIK: nacejènjem
TOŽILNIK: nacejènja
MESTNIK: pri nacejènjih
ORODNIK: z nacejènji

TONEMSKO
[nacedíti] tudi [nacedîti]
IPA: [natsɛdì:tí] tudi [natsɛdî:tí]
NEDOLOČNIK: nacedíti tudi nacedîti
NAMENILNIK: nacedît

sedanjik
ednina
1. OSEBA: nacedím
2. OSEBA: nacedíš
3. OSEBA: nacedí
dvojina
1. OSEBA: nacedíva
2. OSEBA: nacedíta
3. OSEBA: nacedíta
množina
1. OSEBA: nacedímo
2. OSEBA: nacedíte
3. OSEBA: nacedíjo
velelnik
ednina

2. OSEBA: nacédi tudi nacédi

dvojina

1. OSEBA: nacedíva

2. OSEBA: nacedíta

množina

1. OSEBA: nacedímo

2. OSEBA: nacedíte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: nacêdil in nacedíl

DVOJINA: nacedíla

MNOŽINA: nacedíli

ženski spol

EDNINA: nacedíla

DVOJINA: nacedíli

MNOŽINA: nacedíle

srednji spol

EDNINA: nacedílo

DVOJINA: nacedíli

MNOŽINA: nacedíla

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nacejèn

RODILNIK: nacejénega

DAJALNIK: nacejénemu

TOŽILNIK: nacejèn

živo nacejénega

MESTNIK: pri nacejénem

ORODNIK: z nacejénim

dvojina

IMENOVALNIK: nacejéna

RODILNIK: nacejénih

DAJALNIK: nacejénima

TOŽILNIK: nacejéna

MESTNIK: pri nacejénih

ORODNIK: z nacejénima

množina

IMENOVALNIK: nacejéni

RODILNIK: nacejénih

DAJALNIK: nacejénim

TOŽILNIK: nacejéne

MESTNIK: pri nacejénih

ORODNIK: z nacejénimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: nacejéna

RODILNIK: nacejéne

DAJALNIK: nacejéni

TOŽILNIK: nacejéno

MESTNIK: pri nacejéni

ORODNIK: z nacejéno

dvojina

IMENOVALNIK: nacejéni

RODILNIK: nacejénih

DAJALNIK: nacejénima

TOŽILNIK: nacejéni

MESTNIK: pri nacejénih

ORODNIK: z nacejénima

množina

IMENOVALNIK: nacejéne

RODILNIK: nacejénih

DAJALNIK: nacejénim

TOŽILNIK: nacejéne

MESTNIK: pri nacejénih

ORODNIK: z nacejénimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nacejéno

RODILNIK: nacejénega

DAJALNIK: nacejénemu

TOŽILNIK: nacejéno

MESTNIK: pri nacejénem

ORODNIK: z nacejénim

dvojina

IMENOVALNIK: nacejéni

RODILNIK: nacejénih

DAJALNIK: nacejénima

TOŽILNIK: nacejéni

MESTNIK: pri nacejénih

ORODNIK: z nacejénima

množina

IMENOVALNIK: nacejéna

RODILNIK: nacejénih

DAJALNIK: nacejénim

TOŽILNIK: nacejéna

MESTNIK: pri nacejénih

ORODNIK: z nacejénimi

DELEŽJE NA -VŠI: nacedívši

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: nacejénje

RODILNIK: nacejénja

DAJALNIK: nacejénju

TOŽILNIK: nacejénje

MESTNIK: pri nacejénju

ORODNIK: z nacejénjem

dvojina

IMENOVALNIK: nacejénji in nacejénji

RODILNIK: nacejénj

DAJALNIK: nacejénjema in nacejénjema

TOŽILNIK: nacejénji in nacejénji

MESTNIK: pri nacejénjih tudi pri nacejénjih

ORODNIK: z nacejénjema in z nacejénjema

množina

IMENOVALNIK: nacejénja tudi nacejénja

RODILNIK: nacejênj

DAJALNIK: nacejênjem tudi nacejênjem

TOŽILNIK: nacejênja tudi nacejênja

MESTNIK: pri nacejênjih tudi pri nacejênjih

ORODNIK: z nacejênji tudi z nacejênji

[nacedíti se] tudi [nacedíti se]

IPA: [natsɛdì:tí sɛ] tudi [natsɛdì:tí sɛ]

NEDOLOČNIK: nacedíti se tudi nacedíti se

NAMENILNIK: nacedít se

sedanjik

ednina

1. OSEBA: nacedím se

2. OSEBA: nacedíš se

3. OSEBA: nacedí se

dvojina

1. OSEBA: nacedíva se

2. OSEBA: nacedíta se

3. OSEBA: nacedíta se

množina

1. OSEBA: nacedímo se

2. OSEBA: nacedíte se

3. OSEBA: nacedíjo se

velelnik

ednina

2. OSEBA: nacédi se tudi nacédi se

dvojina

1. OSEBA: nacedíva se

2. OSEBA: nacedíta se

množina

1. OSEBA: nacedímo se

2. OSEBA: nacedíte se

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: nacêdil se in nacedíl se

DVOJINA: nacedíla se

MNOŽINA: nacedíli se

ženski spol

EDNINA: nacedíla se

DVOJINA: nacedíli se

MNOŽINA: nacedíle se

srednji spol

EDNINA: nacedílo se

DVOJINA: nacedíli se

MNOŽINA: nacedíla se

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nacejên

RODILNIK: nacejénega

DAJALNIK: nacejénemu

TOŽILNIK: nacejên

živo nacejénega

MESTNIK: pri nacejénem

ORODNIK: z nacejénim

dvojina

IMENOVALNIK: nacejéna

RODILNIK: nacejénih

DAJALNIK: nacejénima

TOŽILNIK: nacejéna

MESTNIK: pri nacejénih

ORODNIK: z nacejénima

množina

IMENOVALNIK: nacejéni

RODILNIK: nacejénih

DAJALNIK: nacejénim

TOŽILNIK: nacejéne

MESTNIK: pri nacejénih

ORODNIK: z nacejénimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: nacejéna

RODILNIK: nacejéne

DAJALNIK: nacejéni

TOŽILNIK: nacejéno

MESTNIK: pri nacejéni

ORODNIK: z nacejéno

dvojina

IMENOVALNIK: nacejéni

RODILNIK: nacejénih

DAJALNIK: nacejénima

TOŽILNIK: nacejéni

MESTNIK: pri nacejénih

ORODNIK: z nacejénima

množina

IMENOVALNIK: nacejéne

RODILNIK: nacejénih

DAJALNIK: nacejénim

TOŽILNIK: nacejéne

MESTNIK: pri nacejénih

ORODNIK: z nacejénimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nacejéno

RODILNIK: nacejénega

DAJALNIK: nacejénemu

TOŽILNIK: nacejéno

MESTNIK: pri nacejénem

ORODNIK: z nacejénim

dvojina

IMENOVALNIK: nacejéni

RODILNIK: nacejénih

DAJALNIK: nacejénima

TOŽILNIK: nacejéni

MESTNIK: pri nacejénih

ORODNIK: z nacejénima

množina

IMENOVALNIK: nacejéna

RODILNIK: nacejénih

DAJALNIK: nacejénim

TOŽILNIK: nacejéna

MESTNIK: pri nacejénih

ORODNIK: z nacejénimi

DELEŽJE NA -VŠI: nacedîvši se

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: nacejénje

RODILNIK: nacejénja

DAJALNIK: nacejénju

TOŽILNIK: nacejénje

MESTNIK: pri nacejénju

ORODNIK: z nacejénjem

dvojina

IMENOVALNIK: nacejénji in nacejênji

RODILNIK: nacejênj

DAJALNIK: nacejénjema in nacejênjema

TOŽILNIK: nacejénji in nacejênji

MESTNIK: pri nacejénjih tudi pri nacejênjih

ORODNIK: z nacejénjema in z nacejênjema

množina

IMENOVALNIK: nacejénja tudi nacejênja

RODILNIK: nacejênj

DAJALNIK: nacejénjem tudi nacejênjem

TOŽILNIK: nacejénja tudi nacejênja

MESTNIK: pri nacejénjih tudi pri nacejênjih

ORODNIK: z nacejénji tudi z nacejênji

FRAZEOLOGIJA

nacediti/nacejati se ga

nacediti se ga

v nedovršni obliki nacejati se ga

spiti, piti večjo količino alkoholne pijače

▪ Okajena gosta, ki *sta se ga nacedila* v nekem koprskem lokalu, sta bila še kar žejna.

▪ Nekateri ljudje *se ga nacejajo*, ne da bi se tega zavedali, pri drugih, zlasti študentih in navijačih, pa gre za ritual z namenom, in sicer, da se ga človek napije.

IZVOR

↑cediti

nacêjati se nacêjam se nedovršni glagol

[nacêjati se]

POMEN

1. nabirati se s pritekanjem počasi in v manjših količinah

▪ Spomladi zvrtajo v brezovo deblo nekaj centimetrov globoko luknjo in vanjo vtaknejo cevko. Skoznjo se sok potem *naceja* v podstavljeno posodo.

2. ekspresivno piti večje količine zlasti alkoholne pijače

▶ **glag.** + z/s + sam. beseda v orodniku

nacejati se z alkoholom | nacejati se s pivom, vinom

▪ V kakšnem bifeju *se naceja* s pivom ali z džinom, še bolj se ga bo našel in pozabil bo, kaj je naredil.

▪ Vse bolj *se naceja* z alkoholom, vsaj enkrat na teden gre v nočni bar, kjer se napije do onemoglosti.

▪ Medtem ko *se nacejam* z najrazličnejšimi čaji, si dneve krajšam z branjem knjig.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[nacêjati se]

IPA: [na'tse:jati se]

NEDOLOČNIK: nacêjati se

NAMENILNIK: nacêjat se

sedanjik

ednina

1. OSEBA: nacêjam se

2. OSEBA: nacêjaš se

3. OSEBA: nacêja se

dvojina

1. OSEBA: nacêjava se

2. OSEBA: nacêjata se

3. OSEBA: nacêjata se

množina

1. OSEBA: nacêjamo se

2. OSEBA: nacêjate se

3. OSEBA: nacêjajo se

velelnik

ednina

2. OSEBA: nacêjaj se

dvojina

1. OSEBA: nacêjajva se

2. OSEBA: nacêjajta se

množina

1. OSEBA: nacêjajmo se

2. OSEBA: nacêjajte se

deležnik na -I

moški spol

EDNINA: nacêjal se

DVOJINA: nacêjala se

MNOŽINA: nacêjali se

ženski spol

EDNINA: nacêjala se

DVOJINA: nacêjali se

MNOŽINA: nacêjale se

srednji spol

EDNINA: nacêjalo se

DVOJINA: nacêjali se

MNOŽINA: nacêjala se

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nacejajóč se
RODILNIK: nacejajóč**ega** se
DAJALNIK: nacejajóč**emu** se
TOŽILNIK: nacejajóč se
živo nacejajóč**ega** se
MESTNIK: pri nacejajóč**em** se
ORODNIK: z nacejajóč**im** se
dvojina

IMENOVALNIK: nacejajóča se
RODILNIK: nacejajóč**ih** se
DAJALNIK: nacejajóč**ima** se
TOŽILNIK: nacejajóča se
MESTNIK: pri nacejajóč**ih** se
ORODNIK: z nacejajóč**ima** se
množina

IMENOVALNIK: nacejajóči se
RODILNIK: nacejajóč**ih** se
DAJALNIK: nacejajóč**im** se
TOŽILNIK: nacejajóče se
MESTNIK: pri nacejajóč**ih** se
ORODNIK: z nacejajóč**imi** se
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: nacejajóča se
RODILNIK: nacejajóče se
DAJALNIK: nacejajóči se
TOŽILNIK: nacejajóčo se
MESTNIK: pri nacejajóči se
ORODNIK: z nacejajóčo se
dvojina

IMENOVALNIK: nacejajóči se
RODILNIK: nacejajóč**ih** se
DAJALNIK: nacejajóč**ima** se
TOŽILNIK: nacejajóči se
MESTNIK: pri nacejajóč**ih** se
ORODNIK: z nacejajóč**ima** se
množina

IMENOVALNIK: nacejajóče se
RODILNIK: nacejajóč**ih** se
DAJALNIK: nacejajóč**im** se
TOŽILNIK: nacejajóče se
MESTNIK: pri nacejajóč**ih** se
ORODNIK: z nacejajóč**imi** se
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nacejajóče se
RODILNIK: nacejajóč**ega** se
DAJALNIK: nacejajóč**emu** se
TOŽILNIK: nacejajóče se
MESTNIK: pri nacejajóč**em** se
ORODNIK: z nacejajóč**im** se
dvojina

IMENOVALNIK: nacejajóči se
RODILNIK: nacejajóč**ih** se
DAJALNIK: nacejajóč**ima** se
TOŽILNIK: nacejajóči se
MESTNIK: pri nacejajóč**ih** se
ORODNIK: z nacejajóč**ima** se
množina

IMENOVALNIK: nacejajóča se
RODILNIK: nacejajóč**ih** se
DAJALNIK: nacejajóč**im** se
TOŽILNIK: nacejajóča se
MESTNIK: pri nacejajóč**ih** se
ORODNIK: z nacejajóč**imi** se
deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nacêjan
RODILNIK: nacêjan**ega**
DAJALNIK: nacêjan**emu**
TOŽILNIK: nacêjan
živo nacêjan**ega**
MESTNIK: pri nacêjan**em**
ORODNIK: z nacêjan**im**
dvojina

IMENOVALNIK: nacêjana
RODILNIK: nacêjan**ih**
DAJALNIK: nacêjan**ima**
TOŽILNIK: nacêjana
MESTNIK: pri nacêjan**ih**
ORODNIK: z nacêjan**ima**
množina

IMENOVALNIK: nacêjani
RODILNIK: nacêjan**ih**
DAJALNIK: nacêjan**im**
TOŽILNIK: nacêjane
MESTNIK: pri nacêjan**ih**
ORODNIK: z nacêjan**imi**
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: nacêjana
RODILNIK: nacêjane
DAJALNIK: nacêjan**i**
TOŽILNIK: nacêjano
MESTNIK: pri nacêjan**i**
ORODNIK: z nacêjan**o**
dvojina

IMENOVALNIK: nacêjani
RODILNIK: nacêjan**ih**
DAJALNIK: nacêjan**ima**
TOŽILNIK: nacêjan**i**
MESTNIK: pri nacêjan**ih**
ORODNIK: z nacêjan**ima**
množina

IMENOVALNIK: nacêjane

RODILNIK: nacêjan**ih**

DAJALNIK: nacêjan**im**

TOŽILNIK: nacêjane

MESTNIK: pri nacêjan**ih**

ORODNIK: z nacêjan**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nacêjano

RODILNIK: nacêjan**ega**

DAJALNIK: nacêjan**emu**

TOŽILNIK: nacêjano

MESTNIK: pri nacêjan**em**

ORODNIK: z nacêjan**im**

dvojina

IMENOVALNIK: nacêjani

RODILNIK: nacêjan**ih**

DAJALNIK: nacêjan**ima**

TOŽILNIK: nacêjani

MESTNIK: pri nacêjan**ih**

ORODNIK: z nacêjan**ima**

množina

IMENOVALNIK: nacêjana

RODILNIK: nacêjan**ih**

DAJALNIK: nacêjan**im**

TOŽILNIK: nacêjana

MESTNIK: pri nacêjan**ih**

ORODNIK: z nacêjan**imi**

DELEŽJE NA *-aje*: nacejaj**e** se

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: nacêjanje

RODILNIK: nacêjan**ja**

DAJALNIK: nacêjan**ju**

TOŽILNIK: nacêjanje

MESTNIK: pri nacêjan**ju**

ORODNIK: z nacêjan**jem**

dvojina

IMENOVALNIK: nacêjanji

RODILNIK: nacêjan**j**

DAJALNIK: nacêjan**jema**

TOŽILNIK: nacêjanji

MESTNIK: pri nacêjan**jih**

ORODNIK: z nacêjan**jema**

množina

IMENOVALNIK: nacêjanja

RODILNIK: nacêjan**j**

DAJALNIK: nacêjan**jem**

TOŽILNIK: nacêjanja

MESTNIK: pri nacêjan**jih**

ORODNIK: z nacêjan**ji**

TONEMSKO

[nacéjati se]

IPA: [natsè:játi se]

NEDOLOČNIK: nacéjati se

NAMENILNIK: nacéjat se

sedanjik

ednina

1. OSEBA: nacéj**am** se

2. OSEBA: nacéj**aš** se

3. OSEBA: nacéj**a** se

dvojina

1. OSEBA: nacéj**ava** se

2. OSEBA: nacéj**ata** se

3. OSEBA: nacéj**ata** se

množina

1. OSEBA: nacéj**amo** se

2. OSEBA: nacéj**ate** se

3. OSEBA: nacéj**ajo** se

velelnik

ednina

2. OSEBA: nacéj**aj** se

dvojina

1. OSEBA: nacéj**ajva** se

2. OSEBA: nacéj**ajta** se

množina

1. OSEBA: nacéj**ajmo** se

2. OSEBA: nacéj**ajte** se

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: nacéj**al** se

DVOJINA: nacéj**ala** se

MNOŽINA: nacéj**ali** se

ženski spol

EDNINA: nacéj**ala** se in nacéj**ala** se

DVOJINA: nacéj**ali** se

MNOŽINA: nacéj**ale** se

srednji spol

EDNINA: nacéj**alo** se

DVOJINA: nacéj**ali** se

MNOŽINA: nacéj**ala** se

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nacejaj**oč** se tudi nacejaj**oč** se

RODILNIK: nacejaj**očega** se

DAJALNIK: nacejaj**očemu** se

TOŽILNIK: nacejaj**oč** se tudi nacejaj**oč** se

živo nacejaj**očega** se

MESTNIK: pri nacejaj**očem** se

ORODNIK: z nacejaj**očim** se

dvojina

IMENOVALNIK: nacejaj**očca** se

RODILNIK: nacejaj**očih** se

DAJALNIK: nacejajóč**ima** se
TOŽILNIK: nacejajóč**a** se
MESTNIK: pri nacejajóč**ih** se
ORODNIK: z nacejajóč**ima** se
množina

IMENOVALNIK: nacejajóč**i** se
RODILNIK: nacejajóč**ih** se
DAJALNIK: nacejajóč**im** se
TOŽILNIK: nacejajóč**e** se
MESTNIK: pri nacejajóč**ih** se
ORODNIK: z nacejajóč**imi** se
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: nacejajóč**a** se
RODILNIK: nacejajóč**e** se
DAJALNIK: nacejajóč**i** se
TOŽILNIK: nacejajóč**o** se
MESTNIK: pri nacejajóč**i** se
ORODNIK: z nacejajóč**o** se
dvojina

IMENOVALNIK: nacejajóč**i** se
RODILNIK: nacejajóč**ih** se
DAJALNIK: nacejajóč**ima** se
TOŽILNIK: nacejajóč**i** se
MESTNIK: pri nacejajóč**ih** se
ORODNIK: z nacejajóč**ima** se
množina

IMENOVALNIK: nacejajóč**e** se
RODILNIK: nacejajóč**ih** se
DAJALNIK: nacejajóč**im** se
TOŽILNIK: nacejajóč**e** se
MESTNIK: pri nacejajóč**ih** se
ORODNIK: z nacejajóč**imi** se
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: nacejajóč**e** se
RODILNIK: nacejajóč**ega** se
DAJALNIK: nacejajóč**emu** se
TOŽILNIK: nacejajóč**e** se
MESTNIK: pri nacejajóč**em** se
ORODNIK: z nacejajóč**im** se
dvojina

IMENOVALNIK: nacejajóč**i** se
RODILNIK: nacejajóč**ih** se
DAJALNIK: nacejajóč**ima** se
TOŽILNIK: nacejajóč**i** se
MESTNIK: pri nacejajóč**ih** se
ORODNIK: z nacejajóč**ima** se
množina

IMENOVALNIK: nacejajóč**a** se
RODILNIK: nacejajóč**ih** se
DAJALNIK: nacejajóč**im** se
TOŽILNIK: nacejajóč**a** se

MESTNIK: pri nacejajóč**ih** se
ORODNIK: z nacejajóč**imi** se
deležnik na -n
moški spol
ednina

IMENOVALNIK: nacéjan
RODILNIK: nacéjan**ega**
DAJALNIK: nacéjan**emu**
TOŽILNIK: nacéjan
živo nacéjan**ega**
MESTNIK: pri nacéjan**em**
ORODNIK: z nacéjan**im**
dvojina

IMENOVALNIK: nacéjana
RODILNIK: nacéjan**ih**
DAJALNIK: nacéjan**ima**
TOŽILNIK: nacéjana
MESTNIK: pri nacéjan**ih**
ORODNIK: z nacéjan**ima**
množina

IMENOVALNIK: nacéjani
RODILNIK: nacéjan**ih**
DAJALNIK: nacéjan**im**
TOŽILNIK: nacéjane
MESTNIK: pri nacéjan**ih**
ORODNIK: z nacéjan**imi**
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: nacéjana
RODILNIK: nacéjane
DAJALNIK: nacéjani
TOŽILNIK: nacéjano
MESTNIK: pri nacéjani
ORODNIK: z nacéjano
dvojina

IMENOVALNIK: nacéjani
RODILNIK: nacéjan**ih**
DAJALNIK: nacéjan**ima**
TOŽILNIK: nacéjani
MESTNIK: pri nacéjan**ih**
ORODNIK: z nacéjan**ima**
množina

IMENOVALNIK: nacéjane
RODILNIK: nacéjan**ih**
DAJALNIK: nacéjan**im**
TOŽILNIK: nacéjane
MESTNIK: pri nacéjan**ih**
ORODNIK: z nacéjan**imi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: nacéjano
RODILNIK: nacéjan**ega**
DAJALNIK: nacéjan**emu**

TOŽILNIK: **nacéjano**
MESTNIK: **pri nacéjanem**
ORODNIK: z **nacéjanim**
dvojina
IMENOVALNIK: **nacéjani**
RODILNIK: **nacéjanih**
DAJALNIK: **nacéjanima**
TOŽILNIK: **nacéjani**
MESTNIK: **pri nacéjanih**
ORODNIK: z **nacéjanima**
množina
IMENOVALNIK: **nacéjana**
RODILNIK: **nacéjanih**
DAJALNIK: **nacéjanim**
TOŽILNIK: **nacéjana**
MESTNIK: **pri nacéjanih**
ORODNIK: z **nacéjanimi**
DELEŽJE NA **-aje**: **nacejâje** se

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: **nacéjanje**
RODILNIK: **nacéjanja**
DAJALNIK: **nacéjanju**
TOŽILNIK: **nacéjanje**
MESTNIK: **pri nacéjanju**
ORODNIK: z **nacéjanjem**

dvojina

IMENOVALNIK: **nacéjanji** in **nacêjanji**
RODILNIK: **nacêjanj**
DAJALNIK: **nacéjanjema** in **nacêjanjema**
TOŽILNIK: **nacéjanji** in **nacêjanji**
MESTNIK: **pri nacéjanjih**
ORODNIK: z **nacéjanjema** in z **nacêjanjema**

množina

IMENOVALNIK: **nacêjanja**
RODILNIK: **nacêjanj**
DAJALNIK: **nacêjanjem**
TOŽILNIK: **nacêjanja**
MESTNIK: **pri nacêjanjih**
ORODNIK: z **nacêjanji**

FRAZEOLOGIJA

nacediti/nacejati se ga

nacediti se ga

v nedovršni obliki **nacejati se ga**

spiti, piti večjo količino alkoholne pijače

- Okajena gosta, ki *sta se ga nacedila* v nekem koprskem lokalu, sta bila še kar žejna.
- Nekateri ljudje *se ga nacejajo*, ne da bi se tega zavedali, pri drugih, zlasti študentih in navijačih, pa gre za ritual z namenom, in sicer, da se ga človek napije.

IZVOR

↑nacediti

nagobčnik nagobčnika samostalnik moškega spola
[nagôpčnik]

POMEN

priprava, ki se živali, zlasti psu, namesti na gobec, da ne more gristi

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

imeti, nositi nagobčnik | natakni nagobčnik

- Zagledala sva psa, ki je imel *nagobčnik*.
- Če vodimo s seboj psa in se znajdemo med drugimi planinci, smo dolžni psu nadeti *nagobčnik*.

▶ sam. beseda + brez + **sam. beseda v rodilniku**
pes brez nagobčnika

- Sredi dvorišča je stal pes brez *nagobčnika* in vrvice.

...

- Za potencialno nevarne pasme je obvezen *nagobčnik*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[nagôpčnik]

IPA: [na'go:ptʃnik]

ednina

IMENOVALNIK: **nagobčnik**

RODILNIK: **nagobčnika**

DAJALNIK: **nagobčniku**

TOŽILNIK: **nagobčnik**

MESTNIK: **pri nagobčniku**

ORODNIK: z **nagobčnikom**

dvojina

IMENOVALNIK: **nagobčnika**

RODILNIK: **nagobčnikov**

DAJALNIK: **nagobčnikoma**

TOŽILNIK: **nagobčnika**

MESTNIK: **pri nagobčnikih**

ORODNIK: z **nagobčnikoma**

množina

IMENOVALNIK: **nagobčniki**

RODILNIK: **nagobčnikov**

DAJALNIK: **nagobčnikom**

TOŽILNIK: **nagobčnike**

MESTNIK: **pri nagobčnikih**

ORODNIK: z **nagobčniki**

TONEMSKO

[nagôpčnik]

IPA: [nagó:ptʃnik]

ednina

IMENOVALNIK: **nagobčnik**

RODILNIK: **nagobčnika**

DAJALNIK: **nagobčniku**

TOŽILNIK: nagobčnik
MESTNIK: pri nagobčniku
ORODNIK: z nagobčnikom
dvojina
IMENOVALNIK: nagobčnika
RODILNIK: nagobčnikov
DAJALNIK: nagobčnikoma
TOŽILNIK: nagobčnika
MESTNIK: pri nagobčnikih
ORODNIK: z nagobčnikoma
množina
IMENOVALNIK: nagobčniki
RODILNIK: nagobčnikov
DAJALNIK: nagobčnikom
TOŽILNIK: nagobčnike
MESTNIK: pri nagobčnikih
ORODNIK: z nagobčniki

FRAZEOLOGIJA

natakniti/nadeti/natikati nagobčnik/nagobčnike *komu*

natakniti nagobčnik komu

natakniti nagobčnike *komu*

nadeti nagobčnik *komu*

v nedovršni obliki natikati nagobčnike *komu*

v nedovršni obliki natikati nagobčnik *komu*

primerjaj še: natikanje nagobčnika (*komu*)

preprečiti, preprečevati komu svobodno javno izražanje misli, mnenj

- Vlada nam hoče *natakniti nagobčnik*.
- Če namerava oblast novinarjem *nagobčnike natakniti* vsakokrat, ko bomo hoteli pisati o čem, kar komu od akterjev ne bi bilo všeč, potem se lahko poslovimo od svobode tiska in govora.
- Ali bo režimu s tem politično montiranim procesom uspelo opoziciji *nadeti nagobčnik*, je vprašljivo.
- Na oblast pogosto letijo očitki, da *natika nagobčnike* političnim oporečnikom in neodvisnim medijem.
- Država je relativno znosna samo, kadar nikomur ne *natika nagobčnika*.

natikanje nagobčnika/nagobčnikov (*komu*)

natikanje nagobčnika (komu)

natikanje nagobčnikov (*komu*)

preprečevanje svobodnega javnega izražanja misli, mnenj

- Zdi se, da so bili strahovi in obtožbe o *natikanju nagobčnika* poslancem opozicije ob sprejemanju novega poslovnika povsem odveč.
- Prav groteskno je, da poskusi *natikanja nagobčnikov* prek kazenskih ovadb jemljejo dragoceni čas pristojnim organom.

IZVOR

iz *na gobcu*

nazóbčanec nazóbčanca samostalnik moškega spola
[nazópčanɛc]

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[nazópčanɛc]

IPA: [na'zo:ptʃanɛts]

ednina

IMENOVALNIK: nazóbčanec

RODILNIK: nazóbčanca

DAJALNIK: nazóbčancu

TOŽILNIK: nazóbčanec

MESTNIK: pri nazóbčancu

ORODNIK: z nazóbčancem

dvojina

IMENOVALNIK: nazóbčanca

RODILNIK: nazóbčancev

DAJALNIK: nazóbčancema

TOŽILNIK: nazóbčanca

MESTNIK: pri nazóbčancih

ORODNIK: z nazóbčancema

množina

IMENOVALNIK: nazóbčanci

RODILNIK: nazóbčancev

DAJALNIK: nazóbčancem

TOŽILNIK: nazóbčance

MESTNIK: pri nazóbčancih

ORODNIK: z nazóbčanci

TONEMSKO

[nazópčanɛc]

IPA: [nazò:ptʃánɛts]

ednina

IMENOVALNIK: nazóbčanec

RODILNIK: nazóbčanca

DAJALNIK: nazóbčancu

TOŽILNIK: nazóbčanec

MESTNIK: pri nazóbčancu

ORODNIK: z nazóbčancem

dvojina

IMENOVALNIK: nazóbčanca

RODILNIK: nazóbčancev tudi nazóbčancev

DAJALNIK: nazóbčancema

TOŽILNIK: nazóbčanca

MESTNIK: pri nazóbčancih tudi pri nazóbčancih

ORODNIK: z nazóbčancema

množina

IMENOVALNIK: nazóbčanci

RODILNIK: nazóbčancev tudi nazóbčancev

DAJALNIK: nazóbčancem

TOŽILNIK: nazóbčance

MESTNIK: pri nazóbčancih tudi pri nazóbčancih

ORODNIK: z nazōbčanci tudi z nazōbčanci

in

[nazōpčanəç]

IPA: [nazó:ptʃánəts]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: nazōbčanec

RODILNIK: nazōbčanca

DAJALNIK: nazōbčancu

TOŽILNIK: nazōbčanec

MESTNIK: pri nazōbčancu

ORODNIK: z nazōbčancem

dvojina

IMENOVALNIK: nazōbčanca

RODILNIK: nazōbčancev

DAJALNIK: nazōbčancema

TOŽILNIK: nazōbčanca

MESTNIK: pri nazōbčancih

ORODNIK: z nazōbčancema

množina

IMENOVALNIK: nazōbčanci

RODILNIK: nazōbčancev

DAJALNIK: nazōbčancem

TOŽILNIK: nazōbčance

MESTNIK: pri nazōbčancih

ORODNIK: z nazōbčanci

STALNE ZVEZE

užitni nazobčanec

1. iz biologije užitna lesna goba z nazobčanimi luskami na rjavem klobuku in svetlejšem betu, po izvoru iz vzhodne Azije; primerjaj lat. *Lentinula edodes*;

sin.: šitaka

▪ Cena *užitnega nazobčanca* je veliko višja od cen ostalih gojenih gob.

▪ Priporočajo uživanje obogatnih izvlečkov *užitnega nazobčanca* oziroma primerne priprave, ki vsebujejo zmesi še drugih zdravilnih gob.

1.1. ta goba kot hrana, jed

▪ Jed, pripravljena z *užitnim nazobčancem*, bo imela precej bogatejšo, prijetnejšo aromo.

Izvor

↑nazobčan

nèiznajdljív nèiznajdljíva nèiznajdljívo pridevnik

[nèiznajdljíu nèiznajdljíva nèiznajdljívo]

POMEN

1. ki ni sposoben hitro najti ustrezne, stanju primerne rešitve

► **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Uporabljajte javni prevoz, saj so tramvaji zelo poceni, taksisti pa *nèiznajdljive* turiste kaj hitro opetnajstijo.

...

▪ Pri nakupovanju daril je zelo *nèiznajdljiv*, zato mu pomagajte s svojimi predlogi.

▪ Nogometna ekipa je bila počasna, nedomiselná, *nèiznajdljiva*; na prav vsakem koraku je kazala, da v njej praktično nič ni tako, kot mora biti.

1.1. ki kaže, izraža tako nesposobnost

► **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Njeno *nèiznajdljivo* mencanje in upravičevanje povišanja provizij je bilo zapakirano v veliko strokovnih besed, ki na koncu niso povedale nič oprijemljivega.

▪ Nekoliko neposrečena plat se mi je zdela *nèiznajdljiva* rešitev proizvajalca, da priloženo pisalo ves čas neuporabe aparata binglja na tanki vrvici.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[nèiznajdljíu nèiznajdljíva nèiznajdljívo]

IPA: ['nèiznajd'lji:u 'nèiznajd'lji:va 'nèiznajd'lji:vo]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nèiznajdljív

določno nèiznajdljívi

RODILNIK: nèiznajdljívega

DAJALNIK: nèiznajdljívemu

TOŽILNIK: nèiznajdljív

določno nèiznajdljívi

živo nèiznajdljívega

MESTNIK: pri nèiznajdljívem

ORODNIK: z nèiznajdljívim

dvojina

IMENOVALNIK: nèiznajdljíva

RODILNIK: nèiznajdljívih

DAJALNIK: nèiznajdljívima

TOŽILNIK: nèiznajdljíva

MESTNIK: pri nèiznajdljívih

ORODNIK: z nèiznajdljívima

množina

IMENOVALNIK: nèiznajdljív

RODILNIK: nèiznajdljívih

DAJALNIK: nèiznajdljívim

TOŽILNIK: nèiznajdljív

MESTNIK: pri nèiznajdljívih

ORODNIK: z nèiznajdljívimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: nèiznajdljíva

RODILNIK: nèiznajdljív

DAJALNIK: nèiznajdljívi

TOŽILNIK: nèiznajdljívo

MESTNIK: pri nèiznajdljívì
ORODNIK: z nèiznajdljívò
dvojina
IMENOVALNIK: nèiznajdljívì
RODILNIK: nèiznajdljívìh
DAJALNIK: nèiznajdljívìma
TOŽILNIK: nèiznajdljívì
MESTNIK: pri nèiznajdljívìh
ORODNIK: z nèiznajdljívìma
množina
IMENOVALNIK: nèiznajdljìve
RODILNIK: nèiznajdljívìh
DAJALNIK: nèiznajdljívìm
TOŽILNIK: nèiznajdljìve
MESTNIK: pri nèiznajdljívìh
ORODNIK: z nèiznajdljívìmi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: nèiznajdljívò
RODILNIK: nèiznajdljìvega
DAJALNIK: nèiznajdljívèmu
TOŽILNIK: nèiznajdljívò
MESTNIK: pri nèiznajdljívèmu
ORODNIK: z nèiznajdljívìm
dvojina
IMENOVALNIK: nèiznajdljívì
RODILNIK: nèiznajdljívìh
DAJALNIK: nèiznajdljívìma
TOŽILNIK: nèiznajdljívì
MESTNIK: pri nèiznajdljívìh
ORODNIK: z nèiznajdljívìma
množina
IMENOVALNIK: nèiznajdljìva
RODILNIK: nèiznajdljívìh
DAJALNIK: nèiznajdljívìm
TOŽILNIK: nèiznajdljìva
MESTNIK: pri nèiznajdljívìh
ORODNIK: z nèiznajdljívìmi
PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: nèiznajdljìvejšì
RODILNIK: nèiznajdljìvejšèga
DAJALNIK: nèiznajdljìvejšèmu
TOŽILNIK: nèiznajdljìvejšì
žìvo nèiznajdljìvejšèga
MESTNIK: pri nèiznajdljìvejšèmu
ORODNIK: z nèiznajdljìvejšìm
dvojina
IMENOVALNIK: nèiznajdljìvejša
RODILNIK: nèiznajdljìvejšìh
DAJALNIK: nèiznajdljìvejšìma
TOŽILNIK: nèiznajdljìvejša

MESTNIK: pri nèiznajdljìvejšìh
ORODNIK: z nèiznajdljìvejšìma
množina
IMENOVALNIK: nèiznajdljìvejšì
RODILNIK: nèiznajdljìvejšìh
DAJALNIK: nèiznajdljìvejšìm
TOŽILNIK: nèiznajdljìvejšì
MESTNIK: pri nèiznajdljìvejšìh
ORODNIK: z nèiznajdljìvejšìmi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: nèiznajdljìvejša
RODILNIK: nèiznajdljìvejšè
DAJALNIK: nèiznajdljìvejšì
TOŽILNIK: nèiznajdljìvejšò
MESTNIK: pri nèiznajdljìvejšì
ORODNIK: z nèiznajdljìvejšò
dvojina
IMENOVALNIK: nèiznajdljìvejšì
RODILNIK: nèiznajdljìvejšìh
DAJALNIK: nèiznajdljìvejšìma
TOŽILNIK: nèiznajdljìvejšì
MESTNIK: pri nèiznajdljìvejšìh
ORODNIK: z nèiznajdljìvejšìma
množina
IMENOVALNIK: nèiznajdljìvejšè
RODILNIK: nèiznajdljìvejšìh
DAJALNIK: nèiznajdljìvejšìm
TOŽILNIK: nèiznajdljìvejšè
MESTNIK: pri nèiznajdljìvejšìh
ORODNIK: z nèiznajdljìvejšìmi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: nèiznajdljìvejšè
RODILNIK: nèiznajdljìvejšèga
DAJALNIK: nèiznajdljìvejšèmu
TOŽILNIK: nèiznajdljìvejšè
MESTNIK: pri nèiznajdljìvejšèmu
ORODNIK: z nèiznajdljìvejšìm
dvojina
IMENOVALNIK: nèiznajdljìvejšì
RODILNIK: nèiznajdljìvejšìh
DAJALNIK: nèiznajdljìvejšìma
TOŽILNIK: nèiznajdljìvejšì
MESTNIK: pri nèiznajdljìvejšìh
ORODNIK: z nèiznajdljìvejšìma
množina
IMENOVALNIK: nèiznajdljìvejša
RODILNIK: nèiznajdljìvejšèga
DAJALNIK: nèiznajdljìvejšèmu
TOŽILNIK: nèiznajdljìvejša
MESTNIK: pri nèiznajdljìvejšìh
ORODNIK: z nèiznajdljìvejšìmi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj nèiznajdljív

ženski spol

EDNINA: bòlj nèiznajdljíva

srednji spol

EDNINA: bòlj nèiznajdljívó

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nàjnèiznajdljívėjši in nájneiznajdljívėjši

RODILNIK: nàjnèiznajdljívėjšega in nájneiznajdljívėjšega

DAJALNIK: nàjnèiznajdljívėjšemu in nájneiznajdljívėjšemu

TOŽILNIK: nàjnèiznajdljívėjši in nájneiznajdljívėjši

živo nàjnèiznajdljívėjšega in nájneiznajdljívėjšega

MESTNIK: pri nàjnèiznajdljívėjšem in pri nájneiznajdljívėjšem

ORODNIK: z nàjnèiznajdljívėjšim in z nájneiznajdljívėjšim
dvojina

IMENOVALNIK: nàjnèiznajdljívėjša in nájneiznajdljívėjša

RODILNIK: nàjnèiznajdljívėjših in nájneiznajdljívėjših

DAJALNIK: nàjnèiznajdljívėjšima in nájneiznajdljívėjšima

TOŽILNIK: nàjnèiznajdljívėjša in nájneiznajdljívėjša

MESTNIK: pri nàjnèiznajdljívėjših in pri nájneiznajdljívėjših

ORODNIK: z nàjnèiznajdljívėjšima in z nájneiznajdljívėjšima
ma

množina

IMENOVALNIK: nàjnèiznajdljívėjši in nájneiznajdljívėjši

RODILNIK: nàjnèiznajdljívėjših in nájneiznajdljívėjših

DAJALNIK: nàjnèiznajdljívėjšim in nájneiznajdljívėjšim

TOŽILNIK: nàjnèiznajdljívėjše in nájneiznajdljívėjše

MESTNIK: pri nàjnèiznajdljívėjših in pri nájneiznajdljívėjših

ORODNIK: z nàjnèiznajdljívėjšimi in z nájneiznajdljívėjšimi
mi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: nàjnèiznajdljívėjša in nájneiznajdljívėjša

RODILNIK: nàjnèiznajdljívėjše in nájneiznajdljívėjše

DAJALNIK: nàjnèiznajdljívėjši in nájneiznajdljívėjši

TOŽILNIK: nàjnèiznajdljívėjšo in nájneiznajdljívėjšo

MESTNIK: pri nàjnèiznajdljívėjši in pri nájneiznajdljívėjši

ORODNIK: z nàjnèiznajdljívėjšo in z nájneiznajdljívėjšo
dvojina

IMENOVALNIK: nàjnèiznajdljívėjši in nájneiznajdljívėjši

RODILNIK: nàjnèiznajdljívėjših in nájneiznajdljívėjših

DAJALNIK: nàjnèiznajdljívėjšima in nájneiznajdljívėjšima

TOŽILNIK: nàjnèiznajdljívėjši in nájneiznajdljívėjši

MESTNIK: pri nàjnèiznajdljívėjših in pri nájneiznajdljívėjših

ORODNIK: z nàjnèiznajdljívėjšima in z nájneiznajdljívėjšima
ma

množina

IMENOVALNIK: nàjnèiznajdljívėjše in nájneiznajdljívėjše

RODILNIK: nàjnèiznajdljívėjših in nájneiznajdljívėjših

DAJALNIK: nàjnèiznajdljívėjšim in nájneiznajdljívėjšim

TOŽILNIK: nàjnèiznajdljívėjše in nájneiznajdljívėjše

MESTNIK: pri nàjnèiznajdljívėjših in pri nájneiznajdljívėjših

ORODNIK: z nàjnèiznajdljívėjšimi in z nájneiznajdljívėjšimi
mi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nàjnèiznajdljívėjše in nájneiznajdljívėjše

RODILNIK: nàjnèiznajdljívėjšega in nájneiznajdljívėjšega

DAJALNIK: nàjnèiznajdljívėjšemu in nájneiznajdljívėjšemu

TOŽILNIK: nàjnèiznajdljívėjše in nájneiznajdljívėjše

MESTNIK: pri nàjnèiznajdljívėjšem in pri nájneiznajdljívėjšem

ORODNIK: z nàjnèiznajdljívėjšim in z nájneiznajdljívėjšim
dvojina

IMENOVALNIK: nàjnèiznajdljívėjši in nájneiznajdljívėjši

RODILNIK: nàjnèiznajdljívėjših in nájneiznajdljívėjših

DAJALNIK: nàjnèiznajdljívėjšima in nájneiznajdljívėjšima

TOŽILNIK: nàjnèiznajdljívėjši in nájneiznajdljívėjši

MESTNIK: pri nàjnèiznajdljívėjših in pri nájneiznajdljívėjših

ORODNIK: z nàjnèiznajdljívėjšima in z nájneiznajdljívėjšima
ma

množina

IMENOVALNIK: nàjnèiznajdljívėjša in nájneiznajdljívėjša

RODILNIK: nàjnèiznajdljívėjših in nájneiznajdljívėjših

DAJALNIK: nàjnèiznajdljívėjšim in nájneiznajdljívėjšim

TOŽILNIK: nàjnèiznajdljívėjša in nájneiznajdljívėjša

MESTNIK: pri nàjnèiznajdljívėjših in pri nájneiznajdljívėjših

ORODNIK: z nàjnèiznajdljívėjšimi in z nájneiznajdljívėjšimi
mi

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nàjbolj in nájbolj nèiznajdljív

ženski spol

EDNINA: nàjbolj in nájbolj nèiznajdljíva

srednji spol

EDNINA: nàjbolj in nájbolj nèiznajdljívó

TONEMSKO

[nèiznajdljìv nèiznajdljíva nèiznajdljívó]

IPA: [nèiznajdljì:v nèiznajdljì:vá nèiznajdljì:vó]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nèiznajdljív

določno nèiznajdljívì

RODILNIK: nèiznajdljívèga

DAJALNIK: nëiznajdljívemu
TOŽILNIK: nëiznajdljív
določno nëiznajdljív
živo nëiznajdljívega
MESTNIK: pri nëiznajdljívem
ORODNIK: z nëiznajdljívim
dvojina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljívih
DAJALNIK: nëiznajdljívima
TOŽILNIK: nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljívih
ORODNIK: z nëiznajdljívima
množina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljívih
DAJALNIK: nëiznajdljívim
TOŽILNIK: nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljívih
ORODNIK: z nëiznajdljívimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljív
DAJALNIK: nëiznajdljív
TOŽILNIK: nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljív
ORODNIK: z nëiznajdljív
dvojina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljívih
DAJALNIK: nëiznajdljívima
TOŽILNIK: nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljívih
ORODNIK: z nëiznajdljívima
množina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljívih
DAJALNIK: nëiznajdljívim
TOŽILNIK: nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljívih
ORODNIK: z nëiznajdljívimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljív
DAJALNIK: nëiznajdljívemu
TOŽILNIK: nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljívem
ORODNIK: z nëiznajdljívim
dvojina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljívih

DAJALNIK: nëiznajdljívima
TOŽILNIK: nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljívih
ORODNIK: z nëiznajdljívima
množina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljívih
DAJALNIK: nëiznajdljívim
TOŽILNIK: nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljívih
ORODNIK: z nëiznajdljívimi
PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljív
DAJALNIK: nëiznajdljív
TOŽILNIK: nëiznajdljív
živo nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljív
ORODNIK: z nëiznajdljív
dvojina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljív
DAJALNIK: nëiznajdljív
TOŽILNIK: nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljív
ORODNIK: z nëiznajdljív
množina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljív
DAJALNIK: nëiznajdljív
TOŽILNIK: nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljív
ORODNIK: z nëiznajdljív
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljív
DAJALNIK: nëiznajdljív
TOŽILNIK: nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljív
ORODNIK: z nëiznajdljív
dvojina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljív
DAJALNIK: nëiznajdljív
TOŽILNIK: nëiznajdljív
MESTNIK: pri nëiznajdljív
ORODNIK: z nëiznajdljív
množina
IMENOVALNIK: nëiznajdljív
RODILNIK: nëiznajdljív

DAJALNIK: nēiznajdljīvejš**im**
TOŽILNIK: nēiznajdljīvejš**e**
MESTNIK: pri nēiznajdljīvejš**ih**
ORODNIK: z nēiznajdljīvejš**imi**
srednji spol

ednina
IMENOVALNIK: nēiznajdljīvejš**e**
RODILNIK: nēiznajdljīvejš**ega**
DAJALNIK: nēiznajdljīvejš**emu**
TOŽILNIK: nēiznajdljīvejš**e**
MESTNIK: pri nēiznajdljīvejš**em**
ORODNIK: z nēiznajdljīvejš**im**
dvojina

IMENOVALNIK: nēiznajdljīvejš**i**
RODILNIK: nēiznajdljīvejš**ih**
DAJALNIK: nēiznajdljīvejš**ima**
TOŽILNIK: nēiznajdljīvejš**i**
MESTNIK: pri nēiznajdljīvejš**ih**
ORODNIK: z nēiznajdljīvejš**ima**
množina

IMENOVALNIK: nēiznajdljīvejš**a**
RODILNIK: nēiznajdljīvejš**ega**
DAJALNIK: nēiznajdljīvejš**emu**
TOŽILNIK: nēiznajdljīvejš**a**
MESTNIK: pri nēiznajdljīvejš**ih**
ORODNIK: z nēiznajdljīvejš**imi**
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol
EDNINA: bōlj nēiznajdljīv
ženski spol
EDNINA: bōlj nēiznajdljīva
srednji spol
EDNINA: bōlj nēiznajdljīvo
PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol
ednina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejš**i** in nājnēiznajdljīvejš**i**
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejš**ega** in nājnēiznajdljīvejš**ega**
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejš**emu** in nājnēiznajdljīvejš**emu**
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejš**i** in nājnēiznajdljīvejš**i**
živo nājnēiznajdljīvejš**ega** in nājnēiznajdljīvejš**ega**
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejš**em** in pri nājnēiznajdljīvejš**em**
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejš**im** in z nājnēiznajdljīvejš**im**
dvojina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejš**a** in nājnēiznajdljīvejš**a**
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejš**ih** in nājnēiznajdljīvejš**ih**
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejš**ima** in nājnēiznajdljīvejš**ima**
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejš**a** in nājnēiznajdljīvejš**a**
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejš**ih** in pri nājnēiznajdljīvejš**ih**
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejš**ima** in z nājnēiznajdljīvejš**ima**

množina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejš**i** in nājnēiznajdljīvejš**i**
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejš**ih** in nājnēiznajdljīvejš**ih**
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejš**im** in nājnēiznajdljīvejš**im**
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejš**e** in nājnēiznajdljīvejš**e**
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejš**ih** in pri nājnēiznajdljīvejš**ih**
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejš**imi** in z nājnēiznajdljīvejš**imi**

ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejš**a** in nājnēiznajdljīvejš**a**
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejš**e** in nājnēiznajdljīvejš**e**
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejš**i** in nājnēiznajdljīvejš**i**
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejš**o** in nājnēiznajdljīvejš**o**
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejš**i** in pri nājnēiznajdljīvejš**i**
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejš**o** in z nājnēiznajdljīvejš**o**
dvojina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejš**i** in nājnēiznajdljīvejš**i**
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejš**ih** in nājnēiznajdljīvejš**ih**
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejš**ima** in nājnēiznajdljīvejš**ima**
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejš**i** in nājnēiznajdljīvejš**i**
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejš**ih** in pri nājnēiznajdljīvejš**ih**
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejš**ima** in z nājnēiznajdljīvejš**ima**

množina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejš**e** in nājnēiznajdljīvejš**e**
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejš**ih** in nājnēiznajdljīvejš**ih**
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejš**im** in nājnēiznajdljīvejš**im**
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejš**e** in nājnēiznajdljīvejš**e**
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejš**ih** in pri nājnēiznajdljīvejš**ih**
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejš**imi** in z nājnēiznajdljīvejš**imi**
srednji spol

ednina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejš**e** in nājnēiznajdljīvejš**e**
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejš**ega** in nājnēiznajdljīvejš**ega**
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejš**emu** in nājnēiznajdljīvejš**emu**
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejš**e** in nājnēiznajdljīvejš**e**
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejš**em** in pri nājnēiznajdljīvejš**em**
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejš**im** in z nājnēiznajdljīvejš**im**
dvojina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejš**i** in nājnēiznajdljīvejš**i**
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejš**ih** in nājnēiznajdljīvejš**ih**
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejš**ima** in nājnēiznajdljīvejš**ima**
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejš**i** in nājnēiznajdljīvejš**i**
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejš**ih** in pri nājnēiznajdljīvejš**ih**
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejš**ima** in z nājnēiznajdljīvejš**ima**

množina

IMENOVALNIK: **nājnēiznajdljīvejša** in **nājnēiznajdljīvejša**

RODILNIK: **nājnēiznajdljīvejših** in **nājnēiznajdljīvejših**

DAJALNIK: **nājnēiznajdljīvejšim** in **nājnēiznajdljīvejšim**

TOŽILNIK: **nājnēiznajdljīvejša** in **nājnēiznajdljīvejša**

MESTNIK: **pri nājnēiznajdljīvejših** in **pri nājnēiznajdljīvejših**

ORODNIK: **z nājnēiznajdljīvejšimi** in **z nājnēiznajdljīvejšimi**

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: **nājbolj** in **nājbolj nēiznajdljīv**

ženski spol

EDNINA: **nājbolj** in **nājbolj nēiznajdljīva**

srednji spol

EDNINA: **nājbolj** in **nājbolj nēiznajdljīvo**

in

[**nēiznajdljīu nēiznajdljīva nēiznajdljīvo**]

IPA: [**nēiznajdljī:u nēiznajdljī:vá nēiznajdljī:vó**]

(tonemska dvojica)

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **nēiznajdljīv**

določno nēiznajdljīvi

RODILNIK: **nēiznajdljīvega**

DAJALNIK: **nēiznajdljīvemū**

TOŽILNIK: **nēiznajdljīv**

določno nēiznajdljīvi

živo nēiznajdljīvega

MESTNIK: **pri nēiznajdljīvem**

ORODNIK: **z nēiznajdljīvim**

dvojina

IMENOVALNIK: **nēiznajdljīva**

RODILNIK: **nēiznajdljīvih**

DAJALNIK: **nēiznajdljīvima**

TOŽILNIK: **nēiznajdljīva**

MESTNIK: **pri nēiznajdljīvih**

ORODNIK: **z nēiznajdljīvima**

množina

IMENOVALNIK: **nēiznajdljīvi**

RODILNIK: **nēiznajdljīvih**

DAJALNIK: **nēiznajdljīvim**

TOŽILNIK: **nēiznajdljīve**

MESTNIK: **pri nēiznajdljīvih**

ORODNIK: **z nēiznajdljīvimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **nēiznajdljīva**

RODILNIK: **nēiznajdljīve**

DAJALNIK: **nēiznajdljīvi**

TOŽILNIK: **nēiznajdljīvo**

MESTNIK: **pri nēiznajdljīvi**

ORODNIK: **z nēiznajdljīvo**

dvojina

IMENOVALNIK: **nēiznajdljīvi**

RODILNIK: **nēiznajdljīvih**

DAJALNIK: **nēiznajdljīvima**

TOŽILNIK: **nēiznajdljīvi**

MESTNIK: **pri nēiznajdljīvih**

ORODNIK: **z nēiznajdljīvima**

množina

IMENOVALNIK: **nēiznajdljīve**

RODILNIK: **nēiznajdljīvih**

DAJALNIK: **nēiznajdljīvim**

TOŽILNIK: **nēiznajdljīve**

MESTNIK: **pri nēiznajdljīvih**

ORODNIK: **z nēiznajdljīvimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **nēiznajdljīvo**

RODILNIK: **nēiznajdljīvega**

DAJALNIK: **nēiznajdljīvemū**

TOŽILNIK: **nēiznajdljīvo**

MESTNIK: **pri nēiznajdljīvem**

ORODNIK: **z nēiznajdljīvim**

dvojina

IMENOVALNIK: **nēiznajdljīvi**

RODILNIK: **nēiznajdljīvih**

DAJALNIK: **nēiznajdljīvima**

TOŽILNIK: **nēiznajdljīvi**

MESTNIK: **pri nēiznajdljīvih**

ORODNIK: **z nēiznajdljīvima**

množina

IMENOVALNIK: **nēiznajdljīva**

RODILNIK: **nēiznajdljīvih**

DAJALNIK: **nēiznajdljīvim**

TOŽILNIK: **nēiznajdljīva**

MESTNIK: **pri nēiznajdljīvih**

ORODNIK: **z nēiznajdljīvimi**

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **nēiznajdljīvejši**

RODILNIK: **nēiznajdljīvejšega**

DAJALNIK: **nēiznajdljīvejšemu**

TOŽILNIK: **nēiznajdljīvejši**

živo nēiznajdljīvejšega

MESTNIK: **pri nēiznajdljīvejšem**

ORODNIK: **z nēiznajdljīvejšim**

dvojina

IMENOVALNIK: **nēiznajdljīvejša**

RODILNIK: **nēiznajdljīvejših**

DAJALNIK: **nēiznajdljīvejšima**

TOŽILNIK: nēiznajdljīvejša
MESTNIK: pri nēiznajdljīvejših
ORODNIK: z nēiznajdljīvejšima
množina
IMENOVALNIK: nēiznajdljīvejši
RODILNIK: nēiznajdljīvejših
DAJALNIK: nēiznajdljīvejšim
TOŽILNIK: nēiznajdljīvejši
MESTNIK: pri nēiznajdljīvejših
ORODNIK: z nēiznajdljīvejšimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: nēiznajdljīvejša
RODILNIK: nēiznajdljīvejše
DAJALNIK: nēiznajdljīvejši
TOŽILNIK: nēiznajdljīvejšo
MESTNIK: pri nēiznajdljīvejši
ORODNIK: z nēiznajdljīvejšo
dvojina
IMENOVALNIK: nēiznajdljīvejši
RODILNIK: nēiznajdljīvejših
DAJALNIK: nēiznajdljīvejšima
TOŽILNIK: nēiznajdljīvejši
MESTNIK: pri nēiznajdljīvejših
ORODNIK: z nēiznajdljīvejšima
množina
IMENOVALNIK: nēiznajdljīvejše
RODILNIK: nēiznajdljīvejših
DAJALNIK: nēiznajdljīvejšim
TOŽILNIK: nēiznajdljīvejše
MESTNIK: pri nēiznajdljīvejših
ORODNIK: z nēiznajdljīvejšimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: nēiznajdljīvejše
RODILNIK: nēiznajdljīvejšega
DAJALNIK: nēiznajdljīvejšemu
TOŽILNIK: nēiznajdljīvejše
MESTNIK: pri nēiznajdljīvejšem
ORODNIK: z nēiznajdljīvejšim
dvojina
IMENOVALNIK: nēiznajdljīvejši
RODILNIK: nēiznajdljīvejših
DAJALNIK: nēiznajdljīvejšima
TOŽILNIK: nēiznajdljīvejši
MESTNIK: pri nēiznajdljīvejših
ORODNIK: z nēiznajdljīvejšima
množina
IMENOVALNIK: nēiznajdljīvejša
RODILNIK: nēiznajdljīvejšega
DAJALNIK: nēiznajdljīvejšemu
TOŽILNIK: nēiznajdljīvejša
MESTNIK: pri nēiznajdljīvejših

ORODNIK: z nēiznajdljīvejšimi
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: bōlj nēiznajdljīv
ženski spol
EDNINA: bōlj nēiznajdljīva
srednji spol
EDNINA: bōlj nēiznajdljīvo
PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejši in nājnēiznajdljīvejši
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejšega in nājnēiznajdljīvejšega
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejšemu in nājnēiznajdljīvejšemu
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejši in nājnēiznajdljīvejši
živo nājnēiznajdljīvejšega in nājnēiznajdljīvejšega
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejšem in pri nājnēiznajdljīvej-
šem
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejšim in z nājnēiznajdljīvejšim
dvojina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejša in nājnēiznajdljīvejša
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejših in nājnēiznajdljīvejših
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejšima in nājnēiznajdljīvejšima
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejša in nājnēiznajdljīvejša
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejših in pri nājnēiznajdljīvej-
ših
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejšima in z nājnēiznajdljīvejši-
ma
množina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejši in nājnēiznajdljīvejši
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejših in nājnēiznajdljīvejših
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejšim in nājnēiznajdljīvejšim
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejše in nājnēiznajdljīvejše
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejših in pri nājnēiznajdljīvej-
ših
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejšimi in z nājnēiznajdljīvejši-
mi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejša in nājnēiznajdljīvejša
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejše in nājnēiznajdljīvejše
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejši in nājnēiznajdljīvejši
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejšo in nājnēiznajdljīvejšo
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejši in pri nājnēiznajdljīvejši
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejšo in z nājnēiznajdljīvejšo
dvojina
IMENOVALNIK: nājnēiznajdljīvejši in nājnēiznajdljīvejši
RODILNIK: nājnēiznajdljīvejših in nājnēiznajdljīvejših
DAJALNIK: nājnēiznajdljīvejšima in nājnēiznajdljīvejšima
TOŽILNIK: nājnēiznajdljīvejši in nājnēiznajdljīvejši
MESTNIK: pri nājnēiznajdljīvejših in pri nājnēiznajdljīvej-
ših
ORODNIK: z nājnēiznajdljīvejšima in z nājnēiznajdljīvejši-

ma

množina

IMENOVALNIK: najnèiznajdljivejše in najnèiznajdljivejše

RODILNIK: najnèiznajdljivejših in najnèiznajdljivejših

DAJALNIK: najnèiznajdljivejšim in najnèiznajdljivejšim

TOŽILNIK: najnèiznajdljivejše in najnèiznajdljivejše

MESTNIK: pri najnèiznajdljivejših in pri najnèiznajdljivejših

ORODNIK: z najnèiznajdljivejšimi in z najnèiznajdljivejšimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: najnèiznajdljivejše in najnèiznajdljivejše

RODILNIK: najnèiznajdljivejšega in najnèiznajdljivejšega

DAJALNIK: najnèiznajdljivejšemu in najnèiznajdljivejšemu

TOŽILNIK: najnèiznajdljivejše in najnèiznajdljivejše

MESTNIK: pri najnèiznajdljivejšem in pri najnèiznajdljivejšem

ORODNIK: z najnèiznajdljivejšim in z najnèiznajdljivejšim

dvojina

IMENOVALNIK: najnèiznajdljivejši in najnèiznajdljivejši

RODILNIK: najnèiznajdljivejših in najnèiznajdljivejših

DAJALNIK: najnèiznajdljivejšima in najnèiznajdljivejšima

TOŽILNIK: najnèiznajdljivejši in najnèiznajdljivejši

MESTNIK: pri najnèiznajdljivejših in pri najnèiznajdljivejših

ORODNIK: z najnèiznajdljivejšima in z najnèiznajdljivejšima

množina

IMENOVALNIK: najnèiznajdljivejša in najnèiznajdljivejša

RODILNIK: najnèiznajdljivejših in najnèiznajdljivejših

DAJALNIK: najnèiznajdljivejšim in najnèiznajdljivejšim

TOŽILNIK: najnèiznajdljivejša in najnèiznajdljivejša

MESTNIK: pri najnèiznajdljivejših in pri najnèiznajdljivejših

ORODNIK: z najnèiznajdljivejšimi in z najnèiznajdljivejšimi

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: najbolj in najbolj nèiznajdljiv

ženski spol

EDNINA: najbolj in najbolj nèiznajdljiva

srednji spol

EDNINA: najbolj in najbolj nèiznajdljivo

Izvor

↑ne + ↑iznajdljiv

neoprén neopréna tudi **néopren** néoprena samostalnik

moškega spola

[neoprén] tudi [néopren]

POMEN

1. raztegljiv sintetični material, ki omogoča

toplotno izolacijo in se uporablja zlasti za izdelavo plavalnih, potapljaških oblačil

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

n-milimetrski neopren

▪ Obleka iz trimilimetrskega *neoprena* je lahko tudi poleti premrzla.

▪ Nahrbtnik za prenosnike je izdelan iz lahkega *neoprena* in zračne penaste mase.

▶ sam. beseda + iz + **sam. beseda v rodilniku**

obleka iz neoprena

▪ Za plavalni del na tekmah, na katerih je temperatura vode nižja od 21 stopinj, pride v poštev obleka iz *neoprena*.

▪ Zgornji del škornja je iz *neoprena*, ki s tesnim objemom noge preprečuje vdor vode.

1.1. knjižno pogovorno plavalna, potapljaška oblačila, oprema iz tega materiala

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Poleti zalivski tok ogreje vodo na približno osem stopinj, kar je preveč za sedemmilimetrski *neopren*.

▪ Pod polprepustnim *neoprenom* se nabere hladna voda, ki jo telo hitro segreje, tako da deluje kot izolator.

...

▪ Na Bledu je voda imela manj kot 20 stopinj, zato smo plavalni v *neoprenu*.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[neoprén]

IPA: [neɔˈpreːn]

ednina

IMENOVALNIK: neoprén

RODILNIK: neopréna

DAJALNIK: neoprénu

TOŽILNIK: neopréna

MESTNIK: pri neoprénu

ORODNIK: z neoprénom

dvojina

IMENOVALNIK: neopréna

RODILNIK: neoprénov

DAJALNIK: neoprénoma

TOŽILNIK: neopréna

MESTNIK: pri neoprénih

ORODNIK: z neoprénoma

množina

IMENOVALNIK: neopréni

RODILNIK: neoprénov

DAJALNIK: neoprénom

TOŽILNIK: neopréne

MESTNIK: pri neoprénih

ORODNIK: z neopréni

tudi

[néopɾɛn]

IPA: [ˈne:ɔpɾen]

ednina

IMENOVALNIK: néopɾɛn

RODILNIK: néopɾɛna

DAJALNIK: néopɾɛnu

TOŽILNIK: néopɾɛna

MESTNIK: pri néopɾɛnu

ORODNIK: z néopɾɛnom

dvojina

IMENOVALNIK: néopɾɛna

RODILNIK: néopɾɛnov

DAJALNIK: néopɾɛnoma

TOŽILNIK: néopɾɛna

MESTNIK: pri néopɾɛnih

ORODNIK: z néopɾɛnoma

množina

IMENOVALNIK: néopɾɛni

RODILNIK: néopɾɛnov

DAJALNIK: néopɾɛnom

TOŽILNIK: néopɾɛne

MESTNIK: pri néopɾɛnih

ORODNIK: z néopɾɛni

TONEMSKO

[neopɾɛn]

IPA: [neɔpɾɛːn]

ednina

IMENOVALNIK: neopɾɛn

RODILNIK: neopɾɛna

DAJALNIK: neopɾɛnu

TOŽILNIK: neopɾɛna

MESTNIK: pri neopɾɛnu

ORODNIK: z neopɾɛnom

dvojina

IMENOVALNIK: neopɾɛna

RODILNIK: neopɾɛnov

DAJALNIK: neopɾɛnoma

TOŽILNIK: neopɾɛna

MESTNIK: pri neopɾɛnih

ORODNIK: z neopɾɛnoma

množina

IMENOVALNIK: neopɾɛni

RODILNIK: neopɾɛnov

DAJALNIK: neopɾɛnom

TOŽILNIK: neopɾɛne

MESTNIK: pri neopɾɛnih

ORODNIK: z neopɾɛni

tudi

[nɛɔpɾɛn]

IPA: [né:ɔpɾɛn]

ednina

IMENOVALNIK: nɛɔpɾɛn

RODILNIK: nɛɔpɾɛna

DAJALNIK: nɛɔpɾɛnu

TOŽILNIK: nɛɔpɾɛna

MESTNIK: pri nɛɔpɾɛnu

ORODNIK: z nɛɔpɾɛnom

dvojina

IMENOVALNIK: nɛɔpɾɛna

RODILNIK: nɛɔpɾɛnov

DAJALNIK: nɛɔpɾɛnoma

TOŽILNIK: nɛɔpɾɛna

MESTNIK: pri nɛɔpɾɛnih

ORODNIK: z nɛɔpɾɛnoma

množina

IMENOVALNIK: nɛɔpɾɛni

RODILNIK: nɛɔpɾɛnov

DAJALNIK: nɛɔpɾɛnom

TOŽILNIK: nɛɔpɾɛne

MESTNIK: pri nɛɔpɾɛnih

ORODNIK: z nɛɔpɾɛni

IZVOR

prevzeto iz nem. *Neopren*, it., angl. *neoprene*, frc. *néoprène*, iz novoklas. *neo..* 'nov' iz gr. *néos* + (*kloro*)*pren*

neoprénski neoprénska neoprénsko tudi **néopɾɛn-ski** néopɾɛnska néopɾɛnsko pridevnik

[neoprénski] tudi [néopɾɛnski]

POMEN

ki je iz neoprena 1. ali vsebuje neopren 1.

► **prid. beseda** + sam. beseda

neoprenski čevlj | neoprenska obleka | neoprenske hlače, kopalke, nogavice, rokavice | neoprensko oblačilo

- *Neoprenske* obleke so stisljive, na površini so bolj plovne in boljše izolirajo kot v globini, mehansko pa so manj odporne.
- *Neoprenske* rokavice in nogavice vas bodo zaščitile pred podhladitvijo.
- Včasih je bila najbolj pomembna karakteristika pri mladem plavalcu plovnost, kar danes ob *neoprenskih* kopalnih ni več pomembno.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[neoprénski]

IPA: [neɔˈpreːnski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: neoprénski

RODILNIK: neoprénkega

DAJALNIK: neoprénkemu

TOŽILNIK: neoprénski

živo neoprénkega

MESTNIK: pri neoprénkem

ORODNIK: z neoprénskim

dvojina

IMENOVALNIK: neoprénka

RODILNIK: neoprénkih

DAJALNIK: neoprénkima

TOŽILNIK: neoprénka

MESTNIK: pri neoprénkih

ORODNIK: z neoprénkima

množina

IMENOVALNIK: neoprénski

RODILNIK: neoprénkih

DAJALNIK: neoprénkim

TOŽILNIK: neoprénke

MESTNIK: pri neoprénkih

ORODNIK: z neoprénskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: neoprénka

RODILNIK: neoprénke

DAJALNIK: neoprénki

TOŽILNIK: neoprénko

MESTNIK: pri neoprénki

ORODNIK: z neoprénko

dvojina

IMENOVALNIK: neoprénki

RODILNIK: neoprénkih

DAJALNIK: neoprénkima

TOŽILNIK: neoprénki

MESTNIK: pri neoprénkih

ORODNIK: z neoprénkima

množina

IMENOVALNIK: neoprénke

RODILNIK: neoprénkih

DAJALNIK: neoprénkim

TOŽILNIK: neoprénke

MESTNIK: pri neoprénkih

ORODNIK: z neoprénskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: neoprénko

RODILNIK: neoprénkega

DAJALNIK: neoprénkemu

TOŽILNIK: neoprénko

MESTNIK: pri neoprénkem

ORODNIK: z neoprénskim

dvojina

IMENOVALNIK: neoprénski

RODILNIK: neoprénkih

DAJALNIK: neoprénkima

TOŽILNIK: neoprénski

MESTNIK: pri neoprénkih

ORODNIK: z neoprénkima

množina

IMENOVALNIK: neoprénka

RODILNIK: neoprénkih

DAJALNIK: neoprénkim

TOŽILNIK: neoprénka

MESTNIK: pri neoprénkih

ORODNIK: z neoprénskimi

tudi

[néopɾɛnski]

IPA: [ˈne:ɔpɾɛnski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: néopɾɛnski

RODILNIK: néopɾɛnskega

DAJALNIK: néopɾɛnskemu

TOŽILNIK: néopɾɛnski

živo néopɾɛnskega

MESTNIK: pri néopɾɛnskem

ORODNIK: z néopɾɛnskim

dvojina

IMENOVALNIK: néopɾɛnska

RODILNIK: néopɾɛnskih

DAJALNIK: néopɾɛnskima

TOŽILNIK: néopɾɛnska

MESTNIK: pri néopɾɛnskih

ORODNIK: z néopɾɛnskima

množina

IMENOVALNIK: néopɾɛnski

RODILNIK: néopɾɛnskih

DAJALNIK: néopɾɛnskim

TOŽILNIK: néopɾɛnske

MESTNIK: pri néopɾɛnskih

ORODNIK: z néopɾɛnskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: néopɾɛnska

RODILNIK: néopɾɛnske

DAJALNIK: néopɾɛnski

TOŽILNIK: néopɾɛnsko

MESTNIK: pri néopɾɛnski

ORODNIK: z néopɾɛnsko

dvojina

IMENOVALNIK: **néopręnski**

RODILNIK: **néopręnskih**

DAJALNIK: **néopręnskima**

TOŽILNIK: **néopręnski**

MESTNIK: **pri néopręnskih**

ORODNIK: **z néopręnskima**

množina

IMENOVALNIK: **néopręnske**

RODILNIK: **néopręnskih**

DAJALNIK: **néopręnskim**

TOŽILNIK: **néopręnske**

MESTNIK: **pri néopręnskih**

ORODNIK: **z néopręnskimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **néopręnsko**

RODILNIK: **néopręnskega**

DAJALNIK: **néopręnskemu**

TOŽILNIK: **néopręnsko**

MESTNIK: **pri néopręnskem**

ORODNIK: **z néopręnskim**

dvojina

IMENOVALNIK: **néopręnski**

RODILNIK: **néopręnskih**

DAJALNIK: **néopręnskima**

TOŽILNIK: **néopręnski**

MESTNIK: **pri néopręnskih**

ORODNIK: **z néopręnskima**

množina

IMENOVALNIK: **néopręnska**

RODILNIK: **néopręnskih**

DAJALNIK: **néopręnskim**

TOŽILNIK: **néopręnska**

MESTNIK: **pri néopręnskih**

ORODNIK: **z néopręnskimi**

TONEMSKO

[neopręnski]

IPA: [neopré:nski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **neopręnski**

RODILNIK: **neopręnskega**

DAJALNIK: **neopręnskemu**

TOŽILNIK: **neopręnski**

živo neopręnskega

MESTNIK: **pri neopręnskem**

ORODNIK: **z neopręnskim**

dvojina

IMENOVALNIK: **neopręnska**

RODILNIK: **neopręnskih**

DAJALNIK: **neopręnskima**

TOŽILNIK: **neopręnska**

MESTNIK: **pri neopręnskih**

ORODNIK: **z neopręnskima**

množina

IMENOVALNIK: **neopręnski**

RODILNIK: **neopręnskih**

DAJALNIK: **neopręnskim**

TOŽILNIK: **neopręnske**

MESTNIK: **pri neopręnskih**

ORODNIK: **z neopręnskimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **neopręnska**

RODILNIK: **neopręnske**

DAJALNIK: **neopręnski**

TOŽILNIK: **neopręnsko**

MESTNIK: **pri neopręnski**

ORODNIK: **z neopręnsko**

dvojina

IMENOVALNIK: **neopręnski**

RODILNIK: **neopręnskih**

DAJALNIK: **neopręnskima**

TOŽILNIK: **neopręnski**

MESTNIK: **pri neopręnskih**

ORODNIK: **z neopręnskima**

množina

IMENOVALNIK: **neopręnske**

RODILNIK: **neopręnskih**

DAJALNIK: **neopręnskim**

TOŽILNIK: **neopręnske**

MESTNIK: **pri neopręnskih**

ORODNIK: **z neopręnskimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **neopręnsko**

RODILNIK: **neopręnskega**

DAJALNIK: **neopręnskemu**

TOŽILNIK: **neopręnsko**

MESTNIK: **pri neopręnskem**

ORODNIK: **z neopręnskim**

dvojina

IMENOVALNIK: **neopręnski**

RODILNIK: **neopręnskih**

DAJALNIK: **neopręnskima**

TOŽILNIK: **neopręnski**

MESTNIK: **pri neopręnskih**

ORODNIK: **z neopręnskima**

množina

IMENOVALNIK: **neopręnska**

RODILNIK: **neopręnskih**

DAJALNIK: **neopręnskim**

TOŽILNIK: **neopręnska**

MESTNIK: pri neopręnsk^{ih}
ORODNIK: z neopręnsk^{imi}

tudi
[nęopręnski]
IPA: [nę:òpręnski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nęopręnski
RODILNIK: nęopręnskega
DAJALNIK: nęopręnskemu
TOŽILNIK: nęopręnski
živo nęopręnskega
MESTNIK: pri nęopręnskem
ORODNIK: z nęopręnsk^{im}
dvojina

IMENOVALNIK: nęopręnska
RODILNIK: nęopręnsk^{ih}
DAJALNIK: nęopręnsk^{ima}
TOŽILNIK: nęopręnska
MESTNIK: pri nęopręnsk^{ih}
ORODNIK: z nęopręnsk^{ima}
množina

IMENOVALNIK: nęopręnski
RODILNIK: nęopręnsk^{ih}
DAJALNIK: nęopręnsk^{im}
TOŽILNIK: nęopręnske
MESTNIK: pri nęopręnsk^{ih}
ORODNIK: z nęopręnsk^{imi}
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: nęopręnska
RODILNIK: nęopręnske
DAJALNIK: nęopręnski
TOŽILNIK: nęopręnsko
MESTNIK: pri nęopręnski
ORODNIK: z nęopręnsko
dvojina

IMENOVALNIK: nęopręnski
RODILNIK: nęopręnsk^{ih}
DAJALNIK: nęopręnsk^{ima}
TOŽILNIK: nęopręnski
MESTNIK: pri nęopręnsk^{ih}
ORODNIK: z nęopręnsk^{ima}
množina

IMENOVALNIK: nęopręnske
RODILNIK: nęopręnsk^{ih}
DAJALNIK: nęopręnsk^{im}
TOŽILNIK: nęopręnske
MESTNIK: pri nęopręnsk^{ih}
ORODNIK: z nęopręnsk^{imi}

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nęopręnsko
RODILNIK: nęopręnskega
DAJALNIK: nęopręnskemu
TOŽILNIK: nęopręnsko
MESTNIK: pri nęopręnsk^{em}
ORODNIK: z nęopręnsk^{im}
dvojina

IMENOVALNIK: nęopręnski
RODILNIK: nęopręnsk^{ih}
DAJALNIK: nęopręnsk^{ima}
TOŽILNIK: nęopręnski
MESTNIK: pri nęopręnsk^{ih}
ORODNIK: z nęopręnsk^{ima}
množina

IMENOVALNIK: nęopręnska
RODILNIK: nęopręnsk^{ih}
DAJALNIK: nęopręnsk^{im}
TOŽILNIK: nęopręnska
MESTNIK: pri nęopręnsk^{ih}
ORODNIK: z nęopręnsk^{imi}

IZVOR

↑neopren

nęzamisljív nęzamisljíva nęzamisljívo pridevnik
[nęzamisljíu nęzamisljíva nęzamisljívo]

POMEN

1. ki si ga ni mogoče zamisliti

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Ta izjemna knjiga je iz tisočih izjav, misli, intervjujev, spominov preživelih in živo ponazarja *nezamisljive* medčloveške odnose.

...

▪ Svet brez knjige je zame *nezamisljiv*.

2. ekspresivno ki obstaja v veliki meri

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ V zadnjih desetih letih smo zbrali *nezamisljivo* količino podatkov o veselju.

▪ Banke ne dajejo posojil, ampak si brez kritja sposojajo denar davkoplačevalcev v *nezamisljivih* milijardah.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[nęzamisljíu nęzamisljíva nęzamisljívo]

IPA: [ˈnęzamisˈlji:u ˈnęzamisˈlji:va ˈnęzamisˈlji:vɔ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nęzamisljív
določno nęzamisljívi
RODILNIK: nęzamisljívega

DAJALNIK: nêzamisljí**emu**
TOŽILNIK: nêzamisljí**v**
določno nêzamisljí**vi**
živo nêzamisljí**ega**
MESTNIK: pri nêzamisljí**vem**
ORODNIK: z nêzamisljí**vim**
dvojina
IMENOVALNIK: nêzamisljí**va**
RODILNIK: nêzamisljí**vih**
DAJALNIK: nêzamisljí**vima**
TOŽILNIK: nêzamisljí**va**
MESTNIK: pri nêzamisljí**vih**
ORODNIK: z nêzamisljí**vima**
množina
IMENOVALNIK: nêzamisljí**vi**
RODILNIK: nêzamisljí**vih**
DAJALNIK: nêzamisljí**vim**
TOŽILNIK: nêzamisljí**ve**
MESTNIK: pri nêzamisljí**vih**
ORODNIK: z nêzamisljí**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: nêzamisljí**va**
RODILNIK: nêzamisljí**ve**
DAJALNIK: nêzamisljí**vi**
TOŽILNIK: nêzamisljí**vo**
MESTNIK: pri nêzamisljí**vi**
ORODNIK: z nêzamisljí**vo**
dvojina
IMENOVALNIK: nêzamisljí**vi**
RODILNIK: nêzamisljí**vih**
DAJALNIK: nêzamisljí**vima**
TOŽILNIK: nêzamisljí**vi**
MESTNIK: pri nêzamisljí**vih**
ORODNIK: z nêzamisljí**vima**
množina
IMENOVALNIK: nêzamisljí**ve**
RODILNIK: nêzamisljí**vih**
DAJALNIK: nêzamisljí**vim**
TOŽILNIK: nêzamisljí**ve**
MESTNIK: pri nêzamisljí**vih**
ORODNIK: z nêzamisljí**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: nêzamisljí**vo**
RODILNIK: nêzamisljí**vega**
DAJALNIK: nêzamisljí**venu**
TOŽILNIK: nêzamisljí**vo**
MESTNIK: pri nêzamisljí**vem**
ORODNIK: z nêzamisljí**vim**
dvojina
IMENOVALNIK: nêzamisljí**va**
RODILNIK: nêzamisljí**vih**
DAJALNIK: nêzamisljí**vima**
TOŽILNIK: nêzamisljí**va**
MESTNIK: pri nêzamisljí**vih**
ORODNIK: z nêzamisljí**vima**
množina
IMENOVALNIK: nêzamisljí**vi**
RODILNIK: nêzamisljí**vih**
DAJALNIK: nêzamisljí**vim**
TOŽILNIK: nêzamisljí**ve**

DAJALNIK: nêzamisljí**vima**
TOŽILNIK: nêzamisljí**vi**
MESTNIK: pri nêzamisljí**vih**
ORODNIK: z nêzamisljí**vima**
množina
IMENOVALNIK: nêzamisljí**va**
RODILNIK: nêzamisljí**vih**
DAJALNIK: nêzamisljí**vim**
TOŽILNIK: nêzamisljí**va**
MESTNIK: pri nêzamisljí**vih**
ORODNIK: z nêzamisljí**imi**
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: bôlj nêzamisljí**v**
ženski spol
EDNINA: bôlj nêzamisljí**va**
srednji spol
EDNINA: bôlj nêzamisljí**vo**
PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: nájbolj in nájbolj nêzamisljí**v**
ženski spol
EDNINA: nájbolj in nájbolj nêzamisljí**va**
srednji spol
EDNINA: nájbolj in nájbolj nêzamisljí**vo**

TONEMSKO
[nêzamisljíꞥ nêzamisljíva nêzamisljívo]
IPA: [nêzâmisljì:ꞥ nêzâmisljì:uá nêzâmisljì:uó]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: nêzamisljí**v**
določno nêzamisljí**vi**
RODILNIK: nêzamisljí**vega**
DAJALNIK: nêzamisljí**venu**
TOŽILNIK: nêzamisljí**v**
določno nêzamisljí**vi**
živo nêzamisljí**vega**
MESTNIK: pri nêzamisljí**vem**
ORODNIK: z nêzamisljí**vim**
dvojina
IMENOVALNIK: nêzamisljí**va**
RODILNIK: nêzamisljí**vih**
DAJALNIK: nêzamisljí**vima**
TOŽILNIK: nêzamisljí**va**
MESTNIK: pri nêzamisljí**vih**
ORODNIK: z nêzamisljí**vima**
množina
IMENOVALNIK: nêzamisljí**vi**
RODILNIK: nêzamisljí**vih**
DAJALNIK: nêzamisljí**vim**
TOŽILNIK: nêzamisljí**ve**

MESTNIK: pri nêzamisljívih

ORODNIK: z nêzamisljívimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: nêzamisljíva

RODILNIK: nêzamisljíve

DAJALNIK: nêzamisljívi

TOŽILNIK: nêzamisljívo

MESTNIK: pri nêzamisljívi

ORODNIK: z nêzamisljívo

dvojina

IMENOVALNIK: nêzamisljívi

RODILNIK: nêzamisljívih

DAJALNIK: nêzamisljívima

TOŽILNIK: nêzamisljívi

MESTNIK: pri nêzamisljívih

ORODNIK: z nêzamisljívima

množina

IMENOVALNIK: nêzamisljíve

RODILNIK: nêzamisljívih

DAJALNIK: nêzamisljívim

TOŽILNIK: nêzamisljíve

MESTNIK: pri nêzamisljívih

ORODNIK: z nêzamisljívimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nêzamisljívo

RODILNIK: nêzamisljívega

DAJALNIK: nêzamisljívemu

TOŽILNIK: nêzamisljívo

MESTNIK: pri nêzamisljívem

ORODNIK: z nêzamisljívim

dvojina

IMENOVALNIK: nêzamisljívi

RODILNIK: nêzamisljívih

DAJALNIK: nêzamisljívima

TOŽILNIK: nêzamisljívi

MESTNIK: pri nêzamisljívih

ORODNIK: z nêzamisljívima

množina

IMENOVALNIK: nêzamisljíva

RODILNIK: nêzamisljívih

DAJALNIK: nêzamisljívim

TOŽILNIK: nêzamisljíva

MESTNIK: pri nêzamisljívih

ORODNIK: z nêzamisljívimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bðlj nêzamisljív

ženski spol

EDNINA: bðlj nêzamisljíva

srednji spol

EDNINA: bðlj nêzamisljívo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nâjbolj in nâjbolj nêzamisljív

ženski spol

EDNINA: nâjbolj in nâjbolj nêzamisljíva

srednji spol

EDNINA: nâjbolj in nâjbolj nêzamisljívo

in

[nêzamisljîṽ nêzamisljíva nêzamisljívo]

IPA: [nêzâmisljî:ṽ nêzâmisljî:uá nêzâmisljî:uó]

(tonemska dvojica)

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nêzamisljîṽ

določno nêzamisljívi

RODILNIK: nêzamisljívega

DAJALNIK: nêzamisljívemu

TOŽILNIK: nêzamisljîṽ

določno nêzamisljívi

živo nêzamisljívega

MESTNIK: pri nêzamisljívem

ORODNIK: z nêzamisljívim

dvojina

IMENOVALNIK: nêzamisljíva

RODILNIK: nêzamisljívih

DAJALNIK: nêzamisljívima

TOŽILNIK: nêzamisljíva

MESTNIK: pri nêzamisljívih

ORODNIK: z nêzamisljívima

množina

IMENOVALNIK: nêzamisljívi

RODILNIK: nêzamisljívih

DAJALNIK: nêzamisljívim

TOŽILNIK: nêzamisljíve

MESTNIK: pri nêzamisljívih

ORODNIK: z nêzamisljívimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: nêzamisljíva

RODILNIK: nêzamisljíve

DAJALNIK: nêzamisljívi

TOŽILNIK: nêzamisljívo

MESTNIK: pri nêzamisljívi

ORODNIK: z nêzamisljívo

dvojina

IMENOVALNIK: nêzamisljívi

RODILNIK: nêzamisljívih

DAJALNIK: nêzamisljívima

TOŽILNIK: nêzamisljívi

MESTNIK: pri nêzamisljívih

ORODNIK: z nêzamisljívíma množina

IMENOVALNIK: nêzamisljíve

RODILNIK: nêzamisljívih

DAJALNIK: nêzamisljívim

TOŽILNIK: nêzamisljíve

MESTNIK: pri nêzamisljívih

ORODNIK: z nêzamisljívimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: nêzamisljívo

RODILNIK: nêzamisljívega

DAJALNIK: nêzamisljívemu

TOŽILNIK: nêzamisljívo

MESTNIK: pri nêzamisljívem

ORODNIK: z nêzamisljívim

dvojina

IMENOVALNIK: nêzamisljívi

RODILNIK: nêzamisljívih

DAJALNIK: nêzamisljívima

TOŽILNIK: nêzamisljívi

MESTNIK: pri nêzamisljívih

ORODNIK: z nêzamisljívima

množina

IMENOVALNIK: nêzamisljíva

RODILNIK: nêzamisljívih

DAJALNIK: nêzamisljívim

TOŽILNIK: nêzamisljíva

MESTNIK: pri nêzamisljívih

ORODNIK: z nêzamisljívimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bôlj nêzamisljív

ženski spol

EDNINA: bôlj nêzamisljíva

srednji spol

EDNINA: bôlj nêzamisljívo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nâjbolj in nâjbolj nêzamisljív

ženski spol

EDNINA: nâjbolj in nâjbolj nêzamisljíva

srednji spol

EDNINA: nâjbolj in nâjbolj nêzamisljívo

Izvor

↑ne + *zamisljiv* iz ↑zamisлити

njàm medmet

POMEN

1. posnema zvoke pri hranjenju s čimokusnim

▪ »*Njam*,« se je obliznila Nika. »Dobra je! Notri so koščki pomaranče ali nekaj podobnega.«

▪ Pokusi malo, *njam, njam*.

1.1. izraža, da govorec okuša, vonja kajokusnega, si to predstavlja

▪ Komaj čakam, poobedek, *njam!*

▪ *Njam*, bananina torta. Le kdo bi se ji uprl?

▪ *Njam*, tale pica pa diši!

2. ekspresivno izraža, da se kdo zdi govorcutelesno privlačen

▪ Rada imam potetovirane seks bogove. *Njam*.

▪ Ful je atraktivna, vulkansko vroča in angelsko lepa!

Njami njami *njam*.

3. kot samostalnik, ekspresivno okusna, dobra hrana

▪ Če primešamo še sezonsko sveže sadje, bo na koncu en velik *njam*.

▪ Želim, da dojenček še naprej prejema zdrav in okusen *njam*.

4. kot pridevnik, tudi podvojeno, ekspresivno ki je okusen, slasten

▪ Izbrali so slovenske najbolj *njam njam* zgodbe na krožniku.

▪ Punčka reče o sirupu: Najprej je blek, potem pa je *njam*.

5. kot pridevnik, navadno podvojeno, ekspresivno ki je telesno privlačen

▪ Obline so same po sebi *njam njam* – ne pretiravajte torej z modnimi dodatki oziroma kratko malo ne pretiravajte.

▪ Meni je on tako ... *njam*.

Izvor

imitativna beseda, ki posnema pri jedenju nastalezvoke, tako kot angl. *yum*, redkeje *nyum*, hrv., srb. *njàm*, ki pri hranjenju otroka izraža pričakovanje grizljaja, primerjaj v tem pomenu tudi sloven. *ham, ama, ama*

novéla novéle samostalnik ženskega spola

[novéla]

POMEN

1. pravni akt, s katerim se spreminja ali dopolnjuje drug veljavni pravni akt enake pravne moči

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

izglasovati, podpreti, potrditi, sprejeti novelo | obravnavati novelo | podpirati novelo | predlagati, vložiti novelo | pripravljati novelo | umakniti, zavrniti novelo

▪ Po besedah ministra naj bi državni zbor *novelo* obravnaval že na majski seji.

▪ Vlada je na dopisni seji predlagala *novelo* zakona o dohodnini.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

novela določa, ureja KAJ | novela odpravlja, ukinja KAJ | novela posega v KAJ | novela predvideva KAJ | novela prinaša, uvaja KAJ

▪ *Novela* zakona predvideva novost, ki bo omogočila občinam, da bodo lahko izboljšale zunanjo podobo

svojega kraja.

- *Novela* prinaša nekatere rešitve in spremembe na področjih, kjer jih odločba ustavnega sodišča ne predvideva.

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju
novela odloka, pravilnika, uredbe | novela poslovnika | novela zakona

- Poslanci so soglasno sprejeli *novelo* zakona o preprečevanju pranja denarja.
- Z *novelo* uredbe, ki določa cestnine, se spreminjajo cene vinjet.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**
besedilo, člen, določba, osnutek novele | cilj novele | obravnava, predlog, priprava novele | sprejetje, uveljavitev novele

- Vlada je prejšnji teden predstavila predlog *novele* zakona o financiranju občin.
- Privosodni minister je napovedal, da bodo predlagali sprejem *novele* zakona po nujnem postopku.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**
obravnavana, sprejeta novela | predlagana novela | sporna novela | vladna novela | zakonska novela

- Pred dokončnim sprejetjem zakonske *novele* je parlamentarna večina v predložene rešitve vnesla nekaj sprememb in dopolnitev.
- Namen sprejete *novele* je uskladitev organizacije in delovnega področja ministrstev z zakonom o vladi.

...
▪ Razprava o *noveli* se bo v glavnem vrtela okoli starševskih plačil.

2. krajše pripovedno delo z manjšim številom oseb, enim osrednjim dogodkom in navadno presenetljivim preobratom, navadno v prozi

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**
dramatizacija novele | izbor, knjiga, zbirka novel | pisec novel

- Knjiga *novel* obeta pisatelja, ki bo moral še zoreti, a njegov talent je tako prepričljiv, da lahko kmalu pričakujemo njegovo udarno knjigo.

- Z zbirko *novel* Dekameron je utemeljil italijansko *novelo* in ji določil umetniško obliko.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

brati *novelo* | napisati *novelo* | objaviti *novelo*

- Nisem gledal filma, sem pa prebral *novelo* in vem, kaj se bo zgodilo.
- Okrog 1787 naj bi začela pisati pesmi, *novele* in igre za lastno veselje in uprizarjanje pred družino.

▶ priredna zveza

novela in črtica, novela in kratka zgodba, novela in povest, novela in roman

- Njene knjige poezije, esejev, *novel* in kratkih zgodb so prevedene v več kot 20 različnih jezikov.
- Poleg *novel* in romanov je pisal tudi drame.

3. televizijska nadaljevanka, navadno z velikim številom nadaljevanj, v kateri so izpostavljeni medosebni odnosi in izrazito čustveno doživljanje

nastopajočih likov; sin.: telenovela, neknižno pogovorno žajfa, neknižno pogovorno žajfasta opera, neknižno pogovorno žajfnica

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

televizijska novela

- Televizijske *novele* so me vedno navduševale.

...

- *Novela* je nastajala pretežno v studiih španske nacionalne televizije.

- Igralka skorajda brez prestanka snema *novelo* za *novelo*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[novéla]

IPA: [nó'vɛ:lə]

ednina

IMENOVALNIK: novéla

RODILNIK: novéle

DAJALNIK: novéli

TOŽILNIK: novélo

MESTNIK: pri novéli

ORODNIK: z novélo

dvojina

IMENOVALNIK: novéli

RODILNIK: novél

DAJALNIK: novélama

TOŽILNIK: novéli

MESTNIK: pri novélah

ORODNIK: z novélama

množina

IMENOVALNIK: novéle

RODILNIK: novél

DAJALNIK: novélam

TOŽILNIK: novéle

MESTNIK: pri novélah

ORODNIK: z novélami

TONEMSKO

[novêla]

IPA: [nóvɛ:là]

ednina

IMENOVALNIK: novêla

RODILNIK: novêle

DAJALNIK: novêli

TOŽILNIK: novêlo

MESTNIK: pri novêli

ORODNIK: z novêlo

dvojina

IMENOVALNIK: novêli

RODILNIK: novêl

DAJALNIK: novêlama

TOŽILNIK: novêli

MESTNIK: pri novêlah

ORODNIK: z novêlama

množina

IMENOVALNIK: novêle

RODILNIK: novêl

DAJALNIK: novêlam

TOŽILNIK: novêle

MESTNIK: pri novêlah

ORODNIK: z novêlami

IZVOR

prevzeto (prek nem. *Novelle*) iz it. *novella* 'novica, novička, nekaj novega', iz lat. *novellus* 'nov, novcat' iz *novus* 'nov'

novelíran novelírana novelírano pridevnik

[novelíran]

POMEN

ki je spremenjen, dopolnjen z novelo 1.

► **prid. beseda** + sam. beseda

noveliran člen, zakon | noveliran program | novelirana uredba, ureditev, zakonodaja

▪ Veljati je začela *novelirana* uredba o načinu poslovanja organov javne uprave s strankami.

▪ Za obrtno zbornico prinaša *noveliran* zakon precejšnje spremembe, saj na novo postavlja obrtnozbornični sistem.

▪ Ministrstvu za gospodarstvo je vlada naložila, da v šestih mesecih predloži *noveliran* srednjeročni program zapiranja rudnika.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[novelíran]

IPA: [nɔvɛ'li:ran]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: novelíran

določno novelírani

RODILNIK: novelíranega

DAJALNIK: novelíranemu

TOŽILNIK: novelíran

določno novelírani

živo novelíranega

MESTNIK: pri novelíranem

ORODNIK: z novelíranim

dvojina

IMENOVALNIK: novelírana

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranima

TOŽILNIK: novelírana

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranima

množina

IMENOVALNIK: novelírani

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranim

TOŽILNIK: novelírane

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: novelírana

RODILNIK: novelírane

DAJALNIK: novelírani

TOŽILNIK: novelírano

MESTNIK: pri novelírani

ORODNIK: z novelírano

dvojina

IMENOVALNIK: novelírani

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranima

TOŽILNIK: novelírani

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranima

množina

IMENOVALNIK: novelírane

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranim

TOŽILNIK: novelírane

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: novelírano

RODILNIK: novelíranega

DAJALNIK: novelíranemu

TOŽILNIK: novelírano

MESTNIK: pri novelíranem

ORODNIK: z novelíranim

dvojina

IMENOVALNIK: novelírani

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranima

TOŽILNIK: novelírani

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranima

množina

IMENOVALNIK: novelírana

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranim

TOŽILNIK: novelírana

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranimi

TONEMSKO

[novelíran]

IPA: [nɔvelí:ràn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: novelíran

določno novelírani

RODILNIK: novelíranega

DAJALNIK: novelíranemu

TOŽILNIK: novelíran

določno novelírani

živo novelíranega

MESTNIK: pri novelíranem

ORODNIK: z novelíranim

dvojina

IMENOVALNIK: novelírana

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranima

TOŽILNIK: novelírana

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranima

množina

IMENOVALNIK: novelírani

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranim

TOŽILNIK: novelírane

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: novelírana

RODILNIK: novelírane

DAJALNIK: novelírani

TOŽILNIK: novelírano

MESTNIK: pri novelírani

ORODNIK: z novelírano

dvojina

IMENOVALNIK: novelírani

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranima

TOŽILNIK: novelírani

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranima

množina

IMENOVALNIK: novelírane

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranim

TOŽILNIK: novelírane

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: novelírano

RODILNIK: novelíranega

DAJALNIK: novelíranemu

TOŽILNIK: novelírano

MESTNIK: pri novelíranem

ORODNIK: z novelíranim

dvojina

IMENOVALNIK: novelírani

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranima

TOŽILNIK: novelírani

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranima

množina

IMENOVALNIK: novelírana

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranim

TOŽILNIK: novelírana

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranimi

Izvor

↑ novelirati

novelíranje novelíranja samostalnik moškega spola
[novelíranje]

POMEN

1. sprememba, dopolnitev veljavnega pravnega akta z novelo

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

novelíranje poslovnika, zakona

▪ *Novelíranje* poslovnika naj bi bilo po hitrem postopku opravljeno že na februarški plenarni seji.

▪ Na dodatni predlog vlade je kolegij na dnevni red uvrstil predlog za *novelíranje* zakona o minimalni plači.

▶ **sam. beseda** + za + **sam. beseda v tožilniku**

predlog za novelíranje česa

▪ V zakonodajni postopek je bil vložen predlog za *novelíranje* zakona o varnosti v cestnem prometu.

...

▪ Svetniki menijo, da postopek *novelíranja* zakona ni bil voden pravilno in da niso bile upoštevane pripombe civilne družbe.

▪ Predlagano *novelíranje* se nanaša na tri sklope zakona.

1.1. dopolnitev, prenova, izboljšanje česa sploh

▪ Podjetja so bila tik pred zaključkom leta prisiljena v *novelíranje* svojih letnih načrtov.

Izgovor in oblike

Jakostno

[novelíranje]

IPA: [nɔvɛˈli:ranjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: novelíranje

RODILNIK: novelíranja

DAJALNIK: novelíranju

TOŽILNIK: novelíranje
MESTNIK: pri novelíranju
ORODNIK: z novelíranjem
dvojina
IMENOVALNIK: novelíranji
RODILNIK: novelíranj
DAJALNIK: novelíranjema
TOŽILNIK: novelíranji
MESTNIK: pri novelíranjih
ORODNIK: z novelíranjema
množina
IMENOVALNIK: novelíranja
RODILNIK: novelíranj
DAJALNIK: novelíranjem
TOŽILNIK: novelíranja
MESTNIK: pri novelíranjih
ORODNIK: z novelíranji

TONEMSKO

[novelíranje]

IPA: [nɔvɛlʲ:ranʲe]

ednina

IMENOVALNIK: novelíranje
RODILNIK: novelíranja
DAJALNIK: novelíranju
TOŽILNIK: novelíranje
MESTNIK: pri novelíranju
ORODNIK: z novelíranjem
dvojina
IMENOVALNIK: novelíranji
RODILNIK: novelíranj
DAJALNIK: novelíranjema
TOŽILNIK: novelíranji
MESTNIK: pri novelíranjih
ORODNIK: z novelíranjema
množina
IMENOVALNIK: novelíranja
RODILNIK: novelíranj
DAJALNIK: novelíranjem
TOŽILNIK: novelíranja
MESTNIK: pri novelíranjih
ORODNIK: z novelíranji

IZVOR

↑novelírati

novelírati novelíram dovršni in nedovršni glagol

[novelírati]

POMEN

1. spremeniti, dopolniti veljavni pravni akt z novelo

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku
novelírati zakon

▪ Vlada je *novelírala* zakon o graditvi objektov, s katerim bo poenostavila in pospešila postopke.

▶ **glag.** + **glag. v nedoločniku**

▪ Veljavni zakon je treba *novelírati* zaradi potrebe po odpravi nekaterih nejasnosti v besedilu.

...

▪ Zakon *novelíra* sedanje pogoje za obveščanje in oglaševanje ob državnih cestah.

1.1. dopolniti, prenoviti, izboljšati kaj sploh

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

▪ *Novelírali* naj bi ves operativni program gospodarjenja z odpadki.

▪ Treba bi bilo *novelírati* strategijo razvoja kmetijstva v občini.

▪ Projekti javno-zasebnega partnerstva bodo v praksi zaživel, če in ko bomo modernizirali in *novelírali* javni sektor, predvsem pa spremenili razmišljanje.

...

▪ Država se zaveda, da je sedanji sistem rejništva treba *novelírati*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[novelírati]

IPA: [nɔvɛ'li:rati]

NEDOLOČNIK: novelírati

NAMENILNIK: novelírat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: novelíram

2. OSEBA: novelíraš

3. OSEBA: novelíra

dvojina

1. OSEBA: novelírava

2. OSEBA: novelírata

3. OSEBA: novelírata

množina

1. OSEBA: novelíramo

2. OSEBA: novelírate

3. OSEBA: novelírajo

velelnik

ednina

2. OSEBA: novelíraj

dvojina

1. OSEBA: novelírajva

2. OSEBA: novelírajta

množina

1. OSEBA: novelírajmo

2. OSEBA: novelírajte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: novelíral

DVOJINA: novelírala

MNOŽINA: novelírali

ženski spol

EDNINA: novelírala

DVOJINA: novelírali

MNOŽINA: novelírale

srednji spol

EDNINA: novelíralo

DVOJINA: novelírali

MNOŽINA: novelírala

deležnik na -č**moški spol**

ednina

IMENOVALNIK: novelirajóč

RODILNIK: novelirajóčega

DAJALNIK: novelirajóčemu

TOŽILNIK: novelirajóč

živo novelirajóčega

MESTNIK: pri novelirajóčem

ORODNIK: z novelirajóčim

dvojina

IMENOVALNIK: novelirajóča

RODILNIK: novelirajóčih

DAJALNIK: novelirajóčima

TOŽILNIK: novelirajóča

MESTNIK: pri novelirajóčih

ORODNIK: z novelirajóčima

množina

IMENOVALNIK: novelirajóči

RODILNIK: novelirajóčih

DAJALNIK: novelirajóčim

TOŽILNIK: novelirajóče

MESTNIK: pri novelirajóčih

ORODNIK: z novelirajóčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: novelirajóča

RODILNIK: novelirajóče

DAJALNIK: novelirajóči

TOŽILNIK: novelirajóčo

MESTNIK: pri novelirajóči

ORODNIK: z novelirajóčo

dvojina

IMENOVALNIK: novelirajóči

RODILNIK: novelirajóčih

DAJALNIK: novelirajóčima

TOŽILNIK: novelirajóči

MESTNIK: pri novelirajóčih

ORODNIK: z novelirajóčima

množina

IMENOVALNIK: novelirajóče

RODILNIK: novelirajóčih

DAJALNIK: novelirajóčim

TOŽILNIK: novelirajóče

MESTNIK: pri novelirajóčih

ORODNIK: z novelirajóčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: novelirajóče

RODILNIK: novelirajóčega

DAJALNIK: novelirajóčemu

TOŽILNIK: novelirajóče

MESTNIK: pri novelirajóčem

ORODNIK: z novelirajóčim

dvojina

IMENOVALNIK: novelirajóči

RODILNIK: novelirajóčih

DAJALNIK: novelirajóčima

TOŽILNIK: novelirajóči

MESTNIK: pri novelirajóčih

ORODNIK: z novelirajóčima

množina

IMENOVALNIK: novelirajóča

RODILNIK: novelirajóčih

DAJALNIK: novelirajóčim

TOŽILNIK: novelirajóča

MESTNIK: pri novelirajóčih

ORODNIK: z novelirajóčimi

deležnik na -n**moški spol**

ednina

IMENOVALNIK: novelíran

RODILNIK: novelíranega

DAJALNIK: novelíranemu

TOŽILNIK: novelíran

živo novelíranega

MESTNIK: pri novelíranem

ORODNIK: z novelíranim

dvojina

IMENOVALNIK: novelírana

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranima

TOŽILNIK: novelírana

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranima

množina

IMENOVALNIK: novelírani

RODILNIK: novelíranih

DAJALNIK: novelíranim

TOŽILNIK: novelírane

MESTNIK: pri novelíranih

ORODNIK: z novelíranimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: novelírana

RODILNIK: novelírane

DAJALNIK: novelírani

TOŽILNIK: novelírano

MESTNIK: pri novelírani
ORODNIK: z novelíran**o**
dvojina
IMENOVALNIK: novelírani
RODILNIK: novelírani**h**
DAJALNIK: novelírani**ma**
TOŽILNIK: novelírani
MESTNIK: pri novelírani**h**
ORODNIK: z novelírani**ma**
množina
IMENOVALNIK: novelírane
RODILNIK: novelírani**h**
DAJALNIK: novelírani**m**
TOŽILNIK: novelírane
MESTNIK: pri novelírani**h**
ORODNIK: z novelírani**mi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: novelíran**o**
RODILNIK: novelíran**ega**
DAJALNIK: novelíran**emu**
TOŽILNIK: novelíran**o**
MESTNIK: pri novelíran**em**
ORODNIK: z novelíran**im**
dvojina
IMENOVALNIK: novelírani
RODILNIK: novelírani**h**
DAJALNIK: novelírani**ma**
TOŽILNIK: novelírani
MESTNIK: pri novelírani**h**
ORODNIK: z novelírani**ma**
množina
IMENOVALNIK: novelírana
RODILNIK: novelírani**h**
DAJALNIK: novelírani**m**
TOŽILNIK: novelírana
MESTNIK: pri novelírani**h**
ORODNIK: z novelírani**mi**
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: novelíranje
RODILNIK: novelíranja
DAJALNIK: novelíranju
TOŽILNIK: novelíranje
MESTNIK: pri novelíranju
ORODNIK: z novelíranj**em**
dvojina
IMENOVALNIK: novelíranji
RODILNIK: novelíranj
DAJALNIK: novelíranj**ema**
TOŽILNIK: novelíranji
MESTNIK: pri novelíranj**ih**
ORODNIK: z novelíranj**ema**

množina
IMENOVALNIK: novelíranja
RODILNIK: novelíranj
DAJALNIK: novelíranj**em**
TOŽILNIK: novelíranja
MESTNIK: pri novelíranj**ih**
ORODNIK: z novelíranj**i**

TONEMSKO
[novelírati]
IPA: [nɔvɛlírati]
NEDOLOČNIK: novelírati
NAMENILNIK: novelírat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: novelíran**m**
2. OSEBA: novelíran**š**
3. OSEBA: novelíran**a**

dvojina

1. OSEBA: novelíravan**a**
2. OSEBA: novelíravan**ata**
3. OSEBA: novelíravan**ata**

množina

1. OSEBA: novelíravan**mo**
2. OSEBA: novelíravan**te**
3. OSEBA: novelíravan**jo**

velelnik

ednina

2. OSEBA: novelíravnj
- dvojina**

1. OSEBA: novelíravnjav**a**
2. OSEBA: novelíravnjav**ta**

množina

1. OSEBA: novelíravnjav**mo**
2. OSEBA: novelíravnjav**te**

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: novelíral
DVOJINA: novelíral**a**
MNOŽINA: novelíral**i**

ženski spol

EDNINA: novelíral**a**
DVOJINA: novelíral**i**
MNOŽINA: novelíral**e**

srednji spol

EDNINA: novelíral**o**
DVOJINA: novelíral**i**
MNOŽINA: novelíral**a**

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: noveliraj**oč** tudi noveliraj**oč**
RODILNIK: noveliraj**oč**eg**a**

DAJALNIK: novelirajóč**emu**
TOŽILNIK: novelirajóč *tudi* novelirajóč
živo novelirajóč**ega**
MESTNIK: pri novelirajóč**em**
ORODNIK: z novelirajóč**im**
dvojina
IMENOVALNIK: novelirajóč**a**
RODILNIK: novelirajóč**ih**
DAJALNIK: novelirajóč**ima**
TOŽILNIK: novelirajóč**a**
MESTNIK: pri novelirajóč**ih**
ORODNIK: z novelirajóč**ima**
množina
IMENOVALNIK: novelirajóč**i**
RODILNIK: novelirajóč**ih**
DAJALNIK: novelirajóč**im**
TOŽILNIK: novelirajóč**e**
MESTNIK: pri novelirajóč**ih**
ORODNIK: z novelirajóč**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: novelirajóč**a**
RODILNIK: novelirajóč**e**
DAJALNIK: novelirajóč**i**
TOŽILNIK: novelirajóč**o**
MESTNIK: pri novelirajóč**i**
ORODNIK: z novelirajóč**o**
dvojina
IMENOVALNIK: novelirajóč**i**
RODILNIK: novelirajóč**ih**
DAJALNIK: novelirajóč**ima**
TOŽILNIK: novelirajóč**i**
MESTNIK: pri novelirajóč**ih**
ORODNIK: z novelirajóč**ima**
množina
IMENOVALNIK: novelirajóč**e**
RODILNIK: novelirajóč**ih**
DAJALNIK: novelirajóč**im**
TOŽILNIK: novelirajóč**e**
MESTNIK: pri novelirajóč**ih**
ORODNIK: z novelirajóč**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: novelirajóč**e**
RODILNIK: novelirajóč**ega**
DAJALNIK: novelirajóč**emu**
TOŽILNIK: novelirajóč**e**
MESTNIK: pri novelirajóč**em**
ORODNIK: z novelirajóč**im**
dvojina
IMENOVALNIK: novelirajóč**i**
RODILNIK: novelirajóč**ih**
DAJALNIK: novelirajóč**ima**

TOŽILNIK: novelirajóč**i**
MESTNIK: pri novelirajóč**ih**
ORODNIK: z novelirajóč**ima**
množina
IMENOVALNIK: novelirajóč**a**
RODILNIK: novelirajóč**ih**
DAJALNIK: novelirajóč**im**
TOŽILNIK: novelirajóč**a**
MESTNIK: pri novelirajóč**ih**
ORODNIK: z novelirajóč**imi**
deležnik na -n
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: novel**í**ran
RODILNIK: novel**í**ran**ega**
DAJALNIK: novel**í**ran**emu**
TOŽILNIK: novel**í**ran
živo novel**í**ran**ega**
MESTNIK: pri novel**í**ran**em**
ORODNIK: z novel**í**ran**im**
dvojina
IMENOVALNIK: novel**í**ran**a**
RODILNIK: novel**í**ran**ih**
DAJALNIK: novel**í**ran**ima**
TOŽILNIK: novel**í**ran**a**
MESTNIK: pri novel**í**ran**ih**
ORODNIK: z novel**í**ran**ima**
množina
IMENOVALNIK: novel**í**ran**i**
RODILNIK: novel**í**ran**ih**
DAJALNIK: novel**í**ran**im**
TOŽILNIK: novel**í**ran**e**
MESTNIK: pri novel**í**ran**ih**
ORODNIK: z novel**í**ran**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: novel**í**ran**a**
RODILNIK: novel**í**ran**e**
DAJALNIK: novel**í**ran**i**
TOŽILNIK: novel**í**ran**o**
MESTNIK: pri novel**í**ran**i**
ORODNIK: z novel**í**ran**o**
dvojina
IMENOVALNIK: novel**í**ran**i**
RODILNIK: novel**í**ran**ih**
DAJALNIK: novel**í**ran**ima**
TOŽILNIK: novel**í**ran**i**
MESTNIK: pri novel**í**ran**ih**
ORODNIK: z novel**í**ran**ima**
množina
IMENOVALNIK: novel**í**ran**e**
RODILNIK: novel**í**ran**ih**
DAJALNIK: novel**í**ran**im**

TOŽILNIK: **novelirane**
 MESTNIK: **pri noveliranih**
 ORODNIK: z **noveliranimi**
srednji spol
ednina
 IMENOVNIK: **novelirano**
 RODILNIK: **noveliranega**
 DAJALNIK: **noveliranemu**
 TOŽILNIK: **novelirano**
 MESTNIK: **pri noveliranem**
 ORODNIK: z **noveliranim**
dvojina
 IMENOVNIK: **novelirani**
 RODILNIK: **noveliranih**
 DAJALNIK: **noveliranima**
 TOŽILNIK: **novelirani**
 MESTNIK: **pri noveliranih**
 ORODNIK: z **noveliranima**
množina
 IMENOVNIK: **novelirana**
 RODILNIK: **noveliranih**
 DAJALNIK: **noveliranim**
 TOŽILNIK: **novelirana**
 MESTNIK: **pri noveliranih**
 ORODNIK: z **noveliranimi**
glagolnik
ednina
 IMENOVNIK: **noveliranje**
 RODILNIK: **noveliranja**
 DAJALNIK: **noveliranju**
 TOŽILNIK: **noveliranje**
 MESTNIK: **pri noveliranju**
 ORODNIK: z **noveliranjem**
dvojina
 IMENOVNIK: **noveliranji**
 RODILNIK: **noveliranj**
 DAJALNIK: **noveliranjema**
 TOŽILNIK: **noveliranji**
 MESTNIK: **pri noveliranjih**
 ORODNIK: z **noveliranjema**
množina
 IMENOVNIK: **noveliranja**
 RODILNIK: **noveliranj**
 DAJALNIK: **noveliranjem**
 TOŽILNIK: **noveliranja**
 MESTNIK: **pri noveliranjih**
 ORODNIK: z **noveliranj**

Izvor

prevzeto iz nem. *novellieren*, iz ↑ *novela*

novelist *novelista* samostalnik moškega spola
 [novelíst]

POMEN

kdor se ukvarja s pisanjem *novel*

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Čehov je poleg Maupassanta najpomembnejši *novelist* evropskega realizma.

▪ Moderni *novelisti* so snov razširili na vsa življenjska področja.

...

▪ Anton Pavlovič Čehov, dramatik in *novelist*, je eno največjih imen ruske književnosti in eden tistih, ki so močno vplivali na oblikovanje sodobne dramatike.

▪ *Novelisti* so največkrat tudi izredni mojstri sloga.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[novelíst]

IPA: [nɔvɛ'li:st]

ednina

IMENOVNIK: **novelist**

RODILNIK: **novelista**

DAJALNIK: **novelistu**

TOŽILNIK: **novelista**

MESTNIK: **pri novelistu**

ORODNIK: z **novelistom**

dvojina

IMENOVNIK: **novelista**

RODILNIK: **novelistov**

DAJALNIK: **novelistoma**

TOŽILNIK: **novelista**

MESTNIK: **pri novelistih**

ORODNIK: z **novelistoma**

množina

IMENOVNIK: **novelisti**

RODILNIK: **novelistov**

DAJALNIK: **novelistom**

TOŽILNIK: **noveliste**

MESTNIK: **pri novelistih**

ORODNIK: z **novelisti**

TONEMSKO

[novelíst]

IPA: [nɔvɛlí:st]

ednina

IMENOVNIK: **novelíst**

RODILNIK: **novelísta**

DAJALNIK: **novelístu**

TOŽILNIK: **novelísta**

MESTNIK: **pri novelístu**

ORODNIK: z **novelístom**

dvojina

IMENOVNIK: **novelísta**

RODILNIK: **novelístov**

DAJALNIK: **novelístoma**
TOŽILNIK: **novelísta**
MESTNIK: **pri novelístitih**
ORODNIK: **z novelístoma**
množina
IMENOVALNIK: **novelísti**
RODILNIK: **novelístov**
DAJALNIK: **novelístom**
TOŽILNIK: **novelíste**
MESTNIK: **pri novelístitih**
ORODNIK: **z novelísti**

BESEDOTVORJE

ženski spol: **novelistka**

IZVOR

prevzeto iz nem. *Novellist*, it. *novellista*, iz ↑**novela**

novelístka **novelístke** samostalnik ženskega spola

[**novelístka**]

POMEN

ženska, ki se ukvarja s pisanjem **novel**

- Zgodnje pisateljske ambicije je uresničevala kot *novelistka* v literarnih revijah.
- Je *novelistka*, esejistka, napisala je zelo znana besedila o bolezni, kiču in fotografiji.
- Zgodba o tem, kako in zakaj je začela pisati, je neverjetna in vredna *novelistke* starega kova.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[**novelístka**]

IPA: [nɔvɛ'li:stka]

ednina

IMENOVALNIK: **novelístka**

RODILNIK: **novelístke**

DAJALNIK: **novelístki**

TOŽILNIK: **novelístko**

MESTNIK: **pri novelístki**

ORODNIK: **z novelístko**

dvojina

IMENOVALNIK: **novelístki**

RODILNIK: **novelístk**

DAJALNIK: **novelístkama**

TOŽILNIK: **novelístki**

MESTNIK: **pri novelístkah**

ORODNIK: **z novelístkama**

množina

IMENOVALNIK: **novelístke**

RODILNIK: **novelístk**

DAJALNIK: **novelístkam**

TOŽILNIK: **novelístke**

MESTNIK: **pri novelístkah**

ORODNIK: **z novelístkami**

TONEMSKO

[**novelístka**]

IPA: [nɔvɛ'li:stka]

ednina

IMENOVALNIK: **novelístka**

RODILNIK: **novelístke**

DAJALNIK: **novelístki**

TOŽILNIK: **novelístko**

MESTNIK: **pri novelístki**

ORODNIK: **z novelístko**

dvojina

IMENOVALNIK: **novelístki**

RODILNIK: **novelístk**

DAJALNIK: **novelístkama**

TOŽILNIK: **novelístki**

MESTNIK: **pri novelístkah**

ORODNIK: **z novelístkama**

množina

IMENOVALNIK: **novelístke**

RODILNIK: **novelístk**

DAJALNIK: **novelístkam**

TOŽILNIK: **novelístke**

MESTNIK: **pri novelístkah**

ORODNIK: **z novelístkami**

IZVOR

↑**novelist**

odcéden **odcédna** **odcédno** pridevnik

[**otcédən**]

POMEN

1. pri katerem se odvečna tekočina (lahko) odceja

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

odcedna prst, zemlja | odcedno rastišče | odcedna tla

▪ Beluši najbolje uspevajo na sončnem in zavarovanem prostoru v *odcednih* tleh.

▪ Za vse rastline v zasaditvi velja, da imajo rade sončno lego in *odcedno* prst.

▶ prisl. + **prid. beseda**

dobro, slabo odceden

▪ Tla, kamor sadimo rastline, naj bodo prepustna in dobro *odcedna*.

▪ Običajno se v težkih in slabo *odcednih* tleh izkoplje nekoliko globljo sadijno jamo, da se pripravi ustrezno drenažo in doda ustrezen substrat.

...

▪ Tla morajo biti srednje težka, *odcedna*, humozna, nevtralna do blago bazična.

2. v obliki **odcedni** ki se uporablja pri odcejanju **2., 2.1.**

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

odcedna luknja

▪ Posoda naj ima *odcedne* luknje, na katere nasujemo

plast proda ali črepinje, da preprečimo zastajanje vode.

▪ Če vrtnice sadimo v cvetlična korita, betonske vaze ali čebre, ne smemo pozabiti na *odcedne* odprtine na dnu posod, skozi katere bo lahko odtekala voda.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[otcédən]

IPA: [ɔtˈtse:dən]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: odcéden

določno odcédni

RODILNIK: odcédnega

DAJALNIK: odcédnemu

TOŽILNIK: odcéden

določno odcédni

živo odcédnega

MESTNIK: pri odcédnem

ORODNIK: z odcédnim

dvojina

IMENOVALNIK: odcédna

RODILNIK: odcédnih

DAJALNIK: odcédnima

TOŽILNIK: odcédna

MESTNIK: pri odcédnih

ORODNIK: z odcédnima

množina

IMENOVALNIK: odcédni

RODILNIK: odcédnih

DAJALNIK: odcédnim

TOŽILNIK: odcédne

MESTNIK: pri odcédnih

ORODNIK: z odcédnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: odcédna

RODILNIK: odcédne

DAJALNIK: odcédni

TOŽILNIK: odcédno

MESTNIK: pri odcédni

ORODNIK: z odcédno

dvojina

IMENOVALNIK: odcédni

RODILNIK: odcédnih

DAJALNIK: odcédnima

TOŽILNIK: odcédni

MESTNIK: pri odcédnih

ORODNIK: z odcédnima

množina

IMENOVALNIK: odcédne

RODILNIK: odcédnih

DAJALNIK: odcédnim

TOŽILNIK: odcédne

MESTNIK: pri odcédnih

ORODNIK: z odcédnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: odcédno

RODILNIK: odcédnega

DAJALNIK: odcédnemu

TOŽILNIK: odcédno

MESTNIK: pri odcédnem

ORODNIK: z odcédnim

dvojina

IMENOVALNIK: odcédni

RODILNIK: odcédnih

DAJALNIK: odcédnima

TOŽILNIK: odcédni

MESTNIK: pri odcédnih

ORODNIK: z odcédnima

množina

IMENOVALNIK: odcédna

RODILNIK: odcédnih

DAJALNIK: odcédnim

TOŽILNIK: odcédna

MESTNIK: pri odcédnih

ORODNIK: z odcédnimi

TONEMSKO

[otcêdən]

IPA: [ɔttsé:dən]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: odcêden

določno odcêdni

RODILNIK: odcêdnega

DAJALNIK: odcêdnemu

TOŽILNIK: odcêden

določno odcêdni

živo odcêdnega

MESTNIK: pri odcêdnem

ORODNIK: z odcêdnim

dvojina

IMENOVALNIK: odcêdna

RODILNIK: odcêdnih

DAJALNIK: odcêdnima

TOŽILNIK: odcêdna

MESTNIK: pri odcêdnih

ORODNIK: z odcêdnima

množina

IMENOVALNIK: odcêdni

RODILNIK: odcêdnih

DAJALNIK: odcêdnim

TOŽILNIK: odcêdne
 MESTNIK: pri odcêd**ni**
 ORODNIK: z odcêd**ni**
ženski spol
ednina
 IMENOVALNIK: odcêdna
 RODILNIK: odcêdne
 DAJALNIK: odcêd**ni**
 TOŽILNIK: odcêdno
 MESTNIK: pri odcêd**ni**
 ORODNIK: z odcêdno
dvojina
 IMENOVALNIK: odcêd**ni**
 RODILNIK: odcêd**ni**
 DAJALNIK: odcêd**nima**
 TOŽILNIK: odcêd**ni**
 MESTNIK: pri odcêd**ni**
 ORODNIK: z odcêd**nima**
množina
 IMENOVALNIK: odcêdne
 RODILNIK: odcêd**ni**
 DAJALNIK: odcêd**ni**
 TOŽILNIK: odcêdne
 MESTNIK: pri odcêd**ni**
 ORODNIK: z odcêd**ni**
srednji spol
ednina
 IMENOVALNIK: odcêdno
 RODILNIK: odcêd**na**
 DAJALNIK: odcêd**ne**
 TOŽILNIK: odcêdno
 MESTNIK: pri odcêd**ne**
 ORODNIK: z odcêd**ni**
dvojina
 IMENOVALNIK: odcêd**ni**
 RODILNIK: odcêd**ni**
 DAJALNIK: odcêd**nima**
 TOŽILNIK: odcêd**ni**
 MESTNIK: pri odcêd**ni**
 ORODNIK: z odcêd**nima**
množina
 IMENOVALNIK: odcêdna
 RODILNIK: odcêd**ni**
 DAJALNIK: odcêd**ni**
 TOŽILNIK: odcêdna
 MESTNIK: pri odcêd**ni**
 ORODNIK: z odcêd**ni**

STALNE ZVEZE

odcedna voda

voda po uporabi v gospodinjstvih, industrijskih obratih, kmetijstvu, ki navadno onesnažuje okolje

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

- Čistilna naprava bo omogočila čiščenje *odcednih vod* iz deponije.
- Ob deponijah nastajajo lagune odpadnih *odcednih vod*, ki se iztekajo iz neurejene deponije in so resna nevarnost za onesnaženje podtalnice.

...

- *Odcedna voda* mora biti speljana v ustrezen odvodni sistem, ki ji onemogoča odtok na okoliška zemljišča.

odcedni sok

iz agronomije tekočina, ki nastane pri siliranju

- Pri siliranju neovele trave se v silosu pojavlja *odcedni sok*, ki je zelo nevaren za okolje, zato moramo preprečiti njegovo odtekanje.

IZVOR

↑odcediti

odcedíti odcedím dovršni glagol

[otcedíti]

POMEN

1. odliti počasi in navadno v manjših količinah

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

odcediti juho, tekočino, vodo | odcediti sok

- Vodo *odcedimo*, zrna speremo in pustimo dan ali dva, da začnejo kaliti.
- Ostrige pustite počivati 15 minut, nato pa *odcedite* sok, ki ga izpustijo.

1.1. s takim odlivanjem odstraniti tekočino s česa

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

odcediti breskve, marelice | odcediti koruzo, krompir, paradižnik, riž | odcediti mocarelo, tunino | odcediti rezance, špagete, testenine | odcediti zelenjavo

- Breskve *odcedite*, jih narežite na grizljaj velike krhlje in položite v kozarce na kosmiče.
- Testenine *odcedite* in prihranite polovico skodelice vode, v kateri so se kuhale.

▶ **glag.** + na + sam. beseda v mestniku

odcediti na papirnati brisački, brisači | odcediti na cedilu | odcediti na KATEREM papirju

- Kuhane cmoke poberemo iz vode in *odcedimo* na cedilu.
- Sir poberite iz maščobe in na kuhinjskem papirju *odcedite*.

▶ prisl. + **glag.**

dobro, dodobra, temeljito odcediti

- Zelenjavo v cedilu temeljito *odcedimo*, tekočino pa prihranimo.
- Testenine skuhamo v veliki količini slane vode in jih dobro *odcedimo*.

...

- Očiščeno in oprano zelenjavo skuhamo v manjši količini vode, jo *odcedimo*, ožmemo in sesekljamo.

2. v obliki **odcediti se odteči počasi** in v manjših koli-

činah

- V zemlji je veliko železa in kamenja, zato se voda ne *odcedi* tako hitro in imajo drevesa vedno dovolj vlage.
- Koprivne vršičke ocvremo v vročem olju, nato jih položimo na papirnato brisačo, da se olje *odcedi*.

2.1. v obliki **odcediti se** s takim odtekanjem postati suh

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

- Fižol stresite v cedilo in pustite, da se *odcedi*.

...

- Kose jajčevcev posolimo in damo za najmanj 30 minut v cedilo, da se *odcedijo*.
- Oblačila ni potrebno likati, ampak ga le obesimo, da se *odcedi* in posuši.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[otcedíti]

IPA: [ɔtse'di:ti]

NEDOLOČNIK: odcedíti

NAMENILNIK: odcedít

sedanjik

ednina

1. OSEBA: odcedím

2. OSEBA: odcedíš

3. OSEBA: odcedí

dvojina

1. OSEBA: odcedíva

2. OSEBA: odcedíta

3. OSEBA: odcedíta

množina

1. OSEBA: odcedímo

2. OSEBA: odcedíte

3. OSEBA: odcedíjo

velelnik

ednina

2. OSEBA: odcêdi tudi odcédi

dvojina

1. OSEBA: odcedíva

2. OSEBA: odcedíta

množina

1. OSEBA: odcedímo

2. OSEBA: odcedíte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: odcédil in odcédíl

DVOJINA: odcedíla

MNOŽINA: odcedíli

ženski spol

EDNINA: odcedíla

DVOJINA: odcedíli

MNOŽINA: odcedíle

srednji spol

EDNINA: odcedílo

DVOJINA: odcedíli

MNOŽINA: odcedíla

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejèn

RODILNIK: odcejênega

DAJALNIK: odcejênemu

TOŽILNIK: odcejèn

živo odcejênega

MESTNIK: pri odcejênem

ORODNIK: z odcejênim

dvojina

IMENOVALNIK: odcejêna

RODILNIK: odcejênih

DAJALNIK: odcejênima

TOŽILNIK: odcejêna

MESTNIK: pri odcejênih

ORODNIK: z odcejênima

množina

IMENOVALNIK: odcejêni

RODILNIK: odcejênih

DAJALNIK: odcejênim

TOŽILNIK: odcejêne

MESTNIK: pri odcejênih

ORODNIK: z odcejênimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejêna

RODILNIK: odcejêne

DAJALNIK: odcejêni

TOŽILNIK: odcejêno

MESTNIK: pri odcejêni

ORODNIK: z odcejêno

dvojina

IMENOVALNIK: odcejêni

RODILNIK: odcejênih

DAJALNIK: odcejênima

TOŽILNIK: odcejêni

MESTNIK: pri odcejênih

ORODNIK: z odcejênima

množina

IMENOVALNIK: odcejêne

RODILNIK: odcejênih

DAJALNIK: odcejênim

TOŽILNIK: odcejêne

MESTNIK: pri odcejênih

ORODNIK: z odcejênimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejêno

RODILNIK: odcejênega

DAJALNIK: odcejênemu

TOŽILNIK: odcejêno
MESTNIK: pri odcejênem
ORODNIK: z odcejênim
dvojina
IMENOVALNIK: odcejêni
RODILNIK: odcejênih
DAJALNIK: odcejênima
TOŽILNIK: odcejêni
MESTNIK: pri odcejênih
ORODNIK: z odcejênima
množina
IMENOVALNIK: odcejêna
RODILNIK: odcejênih
DAJALNIK: odcejênim
TOŽILNIK: odcejêna
MESTNIK: pri odcejênih
ORODNIK: z odcejênimi
DELEŽJE NA -VŠI: odcedívši

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: odcejênje
RODILNIK: odcejênja
DAJALNIK: odcejênju
TOŽILNIK: odcejênje
MESTNIK: pri odcejênju
ORODNIK: z odcejênjem
dvojina
IMENOVALNIK: odcejênji
RODILNIK: odcejênj
DAJALNIK: odcejênjema
TOŽILNIK: odcejênji
MESTNIK: pri odcejênjih
ORODNIK: z odcejênjema
množina
IMENOVALNIK: odcejênja
RODILNIK: odcejênj
DAJALNIK: odcejênjem
TOŽILNIK: odcejênja
MESTNIK: pri odcejênjih
ORODNIK: z odcejênji

TONEMSKO

[otcedíti] tudi [otcedíti]

IPA: [ɔttsedi:ti] tudi [ɔttsedi:ti]

NEDOLOČNIK: odcedíti tudi odcedíti

NAMENILNIK: odcedít

sedanjik

ednina

1. OSEBA: odcedím
2. OSEBA: odcedíš
3. OSEBA: odcedí
dvojina
1. OSEBA: odcedíva

2. OSEBA: odcedíta

3. OSEBA: odcedíta
množina

1. OSEBA: odcedímo

2. OSEBA: odcedíte

3. OSEBA: odcedíjo

velelnik

ednina

2. OSEBA: odcédi tudi odcédi

dvojina

1. OSEBA: odcedíva

2. OSEBA: odcedíta

množina

1. OSEBA: odcedímo

2. OSEBA: odcedíte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: odcêdil in odcedíl

DVOJINA: odcedíla

MNOŽINA: odcedíli

ženski spol

EDNINA: odcedíla

DVOJINA: odcedíli

MNOŽINA: odcedíle

srednji spol

EDNINA: odcedílo

DVOJINA: odcedíli

MNOŽINA: odcedíla

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejèn

RODILNIK: odcejénega

DAJALNIK: odcejénemu

TOŽILNIK: odcejèn

živo odcejénega

MESTNIK: pri odcejénem

ORODNIK: z odcejénim

dvojina

IMENOVALNIK: odcejéna

RODILNIK: odcejénih

DAJALNIK: odcejénima

TOŽILNIK: odcejéna

MESTNIK: pri odcejénih

ORODNIK: z odcejénima

množina

IMENOVALNIK: odcejéni

RODILNIK: odcejénih

DAJALNIK: odcejénim

TOŽILNIK: odcejéne

MESTNIK: pri odcejénih

ORODNIK: z odcejénimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejéna

RODILNIK: odcejéne

DAJALNIK: odcejéni

TOŽILNIK: odcejéno

MESTNIK: pri odcejéni

ORODNIK: z odcejéno

dvojina

IMENOVALNIK: odcejéni

RODILNIK: odcejénih

DAJALNIK: odcejénima

TOŽILNIK: odcejéni

MESTNIK: pri odcejénih

ORODNIK: z odcejénima

množina

IMENOVALNIK: odcejéne

RODILNIK: odcejénih

DAJALNIK: odcejénim

TOŽILNIK: odcejéne

MESTNIK: pri odcejénih

ORODNIK: z odcejénimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejéno

RODILNIK: odcejénega

DAJALNIK: odcejénemu

TOŽILNIK: odcejéno

MESTNIK: pri odcejénem

ORODNIK: z odcejénim

dvojina

IMENOVALNIK: odcejéni

RODILNIK: odcejénih

DAJALNIK: odcejénima

TOŽILNIK: odcejéni

MESTNIK: pri odcejénih

ORODNIK: z odcejénima

množina

IMENOVALNIK: odcejéna

RODILNIK: odcejénih

DAJALNIK: odcejénim

TOŽILNIK: odcejéna

MESTNIK: pri odcejénih

ORODNIK: z odcejénimi

DELEŽJE NA -VŠI: odcedívši

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: odcejénje

RODILNIK: odcejénja

DAJALNIK: odcejénju

TOŽILNIK: odcejénje

MESTNIK: pri odcejénju

ORODNIK: z odcejénjem

dvojina

IMENOVALNIK: odcejénji in odcejênji

RODILNIK: odcejênj

DAJALNIK: odcejénjema in odcejênjema

TOŽILNIK: odcejénji in odcejênji

MESTNIK: pri odcejénjih tudi pri odcejênjih

ORODNIK: z odcejénjema in z odcejênjema

množina

IMENOVALNIK: odcejénja tudi odcejênja

RODILNIK: odcejênj

DAJALNIK: odcejénjem tudi odcejênjem

TOŽILNIK: odcejénja tudi odcejênja

MESTNIK: pri odcejénjih tudi pri odcejênjih

ORODNIK: z odcejénji tudi z odcejênji

IZVOR

↑cediti

odcédnost odcédnosti samostalnik ženskega spola
[otcédnost]

POMEN

lastnost česa, da omogoča odcejanje odvečne tekočine

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju

odcednost tal

▪ Na ravnem delu je še posebno pomembno, da poskrbimo za *odcednost* tal.

▪ Na vrtu, kjer prevladuje glinena prst, je logarice najbolje posaditi na dvignjene grede, saj bomo tako zagotovili potrebno *odcednost* rastišča.

...

▪ Velika vrednost deževnikov je v njihovi sposobnosti, da izboljšajo zgradbo zemlje in njeno *odcednost*.

▪ Rastline vodo črpajo brez težav, vendar se prst zaradi dobre *odcednosti* hitro izsuši.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[otcédnost]

IPA: [ɔtˈtse:dnɔst]

ednina

IMENOVALNIK: odcédnost

RODILNIK: odcédnosti

DAJALNIK: odcédnosti

TOŽILNIK: odcédnost

MESTNIK: pri odcédnosti

ORODNIK: z odcédnostjo

dvojina

IMENOVALNIK: odcédnosti

RODILNIK: odcédnosti

DAJALNIK: odcédnostma tudi odcédnostima

TOŽILNIK: odcédnosti

MESTNIK: pri odcédnostih

ORODNIK: z odcédnostma tudi z odcédnostima

množina

IMENOVALNIK: odcédnosti
RODILNIK: odcédnosti
DAJALNIK: odcédnost**im**
TOŽILNIK: odcédnosti
MESTNIK: pri odcédnost**ih**
ORODNIK: z odcédnost**mi**

TONEMSKO

[otcêdnost]

IPA: [ɔttsé:dnòst]

ednina

IMENOVALNIK: odcêdnost

RODILNIK: odcêdnosti

DAJALNIK: odcêdnost**i**

TOŽILNIK: odcêdnost

MESTNIK: pri odcêdnost**i**

ORODNIK: z odcêdnost**jo**

dvojina

IMENOVALNIK: odcêdnosti

RODILNIK: odcêdnosti

DAJALNIK: odcêdnost**ma** tudi odcêdnost**ima**

TOŽILNIK: odcêdnost**i**

MESTNIK: pri odcêdnost**ih**

ORODNIK: z odcêdnost**ma** tudi z odcêdnost**ima**

množina

IMENOVALNIK: odcêdnosti

RODILNIK: odcêdnosti

DAJALNIK: odcêdnost**im**

TOŽILNIK: odcêdnost**i**

MESTNIK: pri odcêdnost**ih**

ORODNIK: z odcêdnost**mi**

Izvor

↑odceden

odcejálnik odcejálnika samostalnik moškega spola

[otcejálnik]

POMEN

1. luknjičasta, mrežasta priprava za odstranjevanje odvečne tekočine

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Za olja, emulzije in galvanske tekočine so vgradili *odcejálnike* in lovilne posode z rešetkami, ki tem tekočinam preprečujejo izlivanje.

▪ Prek polmetrske plasti gline na deponijskem dnu namestijo polivinilasto folijo in zaščitno mrežo, *odcejálnike* za deponijske vode in zračnike za deponijski plin.

...

▪ Utor z *odcejálnikom* je namenjen odcejanju mokrih jadrlnih oblek.

▪ V naslon levih zadnjih vrat avtomobila so dali predal z *odcejálnikom* vode: sem potisnete zložljiv dežnik, da je zmeraj pri roki.

1.1. luknjičasta ali mrežasta priprava za ločevanje trdne snovi od tekoče s pretakanjem; sin.: cedilo

▶ glag. + na + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Rezine naložimo na *odcejálnik*, da se temeljito odtečejo, potem jih osušimo s kuhinjskim papirjem.

▪ Malo večje ohrovtove liste prevremo v slani vodi in jih zložimo na *odcejálnik*, da se dobro odcedijo.

...

▪ Oprano zelenjavo lupite nad *odcejálnikom*, da se odtok ne bo zamašil.

1.2. mrežasta priprava za sušenje pomite posode

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Mini kuhinja ima kuhlno ploščo, *odcejálnik*, vgrajen hladilnik in prostor za shranjevanje posode in kozarcev.

▪ Kozarce osušite in jih odstranite, preden začnete pomivati drugo posodo, zlasti če imate majhen *odcejálnik*.

...

▪ Umazano posodo odložimo v pomivalno korito, ko jo umijemo, pa še v *odcejálnik*.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[otcejálnik]

IPA: [ɔtse'ja:lnik]

ednina

IMENOVALNIK: odcejálnik

RODILNIK: odcejálnika

DAJALNIK: odcejálniku

TOŽILNIK: odcejálnik

MESTNIK: pri odcejálniku

ORODNIK: z odcejálnikom

dvojina

IMENOVALNIK: odcejálnika

RODILNIK: odcejálnikov

DAJALNIK: odcejálnikoma

TOŽILNIK: odcejálnika

MESTNIK: pri odcejálnik**ih**

ORODNIK: z odcejálnikoma

množina

IMENOVALNIK: odcejálniki

RODILNIK: odcejálnikov

DAJALNIK: odcejálnikom

TOŽILNIK: odcejálnike

MESTNIK: pri odcejálnik**ih**

ORODNIK: z odcejálniki

TONEMSKO

[otcejálnik]

IPA: [ɔtsejá:lnik]

ednina

IMENOVALNIK: odcejálnik

RODILNIK: odcejálnika

DAJALNIK: odcejâlniku
TOŽILNIK: odcejâlnik
MESTNIK: pri odcejâlniku
ORODNIK: z odcejâlnikom
dvojina
IMENOVALNIK: odcejâlnika
RODILNIK: odcejâlnikov
DAJALNIK: odcejâlnikoma
TOŽILNIK: odcejâlnika
MESTNIK: pri odcejâlnikih
ORODNIK: z odcejâlnikoma
množina
IMENOVALNIK: odcejâlniki
RODILNIK: odcejâlnikov
DAJALNIK: odcejâlnikom
TOŽILNIK: odcejâlnike
MESTNIK: pri odcejâlnikih
ORODNIK: z odcejâlniki

IZVOR
↑odcejati

odcêjanje odcêjanja samostalnik srednjega spola
[otcêjanje]

POMEN

1. odstranjevanje tekočine z odlivanjem počasi in v manjših količinah

- ▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku
- Osnovni posodi za vodo je priložena posoda s cedilom, ki olajša *odcejanje* testenin.
- Mrežica je namenjena predvsem *odcejanju* zelenjave ali gob po cvrenju.

2. odtekanje tekočine počasi in v majhnih količinah

- ▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku
- odcejanje vode
- Okužbo z glivicami najučinkoviteje preprečimo z dobrim *odcejanjem* odvečne vode iz prsti.
- Poskrbimo za *odcejanje* vode, saj je prevelika namočenost lahko usodna za rastlino.

...

- Dobro *odcejanje* je bistvenega pomena; če je prst premokra, začne dno rastline gniti.

2.1. odstranjevanje odvečne tekočine s takim odtekanjem

- Vlakna, ki ne privlačijo vodnih delcev močno, se zlahka posušijo že z *odcejanjem*.
- Utor ob vhodu z odcejalnikom je namenjen *odcejanju* mokrih jadralskih oblek.
- Krožne police so večnamenske – za sedenje, odlaganje in celo *odcejanje* dežnikov.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[otcêjanje]

IPA: [ɔtʰsɛːjanjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: odcêjanje

RODILNIK: odcêjanja

DAJALNIK: odcêjanju

TOŽILNIK: odcêjanje

MESTNIK: pri odcêjanju

ORODNIK: z odcêjanjem

dvojina

IMENOVALNIK: odcêjanji

RODILNIK: odcêjanj

DAJALNIK: odcêjanjema

TOŽILNIK: odcêjanji

MESTNIK: pri odcêjanjih

ORODNIK: z odcêjanjema

množina

IMENOVALNIK: odcêjanja

RODILNIK: odcêjanj

DAJALNIK: odcêjanjem

TOŽILNIK: odcêjanja

MESTNIK: pri odcêjanjih

ORODNIK: z odcêjanji

TONEMSKO

[otcêjanje]

IPA: [ɔtʰsɛːjánjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: odcêjanje

RODILNIK: odcêjanja

DAJALNIK: odcêjanju

TOŽILNIK: odcêjanje

MESTNIK: pri odcêjanju

ORODNIK: z odcêjanjem

dvojina

IMENOVALNIK: odcêjanji in odcêjanji

RODILNIK: odcêjanj

DAJALNIK: odcêjanjema in odcêjanjema

TOŽILNIK: odcêjanji in odcêjanji

MESTNIK: pri odcêjanjih tudi pri odcêjanjih

ORODNIK: z odcêjanjema in z odcêjanjema

množina

IMENOVALNIK: odcêjanja tudi odcêjanja

RODILNIK: odcêjanj

DAJALNIK: odcêjanjem tudi odcêjanjem

TOŽILNIK: odcêjanja tudi odcêjanja

MESTNIK: pri odcêjanjih tudi pri odcêjanjih

ORODNIK: z odcêjanji tudi z odcêjanji

IZVOR

↑odcejati

odcêjati odcêjam nedovršni glagol

[otcêjati]

POMEN

1. odlivati počasi in v manjših količinah

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

▪ Poleg kozarca potrebujemo še elastiko in kos gaze ali redke tkanine, s pomočjo katere *odcejamo* vodo pri spiranju kalčkov.

...

▪ Mlečno mešanico zlijemo v cedilo in pustimo *odcejati* eno uro ali dokler ne neha kapljati.

2. odstranjevati odvečno tekočino s počasnim odtekanjem

▪ Pletenin nikoli ne *odcejamo*, ne ožemamo in ne ovijamo, ker se razvlečejo.

▪ Potok *odceja* zamočvirjene travnike pod Preddvorom.

3. v obliki **odcejati se** odtekati počasi in v manjših količinah

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

voda se odceja

▪ Če rastlino preveč zalivamo ali če *se* voda ne *odceja*, se na rastlini pojavi siva plesen.

▪ Mlade sadike posadimo v posodo, kamor smo na dno natresli malo drobnega komposta in listja, da *se* voda *odceja*.

3.1. v obliki **odcejati se** s takim odtekanjem postajati suh

▪ Kumarice operemo in na debelo naribamo, posolimo in damo v cedilo, kjer naj *se* dve uri *odcejajo*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[otcêjati]

IPA: [ɔt'ʃɛ:jati]

NEDOLOČNIK: odcêjati

NAMENILNIK: odcêjat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: odcêjam

2. OSEBA: odcêjaš

3. OSEBA: odcêja

dvojina

1. OSEBA: odcêjava

2. OSEBA: odcêjata

3. OSEBA: odcêjata

množina

1. OSEBA: odcêjamo

2. OSEBA: odcêjate

3. OSEBA: odcêjajo

velelnik

ednina

2. OSEBA: odcêjaj

dvojina

1. OSEBA: odcêjajva

2. OSEBA: odcêjajta

množina

1. OSEBA: odcêjajmo

2. OSEBA: odcêjajte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: odcêjal

DVOJINA: odcêjala

MNOŽINA: odcêjali

ženski spol

EDNINA: odcêjala

DVOJINA: odcêjali

MNOŽINA: odcêjale

srednji spol

EDNINA: odcêjalo

DVOJINA: odcêjali

MNOŽINA: odcêjala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejajóč

RODILNIK: odcejajóčega

DAJALNIK: odcejajóčemu

TOŽILNIK: odcejajóč

živo odcejajóčega

MESTNIK: pri odcejajóčem

ORODNIK: z odcejajóčim

dvojina

IMENOVALNIK: odcejajóča

RODILNIK: odcejajóčih

DAJALNIK: odcejajóčima

TOŽILNIK: odcejajóča

MESTNIK: pri odcejajóčih

ORODNIK: z odcejajóčima

množina

IMENOVALNIK: odcejajóči

RODILNIK: odcejajóčih

DAJALNIK: odcejajóčim

TOŽILNIK: odcejajóče

MESTNIK: pri odcejajóčih

ORODNIK: z odcejajóčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejajóča

RODILNIK: odcejajóče

DAJALNIK: odcejajóči

TOŽILNIK: odcejajóčo

MESTNIK: pri odcejajóči

ORODNIK: z odcejajóčo

dvojina

IMENOVALNIK: odcejajóči

RODILNIK: odcejajóčih

DAJALNIK: odcejajóč**ima**
TOŽILNIK: odcejajóči
MESTNIK: pri odcejajóč**ih**
ORODNIK: z odcejajóč**ima**
množina
IMENOVALNIK: odcejajóče
RODILNIK: odcejajóč**ih**
DAJALNIK: odcejajóč**im**
TOŽILNIK: odcejajóče
MESTNIK: pri odcejajóč**ih**
ORODNIK: z odcejajóč**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: odcejajóče
RODILNIK: odcejajóč**ega**
DAJALNIK: odcejajóč**emu**
TOŽILNIK: odcejajóče
MESTNIK: pri odcejajóč**em**
ORODNIK: z odcejajóč**im**
dvojina
IMENOVALNIK: odcejajóči
RODILNIK: odcejajóč**ih**
DAJALNIK: odcejajóč**ima**
TOŽILNIK: odcejajóči
MESTNIK: pri odcejajóč**ih**
ORODNIK: z odcejajóč**ima**
množina
IMENOVALNIK: odcejajóča
RODILNIK: odcejajóč**ih**
DAJALNIK: odcejajóč**im**
TOŽILNIK: odcejajóča
MESTNIK: pri odcejajóč**ih**
ORODNIK: z odcejajóč**imi**
deležnik na -n
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: odcêjan
RODILNIK: odcêjan**ega**
DAJALNIK: odcêjan**emu**
TOŽILNIK: odcêjan
živo odcêjan**ega**
MESTNIK: pri odcêjan**em**
ORODNIK: z odcêjan**im**
dvojina
IMENOVALNIK: odcêjana
RODILNIK: odcêjan**ih**
DAJALNIK: odcêjan**ima**
TOŽILNIK: odcêjana
MESTNIK: pri odcêjan**ih**
ORODNIK: z odcêjan**ima**
množina
IMENOVALNIK: odcêjani
RODILNIK: odcêjan**ih**

DAJALNIK: odcêjan**im**
TOŽILNIK: odcêjan**e**
MESTNIK: pri odcêjan**ih**
ORODNIK: z odcêjan**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: odcêjana
RODILNIK: odcêjan**e**
DAJALNIK: odcêjan**i**
TOŽILNIK: odcêjan**o**
MESTNIK: pri odcêjan**i**
ORODNIK: z odcêjan**o**
dvojina
IMENOVALNIK: odcêjani
RODILNIK: odcêjan**ih**
DAJALNIK: odcêjan**ima**
TOŽILNIK: odcêjan**i**
MESTNIK: pri odcêjan**ih**
ORODNIK: z odcêjan**ima**
množina
IMENOVALNIK: odcêjane
RODILNIK: odcêjan**ih**
DAJALNIK: odcêjan**im**
TOŽILNIK: odcêjan**e**
MESTNIK: pri odcêjan**ih**
ORODNIK: z odcêjan**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: odcêjano
RODILNIK: odcêjan**ega**
DAJALNIK: odcêjan**emu**
TOŽILNIK: odcêjano
MESTNIK: pri odcêjan**em**
ORODNIK: z odcêjan**im**
dvojina
IMENOVALNIK: odcêjani
RODILNIK: odcêjan**ih**
DAJALNIK: odcêjan**ima**
TOŽILNIK: odcêjani
MESTNIK: pri odcêjan**ih**
ORODNIK: z odcêjan**ima**
množina
IMENOVALNIK: odcêjana
RODILNIK: odcêjan**ih**
DAJALNIK: odcêjan**im**
TOŽILNIK: odcêjana
MESTNIK: pri odcêjan**ih**
ORODNIK: z odcêjan**imi**
DELEŽJE NA -aje: odcejáje****
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: odcêjan**e**
RODILNIK: odcêjan**ja**

DAJALNIK: odcêjanju
TOŽILNIK: odcêjanje
MESTNIK: pri odcêjanju
ORODNIK: z odcêjanjem
dvojina
IMENOVALNIK: odcêjanji
RODILNIK: odcêjanj
DAJALNIK: odcêjanjema
TOŽILNIK: odcêjanji
MESTNIK: pri odcêjanjih
ORODNIK: z odcêjanjema
množina
IMENOVALNIK: odcêjanja
RODILNIK: odcêjanj
DAJALNIK: odcêjanjem
TOŽILNIK: odcêjanja
MESTNIK: pri odcêjanjih
ORODNIK: z odcêjanji

TONEMSKO

[otcêjati]

IPA: [ɔttsè:játi]

NEDOLOČNIK: odcêjati

NAMENILNIK: odcêjat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: odcéjam

2. OSEBA: odcéjaš

3. OSEBA: odcéja

dvojina

1. OSEBA: odcéjava

2. OSEBA: odcéjata

3. OSEBA: odcéjata

množina

1. OSEBA: odcéjamo

2. OSEBA: odcéjate

3. OSEBA: odcéjajo

velelnik

ednina

2. OSEBA: odcéjaj

dvojina

1. OSEBA: odcéjajva

2. OSEBA: odcéjajta

množina

1. OSEBA: odcéjajmo

2. OSEBA: odcéjajte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: odcéjal

DVOJINA: odcéjala

MNOŽINA: odcéjali

ženski spol

EDNINA: odcéjala in odcêjala

DVOJINA: odcéjali

MNOŽINA: odcéjale

srednji spol

EDNINA: odcéjalo

DVOJINA: odcéjali

MNOŽINA: odcéjala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejajôč tudi odcejajôč

RODILNIK: odcejajôčega

DAJALNIK: odcejajôčemu

TOŽILNIK: odcejajôč tudi odcejajôč

živo odcejajôčega

MESTNIK: pri odcejajôčem

ORODNIK: z odcejajôčim

dvojina

IMENOVALNIK: odcejajôča

RODILNIK: odcejajôčih

DAJALNIK: odcejajôčima

TOŽILNIK: odcejajôča

MESTNIK: pri odcejajôčih

ORODNIK: z odcejajôčima

množina

IMENOVALNIK: odcejajôči

RODILNIK: odcejajôčih

DAJALNIK: odcejajôčim

TOŽILNIK: odcejajôče

MESTNIK: pri odcejajôčih

ORODNIK: z odcejajôčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejajôča

RODILNIK: odcejajôče

DAJALNIK: odcejajôči

TOŽILNIK: odcejajôčo

MESTNIK: pri odcejajôči

ORODNIK: z odcejajôčo

dvojina

IMENOVALNIK: odcejajôči

RODILNIK: odcejajôčih

DAJALNIK: odcejajôčima

TOŽILNIK: odcejajôči

MESTNIK: pri odcejajôčih

ORODNIK: z odcejajôčima

množina

IMENOVALNIK: odcejajôče

RODILNIK: odcejajôčih

DAJALNIK: odcejajôčim

TOŽILNIK: odcejajôče

MESTNIK: pri odcejajôčih

ORODNIK: z odcejajôčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejajóče
RODILNIK: odcejajóčega
DAJALNIK: odcejajóčemu
TOŽILNIK: odcejajóče
MESTNIK: pri odcejajóčem
ORODNIK: z odcejajóčim
dvojina

IMENOVALNIK: odcejajóči
RODILNIK: odcejajóčih
DAJALNIK: odcejajóčima
TOŽILNIK: odcejajóči
MESTNIK: pri odcejajóčih
ORODNIK: z odcejajóčima
množina

IMENOVALNIK: odcejajóča
RODILNIK: odcejajóčih
DAJALNIK: odcejajóčim
TOŽILNIK: odcejajóča
MESTNIK: pri odcejajóčih
ORODNIK: z odcejajóčimi
deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: odcéjan
RODILNIK: odcéjanega
DAJALNIK: odcéjanemu
TOŽILNIK: odcéjan
živo odcéjanega
MESTNIK: pri odcéjanem
ORODNIK: z odcéjanim

dvojina

IMENOVALNIK: odcéjana
RODILNIK: odcéjanih
DAJALNIK: odcéjanima
TOŽILNIK: odcéjana
MESTNIK: pri odcéjanih
ORODNIK: z odcéjanima

množina

IMENOVALNIK: odcéjani
RODILNIK: odcéjanih
DAJALNIK: odcéjanim
TOŽILNIK: odcéjane
MESTNIK: pri odcéjanih
ORODNIK: z odcéjanimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: odcéjana
RODILNIK: odcéjane
DAJALNIK: odcéjani
TOŽILNIK: odcéjano
MESTNIK: pri odcéjani
ORODNIK: z odcéjano

dvojina

IMENOVALNIK: odcéjani
RODILNIK: odcéjanih
DAJALNIK: odcéjanima
TOŽILNIK: odcéjani
MESTNIK: pri odcéjanih
ORODNIK: z odcéjanima
množina

IMENOVALNIK: odcéjane
RODILNIK: odcéjanih
DAJALNIK: odcéjanim
TOŽILNIK: odcéjane
MESTNIK: pri odcéjanih
ORODNIK: z odcéjanimi
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: odcéjano
RODILNIK: odcéjanega
DAJALNIK: odcéjanemu
TOŽILNIK: odcéjano
MESTNIK: pri odcéjanem
ORODNIK: z odcéjanim

dvojina

IMENOVALNIK: odcéjani
RODILNIK: odcéjanih
DAJALNIK: odcéjanima
TOŽILNIK: odcéjani
MESTNIK: pri odcéjanih
ORODNIK: z odcéjanima
množina

IMENOVALNIK: odcéjana
RODILNIK: odcéjanih
DAJALNIK: odcéjanim
TOŽILNIK: odcéjana
MESTNIK: pri odcéjanih
ORODNIK: z odcéjanimi
DELEŽJE NA *-aje*: odcejjaje

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: odcéjanje
RODILNIK: odcéjanja
DAJALNIK: odcéjanju
TOŽILNIK: odcéjanje
MESTNIK: pri odcéjanju
ORODNIK: z odcéjanjem

dvojina

IMENOVALNIK: odcéjanji in odcêjanji
RODILNIK: odcêjanj
DAJALNIK: odcéjanjema in odcêjanjema
TOŽILNIK: odcéjanji in odcêjanji
MESTNIK: pri odcéjanjih
ORODNIK: z odcéjanjema in z odcêjanjema
množina

IMENOVALNIK: odcêjanja
RODILNIK: odcêjanj
DAJALNIK: odcêjanjem
TOŽILNIK: odcêjanja
MESTNIK: pri odcêjanjih
ORODNIK: z odcêjanji

IZVOR
↑odcediti

odcejèn odcejêna odcejêno pridevnik
[otcejèn]

POMEN

pri katerem je tekočina odstranjena z odlivanjem počasi in v manjših količinah

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

odcejen fižol, paradižnik, riž | odcejena skuta, tunina | odcejeni rezanci, špageti | odcejene testenine

▪ Enolončnico po okusu solimo in popramo, dodamo *odcejen* fižol in kuhamo še pet minut.

▪ Testo razgrnemo tako, da se lista prekrivata, na sredino damo *odcejeno* špinačo in potresemo s parmezanom.

▪ Z mešalnikom zmešamo *odcejene* višnje, 80 gramov sladkorja in višnjev džem.

▶ prisl. + **prid. beseda**

dobro, temeljito odcejen

▪ V zmes zamešamo vloženo, dobro *odcejeno* sadje.

▪ Temeljito *odcejene* rezine zelene povajjamo najprej v jajcu in potem v mešanici sezama in drobtin.

...

▪ Očiščene jagode oprhajte s hladnim tušem, tako bodo *odcejene* ostale čvrste in sočne.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[otcejèn]

IPA: [ɔtseˈjɛn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejèn

določno odcejèni

RODILNIK: odcejènega

DAJALNIK: odcejènemu

TOŽILNIK: odcejèn

določno odcejèni

živo odcejènega

MESTNIK: pri odcejènem

ORODNIK: s odcejènim

dvojina

IMENOVALNIK: odcejêna

RODILNIK: odcejènih

DAJALNIK: odcejènima

TOŽILNIK: odcejêna

MESTNIK: pri odcejènih

ORODNIK: s odcejènima
množina

IMENOVALNIK: odcejèni

RODILNIK: odcejènih

DAJALNIK: odcejènim

TOŽILNIK: odcejêne

MESTNIK: pri odcejènih

ORODNIK: s odcejènimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejêna

RODILNIK: odcejêne

DAJALNIK: odcejèni

TOŽILNIK: odcejêno

MESTNIK: pri odcejèni

ORODNIK: s odcejêno

dvojina

IMENOVALNIK: odcejèni

RODILNIK: odcejènih

DAJALNIK: odcejènima

TOŽILNIK: odcejèni

MESTNIK: pri odcejènih

ORODNIK: s odcejènima

množina

IMENOVALNIK: odcejêne

RODILNIK: odcejènih

DAJALNIK: odcejènim

TOŽILNIK: odcejêne

MESTNIK: pri odcejènih

ORODNIK: s odcejènimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejêno

RODILNIK: odcejènega

DAJALNIK: odcejènemu

TOŽILNIK: odcejêno

MESTNIK: pri odcejènem

ORODNIK: s odcejènim

dvojina

IMENOVALNIK: odcejèni

RODILNIK: odcejènih

DAJALNIK: odcejènima

TOŽILNIK: odcejèni

MESTNIK: pri odcejènih

ORODNIK: s odcejènima

množina

IMENOVALNIK: odcejêna

RODILNIK: odcejènih

DAJALNIK: odcejènim

TOŽILNIK: odcejêna

MESTNIK: pri odcejènih

ORODNIK: s odcejênimi

TONEMSKO

[otcejèn]

IPA: [ɔttsején]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejèn

določno odcejéni

RODILNIK: odcejéne**ga**

DAJALNIK: odcejénemu

TOŽILNIK: odcejèn

določno odcejéni

živo odcejéne**ga**

MESTNIK: pri odcejénem

ORODNIK: s odcejénim

dvojina

IMENOVALNIK: odcejéna

RODILNIK: odcejénih

DAJALNIK: odcejénima

TOŽILNIK: odcejéna

MESTNIK: pri odcejénih

ORODNIK: s odcejénima

množina

IMENOVALNIK: odcejéni

RODILNIK: odcejénih

DAJALNIK: odcejénim

TOŽILNIK: odcejéne

MESTNIK: pri odcejénih

ORODNIK: s odcejénimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejéna

RODILNIK: odcejéne

DAJALNIK: odcejéni

TOŽILNIK: odcejéno

MESTNIK: pri odcejéni

ORODNIK: s odcejéno

dvojina

IMENOVALNIK: odcejéni

RODILNIK: odcejénih

DAJALNIK: odcejénima

TOŽILNIK: odcejéni

MESTNIK: pri odcejénih

ORODNIK: s odcejénima

množina

IMENOVALNIK: odcejéne

RODILNIK: odcejénih

DAJALNIK: odcejénim

TOŽILNIK: odcejéne

MESTNIK: pri odcejénih

ORODNIK: s odcejénimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: odcejéno

RODILNIK: odcejéne**ga**

DAJALNIK: odcejénemu

TOŽILNIK: odcejéno

MESTNIK: pri odcejénem

ORODNIK: s odcejénim

dvojina

IMENOVALNIK: odcejéni

RODILNIK: odcejénih

DAJALNIK: odcejénima

TOŽILNIK: odcejéni

MESTNIK: pri odcejénih

ORODNIK: s odcejénima

množina

IMENOVALNIK: odcejéna

RODILNIK: odcejénih

DAJALNIK: odcejénim

TOŽILNIK: odcejéna

MESTNIK: pri odcejénih

ORODNIK: s odcejénimi

IZVOR

↑odcediti

ôjêj in **ôjej** in **ojêj** medmet

POMEN

1. izraža, da je govorec čustveno vznemirjen, zaskrbljen, ima pomisleke, negoduje, je v zadregi

▪ *Ojej*, kako je mogoče, da je stanje na mojem računu skoraj na ničli. Nemogoče!

▪ *Ojej*, ostal je madež strojnega olja.

▪ Nisem vaju takih svečanosti, še manj pa, da sem tam v središču pozornosti. In metuljčka bom moral imeti, *ojej*.

1.1. izraža, da se govorec nenadoma česa spomni, spozna kaj, navadno z obžalovanjem

▪ *Ojej*, mleko sem pa pozabil. Pa ravno po mleko sem šel.

▪ »*Ojej*,« je odvrnil skladatelj. »Če moja glasba samo zabava, se ji moram čim prej odpovedati!«

▪ *Ojej*, očala sem pozabil doma.

IZVOR

sovpadlo iz ↑o + ↑jej, ↑ojoj in prevzeto iz nem. *o jeh*

okupíran okupírana okupírano pridevnik

[okupíran]

POMEN

1. ki je kot ozemlje tuje države zaseden enostransko, protipravno, navadno z vojsko

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

okupiran teritorij | okupirana dežela, domovina |

okupirano ozemlje

▪ V mirovnem procesu so videli le pogajalski kompromis, ki ne pelje v brezpogojni umik z *okupiranih* teritorijev.

▪ Problem mobilizacije prebivalstva *okupiranih* ozemelj je po drugi svetovni vojni opredeljevala 4. ženevska konvencija o zaščiti civilnega prebivalstva med vojno.

▶ prisl. + **prid. beseda**

▪ Niso nikakršne razseljene osebe, ampak avtohtoni prebivalci nekdanj *okupirane* dežele, iz katere so bili prisilno izgnani.

▪ Država, ki je delno *okupirana*, delno razrušena, delno pa se bojuje, ni stabilna država.

2. ekspresivno v katerem kdo je, se zadržuje, navadno v večjem številu, in s tem onemogoča uporabo komu drugemu

▶ **prid. beseda** + z/s + sam. beseda v orodniku okupiran s turisti

▪ Žal pogosto izkaže, da je tisto, kar je v katalogu videti sanjsko, *okupirano* s turisti.

3. ekspresivno ki je v stanju, ko je kaj neprestano, prekomerno navzoče v njegovih mislih, zaznavah, dejavnostih

▶ **prid. beseda** + z/s + sam. beseda v orodniku okupiran z delom

▪ Preprosto nimam časa spoznavati novih ljudi, saj sem nenehno *okupiran* z delom.

▪ Zadnje čase je popolnoma *okupiran* s pripravami na maturo.

▶ prisl. + **prid. beseda**

popolnoma, povsem, preveč okupiran

▪ Novi selektor slovenske nogometne reprezentance je v teh dneh povsem *okupiran* z nogometom.

▪ Trenutno sem preveč *okupiran* s tenisom, da bi se posvečal šolskim obveznostim.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[okupíran]

IPA: [ɔku'pi:ran]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: okupíran

določno okupírani

RODILNIK: okupíranega

DAJALNIK: okupíranemu

TOŽILNIK: okupíran

določno okupírani

živo okupíranega

MESTNIK: pri okupíranem

ORODNIK: z okupíranim

dvojina

IMENOVALNIK: okupírana

RODILNIK: okupíranih

DAJALNIK: okupíranima

TOŽILNIK: okupírana

MESTNIK: pri okupíranih

ORODNIK: z okupíranima

množina

IMENOVALNIK: okupírani

RODILNIK: okupíranih

DAJALNIK: okupíranim

TOŽILNIK: okupírane

MESTNIK: pri okupíranih

ORODNIK: z okupíranimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: okupírana

RODILNIK: okupírane

DAJALNIK: okupírani

TOŽILNIK: okupírano

MESTNIK: pri okupírani

ORODNIK: z okupírano

dvojina

IMENOVALNIK: okupírani

RODILNIK: okupíranih

DAJALNIK: okupíranima

TOŽILNIK: okupírani

MESTNIK: pri okupíranih

ORODNIK: z okupíranima

množina

IMENOVALNIK: okupírane

RODILNIK: okupíranih

DAJALNIK: okupíranim

TOŽILNIK: okupírane

MESTNIK: pri okupíranih

ORODNIK: z okupíranimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: okupírano

RODILNIK: okupíranega

DAJALNIK: okupíranemu

TOŽILNIK: okupírano

MESTNIK: pri okupíranem

ORODNIK: z okupíranim

dvojina

IMENOVALNIK: okupírani

RODILNIK: okupíranih

DAJALNIK: okupíranima

TOŽILNIK: okupírani

MESTNIK: pri okupíranih

ORODNIK: z okupíranima

množina

IMENOVALNIK: okupírana

RODILNIK: okupíranih

DAJALNIK: okupíranim

TOŽILNIK: okupírana

MESTNIK: pri okupíranih

ORODNIK: z okupíranimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bôlj okupíran

ženski spol

EDNINA: bôlj okupírana

srednji spol

EDNINA: bôlj okupírano

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj okupíran

ženski spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj okupírana

srednji spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj okupírano

TONEMSKO

[okupíran]

IPA: [ɔkupí:ràn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: okupíran

določno okupírani

RODILNIK: okupíranega

DAJALNIK: okupíranemu

TOŽILNIK: okupíran

določno okupírani

živo okupíranega

MESTNIK: pri okupíranem

ORODNIK: z okupíranim

dvojina

IMENOVALNIK: okupírana

RODILNIK: okupíranih

DAJALNIK: okupíranima

TOŽILNIK: okupírana

MESTNIK: pri okupíranih

ORODNIK: z okupíranima

množina

IMENOVALNIK: okupírani

RODILNIK: okupíranih

DAJALNIK: okupíranim

TOŽILNIK: okupírane

MESTNIK: pri okupíranih

ORODNIK: z okupíranimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: okupírana

RODILNIK: okupírane

DAJALNIK: okupírani

TOŽILNIK: okupírano

MESTNIK: pri okupírani

ORODNIK: z okupírano

dvojina

IMENOVALNIK: okupírani

RODILNIK: okupíranih

DAJALNIK: okupíranima

TOŽILNIK: okupírani

MESTNIK: pri okupíranih

ORODNIK: z okupíranima

množina

IMENOVALNIK: okupírane

RODILNIK: okupíranih

DAJALNIK: okupíranim

TOŽILNIK: okupírane

MESTNIK: pri okupíranih

ORODNIK: z okupíranimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: okupírano

RODILNIK: okupíranega

DAJALNIK: okupíranemu

TOŽILNIK: okupírano

MESTNIK: pri okupíranem

ORODNIK: z okupíranim

dvojina

IMENOVALNIK: okupírani

RODILNIK: okupíranih

DAJALNIK: okupíranima

TOŽILNIK: okupírani

MESTNIK: pri okupíranih

ORODNIK: z okupíranima

množina

IMENOVALNIK: okupírana

RODILNIK: okupíranih

DAJALNIK: okupíranim

TOŽILNIK: okupírana

MESTNIK: pri okupíranih

ORODNIK: z okupíranimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bôlj okupíran

ženski spol

EDNINA: bôlj okupírana

srednji spol

EDNINA: bôlj okupírano

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj okupíran

ženski spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj okupírana

srednji spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj okupírano

okupírati okupíram dovršni in nedovršni glagol

[okupírati]

POMEN

1. enostransko, protipravno zasesti ozemlje tuje države, navadno z vojsko

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

okupirati deželo, ČIGAVO domovino, državo, prestolnico | okupirati otok, ozemlje, predel, teritorij, KATERO zemljo | okupirati prestolnico

- Ko so francosko prestolnico *okupirali* Nemci, se je zatekel v nezasedeni Marseille.
- Ozemlje so *okupirali* in brez sile se ne bodo umaknili.
- Po bosensko-hercegovski vstaji je Avstrija na berlinskem kongresu 1878. leta dobila dovoljenje, da ti dve deželi *okupira*.

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

sile so okupirale KAJ | vojska okupira KAJ

- Naše ozemlje so *okupirale* nacistično-fašistične sile, ga razkosale in delno anektirale.
- Nekateri v njegovi stranki so zahtevali, da vojska *okupira* jug in tam nastavi svojo oblast.

...

- Mimo mednarodne zakonodaje so napadli in *okupirali* državo ter z vojaško silo odstavili tamkajšnjo oblast.
- V deželi je bilo okoli pol milijona vojakov, pa države še zdaleč niso v celoti *okupirali*.

2. ekspresivno biti, zadrževati se kje, navadno v večjem številu, in s tem onemogočati uporabo komu drugemu

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

turisti okupirajo KAJ

- Z mnogo manj denarja lahko obiščemo nič manj sanjske otoške destinacije, ki jih turisti še niso množično *okupirali*.
- Najbolj vneti navijači so *okupirali* okolico stadiona, ki sicer sprejme 40.000 gledalcev.

▶ prisl. + **glag.**

množično okupirati

- Ko jih je začelo zvijati v trebuih, so popolnoma *okupirale* stranišče.

...

- Dogaja se, da samo en komitent *okupira* okence za trideset in več minut.

3. ekspresivno biti neprestano, prekomerno navzoč v mislih, zaznavah, dejavnostih

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

misli okupirajo KOGA | tema okupira KOGA

- Zelo vas bodo *okupirale* misli o odnosih z ljudmi in lastni življenjski poti.
- Televiziji največkrat pravijo, da jih televizija čisto *okupira* in da nimajo veliko prostega časa.

▶ prisl. + **glag.**

popolnoma, povsem, preveč okupirati | trenutno okupirati

- V času priprav in snemanja sem živela samo za projekt, saj me je celodnevno delo popolnoma *okupiralo*.

- Odrasli smo naučeni, da ne pokažemo vsakomur vsega, kar nas miselno in čustveno *okupira*.

...

- V zunanjem svetu je veliko zanimivih stvari, ki vas pritegnejo, *okupirajo* vaše čute in misli.

- Veste, otroci vas *okupirajo* za štiriindvajset ur na dan.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[okupírati]

IPA: [ɔkuˈpiːrati]

NEDOLOČNIK: okupírati

NAMENILNIK: okupírat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: okupíram

2. OSEBA: okupíraš

3. OSEBA: okupíra

dvojina

1. OSEBA: okupírava

2. OSEBA: okupírata

3. OSEBA: okupírata

množina

1. OSEBA: okupíramo

2. OSEBA: okupírate

3. OSEBA: okupirajo

velelnik

ednina

2. OSEBA: okupíraj

dvojina

1. OSEBA: okupírajva

2. OSEBA: okupírajta

množina

1. OSEBA: okupírajmo

2. OSEBA: okupírajte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: okupíral

DVOJINA: okupírala

MNOŽINA: okupírali

ženski spol

EDNINA: okupírala

DVOJINA: okupírali

MNOŽINA: okupírale

srednji spol

EDNINA: okupíralo

DVOJINA: okupírali

MNOŽINA: okupírala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: okupirajóč
RODILNIK: okupirajóč**ega**
DAJALNIK: okupirajóč**emu**
TOŽILNIK: okupirajóč
živo okupirajóč**ega**
MESTNIK: pri okupirajóč**em**
ORODNIK: z okupirajóč**im**
dvojina

IMENOVALNIK: okupirajóč**a**
RODILNIK: okupirajóč**ih**
DAJALNIK: okupirajóč**ima**
TOŽILNIK: okupirajóč**a**
MESTNIK: pri okupirajóč**ih**
ORODNIK: z okupirajóč**ima**
množina

IMENOVALNIK: okupirajóč**i**
RODILNIK: okupirajóč**ih**
DAJALNIK: okupirajóč**im**
TOŽILNIK: okupirajóč**e**
MESTNIK: pri okupirajóč**ih**
ORODNIK: z okupirajóč**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: okupirajóč**a**
RODILNIK: okupirajóč**e**
DAJALNIK: okupirajóč**i**
TOŽILNIK: okupirajóč**o**
MESTNIK: pri okupirajóč**i**
ORODNIK: z okupirajóč**o**

dvojina

IMENOVALNIK: okupirajóč**i**
RODILNIK: okupirajóč**ih**
DAJALNIK: okupirajóč**ima**
TOŽILNIK: okupirajóč**i**
MESTNIK: pri okupirajóč**ih**
ORODNIK: z okupirajóč**ima**

množina

IMENOVALNIK: okupirajóč**e**
RODILNIK: okupirajóč**ih**
DAJALNIK: okupirajóč**im**
TOŽILNIK: okupirajóč**e**
MESTNIK: pri okupirajóč**ih**
ORODNIK: z okupirajóč**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: okupirajóč**e**
RODILNIK: okupirajóč**ega**
DAJALNIK: okupirajóč**emu**
TOŽILNIK: okupirajóč**e**
MESTNIK: pri okupirajóč**em**

ORODNIK: z okupirajóč**im**
dvojina

IMENOVALNIK: okupirajóč**i**
RODILNIK: okupirajóč**ih**
DAJALNIK: okupirajóč**ima**
TOŽILNIK: okupirajóč**i**
MESTNIK: pri okupirajóč**ih**
ORODNIK: z okupirajóč**ima**
množina

IMENOVALNIK: okupirajóč**a**
RODILNIK: okupirajóč**ih**
DAJALNIK: okupirajóč**im**
TOŽILNIK: okupirajóč**a**
MESTNIK: pri okupirajóč**ih**
ORODNIK: z okupirajóč**imi**
deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: okupír**an**
RODILNIK: okupír**anega**
DAJALNIK: okupír**anemu**
TOŽILNIK: okupír**an**
živo okupír**anega**
MESTNIK: pri okupír**anem**

ORODNIK: z okupír**anim**

dvojina

IMENOVALNIK: okupír**ana**
RODILNIK: okupír**anih**
DAJALNIK: okupír**anima**
TOŽILNIK: okupír**ana**
MESTNIK: pri okupír**anih**
ORODNIK: z okupír**anima**

množina

IMENOVALNIK: okupír**ani**
RODILNIK: okupír**anih**
DAJALNIK: okupír**anim**
TOŽILNIK: okupír**ane**
MESTNIK: pri okupír**anih**
ORODNIK: z okupír**animi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: okupír**ana**
RODILNIK: okupír**ane**
DAJALNIK: okupír**ani**
TOŽILNIK: okupír**ano**
MESTNIK: pri okupír**ani**
ORODNIK: z okupír**ano**

dvojina

IMENOVALNIK: okupír**ani**
RODILNIK: okupír**anih**
DAJALNIK: okupír**anima**
TOŽILNIK: okupír**ani**
MESTNIK: pri okupír**anih**

ORODNIK: z okupíran**ima**
množina

IMENOVALNIK: okupírane

RODILNIK: okupírani**h**

DAJALNIK: okupírani**m**

TOŽILNIK: okupírane

MESTNIK: pri okupírani**h**

ORODNIK: z okupírani**mi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: okupírano

RODILNIK: okupíran**ega**

DAJALNIK: okupíran**emu**

TOŽILNIK: okupírano

MESTNIK: pri okupíran**em**

ORODNIK: z okupírani**m**

dvojina

IMENOVALNIK: okupírani

RODILNIK: okupírani**h**

DAJALNIK: okupírani**ma**

TOŽILNIK: okupírani

MESTNIK: pri okupírani**h**

ORODNIK: z okupírani**ma**

množina

IMENOVALNIK: okupírana

RODILNIK: okupírani**h**

DAJALNIK: okupírani**m**

TOŽILNIK: okupírana

MESTNIK: pri okupírani**h**

ORODNIK: z okupírani**mi**

DELEŽJE NA *-aje*: okupiraj**e**

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: okupíran**je**

RODILNIK: okupíran**ja**

DAJALNIK: okupíran**ju**

TOŽILNIK: okupíran**je**

MESTNIK: pri okupíran**ju**

ORODNIK: z okupíran**jem**

dvojina

IMENOVALNIK: okupíran**ji**

RODILNIK: okupíran**j**

DAJALNIK: okupíran**jema**

TOŽILNIK: okupíran**ji**

MESTNIK: pri okupíran**jih**

ORODNIK: z okupíran**jema**

množina

IMENOVALNIK: okupíran**ja**

RODILNIK: okupíran**j**

DAJALNIK: okupíran**jem**

TOŽILNIK: okupíran**ja**

MESTNIK: pri okupíran**jih**

ORODNIK: z okupíran**ji**

TONEMSKO

[okupírat^íi]

IPA: [ɔkupí:ràti]

NEDOLOČNIK: okupírat^íi

NAMENILNIK: okupírat^í

sedanjik

ednina

1. OSEBA: okupíram

2. OSEBA: okupíraš

3. OSEBA: okupíra

dvojina

1. OSEBA: okupírava

2. OSEBA: okupírata

3. OSEBA: okupírata

množina

1. OSEBA: okupíramo

2. OSEBA: okupírate

3. OSEBA: okupírajo

velelnik

ednina

2. OSEBA: okupíraj

dvojina

1. OSEBA: okupírajva

2. OSEBA: okupírajta

množina

1. OSEBA: okupírajmo

2. OSEBA: okupírajte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: okupíral

DVOJINA: okupírala

MNOŽINA: okupírali

ženski spol

EDNINA: okupírala

DVOJINA: okupírali

MNOŽINA: okupírale

srednji spol

EDNINA: okupíralo

DVOJINA: okupírali

MNOŽINA: okupírala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: okupirajóč tudi okupirajóč

RODILNIK: okupirajóč**ega**

DAJALNIK: okupirajóč**emu**

TOŽILNIK: okupirajóč tudi okupirajóč

živo okupirajóč**ega**

MESTNIK: pri okupirajóč**em**

ORODNIK: z okupirajóč**im**

dvojina

IMENOVALNIK: okupirajóča

RODILNIK: okupirajó**čih**
DAJALNIK: okupirajó**čima**
TOŽILNIK: okupirajó**ča**
MESTNIK: pri okupirajó**čih**
ORODNIK: z okupirajó**čima**
množina
IMENOVALNIK: okupirajó**či**
RODILNIK: okupirajó**čih**
DAJALNIK: okupirajó**čim**
TOŽILNIK: okupirajó**če**
MESTNIK: pri okupirajó**čih**
ORODNIK: z okupirajó**čimi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: okupirajó**ča**
RODILNIK: okupirajó**če**
DAJALNIK: okupirajó**či**
TOŽILNIK: okupirajó**čo**
MESTNIK: pri okupirajó**či**
ORODNIK: z okupirajó**čo**
dvojina
IMENOVALNIK: okupirajó**či**
RODILNIK: okupirajó**čih**
DAJALNIK: okupirajó**čima**
TOŽILNIK: okupirajó**či**
MESTNIK: pri okupirajó**čih**
ORODNIK: z okupirajó**čima**
množina
IMENOVALNIK: okupirajó**če**
RODILNIK: okupirajó**čih**
DAJALNIK: okupirajó**čim**
TOŽILNIK: okupirajó**če**
MESTNIK: pri okupirajó**čih**
ORODNIK: z okupirajó**čimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: okupirajó**če**
RODILNIK: okupirajó**čega**
DAJALNIK: okupirajó**čem**
TOŽILNIK: okupirajó**če**
MESTNIK: pri okupirajó**čem**
ORODNIK: z okupirajó**čim**
dvojina
IMENOVALNIK: okupirajó**či**
RODILNIK: okupirajó**čih**
DAJALNIK: okupirajó**čima**
TOŽILNIK: okupirajó**či**
MESTNIK: pri okupirajó**čih**
ORODNIK: z okupirajó**čima**
množina
IMENOVALNIK: okupirajó**ča**
RODILNIK: okupirajó**čih**
DAJALNIK: okupirajó**čim**

TOŽILNIK: okupirajó**ča**
MESTNIK: pri okupirajó**čih**
ORODNIK: z okupirajó**čimi**
deležnik na -n
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: okupîran
RODILNIK: okupîran**ega**
DAJALNIK: okupîran**emu**
TOŽILNIK: okupîran
živo okupîran**ega**
MESTNIK: pri okupîran**em**
ORODNIK: z okupîran**im**
dvojina
IMENOVALNIK: okupîrana
RODILNIK: okupîran**ih**
DAJALNIK: okupîran**ima**
TOŽILNIK: okupîrana
MESTNIK: pri okupîran**ih**
ORODNIK: z okupîran**ima**
množina
IMENOVALNIK: okupîrani
RODILNIK: okupîran**ih**
DAJALNIK: okupîran**im**
TOŽILNIK: okupîrane
MESTNIK: pri okupîran**ih**
ORODNIK: z okupîran**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: okupîrana
RODILNIK: okupîrane
DAJALNIK: okupîran**i**
TOŽILNIK: okupîrano
MESTNIK: pri okupîran**i**
ORODNIK: z okupîran**o**
dvojina
IMENOVALNIK: okupîrani
RODILNIK: okupîran**ih**
DAJALNIK: okupîran**ima**
TOŽILNIK: okupîrani
MESTNIK: pri okupîran**ih**
ORODNIK: z okupîran**ima**
množina
IMENOVALNIK: okupîrane
RODILNIK: okupîran**ih**
DAJALNIK: okupîran**im**
TOŽILNIK: okupîrane
MESTNIK: pri okupîran**ih**
ORODNIK: z okupîran**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: okupîrano
RODILNIK: okupîran**ega**

DAJALNIK: okupîranemu
TOŽILNIK: okupîrano
MESTNIK: pri okupîranem
ORODNIK: z okupîranim
dvojina
IMENOVALNIK: okupîrani
RODILNIK: okupîranih
DAJALNIK: okupîranima
TOŽILNIK: okupîrani
MESTNIK: pri okupîranih
ORODNIK: z okupîranima
množina

IMENOVALNIK: okupîrana
RODILNIK: okupîranih
DAJALNIK: okupîranim
TOŽILNIK: okupîrana
MESTNIK: pri okupîranih
ORODNIK: z okupîranimi
DELEŽJE NA *-aje*: okupirâje

glagolnik

ednina
IMENOVALNIK: okupîranje
RODILNIK: okupîranja
DAJALNIK: okupîranju
TOŽILNIK: okupîranje
MESTNIK: pri okupîranju
ORODNIK: z okupîranjem
dvojina
IMENOVALNIK: okupîranji
RODILNIK: okupîranj
DAJALNIK: okupîranjema
TOŽILNIK: okupîranji
MESTNIK: pri okupîranjih
ORODNIK: z okupîranjema
množina
IMENOVALNIK: okupîranja
RODILNIK: okupîranj
DAJALNIK: okupîranjem
TOŽILNIK: okupîranja
MESTNIK: pri okupîranjih
ORODNIK: z okupîranji

Izvor

prevzeto prek nem. *okkupieren* in frc. *occupere* iz lat. *occupāre* 'zasesti, napasti'

opàd opáda samostalnik moškega spola

[opàt opáda]

POMEN

organski ostanki, zlasti rastlinski, ki tvorijo površinsko plast navadno gozdnih tal

► prid. beseda + **sam. beseda**

gozdni opad | listni opad

- Vse živali v gozdnem *opadu* imenujemo potrošniki, ker se hranijo z živimi in odmrliimi rastlinskimi deli, druge pa z mrtvimi ali živimi živalmi.
- Gniloživke dobijo organsko hrano iz ostankov odmrlih rastlin in živali tako, da razkrajajo listni *opad*, les odmrlih dreves in trupla živali.

...

- Pri talnem požaru gorijo *opad* (suho listje, veje), zeliščni sloj in mladje ter podrast v gozdu.
- Z odvzemanjem *opada* iz gozda se siromašijo gozdna tla, saj je *opad* bogat vir rastlinske prehrane.

Izgovor in oblike

Jakostno

[opàt opáda]

IPA: [ɔ'pat ɔ'pa:da]

ednina

IMENOVALNIK: opàd

RODILNIK: opáda

DAJALNIK: opádu

TOŽILNIK: opáda

MESTNIK: pri opádu

ORODNIK: z opádom

dvojina

IMENOVALNIK: opáda

RODILNIK: opádov

DAJALNIK: opádoma

TOŽILNIK: opáda

MESTNIK: pri opádih

ORODNIK: z opádoma

množina

IMENOVALNIK: opádi

RODILNIK: opádov

DAJALNIK: opádom

TOŽILNIK: opáde

MESTNIK: pri opádih

ORODNIK: z opádi

TONEMSKO

[opàt opáda]

IPA: [ɔpát ɔpà:dá]

ednina

IMENOVALNIK: opàd

RODILNIK: opáda

DAJALNIK: opádu

TOŽILNIK: opáda

MESTNIK: pri opádu tudi pri opádu

ORODNIK: z opádom

dvojina

IMENOVALNIK: opáda

RODILNIK: opádov in opádov

DAJALNIK: opádoma

TOŽILNIK: opáda

MESTNIK: pri opádih in pri opádih

ORODNIK: z opádoma

množina

IMENOVALNIK: opádi

RODILNIK: opádov in opádov

DAJALNIK: opádom

TOŽILNIK: opáde

MESTNIK: pri opádi in pri opádi

ORODNIK: z opádi in z opádi

Izvor

iz *opadati* iz ↑padati

osivél osivéla osivélo tudi **osivèl** osivéla osivélo pridevnik

[osivéu osivéla osivélo] tudi [osivèu osivéla osivélo]

POMEN

1. ki je postal siv; sin.: posivel

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

osivela brada | osiveli lasje

▪ Imel je šele dobrih štirideset let, toda s svojo *osivelo* brado in očali je bil videti precej starejši.

▪ Z roko si je pogladila *osivele* lase.

▶ prisl. + **prid. beseda**

delno, nekoliko, rahlo osivel | prezgodaj osivel

▪ Imela je rjasto rjave lase, že malo *osivele* in spete v čop.

▪ Ko se je sklonil, je svetilka osvetlila njegove prezgodaj *osivele* lase.

2. ki je dobil sivo barvo las, dlak; sin.: posivel

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

osivel gospod, mož, možakar | osivel starec | osivela glava | osivela gospa

▪ Med najinim pregovarjanjem je k nama pristopil *osiveli* gospod z belimi brki.

▪ Stari vaški zdravnik je zamišljeno kimal z *osivelo* glavo.

▶ prisl. + **prid. beseda**

malce, nekoliko, rahlo osivel | prezgodaj, zgodaj osivel

▪ Malce *osiveli* in postarani roker je izdal svojo identiteto šele, ko je na dan spravil svoj hripavi, globoki glas.

▪ Zdelana, prezgodaj *osivela* ženska petdesetih let je sedela za pisalno mizo.

Izgovor in oblike

Jakostno

[osivéu osivéla osivélo]

IPA: [ɔsi'vɛ:u ɔsi'vɛ:la ɔsi'vɛ:lɔ]

Osnovnik

moški spol

ednina

Imenovalnik: osivél

določno osivéli

Rodilnik: osivélega

DAJALNIK: osivélemu

TOŽILNIK: osivél

določno osivéli

živo osivélega

MESTNIK: pri osivélem

ORODNIK: z osivélim

dvojina

Imenovalnik: osivéla

Rodilnik: osivélih

DAJALNIK: osivélima

TOŽILNIK: osivéla

MESTNIK: pri osivélih

ORODNIK: z osivélima

množina

Imenovalnik: osivéli

Rodilnik: osivélih

DAJALNIK: osivélim

TOŽILNIK: osivéle

MESTNIK: pri osivélih

ORODNIK: z osivéli

ženski spol

ednina

Imenovalnik: osivéla

Rodilnik: osivéle

DAJALNIK: osivéli

TOŽILNIK: osivélo

MESTNIK: pri osivéli

ORODNIK: z osivélo

dvojina

Imenovalnik: osivéli

Rodilnik: osivélih

DAJALNIK: osivélima

TOŽILNIK: osivéli

MESTNIK: pri osivélih

ORODNIK: z osivéli

množina

Imenovalnik: osivéle

Rodilnik: osivélih

DAJALNIK: osivélim

TOŽILNIK: osivéle

MESTNIK: pri osivélih

ORODNIK: z osivéli

srednji spol

ednina

Imenovalnik: osivélo

Rodilnik: osivélega

DAJALNIK: osivélemu

TOŽILNIK: osivélo

MESTNIK: pri osivélem

ORODNIK: z osivélim

dvojina

Imenovalnik: osivéli

Rodilnik: osivélih

DAJALNIK: osivél**ima**
TOŽILNIK: osivéli
MESTNIK: pri osivéli**h**
ORODNIK: z osivéli**ma**
množina

IMENOVALNIK: osivé**la**
RODILNIK: osivéli**h**
DAJALNIK: osivéli**m**
TOŽILNIK: osivé**la**
MESTNIK: pri osivéli**h**
ORODNIK: z osivéli**mi**

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj osivél

ženski spol

EDNINA: bòlj osivé**la**

srednji spol

EDNINA: bòlj osivé**lo**

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nàjbolj in nàjbolj osivél

ženski spol

EDNINA: nàjbolj in nàjbolj osivé**la**

srednji spol

EDNINA: nàjbolj in nàjbolj osivé**lo**

tudi

[osivèu osivéla osivélo]

IPA: [ɔsi'ʋeʋ ɔsi'ʋe:la ɔsi'ʋe:lo]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: osivél

določno osivéli

RODILNIK: osivé**lega**

DAJALNIK: osivé**lemu**

TOŽILNIK: osivél

določno osivéli

živo osivé**lega**

MESTNIK: pri osivé**lem**

ORODNIK: z osivé**lim**

dvojina

IMENOVALNIK: osivé**la**

RODILNIK: osivé**lih**

DAJALNIK: osivé**lima**

TOŽILNIK: osivé**la**

MESTNIK: pri osivé**lih**

ORODNIK: z osivé**limi**

množina

IMENOVALNIK: osivéli

RODILNIK: osivé**lih**

DAJALNIK: osivé**lim**

TOŽILNIK: osivé**le**

MESTNIK: pri osivé**lih**

ORODNIK: z osivé**limi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: osivé**la**

RODILNIK: osivé**le**

DAJALNIK: osivéli

TOŽILNIK: osivé**lo**

MESTNIK: pri osivéli

ORODNIK: z osivé**lo**

dvojina

IMENOVALNIK: osivéli

RODILNIK: osivé**lih**

DAJALNIK: osivé**lima**

TOŽILNIK: osivéli

MESTNIK: pri osivé**lih**

ORODNIK: z osivé**limi**

množina

IMENOVALNIK: osivé**le**

RODILNIK: osivé**lih**

DAJALNIK: osivé**lim**

TOŽILNIK: osivé**le**

MESTNIK: pri osivé**lih**

ORODNIK: z osivé**limi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: osivé**lo**

RODILNIK: osivé**lega**

DAJALNIK: osivé**lemu**

TOŽILNIK: osivé**lo**

MESTNIK: pri osivé**lem**

ORODNIK: z osivé**lim**

dvojina

IMENOVALNIK: osivéli

RODILNIK: osivé**lih**

DAJALNIK: osivé**lima**

TOŽILNIK: osivéli

MESTNIK: pri osivé**lih**

ORODNIK: z osivé**limi**

množina

IMENOVALNIK: osivé**la**

RODILNIK: osivé**lih**

DAJALNIK: osivé**lim**

TOŽILNIK: osivé**la**

MESTNIK: pri osivé**lih**

ORODNIK: z osivé**limi**

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj osivél

ženski spol

EDNINA: bòlj osivé**la**

srednji spol

EDNINA: bõlj osivélo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj osivèl

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj osivéla

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj osivélo

TONEMSKO

[osivèu osivéla osivélo]

IPA: [ɔsivè:u ɔsivè:lá ɔsivè:ló]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: osivél

določno osivéli

RODILNIK: osivélega

DAJALNIK: osivélemu

TOŽILNIK: osivél

določno osivéli

živo osivélega

MESTNIK: pri osivélem

ORODNIK: z osivéli

dvojina

IMENOVALNIK: osivéla

RODILNIK: osivélih

DAJALNIK: osivéli

TOŽILNIK: osivéla

MESTNIK: pri osivélih

ORODNIK: z osivéli

množina

IMENOVALNIK: osivéli

RODILNIK: osivélih

DAJALNIK: osivéli

TOŽILNIK: osivéle

MESTNIK: pri osivélih

ORODNIK: z osivéli

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: osivéla

RODILNIK: osivéle

DAJALNIK: osivéli

TOŽILNIK: osivélo

MESTNIK: pri osivéli

ORODNIK: z osivélo

dvojina

IMENOVALNIK: osivéli

RODILNIK: osivélih

DAJALNIK: osivéli

TOŽILNIK: osivéli

MESTNIK: pri osivélih

ORODNIK: z osivéli

množina

IMENOVALNIK: osivéle

RODILNIK: osivélih

DAJALNIK: osivéli

TOŽILNIK: osivéle

MESTNIK: pri osivélih

ORODNIK: z osivéli

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: osivélo

RODILNIK: osivélega

DAJALNIK: osivélemu

TOŽILNIK: osivélo

MESTNIK: pri osivélem

ORODNIK: z osivéli

dvojina

IMENOVALNIK: osivéli

RODILNIK: osivélih

DAJALNIK: osivéli

TOŽILNIK: osivéli

MESTNIK: pri osivélih

ORODNIK: z osivéli

množina

IMENOVALNIK: osivéla

RODILNIK: osivélih

DAJALNIK: osivéli

TOŽILNIK: osivéla

MESTNIK: pri osivélih

ORODNIK: z osivéli

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj osivél

ženski spol

EDNINA: bõlj osivéla

srednji spol

EDNINA: bõlj osivélo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj osivél

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj osivéla

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj osivélo

tudi

[osivèu osivéla osivélo]

IPA: [ɔsivèu ɔsivè:lá ɔsivè:ló]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: osivèl

določno osivéli

RODILNIK: osivé**lega**
DAJALNIK: osivé**lemu**
TOŽILNIK: osivél
določno osivéli
živo osivé**lega**
MESTNIK: pri osivé**lem**
ORODNIK: z osivé**lim**
dvojina
IMENOVALNIK: osivé**la**
RODILNIK: osivéli**h**
DAJALNIK: osivéli**ma**
TOŽILNIK: osivé**la**
MESTNIK: pri osivéli**h**
ORODNIK: z osivéli**ma**
množina
IMENOVALNIK: osivéli
RODILNIK: osivéli**h**
DAJALNIK: osivéli**lim**
TOŽILNIK: osivé**le**
MESTNIK: pri osivéli**h**
ORODNIK: z osivéli**limi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: osivé**la**
RODILNIK: osivé**le**
DAJALNIK: osivéli
TOŽILNIK: osivé**lo**
MESTNIK: pri osivéli
ORODNIK: z osivé**lo**
dvojina
IMENOVALNIK: osivéli
RODILNIK: osivéli**h**
DAJALNIK: osivéli**ma**
TOŽILNIK: osivéli
MESTNIK: pri osivéli**h**
ORODNIK: z osivéli**ma**
množina
IMENOVALNIK: osivé**le**
RODILNIK: osivéli**h**
DAJALNIK: osivéli**lim**
TOŽILNIK: osivé**le**
MESTNIK: pri osivéli**h**
ORODNIK: z osivéli**limi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: osivé**lo**
RODILNIK: osivéli**lega**
DAJALNIK: osivéli**lemu**
TOŽILNIK: osivé**lo**
MESTNIK: pri osivéli**lem**
ORODNIK: z osivéli**lim**
dvojina
IMENOVALNIK: osivéli

RODILNIK: osivéli**h**
DAJALNIK: osivéli**ma**
TOŽILNIK: osivéli
MESTNIK: pri osivéli**h**
ORODNIK: z osivéli**ma**
množina
IMENOVALNIK: osivé**la**
RODILNIK: osivéli**h**
DAJALNIK: osivéli**lim**
TOŽILNIK: osivé**la**
MESTNIK: pri osivéli**h**
ORODNIK: z osivéli**limi**
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: bölj osivél
ženski spol
EDNINA: bölj osivé**la**
srednji spol
EDNINA: bölj osivé**lo**
PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: nájbolj in nájbolj osivél
ženski spol
EDNINA: nájbolj in nájbolj osivé**la**
srednji spol
EDNINA: nájbolj in nájbolj osivé**lo**

FRAZEOLOGIJA

siva/osivela glava

siva glava

osivela glava

star, starejši človek

- Razumljivo sicer večinoma prevladujejo *sive glave*, nos pa vseeno pride pomolit tudi kak mlad firbec.
- Njene stranke so vodilni ljudje iz gospodarstva in politike, in to ne samo *osivele glave*, ampak tudi predstavniki mlajše generacije.

IZVOR

↑osiveti

ostrígar ostrígarja samostalnik moškega spola

[ostrígar]

POMEN

1. gojena ali divje rastoča lističasta goba, ki navadno raste na lesu v šopih in je mlada užitna; primerjaj lat. *Pleurotus*

► sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

gojenje ostrigarjev

- Kot substrat za gojenje *ostrigarjev*, šitak in topolvk uporabljajo žagovino listavcev.
- Kar nekaj vrst *ostrigarjev* uspeva tudi v naravi in v zimskem času, če zima le ni prehuda.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

- Naprodaj so gojeni *ostrigarji* ter beli šampinjoni.
- Odrasli *ostrigarji* znajo biti nekoliko trdi, zato pazimo na pravi čas pobiranja.

1.1. ta goba kot hrana, jed

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

- *Ostrigarje* očistimo, odstranimo trde bete in klobuke narežemo na četrtine.

...

- Solato potresite s pečenimi *ostrigarji* in parmezanom, ki ste ga nastrgali na večje kose.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ostrigar]

IPA: [ɔ'stri:gar]

ednina

IMENOVALNIK: ostrigar

RODILNIK: ostrigarja

DAJALNIK: ostrigarju

TOŽILNIK: ostrigarja

MESTNIK: pri ostrigarju

ORODNIK: z ostrigarjem

dvojina

IMENOVALNIK: ostrigarja

RODILNIK: ostrigarjev

DAJALNIK: ostrigarjema

TOŽILNIK: ostrigarja

MESTNIK: pri ostrigarjih

ORODNIK: z ostrigarjema

množina

IMENOVALNIK: ostrigarji

RODILNIK: ostrigarjev

DAJALNIK: ostrigarjem

TOŽILNIK: ostrigarje

MESTNIK: pri ostrigarjih

ORODNIK: z ostrigarji

TONEMSKO

[ostrigar]

IPA: [ɔstri:gàr]

ednina

IMENOVALNIK: ostrigar

RODILNIK: ostrigarja

DAJALNIK: ostrigarju

TOŽILNIK: ostrigarja

MESTNIK: pri ostrigarju

ORODNIK: z ostrigarjem

dvojina

IMENOVALNIK: ostrigarja

RODILNIK: ostrigarjev

DAJALNIK: ostrigarjema

TOŽILNIK: ostrigarja

MESTNIK: pri ostrigarjih

ORODNIK: z ostrigarjema

množina

IMENOVALNIK: ostrigarji

RODILNIK: ostrigarjev

DAJALNIK: ostrigarjem

TOŽILNIK: ostrigarje

MESTNIK: pri ostrigarjih

ORODNIK: z ostrigarji

STALNE ZVEZE

bukov ostrigar

1. iz biologije ostrigar s sivkastim klobukom, ki raste zlasti jeseni na bukvah; primerjaj lat. *Pleurotus ostreatus*

- V zimskem času *bukovega ostrigarja* ni moč zamenjati z nobeno drugo gobo, poleti in jeseni pa ga zlahka zamenjamo s poletnim ostrigarjem, ki je mehkejši in svetlejši.

- Daljše zimske odjuge nadvse ugajajo *bukovemu ostrigarju*.

1.1. ta goba kot hrana, jed

- Pečeno ribo serviramo skupaj s pečenimi *bukovimi ostrigarji* in slanim krompirjem.
- Juho iz *bukovih ostrigarjev* okrasimo s peteršiljem.

IZVOR

↑ ostriga

otopél otopéla otopélo tudi **otopèl** otopéla otopélo

pridevnik

[otopéu otopéla otopélo] tudi [otopèu otopéla otopélo]

POMEN

1. ki ne reže, ne seka več dobro

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

- Sloj aluminijaste folije preložite in večkrat razrežite z *otopelimi* škarjami.

2. ki je neobčutljiv za zunanje dražljaje, ne kaže volje, zavzetosti za kaj; sin.: top

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

- Čustveno *otopel* človek ni zmožen veliko doseči na nobenem področju.
- Njen *otopeli* duh se je umikal pred vsem, domišljija je zamrla, srce se je izpraznilo.

...

- Mesto je bilo kakor *otopelo* po dogodkih prejšnjega dne.

2.1. ki kaže, izraža tako neobčutljivost, brezvoljnost; sin.: top

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

- Pogreznila se je v *otopelo* žalost in le še joče.
- Pogledala jo je z utrujenimi in *otopelimi* očmi in molče prikimala.

...

- Vsi njegovi čuti so bili *otopeli* in njegove misli so bile počasne in zmedene.

3. ki postane slabo odziven, manj učinkovit

► **prid. beseda** + sam. beseda

- Začela se je pritoževati, da ima *otopele* noge.
- Kolo ali plavanje bo prava rekreacija za vaše *otopele* ude.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[otopéu otopéla otopélo]

IPA: [ɔtə'pe:u ɔtə'pe:la ɔtə'pe:lə]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: otopél

določno otopéli

RODILNIK: otopélega

DAJALNIK: otopélemu

TOŽILNIK: otopél

določno otopéli

živo otopélega

MESTNIK: pri otopélem

ORODNIK: z otopélim

dvojina

IMENOVALNIK: otopéla

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopéli

TOŽILNIK: otopéla

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli

množina

IMENOVALNIK: otopéli

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopélim

TOŽILNIK: otopéle

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: otopéla

RODILNIK: otopéle

DAJALNIK: otopéli

TOŽILNIK: otopélo

MESTNIK: pri otopéli

ORODNIK: z otopélo

dvojina

IMENOVALNIK: otopéli

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopéli

TOŽILNIK: otopéli

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli

množina

IMENOVALNIK: otopéle

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopélim

TOŽILNIK: otopéle

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: otopélo

RODILNIK: otopélega

DAJALNIK: otopélemu

TOŽILNIK: otopélo

MESTNIK: pri otopélem

ORODNIK: z otopélim

dvojina

IMENOVALNIK: otopéli

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopéli

TOŽILNIK: otopéli

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli

množina

IMENOVALNIK: otopéla

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopélim

TOŽILNIK: otopéla

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj otopél

ženski spol

EDNINA: bòlj otopéla

srednji spol

EDNINA: bòlj otopélo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nàjbolj in nájbolj otopél

ženski spol

EDNINA: nàjbolj in nájbolj otopéla

srednji spol

EDNINA: nàjbolj in nájbolj otopélo

tudi

[otopèu otopéla otopélo]

IPA: [ɔtə'pe:u ɔtə'pe:la ɔtə'pe:lə]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: otopèl

določno otopéli

RODILNIK: otopélega

DAJALNIK: otopélemu

TOŽILNIK: otopèl
določno otopéli
živo otopélega
MESTNIK: pri otopélem
ORODNIK: z otopélim
dvojina
IMENOVALNIK: otopéla
RODILNIK: otopélih
DAJALNIK: otopéli**ma**
TOŽILNIK: otopéla
MESTNIK: pri otopélih
ORODNIK: z otopéli**ma**
množina
IMENOVALNIK: otopéli
RODILNIK: otopélih
DAJALNIK: otopélim
TOŽILNIK: otopéle
MESTNIK: pri otopélih
ORODNIK: z otopéli**mi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: otopéla
RODILNIK: otopéle
DAJALNIK: otopéli
TOŽILNIK: otopélo
MESTNIK: pri otopéli
ORODNIK: z otopélo
dvojina
IMENOVALNIK: otopéli
RODILNIK: otopélih
DAJALNIK: otopéli**ma**
TOŽILNIK: otopéli
MESTNIK: pri otopélih
ORODNIK: z otopéli**ma**
množina
IMENOVALNIK: otopéle
RODILNIK: otopélih
DAJALNIK: otopélim
TOŽILNIK: otopéle
MESTNIK: pri otopélih
ORODNIK: z otopéli**mi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: otopélo
RODILNIK: otopélega
DAJALNIK: otopélemu
TOŽILNIK: otopélo
MESTNIK: pri otopélem
ORODNIK: z otopélim
dvojina
IMENOVALNIK: otopéli
RODILNIK: otopélih
DAJALNIK: otopéli**ma**

TOŽILNIK: otopéli
MESTNIK: pri otopélih
ORODNIK: z otopéli**ma**
množina
IMENOVALNIK: otopéla
RODILNIK: otopélih
DAJALNIK: otopélim
TOŽILNIK: otopéla
MESTNIK: pri otopélih
ORODNIK: z otopéli**mi**
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: bòlj otopèl
ženski spol
EDNINA: bòlj otopéla
srednji spol
EDNINA: bòlj otopélo
PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: nàjbolj in nájbolj otopèl
ženski spol
EDNINA: nàjbolj in nájbolj otopéla
srednji spol
EDNINA: nàjbolj in nájbolj otopélo

TONEMSKO
[otopèu otopéla otopélo]
IPA: [ɔtopè:u ɔtopè:lá ɔtopè:lɔ]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: otopèl
določno otopéli
RODILNIK: otopélega
DAJALNIK: otopélemu
TOŽILNIK: otopèl
določno otopéli
živo otopélega
MESTNIK: pri otopélem
ORODNIK: z otopélim
dvojina
IMENOVALNIK: otopéla
RODILNIK: otopélih
DAJALNIK: otopéli**ma**
TOŽILNIK: otopéla
MESTNIK: pri otopélih
ORODNIK: z otopéli**ma**
množina
IMENOVALNIK: otopéli
RODILNIK: otopélih
DAJALNIK: otopélim
TOŽILNIK: otopéle
MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopélimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: otopéla

RODILNIK: otopéle

DAJALNIK: otopéli

TOŽILNIK: otopélo

MESTNIK: pri otopéli

ORODNIK: z otopélo

dvojina

IMENOVALNIK: otopéli

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopéli~~ma~~

TOŽILNIK: otopéli

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli~~ma~~

množina

IMENOVALNIK: otopéle

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopéli~~m~~

TOŽILNIK: otopéle

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli~~mi~~

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: otopélo

RODILNIK: otopélega

DAJALNIK: otopélemu

TOŽILNIK: otopélo

MESTNIK: pri otopélem

ORODNIK: z otopéli~~m~~

dvojina

IMENOVALNIK: otopéli

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopéli~~ma~~

TOŽILNIK: otopéli

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli~~ma~~

množina

IMENOVALNIK: otopéla

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopéli~~m~~

TOŽILNIK: otopéla

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli~~mi~~

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj otopèl

ženski spol

EDNINA: bõlj otopéla

srednji spol

EDNINA: bõlj otopélo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj otopèl

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj otopéla

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj otopélo

tudi

[otopèu otopéla otopélo]

IPA: [otopèu otòpè:lá otòpè:ló]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: otopèl

določno otopéli

RODILNIK: otopélega

DAJALNIK: otopélemu

TOŽILNIK: otopèl

določno otopéli

živo otopélega

MESTNIK: pri otopélem

ORODNIK: z otopéli~~m~~

dvojina

IMENOVALNIK: otopéla

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopéli~~ma~~

TOŽILNIK: otopéla

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli~~ma~~

množina

IMENOVALNIK: otopéli

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopéli~~m~~

TOŽILNIK: otopéle

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli~~mi~~

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: otopéla

RODILNIK: otopéle

DAJALNIK: otopéli

TOŽILNIK: otopélo

MESTNIK: pri otopéli

ORODNIK: z otopélo

dvojina

IMENOVALNIK: otopéli

RODILNIK: otopélih

DAJALNIK: otopéli~~ma~~

TOŽILNIK: otopéli

MESTNIK: pri otopélih

ORODNIK: z otopéli~~ma~~

množina

IMENOVALNIK: otopéle
RODILNIK: otopélih
DAJALNIK: otopélim
TOŽILNIK: otopéle
MESTNIK: pri otopélih
ORODNIK: z otopéli
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: otopélo
RODILNIK: otopélega
DAJALNIK: otopélemu
TOŽILNIK: otopélo
MESTNIK: pri otopélem
ORODNIK: z otopélim
dvojina

IMENOVALNIK: otopéli
RODILNIK: otopélih
DAJALNIK: otopéli
TOŽILNIK: otopéli
MESTNIK: pri otopélih
ORODNIK: z otopéli
množina

IMENOVALNIK: otopéla
RODILNIK: otopélih
DAJALNIK: otopélim
TOŽILNIK: otopéla
MESTNIK: pri otopélih
ORODNIK: z otopéli
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj otopèl

ženski spol

EDNINA: bõlj otopéla

srednji spol

EDNINA: bõlj otopélo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj otopèl

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj otopéla

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj otopélo

Izvor

↑otopeti

otopélo prislov

[otopélo]

POMEN

takó, da je neobčutljiv za zunanje dražljaje, ne kaže volje, zavzetosti za kaj; sin.: topo

▶ **prisl.** + glag.

otopelo gledati

▪ Dijaki so zdolgočaseno pisali v zvezke ali pa samo *otopelo* gledali skozi okno.

▪ Za trenutek sem se *otopelo* zastrmel vanj.

...

▪ Vse skupaj mi je odveč, nekam bi rada pobegnila, a ostajam *otopelo* nemočna.

▪ Jokala je, a ne od sreče, ampak čudno *otopelo*.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[otopélo]

IPA: [ɔtɔ'pe:lɔ]

OSNOVNIK: otopélo

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bõlj otopélo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nãjbolj in nãjbolj otopélo

TONEMSKO

[otopélo]

IPA: [ɔtɔpè:lɔ]

OSNOVNIK: otopélo

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bõlj otopélo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nãjbolj in nãjbolj otopélo

Izvor

↑otopel

otopélost otopélosti samostalnik ženskega spola

[otopélost]

POMEN

1. stanje koga, da je neobčutljiv za zunanje dražljaje, ne kaže volje, zavzetosti za kaj

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

čustvena, duhovna, duševna otopelost | popolna otopelost | zimska otopelost

▪ Zabredla je v popolno čustveno *otopelost*.

▪ Šport mnogim pomaga iz duševne *otopelosti*.

▶ glag. + iz + **sam. beseda v roditelju**

prebuditi, predramiti, zbuditi, zdramiti (se) iz otopelosti

▪ S svojimi idejami je iz naravovarstvene *otopelosti* zdramil številne ljudi.

▪ Topli sončni žarki in prebujajoča se narava nas vsako leto znova prebudijo iz zimske *otopelosti*.

▶ glag. + v + **sam. beseda v tožilniku**

zapasti v otopelost

▪ Sedla je za kuhinjsko mizo in padla v zamolko *otopelost*.

▪ Ohranjati moramo socialne stike, brati časopise in spremljati spletne strani, da ohranjamo delovne navade in ne zapademo v *otopelost*.

...

▪ V prvi fazi je žalujoči v šoku zaradi nenadne večje izgube, kar povzroči *otopelost*, saj žalujoči ne more ustrezno obdelati vseh informacij o dogodku.

▪ Zdravilo proti *otopelosti* je, da si dovolite čutiti in

ubesediti svoja občutja.

2. stanje, ko kaj postane slabo odzivno, manj učinkovito

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

občutek otopelosti

- Značilna znamenja bolezní so: odsekan govor, tresavica, občutek *otopelosti* v nogah, omotičnost, ohromitev očesnih mišic itd.
- Po ležanju na takšni vzmetnici ima človek lahko občutek *otopelosti*, saj trda vzmetnica ne daje opore usločenemu delu hrbta in mišicam v tem predelu.

...

- Visoka nadmorska višina pri ljudeh povzroča utrujenost, zaspanost, *otopelost* in oteklost udov.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[otopélost]

IPA: [ɔtɔ'pe:lɔst]

ednina

IMENOVALNIK: otopélost

RODILNIK: otopélosti

DAJALNIK: otopélosti

TOŽILNIK: otopélost

MESTNIK: pri otopélosti

ORODNIK: z otopélostjo

dvojina

IMENOVALNIK: otopélosti

RODILNIK: otopélosti

DAJALNIK: otopélost**ma** tudi otopélost**ima**

TOŽILNIK: otopélosti

MESTNIK: pri otopélost**ih**

ORODNIK: z otopélost**ma** tudi z otopélost**ima**

množina

IMENOVALNIK: otopélosti

RODILNIK: otopélosti

DAJALNIK: otopélost**im**

TOŽILNIK: otopélosti

MESTNIK: pri otopélost**ih**

ORODNIK: z otopélost**mi**

TONEMSKO

[otopélost]

IPA: [ɔtɔpè:lɔst]

ednina

IMENOVALNIK: otopélost

RODILNIK: otopélosti

DAJALNIK: otopélosti

TOŽILNIK: otopélost

MESTNIK: pri otopélosti

ORODNIK: z otopélostjo

dvojina

IMENOVALNIK: otopélosti

RODILNIK: otopélosti

DAJALNIK: otopélost**ma** tudi otopélost**ima**

TOŽILNIK: otopélosti

MESTNIK: pri otopélost**ih**

ORODNIK: z otopélost**ma** tudi z otopélost**ima**

množina

IMENOVALNIK: otopélosti

RODILNIK: otopélosti

DAJALNIK: otopélost**im**

TOŽILNIK: otopélosti

MESTNIK: pri otopélost**ih**

ORODNIK: z otopélost**mi**

IZVOR

↑ otopel

otopéti otopím dovršni glagol

[otopéti]

POMEN

1. prenehati biti oster, rezati, sekati dobro

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

nož, rezilo otopi

- Rezila nožev po daljši rabi *otopijo*, zato so potrebni pripomočki za ostrenje.
- Ne dovolj trd nož med uporabo hitro *otopi* in njegova nabrušena ostrina se skrivi.

▶ prisl. + **glag.**

hitro otopeti

- Plošče iz brusilnega papirja, ki jih uporabljamo na kotnih brusilkah, pogosto hitro *otopijo* in izgubijo svojo brusilno sposobnost.

- Ostriži imajo zelo koščena usta in konica trnka hitro *otopi*, če je trnek povprečne kakovosti.

2. postati neobčutljiv za zunanje dražljaje, prenehati kazati voljo, zavzetost za kaj

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

človek otopi | čustva otopijo

- Človek ob istem vsakodnevnem delu sčasoma *otopi*.
- Moja čustva so popolnoma *otopela*.

▶ prisl. + **glag.**

čisto, popolnoma, povsem otopeti | čustveno otopeti | nekako otopeti | nekoliko, malce, malo otopeti | precej otopeti

- Zasvojeni so zelo zmedeni, se ne znajdejo, čustveno *otopijo* in se niso zmožni osredotočiti.

- Se vas stiske in tragedije dotaknejo ali pa boste sčasoma popolnoma *otopeli*?

3. postati slabo odziven, manj učinkovit

- Jezik mu je *otopel*, zaradi česar se pogosto ugrizne vanj in se mu pri dolgotrajnem govoru zapleta.
- Imunski sistem je že skoraj *otopel* spriču nenehnega obremenjevanja, zato ne reagira na akutno stresno situacijo.

4. postati manj intenziven, izraziti; sin.: otopiti

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

bolečina otopi

- Razbijajoča bolečina v glavi je *otopela* in se spremenila v skoraj že znosen pritisk.
- Po premoru je pri gostiteljih *otopela* konica napada.
- Z zgodovinsko distanco *otopi* tudi naša zgroženost nad posameznimi dejanji, tako da se sčasoma spremenijo v romantične zgodbe.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[otopéti]

IPA: [otɔ'pe:ti]

NEDOLOČNIK: otopéti

NAMENILNIK: otopét in otopét

sedanjik

ednina

1. OSEBA: otopím

2. OSEBA: otopíš

3. OSEBA: otopí

dvojina

1. OSEBA: otopíva

2. OSEBA: otopíta

3. OSEBA: otopíta

množina

1. OSEBA: otopímo

2. OSEBA: otopíte

3. OSEBA: otopíjo

velelnik

ednina

2. OSEBA: otôpi

dvojina

1. OSEBA: otopíva

2. OSEBA: otopíta

množina

1. OSEBA: otopímo

2. OSEBA: otopíte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: otopél in otopél

DVOJINA: otopéla

MNOŽINA: otopéli

ženski spol

EDNINA: otopéla

DVOJINA: otopéli

MNOŽINA: otopéle

srednji spol

EDNINA: otopélo

DVOJINA: otopéli

MNOŽINA: otopéla

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: otopèč

RODILNIK: otopéčega

DAJALNIK: otopéčemu

TOŽILNIK: otopèč

živo otopéčega

MESTNIK: pri otopéčem

ORODNIK: z otopéčim

dvojina

IMENOVALNIK: otopéča

RODILNIK: otopéčih

DAJALNIK: otopéčima

TOŽILNIK: otopéča

MESTNIK: pri otopéčih

ORODNIK: z otopéčima

množina

IMENOVALNIK: otopéči

RODILNIK: otopéčih

DAJALNIK: otopéčim

TOŽILNIK: otopéče

MESTNIK: pri otopéčih

ORODNIK: z otopéčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: otopéča

RODILNIK: otopéče

DAJALNIK: otopéči

TOŽILNIK: otopéčo

MESTNIK: pri otopéči

ORODNIK: z otopéčo

dvojina

IMENOVALNIK: otopéči

RODILNIK: otopéčih

DAJALNIK: otopéčima

TOŽILNIK: otopéči

MESTNIK: pri otopéčih

ORODNIK: z otopéčima

množina

IMENOVALNIK: otopéče

RODILNIK: otopéčih

DAJALNIK: otopéčim

TOŽILNIK: otopéče

MESTNIK: pri otopéčih

ORODNIK: z otopéčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: otopéče

RODILNIK: otopéčega

DAJALNIK: otopéčemu

TOŽILNIK: otopéče

MESTNIK: pri otopéčem

ORODNIK: z otopéčim

dvojina

IMENOVALNIK: otopéči

RODILNIK: otopéčih

DAJALNIK: otopéčima

TOŽILNIK: otopéči

MESTNIK: pri **otopéčih**

ORODNIK: z **otopéčima**

množina

IMENOVALNIK: **otopéča**

RODILNIK: **otopéčih**

DAJALNIK: **otopéčim**

TOŽILNIK: **otopéča**

MESTNIK: pri **otopéčih**

ORODNIK: z **otopéčimi**

DELEŽJE NA -e: **otopé**

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: **otopênje**

RODILNIK: **otopênja**

DAJALNIK: **otopênju**

TOŽILNIK: **otopênje**

MESTNIK: pri **otopênju**

ORODNIK: z **otopênjem**

dvojina

IMENOVALNIK: **otopênji**

RODILNIK: **otopênj**

DAJALNIK: **otopênjema**

TOŽILNIK: **otopênji**

MESTNIK: pri **otopênjih**

ORODNIK: z **otopênjema**

množina

IMENOVALNIK: **otopênja**

RODILNIK: **otopênj**

DAJALNIK: **otopênjem**

TOŽILNIK: **otopênja**

MESTNIK: pri **otopênjih**

ORODNIK: z **otopênji**

TONEMSKO

[otopèti]

IPA: [ɔtopè:tí]

NEDOLOČNIK: **otopèti**

NAMENILNIK: **otopèt** in **otopèt**

sedanjik

ednina

1. OSEBA: **otopím**

2. OSEBA: **otopíš**

3. OSEBA: **otopí**

dvojina

1. OSEBA: **otopíva**

2. OSEBA: **otopíta**

3. OSEBA: **otopíta**

množina

1. OSEBA: **otopímo**

2. OSEBA: **otopíte**

3. OSEBA: **otopíjo**

velelnik

ednina

2. OSEBA: **otópi**

dvojina

1. OSEBA: **otopíva**

2. OSEBA: **otopíta**

množina

1. OSEBA: **otopímo**

2. OSEBA: **otopíte**

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: **otopël** in **otopêl**

DVOJINA: **otopêla**

MNOŽINA: **otopéli**

ženski spol

EDNINA: **otopêla** in **otopêla**

DVOJINA: **otopéli**

MNOŽINA: **otopêle**

srednji spol

EDNINA: **otopélo**

DVOJINA: **otopéli**

MNOŽINA: **otopêla**

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **otopěč**

RODILNIK: **otopěčega**

DAJALNIK: **otopěčemu**

TOŽILNIK: **otopěč**

živo otopěčega

MESTNIK: pri **otopěčem**

ORODNIK: z **otopěčim**

dvojina

IMENOVALNIK: **otopéča**

RODILNIK: **otopéčih**

DAJALNIK: **otopéčima**

TOŽILNIK: **otopéča**

MESTNIK: pri **otopéčih**

ORODNIK: z **otopéčima**

množina

IMENOVALNIK: **otopéči**

RODILNIK: **otopéčih**

DAJALNIK: **otopéčim**

TOŽILNIK: **otopéče**

MESTNIK: pri **otopéčih**

ORODNIK: z **otopéčimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **otopéča**

RODILNIK: **otopéče**

DAJALNIK: **otopéči**

TOŽILNIK: **otopéčo**

MESTNIK: pri **otopéči**

ORODNIK: z **otopéčo**

dvojina

IMENOVALNIK: otopéči
RODILNIK: otopéčih
DAJALNIK: otopéčima
TOŽILNIK: otopéči
MESTNIK: pri otopéčih
ORODNIK: z otopéčima
množina

IMENOVALNIK: otopéče
RODILNIK: otopéčih
DAJALNIK: otopéčim
TOŽILNIK: otopéče
MESTNIK: pri otopéčih
ORODNIK: z otopéčimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: otopéče
RODILNIK: otopéčega
DAJALNIK: otopéčemu
TOŽILNIK: otopéče
MESTNIK: pri otopéčem
ORODNIK: z otopéčim
dvojina

IMENOVALNIK: otopéči
RODILNIK: otopéčih
DAJALNIK: otopéčima
TOŽILNIK: otopéči
MESTNIK: pri otopéčih
ORODNIK: z otopéčima
množina

IMENOVALNIK: otopéča
RODILNIK: otopéčih
DAJALNIK: otopéčim
TOŽILNIK: otopéča
MESTNIK: pri otopéčih
ORODNIK: z otopéčimi
DELEŽJE NA -e: otopé in otopé

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: otopénje
RODILNIK: otopénja
DAJALNIK: otopénju
TOŽILNIK: otopénje
MESTNIK: pri otopénju
ORODNIK: z otopénjem

dvojina

IMENOVALNIK: otopénji in otopênji
RODILNIK: otopênj
DAJALNIK: otopénjema in otopênjema
TOŽILNIK: otopénji in otopênji
MESTNIK: pri otopénjih tudi pri otopênjih
ORODNIK: z otopénjema in z otopênjema
množina

IMENOVALNIK: otopénja tudi otopênja

RODILNIK: otopênj

DAJALNIK: otopénjem tudi otopênjem

TOŽILNIK: otopénja tudi otopênja

MESTNIK: pri otopénjih tudi pri otopênjih

ORODNIK: z otopénji tudi z otopênji

IZVOR

iz *topeti* iz ↑top

otopíti otopím dovršni glagol

[otopíti]

POMEN

1. povzročiti, da kdo ali kaj postane neobčutljivo za zunanje dražljaje, preneha kazati voljo, zavzetost za kaj

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

otopiti čustva, čute

- Preveč pijače mu je *otopilo* čute.
- Občutja samozadostnosti so bila kot droga, ki so *otopila* moje čute.

- Neskončna ravnina nama je *otopila* pozornost.

2. narediti, povzročiti, da kaj postane manj intenzivno, izrazito

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

otopiti igro | otopiti napad | otopiti ost, ostrino

- Sprememba slovenske obrambe je povsem *otopila* napad petkratnih afriških prvakov.

- Oblast je uprizorila vrsto manevrov, da bi se revije polastila ali vsaj *otopila* njeno ost.

- Množično odklonilno stališče do jedrskih elektrarn je *otopilo* moč atomskega lobija.

3. v obliki **otopiti se** postati manj intenziven, izraziti;

SIN.: otopeti

- Rokovska ortodoksnost se je z leti *otopila*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[otopíti]

IPA: [otɔ'pi:ti]

NEDOLOČNIK: otopíti

NAMENILNIK: otopít in otopìt

sedanjik

ednina

1. OSEBA: otopím

2. OSEBA: otopíš

3. OSEBA: otopí

dvojina

1. OSEBA: otopíva

2. OSEBA: otopíta

3. OSEBA: otopíta

množina

1. OSEBA: otopímo

2. OSEBA: otopíte

3. OSEBA: otopíjo

velelnik

ednina

2. OSEBA: otôpi

dvojina

1. OSEBA: otopíva

2. OSEBA: otopíta

množina

1. OSEBA: otopímo

2. OSEBA: otopíte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: otópil

DVOJINA: otópila

MNOŽINA: otópili

ženski spol

EDNINA: otópila

DVOJINA: otópili

MNOŽINA: otópíle

srednji spol

EDNINA: otopílo

DVOJINA: otopíli

MNOŽINA: otopíla

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: otopljèn

RODILNIK: otopljènega

DAJALNIK: otopljènemu

TOŽILNIK: otopljèn

živo otopljènega

MESTNIK: pri otopljènem

ORODNIK: z otopljènim

dvojina

IMENOVALNIK: otopljèna

RODILNIK: otopljènih

DAJALNIK: otopljènima

TOŽILNIK: otopljèna

MESTNIK: pri otopljènih

ORODNIK: z otopljènima

množina

IMENOVALNIK: otopljèni

RODILNIK: otopljènih

DAJALNIK: otopljènim

TOŽILNIK: otopljène

MESTNIK: pri otopljènih

ORODNIK: z otopljènimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: otopljèna

RODILNIK: otopljène

DAJALNIK: otopljèni

TOŽILNIK: otopljèno

MESTNIK: pri otopljèni

ORODNIK: z otopljèno

dvojina

IMENOVALNIK: otopljèni

RODILNIK: otopljènih

DAJALNIK: otopljènima

TOŽILNIK: otopljèni

MESTNIK: pri otopljènih

ORODNIK: z otopljènima

množina

IMENOVALNIK: otopljène

RODILNIK: otopljènih

DAJALNIK: otopljènim

TOŽILNIK: otopljène

MESTNIK: pri otopljènih

ORODNIK: z otopljènimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: otopljèno

RODILNIK: otopljènega

DAJALNIK: otopljènemu

TOŽILNIK: otopljèno

MESTNIK: pri otopljènem

ORODNIK: z otopljènim

dvojina

IMENOVALNIK: otopljèni

RODILNIK: otopljènih

DAJALNIK: otopljènima

TOŽILNIK: otopljèni

MESTNIK: pri otopljènih

ORODNIK: z otopljènima

množina

IMENOVALNIK: otopljèna

RODILNIK: otopljènih

DAJALNIK: otopljènim

TOŽILNIK: otopljèna

MESTNIK: pri otopljènih

ORODNIK: z otopljènimi

DELEŽJE NA -vši: otopívši

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: otopljènje

RODILNIK: otopljènja

DAJALNIK: otopljènju

TOŽILNIK: otopljènje

MESTNIK: pri otopljènju

ORODNIK: z otopljènjem

dvojina

IMENOVALNIK: otopljènji

RODILNIK: otopljènj

DAJALNIK: otopljènjema

TOŽILNIK: otopljènji

MESTNIK: pri otopljènjih

ORODNIK: z otopljènjema

množina

IMENOVALNIK: otopljenja

RODILNIK: otopljenj

DAJALNIK: otopljenjem

TOŽILNIK: otopljenja

MESTNIK: pri otopljenjih

ORODNIK: z otopljenji

TONEMSKO

[otopíti] tudi [otopîti]

IPA: [ɔtɔpì:tí] tudi [ɔtɔpî:tì]

NEDOLOČNIK: otopíti tudi otopîti

NAMENILNIK: otopît in otopît

sedanjik

ednina

1. OSEBA: otopím

2. OSEBA: otopíš

3. OSEBA: otopí

dvojina

1. OSEBA: otopíva

2. OSEBA: otopíta

3. OSEBA: otopíta

množina

1. OSEBA: otopímo

2. OSEBA: otopíte

3. OSEBA: otopíjo

velelnik

ednina

2. OSEBA: otópi

dvojina

1. OSEBA: otopíva

2. OSEBA: otopíta

množina

1. OSEBA: otopímo

2. OSEBA: otopíte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: otôpil

DVOJINA: otopíla

MNOŽINA: otopíli

ženski spol

EDNINA: otopíla

DVOJINA: otopíli

MNOŽINA: otopíle

srednji spol

EDNINA: otopílo

DVOJINA: otopíli

MNOŽINA: otopíla

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: otopljen

RODILNIK: otopljenega

DAJALNIK: otopljenemu

TOŽILNIK: otopljen

živo otopljenega

MESTNIK: pri otopljenem

ORODNIK: z otopljenim

dvojina

IMENOVALNIK: otopljena

RODILNIK: otopljenih

DAJALNIK: otopljenima

TOŽILNIK: otopljena

MESTNIK: pri otopljenih

ORODNIK: z otopljenima

množina

IMENOVALNIK: otopljeni

RODILNIK: otopljenih

DAJALNIK: otopljenim

TOŽILNIK: otopljene

MESTNIK: pri otopljenih

ORODNIK: z otopljenimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: otopljena

RODILNIK: otopljene

DAJALNIK: otopljeni

TOŽILNIK: otopljeno

MESTNIK: pri otopljeni

ORODNIK: z otopljeno

dvojina

IMENOVALNIK: otopljeni

RODILNIK: otopljenih

DAJALNIK: otopljenima

TOŽILNIK: otopljeni

MESTNIK: pri otopljenih

ORODNIK: z otopljenima

množina

IMENOVALNIK: otopljene

RODILNIK: otopljenih

DAJALNIK: otopljenim

TOŽILNIK: otopljene

MESTNIK: pri otopljenih

ORODNIK: z otopljenimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: otopljeno

RODILNIK: otopljenega

DAJALNIK: otopljenemu

TOŽILNIK: otopljeno

MESTNIK: pri otopljenem

ORODNIK: z otopljenim

dvojina

IMENOVALNIK: otopljeni

RODILNIK: otopljenih

DAJALNIK: otopljenima

TOŽILNIK: otopljeni
MESTNIK: pri otopljenih
ORODNIK: z otopljenima
množina
IMENOVALNIK: otopljena
RODILNIK: otopljenih
DAJALNIK: otopljenim
TOŽILNIK: otopljena
MESTNIK: pri otopljenih
ORODNIK: z otopljenimi
DELEŽJE NA -VŠI: otoplîvši

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: otopljenje
RODILNIK: otopljenja
DAJALNIK: otopljenju
TOŽILNIK: otopljenje
MESTNIK: pri otopljenju
ORODNIK: z otopljenjem

dvojina

IMENOVALNIK: otopljenji in otopljenji
RODILNIK: otopljenj
DAJALNIK: otopljenjema in otopljenjema
TOŽILNIK: otopljenji in otopljenji
MESTNIK: pri otopljenjih tudi pri otopljenjih
ORODNIK: z otopljenjema in z otopljenjema
množina
IMENOVALNIK: otopljenja tudi otopljenja
RODILNIK: otopljenj
DAJALNIK: otopljenjem tudi otopljenjem
TOŽILNIK: otopljenja tudi otopljenja
MESTNIK: pri otopljenjih tudi pri otopljenjih
ORODNIK: z otopljenji tudi z otopljenji

Izvor

iz *topiti* iz ↑top

ovčarstvo ovčarstva samostalnik srednjega spola

[oučárstvo]

POMEN

dejavnost, ki se ukvarja z rejo ovc; sin.: ovčereja

- Njegova družina se z *ovčarstvom* ukvarja že sto let.
- V dolini skrbi vsak gospodar sam za svoje ovce, planinsko *ovčarstvo* pa ima kolektivno osnovo.

Izgovor in oblike

Jakostno

[oučárstvo]

IPA: [ou̯tʃaːrstʋo]

ednina

IMENOVALNIK: ovčarstvo
RODILNIK: ovčarstva
DAJALNIK: ovčarstvu

TOŽILNIK: ovčarstvo
MESTNIK: pri ovčarstvu
ORODNIK: z ovčarstvom
dvojina
IMENOVALNIK: ovčarstvi
RODILNIK: ovčarstev
DAJALNIK: ovčarstvom
TOŽILNIK: ovčarstvi
MESTNIK: pri ovčarstvih
ORODNIK: z ovčarstvom
množina
IMENOVALNIK: ovčarstva
RODILNIK: ovčarstev
DAJALNIK: ovčarstvom
TOŽILNIK: ovčarstva
MESTNIK: pri ovčarstvih
ORODNIK: z ovčarstvi

TONEMSKO

[oučárstvo]

IPA: [ou̯tʃaːrstʋo]

ednina

IMENOVALNIK: ovčarstvo
RODILNIK: ovčarstva
DAJALNIK: ovčarstvu
TOŽILNIK: ovčarstvo
MESTNIK: pri ovčarstvu
ORODNIK: z ovčarstvom
dvojina
IMENOVALNIK: ovčarstvi
RODILNIK: ovčarstev
DAJALNIK: ovčarstvom
TOŽILNIK: ovčarstvi
MESTNIK: pri ovčarstvih
ORODNIK: z ovčarstvom
množina
IMENOVALNIK: ovčarstva
RODILNIK: ovčarstev
DAJALNIK: ovčarstvom
TOŽILNIK: ovčarstva
MESTNIK: pri ovčarstvih
ORODNIK: z ovčarstvi

Izvor

↑ovčar

ovčerêja ovčerêje samostalnik ženskega spola

[oučerêja]

POMEN

dejavnost, ki se ukvarja z rejo ovc; sin.: ovčarstvo

▶ glag. + z/s + **sam. beseda v orodniku**

ukvarjati se z ovčerejo

- Z *ovčerejo* se ukvarja že nekaj let in pravi, da se da s

čredo 200 ovac kar spodobno preživeti.

▪ V glavnem so se preživljali z *ovčerejo* in s tem, kar so pridelali na pusti zemlji.

▶ **sam. beseda + sam. beseda v rodilniku**
razvoj *ovčereje*

▪ Prejel je nepovratna sredstva za razvoj *ovčereje*.
▪ Predstavil je svoja kmetijska prizadevanja in uspehe na področju *ovčereje*.

...

▪ V zadnjih letih se hitro razvija *ovčereja*.
▪ Ko so pred stoletjem opustili *ovčerejo*, so se na travnatih pobočjih razrasli mladi orehovi in brezovi gozdovi.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ouččerêja]

IPA: [ɔʉtʃɛ'ɾɛːja]

ednina

IMENOVALNIK: ovčerêja

RODILNIK: ovčerêje

DAJALNIK: ovčerêji

TOŽILNIK: ovčerêjo

MESTNIK: pri ovčerêji

ORODNIK: z ovčerêjo

dvojina

IMENOVALNIK: ovčerêji

RODILNIK: ovčerêj

DAJALNIK: ovčerêjama

TOŽILNIK: ovčerêji

MESTNIK: pri ovčerêjah

ORODNIK: z ovčerêjama

množina

IMENOVALNIK: ovčerêje

RODILNIK: ovčerêj

DAJALNIK: ovčerêjam

TOŽILNIK: ovčerêje

MESTNIK: pri ovčerêjah

ORODNIK: z ovčerêjami

TONEMSKO

[ouʋččerêja]

IPA: [ɔʉtʃɛɾéːjà]

ednina

IMENOVALNIK: ovčerêja

RODILNIK: ovčerêje

DAJALNIK: ovčerêji

TOŽILNIK: ovčerêjo

MESTNIK: pri ovčerêji

ORODNIK: z ovčerêjo

dvojina

IMENOVALNIK: ovčerêji

RODILNIK: ovčerêj

DAJALNIK: ovčerêjama

TOŽILNIK: ovčerêji

MESTNIK: pri ovčerêjah

ORODNIK: z ovčerêjama

množina

IMENOVALNIK: ovčerêje

RODILNIK: ovčerêj

DAJALNIK: ovčerêjam

TOŽILNIK: ovčerêje

MESTNIK: pri ovčerêjah

ORODNIK: z ovčerêjami

IZVOR

↑ovca + ↑reja

ovčerêjec ovčerêjca samostalnik moškega spola
[ouččerêjɛc]

POMEN

kdor se ukvarja z rejo ovc, navadno poklicno

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

▪ V Sloveniji *ovčerejci* gojijo v glavnem le ovce merinke, ne dolgoresastih.

▪ *Ovčerejci*, ki pasejo drobnico na prostem, živali ponoči zapirajo v hleve.

▪ Številni *ovčerejci* si že nekaj časa prizadevajo, da bi ohranili avtohtono jezersko-solčavsko pasmo ovce, ki je bila registrirana leta 1892.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ouččerêjɛc]

IPA: [ɔʉtʃɛ'ɾɛːjɛts]

ednina

IMENOVALNIK: ovčerêjec

RODILNIK: ovčerêjca

DAJALNIK: ovčerêjcu

TOŽILNIK: ovčerêjca

MESTNIK: pri ovčerêjcu

ORODNIK: z ovčerêjcem

dvojina

IMENOVALNIK: ovčerêjca

RODILNIK: ovčerêjcev

DAJALNIK: ovčerêjcema

TOŽILNIK: ovčerêjca

MESTNIK: pri ovčerêjcih

ORODNIK: z ovčerêjcema

množina

IMENOVALNIK: ovčerêjci

RODILNIK: ovčerêjcev

DAJALNIK: ovčerêjcem

TOŽILNIK: ovčerêjce

MESTNIK: pri ovčerêjcih

ORODNIK: z ovčerêjci

TONEMSKO

[oʊtʃerêjɛc]

IPA: [ɔʊtʃeré:jəts]

ednina

IMENOVALNIK: ovčerêj**ec**

RODILNIK: ovčerêj**ca**

DAJALNIK: ovčerêj**cu**

TOŽILNIK: ovčerêj**ca**

MESTNIK: pri ovčerêj**cu**

ORODNIK: z ovčerêj**cem**

dvojina

IMENOVALNIK: ovčerêj**ca**

RODILNIK: ovčerêj**cev**

DAJALNIK: ovčerêj**cema**

TOŽILNIK: ovčerêj**ca**

MESTNIK: pri ovčerêj**cih**

ORODNIK: z ovčerêj**cema**

množina

IMENOVALNIK: ovčerêj**ci**

RODILNIK: ovčerêj**cev**

DAJALNIK: ovčerêj**cem**

TOŽILNIK: ovčerêj**ce**

MESTNIK: pri ovčerêj**cih**

ORODNIK: z ovčerêj**ci**

Izvor

↑ovčereja

ozébnik ozébnika samostalnik moškega spola

[ozébnik]

POMEN

iz geografije ozek, strm prehod, žleb med skalnima stenama, ki je večji del leta ali stalno napolnjen s snegom, ledom

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

▪ V izteku *ozebnika* se oprimemo jeklenice in je ne spustimo do izstopa na grebenu tik pod vrhom gore.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Andi ne dosejajo himalajskih višin, zato pa številne stene in vrhovi ponujajo mnogo zanimivega in tehnično zahtevnega plezanja, od granitnih plošč in previsov do strmih ledenih *ozebnikov*.

▪ Alpinistična trojica se je odpravila v osrednji *ozebnik* 5928 m visoke gore.

...

▪ Za aklimatizacijo so preplezali prvenstveno smer po *ozebniku* med vrhovoma Bagirati II in IV (6200 m).

▪ Sestop skozi *ozebnik* ni prijeten in zahteva plezanje v snegu, pozno poleti tudi v ledu.

Izgovor in oblike

Jakostno

[ozébnik]

IPA: [ɔ'ze:bnik]

ednina

IMENOVALNIK: ozébn**ik**

RODILNIK: ozébn**ika**

DAJALNIK: ozébn**iku**

TOŽILNIK: ozébn**ik**

MESTNIK: pri ozébn**iku**

ORODNIK: z ozébn**ikom**

dvojina

IMENOVALNIK: ozébn**ika**

RODILNIK: ozébn**ikov**

DAJALNIK: ozébn**ikoma**

TOŽILNIK: ozébn**ika**

MESTNIK: pri ozébn**ikih**

ORODNIK: z ozébn**ikoma**

množina

IMENOVALNIK: ozébn**iki**

RODILNIK: ozébn**ikov**

DAJALNIK: ozébn**ikom**

TOŽILNIK: ozébn**ike**

MESTNIK: pri ozébn**ikih**

ORODNIK: z ozébn**iki**

TONEMSKO

[ozêbnik]

IPA: [ɔzé:bnik]

ednina

IMENOVALNIK: ozêbn**ik**

RODILNIK: ozêbn**ika**

DAJALNIK: ozêbn**iku**

TOŽILNIK: ozêbn**ik**

MESTNIK: pri ozêbn**iku**

ORODNIK: z ozêbn**ikom**

dvojina

IMENOVALNIK: ozêbn**ika**

RODILNIK: ozêbn**ikov**

DAJALNIK: ozêbn**ikoma**

TOŽILNIK: ozêbn**ika**

MESTNIK: pri ozêbn**ikih**

ORODNIK: z ozêbn**ikoma**

množina

IMENOVALNIK: ozêbn**iki**

RODILNIK: ozêbn**ikov**

DAJALNIK: ozêbn**ikom**

TOŽILNIK: ozêbn**ike**

MESTNIK: pri ozêbn**ikih**

ORODNIK: z ozêbn**iki**

Izvor

↑ozebsti

paličnják paličnjáka samostalnik moškega spola

[paličnják]

POMEN

žuželka s podolgovatim telesom, ki spominja na del rastline, zlasti vejico, list; primerjaj lat. *Phasmatodea*, *Phylliidae*

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

▪ Samica *paličnjaka* svoja jajčeca raztrese po gozdnih tleh.

▪ Telo *paličnjakov* posnema vejice in ima varovalno barvo.

...

▪ *Paličnjaki* potrebujejo prostor tako za gibanje kot za levitev.

▪ V razredu imamo akvarij z ribicami in *paličnjake*, za katere pridno skrbimo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[paličnják]

IPA: [palič^hnja:k]

ednina

IMENOVALNIK: paličnják

RODILNIK: paličnjáka

DAJALNIK: paličnjáku

TOŽILNIK: paličnjáka

MESTNIK: pri paličnjáku

ORODNIK: s paličnják^{om}

dvojina

IMENOVALNIK: paličnjáka

RODILNIK: paličnjákov

DAJALNIK: paličnják^{oma}

TOŽILNIK: paličnjáka

MESTNIK: pri paličnják^{ih}

ORODNIK: s paličnják^{oma}

množina

IMENOVALNIK: paličnjáki

RODILNIK: paličnjákov

DAJALNIK: paličnják^{om}

TOŽILNIK: paličnjáke

MESTNIK: pri paličnják^{ih}

ORODNIK: s paličnjáki

TONEMSKO

[paličnják]

IPA: [palič^hnjà:k]

ednina

IMENOVALNIK: paličnják

RODILNIK: paličnjáka

DAJALNIK: paličnjáku

TOŽILNIK: paličnjáka

MESTNIK: pri paličnjáku

ORODNIK: s paličnják^{om}

dvojina

IMENOVALNIK: paličnjáka

RODILNIK: paličnják^{ov} tudi paličnják^{ov}

DAJALNIK: paličnják^{oma}

TOŽILNIK: paličnjáka

MESTNIK: pri paličnják^{ih} tudi pri paličnják^{ih}

ORODNIK: s paličnják^{oma}

množina

IMENOVALNIK: paličnjáki

RODILNIK: paličnják^{ov} tudi paličnják^{ov}

DAJALNIK: paličnják^{om}

TOŽILNIK: paličnjáke

MESTNIK: pri paličnják^{ih} tudi pri paličnják^{ih}

ORODNIK: s paličnjáki tudi s paličnjáki

IZVOR

↑palica

pánjevka pánjevke samostalnik ženskega spola

[pánjeuka]

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pánjeuka]

IPA: [ˈpa:njeuka]

ednina

IMENOVALNIK: pánjevka

RODILNIK: pánjevke

DAJALNIK: pánjevki

TOŽILNIK: pánjevko

MESTNIK: pri pánjevki

ORODNIK: s pánjevko

dvojina

IMENOVALNIK: pánjevki

RODILNIK: pánjevki

DAJALNIK: pánjevka^{ma}

TOŽILNIK: pánjevki

MESTNIK: pri pánjevka^h

ORODNIK: s pánjevka^{ma}

množina

IMENOVALNIK: pánjevke

RODILNIK: pánjevki

DAJALNIK: pánjevka^m

TOŽILNIK: pánjevke

MESTNIK: pri pánjevka^h

ORODNIK: s pánjevka^{mi}

TONEMSKO

[pánjeuka]

IPA: [pá:njèuka]

ednina

IMENOVALNIK: pánjevka

RODILNIK: pánjevke

DAJALNIK: pánjevki

TOŽILNIK: pânjevko
MESTNIK: pri pânjevki
ORODNIK: s pânjevko
dvojina
IMENOVALNIK: pânjevki
RODILNIK: pânjevka
DAJALNIK: pânjevka**ma**
TOŽILNIK: pânjevki
MESTNIK: pri pânjevka**h**
ORODNIK: s pânjevka**ma**
množina
IMENOVALNIK: pânjevke
RODILNIK: pânjevka
DAJALNIK: pânjevka**m**
TOŽILNIK: pânjevke
MESTNIK: pri pânjevka**h**
ORODNIK: s pânjevka**mi**

STALNE ZVEZE

zimski panjevka

iz biologije **užitna lističasta goba okraste barve, ki pozimi raste v šopih na panjih in odmrlih listavcih;**

primerjaj lat. *Flammulina velutipes*

- Na trohnečem listnatem drevju in po vejah na tleh so pogonale *zimske panjevke*, ki so sicer običajne ob daljših zimskih odjugah in v milih zimah.
- Klobučki *zimskih panjevka* so užitni in okusni, primerni za najrazličnejše gobje jedi.

IZVOR

↑panj

párkljar párkľjarja samostalnik moškega spola
[párkljar párkľjarja]

POMEN

iz zoologije **kopitar s sodim številom prstov;** primerjaj lat. *Artiodactyla*

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

divji, domači parkľjarji

- Volk je plenilec velikih *parkľjarjev*, hrani se tudi z mrhovino, občasno pa napada domače živali.
- Večurno razpravo so strnili v nekaj sklepov, v katerih zahtevajo takojšnjo prepoved uvoza živih *parkľjarjev*, mesa in mesnih izdelkov.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

meso parkľjarjev | prevoz, uvoz parkľjarjev

- Slinavka in parkľjevka sta akutni, vročinski in izjemno nalezljivi boleznii *parkľjarjev* – predvsem goveda, drobnice in prašičev.
- Začasno je prepovedan promet, tranzit in uvoz *parkľjarjev* iz vseh evropskih držav, s katerimi Slovenija trguje.

...

- *Parkľjar* pri hoji po blatu razkreči parkľje in jih zlahka

potegne ven, konj pa pod kopitom ustvari brezzračni prostor, zato se zelo težko izkoplje iz blata.

- Ris lovi predvsem *parkľjarje*, ki so do 4-krat večji od njega (jelene, koze, ovce), zadovolji pa se tudi z zajci.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[párkljar párkľjarja]

IPA: ['pa:rkľjar 'pa:rkľjarja]

ednina

IMENOVALNIK: párkľjar

RODILNIK: párkľjarja

DAJALNIK: párkľjarju

TOŽILNIK: párkľjarja

MESTNIK: pri párkľjarju

ORODNIK: s párkľjarjem

dvojina

IMENOVALNIK: párkľjarja

RODILNIK: párkľjarjev

DAJALNIK: párkľjarjema

TOŽILNIK: párkľjarja

MESTNIK: pri párkľjarjih

ORODNIK: s párkľjarjema

množina

IMENOVALNIK: párkľjarji

RODILNIK: párkľjarjev

DAJALNIK: párkľjarjem

TOŽILNIK: párkľjarje

MESTNIK: pri párkľjarjih

ORODNIK: s párkľjarji

TONEMSKO

[párkljar párkľjarja]

IPA: [pá:rkľjár pá:rkľjárja]

ednina

IMENOVALNIK: párkľjar

RODILNIK: párkľjarja

DAJALNIK: párkľjarju

TOŽILNIK: párkľjarja

MESTNIK: pri párkľjarju

ORODNIK: s párkľjarjem

dvojina

IMENOVALNIK: párkľjarja

RODILNIK: párkľjarjev

DAJALNIK: párkľjarjema

TOŽILNIK: párkľjarja

MESTNIK: pri párkľjarjih

ORODNIK: s párkľjarjema

množina

IMENOVALNIK: párkľjarji

RODILNIK: párkľjarjev

DAJALNIK: párkľjarjem

TOŽILNIK: párkľjarje

MESTNIK: pri párkľjarjih

ORODNIK: s pârkljarji

IZVOR

↑parkelj

paródičen paródična paródično pridevnik
[paródičɛn]

POMEN

1. ki je v zvezi s parodijo 1., 1.1., 1.2.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Dobro mu gredo od rok *parodične* in komične pesmi, pravljičice in komedije za otroke in odrasle.

▪ V gledališču 12. stoletja se je hudič pojavljal v *parodičnih* ali čisto komičnih vlogah, bližji človeku kot kakšni nadnaravni sili.

▪ Drama za opisovanje sedanosti uporablja groteskne, *parodične* in sorodne prijeme.

2. v obliki **parodičen** ki je tak kot pri parodiji 1., 1.1., 1.2. ali spominja na parodijo 1., 1.1., 1.2.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

parodičen način

▪ Ulična predstava se na *parodičen* način loteva človeških odnosov.

▪ Usodo znane osebnosti nam prikaže s povsem novega, poudarjeno subjektivnega vidika, obenem pa tudi na videz naivno, tako da imamo opraviti z rahlo *parodičnim* podtonom.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[paródičɛn]

IPA: [pa'ro:ditɕɛn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: paródičen

določno paródični

RODILNIK: paródičnega

DAJALNIK: paródičnemu

TOŽILNIK: paródičen

določno paródični

živo paródičnega

MESTNIK: pri paródičnem

ORODNIK: s paródičnim

dvojina

IMENOVALNIK: paródična

RODILNIK: paródičnih

DAJALNIK: paródičnima

TOŽILNIK: paródična

MESTNIK: pri paródičnih

ORODNIK: s paródičnima

množina

IMENOVALNIK: paródični

RODILNIK: paródičnih

DAJALNIK: paródičnim

TOŽILNIK: paródične

MESTNIK: pri paródičnih

ORODNIK: s paródičnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: paródična

RODILNIK: paródične

DAJALNIK: paródični

TOŽILNIK: paródično

MESTNIK: pri paródični

ORODNIK: s paródično

dvojina

IMENOVALNIK: paródični

RODILNIK: paródičnih

DAJALNIK: paródičnima

TOŽILNIK: paródični

MESTNIK: pri paródičnih

ORODNIK: s paródičnima

množina

IMENOVALNIK: paródične

RODILNIK: paródičnih

DAJALNIK: paródičnim

TOŽILNIK: paródične

MESTNIK: pri paródičnih

ORODNIK: s paródičnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: paródično

RODILNIK: paródičnega

DAJALNIK: paródičnemu

TOŽILNIK: paródično

MESTNIK: pri paródičnem

ORODNIK: s paródičnim

dvojina

IMENOVALNIK: paródični

RODILNIK: paródičnih

DAJALNIK: paródičnima

TOŽILNIK: paródični

MESTNIK: pri paródičnih

ORODNIK: s paródičnima

množina

IMENOVALNIK: paródična

RODILNIK: paródičnih

DAJALNIK: paródičnim

TOŽILNIK: paródična

MESTNIK: pri paródičnih

ORODNIK: s paródičnimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bôlj paródičen

ženski spol

EDNINA: bôlj paródična

srednji spol

EDNINA: bõlj paródično

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj paródičen

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj paródična

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj paródično

TONEMSKO

[paródičɛn]

IPA: [parò:díʃɛn]

OSNOVNIK

moški spol**ednina**

IMENOVALNIK: paródičen

določno paródični

RODILNIK: paródičnega

DAJALNIK: paródičnemu

TOŽILNIK: paródičen

določno paródični

živo paródičnega

MESTNIK: pri paródičnem

ORODNIK: s paródičnim

dvojina

IMENOVALNIK: paródična

RODILNIK: paródičnih

DAJALNIK: paródičnima

TOŽILNIK: paródična

MESTNIK: pri paródičnih

ORODNIK: s paródičnima

množina

IMENOVALNIK: paródični

RODILNIK: paródičnih

DAJALNIK: paródičnim

TOŽILNIK: paródične

MESTNIK: pri paródičnih

ORODNIK: s paródičnimi

ženski spol**ednina**

IMENOVALNIK: paródična

RODILNIK: paródične

DAJALNIK: paródični

TOŽILNIK: paródično

MESTNIK: pri paródični

ORODNIK: s paródično

dvojina

IMENOVALNIK: paródični

RODILNIK: paródičnih

DAJALNIK: paródičnima

TOŽILNIK: paródični

MESTNIK: pri paródičnih

ORODNIK: s paródičnima

množina

IMENOVALNIK: paródične

RODILNIK: paródičnih

DAJALNIK: paródičnim

TOŽILNIK: paródične

MESTNIK: pri paródičnih

ORODNIK: s paródičnimi

srednji spol**ednina**

IMENOVALNIK: paródično

RODILNIK: paródičnega

DAJALNIK: paródičnemu

TOŽILNIK: paródično

MESTNIK: pri paródičnem

ORODNIK: s paródičnim

dvojina

IMENOVALNIK: paródični

RODILNIK: paródičnih

DAJALNIK: paródičnima

TOŽILNIK: paródični

MESTNIK: pri paródičnih

ORODNIK: s paródičnima

množina

IMENOVALNIK: paródična

RODILNIK: paródičnih

DAJALNIK: paródičnim

TOŽILNIK: paródična

MESTNIK: pri paródičnih

ORODNIK: s paródičnimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj paródičen

ženski spol

EDNINA: bõlj paródična

srednji spol

EDNINA: bõlj paródično

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj paródičen

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj paródična

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj paródično

IZVOR

prevzeto iz nem. *parodisch*, frc. *parodique*, glej

↑parodija

parodíja parodíje samostalnik ženskega spola

[parodíja]

POMEN

1. umetniško delo, ki na posmehljiv, ironičen,

satiričen način posnema drugo, navadno znano, pomembno umetniško delo, žanr

▶ **sam. beseda** + na + **sam. beseda** v tožilniku
parodija na film, grozljivko | parodija na pesem |
parodija na uspešnico

- Producenti so si zamislili film kot diskretno *parodijo* na pustolovski film, ki je bil zelo priljubljen žanr.
- Zabavna komedija je *parodija* na različne nanizanke, ki s svojimi očarljivimi zdravniki in prikupnimi sestrami navdušujejo najširši krog televizijskega občinstva.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

duhovita, zabavna parodija | filmska, glasbena parodija | groteskna, komična, satirična parodija | svojevrstna parodija

- Ivan Rob je zaslovel z duhovitimi *parodijami* slovenskih pesnikov.
- Kot vedo povedati ustvarjalci filmskih *parodij*, izvirnost ni vedno edina pot do uspešnega filma.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

napisati, posneti, pripraviti parodijo

- Napisala je *parodijo* na pustolovski roman.
- Dva mojstra filmskih parodij sta posnela *parodijo* o fantazijskih spektaklih in superherojih.

...

- Pesem Šmarna gora je za nekatere literarne zgodovinarje predvsem *parodija* in travestija romarskih pesmi.
- Pesem se da brati kot *parodijo* vzorca slovenske vzgojne verzifikacije.

1.1. umetniško delo, ki na posmehljiv, ironičen, satiričen način posnema pojave v družbi

- Predstave so večinoma *parodije* na dogajanje v gimnaziji, pa tudi v širšem okolju.
- Drama Revizor ostaja klasična in vedno sveža *parodija* vzhodnjaškega sveta.

1.2. kar na posmehljiv, ironičen, satiričen način posnema pojave v družbi

▶ vezni glag. + prid. beseda + kot + **sam. beseda v imenovalniku**

- Lik je zamišljen kot *parodija* na starlete, ki s svojim stasom, z vpadljivim oblačenjem in besednimi vložki asistirajo voditelju.
- Projekt je bil mišljen kot zafrkantska *parodija*.

...

- Velikanski vklesani obrazi na spomeniku so postali tarča številnih *parodij*.

2. ekspresivno kar je absurdno, nesmiselno; sin.: slabšalno farsa

- Tokrat bomo, kakor stvari kažejo, priče *parodiji* demokracije.
- Največja *parodija* je bila v tem, da je bila knjiga celo nagrajena.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[parodíja]

IPA: [parɔ'di:ja]

ednina

IMENOVALNIK: parodíja

RODILNIK: parodíje

DAJALNIK: parodíji

TOŽILNIK: parodíjo

MESTNIK: pri parodíji

ORODNIK: s parodíjo

dvojina

IMENOVALNIK: parodíji

RODILNIK: parodíj

DAJALNIK: parodíjama

TOŽILNIK: parodíji

MESTNIK: pri parodíjah

ORODNIK: s parodíjama

množina

IMENOVALNIK: parodíje

RODILNIK: parodíj

DAJALNIK: parodíjam

TOŽILNIK: parodíje

MESTNIK: pri parodíjah

ORODNIK: s parodíjami

TONEMSKO

[parodíja]

IPA: [parɔdɨ:jà]

ednina

IMENOVALNIK: parodíja

RODILNIK: parodíje

DAJALNIK: parodíji

TOŽILNIK: parodíjo

MESTNIK: pri parodíji

ORODNIK: s parodíjo

dvojina

IMENOVALNIK: parodíji

RODILNIK: parodíj

DAJALNIK: parodíjama

TOŽILNIK: parodíji

MESTNIK: pri parodíjah

ORODNIK: s parodíjama

množina

IMENOVALNIK: parodíje

RODILNIK: parodíj

DAJALNIK: parodíjam

TOŽILNIK: parodíje

MESTNIK: pri parodíjah

ORODNIK: s parodíjami

IZVOR

prevzeto prek nem. *Parodie* in frc. *parodie* iz gr. *parōidia* 'posmehljiva pesem, burka, parodija', iz *pará* 'poleg, proti' + izpeljanka iz *ōidē* 'petje, pesem, pesnitev'

parodíranje parodíranja samostalnik srednjega spola
[parodíranje]

POMEN

1. posnemanje drugega, navadno znanega, pomembnega umetniškega dela, žanra na posmehljiv, ironičen, satiričen način

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

- *Parodiranje* filmov je postalo industrija.
- Usmeril se je v *parodiranje* del nekaterih starejših slikarjev, denimo Dürerja, Velázqueza, Davida ali Bonnarda.

...

- Da Vincijev portret Mone Lize je bil skozi zgodovino umetnosti deležen največje pozornosti, preučevanja, mitologiziranja, pa tudi *parodiranja*.

1.1. posnemanje pojavov v družbi na posmehljiv, ironičen, satiričen način

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

- Ukvarja se s *parodiranjem* domačijskih stereotipov.
- Komedija je polna nesporazumov in *parodiranja* rasizma, tajne službe in mačizma.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[parodíranje]

IPA: [parɔ'di:ranje]

ednina

IMENOVALNIK: parodíranje

RODILNIK: parodíranja

DAJALNIK: parodíranju

TOŽILNIK: parodíranje

MESTNIK: pri parodíranju

ORODNIK: s parodíranjem

dvojina

IMENOVALNIK: parodíranji

RODILNIK: parodíranj

DAJALNIK: parodíranjema

TOŽILNIK: parodíranji

MESTNIK: pri parodíranjih

ORODNIK: s parodíranjema

množina

IMENOVALNIK: parodíranja

RODILNIK: parodíranj

DAJALNIK: parodíranjem

TOŽILNIK: parodíranja

MESTNIK: pri parodíranjih

ORODNIK: s parodíranji

TONEMSKO

[parodíranje]

IPA: [parɔ'di:ránje]

ednina

IMENOVALNIK: parodíranje

RODILNIK: parodíranja

DAJALNIK: parodíranju

TOŽILNIK: parodíranje

MESTNIK: pri parodíranju

ORODNIK: s parodíranjem

dvojina

IMENOVALNIK: parodíranji

RODILNIK: parodíranj

DAJALNIK: parodíranjema

TOŽILNIK: parodíranji

MESTNIK: pri parodíranjih

ORODNIK: s parodíranjema

množina

IMENOVALNIK: parodíranja

RODILNIK: parodíranj

DAJALNIK: parodíranjem

TOŽILNIK: parodíranja

MESTNIK: pri parodíranjih

ORODNIK: s parodíranji

IZVOR

↑parodirati

parodírati parodíram nedovršni in dovršni glagol

[parodírati]

POMEN

1. na posmehljiv, ironičen, satiričen način posnemati drugo, navadno znano, pomembno umetniško delo, žanr

▶ **sam. beseda** v imenovalniku + **glag.**

film, komedija parodira KAJ

- Namesto tragičnih usod mitoloških junakov, ki jih je prikazovala tragedija, je komedija mitološke zgodbe *parodirala*.

- Roman briljantno *parodira* stil španskih kronik, pa tudi klasično špansko pripovedništvo: Don Kihota, Celestino in Don Juana.

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

parodirati film

- Opraviti imamo s komedijo, ki *parodira* klišeje piratskega žanra, pravljice, grozljivke, pustolovskega filma, akcijskega spektakla in še česa.

- Novodobni ustvarjalci ne le da neselektivno *parodirajo* vse filme, ki smo jih gledali v preteklih nekaj mesecih, temveč *parodirajo* tudi filme, ki so parodije že sami po sebi.

...

- Pod različnimi psevdonimi je napisal vrsto glasbenih del, v katerih duhovito *parodira* dela in kompozicijski slog velikih skladateljev preteklosti.

1.1. na posmehljiv, ironičen, satiričen način posnemati pojave v družbi

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

- Film *parodira* tako kadilsko obsedenost kot protikadilsko evforijo.

▪ *Parodiral* je rodoljubne fraze ter prikazoval prostaški jezik in nizko besedje izobražencev.

...

▪ Film do skrajnih meja *parodira* majhne in nepomembne ljudi, ki se namesto z lastnimi težavami ukvarjajo s svetovno politiko in neutrudno iščejo svojo vlogo v njej.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[parodírati]

IPA: [parɔ'di:rati]

NEDOLOČNIK: parodírati

NAMENILNIK: parodírat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: parodíram

2. OSEBA: parodíraš

3. OSEBA: parodíra

dvojina

1. OSEBA: parodírava

2. OSEBA: parodírata

3. OSEBA: parodírata

množina

1. OSEBA: parodíramo

2. OSEBA: parodírate

3. OSEBA: parodírajó

velelnik

ednina

2. OSEBA: parodíraj

dvojina

1. OSEBA: parodírajva

2. OSEBA: parodírajta

množina

1. OSEBA: parodírajmo

2. OSEBA: parodírajte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: parodíral

DVOJINA: parodírala

MNOŽINA: parodírali

ženski spol

EDNINA: parodírala

DVOJINA: parodírali

MNOŽINA: parodírale

srednji spol

EDNINA: parodíralo

DVOJINA: parodírali

MNOŽINA: parodírala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: parodirajóč

RODILNIK: parodirajóčega

DAJALNIK: parodirajóčemu

TOŽILNIK: parodirajóč

živo parodirajóčega

MESTNIK: pri parodirajóčem

ORODNIK: s parodirajóčim

dvojina

IMENOVALNIK: parodirajóča

RODILNIK: parodirajóčih

DAJALNIK: parodirajóčima

TOŽILNIK: parodirajóča

MESTNIK: pri parodirajóčih

ORODNIK: s parodirajóčima

množina

IMENOVALNIK: parodirajóči

RODILNIK: parodirajóčih

DAJALNIK: parodirajóčim

TOŽILNIK: parodirajóče

MESTNIK: pri parodirajóčih

ORODNIK: s parodirajóčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: parodirajóča

RODILNIK: parodirajóče

DAJALNIK: parodirajóči

TOŽILNIK: parodirajóčo

MESTNIK: pri parodirajóči

ORODNIK: s parodirajóčo

dvojina

IMENOVALNIK: parodirajóči

RODILNIK: parodirajóčih

DAJALNIK: parodirajóčima

TOŽILNIK: parodirajóči

MESTNIK: pri parodirajóčih

ORODNIK: s parodirajóčima

množina

IMENOVALNIK: parodirajóče

RODILNIK: parodirajóčih

DAJALNIK: parodirajóčim

TOŽILNIK: parodirajóče

MESTNIK: pri parodirajóčih

ORODNIK: s parodirajóčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: parodirajóče

RODILNIK: parodirajóčega

DAJALNIK: parodirajóčemu

TOŽILNIK: parodirajóče

MESTNIK: pri parodirajóčem

ORODNIK: s parodirajóčim

dvojina

IMENOVALNIK: parodirajóči

RODILNIK: parodirajóčih

DAJALNIK: parodirajóčima

TOŽILNIK: parodirajóči
MESTNIK: pri parodirajóčih
ORODNIK: s parodirajóčima
množina

IMENOVALNIK: parodirajóča
RODILNIK: parodirajóčih
DAJALNIK: parodirajóčim
TOŽILNIK: parodirajóča
MESTNIK: pri parodirajóčih
ORODNIK: s parodirajóčimi
deležnik na -n

moški spol
ednina

IMENOVALNIK: parodíran
RODILNIK: parodíranega
DAJALNIK: parodíranemu
TOŽILNIK: parodíran
živo parodíranega
MESTNIK: pri parodíranem
ORODNIK: s parodíranim
dvojina

IMENOVALNIK: parodírana
RODILNIK: parodíranih
DAJALNIK: parodíranima
TOŽILNIK: parodírana
MESTNIK: pri parodíranih
ORODNIK: s parodíranima
množina

IMENOVALNIK: parodírani
RODILNIK: parodíranih
DAJALNIK: parodíranim
TOŽILNIK: parodírane
MESTNIK: pri parodíranih
ORODNIK: s parodíranimi
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: parodírana
RODILNIK: parodírane
DAJALNIK: parodírani
TOŽILNIK: parodírano
MESTNIK: pri parodírani
ORODNIK: s parodíranom
dvojina

IMENOVALNIK: parodírani
RODILNIK: parodíranih
DAJALNIK: parodíranima
TOŽILNIK: parodírani
MESTNIK: pri parodíranih
ORODNIK: s parodíranima
množina

IMENOVALNIK: parodírane
RODILNIK: parodíranih
DAJALNIK: parodíranim

TOŽILNIK: parodírane
MESTNIK: pri parodíranih
ORODNIK: s parodíranimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: parodírano
RODILNIK: parodíranega
DAJALNIK: parodíranemu
TOŽILNIK: parodírano
MESTNIK: pri parodíranem
ORODNIK: s parodíranim
dvojina

IMENOVALNIK: parodírani
RODILNIK: parodíranih
DAJALNIK: parodíranima
TOŽILNIK: parodírani
MESTNIK: pri parodíranih
ORODNIK: s parodíranima
množina

IMENOVALNIK: parodírana
RODILNIK: parodíranih
DAJALNIK: parodíranim
TOŽILNIK: parodírana
MESTNIK: pri parodíranih
ORODNIK: s parodíranimi
glagolnik
ednina

IMENOVALNIK: parodíranje
RODILNIK: parodíranja
DAJALNIK: parodíranju
TOŽILNIK: parodíranje
MESTNIK: pri parodíranju
ORODNIK: s parodíranjem
dvojina

IMENOVALNIK: parodíranji
RODILNIK: parodíranj
DAJALNIK: parodíranjema
TOŽILNIK: parodíranji
MESTNIK: pri parodíranjih
ORODNIK: s parodíranjema
množina

IMENOVALNIK: parodíranja
RODILNIK: parodíranj
DAJALNIK: parodíranjem
TOŽILNIK: parodíranja
MESTNIK: pri parodíranjih
ORODNIK: s parodíranji

TONEMSKO

[parodírati]

IPA: [parodí:ràti]

NEDOLOČNIK: parodírati

NAMENILNIK: parodírat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: parodíram
2. OSEBA: parodíraš
3. OSEBA: parodíra

dvojina

1. OSEBA: parodírava
2. OSEBA: parodírata
3. OSEBA: parodírata

množina

1. OSEBA: parodíramo
2. OSEBA: parodírate
3. OSEBA: parodírajo

velelnik

ednina

2. OSEBA: parodíraj

dvojina

1. OSEBA: parodírajva
2. OSEBA: parodírajta

množina

1. OSEBA: parodírajmo
2. OSEBA: parodírajte

deležnik na -l

moški spol

- EDNINA: parodíral
DVOJINA: parodírala
MNOŽINA: parodírali

ženski spol

- EDNINA: parodírala
DVOJINA: parodírali
MNOŽINA: parodírale

srednji spol

- EDNINA: parodíralo
DVOJINA: parodírali
MNOŽINA: parodírala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: parodirajóč tudi parodirajóč

RODILNIK: parodirajóčega

DAJALNIK: parodirajóčemu

TOŽILNIK: parodirajóč

živo parodirajóčega

MESTNIK: pri parodirajóčem

ORODNIK: s parodirajóčim

dvojina

IMENOVALNIK: parodirajóča

RODILNIK: parodirajóčih

DAJALNIK: parodirajóčima

TOŽILNIK: parodirajóča

MESTNIK: pri parodirajóčih

ORODNIK: s parodirajóčima

množina

IMENOVALNIK: parodirajóči

RODILNIK: parodirajóčih

DAJALNIK: parodirajóčim

TOŽILNIK: parodirajóče

MESTNIK: pri parodirajóčih

ORODNIK: s parodirajóčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: parodirajóča

RODILNIK: parodirajóče

DAJALNIK: parodirajóči

TOŽILNIK: parodirajóčo

MESTNIK: pri parodirajóči

ORODNIK: s parodirajóčo

dvojina

IMENOVALNIK: parodirajóči

RODILNIK: parodirajóčih

DAJALNIK: parodirajóčima

TOŽILNIK: parodirajóči

MESTNIK: pri parodirajóčih

ORODNIK: s parodirajóčima

množina

IMENOVALNIK: parodirajóče

RODILNIK: parodirajóčih

DAJALNIK: parodirajóčim

TOŽILNIK: parodirajóče

MESTNIK: pri parodirajóčih

ORODNIK: s parodirajóčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: parodirajóče

RODILNIK: parodirajóčega

DAJALNIK: parodirajóčemu

TOŽILNIK: parodirajóče

MESTNIK: pri parodirajóčem

ORODNIK: s parodirajóčim

dvojina

IMENOVALNIK: parodirajóči

RODILNIK: parodirajóčih

DAJALNIK: parodirajóčima

TOŽILNIK: parodirajóči

MESTNIK: pri parodirajóčih

ORODNIK: s parodirajóčima

množina

IMENOVALNIK: parodirajóča

RODILNIK: parodirajóčih

DAJALNIK: parodirajóčim

TOŽILNIK: parodirajóča

MESTNIK: pri parodirajóčih

ORODNIK: s parodirajóčimi

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: parodíran

RODILNIK: parodíranega

DAJALNIK: parodíranemu

TOŽILNIK: parodíran

živo parodíranega

MESTNIK: pri parodíranem

ORODNIK: s parodíranim

dvojina

IMENOVALNIK: parodírana

RODILNIK: parodíranih

DAJALNIK: parodíranima

TOŽILNIK: parodírana

MESTNIK: pri parodíranih

ORODNIK: s parodíranima

množina

IMENOVALNIK: parodírani

RODILNIK: parodíranih

DAJALNIK: parodíranim

TOŽILNIK: parodírane

MESTNIK: pri parodíranih

ORODNIK: s parodíranimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: parodírana

RODILNIK: parodírane

DAJALNIK: parodírani

TOŽILNIK: parodírano

MESTNIK: pri parodírani

ORODNIK: s parodírano

dvojina

IMENOVALNIK: parodírani

RODILNIK: parodíranih

DAJALNIK: parodíranima

TOŽILNIK: parodírani

MESTNIK: pri parodíranih

ORODNIK: s parodíranima

množina

IMENOVALNIK: parodírane

RODILNIK: parodíranih

DAJALNIK: parodíranim

TOŽILNIK: parodírane

MESTNIK: pri parodíranih

ORODNIK: s parodíranimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: parodírano

RODILNIK: parodíranega

DAJALNIK: parodíranemu

TOŽILNIK: parodírano

MESTNIK: pri parodíranem

ORODNIK: s parodíranim

dvojina

IMENOVALNIK: parodírani

RODILNIK: parodíranih

DAJALNIK: parodíranima

TOŽILNIK: parodírani

MESTNIK: pri parodíranih

ORODNIK: s parodíranima

množina

IMENOVALNIK: parodírana

RODILNIK: parodíranih

DAJALNIK: parodíranim

TOŽILNIK: parodírana

MESTNIK: pri parodíranih

ORODNIK: s parodíranimi

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: parodíranje

RODILNIK: parodíranja

DAJALNIK: parodíranju

TOŽILNIK: parodíranje

MESTNIK: pri parodíranju

ORODNIK: s parodíranjem

dvojina

IMENOVALNIK: parodíranji

RODILNIK: parodíranj

DAJALNIK: parodíranjema

TOŽILNIK: parodíranji

MESTNIK: pri parodíranjih

ORODNIK: s parodíranjema

množina

IMENOVALNIK: parodíranja

RODILNIK: parodíranj

DAJALNIK: parodíranjem

TOŽILNIK: parodíranja

MESTNIK: pri parodíranjih

ORODNIK: s parodíranji

Izvor

prevzeto prek nem. *parodieren* iz frc. *parodier*, glej

↑parodija

pasjeljubec pasjeljubca samostalnik moškega spola

[pasjeljúbɛç]

POMEN

kdor ima rad pse

▪ Vesela sem, če kakšnemu mlademu *pasjeljubcu* lahko pomagam pri vzgoji psa.

▪ Da ni nič lepšega od navdušenega pozdrava kosmatinca, ko prideš domov utrujen ali slabe volje, vedo samo *pasjeljubci*.

▪ Starša sta velika *pasjeljubca*, vendar nama dolgo nista zaupala, da bi lahko sprejela tako veliko odgovornost, kot je pes.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pasjeljúbəc]

IPA: [pasjɛ'lju:bəts]

ednina

IMENOVALNIK: pasjeljúbec

RODILNIK: pasjeljúbca

DAJALNIK: pasjeljúbca

TOŽILNIK: pasjeljúbca

MESTNIK: pri pasjeljúbca

ORODNIK: s pasjeljúbca

dvojina

IMENOVALNIK: pasjeljúbca

RODILNIK: pasjeljúbcev

DAJALNIK: pasjeljúbca

TOŽILNIK: pasjeljúbca

MESTNIK: pri pasjeljúbca

ORODNIK: s pasjeljúbca

množina

IMENOVALNIK: pasjeljúbci

RODILNIK: pasjeljúbcev

DAJALNIK: pasjeljúbca

TOŽILNIK: pasjeljúbce

MESTNIK: pri pasjeljúbca

ORODNIK: s pasjeljúbci

TONEMSKO

[pasjeljúbəc]

IPA: [pasjeljú:bəts]

ednina

IMENOVALNIK: pasjeljúbec

RODILNIK: pasjeljúbca

DAJALNIK: pasjeljúbca

TOŽILNIK: pasjeljúbca

MESTNIK: pri pasjeljúbca

ORODNIK: s pasjeljúbca

dvojina

IMENOVALNIK: pasjeljúbca

RODILNIK: pasjeljúbcev

DAJALNIK: pasjeljúbca

TOŽILNIK: pasjeljúbca

MESTNIK: pri pasjeljúbca

ORODNIK: s pasjeljúbca

množina

IMENOVALNIK: pasjeljúbci

RODILNIK: pasjeljúbcev

DAJALNIK: pasjeljúbca

TOŽILNIK: pasjeljúbce

MESTNIK: pri pasjeljúbca

ORODNIK: s pasjeljúbci

BESEDOTVORJE

ženski spol: pasjeljubka

IZVOR

iz *ljubec psov* 'ljubitelj psov'**pasjeljubka** pasjeljúbke samostalnik ženskega spola

[pasjeljúpka]

POMEN

ženska, ki ima rada pse

- Pravi, da je zaprisežena *pasjeljubka*, muce ji niso preveč pri srcu.
- »Ne vem, kako bi preživela čas epidemije, če ne bi imela psa,« je pripovedovala *pasjeljubka* iz Ljubljane.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pasjeljúpka]

IPA: [pasjɛ'lju:pka]

ednina

IMENOVALNIK: pasjeljubka

RODILNIK: pasjeljúbke

DAJALNIK: pasjeljúbki

TOŽILNIK: pasjeljúbko

MESTNIK: pri pasjeljúbki

ORODNIK: s pasjeljúbko

dvojina

IMENOVALNIK: pasjeljúbki

RODILNIK: pasjeljúbk

DAJALNIK: pasjeljúbkama

TOŽILNIK: pasjeljúbki

MESTNIK: pri pasjeljúbkah

ORODNIK: s pasjeljúbkama

množina

IMENOVALNIK: pasjeljúbke

RODILNIK: pasjeljúbk

DAJALNIK: pasjeljúbkam

TOŽILNIK: pasjeljúbke

MESTNIK: pri pasjeljúbkah

ORODNIK: s pasjeljúbkami

TONEMSKO

[pasjeljúpka]

IPA: [pasjeljú:pkà]

ednina

IMENOVALNIK: pasjeljúbka

RODILNIK: pasjeljúbke

DAJALNIK: pasjeljúbki

TOŽILNIK: pasjeljúbko

MESTNIK: pri pasjeljúbki

ORODNIK: s pasjeljúbko

dvojina

IMENOVALNIK: pasjeljúbki

RODILNIK: pasjeljûbk
DAJALNIK: pasjeljûbkama
TOŽILNIK: pasjeljûbki
MESTNIK: pri pasjeljûbkah
ORODNIK: s pasjeljûbkama
množina
IMENOVALNIK: pasjeljûbke
RODILNIK: pasjeljûbk
DAJALNIK: pasjeljûbkam
TOŽILNIK: pasjeljûbke
MESTNIK: pri pasjeljûbkah
ORODNIK: s pasjeljûbkami

IZVOR
↑pasjeljubec

patriárh patriárha samostalnik moškega spola
[patrijârh]

POMEN

1. najvišji cerkveni dostojanstvenik samostojne upravne enote Pravoslavne cerkve, navadno v okviru narodne, politične skupnosti na kakem območju

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

carigrajski, konstantinopelski, moskovski patriarh | ekumenski patriarh | grški, ruski, srbski patriarh | pravoslavni patriarh

▪ Škofi, ki se jim tokrat prvič pridružujejo judovski rabin, pravoslavni *patriarh* in številni visoki dostojanstveniki Protestantske in Anglikanske cerkve, bodo razpravljali o božji besedi v življenju in poslanstvu Cerkve.

▪ Estonska Pravoslavna cerkev se je priključila ekumenskemu *patriarhu* in se odvrnila od moskovskega.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

patriarh daruje KAJ | patriarh sprejme KOGA | patriarh vodi KAJ

▪ Slovesno mašo v moskovski katedrali Kristusa odrešenika je daroval *patriarh* ruske Pravoslavne cerkve.

▪ Srbski *patriarh* je vodil spominsko slovesnost ob 610. obletnici kosovske bitke.

▶ **sam. beseda + sam. beseda v roditelju**

sedež patriarha

▪ Do leta 1988 je bil v tem samostanu sedež *patriarha* ruske Pravoslavne cerkve.

▪ Pred pravoslavno cerkvijo v Ljubljani se je zaradi obiska *patriarha* srbske Pravoslavne cerkve zbralo nekaj tisoč ljudi.

...

▪ Med papeži in *patriarhi* so se postopoma začela pojavljati verska nesoglasja, ki so jih spodbujale kulturne, jezikovne in politične razlike.

2. iz zgodovine predstojnik pomembnejše prvotne

krščanske skupnosti v vzhodnem Sredozemlju

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

jeruzalemski patriarh | latinski patriarh

▪ Jeruzalemski *patriarh* je krščansko manjšino v Palestini pozval, naj ostane odločna in neomajna in naj ne beži stran od svojih težav.

▪ Korenine verskih sporov ležijo v določilu koncilov 4. in 5. stoletja o najvišjem primatu rimskega škofa pred carigrajskim, jeruzalemskim, aleksandrijskim ter antiohijskim *patriarhom*.

▶ **sam. beseda + sam. beseda v roditelju**

▪ V 9. st., pod oblastjo *patriarha* Maksencija, sta nastali dve krili, ki sta dali značilno križast tloris bazilike.

▪ Novi bizantinski cesar Vasilij Makedonski je na mesto *patriarha* spet postavil Ignacija.

2.1. nekdanj predstojnik pomembnejše nadškofije v Rimskokatoliški cerkvi

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

beneški, oglejski patriarh

▪ Prvi lastniki gradu so bili oglejski *patriarhi*, nato je postal last Habsburžanov, od leta 1478 pa je bil v fevdu Erazma Predjamskega.

...

▪ *Patriarh* je leta 1379 dal gosposčino v zakup Čedadu, nato so bili gospodarji goriški grofje, ki so leta 1430 podelili Tolmin grofom Dornbergom.

3. ekspresivno vodja kake skupnosti

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

družinski patriarh

▪ Družinski *patriarh* je tako kot njegov strogi oče popolnoma predan ideji o družinski tradiciji.

▪ Če bi obveljala zgolj volilna aritmetika, je predsednikov naslednik izzivalec politično obnemoglega *patriarha*.

...

▪ Po očetovi smrti se je proti svoji volji znašel v vlogi *patriarha*, kar ni lahka naloga za človeka, ki se je boril proti zakoličenim mejam.

▪ Najbolj konservativna od sredinskih strank vztraja pri starem družinskem modelu očeta *patriarha*, matere gospodinje in naraščaja.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[patrijârh]

IPA: [patrijâ:rx]

ednina

IMENOVALNIK: patriárh

RODILNIK: patriárha

DAJALNIK: patriárhu

TOŽILNIK: patriárha

MESTNIK: pri patriárhu

ORODNIK: s patriárhom

dvojina

IMENOVALNIK: patriárha

RODILNIK: patriárhov
DAJALNIK: patriárhoma
TOŽILNIK: patriárha
MESTNIK: pri patriárh^{ih}
ORODNIK: s patriárhoma
množina
IMENOVALNIK: patriárhi
RODILNIK: patriárhov
DAJALNIK: patriárhom
TOŽILNIK: patriárhe
MESTNIK: pri patriárh^{ih}
ORODNIK: s patriárhi

TONEMSKO
[patrijârh]
IPA: [patrijâ:rx]
ednina
IMENOVALNIK: patriârha
RODILNIK: patriârha
DAJALNIK: patriârhu
TOŽILNIK: patriârha
MESTNIK: pri patriârhu
ORODNIK: s patriârhom
dvojina
IMENOVALNIK: patriârha
RODILNIK: patriárhov
DAJALNIK: patriárhoma
TOŽILNIK: patriárha
MESTNIK: pri patriárh^{ih}
ORODNIK: s patriárhoma
množina
IMENOVALNIK: patriârhi
RODILNIK: patriárhov
DAJALNIK: patriárhom
TOŽILNIK: patriárhe
MESTNIK: pri patriárh^{ih}
ORODNIK: s patriárhi

IZVOR
prevzeto prek nem. *Patriarch* in lat. *patriarcha* iz gr. *patriárkhēs* 'očak, začetnik rodu', iz *patriá* 'rod, ljudstvo' + tvorjenka od *árkhō* v pomenu 'vladam'

patriarhálⁿⁱ patriarhálna patriarhálno pridevnik
[patrijarhálnⁱ]

POMEN

1. v nekaterih zvezah v obliki **patriarhalni** v katerem imajo vodilno vlogo moški

▶ **prid. beseda** + sam. beseda
patriarhalni model, red, sistem, vzorec | patriarhalni svet | patriarhalna družba, družina | patriarhalna struktura, tradicija, ureditev | patriarhalno okolje
▪ Zgodba kaže zapletene in hkrati enostavne odnose v vaški skupnosti, v kateri vlada *patriarhalen* red.

▪ Sociologinja družine je dejala, da ideja o tem, da je tradicionalna *patriarhalna* družina tista prava, izginja.
▪ Oblike družin z močno *patriarhalno* tradicijo, ki so bile značilne za obdobje, ko se je v družinah rodilo veliko otrok, počasi izginjajo.
▪ Znotraj *patriarhalnega* okolja ji je uspelo ustvariti avtonomen ženski poklic.

▶ prisl. + **prid. beseda**
globoko, izrazito, strogo patriarhalen | manj patriarhalen

▪ Danes mnoge ženske delajo kariero, toda družbeni red je še vedno globoko *patriarhalen*.
▪ V strogo *patriarhalni* kmečki družini je načeloval stari oče, stara mati pa ni imela nobene besede.
▪ Boji se, da bi izgubila identiteto v izrazito *patriarhalnem* zakonu.

▶ vezni glag. + **prid. beseda v imenovalniku**
biti patriarhalen

▪ Življenje na podeželju je bilo *patriarhalno*.
▪ So polnomadsko ljudstvo, živijo v klanih, njihova družba je *patriarhalna*.

1.1. v nekaterih zvezah v obliki **patriarhalni** ki kaže, izraža miselnost, nazor, da imajo vodilno vlogo moški

▶ **prid. beseda** + sam. beseda
patriarhalni odnos | patriarhalna ideologija, kultura, miselnost | patriarhalne vrednote | patriarhalna vzgoja
▪ *Patriarhalni* odnos je zgodovinsko pogojen in je še viden v družbi.

▪ Po vojni se je dogodila deruralizacija, prodor ljudi z dežele v mesto, izguba *patriarhalnih* vrednot.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[patrijarhálnⁱ]

IPA: [patrijar'xa:lⁿⁱ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: patriarhálnⁱ

RODILNIK: patriarháln^{ega}

DAJALNIK: patriarháln^{emu}

TOŽILNIK: patriarhálnⁱ

živo patriarháln^{ega}

MESTNIK: pri patriarháln^{em}

ORODNIK: s patriarháln^{im}

dvojina

IMENOVALNIK: patriarháln^a

RODILNIK: patriarháln^{ih}

DAJALNIK: patriarháln^{ima}

TOŽILNIK: patriarháln^a

MESTNIK: pri patriarháln^{ih}

ORODNIK: s patriarháln^{ima}

množina

IMENOVALNIK: patriarhálnⁱ

RODILNIK: patriarháln^{ih}

DAJALNIK: patriarhálnim
TOŽILNIK: patriarhálne
MESTNIK: pri patriarhálnih
ORODNIK: s patriarhálnimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: patriarhálna
RODILNIK: patriarhálne
DAJALNIK: patriarhálني
TOŽILNIK: patriarhálno
MESTNIK: pri patriarhálني
ORODNIK: s patriarhálno
dvojina
IMENOVALNIK: patriarhálني
RODILNIK: patriarhálnih
DAJALNIK: patriarhálnima
TOŽILNIK: patriarhálني
MESTNIK: pri patriarhálnih
ORODNIK: s patriarhálnima
množina
IMENOVALNIK: patriarhálne
RODILNIK: patriarhálnih
DAJALNIK: patriarhálnim
TOŽILNIK: patriarhálne
MESTNIK: pri patriarhálnih
ORODNIK: s patriarhálnimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: patriarhálno
RODILNIK: patriarhálnega
DAJALNIK: patriarhálnemu
TOŽILNIK: patriarhálno
MESTNIK: pri patriarhálnem
ORODNIK: s patriarhálnim
dvojina
IMENOVALNIK: patriarhálني
RODILNIK: patriarhálnih
DAJALNIK: patriarhálnima
TOŽILNIK: patriarhálني
MESTNIK: pri patriarhálnih
ORODNIK: s patriarhálnima
množina
IMENOVALNIK: patriarhálna
RODILNIK: patriarhálnih
DAJALNIK: patriarhálnim
TOŽILNIK: patriarhálna
MESTNIK: pri patriarhálnih
ORODNIK: s patriarhálnimi

TONEMSKO

[patrijarhálني]

IPA: [patrijarxá:lni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: patriarhálني

RODILNIK: patriarhálnega

DAJALNIK: patriarhálnemu

TOŽILNIK: patriarhálني

živo patriarhálnega

MESTNIK: pri patriarhálnem

ORODNIK: s patriarhálnim

dvojina

IMENOVALNIK: patriarhálna

RODILNIK: patriarhálnih

DAJALNIK: patriarhálnima

TOŽILNIK: patriarhálna

MESTNIK: pri patriarhálnih

ORODNIK: s patriarhálnima

množina

IMENOVALNIK: patriarhálني

RODILNIK: patriarhálnih

DAJALNIK: patriarhálnim

TOŽILNIK: patriarhálne

MESTNIK: pri patriarhálnih

ORODNIK: s patriarhálnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: patriarhálna

RODILNIK: patriarhálne

DAJALNIK: patriarhálني

TOŽILNIK: patriarhálno

MESTNIK: pri patriarhálني

ORODNIK: s patriarhálno

dvojina

IMENOVALNIK: patriarhálني

RODILNIK: patriarhálnih

DAJALNIK: patriarhálnima

TOŽILNIK: patriarhálني

MESTNIK: pri patriarhálnih

ORODNIK: s patriarhálnima

množina

IMENOVALNIK: patriarhálne

RODILNIK: patriarhálnih

DAJALNIK: patriarhálnim

TOŽILNIK: patriarhálne

MESTNIK: pri patriarhálnih

ORODNIK: s patriarhálnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: patriarhálno

RODILNIK: patriarhálnega

DAJALNIK: patriarhálnemu

TOŽILNIK: patriarhálno

MESTNIK: pri patriarhálnem

ORODNIK: s patriarhálnim

dvojina

IMENOVALNIK: patriarhâlni

RODILNIK: patriarhâlnih

DAJALNIK: patriarhâlnima

TOŽILNIK: patriarhâlni

MESTNIK: pri patriarhâlnih

ORODNIK: s patriarhâlnima

množina

IMENOVALNIK: patriarhâlna

RODILNIK: patriarhâlnih

DAJALNIK: patriarhâlnim

TOŽILNIK: patriarhâlna

MESTNIK: pri patriarhâlnih

ORODNIK: s patriarhâlnimi

IZVOR

prevzeto prek nem., angl. *patriarchal* iz srlat. *patriarchalis*, iz ↑patriarh

péhtran péhtrana samostalnik moškega spola

[péhtran]

POMEN

grmičasta začimbna rastlina z dolgimi suličastimi listi izrazitega vonja ali del te rastline; primerjaj lat.

Artemisia dracunculus

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

narezan, nasekljan, sesekljan pehtran | posušen, suh, svež pehtran

- Tri žlice sesekljanega *pehtrana* bodo dovolj.
- Pred uporabo namočite posušen *pehtran* v toplo vodo, ker bo tako bolj dišal.
- Kadar nimamo svežega *pehtrana*, je dober tudi zamrznjen ali posušen.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**
listič, vejica pehtrana | šopek pehtrana | vršiček pehtrana

- Testo namažemo z nadevom in potrosimo z lističi *pehtrana*.
- Primerno količino majhnih jabolk in šopek *pehtrana* nadevamo v gos, jo zašijemo in pečemo.
- Ohlajena jajca prelijemo z omako in okrasimo z vršički svežega *pehtrana*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

dodati, primešati, vmešati pehtran | oplakniti pehtran

- Ko vlagamo kumarice in korenje, jim dodajmo *pehtran*, saj bodo tako še okusnejši.
- *Pehtran* oplaknemo, osušimo in listke sesekljam.

...

- Testo namažemo z maslenim namazom in potresemo s *pehtranom*.
- Na poroki so nam postregli štruklje iz vlečenega testa z nadevom iz skute in *pehtrana*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[péhtran]

IPA: [ˈpeːxtran]

ednina

IMENOVALNIK: péhtran

RODILNIK: péhtrana

DAJALNIK: péhtranu

TOŽILNIK: péhtran

MESTNIK: pri péhtranu

ORODNIK: s péhtranom

dvojina

IMENOVALNIK: péhtrana

RODILNIK: péhtranov

DAJALNIK: péhtranoma

TOŽILNIK: péhtrana

MESTNIK: pri péhtranih

ORODNIK: s péhtranoma

množina

IMENOVALNIK: péhtrani

RODILNIK: péhtranov

DAJALNIK: péhtranom

TOŽILNIK: péhtrane

MESTNIK: pri péhtranih

ORODNIK: s péhtrani

TONEMSKO

[péhtran]

IPA: [pèːxtrán]

ednina

IMENOVALNIK: péhtran

RODILNIK: péhtrana

DAJALNIK: péhtranu

TOŽILNIK: péhtran

MESTNIK: pri péhtranu

ORODNIK: s péhtranom

dvojina

IMENOVALNIK: péhtrana

RODILNIK: péhtranov tudi pēhtranov

DAJALNIK: péhtranoma

TOŽILNIK: péhtrana

MESTNIK: pri péhtranih tudi pri pēhtranih

ORODNIK: s péhtranoma

množina

IMENOVALNIK: péhtrani

RODILNIK: péhtranov tudi pēhtranov

DAJALNIK: péhtranom

TOŽILNIK: péhtrane

MESTNIK: pri péhtranih tudi pri pēhtranih

ORODNIK: s péhtrani tudi s pēhtrani

francoski pehtran

pehtran s slajšim okusom, ki spominja na janež;

primerjaj lat. *Artemisia dracunculus var. sativus*

▪ *Francoski pehtran* je pri nas dobro poznan v pehtranovi potici, sicer pa je zaradi aromatičnega janeževega okusa uporaben pri pripravi rib ali različnih omak.

▪ *Francoski pehtran* je kakovostnejši, njegova slaba stran pa je, da ga je težko razmnoževati.

IZVOR

prevzeto iz nar. nem. *Perchtram* < stvnem.

perhtram, prevzeto prek lat. *pyrēthrum* iz gr.

pýrethron 'rastlina maroška bertramka', iz *pýr* 'ogenj'

pepsín pepsína samostalnik moškega spola

[pepsín]

POMEN

iz biologije, iz kemije **encim**, ki v želodcu razgrajuje beljakovine

▪ Zdravilo nevtralizira kislino, zavira delovanje *pepsina* in žolčnih kislin, ki pri refluksu prehajajo iz dvanajstnika v želodec in tako škodujejo želodčni sluznici.

▪ V želodcu se hrana meša s solno kislino in *pepsinom*, ki ga proizvaja želodčna sluznica.

▪ Za delovanje *pepsina* je odgovoren vitamin B6, ki se nahaja v semenih sončnic, zrnju fižola, ječmenu, brokoliju in cvetači.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pepsín]

IPA: [pep'si:n]

ednina

IMENOVALNIK: pepsín

RODILNIK: pepsína

DAJALNIK: pepsínu

TOŽILNIK: pepsín

MESTNIK: pri pepsínu

ORODNIK: s pepsínom

dvojina

IMENOVALNIK: pepsína

RODILNIK: pepsínov

DAJALNIK: pepsínoma

TOŽILNIK: pepsína

MESTNIK: pri pepsínih

ORODNIK: s pepsínoma

množina

IMENOVALNIK: pepsíni

RODILNIK: pepsínov

DAJALNIK: pepsínom

TOŽILNIK: pepsíne

MESTNIK: pri pepsínih

ORODNIK: s pepsíni

TONEMSKO

[pepsín]

IPA: [pep'si:n]

ednina

IMENOVALNIK: pepsín

RODILNIK: pepsína

DAJALNIK: pepsínu

TOŽILNIK: pepsín

MESTNIK: pri pepsínu

ORODNIK: s pepsínom

dvojina

IMENOVALNIK: pepsína

RODILNIK: pepsínov

DAJALNIK: pepsínoma

TOŽILNIK: pepsína

MESTNIK: pri pepsínih

ORODNIK: s pepsínoma

množina

IMENOVALNIK: pepsíni

RODILNIK: pepsínov

DAJALNIK: pepsínom

TOŽILNIK: pepsíne

MESTNIK: pri pepsínih

ORODNIK: s pepsíni

IZVOR

prevzeto iz nem. *Pepsin*, iz gr. *pépsis* 'prebava' iz *péssō* v pomenu 'prebavljam'

péptični péptična péptično pridevnik

[péptični]

POMEN

ki je v zvezi s pepsinom

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

peptični ulkus | peptična razjeda

▪ *Peptični* ulkus ni kronično obolenje, marveč bolezen, ki jo je mogoče pozdraviti s terapijo z antibiotiki in zdravili za zaviranje izločanja želodčne kisline.

▪ *Peptična* razjeda pogosto povzroča obdobja bolečin v trebuhu, bruhanja in izgube teka.

▪ Žlezne celice v sluznici želodca izločajo želodčno kislino in *peptične* encime, snovi, ki razgrajujejo beljakovine.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[péptični]

IPA: [ˈpe:ptitʃni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: péptični

RODILNIK: péptičnega

DAJALNIK: péptičnemu

TOŽILNIK: péptični

živo péptičnega

MESTNIK: pri péptičnem

ORODNIK: s péptičnim

dvojina

IMENOVALNIK: péptična

RODILNIK: péptičnih

DAJALNIK: péptičnima

TOŽILNIK: péptična

MESTNIK: pri péptičnih

ORODNIK: s péptičnima

množina

IMENOVALNIK: péptični

RODILNIK: péptičnih

DAJALNIK: péptičnim

TOŽILNIK: péptične

MESTNIK: pri péptičnih

ORODNIK: s péptičnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: péptična

RODILNIK: péptične

DAJALNIK: péptični

TOŽILNIK: péptično

MESTNIK: pri péptični

ORODNIK: s péptično

dvojina

IMENOVALNIK: péptični

RODILNIK: péptičnih

DAJALNIK: péptičnima

TOŽILNIK: péptični

MESTNIK: pri péptičnih

ORODNIK: s péptičnima

množina

IMENOVALNIK: péptične

RODILNIK: péptičnih

DAJALNIK: péptičnim

TOŽILNIK: péptične

MESTNIK: pri péptičnih

ORODNIK: s péptičnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: péptično

RODILNIK: péptičnega

DAJALNIK: péptičnemu

TOŽILNIK: péptično

MESTNIK: pri péptičnem

ORODNIK: s péptičnim

dvojina

IMENOVALNIK: péptični

RODILNIK: péptičnih

DAJALNIK: péptičnima

TOŽILNIK: péptični

MESTNIK: pri péptičnih

ORODNIK: s péptičnima

množina

IMENOVALNIK: péptična

RODILNIK: péptičnih

DAJALNIK: péptičnim

TOŽILNIK: péptična

MESTNIK: pri péptičnih

ORODNIK: s péptičnimi

TONEMSKO

[péptični]

IPA: [pè:ptíʃni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: péptični

RODILNIK: péptičnega

DAJALNIK: péptičnemu

TOŽILNIK: péptični

živo péptičnega

MESTNIK: pri péptičnem

ORODNIK: s péptičnim

dvojina

IMENOVALNIK: péptična

RODILNIK: péptičnih

DAJALNIK: péptičnima

TOŽILNIK: péptična

MESTNIK: pri péptičnih

ORODNIK: s péptičnima

množina

IMENOVALNIK: péptični

RODILNIK: péptičnih

DAJALNIK: péptičnim

TOŽILNIK: péptične

MESTNIK: pri péptičnih

ORODNIK: s péptičnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: péptična

RODILNIK: péptične

DAJALNIK: péptični

TOŽILNIK: péptično

MESTNIK: pri péptični

ORODNIK: s péptično

dvojina

IMENOVALNIK: péptični

RODILNIK: péptičnih
DAJALNIK: péptičnima
TOŽILNIK: péptični
MESTNIK: pri péptičnih
ORODNIK: s péptičnima
množina

IMENOVALNIK: péptične
RODILNIK: péptičnih
DAJALNIK: péptičnim
TOŽILNIK: péptične
MESTNIK: pri péptičnih
ORODNIK: s péptičnimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: péptično
RODILNIK: péptičnega
DAJALNIK: péptičnemu
TOŽILNIK: péptično
MESTNIK: pri péptičnem
ORODNIK: s péptičnim
dvojina

IMENOVALNIK: péptični
RODILNIK: péptičnih
DAJALNIK: péptičnima
TOŽILNIK: péptični
MESTNIK: pri péptičnih
ORODNIK: s péptičnima
množina

IMENOVALNIK: péptična
RODILNIK: péptičnih
DAJALNIK: péptičnim
TOŽILNIK: péptična
MESTNIK: pri péptičnih
ORODNIK: s péptičnimi

IZVOR

prevzeto iz nem. *peptisch*, frc. *peptique*, glej ↑pepsin

pès psà samostalnik moškega spola

[pès]

POMEN

1. domača žival z ostrimi zobmi, ki laja in se goji za družbo, varovanje lastnine, lov

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

čistokrven, pasemski, rodovniški pes | divji pes | družni, lavinski, lovski, policijski, reševalni, vlečni pes | izurjen, šolan pes | mlad, star pes | klateški, potepuški, zapuščen, zavržen pes

- Kot vodnika šolanega delovnega *psa* ga znanci in prijatelji večkrat prosijo za nasvet.
- V zadnjem času so med reševalnimi *psi* pogosto labradorci in zlati prinašalci, nekoliko manj je nemških ovčarjev.
- Ko se je približala vhodu, je družinski *pes* zalajal,

potem pa pritekkel k njej, da bi jo pozdravil.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

pes napade, ugrizne KOGA | pes potrebuje KAJ | pes se sprehaja | pes zalaja | pes zavoha KAJ

▪ Ko *pes* zavoha razstrelivo, naredi poseben gib, ki ga razpozna njegov vodnik.

- Zjutraj jo je zbudil *pes*, ki je lajal pod njenim oknom.
- Po mestu se še vedno sprehajajo veliki *psi*, ki niso na vrvici.

▶ **sam. beseda** + **sam. beseda v rodilniku**

lastnik, ljubitelj, skrbnik, vodnik psov | pasma psov | razstava psov | šolanje, vzgoja, vzreja psov | vedenje psov

- Vzgoja *psa* je zapleten proces, ki terja precej časa, znanja, vztrajnosti in doslednosti.
- Sprehajanje *psa* je preprosta in zabavna dejavnost, ki jo otroci zlahka sprejmejo, obenem pa je nadvse koristna za otrokovo zdravje.
- Učenje vaj za boljšo vodljivost omogoča lažje sporazumevanje in boljši nadzor nad vedenjem *psa* v različnih življenjskih situacijah.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

cepiti *psa* | naučiti KAJ, šolati *psa* | peljati *psa* KAM | sprehajati *psa* | usmrtili, ustreliti *psa*

- V tej akciji šolajo *pse* spremljevalce za pomoč ljudem s posebnimi potrebami.
- Je velika ljubiteljica živali, zelo rada sprehaja *pse* iz zavetišča.

▶ **sam. beseda** + **z/s** + **sam. beseda v orodniku**

policist, reševalec, vodnik s psom | sprehod s psom | terapija s psom

- V prostem času rola in hodi na sprehode s svojim *psom*.
- Terapijo s *psom* priporoča predvsem otrokom z različnimi boleznimi živčevja ali fizičnimi obolenji.
- Na mesto nesreče so takoj prihiteli reševalci z reševalnimi *psi*, ljudi pa so skušali izkoptati tudi prebivalci s svojimi rokami.

1.1. samec te živali

▶ priredna zveza

pes in psica

- Priporočam kastracijo in sterilizacijo za vse *pse* in psice, če jih ne nameravamo uporabljati za rejno.
- Obožuje pasjo družbo, pa naj gre za psičko ali *psa*, majhnega kosmatinca ali ogromnega štirinožca ...

2. znamenje kitajskega horoskopa med petelinom in prašičem

- Po kitajskem horoskopu je letos leto *psa*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pès]

IPA: [ˈpəs]

ednina

IMENOVALNIK: pès

RODILNIK: psà

DAJALNIK: psù

TOŽILNIK: psà

MESTNIK: pri psù

ORODNIK: s psòm

dvojina

IMENOVALNIK: psà

RODILNIK: psòv in psòv

DAJALNIK: psôma

TOŽILNIK: psà

MESTNIK: pri psìh

ORODNIK: s psôma

množina

IMENOVALNIK: psi

RODILNIK: psòv in psòv

DAJALNIK: psòm

TOŽILNIK: psè

MESTNIK: pri psìh

ORODNIK: s psi

TONEMSKO

[pəs]

IPA: [pəs]

ednina

IMENOVALNIK: pès

RODILNIK: psà

DAJALNIK: psù

TOŽILNIK: psà

MESTNIK: pri psù

ORODNIK: s psòm

dvojina

IMENOVALNIK: psà

RODILNIK: psòv in psòv

DAJALNIK: psóma

TOŽILNIK: psà

MESTNIK: pri psìh

ORODNIK: s psóma

množina

IMENOVALNIK: psi

RODILNIK: psòv in psòv

DAJALNIK: psòm

TOŽILNIK: psè

MESTNIK: pri psìh

ORODNIK: s psi

STALNE ZVEZE

beli morski pes

velik morski pes s temno sivim hrptom, belim trebuhom, koničastim gobcem in velikimi trikotnimi zobmi, ki živi zlasti ob obalah toplih in zmerno toplih morij; primerjaj lat. *Carcharodon carcharias*; sin.: veliki beli morski pes

▪ Čeprav *beli morski psi* občasno napadejo človeka, ta običajno ni njihov plen.

▪ *Beli morski psi* so edini, ki lahko skočijo iz vode, da bi ulovili svoj plen.

▪ Prvo uradno štetje *belih morskih psov* v kalifornijskih vodah je pokazalo, da je vrsta precej bolj ogrožena, kot so okoljevarstveniki predvidevali.

bernski planšarski pes

velik dolgodlak pes črne barve s simetričnimi rjavimi in belimi lisami, s krepkim telesom ter povešenimi uhlji; sin.: bernski planšarski ovčar

▪ *Bernski planšarski pes* ni značilen čuvaj, saj so ga v njegovi domovini Švici nekoč uporabljali predvsem kot psa za vleko tovora.

▪ Povprečna življenjska doba priljubljenih *bernskih planšarskih psov* je manj kot devet let.

▪ Nekateri psi, kot so aljaški malamut, samojed, *bernski planšarski pes*, imajo zelo dolgo in gosto dlako, ki jih ščiti pred mrazom.

grenlandski pes

velik pes z gosto srednje dolgo dlako, krepkim telesom, pokončnimi uhlji in košatim zavitim repom

▪ Ker je *grenlandski pes* od nekdaj delal in živel v krdelu, se dobro ujame z ostalimi psi.

▪ *Grenlandski pes* ima dvojno dlako, zunanja dlaka je zelo gosta, podlanka pa volnena, kar mu omogoča preživetje v najhujših vremenskih razmerah.

▪ *Grenlandski pes* zahteva veliko aktivnosti in nenehno zaposlitev, saj je že od nekdaj veljal za vlečnega psa in dnevno premagoval ogromne razdalje.

hijenski pes

iz zoologije zver s kratko rjavkasto dlako s črnimi in belimi lisami, manjšo glavo in večjimi zaobljenimi uhlji, ki živi v podsaharski Afriki; primerjaj lat. *Lycan pictus*

▪ Ker *hijenski psi* pri lovu med seboj sodelujejo in se izmenjujejo v pogonu, lahko uplenijo tudi velike kopitarje.

▪ Krdelo *hijenskih psov* lahko požre celo antilopo v pičlih 10 minutah.

▪ Glavni sovražniki gnujev so levi, gepardi, hijene in *hijenski psi*.

kitajski goli pes

zelo majhen pes z večjimi pokončnimi uhlji in dlako le po glavi ter na koncu tac in repa

▪ *Kitajski goli psi* so primerni za življenje v stanovanju, saj so majhne rasti in brez dlake po telesu, čopasto so poraščeni le predeli okoli glave, ušesa, repa in nog.

▪ *Kitajski goli pes* je primeren tudi za astmatike.

▪ Poleti so zlasti *kitajski goli psi* občutljivi na sončne žarke.

leteči pes

iz zoologije velik rastlinojedi netopir z glavo, podobno pasji, ki živi v subtropskih in tropskih krajih Afrike, Azije in Avstralije; primerjaj lat. *Pteropodidae*; sin.: iz zoologije leteča lisica

▪ V nasprotju z na videz podobnimi netopirji, ki se hranijo z žuželkami, se *leteči psi* prehranjujejo s sadjem.

mehiški goli pes

majhen ali srednje velik pes brez dlake z vitkim telesom sivkaste, rjavkaste ali črnkaste barve, navadno s pegami, in večjimi pokončnimi uhlji

▪ *Mehiški goli pes* je zelo učljiv, vendar potrebuje izkušenega, dominantnega in odločnega trenerja.

morski pes

velika morska riba s skeletom iz hrustanca, več škržnimi režami na vsaki strani glave in močnimi čeljustmi z več nizi ostrih zob; primerjaj lat.

Selachimorpha

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

morski pes napade, ugrizne KOGA | morski pes plava KJE, priplava KAM

▪ *Morski psi*, ki plavajo v Jadranskem morju, po navadi dosežejo velikost do dveh metrov in niso nevarni za človeka.

▪ Po vsem svetu *morski psi* napadejo manj kot 100 ljudi na leto.

▪ Nekateri menijo, da *morski psi* v vode severnega Jadrana najverjetneje priplavajo za velikimi tovornimi ladjami.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

nenevaren morski pes

▪ V podvodnem svetu je moč opazovati tropske ribe nenavadnih barv in oblik, sem in tja pa se v bližino prikrade tudi kakšen manjši in nenevaren *morski pes*, skat ali želva.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

loviti, ujeti morskega psa | opaziti, videti morskega psa | privabiti morske pse

▪ Vrtinčenje in kipenje vode, bogate s hranili, privabi velike jate rib, te pa privabijo *morske pse* in druge plenilce.

▪ Domačini radi lovijo *morske pse*, saj znajo njihovo meso zelo dobro pripraviti.

▶ sam. beseda + z/s + **sam. beseda v orodniku**

potapljanje z morskimi psi | srečanje z morskim psom

▪ Ljudje se odločajo za raznovrstne oblike nevarnih podvigov, od prostega plezanja do potapljanja z *morskimi psi*.

▪ Zaradi adrenalina ob srečanju z *morskimi psi* je potapljanje primerno za izkušene in umirjene potapljače.

morski pes orjak

iz zoologije zelo velik morski pes z velikim kljunastim gobcem in velikimi škržnimi režami, ki se hrani s planktonom; primerjaj lat. *Cetorhinus maximus*; sin.: orjaški morski pes

▪ *Morski pes orjak* zraste do 15 metrov.

▪ Ribič je v slovenskem morju, približno 50 metrov od obale, v mrežo ujel nekaj več kot dva metra dolgega mladiča *morskega psa orjaka*.

▪ *Morski pes orjak*, ki je druga največja riba na svetu, večino časa plava po morju s široko odprtimi usti in skozi škržne grablje preceja na tisoče litrov vode.

orjaški morski pes

zelo velik morski pes z velikim kljunastim gobcem in velikimi škržnimi režami, ki se hrani s planktonom; primerjaj lat. *Cetorhinus maximus*; sin.: iz

zoologije morski pes orjak

▪ Z dolžino več kakor deset metrov je *orjaški morski pes* druga največja riba na svetu.

ovčarski pes

1. pes, izhodiščno vzrejen za vodenje, zganjanje ovc, goveda; sin.: ovčar

▪ Pri naganjanju ovc v obore in v koč za striženje so *ovčarski psi* pasme kelpi nepogrešljivi.

▪ *Ovčarski psi* so tisti, ki čredo zganjajo skupaj oziroma jo premikajo z enega na drug pašnik.

2. pes, izhodiščno vzrejen za varovanje ovc, goveda; sin.: ovčar, pastirski pes

▪ Ovce ponoči zapira, podnevi pa jih čuvajo trije *ovčarski psi*.

▪ Na pašnikih nikoli ne pustijo drobnice same, vedno sta prisotna vsaj dva pastirja in trije *ovčarski psi*.

pastirski pes

pes, izhodiščno vzrejen za varovanje ovc, goveda; sin.: ovčar, ovčarski pes

▪ Kraški ovčar spada med *pastirske pse*, ki so jih nekdanj uporabljali zlasti tam, kjer so bile velike zveri; psi so jih z laježem odganjali stran od čred.

▪ Pravi *pastirski pes* je samozavesten, dominanten in pogumen, saj je moral čuvati čredo, za razliko od ovčarskega psa, ki je čredo pasel.

perujski goli pes

pes brez dlake z vitkim telesom in večjimi pokončnimi uhlji

▪ Med najbolj zanimive pse, ki jih pri nas sicer ne vidimo na ulicah, zagotovo sodi *perujski goli pes*.

▪ *Perujskega golega psa* so bržkone poznali že Inki, ocenjujejo, da je pasma stara približno 600 let.

portugalski vodni pes

srednje velik pes s srednje dolgo ali dolgo kodrasto dlako in povešenimi uhlji

- *Portugalski vodni pes* je vodljiv, ubogljiv in inteligenten.
- *Portugalskega vodnega psa* so v njegovi domovini uporabljali predvsem kot pomočnika ribičem.
- *Portugalski vodni psi* imajo ogromno energije in se radi igrajo.

prerijski pes

iz zoologije večji glodalec rdečkasto rjave barve, ki živi v osrednjem delu Severne Amerike; primerjaj lat.

Cynomys

▶ sam. beseda + sam. beseda v roditelju

- Glavni sovražniki *prerijskih psov* so orli, kojoti, lisice in prerijski dihur.
- Znanih je pet vrst *prerijskih psov*, najbolj razširjena črnorepa vrsta naseljuje planjave Severne Amerike na nadmorski višini od 1300 do 2000 m.

...

- Pred nekaj več kot sto leti naj bi v prostranih prerijah v zahodnih državah Severne Amerike živel kar 5 milijard *prerijskih psov*.

sinji morski pes

iz zoologije vitek morski pes z modrim hrbtom, belim trebuhom, koničastim gobcem in dolgimi prsnimi plavutmi, ki živi v toplih in zmerno toplih odprtih morjih; primerjaj lat. *Prionace glauca*

- *Sinji morski pes* se pogosto zadržuje v severnem Jadranu.
- *Sinji morski psi* so krožili okrog njega in čakali na hrano, nenadoma pa se je pojavil morski pes vrste mako.

švicarski planšarski pes

zelo velik kratkodlak pes črne barve s simetričnimi belimi in rjavimi lisami, s krepkim telesom ter povešenimi uhlji; sin.: veliki švicarski planšarski pes

- Že dobri dve leti mu dela družbo *švicarski planšarski pes*, velik pes resnega značaja, prijazen in inteligenten.

tigrasti morski pes

iz zoologije velik morski pes s sivkastim hrbtom s temnejšimi progami, rumenkasto belim trebuhom in veliko glavo, ki živi zlasti ob obalah tropskih in subtropskih morij; primerjaj lat. *Galeocerdo cuvier*

- *Tigrasti morski psi* se pogosto hranijo z želvami, saj so prilagojeni lovu nanje.
- Med nevarne morske pse sodijo veliki beli morski pes, morski bik, ki lahko zaplava tudi v sladke vode, ter *tigrasti morski pes*.

veliki beli morski pes

velik morski pes s temno sivim hrbtom, belim trebuhom, koničastim gobcem in velikimi trikotnimi zobmi, ki živi zlasti ob obalah toplih in zmerno toplih morij; primerjaj lat. *Carcharodon*

carcharias; sin.: beli morski pes

- Možnost, da človeka napade *veliki beli morski pes*, je minimalna.
- *Veliki beli morski pes* je med najbolj ogroženimi vrstami in je v več državah z zakonom zaščiteno.
- *Veliki beli morski pes* je tako uspešen lovec zaradi izjemnega nabora čutil.

veliki švicarski planšarski pes

zelo velik kratkodlak pes črne barve s simetričnimi belimi in rjavimi lisami, s krepkim telesom ter povešenimi uhlji; sin.: švicarski planšarski pes

- *Veliki švicarski planšarski psi* so zelo učljivi in vodljivi, a potrebna sta zgodnje šolanje in socializacija.
- *Veliki švicarski planšarski pes* je zelo vdan in zaščitniški, a neagresiven.

FRAZEOLOGIJA

biti (povsem/čisto/popolnoma) na psu

biti na psu

biti povsem na psu

biti čisto na psu

biti popolnoma na psu

biti v zelo slabem stanju, položaju, zlasti psihičnem, materialnem

- Psihično *sem bil na psu*, tudi drugače sem se počutil slabo.
- Morala in etika *sta na psu*.
- Promet s stanovanji *je povsem na psu*.
- Finančno *je* naše društvo *čisto na psu*.
- Po osamosvojitvi *je bila* zdravstvena dejavnost *popolnoma na psu*.

brezzobi tiger/lev/pes

brezzobi tiger

brezzobi lev

brezzobi pes

kdor je samo na videz nevaren, grozeč ali kar je samo na videz nevarno, grozeče

- Do zdaj je veljalo, da je urad *brezzobi tiger*. Ali to drži oziroma ali mu bo spremenjena zakonodaja omogočila, da to ne bo več?
- Samo če delodajalci in vlada vedo, da sindikati niso *brezzobi levi*, so pripravljeni popuščati.
- Policija bi bila brez ustreznih zakonskih pooblastil *brezzobi pes*, to pa bi bilo načeloma za državljane in njihovo varnost zelo slabo.

čakati (na koga, na kaj) kot pes na kost

biti zelo neučakan, vznemirjen zaradi česa, kar se bo zgodilo; biti v nestrpnem pričakovanju

- Kdo so člani društva, ni hotel izdati, ker nekateri na to informacijo že *čakajo kot pes na kost*.
- Vlado blati na vse pretege, da naj odstopi, *čaka pa*

kot pes na kost, da bi kandidiral za predsednika vlade.

garjav pes

slabšalno kdor je deležen zaničevanja, zavračanja, izogibanja

- V sanje je zavito, ta najin privid. Nisi vedela, takrat, ko si me sprejela, *garjavega psa*.
- Nihče me ne sliši, tisti, ki so mi storili krivico, me ne vidijo, mimo mene hodijo, kot da sem *garjav pes*.

gledati se/prepirati se kot pes in mačka | biti kot pes in mačka

gledati se kot pes in mačka

biti kot pes in mačka

prepirati se kot pes in mačka

nenehno se prepirati; biti v slabih, sovražnih odnosih

- Od vsega začetka *sva se gledala kot pes in mačka*. Pa me je vseeno nezadržno vleklo k njej.
- Domačini domnevajo, da se to vandalstvo dogaja, ker se že od nekdaj *gledajo kot pes in mačka*.
- Starša sta ločena in *se prepirata kot pes in mačka*.
- Čeprav *sta bila z bratom kot pes in mačka*, si zdaj vedno pomagata.
- Da vrana vrani ne izkljuje oči, je znano, a le takrat, kadar imajo skupnega zunanjega sovražnika, sicer pa *so kot psi in mačke*.

kdo, kaj ni vreden, da bi koga, kaj pes poscal

vulgarno izraža, da je kdo popolnoma ničvreden, nekoristen ali da je kaj popolnoma ničvredno, nekakovostno

- Takemu človeku so včasih rekli le to, da *ni vreden, da bi ga pes poscal*.
- Ta projekt *ni vreden, da bi ga pes poscal*.
- Sploh ne vem, zakaj sem tako jezen. Res *niso vredni, da bi jih pes poscal!*

kot pes

izraža, poudarja veliko mero neprijetnega, neugodnega, težkega dejanja, dogajanja, stanja

- Garam *kot pes*, a kar dobro zaslužim.
- Štiri leta sem trpel *kot pes*, prav tako moja družina, moji otroci, čeprav nisem ničesar naredil narobe.
- Že naslednji dan me je začelo boleti *kot pes*. Zato sem dobival tablete za lajšanje bolečin.
- Po tem delu sem bil crknjen *kot pes*.
- Ko smo že pri hitri prehrani, se vam moram opravičiti, da si tako nekulturno trpam sendviče v usta, ampak lačen sem *kot pes*.
- Bil sem jezen *kot pes*.
- Tako sem se, od dela in napetosti utrujen *kot pes*, ob petih odpravil domov.

kot pes na povodcu/verigi

kot pes na povodcu

kot pes na verigi

takó, da kdo daje vtis odvisnega, nesvobodnega človeka

- Skupini je sledil *kot pes na povodcu*.

kot pretepen pes

takó, da kdo daje vtis potrtega, ponižnega, podrejenega človeka

- Po stopnicah se je odvrlel *kot pretepen pes*, poklapan, obupan.
- Niti pogledal je ni, le sključenih ramen je odšel noter. Tako se je zadnje čase držal, kadar sta bila sama. *Kot pretepen pes*.
- Ta večer smo stali v dveh vrstah *kot pretepeni psi*.

kot psa

izraža, poudarja veliko mero neprimerne, neugodnega, težkega dejanja, stanja

- Ko si je čez dva tedna našla drugega, me je zavrgla *kot psa*.
- Če sem odkrit, *bi* inšpektorja nagnal *kot psa*, če bi mi težil v mojem gozdu.
- Lahko me pretepeš *kot psa*, ampak ubiti me ne moreš.
- Grozil mu je, da ga bo ustrelil *kot psa*, in groženj se je močno prestrašil.
- Ob uradnih urah velikokrat ni nikogar na delovnem mestu, če jih človek kaj povpraša po telefonu, pa ga naderejo *kot psa* in odložijo slušalko.
- Preiskovalcem je povedal, da ga je bilo *kot psa* strah za življenje.
- Kljub kaloričnemu obroku naju je vso noč zeblo *kot psa*.

kot stekel pes

1. zelo napadalno, nasilno, ježno

- Strahovito se je razjezil. V vrata je besno metal vse, kar mu je prišlo pod roke. Popenil je in divjal *kot stekel pes*.
- Ne bom ponavljal svoje življenjske zgodbe, povem lahko le to, da me še vedno preganjata *kot steklega psa*.

2. zelo napadalen, nasilen, jezen

- Nisem se prepoznal, ne vem, kaj se je zgodilo. Bil sem *kot stekel pes*, povsem sem znorel.
- Ste *kot stekli psi*, ki napadate vsakega drugače mislečega.

lagati, kot pes (teče)

lagati kot pes

lagati, kot pes teče

vztrajno, pogosto, brez zadržkov lagati

- Zakaj bi lagal, saj vsi vedo. Boljše je, da priznam, sicer bi rekli, da *lažem kot pes*.

- *Lagali ste, kot pes teče.* Kredit vam je zavaroval lokalni podjetnik, ker ste ga sami tako prosili.
- Ne, mi nikoli ne lažemo, drugi pa *lažejo kot pes teče* in tega se niti malo ne sramujejo, prej nasprotno!

lajati kot pes

slabšalno veliko, glasno govoriti, se razburjati

- Nahujskani primitivci, *lajajo kot psi*, lajajo, pa ne vedo, zakaj!
- Kdor stalno gobca in *laja kot pes*, ta pameti nima, verjemi mi, je res!

pes čuvaj

kdor sistematično spremlja, nadzoruje potek, razvoj česa, zlasti določene dejavnosti

- Naše delo nikakor ni omejeno zgolj na vlogo *psa čuvaja*, ko gre za politike, gospodarstvenike ali katere druge vplivneže, ki krojijo naš vsakdan.

pokazati/povedati, kam pes taco moli

pokazati, kam pes taco moli

povedati, kam pes taco moli
razkriti prave, skrite razloge za govorjenje, ravnanje koga; razkriti smer, tok dogajanja česa

- Nič kaj preveč ne hodim okoli ovinkov. Kmalu *pokažem, kam pes taco moli*, in če je odziv, nadaljujem v tej isti smeri.
- Imaš pravico, da zveš, kaj se dogaja, oziroma da ti *povedo, kam pes taco moli*.

priti na psa

propasti, zlasti finančno, materialno; priti v zelo slab položaj, zlasti finančen, materialen

- Denar ga je tako skrbel in vznemirjal, da bi človek mislil, da *je prišel povsem na psa*.
- Pamet in napredek, znanost in tehnika, z vsem tem *je svet vendar prišel na psa!*

ravnati s kom kot s psom

zelo slabo, nečloveško ravnati s kom

- »Z menoj *so ravnali kot s psom*,« je povedala o odnosu upornikov do nje.
- Ne vem, zakaj bi gospodinja morala prenašati, da z njo *ravnajo kot s psom*.

spraviti koga, kaj na psa

povzročiti, da kdo ali kaj finančno, materialno propade; spraviti koga ali kaj v zelo slab, težek, neprijeten položaj

- Zdaj *ko je stranko in državo spravil na psa*, imamo neko možnost, da se ga rešimo.

še/niti pes ne povoha koga

še pes ne povoha koga

niti pes ne povoha koga

izraža, da je kdo popolnoma nezanimiv, ničvreden, nekoristen

- »Za koga pa naj se ličim in dičim, ko me *še pes ne povoha?*« se je pridušala sama pri sebi.
- Človek je na tleh, zavozil je, *niti pes ga ne povoha*, zato jezo na vse strani stresa.

vedeti/videti/ugotoviti, kam pes taco moli | biti jasno (komu), kam pes taco moli

vedeti, kam pes taco moli

biti jasno (*komu*), kam pes taco moli

videti, kam pes taco moli

v dovršni obliki ugotoviti, kam pes taco moli

poznati, spoznati prave, skrite razloge za govorjenje, ravnanje koga; spoznati smer, tok dogajanja česa

- Čeprav upam, da sem tako bister, da *vem, kam pes taco moli*, bi vseeno rad postavil vprašanje.
- Na začetku druge tretjine *je bilo že jasno, kam pes taco moli*, do konca 60 minut pa so nato gostitelji zabili še pet zadetkov.
- Res ste slepi tisti, ki ne *vidite, kam pes taco moli*.
- Kar hitro *boste ugotovili, kam pes taco moli*, in naredili tisto, kar je najbolj prav, čeprav vas bo stalo kar nekaj živcev.

zelen pes

kar ne obstaja

- Na pilotke še vedno gledajo kot na *zelenega psa*.

zvest kot pes

popolnoma, brezpogojno zvest, vdan

- Fant mi je bil hvaležen, ker sem ga po prihodu iz zapora sprejel v službo. Nisem ga niti vprašal, zakaj so ga zaprli. Postal mi je *zvest kot pes*.
- V kratkem zakonu sem bila *zvesta kot pes*, kajti to mi ogromno pomeni.

živeti kot pes

živeti v zelo slabih pogojih

- Seveda *živiš kot pes*, ampak ne po moji zaslugi.

Kakršen gospodar, takšen pes.

Kakršen lastnik, takšen pes.

izraža, da sta si pes in njegov lastnik v čem podobna

- Obožujem ta repek, ki tako vneto začne mahati, ko mu omenim hrano. Eh, ja, *kakršen gospodar, takšen pes*. Res bo treba shujšati.

Pes, ki laja, ne grize.

izraža, da kdo, ki veliko govori, grozi, ni tako nevaren, grozeč, težaven, kot se zdi

- Tudi jaz sem prejela nekaj pisem tega človeka na svojo spletno stran in zdi se mi, da ima človek le

preveč časa. *Pes, ki laja, ne grize.*

Pes ima kosmata ušesa.

Vsak pes ima kosmata ušesa.

izraža, da je vedenje psa lahko nepredvidljivo, nezanesljivo

▪ Ljudje pravijo, da *ima pes »kosmata ušesa«*, zato niti njegov gospodar ali gospodarica ne moreta biti nikoli stoodstotno prepričana v njegovo nrav.

Pes je človekov najboljši prijatelj.

izraža, da je pes za človeka posebnega pomena; izraža, da sta pes in človek lahko močno navezana drug na drugega

▪ Dokazano je, da človeku druženje z živaljo koristi. Že star rek pravi, da *je pes človekov najboljši prijatelj*. Božanje psa, mačke, celo kokoši, pomirja.

Psi lajajo, karavana gre dalje.

Psi lajajo, karavana gre naprej.

Psi lajajo, karavana pa gre dalje.

Psi lajajo, karavana pa gre naprej.

opisuje situacijo, ko kaj kočljivega, problematičnega mine brez opaznejših posledic ali se nadaljuje kljub opozorilom, nestrinjanju, razburjanju koga

▪ Stanje gotovo demoralizira opozicijo. Karkoli že naredijo, tako in tako nima praktično nobenih učinkov. *Psi lajajo, karavana gre dalje.*

Starega psa ne moreš naučiti novih trikov.

izraža, da se starejši, odrasel, izkušen človek težko uči novih stvari, spreminja svoje navade

▪ Kdor zna voziti, zna. Kdor ne, ne. Je res tako preprosto. *Starega psa ne moreš naučiti novih trikov.*

Še pes ima rad mir pri jedi.

izraža, da ni zaželeno, vljudno, sprejemljivo motiti človeka med jedjo

▪ Stopil je do paparaca in mu dejal, naj prisede, če si jih hoče od blizu ogledati, drugače pa naj da mir, saj *ima še pes rad mir pri jedi.*

Vsak izgovor je dober.

Vsak izgovor je dober, pa če ga pes na repu prinese. izraža, da ni težko najti izgovora iz želje po opravičevanju česa kočljivega, spornega; opisuje situacijo, ko je čigav izgovor slab

▪ So vam znane izjave, kot so: »Vsak grižljaj se me prime«, »Če se odrečem še hrani, kaj mi bo sploh ostalo v življenju?« *Vsak izgovor je dober ...*

V španoviji še pes crkne.

neknjižno pogovorno izraža da se sodelovanje, skupinsko delo, družabništvo lahko za koga ne konča dobro,

ne prinese pričakovanih rezultatov

▪ Posvaril je pred sodelovanjem, češ da *v španoviji še pes crkne.*

BESEDOTVORJE

ženski spol: psica

manjšalnica: psiček

IZVOR

= stcslov. *pъsъ*, hrv., srb. *pās*, rus. *pēs*, češ. *pes* < pslov. **pъsъ* iz ide. **pikʷó-*, tako kot stind. *piśá-* 'neka lisasta žival' iz ide. korena **pejk-* 'rezljati, risati, označevati', glej ↑pisati, prvotno torej 'lisasta žival, lisko, piko'

pesmaríca pesmaríce tudi **pésmarica** pésmarice sa-mostalnik ženskega spola

[pesmaríca] tudi [pésmarica]

POMEN

zbirka pesmi za petje, navadno z dodanimi notami, oznakami akordov

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

cerkvena, protestantska pesmarica | rokopisna

pesmarica | slovenska pesmarica | stara pesmarica

▪ Natisnjenih je bilo osem slovenskih protestantskih *pesmaric*, skupno pa imajo kar 76 napevov.

▪ Slovenci imamo razmeroma bogato bero cerkvenih *pesmaric*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

izdati pesmarico | predstaviti pesmarico

▪ Koroški narodnjak in književnik Matija Ahacel je izdal prvo slovensko posvetno *pesmarico* z melodijami.

▪ V Kostelu so predstavili narečno *pesmarico*.

...

▪ Zgoščenki je priložena *pesmarica* z besedili in notami stotih slovenskih napitnic in zdravic.

▪ Porodila se je ideja, da bi zbrane ljudske pesmi strnili v *pesmarico*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pesmaríca]

IPA: [pɛsma'ri:t̪sa]

ednina

IMENOVALNIK: pesmaríca

RODILNIK: pesmaríce

DAJALNIK: pesmaríci

TOŽILNIK: pesmaríco

MESTNIK: pri pesmaríci

ORODNIK: s pesmaríco

dvojina

IMENOVALNIK: pesmaríci

RODILNIK: pesmaríc

DAJALNIK: pesmarícama

TOŽILNIK: pesmaríci
MESTNIK: pri pesmaríca**h**
ORODNIK: s pesmaríca**ma**
množina
IMENOVALNIK: pesmaríce
RODILNIK: pesmaríc
DAJALNIK: pesmaríc**am**
TOŽILNIK: pesmaríce
MESTNIK: pri pesmaríca**h**
ORODNIK: s pesmaríc**ami**

tudi
[pésmarica]
IPA: [ˈpe:smaritsa]

ednina
IMENOVALNIK: pésmarica
RODILNIK: pésmarice
DAJALNIK: pésmaríci
TOŽILNIK: pésmarico
MESTNIK: pri pésmaríci
ORODNIK: s pésmarico
dvojina
IMENOVALNIK: pésmaríci
RODILNIK: pésmaric
DAJALNIK: pésmaric**ama**
TOŽILNIK: pésmaríci
MESTNIK: pri pésmaríca**h**
ORODNIK: s pésmaric**ama**
množina
IMENOVALNIK: pésmarice
RODILNIK: pésmaric
DAJALNIK: pésmaric**am**
TOŽILNIK: pésmarice
MESTNIK: pri pésmaríca**h**
ORODNIK: s pésmaric**ami**

TONEMSKO
[pesmaríca]
IPA: [pɛsmarì:tsá]
ednina
IMENOVALNIK: pesmaríca
RODILNIK: pesmaríce
DAJALNIK: pesmaríci
TOŽILNIK: pesmaríco
MESTNIK: pri pesmaríci
ORODNIK: s pesmaríco
dvojina
IMENOVALNIK: pesmaríci
RODILNIK: pesmaríc
DAJALNIK: pesmaríc**ama**
TOŽILNIK: pesmaríci
MESTNIK: pri pesmaríca**h**

ORODNIK: s pesmaríc**ama**
množina
IMENOVALNIK: pesmaríce
RODILNIK: pesmaríc
DAJALNIK: pesmaríc**am**
TOŽILNIK: pesmaríce
MESTNIK: pri pesmaríca**h**
ORODNIK: s pesmaríc**ami**

tudi
[pêšmarica]
IPA: [pé:smàritsa]

ednina
IMENOVALNIK: pêšmarica
RODILNIK: pêšmarice
DAJALNIK: pêšmaríci
TOŽILNIK: pêšmarico
MESTNIK: pri pêšmaríci
ORODNIK: s pêšmarico
dvojina
IMENOVALNIK: pêšmaríci
RODILNIK: pêšmaric
DAJALNIK: pêšmaric**ama**
TOŽILNIK: pêšmaríci
MESTNIK: pri pêšmaríca**h**
ORODNIK: s pêšmaric**ama**
množina
IMENOVALNIK: pêšmarice
RODILNIK: pêšmaric
DAJALNIK: pêšmaric**am**
TOŽILNIK: pêšmarice
MESTNIK: pri pêšmaríca**h**
ORODNIK: s pêšmaric**ami**

Izvor
iz *pesmar* iz ↑*pesem*

pésnica pésnice samostalnik ženskega spola
[pésnica]

POMEN

1. ženska, ki se ukvarja s pisanjem pesmi; sin.:
poetinja, ozkoknjižno poetesa

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

ameriška, ruska, slovenska pesnica | ljudska, sodobna
pesnica | mlada pesnica | nadarjena, priznana,
uveljavljena, znana pesnica

- Sodobna slovenska *pesnica* in pisateljica v vsako svojo knjigo vnese bogat jezik.
- Festivala se je udeležilo dvaindvajset sicer mladih, a v svojih državah že uveljavljenih *pesnic* in pesnikov.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

pesnica izda, objavi, predstavi KAJ | pesnica napiše KAJ
| pesnica prejme KAJ | pesnica se predstavi | pesnica se

rodi, umre, živi KJE

▪ *Pesnica* piše pesmi za otroke, te so doslej izšle že v štirinajstih knjižicah.

▪ Na prireditvi se bodo predstavili pesniki in *pesnice* mlajše in srednje generacije.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

delo pesnice | nastop pesnice | pesem, poezija pesnice | zbirka pesnice | življenje pesnice

▪ Delo *pesnice* in pisateljice so osvetlili z zelo različnih zornih kotov.

▪ Zbirke *pesnic* so pogosto izhajale po več desetletij prepozno ali pa so njihove objave vse do zdaj ostale raztresene po revijah.

...

▪ Na pesniškem večeru so predstavili pozabljeno *pesnico*.

1.1. pesem, pesmi te osebe

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Trenutno bere neko sila zanimivo *pesnico*.

▪ Berem sirsko *pesnico* in se spominjam časa, ki sem ga preživela v njenem otroškem mestu Damasku.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pésnica]

IPA: [ˈpe:snitsa]

ednina

IMENOVALNIK: pésnica

RODILNIK: pésnice

DAJALNIK: pésnici

TOŽILNIK: pésnico

MESTNIK: pri pésnici

ORODNIK: s pésnico

dvojina

IMENOVALNIK: pésnici

RODILNIK: pésnic

DAJALNIK: pésnicama

TOŽILNIK: pésnici

MESTNIK: pri pésnicah

ORODNIK: s pésnicama

množina

IMENOVALNIK: pésnice

RODILNIK: pésnic

DAJALNIK: pésnicam

TOŽILNIK: pésnice

MESTNIK: pri pésnicah

ORODNIK: s pésnicami

TONEMSKO

[pêsnica]

IPA: [pé:snìtsa]

ednina

IMENOVALNIK: pêsница

RODILNIK: pêsнице

DAJALNIK: pêsnici

TOŽILNIK: pêsnico

MESTNIK: pri pêsnici

ORODNIK: s pêsnico

dvojina

IMENOVALNIK: pêsnici

RODILNIK: pêsnic

DAJALNIK: pêsnicama

TOŽILNIK: pêsnici

MESTNIK: pri pêsnicah

ORODNIK: s pêsnicama

množina

IMENOVALNIK: pêsnice

RODILNIK: pêsnic

DAJALNIK: pêsnicam

TOŽILNIK: pêsnice

MESTNIK: pri pêsnicah

ORODNIK: s pêsnicami

IZVOR

↑ pesnik

pésnik pésnika samostalnik moškega spola

[pésnik]

POMEN

1. kdor se ukvarja s pisanjem pesmi; sin.: poet

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

angleški, francoski, slovenski pesnik | dvorni, ljudski, renesančni, romantični pesnik | epski pesnik | grški, rimski, perzijski, starogrški pesnik | mlad, sodoben pesnik | priznan, slaven, uveljavljen, znan pesnik

▪ Srečko Kosovel velja za enega najboljših slovenskih *pesnikov*.

▪ Edmund Spenser je bil angleški *pesnik*, ki je ustvarjal pod vplivom rimskega *pesnika* Vergilija ter italijanskih *pesnikov* 15. stoletja.

▪ Največji perzijski *pesnik* iz 14. stoletja je bil slovenskim bralcem in ljubiteljem poezije dolgo let znan samo po nekaj prevedenih pesmih v zbirki svetovne književnosti.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

pesnik bere, prebira KAJ | pesnik izda, objavi, predstavi KAJ | pesnik izpoveduje, opisuje, pripoveduje KAJ | pesnik izraža, opeva KAJ | pesnik piše, ustvarja KAJ | pesnik se rodi, umre, živi KJE

▪ *Pesniki* dostikrat opisujejo ljubezen kot čustvo, ki ga ne moremo obvladovati, saj presega logiko in zdravo pamet.

▪ Ko *pesnik* ustvarja pesem, živi v svojem sanjskem svetu.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

besedilo, verzi pesnika | domačija, hiša pesnika | kip pesnika | pesem, poezija pesnika | rojstvo, smrt pesnika | srečanje pesnikov

▪ Na zgoščenci so skladbe z besedili *pesnikov* Srečka

Kosovela, Jožeta Udoviča in Daneta Zajca.

▪ Besedilo naše himne je del pesmi *pesnika* dr.

Franceta Prešerna.

► glag. + **sam. beseda v tožilniku**

ceniti pesnika | gostiti, povabiti pesnika | navdihovati pesnika | spoznati pesnika

▪ Festival gosti domače in tuje *pesnike* z vsega sveta.

▪ Zgodba o lepi Vidi je navdihovala številne slovenske *pesnike* in pisatelje v vseh fazah slovenske književnosti od obdobja romantike naprej.

1.1. pesem, pesmi te osebe; sin.: poet

► glag. + **sam. beseda v tožilniku**

brati, prebirati, prevajati pesnika

▪ Navdušeno je bral Byrona in nemške *pesnike*.

▪ Poleg romantikov je prevajala tudi moderne *pesnike* in pesnice.

...

▪ Posvečam se prevajanju tujih *pesnikov*.

▪ Ko je obiskoval sedmi gimnazijski razred, je že segal po svetovnih *pesnikih*, še posebej ga je privlačila češka in ruska lirika.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pésnik]

IPA: ['pe:snik]

ednina

IMENOVALNIK: *pésnik*

RODILNIK: *pésnika*

DAJALNIK: *pésniku*

TOŽILNIK: *pésnika*

MESTNIK: pri *pésniku*

ORODNIK: s *pésnikom*

dvojina

IMENOVALNIK: *pésnika*

RODILNIK: *pésnikov*

DAJALNIK: *pésnikoma*

TOŽILNIK: *pésnika*

MESTNIK: pri *pésnikih*

ORODNIK: s *pésnikoma*

množina

IMENOVALNIK: *pésniki*

RODILNIK: *pésnikov*

DAJALNIK: *pésnikom*

TOŽILNIK: *pésnike*

MESTNIK: pri *pésnikih*

ORODNIK: s *pésniki*

TONEMSKO

[pêsnik]

IPA: [pé:snik]

ednina

IMENOVALNIK: *pêsnik*

RODILNIK: *pêsnika*

DAJALNIK: *pêsniku*

TOŽILNIK: *pêsnika*

MESTNIK: pri *pêsniku*

ORODNIK: s *pêsnikom*

dvojina

IMENOVALNIK: *pêsnika*

RODILNIK: *pêsnikov*

DAJALNIK: *pêsnikoma*

TOŽILNIK: *pêsnika*

MESTNIK: pri *pêsnikih*

ORODNIK: s *pêsnikoma*

množina

IMENOVALNIK: *pêsniki*

RODILNIK: *pêsnikov*

DAJALNIK: *pêsnikom*

TOŽILNIK: *pêsnike*

MESTNIK: pri *pêsnikih*

ORODNIK: s *pêsniki*

BESEDOTVORJE

ženski spol: pesnica

IZVOR

iz *pesen* 'pesem' < pslov. **pěsnь* iz ↑peti

pesnikóvanje pesnikóvanja samostalnik srednjega spola

[pesnikovánje]

POMEN

pisanje pesmi; sin.: pesnjenje

▪ Po upokojitvi se je posvečala *pesnikovanju* in prevajanju iz španščine, nemščine, italijanščine in francoščine.

▪ Prvo pesem je objavil leta 1866 ter s *pesnikovanjem* nadaljeval kot študent, hkrati pa je začel pisati feljtone.

▪ Pesnik se je vrnil k realističnemu tipu *pesnikovanja*, ki je imelo pri nas zaradi izrazitega povojnega pesniškega modernizma zadnja desetletja relativno neslišno vlogo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pesnikovánje]

IPA: [pɛsnikɔ'va:njɛ]

ednina

IMENOVALNIK: *pesnikovánje*

RODILNIK: *pesnikovánja*

DAJALNIK: *pesnikovánju*

TOŽILNIK: *pesnikovánje*

MESTNIK: pri *pesnikovánju*

ORODNIK: s *pesnikovánjem*

dvojina

IMENOVALNIK: *pesnikovánji*

RODILNIK: *pesnikovánj*

DAJALNIK: pesnikovánjema
TOŽILNIK: pesnikovánji
MESTNIK: pri pesnikovánjih
ORODNIK: s pesnikovánjema
množina
IMENOVALNIK: pesnikovánja
RODILNIK: pesnikovánj
DAJALNIK: pesnikovánjem
TOŽILNIK: pesnikovánja
MESTNIK: pri pesnikovánjih
ORODNIK: s pesnikovánji

TONEMSKO

[pesnikovánje]

IPA: [pɛsnikɔvǎ:njɛ]

ednina

IMENOVALNIK: pesnikovánje

RODILNIK: pesnikovánja

DAJALNIK: pesnikovánju

TOŽILNIK: pesnikovánje

MESTNIK: pri pesnikovánju

ORODNIK: s pesnikovánjem

dvojina

IMENOVALNIK: pesnikovánji

RODILNIK: pesnikovánj

DAJALNIK: pesnikovánjema

TOŽILNIK: pesnikovánji

MESTNIK: pri pesnikovánjih

ORODNIK: s pesnikovánjema

množina

IMENOVALNIK: pesnikovánja

RODILNIK: pesnikovánj

DAJALNIK: pesnikovánjem

TOŽILNIK: pesnikovánja

MESTNIK: pri pesnikovánjih

ORODNIK: s pesnikovánji

Izvor

↑pesnikovati

pesnikováti pesnikújem nedovršni glagol

[pesnikováti]

POMEN

1. pisati pesmi; sin.: pesniti

▶ glag. + **glag. v nedoločniku**

začeti pesnikovati

▪ Kersnik je začel *pesnikovati* v nemščini, vendar je to pod Levčevim vplivom kmalu opustil in pisal v slovenščini.

▪ *Pesnikovati* je začel kot koprski dijak in potem študent primerjalne književnosti v Ljubljani.

...

▪ *Pesnikoval* je petinšestdeset let, vendar število izdanih knjig ni prav veliko.

▪ Že v gimnaziji *pesnikuje* in postane urednik rokopisnega šolskega časopisa.

2. slabšalno govoriti, pisati, zlasti kaj nepremišljenega, vsebinsko praznega, nesmiselnega; sin.: slabšalno pesniti

▪ Zanosno je gestikuliral in *pesnikoval* o bodočih projektih.

▪ Važno je, da si tam, »pod velikimi, lepimi orglami«, kot je v torek zvečer vzhičeno *pesnikovala* pevka.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pesnikováti]

IPA: [pɛsnikɔ'va:ti]

NEDOLOČNIK: pesnikováti

NAMENILNIK: pesnikováť

sedanjik

ednina

1. OSEBA: pesnikújem

2. OSEBA: pesnikúješ

3. OSEBA: pesnikúje

dvojina

1. OSEBA: pesnikújeva

2. OSEBA: pesnikújeta

3. OSEBA: pesnikújeta

množina

1. OSEBA: pesnikújemo

2. OSEBA: pesnikújete

3. OSEBA: pesnikújejo

velelnik

ednina

2. OSEBA: pesnikúj

dvojina

1. OSEBA: pesnikújva

2. OSEBA: pesnikújta

množina

1. OSEBA: pesnikújmo

2. OSEBA: pesnikújte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: pesnikováľ

DVOJINA: pesnikovála

MNOŽINA: pesnikováli

ženski spol

EDNINA: pesnikovála

DVOJINA: pesnikováli

MNOŽINA: pesnikovále

srednji spol

EDNINA: pesnikoválo

DVOJINA: pesnikováli

MNOŽINA: pesnikovála

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: pesnikujóč
RODILNIK: pesnikujóč**ega**
DAJALNIK: pesnikujóč**emu**
TOŽILNIK: pesnikujóč
živo pesnikujóč**ega**
MESTNIK: pri pesnikujóč**em**
ORODNIK: s pesnikujóč**im**
dvojina
IMENOVALNIK: pesnikujóča
RODILNIK: pesnikujóč**ih**
DAJALNIK: pesnikujóč**ima**
TOŽILNIK: pesnikujóča
MESTNIK: pri pesnikujóč**ih**
ORODNIK: s pesnikujóč**ima**
množina
IMENOVALNIK: pesnikujóči
RODILNIK: pesnikujóč**ih**
DAJALNIK: pesnikujóč**im**
TOŽILNIK: pesnikujóče
MESTNIK: pri pesnikujóč**ih**
ORODNIK: s pesnikujóč**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: pesnikujóča
RODILNIK: pesnikujóče
DAJALNIK: pesnikujóči
TOŽILNIK: pesnikujóčo
MESTNIK: pri pesnikujóči
ORODNIK: s pesnikujóčo
dvojina
IMENOVALNIK: pesnikujóči
RODILNIK: pesnikujóč**ih**
DAJALNIK: pesnikujóč**ima**
TOŽILNIK: pesnikujóči
MESTNIK: pri pesnikujóč**ih**
ORODNIK: s pesnikujóč**ima**
množina
IMENOVALNIK: pesnikujóče
RODILNIK: pesnikujóč**ih**
DAJALNIK: pesnikujóč**im**
TOŽILNIK: pesnikujóče
MESTNIK: pri pesnikujóč**ih**
ORODNIK: s pesnikujóč**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: pesnikujóče
RODILNIK: pesnikujóč**ega**
DAJALNIK: pesnikujóč**emu**
TOŽILNIK: pesnikujóče
MESTNIK: pri pesnikujóč**em**
ORODNIK: s pesnikujóč**im**
dvojina
IMENOVALNIK: pesnikujóči

RODILNIK: pesnikujóč**ih**
DAJALNIK: pesnikujóč**ima**
TOŽILNIK: pesnikujóči
MESTNIK: pri pesnikujóč**ih**
ORODNIK: s pesnikujóč**ima**
množina
IMENOVALNIK: pesnikujóča
RODILNIK: pesnikujóč**ih**
DAJALNIK: pesnikujóč**im**
TOŽILNIK: pesnikujóča
MESTNIK: pri pesnikujóč**ih**
ORODNIK: s pesnikujóč**imi**
DELEŽJE NA **-aje**: pesniková**je**
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: pesnikovánje
RODILNIK: pesnikován**ja**
DAJALNIK: pesnikován**ju**
TOŽILNIK: pesnikovánje
MESTNIK: pri pesnikován**ju**
ORODNIK: s pesnikován**jem**
dvojina
IMENOVALNIK: pesnikovánji
RODILNIK: pesnikovánj
DAJALNIK: pesnikován**jema**
TOŽILNIK: pesnikovánji
MESTNIK: pri pesnikován**jih**
ORODNIK: s pesnikován**jema**
množina
IMENOVALNIK: pesnikovánja
RODILNIK: pesnikovánj
DAJALNIK: pesnikován**jem**
TOŽILNIK: pesnikovánja
MESTNIK: pri pesnikován**jih**
ORODNIK: s pesnikovánj

TONEMSKO

[pesnikováti]

IPA: [pɛsnikɔvâ:tí]

NEDOLOČNIK: pesnikováti

NAMENILNIK: pesnikovät

sedanjik

ednina

1. OSEBA: pesnikû**jem**

2. OSEBA: pesnikû**ješ**

3. OSEBA: pesnikû**je**

dvojina

1. OSEBA: pesnikû**jeva**

2. OSEBA: pesnikû**jeta**

3. OSEBA: pesnikû**jeta**

množina

1. OSEBA: pesnikû**jemo**

2. OSEBA: pesnikû**jete**

3. OSEBA: pesnikûjejo

velelnik

ednina

2. OSEBA: pesnikûj

dvojina

1. OSEBA: pesnikûjva

2. OSEBA: pesnikûjta

množina

1. OSEBA: pesnikûjmo

2. OSEBA: pesnikûjte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: pesnikovâl

DVOJINA: pesnikovála

MNOŽINA: pesnikováli

ženski spol

EDNINA: pesnikovâla

DVOJINA: pesnikovâli

MNOŽINA: pesnikovâle

srednji spol

EDNINA: pesnikovâlo

DVOJINA: pesnikovâli

MNOŽINA: pesnikovâla

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: pesnikujôč tudi pesnikujôč

RODILNIK: pesnikujôčega

DAJALNIK: pesnikujôčemu

TOŽILNIK: pesnikujôč tudi pesnikujôč

živo pesnikujôčega

MESTNIK: pri pesnikujôčem

ORODNIK: s pesnikujôčim

dvojina

IMENOVALNIK: pesnikujôča

RODILNIK: pesnikujôčih

DAJALNIK: pesnikujôčima

TOŽILNIK: pesnikujôča

MESTNIK: pri pesnikujôčih

ORODNIK: s pesnikujôčima

množina

IMENOVALNIK: pesnikujôči

RODILNIK: pesnikujôčih

DAJALNIK: pesnikujôčim

TOŽILNIK: pesnikujôče

MESTNIK: pri pesnikujôčih

ORODNIK: s pesnikujôčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: pesnikujôča

RODILNIK: pesnikujôče

DAJALNIK: pesnikujôči

TOŽILNIK: pesnikujôčo

MESTNIK: pri pesnikujôči

ORODNIK: s pesnikujôčo

dvojina

IMENOVALNIK: pesnikujôči

RODILNIK: pesnikujôčih

DAJALNIK: pesnikujôčima

TOŽILNIK: pesnikujôči

MESTNIK: pri pesnikujôčih

ORODNIK: s pesnikujôčima

množina

IMENOVALNIK: pesnikujôče

RODILNIK: pesnikujôčih

DAJALNIK: pesnikujôčim

TOŽILNIK: pesnikujôče

MESTNIK: pri pesnikujôčih

ORODNIK: s pesnikujôčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: pesnikujôče

RODILNIK: pesnikujôčega

DAJALNIK: pesnikujôčemu

TOŽILNIK: pesnikujôče

MESTNIK: pri pesnikujôčem

ORODNIK: s pesnikujôčim

dvojina

IMENOVALNIK: pesnikujôči

RODILNIK: pesnikujôčih

DAJALNIK: pesnikujôčima

TOŽILNIK: pesnikujôči

MESTNIK: pri pesnikujôčih

ORODNIK: s pesnikujôčima

množina

IMENOVALNIK: pesnikujôča

RODILNIK: pesnikujôčih

DAJALNIK: pesnikujôčim

TOŽILNIK: pesnikujôča

MESTNIK: pri pesnikujôčih

ORODNIK: s pesnikujôčimi

DELEŽJE NA *-aje*: pesnikovâje

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: pesnikovânje

RODILNIK: pesnikovânja

DAJALNIK: pesnikovânju

TOŽILNIK: pesnikovânje

MESTNIK: pri pesnikovânju

ORODNIK: s pesnikovânjem

dvojina

IMENOVALNIK: pesnikovânji

RODILNIK: pesnikovânj

DAJALNIK: pesnikovânjema

TOŽILNIK: pesnikovânji

MESTNIK: pri pesnikovânjih

ORODNIK: s pesnikovânjema
množina

IMENOVALNIK: pesnikovânja

RODILNIK: pesnikovânj

DAJALNIK: pesnikovânjem

TOŽILNIK: pesnikovânja

MESTNIK: pri pesnikovânjih

ORODNIK: s pesnikovânji

Izvor

↑pesnik

pesnitev pesnítve samostalnik ženskega spola

[pesnítəʊ pesnítve]

POMEN

1. iz literarne vede **daljša**, navadno pripovedna pesem

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

alegorična, satirična pesnitev | Aškerčeva, Dantejeva, Prešernova, Župančičeva pesnitev | epska, epsko-lirska, lirična, pripovedna pesnitev | homerska, junaška pesnitev | romantična pesnitev

▪ Homerjeva epska *pesnitev* Iliada, v kateri je domnevno slepi grški pesnik opeval fantastično vojno za mesto Troja, še skoraj tri tisočletja po nastanku razvnema domišljijo bralcev.

▪ V mladosti je Byron pisal lirsko poezijo, pozneje pa epsko-lirske *pesnitve* in epske satirične *pesnitve*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

brati pesnitev | izdati, predstaviti pesnitev | napisati, pisati pesnitev | prevesti pesnitev

▪ Leta 1532 je veliki renesančni satirik, pesnik Ludovico Ariosto, napisal nenavadno *pesnitev* Besneči Orlando.

...

▪ *Pesnitve* starih Sumercev, Akadcev, Babiloncev in Asircev so polne pravljličnih motivov.

▪ V posebni knjižici s posvetilom Matiji Čopu je leta 1836 prvič izšla Prešernova *pesnitev* Krst pri Savici, spesnjena zaradi nesrečne ljubezni in prijateljeve smrti.

2. orkestralna skladba, ki temelji na motivih drugega umetniškega dela, zlasti literarnega; sin.:

iz glasbe simfonična pesnitev

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Orkester bo koncert začel s skladbo Memento mori Blaža Arniča in ga sklenil s Straussovo *pesnitvijo* Junakovo življenje.

▪ Občinstvu se je predstavila v izvedbah dela Carmina Burana, Mendelssohnovi *pesnitvi* Sen kresne noči in v Kitajskih miniaturah M. Kozine.

3. daljša plesna koreografija, predstava

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Med gostujočimi predstavami bo oder Kulturnega doma sprejel plesno *pesnitev* SNG Baleta iz Maribora.

▪ V plesni *pesnitvi* je bil tako prepričljivo arhaičen, prvinski, da ga tisti, ki so ga videli, niso nikoli pozabili.

4. ekspresivno umetniško delo, ki izstopa po svoji

izjemnosti, kvaliteti, oblikovanosti

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Veliki filmski ustvarjalec je o filmu laskavo govoril kot o mojstrski *pesnitvi* in večkrat poudaril, da ga ima za eno največjih mojstrov in svetovne filmske umetnosti.

▪ Vse to je bilo izklesano sredi petnajstega stoletja, ko so si mojstri kiparjenja vzeli čas, da so rezljali čipkaste dekoracije in ustvarjali epske *pesnitve* v belino marmorja.

▪ Lutkovna predstava je oda tesnobi in strahu, srhljiva *pesnitev* o ranljivosti človeškega jaza.

...

▪ Dokumentarni film je *pesnitev* o žlahtnosti naravnega kamna, njegovi uporabnosti in prepletanju uporabe kamnitih izdelkov skozi človekov vsakdan.

5. ekspresivno pretirano dolgo, vsebinsko prazno govorjenje, pisanje

▪ Res prijetno presenečenje, da v odgovoru na moj zapis ni razbrati gneva in žalitev. Le mnenje, podkrepljeno z argumenti in brez epskih *pesnitev*.

▪ Spoštujmo poslovnik, vse drugo so *pesnitve*.

Izgovor in oblike

Jakostno

[pesnítəʊ pesnítve]

IPA: [pɛs'ni:təʊ pɛs'ni:tʋɛ]

ednina

IMENOVALNIK: pesnítév

RODILNIK: pesnítve

DAJALNIK: pesnítvi

TOŽILNIK: pesnítév

MESTNIK: pri pesnítvi

ORODNIK: s pesnítvijo

dvojina

IMENOVALNIK: pesnítvi

RODILNIK: pesnítév

DAJALNIK: pesnítvama

TOŽILNIK: pesnítvi

MESTNIK: pri pesnítvah

ORODNIK: s pesnítvama

množina

IMENOVALNIK: pesnítve

RODILNIK: pesnítév

DAJALNIK: pesnítvam

TOŽILNIK: pesnítve

MESTNIK: pri pesnítvah

ORODNIK: s pesnítvami

TONEMSKO

[pɛsnítəʊ pɛsnítve]

IPA: [pɛsní:təʊ pɛsní:tʋɛ]

ednina

IMENOVALNIK: pesnítév

RODILNIK: pesnítve

DAJALNIK: pesnítvi

TOŽILNIK: pesnîtev
 MESTNIK: pri pesnîtvi
 ORODNIK: s pesnîtvijo
 dvojina
 IMENOVANIK: pesnîtvi
 RODILNIK: pesnîtev
 DAJALNIK: pesnîtvama
 TOŽILNIK: pesnîtvi
 MESTNIK: pri pesnîtvah
 ORODNIK: s pesnîtvama
 množina
 IMENOVANIK: pesnîtve
 RODILNIK: pesnîtev
 DAJALNIK: pesnîtvam
 TOŽILNIK: pesnîtve
 MESTNIK: pri pesnîtvah
 ORODNIK: s pesnîtvami

STALNE ZVEZE

dramska pesnitev

iz literarne vede, iz teatrologije daljša drama v verzih z lirskimi ali epskimi prvini

- Škofjeloški pasijon, baročna *dramska pesnitev*, je nastal leta 1721 na pobudo barona Antona Eckerja, pater Romuald Marušič pa je procesijo vodil in besedilo zapisal.
- Skladatelja je sredi devetnajstega stoletja navdihnila Goethejeva *dramska pesnitev* Faust.

simfonična pesnitev

iz glasbe orkestralna skladba, ki temelji na motivih drugega umetniškega dela, zlasti literarnega; sin.: pesnitev

- ▶ prid. beseda + **sam. beseda**
- Izvedbeni vrhunec večera je bila interpretacija koreografske *simfonične pesnitve* La Valse Mauricea Ravela.
- Izvedba Straussove *simfonične pesnitve* Junakovo življenje ni tako preprosta; čeri ležijo v ritmični koordinaciji in še bolj v zvočnih razmerjih.

- ...
 - Na sporedu bodo *simfonična pesnitev* Jana Sibeliusa Finlandija op. 26, Koncert za flavto in orkester FS 119 Carla Nielsna in Simfonija št. 4 Gustava Mahlerja.

IZVOR

↑ pesniti

pésniti pésnim nedovršni glagol

[pésniti]

POMEN

1. pisati pesmi; sin.: pesnikovati

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

pesnik pesni

- Gutsman in Jarnik sta ljudstvu *pesnila*, pisala povesti, ga učila in izobraževala.

▶ **glag.** + **glag. v nedoločniku**

začeti pesniti

- Čeprav je začela *pesniti* šele pri dvainpetdesetih letih, ima bogat opus, saj je to že njena šesta pesniška zbirka.
- Njena želja je bila *pesniti* do smrti.

...

- Ker je *pesnil* s preprostimi pesniškimi sredstvi, so nekatere njegove pesmi skoraj ponarodele.
- *Pesnila* je v staromodni obliki francoskega stiha.

1.1. opisovati, obravnavati kaj v pesmih

▶ **glag.** + o + sam. beseda v mestniku

- V zadnjih letih je *pesnil* o minljivosti življenja.
- Pesnik je vseskozi *pesnil* o lastnem otroštvu.

...

- Pesnik *pesni* svoja stanja kot skrben znanstvenik.

2. slabšalno govoriti, pisati, zlasti kaj nepremišljenega, vsebinsko praznega, nesmiselnega; sin.: slabšalno pesnikovati

▶ **glag.** + o + sam. beseda v mestniku

- Lepo prosim, naj mi nihče ne *pesni* o ravnovesju različnih gospodarskih in socialnih interesov.
- Nadzorniki seveda niso pesniki, da bi *pesnili* o roki, ki roko umije, ali čem podobnem, zato kaže počakati na kakšne izčrpnjše izsledke.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pésniti]

IPA: [ˈpeːsniti]

NEDOLOČNIK: pésniti

NAMENILNIK: pésnit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: pésnim

2. OSEBA: pésniš

3. OSEBA: pésni

dvojina

1. OSEBA: pésniva

2. OSEBA: pésnita

3. OSEBA: pésnita

množina

1. OSEBA: pésnimo

2. OSEBA: pésnite

3. OSEBA: pésnijo

velelnik

ednina

2. OSEBA: pésni

dvojina

1. OSEBA: pésniva

2. OSEBA: pésnita

množina

1. OSEBA: **pésximo**

2. OSEBA: **pésnite**

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: **pésnil**

DVOJINA: **pésnila**

MNOŽINA: **pésnili**

ženski spol

EDNINA: **pésnila**

DVOJINA: **pésnili**

MNOŽINA: **pésnile**

srednji spol

EDNINA: **pésnilo**

DVOJINA: **pésnili**

MNOŽINA: **pésnila**

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **pesněč**

RODILNIK: **pesněčega**

DAJALNIK: **pesněčemu**

TOŽILNIK: **pesněč**

živo **pesněčega**

MESTNIK: **pri pesněčem**

ORODNIK: **s pesněčim**

dvojina

IMENOVALNIK: **pesněča**

RODILNIK: **pesněčih**

DAJALNIK: **pesněčima**

TOŽILNIK: **pesněča**

MESTNIK: **pri pesněčih**

ORODNIK: **s pesněčima**

množina

IMENOVALNIK: **pesněči**

RODILNIK: **pesněčih**

DAJALNIK: **pesněčim**

TOŽILNIK: **pesněče**

MESTNIK: **pri pesněčih**

ORODNIK: **s pesněčimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **pesněča**

RODILNIK: **pesněče**

DAJALNIK: **pesněči**

TOŽILNIK: **pesněčo**

MESTNIK: **pri pesněči**

ORODNIK: **s pesněčo**

dvojina

IMENOVALNIK: **pesněči**

RODILNIK: **pesněčih**

DAJALNIK: **pesněčima**

TOŽILNIK: **pesněči**

MESTNIK: **pri pesněčih**

ORODNIK: **s pesněčima**

množina

IMENOVALNIK: **pesněče**

RODILNIK: **pesněčih**

DAJALNIK: **pesněčim**

TOŽILNIK: **pesněče**

MESTNIK: **pri pesněčih**

ORODNIK: **s pesněčimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **pesněče**

RODILNIK: **pesněčega**

DAJALNIK: **pesněčemu**

TOŽILNIK: **pesněče**

MESTNIK: **pri pesněčem**

ORODNIK: **s pesněčim**

dvojina

IMENOVALNIK: **pesněči**

RODILNIK: **pesněčih**

DAJALNIK: **pesněčima**

TOŽILNIK: **pesněči**

MESTNIK: **pri pesněčih**

ORODNIK: **s pesněčima**

množina

IMENOVALNIK: **pesněča**

RODILNIK: **pesněčih**

DAJALNIK: **pesněčim**

TOŽILNIK: **pesněča**

MESTNIK: **pri pesněčih**

ORODNIK: **s pesněčimi**

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **pésnjen**

RODILNIK: **pésnjenega**

DAJALNIK: **pésnjenemu**

TOŽILNIK: **pésnjen**

živo **pésnjenega**

MESTNIK: **pri pésnjenem**

ORODNIK: **s pésnjenim**

dvojina

IMENOVALNIK: **pésnjena**

RODILNIK: **pésnjenih**

DAJALNIK: **pésnjenima**

TOŽILNIK: **pésnjena**

MESTNIK: **pri pésnjenih**

ORODNIK: **s pésnjenima**

množina

IMENOVALNIK: **pésnjeni**

RODILNIK: **pésnjenih**

DAJALNIK: **pésnjenim**

TOŽILNIK: **pésnjene**

MESTNIK: **pri pésnjenih**

ORODNIK: s pėsnpjeni**mi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: pėsnpjena

RODILNIK: pėsnpjene

DAJALNIK: pėsnpjeni

TOŽILNIK: pėsnpjeno

MESTNIK: pri pėsnpjeni

ORODNIK: s pėsnpjeno

dvojina

IMENOVALNIK: pėsnpjeni

RODILNIK: pėsnpjeni**h**

DAJALNIK: pėsnpjeni**ma**

TOŽILNIK: pėsnpjeni

MESTNIK: pri pėsnpjeni**h**

ORODNIK: s pėsnpjeni**ma**

množina

IMENOVALNIK: pėsnpjene

RODILNIK: pėsnpjeni**h**

DAJALNIK: pėsnpjeni**m**

TOŽILNIK: pėsnpjene

MESTNIK: pri pėsnpjeni**h**

ORODNIK: s pėsnpjeni**mi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: pėsnpjeno

RODILNIK: pėsnpjene**ga**

DAJALNIK: pėsnpjene**mu**

TOŽILNIK: pėsnpjeno

MESTNIK: pri pėsnpjene**m**

ORODNIK: s pėsnpjeni**m**

dvojina

IMENOVALNIK: pėsnpjeni

RODILNIK: pėsnpjeni**h**

DAJALNIK: pėsnpjeni**ma**

TOŽILNIK: pėsnpjeni

MESTNIK: pri pėsnpjeni**h**

ORODNIK: s pėsnpjeni**ma**

množina

IMENOVALNIK: pėsnpjena

RODILNIK: pėsnpjeni**h**

DAJALNIK: pėsnpjeni**m**

TOŽILNIK: pėsnpjena

MESTNIK: pri pėsnpjeni**h**

ORODNIK: s pėsnpjeni**mi**

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: pėsnpjene

RODILNIK: pėsnpjeni**a**

DAJALNIK: pėsnpjeni**ju**

TOŽILNIK: pėsnpjene

MESTNIK: pri pėsnpjeni**ju**

ORODNIK: s pėsnpjeni**em**

dvojina

IMENOVALNIK: pėsnpjeni

RODILNIK: pėsnpjeni

DAJALNIK: pėsnpjeni**ma**

TOŽILNIK: pėsnpjeni

MESTNIK: pri pėsnpjeni**h**

ORODNIK: s pėsnpjeni**ma**

množina

IMENOVALNIK: pėsnpjeni**a**

RODILNIK: pėsnpjeni

DAJALNIK: pėsnpjeni**m**

TOŽILNIK: pėsnpjeni**a**

MESTNIK: pri pėsnpjeni**h**

ORODNIK: s pėsnpjeni

TONEMSKO

[pėsnniti]

IPA: [pé:snìti]

NEDOLOČNIK: pėsnniti

NAMENILNIK: pėsnnit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: pėsnnim

2. OSEBA: pėsnniš

3. OSEBA: pėsnni

dvojina

1. OSEBA: pėsnniva

2. OSEBA: pėsnnita

3. OSEBA: pėsnnita

množina

1. OSEBA: pėsnnimo

2. OSEBA: pėsnnite

3. OSEBA: pėsnnijo

velelnik

ednina

2. OSEBA: pėsnni

dvojina

1. OSEBA: pėsnniva

2. OSEBA: pėsnnita

množina

1. OSEBA: pėsnnimo

2. OSEBA: pėsnnite

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: pėsnnil

DVOJINA: pėsnnila

MNOŽINA: pėsnnili

ženski spol

EDNINA: pėsnnila

DVOJINA: pėsnnili

MNOŽINA: pėsnnile

srednji spol

EDNINA: pėsnnilo

DVOJINA: pęsnili
MNOŽINA: pęsnila
deležnik na -č
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: pesnëč
RODILNIK: pesnëčega
DAJALNIK: pesnëčemu
TOŽILNIK: pesnëč
živo pesnëčega
MESTNIK: pri pesnëčem
ORODNIK: s pesnëčim
dvojina
IMENOVALNIK: pesnëča
RODILNIK: pesnëčih
DAJALNIK: pesnëčima
TOŽILNIK: pesnëča
MESTNIK: pri pesnëčih
ORODNIK: s pesnëčima
množina
IMENOVALNIK: pesnëči
RODILNIK: pesnëčih
DAJALNIK: pesnëčim
TOŽILNIK: pesnëče
MESTNIK: pri pesnëčih
ORODNIK: s pesnëčimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: pesnëča
RODILNIK: pesnëče
DAJALNIK: pesnëči
TOŽILNIK: pesnëčo
MESTNIK: pri pesnëči
ORODNIK: s pesnëčo
dvojina
IMENOVALNIK: pesnëči
RODILNIK: pesnëčih
DAJALNIK: pesnëčima
TOŽILNIK: pesnëči
MESTNIK: pri pesnëčih
ORODNIK: s pesnëčima
množina
IMENOVALNIK: pesnëče
RODILNIK: pesnëčih
DAJALNIK: pesnëčim
TOŽILNIK: pesnëče
MESTNIK: pri pesnëčih
ORODNIK: s pesnëčimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: pesnëče
RODILNIK: pesnëčega
DAJALNIK: pesnëčemu

TOŽILNIK: pesnëče
MESTNIK: pri pesnëčem
ORODNIK: s pesnëčim
dvojina
IMENOVALNIK: pesnëči
RODILNIK: pesnëčih
DAJALNIK: pesnëčima
TOŽILNIK: pesnëči
MESTNIK: pri pesnëčih
ORODNIK: s pesnëčima
množina
IMENOVALNIK: pesnëča
RODILNIK: pesnëčih
DAJALNIK: pesnëčim
TOŽILNIK: pesnëča
MESTNIK: pri pesnëčih
ORODNIK: s pesnëčimi
deležnik na -n
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: pęsnjen
RODILNIK: pęsnjenega
DAJALNIK: pęsnjenemu
TOŽILNIK: pęsnjen
živo pęsnjenega
MESTNIK: pri pęsnjenem
ORODNIK: s pęsnjenim
dvojina
IMENOVALNIK: pęsnjena
RODILNIK: pęsnjenih
DAJALNIK: pęsnjenima
TOŽILNIK: pęsnjena
MESTNIK: pri pęsnjenih
ORODNIK: s pęsnjenima
množina
IMENOVALNIK: pęsnjeni
RODILNIK: pęsnjenih
DAJALNIK: pęsnjenim
TOŽILNIK: pęsnjene
MESTNIK: pri pęsnjenih
ORODNIK: s pęsnjenimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: pęsnjena
RODILNIK: pęsnjene
DAJALNIK: pęsnjeni
TOŽILNIK: pęsnjeno
MESTNIK: pri pęsnjeni
ORODNIK: s pęsnjeno
dvojina
IMENOVALNIK: pęsnjeni
RODILNIK: pęsnjenih
DAJALNIK: pęsnjenima

TOŽILNIK: pësnjeni
 MESTNIK: pri pësnjenih
 ORODNIK: s pësnjenima
 množina
 IMENOVANIK: pësnjene
 RODILNIK: pësnjenih
 DAJALNIK: pësnjenim
 TOŽILNIK: pësnjene
 MESTNIK: pri pësnjenih
 ORODNIK: s pësnjenimi
srednji spol
ednina
 IMENOVANIK: pësnjeno
 RODILNIK: pësnjenega
 DAJALNIK: pësnjenemu
 TOŽILNIK: pësnjeno
 MESTNIK: pri pësnjenem
 ORODNIK: s pësnjenim
dvojina
 IMENOVANIK: pësnjeni
 RODILNIK: pësnjenih
 DAJALNIK: pësnjenima
 TOŽILNIK: pësnjeni
 MESTNIK: pri pësnjenih
 ORODNIK: s pësnjenima
 množina
 IMENOVANIK: pësnjena
 RODILNIK: pësnjenih
 DAJALNIK: pësnjenim
 TOŽILNIK: pësnjena
 MESTNIK: pri pësnjenih
 ORODNIK: s pësnjenimi
glagolnik
ednina
 IMENOVANIK: pësnjenje
 RODILNIK: pësnjenja
 DAJALNIK: pësnjenju
 TOŽILNIK: pësnjenje
 MESTNIK: pri pësnjenju
 ORODNIK: s pësnjenjem
dvojina
 IMENOVANIK: pësnjenji
 RODILNIK: pësnjenj
 DAJALNIK: pësnjenjema
 TOŽILNIK: pësnjenji
 MESTNIK: pri pësnjenjih
 ORODNIK: s pësnjenjema
 množina
 IMENOVANIK: pësnjenja
 RODILNIK: pësnjenj
 DAJALNIK: pësnjenjem
 TOŽILNIK: pësnjenja
 MESTNIK: pri pësnjenjih

ORODNIK: s pësnjenji

IZVOR

iz *pesen* 'pesem' < pslov. **pěsnь* iz ↑peti

pësnjenje pësnjenja samostalnik srednjega spola
 [pësnjenje]

POMEN

pisanje pesmi; sin.: pesnikovanje

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

način pesnjenja

▪ Sonet je oblika *pesnjenja*, ki očitno še ne bo opuščena.

▪ Urejenim metričnim oblikam spet narašča ugled in so tako po svoji priljubljenosti kot po svojih izraznih zmožnostih vsaj enakovreden protipol svobodnejšim načinom *pesnjenja*.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Od zgodnjega begunskega *pesnjenja* se je radikalno preusmeril v sodobne svetovne tokove.

▪ Tematika pesmi je različna, tako da dobivamo v slovenščini bogat izbor avstralskega *pesnjenja* prejšnjega stoletja.

...

▪ Poskušal se je v *pesnjenju*, predvsem prigodnic in ljubezenskih pesmi.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pësnjenje]

IPA: ['pe:snjenje]

ednina

IMENOVANIK: pësnjenje

RODILNIK: pësnjenja

DAJALNIK: pësnjenju

TOŽILNIK: pësnjenje

MESTNIK: pri pësnjenju

ORODNIK: s pësnjenjem

dvojina

IMENOVANIK: pësnjenji

RODILNIK: pësnjenj

DAJALNIK: pësnjenjema

TOŽILNIK: pësnjenji

MESTNIK: pri pësnjenjih

ORODNIK: s pësnjenjema

množina

IMENOVANIK: pësnjenja

RODILNIK: pësnjenj

DAJALNIK: pësnjenjem

TOŽILNIK: pësnjenja

MESTNIK: pri pësnjenjih

ORODNIK: s pësnjenji

TONEMSKO

[pêsnjenje]

IPA: [pé:snjènjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: pêssnjenje

RODILNIK: pêssnjenja

DAJALNIK: pêssnjenju

TOŽILNIK: pêssnjenje

MESTNIK: pri pêssnjenju

ORODNIK: s pêssnjenjem

dvojina

IMENOVALNIK: pêssnjenji

RODILNIK: pêssnjenj

DAJALNIK: pêssnjenjema

TOŽILNIK: pêssnjenji

MESTNIK: pri pêssnjenjih

ORODNIK: s pêssnjenjema

množina

IMENOVALNIK: pêssnjenja

RODILNIK: pêssnjenj

DAJALNIK: pêssnjenjem

TOŽILNIK: pêssnjenja

MESTNIK: pri pêssnjenjih

ORODNIK: s pêssnjenji

Izvor

↑pesniti

pikaréskni pikaréskna pikaréskno pridevnik
[pikaréskni]

Izgovor in oblike

Jakostno

[pikaréskni]

IPA: [pika're:skni]

Osnovnik

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: pikaréskni

RODILNIK: pikarésknega

DAJALNIK: pikarésknemu

TOŽILNIK: pikaréskni

živo pikarésknega

MESTNIK: pri pikarésknem

ORODNIK: s pikarésknim

dvojina

IMENOVALNIK: pikaréskna

RODILNIK: pikarésknih

DAJALNIK: pikarésknima

TOŽILNIK: pikaréskna

MESTNIK: pri pikarésknih

ORODNIK: s pikarésknima

množina

IMENOVALNIK: pikaréskni

RODILNIK: pikarésknih

DAJALNIK: pikarésknim

TOŽILNIK: pikaréskne

MESTNIK: pri pikarésknih

ORODNIK: s pikarésknimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: pikaréskna

RODILNIK: pikaréskne

DAJALNIK: pikaréskni

TOŽILNIK: pikaréskno

MESTNIK: pri pikaréskni

ORODNIK: s pikaréskno

dvojina

IMENOVALNIK: pikaréskni

RODILNIK: pikarésknih

DAJALNIK: pikarésknima

TOŽILNIK: pikaréskni

MESTNIK: pri pikarésknih

ORODNIK: s pikarésknima

množina

IMENOVALNIK: pikaréskne

RODILNIK: pikarésknih

DAJALNIK: pikarésknim

TOŽILNIK: pikaréskne

MESTNIK: pri pikarésknih

ORODNIK: s pikarésknimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: pikaréskno

RODILNIK: pikarésknega

DAJALNIK: pikarésknemu

TOŽILNIK: pikaréskno

MESTNIK: pri pikarésknem

ORODNIK: s pikarésknim

dvojina

IMENOVALNIK: pikaréskni

RODILNIK: pikarésknih

DAJALNIK: pikarésknima

TOŽILNIK: pikaréskni

MESTNIK: pri pikarésknih

ORODNIK: s pikarésknima

množina

IMENOVALNIK: pikaréskna

RODILNIK: pikarésknih

DAJALNIK: pikarésknim

TOŽILNIK: pikaréskna

MESTNIK: pri pikarésknih

ORODNIK: s pikarésknimi

TONEMSKO

[pikarêskni]

IPA: [pikarɛːskni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: pikarêskni

RODILNIK: pikarêsknega

DAJALNIK: pikarêsknemu

TOŽILNIK: pikarêskni

živo pikarêsknega

MESTNIK: pri pikarêsknem

ORODNIK: s pikarêsknim

dvojina

IMENOVALNIK: pikarêskna

RODILNIK: pikarêsknih

DAJALNIK: pikarêsknima

TOŽILNIK: pikarêskna

MESTNIK: pri pikarêsknih

ORODNIK: s pikarêsknima

množina

IMENOVALNIK: pikarêskni

RODILNIK: pikarêsknih

DAJALNIK: pikarêsknim

TOŽILNIK: pikarêskne

MESTNIK: pri pikarêsknih

ORODNIK: s pikarêsknimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: pikarêskna

RODILNIK: pikarêskne

DAJALNIK: pikarêskni

TOŽILNIK: pikarêskno

MESTNIK: pri pikarêskni

ORODNIK: s pikarêskno

dvojina

IMENOVALNIK: pikarêskni

RODILNIK: pikarêsknih

DAJALNIK: pikarêsknima

TOŽILNIK: pikarêskni

MESTNIK: pri pikarêsknih

ORODNIK: s pikarêsknima

množina

IMENOVALNIK: pikarêskne

RODILNIK: pikarêsknih

DAJALNIK: pikarêsknim

TOŽILNIK: pikarêskne

MESTNIK: pri pikarêsknih

ORODNIK: s pikarêsknimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: pikarêskno

RODILNIK: pikarêsknega

DAJALNIK: pikarêsknemu

TOŽILNIK: pikarêskno

MESTNIK: pri pikarêsknem

ORODNIK: s pikarêsknim

dvojina

IMENOVALNIK: pikarêskni

RODILNIK: pikarêsknih

DAJALNIK: pikarêsknima

TOŽILNIK: pikarêskni

MESTNIK: pri pikarêsknih

ORODNIK: s pikarêsknima

množina

IMENOVALNIK: pikarêskna

RODILNIK: pikarêsknih

DAJALNIK: pikarêsknim

TOŽILNIK: pikarêskna

MESTNIK: pri pikarêsknih

ORODNIK: s pikarêsknimi

STALNE ZVEZE

pikareskni roman

iz literarne vede **roman**, ki prikazuje življenje potepuha, navadno s satirično, družbenokritično vsebino

▪ V svojih delih je združeval vplive *pikaresknega romana* in naturalistične moderne ter v njih skušal prikazati temnejše plati življenja.

▪ Roman je pisan v tipični tradiciji nenavadnega španskega humorja, ki je prisoten denimo v *pikaresknem romanu*.

IZVOR

prevzeto prek nem. *pikaresk*, frc. *picaresque* iz špan. *picaresco* iz *pícaro* 'prebrisanec, falot'

plaménka plaménke samostalnik ženskega spola
[plaménka]

POMEN

1. okrasna zimzelena rastlina s številnimi petdelnimi cvetovi v socvetjih živih barv; primerjaj lat.

Phlox

► prid. beseda + **sam. beseda**

rožnata plamenka

▪ Cvetovi trajne *plamenke* so čudoviti, medtem ko njena gola stebela niso prav nič lepa.

▪ Perjanka nežno zastira rožnato *plamenko*.

...

▪ K *plamenki* barvno pristajajo bele in vijoličaste ter svetlo rumene cvetlice.

2. riba z raznobarnimi progami po telesu, izrazitimi deljenimi plavutmi in strupenimi bodicami, ki živi zlasti v odprtih tropskih morjih;

primerjaj lat. *Pterois*

▪ *Plamenke* sicer živijo v Indijskem oceanu in Pacifiku, a so se zdaj naselile tudi ob obalah vzhodnih ZDA in na Karibih.

- Ribe iz rodu *plamenk* in kamene ribe imajo zelo strupene bodice, ki so lahko nevarne tudi za človeka.
- *Plamenka* skriva strupene bodice, ki povzročijo hude bolečine.

3. ročni gorilnik za spajkanje

- V *plamenukah* je prvotno gorel uparjeni parafin, danes pa se uporabljajo *plamenke* na utekočinjen plin.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[plaménka]

IPA: [pla'me:nka]

ednina

IMENOVALNIK: plaménka

RODILNIK: plaménke

DAJALNIK: plaménki

TOŽILNIK: plaménko

MESTNIK: pri plaménki

ORODNIK: s plaménko

dvojina

IMENOVALNIK: plaménki

RODILNIK: plaménk

DAJALNIK: plaménkama

TOŽILNIK: plaménki

MESTNIK: pri plaménkah

ORODNIK: s plaménkama

množina

IMENOVALNIK: plaménke

RODILNIK: plaménk

DAJALNIK: plaménkam

TOŽILNIK: plaménke

MESTNIK: pri plaménkah

ORODNIK: s plaménkami

TONEMSKO

[plaménka]

IPA: [plamè:nká]

ednina

IMENOVALNIK: plaménka

RODILNIK: plaménke

DAJALNIK: plaménki

TOŽILNIK: plaménko

MESTNIK: pri plaménki

ORODNIK: s plaménko

dvojina

IMENOVALNIK: plaménki

RODILNIK: plaménk

DAJALNIK: plaménkama

TOŽILNIK: plaménki

MESTNIK: pri plaménkah

ORODNIK: s plaménkama

množina

IMENOVALNIK: plaménke

RODILNIK: plaménk

DAJALNIK: plaménkam

TOŽILNIK: plaménke

MESTNIK: pri plaménkah

ORODNIK: s plaménkami

in

[plaménka]

IPA: [plamé:nká]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: plaménka

RODILNIK: plaménke

DAJALNIK: plaménki

TOŽILNIK: plaménko

MESTNIK: pri plaménki

ORODNIK: s plaménko

dvojina

IMENOVALNIK: plaménki

RODILNIK: plaménk

DAJALNIK: plaménkama

TOŽILNIK: plaménki

MESTNIK: pri plaménkah

ORODNIK: s plaménkama

množina

IMENOVALNIK: plaménke

RODILNIK: plaménk

DAJALNIK: plaménkam

TOŽILNIK: plaménke

MESTNIK: pri plaménkah

ORODNIK: s plaménkami

STALNE ZVEZE

grozdasta plamenka

iz botanike plamenka višje rasti z rožnatimi, vijoličastimi, belimi cvetovi v grozdastih socvetjih na tankih steblih; primerjaj lat. *Phlox paniculata*; sin.: iz

botanike latnata plamenka

- Proti koncu julija po vrtovih začnejo cveteti *grozdaste plamenke*.

▪ *Grozdaste plamenke* so razširjene po vrtovih širom Slovenije, poletnih šopkov brez njih si skorajda ne moremo predstavljati.

iglasta plamenka

iz botanike grmičasta, blazinasta plamenka nižje rasti z rožnatimi, vijoličastimi, modrimi cvetovi; primerjaj lat.

Phlox subulata

- Blazinaste *iglaste plamenke* bodo aprila oživile številne slovenske gredice, skalnjake, predvrtove in korita.

▪ *Iglaste plamenke* je po cvetenju dobro porezati, ker rade semenijo in se sejejo po vrtu.

latnata plamenka

iz botanike plamenka višje rasti z rožnatimi, vijoličastimi, belimi cvetovi v grozdastih socvetjih na tankih steblih; primerjaj lat. *Phlox paniculata*; sin.: iz botanike grozdasta plamenka

- *Latnate plamenke*, ki v različnih odtenkih poleti krasijo naše vrtove, so zanimive tudi jeseni.

viseča plamenka

iz botanike enoletna plamenka z maloštevilnimi, navadno rdečkastimi cvetovi v socvetjih; primerjaj lat. *Phlox drummondii*

- V koritih z vodno rezervo se z *visečo plamenko* čudovito barvno skladajo polnjena in drobnocvetna viseča petunija ter lantana.
- Če *visečo plamenko* posadimo na pripekajočo lego, izpostavljeno dežju in vetru, je veliko verjetnosti, da bo do jeseni ostala zdrava.

IZVOR

↑plamen

plátina plátine samostalnik ženskega spola

[plátina]

POMEN

težka žlahtna kovina sivkasto bele barve, kemijski element [Pt]

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

cena platine | proizvajalec platine | unča platine | zlitina platine in ČESA

- Za slaba dva odstotka se je maja podražilo srebro, cena *platine* pa je približno enaka kot konec aprila.
- Med pogosto uporabljene elektrodne materiala spadajo zlitine *platine* in iridija, eligoj ter pirolitsko oglje, nanoseno na osnovo iz titana ali grafita.

▶ priredna zveza

platina in paladij

- Belo zlato se pridobiva z mešanjem zlata z drugo kovino, največkrat platino, *paladijem* ali nikljem.
- *Platina* in njene zlitine se uporabljajo za izdelovanje različnih pripomočkov, kot so posode za korozivne tekočine in pline, reakcijske posode, cevi, ventile in druge laboratorijske pripomočke.

...

- Ker s trakov avtomobilskih tovarn prihaja čedalje manj vozil, tudi povpraševanje po *platini* precej upada.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[plátina]

IPA: [ˈpla:tina]

ednina

IMENOVALNIK: plátina

RODILNIK: plátine

DAJALNIK: plátini

TOŽILNIK: plátino

MESTNIK: pri plátini

ORODNIK: s plátino

dvojina

IMENOVALNIK: plátini

RODILNIK: plátin

DAJALNIK: plátinama

TOŽILNIK: plátini

MESTNIK: pri plátinah

ORODNIK: s plátinama

množina

IMENOVALNIK: plátine

RODILNIK: plátin

DAJALNIK: plátinam

TOŽILNIK: plátine

MESTNIK: pri plátinah

ORODNIK: s plátinami

TONEMSKO

[plátina]

IPA: [plá:tina]

ednina

IMENOVALNIK: plátina

RODILNIK: plátine

DAJALNIK: plátini

TOŽILNIK: plátino

MESTNIK: pri plátini

ORODNIK: s plátino

dvojina

IMENOVALNIK: plátini

RODILNIK: plátin

DAJALNIK: plátinama

TOŽILNIK: plátini

MESTNIK: pri plátinah

ORODNIK: s plátinama

množina

IMENOVALNIK: plátine

RODILNIK: plátin

DAJALNIK: plátinam

TOŽILNIK: plátine

MESTNIK: pri plátinah

ORODNIK: s plátinami

IZVOR

prevzeto prek star. nem. *Platina*, frc. *platine* iz špan. *platino* iz *plata* 'srebro'

plazílec plazílca samostalnik moškega spola

[plazílec plazílca] in [plazílec plazíyca]

POMEN

1. mrzlokrvna žival z luskasto kožo, ki se pri premikanju s trebuhom dotika ali je blizu tal in

navadno leže jajca; primerjaj lat. *Reptilia*

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

hladnokrvni plazilci | izumrli plazilci | kopenski, leteči, morski plazilci | orjaški, velikanski plazilci | strupeni plazilci

▪ Ko so izginili dinosavri, so izumrli tudi orjaški morski plazilci.

▪ Na območju arktičnega morja so našli fosilne ostanke listov tropskih rastlin in krokodilom podobnih hladnokrvnih *plazilcev*, kar je nakazovalo toplejšo zgodovino tega območja.

▪ Ima se za ljubitelja kač in v svojih terarijih goji celo vrsto strupenih *plazilcev*.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

koža plazilcev | razstava plazilcev | razširjenost plazilcev | skupina, vrsta plazilcev

▪ Koža *plazilcev* je neenakomerno debela in prekrita z roženimi ploščicami, nima veliko žlez in zato izgublja malo vode.

▪ Namen dela je na podlagi zgodovinskih in sodobnih podatkov predstaviti razširjenost *plazilcev* v Sloveniji in postaviti temelje za njihovo načrtno kartiranje.

▶ priredna zveza

plazilci in dvoživke, plazilci in sesalci, plazilci in žuželke

▪ Kot mrzlokrvne živali, ki niso sposobne obdržati svoje telesne temperature, so *plazilci* in dvoživke zelo odvisni od sončne toplote.

▪ V nižinskem potoku živi več vretenčarjev, več vrst rib, poleg dvoživk in ptic tudi *plazilci* in sesalci.

...

▪ Če človek zna ločevati med strupenjačo in nenevarnimi kačami, srečanje s temi *plazilci* ne bo več pretresljiv dogodek, ampak zanimivo doživetje.

▪ Krokodile bodo strokovnjaki za *plazilce* namestili nazaj v rezervat.

2. slabšalno kdor se vede pretirano uslužno, ponižno;

sin.: slabšalno hlapček, slabšalno hlapec

▪ Biti moraš povprečnež in *plazilec*, pa se povsod dobro zrineš.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[plazí:lɔc plazí:lca] in [plazí:lɔc plazí:ɥca]

IPA: [pla'zi:lɔts pla'zi:ltsa] in [pla'zi:lɔts pla'zi:ɥtsa]

ednina

IMENOVALNIK: plazílec

RODILNIK: plazílca

DAJALNIK: plazílcu

TOŽILNIK: plazílca

MESTNIK: pri plazílcu

ORODNIK: s plazílcem

dvojina

IMENOVALNIK: plazílca

RODILNIK: plazílcev

DAJALNIK: plazílcema

TOŽILNIK: plazílca

MESTNIK: pri plazílcih

ORODNIK: s plazílcema

množina

IMENOVALNIK: plazílci

RODILNIK: plazílcev

DAJALNIK: plazílcem

TOŽILNIK: plazílce

MESTNIK: pri plazílcih

ORODNIK: s plazílci

TONEMSKO

[plazí:lɔc plazí:lca] in [plazí:lɔc plazí:ɥca]

IPA: [plazi:lɔts plazi:ltsa] in [plazi:lɔts plazi:ɥtsa]

ednina

IMENOVALNIK: plazílec

RODILNIK: plazílca

DAJALNIK: plazílcu

TOŽILNIK: plazílca

MESTNIK: pri plazílcu

ORODNIK: s plazílcem

dvojina

IMENOVALNIK: plazílca

RODILNIK: plazílcev

DAJALNIK: plazílcema

TOŽILNIK: plazílca

MESTNIK: pri plazílcih

ORODNIK: s plazílcema

množina

IMENOVALNIK: plazílci

RODILNIK: plazílcev

DAJALNIK: plazílcem

TOŽILNIK: plazílce

MESTNIK: pri plazílcih

ORODNIK: s plazílci

IZVOR

↑plaziti

plodišče plodišča samostalnik srednjega spola

[plodí:šče]

POMEN

1. prostor, območje, kjer se živali plodijo

▪ Zlatovčice se drstijo v jezeru oktobra in novembra, največje *plodišče* pa je pod slapom Govic.

▪ V parku so na obeh straneh ceste postavili posebno zaščitno ograjo, ob njej pa imajo posebna vedra, v katera se zatečejo žabe. Vedra potem delavci prenašajo čez cesto, v *plodišča* in nazaj.

2. ekspresivno kjer kaj nastaja, se začne razvijati

▪ Nekatera majhna podjetja so glavni vir zaposlovanja in *plodišče* prodornih poslovnih idej.

3. iz biologije del glive nad zemeljsko ali organsko podlago, v katerem nastajajo trosi in je namenjen razmnoževanju; sin.: iz biologije trosnjak

▪ Bukova kresilka je znana lesna goba, katere micelij zajeda debela rastočih in podrtih dreves, *plodišče* pa je vidno kot konzola, ki raste na deblu.

▪ Ob vsakem pojavu dolgotrajnejših in obilnejših padavin lahko pričakujemo izbruhe spor iz *plodišč* in primarne okužbe jablan in hrušk s škrlupom.

4. iz čebelarstva **spodnji del panja s satjem, v katerem čebele gojijo zalego**

▪ Ko odpre panj, se čebele vznemirijo; zgoraj je medišče, spodaj *plodišče*, ločena sta z mrežico.

▪ Panji morajo imeti pri prezimovanju v *plodišču* od 12 do 15 kg hrane.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[plodíšče]

IPA: [plɔ'di:ʃtʃɛ]

ednina

IMENOVALNIK: plodišče

RODILNIK: plodiščá

DAJALNIK: plodišču

TOŽILNIK: plodišče

MESTNIK: pri plodišču

ORODNIK: s plodiščem

dvojina

IMENOVALNIK: plodišči

RODILNIK: plodišč

DAJALNIK: plodiščema

TOŽILNIK: plodišči

MESTNIK: pri plodiščih

ORODNIK: s plodiščema

množina

IMENOVALNIK: plodišča

RODILNIK: plodišč

DAJALNIK: plodiščem

TOŽILNIK: plodišča

MESTNIK: pri plodiščih

ORODNIK: s plodišči

TONEMSKO

[plodíšče]

IPA: [plɔdi:ʃtʃɛ]

ednina

IMENOVALNIK: plodišče

RODILNIK: plodiščá

DAJALNIK: plodišču

TOŽILNIK: plodišče

MESTNIK: pri plodišču

ORODNIK: s plodiščem

dvojina

IMENOVALNIK: plodišči in plodišči

RODILNIK: plodišč

DAJALNIK: plodiščema in plodiščema

TOŽILNIK: plodišči in plodišči

MESTNIK: pri plodiščih

ORODNIK: s plodiščema in s plodiščema

množina

IMENOVALNIK: plodišča

RODILNIK: plodišč

DAJALNIK: plodiščem

TOŽILNIK: plodišča

MESTNIK: pri plodiščih

ORODNIK: s plodišči

IZVOR

↑plod

plutáč plutáča samostalnik moškega spola

[plutáč]

POMEN

neužitna lesna goba s strukturo, podobo pluti;

primerjaj lat. *Phellinus*

▪ Na seznamu gliv Slovenije je okrog dvajset vrst *plutačev*; večina jih uspeva tudi v Severni Ameriki, čeprav na drugem drevju.

▪ Poleg skorjastih gob trepetlike često napadejo tudi razne gobe luknjarke, od ploskocevk do *plutačev*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[plutáč]

IPA: [plu'ta:tʃ]

ednina

IMENOVALNIK: plutáč

RODILNIK: plutáča

DAJALNIK: plutáču

TOŽILNIK: plutáča

MESTNIK: pri plutáču

ORODNIK: s plutáčem

dvojina

IMENOVALNIK: plutáča

RODILNIK: plutáčev

DAJALNIK: plutáčema

TOŽILNIK: plutáča

MESTNIK: pri plutáčih

ORODNIK: s plutáčema

množina

IMENOVALNIK: plutáči

RODILNIK: plutáčev

DAJALNIK: plutáčem

TOŽILNIK: plutáče

MESTNIK: pri plutáčih

ORODNIK: s plutáči

TONEMSKO

[plutáč]

IPA: [plutà:tʃ]

ednina

IMENOVALNIK: plutač

RODILNIK: plutača

DAJALNIK: plutaču

TOŽILNIK: plutača

MESTNIK: pri plutaču

ORODNIK: s plutačem

dvojina

IMENOVALNIK: plutača

RODILNIK: plutačev tudi plutačev

DAJALNIK: plutačema

TOŽILNIK: plutača

MESTNIK: pri plutačih tudi pri plutačih

ORODNIK: s plutačema

množina

IMENOVALNIK: plutači

RODILNIK: plutačev tudi plutačev

DAJALNIK: plutačem

TOŽILNIK: plutače

MESTNIK: pri plutačih tudi pri plutačih

ORODNIK: s plutači tudi s plutači

STALNE ZVEZE

sadni plutač

iz biologije plutač okraste barve, ki raste zlasti na

sadnih drevesih; primerjaj lat. *Phellinus pomaceus*

▪ Kot vsi plutači tudi *sadni plutač* ni primeren za uživanje, saj je njegovo meso pretrdo, povrhu pa je še grenkobno.

▪ *Sadnega plutača* večina ljudi niti ne opazi.

IZVOR

↑pluta

podlanka podlânke samostalnik ženskega spola

[podlânka]

POMEN

iz zoologije mehkejša krajša dlaka, ki je pod zgornjo tršo dlako in zadržuje toploto

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

gosta, mehka podlanka

▪ Pasje pasme, ki imajo puhasto *podlanko* in dolgo krovno dlako, so dobro opremljene za hladno vreme.

▪ Dolgodlaki škotski ovčar in shetlandski ovčar imata dolgo krovno dlako in gosto, čvrsto zaščitno *podlanko*.

...

▪ Sesalci se s *podlanko*, spodnjo gostejšo dlako, zaščitijo pred mrazom, ptice pa dobijo več puha.

▪ Zajci imajo resasto dlako in *podlanko*, kunci pa samo *podlanko*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[podlânka]

IPA: [pɔdˈlaːnka]

ednina

IMENOVALNIK: podlânka

RODILNIK: podlânke

DAJALNIK: podlânki

TOŽILNIK: podlânko

MESTNIK: pri podlânki

ORODNIK: s podlânko

dvojina

IMENOVALNIK: podlânki

RODILNIK: podlânk

DAJALNIK: podlânkama

TOŽILNIK: podlânki

MESTNIK: pri podlânkah

ORODNIK: s podlânkama

množina

IMENOVALNIK: podlânke

RODILNIK: podlânk

DAJALNIK: podlânkam

TOŽILNIK: podlânke

MESTNIK: pri podlânkah

ORODNIK: s podlânkami

TONEMSKO

[podlânka]

IPA: [pɔdˈlâːnkâ]

ednina

IMENOVALNIK: podlânka

RODILNIK: podlânke

DAJALNIK: podlânki

TOŽILNIK: podlânko

MESTNIK: pri podlânki

ORODNIK: s podlânko

dvojina

IMENOVALNIK: podlânki

RODILNIK: podlânk

DAJALNIK: podlânkama

TOŽILNIK: podlânki

MESTNIK: pri podlânkah

ORODNIK: s podlânkama

množina

IMENOVALNIK: podlânke

RODILNIK: podlânk

DAJALNIK: podlânkam

TOŽILNIK: podlânke

MESTNIK: pri podlânkah

ORODNIK: s podlânkami

IZVOR

morda iz **poddlaka* iz ↑pod + ↑dlaka

podlések podléška in **podlêsek** podlêška samostalnik

moškega spola

[podlêsək] in [podlêsək]

POMEN

1. strupena rastlina s suličastimi listi in svetlo vijoličastimi zvezdastimi cvetovi, ki jeseni poženejo iz gomolja; primerjaj lat. *Colchicum autumnale*;

sin.: iz botanike jesenski podlesek

► **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

podlesek cveti

- *Podlesek* cveti jeseni, cvetovi so rožnati, na prvi pogled podobni žafranu, ki pa cveti spomladi.
- *Podlesek* raste v rozetah, listi so spodaj žleboviti, rastlina pa je bolj toga in raste navpično.

2. rastlina z ozkimi listi z belo črto in vijoličastimi cvetovi, ki spomladi poženejo iz gomolja; primerjaj lat.

Crocus vernus

- Na vrtovih že v začetku februarja poganjajo zvončki, *podleski* in prve narcise.
- Na prehodu zime v pomlad se rumeni cvetovi jarice lepo dopolnjujejo z belimi cvetovi mnogoštevilnih zvončkov in vijoličnega spomladanskega *podleska*.

3. iz zoologije manjši glodalec z rdečkasto rumenim trupom, belim trebuhom in tacami ter košatim repom; primerjaj lat. *Muscardinus avellanarius*

► **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

- *Podlesek* živi od britanskega otočja prek ozemlja nekdanje Sovjetske zveze do severnih delov Male Azije.
- K zimskemu počitku se *podlesek* odpravi običajno meseca oktobra.

...

- *Podleska* plenijo različne živali, od zveri, kot so podlasice, kune, lisice, do kač in sov ter ujed.
- Navadni polh je ena od štirih vrst polhov, ki živijo v Sloveniji; najmanjši je *podlesek*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[podlêsək]

IPA: [pɔdˈlɛːsək]

ednina

IMENOVALNIK: podlések

RODILNIK: podléška

DAJALNIK: podlésku

TOŽILNIK: podlések

MESTNIK: pri podlésku

ORODNIK: s podléskom

dvojina

IMENOVALNIK: podléška

RODILNIK: podléskov

DAJALNIK: podléskoma

TOŽILNIK: podléška

MESTNIK: pri podléskih

ORODNIK: s podléskoma
množina

IMENOVALNIK: podléski

RODILNIK: podléskov

DAJALNIK: podléskom

TOŽILNIK: podléske

MESTNIK: pri podléskih

ORODNIK: s podléski

in

[podlêsək]

IPA: [pɔdˈlɛːsək]

ednina

IMENOVALNIK: podlêsek

RODILNIK: podlêška

DAJALNIK: podlêsku

TOŽILNIK: podlêsek

MESTNIK: pri podlêsku

ORODNIK: s podlêskom

dvojina

IMENOVALNIK: podlêška

RODILNIK: podlêskov

DAJALNIK: podlêskoma

TOŽILNIK: podlêška

MESTNIK: pri podlêskih

ORODNIK: s podlêskoma

množina

IMENOVALNIK: podlêski

RODILNIK: podlêskov

DAJALNIK: podlêskom

TOŽILNIK: podléske

MESTNIK: pri podlêskih

ORODNIK: s podlêski

TONEMSKO

[podlêsək]

IPA: [pɔdˈlɛːsək]

ednina

IMENOVALNIK: podlêsek

RODILNIK: podlêška

DAJALNIK: podlêsku

TOŽILNIK: podlêsek

MESTNIK: pri podlêsku

ORODNIK: s podlêskom

dvojina

IMENOVALNIK: podlêška

RODILNIK: podlêskov tudi podlêskov

DAJALNIK: podlêskoma

TOŽILNIK: podlêška

MESTNIK: pri podlêskih tudi pri podlêskih

ORODNIK: s podlêskoma

množina

IMENOVALNIK: podlêski

RODILNIK: podlêskov tudi podlêskov

DAJALNIK: podlêskom

TOŽILNIK: podlêske

MESTNIK: pri podlêskih tudi pri podlêskih

ORODNIK: s podlêski tudi s podlêski

in

[podlêsək]

IPA: [pɔdlê:sák]

ednina

IMENOVALNIK: podlêsek

RODILNIK: podlêska

DAJALNIK: podlêsku

TOŽILNIK: podlêske

MESTNIK: pri podlêsku tudi pri podlêsku

ORODNIK: s podlêskom

dvojina

IMENOVALNIK: podlêska

RODILNIK: podlêskov in podlêskov

DAJALNIK: podlêskoma

TOŽILNIK: podlêska

MESTNIK: pri podlêskih in pri podlêskih

ORODNIK: s podlêskoma

množina

IMENOVALNIK: podlêski

RODILNIK: podlêskov in podlêskov

DAJALNIK: podlêskom

TOŽILNIK: podlêske

MESTNIK: pri podlêskih in pri podlêskih

ORODNIK: s podlêski in s podlêski

STALNE ZVEZE

jesenski podlesek

iz botanike strupena rastlina s suličastimi listi in svetlo vijoličastimi zvezdastimi cvetovi, ki jeseni poženejo iz gomolja; primerjaj lat. *Colchicum autumnale*; sin.: podlesek

▪ Semena *jesenskega podleska* imajo lepljiv prirastek, kar pomaga, da ga različne živali razširjajo na daljše razdalje.

▪ Ogleдали si bodo rastišče čemaža in *jesenskega podleska* ter se seznanili z nevarnostjo njune zamenjave.

Izvor

iz **podles* 'podrast' iz ↑*pod* + ↑*les* v pomenu 'gozd', torej 'tak, ki raste pod grmovjem'

poét poéta samostalnik moškega spola

[poét]

POMEN

1. kdor se ukvarja s pisanjem pesmi; sin.: pesnik

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

belokranjski, kraški, prekmurski poet | dvorni, urbani poet | francoski, kanadski, slovenski poet | mlad, priznan, velik poet

▪ Na pesniškem festivalu se bodo predstavili mladi *poeti*.

▪ Rodil se je kmalu po letu 700, bil je dvorni *poet*, pozneje pa boem in potepuh.

▪ Župančič je mojster slovenskega jezika, velik *poet*, ki je prenovil pesniško besedo, ji odprl nove izrazne možnosti, jo ubesedil v nove pesniške oblike in ji izvabil nove pomenske odtenke.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

poet napiše, piše KAJ | poet pravi KAJ, se predstavi | poet živi KJE

▪ *Poet* bo predstavil svojo najnovejšo pesniško zbirko.

▪ Slikarji s čopiči in paletami barv na platno slikajo, kot *poeti* pišejo skrivnost narave.

...

▪ Veljal je za *poeta*, kakršnih ni veliko.

1.1. pesem, pesmi te osebe; sin.: pesnik

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Bral je zgodovinarje in *poete*.

▪ Znova in znova je prebiral slovenskega *poeta* in povsem spontano, prevzet od neposrednosti in veličine verzov, poezijo spremenil v glasbo.

2. ekspresivno kdor kaj ustvarja, oblikuje na estetsko dovršen, izviren način

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

▪ Mehiški arhitekt, dizajner in krajinar je *poet* lepote, čustev in transformacij.

▪ Živela je v senci velikega umetnika, *poeta* barv, očeta slovenske grafike, filmarja in fotografa ter svetovnega popotnika, akademskega slikarja.

...

▪ Pogosto so ga označevali za slikarskega *poeta* Notranjske.

▪ Poročno darilo je oblikoval kraški oblikovalski *poet* Oskar Kogoj, iz prekmurske žgane gline pa so ga izdelali mojstri umetne obrti iz Murske Sobote.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[poét]

IPA: [pɔ'ɛ:t]

ednina

IMENOVALNIK: poét

RODILNIK: poéta

DAJALNIK: poétu

TOŽILNIK: poéta

MESTNIK: pri poétu

ORODNIK: s poétom
dvojina

IMENOVALNIK: poéta

RODILNIK: poétov

DAJALNIK: poétoma

TOŽILNIK: poéta

MESTNIK: pri poétih

ORODNIK: s poétoma
množina

IMENOVALNIK: poéti

RODILNIK: poétov

DAJALNIK: poétom

TOŽILNIK: poéte

MESTNIK: pri poétih

ORODNIK: s poéti

TONEMSKO

[poê̂t]

IPA: [pɔ̂ɛːt]

ednina

IMENOVALNIK: poê̂t

RODILNIK: poê̂ta

DAJALNIK: poê̂tu

TOŽILNIK: poê̂ta

MESTNIK: pri poê̂tu

ORODNIK: s poê̂tom

dvojina

IMENOVALNIK: poê̂ta

RODILNIK: poê̂tov

DAJALNIK: poê̂toma

TOŽILNIK: poê̂ta

MESTNIK: pri poê̂tih

ORODNIK: s poê̂toma

množina

IMENOVALNIK: poê̂ti

RODILNIK: poê̂tov

DAJALNIK: poê̂tom

TOŽILNIK: poê̂te

MESTNIK: pri poê̂tih

ORODNIK: s poê̂ti

BESEDOTVORJE

ženski spol: poetesa

ženski spol: poetinja

IZVOR

prevzeto prek nem. *Poet* iz frc. *poète*, prevzeto prek lat. *poēta* iz gr. *poiētēs*, prvotneje 'stvaritelj, stvarnik', iz *poiéō* 'zlagam pesmi, pesnikujem', prvotneje 'delam, ustvarjam'

poetésa poetése samostalnik ženskega spola
[poetésa]

POMEN

ozkoknjižno **ženska**, ki se ukvarja s pisanjem pesmi;
sin.: pesnica, poetinja

▪ Pesniško-umetniški festival je namenjen mladim
poetesam in *poetom*.

▪ Na odprtju razstave je nastopila kot plesalka in
poetesa.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[poetésa]

IPA: [pɔ̂ɛːsa]

ednina

IMENOVALNIK: poetésa

RODILNIK: poetése

DAJALNIK: poetési

TOŽILNIK: poetésó

MESTNIK: pri poetési

ORODNIK: s poetésó

dvojina

IMENOVALNIK: poetési

RODILNIK: poetés

DAJALNIK: poetésama

TOŽILNIK: poetési

MESTNIK: pri poetésah

ORODNIK: s poetésama

množina

IMENOVALNIK: poetése

RODILNIK: poetés

DAJALNIK: poetésam

TOŽILNIK: poetése

MESTNIK: pri poetésah

ORODNIK: s poetésami

TONEMSKO

[poetê̂sa]

IPA: [pɔ̂ɛːsà]

ednina

IMENOVALNIK: poetê̂sa

RODILNIK: poetê̂se

DAJALNIK: poetê̂si

TOŽILNIK: poetê̂so

MESTNIK: pri poetê̂si

ORODNIK: s poetê̂so

dvojina

IMENOVALNIK: poetê̂si

RODILNIK: poetê̂s

DAJALNIK: poetê̂sama

TOŽILNIK: poetê̂si

MESTNIK: pri poetê̂sah

ORODNIK: s poetê̂sama

množina

IMENOVALNIK: poetêse

RODILNIK: poetês

DAJALNIK: poetês**am**

TOŽILNIK: poetêse

MESTNIK: pri poetês**ah**

ORODNIK: s poetês**ami**

IZVOR

prevzeto iz it. *poetessa*, frc. *poétesse*, iz ↑poet

poétinja poétinje samostalnik ženskega spola

[poétinja]

POMEN

ženska, ki se ukvarja s pisanjem pesmi; sin.:

pesnica, ozkoknjžno poetesa

▪ Obiskovalci so napolnili kavarno in pozorno prisluhnili izpovednim verzom obeh *poetinj*.

▪ Kot *poetinja*, slikarka, novinarka, pevka, feministka in politična aktivistka je sredi sedemdesetih let aktivirala punk in novi val ter jima dajala intelektualno noto.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[poétinja]

IPA: [pɔ'ɛ:tinja]

ednina

IMENOVALNIK: poétinja

RODILNIK: poétinje

DAJALNIK: poétinji

TOŽILNIK: poétinj**o**

MESTNIK: pri poétinj**ih**

ORODNIK: s poétinj**o**

dvojina

IMENOVALNIK: poétinj**ih**

RODILNIK: poétinj

DAJALNIK: poétinj**ama**

TOŽILNIK: poétinj**ih**

MESTNIK: pri poétinj**ah**

ORODNIK: s poétinj**ama**

množina

IMENOVALNIK: poétinje

RODILNIK: poétinj

DAJALNIK: poétinj**am**

TOŽILNIK: poétinje

MESTNIK: pri poétinj**ah**

ORODNIK: s poétinj**ami**

TONEMSKO

[poétinja]

IPA: [pɔ'ɛ:tinja]

ednina

IMENOVALNIK: poétinja

RODILNIK: poétinje

DAJALNIK: poétinj**ih**

TOŽILNIK: poétinj**o**

MESTNIK: pri poétinj**ih**

ORODNIK: s poétinj**o**

dvojina

IMENOVALNIK: poétinj**ih**

RODILNIK: poétinj

DAJALNIK: poétinj**ama**

TOŽILNIK: poétinj**ih**

MESTNIK: pri poétinj**ah**

ORODNIK: s poétinj**ama**

množina

IMENOVALNIK: poétinje

RODILNIK: poétinj

DAJALNIK: poétinj**am**

TOŽILNIK: poétinje

MESTNIK: pri poétinj**ah**

ORODNIK: s poétinj**ami**

IZVOR

↑poet

pôlh pôlha samostalnik moškega spola

[pôuh]

POMEN

1. manjši glodalec sive barve z belim trebuhom in košatim repom; primerjaj lat. *Glis glis*; sin.: sivi polh, iz zoologije navadni polh

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

polhi se naselijo KJE

▪ Zimo zares prespita le jež in *polh*, medved pa ne.

▪ Lani so se na podstrešju naselili *polhi*, ki zvečer in zjutraj povzročajo zelo moteč ropot.

▪ Kjer je bukovih gozdov malo, so *polhi* skoraj že izumrli.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

majhen polh | mlad polh

▪ Mladi *polhi*, ki se konec avgusta in v začetku septembra začno odpravljati na samostojne potepe, tehtajo približno 50 g.

▪ Ujete *polhe* spustijo v oddaljene gozdove.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

loviti polhe

▪ *Polhe* intenzivno preučuje od leta 1999.

1.1. meso te živali kot hrana, jed

▪ Pečene *polhe* so pripravljali v juhi, v obarah, v rižoti ali kot golaž.

2. iz zoologije glodalec z zaobljenimi uhlji in daljšim košatim repom, ki živi zlasti v gozdovih; primerjaj lat.

Gliridae

▶ **sam. beseda + sam. beseda v rodilniku**

družina polhov | vrsta polha

▪ Navadni polh je glodalec iz družine *polhov*, v kateri je več deset vrst, ki živijo po vsej Evropi, Aziji in Afriki.

▪ Od štirih vrst *polha* so tri stalno zaščitene, to so drevesni in vrtni polh ter podlesek, najmanjši polh sploh.

...

▪ V živi meji se naselijo ptice in morda si v njej dom poišče celo podlesek, naš najmanjši *polh*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pôuh]

IPA: [ˈpɔːux]

ednina

IMENOVALNIK: pôlh

RODILNIK: pôlha

DAJALNIK: pôlhu

TOŽILNIK: pôlha

MESTNIK: pri pôlhu

ORODNIK: s pôlhom

dvojina

IMENOVALNIK: pôlha

RODILNIK: pôlhov

DAJALNIK: pôlhoma

TOŽILNIK: pôlha

MESTNIK: pri pôlhih

ORODNIK: s pôlhoma

množina

IMENOVALNIK: pôlhi

RODILNIK: pôlhov

DAJALNIK: pôlhom

TOŽILNIK: pôlhe

MESTNIK: pri pôlhih

ORODNIK: s pôlhi

TONEMSKO

[pôuh póuha]

IPA: [pɔːux pɔːuxá]

ednina

IMENOVALNIK: pôlh

RODILNIK: pôlha

DAJALNIK: pôlhu

TOŽILNIK: pôlha

MESTNIK: pri pôlhu tudi pri pôlhu

ORODNIK: s pôlhom

dvojina

IMENOVALNIK: pôlha

RODILNIK: pôlhov in pôlhov

DAJALNIK: pôlhoma

TOŽILNIK: pôlha

MESTNIK: pri pôlhih in pri pôlhih

ORODNIK: s pôlhoma

množina

IMENOVALNIK: pôlhi

RODILNIK: pôlhov in pôlhov

DAJALNIK: pôlhom

TOŽILNIK: pôlhe

MESTNIK: pri pôlhih in pri pôlhih

ORODNIK: s pôlhi in s pôlhi

STALNE ZVEZE

afriški polh

iz zoologije manjši polh z večjimi očmi, ki živi v južni in vzhodni Afriki; primerjaj lat. *Graphiurus*

- *Afriški polhi*, ki živijo južno od Sahare, ostajajo še naprej slabo znani in skrivnostni.
- *Afriški polhi* lahko preidejo v mirovanje, ki je podobno zimskemu spanju naših polhov.

drevesni polh

iz zoologije polh s črnima progama od smrčka do ušes in manj košatim repom; primerjaj lat. *Dryomys nitedula*

- *Drevesni polh* živi v Alpah in Dinarskem gorstvu.
- Tri vrste polhov, ki živijo v Sloveniji – podlesek, *drevesni polh* in navadni polh – se po videzu precej razlikujejo.
- Navadni in vrtni polh kotita le enkrat na leto, podlesek in *drevesni polh* pa imata po 3 legla.

navadni polh

iz zoologije manjši glodalec sive barve z belim trebuhom in košatim repom; primerjaj lat. *Glis glis*; sin.: polh, sivi polh

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

navadni polh živi KJE

- *Navadni polh* živi tam, kjer je narava poskrbela za globoke kraške luknje v zemlji, kjer lahko te živali zaradi stalne temperature prezimujejo.
- *Navadni polh* in podlesek sta izrazito rastlinojeda.

sivi polh

manjši glodalec sive barve z belim trebuhom in košatim repom; primerjaj lat. *Glis glis*; sin.: polh, iz zoologije navadni polh

- *Sivi polh* je podoben veverici.
- Navadni ali *sivi polh* je naš največji polh.

vrtni polh

iz zoologije polh z večjimi uhlji in črno dlako okoli oči; primerjaj lat. *Eliomys quercinus*

- V Sloveniji živijo navadni polh, podlesek, dokaj redek drevesni polh in *vrtni polh*, ki je bil v Sloveniji najden samo enkrat.
- *Vrtni polh* ponekod v srednji Evropi hitro izginja, razlogi za to pa niso znani.
- Tako sivi kot tudi *vrtni polh* imata na leto le eno leglo, druge vrste polhov pa do tri legla.

FRAZEOLOGIJA

spati/zaspati kot polh/polhek

spati kot polh

v dovršni obliki zaspati kot polh

ljubkovalno spati kot polhek

trdno spati, zaspati

▪ Redno je hodila spat opolnoči in vso noč *spala kot polh*.

▪ Tisti večer nismo imeli domotožja, saj *smo vsi zaspali kot polhi*.

▪ Otroci *so spali kot polhki* in so se zjutraj zbudili naspani in razigrani.

BESEDOTVORJE

manjšalnica: polhek

IZVOR

= cslov. *plъxъ*, hrv., srb. *pûh*, češ. *plch* < pslov. **plъxъ* iz ide. korena **pel-* 'siv, svetel' tako kot litov. *pelẽ* 'miš'

pôlhanje pôlhanja samostalnik srednjega spola

[pôɥhanje]

POMEN

lovljenje polhov; sin.: knjižno pogovorno polharija

▪ *Polhanje* že dolgo ni več lov za preživetje in edini način, kako si lahko siromašni kmet popestri jedilnik z beljakovinami in mastjo.

▪ Tradicija *polhanja* je izredno močna, a če bi ljudem ponudili druge vsebine, povezane s polhom, bi to dolgoročno imelo pozitivne učinke.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pôɥhanje]

IPA: [ˈpɔːɥxanjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: pôlhanje

RODILNIK: pôlhanja

DAJALNIK: pôlhanju

TOŽILNIK: pôlhanje

MESTNIK: pri pôlhanju

ORODNIK: s pôlhanjem

dvojina

IMENOVALNIK: pôlhanji

RODILNIK: pôlhanj

DAJALNIK: pôlhanjema

TOŽILNIK: pôlhanji

MESTNIK: pri pôlhanjih

ORODNIK: s pôlhanjema

množina

IMENOVALNIK: pôlhanja

RODILNIK: pôlhanj

DAJALNIK: pôlhanjem

TOŽILNIK: pôlhanja

MESTNIK: pri pôlhanjih

ORODNIK: s pôlhanji

TONEMSKO

[pôɥhanje]

IPA: [pɔːɥxanjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: pôlhanje

RODILNIK: pôlhanja

DAJALNIK: pôlhanju

TOŽILNIK: pôlhanje

MESTNIK: pri pôlhanju

ORODNIK: s pôlhanjem

dvojina

IMENOVALNIK: pôlhanji

RODILNIK: pôlhanj

DAJALNIK: pôlhanjema

TOŽILNIK: pôlhanji

MESTNIK: pri pôlhanjih

ORODNIK: s pôlhanjema

množina

IMENOVALNIK: pôlhanja

RODILNIK: pôlhanj

DAJALNIK: pôlhanjem

TOŽILNIK: pôlhanja

MESTNIK: pri pôlhanjih

ORODNIK: s pôlhanji

IZVOR

iz *polhati* iz ↑polh

pôlhar pôlharja samostalnik moškega spola

[pôɥhar]

POMEN

kdor lovi polhe zaradi mesa in kožuha

► prid. beseda + **sam. beseda**

izkušen polhar

▪ Kot pravijo izkušeni *polharji*, ob polni luni polhi ne gredo na drevesa, ker se bojijo sov.

...

▪ *Polharji* nastavljajo pasti visoko na veje določenih vrst dreves: bukve, gabra in hrasta.

▪ Medvedi zaradi številnih gobarjev in *polharjev* nimajo več miru, zato se umikajo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pôɥhar]

IPA: [ˈpɔːɥxar]

ednina

IMENOVALNIK: pôlhar

RODILNIK: pôlharja

DAJALNIK: pólharju
TOŽILNIK: pólharja
MESTNIK: pri pólharju
ORODNIK: s pólharjem
dvojina
IMENOVALNIK: pólharja
RODILNIK: pólharjev
DAJALNIK: pólharjema
TOŽILNIK: pólharja
MESTNIK: pri pólharjih
ORODNIK: s pólharjema
množina
IMENOVALNIK: pólharji
RODILNIK: pólharjev
DAJALNIK: pólharjem
TOŽILNIK: pólharje
MESTNIK: pri pólharjih
ORODNIK: s pólharji

TONEMSKO
[pôux̥har]
IPA: [pó:ux̥ar]
ednina
IMENOVALNIK: pólhar
RODILNIK: pólharja
DAJALNIK: pólharju
TOŽILNIK: pólharja
MESTNIK: pri pólharju
ORODNIK: s pólharjem
dvojina
IMENOVALNIK: pólharja
RODILNIK: pólharjev
DAJALNIK: pólharjema
TOŽILNIK: pólharja
MESTNIK: pri pólharjih
ORODNIK: s pólharjema
množina
IMENOVALNIK: pólharji
RODILNIK: pólharjev
DAJALNIK: pólharjem
TOŽILNIK: pólharje
MESTNIK: pri pólharjih
ORODNIK: s pólharji

Izvor
↑polh

polharija polharíje samostalnik ženskega spola
[pouharíja]

POMEN

1. knjižno pogovorno **lovljenje polhov**; sin.: polhanje
▪ Na Notranjskem in Kočevskem je *polharija* stara skoraj toliko kot tamkajšnje vasi in zaselki.

▪ Prepričani so, da bo *polharija* čez nekaj let prepovedana tudi v naših gozdovih.

1.1. knjižno pogovorno **dogodek**, na katerem se lovi **polhe**

▪ Pozno obvestilo o premiku lovne dobe na 1. oktober je izzvalo precej jeze med organizatorji *polharije*.

▪ Na *polhariji* starejši polharji pripovedujejo o doživetjih s polhi.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[pouharíja]

IPA: [poux̥a'ri:ja]

ednina

IMENOVALNIK: polharíja

RODILNIK: polharíje

DAJALNIK: polharíji

TOŽILNIK: polharíjo

MESTNIK: pri polharíji

ORODNIK: s polharíjo

dvojina

IMENOVALNIK: polharíji

RODILNIK: polharíj

DAJALNIK: polharíjama

TOŽILNIK: polharíji

MESTNIK: pri polharíjah

ORODNIK: s polharíjama

množina

IMENOVALNIK: polharíje

RODILNIK: polharíj

DAJALNIK: polharíjam

TOŽILNIK: polharíje

MESTNIK: pri polharíjah

ORODNIK: s polharíjami

TONEMSKO

[pouharíja]

IPA: [poux̥a'ri:jà]

ednina

IMENOVALNIK: polharíja

RODILNIK: polharíje

DAJALNIK: polharíji

TOŽILNIK: polharíjo

MESTNIK: pri polharíji

ORODNIK: s polharíjo

dvojina

IMENOVALNIK: polharíji

RODILNIK: polharíj

DAJALNIK: polharíjama

TOŽILNIK: polharíji

MESTNIK: pri polharíjah

ORODNIK: s polharíjama

množina

IMENOVALNIK: polharíje

RODILNIK: polharîj
DAJALNIK: polharîjam
TOŽILNIK: polharîje
MESTNIK: pri polharîjah
ORODNIK: s polharîjami

Izvor
↑ polhar

pôlharski pôlharska pôlharsko pridevnik
[pôuharski]

POMEN

1. ki je v zvezi s polharji ali polhanjem

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

polharski muzej | polharska noč | polharska pot |
polharska zbirka

▪ Poskušala je ugotoviti, kaj se s *polharsko* tradicijo dogaja v času, ko polhanje ni več potrebno z gospodarskega vidika.

▪ V grajski pristavi je zbirka gozdnih živali in *polharski* muzej.

▪ Vsako leto se tradicionalno družijo in zabavajo na *polharski* noči.

1.1. ki je namenjen za polharje, se uporablja pri polhanju

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

polharski dom | polharsko društvo

▪ Društvo polharjev ima svoj *polharski* dom.

▪ Potekajo dogovori, da naj bi država izdajala dovoljenje organiziranim polharjem, torej članom *polharskih* društev.

▪ Družčina polharjev bo nadaljevala s pripravami na polharijo, ko se bo zbrala in šla nastavljat *polharske* pasti.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[pôuharski]

IPA: [ˈpɔːuxarski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: pôlharski

RODILNIK: pôlharskega

DAJALNIK: pôlharskemu

TOŽILNIK: pôlharski

živo pôlharskega

MESTNIK: pri pôlharskem

ORODNIK: s pôlharskim

dvojina

IMENOVALNIK: pôlharska

RODILNIK: pôlharskih

DAJALNIK: pôlharskima

TOŽILNIK: pôlharska

MESTNIK: pri pôlharskih

ORODNIK: s pôlharskima

množina

IMENOVALNIK: pôlharski

RODILNIK: pôlharskih

DAJALNIK: pôlharskim

TOŽILNIK: pôlharske

MESTNIK: pri pôlharskih

ORODNIK: s pôlharskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: pôlharska

RODILNIK: pôlharske

DAJALNIK: pôlharski

TOŽILNIK: pôlharsko

MESTNIK: pri pôlharski

ORODNIK: s pôlharsko

dvojina

IMENOVALNIK: pôlharski

RODILNIK: pôlharskih

DAJALNIK: pôlharskima

TOŽILNIK: pôlharski

MESTNIK: pri pôlharskih

ORODNIK: s pôlharskima

množina

IMENOVALNIK: pôlharske

RODILNIK: pôlharskih

DAJALNIK: pôlharskim

TOŽILNIK: pôlharske

MESTNIK: pri pôlharskih

ORODNIK: s pôlharskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: pôlharsko

RODILNIK: pôlharskega

DAJALNIK: pôlharskemu

TOŽILNIK: pôlharsko

MESTNIK: pri pôlharskem

ORODNIK: s pôlharskim

dvojina

IMENOVALNIK: pôlharski

RODILNIK: pôlharskih

DAJALNIK: pôlharskima

TOŽILNIK: pôlharski

MESTNIK: pri pôlharskih

ORODNIK: s pôlharskima

množina

IMENOVALNIK: pôlharska

RODILNIK: pôlharskih

DAJALNIK: pôlharskim

TOŽILNIK: pôlharska

MESTNIK: pri pôlharskih

ORODNIK: s pôlharskimi

TONEMSKO

[pôɥharski]

IPA: [pó:ɥxárski]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: pôlharski

RODILNIK: pôlharskega

DAJALNIK: pôlharskemu

TOŽILNIK: pôlharski

živo pôlharskega

MESTNIK: pri pôlharskem

ORODNIK: s pôlharskim

dvojina

IMENOVALNIK: pôlharska

RODILNIK: pôlharskih

DAJALNIK: pôlharskima

TOŽILNIK: pôlharska

MESTNIK: pri pôlharskih

ORODNIK: s pôlharskima

množina

IMENOVALNIK: pôlharski

RODILNIK: pôlharskih

DAJALNIK: pôlharskim

TOŽILNIK: pôlharske

MESTNIK: pri pôlharskih

ORODNIK: s pôlharskimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: pôlharska

RODILNIK: pôlharske

DAJALNIK: pôlharski

TOŽILNIK: pôlharsko

MESTNIK: pri pôlharski

ORODNIK: s pôlharsko

dvojina

IMENOVALNIK: pôlharski

RODILNIK: pôlharskih

DAJALNIK: pôlharskima

TOŽILNIK: pôlharski

MESTNIK: pri pôlharskih

ORODNIK: s pôlharskima

množina

IMENOVALNIK: pôlharske

RODILNIK: pôlharskih

DAJALNIK: pôlharskim

TOŽILNIK: pôlharske

MESTNIK: pri pôlharskih

ORODNIK: s pôlharskimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: pôlharsko

RODILNIK: pôlharskega

DAJALNIK: pôlharskemu

TOŽILNIK: pôlharsko

MESTNIK: pri pôlharskem

ORODNIK: s pôlharskim

dvojina

IMENOVALNIK: pôlharski

RODILNIK: pôlharskih

DAJALNIK: pôlharskima

TOŽILNIK: pôlharski

MESTNIK: pri pôlharskih

ORODNIK: s pôlharskima

množina

IMENOVALNIK: pôlharska

RODILNIK: pôlharskih

DAJALNIK: pôlharskim

TOŽILNIK: pôlharska

MESTNIK: pri pôlharskih

ORODNIK: s pôlharskimi

IZVOR

↑polhar

pôlhek pôlhka samostalnik moškega spola

[pôɥhək]

POMEN

navadno ekspresivno **polh**, zlasti mladič

▪ V naravi in pri vas doma se *polhki* lahko predramijo za kratek čas in pospravijo dobre, ki so si jih jeseni pripravili.

▪ Pri polharjih ni možno in ne dopustno dobiti mladih *polhkov*, kajti zakonsko so zaščiteni obe vrsti polhov in podlesek.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pôɥhək]

IPA: ['pɔ:ɥxək]

ednina

IMENOVALNIK: pôlhek

RODILNIK: pôlhka

DAJALNIK: pôlhku

TOŽILNIK: pôlhka

MESTNIK: pri pôlhku

ORODNIK: s pôlhkom

dvojina

IMENOVALNIK: pôlhka

RODILNIK: pôlhkov

DAJALNIK: pôlhkoma

TOŽILNIK: pôlhka

MESTNIK: pri pôlhkih

ORODNIK: s pôlhkoma

množina

IMENOVALNIK: pôlhki

RODILNIK: pôlhkov
DAJALNIK: pôlhkom
TOŽILNIK: pôlhke
MESTNIK: pri pôlhkih
ORODNIK: s pôlhki

TONEMSKO

[póɥhək]

IPA: [pò:ɥxək]

ednina

IMENOVALNIK: pôlhek

RODILNIK: pôlhka

DAJALNIK: pôlhku

TOŽILNIK: pôlhka

MESTNIK: pri pôlhku tudi pri pôlhku

ORODNIK: s pôlhkom

dvojina

IMENOVALNIK: pôlhka

RODILNIK: pôlhkov in pôlhkov

DAJALNIK: pôlhkoma

TOŽILNIK: pôlhka

MESTNIK: pri pôlhkih in pri pôlhkih

ORODNIK: s pôlhkoma

množina

IMENOVALNIK: pôlhki

RODILNIK: pôlhkov in pôlhkov

DAJALNIK: pôlhkom

TOŽILNIK: pôlhke

MESTNIK: pri pôlhkih in pri pôlhkih

ORODNIK: s pôlhki in s pôlhki

in

[póɥhək]

IPA: [pò:ɥxək]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: pôlhek

RODILNIK: pôlhka

DAJALNIK: pôlhku

TOŽILNIK: pôlhka

MESTNIK: pri pôlhku

ORODNIK: s pôlhkom

dvojina

IMENOVALNIK: pôlhka

RODILNIK: pôlhkov

DAJALNIK: pôlhkoma

TOŽILNIK: pôlhka

MESTNIK: pri pôlhkih

ORODNIK: s pôlhkoma

množina

IMENOVALNIK: pôlhki

RODILNIK: pôlhkov

DAJALNIK: pôlhkom

TOŽILNIK: pôlhke

MESTNIK: pri pôlhkih

ORODNIK: s pôlhki

FRAZEOLOGIJA

spati/zaspati kot polh/polhek

spati kot polh

v dovršni obliki zaspati kot polh

ljubkovalno spati kot polhek

trdno spati, zaspati

▪ Redno je hodila spat opolnoči in vso noč *spala kot polh*.

▪ Tisti večer nismo imeli domotožja, saj *smo* vsi *zaspali kot polhi*.

▪ Otroci *so spali kot polhki* in so se zjutraj zbudili naspani in razigrani.

IZVOR

↑polh

pôlhovka pôlhovke samostalnik ženskega spola

[póɥhoɥka]

POMEN

kučma iz polhovega krzna

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Kože sem nesel k nekemu obrtniku, ki je z ženo pred leti izdeloval *polhovke*.

▪ Oba sta v hudem mrazu, ko je kar škripalo pod nogami, nosila *polhovko*.

...

▪ Včasih je bilo oblačenje odvisno od dobrih rokodelcev: klobučarjev, izdelovalcev *polhovk*, krojačev, šivilj in čevljarjev.

▪ Ena od razglednic predstavlja portret dedka Mraza – njegovo glavo s *polhovko* in pipo v ustih.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[póɥhoɥka]

IPA: [ˈpɔ:ɥxɔɥka]

ednina

IMENOVALNIK: pôlhovka

RODILNIK: pôlhovke

DAJALNIK: pôlhovki

TOŽILNIK: pôlhovko

MESTNIK: pri pôlhovki

ORODNIK: s pôlhovko

dvojina

IMENOVALNIK: pôlhovki

RODILNIK: pôlhovk

DAJALNIK: pôlhovkama

TOŽILNIK: pôlhovki

MESTNIK: pri pôlhovkah
ORODNIK: s pôlhovkama
množina
IMENOVALNIK: pôlhovke
RODILNIK: pôlhovk
DAJALNIK: pôlhovkam
TOŽILNIK: pôlhovke
MESTNIK: pri pôlhovkah
ORODNIK: s pôlhovkami

TONEMSKO

[pôľhovka]

IPA: [pò:uxóuka]

ednina

IMENOVALNIK: pôlhovka

RODILNIK: pôlhovke

DAJALNIK: pôlhovki

TOŽILNIK: pôlhovko

MESTNIK: pri pôlhovki

ORODNIK: s pôlhovko

dvojina

IMENOVALNIK: pôlhovki

RODILNIK: pôlhovk

DAJALNIK: pôlhovkama

TOŽILNIK: pôlhovki

MESTNIK: pri pôlhovkah

ORODNIK: s pôlhovkama

množina

IMENOVALNIK: pôlhovke

RODILNIK: pôlhovk

DAJALNIK: pôlhovkam

TOŽILNIK: pôlhovke

MESTNIK: pri pôlhovkah

ORODNIK: s pôlhovkami

Izvor

↑polhov

pološčenka pološčenke samostalnik ženskega spola

[pološčenka]

POMEN

neuzitna lesna goba z lesketajočim se klobukom;

primerjaj lat. *Ganoderma*

▪ Za *pološčenke* je vse več zanimanja. Največ pozornosti vzbuja svetlikava pološčenka, iz katere izdelujejo zdravila, druge pa so povečini le v okras.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[pološčenka]

IPA: [pɔ'lo:ʃtʃɛnka]

ednina

IMENOVALNIK: pološčenka

RODILNIK: pološčenke

DAJALNIK: pološčenki

TOŽILNIK: pološčenko

MESTNIK: pri pološčenki

ORODNIK: s pološčenko

dvojina

IMENOVALNIK: pološčenki

RODILNIK: pološčenk

DAJALNIK: pološčenkama

TOŽILNIK: pološčenki

MESTNIK: pri pološčenkah

ORODNIK: s pološčenkama

množina

IMENOVALNIK: pološčenke

RODILNIK: pološčenk

DAJALNIK: pološčenkam

TOŽILNIK: pološčenke

MESTNIK: pri pološčenkah

ORODNIK: s pološčenkami

TONEMSKO

[pološčenka]

IPA: [pɔlò:ʃtʃɛnka]

ednina

IMENOVALNIK: pološčenka

RODILNIK: pološčenke

DAJALNIK: pološčenki

TOŽILNIK: pološčenko

MESTNIK: pri pološčenki

ORODNIK: s pološčenko

dvojina

IMENOVALNIK: pološčenki

RODILNIK: pološčenk

DAJALNIK: pološčenkama

TOŽILNIK: pološčenki

MESTNIK: pri pološčenkah

ORODNIK: s pološčenkama

množina

IMENOVALNIK: pološčenke

RODILNIK: pološčenk

DAJALNIK: pološčenkam

TOŽILNIK: pološčenke

MESTNIK: pri pološčenkah

ORODNIK: s pološčenkami

in

[pološčenka]

IPA: [pɔlò:ʃtʃɛnka]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: pološčenka

RODILNIK: pološčenke

DAJALNIK: polôščenki
TOŽILNIK: polôščenko
MESTNIK: pri polôščenki
ORODNIK: s polôščenko
dvojina
IMENOVALNIK: polôščenki
RODILNIK: polôščenk
DAJALNIK: polôščenk**ama**
TOŽILNIK: polôščenki
MESTNIK: pri polôščenk**ah**
ORODNIK: s polôščenk**ama**
množina
IMENOVALNIK: polôščenke
RODILNIK: polôščenk
DAJALNIK: polôščenk**am**
TOŽILNIK: polôščenke
MESTNIK: pri polôščenk**ah**
ORODNIK: s polôščenk**ami**

STALNE ZVEZE

sploščena pološčenska

iz biologije svetlo rjava pološčenska s polkrožnim klobukom z belim robom, priraščenim na leseno podlago; primerjaj lat. *Ganoderma applanatum*
▪ *Sploščeno pološčenko* najlaže prepoznamo po poličasti obliki, belkasti luknjičasti trosovnici na spodnji strani in po nagubani površini na gornji strani.
▪ Učinkovine v *sploščeni pološčenki* naj bi zvečevale odpornost in izboljševale prebavo.

svetlikava pološčenska

1. iz biologije rjava ali rdeče rjava pološčenska, ki raste iz preperelih štorov listavcev; primerjaj lat. *Ganoderma lucidum*
▪ *Svetlikavo pološčenko* gojijo umetno, v naravnem okolju ni prav pogosta; raste le ponekod v obalnem pasu in na Dolenjskem.
▪ Korejski znanstveniki so raziskovali učinkovanje alkoholnega izvlečka iz *svetlikave pološčenske*.
1.1. zdravilni pripravek iz podgobja te pološčenske, navadno v obliki prahu
▪ Vse več strokovnjakov ugotavlja, da *svetlikava pološčenska* krepi imunski sistem.

IZVOR
iz *pološčiti* iz ↑loščiti

pôlževka pôlževke samostalnik ženskega spola
[pôužeu̯ka]

POMEN

lističasta goba, navadno s sluzastim klobukom in betom; primerjaj lat. *Hygrophorus*
▪ Med *polževkami* in tratnicami ni strupenih vrst.

▪ V gozdu ni prav veliko gob, najdejo pa se kakšne manjše kolonije *polževk*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO
[pôužeu̯ka]
IPA: [ˈpø:u̯zɛu̯ka]
ednina
IMENOVALNIK: pôlževka
RODILNIK: pôlževke
DAJALNIK: pôlževki
TOŽILNIK: pôlževko
MESTNIK: pri pôlževki
ORODNIK: s pôlževko
dvojina
IMENOVALNIK: pôlževki
RODILNIK: pôlževk
DAJALNIK: pôlževk**ama**
TOŽILNIK: pôlževki
MESTNIK: pri pôlževk**ah**
ORODNIK: s pôlževk**ama**
množina
IMENOVALNIK: pôlževke
RODILNIK: pôlževk
DAJALNIK: pôlževk**am**
TOŽILNIK: pôlževke
MESTNIK: pri pôlževk**ah**
ORODNIK: s pôlževk**ami**

TONEMSKO

[pôužeu̯ka]
IPA: [pø:u̯zɛu̯ka]
ednina
IMENOVALNIK: pôlževka
RODILNIK: pôlževke
DAJALNIK: pôlževki
TOŽILNIK: pôlževko
MESTNIK: pri pôlževki
ORODNIK: s pôlževko
dvojina
IMENOVALNIK: pôlževki
RODILNIK: pôlževk
DAJALNIK: pôlževk**ama**
TOŽILNIK: pôlževki
MESTNIK: pri pôlževk**ah**
ORODNIK: s pôlževk**ama**
množina
IMENOVALNIK: pôlževke
RODILNIK: pôlževk
DAJALNIK: pôlževk**am**
TOŽILNIK: pôlževke
MESTNIK: pri pôlževk**ah**
ORODNIK: s pôlževk**ami**

marčna polževka

iz biologije **užitna goba s sivkastim klobukom in debelim, krhkim mesom, ki raste spomladi;** primerjaj

lat. *Hygrophorus marzuolus*; sin.: marčnica

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

▪ Ob toplih zadnjih zimskih mesecih se *marčne polževke* tu in tam včasih pojavijo že konec februarja, sicer pa šele marca ali celo aprila.

▶ **priredna zveza**

marčna polževka ali marčnica

▪ *Marčna polževka* ali marčnica se pojavi še pred vegetacijo v bukovih gozdovih s primešano smreko ali borom.

...

▪ *Marčne polževke* imajo močan vonj, zato jih moramo večkrat oprati, da ga izgubijo.

IZVOR

↑polž

poniglàv ponigláva poniglávo tudi **ponígláv** ponigláva poniglávo tudi **poníglav** poníglava poníglavo pridevnik [poniglàv ponigláva poniglávo] tudi [ponígláv poníglava poníglavo] tudi [poníglav poníglava poníglavo]

POMEN

1. slabšalno ki kaj prikriva, naklepa

▶ **prid. beseda + sam. beseda**

▪ Vaš oče je bil *poníglav* ovaduh in tudi vi niste boljši!

1.1. slabšalno ki kaže, izraža tako prikrivanje, naklepanje

▶ **prid. beseda + sam. beseda**

▪ *Poníglave* laži in manipulacijo zavračamo.

2. ekspresivno ki je nagajiv, navihan

▪ »Od nekdej je *poníglavo* dete,« se je opravičevala njena sestra.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[poniglàv ponigláva poniglávo]

IPA: [pɔni'glav pɔni'gla:va pɔni'gla:vɔ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: ponigláv

določno poniglávi

RODILNIK: poníglávega

DAJALNIK: poníglávemu

TOŽILNIK: ponigláv

določno poniglávi

živo poníglávega

MESTNIK: pri poníglávem

ORODNIK: s poníglávem

dvojina

IMENOVALNIK: ponigláva

RODILNIK: poníglávih

DAJALNIK: poníglávema

TOŽILNIK: ponigláva

MESTNIK: pri poníglávih

ORODNIK: s poníglávema

množina

IMENOVALNIK: poniglávi

RODILNIK: poníglávih

DAJALNIK: poníglávem

TOŽILNIK: ponigláve

MESTNIK: pri poníglávih

ORODNIK: s poníglávimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: ponigláva

RODILNIK: ponígláve

DAJALNIK: poníglávi

TOŽILNIK: poniglávo

MESTNIK: pri poníglávi

ORODNIK: s poníglávo

dvojina

IMENOVALNIK: poniglávi

RODILNIK: poníglávih

DAJALNIK: poníglávema

TOŽILNIK: poníglávi

MESTNIK: pri poníglávih

ORODNIK: s poníglávema

množina

IMENOVALNIK: ponígláve

RODILNIK: poníglávih

DAJALNIK: poníglávem

TOŽILNIK: ponígláve

MESTNIK: pri poníglávih

ORODNIK: s poníglávimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: poníglávo

RODILNIK: poníglávega

DAJALNIK: poníglávemu

TOŽILNIK: poníglávo

MESTNIK: pri poníglávem

ORODNIK: s poníglávem

dvojina

IMENOVALNIK: poníglávi

RODILNIK: poníglávih

DAJALNIK: poníglávema

TOŽILNIK: poníglávi

MESTNIK: pri poníglávih

ORODNIK: s poníglávema

množina

IMENOVALNIK: ponigláva

RODILNIK: poniglávih

DAJALNIK: poniglávim

TOŽILNIK: ponigláva

MESTNIK: pri poniglávih

ORODNIK: s poniglávimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj ponigláv

ženski spol

EDNINA: bòlj ponigláva

srednji spol

EDNINA: bòlj poniglávo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nàjbolj in nájbolj ponigláv

ženski spol

EDNINA: nàjbolj in nájbolj ponigláva

srednji spol

EDNINA: nàjbolj in nájbolj poniglávo

tudi

[ponigláu ponigláva poniglávo]

IPA: [pɔni'gla:u pɔni'gla:va pɔni'gla:vɔ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: ponigláv

določno poniglávi

RODILNIK: poniglávega

DAJALNIK: poniglávemu

TOŽILNIK: ponigláv

določno poniglávi

živo poniglávega

MESTNIK: pri poniglávem

ORODNIK: s poniglávim

dvojina

IMENOVALNIK: ponigláva

RODILNIK: poniglávih

DAJALNIK: poniglávima

TOŽILNIK: ponigláva

MESTNIK: pri poniglávih

ORODNIK: s poniglávima

množina

IMENOVALNIK: poniglávi

RODILNIK: poniglávih

DAJALNIK: poniglávim

TOŽILNIK: ponigláve

MESTNIK: pri poniglávih

ORODNIK: s poniglávimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: ponigláva

RODILNIK: ponigláve

DAJALNIK: poniglávi

TOŽILNIK: poniglávo

MESTNIK: pri poniglávi

ORODNIK: s poniglávo

dvojina

IMENOVALNIK: poniglávi

RODILNIK: poniglávih

DAJALNIK: poniglávima

TOŽILNIK: poniglávi

MESTNIK: pri poniglávih

ORODNIK: s poniglávima

množina

IMENOVALNIK: ponigláve

RODILNIK: poniglávih

DAJALNIK: poniglávim

TOŽILNIK: ponigláve

MESTNIK: pri poniglávih

ORODNIK: s poniglávimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: poniglávo

RODILNIK: poniglávega

DAJALNIK: poniglávemu

TOŽILNIK: poniglávo

MESTNIK: pri poniglávem

ORODNIK: s poniglávim

dvojina

IMENOVALNIK: poniglávi

RODILNIK: poniglávih

DAJALNIK: poniglávima

TOŽILNIK: poniglávi

MESTNIK: pri poniglávih

ORODNIK: s poniglávima

množina

IMENOVALNIK: ponigláva

RODILNIK: poniglávih

DAJALNIK: poniglávim

TOŽILNIK: ponigláva

MESTNIK: pri poniglávih

ORODNIK: s poniglávimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj ponigláv

ženski spol

EDNINA: bòlj ponigláva

srednji spol

EDNINA: bòlj poniglávo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nàjbolj in nájbolj ponigláv

ženski spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj ponígláva

srednji spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj poníglávo

tudi

[ponígləʷ poníglava poníglavo]

IPA: [pɔ'ni:gləʷ pɔ'ni:glava pɔ'ni:glavɔ]

OSNOVNIK

moški spol**ednina**

IMENOVALNIK: poníglav

določno poníglavi

RODILNIK: poníglavega

DAJALNIK: poníglavemu

TOŽILNIK: poníglav

določno poníglavi

živo poníglavega

MESTNIK: pri poníglavem

ORODNIK: s poníglavim

dvojina

IMENOVALNIK: poníglava

RODILNIK: poníglavih

DAJALNIK: poníglavima

TOŽILNIK: poníglava

MESTNIK: pri poníglavih

ORODNIK: s poníglavima

množina

IMENOVALNIK: poníglavi

RODILNIK: poníglavih

DAJALNIK: poníglavim

TOŽILNIK: poníglave

MESTNIK: pri poníglavih

ORODNIK: s poníglavimi

ženski spol**ednina**

IMENOVALNIK: poníglava

RODILNIK: poníglave

DAJALNIK: poníglavi

TOŽILNIK: poníglavo

MESTNIK: pri poníglavi

ORODNIK: s poníglavo

dvojina

IMENOVALNIK: poníglavi

RODILNIK: poníglavih

DAJALNIK: poníglavima

TOŽILNIK: poníglavi

MESTNIK: pri poníglavih

ORODNIK: s poníglavima

množina

IMENOVALNIK: poníglave

RODILNIK: poníglavih

DAJALNIK: poníglavim

TOŽILNIK: poníglave

MESTNIK: pri poníglavih

ORODNIK: s poníglavimi

srednji spol**ednina**

IMENOVALNIK: poníglavo

RODILNIK: poníglavega

DAJALNIK: poníglavemu

TOŽILNIK: poníglavo

MESTNIK: pri poníglavem

ORODNIK: s poníglavim

dvojina

IMENOVALNIK: poníglavi

RODILNIK: poníglavih

DAJALNIK: poníglavima

TOŽILNIK: poníglavi

MESTNIK: pri poníglavih

ORODNIK: s poníglavima

množina

IMENOVALNIK: poníglava

RODILNIK: poníglavih

DAJALNIK: poníglavim

TOŽILNIK: poníglava

MESTNIK: pri poníglavih

ORODNIK: s poníglavimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj poníglav

ženski spol

EDNINA: bòlj poníglava

srednji spol

EDNINA: bòlj poníglavo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj poníglav

ženski spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj poníglava

srednji spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj poníglavo

TONEMSKO

[ponígləʷ ponígláva poníglavo]

IPA: [pɔ'ni:gləʷ pɔ'ni:glà:vá pɔ'ni:glà:vó]

OSNOVNIK

moški spol**ednina**

IMENOVALNIK: ponígläv

določno poníglávi

RODILNIK: poníglávega

DAJALNIK: poníglávemu

TOŽILNIK: ponígläv

določno poníglávi

živo poniglávega
MESTNIK: pri poniglávem
ORODNIK: s poniglávim
dvojina
IMENOVALNIK: ponigláva
RODILNIK: poniglávih
DAJALNIK: poniglávima
TOŽILNIK: ponigláva
MESTNIK: pri poniglávih
ORODNIK: s poniglávima
množina
IMENOVALNIK: poniglávi
RODILNIK: poniglávih
DAJALNIK: poniglávim
TOŽILNIK: ponigláve
MESTNIK: pri poniglávih
ORODNIK: s poniglávimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: ponigláva
RODILNIK: ponigláve
DAJALNIK: poniglávi
TOŽILNIK: poniglávo
MESTNIK: pri poniglávi
ORODNIK: s poniglávo
dvojina
IMENOVALNIK: poniglávi
RODILNIK: poniglávih
DAJALNIK: poniglávima
TOŽILNIK: poniglávi
MESTNIK: pri poniglávih
ORODNIK: s poniglávima
množina
IMENOVALNIK: ponigláve
RODILNIK: poniglávih
DAJALNIK: poniglávim
TOŽILNIK: ponigláve
MESTNIK: pri poniglávih
ORODNIK: s poniglávimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: poniglávo
RODILNIK: poniglávega
DAJALNIK: poniglávemu
TOŽILNIK: poniglávo
MESTNIK: pri poniglávem
ORODNIK: s poniglávim
dvojina
IMENOVALNIK: poniglávi
RODILNIK: poniglávih
DAJALNIK: poniglávima
TOŽILNIK: poniglávi
MESTNIK: pri poniglávih

ORODNIK: s poniglávima
množina
IMENOVALNIK: ponigláva
RODILNIK: poniglávih
DAJALNIK: poniglávim
TOŽILNIK: ponigláva
MESTNIK: pri poniglávih
ORODNIK: s poniglávimi
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: bõlj ponigläv
ženski spol
EDNINA: bõlj ponigláva
srednji spol
EDNINA: bõlj poniglávo
PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: nãjbolj in nãjbolj ponigläv
ženski spol
EDNINA: nãjbolj in nãjbolj ponigláva
srednji spol
EDNINA: nãjbolj in nãjbolj poniglávo

tudi
[poniglãu ponigláva poniglávo]
IPA: [põniglã:u põniglã:vã põniglã:vò]

OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: ponigläv
določno poniglávi
RODILNIK: poniglávega
DAJALNIK: poniglávemu
TOŽILNIK: ponigläv
določno poniglávi
živo poniglávega
MESTNIK: pri poniglávem
ORODNIK: s poniglávim
dvojina
IMENOVALNIK: ponigláva
RODILNIK: poniglávih
DAJALNIK: poniglávima
TOŽILNIK: ponigláva
MESTNIK: pri poniglávih
ORODNIK: s poniglávima
množina
IMENOVALNIK: poniglávi
RODILNIK: poniglávih
DAJALNIK: poniglávim
TOŽILNIK: ponigláve
MESTNIK: pri poniglávih
ORODNIK: s poniglávimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: poniglâva

RODILNIK: poniglâve

DAJALNIK: poniglâvi

TOŽILNIK: poniglâvo

MESTNIK: pri poniglâvi

ORODNIK: s poniglâvo

dvojina

IMENOVALNIK: poniglâvi

RODILNIK: poniglâvih

DAJALNIK: poniglâvima

TOŽILNIK: poniglâvi

MESTNIK: pri poniglâvih

ORODNIK: s poniglâvima

množina

IMENOVALNIK: poniglâve

RODILNIK: poniglâvih

DAJALNIK: poniglâvim

TOŽILNIK: poniglâve

MESTNIK: pri poniglâvih

ORODNIK: s poniglâvimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: poniglâvo

RODILNIK: poniglâvega

DAJALNIK: poniglâvemu

TOŽILNIK: poniglâvo

MESTNIK: pri poniglâvem

ORODNIK: s poniglâvim

dvojina

IMENOVALNIK: poniglâvi

RODILNIK: poniglâvih

DAJALNIK: poniglâvima

TOŽILNIK: poniglâvi

MESTNIK: pri poniglâvih

ORODNIK: s poniglâvima

množina

IMENOVALNIK: poniglâva

RODILNIK: poniglâvih

DAJALNIK: poniglâvim

TOŽILNIK: poniglâva

MESTNIK: pri poniglâvih

ORODNIK: s poniglâvimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj poniglâv

ženski spol

EDNINA: bõlj poniglâva

srednji spol

EDNINA: bõlj poniglâvo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nâjbolj in nâjbolj poniglâv

ženski spol

EDNINA: nâjbolj in nâjbolj poniglâva

srednji spol

EDNINA: nâjbolj in nâjbolj poniglâvo

tudi

[poníglau poníglava poníglavo]

IPA: [pɔ̀ni:gláu pɔ̀ni:gláva pɔ̀ni:glávo]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: poníglav

določno poníglavi

RODILNIK: poníglavega

DAJALNIK: poníglavemu

TOŽILNIK: poníglav

določno poníglavi

živo poníglavega

MESTNIK: pri poníglavem

ORODNIK: s poníglavim

dvojina

IMENOVALNIK: poníglava

RODILNIK: poníglavih

DAJALNIK: poníglavima

TOŽILNIK: poníglava

MESTNIK: pri poníglavih

ORODNIK: s poníglavima

množina

IMENOVALNIK: poníglavi

RODILNIK: poníglavih

DAJALNIK: poníglavim

TOŽILNIK: poníglave

MESTNIK: pri poníglavih

ORODNIK: s poníglavimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: poníglava

RODILNIK: poníglave

DAJALNIK: poníglavi

TOŽILNIK: poníglavo

MESTNIK: pri poníglavi

ORODNIK: s poníglavo

dvojina

IMENOVALNIK: poníglavi

RODILNIK: poníglavih

DAJALNIK: poníglavima

TOŽILNIK: poníglavi

MESTNIK: pri poníglavih

ORODNIK: s poníglavima

množina

IMENOVALNIK: poníglave

RODILNIK: poníglav**ih**
DAJALNIK: poníglav**im**
TOŽILNIK: poníglave
MESTNIK: pri poníglav**ih**
ORODNIK: s poníglav**imi**

srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: poníglavo
RODILNIK: poníglave**ga**
DAJALNIK: poníglav**emu**
TOŽILNIK: poníglavo
MESTNIK: pri poníglav**em**
ORODNIK: s poníglav**im**
dvojina

IMENOVALNIK: poníglavi
RODILNIK: poníglav**ih**
DAJALNIK: poníglav**ima**
TOŽILNIK: poníglavi
MESTNIK: pri poníglav**ih**
ORODNIK: s poníglav**ima**
množina

IMENOVALNIK: poníglava
RODILNIK: poníglav**ih**
DAJALNIK: poníglav**im**
TOŽILNIK: poníglava
MESTNIK: pri poníglav**ih**
ORODNIK: s poníglav**imi**
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj poníglav

ženski spol

EDNINA: bõlj poníglava

srednji spol

EDNINA: bõlj poníglavo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj poníglav

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj poníglava

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj poníglavo

in

[poníglav̩ poníglava poníglavo]

IPA: [pɔní:glàv̩ pɔní:glàva pɔní:glàvo]

(tonemska dvojica)

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: poníglav

določno poníglavi

RODILNIK: poníglave**ga**

DAJALNIK: poníglav**emu**

TOŽILNIK: poníglav

določno poníglavi

živo poníglave**ga**

MESTNIK: pri poníglav**em**

ORODNIK: s poníglav**im**

dvojina

IMENOVALNIK: poníglava

RODILNIK: poníglav**ih**

DAJALNIK: poníglav**ima**

TOŽILNIK: poníglava

MESTNIK: pri poníglav**ih**

ORODNIK: s poníglav**ima**

množina

IMENOVALNIK: poníglavi

RODILNIK: poníglav**ih**

DAJALNIK: poníglav**im**

TOŽILNIK: poníglave

MESTNIK: pri poníglav**ih**

ORODNIK: s poníglav**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: poníglava

RODILNIK: poníglave

DAJALNIK: poníglavi

TOŽILNIK: poníglavo

MESTNIK: pri poníglavi

ORODNIK: s poníglavo

dvojina

IMENOVALNIK: poníglavi

RODILNIK: poníglav**ih**

DAJALNIK: poníglav**ima**

TOŽILNIK: poníglavi

MESTNIK: pri poníglav**ih**

ORODNIK: s poníglav**ima**

množina

IMENOVALNIK: poníglave

RODILNIK: poníglav**ih**

DAJALNIK: poníglav**im**

TOŽILNIK: poníglave

MESTNIK: pri poníglav**ih**

ORODNIK: s poníglav**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: poníglavo

RODILNIK: poníglave**ga**

DAJALNIK: poníglav**emu**

TOŽILNIK: poníglavo

MESTNIK: pri poníglav**em**

ORODNIK: s poníglav**im**

dvojina

IMENOVALNIK: poníglavi

RODILNIK: poníglav**ih**

DAJALNIK: poníglav**ima**
TOŽILNIK: poníglav**i**
MESTNIK: pri poníglav**ih**
ORODNIK: s poníglav**ima**
množina

IMENOVALNIK: poníglav**a**
RODILNIK: poníglav**ih**
DAJALNIK: poníglav**im**
TOŽILNIK: poníglav**a**
MESTNIK: pri poníglav**ih**
ORODNIK: s poníglav**imi**

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj poníglav

ženski spol

EDNINA: bõlj poníglav**a**

srednji spol

EDNINA: bõlj poníglav**o**

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj poníglav

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj poníglav**a**

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj poníglav**o**

IZVOR

verjetno < *ponikloglav, iz ↑ponikniti + ↑glava,
prvotno torej *'takšen, ki gleda dol, v tla'

poniglavec poniglávca tudi **poníglavec** poníglavca

samostalnik moškega spola

[poniglávɛc] tudi [poníglɛc]

POMEN

slabšalno kdor kaj prikriva, naklepa

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Nihče vas ne pozna in ne ve, kakšni pritlehni

poniglavci ste.

▪ Kje v ustavi piše, da je treba upoštevati praznoglave
poniglavce?

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

▪ Neverjetno, kako *poniglavci* slepo sledijo svojemu
vodji.

...

▪ Ravno te zadnje zablode so slovenski javnosti
predstavile *poniglavca* v pravi – lažnivi luči.

▪ Tako kot ostali *poniglavci* zakona nisi niti pogledal,
kaj šele prebral.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[poniglávɛc]

IPA: [pɔnig'la:vəts]

ednina

IMENOVALNIK: ponigláv**ec**

RODILNIK: ponigláv**ca**

DAJALNIK: ponigláv**cu**

TOŽILNIK: ponigláv**ca**

MESTNIK: pri ponigláv**cu**

ORODNIK: s ponigláv**cem**

dvojina

IMENOVALNIK: ponigláv**ca**

RODILNIK: ponigláv**cev**

DAJALNIK: ponigláv**cema**

TOŽILNIK: ponigláv**ca**

MESTNIK: pri ponigláv**cih**

ORODNIK: s ponigláv**cema**

množina

IMENOVALNIK: ponigláv**ci**

RODILNIK: ponigláv**cev**

DAJALNIK: ponigláv**cem**

TOŽILNIK: ponigláv**ce**

MESTNIK: pri ponigláv**cih**

ORODNIK: s ponigláv**ci**

tudi

[poníglɛc]

IPA: [pɔnì:glávəts]

ednina

IMENOVALNIK: poníglav**ec**

RODILNIK: poníglav**ca**

DAJALNIK: poníglav**cu**

TOŽILNIK: poníglav**ca**

MESTNIK: pri poníglav**cu**

ORODNIK: s poníglav**cem**

dvojina

IMENOVALNIK: poníglav**ca**

RODILNIK: poníglav**cev**

DAJALNIK: poníglav**cema**

TOŽILNIK: poníglav**ca**

MESTNIK: pri poníglav**cih**

ORODNIK: s poníglav**cema**

množina

IMENOVALNIK: poníglav**ci**

RODILNIK: poníglav**cev**

DAJALNIK: poníglav**cem**

TOŽILNIK: poníglav**ce**

MESTNIK: pri poníglav**cih**

ORODNIK: s poníglav**ci**

TONEMSKO

[poníglávɛc]

IPA: [pɔniglá:vəts]

ednina

IMENOVALNIK: ponígláv**ec**

RODILNIK: poniglâvca
DAJALNIK: poniglâvcu
TOŽILNIK: poniglâvca
MESTNIK: pri poniglâvcu
ORODNIK: s poniglâvcem
dvojina
IMENOVALNIK: poniglâvca
RODILNIK: poniglâvcev
DAJALNIK: poniglâvcema
TOŽILNIK: poniglâvca
MESTNIK: pri poniglâvcih
ORODNIK: s poniglâvcema
množina
IMENOVALNIK: poniglâvci
RODILNIK: poniglâvcev
DAJALNIK: poniglâvcem
TOŽILNIK: poniglâvce
MESTNIK: pri poniglâvcih
ORODNIK: s poniglâvci

tudi

[poníglavɛç]

IPA: [pɔniːglâvɔts]

ednina

IMENOVALNIK: poníglavec
RODILNIK: poníglavca
DAJALNIK: poníglavcu
TOŽILNIK: poníglavca
MESTNIK: pri poníglavcu
ORODNIK: s poníglavcem
dvojina
IMENOVALNIK: poníglavca
RODILNIK: poníglavcev tudi poníglavcev
DAJALNIK: poníglavcema
TOŽILNIK: poníglavca
MESTNIK: pri poníglavcih tudi pri poníglavcih
ORODNIK: s poníglavcema
množina
IMENOVALNIK: poníglavci
RODILNIK: poníglavcev tudi poníglavcev
DAJALNIK: poníglavcem
TOŽILNIK: poníglavce
MESTNIK: pri poníglavcih tudi pri poníglavcih
ORODNIK: s poníglavci tudi s poníglavci

in

[poníglavɛç]

IPA: [pɔniːglâvɔts]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: poníglavec

RODILNIK: poníglavca
DAJALNIK: poníglavcu
TOŽILNIK: poníglavca
MESTNIK: pri poníglavcu
ORODNIK: s poníglavcem
dvojina
IMENOVALNIK: poníglavca
RODILNIK: poníglavcev
DAJALNIK: poníglavcema
TOŽILNIK: poníglavca
MESTNIK: pri poníglavcih
ORODNIK: s poníglavcema
množina
IMENOVALNIK: poníglavci
RODILNIK: poníglavcev
DAJALNIK: poníglavcem
TOŽILNIK: poníglavce
MESTNIK: pri poníglavcih
ORODNIK: s poníglavci

BESEDOTVORJE

ženski spol: poniglavka

IZVOR

↑poniglav

poníglávost poníglávosti tudi **poníglavost** poníglavosti samostalnik ženskega spola

[poníglávost] tudi [poníglavost]

POMEN

1. slabšalno lastnost koga, da kaj prikriva, naklepa

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Na vso hudobijo in zadrto *poníglavost* sveta je mogoče pozabiti le ob zares velikih dogodkih.

...

▪ Ekonomist vladi očita abotnost in *poníglavost*.

▪ Današnja Slovenija je polna *poníglavosti*, skrajne brezobzirnosti in mrtvo hladne preračunljivosti.

1.1. slabšalno kar kaže, izraža tako stanje, lastnost

▪ Ravnanje slovenskih organov bi tudi v tem primeru težko označil drugače kot *poníglavost*.

2. ekspresivno kar kaže, izraža nagajivost, navihanost

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Meja med mladostniškimi *poníglavostmi* in resnimi problemi je tanka in včasih zabrisana, vendar obstaja.

▪ Na praznik čarovnic se otroci oblačijo v nenavadna oblačila, se igrajo čaravnice in povzročajo drobne *poníglavosti* svojim sosedom in prijateljem.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[poníglávost]

IPA: [pɔniˈglâ:vɔst]

ednina

IMENOVALNIK: poniglávost

RODILNIK: poniglávosti

DAJALNIK: poniglávosti

TOŽILNIK: poniglávost

MESTNIK: pri poniglávosti

ORODNIK: s poniglávostjo

dvojina

IMENOVALNIK: poniglávosti

RODILNIK: poniglávosti

DAJALNIK: poniglávost**ma** tudi poniglávost**ima**

TOŽILNIK: poniglávosti

MESTNIK: pri poniglávost**ih**

ORODNIK: s poniglávost**ma** tudi s poniglávost**ima**

množina

IMENOVALNIK: poniglávosti

RODILNIK: poniglávosti

DAJALNIK: poniglávost**im**

TOŽILNIK: poniglávosti

MESTNIK: pri poniglávost**ih**

ORODNIK: s poniglávost**mi**

tudi

[poníglavost]

IPA: [pɔ'ni:gláʋɔst]

ednina

IMENOVALNIK: poníglavost

RODILNIK: poníglavosti

DAJALNIK: poníglavosti

TOŽILNIK: poníglavost

MESTNIK: pri poníglavosti

ORODNIK: s poníglavostjo

dvojina

IMENOVALNIK: poníglavosti

RODILNIK: poníglavosti

DAJALNIK: poníglavost**ma** tudi poníglavost**ima**

TOŽILNIK: poníglavosti

MESTNIK: pri poníglavost**ih**

ORODNIK: s poníglavost**ma** tudi s poníglavost**ima**

množina

IMENOVALNIK: poníglavosti

RODILNIK: poníglavosti

DAJALNIK: poníglavost**im**

TOŽILNIK: poníglavosti

MESTNIK: pri poníglavost**ih**

ORODNIK: s poníglavost**mi**

TONEMSKO

[ponígláʋɔst]

IPA: [pɔni:glá:ʋɔst]

ednina

IMENOVALNIK: poniglávost

RODILNIK: poniglávosti

DAJALNIK: poniglávosti

TOŽILNIK: poniglávost

MESTNIK: pri poniglávosti

ORODNIK: s poniglávostjo

dvojina

IMENOVALNIK: poniglávosti

RODILNIK: poniglávosti

DAJALNIK: poniglávost**ma** tudi poniglávost**ima**

TOŽILNIK: poniglávosti

MESTNIK: pri poniglávost**ih**

ORODNIK: s poniglávost**ma** tudi s poniglávost**ima**

množina

IMENOVALNIK: poniglávosti

RODILNIK: poniglávosti

DAJALNIK: poniglávost**im**

TOŽILNIK: poniglávosti

MESTNIK: pri poniglávost**ih**

ORODNIK: s poniglávost**mi**

tudi

[poníglavost]

IPA: [pɔni:gláʋɔst]

ednina

IMENOVALNIK: poníglavost

RODILNIK: poníglavosti

DAJALNIK: poníglavosti

TOŽILNIK: poníglavost

MESTNIK: pri poníglavosti

ORODNIK: s poníglavostjo

dvojina

IMENOVALNIK: poníglavosti

RODILNIK: poníglavosti

DAJALNIK: poníglavost**ma** tudi poníglavost**ima**

TOŽILNIK: poníglavosti

MESTNIK: pri poníglavost**ih**

ORODNIK: s poníglavost**ma** tudi s poníglavost**ima**

množina

IMENOVALNIK: poníglavosti

RODILNIK: poníglavosti

DAJALNIK: poníglavost**im**

TOŽILNIK: poníglavosti

MESTNIK: pri poníglavost**ih**

ORODNIK: s poníglavost**mi**

in

[poníglavost]

IPA: [pɔni:gláʋɔst]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: poníglavost

RODILNIK: ponîglavosti
 DAJALNIK: ponîglavosti
 TOŽILNIK: ponîglavost
 MESTNIK: pri ponîglavosti
 ORODNIK: s ponîglavostjo
 dvojina
 IMENOVALNIK: ponîglavosti
 RODILNIK: ponîglavosti
 DAJALNIK: ponîglavost**ma** tudi ponîglavost**ima**
 TOŽILNIK: ponîglavosti
 MESTNIK: pri ponîglavost**ih**
 ORODNIK: s ponîglavost**ma** tudi s ponîglavost**ima**
 množina
 IMENOVALNIK: ponîglavosti
 RODILNIK: ponîglavosti
 DAJALNIK: ponîglavost**im**
 TOŽILNIK: ponîglavosti
 MESTNIK: pri ponîglavost**ih**
 ORODNIK: s ponîglavost**mi**

IZVOR
 ↑poniglav

ponòr ponôra samostalnik moškega spola
 [ponòr]

POMEN

1. večja odprtina v kraških tleh, v katero ponika voda, zlasti reka

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

kraški ponor

- Nad udornico so našli nekaj kraških *ponorov*, ki naj bi bili povezani z jezerom.
- Številni *ponori* in požiralniki omogočajo podzemeljsko odtekanje jezerske vode in s tem presihanje jezera.

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju

ponor potoka, reke

- Pred *ponorom* reke v jamo je bilo nekaj nekaj mlinov.

...

- Del voda ponikne v *ponorih* ter teče pod Cerknjščico v izvire Bistre pri Vrhnikih.
- Okoli vasi je en sam kras: vrtače, jame, brezna, udornice, *ponori*, suhi doli, škraplje in škavnice.
- Ko *ponori* ne zmorejo več požirati vse vode, Unica prestopi bregove in se razlije po travnikih.

2. ekspresivno izginotje, upad

- Že *ponor* enega samega organizma lahko sproži niz nadaljnjih sprememb. Recimo, osvetljeni zvoniki, kraške in druge jame, skalovje, kjer so nekoč gnezdele različne ujede ali so našli svoj mir in počitek netopirji, za te organizme niso več primerni.
- Z optimizmom nas lahko navdaja tudi podatek, da je, prvič po začetku drugega »recesijskega *ponora*« leta 2012, rasla tudi zasebna potrošnja gospodinjev.

3. ekspresivno kar povzroča, omogoča prekomerno,

netransparentno porabo javnega denarja; sin.:

ekspresivno ponikalnica, ekspresivno ponikovalnica

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju

ponor denarja

- Treba je najti in zamašiti največje *ponore* denarja v sistemu.

- Državi vlada vojaško-industrijski kompleks, ki je velik *ponor* davkoplačevalskega denarja.

4. iz ekologije naravni ali umetni proces, pri katerem se iz ozračja odstranjujejo, odvzemajo toplogredni plini

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju

ponor ogljika, ogljikovega dioksida

- Gozdovi imajo neprecenljiv vpliv na *ponor* ogljika in tako omogočajo večjo kakovost življenja.
- Izkazalo se je, da ozon vpliva na kapacitete *ponora* ogljika v bukovem gozdu, kljub temu da odrasla bukev ne sodi med zelo občutljive vrste na ozon.
- Gozdovi veliko prispevajo k *ponoru* ogljikovega dioksida, ampak pod gozdnimi tlemi poteka tudi nasproten proces, ki še ni do kraja raziskan.

4.1. iz ekologije kar povzroča, omogoča ta proces

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju

ponor ogljika

- Čeprav so oceani trenutno največji *ponor* ogljika, pa imajo tudi kopenski ponori pomembno vlogo pri zadrževanju izpustov ogljika v ozračje.
- Razmeroma mlajši gozd je načelno učinkovitejši *ponor* ogljika s kvalitetnejšim lesom, ki ga lažje predelamo v lesene izdelke z veliko dodane vrednosti, ki še dolgo skladiščijo ogljik.
- Upad učinkovitosti naravnih *ponorov* ogljika (oceanov in rastlinja) povzročata zasičenost oceanske gladine s tem plinom in zmanjšanje rastlinskega prirastka zaradi suš.

5. iz elektrotehnike mesto, kjer nosilci naboja zapuščajo kanal

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju

- Kanal deluje kot prevodna pot za elektrone, vhod se imenuje izvor, izhod pa *ponor* elektronov.

...

- Pri priključitvi napetosti med *ponorom* in izvorom teče tok ID.

- Majhna napetost na vratih deluje tako, da »stisne« elektrone in naredi kanal ožji, s tem oteži pot med izvorom in *ponorom*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ponòr]

IPA: [pɔ'noːr]

ednina

IMENOVALNIK: ponòr

RODILNIK: ponôra

DAJALNIK: ponôru

TOŽILNIK: ponòr

MESTNIK: pri ponôru
 ORODNIK: s ponôrom
 dvojina
 IMENOVNIK: ponôra
 RODILNIK: ponôrov
 DAJALNIK: ponôroma
 TOŽILNIK: ponôra
 MESTNIK: pri ponôrih
 ORODNIK: s ponôroma
 množina
 IMENOVNIK: ponôri
 RODILNIK: ponôrov
 DAJALNIK: ponôrom
 TOŽILNIK: ponôre
 MESTNIK: pri ponôrih
 ORODNIK: s ponôri

TONEMSKO

[ponôr]

IPA: [pɔnór]

ednina

IMENOVNIK: ponôr

RODILNIK: ponóra

DAJALNIK: ponóru

TOŽILNIK: ponôr

MESTNIK: pri ponóru tudi pri ponôru

ORODNIK: s ponórom

dvojina

IMENOVNIK: ponóra

RODILNIK: ponórov in ponôrov

DAJALNIK: ponóroma

TOŽILNIK: ponóra

MESTNIK: pri ponórih in pri ponôrih

ORODNIK: s ponóroma

množina

IMENOVNIK: ponóri

RODILNIK: ponórov in ponôrov

DAJALNIK: ponórom

TOŽILNIK: ponóre

MESTNIK: pri ponórih in pri ponôrih

ORODNIK: s ponóri in s ponôri

Izvor

= srb. cslov. *ponorъ*, hrv., srb. *pònor*, češ. *ponor* 'pogrezanje' < pslov. **ponorъ* iz **ponerti* 'potopiti se, pogrezniti se' iz **neriti* 'potapljati se' iz ide. **nerH-*, kot litov. *nėrti* 'potapljati se'

posivél posivéla posivélo tudi **posivèl** posivéla posivélo pridevnik

[posivéu posivéla posivélo] tudi [posivèu posivéla posivélo]

POMEN

1. ki je postal siv; sin.: osivel

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

posiveli lasje

▪ Videl je mršavega moža s *posivelimi* lasmi, ozkim, strogim obrazom in temnimi očmi.

▪ Policistove ustnice pod krtačastimi *posivelimi* brki so se ob vsaki izjavi stisnile.

▪ V gozdu poiščite staro, *posivelo* korenino zanimive oblike in jo položite na mah.

▶ prisl. + **prid. beseda**

rahlo posivel

▪ Rahlo *posivele* lase ima počesane nazaj.

2. ki je dobil sivo barvo las, dlak; sin.: osivel

▪ Desno je ležal rahlo *posivel* petdesetletnik.

▪ Naši jubilanti so ponosno dvigali skozi četrto stoletja že *posivele* glave.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[posivéu posivéla posivélo]

IPA: [pɔsi'vɛ:u pɔsi'vɛ:la pɔsi'vɛ:lɔ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVNIK: posivél

določno posivéli

RODILNIK: posivélega

DAJALNIK: posivélemu

TOŽILNIK: posivél

določno posivéli

živo posivélega

MESTNIK: pri posivélem

ORODNIK: s posivélim

dvojina

IMENOVNIK: posivéla

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivélima

TOŽILNIK: posivéla

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivélima

množina

IMENOVNIK: posivéli

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivélim

TOŽILNIK: posivéle

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivélimi

ženski spol

ednina

IMENOVNIK: posivéla

RODILNIK: posivéle

DAJALNIK: posivéli

TOŽILNIK: posivélo

MESTNIK: pri posivéli
ORODNIK: s posivélo
dvojina
IMENOVALNIK: posivéli
RODILNIK: posivélih
DAJALNIK: posivéli**ma**
TOŽILNIK: posivéli
MESTNIK: pri posivélih
ORODNIK: s posivéli**ma**
množina

IMENOVALNIK: posivéle
RODILNIK: posivélih
DAJALNIK: posivéli**m**
TOŽILNIK: posivéle
MESTNIK: pri posivélih
ORODNIK: s posivéli**mi**

srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: posivélo
RODILNIK: posivélega
DAJALNIK: posivéle**mu**
TOŽILNIK: posivélo
MESTNIK: pri posivéle**m**
ORODNIK: s posivéli**m**
dvojina

IMENOVALNIK: posivéli
RODILNIK: posivélih
DAJALNIK: posivéli**ma**
TOŽILNIK: posivéli
MESTNIK: pri posivélih
ORODNIK: s posivéli**ma**
množina

IMENOVALNIK: posivéla
RODILNIK: posivélih
DAJALNIK: posivéli**m**
TOŽILNIK: posivéla
MESTNIK: pri posivélih
ORODNIK: s posivéli**mi**

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj posivél

ženski spol

EDNINA: bòlj posivéla

srednji spol

EDNINA: bòlj posivélo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nàjbolj in nàjbolj posivél

ženski spol

EDNINA: nàjbolj in nàjbolj posivéla

srednji spol

EDNINA: nàjbolj in nàjbolj posivélo

tudi

[posivèu posivéla posivélo]

IPA: [pɔsi'ʋeɥ pɔsi'ʋe:la pɔsi'ʋe:lɔ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: posivél

določno posivéli

RODILNIK: posivélega

DAJALNIK: posivéle**mu**

TOŽILNIK: posivél

določno posivéli

živo posivélega

MESTNIK: pri posivéle**m**

ORODNIK: s posivéli**m**

dvojina

IMENOVALNIK: posivéla

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivéli**ma**

TOŽILNIK: posivéla

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivéli**ma**

množina

IMENOVALNIK: posivéli

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivéli**m**

TOŽILNIK: posivéle

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivéli**mi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: posivéla

RODILNIK: posivéle

DAJALNIK: posivéli

TOŽILNIK: posivélo

MESTNIK: pri posivéli

ORODNIK: s posivélo

dvojina

IMENOVALNIK: posivéli

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivéli**ma**

TOŽILNIK: posivéli

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivéli**ma**

množina

IMENOVALNIK: posivéle

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivéli**m**

TOŽILNIK: posivéle

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivéli**mi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: posivélo

RODILNIK: posivélega

DAJALNIK: posivélemu

TOŽILNIK: posivélo

MESTNIK: pri posivélem

ORODNIK: s posivélim

dvojina

IMENOVALNIK: posivéli

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivélima

TOŽILNIK: posivéli

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivélima

množina

IMENOVALNIK: posivéla

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivélim

TOŽILNIK: posivéla

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivélimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj posivèl

ženski spol

EDNINA: bòlj posivéla

srednji spol

EDNINA: bòlj posivélo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nàjbolj in nàjbolj posivèl

ženski spol

EDNINA: nàjbolj in nàjbolj posivéla

srednji spol

EDNINA: nàjbolj in nàjbolj posivélo

TONEMSKO

[posivèu posivéla posivélo]

IPA: [pɔsivè:u pɔsivè:lá pɔsivè:lɔ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: posivél

določno posivéli

RODILNIK: posivélega

DAJALNIK: posivélemu

TOŽILNIK: posivél

določno posivéli

živo posivélega

MESTNIK: pri posivélem

ORODNIK: s posivélim

dvojina

IMENOVALNIK: posivéla

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivélima

TOŽILNIK: posivéla

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivélima

množina

IMENOVALNIK: posivéli

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivélim

TOŽILNIK: posivéle

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivélimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: posivéla

RODILNIK: posivéle

DAJALNIK: posivéli

TOŽILNIK: posivélo

MESTNIK: pri posivéli

ORODNIK: s posivélo

dvojina

IMENOVALNIK: posivéli

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivélima

TOŽILNIK: posivéli

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivélima

množina

IMENOVALNIK: posivéle

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivélim

TOŽILNIK: posivéle

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivélimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: posivélo

RODILNIK: posivélega

DAJALNIK: posivélemu

TOŽILNIK: posivélo

MESTNIK: pri posivélem

ORODNIK: s posivélim

dvojina

IMENOVALNIK: posivéli

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivélima

TOŽILNIK: posivéli

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivélima

množina

IMENOVALNIK: posivéla

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivélim

TOŽILNIK: posivéla
MESTNIK: pri posivélih
ORODNIK: s posivéliimi
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj posivél

ženski spol

EDNINA: bõlj posivéla

srednji spol

EDNINA: bõlj posivélo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj posivél

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj posivéla

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj posivélo

tudi

[posivèu posivéla posivélo]

IPA: [pɔsivèu pɔsivè:lá pɔsivè:lɔ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: posivèl

določno posivéli

RODILNIK: posivélega

DAJALNIK: posivélemu

TOŽILNIK: posivèl

določno posivéli

živo posivélega

MESTNIK: pri posivélem

ORODNIK: s posivéliim

dvojina

IMENOVALNIK: posivéla

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivéliima

TOŽILNIK: posivéla

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivéliima

množina

IMENOVALNIK: posivéli

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivéliim

TOŽILNIK: posivéle

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivéliimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: posivéla

RODILNIK: posivéle

DAJALNIK: posivéli

TOŽILNIK: posivélo

MESTNIK: pri posivéli

ORODNIK: s posivélo

dvojina

IMENOVALNIK: posivéli

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivéliima

TOŽILNIK: posivéli

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivéliima

množina

IMENOVALNIK: posivéle

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivéliim

TOŽILNIK: posivéle

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivéliimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: posivélo

RODILNIK: posivélega

DAJALNIK: posivélemu

TOŽILNIK: posivélo

MESTNIK: pri posivélem

ORODNIK: s posivéliim

dvojina

IMENOVALNIK: posivéli

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivéliima

TOŽILNIK: posivéli

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivéliima

množina

IMENOVALNIK: posivéla

RODILNIK: posivélih

DAJALNIK: posivéliim

TOŽILNIK: posivéla

MESTNIK: pri posivélih

ORODNIK: s posivéliimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj posivèl

ženski spol

EDNINA: bõlj posivéla

srednji spol

EDNINA: bõlj posivélo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj posivèl

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj posivéla

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj posivélo

IZVOR
↑posiveti

povédkovnik povédkovnika samostalnik moškega spola
[povétkoʊnik]

POMEN

iz jezikoslovja **beseda**, ki je v stavku ob pomožnem ali pomensko oslabiljenem glagolu in izraža aktualno lastnost

- Termin *povedkovnik* označuje posamezne besede v funkciji povedkovih določil.
- *Povedkovnik* ima kategorijo osebe nakazano z obliko pomožnika.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[povétkoʊnik]

IPA: [pɔ'vɛ:tkoʊnik]

ednina

IMENOVALNIK: povédkovnik

RODILNIK: povédkovnika

DAJALNIK: povédkovniku

TOŽILNIK: povédkovnika

MESTNIK: pri povédkovniku

ORODNIK: s povédkovnikom

dvojina

IMENOVALNIK: povédkovnika

RODILNIK: povédkovnikov

DAJALNIK: povédkovnikoma

TOŽILNIK: povédkovnika

MESTNIK: pri povédkovnikih

ORODNIK: s povédkovnikoma

množina

IMENOVALNIK: povédkovniki

RODILNIK: povédkovnikov

DAJALNIK: povédkovnikom

TOŽILNIK: povédkovnike

MESTNIK: pri povédkovnikih

ORODNIK: s povédkovniki

TONEMSKO

[povétkoʊnik]

IPA: [pɔvɛ:tkoʊnik]

ednina

IMENOVALNIK: povédkovnik

RODILNIK: povédkovnika

DAJALNIK: povédkovniku

TOŽILNIK: povédkovnika

MESTNIK: pri povédkovniku

ORODNIK: s povédkovnikom

dvojina

IMENOVALNIK: povédkovnika

RODILNIK: povédkovnikov

DAJALNIK: povédkovnikoma

TOŽILNIK: povédkovnika

MESTNIK: pri povédkovnikih

ORODNIK: s povédkovnikoma

množina

IMENOVALNIK: povédkovniki

RODILNIK: povédkovnikov

DAJALNIK: povédkovnikom

TOŽILNIK: povédkovnike

MESTNIK: pri povédkovnikih

ORODNIK: s povédkovniki

IZVOR

iz *povedkov* iz ↑povedek

povešàv povešàva povešàvo pridevnik

[povešàʊ povešàva povešàvo]

POMEN

ki se pri rasti upogiba, usmerja navzdol

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

povešava rast | povešava rastlina, sorta | povešava veja

▪ *Povešave* rastline sadimo kot posamična drevesa v grede ali večje posode.

▪ Relika je grmovnica, ki ima tanke *povešave* veje, prekrite s številnimi metuljastimi cvetovi.

▪ Največ je zimzelenih iglavcev, družbo pa jim delata magnolija in *povešavi* japonski javor.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[povešàʊ povešàva povešàvo]

IPA: [pɔvɛ'ʃaʊ pɔvɛ'ʃa:va pɔvɛ'ʃa:vɔ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: povešàv

določno povešàvi

RODILNIK: povešàvega

DAJALNIK: povešàvem

TOŽILNIK: povešàv

določno povešàvi

živo povešàvega

MESTNIK: pri povešàvem

ORODNIK: s povešàvim

dvojina

IMENOVALNIK: povešàva

RODILNIK: povešàvih

DAJALNIK: povešàvima

TOŽILNIK: povešàva

MESTNIK: pri povešàvih

ORODNIK: s povešàvima

množina

IMENOVALNIK: povešàvi

RODILNIK: povešávi**h**
DAJALNIK: povešávi**m**
TOŽILNIK: povešáve
MESTNIK: pri povešávi**h**
ORODNIK: s povešávi**mi**
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: povešáva
RODILNIK: povešáve
DAJALNIK: povešávi
TOŽILNIK: povešávo
MESTNIK: pri povešávi
ORODNIK: s povešávo
dvojina

IMENOVALNIK: povešávi
RODILNIK: povešávi**h**
DAJALNIK: povešávi**ma**
TOŽILNIK: povešávi
MESTNIK: pri povešávi**h**
ORODNIK: s povešávi**ma**
množina

IMENOVALNIK: povešáve
RODILNIK: povešávi**h**
DAJALNIK: povešávi**m**
TOŽILNIK: povešáve
MESTNIK: pri povešávi**h**
ORODNIK: s povešávi**mi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: povešávo
RODILNIK: povešáve**ga**
DAJALNIK: povešáve**mu**
TOŽILNIK: povešávo
MESTNIK: pri povešáve**m**
ORODNIK: s povešávi**m**
dvojina

IMENOVALNIK: povešávi
RODILNIK: povešávi**h**
DAJALNIK: povešávi**ma**
TOŽILNIK: povešávi
MESTNIK: pri povešávi**h**
ORODNIK: s povešávi**ma**
množina

IMENOVALNIK: povešáva
RODILNIK: povešávi**h**
DAJALNIK: povešávi**m**
TOŽILNIK: povešáva
MESTNIK: pri povešávi**h**
ORODNIK: s povešávi**mi**

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: bôlj povešáv
ženski spol

EDNINA: bôlj povešáva
srednji spol
EDNINA: bôlj povešávo
PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj povešáv
ženski spol
EDNINA: nájbolj in nájbolj povešáva
srednji spol
EDNINA: nájbolj in nájbolj povešávo

TONEMSKO
[povešáʉ povešáva povešávo]
IPA: [pɔvɛʃáʉ pɔvɛʃá:vá pɔvɛʃá:vó]
OSNOVNIK

moški spol
ednina
IMENOVALNIK: povešáv
določno povešávi
RODILNIK: povešáve**ga**
DAJALNIK: povešáve**mu**
TOŽILNIK: povešáv
določno povešávi
živo povešáve**ga**
MESTNIK: pri povešáve**m**
ORODNIK: s povešávi**m**
dvojina

IMENOVALNIK: povešáva
RODILNIK: povešávi**h**
DAJALNIK: povešávi**ma**
TOŽILNIK: povešáva
MESTNIK: pri povešávi**h**
ORODNIK: s povešávi**ma**
množina

IMENOVALNIK: povešávi
RODILNIK: povešávi**h**
DAJALNIK: povešávi**m**
TOŽILNIK: povešáve
MESTNIK: pri povešávi**h**
ORODNIK: s povešávi**mi**
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: povešáva
RODILNIK: povešáve
DAJALNIK: povešávi
TOŽILNIK: povešávo
MESTNIK: pri povešávi
ORODNIK: s povešávo
dvojina

IMENOVALNIK: povešávi
RODILNIK: povešávi**h**
DAJALNIK: povešávi**ma**
TOŽILNIK: povešávi

MESTNIK: pri povešávi**h**

ORODNIK: s povešávi**ma**

množina

IMENOVALNIK: povešáve

RODILNIK: povešávi**h**

DAJALNIK: povešávi**m**

TOŽILNIK: povešáve

MESTNIK: pri povešávi**h**

ORODNIK: s povešávi**mi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: povešávo

RODILNIK: povešáve**ga**

DAJALNIK: povešáve**mu**

TOŽILNIK: povešávo

MESTNIK: pri povešáve**m**

ORODNIK: s povešávi**m**

dvojina

IMENOVALNIK: povešávi

RODILNIK: povešávi**h**

DAJALNIK: povešávi**ma**

TOŽILNIK: povešávi

MESTNIK: pri povešávi**h**

ORODNIK: s povešávi**ma**

množina

IMENOVALNIK: povešáva

RODILNIK: povešávi**h**

DAJALNIK: povešávi**m**

TOŽILNIK: povešáva

MESTNIK: pri povešávi**h**

ORODNIK: s povešávi**mi**

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj povešáv

ženski spol

EDNINA: bõlj povešáva

srednji spol

EDNINA: bõlj povešávo

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj povešáv

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj povešáva

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj povešávo

IZVOR

↑povešati

prašnica prašnice samostalnik ženskega spola

[prašnica]

POMEN

1. iz botanike zgornji, navadno razširjeni del prašnika,

ki vsebuje zrna peloda

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Vresovko z velikimi zvonastimi cvetovi in izrazitimi rjavimi *prašnicami* imenujemo zimska resa.

...

▪ Nad časnimi in venčnimi listi je krona iz prašničnih niti in *prašnic*.

▪ Zaradi intenzivno rdeče barve so cvetovi zelo vpadljivi in dekorativni, *prašnice* rumene barve pa so kot majhne pike in spominjajo na vžigalice.

2. zelo velika užitna goba bele barve in kroglaste oblike brez beta; primerjaj lat. *Langermannia gigantea*;

sin.: orjaška prašnica

▪ Čeprav se pogosto odpravi v gozd, še nikoli ni našel kar 1,75 kilograma težke *prašnice* s 30-centimetrskim premerom.

3. iz biologije bela ali rjavkasta goba kroglaste ali hruškaste oblike s trosovnico, ki se ob dotiku spremeni v prah; primerjaj lat. *Lycoperdon*

▪ Če udariš po zreli *prašnici*, se na vrhu pokadi iz nje bel oblak.

▪ Z dedkom sta se večkrat sprehodila po turjaškem gozdu in nabirala golobice, *prašnice*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[prašnica]

IPA: [ˈpraːʃnitsa]

ednina

IMENOVALNIK: prašnica

RODILNIK: prašnice

DAJALNIK: prašnici

TOŽILNIK: prašnico

MESTNIK: pri prašnici

ORODNIK: s prašnico

dvojina

IMENOVALNIK: prašnici

RODILNIK: prašnic

DAJALNIK: prašnicama

TOŽILNIK: prašnici

MESTNIK: pri prašnicah

ORODNIK: s prašnicama

množina

IMENOVALNIK: prašnice

RODILNIK: prašnic

DAJALNIK: prašnicam

TOŽILNIK: prašnice

MESTNIK: pri prašnicah

ORODNIK: s prašnicami

TONEMSKO

[prašnica]

IPA: [ˈpraːʃnitsa]

ednina

IMENOVALNIK: prašnica

RODILNIK: prašnice

DAJALNIK: prašnici

TOŽILNIK: prašnico

MESTNIK: pri prašnici

ORODNIK: s prašnico

dvojina

IMENOVALNIK: prašnici

RODILNIK: prašnic

DAJALNIK: prašnicama

TOŽILNIK: prašnici

MESTNIK: pri prašnicah

ORODNIK: s prašnicama

množina

IMENOVALNIK: prašnice

RODILNIK: prašnic

DAJALNIK: prašnicam

TOŽILNIK: prašnice

MESTNIK: pri prašnicah

ORODNIK: s prašnicami

STALNE ZVEZE

orjaška prašnica

zelo velika užitna goba bele barve in kroglaste oblike brez beta; primerjaj lat. *Langermannia gigantea*;

sin.: prašnica

- Naletela je na *orjaško prašnico*, veliko kot nogometna žoga.
- *Orjaška prašnica* je užitna, mogoče jo je cvreti, peči, pripraviti v juhi ipd.

IZVOR

↑prah

prêdlog predlôga samostalnik moškega spola
[prêdlók predlôga]

POMEN

1. kar kdo izrazi z namenom, da se to sprejme, upošteva, se za to odloči

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku predlog amandmaja, novele, zakona | predlog ministra, poslanca, predsednika | predlog ministrstva, uprave, vlade | predlog odloka, sklepa, uredbe

- Po poslovníku ima prednost pri obravnavi *predlog* poslancev.
- Če odbor soglašá s *predlogom* vlade o imenovanju vodje misije, pošlje vlada svoj predlog predsedniku republike, ki po zakonu vodje misij imenuje in odpokliče.
- Po *predlogu* ministrice naj bi se varstveni dodatki usklajevali skupaj s pokojninami.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

izdelati, oblikovati, pripraviti predlog | obravnavati, predstaviti, upoštevati predlog | podati, predložiti, vložiti predlog | podpreti, potrditi, sprejeti predlog | umakniti, zavrniti predlog

- Svetniki so sprejeli *predlog* proračuna.
- Predstavniki vlade bodo na ponedeljkovem sestanku predstavili *predlog* nove uredbe za povračilo cestnih taks.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

dober, konkreten, nov predlog | dopolnjen, pripravljen, usklajen predlog | nasproten, različen predlog | podan, sprejet, vložen predlog | vladni, zakonski predlog

- Odbor za zdravstvo je za obravnavo v državnem zboru pripravil dopolnjen *predlog* zakona o zdravilstvu.
- Skupina ekspertov je predlagala reformo, evropska komisija pa je priporočila prelila v konkreten *predlog*.

▶ **sam. beseda** + za + sam. beseda v tožilniku

predlog za poravnavo | predlog za pregon | predlog za spremembo | predlog za uvedbo, začetek postopka

- Predmete so policisti zasegli in podali *predlog* za uvedbo postopka zaradi carinskega prekrška.
- Policija preišče le štirideset odstotkov kaznivih dejanj, za katera je bil podan *predlog* za pregon.

▶ glag. + z/s + **sam. beseda v orodniku**

dopolniti s predlogom | presenetiti, uspeti s predlogom | sodelovati s predlogom | soglašati, strinjati se s predlogom

- Zazidalni načrt bodo dopolnili s *predlogom* za ureditev prometnega režima na obravnavanem območju.
- Ko vas nekdo preseneti z zanimivim *predlogom*, pogledjte v koledar, kdaj bo izvedljiv, zapišite si termin in se ga držite.
- Tožilstvo se je z obema *predlogoma* strinjalo, obramba pa jima je nasprotovala.

...

- Tukaj je nekaj *predlogov*, kako lahko zaščitite zunanje cvetlice.
- Tistim, ki imate raje brezmesne jedi, ponujamo dva *predloga* za hitro kosilo.
- Dodatnih pripomb in *predlogov* v zvezi z obravnavanim dokumentom ni bilo.
- 2.** iz jezikoslovja nepregibna besedna vrsta, ki z vzpostavljanjem podrednega razmerja med besedami stavka določa sklon sledeči besedi in pri tem izraža prostor, čas, lastnost in vzrok
- Podrobno so obdelane besedne vrste: veznik, *predlog* in medmet.
- Veznik je, kakor prislov ali *predlog*, nepregibna besedna vrsta.
- Slovenski termin *predlog* je uvedel Valentin Vodnik leta 1811.
- 2.1.** iz jezikoslovja beseda, ki pripada tej besedni vrsti
- Če pred določenim samostalnikom rabimo *predlog* »v«, moramo rabiti tudi njegov par »iz«.
- Dopolni naslednjo poved s *predlogom* »k/h«.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[prêdlók predlóga]

IPA: [ˈprɛ:dlók prɛdˈlo:ga]

ednina

IMENOVALNIK: prêdlog

RODILNIK: predlóga

DAJALNIK: predlógu

TOŽILNIK: prêdlog

MESTNIK: pri predlógu

ORODNIK: s predlógom

dvojina

IMENOVALNIK: predlóga

RODILNIK: predlógov

DAJALNIK: predlógoma

TOŽILNIK: predlóga

MESTNIK: pri predlógih

ORODNIK: s predlógoma

množina

IMENOVALNIK: predlógi

RODILNIK: predlógov

DAJALNIK: predlógom

TOŽILNIK: predlóge

MESTNIK: pri predlógih

ORODNIK: s predlógi

TONEMSKO

[prédlok predlóga]

IPA: [prè:dlók prɛdˈlò:gá]

ednina

IMENOVALNIK: prédlog

RODILNIK: predlóga

DAJALNIK: predlógu

TOŽILNIK: prédlog

MESTNIK: pri predlógu tudi pri predlôgu

ORODNIK: s predlógom

dvojina

IMENOVALNIK: predlóga

RODILNIK: predlógov in predlôgov

DAJALNIK: predlógoma

TOŽILNIK: predlóga

MESTNIK: pri predlógih in pri predlôgih

ORODNIK: s predlógoma

množina

IMENOVALNIK: predlógi

RODILNIK: predlógov in predlôgov

DAJALNIK: predlógom

TOŽILNIK: predlóge

MESTNIK: pri predlógih in pri predlôgih

ORODNIK: s predlógi in s predlôgi

IZVOR

prevzeto prek rus. *predlóg* iz cslov. *prědъlogъ*, iz

↑predložiti

predložni predložna predložno pridevnik

[predložni]

POMEN

ki je v zvezi s predlogom 2., 2.1.

► **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Uporaba predlogov ustreza knjižni normi, saj je ustrezno rabljen *predložni* par »na – s«.

▪ Pohlin je namesto dotedanjega grafema f uvedel grafem s, ki ga je skoraj dosledno zapisoval v vzglasju, izglasju in v *predložni* rabi.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[predložni]

IPA: [prɛdˈlo:zni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: predložni

RODILNIK: predložnega

DAJALNIK: predložnemu

TOŽILNIK: predložni

živo predložnega

MESTNIK: pri predložnem

ORODNIK: s predložnim

dvojina

IMENOVALNIK: predložna

RODILNIK: predložnih

DAJALNIK: predložnima

TOŽILNIK: predložna

MESTNIK: pri predložnih

ORODNIK: s predložnima

množina

IMENOVALNIK: predložni

RODILNIK: predložnih

DAJALNIK: predložnim

TOŽILNIK: predložne

MESTNIK: pri predložnih

ORODNIK: s predložnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: predložna

RODILNIK: predložne

DAJALNIK: predložni

TOŽILNIK: predložno

MESTNIK: pri predložni

ORODNIK: s predložno

dvojina

IMENOVALNIK: predložni

RODILNIK: predložnih

DAJALNIK: predložn**ima**
TOŽILNIK: predložn**i**
MESTNIK: pri predložn**ih**
ORODNIK: s predložn**ima**
množina

IMENOVALNIK: predložne
RODILNIK: predložn**ih**
DAJALNIK: predložn**im**
TOŽILNIK: predložne
MESTNIK: pri predložn**ih**
ORODNIK: s predložn**imi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: predložno
RODILNIK: predložn**ega**
DAJALNIK: predložn**emu**
TOŽILNIK: predložno
MESTNIK: pri predložn**em**
ORODNIK: s predložn**im**
dvojina

IMENOVALNIK: predložn**i**
RODILNIK: predložn**ih**
DAJALNIK: predložn**ima**
TOŽILNIK: predložn**i**
MESTNIK: pri predložn**ih**
ORODNIK: s predložn**ima**
množina

IMENOVALNIK: predložna
RODILNIK: predložn**ih**
DAJALNIK: predložn**im**
TOŽILNIK: predložna
MESTNIK: pri predložn**ih**
ORODNIK: s predložn**imi**

TONEMSKO

[predložn**i**]

IPA: [pɛdló:z**ni**]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: predložn**i**
RODILNIK: predložn**ega**
DAJALNIK: predložn**emu**
TOŽILNIK: predložn**i**
živo predložn**ega**
MESTNIK: pri predložn**em**
ORODNIK: s predložn**im**
dvojina

IMENOVALNIK: predložna
RODILNIK: predložn**ih**
DAJALNIK: predložn**ima**
TOŽILNIK: predložna
MESTNIK: pri predložn**ih**

ORODNIK: s predložn**ima**
množina

IMENOVALNIK: predložn**i**
RODILNIK: predložn**ih**
DAJALNIK: predložn**im**
TOŽILNIK: predložne
MESTNIK: pri predložn**ih**
ORODNIK: s predložn**imi**
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: predložna
RODILNIK: predložne
DAJALNIK: predložn**i**
TOŽILNIK: predložno
MESTNIK: pri predložn**i**
ORODNIK: s predložno
dvojina

IMENOVALNIK: predložn**i**
RODILNIK: predložn**ih**
DAJALNIK: predložn**ima**
TOŽILNIK: predložn**i**
MESTNIK: pri predložn**ih**
ORODNIK: s predložn**ima**
množina

IMENOVALNIK: predložne
RODILNIK: predložn**ih**
DAJALNIK: predložn**im**
TOŽILNIK: predložne
MESTNIK: pri predložn**ih**
ORODNIK: s predložn**imi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: predložno
RODILNIK: predložn**ega**
DAJALNIK: predložn**emu**
TOŽILNIK: predložno
MESTNIK: pri predložn**em**
ORODNIK: s predložn**im**
dvojina

IMENOVALNIK: predložn**i**
RODILNIK: predložn**ih**
DAJALNIK: predložn**ima**
TOŽILNIK: predložn**i**
MESTNIK: pri predložn**ih**
ORODNIK: s predložn**ima**
množina

IMENOVALNIK: predložna
RODILNIK: predložn**ih**
DAJALNIK: predložn**im**
TOŽILNIK: predložna
MESTNIK: pri predložn**ih**
ORODNIK: s predložn**imi**

IZVOR

↑predlog

prepesnitev prepesnítve samostalnik ženskega spola
[prepesnítəʊ prepesnítve]

POMEN

1. umetniško, soustvarjalno prevajanje, prevod dela v verzih

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

- Prvič v življenju je doživela *prepesnitev* svoje poezije.
- Med njenimi največjimi prevajalskimi dosežki je bila *prepesnitev* romantičnega epa Gospod Tadej.
- Pri izboru pesmi bi se dalo vključiti Prešernovo *prepesnitev* Bürgerjeve Leonore.

...

- Ko prevajam kakega pesnika, me s svojo osebno poetiko prevzame do te mere, da prevod res uspe kot prevod ali bolje rečeno *prepesnitev*.

2. besedilo, literarno delo, nastalo z delnim preoblikovanjem že obstoječega besedila, motiva, teme, navadno literarnega dela

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

- V zbirki so pesmi razvrščene tematsko, dodane pa so jim *prepesnitve* ljudskih pesmi.
- Uprizoritev pričara vse bistvene razsežnosti temačne in vendar srhljivo poetične dramske *prepesnitve* svetopisemske prilike.

3. preoblikovanje, aktualizacija umetniškega dela, pri katerih se novo delo upodablja, izraža z drugo umetniško zvrstjo

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

- Odlomki iz baleta so mojstrska *prepesnitev* ljudskih pravljičnih motivov.
- Umetnostni zgodovinar ima štirinajst vežic za svobodno *prepesnitev* zgodovinskih nagrobnih arhitektur.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[prepesnítəʊ prepesnítve]

IPA: [prepes'ni:təʊ prepes'ni:tvɛ]

ednina

IMENOVALNIK: prepesnítvev

RODILNIK: prepesnítve

DAJALNIK: prepesnítvi

TOŽILNIK: prepesnítve

MESTNIK: pri prepesnítvi

ORODNIK: s prepesnítvijo

dvojina

IMENOVALNIK: prepesnítvi

RODILNIK: prepesnítvev

DAJALNIK: prepesnítvama

TOŽILNIK: prepesnítvi

MESTNIK: pri prepesnítvah

ORODNIK: s prepesnítvama
množina

IMENOVALNIK: prepesnítve

RODILNIK: prepesnítvev

DAJALNIK: prepesnítvam

TOŽILNIK: prepesnítve

MESTNIK: pri prepesnítvah

ORODNIK: s prepesnítvami

TONEMSKO

[prepesnítəʊ prepesnítve]

IPA: [prepesnítəʊ prepesnítvɛ]

ednina

IMENOVALNIK: prepesnítvev

RODILNIK: prepesnítve

DAJALNIK: prepesnítvi

TOŽILNIK: prepesnítve

MESTNIK: pri prepesnítvi

ORODNIK: s prepesnítvijo

dvojina

IMENOVALNIK: prepesnítvi

RODILNIK: prepesnítvev

DAJALNIK: prepesnítvama

TOŽILNIK: prepesnítvi

MESTNIK: pri prepesnítvah

ORODNIK: s prepesnítvama

množina

IMENOVALNIK: prepesnítvev

RODILNIK: prepesnítve

DAJALNIK: prepesnítvam

TOŽILNIK: prepesnítve

MESTNIK: pri prepesnítvah

ORODNIK: s prepesnítvami

IZVOR

↑prepesniti

prepésniti prepésnim dovršni glagol

[prepésniti]

POMEN

1. umetniško, soustvarjalno prevesti delo v verzih

▶ **glag.** + v + sam. beseda v tožilniku

prepesniti v slovenščino

- Zares mojstrsko je v slovenščino *prepesnil* mnoge velikane svetovne poezije.
- Eden vrhunskih slovenskih pesnikov dvajsetega stoletja je nemško dramo uspešno, nemara kar izvirniku enakovredno *prepesnil* v naš jezik.

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

- Lenoro je *prepesnil* France Prešeren in njegov prevod je prvič izšel leta 1830 v Kranjski čbelci.

...

- Enakovredno pesniškemu ustvarjanju je njegovo prevajalsko delo, saj je z izrednim mojstrstvom

prepesnil več kot 50 del iz svetovnega slovstva.

2. preoblikovati besedilo, motiv, temo, navadno literarnega dela tako, da nastane oblikovno, vsebinsko nekoliko drugačno besedilo, literarno delo

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

▪ Kot majhna deklica sem brala neko pesem o prijatelju in nikakor se nisem mogla sprijazniti z njenim zaključkom. Seveda sem jo *prepesnila* po svoje.

▪ Besedila pesmi, za katera se mi zdi, da za otroke ne bi bila primerna, malce *prepesnim*.

▪ Domala vso medicino je *prepesnil* v poljudnoznanstvene knjige.

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

▪ Pesnik je na samosvoj način *prepesnil* star ljudski motiv in v verze skrnil svojo in narodovo bolečino iz časa italijanskega fašizma na Primorskem.

▪ Župančič in Novačan sta zgodovinsko snov iz 15. stoletja *prepesnila* tako, da sta jo napolnila z nacionalno simboliko, sedanost polepšala z državopolitično preteklostjo in usojenostjo.

2.1. preoblikovati, aktualizirati umetniško delo tako, da se novo delo upodablja, izraža z drugo umetniško zvrstjo

▶ **glag.** + v + sam. beseda v tožilniku

▪ Na razstavi slikar predstavlja risbe, ki so *prepesnile* cikel poezij v likovni jezik.

...

▪ Skozi fotografski objektiv mu je uspelo *prepesniti* keramično poetiko stvaritev kiparja in ji kljub odvzeti dimenziji dati novo razsežnost.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[prepésniti]

IPA: [pre'pe:sniti]

NEDOLOČNIK: prepésniti

NAMENILNIK: prepésnit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: prepésnim

2. OSEBA: prepésniš

3. OSEBA: prepésni

dvojina

1. OSEBA: prepésniva

2. OSEBA: prepésnita

3. OSEBA: prepésnita

množina

1. OSEBA: prepésnimo

2. OSEBA: prepésnite

3. OSEBA: prepésnijo

velelnik

ednina

2. OSEBA: prepésni

dvojina

1. OSEBA: prepésniva

2. OSEBA: prepésnita

množina

1. OSEBA: prepésnimo

2. OSEBA: prepésnite

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: prepésnil

DVOJINA: prepésnila

MNOŽINA: prepésnili

ženski spol

EDNINA: prepésnila

DVOJINA: prepésnili

MNOŽINA: prepésnile

srednji spol

EDNINA: prepésnilo

DVOJINA: prepésnili

MNOŽINA: prepésnila

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: prepesněč

RODILNIK: prepesněčega

DAJALNIK: prepesněčemu

TOŽILNIK: prepesněč

živo prepesněčega

MESTNIK: pri prepesněčem

ORODNIK: s prepesněčim

dvojina

IMENOVALNIK: prepesněča

RODILNIK: prepesněčih

DAJALNIK: prepesněčima

TOŽILNIK: prepesněča

MESTNIK: pri prepesněčih

ORODNIK: s prepesněčima

množina

IMENOVALNIK: prepesněči

RODILNIK: prepesněčih

DAJALNIK: prepesněčim

TOŽILNIK: prepesněče

MESTNIK: pri prepesněčih

ORODNIK: s prepesněčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: prepesněča

RODILNIK: prepesněče

DAJALNIK: prepesněči

TOŽILNIK: prepesněčo

MESTNIK: pri prepesněči

ORODNIK: s prepesněčo

dvojina

IMENOVALNIK: prepesněči

RODILNIK: prepesněčih

DAJALNIK: prepesnéc**ima**
TOŽILNIK: prepesnéc**i**
MESTNIK: pri prepesnéc**ih**
ORODNIK: s prepesnéc**ima**
množina
IMENOVALNIK: prepesnéc**e**
RODILNIK: prepesnéc**ih**
DAJALNIK: prepesnéc**im**
TOŽILNIK: prepesnéc**e**
MESTNIK: pri prepesnéc**ih**
ORODNIK: s prepesnéc**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: prepesnéc**e**
RODILNIK: prepesnéc**ega**
DAJALNIK: prepesnéc**emu**
TOŽILNIK: prepesnéc**e**
MESTNIK: pri prepesnéc**em**
ORODNIK: s prepesnéc**im**
dvojina
IMENOVALNIK: prepesnéc**i**
RODILNIK: prepesnéc**ih**
DAJALNIK: prepesnéc**ima**
TOŽILNIK: prepesnéc**i**
MESTNIK: pri prepesnéc**ih**
ORODNIK: s prepesnéc**ima**
množina
IMENOVALNIK: prepesnéc**a**
RODILNIK: prepesnéc**ih**
DAJALNIK: prepesnéc**im**
TOŽILNIK: prepesnéc**a**
MESTNIK: pri prepesnéc**ih**
ORODNIK: s prepesnéc**imi**
deležnik na -n
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: prepés**njen**
RODILNIK: prepés**njenega**
DAJALNIK: prepés**njenemu**
TOŽILNIK: prepés**njen**
živo prepés**njenega**
MESTNIK: pri prepés**njenem**
ORODNIK: s prepés**njenim**
dvojina
IMENOVALNIK: prepés**njena**
RODILNIK: prepés**njenih**
DAJALNIK: prepés**njenima**
TOŽILNIK: prepés**njena**
MESTNIK: pri prepés**njenih**
ORODNIK: s prepés**njenima**
množina
IMENOVALNIK: prepés**njeni**
RODILNIK: prepés**njenih**

DAJALNIK: prepés**njenim**
TOŽILNIK: prepés**njene**
MESTNIK: pri prepés**njenih**
ORODNIK: s prepés**njenimi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: prepés**njena**
RODILNIK: prepés**njene**
DAJALNIK: prepés**njeni**
TOŽILNIK: prepés**njeno**
MESTNIK: pri prepés**njeni**
ORODNIK: s prepés**njeno**
dvojina
IMENOVALNIK: prepés**njeni**
RODILNIK: prepés**njenih**
DAJALNIK: prepés**njenima**
TOŽILNIK: prepés**njeni**
MESTNIK: pri prepés**njenih**
ORODNIK: s prepés**njenima**
množina
IMENOVALNIK: prepés**njene**
RODILNIK: prepés**njenih**
DAJALNIK: prepés**njenim**
TOŽILNIK: prepés**njene**
MESTNIK: pri prepés**njenih**
ORODNIK: s prepés**njenimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: prepés**njeno**
RODILNIK: prepés**njenega**
DAJALNIK: prepés**njenemu**
TOŽILNIK: prepés**njeno**
MESTNIK: pri prepés**njenem**
ORODNIK: s prepés**njenim**
dvojina
IMENOVALNIK: prepés**njeni**
RODILNIK: prepés**njenih**
DAJALNIK: prepés**njenima**
TOŽILNIK: prepés**njeni**
MESTNIK: pri prepés**njenih**
ORODNIK: s prepés**njenima**
množina
IMENOVALNIK: prepés**njena**
RODILNIK: prepés**njenih**
DAJALNIK: prepés**njenim**
TOŽILNIK: prepés**njena**
MESTNIK: pri prepés**njenih**
ORODNIK: s prepés**njenimi**
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: prepés**njenje**
RODILNIK: prepés**njenja**
DAJALNIK: prepés**njenju**

TOŽILNIK: prepésnjenje
MESTNIK: pri prepésnjenju
ORODNIK: s prepésnjenjem
dvojina
IMENOVALNIK: prepésnjenji
RODILNIK: prepésnjenj
DAJALNIK: prepésnjenjema
TOŽILNIK: prepésnjenji
MESTNIK: pri prepésnjenjih
ORODNIK: s prepésnjenjema
množina
IMENOVALNIK: prepésnjenja
RODILNIK: prepésnjenj
DAJALNIK: prepésnjenjem
TOŽILNIK: prepésnjenja
MESTNIK: pri prepésnjenjih
ORODNIK: s prepésnjenji

TONEMSKO

[prepěsniti]

IPA: [pɾɛpɛ:sniti]

NEDOLOČNIK: prepěsniti

NAMENILNIK: prepěsnit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: prepěsnim

2. OSEBA: prepěsniš

3. OSEBA: prepěsni

dvojina

1. OSEBA: prepěsniva

2. OSEBA: prepěsnita

3. OSEBA: prepěsnita

množina

1. OSEBA: prepěsnimo

2. OSEBA: prepěsnite

3. OSEBA: prepěsnijo

velelnik

ednina

2. OSEBA: prepěsni

dvojina

1. OSEBA: prepěsniva

2. OSEBA: prepěsnita

množina

1. OSEBA: prepěsnimo

2. OSEBA: prepěsnite

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: prepěsnil

DVOJINA: prepěsnila

MNOŽINA: prepěsnili

ženski spol

EDNINA: prepěsnila

DVOJINA: prepěsnili

MNOŽINA: prepěsnile

srednji spol

EDNINA: prepěsnilo

DVOJINA: prepěsnili

MNOŽINA: prepěsnila

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: prepesněč

RODILNIK: prepesněčega

DAJALNIK: prepesněčemu

TOŽILNIK: prepesněč

živo prepesněčega

MESTNIK: pri prepesněčem

ORODNIK: s prepesněčim

dvojina

IMENOVALNIK: prepesněča

RODILNIK: prepesněčih

DAJALNIK: prepesněčima

TOŽILNIK: prepesněča

MESTNIK: pri prepesněčih

ORODNIK: s prepesněčima

množina

IMENOVALNIK: prepesněči

RODILNIK: prepesněčih

DAJALNIK: prepesněčim

TOŽILNIK: prepesněče

MESTNIK: pri prepesněčih

ORODNIK: s prepesněčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: prepesněča

RODILNIK: prepesněče

DAJALNIK: prepesněči

TOŽILNIK: prepesněčo

MESTNIK: pri prepesněči

ORODNIK: s prepesněčo

dvojina

IMENOVALNIK: prepesněči

RODILNIK: prepesněčih

DAJALNIK: prepesněčima

TOŽILNIK: prepesněči

MESTNIK: pri prepesněčih

ORODNIK: s prepesněčima

množina

IMENOVALNIK: prepesněče

RODILNIK: prepesněčih

DAJALNIK: prepesněčim

TOŽILNIK: prepesněče

MESTNIK: pri prepesněčih

ORODNIK: s prepesněčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: prepesnēče
RODILNIK: prepesnēč**ega**
DAJALNIK: prepesnēč**emu**
TOŽILNIK: prepesnēče
MESTNIK: pri prepesnēč**em**
ORODNIK: s prepesnēč**im**
dvojina

IMENOVALNIK: prepesnēči
RODILNIK: prepesnēč**ih**
DAJALNIK: prepesnēč**ima**
TOŽILNIK: prepesnēči
MESTNIK: pri prepesnēč**ih**
ORODNIK: s prepesnēč**ima**
množina

IMENOVALNIK: prepesnēča
RODILNIK: prepesnēč**ih**
DAJALNIK: prepesnēč**im**
TOŽILNIK: prepesnēča
MESTNIK: pri prepesnēč**ih**
ORODNIK: s prepesnēč**imi**
deležnik na -n

moški spol
ednina

IMENOVALNIK: prepēsņjen
RODILNIK: prepēsņjen**ega**
DAJALNIK: prepēsņjen**emu**
TOŽILNIK: prepēsņjen
živo prepēsņjen**ega**
MESTNIK: pri prepēsņjen**em**
ORODNIK: s prepēsņjen**im**
dvojina

IMENOVALNIK: prepēsņjena
RODILNIK: prepēsņjen**ih**
DAJALNIK: prepēsņjen**ima**
TOŽILNIK: prepēsņjena
MESTNIK: pri prepēsņjen**ih**
ORODNIK: s prepēsņjen**ima**
množina

IMENOVALNIK: prepēsņjeni
RODILNIK: prepēsņjen**ih**
DAJALNIK: prepēsņjen**im**
TOŽILNIK: prepēsņjene
MESTNIK: pri prepēsņjen**ih**
ORODNIK: s prepēsņjen**imi**
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: prepēsņjena
RODILNIK: prepēsņjene
DAJALNIK: prepēsņjeni
TOŽILNIK: prepēsņjeno
MESTNIK: pri prepēsņjeni
ORODNIK: s prepēsņjeno

dvojina

IMENOVALNIK: prepēsņjeni
RODILNIK: prepēsņjen**ih**
DAJALNIK: prepēsņjen**ima**
TOŽILNIK: prepēsņjeni
MESTNIK: pri prepēsņjen**ih**
ORODNIK: s prepēsņjen**ima**
množina

IMENOVALNIK: prepēsņjene
RODILNIK: prepēsņjen**ih**
DAJALNIK: prepēsņjen**im**
TOŽILNIK: prepēsņjene
MESTNIK: pri prepēsņjen**ih**
ORODNIK: s prepēsņjen**imi**
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: prepēsņjeno
RODILNIK: prepēsņjen**ega**
DAJALNIK: prepēsņjen**emu**
TOŽILNIK: prepēsņjeno
MESTNIK: pri prepēsņjen**em**
ORODNIK: s prepēsņjen**im**
dvojina

IMENOVALNIK: prepēsņjeni
RODILNIK: prepēsņjen**ih**
DAJALNIK: prepēsņjen**ima**
TOŽILNIK: prepēsņjeni
MESTNIK: pri prepēsņjen**ih**
ORODNIK: s prepēsņjen**ima**
množina

IMENOVALNIK: prepēsņjena
RODILNIK: prepēsņjen**ih**
DAJALNIK: prepēsņjen**im**
TOŽILNIK: prepēsņjena
MESTNIK: pri prepēsņjen**ih**
ORODNIK: s prepēsņjen**imi**
glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: prepēsņjenje
RODILNIK: prepēsņjen**ja**
DAJALNIK: prepēsņjen**ju**
TOŽILNIK: prepēsņjenje
MESTNIK: pri prepēsņjen**ju**
ORODNIK: s prepēsņjen**jem**
dvojina

IMENOVALNIK: prepēsņjenji
RODILNIK: prepēsņjenj
DAJALNIK: prepēsņjen**jema**
TOŽILNIK: prepēsņjenji
MESTNIK: pri prepēsņjenj**ih**
ORODNIK: s prepēsņjenj**ema**
množina

IMENOVALNIK: prepēsņjenja

RODILNIK: prepêsnjenj
DAJALNIK: prepêsnjenjem
TOŽILNIK: prepêsnjenja
MESTNIK: pri prepêsnjenjih
ORODNIK: s prepêsnjenji

Izvor
↑ pesniti

próteus próteusa samostalnik moškega spola
[próteus]

POMEN

iz zoologije dvoživka z dolgim vitkim telesom, krajšim repom, kratkimi vitkimi nogami, zakrnelimi očmi in kožo brez pigmenta, ki živi v podzemnih vodah dinarskega krasa; primerjaj lat. *Proteus anguinus*; sin.: iz zoologije beli močeril, iz zoologije močeril

► **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

proteus živi ^{KJE}

▪ Zanimale so naju predvsem jame, kjer živijo *proteusi* in druge redke živali.

...

▪ Avgusta 2013 se je prvič zgodilo, da so bili v turistični jami priča izleganju jajčec *proteusa*, ki sicer velja za eno izmed najbolj skrivnostnih bitij podzemlja.

▪ Jama je znana po bogatem podzemeljskem živalstvu, zlasti drobnih vodnih rakcih, pogost je tudi *proteus*.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[próteus]

IPA: [ˈproːteus]

ednina

IMENOVALNIK: próteus

RODILNIK: próteusa

DAJALNIK: próteusu

TOŽILNIK: próteusa

MESTNIK: pri próteusu

ORODNIK: s próteusom

dvojina

IMENOVALNIK: próteusa

RODILNIK: próteusov

DAJALNIK: próteusoma

TOŽILNIK: próteusa

MESTNIK: pri próteusih

ORODNIK: s próteusoma

množina

IMENOVALNIK: próteusi

RODILNIK: próteusov

DAJALNIK: próteusom

TOŽILNIK: próteuse

MESTNIK: pri próteusih

ORODNIK: s próteusi

TONEMSKO

[prôteus]

IPA: [pró:tèus]

ednina

IMENOVALNIK: prôteus

RODILNIK: prôteusa

DAJALNIK: prôteusu

TOŽILNIK: prôteusa

MESTNIK: pri prôteusu

ORODNIK: s prôteusom

dvojina

IMENOVALNIK: prôteusa

RODILNIK: prôteusov

DAJALNIK: prôteusoma

TOŽILNIK: prôteusa

MESTNIK: pri prôteusih

ORODNIK: s prôteusoma

množina

IMENOVALNIK: prôteusi

RODILNIK: prôteusov

DAJALNIK: prôteusom

TOŽILNIK: prôteuse

MESTNIK: pri prôteusih

ORODNIK: s prôteusi

STALNE ZVEZE

črni proteus

iz zoologije proteus s črnkastim telesom in razmeroma dobro razvitimi očmi, ki živi v podzemnih vodah Bele krajine; primerjaj lat. *Proteus anguinus parkelj*; sin.: iz zoologije črni močeril

- Črni *proteusi* včasih pridejo ponoči na površje.
- Sodelavci Inštituta za raziskovanje krasa so črnega *proteusa* odkrili pri Črnomlju.

Izvor

prevzeto iz nlat. *proteus*, po imenu morskega božanstva s spreminjajočo se podobo, gr. *Prōteús* 'Protej'

prvésnica prvésnice samostalnik ženskega spola
[pərvésnica]

POMEN

1. iz medicine ženska, ki prvič rodi

▪ Knjiga je namenjena predvsem *prvesnicam*, saj jih na poljuden način vodi od rojstva otroka do njegovega prvega leta.

▪ Poporodna depresija predstavlja za *prvesnico* in njeno družino resen problem.

2. iz veterine samica, ki prvič skoti

► sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

▪ Indeks za telesne lastnosti združuje več plemenskih vrednosti, napovedanih na podatkih opisovanja,

ocenjevanja in telesnih mer *prvesnic*.

...

- Znano je, da imajo *prvesnice* mlezivo slabše kakovosti kot starejše ovce.
- Pri rejcu sivk smo kupili tri breje telice in kravi *prvesnici*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[pərvésnica]

IPA: [pər'vɛ:snitsa]

ednina

IMENOVALNIK: **prvésnica**

RODILNIK: **prvésnice**

DAJALNIK: **prvésnici**

TOŽILNIK: **prvésnico**

MESTNIK: **pri prvésnici**

ORODNIK: **s prvésnico**

dvojina

IMENOVALNIK: **prvésnici**

RODILNIK: **prvésnic**

DAJALNIK: **prvésnicama**

TOŽILNIK: **prvésnici**

MESTNIK: **pri prvésnicah**

ORODNIK: **s prvésnicama**

množina

IMENOVALNIK: **prvésnice**

RODILNIK: **prvésnic**

DAJALNIK: **prvésnicam**

TOŽILNIK: **prvésnice**

MESTNIK: **pri prvésnicah**

ORODNIK: **s prvésnicami**

TONEMSKO

[pərvêsnica]

IPA: [pərvé:snitsa]

ednina

IMENOVALNIK: **prvêsnica**

RODILNIK: **prvêsnice**

DAJALNIK: **prvêsnici**

TOŽILNIK: **prvêsnico**

MESTNIK: **pri prvêsnici**

ORODNIK: **s prvêsnico**

dvojina

IMENOVALNIK: **prvêsnici**

RODILNIK: **prvêsnic**

DAJALNIK: **prvêsnicama**

TOŽILNIK: **prvêsnici**

MESTNIK: **pri prvêsnicah**

ORODNIK: **s prvêsnicama**

množina

IMENOVALNIK: **prvêsnice**

RODILNIK: **prvêsnic**

DAJALNIK: **prvêsnicam**

TOŽILNIK: **prvêsnice**

MESTNIK: **pri prvêsnicah**

ORODNIK: **s prvêsnicami**

IZVOR

↑prvi

psárna psárne samostalnik ženskega spola

[psárna]

POMEN

podjetje, ki se ukvarja z vzrejo rodovniških psov

- Na svojega psička sta morala čakati nekaj mesecev, saj v Sloveniji ni veliko *psarn* z irskimi setri, ki bi imele vedno na voljo mladičke.
- Ima *psarno* nemških bokserjev.
- V Sloveniji je registrirana le ena *psarna* gladkodlakih prinašalcev.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[psárna]

IPA: ['psa:rna]

ednina

IMENOVALNIK: **psárna**

RODILNIK: **psárne**

DAJALNIK: **psárni**

TOŽILNIK: **psárno**

MESTNIK: **pri psárni**

ORODNIK: **s psárno**

dvojina

IMENOVALNIK: **psárni**

RODILNIK: **psárn**

DAJALNIK: **psárnama**

TOŽILNIK: **psárni**

MESTNIK: **pri psárnah**

ORODNIK: **s psárnama**

množina

IMENOVALNIK: **psárne**

RODILNIK: **psárn**

DAJALNIK: **psárnam**

TOŽILNIK: **psárne**

MESTNIK: **pri psárnah**

ORODNIK: **s psárnami**

TONEMSKO

[psárna]

IPA: [psá:rna]

ednina

IMENOVALNIK: **psárna**

RODILNIK: **psárne**

DAJALNIK: **psárni**

TOŽILNIK: **psárno**

MESTNIK: **pri psárni**

ORODNIK: **s psárno**

dvojina

IMENOVALNIK: psârni

RODILNIK: psârni

DAJALNIK: psârnama

TOŽILNIK: psârni

MESTNIK: pri psârnah

ORODNIK: s psârnama

množina

IMENOVALNIK: psârne

RODILNIK: psârni

DAJALNIK: psârnam

TOŽILNIK: psârne

MESTNIK: pri psârnah

ORODNIK: s psârnam

Izvor

↑pes

psíca psíce samostalnik ženskega spola

[psíca]

POMEN

1. samica psa

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

breja, goneča se psica | lovska psica | nesterilizirana, sterilizirana psica | *n* let stara psica

- Imel je lovsko *psico*, ki je bila izredno ubogljiva in učljiva, zato si je želel njenih potomcev.
- V zavetišče mnogokrat pridejo breje *psice*, ki lahko tukaj mirno vzgojijo svoj naraščaj, zaradi katerega so se pravzaprav znašle na cesti.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

▪ Ponoči sem slišal, da naša *psica* glasno laja.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Ljudje večinoma sterilizirajo le *psice* in mačke, medtem ko se za kastracijo psov in mačkov ne odločajo tako množično.

2. slabšalno ženska, ki ima negativne, nesprejemljive moralne lastnosti ali se ji to pripisuje

▪ Neko kritično novinarko naj bi v intervjuju ozmerjal s *psico*, za kar se je kasneje opravičil.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[psíca]

IPA: [ˈpsiːtsa]

ednina

IMENOVALNIK: psíca

RODILNIK: psíce

DAJALNIK: psíci

TOŽILNIK: psíco

MESTNIK: pri psíci

ORODNIK: s psíco

dvojina

IMENOVALNIK: psíci

RODILNIK: psíc

DAJALNIK: psícama

TOŽILNIK: psíci

MESTNIK: pri psícah

ORODNIK: s psícama

množina

IMENOVALNIK: psíce

RODILNIK: psíc

DAJALNIK: psícam

TOŽILNIK: psíce

MESTNIK: pri psícah

ORODNIK: s psícami

TONEMSKO

[psíca]

IPA: [psiːtsá]

ednina

IMENOVALNIK: psíca

RODILNIK: psíce

DAJALNIK: psíci

TOŽILNIK: psíco

MESTNIK: pri psíci

ORODNIK: s psíco

dvojina

IMENOVALNIK: psíci

RODILNIK: psíc

DAJALNIK: psícama

TOŽILNIK: psíci

MESTNIK: pri psícah

ORODNIK: s psícama

množina

IMENOVALNIK: psíce

RODILNIK: psíc

DAJALNIK: psícam

TOŽILNIK: psíce

MESTNIK: pri psícah

ORODNIK: s psícami

Izvor

↑pes

Pt simbol

POMEN

simbol za kemijski element *platina*

▪ Žlahtne kovine, kot so Ru, *Pt*, Pd in Rh, so zelo aktivni katalizatorji za reakcije redukcije ali hidrogeniranja organskih spojin.

Izvor

prevzeto iz nlat. *Pt*, simbola za element ↑platina

ptičar ptičarja samostalnik moškega spola

[ptičar]

POMEN

1. pes navadno s kratko ali srednje dolgo dlako in povešenimi uhlji, izhodiščno vzrejen za lov na perjad

- Seter je lovski pes *ptičar*, ki ga lovci uporabljajo zlasti za nakazovanje in prinašanje pernate divjadi.
- Za *ptičarje* je značilno, da so precej samostojni in da se med sprehodom tudi po sto metrov in več oddaljijo od skrbnika.

2. kdor zlasti ljubiteljsko opazuje, proučuje ptice; sin.: ornitolog

- *Ptičarji* so opazovali 59 vrst ptic in ugotovili, da je z ornitološkega vidika območje slabo raziskano.
- V Sloveniji naj bi živel od petsto do šeststo koscev, a *ptičarji* opozarjajo, da njihovo število iz leta v leto niha.
- Jeseni se še posebno veselijo *ptičarji* – takrat priletijo k nam prezimovat selivke s severa, drevje pa odvrže liste, kar še olajša opazovanje.

3. nekdanj kdor lovi, prodaja ptice

- Mestni stražniki so pazili na *ptičarje*, ki se zakona niso držali in so lovili brez dovoljenja.
- Kdo bi si mislil, da je glasna in vsem dobro znana ptica, ki so jo nekdanj *ptičarji* tako radi lovili na limanice, kriva za selitev nekaterih drevesnih vrst?

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ptičar]

IPA: [ˈptiːtʃar]

ednina

IMENOVALNIK: ptičar

RODILNIK: ptičarja

DAJALNIK: ptičarju

TOŽILNIK: ptičarja

MESTNIK: pri ptičarju

ORODNIK: s ptičarjem

dvojina

IMENOVALNIK: ptičarja

RODILNIK: ptičarjev

DAJALNIK: ptičarjema

TOŽILNIK: ptičarja

MESTNIK: pri ptičarjih

ORODNIK: s ptičarjema

množina

IMENOVALNIK: ptičarji

RODILNIK: ptičarjev

DAJALNIK: ptičarjem

TOŽILNIK: ptičarje

MESTNIK: pri ptičarjih

ORODNIK: s ptičarji

TONEMSKO

[ptičar]

IPA: [ptiːtʃar]

ednina

IMENOVALNIK: ptičar

RODILNIK: ptičarja

DAJALNIK: ptičarju

TOŽILNIK: ptičarja

MESTNIK: pri ptičarju

ORODNIK: s ptičarjem

dvojina

IMENOVALNIK: ptičarja

RODILNIK: ptičarjev

DAJALNIK: ptičarjema

TOŽILNIK: ptičarja

MESTNIK: pri ptičarjih

ORODNIK: s ptičarjema

množina

IMENOVALNIK: ptičarji

RODILNIK: ptičarjev

DAJALNIK: ptičarjem

TOŽILNIK: ptičarje

MESTNIK: pri ptičarjih

ORODNIK: s ptičarji

STALNE ZVEZE

nemški kratkodlaki ptičar

velik kratkodlak pes rjave ali črne barve, navadno z belimi pikami ali lisami, ter daljšimi povešenimi uhlji; sin.: nemški ptičar

- Za iskanje minskoeksplozivnih sredstev in prepovedanih drog uporabljajo predvsem *nemške kratkodlake ptičarje* in belgijske ovčarje.

nemški ptičar

velik kratkodlak pes rjave ali črne barve, navadno z belimi pikami ali lisami, ter daljšimi povešenimi uhlji; sin.: nemški kratkodlaki ptičar

- *Nemške ptičarje* najdemo v policiji in vojski, med reševalci, so celo pomočniki slepih in invalidov.
- *Nemški ptičarji* so odlični prinašalci, zanesljivi so pri delu v vodi, učinkoviti in nepopustljivi na krvni sledi.
- Za vsestranskost *nemških ptičarjev* je »kriv«² njihov značaj in dejstvo, da so že kar pogovorno privrženi človeku, s katerim radi sodelujejo, poleg tega so ucljivi in inteligentni.

BESEDOTVORJE

ženski spol: ptičarka

IZVOR

↑ptič

ptičarka ptičarke samostalnik ženskega spola

[ptičarka]

POMEN

1. samica ptičarja

- S *ptičarko* imava opravljene nacionalne in mednarodne izpite za reševalnega psa najvišjih stopenj.
- Ena najuspešnejših slovenskih prevzgojiteljic psov ima tri argentinske doge, *ptičarko*, dobermana in bostonskega terierja.
- Pred tremi leti se je odločil za *ptičarko*, z njo opravil šolanje in nabral novih izkušenj kot lovec kinolog.

2. ženska, ki zlasti ljubiteljsko opazuje, proučuje ptice; sin.: ornitologinja

- Na mostu nas je čakala *ptičarka* in poznavalka ptic s Cerkniskega jezera, ki nam je pričarala svet ptičev, ki preživljajo svoje življenje na jezeru.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ptičarka]

IPA: [ˈptiːtʃarka]

ednina

IMENOVALNIK: ptičarka

RODILNIK: ptičarke

DAJALNIK: ptičarki

TOŽILNIK: ptičarko

MESTNIK: pri ptičarki

ORODNIK: s ptičarko

dvojina

IMENOVALNIK: ptičarki

RODILNIK: ptičark

DAJALNIK: ptičarkama

TOŽILNIK: ptičarki

MESTNIK: pri ptičarkah

ORODNIK: s ptičarkama

množina

IMENOVALNIK: ptičarke

RODILNIK: ptičark

DAJALNIK: ptičarkam

TOŽILNIK: ptičarke

MESTNIK: pri ptičarkah

ORODNIK: s ptičarkami

TONEMSKO

[ptičarka]

IPA: [ptiːtʃarka]

ednina

IMENOVALNIK: ptičarka

RODILNIK: ptičarke

DAJALNIK: ptičarki

TOŽILNIK: ptičarko

MESTNIK: pri ptičarki

ORODNIK: s ptičarko

dvojina

IMENOVALNIK: ptičarki

RODILNIK: ptičark

DAJALNIK: ptičarkama

TOŽILNIK: ptičarki

MESTNIK: pri ptičarkah

ORODNIK: s ptičarkama

množina

IMENOVALNIK: ptičarke

RODILNIK: ptičark

DAJALNIK: ptičarkam

TOŽILNIK: ptičarke

MESTNIK: pri ptičarkah

ORODNIK: s ptičarkami

STALNE ZVEZE

nemška kratkodlaka ptičarka

samica nemškega kratkodlakega ptičarja

- Pred slabima dvema letoma sem pričela s šolanjem svoje *nemške kratkodlake ptičarke*.
- Policisti so se odločili, da bodo njegov tovornjak temeljito pregledali, pri čemer jim je pomagal vodnik službenega psa z dveletno *nemško kratkodlako ptičarko*, ki je izurjena za odkrivanje prepovedanih drog.

IZVOR

↑ptičar

púpek púpka samostalnik moškega spola

[púpək]

POMEN

dvoživka z manjšo glavo, dolgim vitkim telesom, štirimi enako velikimi nogami in dolgim, ob straneh sploščenim repom; primerjaj lat. *Pleurodelinae*

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditniku**

vrsta pupka

- V obeh jezerih so naseljene ribe iztrebile endemno vrsto *pupka* in številne druge vodne organizme.

▶ priredna zveza

pupek in krastača, pupek in močerad, pupek in žaba

- V začetku marca bodo žabe, krastače in *pupki* ponovno pričeli svojo vsakoletno selitev iz prezimovališč v mrestišča.

▪ Med vzponom otroke pritegnejo zanimive mlake, kjer lahko opazujejo paglavce, žabe in *pupke*.

...

- Manj znani prebivalci mlak so *pupki*, ki jih prav tako kot žabe in močerade prištevamo med dvoživke, saj preživijo vsaj del življenja v vodi.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[púpək]

IPA: [ˈpu:pək]

ednina

IMENOVALNIK: púpek

RODILNIK: púpka

DAJALNIK: púpku

TOŽILNIK: púpka

MESTNIK: pri púpku

ORODNIK: s púpkom

dvojina

IMENOVALNIK: púpka

RODILNIK: púpkov

DAJALNIK: púpkoma

TOŽILNIK: púpka

MESTNIK: pri púpkih

ORODNIK: s púpkoma

množina

IMENOVALNIK: púpki

RODILNIK: púpkov

DAJALNIK: púpkom

TOŽILNIK: púpke

MESTNIK: pri púpkih

ORODNIK: s púpki

TONEMSKO

[púpek]

IPA: [pú:pək]

ednina

IMENOVALNIK: púpek

RODILNIK: púpka

DAJALNIK: púpku

TOŽILNIK: púpka

MESTNIK: pri púpku

ORODNIK: s púpkom

dvojina

IMENOVALNIK: púpka

RODILNIK: púpkov

DAJALNIK: púpkoma

TOŽILNIK: púpka

MESTNIK: pri púpkih

ORODNIK: s púpkoma

množina

IMENOVALNIK: púpki

RODILNIK: púpkov

DAJALNIK: púpkom

TOŽILNIK: púpke

MESTNIK: pri púpkih

ORODNIK: s púpki

STALNE ZVEZE

alpski pupek

iz zoologije pupek temno sive, temno modre ali črnkaste barve s temnimi lisami, oranžno rdečim trebuhom in krajšim repom; primerjaj lat. *Ichthyosaura*

alpestris; sin.: iz zoologije planinski pupek

▪ Jezera dajejo zavetje rastlinskim in živalskim vrstam: med rastlinami tukaj najdemo rožmarinko, okroglostno rosiko in makovico, med živalmi pa je najbolj znan *alpski pupek*.

▪ Pred tremi leti je bil na tem območju odkrit *alpski pupek*.

navadni pupek

iz zoologije manjši pupek rjavkaste barve s temnimi lisami, rožnatim spodnjim delom vratu in oranžnim trebuhom s temnimi lisami; primerjaj lat.

Lissotriton vulgaris

▪ V plitvini ribnika med rogozom spomladi opazimo *navadnega pupka*.

▪ *Navadni pupek* spada med manjše repate dvoživke.

planinski pupek

iz zoologije pupek temno sive, temno modre ali črnkaste barve s temnimi lisami, oranžno rdečim trebuhom in krajšim repom; primerjaj lat. *Ichthyosaura*

alpestris; sin.: iz zoologije alpski pupek

▪ Za ohranjanje hribskega urha, velikega, malega in *planinskega pupka* so pomembne stoječe vode, v katerih ni rib.

▪ *Planinski pupek* je razširjen po vsej Sloveniji, zato ga najdemo tudi na Barju.

▪ V okolici jezerc živita ptici ruševca in močvirski martinec, če pa bomo dovolj potrpežljivi, bomo v jezercih videli dvoživko *planinskega pupka*.

veliki pupek

iz zoologije večji pupek rjavkaste ali sivkaste barve s temnimi lisami, temnejšim spodnjim delom vratu z belimi pikami in rumeno oranžnim trebuhom s temnimi lisami; primerjaj lat. *Triturus carnifex*

▪ V času paritve so samci živahnejših barv, pri *velikem pupku* in nekaterih drugih vrstah pupkov pa se vzdolž hrbta in repa razvije kožnat greben.

▪ Poleg redkih hroščev in metuljev je na Pohorju tudi veliko dvoživk, med najzanimivejšimi je gotovo *veliki pupek*.

IZVOR

nejasno, morda sorodno s ↑pupa

purán purána samostalnik moškega spola

[purán]

POMEN

1. večja domača ptica z dolgim golim vratom in golo glavo; primerjaj lat. *Meleagris gallopavo f. domestica*; sin.: pura

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

farma puranov | reja, vzreja puranov | rejec puranov

▪ Reja *puranov* na kmečkih dvoriščih na našem

podeželju ni preveč razvita.

▪ Prebivalce vasi moti smrad, ki se širi z bližnje farme *puranov*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

gojiti, rediti purana

▪ Redi race, *purane* in kokoši.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Mladi *purani* so se ravnokar izvalili.

1.1. meso te živali kot hrana, jed; sin.: pura

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

božični puran | nadevan, ocvrt, pečen, polnjen, prekajen puran

▪ Pečenega *purana* vzemite iz pečice, prekrijte s folijo in pustite stati še trideset minut.

▪ Puranove prsi ali kos celega *purana* nekoliko ovarimo v vreli slani vodi, nato pa ga v pečici spečemo.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

jesti purana | peči purana | pripraviti purana

▪ Pripravite *purana* s prilogo iz pora in korenja.

▪ Velikokrat si privoščijo *purana* s prilogo, klobase, zelje in juho.

▪ V ZDA za zahvalni dan tradicionalno jedo *purane*.

...

▪ Solati lahko dodate tudi popečene tanke rezine *purana*.

▪ Sendvič s *puranom* vsebuje veliko kalorij.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[purán]

IPA: [pu'ra:n]

ednina

IMENOVALNIK: purán

RODILNIK: purána

DAJALNIK: puránu

TOŽILNIK: purána

MESTNIK: pri puránu

ORODNIK: s puránom

dvojina

IMENOVALNIK: purána

RODILNIK: puránov

DAJALNIK: puránoma

TOŽILNIK: purána

MESTNIK: pri puránih

ORODNIK: s puránoma

množina

IMENOVALNIK: puráni

RODILNIK: puránov

DAJALNIK: puránom

TOŽILNIK: puráne

MESTNIK: pri puránih

ORODNIK: s puráni

TONEMSKO

[purán]

IPA: [purá:n]

ednina

IMENOVALNIK: purán

RODILNIK: purána

DAJALNIK: puránu

TOŽILNIK: purána

MESTNIK: pri puránu

ORODNIK: s puránom

dvojina

IMENOVALNIK: purána

RODILNIK: puránov

DAJALNIK: puránoma

TOŽILNIK: purána

MESTNIK: pri puránih

ORODNIK: s puránoma

množina

IMENOVALNIK: puráni

RODILNIK: puránov

DAJALNIK: puránom

TOŽILNIK: puráne

MESTNIK: pri puránih

ORODNIK: s puráni

FRAZEOLOGIJA

rdeč kot puran

močno zardel; zaripel od jeze, razburjenja, sramu

▪ Ko je vstopil v dvorano in me videl, kje sedim, je v glavo postal *rdeč kot puran*.

▪ Planila je pokonci in *rdeča kot puran* odbrzela iz razreda ob spremljavi huronskega krohotanja.

BESEDOTVORJE

svojilni pridevnik: puranov

IZVOR

↑pura

puránji puránja puránje pridevnik

[puránji]

POMEN

1. ki je v zvezi s purani 1. ali gojenjem puranov 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

puranja farma

▪ Na petih *puranjih* farmah gojijo od 50.000 do 60.000 puranov in piščancev.

1.1. ki je del telesa puranov 1. ali se pridobiva s telesa puranov 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

puranje meso

▪ Belo piščančje in *puranje* meso brez kože, kunec in svinjska ribica imajo zaradi manjše količine maščob

manj kalorij, hkrati pa veliko visokokakovostnih beljakovin.

▪ Mački sem dal njeno priljubljeno poslastico, *puranje* srčke.

1.2. ki je iz mesa purana 1., vsebuje meso purana 1. kot hrano, jed; sin.: puranov

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

puranji file, medaljon, zrezek, zvitek | puranja pašteta, salama, šunka | puranja pečenka, rulada | puranje prsi | puranje bedro, stegno

▪ *Puranje* zrezke položite na delovno površino, jih rahlo potolcite in premažite s pestom.

▪ Zvito *puranjo* pečenko razrežite in postrezite z zelenjavo in omako.

▪ Pečene *puranje* prsi narežite na rezine in postrezite na vinskem zelju.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[puránji]

IPA: [pu'ra:nji]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: puránji

RODILNIK: puránjega

DAJALNIK: puránjemu

TOŽILNIK: puránji

živo puránjega

MESTNIK: pri puránjem

ORODNIK: s puránjim

dvojina

IMENOVALNIK: puránja

RODILNIK: puránjih

DAJALNIK: puránjima

TOŽILNIK: puránja

MESTNIK: pri puránjih

ORODNIK: s puránjima

množina

IMENOVALNIK: puránji

RODILNIK: puránjih

DAJALNIK: puránjim

TOŽILNIK: puránje

MESTNIK: pri puránjih

ORODNIK: s puránjimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: puránja

RODILNIK: puránje

DAJALNIK: puránji

TOŽILNIK: puránjo

MESTNIK: pri puránji

ORODNIK: s puránjo

dvojina

IMENOVALNIK: puránji

RODILNIK: puránjih

DAJALNIK: puránjima

TOŽILNIK: puránji

MESTNIK: pri puránjih

ORODNIK: s puránjima

množina

IMENOVALNIK: puránje

RODILNIK: puránjih

DAJALNIK: puránjim

TOŽILNIK: puránje

MESTNIK: pri puránjih

ORODNIK: s puránjimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: puránje

RODILNIK: puránjega

DAJALNIK: puránjemu

TOŽILNIK: puránje

MESTNIK: pri puránjem

ORODNIK: s puránjim

dvojina

IMENOVALNIK: puránji

RODILNIK: puránjih

DAJALNIK: puránjima

TOŽILNIK: puránji

MESTNIK: pri puránjih

ORODNIK: s puránjima

množina

IMENOVALNIK: puránja

RODILNIK: puránjih

DAJALNIK: puránjim

TOŽILNIK: puránja

MESTNIK: pri puránjih

ORODNIK: s puránjimi

TONEMSKO

[purânji]

IPA: [purá:nji]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: purânji

RODILNIK: purânjega

DAJALNIK: purânjemu

TOŽILNIK: purânji

živo purânjega

MESTNIK: pri purânjem

ORODNIK: s purânjim

dvojina

IMENOVALNIK: purânja

RODILNIK: purânjih

DAJALNIK: purânjima
TOŽILNIK: purânja
MESTNIK: pri purânjih
ORODNIK: s purânjima
množina
IMENOVALNIK: purânji
RODILNIK: purânjih
DAJALNIK: purânjim
TOŽILNIK: purânje
MESTNIK: pri purânjih
ORODNIK: s purânjimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: purânja
RODILNIK: purânje
DAJALNIK: purânji
TOŽILNIK: purânjo
MESTNIK: pri purânji
ORODNIK: s purânjo
dvojina
IMENOVALNIK: purânji
RODILNIK: purânjih
DAJALNIK: purânjima
TOŽILNIK: purânji
MESTNIK: pri purânjih
ORODNIK: s purânjima
množina
IMENOVALNIK: purânje
RODILNIK: purânjih
DAJALNIK: purânjim
TOŽILNIK: purânje
MESTNIK: pri purânjih
ORODNIK: s purânjimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: purânje
RODILNIK: purânjega
DAJALNIK: purânjemu
TOŽILNIK: purânje
MESTNIK: pri purânjem
ORODNIK: s purânjim
dvojina
IMENOVALNIK: purânji
RODILNIK: purânjih
DAJALNIK: purânjima
TOŽILNIK: purânji
MESTNIK: pri purânjih
ORODNIK: s purânjima
množina
IMENOVALNIK: purânja
RODILNIK: purânjih
DAJALNIK: purânjim
TOŽILNIK: purânja

MESTNIK: pri purânjih
ORODNIK: s purânjimi

IZVOR
↑ puran

puránov puránova puránovo pridevnik
[puránoʊ puránova puránovo]

POMEN

1. ki je v zvezi s puranom 1., purani 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

puranovo meso

▪ *Puranovo* meso poznamo v Evropi šele od 16. stoletja naprej, takrat so ga namreč pomorščaki in raziskovalci prepeljali iz Amerike.

1.1. ki je iz mesa purana 1., vsebuje meso purana 1. kot hrano, jed; sin.: puranji

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

puranov file, medaljon, zrezek, zvitek | puranova pečenka, rolada, rulada | puranove prsi | puranovo bedro, stegno

▪ Naročil si je *puranov* zrezek z gobami in rižem.

▪ Obredna jed je bila večinoma gosja ali *puranova* pečenka, ki jo na mizi poznamo še dandanes.

▪ *Puranove* prsi vam pripravijo v naravni omaki ali z gorgonzolo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[puránoʊ puránova puránovo]

IPA: [pu'ra:nɔʊ pu'ra:nɔva pu'ra:nɔvɔ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: puránov

RODILNIK: puránovega

DAJALNIK: puránovemu

TOŽILNIK: puránov

živo puránovega

MESTNIK: pri puránovem

ORODNIK: s puránovim

dvojina

IMENOVALNIK: puránova

RODILNIK: puránovih

DAJALNIK: puránovima

TOŽILNIK: puránova

MESTNIK: pri puránovih

ORODNIK: s puránovima

množina

IMENOVALNIK: puránovi

RODILNIK: puránovih

DAJALNIK: puránovim

TOŽILNIK: puránove

MESTNIK: pri puránovih

ORODNIK: s puránov**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: puránova

RODILNIK: puránove

DAJALNIK: puránovi

TOŽILNIK: puránovo

MESTNIK: pri puránovi

ORODNIK: s puránovo

dvojina

IMENOVALNIK: puránovi

RODILNIK: puránov**ih**

DAJALNIK: puránov**ima**

TOŽILNIK: puránovi

MESTNIK: pri puránov**ih**

ORODNIK: s puránov**ima**

množina

IMENOVALNIK: puránove

RODILNIK: puránov**ih**

DAJALNIK: puránov**im**

TOŽILNIK: puránove

MESTNIK: pri puránov**ih**

ORODNIK: s puránov**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: puránovo

RODILNIK: puránov**ega**

DAJALNIK: puránov**emu**

TOŽILNIK: puránovo

MESTNIK: pri puránov**em**

ORODNIK: s puránov**im**

dvojina

IMENOVALNIK: puránovi

RODILNIK: puránov**ih**

DAJALNIK: puránov**ima**

TOŽILNIK: puránovi

MESTNIK: pri puránov**ih**

ORODNIK: s puránov**ima**

množina

IMENOVALNIK: puránova

RODILNIK: puránov**ih**

DAJALNIK: puránov**im**

TOŽILNIK: puránova

MESTNIK: pri puránov**ih**

ORODNIK: s puránov**imi**

TONEMSKO

[puránoʊ puránova puránovo]

IPA: [purá:nòʊ purá:nòva purá:nòʊʊ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: puránov

RODILNIK: puránov**ega**

DAJALNIK: puránov**emu**

TOŽILNIK: puránov

živo puránov**ega**

MESTNIK: pri puránov**em**

ORODNIK: s puránov**im**

dvojina

IMENOVALNIK: puránova

RODILNIK: puránov**ih**

DAJALNIK: puránov**ima**

TOŽILNIK: puránova

MESTNIK: pri puránov**ih**

ORODNIK: s puránov**ima**

množina

IMENOVALNIK: puránovi

RODILNIK: puránov**ih**

DAJALNIK: puránov**im**

TOŽILNIK: puránove

MESTNIK: pri puránov**ih**

ORODNIK: s puránov**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: puránova

RODILNIK: puránove

DAJALNIK: puránovi

TOŽILNIK: puránovo

MESTNIK: pri puránovi

ORODNIK: s puránovo

dvojina

IMENOVALNIK: puránovi

RODILNIK: puránov**ih**

DAJALNIK: puránov**ima**

TOŽILNIK: puránovi

MESTNIK: pri puránov**ih**

ORODNIK: s puránov**ima**

množina

IMENOVALNIK: puránove

RODILNIK: puránov**ih**

DAJALNIK: puránov**im**

TOŽILNIK: puránove

MESTNIK: pri puránov**ih**

ORODNIK: s puránov**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: puránovo

RODILNIK: puránov**ega**

DAJALNIK: puránov**emu**

TOŽILNIK: puránovo

MESTNIK: pri puránov**em**

ORODNIK: s puránov**im**

dvojina

IMENOVALNIK: puránovi

RODILNIK: puránov**ih**

DAJALNIK: purânov**ima**
TOŽILNIK: purânov**i**
MESTNIK: pri purânov**ih**
ORODNIK: s purânov**ima**
množina
IMENOVALNIK: purânov**a**
RODILNIK: purânov**ih**
DAJALNIK: purânov**im**
TOŽILNIK: purânov**a**
MESTNIK: pri purânov**ih**
ORODNIK: s purânov**imi**

Izvor
↑puran

ranocélnik ranocélnika samostalnik moškega spola
[ranocélnik]

POMEN

nekdaj kdor se ukvarja z zdravljenjem in operiranjem, navadno z nižjo poklicno izobrazbo

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

▪ Ocenjujemo, da so prvi *ranocelniki* prišli v Gornji Grad in Mozirje ob koncu 18. stoletja, doktorji medicine pa šele v 19. stoletju.

▪ Zeliščarji in *ranocelniki* so že od antike poznali zdravilno delovanje zelišč in začimb, kot so origano, lovor in majaron.

...

▪ Nekoč je bilo puščanje krvi običajna praksa *ranocelnikov*, ki so pri tem radi uporabljali pijavke.
▪ Po opravljenih izpitih je bil leta 1836 proglašen za *ranocelnika* in porodničarja.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[ranocélnik]

IPA: [ranɔ'tse:lnik]

ednina

IMENOVALNIK: ranocélnik

RODILNIK: ranocélnika

DAJALNIK: ranocélniku

TOŽILNIK: ranocélnika

MESTNIK: pri ranocélniku

ORODNIK: z ranocélnikom

dvojina

IMENOVALNIK: ranocélnika

RODILNIK: ranocélnikov

DAJALNIK: ranocélnikoma

TOŽILNIK: ranocélnika

MESTNIK: pri ranocélnikih

ORODNIK: z ranocélnikoma

množina

IMENOVALNIK: ranocélniki

RODILNIK: ranocélnikov

DAJALNIK: ranocélnikom
TOŽILNIK: ranocélnike
MESTNIK: pri ranocélnikih
ORODNIK: z ranocélniki

TONEMSKO

[ranocélnik]

IPA: [ranɔtsé:lnik]

ednina

IMENOVALNIK: ranocélnik

RODILNIK: ranocélnika

DAJALNIK: ranocélniku

TOŽILNIK: ranocélnika

MESTNIK: pri ranocélniku

ORODNIK: z ranocélnikom

dvojina

IMENOVALNIK: ranocélnika

RODILNIK: ranocélnikov

DAJALNIK: ranocélnikoma

TOŽILNIK: ranocélnika

MESTNIK: pri ranocélnikih

ORODNIK: z ranocélnikoma

množina

IMENOVALNIK: ranocélniki

RODILNIK: ranocélnikov

DAJALNIK: ranocélnikom

TOŽILNIK: ranocélnike

MESTNIK: pri ranocélnikih

ORODNIK: z ranocélniki

Izvor

↑rana + *celnik* iz ↑celiti

rdečelistka rdečelistke samostalnik ženskega spola
[rdečelistka]

POMEN

lističasta goba s tanjšim betom in trosovnico, ki se z zorenjem obarva rožnato; primerjaj lat. *Entoloma*

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

spomladanske rdečelistke

▪ Vse spomladanske *rdečelistke*, ki rastejo v bližini sadnega drevja in dišijo po moki, so užitne.

▪ Najnevarnejša je zloglasna velika rdečelistka, ki je največja med strupenimi *rdečelistkami*.

...

▪ Vse gobe z rdečkastimi lističi ne sodijo med *rdečelistke*, temveč pripadajo rodu ščitovk.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[rdečelistka]

IPA: [rdeʧe'li:stka]

ednina

IMENOVALNIK: rdečelistka

RODILNIK: rdečelistke
DAJALNIK: rdečelistki
TOŽILNIK: rdečelistko
MESTNIK: pri rdečelistki
ORODNIK: z rdečelistko
dvojina
IMENOVALNIK: rdečelistki
RODILNIK: rdečelistk
DAJALNIK: rdečelistkama
TOŽILNIK: rdečelistki
MESTNIK: pri rdečelistkah
ORODNIK: z rdečelistkama
množina
IMENOVALNIK: rdečelistke
RODILNIK: rdečelistk
DAJALNIK: rdečelistkam
TOŽILNIK: rdečelistke
MESTNIK: pri rdečelistkah
ORODNIK: z rdečelistkami

TONEMSKO

[rdečelistka]

IPA: [rdeʧelí:stka]

ednina

IMENOVALNIK: rdečelistka
RODILNIK: rdečelistke
DAJALNIK: rdečelistki
TOŽILNIK: rdečelistko
MESTNIK: pri rdečelistki
ORODNIK: z rdečelistko
dvojina
IMENOVALNIK: rdečelistki
RODILNIK: rdečelistk
DAJALNIK: rdečelistkama
TOŽILNIK: rdečelistki
MESTNIK: pri rdečelistkah
ORODNIK: z rdečelistkama
množina
IMENOVALNIK: rdečelistke
RODILNIK: rdečelistk
DAJALNIK: rdečelistkam
TOŽILNIK: rdečelistke
MESTNIK: pri rdečelistkah
ORODNIK: z rdečelistkami

STALNE ZVEZE

užitna rdečelistka

iz biologije bledo rjavkasta rdečelistka z vodenastim klobukom, ki spomladi raste pod sadnim drevjem;

primerjaj lat. *Entoloma clypeatum*

- Užitna rdečelistka raste spomladi pod hruškami in češpljami.
- Užitno rdečelistko moramo pred uživanjem temeljito

prekuhati.

IZVOR

poenobesedeno iz rdečelistna goba

repík repíka samostalnik moškega spola

[repík]

POMEN

1. zdravilna rastlina z nazobčanimi listi in rumenimi cvetovi v klasastem socvetju ali del te rastline; primerjaj lat. *Agrimonia eupatoria*; sin.: iz botanike navadni repik

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

▪ Pevci in govorniki negujejo svoj glas s čajem repika, ki mu dodajo med.

...

▪ Repik cveti od junija do avgusta in raste po suhih pustih travnikih, gozdnih obronkih, živih mejah itn.

1.1. zdravilni pripravek iz te rastline

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

▪ Repik pomaga blažiti draženje v črevesju, ki ga povzročijo alergeni, in celiti prizadete sluznice.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[repík]

IPA: [re'pi:k]

ednina

IMENOVALNIK: repík
RODILNIK: repíka
DAJALNIK: repíku
TOŽILNIK: repík
MESTNIK: pri repíku
ORODNIK: z repíkom
dvojina
IMENOVALNIK: repíka
RODILNIK: repíkov
DAJALNIK: repíkoma
TOŽILNIK: repíka
MESTNIK: pri repíkih
ORODNIK: z repíkoma
množina
IMENOVALNIK: repíki
RODILNIK: repíkov
DAJALNIK: repíkom
TOŽILNIK: repíke
MESTNIK: pri repíkih
ORODNIK: z repíki

TONEMSKO

[repík]

IPA: [re'pi:k]

ednina

IMENOVALNIK: repík

RODILNIK: repîka
 DAJALNIK: repîku
 TOŽILNIK: repîk
 MESTNIK: pri repîku
 ORODNIK: z repîkom
 dvojina
 IMENOVALNIK: repîka
 RODILNIK: repîkov
 DAJALNIK: repîkoma
 TOŽILNIK: repîka
 MESTNIK: pri repîkih
 ORODNIK: z repîkoma
 množina
 IMENOVALNIK: repîki
 RODILNIK: repîkov
 DAJALNIK: repîkom
 TOŽILNIK: repîke
 MESTNIK: pri repîkih
 ORODNIK: z repîki

STALNE ZVEZE

navadni repik

iz botanike zdravilna rastlina z nazobčanimi listi in rumenimi cvetovi v klasastem socvetju ali del te rastline; primerjaj lat. *Agrimonia eupatoria*; sin.: repik

- Navadni repik spada v družino rožnic.
- Privoščite si čaj iz navadnega repika ali preslice, ali pa pijte tinkturo iz njiju.

IZVOR

= češ. *řepík* iz pslov. **řepiti* 'zgrabiti, prijeti', zaradi oprijemajočih se plodov

révskniti révsknem in **rêvskniti** rêvsknem dovršni glagol [réʊskniti] in [rêʊskniti]

POMEN

1. oglasiti se s kratkim odrezanim, ostrim glasom

- Počakal je pravi trenutek, pomeril in ustrelil. Volk je boleče *revsknil*, se zavrtel v krogu in negibno obležal.

1.1. ekspresivno reči, povedati s temu podobnim glasom

► **glag.**, ki uvaja premi govor

- »Ni ju doma!« je *revsknila* in hotela zapreti vrata.
- »Ali si bila pijana, ali kaj?« sem *revsknila* vanjo.

...

- Naročila sem pivo in možakar je *revsknil*, da mu moram pokazati voziško dovoljenje.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[réʊskniti]

IPA: [ˈre:ʊskniti]

NEDOLOČNIK: révskniti

NAMENILNIK: révsknit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: révsknem

2. OSEBA: révskneš

3. OSEBA: révskne

dvojina

1. OSEBA: révskneva

2. OSEBA: révskneta

3. OSEBA: révskneta

množina

1. OSEBA: révsknemo

2. OSEBA: révsknete

3. OSEBA: révsknejo

velelnik

ednina

2. OSEBA: révskni

dvojina

1. OSEBA: révskniva

2. OSEBA: révsknita

množina

1. OSEBA: révsknimo

2. OSEBA: révsknite

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: révsknil

DVOJINA: révsknila

MNOŽINA: révsknili

ženski spol

EDNINA: révsknila

DVOJINA: révsknili

MNOŽINA: révsknile

srednji spol

EDNINA: révsknilo

DVOJINA: révsknili

MNOŽINA: révsknila

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: révsknjen

RODILNIK: révsknjenega

DAJALNIK: révsknjenemu

TOŽILNIK: révsknjen

živo révsknjenega

MESTNIK: pri révsknjenem

ORODNIK: z révsknjenim

dvojina

IMENOVALNIK: révsknjena

RODILNIK: révsknjenih

DAJALNIK: révsknjenima

TOŽILNIK: révsknjena

MESTNIK: pri révsknjenih

ORODNIK: z révsknjenima

množina

IMENOVALNIK: révsknjeni

RODILNIK: révsknjenih

DAJALNIK: révsknjenim

TOŽILNIK: révsknjene

MESTNIK: pri révsknjenih

ORODNIK: z révsknjenimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: révsknjena

RODILNIK: révsknjene

DAJALNIK: révsknjeni

TOŽILNIK: révsknjeno

MESTNIK: pri révsknjeni

ORODNIK: z révsknjeno

dvojina

IMENOVALNIK: révsknjeni

RODILNIK: révsknjenih

DAJALNIK: révsknjenima

TOŽILNIK: révsknjeni

MESTNIK: pri révsknjenih

ORODNIK: z révsknjenima

množina

IMENOVALNIK: révsknjene

RODILNIK: révsknjenih

DAJALNIK: révsknjenim

TOŽILNIK: révsknjene

MESTNIK: pri révsknjenih

ORODNIK: z révsknjenimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: révsknjeno

RODILNIK: révsknjenega

DAJALNIK: révsknjenemu

TOŽILNIK: révsknjeno

MESTNIK: pri révsknjenem

ORODNIK: z révsknjenim

dvojina

IMENOVALNIK: révsknjeni

RODILNIK: révsknjenih

DAJALNIK: révsknjenima

TOŽILNIK: révsknjeni

MESTNIK: pri révsknjenih

ORODNIK: z révsknjenima

množina

IMENOVALNIK: révsknjena

RODILNIK: révsknjenih

DAJALNIK: révsknjenim

TOŽILNIK: révsknjena

MESTNIK: pri révsknjenih

ORODNIK: z révsknjenimi

DELEŽJE NA -VŠI: revsknívši

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: révsknjenje

RODILNIK: révsknjenja

DAJALNIK: révsknjenju

TOŽILNIK: révsknjenje

MESTNIK: pri révsknjenju

ORODNIK: z révsknjenjem

dvojina

IMENOVALNIK: révsknjenji

RODILNIK: révsknjenj

DAJALNIK: révsknjenjema

TOŽILNIK: révsknjenji

MESTNIK: pri révsknjenjih

ORODNIK: z révsknjenjema

množina

IMENOVALNIK: révsknjenja

RODILNIK: révsknjenj

DAJALNIK: révsknjenjem

TOŽILNIK: révsknjenja

MESTNIK: pri révsknjenjih

ORODNIK: z révsknjenji

in

[rêuskniti]

IPA: [ˈrɛ:uskniti]

NEDOLOČNIK: rêvskniti

NAMENILNIK: rêvsknit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: rêvsknem

2. OSEBA: rêvskneš

3. OSEBA: rêvskne

dvojina

1. OSEBA: rêvskneva

2. OSEBA: rêvskneta

3. OSEBA: rêvskneta

množina

1. OSEBA: rêvsknemo

2. OSEBA: rêvsknete

3. OSEBA: rêvsknejo

velelnik

ednina

2. OSEBA: rêvskni

dvojina

1. OSEBA: rêvskniva

2. OSEBA: rêvsknita

množina

1. OSEBA: rêvsknimo

2. OSEBA: rêvsknite

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: rêvsknil

DVOJINA: rêvsknila

MNOŽINA: rêvsknili

ženski spol

EDNINA: rêvsknila

DVOJINA: rêvsknili

MNOŽINA: rêvsknile

srednji spol

EDNINA: rêvsknilo

DVOJINA: rêvsknili

MNOŽINA: rêvsknila

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: rêvsknjen

RODILNIK: rêvsknjenega

DAJALNIK: rêvsknjenemu

TOŽILNIK: rêvsknjen

ŽIVO: rêvsknjenega

MESTNIK: pri rêvsknjenem

ORODNIK: z rêvsknjenim

dvojina

IMENOVALNIK: rêvsknjena

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenima

TOŽILNIK: rêvsknjena

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenima

množina

IMENOVALNIK: rêvsknjeni

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenim

TOŽILNIK: rêvsknjene

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: rêvsknjena

RODILNIK: rêvsknjene

DAJALNIK: rêvsknjeni

TOŽILNIK: rêvsknjeno

MESTNIK: pri rêvsknjeni

ORODNIK: z rêvsknjeno

dvojina

IMENOVALNIK: rêvsknjeni

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenima

TOŽILNIK: rêvsknjeni

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenima

množina

IMENOVALNIK: rêvsknjene

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenim

TOŽILNIK: rêvsknjene

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: rêvsknjeno

RODILNIK: rêvsknjenega

DAJALNIK: rêvsknjenemu

TOŽILNIK: rêvsknjeno

MESTNIK: pri rêvsknjenem

ORODNIK: z rêvsknjenim

dvojina

IMENOVALNIK: rêvsknjeni

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenima

TOŽILNIK: rêvsknjeni

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenima

množina

IMENOVALNIK: rêvsknjena

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenim

TOŽILNIK: rêvsknjena

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenimi

DELEŽJE NA -vši: revsknívši

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: rêvsknjenje

RODILNIK: rêvsknjenja

DAJALNIK: rêvsknjenju

TOŽILNIK: rêvsknjenje

MESTNIK: pri rêvsknjenju

ORODNIK: z rêvsknjenjem

dvojina

IMENOVALNIK: rêvsknjenji

RODILNIK: rêvsknjenj

DAJALNIK: rêvsknjenjema

TOŽILNIK: rêvsknjenji

MESTNIK: pri rêvsknjenjih

ORODNIK: z rêvsknjenjema

množina

IMENOVALNIK: rêvsknjenja

RODILNIK: rêvsknjenj

DAJALNIK: rêvsknjenjem

TOŽILNIK: rêvsknjenja

MESTNIK: pri rêvsknjenjih

ORODNIK: z rêvsknjenji

TONEMSKO

[rêvskniti]

IPA: [rè:uskníti]

NEDOLOČNIK: rêvskniti

NAMENILNIK: rêvsknit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: rêvsknem

2. OSEBA: rêvskneš

3. OSEBA: rêvskne

dvojina

1. OSEBA: rêvskneva

2. OSEBA: rêvskneta

3. OSEBA: rêvskneta

množina

1. OSEBA: rêvsknemo

2. OSEBA: rêvsknete

3. OSEBA: rêvsknejo

velelnik

ednina

2. OSEBA: rêvskni

dvojina

1. OSEBA: rêvskniva

2. OSEBA: rêvsknita

množina

1. OSEBA: rêvsknimo

2. OSEBA: rêvsknite

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: rêvsknil

DVOJINA: rêvsknila

MNOŽINA: rêvsknili

ženski spol

EDNINA: rêvsknila in rêvsknila

DVOJINA: rêvsknili

MNOŽINA: rêvsknile

srednji spol

EDNINA: rêvsknilo

DVOJINA: rêvsknili

MNOŽINA: rêvsknila

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: rêvsknjen

RODILNIK: rêvsknjenega

DAJALNIK: rêvsknjenemu

TOŽILNIK: rêvsknjen

živo rêvsknjenega

MESTNIK: pri rêvsknjenem

ORODNIK: z rêvsknjenim

dvojina

IMENOVALNIK: rêvsknjena

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenima

TOŽILNIK: rêvsknjena

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenima

množina

IMENOVALNIK: rêvsknjeni

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenim

TOŽILNIK: rêvsknjene

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: rêvsknjena

RODILNIK: rêvsknjene

DAJALNIK: rêvsknjeni

TOŽILNIK: rêvsknjeno

MESTNIK: pri rêvsknjeni

ORODNIK: z rêvsknjeno

dvojina

IMENOVALNIK: rêvsknjeni

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenima

TOŽILNIK: rêvsknjeni

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenima

množina

IMENOVALNIK: rêvsknjene

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenim

TOŽILNIK: rêvsknjene

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: rêvsknjeno

RODILNIK: rêvsknjenega

DAJALNIK: rêvsknjenemu

TOŽILNIK: rêvsknjeno

MESTNIK: pri rêvsknjenem

ORODNIK: z rêvsknjenim

dvojina

IMENOVALNIK: rêvsknjeni

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenima

TOŽILNIK: rêvsknjeni

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenima

množina

IMENOVALNIK: rêvsknjena

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenim

TOŽILNIK: rêvsknjena

MESTNIK: pri rēvsknjen**ih**
ORODNIK: z rēvsknjen**imi**
DELEŽJE NA -VŠĪ: revsknĭvšĭ

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: rēvsknjenje

RODILNIK: rēvsknjenja

DAJALNIK: rēvsknjenju

TOŽILNIK: rēvsknjenje

MESTNIK: pri rēvsknjenju

ORODNIK: z rēvsknjen**em**

dvojina

IMENOVALNIK: rēvsknjen**ji** in rēvsknjen**ji**

RODILNIK: rēvsknjenj

DAJALNIK: rēvsknjen**jema** in rēvsknjen**jema**

TOŽILNIK: rēvsknjen**ji** in rēvsknjen**ji**

MESTNIK: pri rēvsknjen**ih**

ORODNIK: z rēvsknjen**jema** in z rēvsknjen**jema**

množina

IMENOVALNIK: rēvsknjenja

RODILNIK: rēvsknjenj

DAJALNIK: rēvsknjen**em**

TOŽILNIK: rēvsknjenja

MESTNIK: pri rēvsknjen**ih**

ORODNIK: z rēvsknjen**ji**

in

[rēuskniti]

IPA: [rè:usknĭti]

NEDOLOČNIK: rēvskniti

NAMENILNIK: rēvsknit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: rēvskn**em**

2. OSEBA: rēvskneš

3. OSEBA: rēvskne

dvojina

1. OSEBA: rēvskneva

2. OSEBA: rēvskneta

3. OSEBA: rēvskneta

množina

1. OSEBA: rēvsknemo

2. OSEBA: rēvsknete

3. OSEBA: rēvsknejo

velelnik

ednina

2. OSEBA: rēvskni

dvojina

1. OSEBA: rēvskniva

2. OSEBA: rēvsknita

množina

1. OSEBA: rēvsknimo

2. OSEBA: rēvsknite

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: rēvsknil

DVOJINA: rēvsknila

MNOŽINA: rēvsknili

ženski spol

EDNINA: rēvsknila in rēvsknila

DVOJINA: rēvsknili

MNOŽINA: rēvsknile

srednji spol

EDNINA: rēvsknilo

DVOJINA: rēvsknili

MNOŽINA: rēvsknila

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: rēvsknjen

RODILNIK: rēvsknjen**ega**

DAJALNIK: rēvsknjen**emu**

TOŽILNIK: rēvsknjen

živo rēvsknjen**ega**

MESTNIK: pri rēvsknjen**em**

ORODNIK: z rēvsknjen**im**

dvojina

IMENOVALNIK: rēvsknjena

RODILNIK: rēvsknjen**ih**

DAJALNIK: rēvsknjen**ima**

TOŽILNIK: rēvsknjena

MESTNIK: pri rēvsknjen**ih**

ORODNIK: z rēvsknjen**ima**

množina

IMENOVALNIK: rēvsknjeni

RODILNIK: rēvsknjen**ih**

DAJALNIK: rēvsknjen**im**

TOŽILNIK: rēvsknjene

MESTNIK: pri rēvsknjen**ih**

ORODNIK: z rēvsknjen**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: rēvsknjena

RODILNIK: rēvsknjene

DAJALNIK: rēvsknjeni

TOŽILNIK: rēvsknjeno

MESTNIK: pri rēvsknjen**i**

ORODNIK: z rēvsknjeno

dvojina

IMENOVALNIK: rēvsknjeni

RODILNIK: rēvsknjen**ih**

DAJALNIK: rēvsknjen**ima**

TOŽILNIK: rēvsknjeni

MESTNIK: pri rēvsknjen**ih**

ORODNIK: z rēvsknjen**ima**

množina

IMENOVALNIK: rêvsknjene

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenim

TOŽILNIK: rêvsknjene

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: rêvsknjeno

RODILNIK: rêvsknjenea

DAJALNIK: rêvsknjenemu

TOŽILNIK: rêvsknjeno

MESTNIK: pri rêvsknjenem

ORODNIK: z rêvsknjenim

dvojina

IMENOVALNIK: rêvsknjeni

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenima

TOŽILNIK: rêvsknjeni

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenima

množina

IMENOVALNIK: rêvsknjena

RODILNIK: rêvsknjenih

DAJALNIK: rêvsknjenim

TOŽILNIK: rêvsknjena

MESTNIK: pri rêvsknjenih

ORODNIK: z rêvsknjenimi

DELEŽJE NA -vši: revsknîvši

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: révsknjenje

RODILNIK: révsknjenja

DAJALNIK: révsknjenju

TOŽILNIK: révsknjenje

MESTNIK: pri révsknjenju

ORODNIK: z révsknjenjem

dvojina

IMENOVALNIK: révsknjenji in rêvsknjenji

RODILNIK: rêvsknjenj

DAJALNIK: révsknjenjema in rêvsknjenjema

TOŽILNIK: révsknjenji in rêvsknjenji

MESTNIK: pri révsknjenjih tudi pri rêvsknjenjih

ORODNIK: z révsknjenjema in z rêvsknjenjema

množina

IMENOVALNIK: révsknjenja tudi rêvsknjenja

RODILNIK: rêvsknjenj

DAJALNIK: révsknjenjem tudi rêvsknjenjem

TOŽILNIK: révsknjenja tudi rêvsknjenja

MESTNIK: pri révsknjenjih tudi pri rêvsknjenjih

ORODNIK: z révsknjenji tudi z rêvsknjenji

IZVOR

iz imitativne besede *revsk*

rímanje rímanja samostalnik srednjega spola

[rímanje]

POMEN

1. povezovanje, povezanost besed tako, da tvorijo rimo

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Posebna odlika zbirke je njena zvočna podoba, predvsem ritem, tekoče, presenetljivo *rimanje* in odlično izpeljane aliteracije.

▪ Ambicijo po kultiviranem nadnarečnem jeziku očarljivo poudarja dramski verz z izrazitim *rimanjem*.

...

▪ Običajna je zunanja, končna rima, to je *rimanje* besed na koncu verza.

2. ustvarjanje, izvajanje raperskih, hiphopovskih besedil, glasbe

▪ 33-letnemu raperju je *rimanje* prineslo več kot 15 milijonov prodanih zgoščenk.

▪ Raperski freestyle je rapersko *rimanje* brez vnaprej napisanega besedila.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[rímanje]

IPA: [ˈri:manjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: rímanje

RODILNIK: rímanja

DAJALNIK: rímanju

TOŽILNIK: rímanje

MESTNIK: pri rímanju

ORODNIK: z rímanjem

dvojina

IMENOVALNIK: rímanji

RODILNIK: rímanj

DAJALNIK: rímanjema

TOŽILNIK: rímanji

MESTNIK: pri rímanjih

ORODNIK: z rímanjema

množina

IMENOVALNIK: rímanja

RODILNIK: rímanj

DAJALNIK: rímanjem

TOŽILNIK: rímanja

MESTNIK: pri rímanjih

ORODNIK: z rímanji

TONEMSKO

[rímanje]

IPA: [rí:mànjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: rîmanje

RODILNIK: rîmanja

DAJALNIK: rîmanju

TOŽILNIK: rîmanje

MESTNIK: pri rîmanju

ORODNIK: z rîmanjem

dvojina

IMENOVALNIK: rîmanji

RODILNIK: rîmanj

DAJALNIK: rîmanjema

TOŽILNIK: rîmanji

MESTNIK: pri rîmanjih

ORODNIK: z rîmanjema

množina

IMENOVALNIK: rîmanja

RODILNIK: rîmanj

DAJALNIK: rîmanjem

TOŽILNIK: rîmanja

MESTNIK: pri rîmanjih

ORODNIK: z rîmanji

Izvor

↑rimati

rimati rímam samostalnik moškega spola

[rímati]

POMEN

1. povezovati besede tako, da tvorijo rimo

- Najlažje je *rimati*, kar se konča na samoglasnike.
- »Lenega čaka strgan rokav, palica beraška, prazen bokal,« je *rimal* Valentin Vodnik.

2. v obliki **rimati se** biti povezan z rimo

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

besede se rimajo

- Pesnikovi verzi so kratki, *se rimajo*, besede so preproste.
- Pri notranji rimi *se rimajo* besede znotraj verza.

3. v obliki **rimati se**, ekspresivno ujemati se, dobro se dopoljevati s čim

▶ **glag.** + z/s + sam. beseda v orodniku

- Hazarderske finančne špekulacije so *se dobro rimale* z osemdesetimi.
- Demenca in bizarnost *se* v filmu *rimata* s krvavo metaforičnostjo.

...

▪ Zdi se, da *se* pojma »rušenje« in »demokracija« ne *rimata* najbolje.

▪ Gre za osebne pesmi, ki *se* ne *rimajo* na politično angažiranost.

4. knjižno pogovorno ustvarjati, izvajati raperska, hiphopovska besedila, glasbo

- Kdaj ste začeli s hiphopom, kako to, da *rimate* v angleščini?

▪ Pri rapu obstaja veliko različnih zvrsti, kjer lahko vsakdo najde nekaj zase. Plus vsak lahko *rima*, če si to zaželi!

▪ Greš v klub, tam je zabava in tam lahko *rimaš*. Klub je naravni prostor za tako glasbo in rapanje.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[rímati]

IPA: ['ri:mati]

NEDOLOČNIK: rímati

NAMENILNIK: rímat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: rímam

2. OSEBA: rímaš

3. OSEBA: ríma

dvojina

1. OSEBA: rímava

2. OSEBA: rímata

3. OSEBA: rímata

množina

1. OSEBA: rímamo

2. OSEBA: rímate

3. OSEBA: rímajo

velelnik

ednina

2. OSEBA: rímaj

dvojina

1. OSEBA: rímajva

2. OSEBA: rímajta

množina

1. OSEBA: rímajmo

2. OSEBA: rímajte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: rímal

DVOJINA: rímala

MNOŽINA: rímali

ženski spol

EDNINA: rímala

DVOJINA: rímali

MNOŽINA: rímale

srednji spol

EDNINA: rímalo

DVOJINA: rímali

MNOŽINA: rímala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: rimajóč

RODILNIK: rimajóčega

DAJALNIK: rimajóčemu

TOŽILNIK: rimajóč

živo rimajóčega
MESTNIK: pri rimajóčem
ORODNIK: z rimajóčim
dvojina
IMENOVALNIK: rimajóča
RODILNIK: rimajóčih
DAJALNIK: rimajóčima
TOŽILNIK: rimajóča
MESTNIK: pri rimajóčih
ORODNIK: z rimajóčima
množina
IMENOVALNIK: rimajóči
RODILNIK: rimajóčih
DAJALNIK: rimajóčim
TOŽILNIK: rimajóče
MESTNIK: pri rimajóčih
ORODNIK: z rimajóčimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: rimajóča
RODILNIK: rimajóče
DAJALNIK: rimajóči
TOŽILNIK: rimajóčo
MESTNIK: pri rimajóči
ORODNIK: z rimajóčo
dvojina
IMENOVALNIK: rimajóči
RODILNIK: rimajóčih
DAJALNIK: rimajóčima
TOŽILNIK: rimajóči
MESTNIK: pri rimajóčih
ORODNIK: z rimajóčima
množina
IMENOVALNIK: rimajóče
RODILNIK: rimajóčih
DAJALNIK: rimajóčim
TOŽILNIK: rimajóče
MESTNIK: pri rimajóčih
ORODNIK: z rimajóčimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: rimajóče
RODILNIK: rimajóčega
DAJALNIK: rimajóčemu
TOŽILNIK: rimajóče
MESTNIK: pri rimajóčem
ORODNIK: z rimajóčim
dvojina
IMENOVALNIK: rimajóči
RODILNIK: rimajóčih
DAJALNIK: rimajóčima
TOŽILNIK: rimajóči
MESTNIK: pri rimajóčih

ORODNIK: z rimajóčima
množina
IMENOVALNIK: rimajóča
RODILNIK: rimajóčih
DAJALNIK: rimajóčim
TOŽILNIK: rimajóča
MESTNIK: pri rimajóčih
ORODNIK: z rimajóčimi
deležnik na -n
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: ríman
RODILNIK: rímanega
DAJALNIK: rímanemu
TOŽILNIK: ríman
živo rímanega
MESTNIK: pri rímanem
ORODNIK: z rímanim
dvojina
IMENOVALNIK: rímana
RODILNIK: rímanih
DAJALNIK: rímanima
TOŽILNIK: rímana
MESTNIK: pri rímanih
ORODNIK: z rímanima
množina
IMENOVALNIK: rímani
RODILNIK: rímanih
DAJALNIK: rímanim
TOŽILNIK: rímane
MESTNIK: pri rímanih
ORODNIK: z rímanimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: rímana
RODILNIK: rímane
DAJALNIK: rímani
TOŽILNIK: rímano
MESTNIK: pri rímani
ORODNIK: z rímano
dvojina
IMENOVALNIK: rímani
RODILNIK: rímanih
DAJALNIK: rímanima
TOŽILNIK: rímani
MESTNIK: pri rímanih
ORODNIK: z rímanima
množina
IMENOVALNIK: rímane
RODILNIK: rímanih
DAJALNIK: rímanim
TOŽILNIK: rímane
MESTNIK: pri rímanih

ORODNIK: z ríman**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: rímano

RODILNIK: ríman**ega**

DAJALNIK: ríman**emu**

TOŽILNIK: rímano

MESTNIK: pri ríman**em**

ORODNIK: z ríman**im**

dvojina

IMENOVALNIK: ríman**i**

RODILNIK: ríman**ih**

DAJALNIK: ríman**ima**

TOŽILNIK: ríman**i**

MESTNIK: pri ríman**ih**

ORODNIK: z ríman**ima**

množina

IMENOVALNIK: ríman**a**

RODILNIK: ríman**ih**

DAJALNIK: ríman**im**

TOŽILNIK: ríman**a**

MESTNIK: pri ríman**ih**

ORODNIK: z ríman**imi**

DELEŽJE NA *-aje*: ríma**je**

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: ríman**je**

RODILNIK: ríman**ja**

DAJALNIK: ríman**ju**

TOŽILNIK: ríman**je**

MESTNIK: pri ríman**ju**

ORODNIK: z ríman**jem**

dvojina

IMENOVALNIK: ríman**ji**

RODILNIK: ríman**j**

DAJALNIK: ríman**jema**

TOŽILNIK: ríman**ji**

MESTNIK: pri ríman**jih**

ORODNIK: z ríman**jema**

množina

IMENOVALNIK: ríman**ja**

RODILNIK: ríman**j**

DAJALNIK: ríman**jem**

TOŽILNIK: ríman**ja**

MESTNIK: pri ríman**jih**

ORODNIK: z ríman**ji**

TONEMSKO

[rímati]

IPA: [rí:màti]

NEDOLOČNIK: rímati

NAMENILNIK: rímat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: rímam

2. OSEBA: rímaš

3. OSEBA: ríma

dvojina

1. OSEBA: rímava

2. OSEBA: rímata

3. OSEBA: rímata

množina

1. OSEBA: rímamo

2. OSEBA: rímate

3. OSEBA: rímajo

velelnik

ednina

2. OSEBA: rímaj

dvojina

1. OSEBA: rímajva

2. OSEBA: rímajta

množina

1. OSEBA: rímajmo

2. OSEBA: rímajte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: rímál

DVOJINA: rímála

MNOŽINA: rímali

ženski spol

EDNINA: rímála

DVOJINA: rímali

MNOŽINA: rímale

srednji spol

EDNINA: rímalo

DVOJINA: rímali

MNOŽINA: rímála

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: rimajóč tudi rimajôč

RODILNIK: rimajóč**ega**

DAJALNIK: rimajóč**emu**

TOŽILNIK: rimajóč tudi rimajôč

živo rimajóč**ega**

MESTNIK: pri rimajóč**em**

ORODNIK: z rimajóč**im**

dvojina

IMENOVALNIK: rimajóča

RODILNIK: rimajóč**ih**

DAJALNIK: rimajóč**ima**

TOŽILNIK: rimajóča

MESTNIK: pri rimajóč**ih**

ORODNIK: z rimajóč**ima**

množina

IMENOVALNIK: rimajóči

RODILNIK: rimajóčih

DAJALNIK: rimajóčim

TOŽILNIK: rimajóče

MESTNIK: pri rimajóčih

ORODNIK: z rimajóčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: rimajóča

RODILNIK: rimajóče

DAJALNIK: rimajóči

TOŽILNIK: rimajóčo

MESTNIK: pri rimajóči

ORODNIK: z rimajóčo

dvojina

IMENOVALNIK: rimajóči

RODILNIK: rimajóčih

DAJALNIK: rimajóčima

TOŽILNIK: rimajóči

MESTNIK: pri rimajóčih

ORODNIK: z rimajóčima

množina

IMENOVALNIK: rimajóče

RODILNIK: rimajóčih

DAJALNIK: rimajóčim

TOŽILNIK: rimajóče

MESTNIK: pri rimajóčih

ORODNIK: z rimajóčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: rimajóče

RODILNIK: rimajóčega

DAJALNIK: rimajóčemu

TOŽILNIK: rimajóče

MESTNIK: pri rimajóčem

ORODNIK: z rimajóčim

dvojina

IMENOVALNIK: rimajóči

RODILNIK: rimajóčih

DAJALNIK: rimajóčima

TOŽILNIK: rimajóči

MESTNIK: pri rimajóčih

ORODNIK: z rimajóčima

množina

IMENOVALNIK: rimajóča

RODILNIK: rimajóčih

DAJALNIK: rimajóčim

TOŽILNIK: rimajóča

MESTNIK: pri rimajóčih

ORODNIK: z rimajóčimi

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: rîman

RODILNIK: rîmanega

DAJALNIK: rîmanemu

TOŽILNIK: rîman

živo rîmanega

MESTNIK: pri rîmanem

ORODNIK: z rîmanim

dvojina

IMENOVALNIK: rîmana

RODILNIK: rîmanih

DAJALNIK: rîmanima

TOŽILNIK: rîmana

MESTNIK: pri rîmanih

ORODNIK: z rîmanima

množina

IMENOVALNIK: rîmani

RODILNIK: rîmanih

DAJALNIK: rîmanim

TOŽILNIK: rîmane

MESTNIK: pri rîmanih

ORODNIK: z rîmanimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: rîmana

RODILNIK: rîmane

DAJALNIK: rîmani

TOŽILNIK: rîmano

MESTNIK: pri rîmani

ORODNIK: z rîmano

dvojina

IMENOVALNIK: rîmani

RODILNIK: rîmanih

DAJALNIK: rîmanima

TOŽILNIK: rîmani

MESTNIK: pri rîmanih

ORODNIK: z rîmanima

množina

IMENOVALNIK: rîmane

RODILNIK: rîmanih

DAJALNIK: rîmanim

TOŽILNIK: rîmane

MESTNIK: pri rîmanih

ORODNIK: z rîmanimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: rîmano

RODILNIK: rîmanega

DAJALNIK: rîmanemu

TOŽILNIK: rîmano

MESTNIK: pri rîmanem

ORODNIK: z rîmanim

dvojina

IMENOVALNIK: rîmani

RODILNIK: rîmanih

DAJALNIK: rîmanima

TOŽILNIK: rîmani

MESTNIK: pri rîmanih

ORODNIK: z rîmanima

množina

IMENOVALNIK: rîmana

RODILNIK: rîmanih

DAJALNIK: rîmanim

TOŽILNIK: rîmana

MESTNIK: pri rîmanih

ORODNIK: z rîmanimi

DELEŽJE NA *-aje*: rimâje

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: rîmanje

RODILNIK: rîmanja

DAJALNIK: rîmanju

TOŽILNIK: rîmanje

MESTNIK: pri rîmanju

ORODNIK: z rîmanjem

dvojina

IMENOVALNIK: rîmanji

RODILNIK: rîmanj

DAJALNIK: rîmanjema

TOŽILNIK: rîmanji

MESTNIK: pri rîmanjih

ORODNIK: z rîmanjema

množina

IMENOVALNIK: rîmanja

RODILNIK: rîmanj

DAJALNIK: rîmanjem

TOŽILNIK: rîmanja

MESTNIK: pri rîmanjih

ORODNIK: z rîmanji

Izvor

↑rima

rodoslôvec rodoslôvca samostalnik moškega spola

[rodoslôvəc]

POMEN

kdor se ukvarja z rodoslovjem

- Pomožni viri za ljubiteljskega *rodoslovca* so nagrobniki, šolske kronike, pričevanje sorodnikov ipd.
- Korenine jo tako zanimajo, da ima zaposlenega osebnega *rodoslovca*.

Izgovor in oblike

Jakostno

[rodoslôvəc]

IPA: [rɔdɔ'slɔ:vəts]

ednina

IMENOVALNIK: rodoslôvec

RODILNIK: rodoslôvca

DAJALNIK: rodoslôvcu

TOŽILNIK: rodoslôvca

MESTNIK: pri rodoslôvcu

ORODNIK: z rodoslôvcem

dvojina

IMENOVALNIK: rodoslôvca

RODILNIK: rodoslôvcev

DAJALNIK: rodoslôvcema

TOŽILNIK: rodoslôvca

MESTNIK: pri rodoslôvcih

ORODNIK: z rodoslôvcema

množina

IMENOVALNIK: rodoslôvci

RODILNIK: rodoslôvcev

DAJALNIK: rodoslôvcem

TOŽILNIK: rodoslôvce

MESTNIK: pri rodoslôvcih

ORODNIK: z rodoslôvci

TONEMSKO

[rodoslôvəc]

IPA: [rɔdɔslô:vəts]

ednina

IMENOVALNIK: rodoslôvec

RODILNIK: rodoslôvca

DAJALNIK: rodoslôvcu

TOŽILNIK: rodoslôvca

MESTNIK: pri rodoslôvcu

ORODNIK: z rodoslôvcem

dvojina

IMENOVALNIK: rodoslôvca

RODILNIK: rodoslôvcev

DAJALNIK: rodoslôvcema

TOŽILNIK: rodoslôvca

MESTNIK: pri rodoslôvcih

ORODNIK: z rodoslôvcema

množina

IMENOVALNIK: rodoslôvci

RODILNIK: rodoslôvcev

DAJALNIK: rodoslôvcem

TOŽILNIK: rodoslôvce

MESTNIK: pri rodoslôvcih

ORODNIK: z rodoslôvci

BESEDOTVORJE

ženski spol: rodoslovka

Izvor

↑rodoslovje

rodoslôvje rodoŝlôvja samostalnik srednjega spola

[rodoslôvje]

POMEN

1. veda, ki se ukvarja z raziskovanjem in opisom rodov, sorodstvenih povezav; sin.: genealogija

► glag. + z/s + **sam. beseda v orodniku**

▪ Z *rodoslovjem* se na Slovenskem ukvarja čedalje več ljudi.

▪ Večina se začne ukvarjati z *rodoslovjem* zaradi radovednosti.

...

▪ Za zgodovinske raziskave je *rodoslovje* pogosto edini ključ, ki nam pomaga razvozlati zapletene situacije – npr. glede dedovanja in podobno.

1.1. podatki o kakem rodu, sorodstvenih povezavah; sin.: genealogija

▪ Natančno proučevanje *rodoslovja* je pripeljalo do dvajsete generacije živih potomcev po Barbari Celjski.

▪ V Zahodni Evropi skuša vsak peti človek razkriti svoje *rodoslovje* čim več generacij nazaj.

2. podatki o izvoru česa sploh; sin.: genealogija

▪ *Rodoslovje* psov iz zavetišča ni natanko znano.

▪ Tudi *rodoslovje* maslenic je zanimivo področje.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[rodoslôvje]

IPA: [rɔdɔ'slɔ:vje]

ednina

IMENOVALNIK: rodoŝlôvje

RODILNIK: rodoŝlôvja

DAJALNIK: rodoŝlôvju

TOŽILNIK: rodoŝlôvje

MESTNIK: pri rodoŝlôvju

ORODNIK: z rodoŝlôvjem

dvojina

IMENOVALNIK: rodoŝlôvji

RODILNIK: rodoŝlôvij

DAJALNIK: rodoŝlôvjema

TOŽILNIK: rodoŝlôvji

MESTNIK: pri rodoŝlôvijih

ORODNIK: z rodoŝlôvjema

množina

IMENOVALNIK: rodoŝlôvja

RODILNIK: rodoŝlôvij

DAJALNIK: rodoŝlôvjem

TOŽILNIK: rodoŝlôvja

MESTNIK: pri rodoŝlôvijih

ORODNIK: z rodoŝlôvji

TONEMSKO

[rodoslôvje]

IPA: [rɔdɔslɔ:vjê]

ednina

IMENOVALNIK: rodoŝlôvje

RODILNIK: rodoŝlôvja

DAJALNIK: rodoŝlôvju

TOŽILNIK: rodoŝlôvje

MESTNIK: pri rodoŝlôvju

ORODNIK: z rodoŝlôvjem

dvojina

IMENOVALNIK: rodoŝlôvji

RODILNIK: rodoŝlôvij

DAJALNIK: rodoŝlôvjema

TOŽILNIK: rodoŝlôvji

MESTNIK: pri rodoŝlôvijih

ORODNIK: z rodoŝlôvjema

množina

IMENOVALNIK: rodoŝlôvja

RODILNIK: rodoŝlôvij

DAJALNIK: rodoŝlôvjem

TOŽILNIK: rodoŝlôvja

MESTNIK: pri rodoŝlôvijih

ORODNIK: z rodoŝlôvji

IZVOR

↑rod + tvor. od stcslov. *slovo* 'beseda'

rodoslôvka rodoŝlôvke samostalnik ženskega spola

[rodoslôvka]

POMEN

ženska, ki se ukvarja z rodoslovjem

▪ *Rodoslovka* je izsledila svojo prapraprababico.

▪ Ljubiteljska *rodoslovka* se ne pritožuje, če v arhivu preživi celotno dopoldne in išče podatke.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[rodoslôvka]

IPA: [rɔdɔ'slɔ:vka]

ednina

IMENOVALNIK: rodoŝlôvka

RODILNIK: rodoŝlôvke

DAJALNIK: rodoŝlôvki

TOŽILNIK: rodoŝlôvko

MESTNIK: pri rodoŝlôvki

ORODNIK: z rodoŝlôvko

dvojina

IMENOVALNIK: rodoŝlôvki

RODILNIK: rodoŝlôvk

DAJALNIK: rodoŝlôvkama

TOŽILNIK: rodoŝlôvki

MESTNIK: pri rodoŝlôvkah

ORODNIK: z rodoŝlôvkama

množina

IMENOVALNIK: rodoŝlôvke

RODILNIK: rodoslôvk
DAJALNIK: rodoslôvk**am**
TOŽILNIK: rodoslôvke
MESTNIK: pri rodoslôvk**ah**
ORODNIK: z rodoslôvk**ami**

TONEMSKO

[rodoslôvka]

IPA: [rɔdɔslɔːvka]

ednina

IMENOVALNIK: rodoslôvka

RODILNIK: rodoslôvke

DAJALNIK: rodoslôvki

TOŽILNIK: rodoslôvko

MESTNIK: pri rodoslôvki

ORODNIK: z rodoslôvko

dvojina

IMENOVALNIK: rodoslôvki

RODILNIK: rodoslôvk

DAJALNIK: rodoslôvk**ama**

TOŽILNIK: rodoslôvki

MESTNIK: pri rodoslôvk**ah**

ORODNIK: z rodoslôvk**ama**

množina

IMENOVALNIK: rodoslôvke

RODILNIK: rodoslôvk

DAJALNIK: rodoslôvk**am**

TOŽILNIK: rodoslôvke

MESTNIK: pri rodoslôvk**ah**

ORODNIK: z rodoslôvk**ami**

IZVOR

↑rodoslovec

rodoslôvni rodoslôvna rodoslôvno pridevnik

[rodoslôvni]

POMEN

1. ki je v zvezi z rodoslovci ali rodoslovjem 1.; sin.: genealoški

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

rodoslovno društvo

▪ Imena pokojnih sorodnikov odkrivajo v sodobnih *rodoslovnih* središčih po svetu.

1.1. ki izhaja iz rodoslovja 1., temelji na rodoslovju 1.; sin.: genealoški

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

rodoslovne raziskave

▪ Za *rodoslovne* raziskave so pomembne rojstne, krstne in poročne matične knjige ter knjige umrlih.

2. ki je v zvezi z rodoslovjem 1.1.; sin.: genealoški

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

rodoslovni podatki | rodoslovno deblo, drevo

▪ Vneto zbira *rodoslovne* podatke.

▪ Njeno *rodoslovno* deblo sega več stoletij v

zgodovino.

3. ki je v zvezi z rodoslovjem 2.; sin.: genealoški

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Znanstveniki so potrebovali več kot sto let, da so kljunate ježke pravilno uvrstili v *rodoslovno* deblo.

▪ Novozelandski tuatara je plazilec, na videz podoben mnogim kuščarjem, v *rodoslovnem* pogledu pa je osamljen.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[rodoslôvni]

IPA: [rɔdɔs'loːvni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: rodoslôvni

RODILNIK: rodoslôv**nega**

DAJALNIK: rodoslôv**nemu**

TOŽILNIK: rodoslôvni

živo rodoslôv**nega**

MESTNIK: pri rodoslôv**nem**

ORODNIK: z rodoslôv**nim**

dvojina

IMENOVALNIK: rodoslôvna

RODILNIK: rodoslôv**nih**

DAJALNIK: rodoslôv**nima**

TOŽILNIK: rodoslôvna

MESTNIK: pri rodoslôv**nih**

ORODNIK: z rodoslôv**nima**

množina

IMENOVALNIK: rodoslôvni

RODILNIK: rodoslôv**nih**

DAJALNIK: rodoslôv**nim**

TOŽILNIK: rodoslôvne

MESTNIK: pri rodoslôv**nih**

ORODNIK: z rodoslôv**nimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: rodoslôvna

RODILNIK: rodoslôv**ne**

DAJALNIK: rodoslôv**ni**

TOŽILNIK: rodoslôvno

MESTNIK: pri rodoslôv**ni**

ORODNIK: z rodoslôv**no**

dvojina

IMENOVALNIK: rodoslôvni

RODILNIK: rodoslôv**nih**

DAJALNIK: rodoslôv**nima**

TOŽILNIK: rodoslôvni

MESTNIK: pri rodoslôv**nih**

ORODNIK: z rodoslôv**nima**

množina

IMENOVALNIK: rodoslôvne

RODILNIK: rodoslôv**ni**
DAJALNIK: rodoslôv**ni**
TOŽILNIK: rodoslôvne
MESTNIK: pri rodoslôv**ni**
ORODNIK: z rodoslôv**ni**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: rodoslôvno
RODILNIK: rodoslôv**ne**
DAJALNIK: rodoslôv**ni**
TOŽILNIK: rodoslôvno
MESTNIK: pri rodoslôv**ni**
ORODNIK: z rodoslôv**ni**
dvojina
IMENOVALNIK: rodoslôvni
RODILNIK: rodoslôv**ni**
DAJALNIK: rodoslôv**nima**
TOŽILNIK: rodoslôvni
MESTNIK: pri rodoslôv**ni**
ORODNIK: z rodoslôv**nima**
množina
IMENOVALNIK: rodoslôvna
RODILNIK: rodoslôv**ni**
DAJALNIK: rodoslôv**ni**
TOŽILNIK: rodoslôvna
MESTNIK: pri rodoslôv**ni**
ORODNIK: z rodoslôv**ni**

TONEMSKO

[rodoslôvni]

IPA: [rɔdɔslô:vni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: rodoslôvni

RODILNIK: rodoslôv**ne**

DAJALNIK: rodoslôv**ni**

TOŽILNIK: rodoslôvni

živo rodoslôv**ne**

MESTNIK: pri rodoslôv**ni**

ORODNIK: z rodoslôv**ni**

dvojina

IMENOVALNIK: rodoslôvna

RODILNIK: rodoslôv**ni**

DAJALNIK: rodoslôv**nima**

TOŽILNIK: rodoslôvna

MESTNIK: pri rodoslôv**ni**

ORODNIK: z rodoslôv**nima**

množina

IMENOVALNIK: rodoslôvni

RODILNIK: rodoslôv**ni**

DAJALNIK: rodoslôv**ni**

TOŽILNIK: rodoslôvne

MESTNIK: pri rodoslôv**ni**

ORODNIK: z rodoslôv**ni**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: rodoslôvna

RODILNIK: rodoslôv**ne**

DAJALNIK: rodoslôv**ni**

TOŽILNIK: rodoslôvno

MESTNIK: pri rodoslôv**ni**

ORODNIK: z rodoslôvno

dvojina

IMENOVALNIK: rodoslôvni

RODILNIK: rodoslôv**ni**

DAJALNIK: rodoslôv**nima**

TOŽILNIK: rodoslôvni

MESTNIK: pri rodoslôv**ni**

ORODNIK: z rodoslôv**nima**

množina

IMENOVALNIK: rodoslôvne

RODILNIK: rodoslôv**ni**

DAJALNIK: rodoslôv**ni**

TOŽILNIK: rodoslôvne

MESTNIK: pri rodoslôv**ni**

ORODNIK: z rodoslôv**ni**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: rodoslôvno

RODILNIK: rodoslôv**ne**

DAJALNIK: rodoslôv**ni**

TOŽILNIK: rodoslôvno

MESTNIK: pri rodoslôv**ni**

ORODNIK: z rodoslôv**ni**

dvojina

IMENOVALNIK: rodoslôvni

RODILNIK: rodoslôv**ni**

DAJALNIK: rodoslôv**nima**

TOŽILNIK: rodoslôvni

MESTNIK: pri rodoslôv**ni**

ORODNIK: z rodoslôv**nima**

množina

IMENOVALNIK: rodoslôvna

RODILNIK: rodoslôv**ni**

DAJALNIK: rodoslôv**ni**

TOŽILNIK: rodoslôvna

MESTNIK: pri rodoslôv**ni**

ORODNIK: z rodoslôv**ni**

Izvor

↑rodoslovje

rólar rólarja samostalnik moškega spola

[rólar]

POMEN

1. športnik, ki se ukvarja z rolanjem

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

hitrostni rolar

▪ *Hitrostni rolarji* se počutijo domače tako na mestnih ulicah kot na pistah.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

tekmovanje rolarjev

▪ Lanskega tekmovanja *rolarjev* se je udeležilo 150 udeležencev, starih od deset do šestdeset let.

...

▪ V sklopu parka bo šolski poligon za učenje vožnje, večnamenska ploščad za *rolarje*, kotalkarje in skaterje ter dom tehnične kulture.

1.1. kdor rola, se z rolanjem ukvarja rekreativno, ljubiteljsko

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

izkušeni, navdušeni rolarji | nespreten, ponesrečen, poškodovan rolar

▪ Pod nadzorom izšolanih učiteljev potekajo deseturni tečaji v majhnih skupinah tako za popolne začetnike kot za izkušene *rolarje*.

...

▪ Deževno vreme je z ulic pregnalo *rolarje*.

▪ Topli pomladni dnevi terjajo vedno več poškodb *rolarjev* in kolesarjev.

2. v množini čez gleženj segajoče obuvalo s pritrjenim nizom kolesčkov za rolanje; sin.: rolarka, roler

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Pogosto igramo košarko in odbojko, s seboj pa na dopust vzamemo tudi kolo in *rolarje*.

▶ sam. beseda + na + **sam. beseda v mestniku**

▪ Motorist brez čelade se je zaletel v otroka na *rolarjih*.

...

▪ Mladi so se lahko pomerili v vlečenju vrvi, kegljanju s poleni in slalomu z *rolarji*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[rólar]

IPA: [ˈroːlar]

ednina

IMENOVALNIK: rólar

RODILNIK: rólarja

DAJALNIK: rólarju

TOŽILNIK: živo rólarja

neživo rólar

MESTNIK: pri rólarju

ORODNIK: z rólarjem

dvojina

IMENOVALNIK: rólarja

RODILNIK: rólarjev

DAJALNIK: rólarjema

TOŽILNIK: rólarja

MESTNIK: pri rólarjih

ORODNIK: z rólarjema

množina

IMENOVALNIK: rólarji

RODILNIK: rólarjev

DAJALNIK: rólarjem

TOŽILNIK: rólarje

MESTNIK: pri rólarjih

ORODNIK: z rólarji

TONEMSKO

[rólar]

IPA: [rò:lár]

ednina

IMENOVALNIK: rólar

RODILNIK: rólarja

DAJALNIK: rólarju

TOŽILNIK: živo rólarja

živo rólar

MESTNIK: pri rólarju

ORODNIK: z rólarjem

dvojina

IMENOVALNIK: rólarja

RODILNIK: rólarjev tudi rólárjev

DAJALNIK: rólarjema

TOŽILNIK: rólarja

MESTNIK: pri rólarjih tudi pri rólárjih

ORODNIK: z rólarjema

množina

IMENOVALNIK: rólarji

RODILNIK: rólarjev tudi rólárjev

DAJALNIK: rólarjem

TOŽILNIK: rólarje

MESTNIK: pri rólarjih tudi pri rólárjih

ORODNIK: z rólarji tudi z rólárji

IZVOR

↑rolati

rólarka rólarke samostalnik ženskega spola

[rólarka]

POMEN

1. športnica, ki se ukvarja z rolanjem

▪ Prvi so se po poligonu zapeljali mladi kolesarji in *rolarke*.

▪ Skoraj vse so kategorizirane športnice: tekačice, *rolarke*, plesalke.

1.1. ženska, ki rola, se z rolanjem ukvarja rekreativno, ljubiteljsko

▪ Je navdušena *rolarka*.

▪ *Rolarka* ni pravočasno opazila luknje v asfaltu.

2. v množini čez gleženj segajoče obuvalo s pritrjenim nizom kolesčkov za rolanje; sin.: rolar, roler

▶ sam. beseda + z/s + **sam. beseda v orodniku** vožnja z rolarkami

▪ Na Kongresnem trgu se bo ob 11.15 začela vožnja z *rolarkami* na šest kilometrov dolgi progi.

...

▪ Začne se na kotalkah in s potolčenimi koleni, nadaljuje na pravih *rolarkah* s štirimi zaporednimi kolesci, hitrostno rolanje pa že zahteva pet kolesc.
▪ V šolo, po opravih ali kar tako se vozijo s kolesi ali hitijo z *rolarkami*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[rólarka]

IPA: [ˈro:larka]

ednina

IMENOVALNIK: rolarka

RODILNIK: rolarke

DAJALNIK: rolarki

TOŽILNIK: rolarko

MESTNIK: pri rolarkih

ORODNIK: z rolarko

dvojina

IMENOVALNIK: rolarki

RODILNIK: rolark

DAJALNIK: rolarkama

TOŽILNIK: rolarki

MESTNIK: pri rolarkah

ORODNIK: z rolarkama

množina

IMENOVALNIK: rolarke

RODILNIK: rolark

DAJALNIK: rolarkam

TOŽILNIK: rolarke

MESTNIK: pri rolarkah

ORODNIK: z rolarkami

TONEMSKO

[rólarka]

IPA: [rò:lárka]

ednina

IMENOVALNIK: rolarka

RODILNIK: rolarke

DAJALNIK: rolarki

TOŽILNIK: rolarko

MESTNIK: pri rolarkih

ORODNIK: z rolarko

dvojina

IMENOVALNIK: rolarki

RODILNIK: rolark

DAJALNIK: rolarkama

TOŽILNIK: rolarki

MESTNIK: pri rolarkah

ORODNIK: z rolarkama

množina

IMENOVALNIK: rolarke

RODILNIK: rolark

DAJALNIK: rolarkam

TOŽILNIK: rolarke

MESTNIK: pri rolarkah

ORODNIK: z rolarkami

IZVOR

↑rolar

róler rólerja samostalnik moškega spola

[róler]

POMEN

1. v množini čez gleženj segajoče obuvalo s pritrjenim nizom kolesčkov za rolanje; sin.: rolar, rolarka

▶ sam. beseda + na + **sam. beseda v mestniku** dekle, otrok na rolerjih | policist na rolerjih | slalom, tek na rolerjih | tekma, tekmovanje na rolerjih | tekmovalc na rolerjih

▪ Pred blokom je bilo nekaj otrok na *rolerjih*.

▪ Včeraj dopoldne sta se po mestnih ulicah zapeljala prva policista na *rolerjih*.

▪ Mednarodni dan brez avtomobila bodo zaznamovali s tekmovanjem na *rolerjih*, s tekmami ulične košarke, sejmom rabljene kolesarske opreme ipd.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

kupiti, prodati rolerje | nadeti (si), natakniti, obuti rolerje

▪ Večina najprej kupi le *rolerje*, ko prvič padejo in se potolčejo, pa pridejo še po ščitnike.

▪ Po ogrevanju si otrok najprej obleče zaščitno opremo in šele nato obuje *rolerje*.

▶ sam. beseda + z/s + **sam. beseda v orodniku** tek, vožnja z rolerji | tekmovanje z rolerji | tekmovalci z rolerji

▪ Ortoped mi je priporočil vožnjo z *rolerji*, plavanje in igre z žogo.

▪ Za fante je bilo najbolj zanimivo tekmovanje z *rolerji* in gorskimi kolesi.

...

▪ Za otroke pride prav nakup *rolerjev*, ki imajo nastavljivo številko.

▪ Lani smo snemali reportažo o rolkanju in od takrat se po mestu vozim z *rolerji*.

2. kemičnemu svinčniku podobno kroglično pisalo s črnilom

▪ Pisala na osnovi tehnologije razdelimo na kemične in tehnične svinčnike, *rolerje*, markerje in nalivnike.

▪ *Roler* je cenejše nadomestilo za nalivnik.

3. valju podoben pripomoček za masažo, krepitev mišic

- Pomagate si lahko z masažo s posebnim *rolerjem* proti bolečinam.
- Vadba z *rolerjem* je primerna za tiste, ki so zelo športno aktivni.

4. iz športa zasuk telesa ob obrambi ali reševanju žoge pri odbojki, po katerem se igralec, igralka postavi nazaj v prvotni položaj

- Ni pomembno, kako je *roler* izveden, pomembneje je, da je začetni odziv dovolj močan, da se zaključna faza *rolerja* (vrtenje ali preval prek ramena) sploh lahko izvede.
- Ko trenerji zahtevajo določen tip *rolerja* v natančno določeni coni, je primernejši *roler* čez ramena.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[rólér]

IPA: [ˈro:lɛɾ]

ednina

IMENOVALNIK: rólér

RODILNIK: rólérja

DAJALNIK: rólérju

TOŽILNIK: rólérja

MESTNIK: pri rólérju

ORODNIK: z rólérjem

dvojina

IMENOVALNIK: rólérja

RODILNIK: rólérjev

DAJALNIK: rólérjema

TOŽILNIK: rólérja

MESTNIK: pri rólérjih

ORODNIK: z rólérjema

množina

IMENOVALNIK: rólérji

RODILNIK: rólérjev

DAJALNIK: rólérjem

TOŽILNIK: rólérje

MESTNIK: pri rólérjih

ORODNIK: z rólérji

TONEMSKO

[rólér]

IPA: [rò:lér]

ednina

IMENOVALNIK: rólér

RODILNIK: rólérja

DAJALNIK: rólérju

TOŽILNIK: rólérja

MESTNIK: pri rólérju

ORODNIK: z rólérjem

dvojina

IMENOVALNIK: rólérja

RODILNIK: rólérjev tudi rólérjev

DAJALNIK: rólérjema

TOŽILNIK: rólérja

MESTNIK: pri rólérjih tudi pri rólérjih

ORODNIK: z rólérjema

množina

IMENOVALNIK: rólérji

RODILNIK: rólérjev tudi rólérjev

DAJALNIK: rólérjem

TOŽILNIK: rólérje

MESTNIK: pri rólérjih tudi pri rólérjih

ORODNIK: z rólérji tudi z rólérji

STALNE ZVEZE

hitrostni roler

navadno v množini nekoliko nižji, navadno tik nad gleženj segajoč roler za hitrostno rolanje

- Večji ko je premer kolesčkov, hitrejši so rolerji (*hitrostni rolerji* imajo kolesčke s premerom do 82 mm).
- *Hitrostni rolerji* so posebne oblike, saj je čevljev nekoliko nižji.

hokejist na rolerjih

športnik, ki se ukvarja s hokejem na rolerjih

- *Hokejisti na rolerjih* so odigrali tretji turnir državnega prvenstva.
- Z devetim turnirjem se je zaključil predtekmovalni del državnega prvenstva *hokejistov na rolerjih*.

hokej na rolerjih

hokej, ki se igra v rolerjih na betonski, plastični površini

▶ sam. beseda + v + **sam. beseda v mestniku** prvenstvo, turnir v hokeju na rolerjih | reprezentanca v hokeju na rolerjih

- Upajo, da se bodo uvrstili v finale državnega prvenstva v *hokeju na rolerjih*.
- Na svetovno prvenstvo se je uvrstila tudi članska reprezentanca v *hokeju na rolerjih*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

igrati hokej na rolerjih

- Oba fanta tudi doma igrata *hokej na rolerjih*.

...

- Namesto navadnega paka se pri *hokeju na rolerjih* uporablja poseben pak s kolesčki, pri neravnih površinah pa tudi žogica.

IZVOR

prevzeto iz angl. *roller*, okrajšano iz *roller skate*, iz *roller* 'valj' in *skate* 'dršalka'

rólka rólke samostalnik ženskega spola

[rólka]

POMEN

1. podolgovata deska za vožnjo stoje s po dvema kolesčkoma spredaj in zadaj, navadno na nožni pogon

► sam. beseda + z/s + **sam. beseda v orodniku**

vožnja z rolko

- Vožnja z *rolko* po ograji je včasih veljala za eno bolj elitnih skejterskih mojstrov.
- Dve leti sta se mu po nesrečnem padcu z *rolko* zdeli ravno prav za okrevanje.

► glag. + z/s + **sam. beseda v orodniku**

voziti se z rolko

- Seveda bi mu dovolil, da se gre vozit z *rolko*. Toda rekel bi mu, naj bo previden.
- Devetintridesetletnik je odrasel z *rolko* in hip hopom.

...

▪ Na ploščadi pred Cankarjevim domom se zbirajo in izvajajo vragolije na *rolki*.

▪ *Električna rolka* sodi med posebna prevozna sredstva, s katerimi se lahko vozimo po pločnikih, poteh za pešce in kolesarskih poteh.

1.1. v množini taka deska z enim kolesčkom spredaj, drugim zadaj, na katero se pritrdi obuvalo; sin.: tekaška rolka

tekaška rolka

► sam. beseda + na + **sam. beseda v mestniku**

sprint, tek na rolkah | tekač na rolkah | tekma, tekmovanje na rolkah | trening na rolkah

- Bil je triatlonec, je odličen tekač na *rolkah* in izredno discipliniran športnik.
- V soboto bo reprezentanca nastopila na tekmovanju na *rolkah*.
- Tek na *rolkah* bo izkoristila tudi za druženje z mlajšimi tekmovalkami.

► sam. beseda + z/s + **sam. beseda v orodniku**

tek z rolkami

- Doma, le kakšnih 40 minut vožnje severno od Osla, imam idealne razmere za trening prek poletja. Tudi za tek z *rolkami*.
- Na asfaltni cesti smo srečali tekače na treningu z *rolkami*.

...

▪ Ekipa je veliko kolesarila, se pripravljala na *rolkah* in opravila vzdržljivostne treninge.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[rólka]

IPA: [ˈro:lka]

ednina

IMENOVALNIK: rólka

RODILNIK: rólke

DAJALNIK: rólki

TOŽILNIK: rólko

MESTNIK: pri rólki

ORODNIK: z rólko

dvojina

IMENOVALNIK: rólki

RODILNIK: rólk

DAJALNIK: rólkama

TOŽILNIK: rólki

MESTNIK: pri rólkah

ORODNIK: z rólkama

množina

IMENOVALNIK: rólke

RODILNIK: rólk

DAJALNIK: rólkam

TOŽILNIK: rólke

MESTNIK: pri rólkah

ORODNIK: z rólkami

TONEMSKO

[rôlka]

IPA: [rô:lka]

ednina

IMENOVALNIK: rôlka

RODILNIK: rôlke

DAJALNIK: rôlki

TOŽILNIK: rôlko

MESTNIK: pri rôlki

ORODNIK: z rôlko

dvojina

IMENOVALNIK: rôlki

RODILNIK: rôlk

DAJALNIK: rôlkama

TOŽILNIK: rôlki

MESTNIK: pri rôlkah

ORODNIK: z rôlkama

množina

IMENOVALNIK: rôlke

RODILNIK: rôlk

DAJALNIK: rôlkam

TOŽILNIK: rôlke

MESTNIK: pri rôlkah

ORODNIK: z rôlkami

STALNE ZVEZE

tekaška rolka

v množini rolka z enim kolesčkom spredaj, drugim zadaj, na katero se pritrdi obuvalo; sin.: rolka

► sam. beseda + na + **sam. beseda v mestniku**

pokal na tekaških rolkah | tek, tekma, tekmovanje na tekaških rolkah | tekač na tekaških rolkah | trening na tekaških rolkah

- Treningi in tekme na *tekaških rolkah* so najbližji zimskemu teku na smučeh.
- V soboto dopoldne bo veliko mednarodno

tekmovanje na *tekaških rolkah*.

▶ sam. beseda + z/s + **sam. beseda v orodniku**

tekmovanje s tekaškimi rolkami

▪ Šuštarstva nedelja in sedmo mednarodno tekmovanje s *tekaškimi rolkami* bosta konec tedna zaznamovala Tržič in okolico.

▪ Finale letnega pokala s *tekaškimi rolkami* bo v nedeljo v Dolu pri Ljubljani.

...

▪ Med pripravami na novo sezono je največ časa preživela na *tekaških rolkah* in gorskem kolesu.

▪ Proizvajajo *tekaške rolke* za poletni trening smučarjev tekačev.

IZVOR

↑rolati

rólkar rólkarja samostalnik moškega spola

[rólkar]

POMEN

kdor rolka, se ukvarja z rolkanjem

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

poškodovan rolkar

▪ Približno 40 mladih *rolkarjev* se je promocijsko zapeljalo po ulicah obeh mest.

▪ Zdravniško pomoč je potrebovalo šest poškodovanih *rolkarjev* in dva kolesarja.

▶ sam. beseda + za + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Načrtujejo preureditev zunanjih površin, na katerih bi bili športna ploščad s parkom za *rolkarje*, trimsteza, balinišče in otroško igrišče.

▪ Vsebine stavbe hitro menjajo: najprej so bile v zgradbi trgovine, zdaj je lokalček z glasbo, vmes sta bila v pritličju velodrom in pista za *rolkarje*.

...

▪ Letošnje poletje so v veliko zadovoljstvo *rolkarjev* in uličnih košarkarjev odprli lepo urejeno igrišče.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[rólkar]

IPA: [ˈroːlkar]

ednina

IMENOVALNIK: rólkar

RODILNIK: rólkarja

DAJALNIK: rólkarju

TOŽILNIK: rólkarja

MESTNIK: pri rólkarju

ORODNIK: z rólkarjem

dvojina

IMENOVALNIK: rólkarja

RODILNIK: rólkarjev

DAJALNIK: rólkarjema

TOŽILNIK: rólkarja

MESTNIK: pri rólkarjih

ORODNIK: z rólkarjema

množina

IMENOVALNIK: rólkarji

RODILNIK: rólkarjev

DAJALNIK: rólkarjem

TOŽILNIK: rólkarje

MESTNIK: pri rólkarjih

ORODNIK: z rólkarji

TONEMSKO

[rólkar]

IPA: [róːlkàr]

ednina

IMENOVALNIK: rólkar

RODILNIK: rólkarja

DAJALNIK: rólkarju

TOŽILNIK: rólkarja

MESTNIK: pri rólkarju

ORODNIK: z rólkarjem

dvojina

IMENOVALNIK: rólkarja

RODILNIK: rólkarjev

DAJALNIK: rólkarjema

TOŽILNIK: rólkarja

MESTNIK: pri rólkarjih

ORODNIK: z rólkarjema

množina

IMENOVALNIK: rólkarji

RODILNIK: rólkarjev

DAJALNIK: rólkarjem

TOŽILNIK: rólkarje

MESTNIK: pri rólkarjih

ORODNIK: z rólkarji

IZVOR

↑rolkati

románček románčka samostalnik moškega spola

[románček]

POMEN

ekspresivno roman brez umetniške vrednosti

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Lahki *romančki* gredo velikokrat kar sami s knjižnih polic.

▪ Zelo dobro gredo v promet v stripovski obliki objavljeni ljubzenski *romančki*.

...

▪ Pred mnogimi leti je napisal *romanček* o znanstveni ekspediciji, ki na nekem oddaljenem, eksotičnem teritoriju pade v žrelo srhljivih predzgodovinskih bitij.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[románček]

IPA: [rɔ'ma:ntʃək]

ednina

IMENOVALNIK: románček

RODILNIK: románčka

DAJALNIK: románčku

TOŽILNIK: románček

MESTNIK: pri románčku

ORODNIK: z románčk**om**

dvojina

IMENOVALNIK: románčka

RODILNIK: románč**ov**

DAJALNIK: románčk**oma**

TOŽILNIK: románčka

MESTNIK: pri románčk**ih**

ORODNIK: z románčk**oma**

množina

IMENOVALNIK: románčki

RODILNIK: románč**ov**

DAJALNIK: románčk**om**

TOŽILNIK: románčk**e**

MESTNIK: pri románčk**ih**

ORODNIK: z románčk**i**

TONEMSKO

[românčək]

IPA: [rɔmá:ntʃək]

ednina

IMENOVALNIK: româncek

RODILNIK: românčka

DAJALNIK: românčku

TOŽILNIK: româncek

MESTNIK: pri românčku

ORODNIK: z românčk**om**

dvojina

IMENOVALNIK: românčka

RODILNIK: românč**ov**

DAJALNIK: românčk**oma**

TOŽILNIK: românčka

MESTNIK: pri românčk**ih**

ORODNIK: z românčk**oma**

množina

IMENOVALNIK: românčki

RODILNIK: românč**ov**

DAJALNIK: românčk**om**

TOŽILNIK: românčk**e**

MESTNIK: pri românčk**ih**

ORODNIK: z românčk**i**

Izvor

↑roman

romanopísec romanopísca samostalnik moškega spola
[romanopísɛç]

POMEN

1. kdor se ukvarja s pisanjem romanov

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

ameriški, britanski, francoski, ruski romanopisec | priznan, slaven, uspešen, znan romanopisec | sodoben romanopisec | vodilen romanopisec

▪ Roman Gospa Bovary je najpomembnejše delo francoskega *romanopisca* Gustava Flauberta.

▪ Stendhal je eden vodilnih *romanopiscev* 19. stoletja.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

romanopisec napiše, piše KAJ | romanopisec se je rodil, je umrl KDAJ

▪ Češki humorist in *romanopisec* Hašek je napisal enega izmed največjih protivojnih romanov Dobri vojak Švejk.

▪ V trilogiji *romanopisec* pripoveduje zgodbo bivšega taboriščnika in delavke.

...

▪ Pisatelj James Joyce sodi med najpomembnejše *romanopisce* 20. stoletja.

▪ Uveljavil se je kot pesnik, *romanopisec*, novinar in esejist, pa tudi kot predavatelj na raznih univerzah po svetu.

1.1. roman, romani te osebe

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Odkril je Spinozo, Darwina in Nietzscheja, najraje pa je prebiral francoskega *romanopisca* Gustava Flauberta.

▪ Posluša Chopina in bere velike *romanopisce*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[romanopísɛç]

IPA: [rɔmanɔ'pi:sɛts]

ednina

IMENOVALNIK: romanopísec

RODILNIK: romanopísca

DAJALNIK: romanopíscu

TOŽILNIK: romanopísca

MESTNIK: pri romanopíscu

ORODNIK: z romanopísc**em**

dvojina

IMENOVALNIK: romanopísca

RODILNIK: romanopísc**ev**

DAJALNIK: romanopísc**ema**

TOŽILNIK: romanopísca

MESTNIK: pri romanopísc**ih**

ORODNIK: z romanopísc**ema**

množina

IMENOVALNIK: romanopísci

RODILNIK: romanopísc**ev**

DAJALNIK: romanopísc**em**

TOŽILNIK: romanopísc**e**

MESTNIK: pri romanopíscih
ORODNIK: z romanopísci

TONEMSKO

[romanopísɛc]

IPA: [rɔmanɔpí:sɔts]

ednina

IMENOVALNIK: romanopísec

RODILNIK: romanopísca

DAJALNIK: romanopíscu

TOŽILNIK: romanopísca

MESTNIK: pri romanopíscu

ORODNIK: z romanopíscem

dvojina

IMENOVALNIK: romanopísca

RODILNIK: romanopíscév

DAJALNIK: romanopíscema

TOŽILNIK: romanopísca

MESTNIK: pri romanopíscih

ORODNIK: z romanopíscema

množina

IMENOVALNIK: romanopísci

RODILNIK: romanopíscév

DAJALNIK: romanopíscem

TOŽILNIK: romanopíscé

MESTNIK: pri romanopíscih

ORODNIK: z romanopísci

BESEDOTVORJE

ženski spol: romanopiska

IZVOR

↑roman + ↑pisati

romanopíska romanopíske samostalnik ženskega spola

[romanopíska]

POMEN

ženska, ki se ukvarja s pisanjem romanov

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Avtorica je impresivna *romanopiska*, o kateri se bo še veliko slišalo.

▪ Pisala je v slogu poetičnega realizma in se poskušala uveljaviti kot prva *romanopiska*.

...

▪ Kariero *romanopiske* je s svojim prvim romanom pričela pri tridesetih.

▪ Kot *romanopiska* se je poskušala živeti v like, jih razumeti ter jih interpretirati.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[romanopíska]

IPA: [rɔmanɔ'pi:ska]

ednina

IMENOVALNIK: romanopíska

RODILNIK: romanopíske

DAJALNIK: romanopíski

TOŽILNIK: romanopísko

MESTNIK: pri romanopíski

ORODNIK: z romanopísko

dvojina

IMENOVALNIK: romanopíski

RODILNIK: romanopísk

DAJALNIK: romanopískama

TOŽILNIK: romanopíski

MESTNIK: pri romanopískah

ORODNIK: z romanopískama

množina

IMENOVALNIK: romanopíske

RODILNIK: romanopísk

DAJALNIK: romanopískam

TOŽILNIK: romanopíske

MESTNIK: pri romanopískah

ORODNIK: z romanopískami

TONEMSKO

[romanopíska]

IPA: [rɔmanɔpí:skà]

ednina

IMENOVALNIK: romanopíska

RODILNIK: romanopíske

DAJALNIK: romanopíski

TOŽILNIK: romanopísko

MESTNIK: pri romanopíski

ORODNIK: z romanopísko

dvojina

IMENOVALNIK: romanopíski

RODILNIK: romanopísk

DAJALNIK: romanopískama

TOŽILNIK: romanopíski

MESTNIK: pri romanopískah

ORODNIK: z romanopískama

množina

IMENOVALNIK: romanopíske

RODILNIK: romanopísk

DAJALNIK: romanopískam

TOŽILNIK: romanopíske

MESTNIK: pri romanopískah

ORODNIK: z romanopískami

IZVOR

↑romanopisec

romansíran romansírana romansírano pridevnik

[romansíran]

POMEN

ki je napisan v obliki romana ali vključuje prvine romana

► **prid. beseda** + sam. beseda

romansirana biografija, kronika

▪ Najbolj znan je po *romansiranih* biografijah velikih književnikov.

▪ Gre za nekakšno avtobiografsko *romansirano* kroniko, ki ni le suhoparno opisovanje dogodkov, ampak literatura v vsej svoji žlahtnosti.

▪ Nekatero dogodivščino se zdijo tako nenavadne, kot da bi si jih večji pisatelj izmislil, spet druge se berejo kot *romansirani* dobrohotni nasveti, ki naj bi jih bralec upošteval.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[romansíran]

IPA: [rɔman'si:ran]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: romansíran

določno romansírani

RODILNIK: romansíran**ega**

DAJALNIK: romansíran**emu**

TOŽILNIK: romansíran

določno romansírani

živo romansíran**ega**

MESTNIK: pri romansíran**em**

ORODNIK: z romansíran**im**

dvojina

IMENOVALNIK: romansírana

RODILNIK: romansíran**ih**

DAJALNIK: romansíran**ima**

TOŽILNIK: romansírana

MESTNIK: pri romansíran**ih**

ORODNIK: z romansíran**ima**

množina

IMENOVALNIK: romansírani

RODILNIK: romansíran**ih**

DAJALNIK: romansíran**im**

TOŽILNIK: romansírane

MESTNIK: pri romansíran**ih**

ORODNIK: z romansíran**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: romansírana

RODILNIK: romansíran**e**

DAJALNIK: romansírani

TOŽILNIK: romansírano

MESTNIK: pri romansírani

ORODNIK: z romansírano

dvojina

IMENOVALNIK: romansírani

RODILNIK: romansíran**ih**

DAJALNIK: romansíran**ima**

TOŽILNIK: romansírani

MESTNIK: pri romansíran**ih**

ORODNIK: z romansíran**ima**

množina

IMENOVALNIK: romansírane

RODILNIK: romansíran**ih**

DAJALNIK: romansíran**im**

TOŽILNIK: romansírane

MESTNIK: pri romansíran**ih**

ORODNIK: z romansíran**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: romansírano

RODILNIK: romansíran**ega**

DAJALNIK: romansíran**emu**

TOŽILNIK: romansírano

MESTNIK: pri romansíran**em**

ORODNIK: z romansíran**im**

dvojina

IMENOVALNIK: romansírani

RODILNIK: romansíran**ih**

DAJALNIK: romansíran**ima**

TOŽILNIK: romansírani

MESTNIK: pri romansíran**ih**

ORODNIK: z romansíran**ima**

množina

IMENOVALNIK: romansírana

RODILNIK: romansíran**ih**

DAJALNIK: romansíran**im**

TOŽILNIK: romansírana

MESTNIK: pri romansíran**ih**

ORODNIK: z romansíran**imi**

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj romansíran

ženski spol

EDNINA: bòlj romansírana

srednji spol

EDNINA: bòlj romansírano

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj romansíran

ženski spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj romansírana

srednji spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj romansírano

TONEMSKO

[romansîran]

IPA: [rɔmansí:ràn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: romansîran

določno romansîrani

RODILNIK: romansîran**ega**

DAJALNIK: romansîran**emu**

TOŽILNIK: romansîran

določno romansîrani

živo romansîran**ega**

MESTNIK: pri romansîran**em**

ORODNIK: z romansîran**im**

dvojina

IMENOVALNIK: romansîrana

RODILNIK: romansîran**ih**

DAJALNIK: romansîran**ima**

TOŽILNIK: romansîrana

MESTNIK: pri romansîran**ih**

ORODNIK: z romansîran**ima**

množina

IMENOVALNIK: romansîrani

RODILNIK: romansîran**ih**

DAJALNIK: romansîran**im**

TOŽILNIK: romansîrane

MESTNIK: pri romansîran**ih**

ORODNIK: z romansîran**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: romansîrana

RODILNIK: romansîrane

DAJALNIK: romansîran**i**

TOŽILNIK: romansîrano

MESTNIK: pri romansîran**i**

ORODNIK: z romansîran**o**

dvojina

IMENOVALNIK: romansîrani

RODILNIK: romansîran**ih**

DAJALNIK: romansîran**ima**

TOŽILNIK: romansîrani

MESTNIK: pri romansîran**ih**

ORODNIK: z romansîran**ima**

množina

IMENOVALNIK: romansîrane

RODILNIK: romansîran**ih**

DAJALNIK: romansîran**im**

TOŽILNIK: romansîrane

MESTNIK: pri romansîran**ih**

ORODNIK: z romansîran**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: romansîrano

RODILNIK: romansîran**ega**

DAJALNIK: romansîran**emu**

TOŽILNIK: romansîrano

MESTNIK: pri romansîran**em**

ORODNIK: z romansîran**im**

dvojina

IMENOVALNIK: romansîrani

RODILNIK: romansîran**ih**

DAJALNIK: romansîran**ima**

TOŽILNIK: romansîrani

MESTNIK: pri romansîran**ih**

ORODNIK: z romansîran**ima**

množina

IMENOVALNIK: romansîrana

RODILNIK: romansîran**ih**

DAJALNIK: romansîran**im**

TOŽILNIK: romansîrana

MESTNIK: pri romansîran**ih**

ORODNIK: z romansîran**imi**

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj romansîran

ženski spol

EDNINA: bõlj romansîrana

srednji spol

EDNINA: bõlj romansîrano

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj romansîran

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj romansîrana

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj romansîrano

IZVOR

iz *romansirati*, prevzeto iz frc. *romancer*, iz †roman

rotatórni rotatórna rotatórno samostalnik moškega spola
[rotatórni]

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[rotatórni]

IPA: [rɔta'to:rni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: rotatórni

RODILNIK: rotatórn**ega**

DAJALNIK: rotatórn**emu**

TOŽILNIK: rotatórni

živo rotatórn**ega**

MESTNIK: pri rotatór**em**

ORODNIK: z rotatór**ni**

dvojina

IMENOVALNIK: rotatór**na**

RODILNIK: rotatór**ni**

DAJALNIK: rotatór**nima**

TOŽILNIK: rotatór**na**

MESTNIK: pri rotatór**ni**

ORODNIK: z rotatór**nima**

množina

IMENOVALNIK: rotatór**ni**

RODILNIK: rotatór**ni**

DAJALNIK: rotatór**ni**

TOŽILNIK: rotatór**ne**

MESTNIK: pri rotatór**ni**

ORODNIK: z rotatór**nimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: rotatór**na**

RODILNIK: rotatór**ne**

DAJALNIK: rotatór**ni**

TOŽILNIK: rotatór**no**

MESTNIK: pri rotatór**ni**

ORODNIK: z rotatór**no**

dvojina

IMENOVALNIK: rotatór**ni**

RODILNIK: rotatór**ni**

DAJALNIK: rotatór**nima**

TOŽILNIK: rotatór**ni**

MESTNIK: pri rotatór**ni**

ORODNIK: z rotatór**nima**

množina

IMENOVALNIK: rotatór**ne**

RODILNIK: rotatór**ni**

DAJALNIK: rotatór**ni**

TOŽILNIK: rotatór**ne**

MESTNIK: pri rotatór**ni**

ORODNIK: z rotatór**nimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: rotatór**no**

RODILNIK: rotatór**nega**

DAJALNIK: rotatór**nemu**

TOŽILNIK: rotatór**no**

MESTNIK: pri rotatór**em**

ORODNIK: z rotatór**ni**

dvojina

IMENOVALNIK: rotatór**ni**

RODILNIK: rotatór**ni**

DAJALNIK: rotatór**nima**

TOŽILNIK: rotatór**ni**

MESTNIK: pri rotatór**ni**

ORODNIK: z rotatór**nima**

množina

IMENOVALNIK: rotatór**na**

RODILNIK: rotatór**ni**

DAJALNIK: rotatór**ni**

TOŽILNIK: rotatór**na**

MESTNIK: pri rotatór**ni**

ORODNIK: z rotatór**nimi**

TONEMSKO

[rotatòrni]

IPA: [rɔtató:rni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: rotatòr**ni**

RODILNIK: rotatòr**nega**

DAJALNIK: rotatòr**nemu**

TOŽILNIK: rotatòr**ni**

živo rotatòr**nega**

MESTNIK: pri rotatòr**em**

ORODNIK: z rotatòr**ni**

dvojina

IMENOVALNIK: rotatòr**na**

RODILNIK: rotatòr**ni**

DAJALNIK: rotatòr**nima**

TOŽILNIK: rotatòr**na**

MESTNIK: pri rotatòr**ni**

ORODNIK: z rotatòr**nima**

množina

IMENOVALNIK: rotatòr**ni**

RODILNIK: rotatòr**ni**

DAJALNIK: rotatòr**ni**

TOŽILNIK: rotatòr**ne**

MESTNIK: pri rotatòr**ni**

ORODNIK: z rotatòr**nimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: rotatòr**na**

RODILNIK: rotatòr**ne**

DAJALNIK: rotatòr**ni**

TOŽILNIK: rotatòr**no**

MESTNIK: pri rotatòr**ni**

ORODNIK: z rotatòr**no**

dvojina

IMENOVALNIK: rotatòr**ni**

RODILNIK: rotatòr**ni**

DAJALNIK: rotatòr**nima**

TOŽILNIK: rotatòr**ni**

MESTNIK: pri rotatòr**ni**

ORODNIK: z rotatòr**nima**

množina

IMENOVALNIK: rotatòr**ne**

RODILNIK: rotatòr**ni**

DAJALNIK: rotatōr**im**
TOŽILNIK: rotatōr**ne**
MESTNIK: pri rotatōr**ih**
ORODNIK: z rotatōr**imi**

srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: rotatōr**no**
RODILNIK: rotatōr**nega**
DAJALNIK: rotatōr**nemu**
TOŽILNIK: rotatōr**no**
MESTNIK: pri rotatōr**nem**
ORODNIK: z rotatōr**nim**

dvojina

IMENOVALNIK: rotatōr**ni**
RODILNIK: rotatōr**nih**
DAJALNIK: rotatōr**nima**
TOŽILNIK: rotatōr**ni**
MESTNIK: pri rotatōr**ih**
ORODNIK: z rotatōr**nima**

množina

IMENOVALNIK: rotatōr**na**
RODILNIK: rotatōr**nih**
DAJALNIK: rotatōr**nim**
TOŽILNIK: rotatōr**na**
MESTNIK: pri rotatōr**ih**
ORODNIK: z rotatōr**imi**

STALNE ZVEZE

rotatorna manšeta

iz medicine skupina mišic in njihovih kit v ramenskem sklepu, ki nadlahtnico povezuje z lopatico; sin.: manšeta

▶ **sam. beseda + sam. beseda v roditelju**

▪ Okvare *rotatorne manšete* se pogosto sčasoma pozdravijo same od sebe, ponavadi v približno dveh letih.

...

▪ *Rotatorno manšeto* sestavljajo štiri mišice, ki izhajajo iz lopatice in se s kitami priraščajo v zgornjem delu nadlahtnice.

IZVOR

iz *rotator* 'obračalec, obračalka', prevzeto prek nem. *Rotator* iz poznolat. *rotātor* iz lat. *rotāre* 'vrteti'

sadíst sadísta samostalnik moškega spola

[sadíst]

POMEN

kdor doživlja užitek ob povzročanju bolečine, trpljenja drugemu, poniževanju drugega

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

▪ V filmu jo *sadist* zadržuje v kletni celici, kjer jo zastrašuje in muči.

▪ Žival, ki jo *sadist* muči, svoje vloge ne sprejema niti se ne more pritožiti.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Bil je eden najbolj krvavih evropskih tiranov in hud *sadist*.

▪ Spremenil se je v narcisoidnega *sadista*.

...

▪ Kar nekajkrat v življenju je dokazal, da je *sadist*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[sadíst]

IPA: [sa'di:st]

ednina

IMENOVALNIK: sadíst

RODILNIK: sadísta

DAJALNIK: sadístu

TOŽILNIK: sadísta

MESTNIK: pri sadístu

ORODNIK: s sadístom

dvojina

IMENOVALNIK: sadísta

RODILNIK: sadístov

DAJALNIK: sadístoma

TOŽILNIK: sadísta

MESTNIK: pri sadístih

ORODNIK: s sadístoma

množina

IMENOVALNIK: sadísti

RODILNIK: sadístov

DAJALNIK: sadístom

TOŽILNIK: sadíste

MESTNIK: pri sadístih

ORODNIK: s sadísti

TONEMSKO

[sadíst]

IPA: [sadí:st]

ednina

IMENOVALNIK: sadíst

RODILNIK: sadísta

DAJALNIK: sadístu

TOŽILNIK: sadísta

MESTNIK: pri sadístu

ORODNIK: s sadístom

dvojina

IMENOVALNIK: sadísta

RODILNIK: sadístov

DAJALNIK: sadístoma

TOŽILNIK: sadísta

MESTNIK: pri sadístih

ORODNIK: s sadístoma

množina

IMENOVALNIK: sadísti

RODILNIK: sadístov
DAJALNIK: sadístom
TOŽILNIK: sadíste
MESTNIK: pri sadístih
ORODNIK: s sadísti

BESEDOTVORJE

ženski spol: sadistka

IZVOR

prevzeto iz nem. *Sadist* iz ↑*sadizem*

sadístičen sadístična sadístično pridevnik
[sadístičən]

POMEN

1. ki doživlja užitek ob povzročanju bolečine, trpljenja drugemu, poniževanju drugega

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

sadístičen morilec, mučitelj | sadístičen očim | sadístičen terorist

▪ *Sadístični očim ga je trpinčil.*

▪ Bili so brezmočno negibljivi, a živi, ko se je nad njimi izživiljal *sadístični mučitelj.*

...

▪ Črnolasi polizanec je bil še posebej krut in *sadístičen* do nje.

1.1. ki kaže, izraža doživljanje takega užitka ali željo po njem

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

sadístičen umor | sadístičen užitek | sadístične fantazije | sadístično izživljanje, mučenje, ravnanje | sadístična nagnjenja

▪ Čeprav v drustvu prejmejo nemalo prijav o mučenju živali, tako *sadístičnega ravnanja* ne pomnijo.

▪ Film vsebuje *sadístične, krvave prizore mučenja* in pohabljanja.

2. ekspresivno ki je neprizanesljiv, neusmiljen

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Spet je snežilo in *sadístičen veter* se je zaganjal v vse, kar mu je stalo napoti.

▪ Lahko bi sklepali, da gre za zelo *sadístično religijo*, ki je nenehno žrtvovala.

...

▪ Bojazen je sicer na mestu, vendar so lahko ukrepi drugačni, manj *sadístični.*

▪ Na vsak način je imel čut za humor, morda malo črn, *sadístičen.*

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[sadístičən]

IPA: [sa'di:stɪtʃən]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: sadístičen

določno sadístični

RODILNIK: sadístičnega

DAJALNIK: sadístičnemu

TOŽILNIK: sadístičen

določno sadístični

živo sadístičnega

MESTNIK: pri sadístičnem

ORODNIK: s sadístičnim

dvojina

IMENOVALNIK: sadístična

RODILNIK: sadístičnih

DAJALNIK: sadístičnima

TOŽILNIK: sadístična

MESTNIK: pri sadístičnih

ORODNIK: s sadístičnima

množina

IMENOVALNIK: sadístični

RODILNIK: sadístičnih

DAJALNIK: sadístičnim

TOŽILNIK: sadístične

MESTNIK: pri sadístičnih

ORODNIK: s sadístičnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: sadístična

RODILNIK: sadístične

DAJALNIK: sadístični

TOŽILNIK: sadístično

MESTNIK: pri sadístični

ORODNIK: s sadístično

dvojina

IMENOVALNIK: sadístični

RODILNIK: sadístičnih

DAJALNIK: sadístičnima

TOŽILNIK: sadístični

MESTNIK: pri sadístičnih

ORODNIK: s sadístičnima

množina

IMENOVALNIK: sadístične

RODILNIK: sadístičnih

DAJALNIK: sadístičnim

TOŽILNIK: sadístične

MESTNIK: pri sadístičnih

ORODNIK: s sadístičnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: sadístično

RODILNIK: sadístičnega

DAJALNIK: sadístičnemu

TOŽILNIK: sadístično

MESTNIK: pri sadístičnem

ORODNIK: s sadístičnim
dvojina

IMENOVALNIK: sadístični

RODILNIK: sadístičnih

DAJALNIK: sadístičnima

TOŽILNIK: sadístični

MESTNIK: pri sadístičnih

ORODNIK: s sadístičnima

množina

IMENOVALNIK: sadístična

RODILNIK: sadístičnih

DAJALNIK: sadístičnim

TOŽILNIK: sadístična

MESTNIK: pri sadístičnih

ORODNIK: s sadístičnimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj sadístičen

ženski spol

EDNINA: bòlj sadístična

srednji spol

EDNINA: bòlj sadístično

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nàjbolj in nàjbolj sadístičen

ženski spol

EDNINA: nàjbolj in nàjbolj sadístična

srednji spol

EDNINA: nàjbolj in nàjbolj sadístično

TONEMSKO

[sadístičən]

IPA: [sadi:stítʃən]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: sadístičen

določno sadístični

RODILNIK: sadístičnega

DAJALNIK: sadístičnemu

TOŽILNIK: sadístičen

določno sadístični

živo sadístičnega

MESTNIK: pri sadístičnem

ORODNIK: s sadístičnim

dvojina

IMENOVALNIK: sadístična

RODILNIK: sadístičnih

DAJALNIK: sadístičnima

TOŽILNIK: sadístična

MESTNIK: pri sadístičnih

ORODNIK: s sadístičnima

množina

IMENOVALNIK: sadístični

RODILNIK: sadístičnih

DAJALNIK: sadístičnim

TOŽILNIK: sadístične

MESTNIK: pri sadístičnih

ORODNIK: s sadístičnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: sadístična

RODILNIK: sadístične

DAJALNIK: sadístični

TOŽILNIK: sadístično

MESTNIK: pri sadístični

ORODNIK: s sadístično

dvojina

IMENOVALNIK: sadístični

RODILNIK: sadístičnih

DAJALNIK: sadístičnima

TOŽILNIK: sadístični

MESTNIK: pri sadístičnih

ORODNIK: s sadístičnima

množina

IMENOVALNIK: sadístične

RODILNIK: sadístičnih

DAJALNIK: sadístičnim

TOŽILNIK: sadístične

MESTNIK: pri sadístičnih

ORODNIK: s sadístičnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: sadístično

RODILNIK: sadístičnega

DAJALNIK: sadístičnemu

TOŽILNIK: sadístično

MESTNIK: pri sadístičnem

ORODNIK: s sadístičnim

dvojina

IMENOVALNIK: sadístični

RODILNIK: sadístičnih

DAJALNIK: sadístičnima

TOŽILNIK: sadístični

MESTNIK: pri sadístičnih

ORODNIK: s sadístičnima

množina

IMENOVALNIK: sadístična

RODILNIK: sadístičnih

DAJALNIK: sadístičnim

TOŽILNIK: sadístična

MESTNIK: pri sadístičnih

ORODNIK: s sadístičnimi

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj sadističen

ženski spol

EDNINA: bõlj sadistična

srednji spol

EDNINA: bõlj sadistično

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj sadističen

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj sadistična

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj sadistično

IZVOR

prevzeto iz nem. *sadistisch*, glej ↑sadizem

sadistično prislov

[sadistično]

POMEN

1. takó, da je prisoten užitek ob povzročanju bolečine, trpljenja drugemu, poniževanju drugega

► **prisl.** + glag.

sadistično se izživljati, mučiti | sadistično uživati

▪ *Sadistično* se izživljajo nad žrtvami, vendar jih ne ubijejo, ampak jih le hudo ranijo in jih nato pustijo, da izkrvavijo.

▪ Večkrat naj bi jo posilil in jo *sadistično* mučil.

...

▪ Tepejo jih z vso silo, prav *sadistično*.

2. ekspresivno takó, da je neprizanesljivo, neusmiljeno

▪ Kroji niso več tako *sadistično* oprijeti kot sredi sedemdesetih let.

▪ *Sadistično* se naslanjajo, češ da film nima gledalcev.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[sadistično]

IPA: [sa'di:stítʃnɔ]

OSNOVNIK: sadistično

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bõlj sadistično

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nãjbolj in nãjbolj sadistično

TONEMSKO

[sadistično]

IPA: [sadi:stítʃnɔ]

OSNOVNIK: sadistično

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bõlj sadistično

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nãjbolj in nãjbolj sadistično

IZVOR

↑sadističen

sadistka sadistke samostalnik ženskega spola

[sadistka]

POMEN

ženska, ki doživlja užitek ob povzročanju bolečine, trpljenja drugemu, poniževanju drugega

▪ Razvila se je v *sadistko* in prav sadizem včasih nekontrolirano plane iz nje, kadar se ponudi priložnost, da zada udarec.

▪ Neusmiljena tiranka in *sadistka* je iz služabnic naredila sužnji, ju pretepala, kaznovala z neverjetno krutimi fizičnimi in drugimi kaznimi.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[sadistka]

IPA: [sa'di:stka]

ednina

IMENOVALNIK: sadistka

RODILNIK: sadistke

DAJALNIK: sadistki

TOŽILNIK: sadistko

MESTNIK: pri sadistki

ORODNIK: s sadistko

dvojina

IMENOVALNIK: sadistki

RODILNIK: sadistk

DAJALNIK: sadistkama

TOŽILNIK: sadistki

MESTNIK: pri sadistkah

ORODNIK: s sadistkama

množina

IMENOVALNIK: sadistke

RODILNIK: sadistk

DAJALNIK: sadistkam

TOŽILNIK: sadistke

MESTNIK: pri sadistkah

ORODNIK: s sadistkami

TONEMSKO

[sadistka]

IPA: [sadi:stka]

ednina

IMENOVALNIK: sadistka

RODILNIK: sadistke

DAJALNIK: sadistki

TOŽILNIK: sadistko

MESTNIK: pri sadistki

ORODNIK: s sadistko

dvojina

IMENOVALNIK: sadistki

RODILNIK: sadistk

DAJALNIK: sadistkama

TOŽILNIK: sadistki

MESTNIK: pri sadistkah

ORODNIK: s sadístk**ama**
množina
IMENOVALNIK: sadístke
RODILNIK: sadístk
DAJALNIK: sadístk**am**
TOŽILNIK: sadístke
MESTNIK: pri sadístk**ah**
ORODNIK: s sadístk**ami**

Izvor
↑sadist

sadízem sadízma samostalnik moškega spola
[sadízəm]

POMEN

1. doživljanje užitka ob povzročanju bolečine, trpljenja drugemu, poniževanju drugega

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

latentni sadizem

- Obvladuje jih latentni *sadizem*, ljubijo moč in oblast.
- Iz čistega *sadizma* mu je ugašala cigarete na roki.

...

- Zdi se, da se *sadizem* in mazohizem mešata in zlivata s sladostrastjem.
- Za vsako malenkost jih kaznujejo, kazni pa mejijo na *sadizem*.

2. ekspresivno neprizanesljivost, neusmiljenost pri delovanju, odnosih

- Morda bo tabloidni *sadizem* do pravega izraza prišel šele letos.
- Oblasti si privoščijo krutost in *sadizem* pri ravnanju z zaporniki, česar ne morejo pokriti z nobenim členom ustave.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[sadízəm]

IPA: [sa'di:zəm]

ednina

IMENOVALNIK: sadízem

RODILNIK: sadízma

DAJALNIK: sadízmu

TOŽILNIK: sadízem

MESTNIK: pri sadízmu

ORODNIK: s sadíz**mom**

dvojina

IMENOVALNIK: sadízma

RODILNIK: sadíz**mov**

DAJALNIK: sadíz**moma**

TOŽILNIK: sadízma

MESTNIK: pri sadíz**mih**

ORODNIK: s sadíz**moma**

množina

IMENOVALNIK: sadízmi

RODILNIK: sadíz**mov**

DAJALNIK: sadíz**mom**

TOŽILNIK: sadízme

MESTNIK: pri sadíz**mih**

ORODNIK: s sadízmi

TONEMSKO

[sadízəm]

IPA: [sa'di:zəm]

ednina

IMENOVALNIK: sadízem

RODILNIK: sadízma

DAJALNIK: sadízmu

TOŽILNIK: sadízem

MESTNIK: pri sadízmu

ORODNIK: s sadíz**mom**

dvojina

IMENOVALNIK: sadízma

RODILNIK: sadíz**mov** tudi sadíz**mov**

DAJALNIK: sadíz**moma**

TOŽILNIK: sadízma

MESTNIK: pri sadíz**mih** tudi pri sadíz**mih**

ORODNIK: s sadíz**moma**

množina

IMENOVALNIK: sadízmi

RODILNIK: sadíz**mov** tudi sadíz**mov**

DAJALNIK: sadíz**mom**

TOŽILNIK: sadízme

MESTNIK: pri sadíz**mih** tudi pri sadíz**mih**

ORODNIK: s sadízmi tudi s sadízmi

Izvor

prevzeto (prek nem. *Sadismus*) iz frc. *sadisme*, po francoskem pisatelju markizu Donatienu-Alphonsu Françoisu de Sadu (1740–1814)

satíričarka satíričarke samostalnik ženskega spola

[satíričarka]

POMEN

ženska, ki se ukvarja s pisanjem satir

- *Satiričarka* je seznamu pokvarjenih in nesposobnih politikov ta teden dodala še seznam pokvarjenih in nesposobnih novinarjev.

- Časopis kali najboljše politične satirike in *satiričarke*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[satíričarka]

IPA: [sa'ti:riʧarka]

ednina

IMENOVALNIK: satíričarka

RODILNIK: satíričarke

DAJALNIK: satíričarki

TOŽILNIK: satíričarko
 MESTNIK: pri satíričarki
 ORODNIK: s satíričarko
dvojina
 IMENOVALNIK: satíričarki
 RODILNIK: satíričark
 DAJALNIK: satíričark**ama**
 TOŽILNIK: satíričarki
 MESTNIK: pri satíričark**ah**
 ORODNIK: s satíričark**ama**
množina
 IMENOVALNIK: satíričarke
 RODILNIK: satíričark
 DAJALNIK: satíričark**am**
 TOŽILNIK: satíričarke
 MESTNIK: pri satíričark**ah**
 ORODNIK: s satíričark**ami**

TONEMSKO
 [satíričarka]
 IPA: [sati:riˈtʃarka]
ednina
 IMENOVALNIK: satíričarka
 RODILNIK: satíričarke
 DAJALNIK: satíričarki
 TOŽILNIK: satíričarko
 MESTNIK: pri satíričarki
 ORODNIK: s satíričarko
dvojina
 IMENOVALNIK: satíričarki
 RODILNIK: satíričark
 DAJALNIK: satíričark**ama**
 TOŽILNIK: satíričarki
 MESTNIK: pri satíričark**ah**
 ORODNIK: s satíričark**ama**
množina
 IMENOVALNIK: satíričarke
 RODILNIK: satíričark
 DAJALNIK: satíričark**am**
 TOŽILNIK: satíričarke
 MESTNIK: pri satíričark**ah**
 ORODNIK: s satíričark**ami**

Izvor
 ↑satirik

satírik satíríka samostalnik moškega spola
 [satírík]

POMEN

kdor se ukvarja s pisanjem satir

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

ameriški, poljski satirik | politični satirik | znan satirik

▪ Poljski *satirik* in dramatik je napisal kratko satirično

basen z naslovom *Lev*, ki smo jo lahko poslušali tudi na valovih slovenskega radia.

▪ Poznan je bil predvsem kot politični in družbeni *satirik*.

▶ priredna zveza

satirik in humorist

▪ Kot izvrsten humorist in *satirik* je Alešovec v svojih spisih obdeloval predvsem nemškutarje, seveda pa se želu niso ognili tudi drugi.

▪ *Satirik* in aforist je bil znan kot izjemen egocentrik in samovšečnež.

...

▪ Rdeča soba, ki velja za prvi švedski moderni roman, je Strindberga proslavil kot *satirika* in bleščečega proznega stilista.

▪ Ugled *satirika* si je prislužil s petimi knjigami, ki jih je uvedlo delo *Popoldanski moški*, v katerem je prikazal zanemarjen del londonske četrti užitkov.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[satírík]

IPA: [saˈti:rik]

ednina

IMENOVALNIK: satírík

RODILNIK: satíríka

DAJALNIK: satíríku

TOŽILNIK: satíríka

MESTNIK: pri satíríku

ORODNIK: s satíríkom

dvojina

IMENOVALNIK: satíríka

RODILNIK: satíríkov

DAJALNIK: satíríkoma

TOŽILNIK: satíríka

MESTNIK: pri satíríkíh

ORODNIK: s satíríkoma

množina

IMENOVALNIK: satíríki

RODILNIK: satíríkov

DAJALNIK: satíríkom

TOŽILNIK: satíríke

MESTNIK: pri satíríkíh

ORODNIK: s satíríki

TONEMSKO

[satírík]

IPA: [sati:riˈk]

ednina

IMENOVALNIK: satírík

RODILNIK: satíríka

DAJALNIK: satíríku

TOŽILNIK: satíríka

MESTNIK: pri satíríku

ORODNIK: s satírikom

dvojina

IMENOVALNIK: satírika

RODILNIK: satírikov tudi satírikov

DAJALNIK: satírikoma

TOŽILNIK: satírika

MESTNIK: pri satírikih tudi pri satírikih

ORODNIK: s satírikoma

množina

IMENOVALNIK: satíriki

RODILNIK: satírikov tudi satírikov

DAJALNIK: satírikom

TOŽILNIK: satírike

MESTNIK: pri satírikih tudi pri satírikih

ORODNIK: s satíriki tudi s satíriki

BESEDOTVORJE

ženski spol: satiričarka

IZVOR

prevzeto prek nem. *Satiriker* iz poznolat. *satiricus*, iz
↑satira

sekstét sekstéta samostalnik moškega spola

[seks'tét]

POMEN

1. glasbena zasedba, sestavljena iz šestih instrumentalistov ali pevcev

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

deklíški, ženski sekstet | godalni, trobilni sekstet |

pevski, vokalni sekstet

▪ Nastopili bodo mešani pevski zbor, ženski *sekstet* in ženski zbor.

▪ Vokalni ansambel bo ob izidu svojega novega albuma prvič na slovenskih odrih gostil enega najboljših a cappella jazzovskih *sekstetov* na svetu.

▪ Vzhodnonemški *sekstet* igra mešanico metala, industrijske glasbe, tehna in klasične glasbe.

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

sekstet klarinetov

▪ Danes bo matineja za osnovnošolce, na kateri bo nastopil *sekstet* klarinetov glasbene šole.

...

▪ *Sekstet* je s svojo kompleksnejšo glasbeno idejo navdušil.

1.1. skladba za to zasedbo

▪ *Sekstet* za klarinet, rog, godalni trio in klavir je nastal v skladateljevem drugem ustvarjalnem obdobju.

2. skupina šestih oseb, ki pri čem sodelujejo, imajo skupno vlogo, cilj

▪ Kot utemeljuje žirija, izjemen igralski *sekstet* virtuozno in s preprostimi izpovednimi gledališkimi in igralskimi sredstvi animira, zabava in začara občinstvo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[seks'tét]

IPA: [seks'te:t]

ednina

IMENOVALNIK: sekstét

RODILNIK: sekstéta

DAJALNIK: sekstétu

TOŽILNIK: sekstét

MESTNIK: pri sekstétu

ORODNIK: s sekstétom

dvojina

IMENOVALNIK: sekstéta

RODILNIK: sekstétov

DAJALNIK: sekstétoma

TOŽILNIK: sekstéta

MESTNIK: pri sekstétih

ORODNIK: s sekstétoma

množina

IMENOVALNIK: sekstéti

RODILNIK: sekstétov

DAJALNIK: sekstétom

TOŽILNIK: sekstéte

MESTNIK: pri sekstétih

ORODNIK: s sekstéti

TONEMSKO

[seks'tét]

IPA: [seks'te:t]

ednina

IMENOVALNIK: sekstét

RODILNIK: sekstéta

DAJALNIK: sekstétu

TOŽILNIK: sekstét

MESTNIK: pri sekstétu

ORODNIK: s sekstétom

dvojina

IMENOVALNIK: sekstéta

RODILNIK: sekstétov

DAJALNIK: sekstétoma

TOŽILNIK: sekstéta

MESTNIK: pri sekstétih

ORODNIK: s sekstétoma

množina

IMENOVALNIK: sekstéti

RODILNIK: sekstétov

DAJALNIK: sekstétom

TOŽILNIK: sekstéte

MESTNIK: pri sekstétih

ORODNIK: s sekstéti

godalni sekstet

1. iz glasbe **sekstet**, sestavljen navadno iz dveh violin, dveh viol in dveh violončel

▪ Posebno pozornost so posvetili ustanovitvi orkestrskih ansamblov: *godalnega seksteta* in godalnega orkestra.

1.1. iz glasbe **skladba za to zasedbo**

▪ Skladbo Spomin na Firenze, op. 70, je Peter Iljič Čajkovski napisal kot *godalni sekstet*.

IZVOR

prevzeto prek nem. *Sextett* iz it. *sestetto* iz *sesto* 'šesti', umetno prilagojeno lat. *sextus*

sic členek

[sik]

POMEN

uporablja se v zapisanih besedilih, ko govorec želi posebej opozoriti na neposredno predhodni del izjave

▪ Kot nenasilnega protestnika me je šest (*sic!*) policistov vklenilo v lisice, vrglo v marico, razbilo očala in me preteple s pendrekom.

▪ Danes govorimo tudi o partizanstvu samo še politično, samo še s strankarsko logiko, zgodovinarji oportunistično (*sic!*) molčijo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[sik]

IPA: ['sik]

TONEMSKO

[sʲik]

IPA: [sʲik]

IZVOR

prevzeto iz lat. *sic* 'tako'

sivênje sivênja samostalnik srednjega spola

[sivênje]

POMEN

proces, pri katerem kaj postaja sivo

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju

sivenje las

▪ *Sivenje* las je povezano s postopnim izgubljanjem melanina v lasnih mešičkih.

▪ Zunanje spremembe zaradi staranja, na primer *sivenje* dlake ali izpadanje zob, se pri nekaterih psih pojavijo dosti prej kot pri drugih.

▪ Preveč gnojenja z dušikom in pomanjkanje kalcija povzročata *sivenje* gomoljev v času skladiščenja.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

prezgodnje sivenje

▪ Novejše študije poudarjajo, da je eden izmed razlogov za prezgodnje *sivenje* stres.

▪ Prehitro *sivenje* je posledica pomanjkanja vitamina B in magnezija.

▪ Če les prepustimo naravnemu procesu *sivenja*, redno vzdrževanje površin ni potrebno.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[sivênje]

IPA: [si'vɛ:njɛ]

ednina

IMENOVALNIK: sivênje

RODILNIK: sivênja

DAJALNIK: sivênju

TOŽILNIK: sivênje

MESTNIK: pri sivênju

ORODNIK: s sivênjem

dvojina

IMENOVALNIK: sivênji

RODILNIK: sivênj

DAJALNIK: sivênjema

TOŽILNIK: sivênji

MESTNIK: pri sivênjih

ORODNIK: s sivênjema

množina

IMENOVALNIK: sivênja

RODILNIK: sivênj

DAJALNIK: sivênjem

TOŽILNIK: sivênja

MESTNIK: pri sivênjih

ORODNIK: s sivênji

TONEMSKO

[sivénje]

IPA: [siuɛːnjé]

ednina

IMENOVALNIK: sivénje

RODILNIK: sivénja

DAJALNIK: sivénju

TOŽILNIK: sivénje

MESTNIK: pri sivénju

ORODNIK: s sivénjem

dvojina

IMENOVALNIK: sivénji in sivênji

RODILNIK: sivênj

DAJALNIK: sivénjema in sivênjema

TOŽILNIK: sivénji in sivênji

MESTNIK: pri sivénjih tudi pri sivênjih

ORODNIK: s sivénjema in s sivênjema

množina

IMENOVALNIK: sivénja tudi sivênja

RODILNIK: sivênj

DAJALNIK: sivénjem tudi sivênjem

TOŽILNIK: sivénja tudi sivênja

MESTNIK: pri sivénjih tudi pri sivênjih

ORODNIK: s sivénji tudi s sivênji

IZVOR

↑siveti

skike skika samostalnik moškega spola

[skájk]

POMEN

1. tekaški rolki podoben pripomoček, ki se pritrdi na obuvalo s pasovi

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ *Skike* lahko uporabljamo na vseh utrjenih poteh, kot so makadam, gozdne poti, kolovozi in seveda asfalt.

...

▪ Kdor kupi *skike*, ne potrebuje več tekaških rolk, poleg tega pa je *skike* veliko varnejši, ker ima odlične zavore.

▪ Za *skike* je možno uporabljati vsak navaden čevelj oziroma športni copat.

1.1. vadba, gibanje s takim pripomočkom in palicami

▪ Trenerji *skika* toplo priporočajo obisk začetnega tečaja, saj boste z njim hitreje in bolj varno napredovali pri pravilnem izvajanju tehnike.

▪ *Skike* je primeren tako za rekreativno vadbo kot za vrhunske tekače.

2. kot pridevnik ki je v zvezi s skikom 1., 1.1.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + sam. beseda skike rolka

▪ Paziti moramo, da ne pride do prevelike hitrosti, ker potem *skike* rolk ne obvladamo več in je padec neizogiben.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[skájk]

IPA: ['ska:jk]

ednina

IMENOVALNIK: [skájk]

RODILNIK: [skájka]

DAJALNIK: [skájku]

TOŽILNIK: [skájk]

MESTNIK: [pri skájku]

ORODNIK: [s skájkom]

dvojina

IMENOVALNIK: [skájka]

RODILNIK: [skájkov]

DAJALNIK: [skájkoma]

TOŽILNIK: [skájka]

MESTNIK: [pri skájkih]

ORODNIK: [s skájkoma]

množina

IMENOVALNIK: [skájki]

RODILNIK: [skájkov]

DAJALNIK: [skájkom]

TOŽILNIK: [skájke]

MESTNIK: [pri skájkih]

ORODNIK: [s skájki]

TONEMSKO

[skâjk]

IPA: [skâ:jk]

ednina

IMENOVALNIK: [skájk]

RODILNIK: [skájka]

DAJALNIK: [skájku]

TOŽILNIK: [skájk]

MESTNIK: [pri skájku]

ORODNIK: [s skájkom]

dvojina

IMENOVALNIK: [skájka]

RODILNIK: [skájkov]

DAJALNIK: [skájkoma]

TOŽILNIK: [skájka]

MESTNIK: [pri skájkih]

ORODNIK: [s skájkoma]

množina

IMENOVALNIK: [skájki]

RODILNIK: [skájkov]

DAJALNIK: [skájkom]

TOŽILNIK: [skájke]

MESTNIK: [pri skájkih]

ORODNIK: [s skájki]

IZVOR

prevzeto iz angl. *skike*, iz *sk(ate)* 'drsalka' + *(b)ike* 'kolo'

skomig skomíga samostalnik moškega spola

[skomík skomíga]

POMEN

1. gib z rameni navzgor in navzdol

▪ Trening boste končali z lahкими *skomigi*.

▪ Vsakič, ko izvajam vajo *skomig* z rameni, si pretegnem vratne mišice.

2. ekspresivno izražanje nevednosti, dvoma ali sprijaznjenosti, navadno z gibom z rameni navzgor in navzdol

▶ **sam. beseda** + z/s + sam. beseda v orodniku skomig z rameni

▪ V odgovor sem dobila le začuden pogled in *skomig* z rameni.

▪ Utemeljevanje, da bo krogla predrla hrbtno ploščico v jopiču, je naletelo le na zdolgočasen *skomig* z rameni.

...

- Stik z uradnimi oblastmi se je že davno spremenil v permisiven *skomig*: če je taka vaša želja, izvolite.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[skomík skomíga]

IPA: [sko'mi:k sko'mi:ga]

ednina

IMENOVALNIK: skomíg

RODILNIK: skomíga

DAJALNIK: skomígu

TOŽILNIK: skomíg

MESTNIK: pri skomígu

ORODNIK: s skomígom

dvojina

IMENOVALNIK: skomíga

RODILNIK: skomígov

DAJALNIK: skomígoma

TOŽILNIK: skomíga

MESTNIK: pri skomígh

ORODNIK: s skomígoma

množina

IMENOVALNIK: skomígi

RODILNIK: skomígov

DAJALNIK: skomígom

TOŽILNIK: skomíge

MESTNIK: pri skomígh

ORODNIK: s skomígi

TONEMSKO

[skomîk skomîga]

IPA: [sko'mi:k sko'mi:gâ]

ednina

IMENOVALNIK: skomîg

RODILNIK: skomîga

DAJALNIK: skomîgu

TOŽILNIK: skomîg

MESTNIK: pri skomîgu

ORODNIK: s skomîgom

dvojina

IMENOVALNIK: skomîga

RODILNIK: skomîgov

DAJALNIK: skomîgoma

TOŽILNIK: skomîga

MESTNIK: pri skomîgh

ORODNIK: s skomîgoma

množina

IMENOVALNIK: skomîgi

RODILNIK: skomîgov

DAJALNIK: skomîgom

TOŽILNIK: skomîge

MESTNIK: pri skomîgh

ORODNIK: s skomîgi

IZVOR

↑skomigati

skúter skúterja samostalnik moškega spola

[skúter]

POMEN

motorno kolo z manjšimi kolesi in prostorom za noge na sredini, ki ne dosega večjih hitrosti, navadno za vožnjo po mestu

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

električni skuter | maxi, *n*-kubični skuter | sedeči, stoječi skuter | trikolesni, velikokolesni skuter

▪ V občini imajo električna polnilna mesta, prevažajo se z električnimi *skuterji* in električnimi kolesi.

▪ Na videz je 50-kubični *skuter* podoben svojemu predhodniku, a po zagotovilih tovarne bogateje opremljen.

▪ Ponudba sega od rekreativnih do visoko zmogljivih sedečih *skuterjev* in vrhunskega tekmovalnega stoječega modela.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

model skuterja | proizvajalec skuterjev | voznik skuterja | vožnja skuterja

▪ Prava mala revolucija je bila, ko je tovarna predstavila model *skuterja* s kompresorskim polnilnikom.

▪ Zaostrena konkurenca je proizvajalce *skuterjev* prisilila v iskanje tržnih niš, ki bi jih lahko zapolnili s tehnološkimi izboljšavami klasičnih skuterjev.

▪ Prikazali bodo nekatere vaje in pravila vožnje s skuterji ter opozorili na nevarnosti, ki v prometu prežijo na voznike *skuterjev*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

izdelovati skuterje | kupiti, najeti skuter | predstaviti skuter | voziti skuter

▪ Po otoku redno vozi avtobus, mogoče pa je najeti *skuter* ali kolo.

▪ Predstavili so *skuter* precej nenavadnega videza, ki naj bi služil kot taksi.

...

▪ Nekateri se vozijo s *skuterji*, drugi z avtomobili.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[skúter]

IPA: ['sku:tɛr]

ednina

IMENOVALNIK: skúter

RODILNIK: skúterja

DAJALNIK: skúterju

TOŽILNIK: skúter

MESTNIK: pri skúterju

ORODNIK: s skúterjem

dvojina

IMENOVALNIK: skúterja
RODILNIK: skúterjev
DAJALNIK: skúterjema
TOŽILNIK: skúterja
MESTNIK: pri skúterjih
ORODNIK: s skúterjema
množina
IMENOVALNIK: skúterji
RODILNIK: skúterjev
DAJALNIK: skúterjem
TOŽILNIK: skúterje
MESTNIK: pri skúterjih
ORODNIK: s skúterji

TONEMSKO

[skúter]

IPA: [skù:tér]

ednina

IMENOVALNIK: skúter
RODILNIK: skúterja
DAJALNIK: skúterju
TOŽILNIK: skúter
MESTNIK: pri skúterju
ORODNIK: s skúterjem

dvojina

IMENOVALNIK: skúterja
RODILNIK: skúterjev tudi skúterjev
DAJALNIK: skúterjema
TOŽILNIK: skúterja
MESTNIK: pri skúterjih tudi pri skúterjih
ORODNIK: s skúterjema
množina

IMENOVALNIK: skúterji
RODILNIK: skúterjev tudi skúterjev
DAJALNIK: skúterjem
TOŽILNIK: skúterje
MESTNIK: pri skúterjih tudi pri skúterjih
ORODNIK: s skúterji tudi s skúterji

in

[skúter]

IPA: [skù:tèr]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: skúter
RODILNIK: skúterja
DAJALNIK: skúterju
TOŽILNIK: skúter
MESTNIK: pri skúterju
ORODNIK: s skúterjem
dvojina
IMENOVALNIK: skúterja

RODILNIK: skúterjev
DAJALNIK: skúterjema
TOŽILNIK: skúterja
MESTNIK: pri skúterjih
ORODNIK: s skúterjema
množina
IMENOVALNIK: skúterji
RODILNIK: skúterjev
DAJALNIK: skúterjem
TOŽILNIK: skúterje
MESTNIK: pri skúterjih
ORODNIK: s skúterji

STALNE ZVEZE

podvodni skuter

električna naprava z ročaji za hitrejše premikanje pod vodo

- Zaradi relativno močnega vodnega toka v jami si je pomagal s *podvodnim skuterjem*, ki izgleda kot torpedo.
- Pri potopu si je pomagal s *podvodnim skuterjem* in tako prihranil čas in energijo, saj je največjo globino dosegel šele po dobrem kilometru sifona.

vodni skuter

motornemu kolesu podobno plovilo z nizkim sediščem in prostorom za noge na sredini

▶ sam. beseda + z/s + **sam. beseda v orodniku**
tekmovanje z vodnimi skuterji | vožnja z vodnim skuterjem

- V nedeljo bo državno prvenstvo z *vodnimi skuterji*.
- Poletje je preživela na morju, adrenalin pa si je dvigovala z dirkanjem z *vodnimi skuterji*.
- Je eden redkih smučarjev, ki je nizal uspehe tudi v tekmovanjih z *vodnimi skuterji*.

...

- Dekleti sta uživali na plaži, se zabavali s prijatelji, čofotali po morju in se vozili z *vodnimi skuterji*.

IZVOR

prevzeto iz angl. *scooter* iz *scoot* 'zdrveti, ucvreti jo'

smrdljívka smrdljívke samostalnik ženskega spola

[smərdljíʋka]

POMEN

1. rastlina, zlasti okrasna cvetlica, z neprijetnim vonjem

- Med okrasnimi rastlinami ne smemo pozabiti na *smrdljívke*, ki s svojim vonjem odganjajo celo vrsto škodljivih žuželk, tudi koloradskega hrošča in komarje.
- Kljub čudoviti zunanosti je *smrdljívka* neprijetna zaradi vonja po razpadajočem mesu, s katerim privlači žuželke, ki jo oprashijo.

2. regratu podobna rastlina z blagim vonjem po

krompirju, ki raste v listnatih gozdovih, ali njen del; primerjaj lat. *Aposeris foetida*

- *Smrđljivka* ima okus po krompirju in je odlična v solati.

- O vsebnosti hranil v listih *smrđljivke* ni veliko znanega.

- *Smrđljivka* raste v gozdovih, najpogosteje v bukovih.

3. neužitna ali strupena goba neprijetnega vonja

- Skrbno sem pregledal vse *smrđljivke*, ki sem jih našel, in med njimi ni bilo niti ene smrđljive golobice.

- V sušnem, vročem vremenu postajajo klobuki *smrđljivk* vse manj sluzasti in lepljivi, dokler na povrhnjici ne ostane le še lesk.

4. grozdje trte izabele z večjimi temno vijoličnimi grozdi s tršim ovogom

- Ponudba kraške kulinarike je zelo zanimiva: teranova torta, jota iz repe, kruh z dodatkom lupin *smrđljivke*.

- Grajska posebnost je tudi kruh s *smrđljivko*.

5. večja rastlinojeda ali plenilska stenica s telesom v obliki ščita in petdelnimi tipalkami, ki se brani z izločkom neprijetnega vonja; primerjaj lat.

Pentatomidae

- Ko se izležejo mlade *smrđljivke*, se združijo v gruče, z glavami navznoter, in mahajo s svojimi nogami in tipalkami naokoli.

- Ščitastim stenicam zaradi vonja, s katerim se branijo pred plenilci, pravimo tudi *smrđljivke*.

6. slabšalno ženska, ki oddaja neprijeten vonj

- *Smrđljivk*, ki smrđijo po starem švicu, ki ga prekrivajo z dišavicami, sem se vedno izogibal.

7. slabšalno ženska, ki se ji pripisuje nemoralnost, ničvrednost

- Če bi imela *smrđljivka* čisto vest, ne bi plačevali mesečno na tisoče evrov za njeno varovanje.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[smərđljǐʊka]

IPA: [smərđlʲi:ʊka]

ednina

IMENOVALNIK: smrđljivka

RODILNIK: smrđljivke

DAJALNIK: smrđljivki

TOŽILNIK: smrđljivko

MESTNIK: pri smrđljivki

ORODNIK: s smrđljivko

dvojina

IMENOVALNIK: smrđljivki

RODILNIK: smrđljivk

DAJALNIK: smrđljivkama

TOŽILNIK: smrđljivki

MESTNIK: pri smrđljivkah

ORODNIK: s smrđljivkama

množina

IMENOVALNIK: smrđljivke

RODILNIK: smrđljǐvk

DAJALNIK: smrđljǐvkam

TOŽILNIK: smrđljǐvke

MESTNIK: pri smrđljǐvkah

ORODNIK: s smrđljǐvkami

TONEMSKO

[smərđljǐʊka]

IPA: [smərđlʲi:ʊkà]

ednina

IMENOVALNIK: smrđljǐvka

RODILNIK: smrđljǐvke

DAJALNIK: smrđljǐvki

TOŽILNIK: smrđljǐvko

MESTNIK: pri smrđljǐvki

ORODNIK: s smrđljǐvko

dvojina

IMENOVALNIK: smrđljǐvki

RODILNIK: smrđljǐvk

DAJALNIK: smrđljǐvkama

TOŽILNIK: smrđljǐvki

MESTNIK: pri smrđljǐvkah

ORODNIK: s smrđljǐvkama

množina

IMENOVALNIK: smrđljǐvke

RODILNIK: smrđljǐvk

DAJALNIK: smrđljǐvkam

TOŽILNIK: smrđljǐvke

MESTNIK: pri smrđljǐvkah

ORODNIK: s smrđljǐvkami

STALNE ZVEZE

zelena smrđljivka

iz zoologije stenica zelene barve, ki srka sokove iz plodov kulturnih rastlin, zlasti stročnic; primerjaj lat.

Nezara viridula

- Zaradi barvnega kontrasta *zeleno smrđljivko* najlažje in najprej opazimo na paradižniku.

- *Zelena smrđljivka* se je iz Sredozemlja, ki je po predvidevanju njena prvotna domovina, po svetu razširila s trgovanjem šele v zadnjih dveh stoletjih.

IZVOR

↑smrđljǐv

smrdokávra smrdokávre samostalnik ženskega spola

[smərđokáʊra]

POMEN

ptica s perjanico, rdečkasto rjavim trupom, črno-belimi progastimi perutmi in dolgim, rahlo ukrivljenim koničastim kljunom; primerjaj lat. *Upupa epops*

► **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

- *Smrdokavra* živi v velikem delu Afrike, Evrope in jugovzhodne Azije.
- Poleg vodomca, čebelarja in zlatovranke spada *smrdokavra* med naše najlepše in najzanimivejše ptice.

...

- Če bo sadovnjak zaznamovalo pašništvo, katerega spremljevalci so tudi velike žuželke, bomo morda uzrli *smrdokavro*, ki bo pobirala velike kobilice, bramorje in hrošče govnače.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[smərdokáʋra]

IPA: [smərdɔˈka:ʋra]

ednina

IMENOVALNIK: smrdokávra

RODILNIK: smrdokávre

DAJALNIK: smrdokávri

TOŽILNIK: smrdokávro

MESTNIK: pri smrdokávri

ORODNIK: s smrdokávro

dvojina

IMENOVALNIK: smrdokávri

RODILNIK: smrdokáver

DAJALNIK: smrdokávrama

TOŽILNIK: smrdokávri

MESTNIK: pri smrdokávrah

ORODNIK: s smrdokávrama

množina

IMENOVALNIK: smrdokávre

RODILNIK: smrdokáver

DAJALNIK: smrdokávram

TOŽILNIK: smrdokávre

MESTNIK: pri smrdokávrah

ORODNIK: s smrdokávrami

TONEMSKO

[smərdokáʋra]

IPA: [smərdɔka:ʋrǎ]

ednina

IMENOVALNIK: smrdokâvra

RODILNIK: smrdokâvre

DAJALNIK: smrdokâvri

TOŽILNIK: smrdokâvro

MESTNIK: pri smrdokâvri

ORODNIK: s smrdokâvro

dvojina

IMENOVALNIK: smrdokâvri

RODILNIK: smrdokâver

DAJALNIK: smrdokâvrâma

TOŽILNIK: smrdokâvri

MESTNIK: pri smrdokâvrah

ORODNIK: s smrdokâvrâma

množina

IMENOVALNIK: smrdokâvre

RODILNIK: smrdokâver

DAJALNIK: smrdokâvrâ

TOŽILNIK: smrdokâvre

MESTNIK: pri smrdokâvrah

ORODNIK: s smrdokâvrâmi

IZVOR

↑smrdeti + *kavra* 'vrana', po ljudskem prepričanju, da ima ta ptica nečisto gnezdo

sněžka sněžke samostalnik ženskega spola

[sněžka]

POMEN

1. navadno v množini podloženo zimsko obuvano z debelim rebrastim podplatom, ki sega največ do kolena

▪ V tem času je najraje v toplih športnih oblačilih in *snežkah*, ki jo grejejo tudi v noge.

▪ Ne pozabite na tople nepremočljive *snežke*, nato pa se zapodite v zimski dan!

2. navadno v množini, nekdam krajša lesena smučka

▪ *Snežke* so pri svojem delu hitro prevzeli lovci in gozdarji.

▪ Bloški smučarji so imeli *snežke*, dolge komaj več kot meter, in kol, okrog katerega so obračali.

▪ V novejšem času oldtimerji s festivali na snegu obujajo smučarsko tradicijo na doma narejenih *snežkah*.

3. užitna lističasta goba z belimi trosi, lepljivim sivim klobukom in blede rumenim betom; primerjaj

lat. *Tricholoma portentosum*; sin.: sivka, iz biologije zimaska kolobarnica

▪ Kljub temu da smo sredi zime, je včeraj na osrednji tržnici branjevka prodajala gobe *snežke*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[sněžka]

IPA: [ˈsneːʃka]

ednina

IMENOVALNIK: sněžka

RODILNIK: sněžke

DAJALNIK: sněžki

TOŽILNIK: sněžko

MESTNIK: pri sněžki

ORODNIK: s sněžko

dvojina

IMENOVALNIK: sněžki

RODILNIK: sněžk

DAJALNIK: sněžkama

TOŽILNIK: sněžki

MESTNIK: pri sněžkah
ORODNIK: s sněžkama
množina
IMENOVALNIK: sněžke
RODILNIK: sněžk
DAJALNIK: sněžkam
TOŽILNIK: sněžke
MESTNIK: pri sněžkah
ORODNIK: s sněžkami

TONEMSKO

[sněška]

IPA: [sně:fkà]

ednina

IMENOVALNIK: sněžka

RODILNIK: sněžke

DAJALNIK: sněžki

TOŽILNIK: sněžko

MESTNIK: pri sněžki

ORODNIK: s sněžko

dvojina

IMENOVALNIK: sněžki

RODILNIK: sněžk

DAJALNIK: sněžkama

TOŽILNIK: sněžki

MESTNIK: pri sněžkah

ORODNIK: s sněžkama

množina

IMENOVALNIK: sněžke

RODILNIK: sněžk

DAJALNIK: sněžkam

TOŽILNIK: sněžke

MESTNIK: pri sněžkah

ORODNIK: s sněžkami

Izvor

↑sneg

spésniti spésnim dovršni glagol

[spésniti]

POMEN

1. napisati pesem

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

spesniti himno | spesniti pesem, pesmico | spesniti verze

▪ *Spesnil* je pesem, dolgo kar sedem kitic.

▪ Prve verze je *spesnila* v prvem razredu osnovne šole.

...

▪ Za glasbenike je *spesnil* preko dva tisoč besedil.

2. slabšalno reči, napisati, zlasti kaj nepremišljenega, vsebinsko praznega, nesmiselnega

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

▪ Izjavo je *spesnil* in medijem poslal nekdo, ki je z ministrom sploh ni uskladal.

▪ Če novinar *spesni* slab članek, mora kritiko sprejeti.

▶ **glag.** + o + sam. beseda v mestniku

▪ Nov model avtomobila smo v uredništvu že vozili in o njem *spesnili* štiri strani, zato ne bomo ponavljali že napisanega.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[spésniti]

IPA: ['spe:sniti]

NEDOLOČNIK: spésniti

NAMENILNIK: spésnit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: spésnim

2. OSEBA: spésniš

3. OSEBA: spésni

dvojina

1. OSEBA: spésniva

2. OSEBA: spésnita

3. OSEBA: spésnita

množina

1. OSEBA: spésnimo

2. OSEBA: spésnite

3. OSEBA: spésnijo

velelnik

ednina

2. OSEBA: spésni

dvojina

1. OSEBA: spésniva

2. OSEBA: spésnita

množina

1. OSEBA: spésnimo

2. OSEBA: spésnite

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: spésnil

DVOJINA: spésnila

MNOŽINA: spésnili

ženski spol

EDNINA: spésnila

DVOJINA: spésnili

MNOŽINA: spésnile

srednji spol

EDNINA: spésnilo

DVOJINA: spésnili

MNOŽINA: spésnila

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: spesněč

RODILNIK: spesněčega

DAJALNIK: spesněčemu

TOŽILNIK: spesněč

živo spesnéc**ega**
MESTNIK: pri spesnéc**em**
ORODNIK: s spesnéc**im**
dvojina
IMENOVALNIK: spesnéc**a**
RODILNIK: spesnéc**ih**
DAJALNIK: spesnéc**ima**
TOŽILNIK: spesnéc**a**
MESTNIK: pri spesnéc**ih**
ORODNIK: s spesnéc**ima**
množina
IMENOVALNIK: spesnéc**i**
RODILNIK: spesnéc**ih**
DAJALNIK: spesnéc**im**
TOŽILNIK: spesnéc**e**
MESTNIK: pri spesnéc**ih**
ORODNIK: s spesnéc**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: spesnéc**a**
RODILNIK: spesnéc**e**
DAJALNIK: spesnéc**i**
TOŽILNIK: spesnéc**o**
MESTNIK: pri spesnéc**i**
ORODNIK: s spesnéc**o**
dvojina
IMENOVALNIK: spesnéc**i**
RODILNIK: spesnéc**ih**
DAJALNIK: spesnéc**ima**
TOŽILNIK: spesnéc**i**
MESTNIK: pri spesnéc**ih**
ORODNIK: s spesnéc**ima**
množina
IMENOVALNIK: spesnéc**e**
RODILNIK: spesnéc**ih**
DAJALNIK: spesnéc**im**
TOŽILNIK: spesnéc**e**
MESTNIK: pri spesnéc**ih**
ORODNIK: s spesnéc**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: spesnéc**e**
RODILNIK: spesnéc**ega**
DAJALNIK: spesnéc**emu**
TOŽILNIK: spesnéc**e**
MESTNIK: pri spesnéc**em**
ORODNIK: s spesnéc**im**
dvojina
IMENOVALNIK: spesnéc**i**
RODILNIK: spesnéc**ih**
DAJALNIK: spesnéc**ima**
TOŽILNIK: spesnéc**i**
MESTNIK: pri spesnéc**ih**

ORODNIK: s spesnéc**ima**
množina
IMENOVALNIK: spesnéc**a**
RODILNIK: spesnéc**ih**
DAJALNIK: spesnéc**im**
TOŽILNIK: spesnéc**a**
MESTNIK: pri spesnéc**ih**
ORODNIK: s spesnéc**imi**
deležnik na **-n**
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: spés**njen**
RODILNIK: spés**njenega**
DAJALNIK: spés**njenemu**
TOŽILNIK: spés**njen**
živo spés**njenega**
MESTNIK: pri spés**njenem**
ORODNIK: s spés**njenim**
dvojina
IMENOVALNIK: spés**njena**
RODILNIK: spés**njenih**
DAJALNIK: spés**njenima**
TOŽILNIK: spés**njena**
MESTNIK: pri spés**njenih**
ORODNIK: s spés**njenima**
množina
IMENOVALNIK: spés**njeni**
RODILNIK: spés**njenih**
DAJALNIK: spés**njenim**
TOŽILNIK: spés**njene**
MESTNIK: pri spés**njenih**
ORODNIK: s spés**njenimi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: spés**njena**
RODILNIK: spés**njene**
DAJALNIK: spés**njeni**
TOŽILNIK: spés**njeno**
MESTNIK: pri spés**njeni**
ORODNIK: s spés**njeno**
dvojina
IMENOVALNIK: spés**njeni**
RODILNIK: spés**njenih**
DAJALNIK: spés**njenima**
TOŽILNIK: spés**njeni**
MESTNIK: pri spés**njenih**
ORODNIK: s spés**njenima**
množina
IMENOVALNIK: spés**njene**
RODILNIK: spés**njenih**
DAJALNIK: spés**njenim**
TOŽILNIK: spés**njene**
MESTNIK: pri spés**njenih**

ORODNIK: s spésnjenimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: spésnjeno

RODILNIK: spésnjenea

DAJALNIK: spésnjenemu

TOŽILNIK: spésnjeno

MESTNIK: pri spésnjenem

ORODNIK: s spésnjenim

dvojina

IMENOVALNIK: spésnjeni

RODILNIK: spésnjenih

DAJALNIK: spésnjenima

TOŽILNIK: spésnjeni

MESTNIK: pri spésnjenih

ORODNIK: s spésnjenima

množina

IMENOVALNIK: spésnjena

RODILNIK: spésnjenih

DAJALNIK: spésnjenim

TOŽILNIK: spésnjena

MESTNIK: pri spésnjenih

ORODNIK: s spésnjenimi

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: spésnjenje

RODILNIK: spésnjenja

DAJALNIK: spésnjenju

TOŽILNIK: spésnjenje

MESTNIK: pri spésnjenju

ORODNIK: s spésnjenjem

dvojina

IMENOVALNIK: spésnjenji

RODILNIK: spésnjenj

DAJALNIK: spésnjenjema

TOŽILNIK: spésnjenji

MESTNIK: pri spésnjenjih

ORODNIK: s spésnjenjema

množina

IMENOVALNIK: spésnjenja

RODILNIK: spésnjenj

DAJALNIK: spésnjenjem

TOŽILNIK: spésnjenja

MESTNIK: pri spésnjenjih

ORODNIK: s spésnjenji

TONEMSKO

[spěsniti]

IPA: [spé:snìti]

NEDOLOČNIK: spěsniti

NAMENILNIK: spěsnit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: spěsnim

2. OSEBA: spěsniš

3. OSEBA: spěsni

dvojina

1. OSEBA: spěsniva

2. OSEBA: spěsnita

3. OSEBA: spěsnita

množina

1. OSEBA: spěsnimo

2. OSEBA: spěsnite

3. OSEBA: spěsnijo

velelnik

ednina

2. OSEBA: spěsni

dvojina

1. OSEBA: spěsniva

2. OSEBA: spěsnita

množina

1. OSEBA: spěsnimo

2. OSEBA: spěsnite

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: spěsnil

DVOJINA: spěsnila

MNOŽINA: spěsnili

ženski spol

EDNINA: spěsnila

DVOJINA: spěsnili

MNOŽINA: spěsnile

srednji spol

EDNINA: spěsnilo

DVOJINA: spěsnili

MNOŽINA: spěsnila

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: spesněč

RODILNIK: spesněčega

DAJALNIK: spesněčemu

TOŽILNIK: spesněč

živo spesněčega

MESTNIK: pri spesněčem

ORODNIK: s spesněčim

dvojina

IMENOVALNIK: spesněča

RODILNIK: spesněčih

DAJALNIK: spesněčima

TOŽILNIK: spesněča

MESTNIK: pri spesněčih

ORODNIK: s spesněčima

množina

IMENOVALNIK: spesněči

RODILNIK: spesněčih

DAJALNIK: spesn^ěč**im**
TOŽILNIK: spesn^ěč**e**
MESTNIK: pri spesn^ěč**ih**
ORODNIK: s spesn^ěč**imi**

ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: spesn^ěč**a**
RODILNIK: spesn^ěč**e**
DAJALNIK: spesn^ěč**i**
TOŽILNIK: spesn^ěč**o**
MESTNIK: pri spesn^ěč**i**
ORODNIK: s spesn^ěč**o**
dvojina

IMENOVALNIK: spesn^ěč**i**
RODILNIK: spesn^ěč**ih**
DAJALNIK: spesn^ěč**ima**
TOŽILNIK: spesn^ěč**i**
MESTNIK: pri spesn^ěč**ih**
ORODNIK: s spesn^ěč**ima**
množina

IMENOVALNIK: spesn^ěč**e**
RODILNIK: spesn^ěč**ih**
DAJALNIK: spesn^ěč**im**
TOŽILNIK: spesn^ěč**e**
MESTNIK: pri spesn^ěč**ih**
ORODNIK: s spesn^ěč**imi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: spesn^ěč**e**
RODILNIK: spesn^ěč**ega**
DAJALNIK: spesn^ěč**emu**
TOŽILNIK: spesn^ěč**e**
MESTNIK: pri spesn^ěč**em**
ORODNIK: s spesn^ěč**im**
dvojina

IMENOVALNIK: spesn^ěč**i**
RODILNIK: spesn^ěč**ih**
DAJALNIK: spesn^ěč**ima**
TOŽILNIK: spesn^ěč**i**
MESTNIK: pri spesn^ěč**ih**
ORODNIK: s spesn^ěč**ima**
množina

IMENOVALNIK: spesn^ěč**a**
RODILNIK: spesn^ěč**ih**
DAJALNIK: spesn^ěč**im**
TOŽILNIK: spesn^ěč**a**
MESTNIK: pri spesn^ěč**ih**
ORODNIK: s spesn^ěč**imi**
deležnik na -n

moški spol
ednina

IMENOVALNIK: sp^ěs**njen**
RODILNIK: sp^ěs**njenega**

DAJALNIK: sp^ěs**njenemu**
TOŽILNIK: sp^ěs**njen**
živo sp^ěs**njenega**
MESTNIK: pri sp^ěs**njenem**
ORODNIK: s sp^ěs**njenim**
dvojina

IMENOVALNIK: sp^ěs**njena**
RODILNIK: sp^ěs**njenih**
DAJALNIK: sp^ěs**njenima**
TOŽILNIK: sp^ěs**njena**
MESTNIK: pri sp^ěs**njenih**
ORODNIK: s sp^ěs**njenima**
množina

IMENOVALNIK: sp^ěs**njeni**
RODILNIK: sp^ěs**njenih**
DAJALNIK: sp^ěs**njenim**
TOŽILNIK: sp^ěs**njene**
MESTNIK: pri sp^ěs**njenih**
ORODNIK: s sp^ěs**njenimi**
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: sp^ěs**njena**
RODILNIK: sp^ěs**njene**
DAJALNIK: sp^ěs**njeni**
TOŽILNIK: sp^ěs**njeno**
MESTNIK: pri sp^ěs**njeni**
ORODNIK: s sp^ěs**njeno**
dvojina

IMENOVALNIK: sp^ěs**njeni**
RODILNIK: sp^ěs**njenih**
DAJALNIK: sp^ěs**njenima**
TOŽILNIK: sp^ěs**njeni**
MESTNIK: pri sp^ěs**njenih**
ORODNIK: s sp^ěs**njenima**
množina

IMENOVALNIK: sp^ěs**njene**
RODILNIK: sp^ěs**njenih**
DAJALNIK: sp^ěs**njenim**
TOŽILNIK: sp^ěs**njene**
MESTNIK: pri sp^ěs**njenih**
ORODNIK: s sp^ěs**njenimi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: sp^ěs**njeno**
RODILNIK: sp^ěs**njenega**
DAJALNIK: sp^ěs**njenemu**
TOŽILNIK: sp^ěs**njeno**
MESTNIK: pri sp^ěs**njenem**
ORODNIK: s sp^ěs**njenim**
dvojina

IMENOVALNIK: sp^ěs**njeni**
RODILNIK: sp^ěs**njenih**
DAJALNIK: sp^ěs**njenima**

TOŽILNIK: spēsneni
MESTNIK: pri spēsnenih
ORODNIK: s spēsnenima
množina
IMENOVALNIK: spēsnenja
RODILNIK: spēsnenih
DAJALNIK: spēsnenim
TOŽILNIK: spēsnenja
MESTNIK: pri spēsnenih
ORODNIK: s spēsnenimi

glagolnik
ednina

IMENOVALNIK: spēsnenje
RODILNIK: spēsnenja
DAJALNIK: spēsnenju
TOŽILNIK: spēsnenje
MESTNIK: pri spēsnenju
ORODNIK: s spēsnenjem
dvojina

IMENOVALNIK: spēsnenji
RODILNIK: spēsnenj
DAJALNIK: spēsnenjema
TOŽILNIK: spēsnenji
MESTNIK: pri spēsnenjih
ORODNIK: s spēsnenjema
množina

IMENOVALNIK: spēsnenja
RODILNIK: spēsnenj
DAJALNIK: spēsnenjem
TOŽILNIK: spēsnenja
MESTNIK: pri spēsnenjih
ORODNIK: s spēsnenji

IZVOR

↑pesniti

stand up stand upa; in **stand-up** samostalnik moškega spola
[stêndap]

POMEN

1. nastopanje z zabavanjem občinstva s pripovedovanjem šal

▪ V gledališču je pogrešala neposreden stik z občinstvom, zato se je začela spogledovati s *stand upom*.

▪ Velik del mojih *stand upov* je že od začetka samoironija.

▪ V zadnjih treh letih je *stand up* postal popularen po vsej Sloveniji, ljudje pričakujejo vse več in ne marajo poceni humorja.

2. kot pridevnik ki je v zvezi s stand upom 1.

► **sam. beseda v imenovalniku** + sam. beseda stand up komedija, komika | stand up komičarka, komedijantka, komik | stand up nastop, predstava, večer

- Vpisala se je na tečaj *stand up* komedije in začela nastopati po manjših londonskih klubih.
- V svojih *stand up* nastopih se ne ustraši nobene teme.
- Naloga *stand up* komika je, da opazuje svet okoli sebe in vidi stvari malo drugače, na način, kot ga večina ne.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[stêndap]

IPA: [ˈstɛːndap]

ednina

IMENOVALNIK: [stêndap]

RODILNIK: [stêndapa]

DAJALNIK: [stêndapu]

TOŽILNIK: [stêndap]

MESTNIK: [pri stêndapu]

ORODNIK: [s stêndapom]

dvojina

IMENOVALNIK: [stêndapa]

RODILNIK: [stêndapov]

DAJALNIK: [stêndapoma]

TOŽILNIK: [stêndapa]

MESTNIK: [pri stêndapih]

ORODNIK: [s stêndapoma]

množina

IMENOVALNIK: [stêndapi]

RODILNIK: [stêndapov]

DAJALNIK: [stêndapom]

TOŽILNIK: [stêndape]

MESTNIK: [pri stêndapih]

ORODNIK: [s stêndapi]

TONEMSKO

[stêndap]

IPA: [stéːndap]

ednina

IMENOVALNIK: [stêndap]

RODILNIK: [stêndapa]

DAJALNIK: [stêndapu]

TOŽILNIK: [stêndap]

MESTNIK: [pri stêndapu]

ORODNIK: [s stêndapom]

dvojina

IMENOVALNIK: [stêndapa]

RODILNIK: [stêndapov]

DAJALNIK: [stêndapoma]

TOŽILNIK: [stêndapa]

MESTNIK: [pri stêndapih]

ORODNIK: [s stêndapoma]

množina

IMENOVALNIK: [stêndapi]

RODILNIK: [stêndapov]

DAJALNIK: [stêndapom]
TOŽILNIK: [stêndape]
MESTNIK: [pri stêndapih]
ORODNIK: [s stêndapi]

IZVOR
↑stand-up

stand-up stand-upa; in **stand up** samostalnik moškega spola
[stêndap]

POMEN

1. nastopanje z zabavanjem občinstva s pripovedovanjem šal

- Klasične predstave imajo igralce, rekvizite, sceno in režiserja, za *stand-up* potrebuješ le idejo, mikrofona in publiko.
- Od malega sem oboževal *stand-up*. Zato sem se odločil, da postanem komik.
- Za *stand-up* je značilno tudi to, da točka končno obliko dobi šele skozi nastope, kvaliteten material pa nastaja zelo počasi.

2. kot pridevnik ki je v zvezi s stand-upom 1.

- ▶ **sam. beseda v imenovalniku** + sam. beseda stand-up komičarka, komedijantka, komik | stand-up komedija, komika | stand-up nastop, predstava, večer
- Več mesecev sem hodila na delavnice *stand-up* komedije.
- Da Slovenci obožujemo *stand-up* nastope, pričajo vedno dobro obiskane predstave tako domačih kot tudi tujih komikov.
- Komedijant je s svojim *stand-up* vložkom nasmejal prisotne.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[stêndap]

IPA: ['ste:ndap]

ednina

IMENOVALNIK: [stêndap]

RODILNIK: [stêndapa]

DAJALNIK: [stêndapu]

TOŽILNIK: [stêndap]

MESTNIK: [pri stêndapu]

ORODNIK: [s stêndapom]

dvojina

IMENOVALNIK: [stêndapa]

RODILNIK: [stêndapov]

DAJALNIK: [stêndapoma]

TOŽILNIK: [stêndapa]

MESTNIK: [pri stêndapih]

ORODNIK: [s stêndapoma]

množina

IMENOVALNIK: [stêndapi]

RODILNIK: [stêndapov]

DAJALNIK: [stêndapom]
TOŽILNIK: [stêndape]
MESTNIK: [pri stêndapih]
ORODNIK: [s stêndapi]

TONEMSKO

[stêndap]

IPA: [sté:ndàp]

ednina

IMENOVALNIK: [stêndap]

RODILNIK: [stêndapa]

DAJALNIK: [stêndapu]

TOŽILNIK: [stêndap]

MESTNIK: [pri stêndapu]

ORODNIK: [s stêndapom]

dvojina

IMENOVALNIK: [stêndapa]

RODILNIK: [stêndapov]

DAJALNIK: [stêndapoma]

TOŽILNIK: [stêndapa]

MESTNIK: [pri stêndapih]

ORODNIK: [s stêndapoma]

množina

IMENOVALNIK: [stêndapi]

RODILNIK: [stêndapov]

DAJALNIK: [stêndapom]

TOŽILNIK: [stêndape]

MESTNIK: [pri stêndapih]

ORODNIK: [s stêndapi]

IZVOR

prevzeto iz amer. angl. *stand-up (comedy)* iz *stand up* 'stati pokonci'

stih stíha samostalnik moškega spola

[stíh]

POMEN

1. ritmično urejena, navadno skladenjsko in pomensko zaključena enota kitice, ki obsega eno vrstico; sin.: verz

- Prešernov *stih* »Ne vrag, le sosed bo mejak« je aktualen tudi dandanes.
- Vso grenkobo, ki jo do tega mesta nosiš v sebi, si zliil v *stihe* pesmi.

1.1. v množini pesem iz teh enot; sin.: verz

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

ljubezenski stih | pesniški stih | Prešernovi stih

- Najbolj priljubljena so bila srca z različnimi ljubezenskimi *stih*, ki so si jih podarjali zaljubljeni.
- Udeleženci mednarodne literarne prireditve so brali pesniške *stihe*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

brati *stihe* | kovati, pisati *stihe*

- Piše in pesni prelepe *stihe*, posvečene zlasti morju in

Kornatom.

▪ Prve *stihe* je napisala kmalu zatem, ko se je naučila pisati.

...

▪ Poleg *stihov*, ki so razkrivali idejno osnovo zbirke, so Pisanice prinašale še drugačna pesniška besedila.

2. posamezna, navadno oštevilčena enota besedila v verskih knjigah; sin.: verz

► **sam. beseda** + iz + sam. beseda v rodilniku

▪ Duhovniki v rumenih kutah čepijo pred svojimi celicami v pečeni steni nasproti cerkve in deklamirajo *stihe* iz Svetega pisma.

▪ V prostoru so stene okrašene z zelenimi zastavami in *stih* iz Korana.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[stíh]

IPA: ['sti:x]

ednina

IMENOVALNIK: stíh

RODILNIK: stíha

DAJALNIK: stíhu

TOŽILNIK: stíh

MESTNIK: pri stíhu

ORODNIK: s stíhom

dvojina

IMENOVALNIK: stíha

RODILNIK: stíhov

DAJALNIK: stíhoma

TOŽILNIK: stíha

MESTNIK: pri stíh^{ih}

ORODNIK: s stíhoma

množina

IMENOVALNIK: stíhi

RODILNIK: stíhov

DAJALNIK: stíhom

TOŽILNIK: stíhe

MESTNIK: pri stíh^{ih}

ORODNIK: s stíhi

TONEMSKO

[stíh]

IPA: [stí:x]

ednina

IMENOVALNIK: stíh

RODILNIK: stíha

DAJALNIK: stíhu

TOŽILNIK: stíh

MESTNIK: pri stíhu

ORODNIK: s stíhom

dvojina

IMENOVALNIK: stíha

RODILNIK: stíhov

DAJALNIK: stíhoma

TOŽILNIK: stíha

MESTNIK: pri stíh^{ih}

ORODNIK: s stíhoma

množina

IMENOVALNIK: stíhi

RODILNIK: stíhov

DAJALNIK: stíhom

TOŽILNIK: stíhe

MESTNIK: pri stíh^{ih}

ORODNIK: s stíhi

IZVOR

prevzeto prek rus. *stíh* iz gr. *stíkhos* 'vrsta, bojna vrsta, vrstica, verz'

stôrževka stôrževke samostalnik ženskega spola
[stôržeuka]

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[stôržeuka]

IPA: ['stɔ:rʒeuka]

ednina

IMENOVALNIK: stôrževka

RODILNIK: stôrževke

DAJALNIK: stôrževki

TOŽILNIK: stôrževko

MESTNIK: pri stôrževki

ORODNIK: s stôrževko

dvojina

IMENOVALNIK: stôrževki

RODILNIK: stôrževk

DAJALNIK: stôrževkama

TOŽILNIK: stôrževki

MESTNIK: pri stôrževkah

ORODNIK: s stôrževkama

množina

IMENOVALNIK: stôrževke

RODILNIK: stôrževk

DAJALNIK: stôrževkam

TOŽILNIK: stôrževke

MESTNIK: pri stôrževkah

ORODNIK: s stôrževkami

TONEMSKO

[stôržeuka]

IPA: [stɔ:rʒeuka]

ednina

IMENOVALNIK: stôrževka

RODILNIK: stôrževke

DAJALNIK: stôrževki

TOŽILNIK: stôrževko

MESTNIK: pri stórževki

ORODNIK: s stôrževko tudi s stórževko

dvojina

IMENOVALNIK: stórževki

RODILNIK: stôrževk

DAJALNIK: stórževkama

TOŽILNIK: stórževki

MESTNIK: pri stórževkah

ORODNIK: s stórževkama

množina

IMENOVALNIK: stórževke

RODILNIK: stôrževk

DAJALNIK: stórževkam

TOŽILNIK: stórževke

MESTNIK: pri stórževkah

ORODNIK: s stórževkami

STALNE ZVEZE

smrekova storževka

iz biologije užitna lističasta goba z dolgim tankim betom, ki raste iz smrekovega storža; primerjaj lat.

Strobilurus esculentus

▪ *Smrekove storževke* so v naših gozdovih pogoste gobe, ki pa jih zaradi majhnosti največkrat ne opazimo.

▪ Od marca do maja bomo našli *smrekovo storževko* na smrekovih storžih, ki so deloma ali v celoti zakopani v zemljo in prekriti z iglicami, listjem in vejicami.

Izvor

↑storž

stríga stríge samostalnik ženskega spola

[stríga]

POMEN

iz zoologije členonožec z daljšim telesom, parom nog na vsakem členu in navadno močnimi čeljustmi s strupnimi žlezami; primerjaj lat. *Chilopoda*

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

▪ *Striga* se hrani s polži, pa tudi z ličinkami muh in hroščev.

▪ *Strige* se gibljejo veliko hitreje kot železne kačice.

...

▪ Naučiti se moramo razlikovati med *strigami* in kačicami.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[stríga]

IPA: [ˈstriːga]

ednina

IMENOVALNIK: stríga

RODILNIK: stríge

DAJALNIK: strígi

TOŽILNIK: strígo

MESTNIK: pri strígi

ORODNIK: s strígo

dvojina

IMENOVALNIK: strígi

RODILNIK: stríg

DAJALNIK: strígama

TOŽILNIK: strígi

MESTNIK: pri strígah

ORODNIK: s strígama

množina

IMENOVALNIK: stríge

RODILNIK: stríg

DAJALNIK: strígam

TOŽILNIK: stríge

MESTNIK: pri strígah

ORODNIK: s strígami

TONEMSKO

[stríga]

IPA: [stríːgá]

ednina

IMENOVALNIK: stríga

RODILNIK: stríge

DAJALNIK: strígi

TOŽILNIK: strígo

MESTNIK: pri strígi

ORODNIK: s strígo

dvojina

IMENOVALNIK: strígi

RODILNIK: stríg

DAJALNIK: strígama

TOŽILNIK: strígi

MESTNIK: pri strígah

ORODNIK: s strígama

množina

IMENOVALNIK: stríge

RODILNIK: stríg

DAJALNIK: strígam

TOŽILNIK: stríge

MESTNIK: pri strígah

ORODNIK: s strígami

in

[stríga]

IPA: [stríːgà]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: stríga

RODILNIK: stríge

DAJALNIK: strígi

TOŽILNIK: strígo
MESTNIK: pri strígi
ORODNIK: s strígo
dvojina
IMENOVALNIK: strígi
RODILNIK: stríg
DAJALNIK: strígama
TOŽILNIK: strígi
MESTNIK: pri strígah
ORODNIK: s strígama
množina
IMENOVALNIK: stríge
RODILNIK: stríg
DAJALNIK: strígam
TOŽILNIK: stríge
MESTNIK: pri strígah
ORODNIK: s strígami

Izvor
↑striči

strugár strugárja samostalnik moškega spola
[strugár]

POMEN

kdor se ukvarja s struženjem, navadno poklicno

▶ glag. + za + **sam. beseda v tožilniku**

izučiti se za strugarja

▪ Izučil se je za *strugarja* in zatem še za strojnega
tehnika.

▪ Odločil se je za prekvalifikacijo in se v tovarni
avtomobilov priučil za *strugarja*.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

▪ Vmesnik je mogoče kupiti, lahko pa vam ga po
navodilih izdelava *strugar*.

▪ Stole so izdelovali tako kmečki tesarji in *strugarji* kot
svetovno znani mizarji.

...

▪ 26 let je delal kot *strugar*, potem pa si je moral
zaradi okvare hrbtenice poiskati drugo delo.

Izgovor in oblike

Jakostno

[strugár]

IPA: [stru'ga:r]

ednina

IMENOVALNIK: strugár

RODILNIK: strugárja

DAJALNIK: strugárju

TOŽILNIK: strugárja

MESTNIK: pri strugárju

ORODNIK: s strugárjem

dvojina

IMENOVALNIK: strugárja

RODILNIK: strugárjev

DAJALNIK: strugárjema

TOŽILNIK: strugárja

MESTNIK: pri strugárjih

ORODNIK: s strugárjema

množina

IMENOVALNIK: strugárji

RODILNIK: strugárjev

DAJALNIK: strugárjem

TOŽILNIK: strugárje

MESTNIK: pri strugárjih

ORODNIK: s strugárji

TONEMSKO

[strugár]

IPA: [strugà:r]

ednina

IMENOVALNIK: strugár

RODILNIK: strugárja

DAJALNIK: strugárju

TOŽILNIK: strugárja

MESTNIK: pri strugárju

ORODNIK: s strugárjem

dvojina

IMENOVALNIK: strugárja

RODILNIK: strugárjev tudi strugárjev

DAJALNIK: strugárjema

TOŽILNIK: strugárja

MESTNIK: pri strugárjih tudi pri strugárjih

ORODNIK: s strugárjema

množina

IMENOVALNIK: strugárji

RODILNIK: strugárjev tudi strugárjev

DAJALNIK: strugárjem

TOŽILNIK: strugárje

MESTNIK: pri strugárjih tudi pri strugárjih

ORODNIK: s strugárji tudi s strugárji

BESEDOTVORJE

ženski spol: strugarka

Izvor

↑strugati

strupenjáča strupenjáce samostalnik ženskega spola
[strupenjáča]

POMEN

1. strupena kača

▶ sam. beseda + **sam. beseda**

kača strupenjáča

▪ Še posebej zanimive se jim zdijo najhujše kače
strupenjáce na svetu, denimo vitka napadalna afriška
mamba, ameriška klopotača z roženim obročkom na
repu in velika afriška kobra.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

ugriz strupenjače

- Prvo pravilo ob ugrizu *strupenjače* je, ostanite zbrani in naj vas ne zajame panika.

...

- V Sloveniji živita le dve vrsti človeku nevarnih *strupenjač*, modras in gad.

- Že večkrat so s protistrupi reševali življenja ljubiteljev kač, ki so jih doma ugriznile *strupenjače*.

2. strupena goba

- Ker bo nevarnih *strupenjač* v prihodnjih dneh vse več in več, gobarje opozarjamo na previdnost.
- Velja biti previden, kajti sem in tja vas bo privabila tudi kakšna goba *strupenjača*.

3. slabšalno ženska, ki je zlobna, škodljiva ali se ji to pripisuje

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

- Od vsega, kar slišim, me najbolj presune tisto, kar mi razlaga o tej zviti, nevarni, mnogolični *strupenjači*, ki je toliko časa vodila vse za nos.
- S svojo nepretenciozno, diskretno režijo potegne najboljše iz igralske zasedbe, v kateri izstopa znana igralka kot dežurna *strupenjača*.

...

- Tudi če se skrije, bo izvedela, da se je vrnil, in naredila vse, da mu zagreni življenje. Takšna pač je, *strupenjača*.

4. knjižno pogovorno, ekspresivno motorno kolo, avtomobil z izrazito dobrimi, zaželenimi lastnostmi, zlasti zmogljivostjo, okretnostjo

- Da bo raven adrenalina v krvi prerasla doseganja doživetja, je bilo jasno že ob prvem pogledu na cestno *strupenjačo* – izjemno dirkaško razpoloženo različico.
- Dober, vendar ne poceni malček je zadnja Hondina skuterska *strupenjača*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[strupenjáča]

IPA: [strupen'ja:tʃa]

ednina

IMENOVALNIK: strupenjáča

RODILNIK: strupenjáče

DAJALNIK: strupenjáci

TOŽILNIK: strupenjáčo

MESTNIK: pri strupenjáci

ORODNIK: s strupenjáčo

dvojina

IMENOVALNIK: strupenjáci

RODILNIK: strupenjáč

DAJALNIK: strupenjáčama

TOŽILNIK: strupenjáci

MESTNIK: pri strupenjáčah

ORODNIK: s strupenjáčama

množina

IMENOVALNIK: strupenjáče

RODILNIK: strupenjáč

DAJALNIK: strupenjáčam

TOŽILNIK: strupenjáče

MESTNIK: pri strupenjáčah

ORODNIK: s strupenjáčami

TONEMSKO

[strupenjáča]

IPA: [strupen'ja:tʃa]

ednina

IMENOVALNIK: strupenjáča

RODILNIK: strupenjáče

DAJALNIK: strupenjáci

TOŽILNIK: strupenjáčo

MESTNIK: pri strupenjáci

ORODNIK: s strupenjáčo

dvojina

IMENOVALNIK: strupenjáci

RODILNIK: strupenjáč

DAJALNIK: strupenjáčama

TOŽILNIK: strupenjáci

MESTNIK: pri strupenjáčah

ORODNIK: s strupenjáčama

množina

IMENOVALNIK: strupenjáče

RODILNIK: strupenjáč

DAJALNIK: strupenjáčam

TOŽILNIK: strupenjáče

MESTNIK: pri strupenjáčah

ORODNIK: s strupenjáčami

IZVOR

↑strupen

strúžen strúžena strúženo pridevnik

[strúžɛn]

POMEN

v nekaterih zvezah v obliki **struženi** ki je pri vrtenju oblikovan z odrezovanjem tankih plasti

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

stružene noge

- Stol stoji na *struženih* nogah in ima *stružene* mednožne vezne letve.

- Les je zelo primeren za *stružene* in rezbarske izdelke ter glasbila.

▶ prisl. + **prid. beseda**

- Ročaji so največkrat *struženi*.

- Letve imajo različno *stružene* okrasne zaključke.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[strúžɛn]

IPA: [ˈstruːʒɛn]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: strúžen
določno strúženi
RODILNIK: strúženega
DAJALNIK: strúženemu
TOŽILNIK: strúžen
določno strúženi
živo strúženega
MESTNIK: pri strúženem
ORODNIK: s strúženim
dvojina
IMENOVALNIK: strúžena
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženima
TOŽILNIK: strúžena
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženima
množina
IMENOVALNIK: strúženi
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženim
TOŽILNIK: strúžene
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: strúžena
RODILNIK: strúžene
DAJALNIK: strúženi
TOŽILNIK: strúženo
MESTNIK: pri strúženi
ORODNIK: s strúženo
dvojina
IMENOVALNIK: strúženi
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženima
TOŽILNIK: strúženi
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženima
množina
IMENOVALNIK: strúžene
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženim
TOŽILNIK: strúžene
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: strúženo
RODILNIK: strúženega

DAJALNIK: strúženemu
TOŽILNIK: strúženo
MESTNIK: pri strúženem
ORODNIK: s strúženim
dvojina
IMENOVALNIK: strúženi
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženima
TOŽILNIK: strúženi
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženima
množina
IMENOVALNIK: strúžena
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženim
TOŽILNIK: strúžena
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženimi

TONEMSKO
[strúžɛn]
IPA: [strùːʒɛn]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: strúžen
določno strúženi
RODILNIK: strúženega
DAJALNIK: strúženemu
TOŽILNIK: strúžen
določno strúženi
živo strúženega
MESTNIK: pri strúženem
ORODNIK: s strúženim
dvojina
IMENOVALNIK: strúžena
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženima
TOŽILNIK: strúžena
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženima
množina
IMENOVALNIK: strúženi
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženim
TOŽILNIK: strúžene
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: strúžena
RODILNIK: strúžene
DAJALNIK: strúženi

TOŽILNIK: strúženo
 MESTNIK: pri strúženi
 ORODNIK: s strúženo
dvojina
 IMENOVANIK: strúženi
 RODILNIK: strúženih
 DAJALNIK: strúženima
 TOŽILNIK: strúženi
 MESTNIK: pri strúženih
 ORODNIK: s strúženima
množina
 IMENOVANIK: strúžene
 RODILNIK: strúženih
 DAJALNIK: strúženim
 TOŽILNIK: strúžene
 MESTNIK: pri strúženih
 ORODNIK: s strúženimi
srednji spol
ednina
 IMENOVANIK: strúženo
 RODILNIK: strúženega
 DAJALNIK: strúženemu
 TOŽILNIK: strúženo
 MESTNIK: pri strúženem
 ORODNIK: s strúženim
dvojina
 IMENOVANIK: strúženi
 RODILNIK: strúženih
 DAJALNIK: strúženima
 TOŽILNIK: strúženi
 MESTNIK: pri strúženih
 ORODNIK: s strúženima
množina
 IMENOVANIK: strúžena
 RODILNIK: strúženih
 DAJALNIK: strúženim
 TOŽILNIK: strúžena
 MESTNIK: pri strúženih
 ORODNIK: s strúženimi

Izvor
 ↑stružiti

strúženje strúženja samostalnik srednjega spola
 [strúženje]

POMEN

1. oblikovanje vrtečega se predmeta z odrezovanjem tankih plasti

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku
 struženje lesa

- Za *struženje* lesa so se stružnice povsem nespremenjene ohranile vse do 19. stoletja.
- Posebej pogosto se loteva *struženja* lesenih pirhov, ki

jih pozneje porišo z ornamentami.

...

- Les je trd, žilav in vzdržljiv. Zelo dobro se da oblikovati, primeren je za *struženje* in rezbarjenje.
- Žaganje, *struženje* in druge obdelave so v izhodišču enostavni postopki, ki omogočajo, da se tudi sami lahko lotimo izdelave lesenega pohištva, v rokah izurjenih mojstrov pa nastajajo prave mojstrovine.

1.1. ravnanje česa z odrezovanjem tankih plasti

- *Struženje* grbin, ki so jih dvignile korenine pinij in so bile nevarne zlasti za motoriste, je del rednega vzdrževanja državnih cest.
- Cenjene stranke obveščam, da nudim kvalitetno *struženje* in lakiranje parketov in vseh vrst ladijskih podov.

1.2. drgnjenje česa, da se obrablja, navadno ob oddajanju glasnega zvoka

- Barja so se razvila na silikatnem pesku, ki je nastal po mehničnem *struženju* ledenikov.

2. neknižno pogovorno igranje, predvajanje zelo glasne glasbe

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

- Ob bobnenju in *struženju* kitar najdeta prostor tako saksofon kot gong.

...

- V njeni glasbi se mešajo ritmi hiphopa, funka, soula, kitarskega *struženja* z ritmi južnoameriške ljudske glasbe.

- V basih je bilo slišati *struženje*, v zgornjem registru šumljanje.

2.1. ekspresivno oddajanje glasnega zvoka

- V Ankaranu se človek prebudi ob *struženju* škržatov.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[strúženje]

IPA: [ˈstruːʒenjɛ]

ednina

IMENOVANIK: strúženje

RODILNIK: strúženja

DAJALNIK: strúženju

TOŽILNIK: strúženje

MESTNIK: pri strúženju

ORODNIK: s strúženjem

dvojina

IMENOVANIK: strúženji

RODILNIK: strúženj

DAJALNIK: strúženjema

TOŽILNIK: strúženji

MESTNIK: pri strúženjih

ORODNIK: s strúženjema

množina

IMENOVANIK: strúženja

RODILNIK: strúženj

DAJALNIK: strúženjem

TOŽILNIK: strúženja
MESTNIK: pri strúženjih
ORODNIK: s strúženji

TONEMSKO

[strúženje]

IPA: [strù:zénjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: strúženje

RODILNIK: strúženja

DAJALNIK: strúženju

TOŽILNIK: strúženje

MESTNIK: pri strúženju

ORODNIK: s strúženjem

dvojina

IMENOVALNIK: strúženji in strúženji

RODILNIK: strúženj

DAJALNIK: strúženjema in strúženjema

TOŽILNIK: strúženji in strúženji

MESTNIK: pri strúženjih

ORODNIK: s strúženjema in s strúženjema

množina

IMENOVALNIK: strúženja

RODILNIK: strúženj

DAJALNIK: strúženjem

TOŽILNIK: strúženja

MESTNIK: pri strúženjih

ORODNIK: s strúženji

Izvor

↑stružiti

strúžiti strúžim nedovršni glagol

[strúžiti]

POMEN

1. oblikovati vrteči se predmet z odrezovanjem tankih plasti

► **glag.** + sam. beseda v tožilniku

▪ V tovarni je *stružil* motorne gredi za večtonske črpalke.

▪ *Stružil* je velika kolesa za vagone in lokomotive na stružnici, ki jo danes razstavljajo kot muzejski predmet.

...

▪ Kot lesni strugar je veliko *stružil* in skrbel predvsem za okraske na predmetih.

1.1. ravnati kaj z odrezovanjem tankih plasti

▪ Začeli so *stružiti* grbine na cesti od Strunjana proti Valeti.

1.2. drgniti kaj, da se obrablja, navadno ob oddajanju glasnega zvoka

▪ V motorju avtobusa najprej cvileče *struži* in nato hreščeče počí.

▪ Gume so cvilile pod mano, ko sem *stružil* iz prestave

v prestavo.

2. neknižno pogovorno igrati, predvajati zelo glasno glasbo

▪ Na festivalu bodo *stružili* hard core.

▪ V klubu je *stružilo* kar enajst domačih, hrvaških, poljskih, nemških in ameriških didžejev.

2.1. ekspresivno oddajati glasen zvok

▪ Zunaj je žagal in *stružil* veter.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[strúžiti]

IPA: [ˈstru:ʒiti]

NEDOLOČNIK: strúžiti

NAMENILNIK: strúžit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: strúžim

2. OSEBA: strúžiš

3. OSEBA: strúži

dvojina

1. OSEBA: strúživa

2. OSEBA: strúžita

3. OSEBA: strúžita

množina

1. OSEBA: strúžimo

2. OSEBA: strúžite

3. OSEBA: strúžijo

velelnik

ednina

2. OSEBA: strúži

dvojina

1. OSEBA: strúživa

2. OSEBA: strúžita

množina

1. OSEBA: strúžimo

2. OSEBA: strúžite

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: strúžil

DVOJINA: strúžila

MNOŽINA: strúžili

ženski spol

EDNINA: strúžila

DVOJINA: strúžili

MNOŽINA: strúžile

srednji spol

EDNINA: strúžilo

DVOJINA: strúžili

MNOŽINA: strúžila

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: stružěč

RODILNIK: stružéčega
DAJALNIK: stružéčemu
TOŽILNIK: stružéč
živo stružéčega
MESTNIK: pri stružéčem
ORODNIK: s stružéčim
dvojina
IMENOVALNIK: stružéča
RODILNIK: stružéčih
DAJALNIK: stružéčima
TOŽILNIK: stružéča
MESTNIK: pri stružéčih
ORODNIK: s stružéčima
množina
IMENOVALNIK: stružéči
RODILNIK: stružéčih
DAJALNIK: stružéčim
TOŽILNIK: stružéče
MESTNIK: pri stružéčih
ORODNIK: s stružéčimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: stružéča
RODILNIK: stružéče
DAJALNIK: stružéči
TOŽILNIK: stružéčo
MESTNIK: pri stružéči
ORODNIK: s stružéčo
dvojina
IMENOVALNIK: stružéči
RODILNIK: stružéčih
DAJALNIK: stružéčima
TOŽILNIK: stružéči
MESTNIK: pri stružéčih
ORODNIK: s stružéčima
množina
IMENOVALNIK: stružéče
RODILNIK: stružéčih
DAJALNIK: stružéčim
TOŽILNIK: stružéče
MESTNIK: pri stružéčih
ORODNIK: s stružéčimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: stružéče
RODILNIK: stružéčega
DAJALNIK: stružéčemu
TOŽILNIK: stružéče
MESTNIK: pri stružéčem
ORODNIK: s stružéčim
dvojina
IMENOVALNIK: stružéči
RODILNIK: stružéčih

DAJALNIK: stružéčima
TOŽILNIK: stružéči
MESTNIK: pri stružéčih
ORODNIK: s stružéčima
množina
IMENOVALNIK: stružéča
RODILNIK: stružéčih
DAJALNIK: stružéčim
TOŽILNIK: stružéča
MESTNIK: pri stružéčih
ORODNIK: s stružéčimi
deležnik na -n
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: strúžen
RODILNIK: strúženega
DAJALNIK: strúženemu
TOŽILNIK: strúžen
živo strúženega
MESTNIK: pri strúženem
ORODNIK: s strúženim
dvojina
IMENOVALNIK: strúžena
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženima
TOŽILNIK: strúžena
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženima
množina
IMENOVALNIK: strúženi
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženim
TOŽILNIK: strúžene
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: strúžena
RODILNIK: strúžene
DAJALNIK: strúženi
TOŽILNIK: strúženo
MESTNIK: pri strúženi
ORODNIK: s strúženo
dvojina
IMENOVALNIK: strúženi
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženima
TOŽILNIK: strúženi
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženima
množina
IMENOVALNIK: strúžene
RODILNIK: strúženih

DAJALNIK: strúžen**im**
TOŽILNIK: strúžene
MESTNIK: pri strúžen**ih**
ORODNIK: s strúžen**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: strúženo
RODILNIK: strúžen**ega**
DAJALNIK: strúžen**emu**
TOŽILNIK: strúženo
MESTNIK: pri strúžen**em**
ORODNIK: s strúžen**im**
dvojina
IMENOVALNIK: strúženi
RODILNIK: strúžen**ih**
DAJALNIK: strúžen**ima**
TOŽILNIK: strúženi
MESTNIK: pri strúžen**ih**
ORODNIK: s strúžen**ima**
množina
IMENOVALNIK: strúžena
RODILNIK: strúžen**ih**
DAJALNIK: strúžen**im**
TOŽILNIK: strúžena
MESTNIK: pri strúžen**ih**
ORODNIK: s strúžen**imi**
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: strúženje
RODILNIK: strúžen**ja**
DAJALNIK: strúžen**ju**
TOŽILNIK: strúženje
MESTNIK: pri strúžen**ju**
ORODNIK: s strúžen**jem**
dvojina
IMENOVALNIK: strúžen**ji**
RODILNIK: strúžen**j**
DAJALNIK: strúžen**jema**
TOŽILNIK: strúžen**ji**
MESTNIK: pri strúžen**jih**
ORODNIK: s strúžen**jema**
množina
IMENOVALNIK: strúžen**ja**
RODILNIK: strúžen**j**
DAJALNIK: strúžen**jem**
TOŽILNIK: strúžen**ja**
MESTNIK: pri strúžen**jih**
ORODNIK: s strúžen**ji**

TONEMSKO

[strúžiti]

IPA: [strù:zítì]

NEDOLOČNIK: strúžiti

NAMENILNIK: strúžit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: strúž**im**

2. OSEBA: strúž**iš**

3. OSEBA: strúž**i**

dvojina

1. OSEBA: strúž**iva**

2. OSEBA: strúž**ita**

3. OSEBA: strúž**ita**

množina

1. OSEBA: strúž**imo**

2. OSEBA: strúž**ite**

3. OSEBA: strúž**ijo**

velelnik

ednina

2. OSEBA: strúž**i**

dvojina

1. OSEBA: strúž**iva**

2. OSEBA: strúž**ita**

množina

1. OSEBA: strúž**imo**

2. OSEBA: strúž**ite**

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: strúž**il**

DVOJINA: strúž**ila**

MNOŽINA: strúž**ili**

ženski spol

EDNINA: strúž**ila**

DVOJINA: strúž**ili**

MNOŽINA: strúž**ile**

srednji spol

EDNINA: strúž**ilo**

DVOJINA: strúž**ili**

MNOŽINA: strúž**ila**

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: struž**ěč**

RODILNIK: struž**ěčega**

DAJALNIK: struž**ěčemu**

TOŽILNIK: struž**ěč**

živo struž**ěčega**

MESTNIK: pri struž**ěčem**

ORODNIK: s struž**ěčim**

dvojina

IMENOVALNIK: struž**ěča**

RODILNIK: struž**ěčih**

DAJALNIK: struž**ěčima**

TOŽILNIK: struž**ěča**

MESTNIK: pri struž**ěčih**

ORODNIK: s struž**ěčima**

množina

IMENOVALNIK: **stružėči**

RODILNIK: **stružėčih**

DAJALNIK: **stružėčim**

TOŽILNIK: **stružėče**

MESTNIK: **pri stružėčih**

ORODNIK: **s stružėčimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **stružėča**

RODILNIK: **stružėče**

DAJALNIK: **stružėči**

TOŽILNIK: **stružėčo**

MESTNIK: **pri stružėči**

ORODNIK: **s stružėčo**

dvojina

IMENOVALNIK: **stružėči**

RODILNIK: **stružėčih**

DAJALNIK: **stružėčima**

TOŽILNIK: **stružėči**

MESTNIK: **pri stružėčih**

ORODNIK: **s stružėčima**

množina

IMENOVALNIK: **stružėče**

RODILNIK: **stružėčih**

DAJALNIK: **stružėčim**

TOŽILNIK: **stružėče**

MESTNIK: **pri stružėčih**

ORODNIK: **s stružėčimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **stružėče**

RODILNIK: **stružėčega**

DAJALNIK: **stružėčemu**

TOŽILNIK: **stružėče**

MESTNIK: **pri stružėčem**

ORODNIK: **s stružėčim**

dvojina

IMENOVALNIK: **stružėči**

RODILNIK: **stružėčih**

DAJALNIK: **stružėčima**

TOŽILNIK: **stružėči**

MESTNIK: **pri stružėčih**

ORODNIK: **s stružėčima**

množina

IMENOVALNIK: **stružėča**

RODILNIK: **stružėčih**

DAJALNIK: **stružėčim**

TOŽILNIK: **stružėča**

MESTNIK: **pri stružėčih**

ORODNIK: **s stružėčimi**

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **strúžen**

RODILNIK: **strúženega**

DAJALNIK: **strúženemu**

TOŽILNIK: **strúžen**

živo strúženega

MESTNIK: **pri strúženem**

ORODNIK: **s strúženim**

dvojina

IMENOVALNIK: **strúžena**

RODILNIK: **strúženih**

DAJALNIK: **strúženima**

TOŽILNIK: **strúžena**

MESTNIK: **pri strúženih**

ORODNIK: **s strúženima**

množina

IMENOVALNIK: **strúženi**

RODILNIK: **strúženih**

DAJALNIK: **strúženim**

TOŽILNIK: **strúžene**

MESTNIK: **pri strúženih**

ORODNIK: **s strúženimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **strúžena**

RODILNIK: **strúžene**

DAJALNIK: **strúženi**

TOŽILNIK: **strúženo**

MESTNIK: **pri strúženi**

ORODNIK: **s strúženo**

dvojina

IMENOVALNIK: **strúženi**

RODILNIK: **strúženih**

DAJALNIK: **strúženima**

TOŽILNIK: **strúženi**

MESTNIK: **pri strúženih**

ORODNIK: **s strúženima**

množina

IMENOVALNIK: **strúžene**

RODILNIK: **strúženih**

DAJALNIK: **strúženim**

TOŽILNIK: **strúžene**

MESTNIK: **pri strúženih**

ORODNIK: **s strúženimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **strúženo**

RODILNIK: **strúženega**

DAJALNIK: **strúženemu**

TOŽILNIK: **strúženo**

MESTNIK: **pri strúženem**

ORODNIK: **s strúženim**

dvojina

IMENOVALNIK: strúženi
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženima
TOŽILNIK: strúženi
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženima
množina

IMENOVALNIK: strúžena
RODILNIK: strúženih
DAJALNIK: strúženim
TOŽILNIK: strúžena
MESTNIK: pri strúženih
ORODNIK: s strúženimi

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: strúženje
RODILNIK: strúženja
DAJALNIK: strúženju
TOŽILNIK: strúženje
MESTNIK: pri strúženju
ORODNIK: s strúženjem

dvojina

IMENOVALNIK: strúženji in strúženji
RODILNIK: strúženj
DAJALNIK: strúženjema in strúženjema
TOŽILNIK: strúženji in strúženji
MESTNIK: pri strúženjih
ORODNIK: s strúženjema in s strúženjema

množina

IMENOVALNIK: strúženja
RODILNIK: strúženj
DAJALNIK: strúženjem
TOŽILNIK: strúženja
MESTNIK: pri strúženjih
ORODNIK: s strúženji

IZVOR

= cslov. *stružiti*, rus. *stružitʹ* < pslov. **stružiti* iz **strugb* 'strgalo' iz ide. korena **streug-* 'drgniti, gladiti, narediti hitro potezo'

strúžni strúžna strúžno pridevnik
[strúžni]

POMEN

1. ki je v zvezi s struženjem 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda
stružni del

▪ Podjetje se ukvarja s proizvodnjo *stružnih* delov.

1.1. ki se uporablja pri struženju 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

stružni avtomat, polavtomat | stružni nož

▪ Do leta 1985 je proizvodnjo razširil na sedem zaposlenih in 14 *stružnih* avtomatov.

▪ *Stružni* nož, ki se vrti s hitrostjo 5000 obratov v minuti, je zadel delavko v desno roko ter ji huje poškodoval prste in dlan.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[strúžni]

IPA: [ˈstruːʒni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: strúžni

RODILNIK: strúžnega

DAJALNIK: strúžnemu

TOŽILNIK: strúžni

živo strúžnega

MESTNIK: pri strúžnem

ORODNIK: s strúžnim

dvojina

IMENOVALNIK: strúžna

RODILNIK: strúžnih

DAJALNIK: strúžnima

TOŽILNIK: strúžna

MESTNIK: pri strúžnih

ORODNIK: s strúžnima

množina

IMENOVALNIK: strúžni

RODILNIK: strúžnih

DAJALNIK: strúžnim

TOŽILNIK: strúžne

MESTNIK: pri strúžnih

ORODNIK: s strúžnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: strúžna

RODILNIK: strúžne

DAJALNIK: strúžni

TOŽILNIK: strúžno

MESTNIK: pri strúžni

ORODNIK: s strúžno

dvojina

IMENOVALNIK: strúžni

RODILNIK: strúžnih

DAJALNIK: strúžnima

TOŽILNIK: strúžni

MESTNIK: pri strúžnih

ORODNIK: s strúžnima

množina

IMENOVALNIK: strúžne

RODILNIK: strúžnih

DAJALNIK: strúžnim

TOŽILNIK: strúžne

MESTNIK: pri strúžnih

ORODNIK: s strúžnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: strúžno

RODILNIK: strúžnega

DAJALNIK: strúžnemu

TOŽILNIK: strúžno

MESTNIK: pri strúžnem

ORODNIK: s strúžnim

dvojina

IMENOVALNIK: strúžni

RODILNIK: strúžnih

DAJALNIK: strúžnima

TOŽILNIK: strúžni

MESTNIK: pri strúžnih

ORODNIK: s strúžnima

množina

IMENOVALNIK: strúžna

RODILNIK: strúžnih

DAJALNIK: strúžnim

TOŽILNIK: strúžna

MESTNIK: pri strúžnih

ORODNIK: s strúžnimi

TONEMSKO

[strúžni]

IPA: [strú:žní]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: strúžni

RODILNIK: strúžnega

DAJALNIK: strúžnemu

TOŽILNIK: strúžni

živo strúžnega

MESTNIK: pri strúžnem

ORODNIK: s strúžnim

dvojina

IMENOVALNIK: strúžna

RODILNIK: strúžnih

DAJALNIK: strúžnima

TOŽILNIK: strúžna

MESTNIK: pri strúžnih

ORODNIK: s strúžnima

množina

IMENOVALNIK: strúžni

RODILNIK: strúžnih

DAJALNIK: strúžnim

TOŽILNIK: strúžne

MESTNIK: pri strúžnih

ORODNIK: s strúžnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: strúžna

RODILNIK: strúžne

DAJALNIK: strúžni

TOŽILNIK: strúžno

MESTNIK: pri strúžni

ORODNIK: s strúžno

dvojina

IMENOVALNIK: strúžni

RODILNIK: strúžnih

DAJALNIK: strúžnima

TOŽILNIK: strúžni

MESTNIK: pri strúžnih

ORODNIK: s strúžnima

množina

IMENOVALNIK: strúžne

RODILNIK: strúžnih

DAJALNIK: strúžnim

TOŽILNIK: strúžne

MESTNIK: pri strúžnih

ORODNIK: s strúžnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: strúžno

RODILNIK: strúžnega

DAJALNIK: strúžnemu

TOŽILNIK: strúžno

MESTNIK: pri strúžnem

ORODNIK: s strúžnim

dvojina

IMENOVALNIK: strúžni

RODILNIK: strúžnih

DAJALNIK: strúžnima

TOŽILNIK: strúžni

MESTNIK: pri strúžnih

ORODNIK: s strúžnima

množina

IMENOVALNIK: strúžna

RODILNIK: strúžnih

DAJALNIK: strúžnim

TOŽILNIK: strúžna

MESTNIK: pri strúžnih

ORODNIK: s strúžnimi

in

[strûžni]

IPA: [strú:žní]

(tonemska dvojica)

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: strúžni

RODILNIK: strûžnega

DAJALNIK: strûžnemu

TOŽILNIK: stružni
živo stružnega
MESTNIK: pri stružnem
ORODNIK: s stružnim
dvojina
IMENOVALNIK: stružna
RODILNIK: stružnih
DAJALNIK: stružnima
TOŽILNIK: stružna
MESTNIK: pri stružnih
ORODNIK: s stružnima
množina
IMENOVALNIK: stružni
RODILNIK: stružnih
DAJALNIK: stružnim
TOŽILNIK: stružne
MESTNIK: pri stružnih
ORODNIK: s stružnimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: stružna
RODILNIK: stružne
DAJALNIK: stružni
TOŽILNIK: stružno
MESTNIK: pri stružni
ORODNIK: s stružno
dvojina
IMENOVALNIK: stružni
RODILNIK: stružnih
DAJALNIK: stružnima
TOŽILNIK: stružni
MESTNIK: pri stružnih
ORODNIK: s stružnima
množina
IMENOVALNIK: stružne
RODILNIK: stružnih
DAJALNIK: stružnim
TOŽILNIK: stružne
MESTNIK: pri stružnih
ORODNIK: s stružnimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: stružno
RODILNIK: stružnega
DAJALNIK: stružnemu
TOŽILNIK: stružno
MESTNIK: pri stružnem
ORODNIK: s stružnim
dvojina
IMENOVALNIK: stružni
RODILNIK: stružnih
DAJALNIK: stružnima
TOŽILNIK: stružni

MESTNIK: pri stružnih
ORODNIK: s stružnima
množina
IMENOVALNIK: stružna
RODILNIK: stružnih
DAJALNIK: stružnim
TOŽILNIK: stružna
MESTNIK: pri stružnih
ORODNIK: s stružnimi

Izvor
↑stružiti

stružnica stružnice samostalnik ženskega spola
[stružnica]

POMEN

naprava za struženje

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

avtomatska stružnica | lesna stružnica | stara stružnica
▪ Najprimernejše orodje za izdelavo nastavka je lesna *stružnica*.

▪ Na precizni urarski *stružnici* se je dele ure izdelovalo v delavnici, za kar je bilo potrebno pravo mojstrstvo.

▶ **sam. beseda** + za + sam. beseda v tožilniku

▪ *Stružnice* za serijsko rezanje navojev so se pojavile okrog leta 1800.

▪ Staro odsluženo *stružnico* za obdelavo kovin je preuredil za obdelavo kamna.

...

▪ Na liniji *stružnic* so izdelovali sestavne dele za pogon letalskih propelerjev.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[stružnica]

IPA: ['stru:znitsa]

ednina

IMENOVALNIK: stružnica

RODILNIK: stružnice

DAJALNIK: stružnici

TOŽILNIK: stružnico

MESTNIK: pri stružnici

ORODNIK: s stružnico

dvojina

IMENOVALNIK: stružnici

RODILNIK: stružnic

DAJALNIK: stružnicama

TOŽILNIK: stružnici

MESTNIK: pri stružnicah

ORODNIK: s stružnicama

množina

IMENOVALNIK: stružnice

RODILNIK: stružnic

DAJALNIK: stružnicam

TOŽILNIK: strůžnice
MESTNIK: pri strůžnicah
ORODNIK: s strůžnicami

TONEMSKO

[strůžnica]

IPA: [strů:žnitsa]

ednina

IMENOVALNIK: strůžnica

RODILNIK: strůžnice

DAJALNIK: strůžnici

TOŽILNIK: strůžnico

MESTNIK: pri strůžnici

ORODNIK: s strůžnico

dvojina

IMENOVALNIK: strůžnici

RODILNIK: strůžnic

DAJALNIK: strůžnicama

TOŽILNIK: strůžnici

MESTNIK: pri strůžnicah

ORODNIK: s strůžnicama

množina

IMENOVALNIK: strůžnice

RODILNIK: strůžnic

DAJALNIK: strůžnicam

TOŽILNIK: strůžnice

MESTNIK: pri strůžnicah

ORODNIK: s strůžnicami

Izvor

↑stružiti

šampinjón šampinjóna samostalnik moškega spola

[šampinjón]

POMEN

1. lističasta goba z navadno gladkim belim ali rjavkastim klobukom in trosovnico, ki z zorenjem temni; primerjaj lat. *Agaricus*; sin.: iz biologije kukmak

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

beli, rjavi šampinjoni | gojeni šampinjoni

▪ Najbolj iskani so beli *šampinjoni* s premerom klobuka od 2 do 3 centimetre.

▪ Poleg gob, ki jih najdemo v gozdu, na tržnicah navadno ponujajo gojene sveže *šampinjone*, bukove ostrigarje in v zadnjem času tudi šitake.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

gojenje šampinjonov

▪ Sem strasten gobar, zato se bom gojenja *šampinjonov* lotil s toliko večjim užitkom.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

gojiti šampinjone

▪ Podali smo se v eno od številnih podzemnih kleti, kjer v vrečah, napolnjenih s substratom, pridelujejo rjave *šampinjone*.

1.1. ta goba kot hrana, jed; sin.: kukmak

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

nadevani, pečeni, vloženi šampinjoni | narezani, očiščeni, sesekljeni šampinjoni | sveži šampinjoni

▪ Pripravila je eno od predjedi, biftek s pečenimi *šampinjoni*.

▪ Pekli sta si zrezke z jajci in jedli vložene *šampinjone*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

narezati, očistiti šampinjone

▪ Mavrahe in *šampinjone* očistite, operite in narežite na kolobarje.

▪ Če uporabimo *šampinjone* v kombinaciji s suhimi jurčki, suhe jurčke namočimo v malo mlačne vode, da se napnejo.

▶ sam. beseda + z/s + **sam. beseda v orodniku**

▪ Pri nas najpogosteje pripravimo omako s *šampinjoni*.

...

▪ Najboljši so *šampinjoni* na žaru, preleti z rahlo premočno tržaško omako.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[šampinjón]

IPA: [šampin'jo:n]

ednina

IMENOVALNIK: šampinjón

RODILNIK: šampinjóna

DAJALNIK: šampinjónu

TOŽILNIK: neživo šampinjón

MESTNIK: pri šampinjónu

ORODNIK: s šampinjónom

dvojina

IMENOVALNIK: šampinjóna

RODILNIK: šampinjónov

DAJALNIK: šampinjónoma

TOŽILNIK: šampinjóna

MESTNIK: pri šampinjónih

ORODNIK: s šampinjónoma

množina

IMENOVALNIK: šampinjóni

RODILNIK: šampinjónov

DAJALNIK: šampinjónom

TOŽILNIK: šampinjóne

MESTNIK: pri šampinjónih

ORODNIK: s šampinjóni

TONEMSKO

[šampinjõn]

IPA: [šampinjó:n]

ednina

IMENOVALNIK: šampinjõn

RODILNIK: šampinjõna

DAJALNIK: šampinjõnu

TOŽILNIK: neživo šampinjõn

MESTNIK: pri šampinjōnu
ORODNIK: s šampinjōnom
dvojina
IMENOVALNIK: šampinjōna
RODILNIK: šampinjōnov
DAJALNIK: šampinjōnoma
TOŽILNIK: šampinjōna
MESTNIK: pri šampinjōnih
ORODNIK: s šampinjōnoma
množina
IMENOVALNIK: šampinjōni
RODILNIK: šampinjōnov
DAJALNIK: šampinjōnom
TOŽILNIK: šampinjōne
MESTNIK: pri šampinjōnih
ORODNIK: s šampinjōni

IZVOR

prevzeto prek nem. *Champignon* iz frc. *champignon* 'goba'

šentjánžev šentjánževa šentjánževo pridevnik
[šentjánžeu šentjánževa šentjánževo] in [šentjánžeu
šentjánževa šentjánževo]

POMEN

1. ki je v zvezi z godovanjem sv. Janeza Krstnika
24. junija

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

- V arhivu so skrbno shranjene šege ob veliki noči, božiču in *šentjanževem* kresovanju.
- Nagrado je poimenoval po slovenskem sončnem božanstvu, ki se slavi na *šentjanžev* ali ivanjski večer, po solsticiju.

...

- Slavja poznega pomladnega in poletnega časa so vezana na cerkvene praznike (urbanovo, telovo, ivanje, *šentjanževo* ali kres).

2. ki je v zvezi s šentjanževko 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

- Enkrat na teden uporabim oljčno olje, v katerem so se namakali *šentjanževi* cvetovi.
- *Šentjanževo* cvetje damo v primerno stekleno posodo in prelijemo s štirikratno količino olivnega olja.

2.1. ki je iz šentjanževke 1. ali vsebuje šentjanževko 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

šentjanžev čaj | šentjanževa tinktura | šentjanževo olje

- Priporoča se, da se ob daljšem uživanju *šentjanževega* čaja ali olja izogibamo soncu, ker koža postane preobčutljiva za sončno svetlobo.
- *Šentjanževa* tinktura je uporabna za lajšanje revme, naredimo pa jo tako, da dve pesti svežih listov za tri tedne namočimo v liter žganja.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[šentjánžeu šentjánževa šentjánževo] in [šentjánžeu
šentjánževa šentjánževo]

IPA: [[šent'ja:nʒeu šent'ja:nʒeva šent'ja:nʒevo] in
[[šent'ja:nʒeu šent'ja:nʒeva šent'ja:nʒevo]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: šentjánžev

RODILNIK: šentjánžev**ega**

DAJALNIK: šentjánžev**emu**

TOŽILNIK: šentjánžev

živo šentjánžev**ega**

MESTNIK: pri šentjánžev**em**

ORODNIK: s šentjánžev**im**

dvojina

IMENOVALNIK: šentjánževa

RODILNIK: šentjánžev**ih**

DAJALNIK: šentjánžev**ima**

TOŽILNIK: šentjánževa

MESTNIK: pri šentjánžev**ih**

ORODNIK: s šentjánžev**ima**

množina

IMENOVALNIK: šentjánževi

RODILNIK: šentjánžev**ih**

DAJALNIK: šentjánžev**im**

TOŽILNIK: šentjánževe

MESTNIK: pri šentjánžev**ih**

ORODNIK: s šentjánžev**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: šentjánževa

RODILNIK: šentjánžev**e**

DAJALNIK: šentjánžev**i**

TOŽILNIK: šentjánžev**o**

MESTNIK: pri šentjánžev**i**

ORODNIK: s šentjánžev**o**

dvojina

IMENOVALNIK: šentjánževi

RODILNIK: šentjánžev**ih**

DAJALNIK: šentjánžev**ima**

TOŽILNIK: šentjánžev**i**

MESTNIK: pri šentjánžev**ih**

ORODNIK: s šentjánžev**ima**

množina

IMENOVALNIK: šentjánževe

RODILNIK: šentjánžev**ih**

DAJALNIK: šentjánžev**im**

TOŽILNIK: šentjánžev**e**

MESTNIK: pri šentjánžev**ih**

ORODNIK: s šentjánžev**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: šentjánževa
RODILNIK: šentjánžev**ega**
DAJALNIK: šentjánžev**emu**
TOŽILNIK: šentjánžev**o**
MESTNIK: pri šentjánžev**em**
ORODNIK: s šentjánžev**im**
dvojina
IMENOVALNIK: šentjánžev**i**
RODILNIK: šentjánžev**ih**
DAJALNIK: šentjánžev**ima**
TOŽILNIK: šentjánžev**i**
MESTNIK: pri šentjánžev**ih**
ORODNIK: s šentjánžev**ima**
množina
IMENOVALNIK: šentjánževa
RODILNIK: šentjánžev**ih**
DAJALNIK: šentjánžev**im**
TOŽILNIK: šentjánževa
MESTNIK: pri šentjánžev**ih**
ORODNIK: s šentjánžev**imi**

TONEMSKO

[šentjánžeu šentjánževa šentjánževo] in [šəntjánžeu
šəntjánževa šəntjánževo]

IPA: [ʃɛntjà:nʒɛu ʃɛntjà:nʒɛva ʃɛntjà:nʒɛvɔ] in
[ʃəntjà:nʒɛu ʃəntjà:nʒɛva ʃəntjà:nʒɛvɔ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: šentjánžev
RODILNIK: šentjánžev**ega**
DAJALNIK: šentjánžev**emu**
TOŽILNIK: šentjánžev
živo šentjánžev**ega**
MESTNIK: pri šentjánžev**em**
ORODNIK: s šentjánžev**im**
dvojina
IMENOVALNIK: šentjánževa
RODILNIK: šentjánžev**ih**
DAJALNIK: šentjánžev**ima**
TOŽILNIK: šentjánževa
MESTNIK: pri šentjánžev**ih**
ORODNIK: s šentjánžev**ima**
množina
IMENOVALNIK: šentjánžev**i**
RODILNIK: šentjánžev**ih**
DAJALNIK: šentjánžev**im**
TOŽILNIK: šentjánževa
MESTNIK: pri šentjánžev**ih**
ORODNIK: s šentjánžev**imi**
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: šentjánževa
RODILNIK: šentjánžev**e**
DAJALNIK: šentjánžev**i**
TOŽILNIK: šentjánžev**o**
MESTNIK: pri šentjánžev**i**
ORODNIK: s šentjánžev**o**
dvojina

IMENOVALNIK: šentjánžev**i**
RODILNIK: šentjánžev**ih**
DAJALNIK: šentjánžev**ima**
TOŽILNIK: šentjánžev**i**
MESTNIK: pri šentjánžev**ih**
ORODNIK: s šentjánžev**ima**
množina
IMENOVALNIK: šentjánževa
RODILNIK: šentjánžev**ih**
DAJALNIK: šentjánžev**im**
TOŽILNIK: šentjánževa
MESTNIK: pri šentjánžev**ih**
ORODNIK: s šentjánžev**imi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: šentjánžev**o**
RODILNIK: šentjánžev**ega**
DAJALNIK: šentjánžev**emu**
TOŽILNIK: šentjánžev**o**
MESTNIK: pri šentjánžev**em**
ORODNIK: s šentjánžev**im**
dvojina
IMENOVALNIK: šentjánžev**i**
RODILNIK: šentjánžev**ih**
DAJALNIK: šentjánžev**ima**
TOŽILNIK: šentjánžev**i**
MESTNIK: pri šentjánžev**ih**
ORODNIK: s šentjánžev**ima**
množina
IMENOVALNIK: šentjánževa
RODILNIK: šentjánžev**ih**
DAJALNIK: šentjánžev**im**
TOŽILNIK: šentjánževa
MESTNIK: pri šentjánžev**ih**
ORODNIK: s šentjánžev**imi**

STALNE ZVEZE

šentjanževa roža

zdravilna rastlina z razvejanim stblom, pikastimi listi in rumenimi zvezdastimi cvetovi v socvetjih ali del te rastline; primerjaj lat. *Hypericum perforatum*; sin.:

šentjanževka

- Ob cesti in skalnatih robovih spomladi cveti volčin, julija in avgusta *šentjanževe rože*, robide in maline.
- V žganje pogosto namakajo borovnice, pa tudi zdravilna zelišča, na primer arniko in *šentjanževe rože*.

▪ Izvleček *šentjanževih rož* v olju uporabljamo za zdravljenje opeklin, ran in tvorov, pa tudi bolečin v križu.

IZVOR

iz *šent Janž* 'sveti Janez'

šentjánževka šentjánževke samostalnik ženskega spola [šentjánževka] in [šentjánževka]

POMEN

1. zdravilna rastlina z razvejanim stebлом, pikastimi listi in rumenimi zvezdastimi cvetovi v socvetjih ali del te rastline; primerjaj lat. *Hypericum perforatum*; sin.: šentjanževa roža

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju** cvetovi šentjanževke | ekstrakt, izvleček, olje šentjanževke | zel šentjanževke

▪ V sončnem dnevu nabereemo cvetove *šentjanževke*, jih damo v steklenico in zalijemo z oljčnim oljem.
▪ V nekaterih specializiranih prodajalnah lahko najdete suhe izvlečke *šentjanževke* tudi v kapsulah.
▪ Učinkovine v zeli *šentjanževke* imajo protivnetno, protibakterijsko in protiglivično delovanje.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag. šentjanževka cveti | šentjanževka raste KJE | šentjanževka vsebuje KAJ

▪ Ime je verjetno posledica dejstva, da *šentjanževka* cveti okrog godu sv. Janeza Krstnika (24. junij).
▪ Od sredine poletja do konca septembra na toplih legah in ob gozdnih robovih raste grmičasto razrasla *šentjanževka* z mnogimi rumenimi cvetovi.

▶ sam. beseda + iz + **sam. beseda v roditelju** čaj iz šentjanževke | izvlečki, pripravki iz šentjanževke

▪ Simptome lažje oblike depresije lahko lajšamo s čajem iz *šentjanževke*, ki deluje proti depresiji, potrnosti, nespečnosti itd.
▪ Pripravki iz *šentjanževke* za notranjo uporabo rahlo pomirjajo, spodbujajo prebavo in krepijo krvni obtok.

...

▪ *Šentjanževko* nabiramo od junija, ko začenja cveteti, do konca avgusta.

1.1. zdravilni pripravek iz te rastline

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju** jemanje, uporaba, uživanje šentjanževke | učinek šentjanževke

▪ Pametno se je posvetovati z zdravnikom, ker jemanje *šentjanževke* lahko zmanjša učinke drugih zdravil.
▪ Koristne učinke *šentjanževke* pri srednje močni in blagi obliki depresije so raziskovali mnogi znanstveniki.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag. šentjanževka deluje, učinkuje KAKO | šentjanževka pomaga, pomirja

▪ *Šentjanževka* lajša glavobole in migrene ter deluje protidepresivno.
▪ Če vam je bližje naravno zdravljenje, vam bo pomagala *šentjanževka*, ki je tradicionalno rastlinsko

zdravilo za rane in kožna vnetja.

...

▪ V ljudskem zdravilstvu uporabljajo *šentjanževko* pri boleznih žolčnika in jeter, nočnem tiščanju na vodo in močenju postelje pri otrocih.

▪ Učinkovine v *šentjanževki* povečajo delovanje encimov, ki razgrajujejo zdravila v našem organizmu.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[šentjánževka] in [šentjánževka]

IPA: [ʃɛntʲja:nʒɛvka] in [ʃɛntʲja:nʒɛvka]

ednina

IMENOVALNIK: šentjánževka

RODILNIK: šentjánževke

DAJALNIK: šentjánževki

TOŽILNIK: šentjánževko

MESTNIK: pri šentjánževki

ORODNIK: s šentjánževko

dvojina

IMENOVALNIK: šentjánževki

RODILNIK: šentjánževk

DAJALNIK: šentjánževkama

TOŽILNIK: šentjánževki

MESTNIK: pri šentjánževkah

ORODNIK: s šentjánževkama

množina

IMENOVALNIK: šentjánževke

RODILNIK: šentjánževk

DAJALNIK: šentjánževkam

TOŽILNIK: šentjánževke

MESTNIK: pri šentjánževkah

ORODNIK: s šentjánževkami

TONEMSKO

[šentjánževka] in [šentjánževka]

IPA: [ʃɛntʲjɑ:nʒɛvka] in [ʃɛntʲjɑ:nʒɛvka]

ednina

IMENOVALNIK: šentjánževka

RODILNIK: šentjánževke

DAJALNIK: šentjánževki

TOŽILNIK: šentjánževko

MESTNIK: pri šentjánževki

ORODNIK: s šentjánževko

dvojina

IMENOVALNIK: šentjánževki

RODILNIK: šentjánževk

DAJALNIK: šentjánževkama

TOŽILNIK: šentjánževki

MESTNIK: pri šentjánževkah

ORODNIK: s šentjánževkama

množina

IMENOVALNIK: šentjánževke

RODILNIK: šentjánževk

DAJALNIK: šentjánževkam
TOŽILNIK: šentjánževke
MESTNIK: pri šentjánževkah
ORODNIK: s šentjánževkami

IZVOR
↑šentjanžev

škórenjc škórenjca samostalnik moškega spola
[škórənjc]

POMEN

1. navadno v množini, ekspresivno škorenj

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

gumijasti, usnjeni škorenjci | rdeči škorenjci

- Gumijasti *škorenjci* se nosijo k čisto vsemu in so dobrodošli pri vseh generacijah.
- Če so zunaj kljub sončku še luže od včerajšnjega naliva, se mala princesa ne jezi, temveč preprosto skoči v ljubke nepremočljive *škorenjce*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

- Če si omislimo *škorenjce*, nam dež res ne bo mogel do živega.
- Na nogah je imela lahke *škorenjce* z visokimi petami.

...

- Otroci so v šolo prišli v *škorenjcih*, dežnih plaščih in z dežniki.

1.1. navadno v množini škornju podobno obuvalo za živali; sin.: škorenjček

- Tačke ustrezno zaščitijo, višji *škorenjci* pa tudi preprečijo nastajanje snežnih kep na dlakah tačk.
- Če ima naš kuža težave s tačkami, so prava rešitev posebni čeveljci oziroma *škorenjci*.

2. kar po obliki spominja na škorenj, zlasti okrasne vreče, okraski; sin.: škorenjček

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

- Darila oštevilčimo, iste številke pa napišemo na barvne lističe, ki jih potisnemo v darilni *škorenjc* ali klobuk.
 - Otroci v zahodnih državah še danes na Miklavžev večer obešajo pisane *škorenjce* iz blaga in čakajo, da bo vanje Miklavž natrosil darila.
- ▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**
- Napolnite *škorenjce* s sladkimi dobrotami, sadjem in drugim.

...

- Vsekakor je lahko *škorenjc* unikaten okras.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[škórənjc]

IPA: [ˈʃko:rənts]

ednina

IMENOVALNIK: škórenjc

RODILNIK: škórenjca

DAJALNIK: škórenjcu

TOŽILNIK: škórenjc
MESTNIK: pri škórenjcu
ORODNIK: s škórenjcem
dvojina

IMENOVALNIK: škórenjca

RODILNIK: škórenjcev

DAJALNIK: škórenjcema

TOŽILNIK: škórenjca

MESTNIK: pri škórenjcih

ORODNIK: s škórenjcem

množina

IMENOVALNIK: škórenjci

RODILNIK: škórenjcev

DAJALNIK: škórenjcem

TOŽILNIK: škórenjce

MESTNIK: pri škórenjcih

ORODNIK: s škórenjci

TONEMSKO

[škôrənc]

IPA: [ʃkó:rənts]

ednina

IMENOVALNIK: škôrenjc

RODILNIK: škôrenjca

DAJALNIK: škôrenjcu

TOŽILNIK: škôrenjc

MESTNIK: pri škôrenjcu

ORODNIK: s škôrenjcem

dvojina

IMENOVALNIK: škôrenjca

RODILNIK: škôrenjcev

DAJALNIK: škôrenjcema

TOŽILNIK: škôrenjca

MESTNIK: pri škôrenjcih

ORODNIK: s škôrenjcem

množina

IMENOVALNIK: škôrenjci

RODILNIK: škôrenjcev

DAJALNIK: škôrenjcem

TOŽILNIK: škôrenjce

MESTNIK: pri škôrenjcih

ORODNIK: s škôrenjci

IZVOR

↑škorenj

škórenjček škórenjčeka samostalnik moškega spola
[škórəncək]

POMEN

1. navadno v množini, navadno ekspresivno škorenj, zlasti manjši

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

rdeči škorenjčki

- Deklica si je izbrala gumijaste *škorenjčke* s pisanimi

cvetovi.

- Visokim petam se raje izognite in jih zamenjajte z modnim športnim copatom ali usnjenim *škorenjčkom* brez pete.

- Zmanjkalo je denarja, da bi tvoji mami, ki je imela takrat štiri leta, kupila majhne rdeče *škorenjčke*.

► glag. + **sam. beseda v tožilniku**

kupiti škorenjčke

- Kadar dežuje, otroci radi obujejo *škorenjčke* in čofotajo po lužah.

...

- Čofotanje po luži in sprehod v dežju s *škorenjčki* in pelerino je doživetje.

1.1. navadno v množini *škornju* podobno obuvalo za živali; sin.: škorenjc

- Britanski policijski psi bodo nosili *škorenjčke*, ki naj bi preprečevali poškodovanje njihovih tac.

2. kar po obliki spominja na škorenj, zlasti okrasne vreče, okraski; sin.: škorenjc

► prid. beseda + **sam. beseda**

božični škorenjček

- Okraski, dišeče sveče, božični *škorenjčki* dobrot, vse to je del prazničnega vzdušja.

► glag. + **sam. beseda v tožilniku**

- V pekač damo papir za peko in nanj položimo *škorenjčke*.

- Na Miklavžev večer nastavljamo *škorenjčke*, da bi vanje dobili darila.

...

- Male nogavičke in *škorenjčke* obrnemo, napolnimo s polnilom, vstavimo obesno zanko in zašijemo na roko.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[škó:ɾənčək]

IPA: [ʃko:ɾənjtʃək]

ednina

IMENOVALNIK: škórenjček

RODILNIK: škórenjčka

DAJALNIK: škórenjčku

TOŽILNIK: škórenjček

MESTNIK: pri škórenjčku

ORODNIK: s škórenjčkom

dvojina

IMENOVALNIK: škórenjčka

RODILNIK: škórenjčkov

DAJALNIK: škórenjčkoma

TOŽILNIK: škórenjčka

MESTNIK: pri škórenjčkih

ORODNIK: s škórenjčkoma

množina

IMENOVALNIK: škórenjčki

RODILNIK: škórenjčkov

DAJALNIK: škórenjčkom

TOŽILNIK: škórenjčke

MESTNIK: pri škórenjčkih

ORODNIK: s škórenjčki

TONEMSKO

[škô:ɾənčək]

IPA: [ʃkó:ɾənjtʃək]

ednina

IMENOVALNIK: škôrenjček

RODILNIK: škôrenjčka

DAJALNIK: škôrenjčku

TOŽILNIK: škôrenjček

MESTNIK: pri škôrenjčku

ORODNIK: s škôrenjčkom

dvojina

IMENOVALNIK: škôrenjčka

RODILNIK: škôrenjčkov

DAJALNIK: škôrenjčkoma

TOŽILNIK: škôrenjčka

MESTNIK: pri škôrenjčkih

ORODNIK: s škôrenjčkoma

množina

IMENOVALNIK: škôrenjčki

RODILNIK: škôrenjčkov

DAJALNIK: škôrenjčkom

TOŽILNIK: škôrenjčke

MESTNIK: pri škôrenjčkih

ORODNIK: s škôrenjčki

IZVOR

↑škorenj

šlamástika šlamástike samostalnik ženskega spola

[šlamástika]

POMEN

1. slabšalno neumno, površno, sramotno dejanje, ravnanje

► prid. beseda + **sam. beseda**

- Organizacija in vodenje procesa pogajanj je bila svojevrstna *šlamastika*, če že ne diletantizem.

- Vse skupaj je bila prava novinarska *šlamastika*. S posnetki se pač ne dela tako.

...

- »Vsekakor gre za *šlamastiko*, za katero so odgovorni tako vlada kot poslanci, člani komisije, ki predloga niso pripravili pravočasno,« meni.

1.1. slabšalno kar je narejeno, zasnovano slabo, površno

- Kako te ni sram objaviti take *šlamastike* na portalu?

- Največja *šlamastika* filma je predpostavka, da bi lahko nepismeni evropski kovač postal super mečevalec.

2. slabšalno neprijeten, zapleten položaj, navadno zaradi neumnega, površnega, sramotnega ravnanja

► prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Nekaj tednov so uživali slavo neustrašnih borcev proti finančnim malverzacijam, potem pa so se znašli v hudi *šlamastiki*.

▪ Za nastalo *šlamastiko* je kriva predvsem sama in če se s tem dejstvom ne zna soočiti, izgublja čut za realnost.

Izgovor in oblike

Jakostno

[šlamástika]

IPA: [ʃla'ma:stika]

ednina

imenovalnik: šlamástika

rodilnik: šlamástike

dajalnik: šlamástiki

tožilnik: šlamástiko

mestnik: pri šlamástiki

orodnik: s šlamástiko

dvojina

imenovalnik: šlamástiki

rodilnik: šlamástik

dajalnik: šlamástikama

tožilnik: šlamástiki

mestnik: pri šlamástikah

orodnik: s šlamástikama

množina

imenovalnik: šlamástike

rodilnik: šlamástik

dajalnik: šlamástikam

tožilnik: šlamástike

mestnik: pri šlamástikah

orodnik: s šlamástikami

tonemsko

[šlamástika]

IPA: [ʃlamà:stiká]

ednina

imenovalnik: šlamástika

rodilnik: šlamástike

dajalnik: šlamástiki

tožilnik: šlamástiko

mestnik: pri šlamástiki

orodnik: s šlamástiko

dvojina

imenovalnik: šlamástiki

rodilnik: šlamástik

dajalnik: šlamástikama

tožilnik: šlamástiki

mestnik: pri šlamástikah

orodnik: s šlamástikama

množina

imenovalnik: šlamástike

rodilnik: šlamástik

dajalnik: šlamástikam

tožilnik: šlamástike

mestnik: pri šlamástikah

orodnik: s šlamástikami

Izvor

prevzeto prek avstr. nem. *Schlammasstik* iz jidiš *schlamasel* 'nesreča, smola', prevzeto iz nem. *schlimasl* iz *schlimm* 'slab' + jidiš *masl* 'usoda, sreča'

šofiranje šofiranja samostalnik srednjega spola

[šofiranje]

Pomen

knjižno pogovorno **upravljanje cestnega motornega vozila**

► **sam. beseda + sam. beseda v rodilniku**

▪ V več kot trideset letih *šofiranja* nisem nikoli imel prometne nesreče.

▪ Prav je, da ga boli prepoved *šofiranja*, saj tako, upajmo, nikoli ne bo več sedel pijan za krmilo.

...

▪ Zaradi pomirjevalnega učinka se med jemanjem antihistaminikov izogibajte *šofiranju* in upravljanju nevarnih strojev.

Izgovor in oblike

Jakostno

[šofiranje]

IPA: [ʃo'fi:ranje]

ednina

imenovalnik: šofiranje

rodilnik: šofiranja

dajalnik: šofiranju

tožilnik: šofiranje

mestnik: pri šofiranju

orodnik: s šofiranjem

dvojina

imenovalnik: šofiranci

rodilnik: šofiranci

dajalnik: šofiranjema

tožilnik: šofiranci

mestnik: pri šofiranjih

orodnik: s šofiranjema

množina

imenovalnik: šofiranja

rodilnik: šofiranci

dajalnik: šofiranjem

tožilnik: šofiranja

mestnik: pri šofiranjih

orodnik: s šofiranci

tonemsko

[šofiranje]

IPA: [ʃofi:rànje]

ednina

IMENOVALNIK: šofiranje

RODILNIK: šofiranja

DAJALNIK: šofiranju

TOŽILNIK: šofiranje

MESTNIK: pri šofiranju

ORODNIK: s šofiranjem

dvojina

IMENOVALNIK: šofiranci

RODILNIK: šofiranci

DAJALNIK: šofiranjem

TOŽILNIK: šofiranci

MESTNIK: pri šofiranjih

ORODNIK: s šofiranjem

množina

IMENOVALNIK: šofiranja

RODILNIK: šofiranja

DAJALNIK: šofiranjem

TOŽILNIK: šofiranja

MESTNIK: pri šofiranjih

ORODNIK: s šofiranjem

IZVOR

↑šofirati

šólen šólna samostalnik moškega spola

[šóln]

POMEN

navadno v množini, neknižno pogovorno nizko obuvalo s čvrstim podplatom

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

lakasti šolni

- Oblečena je bila v temno siv kostim z lakastimi šolni s paskom in srednje visokimi petami.
- Presenečeno je strmel v par elegantnih belih šolnov.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

- Sezul sem si šolne in nogavice.
- Previdno je zlezla na zofo, si očistila šolne in se zvila v klobčič.

...

- Nič ni bolj tečnega od šolna, ki tišči.
- O pravih šolnih sem lahko le sanjal.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[šóln]

IPA: [ˈʃoːlən]

ednina

IMENOVALNIK: šólen

RODILNIK: šólna

DAJALNIK: šólnu

TOŽILNIK: šólen

MESTNIK: pri šólnu

ORODNIK: s šólnom

dvojina

IMENOVALNIK: šólna

RODILNIK: šólnov

DAJALNIK: šólnoma

TOŽILNIK: šólna

MESTNIK: pri šólnih

ORODNIK: s šólnoma

množina

IMENOVALNIK: šólni

RODILNIK: šólnov

DAJALNIK: šólnom

TOŽILNIK: šólne

MESTNIK: pri šólnih

ORODNIK: s šólni

TONEMSKO

[šóln]

IPA: [ˈʃoːlən]

ednina

IMENOVALNIK: šólen

RODILNIK: šólna

DAJALNIK: šólnu

TOŽILNIK: šólen

MESTNIK: pri šólnu

ORODNIK: s šólnom

dvojina

IMENOVALNIK: šólna

RODILNIK: šólnov

DAJALNIK: šólnoma

TOŽILNIK: šólna

MESTNIK: pri šólnih

ORODNIK: s šólnoma

množina

IMENOVALNIK: šólni

RODILNIK: šólnov

DAJALNIK: šólnom

TOŽILNIK: šólne

MESTNIK: pri šólnih

ORODNIK: s šólni

IZVOR

prevzeto iz srvnem. *schuochlīn* 'čeveljček', iz *schuo(ch)* 'čevelj'

šprínger španjél šprínger španjéla samostalnik moškega spola

[šprínger španjél]

POMEN

srednje velik pes s srednje dolgo dlako temno rjave in bele barve ali črne in bele barve ter daljšimi povešenimi uhlji

- *Šprínger španjel* med angleškimi lovskimi pasmami

slovi kot eden najbolj vodljivih psov.

▪ Pri nas sta najbolj znana šarivca koker španjel in *špringer španjel*, od prepeličarjev pa nemški prepeličar.

▪ *Špringer španjel* je krepak lovski pes, družaben, živahen, odličen tovariš ter zelo priljubljen.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[šprínger španjél]

IPA: [ʃpri:ngɛr ʃpanjɛ:l]

ednina

IMENOVALNIK: šprínger španjél

RODILNIK: šprínger španjéla

DAJALNIK: šprínger španjélu

TOŽILNIK: šprínger španjéla

MESTNIK: pri šprínger španjélu

ORODNIK: s šprínger španjélom
dvojina

IMENOVALNIK: šprínger španjéla

RODILNIK: šprínger španjélov

DAJALNIK: šprínger španjéloma

TOŽILNIK: šprínger španjéla

MESTNIK: pri šprínger španjélih

ORODNIK: s šprínger španjéloma
množina

IMENOVALNIK: šprínger španjéli

RODILNIK: šprínger španjélov

DAJALNIK: šprínger španjélom

TOŽILNIK: šprínger španjéle

MESTNIK: pri šprínger španjélih

ORODNIK: s šprínger španjéli

TONEMSKO

[šprínger španjél]

IPA: [ʃpri:ngɛr ʃpanjɛ:l]

ednina

IMENOVALNIK: šprínger španjél

RODILNIK: šprínger španjéla

DAJALNIK: šprínger španjélu

TOŽILNIK: šprínger španjéla

MESTNIK: pri šprínger španjélu

ORODNIK: s šprínger španjélom
dvojina

IMENOVALNIK: šprínger španjéla

RODILNIK: šprínger španjélov

DAJALNIK: šprínger španjéloma

TOŽILNIK: šprínger španjéla

MESTNIK: pri šprínger španjélih

ORODNIK: s šprínger španjéloma
množina

IMENOVALNIK: šprínger španjéli

RODILNIK: šprínger španjélov

DAJALNIK: šprínger španjélom

TOŽILNIK: šprínger španjéle

MESTNIK: pri šprínger španjélih

ORODNIK: s šprínger španjéli

in

[šprínger španjél]

IPA: [ʃpri:ngɛr ʃpanjɛ:l]

(tonemska dvojnica)

ednina

IMENOVALNIK: šprínger španjél

RODILNIK: šprínger španjéla

DAJALNIK: šprínger španjélu

TOŽILNIK: šprínger španjéla

MESTNIK: pri šprínger španjélu

ORODNIK: s šprínger španjélom
dvojina

IMENOVALNIK: šprínger španjéla

RODILNIK: šprínger španjélov

DAJALNIK: šprínger španjéloma

TOŽILNIK: šprínger španjéla

MESTNIK: pri šprínger španjélih

ORODNIK: s šprínger španjéloma
množina

IMENOVALNIK: šprínger španjéli

RODILNIK: šprínger španjélov

DAJALNIK: šprínger španjélom

TOŽILNIK: šprínger španjéle

MESTNIK: pri šprínger španjélih

ORODNIK: s šprínger španjéli

IZVOR

prevzeto prek nem. *Springer Spaniel* iz angl. *springer spaniel*, iz *springer* 'skakač' (iz *spring* 'skočiti') in ↑španjel

štévník štévnika samostalnik moškega spola

[štévník]

POMEN

1. iz jezikoslovja **pregibna besedna vrsta**, ki označuje količino, zaporednost, različnost in je v stavku levi prilastek ali povedkovo določilo

▪ Čeprav sta pridevnik in *števník* obravnavana v samostojnem delovnem zvezku za šesti razred, sta besedni vrsti ponovno predstavljeni tudi v sedmem razredu.

▪ *Števníki* se sklanjajo z glasovnimi ali ničtimi končnicami.

▪ V prvem delu slovarja je nekaj besed namenjenih temeljnemu značilnostim italijanskega jezika: izgovarjavi črk, naglaševanju, spolu, pravilnim in nepravilnim glagolom ter *števníkom*.

1.1. iz jezikoslovja **beseda**, ki pripada tej besedni vrsti
▪ *Števníkov* je več vrst, npr. dva – drugi – dvoje/dvoji –

dvojen.

- *Števník* »sto« ima kar močno besedno družino, na primer stotak, stotni, stoteren, stokrat ...
- Za lažje razumevanje je dodano besedilo, v katerem so podčrtani vsi *števnik*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[š^htě^hɯ^hnik]

IPA: [ʃtɛ:ɯ^hnik]

ednina

IMENOVALNIK: štěvník

RODILNIK: štěvníka

DAJALNIK: štěvníku

TOŽILNIK: štěvník

MESTNIK: pri štěvníku

ORODNIK: s štěvníkom

dvojina

IMENOVALNIK: štěvníka

RODILNIK: štěvníkov

DAJALNIK: štěvníkoma

TOŽILNIK: štěvníka

MESTNIK: pri štěvníkih

ORODNIK: s štěvníkoma

množina

IMENOVALNIK: štěvníki

RODILNIK: štěvníkov

DAJALNIK: štěvníkom

TOŽILNIK: štěvníke

MESTNIK: pri štěvníkih

ORODNIK: s štěvníki

TONEMSKO

[š^htě^hɯ^hnik]

IPA: [ʃtɛ:ɯ^hnik]

ednina

IMENOVALNIK: štěvník

RODILNIK: štěvníka

DAJALNIK: štěvníku

TOŽILNIK: štěvník

MESTNIK: pri štěvníku

ORODNIK: s štěvníkom

dvojina

IMENOVALNIK: štěvníka

RODILNIK: štěvníkov

DAJALNIK: štěvníkoma

TOŽILNIK: štěvníka

MESTNIK: pri štěvníkih

ORODNIK: s štěvníkoma

množina

IMENOVALNIK: štěvníki

RODILNIK: štěvníkov

DAJALNIK: štěvníkom

TOŽILNIK: štěvníke

MESTNIK: pri štěvníkih

ORODNIK: s štěvníki

STALNE ZVEZE

glavni števník

iz jezikoslovja števník, ki označuje količino česa, kar se šteje

- *Glavni števník* štiri označuje štiri osebe, stvari ali predmete.
- Otroci se *glavnih števníkov* nauči prej kot vrstilnih.

ločilni števník

iz jezikoslovja števník, ki označuje različnost in skupinskost štete stvari

- *Ločilne števníke* lahko uporabljamo, če mislimo na predmete, povezane v celoto.
- Vrstilne, *ločilne* in množilne *števníke* pišemo skupaj: stodvanajsti, stotisočer, petkraten.
- Uporaba ustreznih *ločilnih števníkov* je odvisna od samostalniške besede.

množilni števník

iz jezikoslovja števník, ki označuje, koliko pojavitev ima stvar ali koliko vrst je te stvari

- Vrstilne, ločilne in *množilne števníke* pišemo skupaj: stodvanajsti, stotisočer, petkraten.
- Govor pozna predvsem glavne in vrstilne števníke, ločilnih in *množilnih števníkov* je malo.

nedoločni števník

iz jezikoslovja števník, ki označuje nedoločeno količino štetega

- V knjižnem jeziku se *nedoločni števníki* ne sklanjajo.
- Besede je rad premaknil iz stvarnosti v pojmovnost, jih opremljal s poljubnimi predponami in priponami in povečeval z *nedoločnim števníkom* »vse«.

vrstilni števník

iz jezikoslovja števník, ki označuje zaporedno mesto v številski vrsti

- Po *vrstilnih števníkih* se vprašamo z vprašalnico »kateri«.
- Za *vrstilnimi števníki* v datumih se piše pika, za katero je presledek.
- Učni list vsebuje veliko primerov uporabe *vrstilnih števníkov* v vsakdanjem življenju.

IZVOR

↑ števen

štěvníški števníška števníško pridevnik

[š^htě^hɯ^hniški]

POMEN

ki je v zvezi s števníkom

► **prid. beseda** + sam. beseda

- *Števniška* sestavina »tristo« pridaja frazemu »tristo kosmatih« pomen poudarjanja in izjemnega čustvenega stanja.
- Med pridevniškimi zloženki se pojavlja veliko število zloženek s *števniško* podstavo v prvem delu (enobajtni, enočipni).
- Med prvimi desetimi najdaljšimi besedami v romanu jih je sedem *števniškega* izvora, dve pa sta stopnjevana pridevnika.

Izgovor in oblike

Jakostno

[št̚ɛ̞ɯ̞niʃki]

IPA: [ʃt̚ɛ̞:ɯ̞iʃki]

Osnovnik

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **štévniški**

RODILNIK: **štévniškega**

DAJALNIK: **štévniškemu**

TOŽILNIK: **štévniški**

živo **štévniškega**

MESTNIK: pri **štévniškem**

ORODNIK: s **štévniškim**

dvojina

IMENOVALNIK: **štévniška**

RODILNIK: **štévniških**

DAJALNIK: **štévniškima**

TOŽILNIK: **štévniška**

MESTNIK: pri **štévniških**

ORODNIK: s **štévniškima**

množina

IMENOVALNIK: **štévniški**

RODILNIK: **štévniških**

DAJALNIK: **štévniškim**

TOŽILNIK: **štévniške**

MESTNIK: pri **štévniških**

ORODNIK: s **štévniškimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **štévniška**

RODILNIK: **štévniške**

DAJALNIK: **štévniški**

TOŽILNIK: **štévniško**

MESTNIK: pri **štévniški**

ORODNIK: s **štévniško**

dvojina

IMENOVALNIK: **štévniški**

RODILNIK: **štévniških**

DAJALNIK: **štévniškima**

TOŽILNIK: **štévniški**

MESTNIK: pri **štévniških**

ORODNIK: s **štévniškima**

množina

IMENOVALNIK: **štévniške**

RODILNIK: **štévniških**

DAJALNIK: **štévniškim**

TOŽILNIK: **štévniške**

MESTNIK: pri **štévniških**

ORODNIK: s **štévniškimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **štévniško**

RODILNIK: **štévniškega**

DAJALNIK: **štévniškemu**

TOŽILNIK: **štévniško**

MESTNIK: pri **štévniškem**

ORODNIK: s **štévniškim**

dvojina

IMENOVALNIK: **štévniški**

RODILNIK: **štévniških**

DAJALNIK: **štévniškima**

TOŽILNIK: **štévniški**

MESTNIK: pri **štévniških**

ORODNIK: s **štévniškima**

množina

IMENOVALNIK: **štévniška**

RODILNIK: **štévniških**

DAJALNIK: **štévniškim**

TOŽILNIK: **štévniška**

MESTNIK: pri **štévniških**

ORODNIK: s **štévniškimi**

TONEMSKO

[št̚ɛ̞ɯ̞niʃki]

IPA: [ʃt̚ɛ̞:ɯ̞iʃki]

Osnovnik

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **št̚ɛ̞vniški**

RODILNIK: **št̚ɛ̞vniškega**

DAJALNIK: **št̚ɛ̞vniškemu**

TOŽILNIK: **št̚ɛ̞vniški**

živo **št̚ɛ̞vniškega**

MESTNIK: pri **št̚ɛ̞vniškem**

ORODNIK: s **št̚ɛ̞vniškim**

dvojina

IMENOVALNIK: **št̚ɛ̞vniška**

RODILNIK: **št̚ɛ̞vniških**

DAJALNIK: **št̚ɛ̞vniškima**

TOŽILNIK: **št̚ɛ̞vniška**

MESTNIK: pri **št̚ɛ̞vniških**

ORODNIK: s **št̚ɛ̞vniškima**

množina

IMENOVALNIK: **št̚ɛ̞vniški**

RODILNIK: **št̚ɛ̞vniških**

DAJALNIK: štĕvniškim
 TOŽILNIK: štĕvniške
 MESTNIK: pri štĕvniških
 ORODNIK: s štĕvniškimi
ženski spol
 ednina
 IMENOVALNIK: štĕvniška
 RODILNIK: štĕvniške
 DAJALNIK: štĕvniški
 TOŽILNIK: štĕvniško
 MESTNIK: pri štĕvniški
 ORODNIK: s štĕvniško
dvojina
 IMENOVALNIK: štĕvniški
 RODILNIK: štĕvniških
 DAJALNIK: štĕvniškima
 TOŽILNIK: štĕvniški
 MESTNIK: pri štĕvniških
 ORODNIK: s štĕvniškima
množina
 IMENOVALNIK: štĕvniške
 RODILNIK: štĕvniških
 DAJALNIK: štĕvniškim
 TOŽILNIK: štĕvniške
 MESTNIK: pri štĕvniških
 ORODNIK: s štĕvniškimi
srednji spol
 ednina
 IMENOVALNIK: štĕvniško
 RODILNIK: štĕvniškega
 DAJALNIK: štĕvniškemu
 TOŽILNIK: štĕvniško
 MESTNIK: pri štĕvniškem
 ORODNIK: s štĕvniškim
dvojina
 IMENOVALNIK: štĕvniški
 RODILNIK: štĕvniških
 DAJALNIK: štĕvniškima
 TOŽILNIK: štĕvniški
 MESTNIK: pri štĕvniških
 ORODNIK: s štĕvniškima
množina
 IMENOVALNIK: štĕvniška
 RODILNIK: štĕvniških
 DAJALNIK: štĕvniškim
 TOŽILNIK: štĕvniška
 MESTNIK: pri štĕvniških
 ORODNIK: s štĕvniškimi

Izvor
 †števník

tagétes tagétesa samostalnik moškega spola
 [tagétes]

POMEN

okrasna rastlina z rumenkastimi, rdečkastimi ali oranžnimi cvetovi v bujnem socvetju, pernatimi listi in izrazitim vonjem; primerjaj lat. *Tagetes*; sin.: žametnica

► glag. + **sam. beseda v tožilniku**

posaditi tagetes

- Za zaščito pred škodljivci, predvsem pred ušmi, med trajnice ali v vrstico pred njimi kot obrobo posadimo *tagetes*.
- Za okras lahko okoli gredic in sadnega drevja nasadimo narcise, cesarske tulipane ter posejemo *tagetes*.

...

- V maju bodo po gredicah po mestu zasadili blizu 10 tisoč sadik *tagetesa*, begonij in salvij, to so vrste rož, ki dobro prenašajo sušo.
- Talnim škodljivcem zelo smrdijo korenine žametnice ali *tagetesa*.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[tagétes]

IPA: [tagé:tɛs]

ednina

IMENOVALNIK: tagétes

RODILNIK: tagétesa

DAJALNIK: tagétesu

TOŽILNIK: tagétes

MESTNIK: pri tagétesu

ORODNIK: s tagétesom

dvojina

IMENOVALNIK: tagétesa

RODILNIK: tagétesov

DAJALNIK: tagétesoma

TOŽILNIK: tagétesa

MESTNIK: pri tagétesih

ORODNIK: s tagétesoma

množina

IMENOVALNIK: tagétesi

RODILNIK: tagétesov

DAJALNIK: tagétesom

TOŽILNIK: tagétese

MESTNIK: pri tagétesih

ORODNIK: s tagétesi

TONEMSKO

[tagĕtes]

IPA: [ta'ge:tes]

ednina

IMENOVALNIK: tagĕtes

RODILNIK: tagĕtesa

DAJALNIK: tagêtesu
 TOŽILNIK: tagêtes
 MESTNIK: pri tagêtesu
 ORODNIK: s tagêtesom
 dvojina
 IMENOVANIK: tagêtesa
 RODILNIK: tagêtesov
 DAJALNIK: tagêtesoma
 TOŽILNIK: tagêtesa
 MESTNIK: pri tagêtesih
 ORODNIK: s tagêtesoma
 množina
 IMENOVANIK: tagêtesi
 RODILNIK: tagêtesov
 DAJALNIK: tagêtesom
 TOŽILNIK: tagêtese
 MESTNIK: pri tagêtesih
 ORODNIK: s tagêtesi

IZVOR

prevzeto iz nlat. *tagetes*, po imenu etruščanskega božanstva *Tages*

tartúf tartúfa samostalnik moškega spola

[tartúf]

POMEN

1. krompirjevim gomoljem podobna užitna goba, ki raste pod zemljo; primerjaj lat. *Tuber*; sin.: gomoljika

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**
 gojenje tartufov | iskanje, nabiranje tartufov | sezona tartufov

- Za iskanje *tartufov* uporabljajo posebej dresirane pse, ki lahko zavohajo zrel tartuf tudi na razdalji 50 metrov in več.
- V državah, kjer je nabiranje *tartufov* zakonito, se sezona začne 15. oktobra in traja približno do konca januarja.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

iskati, nabirati tartufe | najti tartufe

- Včasih so Istrani *tartufe* nabirali s prašiči, danes jih s psi, ki so za to posebej zdresirani.
- Večkrat sem našel kak *tartuf*, ki je imel pol kilograma.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

tartuf raste, uspeva KJE

- *Tartuf* pod zemljo raste v simbiozi z rastlino, to je lahko grm ali drevo, in od te je odvisen vonj gomoljike.
- Poleti zrastejo *tartufi* zelo hitro, vendar takoj zgnijejo in so tako rekoč za seme pravim zimskim tartufom.

...

- Zelo verjetno je, da bomo ob sezoni srečali kakega domačina s psi, ki se vrača z lova na *tartufe*.

1.1. ta goba kot hrana, jed; sin.: gomoljika

▶ sam. beseda + z/s + **sam. beseda v orodniku**
 biftek s tartufi | fuži, rezanci, testenine s tartufi | jedi s

tartufi | njoki, rižota s tartufi | sir s tartufi

- Jedla sta biftek s *tartufi* in pila vino.
- Fuži s *tartufi* so tipična istrska jed.
- Ena najboljših istrskih gostiln slovi po jedeh s *tartufi*.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

nariban tartuf | sveži tartufi

- V ponvi segrejemo malo oljčnega olja in popražimo naribani *tartuf*.

- Testenine prelijemo s smetanovo omako in po vrhu potresemo s svežimi *tartufi* in parmezanom.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

dodati tartufe | naribati, nastrgati tartuf

- Zavremo sladko smetano, dodamo *tartufe* in olje tartufov.

- Na pripravljeno jed naribamo svež *tartuf*.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

okus tartufov | rezine tartufa

- Aromatičen okus *tartufov*, naj bo s posredovanjem olja, v katerem so se namakali, ali z dodatkom sveže naribanih gomoljik, je blizu sredozemski kuhinji.
- Nežne, a ravno prav čvrste njoke so prekrivale tanke rezine *tartufa*.

...

- Sirovim raviolom dodamo okusno omako iz *tartufov* in orehov.

- V najdražjih svetovnih restavracijah bi lahko deset kilogramov *tartufov* zamenjali za šest kilogramov zlata.

2. čokoladna slaščica kroglaste oblike, obdana z grenkim kakavovim prahom

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

čokoladni tartuf

- Dobro gredo v promet praline in čokoladni *tartufi*.
- Lešnikov krokant zdrobimo v kuhinjskem strojčku; temeljito ga umešamo v kremo za čokoladne *tartufe*.

...

- V vitrini mora biti vse od torte do rogljička, med njimi pa elegantno razporejene praline, *tartufi* in čokolada.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[tartúf]

IPA: [tarˈtuːf]

ednina

IMENOVANIK: tartúf

RODILNIK: tartúfa

DAJALNIK: tartúfu

TOŽILNIK: tartúf

MESTNIK: pri tartúfu

ORODNIK: s tartúfom

dvojina

IMENOVANIK: tartúfa

RODILNIK: tartúfov

DAJALNIK: tartúfoma

TOŽILNIK: tartúfa

MESTNIK: pri tartúfih

ORODNIK: s tartú**foma**
množina
IMENOVALNIK: tartú**fi**
RODILNIK: tartú**fov**
DAJALNIK: tartú**fom**
TOŽILNIK: tartú**fe**
MESTNIK: pri tartú**fih**
ORODNIK: s tartú**fi**

TONEMSKO

[tartúf]

IPA: [tartú:f]

ednina

IMENOVALNIK: tartú**f**

RODILNIK: tartú**fa**

DAJALNIK: tartú**fu**

TOŽILNIK: tartú**f**

MESTNIK: pri tartú**fu**

ORODNIK: s tartú**fom**

dvojina

IMENOVALNIK: tartú**fa**

RODILNIK: tartú**fov**

DAJALNIK: tartú**foma**

TOŽILNIK: tartú**fa**

MESTNIK: pri tartú**fih**

ORODNIK: s tartú**foma**

množina

IMENOVALNIK: tartú**fi**

RODILNIK: tartú**fov**

DAJALNIK: tartú**fom**

TOŽILNIK: tartú**fe**

MESTNIK: pri tartú**fih**

ORODNIK: s tartú**fi**

STALNE ZVEZE

beli tartuf

1. tartuf rumenkasto rjave ali sivkasto zelene barve z gladko površino; primerjaj lat. *Tuber magnatum*; sin.: iz biologije bela gomoljika

- Oktobra se začne sezona nabiranja *belih tartufov*.
- Glinasta, težka zemlja v vlažnem motovunskem gozdu in blaga klima brez velikih temperaturnih razlik pomenita idealne razmere za rast *belih tartufov*.

1.1. ta goba kot hrana, jed; sin.: bela gomoljika

- Ko je meso pečeno, ga položimo na čebulico, čez pa naribamo še sveže *bele tartufe*.
- Pripravil je mehko belo polento z žafranovo in račjo omako s peno iz *belih tartufov*.
- V pire nastrgajte približno 10 gramov *belih tartufov* in zmes dobro penasto umešajte.

črni tartuf

1. tartuf temno rjave ali črnkaste barve z zrnato

površino; primerjaj lat. *Tuber melanosporum*; sin.: iz biologije črna gomoljika, iz biologije perigordska gomoljika

- V primerjavi z bolj cenjenim belim primerkom *črni tartuf* raste bližje površju.

- Čeprav je sezona nabiranja *črnih tartufov* na vrhuncu, je suša naredila svoje.

1.1. ta goba kot hrana, jed; sin.: črna gomoljika

- Kot vrhunec je sledil file kovača na žafranovi rižoti s *črnimi tartufi* in zelenimi šparglji.
- Na pire položimo repke, dodamo omako in nanje naribamo *sveže črne tartufe*.
- Ljubiteljem tartufov je poleg tartufate z belim in *črnim tartufom* na voljo tudi oljčno olje in cvetlični med z belim tartufom.

IZVOR

prevzeto iz it. *tartufo*, verjetno iz nar. lat. *terrae *tūfer* 'zemeljska goba' iz lat. *terra* 'zemlja' in osk. ali umbr. **tūfer* k lat. *tūber* 'grba, grča, mavrah, goba'

tást tásta samostalnik moškega spola

[tást]

POMEN

oče zakonske ali zunajzakonske partnerice ali partnerja

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

tast pomaga KOMU

- Pri varstvu otrok nama veliko pomagata *tast* in tašča.
- Imam srečo, da moj *tast* rad in dobro kuha.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

bodoči, nekdanji tast | nesojeni tast

- Na vso moč se trudi, da bi na bodočega *tasta* naredil dober vtis.

- S svojo preprostostjo se je priljubil novopečenemu *tastu*.

▶ priredna zveza

tast in tašča

- Pohvali se, da ima krasnega svaka, *tasta* in taščo, ki mimogrede vskočijo na pomoč tudi kot varuške.

...

- *Tastu* je podarila ročno uro.

- Kmalu bo postal *tast*, saj se je njegova hči zaročila z dolgoletnim fantom.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[tást]

IPA: [ˈta:st]

ednina

IMENOVALNIK: tást

RODILNIK: tásta

DAJALNIK: tástu

TOŽILNIK: tásta

MESTNIK: pri **tástu**
ORODNIK: s **tástom**
dvojina
IMENOVALNIK: **tásta**
RODILNIK: **tástov**
DAJALNIK: **tástoma**
TOŽILNIK: **tásta**
MESTNIK: pri **tástih**
ORODNIK: s **tástoma**
množina
IMENOVALNIK: **tásti**
RODILNIK: **tástov**
DAJALNIK: **tástom**
TOŽILNIK: **táste**
MESTNIK: pri **tástih**
ORODNIK: s **tásti**

TONEMSKO
[tást]
IPA: [tá:st]
ednina
IMENOVALNIK: **tást**
RODILNIK: **tásta**
DAJALNIK: **tástu**
TOŽILNIK: **tásta**
MESTNIK: pri **tástu**
ORODNIK: s **tástom**
dvojina
IMENOVALNIK: **tásta**
RODILNIK: **tástov**
DAJALNIK: **tástoma**
TOŽILNIK: **tásta**
MESTNIK: pri **tástih**
ORODNIK: s **tástoma**
množina
IMENOVALNIK: **tásti**
RODILNIK: **tástov**
DAJALNIK: **tástom**
TOŽILNIK: **táste**
MESTNIK: pri **tástih**
ORODNIK: s **tásti**

BESEDOTVORJE

svojilni pridevnik: tastov
ženski spol: tašča

IZVOR

= steslov. *tbstb*, hrv., srb. *tàst*, rus. *téstb*, star. češ. *test* < pslov. **tbstb*, dalje sorodno s strpus. *tisties*, morda sorodno s †teta

tástov tástova tástovo pridevnik
[tástou tástova tástovo]

POMEN

1. ki je v zvezi s tastom, pripada tastu

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

tastov vrt | tastovo darilo

- Sadje na *tastovem* vrtu je obilno obrodilo.
- Prosti čas rad preživlja na *tastovi* kmetiji blizu Celja.

1.1. ki je v sorodstvenem, družbenem razmerju s tastom

- *Tastov* brat je bil pred leti kandidat za predsednika države.
- *Tastov* odvetnik bi moral poskrbeti, da pride lastnina v prave roke.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[tástou tástova tástovo]

IPA: [ˈta:stou ˈta:stova ˈta:stovo]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **tástov**

RODILNIK: **tástovega**

DAJALNIK: **tástovemu**

TOŽILNIK: **tástov**

živo **tástovega**

MESTNIK: pri **tástovem**

ORODNIK: s **tástovim**

dvojina

IMENOVALNIK: **tástova**

RODILNIK: **tástovih**

DAJALNIK: **tástovima**

TOŽILNIK: **tástova**

MESTNIK: pri **tástovih**

ORODNIK: s **tástovima**

množina

IMENOVALNIK: **tástovi**

RODILNIK: **tástovih**

DAJALNIK: **tástovim**

TOŽILNIK: **tástove**

MESTNIK: pri **tástovih**

ORODNIK: s **tástovimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **tástova**

RODILNIK: **tástove**

DAJALNIK: **tástovi**

TOŽILNIK: **tástovo**

MESTNIK: pri **tástovi**

ORODNIK: s **tástovo**

dvojina

IMENOVALNIK: **tástovi**

RODILNIK: **tástovih**
DAJALNIK: **tástovima**
TOŽILNIK: **tástovi**
MESTNIK: **pri tástovih**
ORODNIK: s **tástovima**
množina
IMENOVALNIK: **tástove**
RODILNIK: **tástovih**
DAJALNIK: **tástovim**
TOŽILNIK: **tástove**
MESTNIK: **pri tástovih**
ORODNIK: s **tástovimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: **tástovo**
RODILNIK: **tástovega**
DAJALNIK: **tástovemu**
TOŽILNIK: **tástovo**
MESTNIK: **pri tástovem**
ORODNIK: s **tástovim**
dvojina
IMENOVALNIK: **tástovi**
RODILNIK: **tástovih**
DAJALNIK: **tástovima**
TOŽILNIK: **tástovi**
MESTNIK: **pri tástovih**
ORODNIK: s **tástovima**
množina
IMENOVALNIK: **tástova**
RODILNIK: **tástovih**
DAJALNIK: **tástovim**
TOŽILNIK: **tástova**
MESTNIK: **pri tástovih**
ORODNIK: s **tástovimi**

TONEMSKO

[tástou tástova tástovo]

IPA: [tà:stóu tà:stóva tà:stóvo]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **tástov**

RODILNIK: **tástovega**

DAJALNIK: **tástovemu**

TOŽILNIK: **tástov**

živo tástovega

MESTNIK: **pri tástovem**

ORODNIK: s **tástovim**

dvojina

IMENOVALNIK: **tástova**

RODILNIK: **tástovih**

DAJALNIK: **tástovima**

TOŽILNIK: **tástova**

MESTNIK: **pri tástovih**

ORODNIK: s **tástovima**

množina

IMENOVALNIK: **tástovi**

RODILNIK: **tástovih**

DAJALNIK: **tástovim**

TOŽILNIK: **tástove**

MESTNIK: **pri tástovih**

ORODNIK: s **tástovimi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: **tástova**

RODILNIK: **tástove**

DAJALNIK: **tástovi**

TOŽILNIK: **tástovo**

MESTNIK: **pri tástovi**

ORODNIK: s **tástovo**

dvojina

IMENOVALNIK: **tástovi**

RODILNIK: **tástovih**

DAJALNIK: **tástovima**

TOŽILNIK: **tástovi**

MESTNIK: **pri tástovih**

ORODNIK: s **tástovima**

množina

IMENOVALNIK: **tástove**

RODILNIK: **tástovih**

DAJALNIK: **tástovim**

TOŽILNIK: **tástove**

MESTNIK: **pri tástovih**

ORODNIK: s **tástovimi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **tástovo**

RODILNIK: **tástovega**

DAJALNIK: **tástovemu**

TOŽILNIK: **tástovo**

MESTNIK: **pri tástovem**

ORODNIK: s **tástovim**

dvojina

IMENOVALNIK: **tástovi**

RODILNIK: **tástovih**

DAJALNIK: **tástovima**

TOŽILNIK: **tástovi**

MESTNIK: **pri tástovih**

ORODNIK: s **tástovima**

množina

IMENOVALNIK: **tástova**

RODILNIK: **tástovih**

DAJALNIK: **tástovim**

TOŽILNIK: **tástova**

MESTNIK: **pri tástovih**

ORODNIK: s **tástovimi**

IZVOR

↑tast

tášča tášče samostalnik ženskega spola

[tášča]

POMEN

mama zakonske ali zunajzakonske partnerice ali partnerja

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

tašča pazi KOGA | tašča priskoči na pomoč

- Z možem imava svoj večer v tednu, ko *tašča* in tast pazita na najino punčko, midva pa jo mahneva po svoje in se praviloma ne pogovarjava o otroku.
- Na pomoč nam je priskočila naša zlata *tašča*.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

bodoča tašča | nesojena tašča

- Običajno so prva srečanja z bodočo *taščo* nekakšna mešanica občutkov spoštovanja, nerodnosti in želje po ugajanju.
- Pri mizi so sedeli sestrin mož, sestrina *tašča* in brat mojega svaka.

▶ priredna zveza

tašča in tast

- Lepo je priti k njim na obisk, ker tast in *tašča* med drugim tudi dobro kuhata.

...

- Zdrav odnos s *taščo* je lahko še kako pomemben, če želite ohraniti srečen zakon oziroma srečno razmerje.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[tášča]

IPA: [ˈtaːʃtʃa]

ednina

IMENOVALNIK: tášča

RODILNIK: tášče

DAJALNIK: tášči

TOŽILNIK: táščo

MESTNIK: pri tášči

ORODNIK: s táščo

dvojina

IMENOVALNIK: tášči

RODILNIK: tášč

DAJALNIK: táščama

TOŽILNIK: tášči

MESTNIK: pri táščah

ORODNIK: s táščama

množina

IMENOVALNIK: tášče

RODILNIK: tášč

DAJALNIK: táščam

TOŽILNIK: tášče

MESTNIK: pri táščah

ORODNIK: s táščami

TONEMSKO

[tášča]

IPA: [t̪aːʃtʃa]

ednina

IMENOVALNIK: tášča

RODILNIK: tášče

DAJALNIK: tášči

TOŽILNIK: táščo

MESTNIK: pri tášči

ORODNIK: s táščo

dvojina

IMENOVALNIK: tášči

RODILNIK: tášč

DAJALNIK: táščama

TOŽILNIK: tášči

MESTNIK: pri táščah

ORODNIK: s táščama

množina

IMENOVALNIK: tášče

RODILNIK: tášč

DAJALNIK: táščam

TOŽILNIK: tášče

MESTNIK: pri táščah

ORODNIK: s táščami

BESEDOTVORJE

svojilni pridevnik: taščin

IZVOR

↑tast

táščin táščina táščino pridevnik

[táščin]

POMEN

1. ki je v zvezi s taščo, pripada tašči

▶ **prid. beseda + sam. beseda**

taščin vikend | taščina hiša

- Počitnikovali smo v *taščinem* vikendu v Istri.
- Več ur sta uživala v *taščinih* kulinaričnih eksperimentih.

1.1. ki je v sorodstvenem, družbenem razmerju s taščo

- Snaha se je med vojno ujmo umaknila s sinom in hčerko k *taščinim* sorodnikom.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[táščin]

IPA: [ˈtaːʃtʃin]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: táščin

RODILNIK: táščinega

DAJALNIK: táščinemu

TOŽILNIK: táščin

živo táščinega

MESTNIK: pri táščinem

ORODNIK: s táščinim

dvojina

IMENOVALNIK: táščina

RODILNIK: táščinih

DAJALNIK: táščinima

TOŽILNIK: táščina

MESTNIK: pri táščinih

ORODNIK: s táščinima

množina

IMENOVALNIK: táščini

RODILNIK: táščinih

DAJALNIK: táščinim

TOŽILNIK: táščine

MESTNIK: pri táščinih

ORODNIK: s táščinimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: táščina

RODILNIK: táščine

DAJALNIK: táščini

TOŽILNIK: táščino

MESTNIK: pri táščini

ORODNIK: s táščino

dvojina

IMENOVALNIK: táščini

RODILNIK: táščinih

DAJALNIK: táščinima

TOŽILNIK: táščini

MESTNIK: pri táščinih

ORODNIK: s táščinima

množina

IMENOVALNIK: táščine

RODILNIK: táščinih

DAJALNIK: táščinim

TOŽILNIK: táščine

MESTNIK: pri táščinih

ORODNIK: s táščinimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: táščino

RODILNIK: táščinega

DAJALNIK: táščinemu

TOŽILNIK: táščino

MESTNIK: pri táščinem

ORODNIK: s táščinim

dvojina

IMENOVALNIK: táščini

RODILNIK: táščinih

DAJALNIK: táščinima

TOŽILNIK: táščini

MESTNIK: pri táščinih

ORODNIK: s táščinima

množina

IMENOVALNIK: táščina

RODILNIK: táščinih

DAJALNIK: táščinim

TOŽILNIK: táščina

MESTNIK: pri táščinih

ORODNIK: s táščinimi

TONEMSKO

[táščin]

IPA: [tâ:ʃtʃín]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: táščin

RODILNIK: táščinega

DAJALNIK: táščinemu

TOŽILNIK: táščin

živo táščinega

MESTNIK: pri táščinem

ORODNIK: s táščinim

dvojina

IMENOVALNIK: táščina

RODILNIK: táščinih

DAJALNIK: táščinima

TOŽILNIK: táščina

MESTNIK: pri táščinih

ORODNIK: s táščinima

množina

IMENOVALNIK: táščini

RODILNIK: táščinih

DAJALNIK: táščinim

TOŽILNIK: táščine

MESTNIK: pri táščinih

ORODNIK: s táščinimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: táščina

RODILNIK: táščine

DAJALNIK: táščini

TOŽILNIK: táščino

MESTNIK: pri táščini

ORODNIK: s táščino

dvojina

IMENOVALNIK: táščini

RODILNIK: táščinih

DAJALNIK: táščinima

TOŽILNIK: **táščini**
MESTNIK: pri **táščinih**
ORODNIK: s **táščinima**
množina
IMENOVALNIK: **táščine**
RODILNIK: **táščinih**
DAJALNIK: **táščinim**
TOŽILNIK: **táščine**
MESTNIK: pri **táščinih**
ORODNIK: s **táščinimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: **táščino**
RODILNIK: **táščinega**
DAJALNIK: **táščinemu**
TOŽILNIK: **táščino**
MESTNIK: pri **táščinem**
ORODNIK: s **táščinim**
dvojina
IMENOVALNIK: **táščini**
RODILNIK: **táščinih**
DAJALNIK: **táščinima**
TOŽILNIK: **táščini**
MESTNIK: pri **táščinih**
ORODNIK: s **táščinima**
množina
IMENOVALNIK: **táščina**
RODILNIK: **táščinih**
DAJALNIK: **táščinim**
TOŽILNIK: **táščina**
MESTNIK: pri **táščinih**
ORODNIK: s **táščinimi**

in
[táščin]
IPA: [tá:ʃtʃin]
(tonemska dvojica)

OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: **táščin**
RODILNIK: **táščinega**
DAJALNIK: **táščinemu**
TOŽILNIK: **táščin**
živo táščinega
MESTNIK: pri **táščinem**
ORODNIK: s **táščinim**
dvojina
IMENOVALNIK: **táščina**
RODILNIK: **táščinih**
DAJALNIK: **táščinima**
TOŽILNIK: **táščina**

MESTNIK: pri **táščinih**
ORODNIK: s **táščinima**
množina
IMENOVALNIK: **táščini**
RODILNIK: **táščinih**
DAJALNIK: **táščinim**
TOŽILNIK: **táščine**
MESTNIK: pri **táščinih**
ORODNIK: s **táščinimi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: **táščina**
RODILNIK: **táščine**
DAJALNIK: **táščini**
TOŽILNIK: **táščino**
MESTNIK: pri **táščini**
ORODNIK: s **táščino**
dvojina
IMENOVALNIK: **táščini**
RODILNIK: **táščinih**
DAJALNIK: **táščinima**
TOŽILNIK: **táščini**
MESTNIK: pri **táščinih**
ORODNIK: s **táščinima**
množina
IMENOVALNIK: **táščine**
RODILNIK: **táščinih**
DAJALNIK: **táščinim**
TOŽILNIK: **táščine**
MESTNIK: pri **táščinih**
ORODNIK: s **táščinimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: **táščino**
RODILNIK: **táščinega**
DAJALNIK: **táščinemu**
TOŽILNIK: **táščino**
MESTNIK: pri **táščinem**
ORODNIK: s **táščinim**
dvojina
IMENOVALNIK: **táščini**
RODILNIK: **táščinih**
DAJALNIK: **táščinima**
TOŽILNIK: **táščini**
MESTNIK: pri **táščinih**
ORODNIK: s **táščinima**
množina
IMENOVALNIK: **táščina**
RODILNIK: **táščinih**
DAJALNIK: **táščinim**
TOŽILNIK: **táščina**
MESTNIK: pri **táščinih**
ORODNIK: s **táščinimi**

taščin jezik

sobna rastlina z dolgimi in mesnatimi pokončnimi listi suličaste oblike; primerjaj lat. *Sansevieria*

- *Taščin jezik* slovi po trdoživosti in dolgem življenju.
- Pri nakupu *taščinih jezikov* preverite, da na listih ni madežev odmrlega tkiva in da listni robovi niso poškodovani.

IZVOR

↑tašča

telenovéla telenovéle tudi **télenovéla** télenovéle

samostalnik ženskega spola

[telenovéla] tudi [télenovéla]

POMEN

televizijska nadaljevanka, navadno z velikim številom nadaljevanj, v kateri so izpostavljeni medosebni odnosi in izrazito čustveno doživljanje nastopajočih likov; sin.: novela, neknjižno pogovorno žajfa,

neknjižno pogovorno žajfasta opera, neknjižno pogovorno žajfnica

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

gledana, uspešna, znana telenovela | mladinska, romantična telenovela | nova telenovela | odlična, slovita telenovela | popularna, priljubljena telenovela

- Na televiziji je nastopal v izjemno gledani *telenoveli*.
- Julija bo začela snemati novo *telenovelo*.
- Od leta 1981 je odigrala 41 vlog, med drugim v številnih *telenovelah*.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

epizoda, zgodba telenovele | gledalec, gledalka, oboževalec telenovele | igralka, junak, junakinja, zvezdnica telenovele | predvajanje, snemanje telenovele | producent, producentka, ustvarjalec telenovele

- Sto odličnih in žalostnih epizod *telenovele* še danes vzbujajo veliko pozornosti.
- Glavni junaki *telenovele* se spopadajo z najstniškimi problemi.

▶ glag. + v + **sam. beseda v mestniku**

igrati, nastopati v telenoveli | gledati, spremljati, videti KOGA v telenoveli | pojaviti se v telenoveli | zaigrati v telenoveli

- Televizijski gledalci so ga vzljubili še posebno potem, ko se je leta 1995 prvič pojavil v neki *telenoveli*.
- Nastopala je v številnih uspešnih *telenovelah*.

▶ sam. beseda + v + **sam. beseda v mestniku**

igralec, igralka v telenoveli | igranje, nastop v telenoveli | lik, vloga v telenoveli

- Za igranje v *telenovelah* se je pripravljaj na vse mogoče načine.

...

- *Telenovela* pripoveduje o skupini prijateljev, ki se

odpravijo na izlet, ta pa se spremeni v tragedijo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[telenovéla]

IPA: [te:le:ɲo'vɛ:la]

ednina

IMENOVALNIK: telenovéla

RODILNIK: telenovéle

DAJALNIK: telenovéli

TOŽILNIK: telenovélo

MESTNIK: pri telenovéli

ORODNIK: s telenovélo

dvojina

IMENOVALNIK: telenovéli

RODILNIK: telenovél

DAJALNIK: telenovélama

TOŽILNIK: telenovéli

MESTNIK: pri telenovélah

ORODNIK: s telenovélama

množina

IMENOVALNIK: telenovéle

RODILNIK: telenovél

DAJALNIK: telenovélam

TOŽILNIK: telenovéle

MESTNIK: pri telenovélah

ORODNIK: s telenovélami

tudi

[télenovéla]

IPA: [te:le:ɲo'vɛ:la]

ednina

IMENOVALNIK: télenovéla

RODILNIK: télenovéle

DAJALNIK: télenovéli

TOŽILNIK: télenovélo

MESTNIK: pri télenovéli

ORODNIK: s télenovélo

dvojina

IMENOVALNIK: télenovéli

RODILNIK: télenovél

DAJALNIK: télenovélama

TOŽILNIK: télenovéli

MESTNIK: pri télenovélah

ORODNIK: s télenovélama

množina

IMENOVALNIK: télenovéle

RODILNIK: télenovél

DAJALNIK: télenovélam

TOŽILNIK: télenovéle

MESTNIK: pri télenovélah

ORODNIK: s télenovélami

TONEMSKO

[tɛlɛnovɛ̌la]

IPA: [tɛlɛnové:là]

ednina

IMENOVALNIK: telenovɛ̌la

RODILNIK: telenovɛ̌le

DAJALNIK: telenovɛ̌li

TOŽILNIK: telenovɛ̌lo

MESTNIK: pri telenovɛ̌li

ORODNIK: s telenovɛ̌lo

dvojina

IMENOVALNIK: telenovɛ̌li

RODILNIK: telenovɛ̌l

DAJALNIK: telenovɛ̌lama

TOŽILNIK: telenovɛ̌li

MESTNIK: pri telenovɛ̌lah

ORODNIK: s telenovɛ̌lama

množina

IMENOVALNIK: telenovɛ̌le

RODILNIK: telenovɛ̌l

DAJALNIK: telenovɛ̌lam

TOŽILNIK: telenovɛ̌le

MESTNIK: pri telenovɛ̌lah

ORODNIK: s telenovɛ̌lami

tudi

[tɛ̌lɛnovɛ̌la]

IPA: [tɛ̌:lɛnové:là]

ednina

IMENOVALNIK: tɛ̌lɛnovɛ̌la

RODILNIK: tɛ̌lɛnovɛ̌le

DAJALNIK: tɛ̌lɛnovɛ̌li

TOŽILNIK: tɛ̌lɛnovɛ̌lo

MESTNIK: pri tɛ̌lɛnovɛ̌li

ORODNIK: s tɛ̌lɛnovɛ̌lo

dvojina

IMENOVALNIK: tɛ̌lɛnovɛ̌li

RODILNIK: tɛ̌lɛnovɛ̌l

DAJALNIK: tɛ̌lɛnovɛ̌lama

TOŽILNIK: tɛ̌lɛnovɛ̌li

MESTNIK: pri tɛ̌lɛnovɛ̌lah

ORODNIK: s tɛ̌lɛnovɛ̌lama

množina

IMENOVALNIK: tɛ̌lɛnovɛ̌le

RODILNIK: tɛ̌lɛnovɛ̌l

DAJALNIK: tɛ̌lɛnovɛ̌lam

TOŽILNIK: tɛ̌lɛnovɛ̌le

MESTNIK: pri tɛ̌lɛnovɛ̌lah

ORODNIK: s tɛ̌lɛnovɛ̌lami

IZVOR

prevzeto iz špan. *telenovela* iz ↑tele(vizija) + *novela* 'roman', prim. ↑novela

Ti simbol

POMEN

simbol za kemijski element *titan*

▪ Kadar sta pomembna teža in vzdržljivost, je najbolj primeren material vsekakor titan (*Ti*).

IZVOR

prevzeto iz nlat. *Ti*, simbola za element ↑titan

titán¹ titána samostalnik moškega spola

[titán]

POMEN

1. ekspresivno kdor ali kar je na svojem področju zelo uveljavljen, uspešen

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

boj, dvoboj titanov

▪ To je bil pravi boj *titanov*, v katerem so slovenski veslači uresničili svoj načrt z dvema odličjema.

▪ Namesto velikih dvobojev *titanov* gledamo kopico manjših »derbijev« z vse manjšim tekmovalnim nabojem.

...

▪ Industrija iger je skozi leta zrasla v milijardnega *titana*, ki se po prometu kosa s filmskim in glasbenim.

2. zelo veliko človeku podobno grško mitološko bitje z navadno enim parom rok

▪ Ko mu je Leonidas začel pripovedovati zgodbe o bogovih in ljudeh, zgodbe o nastanku sveta, o borbah med *titani* in bogovi, je poslušal kot uročen.

▪ Bolezen je poimenoval po Atlasu, *titanu* iz grške mitologije, ki ga je Zevs prisilil, da podpira nebesni svod.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[titán]

IPA: [tiˈta:n]

ednina

IMENOVALNIK: titán

RODILNIK: titána

DAJALNIK: titánu

TOŽILNIK: titána

MESTNIK: pri titánu

ORODNIK: s titánom

dvojina

IMENOVALNIK: titána

RODILNIK: titánov

DAJALNIK: titánoma

TOŽILNIK: titána

MESTNIK: pri titánih

ORODNIK: s **titánoma**
množina
IMENOVALNIK: **titáni**
RODILNIK: **titánov**
DAJALNIK: **titánom**
TOŽILNIK: **titáne**
MESTNIK: **pri titánih**
ORODNIK: s **titáni**

TONEMSKO

[titân]

IPA: [ti'ta:n]

ednina

IMENOVALNIK: **titân**

RODILNIK: **titâna**

DAJALNIK: **titânu**

TOŽILNIK: **titâna**

MESTNIK: **pri titânu**

ORODNIK: s **titánom**

dvojina

IMENOVALNIK: **titâna**

RODILNIK: **titánov**

DAJALNIK: **titánoma**

TOŽILNIK: **titâna**

MESTNIK: **pri titánih**

ORODNIK: s **titánoma**

množina

IMENOVALNIK: **titâni**

RODILNIK: **titánov**

DAJALNIK: **titánom**

TOŽILNIK: **titâne**

MESTNIK: **pri titánih**

ORODNIK: s **titâni**

Izvor

prevzeto prek lat. *Titān* iz gr. *Titán*

titán² **titána** samostalnik moškega spola

[titân]

POMEN

pogosta trda lahka kovina sive barve, kemijski element [Ti]

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

barva titana | uporaba titana | zlitina titana

▪ Po zaslugi znatne uporabe *titana* je bila raketa tehnološko pred svojim časom.

▪ Zunanost dopolnjujejo zavorne čeljusti v barvi *titana*.

▶ sam. beseda + iz + **sam. beseda v rodilniku**

izpušni sistem, ohišje, ventil iz titana

▪ Z izpušnim sistemom iz *titana* in zavornimi koluti iz ogljikovih vlaken in keramike avto tehta le

1.440 kilogramov.

▶ priredna zveza

titan in aluminij, titan in jeklo

▪ Letala večinoma izdelujejo iz nerjavečih snovi, kakršni sta aluminij in *titan*.

▪ Za izdelavo potapljaških ur zlato ni tako primerno kot jeklo ali *titan*, saj je pri zlatih ohišjih težje doseči ustrezno tesnjenje.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[titân]

IPA: [ti'ta:n]

ednina

IMENOVALNIK: **titân**

RODILNIK: **titâna**

DAJALNIK: **titânu**

TOŽILNIK: **titân**

MESTNIK: **pri titânu**

ORODNIK: s **titánom**

dvojina

IMENOVALNIK: **titâna**

RODILNIK: **titánov**

DAJALNIK: **titánoma**

TOŽILNIK: **titâna**

MESTNIK: **pri titánih**

ORODNIK: s **titánoma**

množina

IMENOVALNIK: **titâni**

RODILNIK: **titánov**

DAJALNIK: **titánom**

TOŽILNIK: **titâne**

MESTNIK: **pri titánih**

ORODNIK: s **titâni**

TONEMSKO

[titân]

IPA: [ti'ta:n]

ednina

IMENOVALNIK: **titân**

RODILNIK: **titâna**

DAJALNIK: **titânu**

TOŽILNIK: **titân**

MESTNIK: **pri titânu**

ORODNIK: s **titánom**

dvojina

IMENOVALNIK: **titâna**

RODILNIK: **titánov**

DAJALNIK: **titánoma**

TOŽILNIK: **titâna**

MESTNIK: **pri titánih**

ORODNIK: s **titánoma**

množina

IMENOVALNIK: **titâni**

RODILNIK: **titánov**

DAJALNIK: **titánom**

TOŽILNIK: titâne

MESTNIK: pri titânih

ORODNIK: s titâni

IZVOR

prevzeto prek nem. *Titan* in *Titanium* iz nlat. *titanium*, po Saturnovi luni *Titan*

tôpol topôla samostalnik moškega spola

[tôpol]

POMEN

1. visoko listnato drevo z visečimi mačicami, kroglastimi ali rombastimi listi in semeni s kosmi gostih belkastih vlaken; primerjaj lat. *Populus*

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

visok, vitek topol

▪ V dolinah rastejo vitki *topoli*, srebrno svetlikajoče se jelše in razraščene vrbe.

▪ Veter je podrl 20 metrov visok *topol*, ki ga bi težko objeli trije ljudje.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

cvetni prah topola | nasad topola | vrsta topola

▪ Cvetni prah *topola*, bresta, tise in vrbe alergikom le redko povzroča težave.

▪ V vetrovnih področjih lahko opazimo cele nasade *topola*, ki učinkovito blaži močan veter.

...

▪ Prebivalci so se vsako zimo pritoževali zaradi kopice polomljenih vej, saj *topoli* hitro rastejo in so zato zelo krhki.

1.1. les tega drevesa

▪ Pripravite ogenj ter okoli posujte veliko dračja (dobro gorijo kostanj, vrba, *topol*).

▪ Domnevali so, da je plovilo narejeno iz lipe oziroma *topola*, kar so poznejše raziskave ovrgle. V morju in na soncu se namreč lipa ali *topol* ne bi ohranila tako dolgo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[tôpol]

IPA: [ˈtɔːpɔl]

ednina

IMENOVALNIK: tôpol

RODILNIK: topôla

DAJALNIK: topôlu

TOŽILNIK: tôpol

MESTNIK: pri topôlu

ORODNIK: s topôlom

dvojina

IMENOVALNIK: topôla

RODILNIK: topôlov

DAJALNIK: topôloma

TOŽILNIK: topôla

MESTNIK: pri topôlih

ORODNIK: s topôloma

množina

IMENOVALNIK: topôli

RODILNIK: topôlov

DAJALNIK: topôlom

TOŽILNIK: topôle

MESTNIK: pri topôlih

ORODNIK: s topôli

TONEMSKO

[tôpol]

IPA: [tɔːpɔl]

ednina

IMENOVALNIK: tôpol

RODILNIK: topôla

DAJALNIK: topôlu

TOŽILNIK: tôpol

MESTNIK: pri topôlu tudi pri topôlu

ORODNIK: s topôlom

dvojina

IMENOVALNIK: topôla

RODILNIK: topôlov in topôlov

DAJALNIK: topôloma

TOŽILNIK: topôla

MESTNIK: pri topôlih in pri topôlih

ORODNIK: s topôloma

množina

IMENOVALNIK: topôli

RODILNIK: topôlov in topôlov

DAJALNIK: topôlom

TOŽILNIK: topôle

MESTNIK: pri topôlih in pri topôlih

ORODNIK: s topôli in s topôli

STALNE ZVEZE

beli topol

iz botanike **topol** z nazobčanimi svetlimi listi, ki so na spodnji strani pokriti z belim puhom; primerjaj lat.

Populus alba

▪ Največje debeline in največje višine dosegajo *beli topoli* pod Zdraviliškim parkom, ki presegajo 35 metrov.

▪ *Beli topol* je lahko sodobno terapevtsko drevo v mestih, saj njegovi puhasti listi vežejo nase veliko količino prahu.

črni topol

iz botanike **topol** s temnejšimi trikotnimi ali rombastimi listi; primerjaj lat. *Populus nigra*

▪ Po naši deželi je najbolj razširjen *črni topol*.

▪ Mazilo iz *črnega topola* so uporabljali za preprečevanje vnetij in celjenje ran.

IZVOR

= cslov. *topolb*, hrv., srb. *topòla*, rus. *tópolb*, češ. *topol* < pslov. **topolb*, morda prevzeto iz neke roman. predloge iz lat. *pōpulus* 'topol'

topôlov

topôlova topôlovo pridevnik
[topôloʷ topôlova topôlovo]

POMEN

1. ki je v zvezi s topoli 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

topolov drevored | topolov les | topolova vezana plošča

- Iz lahkega *topolovega* lesa so izdelovali cikle.
- Vse dele z načrta prerišemo na *topolovo* vezano ploščo debeline 3 mm.

▪ Rokav obdaja *topolov* gozd.

1.1. ki je del topola 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

topolov popek

- Domače mazilo iz *topolovih* popkov si lahko pripravimo tudi sami.
- Zlomila se mu je *topolova* veja, za katero se je držal.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[topôloʷ topôlova topôlovo]

IPA: [tə'pɔ:lɔʷ tə'pɔ:lɔva tə'pɔ:lɔvɔ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: topôlov

RODILNIK: topôlovega

DAJALNIK: topôlovemu

TOŽILNIK: topôlov

živo topôlovega

MESTNIK: pri topôlovem

ORODNIK: s topôlovim

dvojina

IMENOVALNIK: topôlova

RODILNIK: topôlovih

DAJALNIK: topôlovima

TOŽILNIK: topôlova

MESTNIK: pri topôlovih

ORODNIK: s topôlovima

množina

IMENOVALNIK: topôlovi

RODILNIK: topôlovih

DAJALNIK: topôlovim

TOŽILNIK: topôlove

MESTNIK: pri topôlovih

ORODNIK: s topôlovimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: topôlova

RODILNIK: topôlove

DAJALNIK: topôlovi

TOŽILNIK: topôlovo

MESTNIK: pri topôlovi

ORODNIK: s topôlovo

dvojina

IMENOVALNIK: topôlovi

RODILNIK: topôlovih

DAJALNIK: topôlovima

TOŽILNIK: topôlovi

MESTNIK: pri topôlovih

ORODNIK: s topôlovima

množina

IMENOVALNIK: topôlove

RODILNIK: topôlovih

DAJALNIK: topôlovim

TOŽILNIK: topôlove

MESTNIK: pri topôlovih

ORODNIK: s topôlovimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: topôlovo

RODILNIK: topôlovega

DAJALNIK: topôlovemu

TOŽILNIK: topôlovo

MESTNIK: pri topôlovem

ORODNIK: s topôlovim

dvojina

IMENOVALNIK: topôlovi

RODILNIK: topôlovih

DAJALNIK: topôlovima

TOŽILNIK: topôlovi

MESTNIK: pri topôlovih

ORODNIK: s topôlovima

množina

IMENOVALNIK: topôlova

RODILNIK: topôlovih

DAJALNIK: topôlovim

TOŽILNIK: topôlova

MESTNIK: pri topôlovih

ORODNIK: s topôlovimi

TONEMSKO

[topóloʷ topólova topólovo]

IPA: [təpɔ̀:lɔʷ təpɔ̀:lɔva təpɔ̀:lɔvɔ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: topólov

RODILNIK: topólovega

DAJALNIK: topólovemu

TOŽILNIK: topólov

živo topólovega
 MESTNIK: pri topólovem
 ORODNIK: s topólovim
 dvojina
 IMENOVALNIK: topólova
 RODILNIK: topólovih
 DAJALNIK: topólovima
 TOŽILNIK: topólova
 MESTNIK: pri topólovih
 ORODNIK: s topólovima
 množina
 IMENOVALNIK: topólovi
 RODILNIK: topólovih
 DAJALNIK: topólovim
 TOŽILNIK: topólove
 MESTNIK: pri topólovih
 ORODNIK: s topólovimi
 ženski spol
 ednina
 IMENOVALNIK: topólova
 RODILNIK: topólove
 DAJALNIK: topólovi
 TOŽILNIK: topólovo
 MESTNIK: pri topólovi
 ORODNIK: s topólovo
 dvojina
 IMENOVALNIK: topólovi
 RODILNIK: topólovih
 DAJALNIK: topólovima
 TOŽILNIK: topólovi
 MESTNIK: pri topólovih
 ORODNIK: s topólovima
 množina
 IMENOVALNIK: topólove
 RODILNIK: topólovih
 DAJALNIK: topólovim
 TOŽILNIK: topólove
 MESTNIK: pri topólovih
 ORODNIK: s topólovimi
 srednji spol
 ednina
 IMENOVALNIK: topólovo
 RODILNIK: topólovega
 DAJALNIK: topólovemu
 TOŽILNIK: topólovo
 MESTNIK: pri topólovem
 ORODNIK: s topólovim
 dvojina
 IMENOVALNIK: topólovi
 RODILNIK: topólovih
 DAJALNIK: topólovima
 TOŽILNIK: topólovi
 MESTNIK: pri topólovih

ORODNIK: s topólovima
 množina
 IMENOVALNIK: topólova
 RODILNIK: topólovih
 DAJALNIK: topólovim
 TOŽILNIK: topólova
 MESTNIK: pri topólovih
 ORODNIK: s topólovimi

IZVOR
 ↑topol

tragedija tragedije samostalnik ženskega spola
 [tragedija]

POMEN

1. drama, v kateri glavni junak zaradi neobvladljivih okoliščin, v spopadu z močnejšimi silami propade, je poražen; sin.: žaloigra

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

antična, grška, klasična, starogrška tragedija | Ajshilova, Evripidova, Sofoklova tragedija | elizabetinska tragedija | Racinova, Schillerjeva, Shakespearova tragedija | zgodovinska tragedija

▪ Grška *tragedija* je črpala svoje like iz bogate zakladnice mitov.

▪ V Sofoklovi *tragediji* se dogajalna napetost stopnjuje do vrha in se razplete v katastrofo, saj sta poleg Antigone mrtva tudi Kreontova žena in sin, nasilni kralj pa v svojem trpljenju doživi notranje očiščenje.

▪ Elizabetinska *tragedija* je poznala zelo sunkovite in nenavadne peripetije.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

junak tragedije | pisec tragedij | premiera, uprizoritev tragedije

▪ Ajshil, najstarejši tragiški pesnik, je že v antiki veljal za izumitelja *tragedije*, občudovali so njegov vzvišen pesniški slog in globoko teološko misel.

▪ Pri uprizoritvi *tragedije* je imela pomembno vlogo glasba.

...

▪ Pred 2.500 leti je Sofoklej napisal *tragedijo* Antigona.

▪ Sprva je nameraval napisati *tragedijo* v trohejskem verzu, nato pa se je odločil za prozno obliko in jo dokončal leta 1875.

2. ekspresivno dogajanje, dogodek, ki zaradi trpljenja vzbuja močne občutke žalosti, pretresenosti, sočutja; sin.: ekspresivno žaloigra

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

tragedija se dogaja, pripeti, zgodi | tragedija doleti KOGA | tragedija se ponavlja | tragedija pretrese, prizadene, zaznamuje KOGA

▪ Ko je čisto na dnu, ga prizadene še druga *tragedija*, saj mu nenadoma umre oče.

▪ V urejeni hiši sredi mirne vaške ulice se je dogajala *tragedija*, ki je pretresla državo.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

človeška, osebna tragedija | družinska tragedija | grozljiva, huda, strahotna, strašna tragedija | krvava tragedija | nacionalna tragedija

▪ Kot so preiskovalci doslej ugotovili, naj bi bil vzrok za krvavo *tragedijo* ljubosumje.

▪ Na kraju grozljive *tragedije* so kriminalisti našli obtoženčeve sledi, storilcu pa so zasegli tudi morilski nož.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

kraj, prizorišče tragedije | okoliščine, ozadje tragedije | povzročitelj, priča, žrtev tragedije | preiskava tragedije | vzrok tragedije

▪ Na prizorišče *tragedije* je takoj prispela policija.

▪ Z minuto molka so počastili spomin na žrtve *tragedije*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

doživljati tragedijo | povzročiti, zakriviti tragedijo | preprečiti tragedijo

▪ Policija je odkrila več kot 200 kilogramov eksplozivnih sredstev, ki so jih nato pirotehniki po hitrem postopku odstranili in preprečili morebitno veliko *tragedijo*.

...

▪ Na prvenstveni tekmi je prišlo do *tragedije*, ko so zaradi zadušitve umrli štirje ljudje.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[tragédija]

IPA: [tra'ge:dija]

ednina

IMENOVALNIK: tragédija

RODILNIK: tragédije

DAJALNIK: tragédiji

TOŽILNIK: tragédijo

MESTNIK: pri tragédiji

ORODNIK: s tragédijo

dvojina

IMENOVALNIK: tragédiji

RODILNIK: tragédij

DAJALNIK: tragédijama

TOŽILNIK: tragédiji

MESTNIK: pri tragédijah

ORODNIK: s tragédijama

množina

IMENOVALNIK: tragédije

RODILNIK: tragédij

DAJALNIK: tragédijam

TOŽILNIK: tragédije

MESTNIK: pri tragédijah

ORODNIK: s tragédijami

TONEMSKO

[tragédija]

IPA: [tragè:dija]

ednina

IMENOVALNIK: tragédija

RODILNIK: tragédije

DAJALNIK: tragédiji

TOŽILNIK: tragédijo

MESTNIK: pri tragédiji

ORODNIK: s tragédijo

dvojina

IMENOVALNIK: tragédiji

RODILNIK: tragédij

DAJALNIK: tragédijama

TOŽILNIK: tragédiji

MESTNIK: pri tragédijah

ORODNIK: s tragédijama

množina

IMENOVALNIK: tragédije

RODILNIK: tragédij

DAJALNIK: tragédijam

TOŽILNIK: tragédije

MESTNIK: pri tragédijah

ORODNIK: s tragédijami

STALNE ZVEZE

moderna tragedija

iz literarne vede, iz teatrologije tragedija, ki v ospredje postavlja običajne ljudi in etična vprašanja ter ukinja enotnost časa in prostora

▪ Gledališka skupina bo premierno uprizorila *moderno tragedijo*.

▪ S svojo dramatiko je poskušal ustvariti *moderno tragedijo*, ki naj bi temeljila predvsem na strastnem iskanju etične utemeljitve človeških dejanj.

IZVOR

prevzeto prek (nem. *Tragödie* in) lat. *tragoedia* iz gr. *tragōidía* iz *tragōidós* 'traged, igralec tragedije' iz *trágos* 'kozel' + tvorjenka od *ōidē* 'pesem'

trágični

 trágična trágično pridevnik

[trágični]

POMEN

1. ki je v zvezi s tragedijo **1.**

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

tragični heroj, junak | tragična farsa, komedija | tragična junakinja

▪ Ko se občinstvo sooči s *tragičnimi* heroji, ki izkusijo grozljivo mučenje, se tragedija dotakne občutljivega bista gledalcev.

▪ S premiero *tragične* komedije so uspešno odprli novo gledališko sezono.

▪ Kot igralka si je želela igrati *tragične* like.

2. v obliki **tragičen** ki zaradi trpljenja vzbuja močne občutke žalosti, pretresenosti, sočutja, ima hude,

nepopravljive posledice

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

tragičen dogodek, izid, konec, razplet | tragičen napad | tragična izguba, posledica | tragična napaka, nesreča, smrt, zмота | tragična novica, zgodba | tragično dejanje

▪ Sobotno sneženje je bilo povod za *tragično* nesrečo.
▪ Njuna burna zveza se je končala s *tragično* igralkino smrtjo, ki še do danes ni pojasnjena.

▪ Osumljenec je po *tragičnem* dejanju poklical reševalce, ki žal niso mogli več pomagati.

▶ **vezni glag.** + **prid. beseda v imenovalniku**

▪ Alkohol škoduje refleksom in posledice tega so v prometu lahko *tragične*.

▪ Izguba vseh nedolžnih življenj je *tragična*.

2.1. ekspresivno, v obliki **tragičen** ki je zelo neugoden, slab

▪ Zadeva še zdaleč ni tako *tragična*, upa, da se bo vse uredilo brez večjih pretresov.

▪ Inflacija znaša – pa naj bo še tako resna in *tragična* – manj kot deset odstotkov.

3. ekspresivno, v obliki **tragičen** ki je zaznamovan zaradi nesreče, neugodnih okoliščin, razpleta, navadno ne po svoji krivdi

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

tragičen junak, lik | tragična figura, junakinja, žrtev

▪ Že v osnovni šoli so me naučili, da so umetniki, o katerih smo razpravljali, vsi po vrsti neznansko *tragične* figure.

▪ Namesto slavonspevov generalom je bilo tokrat slišati, da so bili prav navadni vojaki *tragični* junaki te vojne.

3.1. ekspresivno, v obliki **tragičen** ki se mu kljub trudu pripisuje odgovornost za neugoden razplet, poraz, navadno zaradi odločilne napake

▪ Bil je *tragični* junak, saj je v zadnjih sekundah zgrešil prosti met, s katerim bi lahko izsilil podaljšek.

4. kot samostalnik v obliki **tragično** elementi, struktura tragedije

▪ V špansko dramatiko je uvedel idejo časti, združil je komično in *tragično*, tradicijo in metaforiko visoke poezije.

▪ Groteska izhaja iz kombinacije *tragičnega* in ironičnega oziroma karikiranega.

▪ »Seveda je tragika še kako prisotna, a ta soobstoj *tragičnega* in komičnega, ki je temelj groteske, daje vtis človeškosti,« pravi režiser.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[trá:gični]

IPA: [ˈtra:ɡitʃni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: trágíčni

RODILNIK: trágíčnega

DAJALNIK: trágíčnemu

TOŽILNIK: trágíčni

živo trágíčnega

MESTNIK: pri trágíčnem

ORODNIK: s trágíčnim

dvojina

IMENOVALNIK: trágíčna

RODILNIK: trágíčnih

DAJALNIK: trágíčnima

TOŽILNIK: trágíčna

MESTNIK: pri trágíčnih

ORODNIK: s trágíčnima

množina

IMENOVALNIK: trágíčni

RODILNIK: trágíčnih

DAJALNIK: trágíčnim

TOŽILNIK: trágíčne

MESTNIK: pri trágíčnih

ORODNIK: s trágíčnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: trágíčna

RODILNIK: trágíčne

DAJALNIK: trágíčni

TOŽILNIK: trágíčno

MESTNIK: pri trágíčni

ORODNIK: s trágíčno

dvojina

IMENOVALNIK: trágíčni

RODILNIK: trágíčnih

DAJALNIK: trágíčnima

TOŽILNIK: trágíčni

MESTNIK: pri trágíčnih

ORODNIK: s trágíčnima

množina

IMENOVALNIK: trágíčne

RODILNIK: trágíčnih

DAJALNIK: trágíčnim

TOŽILNIK: trágíčne

MESTNIK: pri trágíčnih

ORODNIK: s trágíčnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: trágíčno

RODILNIK: trágíčnega

DAJALNIK: trágíčnemu

TOŽILNIK: trágíčno

MESTNIK: pri trágíčnem

ORODNIK: s trágíčnim

dvojina

IMENOVALNIK: trágíčni

RODILNIK: trágíčnih

DAJALNIK: trágíčnima

TOŽILNIK: tráglični
MESTNIK: pri trágličnih
ORODNIK: s trágličnima
množina
IMENOVALNIK: tráglična
RODILNIK: trágličnih
DAJALNIK: trágličnim
TOŽILNIK: tráglična
MESTNIK: pri trágličnih
ORODNIK: s trágličnimi
PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: trágličnejši
RODILNIK: trágličnejšega
DAJALNIK: trágličnejšemu
TOŽILNIK: trágličnejši
živo trágličnejšega
MESTNIK: pri trágličnejšem
ORODNIK: s trágličnejšim

dvojina

IMENOVALNIK: trágličnejša
RODILNIK: trágličnejših
DAJALNIK: trágličnejšima
TOŽILNIK: trágličnejša
MESTNIK: pri trágličnejših
ORODNIK: s trágličnejšima
množina

IMENOVALNIK: trágličnejši
RODILNIK: trágličnejših
DAJALNIK: trágličnejšim
TOŽILNIK: trágličnejše
MESTNIK: pri trágličnejših
ORODNIK: s trágličnejšimi
ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: trágličnejša
RODILNIK: trágličnejše
DAJALNIK: trágličnejši
TOŽILNIK: trágličnejšo
MESTNIK: pri trágličnejši
ORODNIK: s trágličnejšo
dvojina

IMENOVALNIK: trágličnejši
RODILNIK: trágličnejših
DAJALNIK: trágličnejšima
TOŽILNIK: trágličnejši
MESTNIK: pri trágličnejših
ORODNIK: s trágličnejšima
množina

IMENOVALNIK: trágličnejše
RODILNIK: trágličnejših
DAJALNIK: trágličnejšim

TOŽILNIK: trágličnejše
MESTNIK: pri trágličnejših
ORODNIK: s trágličnejšimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: trágličnejše
RODILNIK: trágličnejšega
DAJALNIK: trágličnejšemu
TOŽILNIK: trágličnejše
MESTNIK: pri trágličnejšem
ORODNIK: s trágličnejšim
dvojina

IMENOVALNIK: trágličnejši
RODILNIK: trágličnejših
DAJALNIK: trágličnejšima
TOŽILNIK: trágličnejši
MESTNIK: pri trágličnejših
ORODNIK: s trágličnejšima
množina

IMENOVALNIK: trágličnejša
RODILNIK: trágličnejših
DAJALNIK: trágličnejšim
TOŽILNIK: trágličnejša
MESTNIK: pri trágličnejših
ORODNIK: s trágličnejšimi
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bòlj trágičen

ženski spol

EDNINA: bòlj trágična

srednji spol

EDNINA: bòlj trágično

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: nàjtrágičnejši in nájtrágičnejši
RODILNIK: nàjtrágičnejšega in nájtrágičnejšega
DAJALNIK: nàjtrágičnejšemu in nájtrágičnejšemu
TOŽILNIK: nàjtrágičnejši in nájtrágičnejši
živo nàjtrágičnejšega in nájtrágičnejšega
MESTNIK: pri nàjtrágičnejšem in pri nájtrágičnejšem
ORODNIK: z nàjtrágičnejšim in z nájtrágičnejšim
dvojina

IMENOVALNIK: nàjtrágičnejša in nájtrágičnejša
RODILNIK: nàjtrágičnejših in nájtrágičnejših
DAJALNIK: nàjtrágičnejšima in nájtrágičnejšima
TOŽILNIK: nàjtrágičnejša in nájtrágičnejša
MESTNIK: pri nàjtrágičnejših in pri nájtrágičnejših
ORODNIK: z nàjtrágičnejšima in z nájtrágičnejšima
množina

IMENOVALNIK: nàjtrágičnejši in nájtrágičnejši
RODILNIK: nàjtrágičnejših in nájtrágičnejših
DAJALNIK: nàjtrágičnejšim in nájtrágičnejšim

TOŽILNIK: **nàjtrágičnejsje** in **nájtrágičnejsje**
MESTNIK: **pri nàjtrágičnejsih** in **pri nájtrágičnejsih**
ORODNIK: z **nàjtrágičnejsimi** in z **nájtrágičnejsimi**
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: **nàjtrágičnejsa** in **nájtrágičnejsa**
RODILNIK: **nàjtrágičnejsje** in **nájtrágičnejsje**
DAJALNIK: **nàjtrágičnejsi** in **nájtrágičnejsi**
TOŽILNIK: **nàjtrágičnejsjo** in **nájtrágičnejsjo**
MESTNIK: **pri nàjtrágičnejsi** in **pri nájtrágičnejsi**
ORODNIK: z **nàjtrágičnejsjo** in z **nájtrágičnejsjo**
dvojina

IMENOVALNIK: **nàjtrágičnejsi** in **nájtrágičnejsi**
RODILNIK: **nàjtrágičnejsih** in **nájtrágičnejsih**
DAJALNIK: **nàjtrágičnejsima** in **nájtrágičnejsima**
TOŽILNIK: **nàjtrágičnejsi** in **nájtrágičnejsi**
MESTNIK: **pri nàjtrágičnejsih** in **pri nájtrágičnejsih**
ORODNIK: z **nàjtrágičnejsima** in z **nájtrágičnejsima**
množina

IMENOVALNIK: **nàjtrágičnejsje** in **nájtrágičnejsje**
RODILNIK: **nàjtrágičnejsih** in **nájtrágičnejsih**
DAJALNIK: **nàjtrágičnejsim** in **nájtrágičnejsim**
TOŽILNIK: **nàjtrágičnejsje** in **nájtrágičnejsje**
MESTNIK: **pri nàjtrágičnejsih** in **pri nájtrágičnejsih**
ORODNIK: z **nàjtrágičnejsimi** in z **nájtrágičnejsimi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: **nàjtrágičnejsje** in **nájtrágičnejsje**
RODILNIK: **nàjtrágičnejsje** in **nájtrágičnejsje**
DAJALNIK: **nàjtrágičnejsemu** in **nájtrágičnejsemu**
TOŽILNIK: **nàjtrágičnejsje** in **nájtrágičnejsje**
MESTNIK: **pri nàjtrágičnejsjem** in **pri nájtrágičnejsjem**
ORODNIK: z **nàjtrágičnejsim** in z **nájtrágičnejsim**
dvojina

IMENOVALNIK: **nàjtrágičnejsi** in **nájtrágičnejsi**
RODILNIK: **nàjtrágičnejsih** in **nájtrágičnejsih**
DAJALNIK: **nàjtrágičnejsima** in **nájtrágičnejsima**
TOŽILNIK: **nàjtrágičnejsi** in **nájtrágičnejsi**
MESTNIK: **pri nàjtrágičnejsih** in **pri nájtrágičnejsih**
ORODNIK: z **nàjtrágičnejsima** in z **nájtrágičnejsima**
množina

IMENOVALNIK: **nàjtrágičnejsa** in **nájtrágičnejsa**
RODILNIK: **nàjtrágičnejsih** in **nájtrágičnejsih**
DAJALNIK: **nàjtrágičnejsim** in **nájtrágičnejsim**
TOŽILNIK: **nàjtrágičnejsa** in **nájtrágičnejsa**
MESTNIK: **pri nàjtrágičnejsih** in **pri nájtrágičnejsih**
ORODNIK: z **nàjtrágičnejsimi** in z **nájtrágičnejsimi**
PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: **nàjbolj** in **nájbolj** **trágičen**
ženski spol
EDNINA: **nàjbolj** in **nájbolj** **trágična**
srednji spol

EDNINA: **nàjbolj** in **nájbolj** **trágično**

TONEMSKO
[trágični]
IPA: [trà:ɡítʃni]

OSNOVNIK

moški spol
ednina

IMENOVALNIK: **trágični**
RODILNIK: **trágičnega**
DAJALNIK: **trágičnemu**
TOŽILNIK: **trágični**
živo trágičnega
MESTNIK: **pri trágičnem**
ORODNIK: s **trágičnim**
dvojina

IMENOVALNIK: **trágična**
RODILNIK: **trágičnih**
DAJALNIK: **trágičnima**
TOŽILNIK: **trágična**
MESTNIK: **pri trágičnih**
ORODNIK: s **trágičnima**
množina

IMENOVALNIK: **trágični**
RODILNIK: **trágičnih**
DAJALNIK: **trágičnim**
TOŽILNIK: **trágične**
MESTNIK: **pri trágičnih**
ORODNIK: s **trágičnimi**
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: **trágična**
RODILNIK: **trágične**
DAJALNIK: **trágični**
TOŽILNIK: **trágično**
MESTNIK: **pri trágični**
ORODNIK: s **trágično**
dvojina

IMENOVALNIK: **trágični**
RODILNIK: **trágičnih**
DAJALNIK: **trágičnima**
TOŽILNIK: **trágični**
MESTNIK: **pri trágičnih**
ORODNIK: s **trágičnima**
množina

IMENOVALNIK: **trágične**
RODILNIK: **trágičnih**
DAJALNIK: **trágičnim**
TOŽILNIK: **trágične**
MESTNIK: **pri trágičnih**
ORODNIK: s **trágičnimi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: trágično
RODILNIK: trágičnega
DAJALNIK: trágičnemu
TOŽILNIK: trágično
MESTNIK: pri trágičnem
ORODNIK: s trágičnim
dvojina
IMENOVALNIK: trágični
RODILNIK: trágičnih
DAJALNIK: trágičnima
TOŽILNIK: trágični
MESTNIK: pri trágičnih
ORODNIK: s trágičnima
množina
IMENOVALNIK: trágična
RODILNIK: trágičnih
DAJALNIK: trágičnim
TOŽILNIK: trágična
MESTNIK: pri trágičnih
ORODNIK: s trágičnimi
PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: trágičnejši
RODILNIK: trágičnejšega
DAJALNIK: trágičnejšemu
TOŽILNIK: trágičnejši
živo trágičnejšega
MESTNIK: pri trágičnejšem
ORODNIK: s trágičnejšim
dvojina
IMENOVALNIK: trágičnejša
RODILNIK: trágičnejših
DAJALNIK: trágičnejšima
TOŽILNIK: trágičnejša
MESTNIK: pri trágičnejših
ORODNIK: s trágičnejšima
množina
IMENOVALNIK: trágičnejši
RODILNIK: trágičnejših
DAJALNIK: trágičnejšim
TOŽILNIK: trágičnejše
MESTNIK: pri trágičnejših
ORODNIK: s trágičnejšimi
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: trágičnejša
RODILNIK: trágičnejše
DAJALNIK: trágičnejši
TOŽILNIK: trágičnejšo
MESTNIK: pri trágičnejši
ORODNIK: s trágičnejšo
dvojina

IMENOVALNIK: trágičnejši
RODILNIK: trágičnejših
DAJALNIK: trágičnejšima
TOŽILNIK: trágičnejši
MESTNIK: pri trágičnejših
ORODNIK: s trágičnejšima
množina
IMENOVALNIK: trágičnejše
RODILNIK: trágičnejših
DAJALNIK: trágičnejšim
TOŽILNIK: trágičnejše
MESTNIK: pri trágičnejših
ORODNIK: s trágičnejšimi
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: trágičnejše
RODILNIK: trágičnejšega
DAJALNIK: trágičnejšemu
TOŽILNIK: trágičnejše
MESTNIK: pri trágičnejšem
ORODNIK: s trágičnejšim
dvojina
IMENOVALNIK: trágičnejši
RODILNIK: trágičnejših
DAJALNIK: trágičnejšima
TOŽILNIK: trágičnejši
MESTNIK: pri trágičnejših
ORODNIK: s trágičnejšima
množina
IMENOVALNIK: trágičnejša
RODILNIK: trágičnejših
DAJALNIK: trágičnejšim
TOŽILNIK: trágičnejša
MESTNIK: pri trágičnejših
ORODNIK: s trágičnejšimi
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: bõlj trágičen
ženski spol
EDNINA: bõlj trágična
srednji spol
EDNINA: bõlj trágično
PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: najtrágičnejši in najtrágičnejši
RODILNIK: najtrágičnejšega in najtrágičnejšega
DAJALNIK: najtrágičnejšemu in najtrágičnejšemu
TOŽILNIK: najtrágičnejši in najtrágičnejši
živo najtrágičnejšega in najtrágičnejšega
MESTNIK: pri najtrágičnejšem in pri najtrágičnejšem
ORODNIK: z najtrágičnejšim in z najtrágičnejšim
dvojina

IMENOVALNIK: **najtragičnejša** in **najtragičnejša**
RODILNIK: **najtragičnejših** in **najtragičnejših**
DAJALNIK: **najtragičnejšima** in **najtragičnejšima**
TOŽILNIK: **najtragičnejša** in **najtragičnejša**
MESTNIK: **pri najtragičnejših** in **pri najtragičnejših**
ORODNIK: **z najtragičnejšima** in **z najtragičnejšima**
množina

IMENOVALNIK: **najtragičnejši** in **najtragičnejši**
RODILNIK: **najtragičnejših** in **najtragičnejših**
DAJALNIK: **najtragičnejšim** in **najtragičnejšim**
TOŽILNIK: **najtragičnejše** in **najtragičnejše**
MESTNIK: **pri najtragičnejših** in **pri najtragičnejših**
ORODNIK: **z najtragičnejšimi** in **z najtragičnejšimi**
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: **najtragičnejša** in **najtragičnejša**
RODILNIK: **najtragičnejše** in **najtragičnejše**
DAJALNIK: **najtragičnejši** in **najtragičnejši**
TOŽILNIK: **najtragičnejšo** in **najtragičnejšo**
MESTNIK: **pri najtragičnejši** in **pri najtragičnejši**
ORODNIK: **z najtragičnejšo** in **z najtragičnejšo**
dvojina

IMENOVALNIK: **najtragičnejši** in **najtragičnejši**
RODILNIK: **najtragičnejših** in **najtragičnejših**
DAJALNIK: **najtragičnejšima** in **najtragičnejšima**
TOŽILNIK: **najtragičnejši** in **najtragičnejši**
MESTNIK: **pri najtragičnejših** in **pri najtragičnejših**
ORODNIK: **z najtragičnejšima** in **z najtragičnejšima**
množina

IMENOVALNIK: **najtragičnejše** in **najtragičnejše**
RODILNIK: **najtragičnejših** in **najtragičnejših**
DAJALNIK: **najtragičnejšim** in **najtragičnejšim**
TOŽILNIK: **najtragičnejše** in **najtragičnejše**
MESTNIK: **pri najtragičnejših** in **pri najtragičnejših**
ORODNIK: **z najtragičnejšimi** in **z najtragičnejšimi**
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: **najtragičnejše** in **najtragičnejše**
RODILNIK: **najtragičnejšega** in **najtragičnejšega**
DAJALNIK: **najtragičnejšemu** in **najtragičnejšemu**
TOŽILNIK: **najtragičnejše** in **najtragičnejše**
MESTNIK: **pri najtragičnejšem** in **pri najtragičnejšem**
ORODNIK: **z najtragičnejšim** in **z najtragičnejšim**
dvojina

IMENOVALNIK: **najtragičnejši** in **najtragičnejši**
RODILNIK: **najtragičnejših** in **najtragičnejših**
DAJALNIK: **najtragičnejšima** in **najtragičnejšima**
TOŽILNIK: **najtragičnejši** in **najtragičnejši**
MESTNIK: **pri najtragičnejših** in **pri najtragičnejših**
ORODNIK: **z najtragičnejšima** in **z najtragičnejšima**
množina

IMENOVALNIK: **najtragičnejša** in **najtragičnejša**
RODILNIK: **najtragičnejših** in **najtragičnejših**

DAJALNIK: **najtragičnejšim** in **najtragičnejšim**
TOŽILNIK: **najtragičnejša** in **najtragičnejša**
MESTNIK: **pri najtragičnejših** in **pri najtragičnejših**
ORODNIK: **z najtragičnejšimi** in **z najtragičnejšimi**
PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol
EDNINA: **najbolj** in **najbolj tragičen**
ženski spol
EDNINA: **najbolj** in **najbolj tragična**
srednji spol
EDNINA: **najbolj** in **najbolj tragično**

STALNE ZVEZE

tragična krivda

iz literarne vede **krivda** zaradi nehote, nevede storjene napake, dejanja, ki povzroči propad, poraz glavnega junaka v tragediji

▪ Njena *tragična krivda* je, da je popustila dvomu in izrekla prepovedano vprašanje, zato je kaznovana s smrtjo.

IZVOR

prevzeto prek nem. *tragisch* in lat. *tragicus* iz gr. *tragikós*, glej ↑tragedija

tragično

prislov
[tragično]

POMEN

1. **takó**, da zaradi trpljenja vzbuja močne občutke žalosti, pretresenosti, sočutja, ima hude, nepopravljive posledice

▶ **prisl.** + **glag.**

tragično se končati | tragično se ponesrečiti | tragično preminiti, umreti | tragično zapustiti KOGA | tragično zaznamovati KOGA

▪ Zastrupitev z zeleno mušnico in njej sorodnimi gobami je smrtno nevarna in se lahko konča *tragično*.
▪ Asteroid Rusjan je bil poimenovan po Edvardu Rusjanu, ki je *tragično* preminil v letalski nesreči.
▪ Nenadoma nas je *tragično* zapustil dragi oče in mož.
▪ Prejšnji teden je *tragično* zaznamovala naravna katastrofa.

▶ **prisl.** + **prid. beseda**

tragično preminul | tragično zaznamovan

▪ Z minuto molka in prižiganjem svečk so se spomnili *tragično* preminulega voditelja.
▪ Poleg *tragično* umrle potnice je ena oseba huje, dve pa sta laže ranjeni.

1.1. **ekspresivno takó**, da je zelo neugodno, slabo

▪ Porazov ne jemljem *tragično*, saj dobro vem, da v športu niso samo zmage in rekordi.

▪ *Tragično* je, da lahko zdaj med nove pridobitve uvrščamo povsod razširjene in res neokusne velike reklamne table.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[tráigično]

IPA: [ˈtra:ɡitʃnɔ]

OSNOVNIK: trágično

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: trágičneje in trágičnejše

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bôlj trágično

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: nájtrágičneje in nájtrágičnejše in nájtrágičnejše in nájtrágičnejše

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nájbolj in nájbolj trágično

TONEMSKO

[tráigično]

IPA: [trà:ɡítʃnɔ]

OSNOVNIK: trágično

PRIMERNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: trágičneje in trágičnejše

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bôlj trágično

PRESEŽNIK — PRIPONSKO STOPNJEVANJE: nájtrágičneje in nájtrágičnejše in nájtrágičnejše in nájtrágičnejše

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nájbolj in nájbolj trágično

FRAZEOLOGIJA

Bilo bi smešno, če ne bi bilo žalostno.

Bilo bi smešno, če ne bi bilo tragično.

opisuje situacijo, v kateri je kaj obenem vredno kritike in posmeha

▪ Občani, se zavedate, da je 23 parkirnih mest stalo reci in piši 117 tisoč evrov? Ob tem pa v šolah zamakajo strehe? *Bilo bi smešno, če ne bi bilo žalostno.*

IZVOR

↑tragični

trágičnost trágičnosti samostalnik ženskega spola

[tráigičnost]

POMEN

1. elementi, struktura tragedije

▪ Za *tragičnost* v dramski umetnini še zlasti velja, da mora človek propasti zaradi svojega pomembnega prizadevanja in da je prav to prizadevanje vzrok njegovega propada.

2. dejstvo, da kaj zaradi trpljenja vzbuja močne občutke žalosti, pretresenosti, sočutja, ima hude, nepopravljive posledice

► **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

▪ Doživljali smo zbežanost in vso *tragičnost* ljudi, ki so reševali gola življenja.

▪ *Tragičnost* dogodka je prispevala k motivaciji za nastanek obsežnega programa ohranjanja in reševanja orjaškega pande.

▪ Natančno izdelani značaji ter *tragičnost* zgodbe se

prepričljivo dopolnjujejo s samo glasbo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[tráigičnost]

IPA: [ˈtra:ɡitʃnɔst]

ednina

IMENOVALNIK: trágičnost

RODILNIK: trágičnosti

DAJALNIK: trágičnosti

TOŽILNIK: trágičnost

MESTNIK: pri trágičnosti

ORODNIK: s trágičnostjo

dvojina

IMENOVALNIK: trágičnosti

RODILNIK: trágičnosti

DAJALNIK: trágičnost**ma** tudi trágičnost**ima**

TOŽILNIK: trágičnosti

MESTNIK: pri trágičnostih

ORODNIK: s trágičnost**ma** tudi s trágičnost**ima**

množina

IMENOVALNIK: trágičnosti

RODILNIK: trágičnosti

DAJALNIK: trágičnost**im**

TOŽILNIK: trágičnosti

MESTNIK: pri trágičnostih

ORODNIK: s trágičnost**mi**

TONEMSKO

[tráigičnost]

IPA: [trà:ɡítʃnɔst]

ednina

IMENOVALNIK: trágičnost

RODILNIK: trágičnosti

DAJALNIK: trágičnosti

TOŽILNIK: trágičnost

MESTNIK: pri trágičnosti

ORODNIK: s trágičnostjo

dvojina

IMENOVALNIK: trágičnosti

RODILNIK: trágičnosti

DAJALNIK: trágičnost**ma** tudi trágičnost**ima**

TOŽILNIK: trágičnosti

MESTNIK: pri trágičnostih

ORODNIK: s trágičnost**ma** tudi s trágičnost**ima**

množina

IMENOVALNIK: trágičnosti

RODILNIK: trágičnosti

DAJALNIK: trágičnost**im**

TOŽILNIK: trágičnosti

MESTNIK: pri trágičnostih

ORODNIK: s trágičnost**mi**

IZVOR
↑tragični

trágik trágika samostalnik moškega spola

[trágik]

POMEN

1. kdor se ukvarja s pisanjem tragedij

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

grški tragik

▪ Grški *tragiki* so znali opisati najokrutnejše umore, samomore, krvoskrunstva v neoporečnem pesniškem jeziku, ne da bi pri tem zmanjšali učinkovitost dejanj.

2. ekspresivno komur se kljub trudu pripisuje odgovornost za neugoden razplet, poraz, navadno zaradi odločilne napake

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

▪ Najboljši strelec je na koncu postal *tragik* tekme.
▪ *Tragik* obračuna je bil igralec, ki je zabil avtogol in zakrivil še enajstmetrovko.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[trágik]

IPA: [ˈtra:ɡik]

ednina

IMENOVALNIK: trágik

RODILNIK: trágika

DAJALNIK: trágiku

TOŽILNIK: trágika

MESTNIK: pri trágiku

ORODNIK: s trágikom

dvojina

IMENOVALNIK: trágika

RODILNIK: trágikov

DAJALNIK: trágikoma

TOŽILNIK: trágika

MESTNIK: pri trágikih

ORODNIK: s trágikoma

množina

IMENOVALNIK: trágiki

RODILNIK: trágikov

DAJALNIK: trágikom

TOŽILNIK: trágike

MESTNIK: pri trágikih

ORODNIK: s trágiki

TONEMSKO

[trágik]

IPA: [trà:ɡík]

ednina

IMENOVALNIK: trágik

RODILNIK: trágika

DAJALNIK: trágiku

TOŽILNIK: trágika

MESTNIK: pri trágiku

ORODNIK: s trágikom

dvojina

IMENOVALNIK: trágika

RODILNIK: trágikov tudi trágikov

DAJALNIK: trágikoma

TOŽILNIK: trágika

MESTNIK: pri trágikih tudi pri trágikih

ORODNIK: s trágikoma

množina

IMENOVALNIK: trágiki

RODILNIK: trágikov tudi trágikov

DAJALNIK: trágikom

TOŽILNIK: trágike

MESTNIK: pri trágikih tudi pri trágikih

ORODNIK: s trágiki tudi s trágiki

IZVOR

prevzeto prek nem. *Tragiker* in lat. *tragicus* iz gr. *tragikós* (*poiētés*) 'pesnik tragedij', glej ↑tragedija

trágika trágike samostalnik ženskega spola

[trágika]

POMEN

kar zaradi trpljenja vzbuja močne občutke žalosti, pretresenosti, sočutja, ima hude, nepopravljive posledice

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

človeška, osebna, življenjska tragika | globoka tragika

▪ Kljub vsej osebni *tragiki* se mu je po smrti uresničila vsaj ena želja.

▪ Prava *tragika* skrhanih odnosov bivših partnerjev se pokaže ob odločitvi sodišča, komu bo pripadlo skrbništvo otroka.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

razkrivati tragiko

▪ Podrobnejši vpogled v besedila, zapakirana v spevne refrene, razkriva globoko *tragiko*.

▪ Pesnik je v spomin preminulemu napisal pesem, v kateri je zaobjel vso *tragiko* odvisnosti od mamil.

...

▪ Vedno se ob tragedijah pojavijo ljudje, ki hočejo iz *tragike* ljudi pod pretvezo humanizma iztržiti dobiček.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[trágika]

IPA: [ˈtra:ɡika]

ednina

IMENOVALNIK: trágika

RODILNIK: trágike

DAJALNIK: trágiki

TOŽILNIK: trágiko

MESTNIK: pri trágiki

ORODNIK: s trágiko
dvojina
IMENOVALNIK: trágiki
RODILNIK: trágik
DAJALNIK: trágikama
TOŽILNIK: trágiki
MESTNIK: pri trágikah
ORODNIK: s trágikama
množina
IMENOVALNIK: trágike
RODILNIK: trágik
DAJALNIK: trágikam
TOŽILNIK: trágike
MESTNIK: pri trágikah
ORODNIK: s trágikami

TONEMSKO
[trágika]
IPA: [trà:gíka]
ednina
IMENOVALNIK: trágika
RODILNIK: trágike
DAJALNIK: trágiki
TOŽILNIK: trágiko
MESTNIK: pri trágiki
ORODNIK: s trágiko
dvojina
IMENOVALNIK: trágiki
RODILNIK: trágik
DAJALNIK: trágikama
TOŽILNIK: trágiki
MESTNIK: pri trágikah
ORODNIK: s trágikama
množina
IMENOVALNIK: trágike
RODILNIK: trágik
DAJALNIK: trágikam
TOŽILNIK: trágike
MESTNIK: pri trágikah
ORODNIK: s trágikami

IZVOR
prevzeto iz nem. *Tragik*, glej ↑tragični

trágikomédija trágikomédije samostalnik ženskega spola
[trágikomédija]

POMEN

1. iz literarne vede, iz teatrologije drama, ki združuje elemente tragedije in komedije
▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku** premiera, uprizoritev tragikomedije
▪ Sezono bodo uvedli s krstno uprizoritvijo *tragikomedije*.

▪ V SNG Nova Gorica je bila premiera *tragikomedije* srbske dramatičarke.
▪ Čeprav je ustvaril več komedij, se je najbolj odlikoval v pisanju *tragikomedij*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

uprizoriti tragikomedijo

▪ Premierno bodo uprizorili *tragikomedijo* Beneški trgovec.

▪ V Londonu je uspešno režirala *tragikomedijo*.

...

▪ Igra je označena kot družinska *tragikomedija*.

▪ Za *tragikomedijo* o blišču in bedi slave sta dobila kup nagrad.

2. ekspresivno kar je zlasti zaradi prepleta komičnosti in tragičnosti absurdno, nesmiselno, obžalovanja vredno

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

prava tragikomedija

▪ Volilni sistem, ki so ga sprejeli, je prava

tragikomedija.

▪ Županja je zaradi dolgotrajne *tragikomedije* o stadionu prišla v nemilost pri številnih nogometnih navdušencih, zlasti pa pri financerjih.

...

▪ Že pet dni spremljamo srhljivko in *tragikomedijo* s ponovnim preštevanjem glasov v eni od zveznih držav.

▪ Najava velike afere se je v nekaj dneh sprevrgla v *tragikomedijo*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[trágikomédija]

IPA: ['tra:giko'me:di:ja]

ednina

IMENOVALNIK: trágikomédija

RODILNIK: trágikomédije

DAJALNIK: trágikomédiji

TOŽILNIK: trágikomédijo

MESTNIK: pri trágikomédiji

ORODNIK: s trágikomédijo

dvojina

IMENOVALNIK: trágikomédiji

RODILNIK: trágikomédij

DAJALNIK: trágikomédijama

TOŽILNIK: trágikomédiji

MESTNIK: pri trágikomédijah

ORODNIK: s trágikomédijama

množina

IMENOVALNIK: trágikomédije

RODILNIK: trágikomédij

DAJALNIK: trágikomédijam

TOŽILNIK: trágikomédije

MESTNIK: pri trágikomédijah

ORODNIK: s trágikomédijami

TONEMSKO

[trâgikomédija]

IPA: [trá:gi'kɔmé:dija]

ednina

IMENOVALNIK: trâgikomédija

RODILNIK: trâgikomédije

DAJALNIK: trâgikomédiji

TOŽILNIK: trâgikomédijo

MESTNIK: pri trâgikomédiji

ORODNIK: s trâgikomédijo

dvojina

IMENOVALNIK: trâgikomédiji

RODILNIK: trâgikomédij

DAJALNIK: trâgikomédijama

TOŽILNIK: trâgikomédiji

MESTNIK: pri trâgikomédijah

ORODNIK: s trâgikomédijama

množina

IMENOVALNIK: trâgikomédije

RODILNIK: trâgikomédij

DAJALNIK: trâgikomédijam

TOŽILNIK: trâgikomédije

MESTNIK: pri trâgikomédijah

ORODNIK: s trâgikomédijami

FRAZEOLOGIJA

komedija/tragikomedija zmešnjav

komedija zmešnjav

tragikomedija zmešnjav

kaotičen dogodek, zaporedje dogodkov, ki zaradi nepredvidljivosti, nejasnosti vzbuja smeh, posmeh, zgražanje; popolna zmeda

▪ Dogajanje v slovenskem hokeju je postalo prava *komedija zmešnjav*.

▪ Nenapovedana stavka kontrolorjev zračnega prometa je povzročila pravo *komedijo zmešnjav*.

▪ Svetovno prvenstvo se je sprevglo v *tragikomedijo zmešnjav*.

IZVOR

prevzeto prek it. *tragicommedia*, nem. *Tragikomödie* in frc. *tragi-comédie* iz lat. *tragi-comoedia*, iz

↑tragi(čni) + ↑komedija

trágikómični trágikómična trágikómično pridevnik

[trágikómični]

POMEN

1. ki je v zvezi s tragikomedijo 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ *Trágikómična* monodrama govori o usodi mlade zvezdnice, ki nastopi na zabavi za skupino bogatih podjetnikov.

▪ Drama je po besedah režiserja kafkovska *trágikómična* groteska o petdesetletnem podjetniku, ki se mora soočiti z osebnim podjetniškim in moškim bankrotom.

2. ekspresivno, v obliki **trágikómičen** ki je zaradi prepleta komičnosti in tragičnosti absurden, nesmiseln, obžalovanja vreden

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

trágikómičen zaplet | trágikómična epizoda, dogodivščina

▪ Vaje in priprave so polne zanimivih, *trágikómičnih* dogodivščin in sprva kaže, da bo vse skupaj izpadlo kot polomija.

▪ Ob nenadni sreči se ji zavrti v glavi in življenje se ji zasuka v kratko *trágikómično* epizodo.

...

▪ Zmeda pri jamstveni shemi je že ves čas *trágikómična*.

▪ Stvar je za nekatere njegove domače kritike postala že smešna oziroma *trágikómična*, če upoštevamo, v kakšnih težavah je država.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[trágikómični]

IPA: ['tra:gi'ko:mitʃni]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: trágikómični

RODILNIK: trágikómičnega

DAJALNIK: trágikómičnemu

TOŽILNIK: trágikómični

živo trágikómičnega

MESTNIK: pri trágikómičnem

ORODNIK: s trágikómičnim

dvojina

IMENOVALNIK: trágikómična

RODILNIK: trágikómičnih

DAJALNIK: trágikómičnima

TOŽILNIK: trágikómična

MESTNIK: pri trágikómičnih

ORODNIK: s trágikómičnima

množina

IMENOVALNIK: trágikómični

RODILNIK: trágikómičnih

DAJALNIK: trágikómičnim

TOŽILNIK: trágikómične

MESTNIK: pri trágikómičnih

ORODNIK: s trágikómičnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: trágikómična

RODILNIK: trágikómične

DAJALNIK: trágikómični

TOŽILNIK: trágikómično
MESTNIK: pri trágikómični
ORODNIK: s trágikómično
dvojina
IMENOVALNIK: trágikómični
RODILNIK: trágikómični**h**
DAJALNIK: trágikómični**ma**
TOŽILNIK: trágikómični
MESTNIK: pri trágikómični**h**
ORODNIK: s trágikómični**ma**
množina
IMENOVALNIK: trágikómične
RODILNIK: trágikómični**h**
DAJALNIK: trágikómični**m**
TOŽILNIK: trágikómične
MESTNIK: pri trágikómični**h**
ORODNIK: s trágikómični**mi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: trágikómično
RODILNIK: trágikómični**ega**
DAJALNIK: trágikómični**emu**
TOŽILNIK: trágikómično
MESTNIK: pri trágikómični**m**
ORODNIK: s trágikómični**m**
dvojina
IMENOVALNIK: trágikómični
RODILNIK: trágikómični**h**
DAJALNIK: trágikómični**ma**
TOŽILNIK: trágikómični
MESTNIK: pri trágikómični**h**
ORODNIK: s trágikómični**ma**
množina
IMENOVALNIK: trágikómična
RODILNIK: trágikómični**h**
DAJALNIK: trágikómični**m**
TOŽILNIK: trágikómična
MESTNIK: pri trágikómični**h**
ORODNIK: s trágikómični**mi**
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: bòlj trágikómičen
ženski spol
EDNINA: bòlj trágikómična
srednji spol
EDNINA: bòlj trágikómično
PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE
moški spol
EDNINA: nàjbolj in nájbolj trágikómičen
ženski spol
EDNINA: nàjbolj in nájbolj trágikómična
srednji spol
EDNINA: nàjbolj in nájbolj trágikómično

TONEMSKO
[trágikómični]
IPA: [trá:gikò:mítʃni]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: trágikómični
RODILNIK: trágikómični**ega**
DAJALNIK: trágikómični**emu**
TOŽILNIK: trágikómični
živo trágikómični**ega**
MESTNIK: pri trágikómični**m**
ORODNIK: s trágikómični**m**
dvojina
IMENOVALNIK: trágikómična
RODILNIK: trágikómični**h**
DAJALNIK: trágikómični**ma**
TOŽILNIK: trágikómična
MESTNIK: pri trágikómični**h**
ORODNIK: s trágikómični**ma**
množina
IMENOVALNIK: trágikómični
RODILNIK: trágikómični**h**
DAJALNIK: trágikómični**m**
TOŽILNIK: trágikómične
MESTNIK: pri trágikómični**h**
ORODNIK: s trágikómični**mi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: trágikómična
RODILNIK: trágikómične
DAJALNIK: trágikómični
TOŽILNIK: trágikómično
MESTNIK: pri trágikómični
ORODNIK: s trágikómično
dvojina
IMENOVALNIK: trágikómični
RODILNIK: trágikómični**h**
DAJALNIK: trágikómični**ma**
TOŽILNIK: trágikómični
MESTNIK: pri trágikómični**h**
ORODNIK: s trágikómični**ma**
množina
IMENOVALNIK: trágikómične
RODILNIK: trágikómični**h**
DAJALNIK: trágikómični**m**
TOŽILNIK: trágikómične
MESTNIK: pri trágikómični**h**
ORODNIK: s trágikómični**mi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: trágikómično

RODILNIK: trágikómičnega
DAJALNIK: trágikómičnemu
TOŽILNIK: trágikómično
MESTNIK: pri trágikómičnem
ORODNIK: s trágikómičnim
dvojina

IMENOVALNIK: trágikómični
RODILNIK: trágikómičnih
DAJALNIK: trágikómičnima
TOŽILNIK: trágikómični
MESTNIK: pri trágikómičnih
ORODNIK: s trágikómičnima
množina

IMENOVALNIK: trágikómična
RODILNIK: trágikómičnih
DAJALNIK: trágikómičnim
TOŽILNIK: trágikómična
MESTNIK: pri trágikómičnih
ORODNIK: s trágikómičnimi
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bôlj trágikómičen

ženski spol

EDNINA: bôlj trágikómična

srednji spol

EDNINA: bôlj trágikómično

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj trágikómičen

ženski spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj trágikómična

srednji spol

EDNINA: nájbolj in nájbolj trágikómično

IZVOR

↑tragi(čni) + ↑komični

trágikómično prislov

[trágikómično]

POMEN

ekspresivno **takó**, da je zlasti zaradi prepleta komičnosti in tragičnosti absurdno, nesmiselno, obžalovanja vredno

▶ **prisl.** + **glag.**

tragikomično zveneti

▪ Mnenje zunanjega ministra o mojem postopku mi je povsem tuje in zame na trenutke zveni že zelo *tragikomično*.

▪ Zgodovinski obrat je deloval *tragikomično*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[trágikómično]

IPA: [ˈtra:giˈko:miʦnɔ]

OSNOVNIK: trágikómično

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bôlj trágikómično

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nájbolj in nájbolj trágikómično

TONEMSKO

[trágikómično]

IPA: [trá:giːkò:miʦnɔ]

OSNOVNIK: trágikómično

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: bôlj trágikómično

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE: nájbolj in nájbolj trágikómično

IZVOR

↑tragikomični

transverzálén transverzálna transverzálno pridevnik
[transverzálɛn]

POMEN

1. ki je pravokoten na podolžno stran, os

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

transverzálalni valovi | transverzálno valovanje

▪ Svetloba se v gostem mediju hitro absorbira, saj se skozenj giba v obliki *transverzálnih* valov.

▪ Trebušne *transverzálne* mišice obremenite z zasukom trupa in napenjanjem trebušne stene med vadbo.

▪ Postavil je hipotezo o *transverzálni* naravi svetlobnih valov.

2. ekspresivno ki povezuje, združuje različne strani, stališča

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

▪ Analiza volitev je pokazala, da je kandidata v drugem krogu podprla *transverzálna* paleta volilcev, kar dokazuje, kako volilce prepriča predvsem oseba.

▪ Priča smo čudnim prečnim ali *transverzálnim* navezam, ki gredo od krogov demokratične in bolj sredinsko usmerjene stranke do desnosredinskih strank.

3. v obliki **transverzálni** ki je v zvezi s transverzalo 1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

transverzálna pot

▪ Naravne lepote in pestro pokrajino lahko najbolje spoznamo, če se napotimo po eni izmed dobro označenih *transverzálnih* poti.

▪ Predsednik se je podpisal v *transverzálno* knjižico.

▪ O tem, kakšen ljubitelj planin je, govori tudi 25 različnih *transverzálnih* značk, ki jih je prejel za prehojene poti.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[transverzálɛn]

IPA: [transvɛrˈza:lɛn]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: transverzâlen

določno transverzâlni

RODILNIK: transverzâlnega

DAJALNIK: transverzâlnemu

TOŽILNIK: transverzâlen

določno transverzâlni

živo transverzâlnega

MESTNIK: pri transverzâlnem

ORODNIK: s transverzâlnim

dvojina

IMENOVALNIK: transverzâlna

RODILNIK: transverzâlnih

DAJALNIK: transverzâlnima

TOŽILNIK: transverzâlna

MESTNIK: pri transverzâlnih

ORODNIK: s transverzâlnima

množina

IMENOVALNIK: transverzâlni

RODILNIK: transverzâlnih

DAJALNIK: transverzâlnim

TOŽILNIK: transverzâlne

MESTNIK: pri transverzâlnih

ORODNIK: s transverzâlnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: transverzâlna

RODILNIK: transverzâlne

DAJALNIK: transverzâlni

TOŽILNIK: transverzâlno

MESTNIK: pri transverzâlni

ORODNIK: s transverzâlno

dvojina

IMENOVALNIK: transverzâlni

RODILNIK: transverzâlnih

DAJALNIK: transverzâlnima

TOŽILNIK: transverzâlni

MESTNIK: pri transverzâlnih

ORODNIK: s transverzâlnima

množina

IMENOVALNIK: transverzâlne

RODILNIK: transverzâlnih

DAJALNIK: transverzâlnim

TOŽILNIK: transverzâlne

MESTNIK: pri transverzâlnih

ORODNIK: s transverzâlnimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: transverzâlno

RODILNIK: transverzâlnega

DAJALNIK: transverzâlnemu

TOŽILNIK: transverzâlno

MESTNIK: pri transverzâlnem

ORODNIK: s transverzâlnim

dvojina

IMENOVALNIK: transverzâlni

RODILNIK: transverzâlnih

DAJALNIK: transverzâlnima

TOŽILNIK: transverzâlni

MESTNIK: pri transverzâlnih

ORODNIK: s transverzâlnima

množina

IMENOVALNIK: transverzâlna

RODILNIK: transverzâlnih

DAJALNIK: transverzâlnim

TOŽILNIK: transverzâlna

MESTNIK: pri transverzâlnih

ORODNIK: s transverzâlnimi

TONEMSKO

[transverzâlən]

IPA: [transvɛrzâ:lən]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: transverzâlen

določno transverzâlni

RODILNIK: transverzâlnega

DAJALNIK: transverzâlnemu

TOŽILNIK: transverzâlen

določno transverzâlni

živo transverzâlnega

MESTNIK: pri transverzâlnem

ORODNIK: s transverzâlnim

dvojina

IMENOVALNIK: transverzâlna

RODILNIK: transverzâlnih

DAJALNIK: transverzâlnima

TOŽILNIK: transverzâlna

MESTNIK: pri transverzâlnih

ORODNIK: s transverzâlnima

množina

IMENOVALNIK: transverzâlni

RODILNIK: transverzâlnih

DAJALNIK: transverzâlnim

TOŽILNIK: transverzâlne

MESTNIK: pri transverzâlnih

ORODNIK: s transverzâlnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: transverzâlna

RODILNIK: transverzâlne

DAJALNIK: transverzâlni

TOŽILNIK: transverzâlno

MESTNIK: pri transverzâlni
 ORODNIK: s transverzâlnó
 dvojina
 IMENOVALNIK: transverzâlni
 RODILNIK: transverzâlnih
 DAJALNIK: transverzâlnima
 TOŽILNIK: transverzâlni
 MESTNIK: pri transverzâlnih
 ORODNIK: s transverzâlnima
 množina
 IMENOVALNIK: transverzâlné
 RODILNIK: transverzâlnih
 DAJALNIK: transverzâlnim
 TOŽILNIK: transverzâlné
 MESTNIK: pri transverzâlnih
 ORODNIK: s transverzâlnimi
 srednji spol
 ednina
 IMENOVALNIK: transverzâlnó
 RODILNIK: transverzâlnega
 DAJALNIK: transverzâlnemu
 TOŽILNIK: transverzâlnó
 MESTNIK: pri transverzâlnem
 ORODNIK: s transverzâlnim
 dvojina
 IMENOVALNIK: transverzâlni
 RODILNIK: transverzâlnih
 DAJALNIK: transverzâlnima
 TOŽILNIK: transverzâlni
 MESTNIK: pri transverzâlnih
 ORODNIK: s transverzâlnima
 množina
 IMENOVALNIK: transverzâlna
 RODILNIK: transverzâlnih
 DAJALNIK: transverzâlnim
 TOŽILNIK: transverzâlna
 MESTNIK: pri transverzâlnih
 ORODNIK: s transverzâlnimi

IZVOR

prevzeto (prek nem. *transversal*) iz srlat.
transversalis iz lat. *transversus* 'ležeč poprek, počez,
 prečen' iz *transvertere* 'preokreniti'

trío tría samostalnik moškega spola

[tríjo]

POMEN

1. glasbena zasedba, sestavljena iz treh
 glasbenikov, navadno instrumentalistov

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

baročni, klasični, komorni trio | deklíški, fantovski,
 ženski trio | kitarški, pihalni, trobilni trio | instrumentalni,
 vokalni, vokalno-instrumentalni trio | narodno-zabavni,
 rockovski, jazzovski trio

▪ Kitarški *trío* deluje vrhunsko in zelo uigrano.
 ▪ Leta 1972 se je pridružila ženskemu vokalnemu *triu*
 Stiletto.

▪ Na albumu najdemo osem jazzovskih standardov in
 eno avtorsko skladbo, napisano za jazzovski *trío*.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

trío deluje, igra, nastopa | *trío* izda KAJ | *trío* izvaja,
 posname KAJ | *trío* se predstavi, zabava KOGA | *trío*
 spremlja KAJ

▪ V krajšem kulturnem programu se bo predstavil *trío*
 kljunastih flavt.

▪ Za prijetno glasbeno doživetje je na otvoritvi poskrbel
 godalni jazzovski *trío*.

▶ **sam. beseda** + **sam. beseda v rodilniku**

član, članica *tria* | glasba *tria* | koncert, nastop *tria*

▪ Odsotnost harmonskega instrumenta daje glasbi *tria*
 svojstven zvok.

▪ Številna publika je bila preteklo nedeljo zvečer
 navdušena s koncertom *tria* izkušenih slovenskih
 glasbenikov.

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

trío flavt, klarinetov, trobent

▪ V glasbenem delu bo sodeloval *trío* flavt glasbene
 šole.

▪ V kategoriji komornih skupin je tekmoval *trío*
 klarinetov.

1.1. skladba za to zasedbo

▶ **sam. beseda** + za + sam. beseda v tožilniku

▪ Ukvarja se tudi s kompozicijo – napisal je več skladb
 za orgle, znan pa je tudi *trío* za klavir, flavto in violino.

...

▪ Za prvi nastop so izbrali *trío* italijanskega skladatelja
 in kitarista Ermanna Marie Signorellija.

2. skupina treh oseb, ki pri čem sodelujejo, imajo
 skupno vlogo, cilj; sin.: tercet

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

igralski, plesni *trío* | napadalni *trío* | predsedujoči *trío*

▪ Igralski *trío* iz Ljubljane je s sproščenim in
 inovativnim humorjem do solz nasmejal množico.

▪ Gre za kakovostnega vratarja, ki bo s še dvema
 kandidatoma sestavljal izjemno kakovosten vratarski
trío.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[tríjo]

IPA: [ˈtriːjo]

ednina

IMENOVALNIK: trío

RODILNIK: tría

DAJALNIK: tríu

TOŽILNIK: trío

MESTNIK: pri tríu

ORODNIK: s tríom in s tríem

dvojina

IMENOVALNIK: **tría**

RODILNIK: **tríov** in **tríev**

DAJALNIK: **tríoma** in **tríema**

TOŽILNIK: **tría**

MESTNIK: **pri tríih**

ORODNIK: s **tríoma** in s **tríema**

množina

IMENOVALNIK: **tríi**

RODILNIK: **tríov** in **tríev**

DAJALNIK: **tríom** in **tríem**

TOŽILNIK: **tríe**

MESTNIK: **pri tríih**

ORODNIK: s **tríi**

TONEMSKO

[trîjo]

IPA: [trí:jò]

ednina

IMENOVALNIK: **trîo**

RODILNIK: **trîa**

DAJALNIK: **trîu**

TOŽILNIK: **trîo**

MESTNIK: **pri trîu**

ORODNIK: s **trîom** in s **trîem**

dvojina

IMENOVALNIK: **trîa**

RODILNIK: **trîov** in **trîev**

DAJALNIK: **trîoma** in **trîema**

TOŽILNIK: **trîa**

MESTNIK: **pri tríih**

ORODNIK: s **trîoma** in s **trîema**

množina

IMENOVALNIK: **trîi**

RODILNIK: **trîov** in **trîev**

DAJALNIK: **trîom** in **trîem**

TOŽILNIK: **trîe**

MESTNIK: **pri tríih**

ORODNIK: s **trîi**

STALNE ZVEZE

godalni trio

iz glasbe **trio**, sestavljen iz violine, viole in violončela

▪ Pridružil se je *godalnemu triu* in nastopal po

Indoneziji.

▪ V glasbenem delu prireditve bo nastopil *godalni trio* glasbene šole.

klavirski trio

1. iz glasbe **trio**, sestavljen iz violine, violončela in klavirja

▪ Sedem let je igral violino, med drugim v priznanem *klavirskem triu*, v katerem sta z njim nastopali pianistka in čelistka.

▪ Napisal je številne klavirske skladbe, skladbe za godalni kvartet in *klavirski trio*.

1.1. iz glasbe **skladba za to zasedbo**

▪ Napisal je 15 godalnih kvartetov, godalni kvintet, oktet, klavirski kvintet v A-duru in dva *klavirska tria*.

▪ Člani tria so prvič nastopili leta 1993 in odigrali redko izvajani Beethovnov *klavirski trio* op. 11.

IZVOR

prevzeto (prek nem. *Trio*) iz it. *trio*, kar je po zgledu ↑duo izpeljano iz *tre* 'trije'

tritikála tritikále samostalnik ženskega spola

[tritikála]

POMEN

1. iz agronomije **kulturna rastlina s širokimi listi in dolgimi klasi, križanec med pšenico in ržjo; primerjaj**

lat. × *Triticosecale*

▪ Najzgodnejšo setev zahtevajo pšenica, *tritikala*, rž in oves.

▪ Lažja tla so ljubša rži in ječmenu, težja pa pšenici in *tritikali*.

▪ V nekaterih državah severne in srednje Evrope je postala *tritikala* gospodarsko pomembno žito.

1.1. zrna te rastline, zlasti kot hrana, jed

▪ Prvič je bila predstavljena moka iz *tritikale*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[tritikála]

IPA: [triti'ka:la]

ednina

IMENOVALNIK: **tritikála**

RODILNIK: **tritikále**

DAJALNIK: **tritikáli**

TOŽILNIK: **tritikálo**

MESTNIK: **pri tritikáli**

ORODNIK: s **tritikálo**

dvojina

IMENOVALNIK: **tritikáli**

RODILNIK: **tritikál**

DAJALNIK: **tritikálama**

TOŽILNIK: **tritikáli**

MESTNIK: **pri tritikálah**

ORODNIK: s **tritikálama**

množina

IMENOVALNIK: **tritikále**

RODILNIK: **tritikál**

DAJALNIK: **tritikálam**

TOŽILNIK: **tritikále**

MESTNIK: **pri tritikálah**

ORODNIK: s **tritikálami**

TONEMSKO

[tritikâla]

IPA: [tritiká:là]

ednina

IMENOVALNIK: tritikâla

RODILNIK: tritikâle

DAJALNIK: tritikâli

TOŽILNIK: tritikâlo

MESTNIK: pri tritikâli

ORODNIK: s tritikâlo

dvojina

IMENOVALNIK: tritikâli

RODILNIK: tritikâl

DAJALNIK: tritikâlama

TOŽILNIK: tritikâli

MESTNIK: pri tritikâl**ah**

ORODNIK: s tritikâl**ama**

množina

IMENOVALNIK: tritikâle

RODILNIK: tritikâl

DAJALNIK: tritikâl**am**

TOŽILNIK: tritikâle

MESTNIK: pri tritikâl**ah**

ORODNIK: s tritikâl**ami**

IZVOR

nlat. *triticales* iz lat. *triti(cum)* 'pšenica' + *(se)cale* 'rž'

trošnják trošnjáka samostalnik moškega spola

[trošnják]

POMEN

iz biologije del glive nad zemeljsko ali organsko podlago, v katerem nastajajo trosi in je namenjen razmnoževanju; sin.: iz biologije plodišče

► prid. beseda + **sam. beseda**

mesnati trošnjaki | mladi, zreli trošnjaki | KAKO oblikovan, sestavljen trošnjak

▪ Pri prašnicah, ki sodijo med prostotrošnice, se trosi oblikujejo v zaprtem, trebušasto oblikovanem *trošnjaku*.

▪ Mladi *trošnjaki* dišeče tramovke so najprej podobni gomoljem, kasneje pa dobijo večinoma poličasto obliko in so na zgornji strani nagrbančeni.

► **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

trošnjaki se razvijejo, zrastejo

▪ Ob mlilih zimah se razvijejo večletni *trošnjaki*, ki imajo v mladosti značilno rumeno trosovnico.

▪ Ko se *trošnjaki* starajo, postanejo rjasto pegasti.

...

▪ Če površino *trošnjaka* spraskamo, se kmalu pojavijo rdečkaste proge.

▪ Napadena drevesa počasi propadejo, vendar lahko goba še nekaj let na njih tvori *trošnjake* in povzroč

rjavo trohnobo lesa.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[trošnják]

IPA: [troš'nja:k]

ednina

IMENOVALNIK: trošnják

RODILNIK: trošnjáka

DAJALNIK: trošnjáku

TOŽILNIK: trošnják

MESTNIK: pri trošnjáku

ORODNIK: s trošnjákom

dvojina

IMENOVALNIK: trošnjáka

RODILNIK: trošnjákov

DAJALNIK: trošnjákoma

TOŽILNIK: trošnjáka

MESTNIK: pri trošnják**ih**

ORODNIK: s trošnjákoma

množina

IMENOVALNIK: trošnjáki

RODILNIK: trošnjákov

DAJALNIK: trošnjákom

TOŽILNIK: trošnjáke

MESTNIK: pri trošnják**ih**

ORODNIK: s trošnjáki

TONEMSKO

[trošnják]

IPA: [trošnja:k]

ednina

IMENOVALNIK: trošnják

RODILNIK: trošnjáka

DAJALNIK: trošnjáku

TOŽILNIK: trošnják

MESTNIK: pri trošnjáku

ORODNIK: s trošnjákom

dvojina

IMENOVALNIK: trošnjáka

RODILNIK: trošnjákov tudi trošnjâkov

DAJALNIK: trošnjákoma

TOŽILNIK: trošnjáka

MESTNIK: pri trošnják**ih** tudi pri trošnjâ**ih**

ORODNIK: s trošnjákoma

množina

IMENOVALNIK: trošnjáki

RODILNIK: trošnjákov tudi trošnjâkov

DAJALNIK: trošnjákom

TOŽILNIK: trošnjáke

MESTNIK: pri trošnják**ih** tudi pri trošnjâ**ih**

ORODNIK: s trošnjáki tudi s trošnjâki

IZVOR
↑tros

trosôvnica trosôvnice samostalnik ženskega spola

[trosôvnica]

POMEN

del gobe, v katerem nastajajo trosi, navadno na spodnji strani klobuka

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

lističasta, luknjičasta trosovnica

▪ Lesnih gob, ki imajo luknjičasto *trosovnico*, je izredno veliko.

▪ Lističasta *trosovnica* je pri zaprtem klobuku bela, ko pa se klobuk razpre, postanejo lističi najprej na robu klobuka rožnati, nazadnje pa porjavijo in končno počrniijo v celoti.

▶ **sam. beseda** + na + sam. beseda v mestniku

trosovnic na spodnji strani

▪ Žametna lisička je živo oranžna, pri čemer je letvičasta *trosovnic* na spodnji strani nekoliko svetlejša od gornje površine klobučka.

...

▪ Oranžna do temno rdeča *trosovnic* ob dotiku pomodri.

▪ Lističi v *trosovnic* so pri mladih gobah belkasti, pri starih gobah pa porjavijo in oddajajo bel trosni prah.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[trosôvnica]

IPA: [tro'so:vnitsa]

ednina

IMENOVALNIK: trosôvnica

RODILNIK: trosôvnice

DAJALNIK: trosôvnici

TOŽILNIK: trosôvnico

MESTNIK: pri trosôvnici

ORODNIK: s trosôvnico

dvojina

IMENOVALNIK: trosôvnici

RODILNIK: trosôvnic

DAJALNIK: trosôvnicama

TOŽILNIK: trosôvnici

MESTNIK: pri trosôvnicah

ORODNIK: s trosôvnicama

množina

IMENOVALNIK: trosôvnice

RODILNIK: trosôvnic

DAJALNIK: trosôvnicam

TOŽILNIK: trosôvnice

MESTNIK: pri trosôvnicah

ORODNIK: s trosôvnicami

TONEMSKO

[trosôvnica]

IPA: [tro'so:vnitsa]

ednina

IMENOVALNIK: trosôvnica

RODILNIK: trosôvnice

DAJALNIK: trosôvnici

TOŽILNIK: trosôvnico

MESTNIK: pri trosôvnici

ORODNIK: s trosôvnico

dvojina

IMENOVALNIK: trosôvnici

RODILNIK: trosôvnic

DAJALNIK: trosôvnicama

TOŽILNIK: trosôvnici

MESTNIK: pri trosôvnicah

ORODNIK: s trosôvnicama

množina

IMENOVALNIK: trosôvnice

RODILNIK: trosôvnic

DAJALNIK: trosôvnicam

TOŽILNIK: trosôvnice

MESTNIK: pri trosôvnicah

ORODNIK: s trosôvnicami

Izvor

↑tros

umirjevalnik umirjevalnika samostalnik moškega spola

[umirjevalnik]

POMEN

1. naprava v kameri, fotoaparatu ali njen del, ki pri zajemanju slike zmanjšuje posledice premikanja, tresljajev

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku

umirjevalnik slike

▪ Oba fotoaparata imata vgrajen *umirjevalnik* tresljajev.

▪ *Umirjevalniki* slike so večinoma optični, kar pomeni, da se v primeru tresenja v objektivu kamere leče premaknejo.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

optični umirjevalnik | vdelan, vgrajen umirjevalnik

▪ Optični *umirjevalnik* svoje delo opravi bolje kot elektronski, a ga boste našli le v dražjih modelih.

▪ Objektiv premore štirikraten razpon goriščnice, ki se začne pri 28 mm in je pred tresavico varovan z mehanskim *umirjevalnikom*.

...

▪ Umirjanje slike deluje enako kot pri drugih *umirjevalnikih*, vdelanih v objektiv, s premikanjem leč.

▪ Uporaba *umirjevalnika* je za kamero daleč najzanimivejša in smo jo tudi temeljito preizkusili.

2. priprava za umirjanje česa

- Meteorno vodo bodo v bajer speljali preko *umirjevalnika*, ki bo poskrbel, da vanj ne bo pritekla razburkana.
- Pred prepustom se ne naredi *umirjevalnika* ali zajetja vode, da ne pride do odlaganja naplavin in materiala.
- V kraju so zagotovili večjo prometno varnost, in sicer so umirili promet na regionalni cesti tako, da so zgradili *umirjevalnik* prometa.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[umirjevalnik]

IPA: [umirje'va:lnik]

ednina

IMENOVALNIK: umirjevalnik

RODILNIK: umirjevalnika

DAJALNIK: umirjevalniku

TOŽILNIK: umirjevalnik

MESTNIK: pri umirjevalniku

ORODNIK: z umirjevalnikom

dvojina

IMENOVALNIK: umirjevalnika

RODILNIK: umirjevalnikov

DAJALNIK: umirjevalnikoma

TOŽILNIK: umirjevalnika

MESTNIK: pri umirjevalnikih

ORODNIK: z umirjevalnikoma

množina

IMENOVALNIK: umirjevalniki

RODILNIK: umirjevalnikov

DAJALNIK: umirjevalnikom

TOŽILNIK: umirjevalnike

MESTNIK: pri umirjevalnikih

ORODNIK: z umirjevalniki

TONEMSKO

[umirjevâlnik]

IPA: [umirjevâ:lnik]

ednina

IMENOVALNIK: umirjevâlnik

RODILNIK: umirjevâlnika

DAJALNIK: umirjevâlniku

TOŽILNIK: umirjevâlnik

MESTNIK: pri umirjevâlniku

ORODNIK: z umirjevâlnikom

dvojina

IMENOVALNIK: umirjevâlnika

RODILNIK: umirjevâlnikov

DAJALNIK: umirjevâlnikoma

TOŽILNIK: umirjevâlnika

MESTNIK: pri umirjevâlnikih

ORODNIK: z umirjevâlnikoma

množina

IMENOVALNIK: umirjevâlniki

RODILNIK: umirjevâlnikov

DAJALNIK: umirjevâlnikom

TOŽILNIK: umirjevâlnike

MESTNIK: pri umirjevâlnikih

ORODNIK: z umirjevâlniki

IZVOR

iz *umirjevati* iz ↑umiriti

upésniti upésnim dovršni glagol

[upésniti]

POMEN

1. izraziti, prikazati kaj kot motiv, temo, zgodbo v pesmi

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

▪ V sonetih je *upesnil* razne človeške usode in med njimi svojo, saj je bil poln hrepenenja po domačih krajih in starih prijateljstvih.

▪ Pesnica zna in zmore s poetičnimi presežki *upesniti* in osmisлити življenje, njegovo lepoto in čudežnost.

...

▪ Del zgodbe Mlinarjevega Janeza je *upesnil* Aškerc v svoji znani Celjski romanci.

1.1. preoblikovati, napisati pesem po obstoječi, navadno tujejezični predlogi

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

▪ Cikel sedmih nastopov pesnikov v glasbi bo sklenil koncert s poezijo in glasbo klezmerja, ki jo je po prevodu *upesnil* pesnik.

▪ Pri deljenih avtorstvih delo prevede prevajalec, *upesni* pa ga pesnik.

2. napisati glasbo za besedilo pesmi

▪ Himno zbora je napisal pesnik Vlado Klemenčič, *upesnil* pa Emil Adamič.

▪ V ciklusu *Odisej* je Lipovšek z izjemno muzikalno občutljivostjo na besedilo Gregorja Strniše glasbeno *upesnil* tavanje grškega junaka, ki v poeziji in glasbi nadčasno presega antično legendo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[upésniti]

IPA: [u'pe:sniti]

NEDOLOČNIK: upésniti

NAMENILNIK: upésnit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: upésnim

2. OSEBA: upésniš

3. OSEBA: upésni

dvojina

1. OSEBA: upésniva

2. OSEBA: upésnita

3. OSEBA: upésnita

množina

1. OSEBA: upésni**mo**

2. OSEBA: upésnite

3. OSEBA: upésni**jo**

velelnik

ednina

2. OSEBA: upésni

dvojina

1. OSEBA: upésni**va**

2. OSEBA: upésni**ta**

množina

1. OSEBA: upésni**mo**

2. OSEBA: upésnite

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: upésnil

DVOJINA: upésnila

MNOŽINA: upésnili

ženski spol

EDNINA: upésnila

DVOJINA: upésnili

MNOŽINA: upésnile

srednji spol

EDNINA: upésnilo

DVOJINA: upésnili

MNOŽINA: upésnila

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnéč

RODILNIK: upesnéč**ega**

DAJALNIK: upesnéč**emu**

TOŽILNIK: upesnéč

živo upesnéč**ega**

MESTNIK: pri upesnéč**em**

ORODNIK: z upesnéč**im**

dvojina

IMENOVALNIK: upesnéč**a**

RODILNIK: upesnéč**ih**

DAJALNIK: upesnéč**ima**

TOŽILNIK: upesnéč**a**

MESTNIK: pri upesnéč**ih**

ORODNIK: z upesnéč**ima**

množina

IMENOVALNIK: upesnéč**i**

RODILNIK: upesnéč**ih**

DAJALNIK: upesnéč**im**

TOŽILNIK: upesnéč**e**

MESTNIK: pri upesnéč**ih**

ORODNIK: z upesnéč**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnéč**a**

RODILNIK: upesnéč**e**

DAJALNIK: upesnéč**i**

TOŽILNIK: upesnéč**o**

MESTNIK: pri upesnéč**i**

ORODNIK: z upesnéč**o**

dvojina

IMENOVALNIK: upesnéč**i**

RODILNIK: upesnéč**ih**

DAJALNIK: upesnéč**ima**

TOŽILNIK: upesnéč**i**

MESTNIK: pri upesnéč**ih**

ORODNIK: z upesnéč**ima**

množina

IMENOVALNIK: upesnéč**e**

RODILNIK: upesnéč**ih**

DAJALNIK: upesnéč**im**

TOŽILNIK: upesnéč**e**

MESTNIK: pri upesnéč**ih**

ORODNIK: z upesnéč**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnéč**e**

RODILNIK: upesnéč**ega**

DAJALNIK: upesnéč**emu**

TOŽILNIK: upesnéč**e**

MESTNIK: pri upesnéč**em**

ORODNIK: z upesnéč**im**

dvojina

IMENOVALNIK: upesnéč**i**

RODILNIK: upesnéč**ih**

DAJALNIK: upesnéč**ima**

TOŽILNIK: upesnéč**i**

MESTNIK: pri upesnéč**ih**

ORODNIK: z upesnéč**ima**

množina

IMENOVALNIK: upesnéč**a**

RODILNIK: upesnéč**ih**

DAJALNIK: upesnéč**im**

TOŽILNIK: upesnéč**a**

MESTNIK: pri upesnéč**ih**

ORODNIK: z upesnéč**imi**

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: upésnjen

RODILNIK: upésnjen**ega**

DAJALNIK: upésnjen**emu**

TOŽILNIK: upésnjen

živo upésnjen**ega**

MESTNIK: pri upésnjen**em**

ORODNIK: z upésnjen**im**

dvojina

IMENOVALNIK: upésnjena

RODILNIK: upésnjen**ih**

DAJALNIK: upésnjen**ima**
TOŽILNIK: upésnjena
MESTNIK: pri upésnjen**ih**
ORODNIK: z upésnjen**ima**
množina
IMENOVALNIK: upésnjeni
RODILNIK: upésnjen**ih**
DAJALNIK: upésnjen**im**
TOŽILNIK: upésnjene
MESTNIK: pri upésnjen**ih**
ORODNIK: z upésnjen**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: upésnjena
RODILNIK: upésnjene
DAJALNIK: upésnjeni
TOŽILNIK: upésnjeno
MESTNIK: pri upésnjeni
ORODNIK: z upésnjeno
dvojina
IMENOVALNIK: upésnjeni
RODILNIK: upésnjen**ih**
DAJALNIK: upésnjen**ima**
TOŽILNIK: upésnjeni
MESTNIK: pri upésnjen**ih**
ORODNIK: z upésnjen**ima**
množina
IMENOVALNIK: upésnjene
RODILNIK: upésnjen**ih**
DAJALNIK: upésnjen**im**
TOŽILNIK: upésnjene
MESTNIK: pri upésnjen**ih**
ORODNIK: z upésnjen**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: upésnjeno
RODILNIK: upésnjen**ega**
DAJALNIK: upésnjen**emu**
TOŽILNIK: upésnjeno
MESTNIK: pri upésnjen**em**
ORODNIK: z upésnjen**im**
dvojina
IMENOVALNIK: upésnjeni
RODILNIK: upésnjen**ih**
DAJALNIK: upésnjen**ima**
TOŽILNIK: upésnjeni
MESTNIK: pri upésnjen**ih**
ORODNIK: z upésnjen**ima**
množina
IMENOVALNIK: upésnjena
RODILNIK: upésnjen**ih**
DAJALNIK: upésnjen**im**
TOŽILNIK: upésnjena

MESTNIK: pri upésnjen**ih**
ORODNIK: z upésnjen**imi**
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: upésnjenje
RODILNIK: upésnjen**ja**
DAJALNIK: upésnjen**ju**
TOŽILNIK: upésnjenje
MESTNIK: pri upésnjen**ju**
ORODNIK: z upésnjen**em**
dvojina
IMENOVALNIK: upésnjen**ji**
RODILNIK: upésnjenj
DAJALNIK: upésnjen**jema**
TOŽILNIK: upésnjen**ji**
MESTNIK: pri upésnjen**jih**
ORODNIK: z upésnjen**jema**
množina
IMENOVALNIK: upésnjenja
RODILNIK: upésnjenj
DAJALNIK: upésnjen**jem**
TOŽILNIK: upésnjen**ja**
MESTNIK: pri upésnjen**jih**
ORODNIK: z upésnjen**ji**

TONEMSKO
[upěsniti]
IPA: [upé:snìti]
NEDOLOČNIK: upěsniti
NAMENILNIK: upěsnit

sedanjik
ednina
1. OSEBA: upěsn**im**
2. OSEBA: upěsn**iš**
3. OSEBA: upěsn**i**
dvojina
1. OSEBA: upěsn**iva**
2. OSEBA: upěsn**ita**
3. OSEBA: upěsn**ita**
množina
1. OSEBA: upěsn**imo**
2. OSEBA: upěsn**ite**
3. OSEBA: upěsn**ijo**
velelnik
ednina
2. OSEBA: upěsn**i**
dvojina
1. OSEBA: upěsn**iva**
2. OSEBA: upěsn**ita**
množina
1. OSEBA: upěsn**imo**
2. OSEBA: upěsn**ite**
deležnik na -l

moški spol

EDNINA: upêsnil

DVOJINA: upêsnila

MNOŽINA: upêsnili

ženski spol

EDNINA: upêsnila

DVOJINA: upêsnili

MNOŽINA: upêsnile

srednji spol

EDNINA: upêsnilo

DVOJINA: upêsnili

MNOŽINA: upêsnila

deležnik na -č**moški spol**

ednina

IMENOVALNIK: upesněč

RODILNIK: upesněčega

DAJALNIK: upesněčemu

TOŽILNIK: upesněč

živo upesněčega

MESTNIK: pri upesněčem

ORODNIK: z upesněčim

dvojina

IMENOVALNIK: upesněča

RODILNIK: upesněčih

DAJALNIK: upesněčima

TOŽILNIK: upesněča

MESTNIK: pri upesněčih

ORODNIK: z upesněčima

množina

IMENOVALNIK: upesněči

RODILNIK: upesněčih

DAJALNIK: upesněčim

TOŽILNIK: upesněče

MESTNIK: pri upesněčih

ORODNIK: z upesněčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: upesněča

RODILNIK: upesněče

DAJALNIK: upesněči

TOŽILNIK: upesněčo

MESTNIK: pri upesněči

ORODNIK: z upesněčo

dvojina

IMENOVALNIK: upesněči

RODILNIK: upesněčih

DAJALNIK: upesněčima

TOŽILNIK: upesněči

MESTNIK: pri upesněčih

ORODNIK: z upesněčima

množina

IMENOVALNIK: upesněče

RODILNIK: upesněčih

DAJALNIK: upesněčim

TOŽILNIK: upesněče

MESTNIK: pri upesněčih

ORODNIK: z upesněčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: upesněče

RODILNIK: upesněčega

DAJALNIK: upesněčemu

TOŽILNIK: upesněče

MESTNIK: pri upesněčem

ORODNIK: z upesněčim

dvojina

IMENOVALNIK: upesněči

RODILNIK: upesněčih

DAJALNIK: upesněčima

TOŽILNIK: upesněči

MESTNIK: pri upesněčih

ORODNIK: z upesněčima

množina

IMENOVALNIK: upesněča

RODILNIK: upesněčih

DAJALNIK: upesněčim

TOŽILNIK: upesněča

MESTNIK: pri upesněčih

ORODNIK: z upesněčimi

deležnik na -n**moški spol**

ednina

IMENOVALNIK: upêsnjen

RODILNIK: upêsnjenega

DAJALNIK: upêsnjenemu

TOŽILNIK: upêsnjen

živo upêsnjenega

MESTNIK: pri upêsnjenem

ORODNIK: z upêsnjenim

dvojina

IMENOVALNIK: upêsnjena

RODILNIK: upêsnjenih

DAJALNIK: upêsnjenima

TOŽILNIK: upêsnjena

MESTNIK: pri upêsnjenih

ORODNIK: z upêsnjenima

množina

IMENOVALNIK: upêsnjeni

RODILNIK: upêsnjenih

DAJALNIK: upêsnjenim

TOŽILNIK: upêsnjene

MESTNIK: pri upêsnjenih

ORODNIK: z upêsnjenimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: upêsnjena
 RODILNIK: upêsnjene
 DAJALNIK: upêsnjeni
 TOŽILNIK: upêsnjeno
 MESTNIK: pri upêsnjeni
 ORODNIK: z upêsnjeno
dvojina
 IMENOVALNIK: upêsnjeni
 RODILNIK: upêsnjenih
 DAJALNIK: upêsnjenima
 TOŽILNIK: upêsnjeni
 MESTNIK: pri upêsnjenih
 ORODNIK: z upêsnjenima
množina
 IMENOVALNIK: upêsnjene
 RODILNIK: upêsnjenih
 DAJALNIK: upêsnjenim
 TOŽILNIK: upêsnjene
 MESTNIK: pri upêsnjenih
 ORODNIK: z upêsnjenimi
srednji spol
ednina
 IMENOVALNIK: upêsnjeno
 RODILNIK: upêsnjenega
 DAJALNIK: upêsnjenemu
 TOŽILNIK: upêsnjeno
 MESTNIK: pri upêsnjenem
 ORODNIK: z upêsnjenim
dvojina
 IMENOVALNIK: upêsnjeni
 RODILNIK: upêsnjenih
 DAJALNIK: upêsnjenima
 TOŽILNIK: upêsnjeni
 MESTNIK: pri upêsnjenih
 ORODNIK: z upêsnjenima
množina
 IMENOVALNIK: upêsnjena
 RODILNIK: upêsnjenih
 DAJALNIK: upêsnjenim
 TOŽILNIK: upêsnjena
 MESTNIK: pri upêsnjenih
 ORODNIK: z upêsnjenimi
glagolnik
ednina
 IMENOVALNIK: upêsnjenje
 RODILNIK: upêsnjenja
 DAJALNIK: upêsnjenju
 TOŽILNIK: upêsnjenje
 MESTNIK: pri upêsnjenju
 ORODNIK: z upêsnjenjem
dvojina
 IMENOVALNIK: upêsnjenji
 RODILNIK: upêsnjenj

DAJALNIK: upêsnjenjema
 TOŽILNIK: upêsnjenji
 MESTNIK: pri upêsnjenjih
 ORODNIK: z upêsnjenjema
množina
 IMENOVALNIK: upêsnjenja
 RODILNIK: upêsnjenj
 DAJALNIK: upêsnjenjem
 TOŽILNIK: upêsnjenja
 MESTNIK: pri upêsnjenjih
 ORODNIK: z upêsnjenji

Izvor
 ↑ pesniti

upesnjeváti upesnjújem nedovršni glagol
 [upesnjeváti]

POMEN

1. izražati, prikazovati kaj kot motiv, temo, zgodbo v pesmi

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

- Eden od čudežev poezije je, da lahko razveseljujejo tudi pesmi, ki *upesnjujejo* občutke žalosti, potrnosti in melanholije.
- Podobno kot njegovi literarni vrstniki je že v prvih pesmih *upesnjeval* motive osamljenosti, hrepenjenja, neuslišane ali pogubne ljubezni.

...

- Povsem trivialne in humorne ljubezenske situacije *upesnjuje* z žlahtnim elegijskim verzom.

2. pisati glasbo za besedilo pesmi

- Pesni stihe in jih *upesnjuje* v zvonko glasbo.
- Jakob Aljaž je bil tudi skladatelj, še zlasti rad je *upesnjeval* pesmi Simona Gregorčiča.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[upesnjeváti]

IPA: [upesnje'va:ti]

NEDOLOČNIK: upesnjeváti

NAMENILNIK: upesnjevát

sedanjik

ednina

1. OSEBA: upesnjújem

2. OSEBA: upesnjúješ

3. OSEBA: upesnjúje

dvojina

1. OSEBA: upesnjújeva

2. OSEBA: upesnjújeta

3. OSEBA: upesnjújeta

množina

1. OSEBA: upesnjújemo

2. OSEBA: upesnjújete

3. OSEBA: upesnjújejo

velelnik

ednina

2. OSEBA: upesnjúj

dvojina

1. OSEBA: upesnjújva

2. OSEBA: upesnjújta

množina

1. OSEBA: upesnjújmo

2. OSEBA: upesnjújte

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: upesnjevál

DVOJINA: upesnjevála

MNOŽINA: upesnjeváli

ženski spol

EDNINA: upesnjevála

DVOJINA: upesnjeváli

MNOŽINA: upesnjevále

srednji spol

EDNINA: upesnjeválo

DVOJINA: upesnjeváli

MNOŽINA: upesnjevála

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnjujóč

RODILNIK: upesnjujóčega

DAJALNIK: upesnjujóčemu

TOŽILNIK: upesnjujóč

živo upesnjujóčega

MESTNIK: pri upesnjujóčem

ORODNIK: z upesnjujóčim

dvojina

IMENOVALNIK: upesnjujóča

RODILNIK: upesnjujóčih

DAJALNIK: upesnjujóčima

TOŽILNIK: upesnjujóča

MESTNIK: pri upesnjujóčih

ORODNIK: z upesnjujóčima

množina

IMENOVALNIK: upesnjujóči

RODILNIK: upesnjujóčih

DAJALNIK: upesnjujóčim

TOŽILNIK: upesnjujóče

MESTNIK: pri upesnjujóčih

ORODNIK: z upesnjujóčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnjujóča

RODILNIK: upesnjujóče

DAJALNIK: upesnjujóči

TOŽILNIK: upesnjujóčo

MESTNIK: pri upesnjujóči

ORODNIK: z upesnjujóčo

dvojina

IMENOVALNIK: upesnjujóči

RODILNIK: upesnjujóčih

DAJALNIK: upesnjujóčima

TOŽILNIK: upesnjujóči

MESTNIK: pri upesnjujóčih

ORODNIK: z upesnjujóčima

množina

IMENOVALNIK: upesnjujóče

RODILNIK: upesnjujóčih

DAJALNIK: upesnjujóčim

TOŽILNIK: upesnjujóče

MESTNIK: pri upesnjujóčih

ORODNIK: z upesnjujóčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnjujóče

RODILNIK: upesnjujóčega

DAJALNIK: upesnjujóčemu

TOŽILNIK: upesnjujóče

MESTNIK: pri upesnjujóčem

ORODNIK: z upesnjujóčim

dvojina

IMENOVALNIK: upesnjujóči

RODILNIK: upesnjujóčih

DAJALNIK: upesnjujóčima

TOŽILNIK: upesnjujóči

MESTNIK: pri upesnjujóčih

ORODNIK: z upesnjujóčima

množina

IMENOVALNIK: upesnjujóča

RODILNIK: upesnjujóčih

DAJALNIK: upesnjujóčim

TOŽILNIK: upesnjujóča

MESTNIK: pri upesnjujóčih

ORODNIK: z upesnjujóčimi

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnjeván

RODILNIK: upesnjevánega

DAJALNIK: upesnjevánemu

TOŽILNIK: upesnjeván

živo upesnjevánega

MESTNIK: pri upesnjevánem

ORODNIK: z upesnjevánim

dvojina

IMENOVALNIK: upesnjevána

RODILNIK: upesnjevánih

DAJALNIK: upesnjevánima

TOŽILNIK: upesnjevána

MESTNIK: pri upesnjevánih

ORODNIK: z upesnjevanima
množina

IMENOVALNIK: upesnjevani

RODILNIK: upesnjevanih

DAJALNIK: upesnjevanim

TOŽILNIK: upesnjevané

MESTNIK: pri upesnjevanih

ORODNIK: z upesnjevanimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnjevana

RODILNIK: upesnjevané

DAJALNIK: upesnjevani

TOŽILNIK: upesnjevano

MESTNIK: pri upesnjevani

ORODNIK: z upesnjevano

dvojina

IMENOVALNIK: upesnjevani

RODILNIK: upesnjevanih

DAJALNIK: upesnjevanima

TOŽILNIK: upesnjevani

MESTNIK: pri upesnjevanih

ORODNIK: z upesnjevanima

množina

IMENOVALNIK: upesnjevané

RODILNIK: upesnjevanih

DAJALNIK: upesnjevanim

TOŽILNIK: upesnjevané

MESTNIK: pri upesnjevanih

ORODNIK: z upesnjevanimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnjevano

RODILNIK: upesnjevanega

DAJALNIK: upesnjevanemu

TOŽILNIK: upesnjevano

MESTNIK: pri upesnjevanem

ORODNIK: z upesnjevanim

dvojina

IMENOVALNIK: upesnjevani

RODILNIK: upesnjevanih

DAJALNIK: upesnjevanima

TOŽILNIK: upesnjevani

MESTNIK: pri upesnjevanih

ORODNIK: z upesnjevanima

množina

IMENOVALNIK: upesnjevana

RODILNIK: upesnjevanih

DAJALNIK: upesnjevanim

TOŽILNIK: upesnjevana

MESTNIK: pri upesnjevanih

ORODNIK: z upesnjevanimi

DELEŽJE NA -aje: upesnjevaje

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: upesnjevanje

RODILNIK: upesnjevanja

DAJALNIK: upesnjevanju

TOŽILNIK: upesnjevanje

MESTNIK: pri upesnjevanju

ORODNIK: z upesnjevanjem

dvojina

IMENOVALNIK: upesnjevanji

RODILNIK: upesnjevanj

DAJALNIK: upesnjevanjema

TOŽILNIK: upesnjevanji

MESTNIK: pri upesnjevanjih

ORODNIK: z upesnjevanjema

množina

IMENOVALNIK: upesnjevanja

RODILNIK: upesnjevanj

DAJALNIK: upesnjevanjem

TOŽILNIK: upesnjevanja

MESTNIK: pri upesnjevanjih

ORODNIK: z upesnjevanji

TONEMSKO

[upesnjeváti]

IPA: [upesnjevâ:tí]

NEDOLOČNIK: upesnjevati

NAMENILNIK: upesnjevät

sedanjik

ednina

1. OSEBA: upesnjûjem

2. OSEBA: upesnjûješ

3. OSEBA: upesnjûje

dvojina

1. OSEBA: upesnjûjeva

2. OSEBA: upesnjûjeta

3. OSEBA: upesnjûjeta

množina

1. OSEBA: upesnjûjemo

2. OSEBA: upesnjûjete

3. OSEBA: upesnjûjejo

velelnik

ednina

2. OSEBA: upesnjûj

dvojina

1. OSEBA: upesnjûjva

2. OSEBA: upesnjûjta

množina

1. OSEBA: upesnjûjmo

2. OSEBA: upesnjûjte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: upesnjevâl

DVOJINA: upesnjevála

MNOŽINA: upesnjeváli

ženski spol

EDNINA: upesnjevála

DVOJINA: upesnjeváli

MNOŽINA: upesnjevále

srednji spol

EDNINA: upesnjeválo

DVOJINA: upesnjeváli

MNOŽINA: upesnjevála

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnjujóč tudi upesnjujóč

RODILNIK: upesnjujóčega

DAJALNIK: upesnjujóčemu

TOŽILNIK: upesnjujóč tudi upesnjujóč

živo upesnjujóčega

MESTNIK: pri upesnjujóčem

ORODNIK: z upesnjujóčim

dvojina

IMENOVALNIK: upesnjujóča

RODILNIK: upesnjujóčih

DAJALNIK: upesnjujóčima

TOŽILNIK: upesnjujóča

MESTNIK: pri upesnjujóčih

ORODNIK: z upesnjujóčima

množina

IMENOVALNIK: upesnjujóči

RODILNIK: upesnjujóčih

DAJALNIK: upesnjujóčim

TOŽILNIK: upesnjujóče

MESTNIK: pri upesnjujóčih

ORODNIK: z upesnjujóčimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnjujóča

RODILNIK: upesnjujóče

DAJALNIK: upesnjujóči

TOŽILNIK: upesnjujóčo

MESTNIK: pri upesnjujóči

ORODNIK: z upesnjujóčo

dvojina

IMENOVALNIK: upesnjujóči

RODILNIK: upesnjujóčih

DAJALNIK: upesnjujóčima

TOŽILNIK: upesnjujóči

MESTNIK: pri upesnjujóčih

ORODNIK: z upesnjujóčima

množina

IMENOVALNIK: upesnjujóče

RODILNIK: upesnjujóčih

DAJALNIK: upesnjujóčim

TOŽILNIK: upesnjujóče

MESTNIK: pri upesnjujóčih

ORODNIK: z upesnjujóčimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnjujóče

RODILNIK: upesnjujóčega

DAJALNIK: upesnjujóčemu

TOŽILNIK: upesnjujóče

MESTNIK: pri upesnjujóčem

ORODNIK: z upesnjujóčim

dvojina

IMENOVALNIK: upesnjujóči

RODILNIK: upesnjujóčih

DAJALNIK: upesnjujóčima

TOŽILNIK: upesnjujóči

MESTNIK: pri upesnjujóčih

ORODNIK: z upesnjujóčima

množina

IMENOVALNIK: upesnjujóča

RODILNIK: upesnjujóčih

DAJALNIK: upesnjujóčim

TOŽILNIK: upesnjujóča

MESTNIK: pri upesnjujóčih

ORODNIK: z upesnjujóčimi

deležnik na -n

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnjeván

RODILNIK: upesnjevánega

DAJALNIK: upesnjevánemu

TOŽILNIK: upesnjeván

živo upesnjevánega

MESTNIK: pri upesnjevánem

ORODNIK: z upesnjevánim

dvojina

IMENOVALNIK: upesnjevána

RODILNIK: upesnjevánih

DAJALNIK: upesnjevánila

TOŽILNIK: upesnjevána

MESTNIK: pri upesnjevánih

ORODNIK: z upesnjevánila

množina

IMENOVALNIK: upesnjeváni

RODILNIK: upesnjevánih

DAJALNIK: upesnjevánilim

TOŽILNIK: upesnjeváne

MESTNIK: pri upesnjevánih

ORODNIK: z upesnjevánilimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: upesnjevána

RODILNIK: upesnjeváne

DAJALNIK: upesnjeváni
TOŽILNIK: upesnjeváno
MESTNIK: pri upesnjeváni
ORODNIK: z upesnjeváno
dvojina
IMENOVALNIK: upesnjeváni
RODILNIK: upesnjeváni**h**
DAJALNIK: upesnjeváni**ma**
TOŽILNIK: upesnjeváni
MESTNIK: pri upesnjeváni**h**
ORODNIK: z upesnjeváni**ma**
množina
IMENOVALNIK: upesnjeváne
RODILNIK: upesnjeváni**h**
DAJALNIK: upesnjeváni**m**
TOŽILNIK: upesnjeváne
MESTNIK: pri upesnjeváni**h**
ORODNIK: z upesnjeváni**mi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: upesnjeváno
RODILNIK: upesnjeváne**ga**
DAJALNIK: upesnjeváne**mu**
TOŽILNIK: upesnjeváno
MESTNIK: pri upesnjeváne**m**
ORODNIK: z upesnjeváni**m**
dvojina
IMENOVALNIK: upesnjeváni
RODILNIK: upesnjeváni**h**
DAJALNIK: upesnjeváni**ma**
TOŽILNIK: upesnjeváni
MESTNIK: pri upesnjeváni**h**
ORODNIK: z upesnjeváni**ma**
množina
IMENOVALNIK: upesnjevána
RODILNIK: upesnjeváni**h**
DAJALNIK: upesnjeváni**m**
TOŽILNIK: upesnjevána
MESTNIK: pri upesnjeváni**h**
ORODNIK: z upesnjeváni**mi**
DELEŽJE NA *-aje*: upesnjevá**je**
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: upesnjevánje
RODILNIK: upesnjevánje**a**
DAJALNIK: upesnjevánje**ju**
TOŽILNIK: upesnjevánje
MESTNIK: pri upesnjevánje**ju**
ORODNIK: z upesnjevánje**m**
dvojina
IMENOVALNIK: upesnjevánje
RODILNIK: upesnjevánje
DAJALNIK: upesnjevánje**ma**

TOŽILNIK: upesnjevánje
MESTNIK: pri upesnjevánje**ih**
ORODNIK: z upesnjevánje**ma**
množina
IMENOVALNIK: upesnjevánje
RODILNIK: upesnjevánje
DAJALNIK: upesnjevánje**m**
TOŽILNIK: upesnjevánje
MESTNIK: pri upesnjevánje**ih**
ORODNIK: z upesnjevánje

IZVOR
↑upesniti

úsnjevka úsnjevke samostalnik ženskega spola
[úsnjeu**ka**]

IZGOVOR IN OBLIKE
JAKOSTNO
[úsnjeu**ka**]
IPA: [ˈuːsnjeu**ka**]
ednina
IMENOVALNIK: úsnjevka
RODILNIK: úsnjevke
DAJALNIK: úsnjevki
TOŽILNIK: úsnjevko
MESTNIK: pri úsnjevki
ORODNIK: z úsnjevko
dvojina
IMENOVALNIK: úsnjevki
RODILNIK: úsnjevki
DAJALNIK: úsnjevki**kama**
TOŽILNIK: úsnjevki
MESTNIK: pri úsnjevki**h**
ORODNIK: z úsnjevki**kama**
množina
IMENOVALNIK: úsnjevke
RODILNIK: úsnjevke
DAJALNIK: úsnjevke**am**
TOŽILNIK: úsnjevke
MESTNIK: pri úsnjevke**h**
ORODNIK: z úsnjevke**ami**

TONEMSKO
[úsnjeu**ka**]
IPA: [ùːsnjéu**ka**]
ednina
IMENOVALNIK: úsnjevka
RODILNIK: úsnjevke
DAJALNIK: úsnjevki
TOŽILNIK: úsnjevko
MESTNIK: pri úsnjevki
ORODNIK: z úsnjevko

dvojina

IMENOVALNIK: **úsnjevki**
RODILNIK: **úsnjev**
DAJALNIK: **úsnjev**kama****
TOŽILNIK: **úsnjevki**
MESTNIK: **pri úsnjev**kah****
ORODNIK: **z úsnjev**kama****
množina
IMENOVALNIK: **úsnjevke**
RODILNIK: **úsnjev**
DAJALNIK: **úsnjev**am****
TOŽILNIK: **úsnjevke**
MESTNIK: **pri úsnjev**kah****
ORODNIK: **z úsnjev**kami****

in

[úsnje**u**ka]

IPA: [ú:snjè**u**ka]

(tonemska dvojnica)

ednina

IMENOVALNIK: **úsnjev**ka****
RODILNIK: **úsnjevke**
DAJALNIK: **úsnjevki**
TOŽILNIK: **úsnjevko**
MESTNIK: **pri úsnjevki**
ORODNIK: **z úsnjevko**
dvojina
IMENOVALNIK: **úsnjevki**
RODILNIK: **úsnjev**
DAJALNIK: **úsnjev**kama****
TOŽILNIK: **úsnjevki**
MESTNIK: **pri úsnjev**kah****
ORODNIK: **z úsnjev**kama****
množina
IMENOVALNIK: **úsnjevke**
RODILNIK: **úsnjev**
DAJALNIK: **úsnjev**am****
TOŽILNIK: **úsnjevke**
MESTNIK: **pri úsnjev**kah****
ORODNIK: **z úsnjev**kami****

STALNE ZVEZE

rdeča usnjevka

iz biologije **neužitna lesna goba rdeče barve s hrapavo, usnjato površino, ki je v celoti priraščena na jelko**; primerjaj lat. *Hymenochaete cruenta*

- Pri nas **rdeča usnjevka** uspeva od nižin do gozdne meje, kolikor visoko le seže jelka.
- **Rdeča usnjevka** se včasih pojavi tudi na vejah visoko na drevesu, celo deset ali več metrov visoko.

IZVOR

↑usnje

večérja

 večérje samostalnik ženskega spola

[večérja]

POMEN

obrok, ki se **jé** zvečer, ali uživanje tega obroka

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

božična, novoletna, praznična, silvestrska večerja | dobrodelna, državniška, poslovilna večerja | gala, imenitna, slavnostna, slovesna, svečana večerja | gurmanska, okusna, slastna večerja | intimna, prijetna, romantična večerja | izdatna, obilna, razkošna, skromna večerja | samopostrežna večerja

▪ Po aperitivu se ob božični ali novoletni **večerji** prileže kozarec vina.

▪ Romantična **večerja** ob svečah in vinu vam bo lepo zaokrožila prijetne dogodke v minulih dneh.

▪ Slastna **večerja** je utrujenim popotnikom vrnila izgubljene moči.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

jesti, kuhati večerjo | naročiti, plačati večerjo | odpovedati večerjo | postreči, pripraviti, prirediti večerjo | zamuditi večerjo

▪ Zabava je trajala dva dni in je vključevala obilno **večerjo** ter ples v maskah.

▪ Hitro sem se preoblekel, pojedel **večerjo** in odšel spat.

▪ Martinovo je pred vrati, in če ne bomo praznovali v restavraciji, si bomo doma skuhalo okusno **večerjo**.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

cena, strošek večerje | kuhanje, priprava, pripravljanje večerje | ostanek večerje

▪ Cena **večerje** in vsega ostalega je 15 evrov.

▪ Za pripravo **večerje** boste potrebovali nekaj časa, če želite, da bo vse kuhano sveže in domače.

▶ glag. + za + **sam. beseda v tožilniku**

jesti KAJ za večerjo | ponuditi, postreči KAJ za večerjo | pripraviti, pripravljati, speči, skuhati KAJ za večerjo | privoščiti si KAJ za večerjo

▪ Za **večerjo** sem jedel pražene šampinjone.

▪ Za **večerjo** si pripravite zelenjavo, ki jo lahko skuhate na pari, nanjo pa potresite sveža zelišča.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

večerja čaka KOGA | večerja se konča, mine, poteka, traje | večerja se prileže, tekne KOMU | večerja sledi ČEMU | večerja stane KOLIKO

▪ **Večerja** poteka v sproščenem vzdušju, medtem pa igra jazzovska skupina.

▪ Ob prihodu nas je na mizi čakala topla **večerja**.

...

▪ Naši gostitelji so nas pričakali z **večerjo**.

▪ Ob koncu leta me navadno čaka kar nekaj vabil na **večerje**.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[večérja]

IPA: [vɛˈtʃeːrja]

ednina

IMENOVALNIK: večérja

RODILNIK: večérje

DAJALNIK: večérji

TOŽILNIK: večérjo

MESTNIK: pri večérji

ORODNIK: z večérjo

dvojina

IMENOVALNIK: večérji

RODILNIK: večérjij

DAJALNIK: večérjama

TOŽILNIK: večérji

MESTNIK: pri večérjah

ORODNIK: z večérjama

množina

IMENOVALNIK: večérje

RODILNIK: večérjij

DAJALNIK: večérjam

TOŽILNIK: večérje

MESTNIK: pri večérjah

ORODNIK: z večérjami

TONEMSKO

[večêrja]

IPA: [vɛˈtʃé:rjâ]

ednina

IMENOVALNIK: večêrja

RODILNIK: večêrje

DAJALNIK: večêrji

TOŽILNIK: večêrjo

MESTNIK: pri večêrji

ORODNIK: z večêrjo

dvojina

IMENOVALNIK: večêrji

RODILNIK: večêrij

DAJALNIK: večêrjama

TOŽILNIK: večêrji

MESTNIK: pri večêrjah

ORODNIK: z večêrjama

množina

IMENOVALNIK: večêrje

RODILNIK: večêrij

DAJALNIK: večêrjam

TOŽILNIK: večêrje

MESTNIK: pri večêrjah

ORODNIK: z večêrjami

STALNE ZVEZE

zadnja večerja

večerja, na kateri je Jezus ustanovil zakrament svete evharistije, ali spomin na to večerjo v krščanstvu

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

Jezusova, Kristusova zadnja večerja

▪ Ob 18.00 bo sveta maša, spomin Jezusove *zadnje večerje* in zahvala Bogu za dar svete evharistije in duhovništva.

▪ V četrtek, ko utihnejo cerkveni zvonovi, se verni spominjajo Kristusove *zadnje večerje* in začetka njegovega trpljenja.

...

▪ Slovesno mašo *zadnje večerje* bomo obhajali zvečer ob 19. uri.

▪ V glavnem oltarju je slika *zadnje večerje*.

IZVOR

= cslov. *večerja*, hrv., srb. *večera*, rus. *večérja*, češ. *večeře* < pslov. **večer'a* iz ↑večer

vêrz vêrza samostalnik moškega spola

[vêrs vêrza]

POMEN

1. ritmično urejena, navadno skladenjsko in pomensko zaključena enota kitice, ki obsega eno vrstico; sin.: stih

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

aliteracijski, jambski, riman verz | uvodni verz

▪ Pesmi so v klasičnem, rimanem *verzu*, v pravilnih kiticah in v klasičnem sonetu, sestini in stanci.

▪ Ritem jambskih *verzov* je odličen za izbiro tempa.

▶ **sam. beseda + v + sam. beseda v mestniku**

delo, zgodba v verzih | drama v verzih | povest, pravljica, roman v verzih

▪ Aleksander Sergejevič Puškin je v romanu v *verzih* Jevgenij Onjegin opisoval rusko družbo.

▪ Basen je kratka didaktična zgodba v *verzih* ali v prozi s tipiziranimi, večinoma živalskimi, lahko pa tudi človeškimi liki.

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

verz govori o čem | verz izraža, ponazarja kaj | verz se glasi, zveni KAKO

▪ Prevajalec je ohranil akrostih, *verz* zveni lepo.

▪ Zaključni *verz* pesmi ima pomenljivo zgodovinsko ozadje.

...

▪ Izročilo trdi, da je Dante sanjal o Božanski komediji in jo šele nato prelil v *verze*.

▪ V knjigi so zanimive ilustracije in nekaj *verzov* pesmi znanih slovenskih pesnikov.

1.1. v množini pesem iz teh enot; sin.: stih

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

citirani, znameniti verzi | hudomušni, ljubezenski, satirični verzi | Kosovelovi, Prešernovi, Shakespearovi, Župančičevi verzi | pesničini, pesnikovi, pesniški verzi | sklepni, uvodni verzi

- Pisal je ljubezenske, domoljubne in vzgojne *verze*.
- Prešernovi *verzi* so zaživel v zborovski glasbi in zaznamovali prvi slovenski slavospev.

► glag. + **sam. beseda v tožilniku**

kovati, pisati verze | ponavljati, recitirati verze | prebrati verze

- *Verze* je pisal že v gimnaziji.
- Na spodbudo staršev je že ob vstopu v najstniška leta redno koval *verze*.

...

- Njegovi pogosto šaljivi *verzi* govorijo o življenju na vasi in ljudeh, ki jih je poznal.

2. posamezna, navadno oštevilčena enota besedila v verskih knjigah; sin.: stih

► **sam. beseda** + iz + sam. beseda v rodilniku

verz iz Korana, Svetega pisma

- Palača je okrašena z nešteti kamnitimi čipkami, *verzi* iz Korana in najrazličnejšimi arabskimi napisi.
- Pastor stoji pred pultom in bere *verze* iz Svetega pisma.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[vêrs vêrza]

IPA: [ˈvɛ:rs ˈvɛ:rza]

ednina

IMENOVALNIK: *vêrz*

RODILNIK: *vêrza*

DAJALNIK: *vêrzu*

TOŽILNIK: *vêrz*

MESTNIK: pri *vêrzu*

ORODNIK: z *vêrzom*

dvojina

IMENOVALNIK: *vêrza*

RODILNIK: *vêrzov*

DAJALNIK: *vêrzoma*

TOŽILNIK: *vêrza*

MESTNIK: pri *vêrzih*

ORODNIK: z *vêrzoma*

množina

IMENOVALNIK: *vêrzi*

RODILNIK: *vêrzov*

DAJALNIK: *vêrzom*

TOŽILNIK: *vêrže*

MESTNIK: pri *vêrzih*

ORODNIK: z *vêrzi*

TONEMSKO

[vêrs vêrza]

IPA: [vɛ:rs vɛ:rza]

ednina

IMENOVALNIK: *vêrz*

RODILNIK: *vêrza*

DAJALNIK: *vêrzu*

TOŽILNIK: *vêrz*

MESTNIK: pri *vêrzu*

ORODNIK: z *vêrzom*

dvojina

IMENOVALNIK: *vêrza*

RODILNIK: *vêrzov*

DAJALNIK: *vêrzoma*

TOŽILNIK: *vêrza*

MESTNIK: pri *vêrzih*

ORODNIK: z *vêrzoma*

množina

IMENOVALNIK: *vêrzi*

RODILNIK: *vêrzov*

DAJALNIK: *vêrzom*

TOŽILNIK: *vêrže*

MESTNIK: pri *vêrzih*

ORODNIK: z *vêrzi*

STALNE ZVEZE

prosti verz

iz literarne vede **verz**, ki glede ritma, števila zlogov, rime odstopa od uveljavljenih verzniških oblik, vzorcev;

sin.: iz literarne vede svobodni verz

► **sam. beseda** + v + **sam. beseda v mestniku**

pesem v prostem verzu

- Pesmi v *prostem verzu* so bile v njegovem času precej bolj nenavadne kot danes.
- Gre za pesnitev v *prostem verzu*, v katerem je čutiti odmev avantgard.

...

- V pesmih je odlično uporabljal *prosti verz*, rime, besedne igre, kaskade namenoma razmetanih besed, naštevanje, antiteze ...

- Pesnik je ustvarjal v *prostem verzu*, opeval je velemesta, tehniko in moderno življenje.

svobodni verz

iz literarne vede **verz**, ki glede ritma, števila zlogov, rime odstopa od uveljavljenih verzniških oblik, vzorcev;

sin.: iz literarne vede prosti verz

► **sam. beseda** + v + **sam. beseda v mestniku**

pesem v svobodnem verzu

- Pesem v *svobodnem verzu* je vzel za sredstvo, da sporoči svoje videnje ter doživljanje sebe s sabo in v svetu.
- V zbirki gre za precej obsežen, težje obvladljiv zbir pesmi v stalnih pesniških oblikah in pesmi v *svobodnem verzu*.

...

- Svoja globoka razmišljanja o tesnobni človekovi

eksistenci izraža v zahtevnih pesniških formah, pa tudi v *svobodnem verzu*.

▪ *Svobodni verz* uporablja prožne vzorce ritmičnega ponavljanja in je postal prevladujoča verzna oblika angleške poezije.

IZVOR

prevzeto prek nem. *Vers* iz lat. *versus*, prvotneje 'vrsta, vrstica', prvotno 'obrat', iz *vertere* 'vrteti, sukati, obračati'

verzifikacija verzifikacije samostalnik ženskega spola [verzifikacija]

POMEN

1. pisanje, ustvarjanje verzov, verzni besedil

▪ Zgodnejši srednjeveški pesniki so še uporabljali antično, kvantitativno tehniko *verzifikacije*, v kateri so bile stopice grajene z zapletenim razvrščanjem dolgih in kratkih zlogov, postopoma pa je prevladal preprostejši akcentuacijski princip.

▪ Nekateri mu odrekajo, da je mojster *verzifikacije*, ker meša jamske in trohejske stike v isti kitici.

2. iz literarne vede pravila, način tvorjenja verzov kakega avtorja, obdobja, jezika

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Skupni imenovalc francoskega verza na eni strani ter srbskega, hrvaškega in bosanskega verza je silabična *verzifikacija*, se pravi metrični princip, kjer verzna ritmika temelji na številu zlogov, kombinaciji stalnih in premičnih naglasov, pri daljših verzih pa tudi na cezuri, ki razdeli vrstico na dva polstiha.

...

▪ V času, ko je Prešeren začel zlagati prve lirične kompozicije, slovensko pesništvo še ni imelo izoblikovane *verzifikacije*.

▪ Menander in Terencij pišeta v verzih, vendar uporabljata zelo omejeno število metričnih oblik: z jezikom in *verzifikacijo* skušata ustvariti stiliziran posnetek vsakdanje govorice.

2.1. iz literarne vede celota del v verzih kakega avtorja, obdobja, jezika

▪ Latinska *verzifikacija* operozov je posnemala antične vzore (npr. heksameter), slovenska posvetna in cerkvena pesem pa sta se držali ustaljenih oblik tradicije in jih le medsebojno kombinirali.

▪ Okoli leta 1848 je postala najvidnejša téma slovenske *verzifikacije* domoljubnost.

▪ Silabična narava francoske *verzifikacije* je zaradi lažje deljivosti verzov na polstiha nagnjena k rabi verzni ritmov s sodim številom zlogov, zato so v klasični francoski poeziji verzi z lihim številom zlogov redki.

3. delo v verzih, navadno brez večje umetniške vrednosti

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Gre za orjaško potopisno *verzifikacijo*, ki je nastala ob potovanju po zahodni afriški obali.

▪ Okoliščine na vasi od nje neredko terjajo pisanje uporabnih priložnostnih *verzifikacij*.

...

▪ Največ *verzifikacij* iz osmrtnic se prenaša iz časopisa v časopis, pri čemer nastajajo variante.

▪ Kar vleče me, da bi še sam napisal kako *verzifikacijo*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[verzifikacija]

IPA: [vɛrzifi'ka:tsija]

ednina

IMENOVALNIK: verzifikacija

RODILNIK: verzifikacije

DAJALNIK: verzifikaciji

TOŽILNIK: verzifikacijo

MESTNIK: pri verzifikaciji

ORODNIK: z verzifikacijo

dvojina

IMENOVALNIK: verzifikaciji

RODILNIK: verzifikacij

DAJALNIK: verzifikacijama

TOŽILNIK: verzifikaciji

MESTNIK: pri verzifikacijah

ORODNIK: z verzifikacijama

množina

IMENOVALNIK: verzifikacije

RODILNIK: verzifikacij

DAJALNIK: verzifikacijam

TOŽILNIK: verzifikacije

MESTNIK: pri verzifikacijah

ORODNIK: z verzifikacijami

TONEMSKO

[verzifikacija]

IPA: [vɛrzifikà:tsija]

ednina

IMENOVALNIK: verzifikacija

RODILNIK: verzifikacije

DAJALNIK: verzifikaciji

TOŽILNIK: verzifikacijo

MESTNIK: pri verzifikaciji

ORODNIK: z verzifikacijo

dvojina

IMENOVALNIK: verzifikaciji

RODILNIK: verzifikacij

DAJALNIK: verzifikacijama

TOŽILNIK: verzifikaciji

MESTNIK: pri verzifikacijah

ORODNIK: z verzifikacijama

množina

IMENOVALNIK: verzifikacije

RODILNIK: verzifikacij

DAJALNIK: verzifikacijam

TOŽILNIK: verzifikacije
MESTNIK: pri verzifikacijah
ORODNIK: z verzifikacijami

IZVOR

prevzeto (prek nem. *Versifikation*) iz lat. *versificatio* iz *versificāre* 'delati verze, verzificirati', iz ↑verz + *facere* 'delati, narediti'

vêrzni vêrzna vêržno pridevnik

[vêrzni]

POMEN

ki je v zvezi z verzom 1.

► **prid. beseda** + sam. beseda

verzni prevod | verzni sistem | verzna drama | verzna oblika, struktura

- V našem *verznem* sistemu ritem ustvarja menjavanje poudarjenih in nepoudarjenih zlogov, pri čemer se za dolžine zlogov ne menimo.
- Študija prikazuje značilnosti *verznih* oblik staroindijske poezije v več kot dveh tisočletjih in pol njenega obstoja.
- Najbolj se je razvila lirika, nastajale so tudi pomembne daljše pesnitve in *verzne* drame.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[vêrzni]

IPA: [ˈvɛːrznɪ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: vêrzni

RODILNIK: vêrznega

DAJALNIK: vêrznemu

TOŽILNIK: vêrzni

živo vêrznega

MESTNIK: pri vêrznem

ORODNIK: z vêrznim

dvojina

IMENOVALNIK: vêrzna

RODILNIK: vêrznih

DAJALNIK: vêrznima

TOŽILNIK: vêrzna

MESTNIK: pri vêrznih

ORODNIK: z vêrznima

množina

IMENOVALNIK: vêrzni

RODILNIK: vêrznih

DAJALNIK: vêrznim

TOŽILNIK: vêrzne

MESTNIK: pri vêrznih

ORODNIK: z vêrznimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: vêrzna

RODILNIK: vêrzne

DAJALNIK: vêrzni

TOŽILNIK: vêržno

MESTNIK: pri vêrzni

ORODNIK: z vêržno

dvojina

IMENOVALNIK: vêrzni

RODILNIK: vêrznih

DAJALNIK: vêrznima

TOŽILNIK: vêrzni

MESTNIK: pri vêrznih

ORODNIK: z vêrznima

množina

IMENOVALNIK: vêrzne

RODILNIK: vêrznih

DAJALNIK: vêrznim

TOŽILNIK: vêrzne

MESTNIK: pri vêrznih

ORODNIK: z vêrznimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: vêržno

RODILNIK: vêrznega

DAJALNIK: vêrznemu

TOŽILNIK: vêržno

MESTNIK: pri vêrznem

ORODNIK: z vêrznim

dvojina

IMENOVALNIK: vêrzni

RODILNIK: vêrznih

DAJALNIK: vêrznima

TOŽILNIK: vêrzni

MESTNIK: pri vêrznih

ORODNIK: z vêrznima

množina

IMENOVALNIK: vêrzna

RODILNIK: vêrznih

DAJALNIK: vêrznim

TOŽILNIK: vêrzna

MESTNIK: pri vêrznih

ORODNIK: z vêrznimi

TONEMSKO

[vêrznɪ]

IPA: [vɛːrznɪ]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: vêrzni

RODILNIK: vêrznega

DAJALNIK: vêrznemu

TOŽILNIK: vêrzni
 živo vêrznega
 MESTNIK: pri vêrznem
 ORODNIK: z vêrznim
 dvojina
 IMENOVALNIK: vêrna
 RODILNIK: vêrznih
 DAJALNIK: vêrznima
 TOŽILNIK: vêrna
 MESTNIK: pri vêrznih
 ORODNIK: z vêrznima
 množina
 IMENOVALNIK: vêrni
 RODILNIK: vêrznih
 DAJALNIK: vêrznim
 TOŽILNIK: vêrne
 MESTNIK: pri vêrznih
 ORODNIK: z vêrznimi
 ženski spol
 ednina
 IMENOVALNIK: vêrna
 RODILNIK: vêrne
 DAJALNIK: vêrni
 TOŽILNIK: vêrno
 MESTNIK: pri vêrni
 ORODNIK: z vêrno
 dvojina
 IMENOVALNIK: vêrni
 RODILNIK: vêrznih
 DAJALNIK: vêrznima
 TOŽILNIK: vêrni
 MESTNIK: pri vêrznih
 ORODNIK: z vêrznima
 množina
 IMENOVALNIK: vêrne
 RODILNIK: vêrznih
 DAJALNIK: vêrznim
 TOŽILNIK: vêrne
 MESTNIK: pri vêrznih
 ORODNIK: z vêrznimi
 srednji spol
 ednina
 IMENOVALNIK: vêrno
 RODILNIK: vêrznega
 DAJALNIK: vêrznemu
 TOŽILNIK: vêrno
 MESTNIK: pri vêrznem
 ORODNIK: z vêrznim
 dvojina
 IMENOVALNIK: vêrni
 RODILNIK: vêrznih
 DAJALNIK: vêrznima
 TOŽILNIK: vêrni

MESTNIK: pri vêrznih
 ORODNIK: z vêrznima
 množina
 IMENOVALNIK: vêrna
 RODILNIK: vêrznih
 DAJALNIK: vêrznim
 TOŽILNIK: vêrna
 MESTNIK: pri vêrznih
 ORODNIK: z vêrznimi

STALNE ZVEZE

verzni prestop

iz literarne vede pesniško sredstvo, pri katerem se ena ali več besed, ki po smislu sodijo k predhodnemu verzu, prenese, nadaljuje v naslednjem verzu

- *Verzni prestopi* predvidevajo zvočno povezovanje konca predhodnega in začetka naslednjega verza.
- Prvi *verzni prestop* v pesmi predstavlja v naslednji verz eno samo besedo, zaradi česar se zdi, da celoten verz leži nad besedo.

Izvor

↑ verz

véznik véznika samostalnik moškega spola

[véznik]

POMEN

1. priprava, ki povezuje dele česa, navadno za utrditev, stabilizacijo

- *Veznike* smo oblikovali tako, da med seboj povezujejo vse sestavne dele stola.
- Opažne plošče smo postavili do vrha in jih povezali z *vezniki*.
- Pri polnih zidovih se uporabljajo različne opečne zveze, kjer *vezniki* povezujejo zid po širini.

2. iz jezikoslovja nepregibna besedna vrsta, ki povezuje besede, besedne zveze ali stavke v večje enote

► **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

- *Vezniki* poimenujejo enakovredno ali neenakovredno razmerje.
- *Veznikov* ne sklanjamo in ne spregamo, torej so nepregibna besedna vrsta.

...

▪ *Veznik* je, kakor prislov ali predlog, nepregibna besedna vrsta.

2.1. iz jezikoslovja beseda, ki pripada tej besedni vrsti

► sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

uporaba veznika

- Poglejmo, kako Slovar slovenskega knjižnega jezika razlaga uporabo *veznika* »preden«.

▪ Vezaj se največkrat rabi v pomenu *veznika* »in«.

► glag. + **sam. beseda v tožilniku**

- Pesnik je v sonetu sedemnajstkrat uporabil *veznik*

»in«.

▪ Poiščite najopaznejši *veznik* v pesmi in pojasnite, kaj izraža.

...

▪ Najpogostejši *veznik*, ki ga začne otrok uporabljati, je *veznik* »in«, sledijo mu *vezniki* »zato«, »če«, in »ko«.

▪ Znotraj komparacije se v starejši slovenski književnosti največkrat uporablja *veznik* »kakor«.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[véznik]

IPA: [ˈve:znik]

ednina

IMENOVALNIK: véznik

RODILNIK: véznika

DAJALNIK: vézniku

TOŽILNIK: véznik

MESTNIK: pri vézniku

ORODNIK: z véznikom

dvojina

IMENOVALNIK: véznika

RODILNIK: véznikov

DAJALNIK: véznikoma

TOŽILNIK: véznika

MESTNIK: pri véznikih

ORODNIK: z véznikoma

množina

IMENOVALNIK: vézniki

RODILNIK: véznikov

DAJALNIK: véznikom

TOŽILNIK: véznike

MESTNIK: pri véznikih

ORODNIK: z vézniki

TONEMSKO

[vêznik]

IPA: [úé:znik]

ednina

IMENOVALNIK: vêznik

RODILNIK: vêznika

DAJALNIK: vêzniku

TOŽILNIK: vêznik

MESTNIK: pri vêzniku

ORODNIK: z vêznikom

dvojina

IMENOVALNIK: vêznika

RODILNIK: vêznikov

DAJALNIK: vêznikoma

TOŽILNIK: vêznika

MESTNIK: pri vêznikih

ORODNIK: z vêznikoma

množina

IMENOVALNIK: vêzniki

RODILNIK: vêznikov

DAJALNIK: vêznikom

TOŽILNIK: vêznike

MESTNIK: pri vêznikih

ORODNIK: z vêzniki

STALNE ZVEZE

podredni veznik

iz jezikoslovja **veznik**, ki vzpostavlja odvisno razmerje med stavki

- V vlogi *podrednega veznika* pogosto uporabljamo besede, ki niso prvotni vezniki, npr. vprašalne zaimke.
- V povedih sta drug ob drugem zapisana priredni in *podredni veznik*. Kje v takih primerih pišemo vejico?

priredni veznik

iz jezikoslovja **veznik**, ki vzpostavlja enakovredno razmerje med stavki, besedami ali besednimi zvezami

- *Priredna veznika* »in« in »pa« ne nastopata samo kot vezalna veznika, ampak tudi v vlogi drugih *prirednih veznikov*.
- V naslednjih povedih poiščite *priredne veznike*.
- Ali je treba pred katerega od *prirednih veznikov* v spodnjih povedih napisati vejico?

IZVOR

↑ vezati

vézniški vézniška vézniško pridevnik

[vézniški]

POMEN

ki je v zvezi z veznikom 2., 2.1.

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

vezniška raba

- Razbrali smo dve različni *vezniški* rabi leksema »potem«.
- *Vezniška* para, ki nakazujeta ločno priredje, sta »ali – ali« in »bodisi – bodisi«.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[vézniški]

IPA: [ˈve:zniʃki]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: vézniški

RODILNIK: vézniškega

DAJALNIK: vézniškemu

TOŽILNIK: vézniški

živo vézniškega

MESTNIK: pri vézniškem

ORODNIK: z véznišk**im**
dvojina
IMENOVALNIK: vézniška
RODILNIK: vézniš**kih**
DAJALNIK: vézniš**kima**
TOŽILNIK: vézniška
MESTNIK: pri vézniš**kih**
ORODNIK: z vézniš**kima**
množina
IMENOVALNIK: vézniš**ki**
RODILNIK: vézniš**kih**
DAJALNIK: vézniš**kim**
TOŽILNIK: vézniš**ke**
MESTNIK: pri vézniš**kih**
ORODNIK: z vézniš**kimi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: vézniška
RODILNIK: vézniš**ke**
DAJALNIK: vézniš**ki**
TOŽILNIK: vézniš**ko**
MESTNIK: pri vézniš**ki**
ORODNIK: z vézniš**ko**
dvojina
IMENOVALNIK: vézniš**ki**
RODILNIK: vézniš**kih**
DAJALNIK: vézniš**kima**
TOŽILNIK: vézniš**ki**
MESTNIK: pri vézniš**kih**
ORODNIK: z vézniš**kima**
množina
IMENOVALNIK: vézniš**ke**
RODILNIK: vézniš**kih**
DAJALNIK: vézniš**kim**
TOŽILNIK: vézniš**ke**
MESTNIK: pri vézniš**kih**
ORODNIK: z vézniš**kimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: vézniš**ko**
RODILNIK: vézniš**kega**
DAJALNIK: vézniš**kemu**
TOŽILNIK: vézniš**ko**
MESTNIK: pri vézniš**kem**
ORODNIK: z vézniš**kim**
dvojina
IMENOVALNIK: vézniš**ki**
RODILNIK: vézniš**kih**
DAJALNIK: vézniš**kima**
TOŽILNIK: vézniš**ki**
MESTNIK: pri vézniš**kih**
ORODNIK: z vézniš**kima**
množina

IMENOVALNIK: vézniška
RODILNIK: vézniš**kih**
DAJALNIK: vézniš**kim**
TOŽILNIK: vézniška
MESTNIK: pri vézniš**kih**
ORODNIK: z vézniš**kimi**

TONEMSKO
[vêzniški]
IPA: [vé:zniʃki]
OSNOVNIK
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: vèzniš**ki**
RODILNIK: vèzniš**kega**
DAJALNIK: vèzniš**kemu**
TOŽILNIK: vèzniš**ki**
živo vèzniš**kega**
MESTNIK: pri vèzniš**kem**
ORODNIK: z vèzniš**kim**
dvojina
IMENOVALNIK: vèzniška
RODILNIK: vèzniš**kih**
DAJALNIK: vèzniš**kima**
TOŽILNIK: vèzniška
MESTNIK: pri vèzniš**kih**
ORODNIK: z vèzniš**kima**
množina
IMENOVALNIK: vèzniš**ki**
RODILNIK: vèzniš**kih**
DAJALNIK: vèzniš**kim**
TOŽILNIK: vèzniš**ke**
MESTNIK: pri vèzniš**kih**
ORODNIK: z vèzniš**kimi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: vèzniška
RODILNIK: vèzniš**ke**
DAJALNIK: vèzniš**ki**
TOŽILNIK: vèzniš**ko**
MESTNIK: pri vèzniš**ki**
ORODNIK: z vèzniš**ko**
dvojina
IMENOVALNIK: vèzniš**ki**
RODILNIK: vèzniš**kih**
DAJALNIK: vèzniš**kima**
TOŽILNIK: vèzniš**ki**
MESTNIK: pri vèzniš**kih**
ORODNIK: z vèzniš**kima**
množina
IMENOVALNIK: vèzniš**ke**
RODILNIK: vèzniš**kih**
DAJALNIK: vèzniš**kim**

TOŽILNIK: v^ězniške
 MESTNIK: pri v^ězniških
 ORODNIK: z v^ězniškimi
srednji spol
 ednina
 IMENOVALNIK: v^ězniško
 RODILNIK: v^ězniškega
 DAJALNIK: v^ězniškemu
 TOŽILNIK: v^ězniško
 MESTNIK: pri v^ězniškem
 ORODNIK: z v^ězniškim
dvojina
 IMENOVALNIK: v^ězniški
 RODILNIK: v^ězniških
 DAJALNIK: v^ězniškima
 TOŽILNIK: v^ězniški
 MESTNIK: pri v^ězniških
 ORODNIK: z v^ězniškima
množina
 IMENOVALNIK: v^ězniška
 RODILNIK: v^ězniških
 DAJALNIK: v^ězniškim
 TOŽILNIK: v^ězniška
 MESTNIK: pri v^ězniških
 ORODNIK: z v^ězniškimi

STALNE ZVEZE

vezniška beseda

iz jezikoslovja **beseda**, ki je veznik ali ima enake lastnosti kot veznik

- Vezniki in *vezniške besede* povezujejo stavke v zloženi povedi.
- Izberi barvo in označi glavne stavke in *vezniške besede*.
- V Slovenskem pravopisu je rečeno: Kadar prideta skupaj dve podredni *vezniški besedi*, med njima vejico opuščamo.

IZVOR
 ↑veznik

vijáčiti vijáčim nedovršni glagol
 [vijáčiti]

POMEN

1. pritrjevati vijake, z vijaki
 ▶ **glag.** + z/s + sam. beseda v orodniku
 ▪ Z vrtalnikom lahko vrtamo in *vijačimo* v različne gradbene materiale, kovino in les tudi na najteže dostopnih mestih.
 ▪ Plošče se na kovinsko konstrukcijo *vijačijo* s posebnimi vijaki.
 ▪ Če ves dan sestavljamo omare in z izvijačem *vijačimo* vijake, dobimo žulje.

...

▪ Obdelovalec kovin posamezne dele sestavi v sklope z varjenjem, lota, koviči, *vijači* ali na kakšen drug način spaja kovine.

1.1. sestavljati, popravljati stroje, naprave

▶ **glag.** + sam. beseda v tožilniku

▪ V avtomehanični delavnici je *vijačil* motorje.
 ▪ Po poklicu je avtomehaničnik, pred poškodbo je *vijačil* avtomobile.
 ▪ Stran bo v pomoč vsem, ki radi *vijačite* svoje strojčke in se ukvarjate s takšnimi ali drugačnimi posegi v drobovje računalnikov.

2. loviti ribe z vabo na vrvici, ki se navija na kolesce na ribiški palici

▶ sam. beseda v imenovalniku + **glag.**

▪ Slika prikazuje, kako ščuka zazna vabo, s katero *vijači* ribič.

...

▪ *Vijačil* sem kakšno uro na predelu zapuščene ribogojnice, ko sem začutil prijem.
 ▪ Priporočljivo je uporabljati pletene vrvice, obvezna pa je čvrsta trda predvrstica, ki pri metu močno zmanjša zapletanje trojčkov za vrvico. Z njimi lahko *vijačimo* na več načinov.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[vijáčiti]

IPA: [vi'ja:ʧiti]

NEDOLOČNIK: vijáčiti

NAMENILNIK: vijáčit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: vijáčim

2. OSEBA: vijáčiš

3. OSEBA: vijáči

dvojina

1. OSEBA: vijáčiva

2. OSEBA: vijáčita

3. OSEBA: vijáčita

množina

1. OSEBA: vijáčimo

2. OSEBA: vijáčite

3. OSEBA: vijáčijo

velelnik

ednina

2. OSEBA: vijáči

dvojina

1. OSEBA: vijáčiva

2. OSEBA: vijáčita

množina

1. OSEBA: vijáčimo

2. OSEBA: vijáčite

deležnik na -l

moški spol

EDNINA: **vijáčil**
DVOJINA: **vijáčila**
MNOŽINA: **vijáčili**
ženski spol
EDNINA: **vijáčila**
DVOJINA: **vijáčili**
MNOŽINA: **vijáčile**
srednji spol
EDNINA: **vijáčilo**
DVOJINA: **vijáčili**
MNOŽINA: **vijáčila**
deležnik na -č
moški spol
ednina
IMENOVALNIK: **vijačēč**
RODILNIK: **vijačēčēga**
DAJALNIK: **vijačēčēmu**
TOŽILNIK: **vijačēč**
živo **vijačēčēga**
MESTNIK: **pri vijačēčē**
ORODNIK: **z vijačēčē**
dvojina
IMENOVALNIK: **vijačēča**
RODILNIK: **vijačēčih**
DAJALNIK: **vijačēčima**
TOŽILNIK: **vijačēča**
MESTNIK: **pri vijačēčih**
ORODNIK: **z vijačēčima**
množina
IMENOVALNIK: **vijačēči**
RODILNIK: **vijačēčih**
DAJALNIK: **vijačēčim**
TOŽILNIK: **vijačēče**
MESTNIK: **pri vijačēčih**
ORODNIK: **z vijačēčimi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: **vijačēča**
RODILNIK: **vijačēče**
DAJALNIK: **vijačēči**
TOŽILNIK: **vijačēčo**
MESTNIK: **pri vijačēči**
ORODNIK: **z vijačēčo**
dvojina
IMENOVALNIK: **vijačēči**
RODILNIK: **vijačēčih**
DAJALNIK: **vijačēčima**
TOŽILNIK: **vijačēči**
MESTNIK: **pri vijačēčih**
ORODNIK: **z vijačēčima**
množina
IMENOVALNIK: **vijačēče**
RODILNIK: **vijačēčih**

DAJALNIK: **vijačēčim**
TOŽILNIK: **vijačēče**
MESTNIK: **pri vijačēčih**
ORODNIK: **z vijačēčimi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: **vijačēče**
RODILNIK: **vijačēčēga**
DAJALNIK: **vijačēčēmu**
TOŽILNIK: **vijačēče**
MESTNIK: **pri vijačēčē**
ORODNIK: **z vijačēčē**
dvojina
IMENOVALNIK: **vijačēči**
RODILNIK: **vijačēčih**
DAJALNIK: **vijačēčima**
TOŽILNIK: **vijačēči**
MESTNIK: **pri vijačēčih**
ORODNIK: **z vijačēčima**
množina
IMENOVALNIK: **vijačēča**
RODILNIK: **vijačēčih**
DAJALNIK: **vijačēčim**
TOŽILNIK: **vijačēča**
MESTNIK: **pri vijačēčih**
ORODNIK: **z vijačēčimi**
glagolnik
ednina
IMENOVALNIK: **vijáčenje**
RODILNIK: **vijáčenja**
DAJALNIK: **vijáčenju**
TOŽILNIK: **vijáčenje**
MESTNIK: **pri vijáčenju**
ORODNIK: **z vijáčenjem**
dvojina
IMENOVALNIK: **vijáčenji**
RODILNIK: **vijáčenj**
DAJALNIK: **vijáčenjema**
TOŽILNIK: **vijáčenji**
MESTNIK: **pri vijáčenjih**
ORODNIK: **z vijáčenjema**
množina
IMENOVALNIK: **vijáčenja**
RODILNIK: **vijáčenj**
DAJALNIK: **vijáčenjem**
TOŽILNIK: **vijáčenja**
MESTNIK: **pri vijáčenjih**
ORODNIK: **z vijáčenji**

TONEMSKO
[vijáčiti]
IPA: [vijà:tʃíti]
NEDOLOČNIK: **vijáčiti**

NAMENILNIK: vijáčit

sedanjik

ednina

1. OSEBA: vijáčim

2. OSEBA: vijáčiš

3. OSEBA: vijáči

dvojina

1. OSEBA: vijáčiva

2. OSEBA: vijáčita

3. OSEBA: vijáčita

množina

1. OSEBA: vijáčimo

2. OSEBA: vijáčite

3. OSEBA: vijáčijo

velelnik

ednina

2. OSEBA: vijáči

dvojina

1. OSEBA: vijáčiva

2. OSEBA: vijáčita

množina

1. OSEBA: vijáčimo

2. OSEBA: vijáčite

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: vijáčil

DVOJINA: vijáčila

MNOŽINA: vijáčili

ženski spol

EDNINA: vijáčila in vijáčila

DVOJINA: vijáčili

MNOŽINA: vijáčile

srednji spol

EDNINA: vijáčilo

DVOJINA: vijáčili

MNOŽINA: vijáčila

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: vijačëč

RODILNIK: vijačëčëga

DAJALNIK: vijačëčëmu

TOŽILNIK: vijačëč

živo vijačëčëga

MESTNIK: pri vijačëčëm

ORODNIK: z vijačëčëm

dvojina

IMENOVALNIK: vijačëčëa

RODILNIK: vijačëčëih

DAJALNIK: vijačëčëima

TOŽILNIK: vijačëčëa

MESTNIK: pri vijačëčëih

ORODNIK: z vijačëčëima

množina

IMENOVALNIK: vijačëčëi

RODILNIK: vijačëčëih

DAJALNIK: vijačëčëim

TOŽILNIK: vijačëčëe

MESTNIK: pri vijačëčëih

ORODNIK: z vijačëčëimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: vijačëčëa

RODILNIK: vijačëčëe

DAJALNIK: vijačëčëi

TOŽILNIK: vijačëčëo

MESTNIK: pri vijačëčëi

ORODNIK: z vijačëčëo

dvojina

IMENOVALNIK: vijačëčëi

RODILNIK: vijačëčëih

DAJALNIK: vijačëčëima

TOŽILNIK: vijačëčëi

MESTNIK: pri vijačëčëih

ORODNIK: z vijačëčëima

množina

IMENOVALNIK: vijačëčëe

RODILNIK: vijačëčëih

DAJALNIK: vijačëčëim

TOŽILNIK: vijačëčëe

MESTNIK: pri vijačëčëih

ORODNIK: z vijačëčëimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: vijačëčëe

RODILNIK: vijačëčëega

DAJALNIK: vijačëčëemu

TOŽILNIK: vijačëčëe

MESTNIK: pri vijačëčëem

ORODNIK: z vijačëčëim

dvojina

IMENOVALNIK: vijačëčëi

RODILNIK: vijačëčëih

DAJALNIK: vijačëčëima

TOŽILNIK: vijačëčëi

MESTNIK: pri vijačëčëih

ORODNIK: z vijačëčëima

množina

IMENOVALNIK: vijačëčëa

RODILNIK: vijačëčëih

DAJALNIK: vijačëčëim

TOŽILNIK: vijačëčëa

MESTNIK: pri vijačëčëih

ORODNIK: z vijačëčëimi

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: vijáčenje

RODILNIK: vijáčenja

DAJALNIK: vijáčenju

TOŽILNIK: vijáčenje

MESTNIK: pri vijáčenju

ORODNIK: z vijáčenjem

dvojina

IMENOVALNIK: vijáčenji in vijâčenji

RODILNIK: vijâčenj

DAJALNIK: vijâčenjema in vijâčenjema

TOŽILNIK: vijâčenji in vijâčenji

MESTNIK: pri vijâčenjih

ORODNIK: z vijâčenjema in z vijâčenjema

množina

IMENOVALNIK: vijâčenja

RODILNIK: vijâčenj

DAJALNIK: vijâčenjem

TOŽILNIK: vijâčenja

MESTNIK: pri vijâčenjih

ORODNIK: z vijâčenji

Izvor

↑vijak

víski vískija; tudi **whiskey**; tudi **whisky** samostalnik moškega
spola

[víski]

POMEN

žgana pijača iz žita, zlasti ječmena

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**

destilacija, pitje viskija | destilarna viskija | kozarček,
kozarec, steklenica, steklenička viskija | liter, merica,
požirek viskija | pivec viskija

▪ Zadnji dan našega obiska smo začeli z obiskom
destilarne *viskija*, kjer smo spoznali postopek
pridelave.

▪ S police je potegnil steklenico *viskija* in se po
kavbojsko zleknil na stole ob oknu.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

ameriški, irski, kanadski, škotski viski | cenen, drag
viski | dober, odličen, znan viski | star viski

▪ Obiskal sem približno 50 destilerij in si začel
oblikovati lastna merila in mnenje o tem, kaj je dober
viski.

▪ Rad je zvrnil kak star škotski *viski*, brez ledu in brez
vode.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

piti viski | naliti, natočiti viski | naročiti, ponuditi viski |
srebat, srkati, zvrniti viski

▪ Natočil sem *viski* in stresel v kozarec nekaj kock ledu.

▪ Včasih so poslovneži pili *viski*, zdaj pijejo mineralno
vodo.

...

▪ Vsako mesto na Irskem je znano po izdelavi svojega
piva in *viskija*.

▪ Ljudje v različnih vrstah *viskijev* zaznavajo različne
vonje in okuse, ki nastanejo v procesu zorenja,
staranja.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[víski]

IPA: [ˈviːski]

ednina

IMENOVALNIK: víski

RODILNIK: vískija

DAJALNIK: vískiju

TOŽILNIK: víski

MESTNIK: pri vískiju

ORODNIK: z vískijem

dvojina

IMENOVALNIK: vískija

RODILNIK: vískijev

DAJALNIK: vískijema

TOŽILNIK: vískija

MESTNIK: pri vískijih

ORODNIK: z vískijema

množina

IMENOVALNIK: vískiji

RODILNIK: vískijev

DAJALNIK: vískijem

TOŽILNIK: vískije

MESTNIK: pri vískijih

ORODNIK: z vískiji

TONEMSKO

[vîski]

IPA: [vîːski]

ednina

IMENOVALNIK: vîski

RODILNIK: vîskija

DAJALNIK: vîskiju

TOŽILNIK: vîski

MESTNIK: pri vîskiju

ORODNIK: z vîskijem

dvojina

IMENOVALNIK: vîskija

RODILNIK: vîskijev

DAJALNIK: vîskijema

TOŽILNIK: vîskija

MESTNIK: pri vîskijih

ORODNIK: z vîskijema

množina

IMENOVALNIK: vîskiji

RODILNIK: vîskijev

DAJALNIK: vîskijem

TOŽILNIK: vîskije

MESTNIK: pri vîskijih

ORODNIK: z vîskiji

IZVOR

prevzeto iz angl. *whiskey, whisky*, skrajšano iz škot. *uisge beatha*, prvotno 'voda življenja', iz *uisge* 'voda' in *beatha* 'življenje'

vnúček vnúčka samostalnik moškega spola

[vnúčək]

POMEN

ekspresivno vnuk

▶ **sam. beseda v imenovalniku + glag.**

- Moje dneve lepšajo *vnúčki* s svojimi občasnimi krajšimi ali daljšimi obiski.
- Z ženo živita v Murglah in sta vesela, ko pridejo otroci in *vnúčki*.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

- Naj dodam, da moj triletni *vnúček* te pesmice poslušal navdušeno.
- Prepričana sem, da bo čas, ki ga bom preživela s svojim malim *vnúčkom*, nekaj najlepšega.

...

- Tudi stara starša sta z ljubeznijo skrbela za *vnúčka*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[vnúčək]

IPA: [ˈvnuːtʃək]

ednina

IMENOVALNIK: vnúček

RODILNIK: vnúčka

DAJALNIK: vnúčku

TOŽILNIK: vnúčka

MESTNIK: pri vnúčku

ORODNIK: z vnúčkom

dvojina

IMENOVALNIK: vnúčka

RODILNIK: vnúčkov

DAJALNIK: vnúčkoma

TOŽILNIK: vnúčka

MESTNIK: pri vnúčkih

ORODNIK: z vnúčkoma

množina

IMENOVALNIK: vnúčki

RODILNIK: vnúčkov

DAJALNIK: vnúčkom

TOŽILNIK: vnúčke

MESTNIK: pri vnúčkih

ORODNIK: z vnúčki

TONEMSKO

[vnúčək]

IPA: [vnuːtʃək]

ednina

IMENOVALNIK: vnúček

RODILNIK: vnúčka

DAJALNIK: vnúčku

TOŽILNIK: vnúčka

MESTNIK: pri vnúčku

ORODNIK: z vnúčkom

dvojina

IMENOVALNIK: vnúčka

RODILNIK: vnúčkov tudi vnúčkov

DAJALNIK: vnúčkoma

TOŽILNIK: vnúčka

MESTNIK: pri vnúčkih tudi pri vnúčkih

ORODNIK: z vnúčkoma

množina

IMENOVALNIK: vnúčki

RODILNIK: vnúčkov tudi vnúčkov

DAJALNIK: vnúčkom

TOŽILNIK: vnúčke

MESTNIK: pri vnúčkih tudi pri vnúčkih

ORODNIK: z vnúčki tudi z vnúčki

in

[vnúčək]

IPA: [vnuːtʃək]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: vnúček

RODILNIK: vnúčka

DAJALNIK: vnúčku

TOŽILNIK: vnúčka

MESTNIK: pri vnúčku

ORODNIK: z vnúčkom

dvojina

IMENOVALNIK: vnúčka

RODILNIK: vnúčkov

DAJALNIK: vnúčkoma

TOŽILNIK: vnúčka

MESTNIK: pri vnúčkih

ORODNIK: z vnúčkoma

množina

IMENOVALNIK: vnúčki

RODILNIK: vnúčkov

DAJALNIK: vnúčkom

TOŽILNIK: vnúčke

MESTNIK: pri vnúčkih

ORODNIK: z vnúčki

IZVOR

↑vnuk

vnúčka vnúčke samostalnik ženskega spola

[vnúčka]

POMEN

ekspresivno vnukinja

▶ **glag.** + **sam. beseda v tožilniku**

paziti vnučko

- Skrbi jo, kdo bo med njeno odsotnostjo pazil enoletno *vnučko*, ki še ni v vrtcu.
- Lani sem na dan kulture *vnučko* peljal v Narodno galerijo.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

- Moja *vnučka* obiskuje prvi razred.
- Prvič sem začutila bližanje starosti, ko se je rodila prva *vnučka*.

...

- Rada se odpravi na sprehod s svojo *vnučko*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[vnúčka]

IPA: [ˈvnuːtʃka]

ednina

IMENOVALNIK: vnúčka

RODILNIK: vnúčke

DAJALNIK: vnúčki

TOŽILNIK: vnúčko

MESTNIK: pri vnúčki

ORODNIK: z vnúčko

dvojina

IMENOVALNIK: vnúčki

RODILNIK: vnúčk

DAJALNIK: vnúčkama

TOŽILNIK: vnúčki

MESTNIK: pri vnúčkah

ORODNIK: z vnúčkama

množina

IMENOVALNIK: vnúčke

RODILNIK: vnúčk

DAJALNIK: vnúčkam

TOŽILNIK: vnúčke

MESTNIK: pri vnúčkah

ORODNIK: z vnúčkami

TONEMSKO

[vnúčka]

IPA: [vnù:tʃká]

ednina

IMENOVALNIK: vnúčka

RODILNIK: vnúčke

DAJALNIK: vnúčki

TOŽILNIK: vnúčko

MESTNIK: pri vnúčki

ORODNIK: z vnúčko

dvojina

IMENOVALNIK: vnúčki

RODILNIK: vnúčk

DAJALNIK: vnúčkama

TOŽILNIK: vnúčki

MESTNIK: pri vnúčkah

ORODNIK: z vnúčkama

množina

IMENOVALNIK: vnúčke

RODILNIK: vnúčk

DAJALNIK: vnúčkam

TOŽILNIK: vnúčke

MESTNIK: pri vnúčkah

ORODNIK: z vnúčkami

in

[vnúčka]

IPA: [vnú:tʃká]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: vnúčka

RODILNIK: vnúčke

DAJALNIK: vnúčki

TOŽILNIK: vnúčko

MESTNIK: pri vnúčki

ORODNIK: z vnúčko

dvojina

IMENOVALNIK: vnúčki

RODILNIK: vnúčk

DAJALNIK: vnúčkama

TOŽILNIK: vnúčki

MESTNIK: pri vnúčkah

ORODNIK: z vnúčkama

množina

IMENOVALNIK: vnúčke

RODILNIK: vnúčk

DAJALNIK: vnúčkam

TOŽILNIK: vnúčke

MESTNIK: pri vnúčkah

ORODNIK: z vnúčkami

IZVOR

↑vnuček

vnúk vnúka samostalnik moškega spola

[vnúk]

POMEN

1. hčerin ali sinov sin

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

vnuk obiskuje KOGA | vnuk razveseljuje KOGA | vnuk se rodi

- Zelo se razveselim, ko me obišče *vnuk*.
- V 80. letu življenja ga danes razveseljujejo štirje

vnuki in pet pravnukov.

▶ glag. + **sam. beseda v dajalniku**

pomagati vnukom | pripovedovati vnukom

- Ko je postala babica, je pravlјice pripovedovala tudi svojim petim *vnukom*.
- Z ženo se veliko posvečata 19-mesečnemu *vnuku*, ki je zelo živahen in radoveden.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

- Je gospa z dvema naglo odraščajočima *vnukoma* in od letošnjega leta tudi formalno upokoјenka.
- Razstavljenih bo več kot sto doslej neznanih Picassovih slik in risb iz zbirke umetnikovega *vnuka*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

- Vsako jutro grem v gozd, pogosto tudi kolesarim, vrtnarim, pazim *vnuke*.

- Z veliko ljubezni sta vzgajala štiri *vnuke*.

...

- V hotelih bodo nudili posebne popuste babicam in dedkom z *vnuki*.

- Pred kratkim je postal dedek in zelo se veseli druženja z *vnukom*.

2. navadno v množini, ekspresivno **daljni potomec**

- Napisala je pravlјico, ki jo bomo pripovedovali še svojim *vnukom*.
- Dolgove bodo odplačevali še naši *vnuki*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[wnúk]

IPA: [ˈwnu:k]

ednina

IMENOVALNIK: vnúk

RODILNIK: vnúka

DAJALNIK: vnúku

TOŽILNIK: vnúka

MESTNIK: pri vnúku

ORODNIK: z vnúkom

dvojina

IMENOVALNIK: vnúka

RODILNIK: vnúkov

DAJALNIK: vnúkoma

TOŽILNIK: vnúka

MESTNIK: pri vnúkih

ORODNIK: z vnúkoma

množina

IMENOVALNIK: vnúki

RODILNIK: vnúkov

DAJALNIK: vnúkom

TOŽILNIK: vnúke

MESTNIK: pri vnúkih

ORODNIK: z vnúki

TONEMSKO

[wnúk]

IPA: [wnù:k]

ednina

IMENOVALNIK: vnúk

RODILNIK: vnúka

DAJALNIK: vnúku

TOŽILNIK: vnúka

MESTNIK: pri vnúku

ORODNIK: z vnúkom

dvojina

IMENOVALNIK: vnúka

RODILNIK: vnúkov tudi vnúkov

DAJALNIK: vnúkoma

TOŽILNIK: vnúka

MESTNIK: pri vnúkih tudi pri vnúkih

ORODNIK: z vnúkoma

množina

IMENOVALNIK: vnúki

RODILNIK: vnúkov tudi vnúkov

DAJALNIK: vnúkom

TOŽILNIK: vnúke

MESTNIK: pri vnúkih tudi pri vnúkih

ORODNIK: z vnúki tudi z vnúki

in

[wnûk]

IPA: [wnú:k]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: vnûk

RODILNIK: vnûka

DAJALNIK: vnûku

TOŽILNIK: vnûka

MESTNIK: pri vnûku

ORODNIK: z vnûkom

dvojina

IMENOVALNIK: vnûka

RODILNIK: vnûkov

DAJALNIK: vnûkoma

TOŽILNIK: vnûka

MESTNIK: pri vnûkih

ORODNIK: z vnûkoma

množina

IMENOVALNIK: vnûki

RODILNIK: vnûkov

DAJALNIK: vnûkom

TOŽILNIK: vnûke

MESTNIK: pri vnûkih

ORODNIK: z vnûki

BESEDOTVORJE

manjšalnica: vnuček

manjšalnica: vnukec

ženski spol: vnukinja
svojilni pridevnik: vnukov

IZVOR

= cslov. *vnukъ*, hrv., srb. *ùnuk*, rus. *vnúk*, češ. *vnuk* < pslov. **vnukъ*, morda iz ide. **h₂anōy* 'ded', prvotno 'mali ded'

vnúkinja vnúkinje samostalnik ženskega spola
[vnúkinja]

POMEN

hčerina ali sinova hči

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.
vnukinja obiskuje KOGA | vnukinja razveseljuje KOGA |
vnukinja se rodi

▪ V nedeljo, 4. julija, se je rodila najina *vnukinja*.
▪ Vsem je povedala, da na isti dan praznuje tudi njena *vnukinja*.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

edina vnukinja | petletna, triletna vnukinja
▪ V prostem času največ pozornosti posveča petletni *vnukinji*.

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

dobiti, imeti vnukinjo | videti vnukinjo
▪ Moram priznati, da se je čas ustavil, ko sem dobil vnuka in zatem še *vnukinjo*.
▪ Svojo najstarejšo *vnukinjo* je peljala z baleta domov.

...

▪ Babica in dedek rada popazita na *vnukinji*.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[vnúkinja]

IPA: [ˈvnuːkinja]

ednina

IMENOVALNIK: vnúkinja

RODILNIK: vnúkinje

DAJALNIK: vnúkinji

TOŽILNIK: vnúkinjo

MESTNIK: pri vnúkinji

ORODNIK: z vnúkinjo

dvojina

IMENOVALNIK: vnúkinji

RODILNIK: vnúkinj

DAJALNIK: vnúkinjama

TOŽILNIK: vnúkinji

MESTNIK: pri vnúkinjah

ORODNIK: z vnúkinjama

množina

IMENOVALNIK: vnúkinje

RODILNIK: vnúkinj

DAJALNIK: vnúkinjam

TOŽILNIK: vnúkinje

MESTNIK: pri vnúkinjah

ORODNIK: z vnúkinjami

TONEMSKO

[vnúkinja]

IPA: [vnù:kínja]

ednina

IMENOVALNIK: vnúkinja

RODILNIK: vnúkinje

DAJALNIK: vnúkinji

TOŽILNIK: vnúkinjo

MESTNIK: pri vnúkinji

ORODNIK: z vnúkinjo

dvojina

IMENOVALNIK: vnúkinji

RODILNIK: vnúkinj

DAJALNIK: vnúkinjama

TOŽILNIK: vnúkinji

MESTNIK: pri vnúkinjah

ORODNIK: z vnúkinjama

množina

IMENOVALNIK: vnúkinje

RODILNIK: vnúkinj

DAJALNIK: vnúkinjam

TOŽILNIK: vnúkinje

MESTNIK: pri vnúkinjah

ORODNIK: z vnúkinjami

in

[vnúkinja]

IPA: [vnú:kínja]

(tonemska dvojnica)

ednina

IMENOVALNIK: vnúkinja

RODILNIK: vnúkinje

DAJALNIK: vnúkinji

TOŽILNIK: vnúkinjo

MESTNIK: pri vnúkinji

ORODNIK: z vnúkinjo

dvojina

IMENOVALNIK: vnúkinji

RODILNIK: vnúkinj

DAJALNIK: vnúkinjama

TOŽILNIK: vnúkinji

MESTNIK: pri vnúkinjah

ORODNIK: z vnúkinjama

množina

IMENOVALNIK: vnúkinje

RODILNIK: vnúkinj

DAJALNIK: vnúkinjam

TOŽILNIK: vnúkinje

MESTNIK: pri vnúkinjah

ORODNIK: z vnúkinjami

BESEDOTVORJE

manjšalnica: vnučka**manjšalnica:** vnukica**svojilni pridevnik:** vnukinjin

IZVOR

↑vnuk

vnúkov vnúkova vnúkovo pridevnik

[wnúkoʋ wnúkova wnúkovo]

POMEN

1. ki je v zvezi z vnukom 1., pripada vnuku 1.▶ **prid. beseda** + sam. beseda▪ Trenutno se najbolj razveselim prav *vnukovega* nasmeha in objema.▪ Z leti se je *vnukov* besednjak izboljšal in tudi njegova obzorja so se razširila.**1.1.** ki je v sorodstvenem, družbenem razmerju z vnukom 1.▪ Prišla je iz Hrvaške, njena snaha je Slovenka, *vnukova* žena pa je tudi Hrvatica.▪ Prehranjevalne navade vašega vnuka so lahko velik kamen spotike v vaših odnosih z *vnukovimi* starši.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[wnúkoʋ wnúkova wnúkovo]

IPA: [ˈwnu:kɔʋ ˈwnu:kɔʋa ˈwnu:kɔʋɔ]

OSNOVNIK

moški spol**ednina**

IMENOVALNIK: vnúkov

RODILNIK: vnúkov**ega**DAJALNIK: vnúkov**emu**

TOŽILNIK: vnúkov

živo vnúkov**ega**MESTNIK: pri vnúkov**em**ORODNIK: z vnúkov**im****dvojina**

IMENOVALNIK: vnúkova

RODILNIK: vnúkov**ih**DAJALNIK: vnúkov**ima**

TOŽILNIK: vnúkova

MESTNIK: pri vnúkov**ih**ORODNIK: z vnúkov**ima****množina**

IMENOVALNIK: vnúkovi

RODILNIK: vnúkov**ih**DAJALNIK: vnúkov**im**

TOŽILNIK: vnúkove

MESTNIK: pri vnúkov**ih**ORODNIK: z vnúkov**imi****ženski spol****ednina**

IMENOVALNIK: vnúkova

RODILNIK: vnúkove

DAJALNIK: vnúkovi

TOŽILNIK: vnúkovo

MESTNIK: pri vnúkovi

ORODNIK: z vnúkovo

dvojina

IMENOVALNIK: vnúkovi

RODILNIK: vnúkov**ih**DAJALNIK: vnúkov**ima**

TOŽILNIK: vnúkovi

MESTNIK: pri vnúkov**ih**ORODNIK: z vnúkov**ima****množina**

IMENOVALNIK: vnúkove

RODILNIK: vnúkov**ih**DAJALNIK: vnúkov**im**

TOŽILNIK: vnúkove

MESTNIK: pri vnúkov**ih**ORODNIK: z vnúkov**imi****srednji spol****ednina**

IMENOVALNIK: vnúkovo

RODILNIK: vnúkov**ega**DAJALNIK: vnúkov**emu**

TOŽILNIK: vnúkovo

MESTNIK: pri vnúkov**em**ORODNIK: z vnúkov**im****dvojina**

IMENOVALNIK: vnúkovi

RODILNIK: vnúkov**ih**DAJALNIK: vnúkov**ima**

TOŽILNIK: vnúkovi

MESTNIK: pri vnúkov**ih**ORODNIK: z vnúkov**ima****množina**

IMENOVALNIK: vnúkova

RODILNIK: vnúkov**ih**DAJALNIK: vnúkov**im**

TOŽILNIK: vnúkova

MESTNIK: pri vnúkov**ih**ORODNIK: z vnúkov**imi**

TONEMSKO

[wnúkoʋ wnúkova wnúkovo]

IPA: [wnù:kɔʋ wnù:kɔʋa wnù:kɔʋɔ]

OSNOVNIK

moški spol**ednina**

IMENOVALNIK: vnúkov

RODILNIK: vnúkov**ega**DAJALNIK: vnúkov**emu**

TOŽILNIK: vnúkov
živo vnúkov**ega**
MESTNIK: pri vnúkov**em**
ORODNIK: z vnúkov**im**
dvojina
IMENOVALNIK: vnúkova
RODILNIK: vnúkov**ih**
DAJALNIK: vnúkov**ima**
TOŽILNIK: vnúkova
MESTNIK: pri vnúkov**ih**
ORODNIK: z vnúkov**ima**
množina
IMENOVALNIK: vnúkovi
RODILNIK: vnúkov**ih**
DAJALNIK: vnúkov**im**
TOŽILNIK: vnúkove
MESTNIK: pri vnúkov**ih**
ORODNIK: z vnúkov**imi**
ženski spol
ednina
IMENOVALNIK: vnúkova
RODILNIK: vnúkove
DAJALNIK: vnúkovi
TOŽILNIK: vnúkovo
MESTNIK: pri vnúkov**i**
ORODNIK: z vnúkov**o**
dvojina
IMENOVALNIK: vnúkovi
RODILNIK: vnúkov**ih**
DAJALNIK: vnúkov**ima**
TOŽILNIK: vnúkovi
MESTNIK: pri vnúkov**ih**
ORODNIK: z vnúkov**ima**
množina
IMENOVALNIK: vnúkove
RODILNIK: vnúkov**ih**
DAJALNIK: vnúkov**im**
TOŽILNIK: vnúkove
MESTNIK: pri vnúkov**ih**
ORODNIK: z vnúkov**imi**
srednji spol
ednina
IMENOVALNIK: vnúkovo
RODILNIK: vnúkov**ega**
DAJALNIK: vnúkov**emu**
TOŽILNIK: vnúkovo
MESTNIK: pri vnúkov**em**
ORODNIK: z vnúkov**im**
dvojina
IMENOVALNIK: vnúkovi
RODILNIK: vnúkov**ih**
DAJALNIK: vnúkov**ima**
TOŽILNIK: vnúkovi

MESTNIK: pri vnúkov**ih**
ORODNIK: z vnúkov**ima**
množina
IMENOVALNIK: vnúkova
RODILNIK: vnúkov**ih**
DAJALNIK: vnúkov**im**
TOŽILNIK: vnúkova
MESTNIK: pri vnúkov**ih**
ORODNIK: z vnúkov**imi**

in

[wnûkou wnûkova wnûkovo]

IPA: [wnú:kòu wnú:kòva wnú:kòvo]

(tonemska dvojica)

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: vnûkov

določno vnûkovi

RODILNIK: vnûkov**ega**

DAJALNIK: vnûkov**emu**

TOŽILNIK: vnûkov

določno vnûkovi

živo vnûkov**ega**

MESTNIK: pri vnûkov**em**

ORODNIK: z vnûkov**im**

dvojina

IMENOVALNIK: vnûkova

RODILNIK: vnûkov**ih**

DAJALNIK: vnûkov**ima**

TOŽILNIK: vnûkova

MESTNIK: pri vnûkov**ih**

ORODNIK: z vnûkov**ima**

množina

IMENOVALNIK: vnûkovi

RODILNIK: vnûkov**ih**

DAJALNIK: vnûkov**im**

TOŽILNIK: vnûkove

MESTNIK: pri vnûkov**ih**

ORODNIK: z vnûkov**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: vnûkova

RODILNIK: vnûkove

DAJALNIK: vnûkovi

TOŽILNIK: vnûkovo

MESTNIK: pri vnûkov**i**

ORODNIK: z vnûkov**o**

dvojina

IMENOVALNIK: vnûkovi

RODILNIK: vnûkov**ih**

DAJALNIK: vnûkov**ima**

TOŽILNIK: vnûkovi
 MESTNIK: pri vnûkovih
 ORODNIK: z vnûkovima
 množina
 IMENOVALNIK: vnûkove
 RODILNIK: vnûkovih
 DAJALNIK: vnûkovim
 TOŽILNIK: vnûkove
 MESTNIK: pri vnûkovih
 ORODNIK: z vnûkovimi
srednji spol
ednina
 IMENOVALNIK: vnûkovo
 RODILNIK: vnûkovega
 DAJALNIK: vnûkovemu
 TOŽILNIK: vnûkovo
 MESTNIK: pri vnûkovem
 ORODNIK: z vnûkovim
dvojina
 IMENOVALNIK: vnûkovi
 RODILNIK: vnûkovih
 DAJALNIK: vnûkovima
 TOŽILNIK: vnûkovi
 MESTNIK: pri vnûkovih
 ORODNIK: z vnûkovima
 množina
 IMENOVALNIK: vnûkova
 RODILNIK: vnûkovih
 DAJALNIK: vnûkovim
 TOŽILNIK: vnûkova
 MESTNIK: pri vnûkovih
 ORODNIK: z vnûkovimi

IZVOR
 ↑vnuk

vrelíšče vrelíšča samostalnik srednjega spola
 [vrɛlíšče]

POMEN

1. temperatura, pri kateri ob določenem tlaku snov začne prehajati iz tekočega stanja v plinasto

▶ **sam. beseda** + sam. beseda v roditelju
 vrelíšče vode

- *Vrelíšče* alkohola je nižje kot *vrelíšče* vode (78,3 °C).
- Ker so *vrelíšča* plinov različna, se postopoma izločajo posamezni plini, ki sestavljajo zrak.
- Medmolekulske sile vplivajo na tališča, predvsem pa na *vrelíšča* spojin.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**
 temperatura vrelíšča

- Specifična izparilna toplota je toplota, potrebna za spremembo 1 kg neke snovi pri temperaturi *vrelíšča* iz tekočega stanja v plinasto.
- Hlapi se iz segrete mase začnejo ločevati pri različnih

temperaturah, saj ima vsak alkohol svojo točko *vrelíšča*.

▶ glag. + do + **sam. beseda v roditelju**
 segreti do vrelíšča

- Zmes ob mešanju previdno segrejemo do *vrelíšča*, pustimo vreti eno minuto in odstavimo.
- Dodamo limonino lupinico in kuhamo do *vrelíšča*, nato ohladimo.

...

- Ko zmes segrevamo, začne prva izparevati tekočina, ki ima najnižje *vrelíšče*.
- Zavremo in malo pod *vrelíščem* kuhamo še 5 minut.

2. ekspresivno najvišja stopnja intenzivnosti, napetosti, čustvene vznemirjenosti

▶ glag. + do + **sam. beseda v roditelju**
 dvigniti (se), narasti, stopnjevati (se) do vrelíšča | pripeljati, priti do vrelíšča | razgreti (se) do vrelíšča | zaostri se do vrelíšča

- Spontano je stopila za mikrofona in temperaturo s svojim nastopom dvignila do *vrelíšča*.
- Spor med njim in drugimi desetimi dediči se je razgrel do *vrelíšča*.
- Razmere v košarkarskem klubu so se zaostri do *vrelíšča*.

▶ sam. beseda + **sam. beseda v roditelju**
 rob vrelíšča | točka vrelíšča

- Temperatura vzdušja je bila zaradi vse bližjega konca tekmovanja že na robu *vrelíšča*.
- Strasti na tribunah so nekajkrat skoraj dosegle točko *vrelíšča*.

▶ glag. + **sam. beseda v roditelju**
 doseči vrelíšče

- Spor med Banko Slovenije in finančnim ministrstvom je z ostrim odgovorom na kritike ministrstva dosegel *vrelíšče*.

...

- Odnosi z okolico so že dalj časa blizu *vrelíšča*, zato bi bilo dobro, da se pomirite in temeljito premislite, preden boste storili naslednji korak.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[vrɛlíšče]

IPA: [vrɛˈliːʃtʃɛ]

ednina

IMENOVALNIK: vrelíšče

RODILNIK: vrelíšča

DAJALNIK: vrelíšču

TOŽILNIK: vrelíšče

MESTNIK: pri vrelíšču

ORODNIK: z vrelíščem

dvojina

IMENOVALNIK: vrelíšči

RODILNIK: vrelíšč

DAJALNIK: vrelíščema

TOŽILNIK: **vrelišči**
MESTNIK: **pri vreliščih**
ORODNIK: z **vreliščema**
množina
IMENOVALNIK: **vrelišča**
RODILNIK: **vrelišč**
DAJALNIK: **vreliščem**
TOŽILNIK: **vrelišča**
MESTNIK: **pri vreliščih**
ORODNIK: z **vrelišči**

TONEMSKO

[vrelišče]

IPA: [vrɛliːʃtʃɛ]

ednina

IMENOVALNIK: **vrelišče**

RODILNIK: **vrelišča**

DAJALNIK: **vrelišču**

TOŽILNIK: **vrelišče**

MESTNIK: **pri vrelišču**

ORODNIK: z **vreliščem**

dvojina

IMENOVALNIK: **vrelišči** in **vrelišči**

RODILNIK: **vrelišč**

DAJALNIK: **vreliščema** in **vreliščema**

TOŽILNIK: **vrelišči** in **vrelišči**

MESTNIK: **pri vreliščih**

ORODNIK: z **vreliščema** in z **vreliščema**

množina

IMENOVALNIK: **vrelišča**

RODILNIK: **vrelišč**

DAJALNIK: **vreliščem**

TOŽILNIK: **vrelišča**

MESTNIK: **pri vreliščih**

ORODNIK: z **vrelišči**

Izvor

↑vreti

vrésovka vrésovke samostalnik ženskega spola

[vrésovka]

POMEN

iz botanike grmičasta rastlina s spiralasto, nasprotno ali vretenčasto razvrščenimi listi in vijoličastimi, rožnatimi, rumenimi ali belkastimi cvetovi; primerjaj lat.

Ericaceae

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

družina vresovk

▪ Borovnica sodi v družino *vresovk*, med katerimi najdemo tudi njene druge sorodnice, na primer brusnico.

...

▪ *Vresovke*, kamor sodijo tudi jesenske vrese in rese, moramo redno zalivati, da se zemlja v lončku ne izsuši.

▪ Z *vresovkami* lahko ustvarimo barvite kombinacije jesenskih nasadov.

Izgovor in oblike

Jakostno

[vrésovka]

IPA: [ˈvrɛːsɔvka]

ednina

IMENOVALNIK: **vrésovka**

RODILNIK: **vrésovke**

DAJALNIK: **vrésovki**

TOŽILNIK: **vrésovko**

MESTNIK: **pri vrésovki**

ORODNIK: z **vrésovko**

dvojina

IMENOVALNIK: **vrésovki**

RODILNIK: **vrésov**

DAJALNIK: **vrésovka**

TOŽILNIK: **vrésovki**

MESTNIK: **pri vrésovka**

ORODNIK: z **vrésovka**

množina

IMENOVALNIK: **vrésovke**

RODILNIK: **vrésov**

DAJALNIK: **vrésovka**

TOŽILNIK: **vrésovke**

MESTNIK: **pri vrésovka**

ORODNIK: z **vrésovka**

TONEMSKO

[vrésovka]

IPA: [vrɛːsɔvka]

ednina

IMENOVALNIK: **vrésovka**

RODILNIK: **vrésovke**

DAJALNIK: **vrésovki**

TOŽILNIK: **vrésovko**

MESTNIK: **pri vrésovki**

ORODNIK: z **vrésovko**

dvojina

IMENOVALNIK: **vrésovki**

RODILNIK: **vrésov**

DAJALNIK: **vrésovka**

TOŽILNIK: **vrésovki**

MESTNIK: **pri vrésovka**

ORODNIK: z **vrésovka**

množina

IMENOVALNIK: **vrésovke**

RODILNIK: **vrésov**

DAJALNIK: **vrésovka**

TOŽILNIK: **vrésovke**

MESTNIK: **pri vrésovka**

ORODNIK: z **vrésovka**

in
[vrêsovka]
IPA: [vré:sòvka]

(tonemska dvojica)

ednina

IMENOVALNIK: vrêsovka

RODILNIK: vrêsovke

DAJALNIK: vrêsovki

TOŽILNIK: vrêsovko

MESTNIK: pri vrêsovki

ORODNIK: z vrêsovko

dvojina

IMENOVALNIK: vrêsovki

RODILNIK: vrêsovki

DAJALNIK: vrêsovka**ma**

TOŽILNIK: vrêsovki

MESTNIK: pri vrêsovka**h**

ORODNIK: z vrêsovka**ma**

množina

IMENOVALNIK: vrêsovke

RODILNIK: vrêsovki

DAJALNIK: vrêsovka**m**

TOŽILNIK: vrêsovke

MESTNIK: pri vrêsovka**h**

ORODNIK: z vrêsovka**mi**

IZVOR
↑vresa

vzpenjálka vzpenjálke; glej **vzpenjávka** samostalnik

ženskega spola

[ˌvspɛnjáːlka] tudi [ˌvspɛnjálka]

POMEN

rastlina, ki se pri rasti, zlasti v višino, oprijema opore

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

enoletna, trajna vzpenjalka | listopadna vzpenjalka

- Bugenvilija je listopadna *vzpenjalka* z olesenelimi stebli, ki jo gojimo zaradi raznobarnih cvetov.
- Ni nujno, da so opore nosilne, saj enoletne *vzpenjalke* ne predstavljajo posebne obremenitve.

...

- Da bi se prebile k svetlobi, so *vzpenjalke* v toku evolucije razvile različne tehnike vzpenjanja.
- Ograje oplešajte z vitičastimi rastlinami, kot so sroboti in vrtnice *vzpenjalke*, ki se oprimejo mreže.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ˌvspɛnjáːlka] tudi [ˌvspɛnjálka]

IPA: [ˌvspɛnˈja:ˌɯka] tudi [ˌvspɛnˈja:lka]

ednina

IMENOVALNIK: vzpenjálka

RODILNIK: vzpenjálke

DAJALNIK: vzpenjálki

TOŽILNIK: vzpenjálko

MESTNIK: pri vzpenjálki

ORODNIK: z vzpenjálko

dvojina

IMENOVALNIK: vzpenjálki

RODILNIK: vzpenjálk

DAJALNIK: vzpenjálka**ma**

TOŽILNIK: vzpenjálki

MESTNIK: pri vzpenjálka**h**

ORODNIK: z vzpenjálka**ma**

množina

IMENOVALNIK: vzpenjálke

RODILNIK: vzpenjálk

DAJALNIK: vzpenjálka**m**

TOŽILNIK: vzpenjálke

MESTNIK: pri vzpenjálka**h**

ORODNIK: z vzpenjálka**mi**

TONEMSKO

[ˌvspɛnjáːlka] tudi [ˌvspɛnjálka]

IPA: [ˌvspɛnˈja:ˌɯkà] tudi [ˌvspɛnˈja:lka]

ednina

IMENOVALNIK: vzpenjálka

RODILNIK: vzpenjálke

DAJALNIK: vzpenjálki

TOŽILNIK: vzpenjálko

MESTNIK: pri vzpenjálki

ORODNIK: z vzpenjálko

dvojina

IMENOVALNIK: vzpenjálki

RODILNIK: vzpenjálk

DAJALNIK: vzpenjálka**ma**

TOŽILNIK: vzpenjálki

MESTNIK: pri vzpenjálka**h**

ORODNIK: z vzpenjálka**ma**

množina

IMENOVALNIK: vzpenjálke

RODILNIK: vzpenjálk

DAJALNIK: vzpenjálka**m**

TOŽILNIK: vzpenjálke

MESTNIK: pri vzpenjálka**h**

ORODNIK: z vzpenjálka**mi**

IZVOR

↑vzpenjavka

vzpenjávka vzpenjávke; tudi **vzpenjálka** samostalnik

ženskega spola

[ʌspenjǎuka]

POMEN

rastlina, ki se pri rasti, zlasti v višino, oprijema opore

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

bujna, cvetoča, KAKO rastoča vzpenjavka | enoletna, zimzelena vzpenjavka | listopadna vzpenjavka | okrasna vzpenjavka

▪ Hitro rastoča *vzpenjavka* potrebuje oporo, saj njeni poganjki dosežejo 8 m.

▪ Semena enoletnih *vzpenjavk* zgodaj spomladi posejemo v manjše lončke in sadike sredi maja presadimo v balkonska korita, večje lonce ali zemljo.

▪ Grmasti slakovec je listopadna ovijajoča se *vzpenjavka*, ki je uporabna za hitro prekrivanje vseh vrst površin.

▶ **sam. beseda v imenovalniku** + glag.

vzpenjavka potrebuje KAJ

▪ Nekateri *vzpenjavke* se same oprijemajo in ne potrebujejo opore, večina pa potrebuje leseno mrežo ali žice, ki jih držijo v zelenem položaju.

▪ Ob hiši raste *vzpenjavka* glicinija.

▶ **sam. beseda** + z/s + sam. beseda v orodniku

vzpenjavka s KAKŠNIMI cvetovi, listi, poganjki

▪ Vse bugenvileje so *vzpenjavke* z gibkimi poganjki, ki potrebujejo primerno oporo.

▪ Monstera, katere domovina je Južna Amerika, je v naravi mogočna *vzpenjavka* z velikimi listi in močnim stebлом.

...

▪ Lepo oblikovane opore za *vzpenjavke* lahko kupimo v različnih oblikah in velikostih.

▪ V cvetličnih posodah gojene vrtnice plezalke ali vrtnice *vzpenjavke* posadite na predvidena rastišča ob zidovih, ograjah ali drevesih.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[ʌspenjǎuka]

IPA: [ʌspen'ja:uka]

ednina

IMENOVALNIK: vzpenjávka

RODILNIK: vzpenjávke

DAJALNIK: vzpenjávki

TOŽILNIK: vzpenjávko

MESTNIK: pri vzpenjávki

ORODNIK: z vzpenjávko

dvojina

IMENOVALNIK: vzpenjávki

RODILNIK: vzpenjávki

DAJALNIK: vzpenjávka

TOŽILNIK: vzpenjávki

MESTNIK: pri vzpenjávkah

ORODNIK: z vzpenjávka
množina

IMENOVALNIK: vzpenjávke

RODILNIK: vzpenjávki

DAJALNIK: vzpenjávka

TOŽILNIK: vzpenjávke

MESTNIK: pri vzpenjávkah

ORODNIK: z vzpenjávki

TONEMSKO

[ʌspenjǎuka]

IPA: [ʌspen'ja:uka]

ednina

IMENOVALNIK: vzpenjávka

RODILNIK: vzpenjávke

DAJALNIK: vzpenjávki

TOŽILNIK: vzpenjávko

MESTNIK: pri vzpenjávki

ORODNIK: z vzpenjávko

dvojina

IMENOVALNIK: vzpenjávki

RODILNIK: vzpenjávki

DAJALNIK: vzpenjávka

TOŽILNIK: vzpenjávki

MESTNIK: pri vzpenjávkah

ORODNIK: z vzpenjávka

množina

IMENOVALNIK: vzpenjávke

RODILNIK: vzpenjávki

DAJALNIK: vzpenjávka

TOŽILNIK: vzpenjávke

MESTNIK: pri vzpenjávkah

ORODNIK: z vzpenjávki

IZVOR

↑ vzpenjav

whiskey whiskeyja; glej **víski** samostalnik moškega spola

[víski]

POMEN

žgana pijača iz žita, zlasti ječmena

▶ **sam. beseda** + **sam. beseda v rodilniku**

▪ Tradicija *whiskeyja* je na Irskem zelo dolga, a nihče ne more natančno določiti, kdaj so ga na tem otoku prvič destilirali.

▪ Mimogrede je napravil nekaj požirkov *whiskeyja*, močno ohlajenega z ledom.

...

▪ V veliki igralnici z mizami za biljard in s šankom so točili *whiskey* in pivo.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[víski]

IPA: [ˈvi:ski]

ednina

IMENOVALNIK: [víski]

RODILNIK: [vískija]

DAJALNIK: [vískiju]

TOŽILNIK: [víski]

MESTNIK: [pri vískiju]

ORODNIK: [z vískijem]

dvojina

IMENOVALNIK: [vískija]

RODILNIK: [vískijeŭ]

DAJALNIK: [vískijema]

TOŽILNIK: [vískija]

MESTNIK: [pri vískijih]

ORODNIK: [z vískijema]

množina

IMENOVALNIK: [vískiji]

RODILNIK: [vískijeŭ]

DAJALNIK: [vískijem]

TOŽILNIK: [vískije]

MESTNIK: [pri vískijih]

ORODNIK: [z vískiji]

TONEMSKO

[vîski]

IPA: [uí:ski]

ednina

IMENOVALNIK: [vîski]

RODILNIK: [vîskija]

DAJALNIK: [vîskiju]

TOŽILNIK: [vîski]

MESTNIK: [pri vîskiju]

ORODNIK: [z vîskijem]

dvojina

IMENOVALNIK: [vîskija]

RODILNIK: [vîskijeŭ]

DAJALNIK: [vîskijema]

TOŽILNIK: [vîskija]

MESTNIK: [pri vîskijih]

ORODNIK: [z vîskijema]

množina

IMENOVALNIK: [vîskiji]

RODILNIK: [vîskijeŭ]

DAJALNIK: [vîskijem]

TOŽILNIK: [vîskije]

MESTNIK: [pri vîskijih]

ORODNIK: [z vîskiji]

Izvor

↑viski

whisky whiskyja; glej **víski** samostalnik moškega spola

[víski]

POMEN

žgana pijača iz žita, zlasti ječmena

▶ sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

steklenica whiskyja

- V dveh urah je izpraznil steklenico *whiskyja*.
- Na vsakem koraku nas spremljajo polja pšenice, koruze in ječmena, ki ga uspešno uporabljajo za izdelavo škotskega *whiskyja*.

...

- Notranjost kolača premažemo z *whiskyjem*, razredčenim s tremi žlicami vode.
- Irci svoje različice praviloma destilirajo trikrat, medtem ko se pri škotskem *whiskyju* proces opravi le dvakrat.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[víski]

IPA: [ˈvi:ski]

ednina

IMENOVALNIK: [víski]

RODILNIK: [vískija]

DAJALNIK: [vískiju]

TOŽILNIK: [víski]

MESTNIK: [pri vískiju]

ORODNIK: [z vískijem]

dvojina

IMENOVALNIK: [vískija]

RODILNIK: [vískijeŭ]

DAJALNIK: [vískijema]

TOŽILNIK: [vískija]

MESTNIK: [pri vískijih]

ORODNIK: [z vískijema]

množina

IMENOVALNIK: [vískiji]

RODILNIK: [vískijeŭ]

DAJALNIK: [vískijem]

TOŽILNIK: [vískije]

MESTNIK: [pri vískijih]

ORODNIK: [z vískiji]

TONEMSKO

[vîski]

IPA: [uí:ski]

ednina

IMENOVALNIK: [vîski]

RODILNIK: [vîskija]

DAJALNIK: [vîskiju]

TOŽILNIK: [vîski]

MESTNIK: [pri vîskiju]

ORODNIK: [z vîskijem]

dvojina

IMENOVALNIK: [vîskija]
RODILNIK: [vîskijeŭ]
DAJALNIK: [vîskijema]
TOŽILNIK: [vîskija]
MESTNIK: [pri vîskijih]
ORODNIK: [z vîskijema]
množina

IMENOVALNIK: [vîskiji]
RODILNIK: [vîskijeŭ]
DAJALNIK: [vîskijem]
TOŽILNIK: [vîskije]
MESTNIK: [pri vîskijih]
ORODNIK: [z vîskiji]

IZVOR
↑viski

zabrérmzati zabrérmzam dovršni in nedovršni glagol
[zabrérmzati]

POMEN

1. neknjižno pogovorno **Z zavoro upočasniti, ustaviti vozilo**

▶ prisl. + **glag.**

▪ Tovornjak se približuje nadvozu in pred njim silovito *zabremza*.

▪ Na ravnici pošteno *zabremzam* s polnim pritiskom na stopalko zadnje zavore.

▪ Močno je *zabremzal*, ko je pripeljal v meglo.

1.1. neknjižno pogovorno **upočasniti, ustaviti premikanje koga, česa sploh**

▪ Bordam po smučini in že me izsili smučar, tako da sem moral kar pošteno *zabremzati*.

▪ Vedno sem prepozno *zabremzala* padalo in dvigovala sem ga preveč energično.

2. neknjižno pogovorno, ekspresivno **narediti, povzročiti, da se kaj uresniči pozneje, težje ali se sploh ne začne**

▶ prisl. + **glag.**

▪ Obnova dvorane nas je letos *zabremzala*, zato smo se igranju v pokalu odpovedali.

▪ Stranka je po šestih urah usklajevanja petnajst vrstic dolgega besedila rekla, da bi bilo mogoče le dobro stvar malo *zabremzati*.

...

▪ Založba je sklenila, da knjigo *zabremza*.

▪ Kdorkoli skuša kaj storiti, ga *zabremzajo*.

2.1. neknjižno pogovorno, ekspresivno **narediti, povzročiti, da kaj poteka počasneje**

▶ prisl. + **glag.**

▪ Neznansko se je razburil, govoril je kot dež, mojih prošenj, naj malce *zabremza*, ni niti slišal.

▪ Hotel sem v Los Angeles in se celo poročiti. Potem se je vse skupaj zlomilo, zbolel je tata, kar *zabremzal* sem.

...

▪ Košarkar s svojo počasnostjo in mehkostjo igro kvečjemu *zabremza*, namesto da bi jo poživil.

▪ Pred 225 milijoni let so vso to floro in favno prekrili mulj, blato in vulkanski pepel, blokirali dovod kisika in *zabremzali* razpadanje.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[zabrérmzati]

IPA: [za'bre:zmzati]

NEDOLOČNIK: zabrérmzati

NAMENILNIK: zabrérmzat

sedanjik

ednina

1. OSEBA: zabrérmzam

2. OSEBA: zabrérmzaš

3. OSEBA: zabrérmza

dvojina

1. OSEBA: zabrérmzava

2. OSEBA: zabrérmzata

3. OSEBA: zabrérmzata

množina

1. OSEBA: zabrérmzamo

2. OSEBA: zabrérmzate

3. OSEBA: zabrérmzajo

velelnik

ednina

2. OSEBA: zabrérmzaj

dvojina

1. OSEBA: zabrérmzajva

2. OSEBA: zabrérmzajta

množina

1. OSEBA: zabrérmzajmo

2. OSEBA: zabrérmzajte

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: zabrérmzal

DVOJINA: zabrérmzala

MNOŽINA: zabrérmzali

ženski spol

EDNINA: zabrérmzala

DVOJINA: zabrérmzali

MNOŽINA: zabrérmzale

srednji spol

EDNINA: zabrérmzalo

DVOJINA: zabrérmzali

MNOŽINA: zabrérmzala

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: zabremzajóč

RODILNIK: zabremzajóčega

DAJALNIK: zabremzajóčemu

TOŽILNIK: zabremzajóč

živo zabremzajóčega

MESTNIK: pri zabremzajóčem

ORODNIK: z zabremzajóčim
dvojina

IMENOVALNIK: zabremzajóča
RODILNIK: zabremzajóčih
DAJALNIK: zabremzajóčima
TOŽILNIK: zabremzajóča
MESTNIK: pri zabremzajóčih
ORODNIK: z zabremzajóčima
množina

IMENOVALNIK: zabremzajóči
RODILNIK: zabremzajóčih
DAJALNIK: zabremzajóčim
TOŽILNIK: zabremzajóče
MESTNIK: pri zabremzajóčih
ORODNIK: z zabremzajóčimi
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: zabremzajóča
RODILNIK: zabremzajóče
DAJALNIK: zabremzajóči
TOŽILNIK: zabremzajóčo
MESTNIK: pri zabremzajóči
ORODNIK: z zabremzajóčo
dvojina

IMENOVALNIK: zabremzajóči
RODILNIK: zabremzajóčih
DAJALNIK: zabremzajóčima
TOŽILNIK: zabremzajóči
MESTNIK: pri zabremzajóčih
ORODNIK: z zabremzajóčima
množina

IMENOVALNIK: zabremzajóče
RODILNIK: zabremzajóčih
DAJALNIK: zabremzajóčim
TOŽILNIK: zabremzajóče
MESTNIK: pri zabremzajóčih
ORODNIK: z zabremzajóčimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: zabremzajóče
RODILNIK: zabremzajóčega
DAJALNIK: zabremzajóčemu
TOŽILNIK: zabremzajóče
MESTNIK: pri zabremzajóčem
ORODNIK: z zabremzajóčim
dvojina

IMENOVALNIK: zabremzajóči
RODILNIK: zabremzajóčih
DAJALNIK: zabremzajóčima
TOŽILNIK: zabremzajóči
MESTNIK: pri zabremzajóčih
ORODNIK: z zabremzajóčima
množina

IMENOVALNIK: zabremzajóča
RODILNIK: zabremzajóčih
DAJALNIK: zabremzajóčim
TOŽILNIK: zabremzajóča
MESTNIK: pri zabremzajóčih
ORODNIK: z zabremzajóčimi
deležnik na -n

moški spol
ednina
IMENOVALNIK: zabrémzan
RODILNIK: zabrémzanega
DAJALNIK: zabrémzanemu
TOŽILNIK: zabrémzan
živo zabrémzanega
MESTNIK: pri zabrémzanem
ORODNIK: z zabrémzanim
dvojina

IMENOVALNIK: zabrémzana
RODILNIK: zabrémzanih
DAJALNIK: zabrémzanima
TOŽILNIK: zabrémzana
MESTNIK: pri zabrémzanih
ORODNIK: z zabrémzanim
množina

IMENOVALNIK: zabrémzani
RODILNIK: zabrémzanih
DAJALNIK: zabrémzanim
TOŽILNIK: zabrémzane
MESTNIK: pri zabrémzanih
ORODNIK: z zabrémzanimi
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: zabrémzana
RODILNIK: zabrémzane
DAJALNIK: zabrémzani
TOŽILNIK: zabrémzano
MESTNIK: pri zabrémzani
ORODNIK: z zabrémzano
dvojina

IMENOVALNIK: zabrémzani
RODILNIK: zabrémzanih
DAJALNIK: zabrémzanima
TOŽILNIK: zabrémzani
MESTNIK: pri zabrémzanih
ORODNIK: z zabrémzanim
množina

IMENOVALNIK: zabrémzane
RODILNIK: zabrémzanih
DAJALNIK: zabrémzanim
TOŽILNIK: zabrémzane
MESTNIK: pri zabrémzanih
ORODNIK: z zabrémzanimi
srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: **zabrémozano**

RODILNIK: **zabrémozanega**

DAJALNIK: **zabrémozanemu**

TOŽILNIK: **zabrémozano**

MESTNIK: **pri zabrémozanem**

ORODNIK: **z zabrémozanim**

dvojina

IMENOVALNIK: **zabrémozani**

RODILNIK: **zabrémozanih**

DAJALNIK: **zabrémozanima**

TOŽILNIK: **zabrémozani**

MESTNIK: **pri zabrémozanih**

ORODNIK: **z zabrémozanima**

množina

IMENOVALNIK: **zabrémozana**

RODILNIK: **zabrémozanih**

DAJALNIK: **zabrémozanim**

TOŽILNIK: **zabrémozana**

MESTNIK: **pri zabrémozanih**

ORODNIK: **z zabrémozanimi**

DELEŽJE NA **-aje**: **zabremzaje**

glagolnik

ednina

IMENOVALNIK: **zabrémozanje**

RODILNIK: **zabrémozanja**

DAJALNIK: **zabrémozanju**

TOŽILNIK: **zabrémozanje**

MESTNIK: **pri zabrémozanju**

ORODNIK: **z zabrémozanjem**

dvojina

IMENOVALNIK: **zabrémozanji**

RODILNIK: **zabrémozanj**

DAJALNIK: **zabrémozanjema**

TOŽILNIK: **zabrémozanji**

MESTNIK: **pri zabrémozanjih**

ORODNIK: **z zabrémozanjema**

množina

IMENOVALNIK: **zabrémozanja**

RODILNIK: **zabrémozanj**

DAJALNIK: **zabrémozanjem**

TOŽILNIK: **zabrémozanja**

MESTNIK: **pri zabrémozanjih**

ORODNIK: **z zabrémozanji**

TONEMSKO

[zabrêmozati]

IPA: [zabré:mzàti]

NEDOLOČNIK: **zabrêmozati**

NAMENILNIK: **zabrêmozat**

sedanjik

ednina

1. OSEBA: **zabrêmozam**

2. OSEBA: **zabrêmozáš**

3. OSEBA: **zabrêmozá**

dvojina

1. OSEBA: **zabrêmozava**

2. OSEBA: **zabrêmozata**

3. OSEBA: **zabrêmozata**

množina

1. OSEBA: **zabrêmozamo**

2. OSEBA: **zabrêmozate**

3. OSEBA: **zabrêmozajo**

velelnik

ednina

2. OSEBA: **zabrêmozaj**

dvojina

1. OSEBA: **zabrêmozajva**

2. OSEBA: **zabrêmozajta**

množina

1. OSEBA: **zabrêmozajmo**

2. OSEBA: **zabrêmozajte**

deležnik na -/

moški spol

EDNINA: **zabrêmozal**

DVOJINA: **zabrêmozala**

MNOŽINA: **zabrêmozali**

ženski spol

EDNINA: **zabrêmozala**

DVOJINA: **zabrêmozali**

MNOŽINA: **zabrêmozale**

srednji spol

EDNINA: **zabrêmozalo**

DVOJINA: **zabrêmozali**

MNOŽINA: **zabrêmozala**

deležnik na -č

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: **zabremzajôč** tudi **zabremzajôč**

RODILNIK: **zabremzajôčega**

DAJALNIK: **zabremzajôčemu**

TOŽILNIK: **zabremzajôč** tudi **zabremzajôč**

živo zabremzajôčega

MESTNIK: **pri zabremzajôčem**

ORODNIK: **z zabremzajôčim**

dvojina

IMENOVALNIK: **zabremzajôča**

RODILNIK: **zabremzajôčih**

DAJALNIK: **zabremzajôčima**

TOŽILNIK: **zabremzajôča**

MESTNIK: **pri zabremzajôčih**

ORODNIK: **z zabremzajôčima**

množina

IMENOVALNIK: **zabremzajôči**

RODILNIK: **zabremzajôčih**

DAJALNIK: **zabremzajôčim**

TOŽILNIK: zabremzajóče
MESTNIK: pri zabremzajóčih
ORODNIK: z zabremzajóčimi
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: zabremzajóča
RODILNIK: zabremzajóče
DAJALNIK: zabremzajóči
TOŽILNIK: zabremzajóčo
MESTNIK: pri zabremzajóči
ORODNIK: z zabremzajóčo
dvojina

IMENOVALNIK: zabremzajóči
RODILNIK: zabremzajóčih
DAJALNIK: zabremzajóčima
TOŽILNIK: zabremzajóči
MESTNIK: pri zabremzajóčih
ORODNIK: z zabremzajóčima
množina

IMENOVALNIK: zabremzajóče
RODILNIK: zabremzajóčih
DAJALNIK: zabremzajóčim
TOŽILNIK: zabremzajóče
MESTNIK: pri zabremzajóčih
ORODNIK: z zabremzajóčimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: zabremzajóče
RODILNIK: zabremzajóčega
DAJALNIK: zabremzajóčemu
TOŽILNIK: zabremzajóče
MESTNIK: pri zabremzajóčem
ORODNIK: z zabremzajóčim
dvojina

IMENOVALNIK: zabremzajóči
RODILNIK: zabremzajóčih
DAJALNIK: zabremzajóčima
TOŽILNIK: zabremzajóči
MESTNIK: pri zabremzajóčih
ORODNIK: z zabremzajóčima
množina

IMENOVALNIK: zabremzajóča
RODILNIK: zabremzajóčih
DAJALNIK: zabremzajóčim
TOŽILNIK: zabremzajóča
MESTNIK: pri zabremzajóčih
ORODNIK: z zabremzajóčimi
deležnik na -n

moški spol
ednina

IMENOVALNIK: zabrêmzan
RODILNIK: zabrêmzanega
DAJALNIK: zabrêmzanemu

TOŽILNIK: zabrêmzan
živo zabrêmzanega
MESTNIK: pri zabrêmzanem
ORODNIK: z zabrêmzanim
dvojina

IMENOVALNIK: zabrêmzana
RODILNIK: zabrêmzanih
DAJALNIK: zabrêmzanima
TOŽILNIK: zabrêmzana
MESTNIK: pri zabrêmzanih
ORODNIK: z zabrêmzanima
množina

IMENOVALNIK: zabrêmzani
RODILNIK: zabrêmzanih
DAJALNIK: zabrêmzanim
TOŽILNIK: zabrêmzane
MESTNIK: pri zabrêmzanih
ORODNIK: z zabrêmzanimi
ženski spol
ednina

IMENOVALNIK: zabrêmzana
RODILNIK: zabrêmzane
DAJALNIK: zabrêmzani
TOŽILNIK: zabrêmzано
MESTNIK: pri zabrêmzani
ORODNIK: z zabrêmzано
dvojina

IMENOVALNIK: zabrêmzani
RODILNIK: zabrêmzanih
DAJALNIK: zabrêmzanima
TOŽILNIK: zabrêmzani
MESTNIK: pri zabrêmzanih
ORODNIK: z zabrêmzanima
množina

IMENOVALNIK: zabrêmzane
RODILNIK: zabrêmzanih
DAJALNIK: zabrêmzanim
TOŽILNIK: zabrêmzane
MESTNIK: pri zabrêmzanih
ORODNIK: z zabrêmzanimi
srednji spol
ednina

IMENOVALNIK: zabrêmzано
RODILNIK: zabrêmzanega
DAJALNIK: zabrêmzanemu
TOŽILNIK: zabrêmzано
MESTNIK: pri zabrêmzanem
ORODNIK: z zabrêmzanim
dvojina

IMENOVALNIK: zabrêmzani
RODILNIK: zabrêmzanih
DAJALNIK: zabrêmzanima
TOŽILNIK: zabrêmzani

MESTNIK: pri **zabrênzanih**
ORODNIK: z **zabrênzanima**
množina
IMENOVALNIK: **zabrênzana**
RODILNIK: **zabrênzanih**
DAJALNIK: **zabrênzanim**
TOŽILNIK: **zabrênzana**
MESTNIK: pri **zabrênzanih**
ORODNIK: z **zabrênzanimi**
DELEŽJE NA *-aje*: **zabremzâje**
glagolnik

ednina
IMENOVALNIK: **zabrênzanje**
RODILNIK: **zabrênzanja**
DAJALNIK: **zabrênzanju**
TOŽILNIK: **zabrênzanje**
MESTNIK: pri **zabrênzanju**
ORODNIK: z **zabrênzanjem**
dvojina
IMENOVALNIK: **zabrênzaji**
RODILNIK: **zabrênzanj**
DAJALNIK: **zabrênzanjema**
TOŽILNIK: **zabrênzaji**
MESTNIK: pri **zabrênzanjih**
ORODNIK: z **zabrênzanjema**
množina
IMENOVALNIK: **zabrênzanja**
RODILNIK: **zabrênzanj**
DAJALNIK: **zabrênzanjem**
TOŽILNIK: **zabrênzanja**
MESTNIK: pri **zabrênzanjih**
ORODNIK: z **zabrênzaji**

Izvor
↑ **bremzati**

zdravica *zdravice* samostalnik ženskega spola
[zdravica]

POMEN

1. slovesne besede, s katerimi se nazdravi, vošči

▶ glag. + **sam. beseda v tožilniku**

izreči *zdravico* | predlagati *zdravico*

- Napolni kozarca in izreče preprosto božično *zdravico*.
- Predlagajte *zdravico* za nevesto in ženina.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

novoletna *zdravica* | obvezna *zdravica*

- Po novoletni *zdravici* opolnoči bo nebo razsvetlil ognjemet.
- Bučnemu prepevanju z obveznimi *zdravicami* se je pridružila tudi kakšna solza sreče.

...

- Predsednik je v *zdravici* dejal, da je počaščen, ker ima privilegij pozdraviti kraljico na njenem prvem obisku v naši državi.

1.1. pesem, s katero se nazdravi, vošči

- Pred vsemi povabljenimi je prijel za mikrofon in zapel rojstnodnevno *zdravico*.
- Radijcem je voščila s pravo slovensko *zdravico* Kol>kor kapljic, tol>ko let ...

1.2. pijača, ki se pije ob nazdravljanju, voščilu

- Novoletni sprejem župana za novinarje je potekal ob brezalkoholni *zdravici*.
- Po pravilu teče vino v potokih; najprej pijejo *zdravico* za mir, takoj za njo sledi *zdravica* za državo.
- S kolegi je pil *zdravice* na račun prijateljstva.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[zdravica]

IPA: [zdra'vi:tsa]

ednina

IMENOVALNIK: **zdravica**

RODILNIK: **zdravice**

DAJALNIK: **zdravici**

TOŽILNIK: **zdravico**

MESTNIK: pri **zdravici**

ORODNIK: z **zdravico**

dvojina

IMENOVALNIK: **zdravici**

RODILNIK: **zdravic**

DAJALNIK: **zdravicama**

TOŽILNIK: **zdravici**

MESTNIK: pri **zdravicah**

ORODNIK: z **zdravicama**

množina

IMENOVALNIK: **zdravice**

RODILNIK: **zdravic**

DAJALNIK: **zdravicam**

TOŽILNIK: **zdravice**

MESTNIK: pri **zdravicah**

ORODNIK: z **zdravicami**

TONEMSKO

[zdravica]

IPA: [zdra'vi:tsá]

ednina

IMENOVALNIK: **zdravica**

RODILNIK: **zdravice**

DAJALNIK: **zdravici**

TOŽILNIK: **zdravico**

MESTNIK: pri **zdravici**

ORODNIK: z **zdravico**

dvojina

IMENOVALNIK: **zdravici**

RODILNIK: **zdravic**

DAJALNIK: **zdravicama**

TOŽILNIK: **zdravici**

MESTNIK: pri **zdravicah**

ORODNIK: z zdravíc**ama**
množina
IMENOVALNIK: zdravíce
RODILNIK: zdravîc
DAJALNIK: zdravíc**am**
TOŽILNIK: zdravíce
MESTNIK: pri zdravíc**ah**
ORODNIK: z zdravíc**ami**

Izvor
iz *zdraviti* v pomenu 'nazdraviti' iz ↑zdrav

žaloígra žaloígre samostalnik ženskega spola
[žaloígra]

POMEN

1. drama, v kateri glavni junak zaradi neobvladljivih okoliščin, v spopadu z močnejšimi silami propade, je poražen; sin.: tragedija
▪ Aristotel navaja Sofoklove besede, da njegove *žaloigre* predstavljajo ljudi, kakršni naj bi bili, Evripidove pa takšne, kakršni so.
▪ Na velikem odru ljubljanske Drame je bila premiera zgodovinske *žaloigre* Julij Cezar Williama Shakespeara.

1.1. drama z žalostnim, nesrečnim koncem

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Z dramo Užitkarji je Remec hotel dati ljudsko *žaloigro* o surovi snahi in nemočnih preužitkarjih in sovraštvu med sosedoma.

▪ Preizkusil se je v pisanju tragedij, meščanskih *žaloiger* in tragikomedij.

2. ekspresivno dogajanje, dogodek, ki zaradi trpljenja vzbuja močne občutke žalosti, pretresenosti, sočutja; sin.: ekspresivno tragedija

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Vse skupaj se utegne spremeniti v pravo *žaloigro*, če politična pogajanja ne bodo uspela.

▪ Državi grozita nova vojna in humanitarna *žaloigra*.

...

▪ Priča je bil precej *žaloigram* v gorah, videl je približno 20 mrtvecev, večinoma mladih, ki so imeli še vse pred seboj.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[žaloígra]

IPA: [ʒalɔ'í:gra]

ednina

IMENOVALNIK: žaloígra

RODILNIK: žaloígre

DAJALNIK: žaloígri

TOŽILNIK: žaloígro

MESTNIK: pri žaloígri

ORODNIK: z žaloígro

dvojina

IMENOVALNIK: žaloígr**i**

RODILNIK: žaloígr

DAJALNIK: žaloígr**ama**

TOŽILNIK: žaloígr**i**

MESTNIK: pri žaloígr**ah**

ORODNIK: z žaloígr**ama**

množina

IMENOVALNIK: žaloígr**e**

RODILNIK: žaloígr

DAJALNIK: žaloígr**am**

TOŽILNIK: žaloígr**e**

MESTNIK: pri žaloígr**ah**

ORODNIK: z žaloígr**ami**

TONEMSKO

[žaloígra]

IPA: [ʒalɔ'í:grà]

ednina

IMENOVALNIK: žaloígr**a**

RODILNIK: žaloígr**e**

DAJALNIK: žaloígr**i**

TOŽILNIK: žaloígr**o**

MESTNIK: pri žaloígr**i**

ORODNIK: z žaloígr**o**

dvojina

IMENOVALNIK: žaloígr**i**

RODILNIK: žaloígr

DAJALNIK: žaloígr**ama**

TOŽILNIK: žaloígr**i**

MESTNIK: pri žaloígr**ah**

ORODNIK: z žaloígr**ama**

množina

IMENOVALNIK: žaloígr**e**

RODILNIK: žaloígr

DAJALNIK: žaloígr**am**

TOŽILNIK: žaloígr**e**

MESTNIK: pri žaloígr**ah**

ORODNIK: z žaloígr**ami**

Izvor

po zgledu nem. *Trauerspiel* iz *žal* + ↑*igra*

žámet žámeta samostalnik moškega spola

[žámet]

POMEN

1. tkano blago z mehкими dlačicami na eni strani; sin.: privzdignjeno baržun

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

črn, rdeč, škrlaten žamet | fin, mehak, tanek žamet | gladek, rebrast žamet

▪ Plašč je izdelan iz kombinacije rebrastega *žameta* in gladkega, debelega platna.

▪ Rob je izdelan iz gladkega svetlečega *žameta*.

▪ Naušesne blazinice v slušalkah so iz mehkega

žameta.

▶ sam. beseda + iz + **sam. beseda v roditelju**
hlače, krilo iz žameta | jakna, plašč, suknjič iz žameta |
kostim, obleka iz žameta | sedež, zavesa iz žameta

- Dolgo krilo iz temno rdečega gladkega *žameta* je krojeno v sedem spodaj širših pol.
- Za pomembno priložnost je oblekla svojo najboljšo obleko iz temno zelenega *žameta*, okrašeno s svilenim trakom.

- Težke zavesa iz rdečega *žameta* so bile obledele.

▶ **privedna zveza**

žamet in svila

- Ženski čevlji so bili iz *žameta* in svile, od okoli 1570 pa so bili vse pogosteje tudi usnjeni.
- Sobe so bile lepo urejene: vse pohištvo je bilo iz lakiranega lesa, oblazinjeno z *žametom* ali brokatom.

...

- Različne vrste in barvni odtenki *žameta* so primerni tudi kot preobleka za senčnike in lestence.

- Širina reber na *žametu* znaša dva milimetra.

1.1. oblačilo, izdelek iz tega blaga

- Oblečen je bil v *žamet* in damast, njegov konj pa je bil podkovan s srebrom.

1.2. ekspresivno kar po videzu, otipu spominja na to blago

- Vsa rastlina se kaj kmalu odene v *žamet*; njeni listi in stebela so bogato poraščeni s kratkimi dlačicami.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[žámet]

IPA: [ˈza:mɛt]

ednina

IMENOVALNIK: žámet

RODILNIK: žámeta

DAJALNIK: žámetu

TOŽILNIK: žámet

MESTNIK: pri žámetu

ORODNIK: z žámetom

dvojina

IMENOVALNIK: žámeta

RODILNIK: žámetov

DAJALNIK: žámetoma

TOŽILNIK: žámeta

MESTNIK: pri žámetih

ORODNIK: z žámetoma

množina

IMENOVALNIK: žámeti

RODILNIK: žámetov

DAJALNIK: žámetom

TOŽILNIK: žámete

MESTNIK: pri žámetih

ORODNIK: z žámeti

TONEMSKO

[žámet]

IPA: [ˈza:mɛt]

ednina

IMENOVALNIK: žámet

RODILNIK: žámeta

DAJALNIK: žámetu

TOŽILNIK: žámet

MESTNIK: pri žámetu

ORODNIK: z žámetom

dvojina

IMENOVALNIK: žámeta

RODILNIK: žámetov tudi žâmetov

DAJALNIK: žámetoma

TOŽILNIK: žámeta

MESTNIK: pri žámetih tudi pri žâmetih

ORODNIK: z žámetoma

množina

IMENOVALNIK: žámeti

RODILNIK: žámetov tudi žâmetov

DAJALNIK: žámetom

TOŽILNIK: žámete

MESTNIK: pri žámetih tudi pri žâmetih

ORODNIK: z žámeti tudi z žâmeti

STALNE ZVEZE

svileni žamet

žamet z osnovnimi podolžnimi nitmi iz svile in prečnimi nitmi iz bombaža

- Francoski barok se je najraje spogledoval z dragimi, težjimi materiali, kot sta težki svileni saten in *svileni žamet*.

- Najlepši lesk ima *svileni žamet*, a ga je težko najti.

FRAZEOLOGIJA

mehek/nežen/gladek kot žamet

mehek kot žamet

nežen kot žamet

gladek kot žamet

zelo mehek, gladek, prijeten na otip

- Žive meje iz tise so strogo obrezane, trava je redno košena in *mehka kot žamet*.

- Zelo prijetna je nega s kremo, ki je bolj bogata in mastna od losjona za telo. Koža bo *nežna kot žamet*.

- Morski lev z mogočnim, *kot žamet gladkim* temnim trupom, z ogromnimi plavutmi in s prijaznim pogledom je postal ljubljenec obiskovalcev ljubljanskega živalskega vrta.

Pamet je boljša kot žamet.

izraža, da je umska sposobnost cenjena vrednota

- Učinkovita poteza dokazuje, da je včasih *pamet*

boljša kot žamet.

IZVOR

prevzeto prek srvnem. *samīt* (današnje nem. *Samt*, starejše *Sammet*) in stfrc. *samit* iz srlat. *samitum* < *examitum*, to prevzeto iz srgr. (*h*)*eksámiton*, iz *héks* 'šest' + *mítos* 'nit', prvotno '(tkanina) iz šestih niti'

žámetast žámetasta žámetasto pridevnik
[žámetast]

POMEN

1. ki je iz žameta 1. ali vsebuje žamet 1.; sin.:

žameten, privzdignjeno baržunast

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

žametaste hlače

- Nosil je stare črne *žametaste* hlače.
- Garderobierka v garderobi ji je podala črno *žametasto* ogrinjalo, ki si ga je ogrnila okoli ramen in se napotila proti vratom.

2. ki spominja na žamet 1. ali je tak kot pri

žametu 1.; sin.: žameten, privzdignjeno baržunast

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

žametast videz | žametasta kožica, površina, prevleka | žametasta tekstura

- Bet je pokrit z debelo *žametasto* prevleko, medtem ko je površina temno rjavega klobuka veliko nežnejše žametasta.

...

- Cvetovi so *žametasti* na otip, njihova grla pa so pogosto progasta ali zaznamovana z lisami kontrastne barve.

3. ki je prijetnega, bogatega okusa; sin.: žameten

▶ **prid. beseda** + sam. beseda

- Jedrca so umazano bele barve in imajo mehak, skoraj *žametast* okus.
- Vino z *žametastimi* tanini, ki se izoblikujejo v *barrique* sodčkah, odlikuje cvetica črnega ribeza.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[žámetast]

IPA: ['ʒa:metast]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: žámetast

določno žámetasti

RODILNIK: žámetastega

DAJALNIK: žámetastemu

TOŽILNIK: žámetast

določno žámetasti

živo žámetastega

MESTNIK: pri žámetastem

ORODNIK: z žámetastim

dvojina

IMENOVALNIK: žámetasta

RODILNIK: žámetastih

DAJALNIK: žámetastima

TOŽILNIK: žámetasta

MESTNIK: pri žámetastih

ORODNIK: z žámetastima

množina

IMENOVALNIK: žámetasti

RODILNIK: žámetastih

DAJALNIK: žámetastim

TOŽILNIK: žámetaste

MESTNIK: pri žámetastih

ORODNIK: z žámetastimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: žámetasta

RODILNIK: žámetaste

DAJALNIK: žámetasti

TOŽILNIK: žámetasto

MESTNIK: pri žámetasti

ORODNIK: z žámetasto

dvojina

IMENOVALNIK: žámetasti

RODILNIK: žámetastih

DAJALNIK: žámetastima

TOŽILNIK: žámetasti

MESTNIK: pri žámetastih

ORODNIK: z žámetastima

množina

IMENOVALNIK: žámetaste

RODILNIK: žámetastih

DAJALNIK: žámetastim

TOŽILNIK: žámetaste

MESTNIK: pri žámetastih

ORODNIK: z žámetastimi

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: žámetasto

RODILNIK: žámetastega

DAJALNIK: žámetastemu

TOŽILNIK: žámetasto

MESTNIK: pri žámetastem

ORODNIK: z žámetastim

dvojina

IMENOVALNIK: žámetasti

RODILNIK: žámetastih

DAJALNIK: žámetastima

TOŽILNIK: žámetasti

MESTNIK: pri žámetastih

ORODNIK: z žámetastima

množina

IMENOVALNIK: žámetasta

RODILNIK: žámetast**ih**
DAJALNIK: žámetast**im**
TOŽILNIK: žámetasta
MESTNIK: pri žámetast**ih**
ORODNIK: z žámetast**imi**
PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj žámetast

ženski spol

EDNINA: bõlj žámetasta

srednji spol

EDNINA: bõlj žámetasto

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj žámetast

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj žámetasta

srednji spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj žámetasto

TONEMSKO

[žámetast]

IPA: [zà:métast]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: žámetast

določno žámetasti

RODILNIK: žámetast**ega**

DAJALNIK: žámetast**emu**

TOŽILNIK: žámetast

določno žámetasti

živo žámetast**ega**

MESTNIK: pri žámetast**em**

ORODNIK: z žámetast**im**

dvojina

IMENOVALNIK: žámetasta

RODILNIK: žámetast**ih**

DAJALNIK: žámetast**ima**

TOŽILNIK: žámetasta

MESTNIK: pri žámetast**ih**

ORODNIK: z žámetast**ima**

množina

IMENOVALNIK: žámetasti

RODILNIK: žámetast**ih**

DAJALNIK: žámetast**im**

TOŽILNIK: žámetaste

MESTNIK: pri žámetast**ih**

ORODNIK: z žámetast**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: žámetasta

RODILNIK: žámetaste

DAJALNIK: žámetasti

TOŽILNIK: žámetasto

MESTNIK: pri žámetasti

ORODNIK: z žámetasto

dvojina

IMENOVALNIK: žámetasti

RODILNIK: žámetast**ih**

DAJALNIK: žámetast**ima**

TOŽILNIK: žámetasti

MESTNIK: pri žámetast**ih**

ORODNIK: z žámetast**ima**

množina

IMENOVALNIK: žámetaste

RODILNIK: žámetast**ih**

DAJALNIK: žámetast**im**

TOŽILNIK: žámetaste

MESTNIK: pri žámetast**ih**

ORODNIK: z žámetast**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: žámetasto

RODILNIK: žámetast**ega**

DAJALNIK: žámetast**emu**

TOŽILNIK: žámetasto

MESTNIK: pri žámetast**em**

ORODNIK: z žámetast**im**

dvojina

IMENOVALNIK: žámetasti

RODILNIK: žámetast**ih**

DAJALNIK: žámetast**ima**

TOŽILNIK: žámetasti

MESTNIK: pri žámetast**ih**

ORODNIK: z žámetast**ima**

množina

IMENOVALNIK: žámetasta

RODILNIK: žámetast**ih**

DAJALNIK: žámetast**im**

TOŽILNIK: žámetasta

MESTNIK: pri žámetast**ih**

ORODNIK: z žámetast**imi**

PRIMERNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: bõlj žámetast

ženski spol

EDNINA: bõlj žámetasta

srednji spol

EDNINA: bõlj žámetasto

PRESEŽNIK — OPISNO STOPNJEVANJE

moški spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj žámetast

ženski spol

EDNINA: nãjbolj in nãjbolj žámetasta

srednji spol

EDNINA: nâjbolj in nâjbolj žâmetasto

STALNE ZVEZE

žâmetasti goban

iz biologije goban z rdeče rjavim klobukom, rumenkasto rdečim betom in rumenim mesom, ki na prerezu pomodri; primerjaj lat. *Neoboletus erythropus*

- **Žâmetasti goban** raste od junija do oktobra v listnatih in iglastih gozdovih, posebej pod bukvami, hrasti in smrekami.
- Meso *žâmetastega gobana* je čvrsto in kompaktno. Ko gobo prekuhamo, kar je vsekakor potrebno, saj je pogojno užitna, se meso obarva lepo rumeno.

Izvor

↑žâmet

žâmeten žâmetna žâmetno pridevnik

[žâmetən]

POMEN

1. v nekaterih zvezah v obliki **žâmetni** ki je iz žâmeta 1. ali vsebuje žâmet 1.; SIN.: žâmetast, privzdignjeno baržunast
 - ▶ **prid. beseda** + sam. beseda žâmeten/žâmetni suknjič, telovnik | žâmeten/žâmetni trak, zastor | žâmetna blazina, zavesa, zofa | žâmetna jakna, obleka | žâmetne hlače, rokavice
 - Nosil je hlače na korenček iz karirastega blaga in *žâmeten* suknjič.
 - Nasproti okna je težka *žâmetna* zavesa delila dnevni prostor od dvorane.
 - Oblečen je bil v preproste *žâmetne* hlače in karirasto bombažno srajco.
2. v nekaterih zvezah v obliki **žâmetni** ki spominja na žâmet 1. ali je tak kot pri žâmetu 1.; SIN.: žâmetast, privzdignjeno baržunast
 - ▶ **prid. beseda** + sam. beseda žâmeten/žâmetni lesk, videz | žâmetna mehkoča | žâmetna polt | žâmetna tekstura
 - S paličnim mešalnikom juho prepasiramo, da postane *žâmetnega* videza.
 - Izjemna mehka in *žâmetna* tekstura se v stiku s kožo stopi.
 - Sivkasto modre oči postanejo z modro maskaro še bolj modre, rjave oči pa s temno rjavo dobijo *žâmetno* mehkočo.
3. ki je prijetnega, bogatega okusa; sin.: žâmetast
 - Vino ima bogat sadni vonj in poln *žâmeten* okus.
 - Tanini so plemeniti in *žâmetni*, pookus pa traja zelo dolgo.
4. ekspresivno ki ima nizek, mehek in prijeten zven; sin.: privzdignjeno baržunast
 - ▶ **prid. beseda** + sam. beseda žâmeten alt, bariton | žâmeten glas
 - Vlogo je odpel s čvrstim, a lepo zvenečim in

žâmetnim baritonom.

- Veljal je za glasovnega akrobata, a njegov kovinsko sonorni in obenem *žâmetni* glas je bil specifičen.

5. ekspresivno ki je prijazen, nežen

- *Žâmeten* pogled, vesel simpatičen nasmešek, prikupna zmedenost in že smo v devetih nebesih.
- Ustnice so oblikovale mehke, *žâmetne* besede, ki pa jih je veter sproti odnašal, da nisem mogel ujeti njihovega pomena.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[žâmetən]

IPA: [ˈza:metən]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: žâmeten

določno žâmetni

RODILNIK: žâmetnega

DAJALNIK: žâmetnemu

TOŽILNIK: žâmeten

določno žâmetni

živo žâmetnega

MESTNIK: pri žâmetnem

ORODNIK: z žâmetnim

dvojina

IMENOVALNIK: žâmetna

RODILNIK: žâmetnih

DAJALNIK: žâmetnima

TOŽILNIK: žâmetna

MESTNIK: pri žâmetnih

ORODNIK: z žâmetnima

množina

IMENOVALNIK: žâmetni

RODILNIK: žâmetnih

DAJALNIK: žâmetnim

TOŽILNIK: žâmetne

MESTNIK: pri žâmetnih

ORODNIK: z žâmetnimi

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: žâmetna

RODILNIK: žâmetne

DAJALNIK: žâmetni

TOŽILNIK: žâmetno

MESTNIK: pri žâmetni

ORODNIK: z žâmetno

dvojina

IMENOVALNIK: žâmetni

RODILNIK: žâmetnih

DAJALNIK: žâmetnima

TOŽILNIK: žâmetni

MESTNIK: pri žâmetnih

ORODNIK: z žámetn**ima**

množina

IMENOVALNIK: žámet**ne**

RODILNIK: žámetn**ih**

DAJALNIK: žámetn**im**

TOŽILNIK: žámet**ne**

MESTNIK: pri žámetn**ih**

ORODNIK: z žámetn**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: žámetn**o**

RODILNIK: žámetn**ega**

DAJALNIK: žámetn**emu**

TOŽILNIK: žámetn**o**

MESTNIK: pri žámetn**em**

ORODNIK: z žámetn**im**

dvojina

IMENOVALNIK: žámetn**i**

RODILNIK: žámetn**ih**

DAJALNIK: žámetn**ima**

TOŽILNIK: žámetn**i**

MESTNIK: pri žámetn**ih**

ORODNIK: z žámetn**ima**

množina

IMENOVALNIK: žámetn**a**

RODILNIK: žámetn**ih**

DAJALNIK: žámetn**im**

TOŽILNIK: žámetn**a**

MESTNIK: pri žámetn**ih**

ORODNIK: z žámetn**imi**

TONEMSKO

[žámetən]

IPA: [ʒà:métən]

OSNOVNIK

moški spol

ednina

IMENOVALNIK: žámetn

določno žámetn**i**

RODILNIK: žámetn**ega**

DAJALNIK: žámetn**emu**

TOŽILNIK: žámetn

določno žámetn**i**

živo žámetn**ega**

MESTNIK: pri žámetn**em**

ORODNIK: z žámetn**im**

dvojina

IMENOVALNIK: žámetn**a**

RODILNIK: žámetn**ih**

DAJALNIK: žámetn**ima**

TOŽILNIK: žámetn**a**

MESTNIK: pri žámetn**ih**

ORODNIK: z žámetn**ima**

množina

IMENOVALNIK: žámetn**i**

RODILNIK: žámetn**ih**

DAJALNIK: žámetn**im**

TOŽILNIK: žámet**ne**

MESTNIK: pri žámetn**ih**

ORODNIK: z žámetn**imi**

ženski spol

ednina

IMENOVALNIK: žámetn**a**

RODILNIK: žámetn**e**

DAJALNIK: žámetn**i**

TOŽILNIK: žámetn**o**

MESTNIK: pri žámetn**i**

ORODNIK: z žámetn**o**

dvojina

IMENOVALNIK: žámetn**i**

RODILNIK: žámetn**ih**

DAJALNIK: žámetn**ima**

TOŽILNIK: žámetn**i**

MESTNIK: pri žámetn**ih**

ORODNIK: z žámetn**ima**

množina

IMENOVALNIK: žámetn**e**

RODILNIK: žámetn**ih**

DAJALNIK: žámetn**im**

TOŽILNIK: žámetn**e**

MESTNIK: pri žámetn**ih**

ORODNIK: z žámetn**imi**

srednji spol

ednina

IMENOVALNIK: žámetn**o**

RODILNIK: žámetn**ega**

DAJALNIK: žámetn**emu**

TOŽILNIK: žámetn**o**

MESTNIK: pri žámetn**em**

ORODNIK: z žámetn**im**

dvojina

IMENOVALNIK: žámetn**i**

RODILNIK: žámetn**ih**

DAJALNIK: žámetn**ima**

TOŽILNIK: žámetn**i**

MESTNIK: pri žámetn**ih**

ORODNIK: z žámetn**ima**

množina

IMENOVALNIK: žámetn**a**

RODILNIK: žámetn**ih**

DAJALNIK: žámetn**im**

TOŽILNIK: žámetn**a**

MESTNIK: pri žámetn**ih**

ORODNIK: z žámetn**imi**

STALNE ZVEZE

žametna črnina

1. vinska trta z večjimi temno modrimi grozdi s poprhom, po izvoru iz Slovenije; sin.: žametovka

► glag. + **sam. beseda v tožilniku**

▪ Konec tedna so obrali *žametno črnino*.

...

▪ Pred kratkim so prvič obrezali potomko najstarejše trte na svetu, *žametne črnine* z mariborskega Lenta.
▪ V njegovem vinogradu rastejo *žametna črnina*, modra frankinja, modri pinot, chardonnay, sauvignon, rumeni muškati in laški rizling.

1.1. rdeče vino iz grozdja te trte, navadno kot sestavina cvička; sin.: žametovka

▪ Letos so prvič v buteljke stekleničili tudi *žametno črnino*.

▪ Za cviček pridelujejo modro frankinjo, *žametno črnino*, kraljevino in laški rizling.

IZVOR

↑žamet

žámetnica žámetnice samostalnik ženskega spola

[žámetnica]

POMEN

okrasna rastlina z rumenkastimi, rdečkastimi ali oranžnimi cvetovi v bujnem socvetju, pernatimi listi in izrazitim vonjem; primerjaj lat. *Tagetes*; sin.: tagetes

► glag. + **sam. beseda v tožilniku**

posaditi žametnico

▪ Če želimo iz tal pregnati ogorčice, posadimo *žametnico* in ognjič, tam, kjer imamo težave z mravljami, pa sivko in timijan.

▪ Pred dvema letoma sem dobila za darilo vrtnico. Letos sem okoli nje nasadila *žametnice*, ki lepo uspevajo.

► sam. beseda + **sam. beseda v rodilniku**

cvetovi žametnice

▪ Če cvetove *žametnic* kuhamo v lugu, dobimo naravno rumeno barvilo za platno, svilo in volno.

▪ V eni cvetlični gredi je mogoče zelo slikovito nasaditi različne sorte *žametnic*.

...

▪ *Žametnice* ali tagetesi, ki najpogosteje cvetijo rumeno ali oranžno, so s svojim močnim vonjem ene najbolj vsestransko koristnih rastlin na vrtu.

IZGOVOR IN OBLIKE

JAKOSTNO

[žámetnica]

IPA: [ˈza:mɛtnitsa]

ednina

IMENOVALNIK: žámetnica

RODILNIK: žámetnice

DAJALNIK: žámetnici

TOŽILNIK: žámetnico

MESTNIK: pri žámetnici

ORODNIK: z žámetnico

dvojina

IMENOVALNIK: žámetnici

RODILNIK: žámetnic

DAJALNIK: žámetnicama

TOŽILNIK: žámetnici

MESTNIK: pri žámetnicah

ORODNIK: z žámetnicama

množina

IMENOVALNIK: žámetnice

RODILNIK: žámetnic

DAJALNIK: žámetnicam

TOŽILNIK: žámetnice

MESTNIK: pri žámetnicah

ORODNIK: z žámetnicami

TONEMSKO

[žámetnica]

IPA: [zà:métnitsa]

ednina

IMENOVALNIK: žámetnica

RODILNIK: žámetnice

DAJALNIK: žámetnici

TOŽILNIK: žámetnico

MESTNIK: pri žámetnici

ORODNIK: z žámetnico

dvojina

IMENOVALNIK: žámetnici

RODILNIK: žámetnic

DAJALNIK: žámetnicama

TOŽILNIK: žámetnici

MESTNIK: pri žámetnicah

ORODNIK: z žámetnicama

množina

IMENOVALNIK: žámetnice

RODILNIK: žámetnic

DAJALNIK: žámetnicam

TOŽILNIK: žámetnice

MESTNIK: pri žámetnicah

ORODNIK: z žámetnicami

IZVOR

↑žamet

žvrgolênje žvrgolênja samostalnik srednjega spola

[žvərgolênje]

POMEN

1. oglašanje z glasovi različnih višin, ki tvorijo glasovne vzorce, značilnimi za ptice

► **sam. beseda** + sam. beseda v rodilniku
žvrgolenje ptic, ptičev, ptičkov

▪ Vesela sem pomladnih sončnih žarkov in jutranjega *žvrgolenja* ptic.

▪ Moj najljubši kotiček je doma, kjer se lahko najbolj sprostim ob poslušanju *žvrgolenja* ptičkov.

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

jutranje *žvrgolenje* | ptičje *žvrgolenje*

▪ Je ljubiteljica narave, čudovitega cvetja in prijetnega jutranjega *žvrgolenja* ptic.

▪ Petje čričkov se je mešalo s kristalno zvonkim ptičjim *žvrgolenjem*, ki je spominjalo na kapljanje poletnega dežja.

...

▪ Uživajte v vonju sveže pokošene trave, prisluhnite *žvrgolenju* ptičev, prepustite se toplemu soncu.

1.1. ekspresivno **oglašanje s temu podobnimi zvoki**

▪ Nežne zvoke violine je dostojno nadomestilo *žvrgolenje* klarineta, kitare in saksofona.

▪ Verjetno ni bil preveč navdušen nad oglašanjem malčkov, še manj pa nad občasnim *žvrgolenjem* mobilnih telefonov.

▪ Po skoraj pol stoletja poskočno *žvrgolenje* fantovskega benda še vedno pričara tisto pravo morsko doživetje.

1.2. ekspresivno **govorjenje, petje s temu podobnimi glasovi**

▶ prid. beseda + **sam. beseda**

▪ Pisano mravljišče na ulicah ter veselo *žvrgolenje* v šolah in vrtcih sta znaka, da smo zakorakali v novo šolsko leto.

▪ Zaljubljeno *žvrgolenje* sta nadaljevala tudi po skupnem nastopu.

Izgovor in oblike

JAKOSTNO

[žvərgolɛnjɛ]

IPA: [ʒvərgolɛːnjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: *žvrgolénje*

RODILNIK: *žvrgolénja*

DAJALNIK: *žvrgolénju*

TOŽILNIK: *žvrgolénje*

MESTNIK: pri *žvrgolénju*

ORODNIK: z *žvrgolénjem*

dvojina

IMENOVALNIK: *žvrgolénji*

RODILNIK: *žvrgolénj*

DAJALNIK: *žvrgolénjema*

TOŽILNIK: *žvrgolénji*

MESTNIK: pri *žvrgolénjih*

ORODNIK: z *žvrgolénjema*

množina

IMENOVALNIK: *žvrgolénja*

RODILNIK: *žvrgolénj*

DAJALNIK: *žvrgolénjem*

TOŽILNIK: *žvrgolénja*

MESTNIK: pri *žvrgolénjih*

ORODNIK: z *žvrgolénji*

TONEMSKO

[žvərgolɛnjɛ]

IPA: [ʒvərgolɛːnjɛ]

ednina

IMENOVALNIK: *žvrgolénje*

RODILNIK: *žvrgolénja*

DAJALNIK: *žvrgolénju*

TOŽILNIK: *žvrgolénje*

MESTNIK: pri *žvrgolénju*

ORODNIK: z *žvrgolénjem*

dvojina

IMENOVALNIK: *žvrgolénji* in *žvrgolénji*

RODILNIK: *žvrgolénj*

DAJALNIK: *žvrgolénjema* in *žvrgolénjema*

TOŽILNIK: *žvrgolénji* in *žvrgolénji*

MESTNIK: pri *žvrgolénjih* in pri *žvrgolénjih*

ORODNIK: z *žvrgolénjema* in z *žvrgolénjema*

množina

IMENOVALNIK: *žvrgolénja* tudi *žvrgolénja*

RODILNIK: *žvrgolénj*

DAJALNIK: *žvrgolénjem* tudi *žvrgolénjem*

TOŽILNIK: *žvrgolénja* tudi *žvrgolénja*

MESTNIK: pri *žvrgolénjih* tudi pri *žvrgolénjih*

ORODNIK: z *žvrgolénji* tudi z *žvrgolénji*

Izvor

↑ *žvrگوleti*